

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

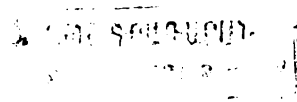
ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ

ԵՐԵՎԱՆ

« ԳԻՐՔ »

2005

ՀՏԴ 01: 941(479.25)
ՊՄԴ 91.9 : 63.3 + 63.3(2Հ)
Հ 253

Նվիրվում է Եղեռնի 90-ամյակին

Գիրքը տպագրվել է պետական պատվերով

Հ 253 Հայկական հարց: Հայոց Ցեղասպանություն: Մատենագիտություն.- Ե.:
Գիրք, 2005.- Հ. 1, 348 էջ:

«Հայկական հարց: Հայոց ցեղասպանություն» մատենագիտությունը տպագրվում է երկու գրքով: Առաջինն ընդգրկում է հայերեն և օտար լեզվով գրքերի ու հոդվածների ցանկը և անվանացանկը: Երկրորդ գրքում ներկայացվում են հայերեն հոդվածների անոտացված ցանկն ու օժանդակ ցանկերը: Հայերեն գրքերը դասավորված են ըստ տարեթվերի՝ այբբենական կարգով, իսկ օտար լեզուներով նյութերը՝ ըստ լեզուների այբբենական դասավորությամբ:

200584
SV0072784

Հ $\frac{4406000000}{702(01) - 2005}$ 2005

ՊՄԴ 91.9 : 63.3 + 63.3(2Հ)

ISBN 99930-65-25-0

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԱԼԻՆ

Համաշխարհային պատմության մեջ բազմաթիվ են մարդկության դեմ գործած ոճրի և եղեռնագործության փաստերը, սակայն հայ ժողովրդի նկատմամբ թուրք բարբարոսների կիրառած ցեղասպանությունն այնքան զարհուրելի և աննախադեպ էր, որ միջազգային պատմագիտական որակումների մեջ ի հայտ եկավ արմենոցիդ արտահայտությունը: Աննախադեպ էր իր չափերով և ծավալներով, աննախադեպ՝ աներևակայելի վայրագությունների դրսևորմամբ, աննախադեպ՝ տևական հետևողականությամբ:

Բնօրրանի տերերի նկատմամբ քոչվորների նվաճողական նկրտումները հայտնի էին վաղուց ի վեր: Դրանց սրացումը 19-րդ դարի կեսերից հանգեցրեց աբդուլհամիդյան կոտորածներին դարավերջին՝ թանգարանային մեկ հայի նմուշ թողնելու կարգախոսով: Ապա հասարակարգի վերածնունդ ժողովրդավարական քողի տակ հնարավորություն ընծեռեց երիտթուրքերին առավել ծրագրված պետական քաղաքականություն կիրառելու երկրի ներսում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների, մասնավորապես՝ հայերի նկատմամբ: Առաջին համաշխարհային պատերազմը դարձավ ցեղասպանության ամենաբարենպաստ պայմանը՝ իրականացնելու դարեր շարունակ մոլագար ուղեղների որոճած պանիսլամական-թուրանական նպատակները: Բարենպաստ էր ոչ միայն պատերազմական մթնոլորտը, այլև մի շարք մեծ տերությունների անթաքույց համակրանքը Թուրքիայի նկատմամբ, որոնց անհաղորդ և մեռյալ հայացքի ներքո բազմիցս թուրքերն իրականացրել էին բարբարոսության անօրինակ փաստեր:

20-րդ դարասկզբի ամենասահմանակետից երևույթը՝ հայերի ցեղասպանությունը, մեծ տերությունները փորձ անգամ չարեցին կանխելու: Միջամտեցին գլխավորապես առանձին անձինք և անհատներ, որոնք անգոր էին կասեցնելու դահճային մոլուցքը, մեծ հայասերներ և հումանիստներ, ովքեր մեր պատմական հիշողության մեջ հավերժորեն գնահատվելու են անգնահատելիով: Աշխարհի ապականվածության և անարդարության ցավալի վկայություն՝ մարդկային բարոյականությունը բանտված եզակի միայնության մեջ:

Եթե կանխվեր կամ ժամանակին դատապարտվեր և համապատասխան գնահատական տրվեր Հայոց Ցեղասպանությանը, ապա աշխարհը զերծ կմնար վանդալիզմի նմանօրինակ դրսևորումներից, մարդկության դեմ գծագրվող հրեշավոր այլ ծրագրերի հեղինակները չէին ապավինի մարդկության կարճ հիշողությանն ու մոռացկոտությունը:

Այժմ, երբ մեկ դար է բաժանում մեզ 1895 թվականի հայոց զանգվածային կոտորածներից, երբ իննսուն տարիների հեռվից տակավին մորմոքում է աշխարհասփյուռ հայության հավաքական հոգին և ոգեղենությամբ բռնկեցված հատուցում է պահանջում միլիոնավոր անմեղ նահատակների, խեղված ճակատագրերի, համաժողովրդական ողբերգության համար, երբ աշխարհի բազմաթիվ երկրներ մեկը մյուսի հետևից ընդունում են Հայոց Ցեղասպանության փաստն ու դատապարտում այն, Թուրքիան շարունակում է համառորեն դիմադրել... Ողջունելի էր, երբ Գերմանիան ընդունեց իր մեղքը հոլոքոսթի համար և ներում հայցեց հրեա ժողովրդից, որովհետև, անկասկած, ֆաշիզմը մի կեղտոտ բիծ էր քաղաքակիրթ գերմանացի ժողովրդի համար, այլ ոչ էություն: Եթե էությունը լինել, ապա չէր ընդունի, ինչպես չի ընդունում դեպի Եվրոպական ընտանիք ձգտող «քաղաքակիրթ» Թուրքիան՝ մոռանալով, որ երիտթուրքական պարագլուխներն արդեն

իսկ դատապարտվել են մեկ անգամ ռազմական դատարանի որոշմամբ, երկրորդը՝ «Նեմենսիսի» հրաշամարտիկների գործողությամբ:

Հայկական հարցի և հայոց ցեղասպանության խնդրի ներկայիս քննարկումները ամենատարբեր մակարդակներում, մարդասպանների ժառանգների չքմեղանալու փորձերը, կնճիռը հարթելու ուղղությամբ դիվանագիտական շահարկումները, անընդհատ և հետևողական պայքարը ենթադրում են քարոզչական մեծածավալ աշխատանք և անգիջում պայքար, որպեսզի մի օր Թուրքիան խոստովանի, որ 20-րդ դարասկզբին թուրքական պետությունը հայերի նկատմամբ իրականացրել է պետականորեն կազմակերպված ցեղասպանություն՝ իր բոլոր հետևանքներով, որն ըստ 1948 թվականի կոնվենցիայի միջազգայնորեն որակվում է Գենոցիդ, և պիտի հատուցի դրա համար: Ժամանակին և առ այսօր՝ շուրջ մեկ հարյուրամյակ, աշխարհի լրագրերում, պարբերականներում տպագրվել են այն փաստող բազմաթիվ հաղորդագրություններ, լույս են ընծայվել բազմաթիվ գիտական ուսումնասիրություններ և աշխատություններ, ականատեսների վկայություններ և հուշեր, հրատարակվել են արխիվային փաստաթղթեր: Դրանց հեղինակները ոչ միայն հայեր են, այլև օտարազգիներ, նույնիսկ թուրքեր: Դրանց լեզուն ոչ միայն հայերենն է, այլև գերմաներենը, անգլերենը, ֆրանսերենը, արաբերենը, նույնիսկ ճապոներենը: Ահա այս փաստանյութի մատենագիտությունն է ներկայացնում Հայաստանի Ազգային գրադարանը բոլոր ուսումնասիրողներին և գիտնականներին, բոլոր նրանց, ովքեր դույզն-ինչ կասկածում կամ թերահավատորեն են նայում փաստի ճշմարտացիությունը:

«Հայկական հարց: Հայոց ցեղասպանություն» մատենագիտությունը տպագրվում է երկու գրքով: Առաջին գիրքը ներկայացնում է Եղեռնին նվիրված հայերեն և օտար լեզուներով գրքերը, օտար լեզուներով հոդվածների անոտացված ցանկը, օժանդակ ցանկերը: Երկրորդ գրքում ընգրկված են հայերեն հոդվածների անոտացված ցանկը, օժանդակ ցանկերը: Վերոհիշյալ մատենագիտությունը, որ հրատարակության է պատրաստվել 1995թ. Եղեռնի 80-ամյակի առիթով, մինչ օրս չէր տպագրվել: Ռուսերեն մասն առանձին հրատարակվել է 1998թ.: Երկրորդ գրքում առանձին հավելվածով տպագրվելու է նաև 1995-2005թթ. տպագրված գրքերի ցանկը:

Հայերեն գրքերը դասավորված են տարեթվերով այբբենական կարգով: Օտար լեզուներով նյութերը դասավորված են ըստ լեզուների այբբենական կարգով:

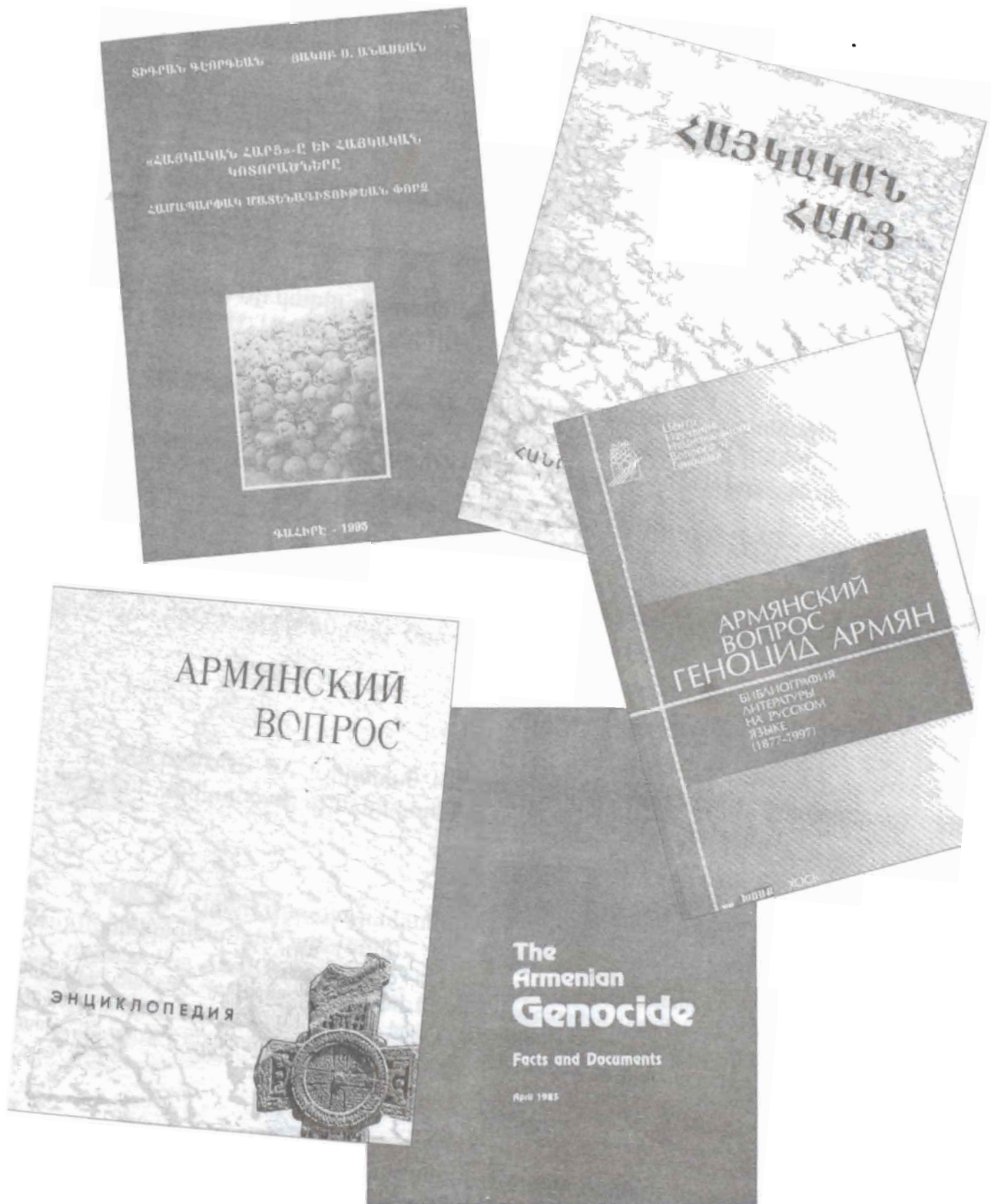
Ժողովածուն չի հավակնում ամփոփելու ամբողջ փաստանյութը, մանավանդ որ տարբեր գաղթօջախներում պարբերաբար հրատարակվում են տվյալ երկրում, տվյալ լեզվով լույս ընծայվող հոդվածների և ուսումնասիրությունների առանձին մատենագիտական ցանկեր:

Համոզված ենք, որ այս գործընթացը շարունակվելու է մինչև արդարության հաղթանակը, հաղթանակ, որը չի պատկանում միայն հայ ժողովրդին, այլև քաղաքակիրթ աշխարհին, որպեսզի գա այն օրը, երբ այլևս ոչ մի ժողովուրդ չկազմի նման մատենագիտական ցանկեր:

Եվ այդ օրը կգա:

ԴԱՎԻԹ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Հայաստանի Ազգային գրադարանի տնօրեն

ԳՐԹԵՐ

1878

1. ԾՐԱԳԻՐ կազմակերպական կանոնագրի Օսմանեան Հայաստանի=PROJET DE REGLEMENT ORGANIQUE POUR L'ARMENIE TURQUE- Կ. Պօլիս, 1878 (Տպ. Արամեան).- 55 էջ:

Քովանդ. Ծրագիր կազմակերպական կանոնագրի Օսմանեան Հայաստանի; Վիճակագիր Օսմանեան Հայաստանի; Վիճակագրական Ծանոթութիւն Օսմանեան Հայաստանի բազմամարդութեան վրայ:

2. ՉԵՐԱԶ ՄԻՆԱՍ. Թէ ինչ շահեցանք Պէրլինի վեհաժողովէն: Երկրորդ տիպ.- Կոստանդնուպօլիս, 1878 (Տնտեսական տպագրութիւն).- 31 էջ

Քովանդ. Զօն; Նախաբան; /Մինաս Չերազ, Թէ ինչ շահեցանք Պէրլինի վեհաժողովէն; Յաւելուած:

1879

3. ՉԵՐԱԶ ՄԻՆԱՍ. Հայաստան եւ Իտալիա.- Կոստանդնուպօլիս, 1879 (Տպ. Արամեան).- 46 էջ:

Քովանդ. Զօն; Նախաբան /Մինաս Չերազ, Հայաստան եւ Իտալիա

4. ՄԻՍԱԿ. Մի կաթիլ արտօսը զոր կրօնէջու հայ մոխիրին վերայ.- Կոստանդնուպօլիս, 1879 (Տպ. Ա. Ս. Աշճեան եւ ընկեր).- 20 էջ:

5. ՔԵԼԷԿԵԱՆ Տ. Անցեալն եւ ապագան կամ ազգային վերակազմութիւն /Գրեց՝ Տիրան Գ. Քելէկան.- Կոստանդնուպօլիս, 1879 (Տպ. Ա.Ս. Աշճեան եւ ընկեր).- 24 էջ:

Քովանդ. Առ հայ երիտասարդութիւն անցեալն եւ ապագայն կամ Ազգային վերակազմութիւն

1889

6. ԱՍՈՐԻ ԶԵՆՈՔ. Պատմութիւն Տարօնոյ: /Զոր թարգ. Զենոք Ասորի: Երկրորդ տպագր.- Վենետիկ, 1889 (Տպ. Սրբոյն Ղազարու).- 68 էջ:

1892

7. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ Խ. Խրիմեան: Կենսագրական տեսութիւն: (Պատկերով).- Թիֆլիս, 1892 (Տպ. Կովկասեան գլխ. կառավարչապետի).- 96 էջ; դիմանկ.:

1893

8. ՐԱՅՅԻ. Արծիւ Վասպուրականի: (Խրիմեան Հայրիկ).- Թիֆլիզ, 1893 (Տպ. Յովհաննէս Մարտիրոսեանցի Օրբելեան).- 131 էջ, դիմանկ. :

Քովանդ. Ազդ /Այրի Աննա Րաֆֆի; Մշակ (Նուէր Խրիմեան Հայրիկին); Մի քանի գծեր Խրիմեան Հայրիկի կեանքից; Հողագործին; Վարագ; Մկրտիչ Վարդապետ Խրիմեան; Կ. Պօլսի Ս. Պատրիարքի (Խրիմեանի) հրաժարումը (1873 թ.); 1873 թ. կուսակցութիւնները Կ. Պօլսի մէջ եւ Ազգային մամուլը (Խրիմեանի առիթով); Նուէր «Վասպուրական Արծիոյն» Կաթողիկոսական հարցի առիթով

1894

9. ԿՈՒԿՈՒՆԵԱՆԻ խմբի արշաւանքը: (Աքսորվածների պատկերով).- Վիեննա, 1894 (Տպ. ազատ Հ.Յ. Դաշնակցութեան).- 33 էջ.- թ.-6:

Քովանդ. Կուկունեանի խմբի արշաւանքը; 1890-ի շարժման նահատակները

1896

10. ԿԱՐՆՈՅ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ. Կոտորածից առաջ: Կարնոյ կոտորածը: Յովհաննես Կորկոտեան եւ զինագործ քահանայ.- Վիեննա, 1896 (Տպ. ազատ Յ.Յ.Դաշնակցութեան).- 96 էջ.- նկ.- թ.-7:

Բովանդ. Կոտորածից առաջ: Կարնոյ կոտորածը: Ազգ. հինգ դպրոցները եւ անոնց աշակերտները: Վիրաւորեալները: Զինագործ քահանայ: Կենսագրութիւն հայ յեղափոխական կեանքից /Գրեց՝ Կարա Մէլիք:

11. ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ Հայաստանն եւ քրիստոնեայ տէրութիւնք: Ատենախօսութիւն Մ.Ա.Գաբրիէլեանի, խօսեցեալ Նիւ Եորքի եկեղեցիներուն 1896 թուականին: /(Անգլիերէնին թարգմանութիւնը).- [Նյու Յորք, 1896].- 16 էջ:

1897

12. ԳԷԼՑԷՐ Հ. պրոֆ. Համառօտ պատմութիւն հայոց: Յաւելուածովք թարգմանչին: Ցանկ 1895էն-1897 հայոց կոտորածներու առթիւ լոյս տեսած գրքերու: Գաւազանագիրք կաթողիկոսաց եւ Պատրիարքաց Հայոց /Թարգմ. Հ. Գր. Վ. Գալէմքերեան.- Վիեննա, 1897 (Տպ. Մխիթարեան).- 133 էջ:

Բովանդ. Ազգ: Պրոֆ. Հ. Գէլցեր, համառօտ պատմութիւն հայոց: Մատենագրութիւն: Եկեղեցական պատմութիւն հայոց: Ցանկ 1895-էն-1897 Հայոց կոտորածներու առթիւ լոյս տեսած գրքերու: Գաւազանագիրք կաթողիկոսաց Հայոց: Ուղղելիք:

13. ՍՕՑԻԱԼ ԴԵՄՕԿՐԱՏԱԿԱՆ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ: Ծրագիր հնչակեան կուսակցութեան: Երրորդ հրատ. հանդերձ մեկնութիւններով.- Լոնդօն: Հրատ. հնչակեան կուսակցութեան, 1897.- 70 էջ:

Բովանդ. Ծրագիր հնչակեան կուսակցութեան: Բաժին Ա-ե: Մեկնութիւններ: Բաժին Ա. եւ բաժին Բ. Սօցիալիզմ: Քաղաքացու եւ մարդու իրաւունքներ: Քաղաքական յեղափոխութիւն: Բաժին Բ. Դարձեալ քաղաքացու եւ մարդու իրաւունքների մասին: Յեղափոխութիւն: Աշխատաւոր ընդհանրութիւն: Յեղափոխական աշխատութիւն: Բաժին Գ. Կազմակերպութիւն: Ընդհանուր ապստամբութիւն: Յաւելիած: Ազգասիրութիւն: Հայրենասիրութիւն:

1898

14. ՍԱՊԱՀ-ԳԻԼԵԱՆ. Եւրոպայի քաղաքական դրութիւնը Բերլինի դաշնադրութիւնից յետոյ.- Ռուսչուք, 1898.- 94 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Ս. Սապահ-Գիլեան: դաշնագրի բնաւորութիւնը: Հետեւանքը: Աւստրո-Գերմանական դաշնակցութիւնը: Անգլո-Ֆրանս-ռուսական մերձեցումը: Եռապետական դաշնակցութիւնը: Անգլո-Ֆրանս-ռուսական մերձեցման քայքայումը: Եռապետական դաշնակցութեան գերիշխանութիւնը: Ներքին խնդիրների ազդեցութիւնը: Մեծ պետութիւնները Բալքաններում: Ֆրանս-Ռուսական համաձայնութիւնը: Անգլիայի արտաքին քաղաքականութեան ուղղութիւնը: Պետութեանց ներկայ համախմբումը: Զինուած խաղաղութիւնը: Եվրոպական ներդաշնակցութիւնը եւ Արեւելեան խնդիրը: Զորավարի իրավունքը տասնեկներորդ դարում: Կատարուած յառաջադիմութիւնը:

1899

15. ԳԱԼԱՓԱՔԵԱՆ Մ. Գ.-եան «Ի խաչ հան զգա».- [Փարիզ], 1899.- 30 էջ:

16. ԼԵՕ. ԳԼԱՊՍՏՈՆ: (Կենսագրութիւններ).- Թիֆլիս, 1899 (Տպ. Մ.Գ. Ռօտինիանցի).- 279 էջ (Թիֆլիսի Հայոց հրատարակչական ընկերութիւն, թ. 163):

Բովանդ. Գլադստոն; Նրա ծնունդը; Գլադստոնի ծնունդը; Ընտանեկան կրթությունը; Գլադստոնի անձնաւորութիւնը; Ինչ է ասում ինքը Գլադստոն; Դ. Արևելեան հարցը մինչև 1853 թուականը; Դաշնակցութիւն Ռուսաստանի դէմ; Պարիզի դաշնագրութիւնը; Ի՞նչ էր նա; Առաջին յարձակում Թիւրքիայի դէմ; Զ. «Բօլզարական սարսափներ և Արևելեան հարց»; Է. Դարձեալ Արևելեան հարցը; Սասուն:

1901

17. ՄԵԼԻՔ-ԿԱՐԱԳԵՕՉԵԱՆ Գ. Գերմանական օգնութեան ընկերութիւնները Տաճկահայաստանի համար: (Հետազօտութիւն).- Թիֆլիս, 1901 (Տպ. Տ.Ս. Ռօտինեանցի).- 77 էջ (Արտատպ. է «Սուրճ» ամսագրից):

Բովանդ. Որբանոցներ: Բերլինի կոմիտէի որբանոցները; Ֆրանկֆուրտի որբանոցները (բոլորն էլ Տաճկաստանում); Կեանքը որբանոցում եւ ուսումը; Ապագայնացիոմի հարցը; Կրօնի հարցը; Պատասխաններ եւ բացատրութիւններ; Յարձակումներ Հիլֆսբունդի վրայ; Եզրակացութիւն:

1902

18. ՄԻՔԱՅԷԼՅԱՆ ՔՐ. Ամբոխային տրամաբանութիւն.- Ժընեւ, 1902 (Տպ. Հ.Յ.Դաշնակցութեան).- 70 էջ, (Արտատպած «Դրօշակ»ից, թ.-13):

19. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ Ղ. Եպիս. Իմ աքսորի կեանքը հանդերձ ծանօթութեամբ սուրբ տեղաց /Գրեց/ Ղեւոնդ Եպիսկոպոս Շիշմանեան, Յ'երուսաղէմ, 1902.- Գահիրէ, 1906 (Տպ. «Րամմի ընկ»).- 96 էջ:

Բովանդ. Նախաբան /Ղ.Ե.Շ./; Մասն Ա. Ուղեւորութիւն Սուլթան Համիտի Իրատէն; Մեկնում Կարինէ; Ութ օր ճեփզիք գիւղին մէջ; Ութ օր Սեւ ծովի վրայ:

1903

20. ԱԿՆՈՒՆԻ Է. Կովկասեան վերքեր: Հտ. առաջին.- Ժընեւ, Հրատ. Հայ. Հեղ. Դաշնակցութեան, 1903 (Տպ. Ա. Տէվէճեան).- 368 էջ:

Բովանդ. «Ռուսացում» Դպրոցները եւ զինւորագրութեան «Վտանգը»; Տիպ Ռուսարարը (Երկրորդ նամակ); Իշխան Գ.Ա. Գօլիցին; Հալա-անգլիական դաւերի ուրուականը; Հայ-անգլիական համակրութիւններ; Սինիստրի եզրակացութիւնը; (առաջին նամակ): Հալածասէր քաղաքականութիւնը եւ փոքրիկ ազգերը; Հայոց դըպրոցները եւ զինւորագրութեան «վտանգը»; Տիպ Ռուսարարը (Երկրորդ նամակ): Իշխան Գ. Ա. Գօլիցին; Հալածանքի դարազուխը; Հայոց դպրոցների փակումը (երրորդ նամակ): Յափշտակութիւն (Զորրորդ նամակ): Դպրոցական կալվածքներ; Եկեղեցին եւ նրա հարստութիւնը; Նորանոր հարւածների ծրագիրը; «Գնացեք ուսումնասիրեցեք (հիմնգերորդ նամակ): Անգլիական դաւերի ուրուականը; Հայ-անգլիական համակրութիւններ; Սինիստրի եզրակացութիւնը; Անարժէք զեկուցագիրը; Գաղտնի զեկուցում (վեցերորդ նամակ): Դէպի Պետերբուրգ; Գաղտնի զեկուցագիրը; Գաղթեցնենք հայերին; Թող լռեն փաստերը; Կրօնական հալածանք (յօթերորդ նամակ): Խաբուսիկ օրէնքը; Հալածանք; Խեղդած բողոք; «Փակել ընկերութիւնները» (ութերորդ նամակ): Պետերբուրգի տւած հրահանգը; Պէտք է փակել; Նոր կանոնադրութիւն; Բարեգործական հիմնարկութիւնների աւերակները; Պէտք չեն գրքերը (Իմներորդ նամակ); Թեմական դպրոցներ (տասներորդ նամակ): Կասկածներ թեմական դպրոցների դէմ; Արգելք նորերը բանալու; Կաթողիկոսութեան շուրջը (տասնմէկերորդ նամակ): Ներսէս Աշտարակեցու դիմումը հայութեան; Էջմիածնի համակրանքը դէպի ռուսաց տիրապետութիւնը; Թիւրքահայերի քաղաքական արժէքը; Մատթոս եւ Գէորգ կաթողիկոսների շրջանը; Հարւածներ Էջմիածնի իրաւասութեան; Փաստեր; Բարօն Նիկօլայի գաղտնի զեկուցագիրը; Դաի-վարպետները (տասներկուերորդ նամակ): «Հայերի գաղտնի ժողովները» եւ նահանգապետի հրամանը; Գեներալ Ֆրէզէ եւ հայկական ցոյց Էջմիածնում; «Հայերը քանդում են ռուսաց եկեղեցին»; Հայկական ցոյց Արծրունու թաղման ժամանակ; Զրօրհնէքի շարժումը; Եպիսկոպոսական աքսորը; Մեծ դաւադրութիւնը եւ զաւեշտական վախճան; Կաշառքի աշխարհում (տասներեքերորդ նամակ): Հալածական լեզուներ (տասնչորսերորդ նամակ): Ռուսերէնը Կովկասում; Լեզական տանջանք; «Ցենզոր» (տասնհինգերորդ նամակ): Հայկական շարժումը (տասնվեցերորդ նամակ): Յովսէփ արքեպիսկոպոս Արղութեանի ծրագիրը; Արարատեան թագաւորութիւնը; Ռուս-պարսկական պատերազմները եւ Ներսէս Աշտարակեցին; Հայկական զօրագունդը; Սան-Ստէֆանօյի եւ Բերլինի դաշնագիրները; Հալածանք թիւրքահայերի շարժման դէմ; Խստութիւններ Կովկասում; Մի քանի փաստեր; քաղաքական

կսկիծ; Երկու կրակի մէջ (տասնէյօթերորդ նամակ): Հայ գաղթականները սահմանագլխին; Փախը եւ դարձը; Ռուսահպատակութեան խնդիրը; Հալածածների կարաւանը; Ցիրուցան ժողովուրդ; Գաղտնի վկայագիրներ (տասնիններորդ նամակ): Կառաւարչապետի դիւանատան գաղտնի հրամանը; Գաղտնի հաղորդագրութիւններ Կարսի նահանգապետի եւ շրջանապետի կողմից; Թիֆլիզի ժանդարմական վարչութեան կազմած գաղտնի ցուցակը; Հայ քաղաքական կալանաւորների ցանկը; Դէպի բանտերը (տասնութերորդ նամակ): Թիֆլիզի ժանդարմական վարչութեան գաղտնի թղթերից. Ցուցակ հայոց Ազգային շարժման ազիտատորների, որոնց մօտ կարելի է, յօգուտ գործի պարզման, կատարել միաժամանակեաց խուզարկութիւններ; Անվանացուցակ հայ քաղաքական կալանաւորների; Քաղաքական գողութիւն (քսաներորդ նամակ): Եկեղեցական կալածքների խլումը; Յունիսի 12-ի հրամանը; Ալեքսանդրօպօլի հայերի ցոյցը; Ցոյց Երեւանում; Կ. Պոլսի հայոց պատրիարքի հարցը; Կոչ; Կեանքի անողոք դասը; Վրացիական հարց (քսանմէկերորդ նամակ); Նոր օրեր (քսաներկուերորդ նամակ) /Բաժանիր, որ տիրես; Կարմիր դրօշակը Կովկասում; Կովկասեան Դաշնակցութիւն:

21. ԲՐԱՆԴԵՍ Գ. Հայաստանը եւ Եւրոպան: Բանախօսութիւն կարդացած Բերլինում, 1903 թւի փետրուար 2-ին: /Թարգմ.Ս.Մ. -ժընեւ: Հրատ. «Դրօշակի» խմբագր.- 1907.- 16 էջ:

22. ԽԱԺԱԿ. Հարկերը Տաճկաստանում: Ուսումնասիրութեան մի փորձ: Արտատպած «Մուրճ» ամսագրից: Բագու, 1903.- Հրատ. «Արօրի» (Տպ. «Արօր»).- 150 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Խաժակ; Հարկերի ծագումը; Տաճկաստանի հարկերի տեսակները; Օրինական ուղղակի հարկերը; Պետական պատահական եւ թաղապետական տուրքեր; Քրտական ապօրենի հարկեր; Հարկերը 1877-ի պատերազմից առաջ եւ յետոյ; Փաստեր եւ համեմատութիւններ:

23. ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ. Հրապարակական ցոյց կայացած Փարիզում, 15 փետրիարի 1903թ. ճառախօսներ Պ. տէտուրնէլ տը Կօնստան, Դընի Կօշէն, Ֆրանսիս տը Պրէսանսէ, ժան ժօռէս, Պօլ Լըռօլ, Լըռուա-Բոլիէ.- ժընեւ, 1903 (Տպ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան).- 94 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Հայաստան եւ Մակեդոնիա; ճառ Տ'ետուրնէլ Տը Կօստանի (Երեսփոխան լա Սարթի); ճառ Պ. Դընի Կօշէնի (Սէնի Երեսփոխան); ճառ Ֆրանսիս Տը Պրէսանսէի (Երեսփոխան Ռօնի); ճառ Պ. ժան ժօռէսի (Պատգամաւոր Տարնի); ճառ Պ. Պօլ Լըռօլի (Երեսփոխան Սէնի); ճառ Պ. Անատօլ Լը Ռուա Բօլիօի

24. ՍԵՄԻՐՃՅԱՆ Մ. Ձէթունի անցեալէն եւ ներկայէն: Մաս Բ. /Ձէթունցի.- Բարիզ, 1903.- 241 էջ, նկ.:

Բովանդ. Յառաջաբան /Ձէթունցի; Ձէթունի 1895-ի պատերազմին պատճառները; Գարանդղ-Տէրէի ժողովի մանրամասնութիւնը; Թարգմանութիւն; Հայոց կոտորած, Ահաբէկչական գործողութիւններ; Գլ. ԽԱ. Բերդիզ Հայի պատերազմը; Գլ. ԽԲ. Զօրանցի գրաւումը; Գլ. ԽԳ. Չուղուր-Հիսարի գրաւումը; Գլ. ԽԴ. Եայճ Օղլուի յարձակումը Անտրունի վրայ; Գլ. ԽԵ. Ենիճէ Գալէի բլուրին կռիւը; Գլ. ԽԶ. Կապանի վրայ յարձակում; Գլ. ԽԷ. Եզիտլէրի պատերազմը; Գլ. ԽԸ. Սանտուխի կռիւը. Գերեանց սպանումը; Րէմզի պահանջումները; Գլ. ԾԳ. Ալի Պէյի բանակին խորտակումը; Գլ. ԾԴ. Պատերազմին հետեւանքը; Գլ. ԾԵ. Ձէթունի հաշտութեան պայմանագիրը; Յաւելուած. Ձէթունի ազատութեան առաջին ձգտումները; Ցուցակ Ձէթունի ամբողջ պատերազմներու եւ դէպքերու 1870-1895; Գլ. ԺԲ. 1877-ի Ձէթունի ապստամբական շրջանը:

25. ՏԱՐՕՆԱՅԻ ԳԼԱԿ. Ապստամբ Սասունը: Մի էջ Սասունի նորագոյն դէպքերից; /Նկարագրեց Գլակ Տարօնացի.- ժընեւ: Հրատ. Եւրոպայի հայ ուսանողական միութեան, 1903.- 24 էջ:

Բովանդ. Շէնքի ժողովը; Պատճառները; Հայի կռիւը:

26. ՏԻՐԱՆ ԱՐՍԷՆ. Միսօ-Շա'հէն Սէֆէրեան: (Կենսագրական նօթեր).- Պոսթըն, 1903 (Տպ. «Չայն հայրենաց»-ի).- 55 էջ, նկ. :

Բովանդ. Յառաջաբանի տեղ; Կենսագրական նօթեր; Միսօի սպանութիւնը:

27. ՌԻՈԹՍՈՆ Խ. Ծիրանի արեւելքը: [Բանաստեղծութ. գրված հայկական կոտորածների առթիվ] /Թարգմ. անգլ. Խոսրով.- Բարիզ, 1903 (Տպ. Անահիտի).- 30 էջ:

28. ԱԿՆՈՒՆԻ Է. Դէպի կռիւ: (Հայկական վշտագրութեան մի էջ).- ժընել: Հրատ. Հայ. յեղ. դաշնակցութեան, 1904 (Տպ. «Դրօշակի»)- 275 էջ:

Բովանդ. Թալանի օրէնքը: Բարձրագոյն հրաման: Միացման ծրագիրը: Եկեղեցիների միացման ծրագիրը: Հայ կղերը եւ հայկական շարժումը: Կրկնակի մոլորութիւն: Սինօդի իղծը: Գատնիքների գաղտնիքը: Չքացումն հայերի: Չորս դաւ հայերի դեմ: Դիմադրութեան նշանը: Երեք կոնդակ: Սպառնալիքներ: Վեհարանական տեսակցութիւնը: «Ծանր հետեւանքներ»: Պաշտօնական գրագրութիւններ: Երկու ծայրերը: Սպառնական հեռագիր Պետերբուրգից: Սկրտիչ կաթողիկոսի դիմումը միմիստրին եւ Նիկօլայ Կայսրին: Պլեվէի նոր սպառնալիքը: Բռնաւորի վճիռը անդարձ է: Բողոքի ծայներ գաղութներից: Դէպի գաղութները: Փաստեր: Ձայներ Ամերիկայից, Բուլղարիայից, Եգիպտոսից, Հնդկաստանից, Պարսկաստանից եւ Եւրոպայից: Թիւրքահայերի ծայնը: Գաւառների ծայնը: Հոգեւորականութիւնը արծազանք է տալիս: Փաստաթղթեր: Դիմումն ռուսաց կայսրին: Յիշատակագիր: Կրօնական կենտրոնի շուրջը: Սրբազանի կարծիքը: Դրսից եկող սպառնալիքը: Հոգեւորականների բողոքը: Կաթողիկոսական վերջին դիմումը: Յանուն օրէնքի: Երեցփոխանների հալածանքը եւ ականատեսի նկարագրութիւնը: Պաշտօնական վաւերաթուղթ: Էջմիածնի վանքի գանձարանը: Անարդարութեան նոր էջեր: Գաղտնի կօմիտէ: Գաղտնի կօմիտէի միստը: Շարժման սկզբնաւորութիւնը: Աճող հոսանքը: Փաստագրեր: Ժողովրդական ցոյցեր: Բողոքի սկիզբը: Յոյցեր մեծ քաղաքներում: Գաւառական ցոյցերը: Գիւղերի տրամադրութիւնը: Տերրօր: Դէպի յաղթանակ: Բողոքի շրջանը: Դէպի կռիւ: Ազատութեան տօնը:

29. ԱՐՄԵՆ-ԳԱՍՊԱՐ. Հայկական շարժումը: Համառօտ ծրագիր հայ շարժման պատմութեան [Ա.տ.] Հրատ. Կ. Հ. Ա. միութեան «Մեծ քաղաքի» ճիւղի, 1904 (Սեփական տպարան).- 30 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Արմեն-Գասպար: Պատճառներ:

30. ԵՂԵՍԻՈՅ սոսկալի դէպքը եւ ողբերգութիւն կոտորածին Եղեսիոյ: /Գրեց Եղեսիացի հայ մը.- Շումլա, Պուլկարիա.- 1904 (Տպ. Յ. Աւետարանեան.- 32 էջ, նկ.):

Բովանդ. Եղեսիոյ սոսկալի դէպքը որ տեղի ունեցաւ 1895 ին: Պատմական ակնարկ մը Եղեսիոյ անցեալին վրայ: Եղեսիոյ սոսկալի դէպքը: Երկու խօսք Սահտեսի Սաղաթիլեան Կարապետ Էֆէնտիի նահատակման վրայ: Ողբերգութիւն կոտորածին Եղեսիոյ:

31. ԵՍԱԼԵՄ. Թող ֆակտերը խօսեն: (Հնչակեան կուսակցութեան մասին).- ժընել: Հրատ. Սօց.-դեմ. բանւորական հայ կազմակերպութեան, 1904 (Տպ. RUC Blanche, 3).- 48 էջ:

Բովանդ. Նախաբան: 1.Հնչակեան սօցիալաիզմը: ինչպէս է «կրթել» հնչակ. կուսակց. հայ բանւորներին: Հնչակեան, նոր գործունէութիւն»-ը: Հնչակեան «Նոր կուրս»-ը:

32. ԼԱՁՕ. Հերոսը: Մի արկած Ձէթունի վերջին ապստամբութիւնից /Հրատ. Հ.ԱՇ. Խ.- Բուսճուր, 1904 (Տպ. «Վերածնութիւն»ի).- 16 էջ:

33. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ռէֆօրմների ծրագիրը: Սան-Ստեֆանօյի դաշնագրի 16-րդ յօդւածը: Բերլինի դաշնագրի 61-րդ յօդւածը: Մայիսեան Ծրագիր.- ժընել: Հրատ. Եւրոպայի հայ-ուսանողական միութեան, 1904.- 32 էջ

Բովանդ. Սան-Ստեֆանօյի դաշնագրի 16-րդ յօդւածը (1878, փետրվար 19): Բերլինի դաշնագրի 61-րդ յօդւածը (1878, յունիս): Հայկական ռէֆօրմների ծրագիրը ներկայացրած սուլթանին Կ. Պօլսում, 1895թ. մայիսի 11-ին, Երեք պետութիւնների՝ Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի լիազօր դեսպանների կողմից. Վիլայէթների թիւ պակասեցնելը: Էմիգրանտների վերադարձը: Կանոնաւոր դատաւարութեան հաստատումը: Բանտերի վիճակը: Վերահսկող բարձր կօմիսները: Սասունի, Տալիորիկի եւ այլ տեղերի դէպքերից տուժած հայերի վարձատրութիւնը: Կրօնափոխութիւնը: Հայերի առանձնաշնորհումների պահպանումը: Հայերի վիճակը Փոքր Ասիայի միւս նահանգներում: Ծրագիր վարչական ռէֆօրմների, որոնք պետք է մտցնէին հայկական նահանգներում (այժմեան Էրզրումի, Բիթլիզի, Վանի, Սվազի, Մամուրէթ-իւ-Ալիզի եւ Դիարբէքիի վիլայէթները): Վերահսկողութիւն Քիւրդերի վրայ:

34. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Հայրենիքի գաղափարը.- ժնել: Հրատ. Հայ Հեղափոխական դաշնակցութեան, 1904.-92 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջաբան /Մ.Վ.; Ազգերի ծագումը; Ազգայնության էությունը; Ազատ հայրենիքի իդեալը; Հայրենիքի գաղափարը եւ սօցիալիզմը; Հայրենասիրություն եւ հայրենամոլություն; Ազգայնական կոիւնեթ; Ինչպէս հաշտեցնել ազգայնությունը մարդկության հետ; Տեսակետներ; «Կոմունիստական մանիֆէստ»; Դէպի իրականություն: Ազգային խնդրի հզօր ծաւալումը; Փաստեր; «Ինտերնացիօնալը» եւ ազգային հարցը; Սոցիալիզմը ազնվացնում է հայրենիքի գաղափարը; Ազգային ինքնավարություն: Գերիշխանութեան ձգտումները եւ ճնշված ազգերը; Ազգային ինքնավարութեան հարցը Ռուսաստանում; Հայրենիքի գաղափարը եւ Հայկական կոիւն: Հայի պատմական ճակատագիրը; Ցեղի ուժը; Հայութիւնը XIX դարու սկզբներում; Վերածնութեան շարժումը Օսմանեան եւ ռուսական Հայաստանում; Թիւրք քաղաքականութիւնը եւ հայկական շարժման սկզբնաւորումը; Հայութիւնը խեղդելու ապարդիւն ջանքեր; Կոիւ Ռուսահայաստանում; Հայ յեղ. դաշնակցութեան դերը; Ազգային պաշտպանութիւնը՝ առաջնակարգ հարց:

1905

35. ԳԱՐՐԻԵԼԵԱՆ Ա. Հայկական ճգնաժամն եւ վերածնութիւն.- Պոսթոն, 1905.(Տպ. Ատլանտեան).- 223 էջ:

Բովանդ.՝ Յռոտագրաբան /Մ.Ա. Գարրիելեան; Հայկական ճգնաժամն եւ վերածնութիւն; Գլուխ Ա. Ազգաց կենսական պայքարները; Գլուխ Բ. Ներկայ հայ ճգնաժամին ծագումը; Գլուխ Գ. Հալածանք եւ ընդհանուր ջարդ; Գլուխ Դ. Հայոց դիւնապետական գործունէութիւնը; Գլուխ Ե. Հայոց յեղափոխական գործունէութիւնը; Գլուխ Զ. Հայ յեղափոխական ընկերութիւններն եւ հայ ժողովուրդը; Գլուխ Է. Եւրոպա եւ Հայկական շարժումը; Գլուխ Ը. Հայկական դատը քաղաքակիրթ աշխարհի առջեւ; Գլուխ Թ. Հայկական դատը Օսմանեան կառաւարութեան առջեւ; Գլուխ Ժ. Հայկական գործունէութեան մեթոտը; Գլուխ ԺԱ. Ազգային նկարագիրն եւ համերաշխութիւնը Հայոց; Գլուխ ԺԲ. Կենսական ճիգը; Վերջաբան. Հայկական փառաւոր հեռանկարն:

36. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ Կ. Պատմութիւն Արեւելեան խնդրոյ եւ առաջնորդ հայկական հարցի:

Հտ. Ա. Լոնտոն, 1905.- 382 էջ; Դիմանկ,

Բովանդ.՝ Յռոտագրաբան /Կ.Թումանեան; Մասն առաջին: Պարսիկ եւ յոյն-հռովմէական ազդեցութիւն; Գլուխ Ա. Պարսկա-յունական շրջան. Հայք ըստ օտար պատմչաց; Գլուխ Բ. Պարսկա-հռովմէական Ա. շրջան. Հայոց դերը Արեւելեան գերակշռումներուն մէջ.- Տիգրան մեծ; Գլուխ Գ. Պարսկա-հռովմէական Բ. շրջան. Հռովմէական գերիշխանութիւն Յարեվէլսի ի հայս; Պարթեւ-Հռովմէական մաքառումներ; Հռովմէական չորս արշաւներ Պարթեիաց ժամանակ; Սասանեանց ժամանակի հինգ արշաւները; Գլուխ Դ. Պարսկա-Հռովմէական Գ. շրջան. Կացութիւնը յետ Տրդատայ եւ Կոստանդիանու; Հռովմէական զօրութեան վատթարացումը ի հայս.-Արշակ Բ., Լեզնոնք կը պարպեն Հայաստանը; Հռովմայեցիք եւ պարսիկք կը բաժնեն Հայաստանը: Մասն երկրորդ: Արեւելեան Կայսրութիւն. Գլուխ Ե. Յուստինիանոս Ա. Մեծ 527-565 եւ Խոսրով Ա. Մեծ, Նուշիրան 531-579; Հերակլ Ա. 610-641 եւ Խոսրով Բ. 590-628; Յունահայոց վիճակը; Գլուխ Զ. Արեւելք իսլամութեան երեւումէն մինչեւ Պօլսոյ առումը, 1453; Արշակունիք կամ Վասիլեանք; Գլուխ Է. Հայք Արեւելեան կայսրութեան մէջ; Հայոց դերը կայսրութեան մէջ; հայ կայսերը; Երեւելի Հայք; Հայ կայսրուհիներ; Գլուխ Ը. Հայաստանի բաժանումէն մինչեւ Բագրատունեաց սկիզբը; Գլուխ Թ. Բագրատունեաց ժամանակ. Սկզբնաւորութիւն Աշոտ Ա. 859-890; Յոյնին մեծ սխալմունքը հայուն հանդէպ; Ռուսիա եւ թուրքիա հայոց հանդէպ: Մասն երրորդ: Իսլամական ազդեցութիւն Գլուխ Ժ. Արաբական շրջան 632-1517; Գլուխ ԺԱ. Թրքական շրջան; Գլուխ ԺԲ. Պարսկական շրջան; Գլուխ ԺԳ. Օսմանեան շրջան: Մասն չորրորդ: Խաչակրութիւն. Գլուխ ԺԴ. Պատմութիւն խաչակրութեան; Գլուխ ԺԵ. Ռուբենեանց ժամանակ; Հայ խաչակրութիւն; Գլուխ ԺԶ. Յարաբերութիւնը Հայոց ընդ Եւրոպայիս; Գլուխ ԺԷ. Վերջին հայկական խաչակրութիւն; Իսրայէլ Օրի Եւրոպա կանցնի; Օրի կայցելէ Ղարապաղ; Օրի Ռուսիա կանցնի; Մեծն Պետրոսի հետ տեսակցութիւն; Օրիի դեսպանութիւնն ի Պարսկաստան եւ մահը; Մեծն Պետրոսի արշավն ու նահանջը; Ռուս-Պարսկական համաձայնութիւնը եւ հայոց յուսախաբութիւնը; Դավիթ Պէկ 1722-1728; Մխիթար Սպարապետ; Հայկական շարժումին վերջը; Ռուսք եւ օսմանցիք քաշուելով Հայք կը մնան Պարսից տակ:

37. ՄԱԼԽԱՍ. Անհամբաւ հերոս մը: Էսքիճի Կարօ.- Բ. Հրատ.: Գահիրէի եւ Աղէքսանդրիոյ հնչակեան մասնաճիւղերուն.- Գահիրէ, 1905 (Վիմատպագրատուն Սֆինկա).- 37 էջ:

38. ՄԵԾ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԻ ԴԷՄ: Պաշտօնական արձանագրութիւն եղեռնական ատեանի դատաւարութեան: Կատարւած Կ. Պօլսում, 1905 նոյեմբերին.- Ժընեւ, 1906.- 109 էջ:

Բովանդ. Դատավարութիւն եղեռնական արարքին հեղինակներուն; Ամբաստանիչ Ատեանին տեղեկագրին պատճենը; Ընդհանուր դատախազի ճառը; Ժորխի խոստովանութիւնը; Վերջին նիստ; Վճիռ Վերջաբանի փոխարէն: Ոճրագործը գահի վրայ:

39. ՆԻՐՎԱՆԵԱՆ Ս. Յեղափոխականներ: Վարդան Գօլօշեան; Յ. Ագրիպասեան /Գրեց Ս. Նիրվանեան.-ժընեւ, 1905 (Տպ. դաշնակցութեան).- 30 էջ:

40. ՄԻԱՄԱՆԹՕ. Հայրորդիները: Առաջին շարք.-ժընեւ, 1905 (Տպ. կենդրոնական).- 18 էջ:

Բովանդ. Անդրանիկ (Նուր իր այսօրուան զինակիցներուն); Խրիմեան Հայրիկ (Ռուսահայաստանի նահատակներու յիշատակին); Աղբիւր-Սերոբ Վարդանեան (իր քառասուն զինակիցներու յիշատակին համար); Ջղջումին թափօրը (Ղարիբին համար); Հողին ձայնը (անզուգական Քրիստափորին):

41. ՓԱՇԱՅԵԱՆ Կ. Տոքթ. Աղեքսանդրիոյ սահմանադրական պայքարին վիժումը եւ «Ազատ ԲԵՄ» եան վերակազմեալները.- Աղեքսանդրիա, 1905 (Տպ. Կամպէթա).- 55 էջ:

Բովանդ. Ի՞նչու համար կը հրատարակենք այս պրոշիւրը /տոքթ. Կ.Փաշայեան; Նամակ Աղեքսանդրիայի հայ հասարակութեան; Հասարակութեան օգուտը մտածողներուն:

42. ՕՆԻԿ. Սօսունի եւ Ջօռի արշավանքները: (Յուլիս 25, 1904).- [Բոստոն], 1905 (Տպ. «Հայրենիք»ի).- 45 էջ, քարտեզ, նկ. (Արտատպած «Հայրենիք» շաբաթաթերթէն.-թիւ 3):

43. ՕՍԻՊՈՎ Ա. Մի ամիս Կ. Պօլսում: Ամառիայ յիշողութիւններ 1896թ. Հայկական սարսափներից: /Թարգմ. Ե. Նալբանդեան.- Աղեքսանդրապոլ, 1905 (Տպ. «Շիրակ»).- 80 էջ (Թարգմանութիւն, թ. 4); Դիմանկ.

1906

44. ԱՄՅԻՏԵԱՏՐՕՎ Ա. Եւրօպա եւ Հայաստան /Թարգմ. Ա. Մխիթարեան.- Թիֆլիս, 1906 (Տպ. էլեքտրաշարժ «Հերմէս» ընկեր., Մադաթեան փողոց (144).- 40 էջ:

45. ԱՆԴՐԱՆԻԿ. Մարտական հրահանգներ: Առաջարկներ, նկատողութիւններ եւ խորհուրդներ.- ժընեւ: Հրատ. Հ.Յ.Դաշնակցութեան, 1906.- 78 էջ; Դիմանկ.:

Բովանդ. Չօն Սերոբի, Վազգէնի, Աբօի, Թաթուլի, Պետօի, Հրայրի, Գուրգէնի, Վահանի, Թորգոմի, Վաղարշակի եւ բոլոր իյնող ընկերներու յիշատակին /Անդրանիկ; Ձինւորական խորհուրդ; Օժանդակ խումբեր; Խումբը երկրի մէջ; Թռուցիկ խումբեր; Ապստամբութիւն; Մարտական ընդհանուր հրահանգներ եւ նկատողութիւններ; Կռիւներու մասին անհրաժեշտ գիտելիքներ; Թիւրք եւ քիւրտ կռուողի խորամանկութիւնները; Փախստականներ; Քիւրդերը եւ քրդական միութիւն; Երիտասարդներուն: (Վերջաբանի փոխարէն):

46. ԲՐԵՆՇՏԱՅՆ Է. Հայկական տանջանքները եւ Եվրոպան: Դասախօսութիւն կարդացած Բերլինում 1902 թւի յունիսի 26-ին /Թարգմ. Ս.Ս.- ժընեւ; Հրատ. «Դրօշակի» խմբագրութեան.- 1906.- 38 էջ:

47. ՄԱՐ. Թիւրքական բանտերը: (Համառօտ ակնարկներ): Արտատպած «Դրօշակի».-ժընեւ; Հրատ. «Դրօշակի», 1906.- 36 էջ:

Բովանդ. Կենդանի թաղվածների աշխարհում: I. Երկիր բռնատունը; Ոճիրներ օրէնքի անունով; Դէպի բանտերը; Բարոյական դժոռք; II.1882-ի ձերբակալութիւնները Էրզրումում; Բանտարկեալները մեծ կոտորածների միջոցին; Բանտային տերրօր; Բռնի խոստովանք; Ղազուխ; III.Ընդհանուր ներումներ; Խաղեր արտաքին աշխարհի հանդէպ; Խոստովանողները; Մի բնորոշ օրինակ; Գաղտնապահութիւն:

48. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ՔՐ. Յեղափոխականի մտքերը: (Արտատպած «Դրօշակ»-ից).- ժընեւ; Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, 1906.- 131 էջ; Դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Քրիստափոր Միքայելեան /Պիեր Քիյար; Ամբոխային տրամաբանութիւն; Պատմական չա-
րիք; Միւթիւն թիւրքերի հետ; Հայ-քրդական յարաբերութիւններ; Կովկասահայի տագնապը:

49. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ Մ. Դաշնակցութիւնը եւ նրա հակառակորդները: (Ծրագիր եւ
տակտիկա).- Թիֆլիս, 1906 (Տպ. «Հէրմէս» ընկ.).- 196 էջ: (Յառաջի գրադարան, թ. 28)

Քովանդ.՝ Դաշնակցութիւնը եւ թիւրքահայ դատը; Սկզբունք եւ տակտիկա. Սոցիալիզմը դաշնակ-
ցութեան Ծրագրի մէջ; Դաշնակցութիւնը եւ ռուսահայ դատը Ազգային եւ դասակարգային; Բիւրոկրա-
տիզմը դաշնակցութեան մէջ. Ապակենտրոնացում եւ զեղծումներ; Միլիտարիզմը դաշնակցութեան մէջ; Մի
ցավագին թիրիմացութիւն. Բուրժուազիան եւ թիւրքահայ դատը; Համատարր եւ այլատարր. Կուսակ-
ցութիւնները Արեւմուտքում; Համատարր եւ այլատարր. Դաշնակցութեան սկզբունքային կերպարանքը;
Նախագիծը. քննադատութիւն ծախից. Դաշնակցութեան քաղաքական դաւանանքը; Սոցիալիզմը նախա-
գծի մէջ; Նրա պատմական զարգացումը Արեւմուտքում; Դաշնակցութիւնն ու գիւղացիութիւնը; Հողի
համայնացում; Նախագիծը. Ֆէդերացիա եւ ատոնոմիա. Կովկասեան սօցիալ դեմօկրատները եւ ֆէդե-
րացիայի գաղափարը; Երեք տարի առաջ եւ այժմ; Հ.Յ. Դաշնակցութեան ազգային ծրագիրը: Տերիտորի-
ալ եւ կուլտուրական ատոնոմիա; Նախագիծը. քննադատութիւն աջից. Նախագիծը միանգամայն օրի-
նաւոր; Վերջին ընդհանուր ժողովի որոշումները; Դաշնակցութիւնը կործանելու միտումներ; Դաշնակցու-
թեան անհրաժեշտութիւնը Հայկական կեանքում; Յաւելուած. Հայ Ազատագրական շարժումը «Անկախ»
Դատախազի առջեւ. Հայ յեղափոխական իդէօլոգիան, նրա ծագումը; 16-րդ եւ 61-րդ յոլւածները; Պատ-
մական իրականութեան խեղաթիւրումը; «Դատախազի» անձնաւորութիւնը:

50. ՆԱԽԱԳԻԾ Կովկասեան գործունէութեան.- Ժընեվ, 1906 (Տպ. Հ.Յ.Դաշնակցու-
թեան).- 16 էջ. (Հ.Յ.Դաշնակցութիւն).- 16 էջ:

51. ԶԱԼԽՈՒՇԵԱՆ ԳՐ. Հայկական հարցը Ռուսաստանում. /Թարգմ. Ս. Նազարեան.-
Թիֆլիս, 1906 (Տպ. Ս. Վարդանեանի, Գանովսկ.) 51 էջ.- թ.3:

Քովանդ.՝ Հայկական հարցը Ռուսաստանում; փոքր ինչ պատմութիւն եւ փոքր ինչ վիճակագրութիւն;
Հայկական դպրոցների փակումը; Հայոց կրթական եւ բարեգործական հաստատութիւնների փակումը;
Եկեղեցական կալուածների վերացնելը եւ կաթողիկոսի աստիճանի փոքրացնելը; Ի՞նչու համար են
յուզվում հայերը; Ինչպես է վճռվում հայոց հարցը:

52. ՍԱՍՈՒՆ Մուշի կռիւները 1904-ին.- Ժընեվ: Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, 1906.-
48 էջ; Դիմանկ; Քարտեզ:

Քովանդ.՝ Սասուն-Մուշի կռիւները 1904-ին: (Մասնակցողներու պատմածներ); 1. Հեղինի կռիւը; 2.
Յունանի կռիւը; 3. Տափըքի դաւադրութիւնը; 4. Լաճըկանցիքի կռիւը; 5. Շենքի կռիւը; 6. Սեմալի կռիւը; 7.
Մերկերի կռիւը; 8. Իշխանաձորի կռիւը; 9. Կէլիի կռիւը; 10. Քոփի կռիւը; 11. Կըռըշիկի, Ծովասարի եւ
Բերդակի կռիւները; 12. Սկրագոմի կռիւը; 13. Դէրըքի (Աշտիշատ) եւ Կուրավուի կռիւները; 14. Սբուղանայ
եւ Գոմերի կռիւները; 15. Տէրքէվանքի, Արաղի եւ Բերդակի կռիւները; Գոմսի կռիւը; 17. Կուրավայի կռիւնե-
րը; 18. Շեյխիսուֆի եւ Շամիրամի կռիւները; 19. Աղթամարի եւ Վանի կռիւները; 20. Կծվակի կռիւները:

53. ՎԱՐԴՕ. Տասը տարի հայ յեղ. դաշնակցութեան մէջ: Պատմական ակնարկ: Այդ
կազմակերպութեան անցեալի եւ ներկայի ու եզրակացութիւններ ապագայի մասին.-
Վառնա, 1906 (Տպ. Արեւելեան).- 160 էջ

Քովանդ.՝ Դաշնակցութեան հետ դաշնակցիւ; Յեղափոխական խմբագրութիւն; Ընդհանուր ժողով;
Առաջին շրջան: Հրապարակային պայքարի եւ քննադատութեան; Հայի վերջին խօսքը չէնքով պէտք է լինի;
Մեզ խաբում են; Ո՞ր եք կորել; Նախ գտում /Վարդօ; Մի նկատողութիւն; /Լեւոն Աթաբէկեան; Այժմ էլ պար-
տաճանաչ չենք /Բռունցքեան; Կարգապահութիւն /Վարդօ; Բաց նամակներ դաշնակցական ընկերներին
/Վարդօ; Իմ դիրքը դաշնակցութեան մէջ տաս տարվան ընթացքում; Դաշնակցութեան բիւրօները; Մեր-
կացումների միակ պատճառը եւ իմ հետեւողութիւնը:

54. ՎՏԱՐԱՆԴԻ: Վիտօշի բազէն.- Ժընեվ, 1906 (Տպ. Հ.Յ.Դաշնակցութեան).- 32 էջ:

Քովանդ.՝ Նախերգանք; Վրէժը; Բազէի երգը; Վիտօշ:

55. ԱՂՕ. Հայ-թուրքական ընդհարումը Կովկասում (1905-1906) (Փաստական, վիճակագրական, տեղագրական լուսաբանութիւններով).- Երեւան, 1907 (Տպ. Այվազեանց եւ Նազարեանց).- 442 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք; Դրութիւնը Կովկասում մախ քան հայ-թուրքական ընդհարումների բռնկումը; Բազուի նահանգ; Բազու; Առաջին կոտորածը Բազում 6-ից 9-ն փետրւարի 1905 թ.; Երկրորդ կոտորածը Բազում 20-30 օգոստոսի 1905 թ.; Երրորդ կոտորածը Բազում 20-25 հոկտեմբերի 1905թ.; Երեւանի նահանգ; Երեւան; Առաջին ընդհարումը Երեւանում 20-22 փետրւարի 1905թ.; Երկրորդ ընդհարումը Երեւանում 23-26 մայիսի 1905թ.; Երրորդ ընդհարումը Երեւանում 18 սեպտեմբերի 1905թ.; Չորրորդ ընդհարումը Երեւանում 27-ը մայիսի եւ 8-9 յունիսի 1906թ.; Նախիջեւանի գավառ; Կոտորածը եւ կողոպուտը Նախիջեւանում 12 մայիսի 1905թ.; Ավերումները Նախիջեւան գետի ստորին հովտում 12-15 մայիսի 1905թ.; Աւերումները Ջահրի գետի հովտում 12-15 մայիսի 1905թ.; Աւերումները Նախիջեւան գետի վերին հովտում 12-18 մայիսի 1905թ.; Ընդհարումները Ալինջա գետի հովտում մայիս 1905թ.; Ընդհարումները Շուռուք եւ Դիւան գետերի հովտում մայիս 1905թ.; Ցուցակներ Նախիջեւանի գավառի ավերումների; Շարուր-Դարալեագեագի գաւառ; Ավերումները Շարուրի գավառամասում 29-31 մայիսի 1905թ.; Ընդհարումները Դարալեագեագի գավառամասում մայիս 1905թ.; Ընդհարումները Երեւանի գավառում մայիս-յունիս 1905թ.; Ընդհարումները Էջմիածնի գավառում մայիսի 24-5 յունիս 1905թ.; Ընդհարումները Սորմալուի գավառում 2-4 յունիսի 1906 թ.; Գանձակի նահանգ. Շուշի. Առաջին ընդհարումը Շուշում 16-22 օգոստոսի 1905թ.; Երկրորդ ընդհարումը Շուշում 12-22 յուլիսի 1906թ.; Շուշու գավառ; Ընդհարումները Կառկառ գետի վերին հովտում 1905թ. օգոստոսից-1906թ. յունիս: Ընդհարումները խօջալու եւ խնձորեստան գետերի հովտում օգոստոսից-նոյեմբեր 1905թ.; Ընդհարումները Քեօնդալան գետի հովտում յունվարից-օգոստոս 1906թ.; Ընդհարումները Քէզ-չայ եւ խոնաշեն գետերի հովիտներում օգոստոսից-յունվար 1906թ.; Ընդհարումները Ասկերանում եւ Կառկառ գետի ստորին հովտում 1905թ. օգոստոսից-1906թ. յունիս; Շուշա գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակները; Ջիւանշիրի գաւառ; Ընդհարումները Խաչենի ձորակում կամ Խաչեն գետի հովտում օգոստոսից-նոյեմբեր 1905թ.; Ընդհարումները Սարդակերտի կամ Աղդարայի շրջանում օգոստոսից-յունւար 1906թ.; Ընդհարումները Թարթար գետի հովտում 1905թ. սեպտեմբերից-1906թ. յունիս; Ջիւանշիրի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Ընդհարումները Դուզէ գիւղերի շրջանում օգոստոս 1905թ. եւ օգոստոս 1906թ.; Ընդհարումները Հաղրութի ձորի շրջանում օգոստոս 1905թ.; Ընդհարումները Բանազուրի ձորակի շրջանում սեպտեմբեր 1905թ.; Ընդհարումները Սարի գիւղերի շրջանում սեպտեմբեր 1905թ.; Ջիբրայիլի գաւառի աւերված գիւղերի ցուցակը; Ջանգեզուրի գաւառ; Ընդհարումները բուն Ջանգեզուրում; Ընդհարումները Գորիսի շրջանում օգոստոս 1905թ.; Կոտորածը Սինքեմոյում 19-22 օգոստոսի 1905թ.; Ընդհարումներն ու աւերումները Խոզնավար, Խնածախ, Ջէլվա, Ագիդալի եւ Հարար գիւղերում օգոստոսից-դեկտեմբեր 1905թ.; Երկու Ջէջիմլունների աւերումը դեկտեմբեր 1905թ.; Ղարաղլչաղի ընդհարումները 1905թ. սեպտեմբերից-1906թ. փետրվար; Ընդհարումները Տաթեւի շրջանում յունվարից օգոստոս 1906թ.; Ընդհարումները Սիսիանում յունիսից-դեկտեմբեր 1905թ.; Կոտորածը Դարաբասում 25-27 դեկտեմբերի 1905թ.; Ընդհարումները Սիսիանում յունվարից-յուլիս 1906թ.; Ընդհարումները Ղափանում; Ընդհարումները Ագարակ-Ուժէնիսի շրջանում յունվար եւ օգոստոս 1906թ.; Ընդհարումները Հաների կամ Անդրաջունանի շրջանում 2-15 օգոստոսի 1906 թ.; Ընդհարումներն Օխչիի ձորում կամ Օխչի գետի հովտում 8-15 օգոստոսի 1906թ.; Ընդհարումները Բասու գետի հովտում 6-15 օգոստոսի 1906թ.; Ջանգեզուրի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Գանձակ. Աւերն ու կոտորածը Գանձակում 18-23 նոյեմբերի 1905 թ.; Գանձակի գաւառ; Ընդհարումները Ղարա-Չայ գետի հովտում 1905թ. հոկտեմբերից- 1906թ. փետրվար; Ընդհարումները Քիւրակ-Չայ գետի հովտում հոկտեմբերից-դեկտեմբեր 1905թ.; Ընդհարումները Գանձակ գետի հովտում; Ընդհարումները Արթուրաշուր կամ Դուշղարա գետերի հովտում սեպտեմբերից-դեկտեմբեր 1905թ.; Ընդհարումները Շամքոր գետի հովտում 1905թ. նոյեմբերից-1906թ. յունվար; Բաղաքեմ-Գետաբէկի կամ Բարբարո-Սութիւնների շրջան 19-25 նոյեմբերի 1905թ.; Գանձակի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Ղազախի գաւառ; Կողոպուտն ու հրդեհը Ղազախ քաղաքում եւ Թօուզ, Թաթլի, Աղստաֆա կայարաններում 18-28 նոյեմբերի 1905թ.; Կրզն գիւղի աւերումը 20-28 նոյեմբերի 1905թ.; Ընդհարումները Հասան-Սու, Թօուզ եւ Խնձորկուտ գետերի հովիտներում 1905թ. նոյեմբերից-1906թ. յունվար; Ընդհարումները Բաշ-Քէնը եւ ճամբարաք գիւղերի շուրջը 1905թ. դեկտեմբերից-1906թ. յունվար; Ընդհարումներն Աղստաֆա եւ Կունէն գետերի հովիտներում յունվար 1906թ. Ղազախի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Ընդհարումներն Արէշի գաւառում 28 նոյեմբերի 1905 թ.; Արէշի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Նուխու գաւառ; Թիֆլիսի նահանգ; Թիֆլիս; Ընդհարումները Թիֆլիսում 22-30 նոյեմբերի 1905թ.; Կողոպուտները Բորչալուի գաւառում նոյեմբեր եւ դեկտեմբեր 1905թ.; Բորչալուի գաւառի աւերած գիւղերի ցուցակը; Աւերած գիւղերի ընդհանուր ցուցակը; Ոմբակոծութիւն եւ էկզէկուցիա; Հայ-թուրքական համագումարը; Դառը խոստումնութիւններ; Դ.Յ.Դաշնակցութիւնն ինքնապաշտպանութեան գործում; Հետեւանք; Սպանածների անւանացուցակը:

56. ԱՍՕ. Կարմիր օրեր.- Նյու-Եօրք: Հրատ. հնչ. կուս. Ամերիկայի Գ. Յանձնախմբի, թ. 2.- 1907 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 63 էջ (Արտատպւած «Երիտասարդ Հայաստան»էն), քարտեզ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Կարմիր օրեր; Մասն առաջին: Կարմիր երկուշաբթի; Կարմիր երեքշաբթի; Կարմիր չորեքշաբթի; Կարմիր հինգշաբթի; Կարմիր ուրբաթ; Կարմիր շաբաթ; Մասն երկրորդ; Մասն երրորդ: Լեռներում; Մարտիրոս Սարուխանեանց (Մարտիկ Լեւոնեան):

57. ԱՐԱՄԱՅԻՍ. Մի քանի գլուխ հայ-թրքական ընդհարումներից: Մասն առաջին /«Յառաջ»-ի գրադարան, թ.39.- Թիֆլիզ, 1907.- 100էջ:

I.Ասկերան:

II.Վարանդայ-Խաչէն:

Բովանդ.՝ Մի քանի գլուխ հայ-թրքական ընդհարումներից /Ա.; Ասկերան; Վարանդայ Խաչէն; Այգիները; Մեռնող հերոսները; «Հաշտութիւն»; Պատժող արշաւախումբը; Տեղ գիւղ; Ազոխ գիւղ; Սօս գիւղ; Մեր հարեւանները:

58. ԳՆԹՈՒՆԻ. Յիշողութիւններ մօտիկ անցեալից: Երկրորդ պրակ.- Թիֆլիս, 1907.- 85 էջ («Յառաջ»ի գրադարան», թ.54):

Բովանդ.՝ Յիշողութիւններ մօտիկ անցեալից: Պրակ II. Սեպտեմբերի 4-ը; II.Սեպտեմբերի 6-ը; III. Յունվարի 4-ը; IV. Յունվարի 6-ը; V. Այգիները; VI. Մեռնող հերոսները; VII.«Հաշտութիւն»:

59. ԵՐՈՊԱՑԻՆԵՐԻ կարծիքը Հայկական Ղաթի մասին.- Ժընեվ: Հրատ. «Դրօշակի», 1907.- 52 էջ:

Բովանդ.՝ Հայկական խնդրի մասին /Ռիշչիօթի Գարիբալդի; Ինքներս գործենք /Իւրբէն Գօհիէ; Արթուն /Ժան Ժօռէ; Հայերը /Ամիլկար Զիպրիանի; «Նամակ» Դրօշակին» /Իւլէ Ֆրապան; Նախատինք Եւրոպային Էլիզէ Բըկլիի; Նահատակ ժողովուրդը /Էդգար Միլիօ; Պատրաստ եղէք /Պօլ Էրրէրա; Համակրանք Հայկական Ղաթին /Անատօլ Լըրուա Բօլէօ; Համակրանքի ծայն Հայկական կօմիտէին /Զէգարտ Լօմբօզօ; Բարբարոսութեան իրախոսողները /Աքիլ Լօրէա; Արիւնոտ ծեռքը /Ժ. Կլէմանսօ; Ցարը եւ հայերը /Ֆրանսիս Դը Պրէտունտ; Հայկական միութեան համար /Անատօլ Ֆրանս; Արդիւ Համիդը եւ Եւրոպան /Ֆրանսիս Դ. Յրէսանտ; Ամօթ /Էօթէն Տը Ռօբէրթի; Պրօպագանդը /Դէտուրնէլ դը Կօնստան; Բռնի ուժին դէմ /Էմիր Վանդէրվէլդ:

60. ԶԱԼԵԱՆ Մ. «Դաշնակցութեան» ժամանակակից անհրաժեշտ էվօլյուցիան.- Баку, 1907.- (Типогр. Бак).-18 էջ:

61. ԻՇԽԱՆԵԱՆ Բ. Տաճկահայ խնդիրը եւ միջազգային դիպլօմատիան.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Հերմէս» ընկ.).- 136 էջ (Գրադարան «Կեանքի», թ.-10):

Բովանդ.՝ Տաճկահայ խնդիրը եւ միջազգային դիպլօմատիան: Հայկական հարցի երեք կողմերը; Տաճկահայ խնդրի լուծման ճանապարհ; Պետութիւնների դիպլօմատիան եւ Թիւրքիան: «Արեւելեան հարցի վերաւոր կողմերը»; Դիւանագիտութիւնը 1878 թ.-ից յետոյ; Թիւրքիայի երկսայրի քաղաքականութիւնը; Հայկական հարցի լաւատեսութեան եւ հոռետեսութեան շրջանը: Տաճկահայ խնդրի քաղաքական երկակի բնոյթը Բերլինի վեհաժողովից յետոյ; Դաշնակցութեան իդէօլօգների խանդավառ յոյսերը; Սիստեմատիկ կոտորածների միտումնաւոր քաղաքականութիւնը; 61-րդ յօդաժող լաւատեսութեան եւ յոռետեսութեան մի մնայուն աղբիւր; Եւրոպական պետութիւնների եւ Թիւրքիայի ընդհանուր քաղաքական պլատֆորմը եւ Տաճկահայ խնդիրը; Ռուսաստանի քաղաքականութիւնը եւ տաճկահայ խնդիրը: Ռուսաստանի ժամրակչի՞ղ դերը «Արեւելեան հարցում»; Ռուսաստանի քաղաքականութիւնը «Հայկական Հարցի» նկատմամբ; Ռուսաստանը՝ ինքնավար Հայաստանի պատմական թշնամի; Անգլիայի քաղաքականութիւնը եւ Տաճկահայ խնդիրը: Անգլիան եւ տաճկահայ խնդիրը; Անգլիայի վերջին տարիների ծեռնպահ դիրքի պատճառը «Հայկական Հարցի» նկատմամբ; Ֆրանսիական քաղաքականութիւնը եւ Տաճկահայ խնդիրը: Ֆրանսիան եւ Տաճկահայ խնդիրը; ՌԻՆԻ Ֆրանսիան առանձնայատուկ շահեր՝ գործելու ի նպաստ Հայկական դատի; Գերմանիայի քաղաքականութիւնը եւ Տաճկահայ խնդիրը: Գերմանիան եւ հայկական հարցը; Աւստրիան, Իտալիան եւ Տաճկահայ խնդիրը: Նրանց դիրքը հայկական Հարցի նկատմամբ; Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները եւ Տաճկահայ խնդիրը:

62. ԽԱՆ-ԱԶԱՏ Ռ. Դաշնակցութիւնը եւ իր ղեկավարները.- Ալէքսանդրապօլ: Հրատ. Գէորգ Խանգատեան, 1907 (Տպ. «Շիրակ»).- 52 էջ:

Բովանդ. Պատմական փաստեր եւ բացատրութիւններ:

63. ԽԱՆ-ԱԶԱՏ Ռ. Ինչ է սահմանադրութիւն /Յրատ. Գևորգ Խանգատեան.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Յերմէս»).- 48 էջ:

64. ՄՐԱԲԵԱՆ. Դաշնակցութեան կրիզիսը (Մի դիմում դաշնակցական բանւորութեան) /Յրատ. երիտասարդ դաշնակցութեան թ. 1.- Վիեննա, 1907 (Տպ. եղբ. Յակոբեանների).- 64 էջ:

65. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ Մ. Կովկասեան Վանդէան: (Թուրք-հայկական ընդհարումները, նրանց պատճառները).- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. Ն. Աղանեանի).- 124 էջ («Յառաջ»ի գրադարան):

Բովանդ. Շէթանի նպատակն իրագործած 2. Թուրքական գրոհը եւ կովկասեան «դիագնօստիկներ»; Թուրքական գրոհը եւ հայ նացիօնալիզմը. Դաշնակցութեան նացիօնալիզմը; Հայ եւ թուրք հաւասարապէս մեղսակից; Հայ լիբերալիզմի եւ բուրժուազիայի դերը; Թուրքական գրոհը եւ «կազմակերպած պրօլետարիատը»; Հայը պէտք է հաւասարի թուրքին; «Դաշնակցութեան» թռուցիկները հայ-թուրքական ընդհարումների առթիւ; Թուրքական գրոհը եւ հայ կապիտալիզմը. Կռի տարածումը; Նոր-Նախիջեւան, Երեւան, Դարաբաղ, Գանձակ, Թիֆլիս; Ամեն տեղ թուրքերը նախայարձակ; Հայ առեւտրականների «կեղեքումները»; Կովկասեան առեւտուրը հայերի ձեռքում; Փաստական վկայություններ; Թուրք-հայկական ընդհարումը կարող էր պայթել եւ 30 տարի առաջ; Արձագանքները դրսի աշխարհում. Թուրքական նախայարձակները եւ Ռուսաստանի մամուլը; Պատճառները տնտեսական չեն; Եւրոպական մամուլի գնահատութիւնները; Հայերը երբէք նախայարձակ չեն եղել; Քաղաքականութեան կռիւը բարբարոսութեան դէմ; Կովկասեան Վանդէայի) ներքին բնոյթը. Թուրք տարրի բռնած տեղը ռժիրների տարեգրութեան մէջ; Փաստեր; Մարքսիստ գրողի վկայութիւնները; Հայադավ քաղաքականութիւնը; Չսպւած բնագոյները թռիչք են առնում; Թուրք մասսան հակայեղափոխական դրոշակակիր; Թուրքական գրոհը եւ պանիսլամիզմը; Ինչ է պանիսլամիզմը; Նրա պատմական պատճառները; Աբդիւլ Համիդ եւ իսլամական միութեան պրօպագանդը; Համաիսլամութեան երեւոյթը Կովկասում; Նրա արտայայտութիւնները թուրք-հայկ. կռիւների ընթացքում; Մի նշանաւոր դօկումենտ; Կովկասեան վանդէան եւ թուրք ղեկավարող տարրերը; Սրտառուչ դաշնակցութիւն. Անցքերի պատճառները խեղաթիւրված; Հայերը ամեն բանում մեղաւոր; Հայերը չը պէտք է արագ զարգանան; Վանդէականութեան իդէօլօգը; Հրապարակական մատնութիւն; Մահմեդական ռուտինան; Անախրօնիզմ; Մեռելները հրամայում են կենդանիներին; Երամականութիւնը մահմեդական ցեղերի մէջ; Իսլամը եւ նրա թունաւորող ազդեցութիւնը; Անկում եւ այլասեռում; Դարմաններ: Դ.Յ. Դաշնակցութեան դերը: «Հայերը պէտք է կրթին թուրքերի»; Արիւնոտ ներկան; Ձինւած խաղաղութիւնը; Թուրք-հայկական ընդհարումների հետեւանքները; Բարքերի վայրենացում; Դաշնակցութիւնը եւ հայ-թուրքական մերձեցումը; Հայ ժողովուրդը միշտ պաշտպանողի դերում; Ապագան:

66. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ Մ. Գորդեան հանգոյցը: (Թիւրքահայոց հարցի վերջին շրջանը) /«Յառաջ»-ի-գրադարան, թ. 32.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Յերմէս»).- 60 էջ:

Բովանդ. Հայկական Հարցը արեւմուտքում; Ռուսաստանի դերը; Նոր յոյսեր; Արեւան տասնամեայ յօբելեանը; Պատասխանատւութիւնները; VI Չը յուսահատւիմք. Ռուսաստանը եւ Տաճկահայ դատը; Դ.Յ.Դաշնակցութեան դիրքը; Միջազգային քաղաքականութիւնը փոփոխման ենթակայ; VII. Յեղափոխութեան մի արարած. Թուրքիան խմորւում է; Երգում եւ Կաստամունի; Արիւնահեղ բռնկում; VIII. Այսօր եւ վաղը. Սուլթանի մօտալուտ վախճանը; Աւստրիա եւ Տաճկաստան; Թիւրք բռնապետութեան էութիւնը; Հայ-մահմեդական համերաշխութիւն.- «Նոր մեթօտը».- Դ.Յ. Դաշնակցութիւնը եւ երիտասարդ Թիւրքիան; Ինքնավարութիւն, թե անդամահատում; Ֆեդերացիայի գաղափարը:

67. ՆՈՒՐԻԻՍԱՆ Վ., ՄԻՆԱՍ Հ. Ժամանակակից պատմութիւն 1868-1878. Մասն Գ. /Գրեց Հ. Մինաս, Վ. Նուրիիսան, Ի Մխիթարյան ուխտէն.- Վենետիկ, 1907 (Տպ. Ս. Ղազարու).- էջ 629:

Բովանդ. Գլուխ Գ. Անգլիա. Դիզրաւէլի եւ Գլադստոն; Գլուխ ԺԹ. Հայաստանի մէջ թուրք-ռուս պատերազմ; Գլուխ ԻԱ. Կարսի առումը Ի ռուսաց; Գլուխ ԻԳ. Թուրք խօսարանին երկրորդ շրջանը; Գլուխ ԻԴ. Ռուսք Ի Ֆիլիպէ Յադրիանապօլիս; Գլուխ ԻԵ. Սան Ստէֆանոյի դաշինք-Բեռլինու ժողովքը:

68. ՇԱՀԵՆ. Ինչու չենք անջատում դաշնակցութիւնից: (Գաւառում գործող ընկերոջ ծայրը): /Յրատ. «Այգեստանի», թ. 1.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Եղբայրութեան», Գունիք. 2).- 23 էջ:

Քովանդ.՝ Երկու խօսք: Ինչ է դաշնակցութիւնը: Ովքեր են «Անջատականները» եւ ի՞նչ են նոքա ուզում: Պատմական մօմենտը եւ անջատականները: Ե՞րբ մենք «կանջատունք» դաշնակցութիւնից: Վերջին խօսք /Շահեն:

69. ՍԵՐՈՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ՝ ԱՂԲԻՒՐ. (Համառօտ կենսագրական պատկերով միասին) /Գրեց Ս.Ս.: Արտատպ. «Դրօշակից».- Ժընեվ: Հրատ. «Դրօշակի» խմբագր: 1907.- 32 էջ: դիմանկ.

70. ՎԱՅԷ. Անջատւածները.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Հերմէս»).- 44 էջ:

71. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ Ս. Դաշնակցական պատգամաւորները երկրորդ պետական դումայում.- Թիֆլիս, 1907 (Տպ. «Հերմէս» Ս.Պ. Եղիգարեանի).- 100 էջ («Յառաջ»-ի գրադարան, ք.57):

Քովանդ.՝ Դաշնակցական պատգամաւորները Բ. պետական դումայում (փետրւար-յունիս 1907 ամի): Յաւելուած: Դաշնակցութեան հրահանգը դումայի պատգամաւորին: Հողի տեղական կոմիտէների մասին: Հողի հիմնական օրէնքի նախագիծը: Հողի հիմնական օրէնքի ներմուծման կարգը: Օրենքը ներմուծելու միջոցները:

1908

72. ԱՂԱՍԱՐԵԱՆ Բ. Ազգի գոյութեան մեծ խնդիրը.- Ս.-Պետերբուրգ, 1908 (Տպ. Պուշկինեան).- 34 էջ:

73. ԵՎՐՈՊԱՑԻՆԵՐՈՒ կարծիքը հայկական դատի մասին: Բ. տպագր.- [Ա.տ.]: Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, 1908.- 55 էջ:

Քովանդ.՝ Նշանաւոր եւրոպացիներու կարծիքը Հայկական խնդրի մասին /Ռիչչիօի Կարիպալի: Ամիլգար Չիբրիանի: Ժ. Ֆալօն: Բիեռ Քիյառ: Մենք իսկ գործենք /Իւռպէն Կօհիէ: Արթուր /Ժան Ժօռէս, Հայերը /Ամիլգար Չիբրիանի: Նամակ «Դրօշակ»-ին /Իլզէ Ֆրապան: Նախատինք Եւրոպային /Էլիզէ Ռըքլիի: Նահատակ ժողովուրդը /Էտկար Միլիօ: Պատրաստ եղէք /Բօլ Էրրէրա: Համակրանք Հայկական դատին /Անաթօլ Լըռուա Պօլէօ: Համակրանքի ծայր հայկական կոմիտէին /Չէզարէ Լօմպրօզօ: Բարբարոսութեան խրախուսողները /Աքիլ Լորէա: Արիւնտ ձեռքը /Ժ. Սլէմանսօ: Ձօրը եւ հայերը /Ֆրանսիս տը Բրեսանսէ: Հայկական միութեան համար /Անաթօլ Ֆրանս: Աքտիլ Համիտը եւ Եւրոպան /Ֆրանսիս Տը Բրեսանսէ: Ամօք /Էօժէն Տը Ռօսպէրդի: Բրօքականտը /Տ'էգուրնէլ Տը Քօնսգան: Բռնի ուժին դէմ /Էմիլ Վանտէրվէտ:

74. ՋԱԼԷՆ Տ. Թիւրք սահմանադրութիւնը եւ երիտասարդ թիւրք կուսակցութիւնները /Կազմ. Ջալէն, Տ.-Թիֆլիս, 1908 (Տպ.«Էպօխա»).- 64 էջ: դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Հաթթը Հիւմայունը: (Կայսերական հրովարտակը) /Աբդիլ Համիդ: Օսմանեան սահմանադրութիւն: Ընդիմաւոր ժողով: Ծերակոյտ (սենատ): Պատգամավորական ժողով: Դատական իշխանութիւն: Բարձրագոյն ատեն: Գաւառական վարչութիւն: Երկու խօսք «Միթհադեան սահմանադրութեան» մասին: Ահմէդ Րիզա: Հիմնական կանոնադրութիւն: «Միութիւն եւ յառաջադիմութիւն» Օսմանեան կուսակցութեան: Իշխան Սաբահէդդին: «Ապակենտրոնացման եւ անհատական նախաձեռնութեան» կուսակցութեան ծրագիրը: դօկտ. Աբդիլլահ-Ջէվդէթ: Օսմանեան սահմանադրական միութիւն:

75. ԹԻՒՐԵՒՈՅ ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐ ՏԱՐՐԵՐԸ: Պրակ Ա ./Խմբ. Հմայեակ Արամեանց /Հրատ. Ռուսչուքի հնչ. մասնաճիւղի.- [Ռուսչուք], 1908 (Տպ. Գ.Գ. Մազմանեան).- 25 էջ:

Քովանդ.՝ Թուրքիոյ ընդդիմադիր տարրերը: Հայ ժողովրդին /Հմայեակ Արամեանց: Երիտասարդ Թիւրքիա եւ երիտասարդ Հայաստան անտագօնիզմ /Հմայեակ Արամեանց:

76. ԽԱՆ-ԱԶԱՏ Ռ. Յիշողութիւններ Խրիմեանի մասին.- Թիֆլիս, 1908 (Տպ. օր. Ն. Աղանեանի պօլիգէյսկ).-64 էջ:

77. ՍԱՊԱՅ-ԳԻԼԷԱՆ Ս. Երիտասարդ Թիւրքիա: /Հրատ. հնչակեան կուսակցութեան, ք.16.- Պարիզ, 1908.- 76 էջ:

Բովանդ.՝ Ձօն Արամ Աջըգպաշեանին /Ս. Սապահ-Գիւլեան; Առաջաբան /Ս. Ս.-Գ.; Պատմական տեսութիւն; «Երիտասարդ թիւրքիայ»-ի ծագումը; «Երիտասարդ թիւրքիայ»-ի ըմբռնումներն ու ծրագիրը; Պարլամենտական թիւրքիա; «Երիտասարդ թիւրքիա»-ն արտասահմանում; «Երիտասարդ թիւրքիայ»-ի միտումները եւ միդիատի սահմանադրութիւնը; «Երիտասարդ թիւրքիայ»-ի պատմական սխալները; Թիւրքիայի իրական կացութիւնը եւ կազմը; Հայաստան եւ Թիւրքիա; Օսմանականութիւն եւ ազգութիւններ; Թիւրքիայի ընդհանուր բարեկամութեան եւ վերածնութեան խնդիրը; Հայկական խնդիրը:

1909

78. ԱՐԱՄԵԱՆՑ Հ. Անմահն ժրայր կամ: Տռամ 6 արար եւ 2 պատկեր.- Կ. Պոլիս, 1909.- (Տպ. կազմատուն Օ. Արզուման).- 76 էջ (Ս.Տ. Շիոտ):

79. ԲԻՒՐԱՏ Ս. (Տեր Ղազարենց) Վեղարաւոր հերոսը կամ Բարթողիմէոս Վ. Թաքաճեան: (Նախկին վանահայր ֆոնուզի).- Կ. Պոլիս: Հրատ. Վաղինակ Ս. Բիւրատ, 1909 (Տպ. Ջարեհ Ն. Պէրպէրեան).- 16 էջ; նկ. («Փիւնիկ»-ի մատենաշարը թիւ 1):

80. ԳԱՊՊԵՆԴԻԱՆ Գ. Դրուագներ Եղեսիոյ արիւնոտ ջարդերէն.- Կ. Պոլիս, 1909 (Տպ. Նշան-Պապիկեան).- 39 էջ:

81. ԹՈՓՉԵԱՆ Ե. Երիտասարդ Թիւրքիան եւ հայերը: Մասն առաջին.- Թիֆլիս, 1909 (Տպ. ընկ. «Շրօմա»).- 288 էջ:

Բովանդ.՝ Ա.Թիւրքիայի ծագումն ու հզօրանալը; Բ. Իսլամի դերը; Գ. Հարկահանութիւն; Կրօնական ազգային խտրութիւնը; Ե.Սուլթանը եւ իր գործակալները; Զ. Ներքին ու արտաքին քայքայում; Է. Բարենորոգչական փորձեր; Ը. Պալատական յեղաշրջումներ; Թ. Սիդիստեան սահմանադրութիւնը; Ժ. Սիդիստ փաշան հալածական; ԺԱ. Դատ եւ մահ; ԺԲ. Օսմանեան առաջին պարլամենտը; ԺԳ. Երիտասարդ թիւրքերը Սիդիստ փաշայից յետոյ; ԺԴ. Հայերի թիւը Թիւրքիայում; ԺԵ. Հոսանքներ հայկական ներքին կեանքում; ԺԶ. Հայոց Ազգային սահմանադրութիւնը; ԺԷ. Հայկական տառապանքը; ԺԸ. Աղերսանքների արդիւնքը; Հայկական հարցը Սան-Ստեֆանօի եւ Բերլինի դաշնագրերում:

82. ՀԱՅ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ: Կազմութիւն եւ ընդհանուր աշխարհահայեացք.- Պոսթոն, 1909.- 24 էջ:

Բովանդ.՝ Կազմութիւն եւ ընդհանուր աշխարհայեացք; Ծրագիր հայ սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութեան; Հիմնական սկզբունքներ; Նպատակ; Յատկագիծ; Քաղաքային իրավունքներ; Ազատութիւն; Պետական կազմ; Արդարութիւն; Հանրային կրթութիւն; Զինուորագրութիւն; Գաղառական կազմ; Տնտեսական բարենորոգումներ; Քաղաքակրթիչ բացառիկ միջոցներ; Հայ սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութիւն; Վերաքննութիւն ներկայ ծրագրի:

83. ՄԻՀՐԴԱՏԵԱՆ Ա. Պատմութիւն Ձէթունի եւ վերջի պատերազմին, որ տեղի ունեցավ 1895-ին /Գրեց՝ Արշակ Սիիրդատեան.- Կ.Պոլիս, 1909.- 48 էջ; նկ.:

Բովանդ.՝ Ձէթունի 1895-ի պատերազմին պատճառները; Զօրանոցի գրաւումը; Անտրունի գրաւումը; Եգիտլէրի պատերազմը; Ս. Փրկչի այրումը; Նկարագիր Ձէթունի մեծ պատերազմին տեսքանը 1895թ. /Յակոբ Բ. Մէլվալը:

84. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱՍ = համերաշխութեան խնդիրը հայ յեղ. կուսակցութիւններու միջեւ; (Պատմական ամփոփ տեսութիւն) /Գրեց՝ Ն. Տ.Ա.Թ.- Պոսթոն: Հրատ. «Հայրենիք»-ի, թիւ 8, 1909 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 144 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջին քայլը; Հնչակեան առաջին պառակտումը; Միութեան բանակցութիւններ դաշնակցութեան եւ վերակազմեալ հնչ. կուսակցութեան միջեւ; Հնչակեան միութիւնը: Միութեան բանակցութիւններու վերսկսում՝ դաշնակցութեան եւ միացեալ հնչակեաններու միջեւ՝ մինչեւ անոնց վախճանը; Համերաշխութեան դաշինք՝ Պարսկաստանի դաշնակցական եւ հին հնչակեան մարմիններու միջեւ; Համերաշխութիւն Կովկասի մէջ նոյն կազմակերպութիւններու տեղական մարմիններուն միջեւ; Վերակազմեալ պառակտումը; Համերաշխութեան դաշինք՝ վեր «Ազգ»եան հատւածի եւ հին հնչակեաններու միջեւ; Ամփոփում եւ եզրակացութիւն:

85. ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ ՔՐ. Ամբոխային տրամաբանութիւն /Ազատութեան մատենադարան.- թիւ 6.- Կ.Պոլիս, Զրատ. Զ.Յ.Դաշնակցութեան.- 1909 (Գրատուն Ա. Տէվէճեան).- 91 էջ:

Քովանդ. Յառաջաբանի տեղ; Ամբոխային տրամաբանութիւն; Պատմական չարիք; Ծանօթութիւն օտար բառերու:

86. ԶԻՖԹԵ-ՍԱՐԱՅ. Թուրք թէրօրի օրերէն: Իմ բանտարկութիւնս.- Կ.Պոլիս: Զրատ. Օննիկ Արզուման, 1909 (Տպ. Սազաեան).- 24 էջ:

87. ՊԱՐԹԵԻՆ Ս. Կիլիկեան արիաւիրքը.- Կ.Պոլիս, 1909 (Գրատուն Նշան-Պապիկեան).- 214 էջ, նկ., դիմանկ.

Քովանդ. Չարիքին հանդէպ: (Յառաջաբանի տեղ); Կիլիկեան արիաւիրքը: Դէպի Կիլիկիա; Բօթ եւ ահազանգ; Վերապրողներուն համար օգնութեան կոչեր; Տուր, տուր...; Դահիճներն ու զոհերը; Վաղորդայնը Ատանայի մէջ: «Սենք մեզի»: Այլասերում; Կիլիկեան որբերը; Անիրաւուած մը; Զայ մը-մարդ մը; Դէպի արդարութիւն; Կիլիկեան սառսուռներ. Աղէտքի Սեմին վրայ; Սովեալներուն տողանոցը; Գառնուկներու երամակը; Ծովուն վրայէն; Դէպի Ատանա; Վերապրողները; Աւերակներուն վրայ; Զայրապետը; Կիլիկեան մղձաւանջը. Իր կնոջ ու քոյրերուն ի խնդիր; Գերման... հայասիրութիւնը; Տապանաքարի մը զետեղումը; Ժամուն բակը; Անդարմանելին; Կը խաբուէ կոր, թուրքեր... Սա բարի օտարները... Օսմանեան արդարութիւն:

88. ՍԵՐՈՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ=ԱՂԲԻՒՐ= (Համառօտ կենսագրական, պատկերով միասին): Բ. տպագրութիւն, նոր յաւելումներով.- Կ.Պոլիս, 1909.- 45 էջ; դիմանկ.(Ազատութեան մատենադարան.- թիւ 15):

Քովանդ. Աղբիւր Սերօր; Սերօրի յիշատակին /Զայ-գուսան:

89. ՓԱՓԱՋԵԱՆ Վ. Զաջի Բէգ: (Զայ յեղափոխական կեանքից) /Մատենաշար «Ազդակ» թիւ 2.-Կ. Պոլիս, Զրատ. Արծիւ ժողովրդական գրավաճառանոցի, 1909 (Տպ. Արշակ Կ. Կարօեան).- 132 էջ, նկ.:

Քովանդ. Յառաջաբանի տեղ /Վրթանես Փափազեան; Զաջի Բէգ:

1910

90. ԱՏՈՍ. Պետական վերանորոգութիւնն ու հողային հարցը.- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Ա. Շահէն).- 68 էջ: (Արտատպ. Ազատամարտ օրաթերթին սրբագրութիւնով ընդլայնուած)

Քովանդ. Պատմական անուններու խեղաթիւրում-Ամբողաքագիտութիւն; Պաշտօնական տեղեկագիր քրտական տարրի եւ աիստականութեան մասին; Զարստահարութիւններու մշտական վիճակը: Ի՞նչ կատարուեց; Զողային օրէնսդրութեան ոգին ու անոր անխուսափելի հետեւանքը; Զողային օրէնքի ոգին եւ անոր կրած շեղումներն ու զեղծումները; Զարստահարութեան ձեւեր; Զողային օրէնքը:

91. ԱՏՈՍ. Մեր հաւատամքը: Ազգային հարցի մասին: Ճախճախուտքը.- Կ.Պոլիս; Զրատ. Արծիւ ժողովրդ. գրավաճառանոցի, 1910 (Տպ. եւ կազմատուն Օ. Արզուման, թ. 39).- 160 էջ (Կարմիր տետրակներ, թիւ 1)

Քովանդ. Յառաջաբանի փոխաբեր: Փոթորիկէն յետոյ նոր լուսաբանութիւններ; Ազգութիւն կամ Ազգային հաւաքական անհատականութիւնները (Միութիւն թե լուծում): Խտրականութիւններու պատմական հիմքը; «Օսմանցի». Ծագումն ու բովանդակութիւնը; Վիժումը; Նոր շրջան; Իթքիհատը-Սաթաքումներ; Ազգային գաղափարը; Մենատիրութեան, շովինիզմի, միլիտարիզմի քաղաքականութիւնը եւ զտուող Ազգայնական ձգտումները; Որո՞նք եղած են Ազգային գաղափարի ներկայացուցիչները; Ազգային գաղափարի զտումը; Մեր իտեալը; Ճախ ճախուտքը:

92. ԲԻՒՐԱՏ ՍՄԲԱՏ: (Տէր Ղազարեանց). Ելլտըզէ Սասուն: (Պատմական վէպ).- Կ.Պոլիս: Տպ. ագր.-հրատ, Վաղինակ Ս. Բիւրատ, 1910.- 1308 էջ.- նկ. դիմանկ. («Ժամանակակից մատենաշար» Վաղինակ Ս. Բիւրատի)

Քովանդ. Զտ. Բ. Սասուն հոգեվարքի մէջ: Կառավարութեան հալածանքը; Քուրդներուն արարքները

դաշտին մեջ; «Սասուն հոգեվարքի մեջ; Մեծ արինահեղութիւնք եօզկատ; Մշեցի պանդուխտներ; Դտ. Գ. Զիւպատոսական վերջին տեղեկագիրներ Զայաստանի վրայ; «Կառավարութեան կատաղութիւնը խուլքի մեջ; «Գաղթային հոսանքը դէպի Կովկաս»; «Ժողովուրդի վիճակը, կառավարութեան հալածանքը; Քրդերու հարստահարութիւնները; Թալաններ եւ սպանութիւնք; Զերոսական խումբն Անտոքի մեջ; Սասունի ապստամբութիւնը /ՍԱԼ.; Թօգատի արինահեղ դէպքը; /Թաթառ; Տեղեկագիր Կիլիկիոյ; Սասնոյ ապստամբութիւնը եւ կոտորածը /Տարօնացի; Սասունցի քաջ Գրգօի ընտանիքը /Ղազար Սօսեան; Սասնոյ ներկայ վիճակը /Կ.-Տ. Տարօնոյ ճգնաժամը; Ցուցակ ներկայ մարդահամարի: Ցուցակ Սասնոյ հետեւեալ գիւղերու մարդահամարի: Աղբի գիւղ, տուններ; Խտան գիւղ; Կեալառաշ գիւղ; Թխիկ գիւղ; Զիթինկ գիւղ; Խւանք գաւառի, Բուն Տալփորիկի ներկայ մարդահամարը: Սպղանք գիւղ; Եղկարդ գիւղ; Ձորեր գիւղ; Զարթք գիւղ; Զոսնուտ գիւղ; Փուրխ գիւղ; Խլովիտ գիւղ; Դուալինք գիւղ; Զագմանք գիւղ; Զլոդինք գիւղ; Էգուտուն (որ է Տալորիկ); Տալփորիկի վերի գիւղ; Խիանք գաւառի հետեւեալ գիւղերու ներկայ մարդահամարը. Իշխանաց-ծոր գիւղ; Սէւիթ գիւղ; Ընկուզնակ գիւղ; Արտկօնք գիւղ; Փսանայ Գաւառի գիւղերը; Շատախ գաւառի գիւղերը; Սասուն գաւառի մեկ քանի գիւղերը; Տալորիկի թալաններուն վնասները:

93. ԲԻՒՐԱՏ ՍՄԲԱՏ: Բանտէ բանտ: Պատմական վէպ: Դտ.Դ.- Կ.Պոլիս: /Տպագր.- Զրատ. Վաղինակ Բիւրատ, Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Սուլթան Զաման Սօլա թաշ).- 1048 էջ:

94. ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ Մ. Կարապետ: Վէպ ազգային ընկերական կեանքէ.- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Վաղինակ Ս. Բիւրատ).- 816 էջ; Տիտղթ. վրա «Քասիմ» («Ժամանակակից մատենաշար» Վաղինակ Ս. Բիւրատ)

95. ԹԵՂԴԻԿ Ա. Ամիս մը ի Կիլիկիա: (Կցկտուր նօթեր).- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Վ. եւ Զ. Տէր-Նէրսէսեան).- 213 էջ

Բովանդ.՝ Մեկնումի պահը; Աղօթքի; Շղթայակիր գոյգը; ճամբորդներուն հետ; Մերսին; Տեսքեր եւ յուշեր; Ատանա; Լացի ու քաղցի օրեր; Կիրակեմուտ; Այրիներ եւ որբեր; Սփոփարար երեւոյթ; Դէպ ի պաշտօնատուն; Զիւանդներուն մոտ; Փրկարար թաքստոցը; Տխուր այցելութիւն մը; Աղետավայրը ջուրերու մեջ; Վերյիշումներ; Ներկայէն եւ անցեալէն; Պատկերին ի տես (կոյր «Զօւհա»ն); Մօր սէր; Զաճնոյ հայր Սուրբը; Ժամուկէս ի Մասիս; Գիշեր մը ի Զամիտիէ; Էրգինի բանտարկեալները; Քաջերու հայրենիքը; Առաքեալին ծննդավայրը:

96. ԿԱԴՄՈՍ: Ի՞նչու հայը հայդուկ եղաւ: Յուշեր բռնապետութեան օրերէն: Իրական կեանքէ կենդանի պատկեր հայի տառապանքին.- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Ջարեհ Ն. Պէրպէրեան).- 14 էջ:

Բովանդ.՝ Գերիները; Մենակեացները:

97. ՄՈՒՇԵՂ ԵՊԻՍԿ: Ատանայի ջարդը եւ պատասխանատուները: /Զրատ. «Ազգ»-ի.- թիւ 2, երկրորդ տպագր.- Պոսթոն, 1910 (Տպ. «Ազգ»ի).- 64 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Մուշեղ եպիսկոպոս; Կանխամտածուած ոճիրը:

98. ՇԷՐԵՆՑ Գ. Ալթուն Դէրեսի կամ մի գիշեր Բաղէշի բանտուն 1893-96.- Թիֆլիս, 1910 (Տպ. «Պրօգրես»).- 52 էջ:

Բովանդ.՝ Մի քանի խօսք յառաջաբանի տեղ /Գ. Շ.; Ալթուն Դէրեսի կամ մի գիշեր Բաղէշի բանտուն:

99. ՍԱՅՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՈԱՄԿԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ: Ծրագիր եւ կանոնագիր.- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպագր. Արշակ Կարօեան Պապը Ալի ճատտէսի).- 24 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան: 1. Կազմութիւն եւ աշխարհահայացք /Սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութեան հիմնադիրներ; Ծրագիր սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութեան: Զիմնական սկզբունքներ; Նպատակ; Գործելու կերպ; Յատակագիծ: Սահմանադրական երաշխաւորութիւններ; Քաղաքային իրաւունքներ; Պետական կազմ; Արդարութիւն; Զանրային կրթութիւն; Զինուորագրութիւն; Գաւառական կազմ; Տնտեսական բարեմորդումներ; Կազմութիւն սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութեան; Վերաքննութիւն ներկայ ծրագրի; Սահմանադրական-ռամկավար կուսակցութեան ներքին կանոնագիրը:

100. ՍԵՊՈՒՅ. Դրուագներ Սասունի կռիւներէն: Դէպի Սասուն: Աւօի պատմութիւնը.- Կ.Պոլիս: Զրատ. Արծիւ ժողովրդական գրավաճառանոցի, 1910 (Տպ. Օ. Արզուման, թ. 55).- 52 էջ:

Բովանդ. Դրուագներ Սասունի կոիւներէն: Դէպի Սասուն; Մատօի յիշատակին; Աւօի պատմութիւնը: Պաշտելի Գեորգ Չավուշի յիշատակին:

101. ՍԵՄԵՐՃԵԱՆ Մ. (Զէյթունցի). Զրացանակիր քահանան եւ լեռան քարոզիչը /Տպագր.- Զրատ. Վաղինակ Ս.Բիւրատ.- Կ.Պոլիս, 1910.- 56 էջ:

Բովանդ. Ս. Տէլի Քէշիշ. Զէյթունցի համբաւաւոր Տէր Օհան Չավուշը-Պէտիքեանի կենսագրութիւնը:

102. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Վերածնվող հայրենիքը եւ մեր դերը: (Դաշնակցութեան 20 ամեակի առիթով).- Ժընեւ: Զրատ. Զ.Զ. Դաշնակցութեան, 1910.- 414 էջ; դիմանկ; նկ.

Բովանդ. Զայ մարտական կազմակերպութիւնը, նրա միասիւսն թիրաքիայում, Ռուսաստանում, Պարսկաստանում; դիւանագիտութիւնը եւ մեր դատը: II. Զերոսները: Ո՞ր է հայկական պանթօնը; Դէմքեր: Արամեանը; Աւօ; Զաքարեան եւ Մարտիկ; Զրայր; Պետօ Սարուխանեան; Պետօ Սերեմէեան; Վահան Մանուէլեանը; Կարօ-Զօրեան; Բաբկէն Սիւնի; Դերօյեան; Ժամհարեան; Մարտիրոս; Ստեփանեան; Կարօ-աստրախանցի; Անանուս հերոսները; «Վիտօշի բազէն; Դանտեան դժողը; III. Ի՞նչ արինք եւ ի՞նչ չա՞րինք: Դաշնակցութիւնը սինթեզ հայ ժողովրդի երեք հատածների; Սիջկուսակցային համերաշխութեան վրիպումները ու պատճառը; Դաշնակցութիւնը եւ մակեդոնացիք; Դաշնակցութիւնը եւ թիրաքերը; Երկրորդ մաս: Կացութիւնը հայրենիքում: Մեր հաւատամքը եւ մեր անելիքը: I. Յեղափոխութիւն: Զարած եւ հակահարած: Օսմանեան վերիվայրումի համաշխարհային արժէքը; Անդրադարձումները դրսում եւ ներսում; Յաղթական բանակը, նրա մտաւոր պարագլուխները; Աղետալի վրիպումներ; Նախապարիշեան Սահմանադրութիւնը եւ հայ ժողովուրդը; Աղանա; II. Զամազգային ինքնապաշտպանութիւն: Զարդի կօշմարը չի փարատվել; Ինքնապաշտպանութիւնը Ռուսական Զայաստանում; V Զամագումարի որոշումը; III. Զայրենասիրութեան դաւանանքը: Ի՞նչ է հայրենիքը; Դաշնակցական հայրենասիրութիւնը; Երեք հատվածների միութիւն; Թիրաքիա, Ռուսաստան, Պարսկաստան; Մեր դիրքը նրանց վերաբերմամբ; IV. Յեղափոխութիւն եւ Ազգային-քաղաքական հարց: Ռուսաստան: Ազգային հարցը եւ համաշխարհային էւօլիցիայի ծգտումը; Մեր ազգային գանգատի նիւթը: Նոյնն է երեք միջաւայրում; Ռուսական յեղափոխութիւնը նրա վայրկեանական յաղթանակը եւ նրա վիժման պարագաները; «Ազգերի ինքնորոշումը», որպէս ընդհանուր նշանաբան; V. Յեղափոխութիւն եւ Ազգային-քաղաքական հարց: Թիրաքիա; Ազգամիջեան կացութիւնը Եւրոպայում եւ Թիրաքիայում; Փոքրամասնութեան իրաւունքները; «Քրդական վտանգը»; Ապագան; VI. Յեղափոխութիւն եւ կրօնական հարց: Եկեղեցի եւ դպրոց; VII. Յեղափոխութիւն եւ սօցիալական հարց; Սօցիալիզմ եւ միջազգայնութիւն; VIII. Վերջաբան: Յարատեւութեան ուժը; Ազգային անհատականութիւն եւ տիեզերական նմանողութեան օրէնքը; Պատմութեան ընթացքը; Նոր կեանքի արշալոյսին:

103. ՓԱՐՍԱՆՏ Ա. Արեան ճանապարհով: Կովկ. Զայ-թաթ. արիւնահեղ ընդհարումները.- Կ.Պոլիս, 1910 (Կենդրոնատեղի, Կովկասեան գրավաճառատուն, Սահմուտ-փաշա).- 16 էջ:

Բովանդ. Արեան ճանապարհով; Կովկասի հայ-թաթ. արիւնալի ընդհարումները: (Ռուսական նենգամիտ քաղաքականութիւնը): Նախերգանքը; Դեռօրը կատարուած էր:

104. ՔԱԶԲԵՐՈՒՆԻ: Բաղա գիւղի աւերումը.- Վաղարշապատ, 1910 (Տպ. Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի).- 80 էջ: (Արտատպած «Արարատ» ամսագրից)

Բովանդ. Բաղա գիւղի աւերումը. ԱՁԴ; 1905 յուզիչ թուականը, նախապատրաստութիւնները, Բէտուգ Աղայ Կարաբէգովի այցը Բաղային. Ալլահեար Բէգ Զուլդագարովը եւ նրա հասարակաց դիրքը; Կոտորած Զագեան կայարանում. Դէսպանութիւն Ալլահիար Բէգի մօտ. Յարձակումն Զառչի գոմերի վերայ. Զայերի փախուստը բինաներից դէպի գիւղ: Ալլահիար Բէգի գալուստը բաղացոց մօտ; Ալլահեար Բէգը հարսանիքում. Բաղայի փրկանքը; Մեսրոբ քահանայի գաղտնի դէսպանութիւնը գեներալ նահանգապետի մօտ; Յարձակումն Բաղա գիւղի վերայ: Տների հրդեհումն: Բնակիչների սարսափահար փախուստը; Փոքրիկ Անահիտը: Մանուկների կոտորածը; Ազգակիցների խմբովին կոտորածը Առաքելի ձեռքով: Սահացած բաղացիների թիւը; Բաղացիների փախուստը դէպի Զարդախլու եւ այլ գիւղեր, դիմումն Գանձակի գեներալ-նահանգապետ գեներալ-լէյտենանտ Ֆլէյշերին եւ Կովկասի փոխարքայ Կոմս Վորոնցով-Դաշկովին; Զոսանք դէպի Բագիլիզ գիւղը եւ կողոպուտի ենթարկուիլը: Կանգ Զիւզադարով Բէգերի մօտ: Զայերի մէջիղում: Գրիգոր քահանայի հետախուզութիւնը. Ոմանց հայերի բնակավայրը Քէշիշքեանդում; Զայերի դրութիւնը Բագիլիզում, Զիւզադարովների մտադրութիւնը հայերին բաժանելու: Զու դէպի Դուլալի, Կադիմ Իբադուլալի օղլի եւ նրա կողոպուտը հայերին. Բաղացիների վիճակը Շամշադինու հայ գիւղերում. Զու դէպի վերին Աղդան գիւղը. Զայերի դրութիւնը Քարվանսարա գիւղում եւ դարձը դէպի Բաղա; Ստալօղ լուրեր, Գագիկ ուսուցչի դարձը. Զայերի չուն դէպի վերին Այփիւլ գիւղը. Նոր յարձակումն Զարդախլուի վերայ. Բէգերի գաղտնի խորհրդակցութիւնը Կարաբէգովի մօտ եւ նրա որոշումները: Սարգիս Արաբեգեանի դէսպանութիւնը. Ժանդարմների պետի կարգադրութիւնը եւ հայերի ճանապարհորդութիւնը դէպի

Ձագեամ կայարանը եւ դեպի Թիֆլիզ եւ դարձ: Զեքիմեանի եւ Բաստումեանի սպանութիւնը. Ալլահեար քեզը եւ Գրիգոր քահանան. Վերջինիս նամակը. Ալլահեար Բեգի նամակը. Բադայի վնասների հաշուեցուցակը: Տխուր հանդես:

105. ՕՏԵԱՆ Գ. Սահմանադրական խօսքեր ու ճառեր.- Դամբանականներ մահերու առթիւ գրուածներ.- Կ.Պոլիս: Զրատ. Միքայէլ կազմարարեան, 1910 (Տպ. Գատէր).- 193 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Խրիմեան հայրիկի նամակը /Յայրիկ; Գործի մասին /Ս. Կազմարարեան; Գրիգոր Օտեան /Յրանդ (Կիրճեան); Օտեանի շիրիմը /Ազաիս; Գրիգոր Օտեան (Իր դերը Ազգ. Սահմանադրութեան մէջ); Խնդիր վերաքննեալ սահմանադրութեան; Վիճակային համագումար ժողովոյ վճիռը; 1866 յուլիս 22-ի ընդհանուր ժողովոյ որոշումը; Նշանաւոր եպիսկոպոսաց ոմանաց բերանացի կամ գրաւոր դատաստանները: Ներսէս եպիսկոպոսի խոսքը 1866 յուլիս 22-ի ընդհանուր ժողովի ատենագրութենէն քաղուած /Յովհաննէս եպիսկոպոս Սէթեան; Խորէն եպիսկոպոսի նամակը առ տեղապահին պատրիարքական /Խորէն եպիսկոպոս; Զարստահարութեանց տեղեկագիր; Տեղեկագիր քննիչ յանձնաժողովոյ; Դամբանական պարոն Խաչատրոյ Պարտիզպանեանի; Բարունակ պէյ; Ողբ ի վերայ բարեկամին /Գ. Ս. Օտեան; Կոիզէլ /Գ. Ս. Օտեան; Մահ Վ. Դիւկոյի /Գ.Ս. Օտեան; վերջին հառաչանք /Գ.Ս. Օտեան:

106. ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՄԱՂԱՔԵԱՅ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ Յիշատակագիրք երկոտասանամեայ պատրիարքութեան: Պրակ առաջին.- Կ.Պոլիս, 1910 (Տպ. Վ. եւ Զ. Տէր-Ներսէսեան).- 67 էջ:

Բովանդ. Զրատարակութեան նպատակը; Պատրիարքական ընտրութիւն; Կառավարութեան կարծիքը; Իմ ըմբռնումս; Ընտրողների տեսութիւնը; Ազգային վարչութիւն; Վարչական պատասխանատւութիւն; Վարչական համերաշխութիւն; Սահմանադրութեան պահպանութիւնը, խնդիրը; Սահմանադրութեան կիրառութիւնը; Վարչութեան փոփոխութիւնը; Գավառական վարչութիւններ; Ինչ ինչ դիտողութիւններ; Սկզբնական կացութիւն; Պաշտօնավարութեան սկիզբը; Սկզբնական ուղղութիւնը; Նախադասուած կերպը; Կերպին գործածութիւնը; Յայտարարութեանց աստիճանը; Զնարաւոր եղանակը; Տիրող եղանակը; Ընդհանուր կարծիքը; Ուղղութեան արդիւնքը; Մասնաւոր պարագաներ; Կարօտութեանց նպաստներ; Ներքին կարգադրութիւններ; Զրաժարելու փաստը; Բացառիկ կարգադրութիւններ; Կիլիկիոյ խնդիրը; Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը; Կիլիկիոյ ընտրութիւնը; Կրկին պնդումներ; Վարչութեան շարունակութիւնը; Վարչութեան վերակազմութիւնը; Դարձեալ պնդում; Զրաժարականի նպատակը; Ապագայի նախատեսութիւնը; Կարծեցեալ ակնկալութիւններ; Միալ ենթադրութիւններ; Զամոզիչ պատճառ; Շահ եւ հաճոյք; Աշխատութեան աստիճանը; Ժողովուրդի զգացումը; Եկեղեցական հանդէսներ; Վարժարանական մտադրութիւն; Պատրիարքութեան դերը; Ապագայի հոգածութիւն; Մնալուն հետեւանքները; Դեսպանախորհուրդի հետ; Ազգային խնդիր:

1911

107. ԱԿՆՈՒՆԻ Է: Բողոքի ծայն: Կովկասահայ քաղաքական բանտարկեալները: (Ցարական հալածանքի մի էջ).- Պօսթըն, Զրատ.«Զայրենիք»-ի, թիւ 20, 1911:

Բովանդ. Դիմումն Ամերիկեան մտաւորականութեան /Է. Ակնունի; Շղթայի աշխարհը; Պատմական ակնարկ; 1908-ի կալանաւորները; Խուցերի մէջ; Պատճառները: Ներքին; Արտաքին; Քննութիւնը; «Պաշտակցութեան գործը»; Միապետական ռուս բիրոկրատիան; Միջազգային բողոքը; Յաւելած: Որոշումներ: Նիւ Եորք; Ֆիլատելֆիա; Բօստօն; Սան Ֆրանսիսկօ; Պրովիտենս; Ռիսօր; Մրօյ; Ռիւստ Զօպօլըն; Կալիֆօրնիայի; Կալիֆօրնիայի օրէնսդրական մարմինին որոշումները:

108. ԱՏՐՊԵՏ: Երևաղը: Քէօր-Զիւսէյն փաշա քիւրդը: Անսահման իշխան: Թրքահայերի ներկայ վիճակը.-Թիֆլիս, 1911 (Տպ. «Կուլտուրա»).- 42 էջ:

Բովանդ. Երևաղը. Անթափի գաւառը; Բախտի անիւր; Ստորաքարշ պաշտօնեաներ

109. ԱՍԼԱՆԵԱՆ Գ. Վրդ. Ժիրայր; (Յեղափոխական առաքեալին կենսագրութիւնը) (1881-1884): Պատկերազարդ: /Զրատ. Յ. Գըլըճեան գրատուն.- Կ.Պոլիս, 1911 (Գրատուն Յ. Գըլըճեան).- 104 էջ, նկ.:

Բովանդ. Ներածութիւն; Տիար Գ. Յեղափոխական մարդը: Գալուստ, Շահեն Խիւտալեան Ժիրայր երգնկայի մէջ; Դ. Ճշմարիտ եղափոխական Տիար դէպի Բիւնկեան; Զ. Տիար բուն իր դերին ու նուիրական պարտաւորութեան մէջ.- Յեղափոխիչ; Է. Փոքրիկ պատմվածքներ Տիարի կեանքէ; Ժիրայրի իր քրոջ Զայ-

կանոյշի ուղղած նամակը /Ժիրայրի Ղ. Պոյաճեան. Ժիրայրի արտասանած ուղերձը Յ. Վ. վարժարանին մէջ, 1875 իոկտ.6; Ժիրայրի օրագրութենէն քաղուած 1875 յունուար 1ին Ժիրայրի արտասանած ուղերձը Տարեգլխոյ առթիւ:

110. ԲԻՐԱՍ Ս. Ազատութեան համար: Ձեթունի վրէժը: Հտ. Ա. /Տպագր. հրատ. Վաղինակ Ս. Բիրատ.- Կ.Պոլիս, 1911 (Տպ. Բերա Այաս Բաշա).- 958 էջ («Ժամանակակից մատենաշար»)

Հտ. Բ: (Տպ. Սուլթան Սօլա Թաշը) Վերջին հատոր. (Տպ. Պապը Ալի ճատտէսի Օրխան Պէյ խան, թիւ 10)

111. ԲԻՐԱՍ Ս. Իննսուն վեց: Արիւնի մէջէն: (Պատմական վէպ) Ա: /Տպագր. հրատ. Վաղինակ Ս. Բիրատ.- Կ.Պոլիս, 1911.- 671 էջ, դիմանկ. («Ժամանակակից մատենաշար», թիւ 18):

112. ԲԻՐԱՍ Ս. (Տէր Ղազարենց) Սասունէն ետքը: Ա: Դիակապուտները: (Պատմական վէպ).- Կ.Պոլիս: Տպագր. Հրատ. Վաղինակ Ս. Բիրատ, 1911.- 286 էջ դիմանկ. («Ժամանակակից մատենաշար», թ. 14)

Բովանդ.՝ Տեղեկագիր Հայաստանի դէպքերուն 1878 նոյեմբերէն սկսեալ մինչեւ 1879 յունվար. Մուշ; Բաղէշ; Հալէպ; Տիգրանակերտ; Ձեթուն; Մարաշ; Կիւրին; Վան; Ակն; Օսմանեան տէրութեան եւ Անգլիոյ համաձայնութիւնը; Յաւելուած; Սասունի ջարդը եւ քննիչ յանձնաժողովը; Լօրտ Սօլըզպրի եւ սուլթան; Նորին վեհ. Սուլթանի պատգամը; Լօրտ Սօլզալըրիի Թուրքիոյ դեսպանին խօսածները /Լօրտ Սօլզալըրի; Անգլիոյ պատահած ընդդիմութիւնը ; Ծրագիր վարչական բարենորոգումներու (բ. դրան մատուցուած, 1895 մայիս 11 ին) Հայկական վեց նահանգներուն համար (Էրզրումի, Պիթլիսի, Վանի, Սվազի, Մա-մուրթիւ-Ազիզի եւ Տիարաքիի հիմնուկուան վիլայէթները):

Բ. Դէպի Երլտըզ: (Պատմական վէպ).-271 էջ, դիմանկ. («Ժամանակակից մատենաշար», թիւ 15);

Բովանդ.՝ Յայտարարութիւն; Հայոց բողոքը; Զարդն ի՞նչպէս սկսաւ; Պատճէն ծանուցումին:

113. ԳԵԼՈՖԵԱՆՑ Ս. Մ. ԽԱՆ. Կուսակցական պայքարը /Հրատ. «Կոհակ»ի, թիւ 4.- Կ.Պոլիս, 1911 (Տպ. Յ. Հօլաս).- 72 էջ: (Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըզ Գազազքեր խան, թիւ 23):

Բովանդ.՝ Զօն ընկեր Հմայակ Արամեանցին /Սոկրատ Մ.Գելոֆեանց; Առաջաբան /Սոկրատ Մ. Գելօֆեանց; Ազնի պայքարը; Հնչ. Սօց. դեմօկրատ; Հայ Ս. ռամկավար; Ընկերավարութիւն եւ հողային հարցը:

114. ԵՂԻԿԵԱՆ Ա. Արիւնի ճամբուն վրայ; Յեղափոխականի մը յուշատետրէն /Քաղեց Սմբատ Բիրատ; Տպագր. հրատ. Վաղինակ Ս. Բիրատ, Կ.Պոլիս, 1911.- 399 էջ, դիմանկ., նկ. («Ժամանակակից մատենաշար» թիւ 21)

Մաս Ա-Գ

115. ՄԱՐՏԵՍԵԱՆ Ա. Արիւնոտ ջաղացքի եղերգութիւնը: (Բալուի իրական կեանքէն).- Նիւ Եօքը, 1911 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»-ի).- 54 էջ:

116. ՄԻ ԺՈՂՈՎՈՐԴ ՄԵՂԱԴՐԱՎԱՆ ՆՍՏԱՐԱՆԻ ՎՐԱՅ. Կ.Պոլիս, 1911.-58 էջ (Ազատութեան մատենադարան, թ. 14; Արտատպ. «Ազատամարտ»էն)

Բովանդ.՝ («Հ. Յ. Ղաշնակցութեան դատը»): Կովկասահայի մղծավանջը; Ժողովուրդի «մեղքը» եւ ռուս ոստիկանակցութեան դատը; Կովկասահայի մղծաւանջը; Ռուս կառավարութեան պետական, Իմաստութիւնը; Բռնակալութիւնը «վրէժ» է լուծում..., Հայ-թաթարական ընդհարումները; Ազգային ինքնապաշտպանութիւնը; Կառավարութեան մեղսակցութիւնը; Հ.Յ. Ղաշնակցութեան դատը; Օսմանեան սահմանադրութիւնը եւ հայ ժողովուրդը; Պաշտօնական կեղծիք; Պատերազմի վտանգը եւ ռուս կառավարութեան դիմումը Հ.Յ. Ղաշնակցութեանը; Քննիչ Լիժինը եւ իր վայրագութիւնները; «Հայկական անկախ թագաւորութիւնը»; Միհրան-Քէշիշեան-Վարդերեսեան; Հայ ժողովուրդը. իր պարտքը եւ իր հաւատը հանդէպ լաւագոյն ապագայի:

117. ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ 3. Քիւրդօ-հայ պատմութիւն.- Կ.Պոլիս, 1911 (Տպ.«Արաքս»).- 193 էջ:

Բովանդ. Մեր նպատակը /3.Շ. Գայերու ու քիւրդերու բանակցութիւնը; Քիւրդօ-հայ պատմական յարաբերութիւնները ըստ հայ պատմութեան Գայուկ-քիւրդերը՝ Կիլիկիա. Ուրիշ հայ-քիւրդեր՝ ի Գայաստան. պատերազմ քիւրդերու եւ քիւրդերու մէջ. քիւրդերու պատմութիւնը; Քիւրդական իշխանութիւնը Գայաստանի իշխող քիւրտ պաշտօնեաներ; Սասունի ամիրայութիւնը; Քիւրդերու կիսաանկախութիւնը; Գայ նախարարութիւնները եւ իրենց միլիդիական թիւը; Տէրաւայիները եւ եւնիչերիք եզտիւնները; Քիւրդ եւ հայ տէրաւայիները; Վանկալիները; Քիւրդ տէր-պէյական իշխանութիւնը կը ճգնի տեղաւորուիլ Գայաստանի մէջ; «Շէյխ Ահմետ եւ սուլթան-խանուն»; Քիւրդական երրեակ իշխանապետութիւն Գայաստանի եւ Քիւրդիստանի մէջ; Պօստանի ամիրան: Պէտիր խան պէյի քրդա-հայկական իշխանութիւնը; Պէտիրխանեան իշխանութեան ծրագիրը; Օսմանեան իշխանութիւնը քիւրդ, քիւրդ, եւ հայ յարաբերութիւնները; Անիշխանութիւնը Գայաստանի մէջ; Գողային հարցը; Քիւրդ ցեղային ստորաբաժանումները Գայաստանի մէջ; Ցեղապետական կռիւները: Քիւրդ խաթունն ու հայ տիկինը; Քիւրդ Գամիտի գնդերու կազմութիւնը; Գայ յեղափոխութիւնը եւ քիւրդերը; Քրդացած հայերը; Քիւրդերու ներկայ աշխարհագրական դասաւորութիւնը:

118. ՇԻՏԱՆԵԱՆ Ա. Անդրանիկ: Ազգային ժամանակակից դիւցազներգութիւն: (Երեք արարուածով եւ մէկ պատկերով).- Վառնա: Գրատ. Վահրամ Սարգիսեան, 1911 (Տպ. «Իրաւունք»)- Վառնա).- 47 էջ:

119. ՎԱՐՂԱՊԵՏԵԱՆ Ա. Մնծուրի առիւծը: Գառնի Գալուստ Արխանեան (Գառնի Պէյ): Իր յեղափոխական բուն կեանքը.- Կ.Պոլիս, 1911 (Տպ. Օ. Արզուման).- 96 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Նուր /Աշխատասիրողը . Երկու խօսք /Ա. Վարդապետեան; Մնծուրի առիւծը; Ի յիշատակ Գառնի պէյի; Վերջաբան:

120. ՓԱՇԱՅԵԱՆ Կ. 3. ՏՈՔԹ. Գամիտի օրերէն: Դրուագ մը մեր յեղափոխական անցեալէն.- Կ.Պոլիս, 1911 (Տպ. «Ազատամարտ»)- 28 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Թափառիկ; Դրուագ մը մեր յեղափոխական անցեալէն, իմ փախուստը:

1912

121. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ Գ. Գայ լեռը: Կարմիր դրուագներ Կիլիկիոյ աղետէն: /Գրեց Գրիգոր Գ. Գուտուլեան.- Կ. Պոլիս, 1912 (Տպ. Տ. Տօղրամաճեան).- 70 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Զօն ազնուատօհմ եւ իշխանագուն հայրենասէր բարեկամիս Պ. Յարութիւն Ա. Եաղուպեան Գրիգոր Գ. Գուտուլեան; Գայ լեռը; Կիլիկիա մինչեւ ջարդի նախօրեակը; Սեւի ու Կարմիր օրերը; Զարդը կազմակերպող մարդ-հրէշները; Ճամբուս մօթերը; Այցելուք; Տխուր խոկումներ. Զէյթունցի տարաբաղդ նահատակներուն սիրելի եղբորս Մովսէսին եւ քաջարի Դասընկերիս Ստեփան Գերմանիկեանի յիշատակին; Գաղափարանուէրը. իշխանագուն հայրենակցիս վաղազրաւ պուտին Քերովքէ Եաղուպեանի յիշատակին:

122. ԹԵՐԶԵԱՆ 3. Կիլիկիոյ աղետը: [Պատկերազարդ]: Ականատեսի նկարագրութիւններ, վաւերաթուղթեր, պաշտօնական տեղեկագիրներ, թղթակցութիւններ, վիճակագրութիւններ, ամենէն կարելոր պատկերներով.- Կ.Պոլիս, 1912 (Տպ. 3. Ասատուրեան եւ որդիք).- 846 էջ, դիմանկ., նկ., քարտեզ, Կիլիկիոյ աղետը: Ա մաս. Աղետէն առաջ Ատանայի մէջ եւ շրջակայները տեղի ունեցած խորհրդաւոր շարժումները.- 160 էջ:

Բովանդ.՝ Ատանայի առաջին ջարդը; Ինչպէս յանձնեցինք մեր զէնքը; Օտար մարտանաւերու ժամանումը; Քաղաքական ներքին: Սոսկալի ապստամբութիւն մը /Իսմաիլ Սաֆա; Մասնաւոր յօդուած: Գայերը կրնա՞ն տէրութիւն կազմել /Պիւրահ Նուրի; Դէպքին սկզբնաւորութիւնները; Ոճիր մը; Երկրորդ ոճիր մը; Զինուորներու անբաւականութիւնը եւ իսլամներու անզէնութիւնը; Պաշարման վճակ հրատարակուիլը; Վերջապէս; 2 ապրիլ, հինգշաբթի; Գիւղացիներուն փախուստը; Առաջին ջարդէն ետքը աղետեալներուն եղած օգնութիւնները; Ատանայի երկրորդ ջարդը: Զարդը սկսաւ; Կիլիկիոյ աղետէն առթիւ եւրոպական եւ ամերիկեան թերթերուն մէջ հրատարակուած բազմաթիւ թղթակցութիւններէն մէկը: Ատանայի առաջին ջարդին ականատես ամերիկացիի մը տպաւորութիւնները: (Գրատարակուած Անգլիական «Թայմզ» օրաթերթին մէջ); Ատանայի ջարդերէն ետքը աղետեալներու եղած օգնութիւնները; Ատանայի քաղաքին

մէջ մարդկային եւ նիւթական կոտորածներու քանակը; Կիլիկիոյ ջարդին մէջ նահատակուած հայ կրօնականները; Բողոքական եկեղեցիոյ պատուելիներ եւ քարոզիչներ:

Բ. մաս. Ատանայի եւ Զալէայի նահանգներուն մէջ տեղի ունեցած ջարդ եւ ինքնապաշտպանութիւնները: Տարսոնի ջարդը; Գօզ-Օլուզի ջարդը; Ապտօղլուի ջարդը; Միսիսի ջարդը; Զամիտիէի ջարդը; Օսմանիէի ջարդը; Սայ-Կէչիտի ջարդը; Շէյխ-Մուրատի ինքնապաշտպանութիւնը; Տօրթօլի ճակատամարտը; Սիսի ինքնապաշտպանութիւնը; Զաճընի ճակատամարտը; Գարս-Փազար եւ Ճին Թորոս; Ֆէքի դէպքը; Ատանայի առաջնորդական վիճակներուն պաշտօնական վերջին տեղեկագիրը; Պաշտօնական ցուցակ Ատանայի նահանգին մէջ այրած շէնքերուն; Զալէայի նահանգին մէջ անթաքիոյ ջարդը; Քեսապի ջարդը; Գըրըզ-Խանի ջարդը; Պէլլանի դէպքը; Սիլվէյտիոյ դէպքը; Մարաշի դէպքը; Անտըրընի շրջականներուն դէպքը; Կեօքսիմի շրջականներուն դէպքը; Տպաւորութիւնը Ձէթունի մէջ; Զալէայի նահանգին մէջ եղած վնասները (Զալէայի առաջնորդ Գեր. Տ. Շահէ. Ծ. Վրդ. Ի կողմէ դրկուած); Մարաշի Արկածեալ գիւղերուն վնասները (Մարաշի առաջնորդարանէն դրկուած); Ամերիկացիի մը տպաւորութիւններն ու կարծիքը Կիլիկիոյ աղէտին մասին (Զրատարակուած «Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթին մէջ); Կիլիկիոյ աղէտին մէջ զոհուածներուն թիւը; Պաշտօնական հեռագիրներ Ատանայի ջարդին պատասխանատուներէն: Կուսակալ Ճէվատ Պէյի հեռագիրները; Ճէպէլի Պէրէքթ (Էրզին)ի Միւթեսարը՝ Ասաֆ Պէյի հեռագիրները; Սիսի կառավարիչ Զասան Պէյի հեռագիրները; Մեծ Եպարքոսին հեռագիրը; Զայ-Ազգային հեռագիրներ; Անձնական հեռագիրներ Գ մաս. Բանտարկութիւն, դատաւարութիւն եւ դատապարտութիւններ: Բռնի առնուած սուտ վկայութիւններ; Ատանայի բանտին մէջ; Կիլիկիոյ աղէտին առթիւ մահուան դատապարտուած հայերը; Էրզինի պատերազմական ատենանի կողմէ դատապարտուած հաճընցիները; Ատանայի պատերազմական ատենանին կողմէ դատապարտուած հայերը; Ատանայի մէջ վեց անմեղ հայերն ինչպէս կախաղան հանուեցան; Էրզինի մէջ հաճընցի Գարեգին Աճէմեանին կախաղան բարձրանալը; Ատանայի կրօնական պետերուն կողմէ տրուած բողոքագիրներուն պատճենները; Անմեղ հայերը կախուելէն ետքը այլեւայլ տեղեր քաշուած հեռագիրը /Եուսուֆ Քէմալ/; Կրօնական պետերուն պատասխանագիրը: Քննիչ յանձնաժողովէն Եուսուֆ Քէմալ պէյ էֆ.ի; Ատանայի քրիստ. կրօնական պետերուն պաշտօնական յայտարարութիւնը; Պատերազմական ատենանի անարդարութեանը մասին բողոքագիր; Օսմանեան երեսփոխանական ժողովին; Անարդարութեան դէմ; Պաշտօնական քննիչ յանձնաժողովին բողոքները; Մեծ եպարքոսին պատասխանը; Յակոբ Պապիկեանի տեղեկագրէն քաղուածներ /Յակոբ Պապիկեան; Յակոբ էֆ. Պապիկեանի Ատանայէն վերադարձած միջոցին ըրած յայտարարութիւնները; Կիլիկիոյ աղէտը ֆրանսական ակադեմիային առջեւ 1910 նոյեմբ 25 ին ներկայացուած Ակադեմական Մ. Ֆոէտէրիք Մասոնի կողմէ; Եգիպտացի ազնուագարմ եւ գրագետ իսլամի մը բողոքը: (Զրատարակուած եգիպտական «Էլ Մուգաթթամ» շաբաթաթերթի, 18 թիւ եւ 16/29 Ապրիլ 1909 օրինակին մէջ); Կիլիկիոյ աղէտը օսմ. երեսփ. ժողովին առջեւ (19 Ապրիլ 1909); Վարչապետ Դիւսէյին Դիւմի փաշայի կողմէ կարդացուած դահլիճի ծրագրէն Կիլիկիոյ աղէտին վերաբերեալ մասը; Կիլիկիոյ աղէտը ֆրանս. երեսփ. ժողովին առջեւ; Կիլիկիոյ աղէտը Անգլիոյ երեսփ. ժողովին առջեւ; Մասնավոր տեղեկագիրներ Կիլիկիոյ աղէտին մասին Ազգ. վարչութեան Ա. պատիրիակութեան, հիւպատոսներու, օտար թղթակիցներու, միսիօնարներու եւ լատին կրօնական միաբանութեանց տեղեկագիրներէն քաղուածներ; Կոտորածին պատասխանատուները:

Ե. մաս. Պաշտօնական տեղեկագիրներ: Օսմ. կառավարութեան քննիչ յանձնաժողովին առաջին տեղեկագիրը; Ատանայի պատերազմական ատենանին զրպարտալի տեղեկագիրը /Ճէվատ/; Ատանայի հայոց առաջնորդ Գեր. Տ. Մուշեղ եպիսկոպոսի ինքնաարդարացումը: Պատասխան առ Ատանայի նախորդ կուսակալ Ճէվատ պէյ /Մուշեղ եպիսկոպոս/; Հայոց անմեղութիւնը հաստատող նախարարական շրջաբերական; Հայոց անմեղութիւնը հաստատող նախարարական շրջաբերականին թարգմանութիւնը; Հաշտութեան սեղանին վերայ խօսուած ճառը; Գաղտնի դաւադրութիւններ Զալէայի նահանգին Ազգային տեղեկագիրներէն քաղուածներ; Կիլիկիոյ աղէտին պատասխանատուներուն ամբողջական ցանկը; Ատանայի նահանգ; Զալէայի նահանգ; Բարեգործներու ցանկը; Քեսապի կոտորածին առթիւ աղէտելոց հանդէպ իրենց մարդասէր վերաբերումներով ծանօթ անձիք; Կարելոր յայտնութիւն մը; Կիլիկիոյ ջարդը «Իթթիհատ Վէ Թերագզը» կուսակցութիւնը կազմակերպեց, կըսէ թուրք երեւելի պատմագիր Գրագետ Մուրատ Պէյ /Մուրատ/; Օգնութիւններ; Օսմանեան կառավարութեան կողմէ եղած օգնութիւնները; Ազգ. Պատրիարքարանի նպաստից յանձնաժողով; Միջազգային նպաստից յանձնաժողով; Կիլիկիոյ որբախնամ կեդր. յանձնաժողով; Կիլիկ. կեդր. այրիախնամ յանձնաժողով; Կիլիկիոյ այրի կիներուն թիւը; Գրական բաժին. Կիլիկիոյ աղէտին առթիւ հայ բանաստեղծներու գրած բազմաթիւ ողբերգներէն մի քանին; Պարը /Սիւմանթո (Ստոմ Եարճանեան); Կիլիկեան մոխիրներուն /Դանիէլ Վարուժան Վերջին օրօր /Ռուբէն Սեւակ/; Դէպի Սիհուն /Լեւոն Եսաճանեան; Ատանայի նոր անուներուն /Էդուարդ Գօլանճեան; Ատանայի երգը /Ամբատ Բիւրատ/; Կիլիկեան աղէտին առթիւ ժողովրդական աշուղներու կողմէ գրուած բազմաթիւ եղերերգութիւններէն մէկը; Ատանանը տեսքանը /Ատանալը Լեւոն Էպէեան (Աշըգ Իսսանի); Մահամերձ նահատակի մը վերջին հրաժեշտը; Կիլիկիոյ աղէտին առթիւ հրատարակուած գիրքերը; Վերջին խօսք:

123. ՀԱՅՐԻՄԱՆ Վ. Զայկական խնդրին ծրագիրը: Զտ. Ա.-Կ. Պոլիս, 1912 (Տպ. 3. Ասատուրեան եւ որդիք).-208 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Կահան Շահիրման; Զայկական խնդրին ծագումը. Ա.զլ. Զայկական խնդիրեն առաջ; Թուրքերուն ըմբռնումը՝ հպատակ ցեղերու շարժումներուն եւ ընդհանուր բարենորոգմանց մասին;

Անյաջողութեանց պատճառները; Բ. գլ. Թուրքիոյ Հայոց քաղաքական վիճակը ժժ դարու ընթացքին; Եւրոպական պետութեանց միջամտութիւնը; Հայոց ազգային սահմանադրութիւնը; Հայը տկարացնելու եւ գաղթականութեան դատապարտելու քաղաքական գաղտնի ծրագիրը; Հայոց բողոքարկութեան սկիզբը; Գ.գլ. Ալի փաշա եւ Խրիմեան; Խրիմեանի քաղաքականութիւնը; Հայկական աղետները պարզող վաւերագիրներ; Հարստահարութեանց առաջին տեղեկագիրը; Ա. տեղեկագրին շարունակութիւնը; Խալիլ Շէրիվ փաշայի քաղաքականութիւնը; Յափշտակութեանց ցուցակ մը; Օգսեն Խօճասարեանի խօսքերը; Դ. գլ. Հողային հարցը; Յափշտակութեանց ցանկը; Կառավարութիւնն ու հայերը; Հայ եւ յոյն Պատրիարքներու գործակցութեան սկզբնաւորութիւնը; Ե. գլ. Թուրքիոյ Հայոց մտաւորական վիճակը եւ հայրենասիրական ձգտումը նախ քան Ապտիւլ Համիտ. Վենետիկ, Արծրունի, Րաֆֆի; Սկրտիչ Փորթուզալեան; Ծերենց եւ այլն; Զ.գլ. Եւրոպական միջամտութիւնները եւ հայերը ժժ դարու ընթացքին; Է.գլ. Ապտիւլ Համիտի գահակալութիւնը; Վանի հրդեհը; Պոլսոյ դէսպանախորհուրդը եւ հայերը; Ը. գլ. Ռուս-թուրք պատերազմը; Հայերը; Հայոց անձնուիրութիւնը; Հայոց յոյսերը; Բ. Դրան գնահատութիւնը; Ալաշկերտի կոտորածը; Ապտիւլ Համիտի կատակերգութիւնը; Խրիմեանի խարանումը; Ձինուորագրութեան խնդիր; Հայոց գործելակերպը; Սան-Սթեփանոյի յօդուածը; Թ. գլ. Պերլինի վեհաժողովը եւ հայերը; Ժ. գլ. Ապտիւլ Համիտ եւ 61-րդ յօդուածը; Եւրոպական համաձայնութիւնը; Հարստահարութեանց սաստկացումը; Նոր վրդովումներ; Քիւրտերուն սպառնալիցութիւնը; Կառավարութեան ուրացումները; Եզրակացութիւն մը:

124. ՍԱՐՈՒԽԱՆ: Հայկական խնդիրն եւ Ազգային սահմանադրութիւնը Թիւրքիայում: (1860-1910) Ա. Բ. հատոր.- Թիֆլիս, 1912 (Տպ. «Էպօխա»).- 105 էջ:

Բովանդ. Ա մաս. Գլուխ առաջին. Ընտրողական սկզբունքը; Ազգային կանոնադրութիւն; Գլուխ երկրորդ. 1856-ի Պարիզի դաշնագիրն եւ Թուրքիայի բարենորոգումները; Հայ «Սահմանադրական ժողովը»; Ազգային սահմանադրութեան սկզբնաւորումը; Գլուխ երրորդ. Առաջին Ազգային երեսփոխանական ժողովը; Առաջին կնճռոտ հարցը; Սահմանադրութեան վերաքննութիւնն եւ հաստատութիւնը կառավարութիւնից; 1860 եւ 1863-ի սահմանադրութիւնների տարբերութիւնը; Գլուխ չորրորդ. Դարձեալ Երուսաղէմի վանքը; Գավառները հանդէպ սահմանադրութեան; Ազգային տուրքը; Գլուխ հինգերորդ. Կաթողիկոսական երեք հարց Ազգային ժողովում, Ներսէս եպ. Վարժապետեան կաթող. պատգամաւոր; Սիսի եւ Աղթամարի աթոռները թափուր; Գլուխ վեցերորդ. Ազգ. Սահմանադրութեան դադարեցումը; Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը; Խրիմեանի պատրիարք ընտրուիլն եւ առաջին գործերը; Գլուխ եօթերորդ. Խրիմեանի պատրիարքութեան *raison d'être*; Գավառական հարստահարութիւնները; Յանձնաժողովի տեղեկագիրը; Տեղեկագրի արդիւնքը; Գլուխ ութերորդ. Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը; Սահմանադրութիւնը գավառներում; Հակառակութիւնը Խրիմեանի եւ Ազգ. վարչութեան մէջ; Խրիմեանի հրաժարագիրը; Գլուխ իններորդ. Ներսէսի պատրիարքութիւնն եւ հրաժարականները; Ազգային տուրք; Աղթամարի կաթողիկոսը; Ներսէս եւ հարստահարութիւնների հարցը; Գլուխ տասներորդ. 1839-ի հրովարտակը, նրա նպատակն եւ հետեւանքը; Էրմէնիստան; Վիլայէթների օրէնքը; Գլուխ տասնմեկերորդ. Արդիւ Ազգի յետադիմական ընթացքը; Ֆրանսիայի եւ Ռուսիայի տարբեր քաղաքականութիւնները; Գր. Աղաթոն; Լիբանան; Զէյթուն; Նոր յետադիմութիւն; Համախալանութիւն; Դէսպանախորհուրդ Նոր սուլթաններ; Գլուխ տասներկուերորդ. Երիտասարդ թիւրք կուսակցութեան ծագումն եւ ձգտումները; Եւրոպայի պահանջները; Սուլթան Արդիւ Համիդ; Օսմանեան սահմանադրութեան ծրագրումն եւ հրատարակումը; Գլուխ տասներեքերորդ. Հարստահարութիւնների հարցն Ազգ. ժողովում; Ազգ. վարչութեան ընթացքը Բ. Դրան թելադրութեան համաձայն; Ներսէս պատրիարքի տեսակցութիւնն Անգլիական դէսպանի հետ; Սիիրդատ փաշան հայոց պատրիարքարանում; Գլուխ տասնչորսերորդ. Ռուսահայոց հայեացքը; Հայկական գավառների վերաբերմունքը Ռուսաստանին; Ռուսական քաղաքականութիւնը թիւրքաց Հայաստանում; Անգլիական դէսպանի եւ հիւպատոս Տէյլըրի գեկուցումները հայոց մասին; Գր. Արծրունու նպատակն եւ ջանքերը; Թիֆլիսի հայոց ուղերձն Ալեքսանդր Բ. կայսեր; Գլուխ տասնհինգերորդ. Դեսպանախորհուրդի գումարումն եւ անյաջող վախճանը; Դեսպանների հեռանալը; Հայերի ուղերձն անգլիական դէսպանին; Սիիրդատ փաշայի հրաժարականն եւ աքսորը; Գլուխ տասնվեցերորդ. Հայկական խնդիրը օսմանեան խորհրդարանում; խորհրդարանի արձակումը; Գլուխ տասնեօթերորդ. Վանի հրդեհն եւ քննութեան արդիւնքը; Մարկոս Աղաբէկեան եւ Սկրտիչ Աղաթոն; Զարդ եւ բռնութիւններ; Հայ փախստականները Կովկասում; Ռուսահայոց օգնութիւնը գաղութականներին; Գլուխ տասնութերորդ. Բ. Դրան յայտարարութիւնն եւ ձեռնարկը 1855-ին; Թիւրք կառավարութեան ձեռնարկներն 1877-ին, Պատերազմի ժամանակ; Հայերի եւ յոյների ընդդիմութիւնը; Ներսէս պատրիարքի վարմունքը; Ազգային ընդհանուր եւ եկեղեցական համագումար ժողովների միստերն եւ որոշումներն այս առթիւ; Խնդրի փակուելը; Գլուխ տասնիններորդ. Ազգային վարչութեան եւ երեսփոխանական ժողովի դիւանները 1877-ի վերջը; Ներսէս պատրիարք եւ հայկական խնդրի նախերգանքը; Գլուխ. քսաներորդ. Ազգային սահմանադրութեան ծագումն եւ նրա նախընթաց շրջանը; Հանգուցեալ գործիչները Նիկ. Պալեան; Յակոբ Կրճիկեան եւ Նահ. Ռուսինեան; «Ղալաթիոյ օջախ» կուսակցութիւնն եւ նրա գործունէութիւնը:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ: Բ մաս. Գլուխ առաջին. Ռուսական յաղթութիւնն եւ Կ. Պոլսի հայերի ձգտումը դէպի Ռուսաստան; Հայկական մասնաւոր ժողով 1877 հոկտ. 21-ին; Հայոց Ներսէս պատրիարքի պահպանողականութիւնը; Խրիմեան Վարժապետեանի դէմ; Թիւրք կառավարութիւնն ականա պատճառ քաղաքական հայկական խնդրի ծագման; Ձինադադարի պայմանները; Կիլիկիա; Իզմիրլեանի դերը հայկական

խնդրում; Գլուխ երկրորդ. Հայ պատուիրակների գործունեությունն Ադրիանապոլսում; Սան-Ստեֆանոյի դաշնագիրն եւ նրա տրամադրությունները հայոց մասին; Ներսէս պատրիարքն եւ դաշնագրի թողած տպաւորութիւնը հայերի վրայ; Քննական տեսութիւն 16-րդ յօդուածի մասին; Գլուխ երրորդ. Իզմատիեվի յարաբերութիւնները Գէորգ Դ. կաթողիկոսի հետ; Ռուսական հիւպատոսարանները Հայաստանում Գէորգի երկիւղը Սիսի աթոռից; Գէորգ Դ. եւ Խրիմեան պատրիարք; Գլուխ չորրորդ. Իզմիրլեան էջմիածնում; Հայաստանի ինքնավարութեան ծրագիրը; Ռուսահայերն եւ ռուս լրագիրները հայկական խնդրի մասին; Գլուխ հինգերորդ. Օսմանեան խորհրդարանի երկրորդ շրջանը; Հայ երեսփոխաններն եւ նրանց քննադատական ճառերը; Խորհրդարանի փակումն եւ փակման պատճառները; Գլուխ վեցերորդ. Տեղեկագիր Հայաստանի ինքնավարութեան մասին; Ներսէսի այցելութիւնը մեծ իշխանին Սան-Ստեֆանոյում; Հայկական պատուիրակութիւն ուղարկելու որոշումը; Գլուխ եօթերորդ. Հայ պատուիրակութիւնը; Խրիմեան Հայրիկ եւ Մինաս Չերազ; նրանց մեկնումը Կ. Պօլսից; Պատուիրակութեան գործունեութիւնը Հոռոմում եւ Պարիզում; Գլուխ ութերորդ. Մանչեստրի եւ Լոնդոնի հայ զաղութների գործունեութիւնը յօգուտ հայկական դատի; Ջեյմս Բրայս; Խրիմեանը Լոնդոնում եւ Մանչեստրում; Ներսէսի կոնդակն եւ Ծրագրական նամակը; Խրիմեանի տեսակցութիւնները Լոնդոնում քաղաքական շրջանների հետ; Սալիգբրիի ճառը լօրդերի ժողովում եւ Խրիմեանի պատասխանը; Հայաստանի վիճակը; Ներսէս պատրիարքի ճառն Ազգային ժողովում; Գլուխ իններորդ. Հայոց նոր խնամակալը; Գլուխ տասներորդ. Հայ պատուիրակներն եւ թրքահայ պաշտօնեաները Բերլինում; Հայկական խնդրի պաշտօնական թղթերը; Նուպար փաշայի կազմած բարենորոգումների ծրագիրը; Հայկական խնդրի կօնգրեսի օրակարգը մտնելը; Քննական ակնարկներ պօլսական եւ Նուպարի ծրագիրների մասին; Գլուխ տասնմեկերորդ. Թիւրք կառավարութիւնն եւ Բերլինի հայ պատուիրակութիւնը; Հայ պատուիրակները գերմ. կայսրուհու եւ թագաժառանգի մոտ; Հայոց ուղերձը Վիլհելմ Ա. կայսրին; Կոնգրեսի նիստերը հայկական հարցի մասին; Ոչ թե ինքնավարութիւն, այլ միայն տեղական բարենորոգումներ; Առաջարկուած զանազան բանաձեւերը Սալիգբրիի, Շուվալօվի, օսմանեան լիազօրների եւ հայ պատուիրակների կողմից; 61-րդ յօդուածը; 62-րդ յօդուածը ; Հայ պատուիրակների բողոքն եւ Բերլինից մեկնումը; Կոմս-Լօրիս Մէլիքօվի կարծիքը; Յաւելուած; Ազգային սահմանադրութիւն հայոց:

125. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ Մ. Յուշիկք Ձէթունի: Պատկերագարդ.- Մարզուման, 1912 (Տպ. Ներսո եւ Սրապեան).- 404 էջ, դիմանկ, նկ.:

Բովանդ. Պատմական ակնարկ մը; Սուլթան Մուրատ դ.ի հրովարտակը; Հին պատերազմներ, դէմքեր ու դէպքեր (1780-1865); Երեսնամեայ նոր շրջան (1865-1895); Ձէթունի 1895-ի ահեղ ճակատամարտը; Կենսագրութիւն Տէլի Քէլիշի; Կենսագրութիւն Դաւիթ Վարդապետի; Կենսագրութիւն Տէլի Քէլիշի շառաւիղ Կ. Տ. Յակոբեանի; Յաւելուած:

126. ՓԱՇԱՅԵԱՆ Կ. տոքթ. Դրուագ մը մեր յեղափոխական անցեալէն /Տոքթ. Կ.Յ. Փաշայեան.- 1912 (Տպ. ,Ազատամարտ»-ի).- 30 էջ:

Բովանդ. Բացատրութիւն մը /Թափառիկ; Դրուագ մը մեր յեղափոխական անցեալէն. Ի՞նչպէս յեղափոխական յեղապ:

1913

127. ԱՏՈՄ: Օսմանեան կայսրութեան անկման պատմութիւնը: Երիտասարդ-թուրքերու վերանորոգուող դպրոցը.- Կ.Պոլիս, 1913 (Տպ. Օ. Արզուման).- 96 էջ:

Բովանդ. Օսմ. կայսրութեան անկման պատմութիւնը: Երիտասարդ-թուրքերու վերանորոգուող դպրոցը; Յաւելուած: Կրետացի ճէլալ Նուրի Պէյին:

128. ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ Բ. Հին յուշեր (907-908): (Հայ յեղափոխական կեանքէ).- Կ.Պոլիս, 1913.- 96 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ. Տարօնոյ նահատակներուն /Բեղիմակը; Հին յուշեր (907-908); Տարօնոյ գրական դէմքերէն: Գալուստ Անդրեասեան; Մեսրոպ Վ. Նարոյեան (Վանահայր Արմաշի դպրեվանքին); Սօքօ (վախճանված 1908-ին); Խան (նահատակուած 904-ին); Րէհան Խօշիկեան (Մշեցի անվեհեր հայուհին) ; Տարօնոյ գեղարուեստը: Հայ երգիչը: (Արմենակ Շահմուրատեան); Ծանոթութիւններ:

129. ԿՈՉ ուղղուած եւրօպական մեծ պետութիւններին եւ ժողովուրդներին /Հրատարակութիւն Ա.-Դ. Հնչակեան կուսակցութեան թ.22.- Պարիզ, 1913 (Տպ. «Հնչակ»-ի).- 24 էջ:

130. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈԽԵՐԸ: /Կազմել հրատ. Ձ. Ն. եւ Մ.Կ.- Կ. Պոլիս, 1913 (Տպ. Օսմ. գործակց. ընկերութեան).- 78 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Հայկական Հարցին վերջին փուլերը: Ա. Արեւելեան խնդրին նոր վիճակը; Բ. Ասիական թուրքիոյ երեք բաժանումները. Անատոլու, Հայաստան եւ Սուրիա-Սիջազեստը; Վիճակագրութիւն եւ բնակչութիւն; Գ. Հայաստան ցեղերու խառնուրդ երկիր մըն է; Հայ բնակչութիւնը խիտ չէ բաղդատմամբ միւս ցեղերուն, Օսմ. պաշտօնական վիճակագրութեանց համաձայն; Դ. Հայկական աղբիւրէ վիճակագրութիւն մը; Հայ ցեղին յատկութիւնները; Ֆօն Սօլքքէի կարծիքը հայերուն զինուորական ընդունակութեան վրայ; Ե. Պերլինի դաշնագրին 61-րդ յօդուածը հայկական պահանջումներուն հիմն է; 1894-ի եւ 1896-ի ջարդերը; 1895 մայիս 11-ին տէրութեանց կողմէ Ապտիւլ Համիտի տրուած յիշատակագիրը եւ բարենորոգումներու ծրագիրը; Զ. Ջարդերը 1895- հոկտեմբերին կը վերսկսին նոր սաստկութեամբ մը; Ռուսիոյ անտարբերութիւնը; Ատանայի 1919-ի ջարդերը; Ը. Պէտք է միջազգայնացնել հայկական խնդիրը; Հայ պատուիրակութիւնը եւրոպայի մէջ եւ Հայկական Հարցը; Պերլինի դաշնագրին 61-րդ յօդուածը եւ հայկական պահանջումները; Հայկական բարենորոգումները եւ Ասիական թուրքիոյ ամբողջութիւնը; Հայկական բարենորոգումները եւ իսլամ բնակչութիւնները: Գաղթականները հայկական նահանգներուն մէջ /Պողոս Նուպար; Հայկական խնդիրը Անգլիական խորհրդարանին մէջ 1913 մայիս 8-ի նիստ; Ասիական Ֆրանսայի քօմիթէին կողմէ յայտնուած բաղձանքները Ասիական թուրքիոյ բարենորոգմանց եւ Արեւելքի մէջ ֆրանսական պահանջումներու մասին:

131. ՃԱՆԿԻԼԵԱՆ 3. Յիշատակներ հայկական ճգնաժամէն: (Պատկերազարդ): Մասն Ա. եւ Բ.- Կ.Պոլիս, 1913 (Տպ. «Կոհակ»ի).- 240 էջ(Պապ Ալի էպուստոստ Հատտէսի, թիւ 27) դիմանկ. :

Բովանդ.՝ Ա. Բռնապետին առաջին քայլը; Տուներու խուզարկութիւնը; Ե. Պայազիտի ռուս զերիները; Զ. Վասպուրականի սովը; Սեւ խաչի կազմակերպութիւնը; Մասն Բ. Ա. Հայազգի մեծ կորուստը; Բ. Կեդրոնի պառակտումը; Դ. Առաջին զոհեր; Է. Մշեցիները եւ Սուսա պէյ; Մասն Գ. Կարևոր բանակցութիւն; Գում Գաբուի ցոյցը; Սքէմին ներքին մատնիչ; Դատապարտութիւն; Մահուան վճիռը; Մասն Դ. Անցեալը ներկան եւ ապագան; Բանտ թէ դժողք; Բանտին մէջ յեղափոխութիւն; Սասունի ապստամբութիւնը; Լարուած թակարդը; Սոսկալի տառապանքը; Փախչելու միջոցներ; Քեմալ պէյը եւ սուլթան Համիտ; Ներման արժանանալս; Դաւադրութիւն եւ ծուղակ; Մասն Ե. Հտ. Դ. Նոր կեանքը; Յաջողութեան յոյսերը; Յարութիւն ճանկիլեան; Միշտ Արփիարի շուրջը; Դիմակաւորներ; Օրը Օրին. ճանկիլեան; Սոսկալի վարկաբեկումը; Որբախնամ ընկերութիւն մը հիմնելիս; Յանգանքը որու՞ին է: Ա. Սնտուկ զէնքերու խաչագողութիւնը /Յ.Կ. ճանկիլեան; ԺԱ. Սուր եւ կատաղի պայքարը; Վառնայի որբախնամի երեկոյթը; Կարծեցեալ հերոսի խաչագողութիւնը /Վարդօ; Պարոն ճանկիլեանի մասին իրողութիւն /Ա. Ամիրխանեան; Խաչագողութեան քննութիւնը; ԺԵ. Գաղտնիքը երեսն կելնէ; ԺԶ. Վերակազմեալներու պառակտումը; ԺԸ. Ընտանեկան կեանքս; ԺԹ. Եղբայրասպանութեանց շարքը; Ի. Ողջունելու փափաքս:

132. ՈՍԿԵԱՆ Մ. Հաճընցիին ոճիրը: Նուէր դիւցազն հերոսներուն ճին Թորոսի եւ ընկերայ յիշատակին.-Աղեքսանդրիա, 1913.- 32 էջ, 1ծ.թ., դիմանկ.

Բովանդ.՝ Երկու խօսք Հաճընի երիտասարդ սերունդին Ս. Ոսկեան; Հաճընցիին ոճիրը

133. ՍԳԱՊՍԱԿ: Փիէր Քիյեառի յիշատակին.- Կ.Պոլիս, 1913 (Տպ. Արաքս).- 88 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Կենսագրական գիծեր; Հայկական սուգ /Գ. Զօհրապ; Արուեստագետը եւ մարդը /Ռ. Ջարդարեան; Եւրոպացին; /Ս. Ջաւարեան; Մարդասերը /Պ. Հալաճեան; Քիյեառ Մտերիմ /Սիւսանթօ; Գաղափարի մարդը /Ս. Սիւսանեան; Սեր Քիյեառը /Մար; Պիէր Քիյար (Մահուան տարեդարձի առթիւ) /Յ.Յ. Շահիրկեան; Թարմ շիրիմի առջեւ /Ա. Արծիւեան; Հերոսական ու ցաւագին Քիյեառը /Գեղամ Բարսեղեան; Ախոյեան մը /Շաւարշ Սիսաքեան; Փիէր Քիյար բանաստեղծը /Հրանտ Նազարեան; Սրտի բարեկամը /Ատրուշան; Մեծ հոգի մը /Արտաշես Յարութիւնեան; Պիէր Քիյեար /Ս. Վարդանեան; Այն մէկը.../Ջապէլ Եսայեան; Գաղափարի ասպետը /Դ. Վարուժան; PRO ARMENIA («Պրօ Արմենիա»-ի հիմնարկութեան առիթով) /Է. Ակնունի; Դէպի գերեզման /Ա.Ահարոնեան; Սգահանդէսներ. Պոլիս, Հայաստանի մէջ; Փարիզ, Համազգային վշտակցութիւն /«Ատենապետ Հայոց Ազգային ժողովի» (Ստորագրութիւն):

134. Ս.-Դ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ. Կոչ ուղղուած եւրօպական մեծ պետութիւններին եւ ժողովրդներին: /Հրատ. Ս.-Դ. հնչակեան կուսակցութեան, թ. 22.- Պարիզ, 1913 (Տպ. «Հնչակ»ի).- 24 էջ:

135. ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ: Վկայական: Թիւ 1251: Տաճկ. կեդր. վարիչ մարմին.- Կ.Պոլիս, 1913.- 18 էջ:

Բովանդ. Ծրագիր սօցիալ դեմոկրատ հնչակեան կուսակցութեան: [Տաճկաստանի համար]; Մասն Գ. Ազգային խնդիրներու նկատմամբ պաշտպանել բաղկացուցիչ ազգութիւններու քաղաքական լիակատար իրաւունքները; Մասն Ե. Սահմանադրական թուրքիոյ հանդէպ ժխտել ամեն տեսակ անջատողականութիւն; Կազմական կանոնագրէն հատուածներ; Անդամակցութեան պայմանները; Անդամներ; Պատմական մաս:

136. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Հայկական շարժման նախապատմութիւն: Հատոր երկրորդ.- ժընեվ: Հրատ. Հ.Յ.Դ., 1913.- 287 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. I. Վաթսունական քականներ: Ձեթունի ապստամբութիւնը (1862 թ.); Պատճառներ; Դուռը կուգէր քարուքանդ անել հայ արծիւների բոյնը; Ազիզ փաշայի ամօթալի նահանջը; Ապստամբութեան անդրադարձումները ազգային կացութեան վրայ; հայ ժողովրդական ցոյց Կ. Պոլսում; Սահմանադրութիւնը; Սահմանադրութիւնը եւ հայկական զաւառը; II. Հայկական խնդրի ծագումը; Հայաստանը Ազգային ժողովի մէջ: Խրիմեանի չուն Մշոյ դաշտից դէպի Պոլիս; 1870-ի Տեղեկագիրը; Հայաստանցու զանգատները Ազգային խորհրդարանում; 1871-ի հոկտեմբերյան պատմական նիստը; Հայկական հարցը զարնում է աղայական չկամութեան; Խրիմեանի փորձերը Սահմանադրութիւնը վերաքննելու; III. Ներքին ուտիսը; Հայ կեղեքիչ տարրերը; IV. Քրդական պատուհասը; V. Վեհաժողովի նախօրեակին: Հայկական խնդիրը Վարժապետեանի օրով; Հայ երեսփոխանների ճառերը օսմանեան առաջին պարլամենտում; Սան-Ստեֆանօ եւ յուսախաբութիւն; Դէպի Բերլին; Մի ահագանգ՝ Վեհաժողովի նախօրեակին; VI. Վիժումը: «Հայութիւնը մեռեալ տարր» Հայաստանի մէջ; 61-րդ յօդուածը, այնուամենայնիւ վաստակ էր; Կացութիւնը աւելի ծանրացաւ Բերլինից յետոյ; VII. Պատերազմի անդրադարձումները: Բարենորոգման առաջին փորձ; Հայ զօրավարներ ցարական բանակի գլուխ; Լօրիս Մէլիքօվի տակտիկը; Անգլիական փորձ բարենորոգման; VIII. Արեւելեան խնդրի զարգացումը; Անգլօ-Ռուս հակամարտութիւն; IX երիտասարդ Թիւրքիա եւ համիսլամութեան ուրուականը; X. Արդիւ-Համիդ; XI. Ըմբոստացումի հովեր:

137. ՏՈՒՕ ԷՏՈՒԱՌ: Արեւելեան խնդիրը եւ Հայկական Հարցը իր ծագումէն մինչեւ մեր օրերը: (Վարժատրուած ֆրանսական կաճառէն): (Պատկերազարդ) /Թարգմ. Եր. Սրամբէշխանլեան.- Կ.Պոլիս, 1913 (Տպ. Նշան Պապիկեան).- 628 էջ; («Կիւթնպէրկ» մատենաշար, թիւ 12):

Բովանդ. Արեւելեան խնդիրը: Ներածութիւն: Սահմանում Արեւելեան խնդրին; Մասն երկրորդ. Թուրքիոյ բարենորոգումը եւ բաժանումը; Գլուխ Գ. Գ. Եւրոպական միջամտութիւնը եւ անկախութիւն (1826-1829); Թիւրքմէնչայի դաշնակցութիւնը ընդ մէջ Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի (փետրուար) Ռուսերն ի Հայաստան եւ Պալքաններուն մէջ (1828-1829); Ադրիանուպոլսոյ դաշնագիրը (14 սեպտ. 1829) Գլուխ Զ. Խրիմի պատերազմը եւ անոր հետեւանքները-բարենորոգումներ եւ ինքնօրինութիւններ. Ա. Ֆրանսիա, Անգլիա եւ Ռուսիա Խրիմի պատերազմը. Կարսի առումը (1855 նոյեմբեր 27); Հաշտութեան բանակցութիւնը; Գլուխ Է. Պալքանեան պատերազմ (1877-1878); Դ. Պերլինի դաշնագիրը եւ իր գործադրութիւնը: Սան-Սթեֆանոյի դաշնագիրը (1878, մարտ 3); Մասն երրորդ. Ներկայի խնդիրները: Գլուխ Ը. Եւրոպա.- Հայաստան.-Կրետէ.- Մակեդոնիա: Բ. Հայաստանի կոտորածները (1894-1896); Հայկական քաղաքականութիւնը; Հայաստանի լուսաւորչական եկեղեցին; 1860-ի հայկական սահմանադրութիւնը; Հայերը սուլթանին ծառայութեանը մէջ; Սան-Սթեֆանոյի եւ Պերլինի դաշնագիրները; Անգլիական միջամտութիւն ի նպաստ Հայոց; Ռուսական նոր քաղաքականութիւն ընդդէմ Հայոց, Կեդրոնացում Ալեքսանդր Գ. ցարին ժամանակ; Սուլթանին հալածանքը հայոց դէմ; Կոտորածներու քաղաքականութիւնը; Սասունի ջարդերը (օգոստ-սեպտ. 1891); Եւրոպայի միջամտութիւնը; Կ. Պոլսոյ առաջին կոտորածը (1895 հոկտ.); 1895 հոկտ. 20ի իրատէն; Մեծ կոտորածը (նոյ.-դեկ. 1895); Վանայ կոտորածները (յունիս 1896); Օսման պանքայի դէպքը. Կ. Պոլսոյ երկրորդ կոտորածը (օգոստ. 1896); «Մարդասպան սուլթանը» եւ «Կարմիր սուլթանը»; Եւրոպական քաղաքականութիւնը-Անգլիական առաջարկները; Օսմ. կայսրութեան ամբողջութեան ֆրանսական բանաձեւը: Եզրակացութիւն: Գ. Արդի վիճակ Արեւելեան խնդրին:

138. ՐԱՖՖԻ. Տաճկահայք: (Հայոց Հարցը): Երկրորդ տպագր. Նոր նիւթերով լրաց /Հրատ. այրի Աննա Րաֆֆի, թ. 28.- Վիեննա, 1913 (Տպ. Մխիթարեան).- 163 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Ազդ /Այրի Աննա Րաֆֆի; Ինչ կապ կայ մեր եւ Տաճկաստանի հայերի մէջ; Տեղեկագիրք զաւառական հարստահարութեանց Կ. Պոլիս 1876թ. (Պաշտօնական հրատարակութիւնը ազգային պատրիարքարանի); Հարստահարութիւններ; Ոճրագործութիւններ; Կրօնափոխութիւններ; Ինչ վերանորոգութիւններ են պէտք Տաճկական Հայաստանին; Քրդական Միութիւն; Քուրդը եւ թուրքը; Փախուստի ճանապարհը; Նպաստենք; Երուսաղէմի պատմական նշանակութիւնը հայերի համար; Յայտարարութիւններ:

139. ԲԵԿԱՍ ԲՕԼ ՏԸ: Լրտեսներու երկիրը եւ Ապտ-իւլ-Յամիտ: /Թարգմ. Բ. Պօզա-
ճեան.- Կ.Պոլիս, Յրատ. Յմայեակ Արամեանցի, թիւ 6.- 1913 (Տպ. «Կոհակ»)- էջ 183:

Բովանդ.՝ Գլուխ Ա. Ակնարկ մը Ապա-իւլ-Ազիզի թագաւորութեան վախճանին վրայ եւ Սուրատ Ե.ի գահակալութիւնը; Գլուխ Բ.; Գահակալութիւն; Ապտ-իւլ-Ազիզի մահը; Սուրատ Ե-ի հիւանդութիւնը; Ապտ-իւլ-Յամիտի արարքները; Գահընկեցութիւն ու իր հետեւանքները; Գլուխ Գ. Թագաւորութեան մը սկիզբը; Թուրքիա եւ Եւրոպա; Գլուխ Դ. Օսմ. Սահմանադրութիւնը; Օսմ. խորհրդարանը; Պատերազմի յայտարարութիւն; Գլուխ Ե. Թուրք եւ ռուս պատերազմը; Սան-Սթեֆանոյի ու Պերլինի դաշնագիրերը; Սուլթան Ապտ-իւլ Յամիտի ծրագիրները; Գլուխ Զ. Ապտ-իւլ-Յամիտ եւ իր պետական մարդիկը; Գլուխ Է. Ապտ-իւլ-Յամիտ կայսերագուն իշխան, Վեհապետ; եւ մենամոլ հալածիչ; Գլուխ Ը. Կարմիր սուլթանը եւ կիները; Գլուխ Թ. Ելլտըզի պալատը եւ իր գաղտնիքները; Գլուխ Ժ. Կ. Պոլիս ի՞նչպէս լրտեսներու երկիր դարձավ; Գլուխ ԺԱ. Սուլթան Ապտ-իւլ-Յամիտ խան Բ. եւ Սուրատ Ե.; Վերջաբան: Արեւելեան խնդիրը:

140. ՕՏԵԱՆ Ե. Պօղոս փաշա Նուպար: (Կենսագրական նօթեր) /Գրեց՝ Երուանդ.
Օտեան.- Կ.Պոլիս: Յրատ. Եփրատ գործակալութ., 1913 (տպ. Արաքս).- 100 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Պօղոս փաշա Նուպար (Կենսագրական նօթեր); Կաթողիկոսական կոնդակը /Գեորգ Ե. կաթողիկոս Ամենայն Յայոց; Պերլինի դաշնագրութեան 61-րդ յօդուածը եւ Յայկական պահանջումները /Պօղոս Նուպար; Պօղոս Նուպար փաշայի նամակը /Պօղոս Նուպար; Յայաստանի ջարդերէն ետքը /Ժ.Քլեմանսօ:

1914

141. ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՈՑ: (Նիզամնամէի Միլլէթի երմենեան).-
Կ.Պոլիս: Յրատ. Արծիւ ժողովրդական գրավաճառանոցի, 1914.- 48 էջ:

Բովանդ.՝ Պատճեն Ազգային սահմանադրութեան: (Նիզամնամէի Միլլէթի երմենեան) բարձրագոյն դուռ: Տեսչութիւն արտաքին գործոց /Ալի; Բարձրագոյն դրան եւ Ազգային յանձնաժողովներուն առ կայսերական կառավարութիւն մատուցած յայտագրին օրինակը; Ազգային սահմանադրութիւն հայոց: Հիմնական սկզբունք; Գլուխ Ա.Ազգային կեդրոնական վարչութիւն: Ա. Պատրիարք Կոստանդնուպոլսոյ; Ընտրութիւն եւ հրաժարում; Բ. Պատրիարքական դիւանատուն; Գ. Պատրիարք սրբոյ Երուսաղէմի; Դ. Ազգային կրօնական ժողով; Ե. Քաղաքական ժողով; Զ. Քաղաք. ժողովոյ կողմէն կազմուած Ազգ. խորհուրդը եւ հոգաբարութիւնը; Է. Թաղական խորհուրդը; Ը. Ազգային ընդհանուր ժողով: Կազմութիւն եւ պարտաւորութիւն; Ընտրութիւն եկեղեցական երեսփոխանայ; Ընտրութիւն աշխարհական երեսփոխանայ; Գլուխ Բ. Ընդհանուր կանոնք ժողովոյ եւ խորհրդոյ; Գլուխ Գ. Ազգային տուրք; Գլուխ Դ. Ազգային գաւառական վարչութիւն; Գլուխ Ե. Վերաքննութիւն սահմանադրութեան:

142. ԱՏՈՄ: Ազգային սահմանադրութիւնը: Գիծեր մեր մշակույթի պատմութենէն:
Պատմական եւ քննադատական ուսումնասիրութիւն: /Հասարակագիտ. մատենաշար,
թիւ 2.- Կ.Պոլիս: Յրատ. Արծիւ ժողովրդական գրավաճառանոցի, 1914.- 164 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածութիւն /Ատոմ; Ազգային սահմանադրութիւն կամ պատրիարքարանի կանոնա-
գրութիւն; Պատմական ծագումն ու զարգացումը; Ազգ. սահմանադրութեան ընդհանուր գիծերը ու
սկզբունքները; Պատրիարք Կ. Պոլսոյ. ընտրութիւն եւ հրաժարում; Ապակեդրոնացում; Օ. Սահմանադրա-
կանութիւն կամ ժողովրդապետութիւն; Ազգ. Կիլիկիոյ եւ Աղթամարի կաթողիկոսութիւնները; Առաջարկներ
Ազգ. Սահմանադրութեան բարեփոխելի յօդուածներու մասին (Ամփոփում); Ազգային սահմանադրութիւն
հայոց. հիմնական սկզբունք; Գլուխ Ա. Ազգային կեդրոնական վարչութիւն. Ընտրութիւն եւ հրաժարում;
Գլուխ Բ. Ընդհանուր կանոնք ժողովոյ եւ խորհրդոց; Գլուխ Գ. Ազգային տուրք; Գլուխ Դ. Ազգային
գաւառական վարչութիւն; Գլուխ Ե. Վերաքննութիւն սահմանադրութեան:

143. ԱՏՈՄ: Բարենորոգումներու հարցը: 1-Պետական բարենորոգումներ: 2-Յայկա-
կան բարենորոգումներ.- Կ.Պոլիս: Յրատ. ընկերութ. Լուսաղբիւր, թիւ 7, 1914 (Տպ. «Սան-
ճագճեան»)- 144 էջ:

Բովանդ.՝ Պետական բարենորոգումները եւ անոնց ծագման պատմական հայեցողութիւնը;
Բարեկարգութիւններու երկրորդ շրջանը: Բարեկարգութիւններն ու վիժումները; Յայկական հարցը եւ
բարենորոգումներու երրորդ շրջանը; Նախագիծ-ծրագիր հայկական նահանգներու մէջ ներմուծելի
բարենորոգումներուն; Օսմ. սահմանադրութեան վերայայտարարութիւնը: Բարենորոգումներու չորրորդ
շաջանը; Բարենորոգումներու հինգերորդ շրջան; Յայկական բարենորոգումներու վերջին նոր ծեռնարկը;
Ծանուցագիր:

144. ՀԱՅԿԱԿԱՆ Հարցը եւ Պօղոս Նուբար փաշա /Յրատ. Բաբգէն Վարդապետ (Սիւրբան Ս. Էջմիածնի).- Վաղարշապատ, 1914 (Տպ. Ելէքտրաշարժ Մայր Աթոռոյ ս. Էջմիածնի).- 32 էջ:

Բովանդ.՝ Սի քանի խօսք /Բաբգէն Վարդապետ; Հայկական Հարցը; Փարիզի միջազգային վեհաժողովը Հայկական հարցի առթիւ /Պ. Միւկով; Փարիզի միջազգային ժողովի նախագահ գնդապետ Դը Լակրուայի ճառը; Ն. Պ. Պօղոս Նուբար փաշայի գեկուցումը:

145. ՍԱՅԹԱՔՈՒՄԸ: Օսմանեան երեսփոխանական ընտրութեանց առթիւ հայ քաղաքական կուսակցութեանց դիրքը.- Կ.Պոլիս: Հրատ. վերակազմեալ հնչակեան կուսակցութեան, 1914 (Տպ. Յ. Ասատուրեան եւ որդիք).- 43 էջ:

Բովանդ.՝ Ա. Տեղապահ Սրբազանին թագրիրը: Ազգային ընտրության եւ համեմատական ներկայացուցչութեան սկզբունքները; Կառավարության պատասխանը: Բ. Պայքարը: «Ազատամարտ»; Դաշնակցականներու առաջին կարծիքները; Գ. Քառսը; Բանկցութեանց վերսկսումը; Վերակազմեալ հնչակեան եւ դաշնակցական տեսակետները դէմ դէմի; Սյուս երկու կուսակցութեանց վերանումը; Դ. Կուսակցութեան անդառնալի որոշումը: Ազատամարտ եւ դաշնակցականները; Ազգ. խառն ժողովը եւ սրբազան պատրիարքին վարանումը; Պատրիարքին ինքնագլուխ քայլը եւ Պոլսոյ երեսփոխաններուն ընտրութիւնը; Ե. Սօցիալ դէմօկրատ հնչակեաններուն եւ ռամկավարական հայեցակէտը; Միջկուսակցային ժողովին կտրուկ մէկ քայլը՝ դաշնակցականներուն հանդէպ; Համերաշխութեան վերահաստատումը; Դաշնակցականներուն դարձը դէպի նախկին որոշում; Զ. Դաշնակցական ներկայացուցչին նոր բերանփոխութիւնը; Սօցիալ դէմօկրատ Հնչակեան եւ Ռամկավարական ներկայացուցիչներուն կեցուածքը; Երեք կուսակցութեանց դիմումը Պատրիարքին մօտ; 48 ժամու պայմանաժամ մը; Դաշնակցականները՝ իրարու դէմ տարակարծիք; Է. Վան եւ Կարին իրենց տեսակետին վրայ կը պնդեն; Պատրիարքը չի գործադրեր իր խոստումը; Նոր եւ վերջին միջկուսակցական ժողով; Խզումը:

146. ՍԻՒՆԻ ԱՐՄԵՆ: Հայկական վաշտը Անդրանիկի առաջնորդութեամբ 1912-1913 թթ. Բալքանեան պատերազմում /Գրեց՝ Արմէն Սիւնի, կամաւոր.- Բագու, 1914 (Տպ. Ս.Թ. Շահրազեանի).- 149 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Արմէն Սիւնի; I. Տաճկական լուծը; II. Հայկական վաշտի կազմակերպութիւնը; VII. Առաջին ընդհարումը; Եավեր փաշայի գերումը; XV. Նորից պատերազմ; XVI. Դէպի տուն; Յավելած; Վերջաբան /Արմէն Սիւնի:

1915

147. ԱՃԱՌԵԱՆ Հ. Տաճկահայոց հարցի պատմութիւնը. Սկզբից մինչեւ 1915թ. /Հրատ. Նոր-Նախիջեւանի փոխանորդութեան շրջանի քահանայութեան.- Նոր-Նախիջեւան, 1915 (Տպ. Ս.Յ. Աւագեանի).- 79 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Գեորգ Վարդապետ; Հայերի վիճակը; Ազգային զարթոնում; Տաճկահայոց հարց; Ազգային ինքնորոշում; Հողային հարց; Ամփոփում:

148. ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԸ Հայաստանում 1912 թ. Նոյեմբեր 12-ից մինչեւ 10 մայիսի 1914 թ.: (Ժողովածու դիպլոմատիկական դօկումենտների) /Թարգմ. ռուս. եւ ֆրանս. իրաւ. Սեդրակ Ավագեան.- Թիֆլիս, 1915 (Տպ. «Էպօխա»).- 200 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի փոխարէն /Ա. Աւագեան; ք. 1. Ռուսաց դեսպանը Տաճկաստանում արտաքին գործոց նախարարին. Կ. Պոլիս, 16 նոյեմբերի 1912թ. (նամակ); ք. 2. Արտաքին գործոց նախարարը Կ. Պոլսի դեսպանին. Ս. Պետերբուրգ, 30 նոյեմբերի 1912թ. (նամակ); ք. 3. Կ. Պոլսի դեսպանը Արտաքին գործոց նախարարին. Կ. Պոլիս, 4 դեկտ. 1912թ. (հեռագիր); ք. 4. Պոլսի դեսպանը Արտաքին գործոց նախարարին; ք. 5. Արտաքին գործոց նախարարը Անդալիայի եւ Ֆռանսիայի ռուսական դեսպաններին; Կ. Պոլսի ռուսաց դեսպանը Արտաքին գործոց նախարարին; Հայկական բարենորոգումների ծրագիր; ք. 12. Նորին կայսերական մեծութեան Կովկասի փոխարքան Արտաքին գործոց նախարարին; Արտաքին գործոց նախարարը Բերլինի դեսպանին; ք. 50. Դեսպանը Տաճկաստանում Արտաքին գործոց նախարարին; Ռուս-Տաճկական համաձայնութեան բնագիրը վերաբերմամբ հայկական բարենորոգումների (թարգմանութիւն); ք. 158. Վեհափառ Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Արտաքին գործոց նախարարին Ս. Էջմիածին, 16 ապրիլի 1914թ. (նամակ) /Գեորգ V Ճայրագոյն Պատրիարք եւ կաթողիկոս Ամենայն Հայոց; Յաւելումներ; Յաւելումը ք. 6. Վիճակագրութիւն վեց հայկական վիլայէթների: Էրզրումի վիլայէթ; Սիվակի;

դիարբեքիի վիլայեթ; Վանի վիլայեթ; Վեց վիլայեթների ընդհանուր վիճակագրությունը համաձայն Հայոց պատրիարքարանի 1913թ. տեղեկությունների:

149. ԳԵԼՈՅԵԱՆՑ Ս. ԽԱՆ. Կայծ Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան գործունեութիւնից: Թող փաստերը խօսին: Բ. տպագր. /Գրեց՝ Սոկրատ խան Գելոֆեանց.- Նիր Եօրք; Հրատ. Ս.Դ. Հնչ. Կուս. Ամեր. շրջ. գործ. յանձնախումբ. ք. 12.- 1915 (Տպ.«Երիտասարդ Հայաստան»-ի, Փրավիտէնս).- 30 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Սոկրատ Ս. Գելոֆեանց; Կայծ Ս.Դ.հնչ. կուսակցութեան գործունեութիւնից; Թող փաստերը խօսեն; «դաշնաթուղթ»:

150. ԳԵՂԱՄԵԱՆՑ Ե. Հայերի ազատագրական շարժումները ժմ դարում կան Հայկական Հարցի չորրորդ շրջանը /Գրեց՝ Եղիշէ ա. քահ. Գեղամեանց.- Բագու: Հրատ եղբ. Թաղեոսեանների, 1915 (Տպ.Էլեքար-Ն.Ա.Երևանցեանի).- 239 էջ:

Բովանդ.՝ Հայերի ազատագրական շարժումները ժմ դարում (Հայկական Հարցի չորրորդ շրջանը):

151. ԴԻԻԱՆ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ: Գիրք ժԳ: Հարստահարութիւններ Տաճկահայաստանում: (Վաւերագրեր 1801-1888) Յաւելուածներով, Ծանօթութիւններով եւ բառգրքով /Հրատ. Գիւտ Աղանեանց, Ա.քահ., Թիֆլիս, 1915 (Տպ. Ն. Աղանեանցի).- 584 էջ:

Բովանդ.՝ Բ. 1816 թ. Գալուստ Աբեղայի նամակը Սինաս Արքեպիսկոպոսին քրդերի ասպատակութեան մասին; 1852 Դ. Վանի առաջնորդ եւ Աղթամարի կաթողիկոսական կառավարիչ Գաբրիէլ եպիսկոպոսի թուղթը Յակոբ Կրճիկեանին քրդերի մասին; Ը. Սիրական Գօրօյեանի եւ Յովակիմ Շահագիզեանի նամակը Կարապետ Արքեպիսկոպոսին քրդերի գազանութիւնների նկարագրով /Սիրական Գօրօյեան; Յովակիմ Շահագիզեան; ԺԲ. Քրդերի հայ գիւղերին հասցրած աւարառութիւնների մի նկարագիր; 1855 ԺԶ. Իւչքիլիսէի միաբանութեան խնդիրը Ներսէս Ե. կաթողիկոսին Ալաշկերտի ժողովրդին ազատելու Սահմատ Բեգի գազանութիւններից; 1863 ի. Պ. Նորատունկեանի Ծրագիրը Հայաստանի ազատութեան համար /Պ. Նորատունկեան; 1864 ԻԱ. Քիւրդերի գազանութիւնները Մշոյ դաշտում; Լ. Սլիքան գիւղում քրդերի կատարած սրբապղծութեան գործի քննութիւնը /Սրուանծտեանց Գ.Վ.; ԼԴ. Ս. Յովհաննու վանքի կողոպտուիլը; /Առաքել վարդապետ; ԼԵ. Սանաշբուտ եւ ճապազջուր գաւառների քրդերը; ԼԹ. Տարօնի ժողովրդի բողոքագիրը Ազգային ժողովին եւ Պատրիարքին; 1869 Խ.Գաբրէլ Վ. Սրուանծտեանի նամակը Կարինի Տ. Գրիգորին քրդական գազանութիւնների մասին; ԽԳ. Վասպուրականի ժողովրդի հանրագիրը քրդական գազանութիւնների մասին; ԽԴ. Սկրտիչ Պալարեանի նամակը Գ. Վ. Սրուանծտեանին Տարօնի հարստահարութիւնների մասին /Սկրտիչ Պալարեան; Ժ. Մելքոն ճանթեմիրեանի նամակը Գ. Վ. Սրուանծտեանին Քղիի հայերի դառն վիճակի մասին /Մելքոն Յօհաննու ճանթեմիրեան; ԺԵ. ճանթեմիրեանի նամակը Գ.Վ. Սրուանծտեանին Կեղուայ ժողովրդի անասելի նեղութիւնների մասին; ԿԲ. Գաբրիէլ Խաչատրեանի նամակը Գ. Վ. Սրուանծտեանին քրդերի բարբարոսութիւնների մասին /Ն. Գաբրիէլ վարդապետ Խաչատրեան; ԿԸ. Հանրագրութիւն մի քանի գիւղերի հասարակութեան 1871 նոյ. 7; ՀԸ. Շատախի Կաղայի գիւղի հանրագիրը Պօղոս Պատրիարքին քրդերի բռնութիւնների մասին; ԶԶ. Շատախի հայերի հանրագիրը քրդերի կատարած սրբապղծութեան ու գազանութիւնների մասին; ԶԸ. Շատախի հայերի հարստահարութիւնները քրդերից; ՂԱ. Անգղ գիւղի հասարակութեան դիմումը «Միութիւն ի փրկութիւն» գաղտնի ընկերութեան իրանց յուսահատ վիճակի մասին; ՂԳ. Վանի հայ հասարակութեան փոխանորդի դիմումը Կովկասի փոխարքային; 1877 ԴԹ. Աիրանի հասարակութեան բողոքը քուրդ Իպօի բռնութիւնների մասին; ԵԳ. Գ. Նորատունկեանի նամակը Գ.Վ. Սրուանծտեանին քրդերին ուսումնասիրելու առաջարկով; 1884 ԵԺԱ. Սիսակ Սուքիասեանի եւ Արշաւիր Կանսարականի նամակը Գ.Վ. Սրուանծտեանին Տիվրիկի դառն վիճակի մասին; ԵԺԶ. ՉԱՐՇՈՒՄՊԱՅԻ ԳԻՂԵՐԻ ժողովրդի հանրագիրը Գիւրճի աւազակների գազանութիւնների մասին; ԵԻԱ. Գ. եպիս. Սրուանծտեանի գրութիւնը պատրիարքին եղեռնագործութիւնների մասին /Գ. եպս. Սրուանծտեանց; ԵԻԳ. Սուլուխ գիւղի հասարակութեան գաղթելը իրանց գիւղից; ԵԻԶ. Ն. ճանիկեանի նամակը Վանի ձերբակալութիւնների մասին; ԵԻԹ. Բուլանխի ժողովրդի հարստահարութիւնները /Կարապետ Վ. Եսայեան; ԵԼ. Օրտուի Գայմագամի հայերի դէմ գործած անգթութիւնները /Աբրահամ քահանայ Յովաննեսեան; ԵԼԵ. Ակնի գիւղերի վիճակը /Մելքոն Յովհաննու ճանթեմիրեան; ԵԽ. Մշու հայերի կրած անպատութիւնները /Գրիգորիս Վ. Աղուանեան; ԵԽԳ. Քիւրտերն ու իրենց հուանաւորը; Վաւերագիրներ որոնք թուական չունին: ԵԽԵ. Յուցակ Վանի վիճակի հայ ժողովրդի կրած բռնաբարութիւնների եւ լլկանքների քրդերից ու տաճիկներից; ԵԽԹ. Խրիմեան Հայրիկի բողոքագիրը Մշու հայ ժողովրդի հարստահարութիւնների նկարագրով /Խրիմեան; ԵԺԳ. չորս գիւղերի մարդահամար քրդական հարստահարութիւնների նկարագրով: Ի գիւղն Պաղին. Թիլ գիւղ; Թրխէ գիւղ; Նաճարան գիւղ ԵԺԶ. Մուշի գաւառական ժողովրդի բողոքը Ազգային վարչութեան ժողովրդի անտանելի վիճակի մասին; ԵԺԸ. Գլակի ժառանգաւորաց դպրոցի սաների ծայնը Տարօնի թշվառ վիճակի մասին /Բարսեղ Պետրոսեան; ԵԿԱ. Տաճկահայաստանի վիճակագրութիւնը կատարելու հրահանգ; Տաճկահայաստանի եւ

շաջակայ մի քանի գաւառների վիճակագրութիւնը: ԵԿԲ. Օրտուի համառօտ վիճակագրութիւն: ԵԿԳ. Յիինայի համառօտ վիճակագրութիւն: ԵԿԴ. Աղբակի վիճակագրութիւն: ԵԿԵ. Չարշանայի համառօտ վիճակագրութիւն: ԵԿԶ. Ազգային վիճակագիր Քաստամունիի եւ շաջակայից: ԵԿԷ. Վիճակագրութիւն Շապին Գարահիսարի: ԵԿԸ. Արմտանու վիճակ: ԵԿԹ. Համառօտ տեղեկութիւն Սուր-Մանիոյ Սեաւ ծորի Տաճկացեալ Հայոց վերայ: ԵԶ. Ցեղք քրդեաց: ԵՀԱ. Վանի հայ գիւղերի ցանկը: Վանի հայ վանքերը: Ծանօթութիւններ: Թուրքերէն բառերի բացատրութիւնը: Ցանկ յատուկ անուանց:

152. ԹԱՍՐԱԶԵԱՆ Մ. Բեռի: Պօէմա հայ ֆիդայիների կեանքից /Աշխատասիրութիւն Մնացական Թամրազեանի.- Ալէքսանդրապօլ, 1915 (Տպ.«Շիրակ»).- 31 էջ, դիմանկ.

153. ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ դիպլօմատիքական դօկումենտների: Բարենորոգումները Հայաստանում 1912թ. Նոյեմբեր 12-ից մինչեւ 10 մայիսի 1914թ. /Թարգմ. ռուս. և ֆրանս. իրաւ. Սեդրակ Աւագեան.- Թիֆլիս, 1915 (Տպ. Էլեքտրաշարժ «ԷՊՕԻԱ»).- 200 էջ:

154. ԻՇԽԱՆԵԱՆ Բ. Աղէտի եւ տառապանքի աշխարհից: (Այց թիւրքահայ փախստականներին).- Թիֆլիս, 1915 (Տպ. Կովկասի փոխարքայի Դիւանատան).- 78 էջ:

155. ԻՍԿԷՆՏԵՐԵԱՆ Յ.Մ. Սիւտիոյ ապստամբութիւնը.- Գահիրէ, 1915 (Տպ. Չարեհ Ն. Պէրպէրեան).- 48 էջ, դիմանկ., նկ.

Բովանդ.՝ Չօն հօրս՝ Մարտիր Իսկէնտէրեանի: Նախաբան /Յաբեթ Մ. Իսկէնտէրեան: Սիւտիոյ ապստամբութիւնը: Վերջաբան:

156. ԼԵՕ. Հայոց հարցի վաւերագրերը.- Թիֆլիս: Հրատ. Ազգային բիւրօյի, 1915 (Տպ. Ն. Աղանեանի).-400 էջ:

Բովանդ.՝ Հայոց Հարցը Թիւրքիայում: Գլուխ առաջին. 1829-1879: Գլուխ երկրորդ. 1878: Վաւերագրեր: N 1. Քաղուածքներ Գեորգ Վ. Ռուսնուզեանի յիշատակարանից: N 3. Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրի 16 յօդուածը: N 5. Ծրագիր կազմական կանոնագրի Օսմանեան Հայաստանի: N6. Յիշատակագիր Հայկական խնդրոյն վրայ: N 12. Բերլինի դաշնագրութեան 61 յօդուածը: N 13. Ատենախոսութիւն Տ.Տ. Ներսիսի Ս. Արքեպիսկոպոսի Պատրիարքի Կոնստանդնուպօլսոյ Ազգային ժողովի հայոց ի 21 յուլիսի 1878: Գլուխ երրորդ. Վաւերագրեր: N 14. Ծրագիր բարենորոգմանց Կարին նահանգի, ուղղեալ առ բարձր պաշտօնեւութիւնն բարենորոգմանց Կարին և Վան նահանգաց: Գլուխ չորրորդ. 1895-1912: Վաւերագրեր. N 19. Յիշատակագիր Ֆրանսիայի, Ռուսաստանի և Անգլիայի դեսպանների Կ. Պոլսում Հայաստանի ռէֆօրմների մասին: N 21. Բ. Դրան պատասխանը Ֆրանսայի, Ռուսիայի, Անգլիայի դեսպաններու կողմէ մատուցուած հայկական բարենորոգումներու ծրագրին: N 25. Եպարքոսական նամակ ուղղեալ առ Շաքիր բաշա և առ նահանգապետս Էրզրումի Վանայ, Պիթլիսի, Տիարպէքիի, Խարբերդի և Սիվազի: Գլուխ հինգերորդ. 1912-1914: Վաւերագրեր. N 29. Հայկական ռէֆօրմների ծրագիր: N 31. Բնագիր համաձայնութեան, որ ստորագրել են 1914թ. յունվարի 26-ին Կ. Պօլսի Ռուսաց կայսերական ահաւատարմատարը և Օսմանեան պետութեան մեծ վիզիրը Հայաստանի ռէֆօրմների մասին:

157. ԿՈՏՈՐԱԾԸ ՍԱԼՄԱՍՏՈՒՄ: (Ականատեսի պատմութիւն) /Կազմեց իրաւ. Սեդրակ Աւագեանը.- Թիֆլիս, 1915 (Տպ. «Յերմէս», թ.6).- 24 էջ:

158. ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ Ս. Արւնին մատեանը.- Գահիրէ, 1915 (Տպ. Մ. Շիրինեան).- 160 էջ:

Բովանդ.՝ Պատմէշին վրայ: (Կովկասի հայ-թաթար կռիւներէն): Զինակիրները: Կրտսեր եղբայրը: Անոնց մահերը: Բարի լուր մը Վահրամին...: Ազատութեան գողգոթան: Փրկարար սուտը: Հոգեհանգիստը Ծնունդի գիշերուան յաճախանք: Կուզը: «Տեռօր»-ը: (Ամերիկահայ ընկերական բարքերէն):

159. ՍԱՊԱՅ-ԳԻԻԼԵԱՆ Ս. Ինքնավար Հայաստան: /Գրեց Ս. Սապահ-Գիւլեան.- Գահիրէ, 1915 (Տպ. Չ. Պէրպէրեան).- 96 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան /Ս. Սապահ-Գիւլեան: Գլուխ Ա. Արեւելեան խնդիր: Թուրքիան յարձակողական: Արեւելեան խնդրի եւութիւնը: Գլուխ Բ. Ինքնավար Հայաստան: Պատմական իրաւունք: Հայերը Արեւելեան խնդրի ազդակ: Գլուխ Գ. Մեծ պետութիւնները: Գլուխ Դ. Ի՞նչ պէտք չէ անել. դաշնադրութիւնների արժէքը: Հայ-քրդական միութիւն: Հայ-թրքական համաձայնութիւն: Գլուխ Ե. Ի՞նչ պէտք է անել: Համագործակցութիւն: Յեղափոխական քաղաքականութիւն: Յեղափոխական շարժում:

160. ՍԿԱՆԴԱՐԻ Գ. Քաջ Անդրանիկի զատիկը եւ տառապեալ ազգի արշալոյսը: Հայոց ժողովրդական երգեր: Նւեր Հայոց ազգին.- Թիֆլիս, Հրատ. Բ.1915.- Առնատեանի.- (Տպ. «Եսպերանտո»).- 12 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Քաջ Անդրանիկի զատիկը եւ տառապեալ ազգի արշալոյսը; Փառք քեզ Աստուած, ազատեցանք; Բաւ է տանջեցանք; Երրորդութիւնը պահի, երեք դաշնակիցներին; Սօտ է ուրախութիւնը; Ձարթիր Մասիս:

1916

161. ԱԶԳՈՒՆԻ Ն. Ցեղիս երկունքը /Գրեց՝ Ն. Ազգունի.- Նիւ Յորք, 1916 (տպ. «Հայկ»).- 94 էջ:

Բովանդ.՝ Հերոսուհին; Խելագարուած մօր մը սրբազան կտակը (իրական կեանքէ); Օգնութիւն; Երազ մը:

162. ԱՃԵՄԵԱՆ Հ. Սգապսակ իշխանի: (Պատկերազարդ) /Կազմեց եւ հրատ. Հայկ Աճեմեան.- Թիֆլիզ, 1916 (Տպ. Ն.Աղանեանի).- 51 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Հայկ Տ. Ա. Աճեմեան; Ձօն Վանի հայ ժողովրդին; Իշխան (Նիկօլա Միքայէլեան) /Բարունակ; Մենակի յիշատակին; Ռազմիկները Արեւի ճամբուն վրայ /Յովհ. Մխիթարեան; Իշխանի մահը /Հմ. Մանուկեան; Նահատակներ /Յովհ. Կուլօղլեան; Իշխանի թաղումը /Հայկ Աճեմեան; Իշխանի շիրիմին /Միսաք Յարութիւնեան:

163. ԱՐԱՄԱՅԻՍ. Ձարհուրելի ոճիրը. Մուշ-Սասուն: Բեկորներ իմ յուշերից.- Վան-Նիկօլը.- Կարօն ու Մարօն.- Բագու, 1916 (Տպ. Էլէք. Ն. Երեւանցեանի).- 191 էջ:

Բովանդ.՝ Ձարհուրելի ոճիրը. Մուշ-Սասուն; Վան; Նիկօլ /Յիշողութիւններ; Կարօն ու Մարօն (Յիշողութիւններ):

164. ԲԱՐԵՋԱՆԵԱՆ Յ. Խարբերդի կոտորածէն 1895 հոկտեմբեր 30 /Գրեց՝ Յակոբ քինյ. Բարեջանեան.- Պօստոն, 1916 (Տպ. Մէս.).- 60 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Խարբերդու կոտորածին մահաբեր տարին:

165. ԲԻՐԱՍ Ս. Տեմիր Մուշլու: (Մշեցի կնոջ մը կեանքէն).- Պուքրէշ: Հրատ. Եփրատեան միութեան ի Պուքրէշ, թիւ 1.- 1916.- 30էջ. նկ.:

166. ԿԻՊԻՆՁ ՀԸՐՊԸՐԴ ԷՏԸՄՁ Ժամանակակից պատմութեան սեւագոյն էջը: 1915-ի Հայկական դէպքեր: Իրողութիւններ եւ պատասխանատւութիւններ /Յառաջաք. Տր. Յ. Թիրեաքեանէ; Թարգմ. Ա. Սաղաթէլեան եւ Ե. Մօրլեան.- Նիւ Եորք, 1916 (Տպ. «Հայկ»).- 94 էջ, [15] թ. նկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ Յառաջաքան /Յ. Թիրեաքեան; Ժամանակակից պատմութեան սեւագոյն էջը, Նախաքան /Հրդարդո Էտըմզ Կիպընզ; Ներածութիւն; Եզրակացութիւն; Աղբիւրներ; Հայ կեանքի դրուագներ շքեղ նկարներու շարքով մը:

167. ՀԱՄԵՐԱՇՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (1914-1915).- Պօսթօն, 1916 (Տպ. Հայրենիք).- 89 էջ:

168. ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ կուսակցութիւնները եւ Օսմ. կառավարութիւնը.- [Ա.տ.], 1916.- 160 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Պատմական համառօտ ակնարկ մը; Հնչակեան կազմակերպութեան ծագումը; Դաշնակցութեան ծագումը; Զէյթուն; Էրզրում; Սասունի եւ խանասորի մառշը; Զէյթուն Մերսի, Էսի; Կուսակցութիւնները Պոլսոյ և զաւառներու մէջ; Հնչակեան մառշ; Դաշնակցական մառշ; Դաշնակցութիւնը ծարիզմին դէմ; Կալիցիին զաղտնի տեղեկագիրը; Դաւադրութեան սկիզբը; Շրջաբերական հայ յեղ. դաշնակցութեան Ամերիկայի կեդր. կոմիտէի; Ա.Դ.Հ. կուսակցութեան Էրզրում, պատգամաւորական ժողովը; Ընդհ. եւ մասնակի բարենորոգումներ ինքնավար Հայաստան; Միջ կուսակցական յարաբե-

րութիւններ; Ռուսիոյ ծարին հայերուն ուղղուած յայտարարութիւնը; Վանայ առումին տօնը Գահիրէի մէջ; Ռուսաստան եւ հայեր:

169. ՄԱՆԴԵԼՇԱՍՄ Ա. Երիտասարդ թիւրքերի պետութիւնը: Պատմա-քաղաքական ակնարկ /Պօլսոյ Ռուսական կայսերական դեսպանութեան նախկին Առաջին Դրագոման; Անդամ-աշխատակից միջազգային իրաւունքի ինստիտուտի; Թարգմ. և յառաջաբան. Վ. Նաւասարդեանի Գ (Դ. Ն.).- Ս. Էջմիածին, 1916 (Տպ. Ելէքտրաշարժ Մայր աթոռոյ).- 87 էջ:

Բովանդ.՝ Սիմէոն Չաւարեանի անմար յիշատակին; Յառաջաբան /Դ.Ն.; Երիտասարդ թիւրքերի պետութիւնը; I Արդիւլ-Ֆամիդի ժառանգութիւնը; II.Երիտասարդ-թիւրքական քաղաքականութիւն. Երիտասարդ թիւրքերի ներքին քաղաքականութիւնը: Առաջին շրջան (1908թ. յուլիսի 10-1909թ. ապրիլի 13); Երկրորդ շրջան (1909 թ. ապրիլի 13-1912թ. յուլիսի 9); Երրորդ շրջան (1912 թի յուլիսի 9-ից մինչեւ 1913 թի յունուարի 10-ը); II.Երիտասարդ թիւրքերի արտաքին քաղաքականութիւնը; III.Ողբերգութիւնը տաճիկ ժողովրդի:

170. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ Լ. Կապոյտ տետրակը: (Ս.Դ.Յնչ. կուս. Ամերիկայի շրջանակին): Մաս Ա. 1916 Մայիս 2, Յէլիոփիլ, Մէս.- Պոսթոն, 1916 (Տպ. «Ազգ»-ի).- 65 էջ:

Բովանդ.՝ Կապոյտ տետրակը (Ս. Դ. հնչ. կուս. Ամերիկայի շրջանակին) Երկու խօսք Կովկասէն վերադարձող Յնչ. կամաւորներուն

171. ՄՈՒՇԵՂ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. Հայկական մղձավանջը: Քննական վերլուծումներ.- Պոստոն, 1916 (Տպ. «Ազգ»-ի).- 212 էջ:

Բովանդ.՝ Հայկական մղձավանջը: Ա. Մաս. Պատմութեան թունաւորումը; Պատրուակը: խոչընդոտը; Յեղափոխութեան ծնունդը; Կեղծիքը փարատած; Բ. Մաս. Արիւնի ճամբուն վրայ: Վերջին ջարդերը; Ջարդերու պատճառները; Գերմանիոյ Ասիական ծրագիրը; Գերմանական մեթոտին թիւրքական գործադրութիւնը; Գ. Մաս. Ներքին պատասխանատուները: Իթթիհատ-դաշնակցական եղբայրակցութիւնը Օսմանեան սահմանադրութիւնէն առաջ; Ե. Մաս. Հայաստանի քաղաքական ապագան; Ա. Հայաստանի անկախութիւնը; Բ. Թիւրքական բարենորոգումներ; Թիւրքիոյ Հայաստանի ինքնաւարութիւնը; Դ. Կցումը Ռուսիոյ :

172. ՇԱՍՏԱՃԵԱՆ Մ. Հայ մտքին հարկը՝ եղեռնին: Աքսորականի մտածումներ եւ զգացողութիւններ /Ազգային-քաղաքական մատենաշար, թիւ 3.- Կ.Պօլիս, 1916 (Տպ. Օ. Արզուման).- 86 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հայ մտքին հարկը՝ եղեռնին; Ա. Դաւի գիշերը Պօլիս, 11/24 Ապրիլ 1915; Բ. Բանտին մէջ Պօլիս, 12/25 Ապրիլ 1915; Գ. Նենգաւոր ճամբարուն վրայ 12/25 ապրիլ գիշեր-14/27 ապրիլ 1915 ցերեկ; Դ. Խօլական արշաւը 14/27 կես օր-15/28 ապրիլ 1915 իրիկուն; Ե. Շաբաթ մը զօրանոցին մէջ 15/28 գիշեր 22/5 ապրիլ մայիս 1915; Զ. Չանդըրը աքսորավայր 22/5 ապրիլ/մայիս-27/9 հոկտ./նոյ. 1915; Սահէն փախուստ 27/9 հոկտ./նոյ.- 29/11 նոյեմբեր 1915; Բախտաւոր որոշումը 30/12 հոկտ./նոյ.- 5/18 նոյեմբեր 1915; Թ. Սենաւորի զգացողութիւններ 5/12 նոյեմբ. 1915- 3/16 նոյեմբեր 1918; Ժ. Վերադարձ ուշաք 4/17 նոյեմբ 1918:

173. ՔՍԱՆ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐ: Նւէր 1915 յունիս 2/15ին Կ. Պօլսոյ մէջ կախաղան բարձրացող քսան Ս.Դ. հնչակեան ընկերներու յիշատակին.- Փրավիտէնս: Հրատ. Ս.Դ. հնչ. Կուս. Ամեր. ի գործ. յանձ.- ի, թիւ 14.- 1916 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»-ի).- 171 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յարգանքի բաժին մը 20 նահատակներու տարեդարձին առթիւ; Ջահեր... Պօլսոյ հնչակեան 20 նահատակներուն /Կարապետ Պ. Փիլիպպոսեան; Փարամուզ (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն); Փարամուզ /Ծիծառն հայրենյաց; Վանիկ (Գեղամ Վանիկեան): (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Վ. Սեան; Երզ հնչակին /Յակոբ Խաչէրեան; Ռուբէն Կարապետեան (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Ղ.Ե. Պօյաճեան; Կախաղաններու առջեւ /Յակոբ Բարեջանեան; Վահան Պօյաճեան (Ռուբէն Կարապետեան); Տօքթ. Ժէննէ (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն); /Ժաք Փէթթօ; Յուշեր Տօէ. Ժէննէի կեանքէն /Ս. Հացունի; Ա. Աչքքաշեան (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Վ. Պօրլեան; Արամ Տէմիրեան Հրանդ (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Արամ ճէվիզ; Յուշարձանները (Յիշատակներէս) /Ատոմ Կիւլեան; Եւրանդ Թովուզեան (Բանւոր) (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Պարտիզակցի; Յովհաննէս Փէրղազարեան (Կիւտիք Չելօ) (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Գրիգոր Ս. Գալաճեան; Բասենաց դաշտին /Արշավիր Պ. Շամլեան; Թովմաս Թովմասեան (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Գրիգոր Գ. Խորոզեան; Ջարթիէ քաջեր (քսան խաչեալներուն) /Մարի Պօյաճեան; Մուրատ Ջաքարեան (Յակոբ Ղազարեան): (Կենսագրական համառօտ ծանօթութիւն) /Ժ.Վ.-Ժ. Կախա-

ղանին առջեւ մայր Հայաստանին արտասուքը: (Նահատակող քսան ընկերներու յիշատակին) /Վենիս; Մինաս Քէշիշեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /ընկեր; Խաչերու բարձրունքէն /Ս. Շահէն; Սմբատ Գըլըճեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն); Մինաս Պետրոսեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն); /Յէվրիիլի Կարօն; Վրէժի ճամբան /Շահէն Թօփալեան; Յակոբ Ղ. Պասմաճեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Գրիգոր Ճ. Խորոզեան; Հնչակեան դրօշին /Գործաւոր; Մկրտիչ Երեցեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Ա.Գ. Եազըճեան; Քսան հնչակներու յիշատակին /Պ. Պ. Զ.; Գարեգին Պօղոսեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) / Աշոտ Ն. Վարդապետեան; Գառնիկ Պօյաճեան /Հ. Ս. Անոնց վրէժը /Սիհունի; Մինաս Մինասեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Յէվրիիլի Կարօն; Արմենակ Համբարձումեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Յուլակ; Երեմիա Մանուկեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Պօղոս Ս. Պետրոսեան; Պանծալի նահատակներ /Ա.Ա. Սէլեան; Ընկեր Փարամազի ճառը; Մասն երկրորդ. Վանի նահատակները Ասօ Տիգրան Օտեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Ա.Կ. Աբրահամ Բրուտեան (Կայծունի) (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Ա. Պապիկեան; Արտաշէս Սօլաքեան (Յիշողութիւններ) /Հ. Աճէմեան; Կարապետ Տանթեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Հ.Ա. Հայկակ Էրեմիշեան (Կենսագրական համառոտ ծանօթութիւն) /Հ. Աճէմեան; Վանի նահատակներու յիշատակին /Սուրեն Ֆերճիլեան:

1917

174. Ա-ՂՕ Մեծ դէպքերը Վասպուրականում 1914-1915 թականներին.- Երեւան, 1917 (Տպ. «Լոյս»).- 488 էջ; 23 նկ; 8 մի գոյնի փոքրիկ քարտեզ.:

Բովանդ.՝ Վիճակագիր Վանի վիլայէթի հայ ժողովրդի; Նոր Թուրքիան; Սէֆեր-Բերիկը կամ զօրածոլովը; Տաճիկ կառավարութեան որոնումները: Կամաւորական շարժումը; Առաջին զաղթը; Ջարդերի առաջին շարքը; Դիմադրութիւններ հայերի կողմից ա. Բէլուի դէպքը; բ. Աթանանի դէպքը; գ. Դէպքերը Կարկառում; դ. Դէպքերը Ալջաւազում; ե. Դէպքերը Թիմարում; Սիւսի դէպքերի նախընթացը; Սիւսի ջարդերը; Դիմադրութիւնները ահաւոր ջարդերի ժամանակ ա. Դիմադրութիւնները Արճակում; բ. Դիմադրութիւնները Հայոց-ձորում; գ. Դիմադրութիւնները Թիմարում; դ. Դիմադրութիւնները Վարազի շուրջը; Վանի հերոսամարտը; Հերոսամարտը Այգեստանում; Հերոսամարտը Քաղաքում; Շատախի հերոսամարտը; Կոնկերը Փեսանդաշտում; Վանի ժամանակաւոր Հայկական կառավարութիւնը; Վասպուրականի մեծ զաղթը:

175. ԳԵՂԱՄԵԱՆՑ Ե. ա. քահ. Հայերի ազատագրական շարժումները XX-րդ դարում կամ Հայկական Հարցի յօթերորդ շրջանը: (Մասն երկրորդ). /Գրեց Եղիշէ ա. քահ. Գեղամեանց.- Բագու, 1917 (Տպ. Ն. Երևանցեանի).- 111 էջ:

Բովանդ.՝ Բ. Յուզիչ լուրեր; Գ. «Բազմաշարժար Հայաստան»; Ե. «Հայոց Հարցի վերաբացումը»; Ե. «Հայկական մասսայական կոտորած»; Ը. Ս. Յարութիւնեանց եւ Հ. Առաքելեանց; Թ. Կաթողիկոսի պատասխանը; Ժ. «Ռուսաց դէսպանի վկայութիւնը»; ԺԲ. Կաթողիկոսի դիմումը; ԺԵ. Գիրսի հայացքը Հայոց հարցի մասին; ԺԸ. Բարձրագույն Դուռը; ԺԹ. Ազգային ժողովն ու Գիրսը; ԻԴ. Պօղոս Նուբար փաշան; ԻԸ. Գերմանիայի պահանջը; Լ. Բարձր Դռան դիմումը; Հայկական ռեֆօրմների ծրագիրը; ԼԵ. Դրա տպագրութիւնը; ԼԶ. Եւրոպայի հրապարակախօսի կարծիքը; ԼԷ. «Հորիզոն»-ի կարծիքը; ԼԸ. «Մշակ»-ի կարծիքը; ԽԵ. Պօղոս փաշայի յայտարարութիւնը; ԽԸ. Ներսէս պատրիարքի 1878 թ. ճառը; Ծ. Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը; ԾԱ. 1914թ. Կաթողիկոսական կոնդակը; ԾԲ. 1912 թ. Ռուսահայ թերթերի աղմուկը; ԾԳ. Երիտասարդ թուրքերն եւ Հ.Յ. դաշնակց.; ԾԴ. Սրանց բանակցութիւնը; ԾԸ. Սազոնովը Հայոց շարժումների մասին ԾԹ. Աճէմեանը; Կ. Ռուս-տաճկական պատերազմը; ԿԱ. Հայ կամաւորական խումբեր; ԿԲ. Նրանց խմբապետներն ու կազմը; ԿԳ. «Արարատեան գունդ»; ԿԴ. Բ. Դռան զայրոյթը դաշնակցութեան դէմ; ԿԵ. Սըմքօ եւ Աբդիւլ Ռէզա շէյխերը; ԿԸ. Հայ գիւղերի կոտորածը; ԿԹ. Վանեցիների իրարանցումը; Հ. Յեղափոխական հայ աշակերտութիւնը; ՀԱ. Վանեցիների զինումը; ՀԲ. Նրանց դիրքերը; ՀԳ. Իշխանի զինւած ցոյցը; ՀԴ. Ճեվտէտ փաշան; ՀԵ. Վանի շրջակայքի հայերի ջարդը; ՀԸ. Կաթողիկոսի դիմումը դաշնակիցներին; ՀԹ. Դիմումի արդիւնքը; ՀԸ. Արամը նահանգապետ; ՀԹ. Նրա դիմումը կաթողիկոսին; Զ. Նրա դիմումը հայ ժողովրդին; ԶԱ. Վանի եւ շրջակայքի հայերի տառապանքը; ԶԲ. Ռուսների նահանջը; ԶԳ-ԶԵ. Արամի նահանգապետութիւնը; ԶԶ-Դ. Ասիայի խորքերը քաշւած հայերն; ԴԱ. Կովկաս փախած հայերն:

176. ԳԻԻԼԵԱՆ Ս. Փոքր Հայքի յիշատակներ: Մասն առաջին մայիս 10-1օգոստոս 1911 /Գրեց Ս. Սապահ-Գիւլեան.- Զիկագօ: Հրատ, Ա.Դ. հնչ. կուս. Ամեր. շրջ. գործ. յանձ.- Ի, թիւ 18, 1917 յունիս (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 350 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Նախաբան /Ս. Սապահ-Գիւլեան; Գլուխ Ա. Հալկի կղզուց Ճինջեւ Քարափը. Հայ զինւորները; Հրապարակագիրը; Քարափը; Գլուխ Բ. Ծովի վրայ; Գլուխ Գ. Սամսոնում. Վարչական եւ անդամական

ժողով: Իտտիհատականների ակումբը; Գլուխ Դ. Հաւաքայից մինչեւ Մարգուան; Գլուխ Ե. Կուսակցաժողովներ; Առաջին հրապարակային ժողով; Իտտիհատականների ակումբը; Պատգամավորական ժողով; Երկրորդ հրապարակային ժողով; Այցելութիւն Գայմազամին; Նահատակի հայերը; Յօքը նահատակների գերեզմանները; Գլուխ. Զ. Սիմ-Հաճի-գիւղ. Անդամական ժողով; Առաջին հրապարակային ժողով; Նորից դէպի Մարգուան; Գլուխ Ե. Ամասիա. Վարչական եւ անդամական ժողով; Առաջին հրապարակային ժողով; Փոխ-այցելութիւններ; Երկրորդ հրապարակային ժողով; Թուրք Ազգայնական ոգին, Խուժանական արարք; Կասկածի իրականացում; Բնակչութիւն Սեբաստիոյ շրջանակի; Բաղդատական ցուցակ աղգաբնակչութեան Սեբաստիոյ շրջանակի; Պատմական եւ տեղագրական ծանօթութիւններ:

177. ՄԵԼԻՔԵԱՆ Ս. Հայ կամաւորի յուշերից.- Թիֆլիս, 1917 (Տպ. «Մամուլ»).- 107 էջ:
Քովանդ. ճանապարհին; Սուշ; Յառաջ; Դըզըլաղաճ; Հետախուզութիւն; Ընդհարում; Ալեքսանդրի մահը; Կռիւղ; Հայ կնոջ Սիրտը; Հրաժեշտ:

178. ՄԻ ԹԻՒՐՔ ՄՊԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻՑ: (Նիւթեր հայոց Նորագոյն պատմութեան; ք. 1).- Թիֆլիս: Հրատ. «Ազատամարտ»-ի, 1917 (Տպ.«Աշխատաւոր»).- 80 էջ:

179. ՄՈՐԳԱՆ ԺԱՆ ԴԸ. Փորձ ազգութիւնների մասին: Ա. Մաս. Ազգութիւնների հարցը: Բ. Մաս. Հայերը: (Մէկ հատորի մէջ) /Թարգմ. Յ. Պարսամեան.- Թիֆլիս, 1917 (Տպ. «Ալօփօ»).- 178 էջ:

Քովանդ. Թարգմանիչ /Յ. Պ.; Փորձ ազգութիւնների մասին: Առաջին մաս. Ազգութիւնների հարցը; Երկրորդ մաս. Հայերը; Եզրափակումներ:

180. ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Ծրագիր հայ յեղափոխական դաշնակցութեան: (Վաւերացւած 1907թ. ընդի. ժողովի կողմից).- Թիֆլիս, 1917 (Տպ. Աղանեան).- 30 էջ («Յառաջ»-ի գրադարան, թիւ 62)

Քովանդ. Ծրագիր; Լ.Ընդհանուր տեսութիւն; Քաղաքական պահանջներ Թիւրքիա-Հայաստանում; Անդրկովկաս; Ընդի. պահանջներ երկու երկրների համար; Տնտեսական պահանջներ:

181. ՄԿՐՏՉԵԱՆ Զ. Ոճրապատում: Խարբերդ: Պրակ.Ա.- Թիֆլիս: Հրատ. «Ազատամարտ»-ի, 1917 (Տպ. «Աշխատաւոր»).- 28 էջ (Նիւթեր հայոց Նորագոյն պատմութեան):

182. ՅԱԿՈԲԵԱՆ 3. Գերման դաւը Կովկասի մէջ: (Համագերմանականութիւնը եւ Վրաստան).- Թիֆլիս, 1917 (Տպ. «Էկօնօմիա»).- 94 էջ (Արտատպ. «Մշակէն»):

Քովանդ. Համագերման ծրագիրը; Ապագայ Վրաստանի ծրագիրը; «Վրաստան եւ պատերազմը»; Համաթուրանականութիւնը եւ Վրաստանը; Վրացիները եւ հայերը; Վրաստանի իրավունքը; Դաշնագրութիւն կնքուած Վրաստանի թագաւոր Հերակլէսի եւ Ռուսիոյ կայսրուհի Կատարինէ Բ-ի միջեւ; Դաշնագրութիւն կնքուած ի Թիֆլիս նորին վեհափառութիւն կայսր Պօղոս Ա.-ի եւ Վրաստանի ցար Հերակլէսի որդի Գէորգ XII-ի միջեւ, 23 նոյեմբեր 1799; Եզրակացութիւնը:

183. ՆՈՐԵԱՆ Ա. Դրիագներ Հ. Յ. դաշնակցութեան գործունեութիւնից: Ա. տասնամեակ.- Բօստոն, 1917 (Տպ. «Հայրենիք»).- 492 էջ, դիմանկ.-ր:

Քովանդ. Յառաջաբան /Ա. Նորեան; Մասն առաջին. Գլուխ Ա. Գաղթականական հոսանք; Դիւանագիտութիւն; Յեղափոխական կռիւ; Յեղափոխական դէպքեր; Կուկունեանի արշաւանքը; Կարաքիլիսէի կռիւ; Հայդուկային խմբի կռիւ; Դերեկի կռիւ; Չխուրի կռիւ; Արշաւան գիւղի կռիւ; Քօփրիւ-քօյի կռիւ; Սիւրմէնէի կռիւ; Սարա-Բողազքեստեանի կռիւ; Ս. Խաչ վանքի կռիւ; Ղալաթիոյ դիմադրութիւնը; Դէլի-Բաքայի կռիւ; Պօլսում կախաղաններ; Վանի ինքնապաշտպանութիւնը; Շատախի կռիւ; Յեղափոխական դէմքեր; Մարգար վարժապետ; Աւետիս Մալօյեան; Աբրօ; Չաթօ Շէրօ; Մարտիրոս Բապունեան; Պետօ; Մասն երկրորդ. Յեղափոխական մտքեր: Ներքին տրամադրութիւններ; Հայ-թրքական յարաբերութիւններ; Յեղափոխական գործելակերպ; Յեղափոխական դէպքեր; Բանկ Օտտօմանի գրաւումը; Վանայ երկրորդ կռիւ; Հայդուկային կռիւ՝ Հայոց Ձորում; Ախոռկայ կռիւ; Սողորդի կռիւ; Խանասորայ արշաւանքը; Թեղուտի կռիւ; Քաթալինի կռիւները; Բաբշէնի կռիւ; Տրօնք գիւղի կռիւ; Պաղր-դաղի կռիւ; Կէլիէ-Գուզանի կռիւ; Խաստուրի կռիւ; Սպաղան գիւղի կռիւ; Ապաղայի կռիւ; Յեղափոխական դէմքեր: Արտաշէս Միսաքեան; Արտաշէս Անդրեասեան; Խաչիկ Գնունի; Բաբկէն-Սիւնի; Մարօ (Մարիամ Մակարեան); Եգիպտացի (Արտաշէս Դեւեան); Սաղաթէլ խան Ջօհրաբեան; խան (Կարապետ Դաւթեան); Կարօ (Արիստակէս Ջօրեան); Կրետացի (Աստուած, Միրզայեան); Զաւէն (Յակօբ Գարակէօզեան); Վազգէն

(Տիգրան Տրոեան); Միքո (Միքայել Ազիզ Մելիքեան); Արշակ Չալկատարեան; Թովալ-Տրոտեր; Գուրգեն (Բաղդասար Մալեանց); Արամ Արամեան; Աղբիւր-Սերոբ:

184. ՇԱՐԷՆ Ս. Կարկառուն կամարներ: (Փոթորիկի ռահվիրան, Սեբաստացի Ս. Մուրատ): Յեղափոխական տրամա 6 արարածով /Գրեց՝ Ս. Շահեն.- Շիքակօ, 1917 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 94 էջ:

185. ՈՐՈՂՔ ԵՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ: Հայ յեղ. կուսակցությունները.- Կ.Պոլիս.- Հրատ. «Տաճար»-ի, 1917.- (Տպ. Ասատուրեան և որդիք).- 78 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք: Մեր ճակատագիրը /Աղեքս Փանոսեան; Հայ.-Կուսակցութիւնները; Գլխայները; Օրգանները; Բոսբականտը; Ընկերային եւ հրապարակային ժողովներ; Ընտրական պայքարը; Գաւառական առաջնորդութիւնները:

186. ՉԵՐԱԶ ՄԻՆԱՍ. Հայկական խնդիր.- Վենետիկ, Սուրբ-Ղազար, 1917.- 30 էջ, դիմանկ.:

187. ՊԱՐԹԵԷԱՆ Ս. Անմահ բոցը: Տռամ երեք արարաւած: (Տեղահան հայութեան ճգնաժամէն).- Աղեքսանդրիա, 1917 (Տպ. Արամ Ստեփանեան).- 67 էջ:

188. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐ. Ռամկավար կուսակցութ. Հայաստանի կեդր. խորհուրդի: Երկու խօսք թիրքահայ ժողովուրդին: (Շրջաբերական հայ սահմ. Ռամկավար կուսակցութեան Հայաստանի կեդր. խորհուրդի).-Թիֆլիս, 1917 (Տպ. «Էպօխա»).- 15 էջ (Ռամկավար մատենադարան, թ. 1):

Բովանդ.՝ Ի՞նչ է ռամկավարութիւնը; Ինչ կը պարտադրէ Ռամկավարութիւնը; Ռամկավարութիւնը ազատական կուսակցութիւն է; Ռամկավարութիւնը համաժողովրդական կուսակցութիւն է; Ռամկավարութիւն եւ ընկերավարութիւն; Ընկերավարութիւն եւ թիրքահայաստան:

189. ՍԱՊԱՀ-ԳԻԼԷԱՆ Ս. Արմենակ եւ Աբրահամ /Գրեց՝ Ս. Սապահ-Գիւլեան.- Շիքակօ: Հրատ. Ս. Դ. հնչ. կուս. Ամեր.-ի գործ. յանձ.-ի, թիւ 19.- 1917 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 22 էջ, դիմանկ.:

190. ՏԵՐ-ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ Յ. Շապին-Գարահիսարի ապստամբութիւնը.- Թիֆլիս, 1917 (Տպ. «Մամուլ»).-115 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք /Յակ. Տեր-Յարութիւնեան; Ա. Երկու ռազմիկներ; Բ. Բերդը; Դ. Կեանքը ուժին մէջ; Ե. Օսմ. Սահմանադրութիւն; Ջ. Պատերազմ; Է. Դէպի Երզնկա; Ը. Զօրանոցը; Թ. Ալեկոծումը; Ժ. Սռայլ ամպեր; Ի. Նախօրեակը; Լ. Դանակը ոսկորին հասած; Խ. Ապստամբութիւն; Ծ. Փախուստ; Կ. Լեռներուն մէջ; Զ. Դէպի Կովկաս:

191. ՅՐԱՆԳԵԱՆ Ե. Քրիստափոր Միքայելեան: Նրա կեանքը եւ աշխարհայեցողութիւնը.- Բագու, 1917 (Տպ. «Արամազդ»).- 56 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ք. Միքայելեանի կեանքը եւ գործունեութիւնը; Ք. Միքայելեանի աշխարհայեցողութիւնը:

1918

192. ԱՊԱՀ. Հայ արծիւներու բոյնը: Դրուագներ Ձէթունի 1895-ի դէպքերէն /Գրեց՝ Ապահ.- Գահիրէ, 1918 (Տպ. Ոսկետառ).- 134 է, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Չօն խորին մեծարանքի առ Ն. Վ. Առաքել պէյ Նուպար /Ապահ Պետրոսեան; Յառաջաբան; Աղետքին յղածումը; Ս. գործին յղացումը; Միսօ-Շահեն; Մութ ուժեր; փոթորիկը կը պատրուաստուի; Երկունքը; Կարմիր դրօշակը՝ վերջապէս; Յաղթանակէ յաղթանակ; Բռնութեան բերդին անկումը; Յաղթանակէն ետք՝ աւար; Ձէթունցիներու հոգեկան կացութիւնը; Եւրոպական միջամտութիւնը հայ արծիւներու բոյնին մէջ; Կնքուած հաշտութեան պայմանները; Քանի մը խօսք Ձէթունցի մտաւորական երիտասարդի մը կողմէ /Եղուարդ Ա. Ոսկերիչեան (Յարութիւն Ա. Պտուկեան):

193. ԱՐԱՄԵԱՆ Յ. Պատմություն հնչակեան կուսակցութեան.- Կ.Պոլիս, 1918

Հտ. Ա.: Վերածնունդի երկունքը.- 64 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հայաստանի պաշտպանները; Ցնցումներ; Հայաստան ըստ հնչակեան ծրագրի; Ծրագրին էական մասերը; Փոքր Հայք; Վասպուրական; Ձեթունի ապստամբութիւնը; Պառակտումներ; Նոր շրջան: Հնչակեանները սահմանադրութենէն յետոյ; Զ. Ընդի. պատգամաւորական ժողովին շուրջ; Մեր դիրքը Տաճկաստանի մէջ; Հալածանք; Քէօսթնճէի ժողովը; Թալէաթ Պէյի մահափորձը; Ռ՝վ մատնեց գաղտնիքը; Մատնիչին դիմակազերծումը; 1914 յուլիս 16-ի ձերբակալութիւնները; Փակագծի մէջ:

Հտ. Բ.: Դէպի կախաղան.- 48 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հնչակեան կեդրոնի կոչը; Հարցաքննութիւն; Մատնիչին մահափորձը; Կրկին կը ձերբակալուիմ; Ամբաստանութիւններ; Մահ եւ ազատութիւն; Շրջանակէն դուրս; Հարագուշակ նշաններ; Դատաւարութիւնը կսկսի; Նախագահին բացման ճառը:

194. ԱՐԱՄՅԱՆ Յ. Պատմություն հնչակեան կասակցութեան.- Կ.Պոլիս, 1918

Հտ.Գ: Անկախ Հայաստան.- Կ.Պոլիս, 1919 (տպ. Սանճագճեան).- 48 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հնչակեաններու դատաւարութիւնը: Նիստ չորրորդ; Օննիկ Եղիազարեան եւ Ասուպ; Դարձեալ Քէօսթնճէի ժողովը; Բանուոր Վանիկ, Գառնիկ; Անկախ Հայաստան; Պօղոս Նուպար փաշա կազմակերպիչ Անկախ Հայաստանի:

195. ԳԱՐՈՒՃԵԱՆ Ա. Դատաստանի օրեր /Հրատ. Նոր շարք Զարդարեան, ք. 1.- Կ.Պոլիս, 1918.- 23 էջ:

Բովանդ.՝ Դատաստանի օրեր; Ա. մաս. Յուզում սրտի մը խօսքերը; Բ. մաս. Վրեժի օրեր; Ապագայի Վրեժի օրեր; Ոճրագործներուն օրհասի օրերը:

196. ԼՈՅՏ ԾՕՐԾ: Լօյտ Ծօրճի հռչակաւոր ճառը եւ Հայկական խնդիրը Անգլիական խորհրդարանին մէջ /Թարգմ. Ենովք Արմէն.- Կ.Պոլիս, 1918 (Տպ. Ա. Կարօեան).- 8 էջ, դիմանկ.:

197. ՄԻՆԱՍԵԱՆ Մ. Ինչու կը հակառակինք հայերուս մէջ ընկերաւարութեան բրօքականտին /Գրեց Մ. Մինասեան.- Պոստոն, 1918 (Տպ. «Ազգ»-ի).- 111 էջ (Ռամկաւար մատենաշար, թիւ 1):

Բովանդ.՝ Ա. Հայ ինքնավարութեան մէջ ընկերավարութեան հաստատուելուն վտանգ չկայ; Բ. «Գիտական ընկերավարութեան» չորս հիմնական ուսուցումները; Գ. Ընչազուրկ դասակարգը անհամեմատ չստուարանար ճարտարարուեստական ազգերու մէջ; Դ. Հարստութիւն արտադրող ազդակները; Ե. Ընկերավարական միջազգայնութեան չարիքը; Զ. Ընկերավարութեան նիւթապաշտական փիլիսոփայութիւնը; Է. Ընկերավարութիւնը կը ժխտէ Ազգային եղբայրակցութեան գաղափարը; Ը. Ընկերաւարութիւնը կը ժխտէ քրիստոնէական կրօնի ու ընտանիքի գոյութեան իրաւունքը; Թ. Ընկերաւարութիւնը կը ժխտէ անհատական ազատութեան սկզբունքը; Ժ. Ընկերավարականաց հետ մեր ունեցած համաձայնութիւններն ու անհամաձայնութիւններ; ԺԱ. Կը հակառակինք ընկերաւարութեան դասակարգային կռուի ու միջազգայնականութեան վարդապետութեանց; ԺԲ. Կը հակառակինք ընկերաւարութեան նիւթապաշտական վարդապետութեանց; ԺԳ. Ընկերավարութեան նիւթապաշտութիւնը թշնամիէ կրօնական ու ընտանեկան հաստատութեանց:

198. ՄԿՐՏՉԵԱՆ Ե. Թուրքիոյ գէհեմէն: Հայ ընտանիքի մը հրաշալի փախուստը: Ականատեսի պատմութիւն /Տիկին Եսթեր Թ. Մկրտիչեանի.- Աղեքսանդրիա, 1918 (Տպ. Արամ Ստեփանեան).- 72 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ Նախաբան; Կոչ վերապրող խարբերոցիներուն եւ տիգրանակերտոցիներուն / Եսթեր Թովմաս Մկրտիչեան; Թուրքիոյ գէհեմէն: Հայ ընտանիքի մը հրաշալի փախուստը; Հայերը Սէֆերպիրլիքի մէջ; Գերման Հիւպատոսը խարբերոցի մէջ; Ամելէ թապուրը; Բանտարկութիւնները եւ տանջանքները բանտին մէջ; Ծեծեն մեռնողները; Ձենքերու հաւաքում; Աքսոր-տեղահանութիւնները; Մեր տան աքսորը; Քիւրտիստանցի չորս հարսերը; Տասնըհինգ օր հիւանդանոցին մէջ; Հիւանդանոցին երկրորդ պաշարումը; Երկրորդ բանտարկութիւնս(նոյ 4); Բանտի այրումը; Աքսորականներու վիճակը; Մատնութիւն մը; Ձենոք ի Յէլսիմ; Էրզրումի գերման քօնսիլը; Դէպի Տէրսիմ; Դէպի Ռուսիա; Վերջաբան /Եսթեր Թովմաս Մկրտիչեան:

199. ՆԱԶԼԵԱՆ Յ. Ճառ դամբանական ի յիշատակ հայ նահատակաց: /Խոսուեցաւ Յովհաննէս Եպիսկոպոս Նազլեան առաջնորդ Տրապիզոնի Ս. Յովհան Ոսկերեան եկե-

դեցիոյն մէջ կատարուած սգահանդեսին առթիւ 3 դեկտեմբեր 1918.- Կ.Պոլիս, 1918 (Տպ. «Կ. Արծազանգ»ի).- 23 էջ:

200. ԶՕՊԱՆԵԱՆ Ա. Հայաստանը թուրք լուծին տակ 25 մայիս, 1915, Փարիզ.- Պոստոն, 1918 (Տպ. «Ազգ»-ի).- 47 էջ:

1919

201. ԱԼՊՕՅԱՃԵԱՆ Ա. Անհետացող դէմքեր: Գրիգոր Զօհրապ: (Իր կեանքը եւ իր գործը).- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Վ. եւ Հ. Տէր-Ներսէսեան եղբարք).- 253 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Ա. Ռեսանդութեան շրջան; Բ. Գրագէտին նախափորձերը; Գ. Վիպագիրը; Դ. Հրապարակագիրը: Զօհրապի մեկուսացումը; Դ. Բանաստեղծը; Փաստաբանը ու օրէնսգէտը; Զ. Հանրային գործիչը: Իբր ազգ. երեսփոխան եւ իբր մէպոս իր կատարած դերը:

202. ԱՆՏՈՆԵԱՆ Ա. Այն սևի օրերուն... (Պատկերներ).- Պոսթըն: Հրատ. «Հայրենիք»ի.- 1919.- 204 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Այն սևի օրերուն... Բան չկայ; Մայրերը; Զուր... ջուր...; Կեանքէն յոգնութիւնը; Պատգարակը; Հայի մը համար:

203. ԱՎԱՆԵՍԵԱՆ Վ. Հայ փախստականներին: (Ռուսաստանի սօցիալիստական ֆեդերատիվ խորհրդային հանրապետութիւն թ. 22).- Մօսկիա: Հրատ. հայկակ. կենտրոնական կոմիսարիատի, 1919 (Տպ. Կենտրոն Հայկակ. կոմիսարիատի).- 12 էջ:

204. ԱՏԱՆԱՅԻ ԵՂԵՈՆԸ: Տեղեկագիր Յակոբ Պապիկեանի: (Օսմանեան երեսփոխան Էտիրնէի): Ֆրանսիս տը փրեսանսէի յառաջաբանով: Հայացուց՝ Յակոբ Սարգիսեան /Նիւթեր հայ մարտիրոսագրութեան պատմութեան.- Կ.Պոլիս; Հրատ. «Կիլիկիա» գրատուն, թիւ 37.- 1919 (Տպ. «Կ.-Արծազանգ»ի).- 48 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Յակոբ Պապիկեան /Յակոբ Սարգիսեան; Պապիկեանի տեղեկագիրը /Ֆրանսիս Տը Փրեսանսէ; Ատանայի եղեռնը. Տեղեկագիր Էտիրնէի երեսփոխան Յակոբ Պապիկեանի; Զոհերու թիւը եւ նիւթական վնասներու կարելութիւնը; Խռովութեանց պատճառները.-ինչպէ՞ս սկսան եւ իրենց ընթացքը շարունակեցին; Կառավարութեան ընթացքը դէպքերէն առաջ եւ վերջը; Պատերազմական Ատեանը; Վերջաբան յաւելուած /Յ. Ա.Պատասխան 31 Մայիս 1325 (1909) հեռագրին; Հեռագիր ուղղուած վարչապետութեան քաշուած 25 Մայիս 1325 (1909) թուականին; Հեռագիր ուղղուած վարչապետութեան պատերազմական Ատեանի վճիռներու գործադրութեան մասին աղերսելու համար թուական 7 յունիս 1325 (1909); Զոհերու թիւը:

205. ԱՐԱՄԱՅԻՍ (ՄԻՍԱԿ-ՏԵՐ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ): Ղարաբաղի տագնապը: (Պատմության համար): Օրագրություն (26 ապրիլի-26 հուլիսի 1919թ.).- Ե.:«Հայաստան», 1993.- 118 էջ:

Քովանդ.՝ Առաջաբան;Անգլիական զինվորական միսիայից (պաշտոնական հաղորդագրություն); Ղարաբաղի հայության V համագումարի պատասխանը Անգլիական հրամանատար Գ. Շատելվորտին. Համագումարի բոլոր անդամների կողմից միաձայն ընդունված և ստորագրված բանաձևը; Հայկական Ղարաբաղի ներկայացուցիչների VI համագումարի որոշումները; Լեռնային Ղարաբաղի հայության ժամանակավոր համաձայնությունը Ադրբեջանի կառավարության հետ; Առաջին տպավորություններս ազատ Հայաստանում; Ծանոթագրություններ:

206. ԱՐՇԱԿ: Հայ յեղափոխական արշալոյսի հսկաներէն: Պիթլիսցի Մուշեղ (1869-1899): Կաթալին սարի եւ Աւերակ ջաղացքի հերոսամարտերը.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Սանճագճեան).- 63 էջ, նկ., դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Երկու խօսք; Հայ յեղափոխութեան արշալոյսի հսկաներէն: Պիթլիսցի Մուշեղ; Ժողովուրդին նւիրած երգը Մուշեղին; Վերջաբան; Հայր /Արշակ:

207. ԲԻՆՕՆ ՌԵՆԷ: Հայերու բնաջնջումը գերմանական Մէթոտ-թրքական գործելա-

կերպ: /Թարգմ. Եղարդ Չորուրեան.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ.Կ.Արծազանգի).60 էջ: (Մատենաշար Ազատ Միտք. թիւ 1):

Բովանդ.՝ Գերման վարդապետութիւնը; Գերման քաղաքականութիւնը; Ջարդերէն առաջ; Ջարդերը; Պատասխանատուութիւնները

208. ԲԻՒՐԱՏ ՍՄԲԱՏ: Արեւելեան խնդիր եւ Հայկական հարց: Պատմական ուսումնասիրութիւն.- Կ.Պոլիս: Հրատ. «Կիլիկիա» գրատան, թիւ 3.- 1919 (տպ. Վաղինակ Ա. Բիրատ).- 42 էջ:

Բովանդ.՝ Արեւելեան խնդիր եւ Հայկական Հարց. Մերձաւոր Արեւելքը; Հայկական հարցը:

209. ԲԻՒՐԱՏ ՍՄԲԱՏ: Արիւնի ծօրը: Վիպակ Կիլիկեան կեանքէ.- Կ.Պոլիս: Հրատ. «Կիլիկիա» գրատան, թիւ 2, 1919 (Տպ. Վաղինակ Ա. Բիրատ).- 61 էջ:

210. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ Գ. Կարմիր նօթեր տարագրի կեանքէ.- Բօր-Սայիտ, 1919.- 48 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Կարմիր նօթեր, տարագրի կեանքէ; Իսլամացումի խնդիրը; Փոքրիկ նօթեր; Կաթիլ մը արցունք քաջ Ձէյթունիս հերոսներուն համար; Հայ լեռը; Տխուր խոհեր; Արաքները եւ չէրքզները; Շամ-Դամասկոս; Երուսաղէմ:

211. ԳԵՂԱՄԵԱՆՑ Ե. Տաճիկները Կովկասում եւ Բագուի անկումը /Գրեց Եղիշէ Ա. քահ. Գեղամեանց: Պրակ առաջին.- Բագու, 1919 (Տպ. Արշակ Ի. Կարապետեանց).- 122 էջ:

Բովանդ.՝ Տաճկահայութեան խաչը; Ռուս դիւանագիտութեան նոր խաղը; Ռուս միապետութեան տապալումը; Գեներալ Բագրատունի; Ազգային ժողով; Անդրանիկի եւ Պոլուխանեանի կոչը; Վրացիները; Թաթարները; Բագրատունին Բագում; Բագուի քաղաքացիական կռիւը; Հայոց Ազգային խորհուրդի չեզօքութիւնը; Ռուս դիւանագիտութեան հին խաղի շարունակութիւնը; Շամախիոյ դէպքերը; Թուրք եւ հայ յարաբերութեան լարումը; Շամախիոյ թուրքերի յուզումը; Արտամանովի խոստումնազանցութիւնը; Շամախիոյ հայերի կոտորածը; Թուրքերի նոր կոտորածը; Անդրկովկասեան սէյմի արձակումը; Հայ-տաճկական հաշտութիւնը; Նոր արկածախնդրութիւն; Յաղթական արշավ; Կարմիր բանակը; Քո բերանով քեզ դատեցիր:

212. ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ թուրքերը պատերազմէն առաջ: Առաջին մաս.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. 3. Ասատուրեան եւ որդիք).- 128 էջ: (Ազգային-քաղաքական մատենաշար, թիւ 6):

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Անտրէ Մանտէլսթեյն; Առաջին մաս. Երիտասարդ թուրքերը պատերազմէն առաջ: Առաջին գլուխ. Ապտիլ Համիտի ժառանգութիւնը; Երկրորդ գլուխ. Երիտասարդ-թուրք ռեժիմը; Ա. Երիտասարդ-թուրքերու ներքին քաղաքականութիւնը: Առաջին շրջան (10 յուլիս 1908-13 ապրիլ 1909); Երկրորդ շրջան (13, 26 ապրիլ, 1909-9,22 յուլիս 1912); Երրորդ շրջան (1912 յուլիս 9-էն 1913 յունվար 10); Չորրորդ շրջան (1913 յունվար 10-էն 1914 յունիս 29); Բ.- Երիտասարդ-թուրքերու արտասահմանեան քաղաքականութիւնը:

213. ԼԵՓՍԻՈՒՄ Ե. Հայաստանի ջարդերը /Թարգմ. Միքայէլ Շամտանճեան; Գաղտնի տեղեկագիր տոքթ. Եօհաննէս Լեփսիուսի, նախագահ գերման Մօտաւոր Արեւելքի Միսիոնին եւ Գերման եւ հայկական ընկերութեան /Ազգային քաղաքական մատենաշար.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. 3. Ասատուրեան եւ որդիք).- 315 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան /Տոքթ. Եօհաննէս Լեփսիուս; Առաջին մաս. Իրողութիւններ: Տարագրութիւնը: Ա. Կիլիկիա. 1. Ձէյթուն; 2. Սկէորթ-Եօլ; 3. Տաւրոսի եւ Ամանոսի գիւղերը; 4. Հալէպի վիլայէթ; Ամերիկեան հիւպատոսին տեղեկագիրը; Բ. Արեւելեան Անատոլիւի վիլայէթները; 1. Տրապիզոնի նահանգ; Տեղեկագիր Ամերիկեան հիւպատոսին; 2. Կարինի վիլայէթ; Երզնկա; Բաքերը; Սեբաստիոյ վիլայէթ; Մարզուան; Շապին գարահիսար; Չիլէ; Սեբաստիա քաղաքը; 4. Խարբերդի վիլայէթ: Ամերիկեան հիւպատոսին տեղեկագիրը; Մալաթիա; 5. Տիգրանակերտի վիլայէթ; 6. Վանայ վիլայէթ; Արգուին եւ Արտամոյշ; Ալաշկերտ, Տիատին, Ապաղա; Խալիլ պէյ Պարսկաստանի հիւսիսը; Ճէվտէ պէյ Վանայ մէջ; Վանայ պաշարումը; Ռուսերու զործողութիւնները; Քանդում Վանայ մարզերուն, Ուրմիա եւ Սալմաստ; Նեստորական պատրիարքին տեղեկագիրը; Վանէն փախստականի մը նամակը որ այս քաղաքը թողուց 1915 յուլիսին, Ռուսներուն նահանջի ատենը /Բարունակ; 7. Բաղեշի վիլայէթ; Բաղեշ քաղաքը; Մշոյ դաշտը; Սասուն; Գ.-Արեւմտ Անատոլիւի վիլայէթները 1. Իզմիր եւ Պրուսիա; 2. Իզմիր, Էնկիրի, Գոնիա, Քասթմունի; Տարագիրներու բախ-

տը; Ամերիկեան հիւպա-տոսին տեղեկագիրը; Պաղտատի երկաթուղիի գծին գերման պաշտօնեաներէն մէկուն տեղեկագրէն; Մարիծա Քէշեճեանի պատմութեան քաղուած; Միսիոնարի մը պատմութեան Մարգուանի տարագիրներու ճակատագրին վրայ; Երրորդ մաս. Պատասխանատուութեանց հարցը 1. Դէպքերու նկարագիրը; 2. Կացութիւնը պատերազմի սկզբնաւորութեան եւ առաջին ամիսներու ընթացքին. 3. Թուրք Ազատական ընդդիմադիր կուսակցութեան դաւադրութիւնը; 4. Հայոց Պատրիարքարանը; Բարձրաստիճան եկեղեցականներու ցանկը 1. Տիգրանակերտ. Չլպատեան վարդապետ ողջ ողջ այրած; 2. Նիկոմիդիա. Ստեփանոս արք. եպիսկոպոս Յովակիմեան արքայութեան; 3. Արմաշ. Մեսրոպ եպիսկոպոս Նարոեան, Արմաշի վանահայր, արքայութեան; 4. Պրուսա. Դանիելեան վարդապետ բանտարկուած; 5. Կեսա-րիա. Պէիրիկեան եպիսկոպոս բանտարկուած; 6. Սեբաստիա, Գնէլ եպիսկոպոս Գալէնքերեան, սպանուած; 7. Ուրֆա. Գապայեան վարդապետ, արքայութեան; 8. Շապին Գարահիսար. Թորիկեան վարդապետ, կա-խուած; 9. Սամսոն. Համազասպ վարդապետ, տարագրուած; 10. Տրապիզոն. Դուրեան վարդապետ, բան-տարկուած; 11. Բաբերդ. Հազարապետեան վարդապետ, կախուած; 12. Քեմախ. Հմայեակ վարդապետ, տարագրուած; 13. Խարբերդ. Խորէնեան վարդապետ, կախուած; 15. Հալէպ. Ներսէս եպիսկոպոս Դանի-էլեան, տարագրուած; 14. Չարսանճաք. Նալպանտեան վարդապետ, կախուած; 16. Բաղէշ. Գալէնտերեան վարդապետ, տարագրուած; 17. Կարին. Սմբատ եպիսկոպոս Սաառեթեան, սպանուած; 5. Դաշնակցական-ները; 6. Թրքական մեկնութիւնը; 7. Համախալամական ծրագիրը; 8. Գործադրութիւնը; 9. Ռուս եւ թուրք վկայութիւններ; Երրորդ մաս. 2. Բռնի իսլամացումներ; 3. Հայկական Հարցը եւ գերման մամուլը; Եզրակա-ցութիւն:

214. ԼԵՕ: Սահմանափէճեր: Լոռի.- Ախալքալաք, Ղարաբաղ.- Թիֆլիս: Հրատ. Հայ հայրենակցական միութ. կենտր. վարչ., 1919.- 172 էջ:

Բովանդ.՝ Նախածանօթութիւն: Ընդհանուր ակնարկ Հայաստանի հիւսիսային սահմանների վրայ; Լոռի; Ախալքալաք; Ղարաբաղ:

215. ԾՐԱԳԻՐ Վերակազմեալ հնչակեան (Ազգայնական-Ազատական) կուսակցու-թեան.- Պօսթըն, 1919 (Տպ. «Պահակ»ի).- 44 էջ:

Բովանդ.՝ Աշխարհայեացք; Նպատակ; Ընդհանուր դավանանք; Ա. Քաղաքական; Հայկական Հանրա-պետութիւն; Օտար աջակցութիւն; Ընտրական դրութիւն եւ քաղաքական այլ պահանջներ; Հողային հարց; Պետական ծեռնարկներ ու պետական վերահսկողութիւն; Գ. Զինուորական հարց; Դ. Կրթական դրութիւն; Ե. Կրօնքի խնդիր; Զ. Վերաշինութիւն; Կարելոր ծանօթութիւն:

216. ՀԱՄԱՌՈՏ տեղեկագիր Արեւմտահայ երկրորդ համագումարի եւ կազմակերպիչ կոմիտէի հաշիւը.- Ե.: Հրատ. Արեւմտահայ գործադիր մարմնի.- 1919 (Տպ. «Աշխա-տաւոր» Թիֆլիս).- 19 էջ:

Բովանդ.՝ Տեղեկագիր Արեւմտահայ երկրորդ համագումարի; Պատճէն Ամենայն Հայոց Վեհ. կաթո-ղիկոսի Օրհնութեան կոնդակի; Պատճէն գեներալ Անդրանիկի նամակին; Պատճէն Հ. Յ. դաշնակցութեան Արեւմտեան Հայաստանի կենդր. կոմիտէի նամակի; Պատճէն հայ Ռամկավար կուսակցութեան Երեւանի շրջանային վարչութեան նամակին; Բանաձեւի շրջաններէն եկած գեկուցումներու մասին; Հաշւեյարդարի բանաձեւը; Բանաձեւ ներգաղթի մասին; Քաղաքական բանաձեւը; Կազմակերպչականի բանաձեւը; Պատճէն Նորին Սորբ օծութեան Տ.Տ. Գեորգ Ե. Վեհափառ կաթողիկոս Ամենայն Հայոց; Պատճէն Հայկական պատւիրակութեան նախագահ Նորին Վսեմափայլութեան Պօղոս Նուպար փաշային; Պատճէն Հայկական պատւիրակութեան նախագահ Նորին Վսեմափայլութեան Պօղոս Նուպար փաշային; Պատճէն Փարիզի միջազգային խաղաղարար կոնֆերանսի նախագահութեան; Պատճէն Արարատեան հանրապետութեանա. վարչապետին; Պատճէն Արարատեան հանրապետութեան խորհրդարանին; Հաշուեկշիռ Արեւմտահայ երկ-րորդ համագումարի կոմիտէի:

217. ՀԱՅ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒԱԾ ԶՈՐԵՐԸ: Ցուցակագրուած վաւերական փաստերով.- Կ.Պոլիս: Հրատ. «Կիլիկիա» գրատուն թիւ 4.- 1919 (Տպ. Կ. «Արծազանգ»ի).- 39 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Ոճրագործ թուրք բժիշկներ; Թիֆլիսի շիճուկի պատրաստութեան առիթով գործուած գիտական ոճիրներ; Սպանուած հայ բժիշկներ; Ցուցակ սպանուած հայ բժիշկներու իրենց մահուան պարագաներով; Սպանուած հայ դեղագործներ; Սպանուած հայ ատամնաբույժներ; Հիւանդութիւնէ մեռած հայ բժիշկներ, Դեղագործներ եւ բժշկական ուսանողներ; Բժաւոր ժանտատենդէ մեռած հայ բժիշկներ; Բժաւոր ժանտատենդէ մեռած հայ դեղագործներ; Սպանուած եւ հիւանդութենէ մեռած հայ բժշկական ուսանողներ; Ամփոփում; Վերջաբան:

218. ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՐՅԸ Հաշտութեան կօնֆերանսի առաջ.- Թիֆլիս, 1919 (Տպ. «Աշ-խատաւոր»).- 32 էջ, քարտեզ:

Քովանդ. Չայկական Չարցը հաշտութեան կօնֆերանսի առաջ: Լրացուցիչ ծանօթութիւններ. Չայաստանի բնակչութիւնը: Ռուսա-Չայաստանի բնակչութիւնը 1914 թ.: Չարաւային Կովկասի հայ ազգաբնակչութիւնը: Վեց վիլաթների ազգաբնակչութեան ցուցակը 1912 թուականին երգրում: Վան: Բիթլիս: Խարբերդ: Դիարբէք. Սլւազ: Ամբողջ Չայաստանի ազգաբնակ 1914թ. Կովկասի հայկական հանրապետութիւնը: Բուլղարիայի եւ Չայաստանի քրիստոնէայ ու մահմեդական ազգաբնակչութիւնների նրանց ազատագրման նախօրեակին: Եօթ վիլայէթների եւ Կիլիկիայի ազգաբնակչութիւնը 1914 թականին: Տաճկաստանում հայերի թիւը 1914 թականին

219. ՂԱՐԱՋԵԱՆ Գ. (Ս. Տ. Արկոմեդ) Անդրկովկասի քաղաքական կեանքը 1918 թին.- Թիֆլիս: Չրատ. Խ. Քէշիշեանի, 1919 (Տպ. Մատինեանի).- 71 էջ:

Քովանդ. Յառաջաբան /Ս.Տ. Արկոմեդ: Անդրկովկասի քաղաքական կեանքը 1918թ.:

220. ՄԱՆՏԵԼՍԹԱՄ Ա. Օսմանեան կայսրութեան ճակատագիրը եւ Չայկական Չարցը: Մաս առաջին. Երիտասարդ թուրքերը պատերազմէն առաջ /Թարգմ. Միքայէլ Շամտանճեան.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Յ. Ասատուրեան եւ որդիք).- 128 էջ: (Ազգային-քաղաքական մատենաշար, թ. 6):

Քովանդ. Յառաջաբան: Առաջին մաս. Երիտասարդ թուրքերը պատերազմէն առաջ: Գլուխ առաջին. Ապտիւլ Չամիտի ժառանգութիւնը: Գլուխ երկրորդ. Երիտասարդ-թուրք ռեժիմը, երիտասարդ-թուրքերու ներքին քաղաքականութիւնը. Առաջին շրջան (10 յուլիս 1908-13 ապրիլ, 1909): Երկրորդ շրջան. (13, 26 ապրիլ, 1909-9,22 յուլիս 1912): Երրորդ շրջան (1912 յուլիս 9էն 1913 յունվար 10): Չորրորդ շրջան (1913 յունվար 10 էն 1914 յունիս 29): Երիտասարդ-թուրքերու արտասահմանեան քաղաքականութիւնը: Եզրակացութիւն առաջին մասին. Երիտասարդ թուրքերու ներքին քաղաքականութիւնը: Երիտասարդ թուրքերու արտաքին քաղաքականութիւնը: Ընդհանուր եզրակացութիւն:

221. ՄԵՐ ԴԱԲԱՆԱՆՔԸ ԵՒ ԾՐԱԳԻՐԸ: /Անկախ սոցիալիստների կուսակցութ.- Ալեքսանդրապօլ, 1919 (Տպ. Սանդոյեանի).- 30 էջ:

Քովանդ. Աշխարհայեացք եւ գործելակերպ:

222. ՄԻԱՑԵԱԼ ԵՒ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ: Պատմական քայլը.- Կ.Պոլիս.- 1919 (Տպ. Օ. Արզուման).- 112 էջ (էջեր Չայ ազատագրութեան պայքարներէն):

Քովանդ. Մեծ հերոսամարտը: (1918 մայիս 25-28): (Յիշողութիւններ Ղարաքիլիսայի անհաւասար կռիւներից): Չերոսական շաբաթը /Գ. Շահինեան: Երկու ճակատամարտ, որ վճռեցին հայութեան բախտը /Կ. Սասունի: Մեծ երկունքը: Պաշտօնական զեկոյցներ հայկական սպայակոյտի: Երեւանի հրամանատարին կոչը Սարտարապատի ճակատամարտի նախօրեակին /Զօրավար Սլիկեան: Ընդհ. հրամանատարին կոչը Սարտարապատի յաղթանակի ընթացքին /Զօրավար Նազարբեգեան: Առաջին դրօշը Չայաստանի հողին վրայ: Ի՞նչպէս ծնունդ առաւ Չայաստանի խորհրդարանը: Չայաստանի անդրանիկ խորհրդարանը իր նիստերուն կը սկսի: Չայաստանի Անդրանիկ դահլիճը (Կազմուած բացառապէս Չ.Յ. դաշնակցութեան պատկանող նախարարներ, 1918 յուլիսին): Չայաստանի Չանրապետութեան միամեայ կեանքն ու գործունէութիւնը 1918-1919 մայիս: Չայկական Չարցը խաղաղութեան համաժողովին առջեւ: (Քաղուածներ Չայկական պահանջներէն): Չայութեան իրավունքը: Ամբողջական Չայաստան: Չայկական պահանջները: Ողջոյն Չայկ. Չանրապետութեան (Բանաձեւ Փարիզի Ազգ. համագումարին): Չայաստանի անկախութեան տարեդարձը մայրաքաղաքին մէջ: Արեւմտահայերու մուտքը խորհրդարան: Միացեալ Չայաստանի յայտարարութիւնը: Հոգեհանգիստ եւ զօրահանդէս օտարներու եւ կաթողիկոսին ներկայութեան: Միացեալ Չայաստանի Անկախութեան յայտարարագիրը: Չ.Յ. դաշնակցութիւնը եւ միացեալ Չայաստանի անկախութիւնը: Չ.Յ. դաշնակցութեան բիւրօյի յայտարարութիւնը միացեալ եւ անկախ Չայաստանի յայտարարագրի հրատարակման առիթով: Չ. Յ. դաշնակցութեան երկրի կեդր. կոմիտէի շրջաբերականը: Ինչու յայտարարուեցաւ միացեալ Չայաստանի անկախութիւնը եւ ինչո՞ւ Արեւմտահայերը խորհրդարան ընդունուեցան: Չայաստանի վարչապետ Խատիսեանի ծառը Չայաստանի խորհրդարանին մէջ: Ղարաբաղ եւ Չայաստան: Ատրպատականի շնորհաւորականը: Ատրիներու ողջոյնը Չայաստանին: Չայաստանի անկախութեան տարեդարձը Վրաստանին մայրաքաղաքին մէջ: Պոլսոյ հայութիւնը իր ողջոյնը կուղղէ Չայաստանի Չանրապետութեան ու կը յարգէ ինկողներու յիշատակը: Կիլիկիոյ ողջոյնը Չայաստանի Չանրապետութեան: Ատանայի մէջ: Տարսոնի մէջ: Մերսինի մէջ: Չայկ. Չանրապետութեան տարեդարձը Փարիզի մէջ:

223. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ Թ. Տիգրանակերտի նահանգի ջարդերը եւ քիւրտերու գազանութիւնները: (Ականատեսի պատմութիւն) /Գրեց՝ Թովմաս Գ. Մկրտիչեան (Անգլիական

նախկին դեր-հիւպատոս Տիգրանակերտի).-Գահիրէ, 1919 (Տպ. Գրիգոր ճիհանեան).- 125 էջ, դիմանկ.։ նկ.։

Բովանդ.՝ Նամակ կնոջս /Թովմաս Գ. Սկրտիչեան; Պատմական. Հայերը անցելոյն մէջ խնդրուած են միայն ապահովութիւն անձի եւ ինչքի; Տիգրանակերտի սարսափներէն; Տիգրանակերտի նահանգին կոտորածին պատասխանատուները; Հայերը զինուոր մահիկին տակ; խորհրդաւոր ճամբորդութիւն մը; Ձերբակալութիւնք եւ բանտարկութիւնք; Հայոց կանուր մէկ ժողովը; Բանտին մէջ տանջանք եւ ծեծ մեռնողներ; «Բարի Սամարացի մը»; Քիւրտ աւազակապետ մը; Պէզուանի մարտիրոսները; Տիգրանակերտի իսլամներուն արտակարգ ժողովն ու որոշումները; Որոշման գործադրութիւնը Ա. Մարտինի մէջ Միւթսարը՝ Պէտրետտին, Գօմիսէր Մէմտուն եւ Մարտինի Հայոց ջարդը; Առողջապահական քննիչ տօքթ. Իսմայիլ Պէյի աքսորուիլը; Տիգրանակերտի ինքնապաշտպանները; Գերման հրէշ հրամանատար մը; Տիգրանակերտ նահանգին հայոց կորուստը; Ցանկ նահատակներու եւ վերապրողներու; Նահատակուած Ա) Հիւպատոսական խումբը; Բ) Կրօնական եւ ուսումնական խումբը; Գ) Կառաւարական պաշտօնեայք; Դ) Հողատէր; Կալուածատէր; Սեղանաւոր; վաճառական եւլն; Ե) Մետաքսի գործարանատէր եւ վաճառական; Ձ) Մեծաքանակ վաճառականներ; Մարտինի նահատակներն ու վերոպրողները; Տիգրանակերտի վերապրողներուն ցանկը; Վերապրող տիգրանակերտցիներ Հալէպի մէջ; Ցանկ առեւանգուած կիներու եւ աղջիկներու; Յաւելուած. Քրդացած եւ տակաւին հայ մնացած Աշիրէթներ։

224. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ ԱՌ. Անցքերը Ատրպատականում 1918 թւին.- Թավրիզ, 1919 (Տպ. Ատրպատ. Հայոց. թեմ.).- 80 էջ; («Ազգ»ի գրադարան, թ.9):

Բովանդ.՝ Սահմանամերձ գաւառները 1918 թւին։

225. ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ Վանայ Ինքնապաշտպանութեան դէպքերուն (1915 Ապրիլ-մայիս)։ (Օտար եւ հայ պաշտօնական վավերագրերէ քաղուած).- Կ.Պոլիս։ Հրատ. «Վասպուրական» միութեան, 1919 (Տպ. Օ. Արզուման).- 87 էջ։

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /«Վասպուրական» միութեան վարչութիւն; Վաւերագրեր քաղուած ճէյմս Պրայսի THE TREATMENT OF ARMENIENS հատորէն; Վկայութիւն Միս Նէփի; Երկու սուրի մէջ; Սեւ օրեր; Քաղուածք պրն. Ռշտունիի յօդուածէն հրատարակուած «Մանչեսթըր կարտիըն»ի մէջ, 2 օգոստ, 1915; Քաղուածք պրն. Ռշտունիի յօդուածէն հրատարակուած «Կոչնակ»ի մէջ. Նիւ-Եօքը; Բէլուի դէպքերը; Աթանայի միջադէպը; Պաշքալի ջարդերը; Պօղազ-Քէսէնի մէջ; Արշամ, Հասան Թամրան, Թալ Օղլու եւ Գարա-Ձորիկ (Սէրայ) գիւղերու ջարդերը; Հագարէնի ջարդերը եւ թալանը; Սաթմանիօ գիւղին մէջ; Ավգարիկ գիւղին մէջ; Յիշատակագիր ներկայացուած պրն. Օ. Դերձակեան-Վռամեանի կողմէ. պետ. Հ.Յ. դաշնակցութեան կուսակցութեան եւ Վանայ հայ երեսփոխան Ն. Վսեմութիւն ներքին գործոց նախարարին Պոլսոյ մէջ, 13 փոտր. 1915ին։ Իտալիոյ հիւպատոսական գործակալը, Վանայ ֆրանսական շահերուն պաշտպան, կը գրէ Բեդրոկրատի ֆրանսական ղեսպանին /Ժ. Սպորտոն; Իտալիոյ Վանայ հիւպատոսական ներկայացուցիչը, Նորին վսեմութիւն Իտալիոյ պրն. ղեսպանին, որ ի Բետրոկրատ; Վանայ եւ ամբողջ կուսակալութեան կացութիւնը պաշարումէն առաջ; Վանայ պաշարումը; ճէվտէթ դաւադրութիւն կը պատրաստէ; Կառաւարութիւնը ձերբակալութիւններու կը ձեռնարկէ Շատախի մէջ; Դաւադրութեամբ կը սպաննուին իշխան եւ իր երեք ընկերները; Ահաւոր ջարդերը; Քիւրտերու վկայութիւնները ջարդերու մասին /Գոմերցի Բէնօ; Ջարդեր Արճէշ գաւառի մէջ; Ջարդեր Բերկերի գաւառին մէջ; Վիճակագրութիւն Արճէշի ջարդերուն։

226. ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ Ապրիլ տասնըմէկի։ Պատրաստուած «Ապրիլ տասնըմէկի սգահան-դէսի յանձնախումբ»ին կողմէ.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Օ. Արզուման).- 128 էջ։

Բովանդ.՝ Ա. մաս. Պօլսէն տարագիր մտաւորականներ, Գրիգոր Չօհրապ; Յարութիւն Շահրիկեան (Ատոմ); Գ. Խաժակ (Գարեգին Չազալեան); Է. Ակնունի (Խաչատուր Մալումեան); Տիրան Քէլէկեան; Սիւսմանթօ; (Ատոմ Եարճանեան); Հրանդ (Մելքոն Կիւրճեան); Դանիել Վարուժան (Չիպուքքեարեան); Ռուբէն Ջարդարեան; Ռ. Սեւակ (Տօքթ. Ռուբէն Չիլինկիրեան); Սարգիս Մինասեան; Տօքթ.Նազարէթ Տաղաւարեան; Տօքթ. Կարապետ Փաշայեան խան; Լեւոն Լարենց (Քիրիշճեան); Սմբատ Բիւրատ (Տէրղազարենց); Համբ. Համբարձումեան; Բարսեղ Շահպագ; Արտաշէս Յարութիւնեան; Ժագ Սայապալեան (Փայլակ); Գրիգոր Թորոսեան; Գեղամ Բարսեղեան; Տիգրան Չեօկիրեան; Շաւարշ Քրիսեան; Գրիգոր Եսայեան; Արմէն Տորեան (Հրաչեայ Սուրենեան); Արիս Իսրայէլեան; Սիիրան Թապաղեան; Յակոբ Թերզեան (Յակթեր) Բ.-Ազգ. ու կրթ. գործիչներ Համբարձում Պօյաճեան (Սուրատ); Վարդգէս (Յովհ. Սէրենկիլեան); Մարգապետ (Ղազար Ղազարեան); Արիստակեսին Գասպարեան; Յարութիւն Կ. ճանկիլեան; Սարգիս Բարսեղեան (Շամիլ); Պետրոս Գալֆտեան; Յարութիւն Գալֆաեան; Գալֆաեան Արսէն; Սարգիս Սուլին (Սիւնիկիւճեան); Էտուառ Պէյազեան; Հրաչ (Հայկ Թիրեաքեան); Ատոմ Շահէն (Երիցանց); Ենոք Շահէն; Ներսէս Փափազեան; Ներսէս Ջաքարեան; Տօքթ. Ստեփան Միսքճեան; Արծրունի (Յակոբ Աւետիսեան); Սաքո; Տօքթ. Լեւոն Պարտիզպանեան; Արտաշէս Սեմէրճեան (Թորգոմ); Վռամշապուհ Արապեան; Ներսէս Շահուր; Սերովբէ Նորատունկեան; Գարեգին Հիւսեան; Մարտիրոս Հ. Գունտաճեան; Գրիգոր Արմունի; Պօղոս

Դանիելեան; Սկրտիչ Կարապետեան; Աբրահամ Դայրիկեան; Լեւոն Աղապապեան; Գեորգ Թերծիմանեան; Տիգրան Աշխարունի; Գեորգ Դիրմիզ; Գեորգ Տիրացունեան; Միհրդատ Դայկազ; Գ.-Առետրականներ էին. Ռոստոմ (Ռոսթմ) Ռոստոմեանց; Վռամշապուհ Սամուելօֆ; Արշակ Խազիսագեան; Սկրտիչ Ստեփանեան (Թաւաղեան); Լեւոն Շաշեան; Բարունակ Ֆերուխան; Օննիկ Մաղազաճեան; Թեոտոր Մենծիկեան; Վարդե-րես Աթանասեան; Վահրամ Ալթունեան; «Երջանիկ» Արամ; Ներսէս Տ. Գեորգեան; Օննիկ Արապեան; Բարթող Զօրեան (Ժիրայր); Ազրիկ Զերեսթեան; Մելքոն Փոստեան; Փիլիպպոս Զիլինկիրեան; Յարութիւն Գօնիալեան; Վահան ճամճեան; Յարութիւն Գալֆաեան; Յովհ. Գրլըճեան; Ստեփան Ս. Քիւրճեան; Տիգրան Սարգիսեան; Պարոյր Արզումանեան; Դայկ Տէրտերեան; Միհրճան Արթինեան; Դամբ. Պալասան; Վահան Քէհեանեան; Արտաշէս Ֆերահեան; Արթին Մարլեան; Արմենակ Առաքելեան; Միհրան Փաստրմաճեան; Նշան Նահապետեան; Դ. Աքտրավայրի մէջ հիւանդութեամբ մեռնողներ. Եղիա Սուգիկեան; Պետրոս Քիրտեան (Պետիկ); Տիրան Երկանեան; Ասատուր Տ. Մաթոսեան; Յուսիկ քհ. Քաջունի; Երուանդ Զավուշեան; Յակոբ Շահպազ; Սարգիս Գալիկեան; Կարապետ Ռէյիսեան; Գեորգ Գօբուշեան; Օննիկեան Գրիգոր; Յովհ. Քէօլեան; Տիգրան Պաղտիկեան; Յովհ. Զեօկիրեան; Ե.- Պօլիս կախուողներ-Փարամազ; Տքթ. Պեննէ Թորոսեան; Արամ Ալըքպաշեան; Գեղամ Վանիկեան; Երուանդ Թովուզեան; Ռուբէն Կարապետեան; Յովհ. Տէր Ղազարեան; Թովմաս Թովմասեան; Յակոբ Պասմաճեան; Սուրատ Զաքարեան; Սկրտիչ Երէցեան; Գարեգին Պօղոսեան; Արմենակ Դամբարձումեան; Երեմիա Մանուկեան; Աբրահամ Մուրատեան; Մինաս Քէշիշեան; Սմբատ Դրլըճեան; Գառնիկ Պօյաճեան; Դրանտ Եկարեան; Պօղոս Պօղոսեան; Դրանտ Աղաճանեան; Կարապետ Փաթուկեան; Խորէն Խորէնեան; Ամասիացի Գրիգոր Գայեան; Բ. մաս. Գաւառ. Վան. Իշխան (Նիկողայոս Պօղոսեան; Վռամեան (Օննիկ Դերձակեան)); Արտաշէս Սօլաքեան; Տիգրան Օտեան; (Ասօ); Աբր Բրուտեան; Կարապետ Տանթեան; Դայկակ Երեմիշեան; ԽԱՐԲԵՐԴ. Երուանդ Արմաքէշխանլեան (Երու-խան); Թլկատինցի (Յովհ. Յարութիւնեան); Բրօֆ. Կարապետ Սողիկան; Բրօֆ. Սկրտիչ Որբերեան; Բրօֆ. Յովհ. Պուճիգանեան; Բրօֆ. Նիկողոս Թէնթէճեան; Բրօֆ. Խաչատուր Նահիկեան; Բրօֆ. Տօնապետ Կ. Լիւլճեան; Ժիրայր Յակոբեան; Պատ. քարոզիչներ, ուսուցիչներ, փաստաբաններ, գործիչներ; Սվազ. Վեր. Միհրան Գազանճեան; Միհրան Իսպիրեան; Սենեքերիմ Դ. Գալեօնճեան; Ս. Մարատ Տէրտերեան; Կարապետ Պարսամեան; Գառնիկ Թուղլաճեան; Մանուկ Տէտեան; Լեւոն Գանթարեան; Արամ Յակոբեան; Խաչ. Կրտոտեան; Միք. Ֆրէնկիլեան; Ռուբէն Րազուպեան; Դամբ. Պլեճեան; Շ. Գարահիսար եւ Ռէֆա. Վահան Ն. Դիւսիսեան; Դամայակ Գարակէօզեան; Իսրայէլ Օզանեան; Տաճատ Զպուքճեան; Լեւոն Գարա-կէօզեան; Դերոս տղերք; Կախուողներ; Տ. Սովոնիա քհ. Կարինեան; Գ. Ոսկերիշեան; Անդրանիկ Պօզա-ճեան; Պատ. Սողոմոն Ազէլեան; Եօզդատ, Կարին, Երզնկա, Խնուս. Վեր. Կ. Սիւնանեան; Արամ Ատրունի; Արամ Շիշեան; Դրաչ Լուսպարոնեան; Սկր. Աստուրեան; Փիլոս; Զիթողի Սեդրակ վարժապետ; Բարթող Օտապաշեան; Գալուստ Կարապետեան; Վահան Գասպարեան; Գեորգ Զուլումեան; Պատ. Արշակ Կ. Թիւթիւնճեան; Մուշ-Սասուն եւ Բաղէշ. Պատ. Գրիգոր Ստեփանեան; Յակոբ Յայրապետեան; Բեն. Զլղաթեան; Յարութիւն Պօղոսեան; Կորին (Կոմսեցի Իսօ); Սկր. Բոլայեան (ՄԾՕ); Վարդան (Տիգրան); Արամ Յոխիկեան; Կեսարիա; Թալաս. Բնիկներ; Ազիզի; Էվէրէ; Ռումտիկին; Գեորգ Վիշապեան (Սարգիս Քէշեան); Վահան Քիւրքճեան; Մինաս Մինասեան; Վեր. Միպար Անջերեան; Մինաս Պետրոսեան; Կէմէրէկ; Թօմարգա; Ազիզի; Շար Գըրշլա; Գառնէ; Մարգուան. Բրօֆ Առաքէլ Կ. Սիվասլեան; Բրօֆ. Յովհ. Յակոբեան; Գազիկ Օզանեան; Բրօֆ. Արշակ Թ. Տաղլեան; Բրօֆ. Յովհ. Արզոնեան; Կարապետ Գօճաեան; Ուսուցիչներ եւլն. Պատ. Գեորգ Տէրիմնճեան; Արամ Կորկոտեան; Բրօֆ. ճէսի Մաթոսեան; Բրօֆ. Լուքի Պապիկեան; Յովհ. Դասըճեան; Բրօֆ. Արշակ Ռումեան; Վեր. Գրիգոր Տէր Պօղոսեան; Պատ. Յակոբ Նա-ճարեան; Պատ. Խաչատուր Թովուզլեան; Գիռ. զանազան վայրեր. Յովհ. Գաղանճեան; Տիգր. Թէմիրեան; Աւետ խըտըրեան; Պատ. Ա. Գեորգեան; Նուր. Նուրիճանեան; Եղօ; Յակոբ Աղասէր; Թովմ. ճէլալեան; Սենե-քերիմ Պօնճուքլեան; Պատ. Եր. Դապասազլեան; Մինաս Իրէքճեան; Մանուկ Դանիելեան; Նշ. Էվրանեան; Կրպ. Փրաճեան; Գար. Կոզիկեան; Տ. Մետրոպ. Տ. Շիղայ, Տ. Յուսիկ; Արտաշ. քհ. Փափագեան; Բողոք. քարոզիչներ; Վահագն (Տաթեւեան); Աշուղ Շահնազար; ԻԶՄԻՐ Զերովթէ Պենկեան; Ստեփան Նալպան-տեան; Տքթ. Յակոբ Ս. Յովանեսեան; Արտաշէս Տէր-Ստեփանեան; Վարդան Միսիրեան; Առաքէլ Ա. Ապրօեան; Գործիչներ; Պատ. Սամուէլ Զ. Քէնտիկեան; Մերձակա վայրեր. Պօլու կախուողներ; Պանտրմա կախուողներ; Պրուսա կախուողներ; Աթրանոս հրացանազարկ եղողներ; Սուքիաս Տիլիկէրեան; Տէր-տէրներ; Վեր, Մատթ. Դովիւեան; Դրանտ Աստուածատուրեան; Ուսուցիչներ Զարեհ Գօճեան; Բ.- Դիբո-կրատի աշակերտներ. Բժիշկ; Ատանմաբոյժ; Անասմաբոյժ դեղագործ; Գ.- Դայ եկեղեցականներ. Յակոբ Աշոտ եպսկ. (Փափագեան); Ներսէս եպսկ. Դանիելեան; Խորէն եպսկ. Դիմաքսեան; Սմբատ եպսկ. Սուա-տէթեան; Խոսրով եպսկ. Պէրիկեան; Եզնիկ եպսկ. Գալբաքճեան; Գեորգ Ծ. Վ. Թուրեան; Վարդան Ծ. Վ. Յակոբեան; Սահակ Ծ. Վ. Օտապաշեան; Վաղինակ Ծ. Վրդ. Թորիկեան; Պսակ Ծ. Վրդ. Տէր խորէնեան; Շավարշ Ծ. Վրդ. Սահակեան; Գեղամ Վրդ. Թէվէթլեան; Սկրտիչ Վրդ. Զլղատեան; Անանիա Ծ. Վրդ. Տէր-Դազարապետեան; Պարգել Ծ. Վրդ. Դանիելեան; Սուրէն Ծ. Վրդ. Գալէմեան; Արտավազ Ծ. Վրդ. Գալտէ-րեան; Մելքիսեդէկ Վրդ. Դոուիեան; Դամազասպ Վրդ. Եղիսէեան; Գեորգ Վրդ. Նալպանտեան; Դամազասպ Վրդ. Վարդանեան; Կորին. Վրդ. Սրապեան; Կարապետ Վրդ. Յակոբեան; Երեմիա Վրդ. Լիֆորեան; Սահակ Վրդ. Սարգիսեան; Յովսէփ Վրդ. Սողոմոնեան; Ներսէս Վրդ. Սկրտիշեան; Աբգար Վրդ. Եօթնեղբարեան; Բարսեղ Ծ. Վրդ. Մանկրեան; Սահակ Վրդ. Զօլաքեան; Ներսէս Ծ. Վ. Բարթողիմէոսեան; Յովհ. Վրդ. Մաիեան; Օհան Վրդ. Պետրոս քինյ. Գասեան; Յարութիւն քինյ. Տէր Մելքոնեան; Վարդան քինյ. Ասլանեան; Մուշի միաբաններ; Դ. Դայ եկեղեցականներ (Դոմնեական) Կարինի վարդապետք; Խոտորջուրի վար-

դապետք; Յ. Սատթես Վրդ. Զաճեան; Ալաշկերտքի վարդապետք; Բասնի վարդապետք; Յակոբ Եպսկ. Թովուզեան (Մուշ); Մշոյ վարդապետք; Սվազի վարդապետք; Կիրինի վարդապետք; Թօզաթի վարդապետք; Միքայէլ Եպիսկ. Խաչատուրեան (Մալաթիա); Մալաթիային վարդապետք; Ստեփան Վրդ. Սարեան; Յ. Կարապետ Վրդ. Տէր-Սահակեան; Յ. Թովմաս Վրդ. Օտապաշեան; Անդրեաս Եպիսկ. Չէլէպեան; Իզն. Արքեպսկ. Մալոյան; Տրապիզոնի վարդապետք; Ամասիոյ վարդապետք; Գաղատիոյ վարդապետք; Այնթապի վարդապետք; Տիար պէքիրի վարդապետք; Յ. Պօղոս Վրդ. Գասպարեան; Ստեփան Եպսկ. Իսրայէլեան; Մերտինի վարդապետք; Խարբերդի վարդապետք; Անարատ Յղութեան միաբ. կուսանք; Քոյր Կամլլա Փիլիպպոսեան; Չանղըրլէն վերյիշումներ /Միքայէլ Շանտանճեան; Նահատակ մտաւորական եկեղեցականները /Մետրոպ Եպս. Նարոյեան; Միսիթարեան զոհեր /Զ. Արսէն Ղ. Ղազիկեան:

227. ՊԱՌՊԻ ՀԱՆՈՒ: Սարսափի երկրին մէջ: Նահատակ Հայաստան /Ազգային-քաղաքական մատենաշար, թիւ 1; Նախաբան Պրն. Բօլ Տէշանէլի; Թարգմ. Միքայէլ Շանտանճեան.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Յ. Ասատուրեան եւ որդիք).- 158 էջ:

Բովանդ. Նախաբան /Բօլ Տէշանէլ; Հայաստանի կոտորածները. Պատմական; Հայկական եղերապատումը Կարինի մէջ մարտ 1916; Միացեալ Նահանգներու Կարինի հիւպատոսին վրդովիչ վկայութիւնը; Վկայի մը պատմածը; Տրապիզոնի տասնչորս հազար սպանեալները ապրիլ 1916; Տարագրեալներու զարհուրելի գողգոթան; Մահուան կարաւանները մայիս 1916; Երկու գերմանուհիներու պատմութիւնը; Անատօլուի անապատներուն զարհուրանքի եւ մահուան ճամբան յունիս 1916; Սարսափի վայրերը յուլիս 1916; Երզնկայի մէջ օգոստոս 1916; Հոգեյոյզ կոչ մը օգոստոս 1916; Անոնք որոնք դիմադրեցին ջարդերուն. Զօհերուն ընթոստացումը; Մուսա լեռան ապստամբները; Վանայ հերոսական դիմադրութիւնը; Հայ կամաւորները; Հայ մանուկները. Թափառող մանուկները; Տարագիրներու հոգեվարքը Միջագետքի մէջ. Չարչարանքի եւ մահուան կայանները; Եղերական վաւերագիր մը; Կովկաս ապաստանածներու ահաւոր ելքը; Մանուկներու ծայնը դահիճները կը դատապարտէ; Չարդերու հաշուեկշիռը; Հայերուն ապագան. ճշմարտութիւնը հայ ժողովուրդի մասին; Յաւելուած; Բելուի դէպքերը; Ետէլէնի միջադէպը; Պաշ-Քալէի ջարդերը; Պողազթէսէի մէջ; Արշամ, Հասան Թամրան, Թաշ Օղլու եւ Գարա-Չորիկ (Սէրայ) գիւղերու ջարդերը, Հազարանի ջարդերը եւ թալանը; Սաթմանիս գիւղին մէջ; Ավգարիկ գիւղին մէջ; Յիշատակագիր; Վանայ եւ ամբողջ կուսակալութեան կացութիւնը պաշարումէն առաջ; Վանայ պաշարումը; Ռուս գրաւումը:

228. ՊՐԱՅՍ ԳԵՅՍՍ ԴԵՐԿՈՍՍ: Անդլիական կառավարութեան կապոյտ գիրքը Հայկական Մեծ եղեռնի մասին: (1915-1916) /Հեղինակ՝ Դերկոմս Գէյմս Պրայս /Թարգմ. Բենիամին Պետրոսեան.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Օ. Արզուման).- 80 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Խմբագրին յիշատակագիրը; Ա. Ընդհանուր նկարագրութիւններ; Վավերաթուղթեր: 1. Ամերիկեան "United Press"-ի Կ. Պոլսոյ թղթակից Սր. Հէնրի Ուտի թղթակցութիւնը հրատարակուած "The American Press" թերթին մէջ 14 օգոստ. 1915; Աթէնք 8/21 յուլիս 1915 թուակիր նախապէս թուրքիաբնակ հայու մը նամակէն քաղուած, որ գրուած է Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ իր հայ բարեկամին; Կիլիկեցի հայ կնոջ մը կօշիկի կրունկովը արտասահման դրկուած 3/36 օգոստ. 1915 թուակիր նամակը; Յիշատակագիր, Թրքահայոց բնաջնջման մասին, 15/28 հոկտեմբեր 1915 Պուրթէշ, առնուած ամենապատահելի աղբիւրէ մը; Տեղեկութիւններ Հայաստանի դէպքերու մասին, հրատարակուած, հոկտեմբեր 1915, Չօննէնաուֆկանկ "Sonnenaufgang" թերթին մէջ: Օռկան, Արեւելքի մէջ բարեսիրական գործերու պաշտպան գերման լիկին. հրատարակուած նաև Ալկէմայնէմիշըն Ցայթշրիֆթ "Allgemeine missions Zeilschrift" նոյեմբեր 1915; Հետեւեալը յայտարարութիւն է Կ. Պոլսեցի օտարահպատակի մը, զոր ըրած է Զուիցերիացի պարոնի մը: Գնովայի մէջ յիշեալ պարոնն հաղորդած է մեզի; Հեռագիր Հայ-Սուրիական նպաստի ամերիկեան քօմիթէին, Ուաշինկթընի արտաքին գործոց նախարարութեանը միջոցով, դրկուած նոյն քօմիթէին Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչին կողմանէ; Վանի կուսակալութիւնը; Վանի Ամերիկեան միսիոնէն ականատես, Միս Կրէյս Հիկլի Նէփի, 1915ի դէպքերուն պատմութիւնը, հրատարակած Ամերիկայի մէջ; Երկու կրակի մէջտեղ; Պատերազմ. "Իշիմեօթ, Զէյֆիմ չօք"; Միսիոներական առաջին օգնութիւնը վնասողներուն; Մութ յորեր; Դերերը կը փոխուին; Համաճարակը; Փախուստ; Պ.Ե.Ք. Ռշտունիի նամակը՝ Վան 7 յունիս 1915 հրատարակուած "Մանչըսթըր Կարտիըն"ի մէջ 2 օգոս. 1915-ին; Վան, թուրքերու նահանջէն վերջը. Վանի գերման միսիօնարը Հիկման Հեռ Ափօռիի նամակը, հրատարակուած գերման "Sonnen aufgang" Զօ: Նաուֆկանկ թերթին մէջ 1915 հոկտեմբեր 18-ին; 2 դեկտ. 1915, Վան ջարդէն վերջ, թղթակցութիւնը Պ.Ա.Ս. Սաֆրաստեանի Լոնտօնի «Արարատ» թերթին, յունուար 1916; Գաղթականներէն տիկին Ղազարեանի յայտարարութիւնը. «Փայեօներ փրէս» թերթին, որ կը հրատարակուի Միացեալ Նահանգներէն, մինէնսօթաի Սէնթ-Փօլ քաղաքին մէջ; Պիթլիսի կուսակալութիւնը; Սասնոյ փախստականներէն Ռուբէնի յայտարարութիւնը Մոսկուայի հայ ժողովուրդին, հրատարակուած ռուսական մամուլին մէջ. 13 փետրվար 1916-ին, արտատպած է GAZETTE DE LAUSANNE թերթը Զուիցերիա:

229. ՊԱՐԹԵԵԱՆ Ս. Արարա: Հայկական լեզունը Բ. տպագր..- Իզմիր, 1919 (Տպ. Բէշիշեան).- 142 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ Արարայի նահատակուած հայ քաջերուն անունները (19 սեպտեմբեր, 1918); Հայկական լեգէոնի հերոս-նահատակներուն թաղումը; Բարձրունքներուն կոռուղները /3. Սեթևան; Հայ կամաւորներուն /3.Թ. Գայաեան; Ճովասպայ Տիրան Թէքեան; Քաղուածքներ պատերազմի յուշերէն 1914-1918: Նուիրական առաքելութիւն մը; Ռազմիկներուն պարպումը /Տիրան Թէքեան; Սուլիտթընման Վահան Բօրթուքալեան; Հերոսական խորաէլորդին: Սու-Լիտթընման ժօզէ՛ Արտիթի; Լիտթընման Լուի Շըլիմքէր; Թաղումէն վերջը: Ընկերոջս՝ Սերժան Ս. Թօսունեանին /Զաքար Մասիկեան; Եգիպտահայ ընտանիքէն: Ատժիտան Հայկ Ազատեան; Սերժան Գուրգէն Զիլճեան; Արիւնոտ երկիր /Գրիգոր Գ. Գուտուլեան; Ի՞նչպէս ծնա՞վ Հայկական լեգէոնը /Տիրան Թէքեան; Աղաղակ մը Տէր-Զօրէն; Յաղթանակին դրօշակը /Սահակ Մեսրոպ; Արարայի կռիւին վիրաւորուած հայ զինուորները (19 սեպտեմբեր 1919); Արարայի վիրաւորները Բօր-Սայիտի մէջ; Անդրանիկ; Հայկական լեգէոնին Կիլիկիա մուտքը /Թորոս Լուսինեան; 1914 Հայկական հերոսամարտը:

230. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Համաշխարհային պատերազմի եւ Հայկական Հարցը: Պատրաստուած «Թայմզ» լրագրի կողմէ: /Թարգմ. Վան-Միր.- Կ.Պոլիս, 1919 (Տպ. Օ. Արզուման).- 3 22 էջ, դիմանկ., նկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ Գլուխ Ա. Համաեւրոպական պատերազմին նախընթաց քաղաքական դէպքերը; Գլուխ ԻԵ. Ախտրօ-հունգարական խնդիրը; Գլուխ ԼԵ. Թուրքոյ միջամտութիւնը համաշխարհային պատերազմին: Գերմանական քաղաքականութիւն Պոլսոյ մէջ; Գլուխ ԼԶ. Թուրք բանակը: Պալքանեան պատերազմներ; Էնվէր փաշա եւ յեղափոխութիւնը; Զօրաբանակներու բաշխում; Գլուխ ԼԵ. Պատերազմի պոռթկոտումը եւ Կովկասի կռիւները: Ռուսական յաղթանակը; Սարդխամիշ; Ռուսերը Պարսէժը կը փրկեն; Գլուխ ԼԸ. Քաղդիոյ արշաւանքը: Պասրոյի անկումը; Խուրնայի անկումը եւ թուրք պահակազօրքին անճնատութիւնը:

231. ՊՕՂՈՍԵԱՆ 3.Պ. Հայ ցեղը եւ հալածանքները հոգեբանութեան լոյսին տակ /Գրեց՝ 3.Պ. Պօղոսեան.- Պոստոն.- 1919 (Տպ. Երան).- 384 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Մաս Ա. Հայ ցեղը եւ հալածանքները հոգեբանութեան լոյսին տակ; Գլուխ Ա. Ներածութիւն; Գոյութեան պայքարը; Գլուխ Բ. Ջարդերը իրենց ընդհանուր գիծերուն մէջ; Գլուխ Գ. Ջարդերու ջղաբանակն ազդեցութիւնը; Գլուխ ԽԴ. Ջարդերու հոգեբանական ազդեցութիւնը Գլուխ Ե. Ե՞սը թէ ցեղը; Գլուխ Զ. Ջարդի արհաւիրքներուն ազդեցութիւնը նոր սերունդին վրայ; Գլուխ Է. Հայկական բնաւորութեան հրաշակերտումը դարերու տառապանաց եւ արհաւիրքներու ազդեցութեան տակ; Գլուխ Ը. Ջարդերու հայ գեղարուեստին վրայ թողուած ազդեցութիւնը; Գլուխ Թ. Ազգերը ի՞նչու կանհետին; Գլուխ Ժ. Ցեղային ինքնագիտակցութեան վերազարթումը; ՄԱՍ Բ. Հայ ցեղը եւ իր հալածանքները հեգեբանութեան լոյսին տակ: Գլուխ Ա. Ներածութիւն: Ստաբուժական միջոցներ: Ստային վերլուծման եղանակը; Գլուխ Բ. Առողջապահական միջոցներ; Գլուխ Գ. Հոգեբանական միջոցներ; Գլուխ Դ. Կրթական հեռաւոր միջոցներ; Գլուխ Ե. Ժառանգականութիւն; Գլուխ Զ. Վատասեռում; Գլուխ Է. Ցեղային վերածնութիւն; Բովանդակութիւն եւ ցանկ նիւթերու:

232. ՌՈՅՐՊԱՆ Պ. Հայաստան ըստ Ռոհրպախի 1919ի տեսութեան.- Կ.Պոլիս: ՀՀ դաշնակցութ., 1919.- 62 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Աշխարհագրական-քաղաքական ակնարկ /Փ. Ռօհրպախ; Հայ ժողովուրդի աշխարհագրական տարածականութիւնը պատմութեան մէջ եւ ներկայիս /Լէփսիուս 1918ի Ամրան; Պատմական ակնարկ /Պ. Ռօհրպախ; Քաղուածքներ; 1915-ի կոտորածէն եւ տարագրութենէն, 1918-ին Անդրկովկասի մէջ պատահածները: Արտահանի հայկական ջարդը; Բազուի արեան բաղնիքը; Նուխիի եւ Արեշի մէջ:

233. ՍԱԼԲԻ Մ. տօքթ. Ալեակներ եւ խլեակներ: Հայ վրանաքաղաքին տարեգիրքը.- Աղեքսանդրիա, 1919 (Տպ. Ա. Գասպարեան).- 150 էջ; նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի տեղ; Բօր-Սայիտի հայ գաղթավայրը / Սահակ Բ. կթ. Կիլիկիոյ; Երկու բեկորներ: (Տիգրանէն մինչեւ Պօր-Սայիտ) /Բրօֆ. Ա. Խաչատրեան; Սուլտանահայերը /Պատ. Տիգրան Անդրասեան; Մուսա լեռան դիւցազներգութիւնը: Վերյիշումներ Սուլտիոյ ինքնապաշտպանութիւնէն /Մ. Տէր-Գալստեան (Ա. Լէյլանի); «Գարուն» /Ալկիլինէ; Ողջակէզը (Սուլտիոյ հերոսամարտին վերջին դրուագը) /Արսէն-Երկաթ; Մէկը հուրին մէջ միւսը ջուրին մէջ /Տօքթ. Մ. Սալբի; Հայկական լեգէոնի կազմուիլը եւ մեր տարագիրներուն վերաբերմունքը /Ատոմ Թազուրեան; Մամի-կոները; Պապիկները /Տօքթ. Մ. Սալբի Երկրիս կարօտը /Յաթէ Մ. Իսկէնտէրեան; Ցեղին մասունքները /3. Թ. Գայաեան; Առաջին հանդիպումը /Գիւտ եպիսկոպոս; Գերեզմաննոցը /Տօքթ. Արսէն-Երկաթ; Մ. Սալբի Հայ կարմիր-խաչը Բօր-Սայիտի Կրանաքաղաքին մէջ /Տօքթ. Մ. Սալբի; Ամերիկեան կարմիր-խաչը հայկական գաղթավայրին մէջ /Զաքար Մասիկեան; Լոյսի ծարաւ հոգիներ Քիւմրէ՛ Վրդ. Սիրունեան; Յուշեր ու փուշեր; Բուրգերու աշխարհէն; Հին գաղթականութիւնը. Սուլտանցիք: Պիթիաս; Հաճի Հասչիլի; Վազըֆ; Եօղուն-Օլուգ; Խըտըր-Պէկ; Ազիր; Քէպուսիյէ; Հալէպի շրջանակ (նոր գաղթականութիւն); Ատանայի շրջանակ; Էնկիթիի շրջանակ; Պրուսայի շրջանակ; Կարինի շրջանակ; Իզմիրի շրջանակ; Խարբերդի շրջանակ; Էտիրնէի շրջանակ;

Սերաստիոյ շրջանակ; Գոնեայի շրջանակ; Պեթլիսի շրջանակ; Տիգրանակերտի շրջանակ; /Գրիգոր Գ. Գուտուլեան; Դ.Բ.Ը. միութեան Բօր-Սայիտի որբանոցը /Տօքթ. Ս. Սալբի; Քէմքի հերոս/ Դ. Երամեան; Օր. Ռ. Գալֆայեան; Տիկին Մարի Մասրաֆ; Տիկին Աղանի Գանունեան /Դ. Գ.; Վրանաքաղաքի տարեցոյցը 1915-1919 /Թորգոմ Եպիսկ.:

234. ՓԱՐԱՄԱԶԻ ՃԱՌԸ: Իմ դատավարութիւնս Տաճկաստանում 1898 թուին.- Շիքակօ, 1919 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 32 էջ.- (Ս.-Դ. հնչ. կուս. Ամեր. շրջ. կեդր. Վ.- մարմին, թիւ 25):

Բովանդ.՝ Նախաբան; Փարամուզը Վանում, 1897-98 /Ս. Սապահ-Գիւլեան; Իմ դատաւարութիւնը Տաճկաստանում 1898 թուին:

1920

235. ԱՎՆՈՒՆԻ Ս. Միլիոն մը հայերու ջարդի պատմութիւնը /Պատրաստեց Ս. Ակնու-նի.- Կ.Պոլիս, 1920 (Տպ. 3. Ասատուրեան որդիք).- 319 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ս. Տարագրութեանն առաջ: Սելանիկի իթթ. համաժողովը; Ատանայի ջարդը; Բարենո-րոգումներու հարցը; Դիւային ծրագրին պատրաստութիւնը; Բ. Ընդհ. պատերազմը; Ռուսիոյ ծարին յայ-տարարութիւնը Հայերուն; Գ. Ռուս եւ թուրք պատերազմը; Հայոց հայրենասիրական ծեռնարկները; Պատրիարքին շրժաբերականը; Իթթիհատի կասկածելի հրատարակութիւնները; Տեղահանութենէն անմիջապէս առաջ; Սահակ վրդ-ի սպանութիւնը; Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր եւ Ստեփաննոս Արք.; Իթթիհատի կեդր. մարմնին գաղտնի նիստը; Իթթիհատի առաջարկը Դ. 3. Դաշնակցութեան; Տեղահանութեան որոշումը; Էնվերի գնահատական նամակը; Քսան կախաղանները; Հրաւեր Պօղոս Նուպարի; Վանայ դէպքերը; Ե. Տարագրութեան պատրուակը; Վանայ դէպքերը; Տեղահանութեան պատրուակը; Իշխանի սպանութիւնը; Այգեստանի հերոսական կռիւը; Թուրքերուն փախուստը դէպի Բաղէշ; Վանի գրավումը Ռուսերուն կողմէ; Վանի միջադէպը; Ձէյթունի տեղահանութիւնը; Պոլսոյ մտաւորականներու աքսորը; Տեղահանութիւն Տիգրանակերտի; Տեղահանութիւն Սերաստիայի; Ի՞նչպէս տեղահան չեղաւ Պոլիս; Կա-րինի տեղահանութիւնը; Խարբէրդի տեղահանութիւնը; Բաղէշի տեղահանութիւնը; Ակնայ տեղահա-նութիւնը; Տրապիզոնի տեղահանութիւնը; Էնկերի տեղահանութիւնը; Մուսա լեռան հերոսամարտը եւ զրահաւորով փրկութիւնը; Շապին-Գարահիսարի հերոսամարտը; Ուրֆայի հերոսամարտը; Տեղահա-նութիւն Գոնիայի; Տեղահանութիւն Պրուսայի; Ի՞նչպէս տեղահան չեղաւ Քէօքսիիան; Տեղահանութիւն Էտիրնէի քաղաքին; Տեղահանութիւն Իզմիրի շրջանին; Մասնակի տեղահանութիւն Իզմիրի; Տեղահա-նութիւն Էսկիշէհիրի; Պանտրոնու-Պալլըքտէրի տեղահանութիւնը; Տեղահանութիւն Կիլիկիայի շրջանի; Տեղահանութիւն Տօրթեօլի մէջ; Տեղահանութիւն Մարաշի; Տեղահանութիւն Հաճնի; Տեղահանութիւն Ատանայի եւ Ալեքսիանի; Տեղահանութիւն Այնթապի; Տեղահանութենէն վերջ; Տէր-Զօրի ջարդը:

236. ԱՆԴՐԱՆԻԿ. Սուրատ եւ Պօղոս Նուպար.- Կ.Պոլիս, 1920 (Տպ. Կիւթէն Պէրկ).- 176 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ Մեծ պատերազմը եւ հայ ժողովուրդը; Նախամուտ /Եղուարդ Զորարեան; Ա. մաս. Ռուսական քաղաքականութիւնը; Կովկասեան ազգաբնակչութիւնները եւ Հայաստան; Ռուսահայ եւ թրքահայ; Ցարական Ռուսաստանը եւ Հայաստան; Թաթարները եւ հայերը; Բ. մաս. Կամաւորական շարժումը; Անդրանիկ կըմպի չափով; Թուրքերուն հետ; Դրօշի գունդը; Քեռիի բանակը; Վեցերորդ գունդը; Իշխանի եօթերորդ գունդը. Հայաստանը առանց հայի; Գ. մաս. Հայերը Թուրքիոյ մէջ; Գերմանիա եւ հայերը; Մտաւորականներու հալածանքը; Մտաւորականներու ծերբակալութիւնը Վանի մէջ; Երկու սուրի մէջ; Սել-օրեր. Կիլիկիայի ճակատի վրայ; Սուլտանի ինքնապաշտպանութիւնը; Ֆրանսական զրահաւորները կը հասնին օգնութեան; Հայերու ազատութիւնը; Դ. մաս. Մեծ զաղթականութիւնը Կովկասի մէջ; Վասպու-րականի գաղթը. Ռադթականութիւնը Կովկասի մէջ; Ռուսահայութեան գաղթը 1916-ին; Ե. մաս. Ռուսական նոր հալածանքը; Թուրք բանակէն առնուած հայ գերիները; Կամաւորական գունդերու ցրումը; Հայաստանի բաժանումը; 2. մաս. Ազգ. պատուիրակութիւնը եւ իր գործը; Կաթողիկոսին կոնդակը; Հայ կամաւորները Ֆրանս. դրօշին տակ; Հայ լեգէոնին կազմութիւնը; Հայ պատուիրակութիւնը եւ Կիլիկիան; Արարայի պատերազմը; Զօր-Ալէնայի գնահատումը եւ թուրք սպաներու կարծիքը; Է. մաս. Հայ ժողովուրդի վիճակը ռուսական մեծ յեղափոխութենէն յետոյ; Թրքահայ փախստականութիւնը եւ յեղափոխութիւնը; Ռուս բանակին նահանջը; Անդրանիկի կոչը; Շամխօրի կոտորածները; Թրքօ-Հայկական պատերազմը; Ա. մաս. Էրզրումի կռիւները; Անդրանիկի մեկնումը; Անդրանիկի հրաժարականը; Բ. մաս. Էրզրումի անկումէն յետոյ; Պրեսթ-Լիթօվսքի դաշնագիրը; Հրովարտակ Տաճկահայաստանի մասին; Տրա-պիզօնի բանակցութիւնները; Անդրկովկասի անկախութիւնը; Կարսի անձնատուրութիւնը; Աղեքսանտրօ-բօլի գրաւումը; Գ.մաս. Թրքական ներխուժումը; Դարաքիլիսէի ճակատամարտը; Սարտարապատի

կռիւները; Դ. մաս. Գաղթը դէպի հիւսիսային Կովկաս; Թրքական ներխուժումը եւ թրքահայութիւնը; Նոր գաղթը կը սկսի; Գաղթականութեան մէկ մասին վերադարձը; Ե. մաս. Պաքուի հերոսամարտը; Գանձակի հայերը; Պաքուի անկումը; Պաքուի հայութեան ջարդը; Զ. մաս. Անդրանիկի վերջին կռիւները; Զօր. Անդրանիկի նոր բանակը; Անդրանիկ դէպի Պարսկաստան; Անդրանիկ Զանգեզուրի մէջ; Նուրի փաշայի վերջնագիրը; Շուշիի գրաւումը եւ Անդրանիկի պայմանները Է. մաս. Հայկ. հարցը խաղաղութեան համաժողովին առջեւ: Զինադադարը եւ հայ-վրացական պատերազմը; Ամբողջական Հայաստանը; Հայկական պահանջները; Լրացուցիչ նօթեր: Կիլիկիան:

237. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ Գ.- վրդ. Մատենիկ մը բանախոսութեանց.- Ատանա, 1920 (Տպ. «Կիլիկիա»).- 78 էջ:

Բովանդ. Չօն Առ Տիարց Շալվարնեան եղբարց Պ.Պ. Խաչատուրի և Մարտիրոսի; Բ. Ռ՝վ պիտի ապրեցնէ; Սիթինկ; Դ. Զի՞ բարի, զի՞ վայելուչ, զի բնակին եղբարք ի միասին; Է. Քանդակագործ քաջ եղիշէն գթիչ ի ձեռին գայ յարտագ, չափէ, ձեւէ, գրէ, դրօշմէ կեանք մահ հաւատ Վարդանայ; Ը. Տիկնանց միութեան մեկ հանդեսին մէջ խօսուած Ատանա:

238. ԵՍԱՅԵԱՆ Զ. Սուրաւի ճամբորդութիւնը: Սվազէն Պաթում.- Պօսթըն, Մէս: Զրատ. «Հայրենիք»-ի 1920.- 138 էջ, նկ.:

239. ԺՕԶԷ Լ.Ր. Զարիուրանքը Կարնոյ մէջ /Թարգմ. Հ. Յովսէփ Տէր-Մարգարեան Վիեննական Միսիթարեան.- Վիեննա, 1920 (Տպ. «Առաւօտ»).- 66 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան; Անուշաւանին պատմութիւնը: Փոքրիկ հայուհին; Պարոյրին պատմութիւնը:

240. ԻՇԽԱՆԵԱՆ Բ. Բագուի մեծ սարսափները: Անկետային ուսումնասիրութիւն սեպտեմբերոտան անցքերի 1918թ.- Թիֆլիս: Զրատ. Բագուի Հայոց Ազգային խորհրդի անկետային յանձնաժողովի, 1920 (Տպ. Մամուլ).- 188 էջ:

Բովանդ. Սի քանի խօսք /Բ. Իշխանեան; Ներածութիւն /Բ. Իշխանեան; Առաջին մաս. Հայ ժողովրդի մարդկային զոհերը: I. գլ. Հայ բնակիչների թիւը Բագում քաղաքի անկման նախօրեակին; II. գլ. Հայ փախստականների թիւը; III. գլ. Հայկական կոտորածը (սպանուածների թիւը); IV. գլ. Հայ անյայտացածները կամ անյայտ կորածները; V. գլ. Հայ գերիները; VI. գլ. Հայ բանտարկուածները; VII. գլ. Բռնաբարուած հայուհիներ; VIII. գլ. Առեւանգուած հայուհիներ; IX. գլ. Հայ փախստականների վերադարձը; X. գլ. Հայ մեռածների թիւը; XI. գլ. Ամփոփումներ եւ եզրափակումներ; Երկրորդ մաս. Հայ ժողովուրդի նիւթական վնասներն ու կորուստները: (Թաւանն ու կողոպուտը Բագու քաղաքում); XII. գլ. Թաւանի փաստն ու գործողութիւնը; XIII. գլ. Վնասների եւ կորուստների ցուցակների թիւը; XIV. գլ. Ներկայացրուած գումարները; XV. գլ. Բաւարարուած գումարները; XVI. գլ. Մերժուած գումարները XVII. գլ. Թաւանուած եւ չթաւանուած հայ ընտանիքների թիւը XVIII. գլ. Ընդհանուր աղիւսակներ; XIX. գլ. Ամփոփումներ եւ եզրափակումներ:

241. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ պարլամենտի մայիսի 3-ի արտակարգ նիստը.- Ե.: 1920 (Տպ. «Ուրարդիա»).- 19 էջ:

Բովանդ. Հայաստանի պարլամենտի մայիսի 3-ի արտակարգ նիստը; Արտաքին գործերի նախարարի հաղորդագրութիւնը; Հայաստանի կառավարութեան պատասխանը դաշնակիցների հեռագրին; Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի դիմումը Նարիմանովին (Սպրիլի 29-ին) /Հ. Օհանջանեան; Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի դիմումը Զիչերինին; Ադրբեջանի նոր կառավարութեան վերջնագիրը Հայաստանին; Օրժոնոկիձէի յայտագիրը; Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի պատասխանը /Հ. Օհանջանեան; Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի պատասխանը Օրժոնոկիձէի վերջնագրին:

242. ՂԱՐԱՔԻԼԻՍԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ: (Ականատեսի յիշողութիւններից) Պատկերազարդ. /Մ. Ղ.- Թիֆլիս: Զրատ. Յովհաննէս Յարութիւնեանի, 1920 (Տպ. Վրաստանի Հանրապետութ. քաղաքն. Սիւրբեան).- 108 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Ա. Մայիսեան գաղթը; Գ. Հերոսամարտը; Դ. Յաղթական մուտքը; Ե. Կոտորածները; Զ. Լծի տակ; Է. Լօռի (իմ յուշատետրից); Ը. Վնասներ; Սուխակ Փամբակի շրջանի վնասների:

243. ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ Ա. Զօր Անդրանիկ եւ իր պատերազմները: /Գրեց՝ Արսէն Մարմարեան.- Կ.Պօլիս, 1920 (Տպ. Կիւթէնպէրկ).- 407 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ. Զօր. Անդրանիկի պատերազմները: Ա. Կենսագրական գիծեր; Բ. Անդրանիկ Պօլսոյ մէջ; Գ.

Անդրանիկ Պաթումի մեջ: Դեպի Կարս: Թաթարը եւ Անդրանիկ: Դ. Կարսի մէջ: Ե. Դեպի սահմանէն ներս: Զ. Միեւնոյն ճակատագրական ուղղին: Անդրանիկ կը հասնի Բասէն: Է. Մինչեւ կռիւները: 1881-82-ի մեծ դէպքերը: Սասնոյ եւ Մուշի մէջ: Յայտնի հնչակեան հերոս Սուրատ եւ Տամատեան: Թ. Խալիլ փաշայի սպանութիւնը: ԺԱ. Առաքելոյ վանքը: Գէորգ Չավուշ: ԺԲ. Մեծ կռիւներու նախօրեակը: ԺԳ. Մեծ կռիւները: Սեմալի կռիւը: Մերկերի կռիւը: Իշխանաձորի կռիւը: Կէլիի կռիւը: Քոփի կռիւը: Ծովասարի կռիւը: Սբաղանայ եւ Գոմերի կռիւները: Կուրավայի կռիւները: Շամիրամի կռիւը: Նահանջ բիրոց (Աղթամարի կռիւը): Անդրանիկի մարտական հրահանգները: Քիւրտերը եւ քրդական միութիւն: ԺԴ. Հայաստանի «Կիւրիլօսին» ժե. Անդրանիկ Եւրոպայի մէջ: Անդրանիկ Կովկասի մէջ: Անդրանիկ եւ Սիւսանքո: Անդրանիկ եւ Պօրիս Սարաֆօֆ: Անդրանիկ եւ Օսմ. յեղափոխութիւնը: Կիլիկեան աղէտը: Պալքանեան պատերազմ: Առաջին ընդհարումը: Ուզուն-Համիդլերի կռիւ: Հայկական զօրամասը Կիւմիքի մէջ: Հայկական զօրամասը Ռոտոսթոյի մէջ: Հայկական զօրամասը Ս. Եղիայի գագարը: Պալքանեան պատերազմի ողբերգութիւնը: Համաշխարհային պատերազմը: Անդրանիկ առաջին անգամ Կովկասեան ռազմաբեմի վրայ: Մինչեւ Մօլլա Հասան: Տիլիմանի ճակատամարտը: Վանի հերոսամարտը եւ Տիլիմանի ճակատամարտը եւ ընդհանուր նահանջը: Պիթիզի գրաւումը: Անդրանիկ հայկական վերջին ճգնաժամին մէջ: Անդրանիկի բանակցութիւնները: Անդրանիկ պաշարուած: Բանակը կը լքէ ռազմաճակատը: Դեպի Կարին: Ալեքսանդրաբօլի մէջ: Կարսի մէջ: Սարը-Ղամըշի մէջ: Սարիղամիշէն մինչեւ Տէվէ Պօյնու: Անդրանիկը կը մտնէ Կարին: Անգլիացի սպաներ կը հասնին Կարին: Թուրքերու դաւադրութիւնները: Պիթիզի գիծը: Իլիճայի դէպքը: Տրապիզոնի վեհաժողովը: Վերջին ճակատամարտը: Կարնոյ պարիսպէն դուրս: Անդրանիկ դարձեալ կը մեկնի ճակատ: Մեր տեսակցութիւնը զօր. Նազարբէկեանի հետ: Անդրանիկ Ախալքալաքի մէջ: Անդրանիկ Աւարայրին դաշտին վրայ: Անդրանիկ Ղարաբաղի մէջ:

244. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ Գ. Հայրենիքին: Ուխտավորները վրէժի ճամբուն վրայ: /Գրեց՝ Գրիգոր Մուրատեան: Կ. Պոլիս: Հրատ. Կիլիկիա գրատուն թիւ 6, 1920 (Տպ. Սանճագճեան).- 112 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի տեղ /Գ.Ս.: Զօն Թորոս Կոչիկեանին /Գրիգոր Մուրատեան: Քարուքանդ վաթան: Հայրենակցիս Ս. Յակոբցի Ս. Պաղտիկեանի յիշատակին /Կարապետ Կիրակոսեան: Վիճակագրական. Տիրիկի շրջանին գիւղերը պատերազմէն առաջ 1908-1914: Օտուռ գիւղ: Ս. Յակոբ գիւղ: Բարդամ գիւղ: Արմութաղ գիւղ: Կիրէսին գիւղ: Բալանկա գիւղ: Աշուշէն գիւղ: Միրանա գիւղ: Խուռնաւիլ գիւղ: Վիճակ Տիրիկի շրջանի գիւղերուն: Բնակչներու թիւը 1914ին, 1919ին: Վիրապողներու թիւը: Դեպի խրամ: Կենսագրական գիծեր հայրենիքի ուխտաւորներուն: Արարայի ճակատամարտը: Արարայի քսանըմէկ նահանգները որոնք ինկան 1918 սեպտ. 19ի կռիւին մէջ: Դեպի Կիլիկիա:

245. ՆԱԼԲԱՆՏԵԱՆ Ս. Տարօնոյ ինքնապաշտպանութիւնն ու ջարդը 1914-1915 /Պատմեց՝ Եղիշէ քինյ. Տէր Պարսամեան: (Նախկ. Առաջն. փոխանորդ Տարօնոյ): /Գրեց՝ Սիսակ Նալբանտեան.- Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա, Ա. Ն., 1920.- 170 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ո՞վ է պատմիչը: Համառօտ կենսագրական, Պատմական ականարկ մը Տարօնոյ վրայ: Տարօն: Հայ եւ թուրք յարաբերութիւնները: Թուրք ցեղը: Հայ եւ իսլամ ընտանիքներ բաղդատական ուսումնասիրութիւն ընդի. պատերազմ եւ զօրահանութիւն: Դէպքերը կը սկսին: Նոր փուլ: Դէպքերը կը մօտիկանան: Վերջապէս..., դիրքերը: Վերջին օրը: Քան: Կռիւն վերջ: Դաշտին բաժնետէրերը: Քանի դէպքերը: Քաննէն վերջ Սասուն: Անտղէն վերջ: Աստղաբերդի օրերը: Տէր Եղիշէն ալ..., Ուրքերը գլխին առաջնորդ: Դեպի մահ կամ կեանք: Դեռ ոչ, կը շարունակուի: Վճռական օրերը: Վերջաբան:

246. ՆԻԿՕԼՕՅԱՆ Կամաւորի յիշատակարանը.- Պոստոն, 1920 (Տպ. «Հայրենիք»ի).- 88 էջ:

Բովանդ.՝ Լ.մաս. Կամաւորական շարժում: Հայ կամաւորների մեկնումը Պետրոգրոդից: Պետերբուրգից-Թիֆլիս: Դեպի առաջին կամաւորական բանակը: Առաջին անգամ կռիւ մէջ: Անսպասելի նահանջ: Բէլաջուկի ճակատամարտը: Կրկին նահանջ: Երկրորդ արշավանքը դէպի Վան: «Արարատեան զնդի» դիմաւորումը Իգդիրում: Վանում 1915 յունիս: Առաջին նահանջը Վանից: Կամաւորական բանակների ցրումը: II. Մաս. Ռուսաստանի յեղափոխութիւնը եւ Հայաստանի վերածնունդը Ռոստօվ, 27 փետրվարի 1917թ.: Կոմիտէի նշանակութիւնը մեր գնդում: Ռուսները թողնում են Կովկասը: Սարդարաբատի ճակատամարտը: Վերածնւած Հայաստան:

247. ՆՇԿԵԱՆ Մ. Ո՞վ փճացուց հայութիւնը /Գրեց՝ Սիսաք Մ. Նշկեան.- Ֆրէզնօ, 1920 (Տպ. «Արօր»ի).- 64 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Սիսաք Մ. Նշկեան: Ո՞վ փճացուց հայութիւնը Ա. Յեղափոխութեան ծնունդը Կարնոյ մէջ: Բ. Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը եւ անոր հանդէպ Թուրքիոյ բռնած ընթացքը: Գ. Հայ քաղաքական կուսակցութիւններ: Դ. Հայ կուսակցութիւններ եւ ոչ կուսակցականներ: Թրքական սահմա-

նադրութիւնը եւ անոր հետեւանքները; Զ. Համաշխարհային պատերազմը եւ հայ կուսակցականները; Է. Երեւակայական տեսիլներ կամ «Արիւնի հովիտներ»; Ը. Վահան Շապանեան; Թ. Կարնոյ գրաւումը; Էրզրումի մարտիրոսագրութիւնը (Ականատեսի պատմութեամբ); Ժ. Վերջաբան:

248. ՇԱՀԵՆ Ս. Զէյթուն: Տրամա չորս արարուած եւ մէկ պատկերով /Գրեց՝ Ս. Շահեն.- Նյու Յորք, 1920 (Տպ. Արմէնիա).- 96 էջ:

249. ՈՐԲՈՒՆԻ Ս. Պօղոս փաշա Նուպար ինչու՞ չստորագրեց հաշտութեան դաշնագիրը /Գրեց՝ Ս. Որբունի.- Կ. Պոլիս: Հրատ. Կ. Մատթէոսեան, 1920 (Տպ. Կիւթնպէր).- 16 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Պօղոս փաշա եւ 96-ի ջարդերը; Ազգային պատուիրակութիւնը; Պ. Պօղոս Նուպարի հրաժարականը; Ինչու՞ չստորագրեց թրք. դաշնագիրը:

250. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ Ե. Յիշատակներ: Սաղիմական, ուղեգրական, տեղագրական: Նամականի: /Գրեց՝ Եղիշէ Եպիսկ. Զիլինկիրեան.- Աղեքսանդրիա, 1920 (Տպ. Արամ Գասպարեան).- 116 էջ:

Բովանդ.՝ Աղբիւր-Սերոբի անմահ եւ անմոռաց յիշատակին /Հեղինակը; Երկու խօսք /Եղիշէ Եպիսկ. Զիլինկիրեան; Ե. Ծովափնեայ դատվան եւ Մշոյ դաշտին մէջ Ցրօնք գիւղերու յեղափոխական ընդհարումները; Զ. Աղբիւր-Սերոբ եւ ընկերները; Է. 1898 Հոկտ. 20-ին Բաքէն գիւղի սարերուն վրայ տեղի ունեցած մեծ դէպքը. Աղբիւր-Սերոբ. Բաղէշի նահանգին եւ Սասնոյ հայերը; Ժ. Տարօնի առիւծը; ԺԱ. Աւարառութիւն խարդկող գիւղի; Յուշէր հայկական ճգնաժամէն; ԺԸ. Երուսաղէմի աքսորականները; ԺԹ. Համիտեան կառաւարութիւնն եւ Իզմիլեան; Նամակներ; Ուղեգրական:

251. ՊՐԱՅՍ ԼՕՐՏ: Հայկական ջարդերու փաստաթղթերը: Ա. մաս. /Հրատ. Ա. Տիլանեան; կազմեց՝ Վահան Սիրազեանց.- Կ. Պոլիս.- 1920 (Տպ. Օ. Արզուման թ. 291):

Բովանդ.՝ Երկու խօսք հրատարակչին կողմէ /Կրէյ Ավ. Ֆալստօն; Համաշխարհային պատերազմը եւ Հայաստան: Անգլիա կիրացնէ հայկական դատը; Ինչ ձեւով ալ որ նոր Հայաստան յառնէ, Հիմնովին հինն տարբեր պիտի ըլլայ; Հայկական ջարդերու փաստաթուղթերը; Գլուխ Ա. Հայկական տարագրութեանց նախընթաց դէպքերը; Գլուխ Բ. Հայկական տարագրութեանց յետընթաց դէպքերը; Մեծ ոճիրին փաստաթուղթերը; Գլուխ Գ. Ինչպէս ջարդուեցան Զէյթունցիք (Ականատեսի պատմութեամբ); Սելեկիոյ (Հալէպ) 6 հայ գիւղերու հերոսական կռիւները թուրք բանակին դէմ: Ինչպէս ազատեցան Մուսա լէրան հայ դիւցազունները; Ուրֆայի հայութեան եղբրական վախճանը; Դիւցազնական փառաւոր դրուագ մը; Վանայ հերոսամարտը: Գլուխ Դ. Ինչպէս հաստատուեցաւ հայկական կառաւարութիւնը Վանայ մէջ; Պիթլիսի, Մուշի եւ Սասունի ջարդերն ու հերոսամարտերը; Գլուխ Ե. Թուրքերու հողային զիջումները հայոց: Անդրկի 1500 քաջերը 30.000 թուրքերու դէմ; Պիթլիսի եւ Սղերդի ջարդերը; 180.000 հայութիւն սրախաղող; Մուշի ջարդերը: Խարոյկներու վրայ խորովուած դիակներ; Սասունի խրոխտ ընդդիմութիւնը; Կարնոյ կոտորածները; Գլուխ Զ. Գերման սպաներ հայ աղջիկներ կառնեանգն /Կ. Սիրազեանց; Սեբաստիոյ կոտորածները: Մուրատ իր քաջերով; Մարգուանի ջարդերը: Հինգ հազար հոգի կացինահար:

252. ՍԻՐՎԱՐԴ: Զախջախուած գանկեր: Արիւնոտ ողբերգութիւն: Զորս արարուած եւ երեք պատկեր.- Պօսթըն, 1920 (Տպ. Երան).- 88 էջ:

253. ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ Գ. Ինչու զօր. Անդրանիկ հեռացաւ Հ.Հ. դաշնակցութենէն.- Կ. Պոլիս, 1920 (Տպ. 3. Ասատուրեան որդիք).- 16 էջ (Մատենաշար Ազատ միտք, թիւ 2): դիմանկ.:

254. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Ե. Վասպուրականի նահանջ բիւրոցը.- Պոսթոն, 1920 (Տպ. «Ազգ»ի).- 235 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Ե. Վարդանեան; Վասպուրականի նահանջ Բիւրոցը. Մեծ դէպքերու նախօրեակին; Երկունքի օրեր. Վասպուրականի անկախութեան հռչակումը; Առաջին կոմիսարներ. Ե. Գնդին մեկնումը; Քրդական յարձակումներ. Նոր թղթադրամ; Փոքրիկ զնվորներ. եւ սպայական կուրս; Ռոստանի եւ Առնիսի կռիւները; Նահանջի սկզբնաւորութիւնը; Վիրավորներ. Ահրեւանի յաղթանակը; Դատարաններ եւ խաղաղ աշխատանք; Գերման ծաղկի տօնը եւ յարձակման պատրաստութիւններ; Նահանջ դէպի Ուրմիա; Կռիւներ Ռերմիոյ եւ Կուտչիի շուրջ; Անգլիական օդանաւը:

255. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Անկախ եւ միացեալ Հայաստան.- Բօստոն, 1920 (Տպ. «Հայրենիք»).- 64 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ. Երկու խօսք /Ս. Վրացեան; Ռազմաճակատի քայքայումը; Էրզրումից յետոյ; Յարութիւն; Անկախ եւ միացեալ; Յ. Քաջազնունու ճառը:

256. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Բանակցութիւններ Ազգային պատուիրակութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ /Գրեց՝ Ս. Վրացեան.- Պօսթոն: Հրատ. «Հայրենիք»ի, 1920.- 67 էջ:

Քովանդ. Բանակցութիւններ Ազգային պատուիրակութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ; Ծրագիր հայ Ազգային պատուիրակութեան ամբողջական Հայաստանի վարչական առժամեայ կազմի մասին; «Ծրագրի» էութիւնը; Բանակցութիւնները; Պատասխան Ազգ. պատուիրակութեան առաջարկութիւններին միացեալ Հայաստանի պարլամենտի, կառավարութեան եւ պատուիրակութեան վերակազմութեան մասին /Ս. Վրացեան, Սարտ. Յարութիւնեան, Շ. Միսաքեան; Փոխպատասխան հանրապետութեան կառավարութեան բանակցողներու նոյեմբեր 4 թուականի ներկայացած պատասխանագրին /Վահան Թէքեան, Ն. Տէր-Ստեփանեան, Ս. Յարութիւնեան; Վերջաբան:

257. ՕՏԵԱՆ Ե. Արիւնոտ յիշատակներ.- Կ.Պոլիս, 1920 (Տպ. Միքայէլ Տէր-Սահակեան).- 45 էջ, դիմանկ., (Ս. Տէր-Սահակեան մատենադարան):

Քովանդ. Արիւնոտ յիշատակներ: Առ Սուլթան Համիտ երկրորդ:

1921

258. ԱՄԻՐԽԱՆԵԱՆ Ա. Ռուս և թուրք զինադադարը: Պատմական անցքեր 1917-1918 (Փայտօմ տամօ) /Գրեց՝ Արամ Ամիրխանեան.- Ֆրեզնօ, 1921 (Տպ. «Նոր կյանք Սիսուան»-ի.- 189 էջ:

259. ԱՆԴՐԱՆԻԿ. Ինչպես պետք է գրաւել Թրքահայաստանը: (Զօր.Անդրանիկի կարծիքը) [Գրի առավ] /Ա. Միհրանեանը.- Կ.Պոլիս, 1921 (Տպ. Ս. Տէր Սահակեան).- 16 էջ. նկ.:

260. ԱՐՆՈՏ ԳԻՐՔ. Գորիս, 1921(Տպ. Սասուն).- 112 էջ:

Քովանդ. Գլուխ Ա. Բուլշևիկների հինգ ամսուայ գործունէութիւնը Ձանգեզուրում, Սիսիանում և Ղափանում; Գլուխ Բ. Ապստամբական շարժում; Գլուխ Գ. Փաստաթղթեր:

261. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԹԱԼԵԱԹ ՓԱՇԱՅԻ: Սղագրական զեկուցում: Թալէաթ փաշան սպաննելուն համար ամբաստանուած ուսանող Սողոմոն Թէիլիերանի դատավարութեան, որ տեղի ունեցաւ Բերլինի մահանգային գ. դատարանի առջեւ: 2/3 հունիս 1921.- Թարգմ. գերմ.: Արծանագրութեան նշան՝ Շ. Յ.22/21.- Վիեննա, 1921 (Տպ. Միսիթարեան).- 210 էջ:

262. ԹԻՒԹԻՒՆՏԵԱՆ Լ. Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը իբրեւ պետական գործօն: Փաստեր եւ իրողութիւններ (1918-1920).- Կ.Պոլիս, 1921 (Տպ. Ս. Տէր Սահակեան).- 107 էջ:

Քովանդ. Ներածութիւն; Ա. Երկուութիւնը Հ. Յ. դաշնակցութեան մեջ ընկերվարութիւն եւ ազգայնականութիւն; Բ. Ռուսական յեղափոխութիւնը եւ Հ. Յ. դաշնակցութեան 1917 թ-ի ռայօնական ժողովը; Գ. Ազատագրական կազմակերպութիւն եւ քաղաքական կուսակցութիւն; Ե. Զօրավար Անդրանիկ եւ Հ. Յ. դաշնակցութիւնը; Զ. Դաշնակցական մավզերիաթները ականատեսի վկայութիւններ; Է. Անդրանիկ . ինչու հեռացաւ Հայաստանէն; Ինչ էր ռուսահայութիւնը եւ ինչպէս վարուեցաւ անոր հետ Հ. Յ. դաշնակցութիւնը; Թ. Հայկական դատին դեմ մահափորձը; Ժ. Ինչպէս սպառեցին ժողովուրդը եւ բանակը; ԺԱ. Ինչ պայմաններ ունէին տառապած եւ սոված ժողովուրդը փրկելու համար; ԺԲ. Հ. Յ. դաշնակցութիւնը եւ արտաքին աշխարհը; ԺԳ. Արտասահմանի հայութիւնը կենթարկեն իրենց հմայքին; ԺԴ.«միաձուլ եւ միատարր» դաշինք; ԺԵ. Փրօվօքսսիօնի եւ այլամերժութեան շրջան; ԺԶ. Գործունէութիւնը՝ քաղաքակիրթ աշխարհի հանդեպ «անուշ»ական քաղաքականութեամբ վարուած; ԺԷ. Հայաստանի վիճակը; ԺԸ. Սիւտոր, բայց

տրամաբանական; ԺԹ. Ոճրապարտ նախատինքը; ԺԹ. Տխրահոշակ դաշնագիրը; Ի. Ամփոփում; ԻԱ. Եզրակացություն:

263. ԿԱՐԻԿԵԱՆ Ե. Դրուագներ Սուլտիոյ յեղափոխութեան պատմութենէն /Գրեց՝ Ե.Կարիկեան.- Փարիզ, 1921.- 48էջ.- (Հրատարակութիւն «Ապագայ» շաբաթաթերթի).

Բովանդ.՝ Դրուագներ Սուլտիոյ յեղափոխութեան պատմութենէն; Քսան տարի յետոյ:

264. ՀԱՅԿԱԿԱՆ առանձին հարուածող զօրամասը: Գեներալ Անդրանիկ.- Պոսթոն, 1921 (Տպ. «Ազգ»ի).-253 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Հայկական առանձին հարուածող զօրամասը; Հայկական առանձին հարուածող զօրամասի հետ; Սղագրուած անուններ; Զօր. Անդրանիկ կը խօսի (հրատարակված Բարիզի «Ապագայ» թերթին մէջ); Յուլիս 2, 1918-ի հաշտութեան պայմանագրութիւնը:

265. ՀԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ Հայկական հարցի մասին, տրուած Ամերիկեան Միացեալ Նահանգների հանրապետութեան նախագահ պարոն Հարտինկին, Վաշինգտոնում գումարած խաղաղութեան տիեզերական համաժողովի առթիվ: Ս. Հ. Հնչակեան կուսակցութեանից.- Իզմիր, 1921.- 18 էջ:

266. ՆԺԴԵՅ Գ. Խուստուպեան կանչեր /Սիւնեաց սպարապետ Նժդեհ.- Գորիս, 1921 (Տպ. «Սասուն»).- 25էջ

Բովանդ.՝ Հրամաններ; Կոչեր դափանցներին; Եօթը պատվիրաններ իմ զինակիցներին; Երկու խոսք /Գ. Նայիրեան:

267. ՇԱՀԷՆ Ս. Կիլիկիոյ ձախողանքը: Պատասխանատու դերակատարները եւ մեղսակիցները /Գրեց՝ Ս. Շահէն.- Զիքակօ, 1921 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»ի).- 168 էջ (Սոց. դեմ. հնչ. կուս. Ամերիկ. շրջ. Կ. Վ. մարմին, թ. 28):

Բովանդ.՝ Կործանուած կեդրոններ; «թրքօֆիլ» քաղաքականութիւն; Գարատաշի տեսութիւնը; Մեղաւոր, խարդախ ընթացք; Հայ լեգեոնական ուժը, Լօրանի զօրասիւնը; Հայոց զինուց գրաւումը; Խոստմնադրուած Ֆրանսացիք; Սովի սարսափ; Կիլիկեան կառավարութիւն; Միջագետքի անկախութեան ակտերը; Կուսակցութեանց հրաւեր/Ս. Արմաղանեան; Ի՞նչ ըրին արծակուած հայ լեգեոնականները; Դաշնակցութեան դիրքը; Զինուծի ետ քաշում, լքում; Հնչակեաններու դիրքը; Դժգուհւթյուններ զինուորներէն; Բանակի մեջ ծեծ; Կամաւորը հրամանատար; Անակնկալ լուր; Հայահալած քաղաքականութիւն, Մասսաչական հալածանք եւ աքսոր; Գաղթական հայոց տեղափոխում; Միութեան դիւանը Հասլերի մօտ; Ընդդիմութեան ժողովներ; Ազգային միութիւնը եւ հնչակեան ղեկավարները աքսորի ճամբին; Արեւելեան խաբէբայութիւն; Աքսորի վճիռ Թօնի Մարթինէն; Աքսորի ճամբարները; Գաղթականաց փչացումները; Աքսորված հնչակեան ղեկավարներ; Ապիկարութեան նմոյշ մը; Փաղչող թրքաց վերադարձը; Ոգեւորուած թուրքերու շշմումը; Պատմական գիշերը; Պրէմօնեան քաղաքականութիւնը եւ սօցիալ դեմօկրատ հնչակեան կուսակցութիւն; Գերի Չէթէն պատվաւոր պաշտօնեայ; Վճռականութեան պակաս տեսակցութեան արդիւնքը անորոշ: Պրէմօն եւ Ս. Շահէն վեճի մեջ; Գնդակահարում, կախաղան; Կրակե կողոպուտ; Սողունային ֆօնտ; Կիլիկիոյ պարտքը; Հայոց անդարմանելի սխալը ղեկավարներու զօյութեան երեսէն; Ուշացած կիսատ միջոցներ; Վալի պեյի կոչը; Ընդհանուր ակնարկ նոյեմբեր 15-ի տեղեկագիրը; Վերջին օրեր; Կամեցողութեան կաշկանդում; Օրինաբեր օժանդակութիւն; Անբարոյական առ ու ծախ: Հայոց ոսկկորները դրօշմաթոթի շահաստան; Կիլիկիան բաժանուած; Հայութեան քանակը; Կիլիկեան հայութեան տնտեսական արժեքը; Մեր վերջին խօսքը:

268. ՊՐԵՄՕՆ Է. Կիլիկիա՝ 1919-1920-ին/թարգմ. Տ. Յ. Պօյաճեան.- Բոստոն, 1921 (Տպ. «Պահակ»ի).- 135 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածություն: Կիլիկիա՝ պատերազմէն առաջ եւ պատերազմի ատեն՝ մինչեւ 1918 հոկտեմբեր 31-ի զինադադարը; Առաջին մաս. Կիլիկիան Անգլիական հրամանատարութեան ներքեւ; Երկրորդ մաս. Անկլօ-ֆրանսական շրջան; Երրորդ մաս.Ֆրանսական հրամանատարութիւն:

269. ՏԱՇԵՅԱՆ Յ. Հայ ազգի տարագրութիւնը գերմանական վաւերագիրներու համեմատ /Գրեց՝ Հ. Յակովբոս Վ. Տաշեան: Մխիթ. ուխտէն, մաս Ա.- Վիեննա, 1921, (Տպ. Մխիթարեան).- 241.- (Ազգային մատենադարան: ԵԼԶ):

Բովանդ.՝ Հին եւ նոր; Գերմանական վաւերագիրներ եւ հայոց խնդիրը; ընդհանուր տարագրութիւն եւ

կոտորած; Բռնի իսլամացում, վերջնական բնաջնջում; «Զինվորական պատճառներ» նաեւ ի Գերմանիա; Անդրկովկաս եւ Հայ Հանրապետութիւնը; Կիլիկիա եւ Կարին; Կիլիկիա եւ «կոտորածի արգելքը»; Հրաման եւ գործադրութիւն; Ճեմալ եւ տարագրութիւնը; Թուրքերն եւ որբախնամը; Սարաշի «Սանճագը»; Ֆըն-տըճագի դէպքը; Զեյթուն եւ «դասալիքներ»; Կիլիկեան տարագրութեան սկիզբը; Անվերջ խաղեր եւ խաբէ-պատիր հրամաններ հակառակ ամերիկեան եւն միջամտութեանը:

270. ՏԵՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ Յ. Հայաստանի վերջին աղետը: Քեմալական արշաւանքը, Կարսի եւ Ալեքսանդրաբոլի անկումները, հայ բանակին քայքայումը, յարձակման եւ քայքայման պատճառները պոլշէվիքեան տիրապետութիւնը: (Անտիպ փաստաթղթեր, դիւանագիտական գրեր եւ բազմաթիւ պատկերներ) /Հրատարակիչ՝ Սիքայէլ Տեր-Սահակեան.- Կ. Պոլիս, 1921(Տպ. Տեր-Սահակեան.- 125 էջ, նկ., դիմանկ.):

Քովանդ.՝ Նախամուտ; Առաջին մաս.Աղետն առաջ: Թուրքերը եւ Հայաստանի գաղափարը; Հայաստանի դեմ յարձակման ծրագիրը; Առաջին յարձակումը եւ ռուս. միջամտութիւնը; Մոսկուայի հետ համաձայնութիւնը; Հայերը ինչ կընէին այս պահուն; Հայ-պալշէվիք զինադադարը; Դիմում հայերու հետ համաձայնելու համար; Արշաւանքին օգուտները; Քարապէթի յարուցած վեճը; Մոսկուայի եւ Վրաստանի հետ կարգադրութիւնը; Կողբի եւ Օլթիի հայկական գրաւումները; Ազրպէճանի եւ պալշէվիքներու ընթացքը; Թրքական յարձակողականը; Հ. Յ. դաշնակցութեան բոլոր ընկերներին; Հ. Յ. դաշնակցութիւն ազդ: Կառավարական զեկոյցները եւ հրաւերները; Հայաստանի քաղաքացիներին; Կոչ; Հայ զինուորներ; Կառավարական կարգադրութիւններ դասալքութեան դեմ; Հայ ժողովրդական կուսակցութիւն; Սոցիալիստ-յեղափոխականների կուսակցութիւն; Հայաստանի սօց. դեմ. բան. կուսակցութիւն; Կոչ; Հոգեւորականներու մասնակցութիւն; Հանրային միթինկները; Արտասահմանի մեջ; Ժողովրդային տրամադրութիւնը; Վրաստանի ընթացքը; Հայաստանի բողոքը եւ Քեմալի չքննադատը; Հայ բանակին վիճակը; Յարձակող թուրք ուժերը; Երկրորդ մաս. Աղետը: Հոկտեմբերի առաջին կռիւները; հոկտեմբերի 14-ի մեր յարձակողականը; Ռուսիոյ հետ բանակցութիւնները; Սուրմալուի կռիւները; Կարսի անկումը եւ անոր պատճառները; Հաշտութեան բանակցութիւնները; Պալշէվիքեան տիրապետութիւնը:

1922

271. ԱՆԱՆՈՒՆ Դ. Ռուսահայերի հասարակական զարգացումը (1870-1900): Հտ.2.- էջմիածին, 1922 (Տպ. գիտական ինստիտուտի).- 247 էջ.- (Բնագիրներ եւ հետազօտութիւններ, գիրք դ.):

Քովանդ.՝ Յառաջաբանի փոխարէն; Գլ. առաջին. Յարաբերութիւնները հողի շուրջ; Գլ. երկրորդ. Առեւտրա-արդիւնաբերական զարգացում: Սոցիալական հարցը; Գլ. երրորդ. Կուլտուրական ոգորումն; Գլ. չորրորդ. Հայութեան հաւաքումը: Քաղաքականօրէն ռուս թե՛ հայ; Գլ.հինգերորդ. Հաւաքական հայութիւնը:

272. ԳԱՐՏԱՆԵԱՆ Փ. Ցաւակ /Գրեց՝ Փայլածու Ա. Գաբտանեան.- Նիւ Եօրք, 1922 (Տպ. Արմենիա).- 299 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Երկու խօսք; Յառաջաբան; Հոն, կուրծքիս տակ ծով ցաւեր կան; Բոյնին քանդումը; Կուսակցականներու հարածուիլը եւ Համբար Արքօր մահը; Տեղահանութիւն եւ իսլամացում; Մահեն խլուածները; Ցաւագին գիւղը; Կողոպուտ եւ առեւանգում; Արիւնոտ տեսարաններ; Քըրք-Կեօզէն դէպ ի Մալաթիա; Ֆընճըլարի դժոխքը; Տէրսիմի քիւրտ Պէյերուն մոտ; Հայ կնոջ վերելքը գողգոթանէն; Սարսափը Սուրատ գետին վրայ; Հայ տառապանքը զագաթնակէտին հասած: Հայ կինը՝ թուրք կնոջ սպասուի; Ճենկիզին օրօրը; Սեպիլի տեղատարափին տակ; Ցաւակին ծնունդը; Հալածանքը Հալէպի մէջ; Աքսորէն ծնած չարիքներ; Հայ ազգին գերեզմանները; Տարագրեալ հայ կինը Հալէպի մէջ:

273. ԴԱՇՆԱԿՅԱԿԱՆ կառավարութեան դոկումենտներից /ՀՄԽՀ Արտաքին գործ. ժող. կոմ. Ե., 1922 (Տպ. Ռազմ ժող կոմիսարիատ)

Գիրք 1. Ա. Ահարոնյանի զեկույց նամակները /Առաջաք. Ալ. Մարտունու. 26 էջ

274. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ Ռ. Բօլշէվիզմը եւ Հայաստանը: (Երկրորդ տպագրութիւն).- Իզմիր: «Սեւան» հրատարակչական ընկերութիւն թիւ 3, 1922 (Տպ. Քէշիշեան).- 70 էջ:

275. ԶԵՅԹՈՒՆՅԵԱՆ Ն. Զէյթունի վերջին դէպքերը (1919-1921): Վերապրող զէյթուն-

ցիներու դարձը հայրենիք. Վերջին հերոսամարտը: «Պատմութիւնը դէպքերու կրկնութիւն է» /Գրեց՝ Նազարէթ Ռ. Ձէթունցեան.- Աղեքսանդրիա, 1922 (Տպ. Ա. Գասպարեան).- 239 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք: Ձէթունի վերջին դէպքերը (1919-1921): Դէպի Ձէթուն: Ազգ միութեան կազմութիւնը եւ նպաստի յանձնախումբին այցը: Սպաննում Ձէթունի պատանիի մը: Ֆրանսացիք կը մտնեն Մարաշ: Օսման Չավուշի լեռը բարձրանալը: Ազգ. միութեան արտասովոր նիստը: Միջկուսակցական մարմինին ներկայացուցիչը Ձէթունի մէջ: Ձէթունի ջորեպաններու սպանութիւնը: Ձէթունի նոր միւտիւրը: Թուրքական մուրհանդակին գրաւումը: Ֆոնուզի յանձնախումբին այցը: Կուչեղի ջարդը: Քենալական շարժումը Մարաշի մէջ: Ֆոնուզի շրջանակը: Ձէթունի Հաճըլար գիւղացիք: Չարտագի զայնագամին այցը: Թահսիմ պէյի պաշտօնավարութիւնը (1904-1905): Խառն ժողով: Ատանայի թղթատարը: Մարաշի խառն պատուիրակութեան այցը, Համաձայնութեան պայմանները: Թուրք կառավարութեան վերադարձը Ձէթուն: Փոխադարձ այցը: Միւտիւր Սիւլեյման պէյի պաշտօնավարութիւնը: Միւտիւր Սաստետտինի պաշտօնավարութիւնը: Պէրիթ լեռը: Խայտ-աղբիւրի դաւաճանութիւնը: Չմեռուան պատրաստութիւնները: 1920-1921-ի ձմեռը: Գարնանային աշխատանքը: Ժողովրդին առողջապահական վիճակը: Ձէնքի պետքը: Չիւնհալը-սկիզբն երկանց: Հազարապետ Իսմայիլ Հազգը պէյի այցը: Քեօմէտօկիթի թղթատարը: Դարձեալ խայտ-աղբիւր: Նոր պատուիրակութիւն մը Մարաշ կը դրկուի: Տ. Բարթողիմէոս Ժ.Վ. Թագաճեանի յորդորագիրը: Թուրք բանակին վրայ յարձակումը: Ճիհանի գիծը բռնող խումբը: Միւս երկու խումբերը: Քենալական կարաւանին վրայ յարձակում: «Քըտեր» գիւղի փոխվոյժը: Արեգինի գետը եւ ս. փրկիչ վանքը: Սօլախ-տետէլեռը: Պալենց գերեզմանի կոիւր: Չօլաքեան ընտանիքը: Արեգինի բնական բերդը: Դէպի Օսմանիյէ:

276. ԾՈՅԻԿԵԱՆ Ս. Արարատ-Կովկաս: Մասն երկրորդ. Կովկաս: Պատկերագարը: Հատոր Բ.- Փարիզ, 1922 (Տպ. Բազմալեզուեան (Կ.Յ.Ներսէս)).- 304 էջ:

Բովանդ.՝ Աղետը: Կամաւորները: Փախստականք: «Նարնջագոյն գիրքը»: Կոտորածներու եւ տեղահանութեանց դէմ: Վնասոց փոխարինութիւն: Վանը առնուելուն: Վերահաստատում: Կարնոյ անկումը: Նուաճումներ եւ ոտնձգութիւններ: Հայկական Հանրապետութիւն: Հայաշատ քաղաքներ:

277. ՂԱՍԱՐԼՈՒԻ և ՋԱՆԳԵՁՈՒՐԻ ԿՈՒՎՆԵՐԸ: Հոգվածներ /Նյութը հավաքեց՝ Վ. Տամբունի, /Առաջաբ. թարգմն. և մշակեց՝ Ա. Մարության.- Ե., 1922.- 31 էջ, 7թ.քարտեզ.- Վերնախոր.՝ (Հայաստանի առաջին հրագիր. դիվ. քաղբաժին):

Բովանդ.՝ Առաջաբան: Հ.Կ. բանակի դաշտային PKN-ի գործունեությունը նահանգի ժամանակ: Ջանգեզուրի կռիվների կարճառոտ նկարագրությունը (հունիս-հուլիս 1921 թվի): Մեր անցած և անցնելիք ճանապարհները: Երկու անկետ: Ինչ է ասում կարմիր մարտիկը:

278. ՊԱԼԱՔԵԱՆ Գ. Հայ գողգոթան: Դրուագներ հայ մարտիրոսագրութենէն: Բեռլինէն դէպի Ջօր (1914-1920): Ա. Հատոր.- Վիեննա, 1922 (Տպ. Միխթարեան).- 429 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Ա. մաս. 1914 յուլիսէն մինչեւ 1914 հոկտ.: Բ. մաս. Առաջին տարագրութիւն: 1915 ապրիլէն մինչեւ 1916 փետրուար: Գ. մաս. Երկրորդ տարագրութիւն: Մահուան կարաւանը դէպի Ջօր: 1916 փետր. մինչեւ 1916 ապրիլ:

279. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ Ե. Նկարագրութիւնք Երուսաղէմի, Հալէպի-Դամասկոսի գաղթականական եւ վանական զանազան դիպաց եւ անցքերու 1914-1918.- Աղեքսանդրիա, 1922 (Տպ. Ա. Ստեփանեան).- 68 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան: Ժներալ Աթօրս եւ Երուսաղէմ: Ա. մաս., Բ. մաս., Գ. մաս. Ցուցակ Երուսաղէմէն անցնող գաղթական քահանայից: Ծանօթութիւն: Ձիւնուրագրութիւն մանավեան սարկաւագի:

280. ՏԵՐ-ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Ն. Նահատակաց յիշատակին /Ներսէս աւագ քահանայ Տէր-Կարապետեան: Խոսուած Բագուի ս. Լուսաւորիչ մայր եկեղեցում 1922 թ. ապրիլի 24-ին, ն. տ.: Հրատարակիչ Եղիշե Գասպարեանց.- Բագու, 1922 (Տպ. 2-րդ պետական).- 45 էջ:

281. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ Պ. Չայն տառապելոց.- Փարիզ, 1922 (Տպ. Յակոբ Բ. Թիւրապեան).- 15 էջ հայկ. էջագր., 500 էջ, 1թ. նկ.:

282. ՔՕՍԵԱՆ Յ. Աքսորքի ճամբան: Տառապանաց տեսակներ: Ա. /Գրեց՝ Հ. Յակոբ Ժ.Վ. Քօսեան, ի Միխթ. ուխտէն.- Վիեննա, 1922 (Տպ. միխթարեան).- 119 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Երկու խօսք; Ծննդավայրս, 1895-ի արհաւիրքը; Թուրքի մը տան մէջ; Երկիցս դատաստանի առջեւ; Ծննդավայրս կը թողում; Խարբերդ, ընտանեացս երջանկութիւնը; Առաջին օղակը տառապանաց, ամուսնոյս բանտարկուիլը; Ամուսնոյս վերջին կամքը, Եթիմ Խանէի մէջ; Բոցերու զոհեր; Տառապանաց երկրորդ օղակը, աքսորքի առաջին օրը; Եփրատի եզերքը; Ֆուրունճուլարի արհաւիրքը, փոքրիկիս թաղումը; Կրկին կորուստներ, Խանէ տերէի արհաւիրքը; Կրկին թալան, Սամաստու գետէն; Կողոպուտի տեսակներ, փոքրիկներու չարչարանքը; Սուրուճ տաճկի մը տան մէջ ծանր հիւանդութիւն; Ահռելի տեսարան, գիշերային սարսափներ; Սուրուճի մոտ գիւղ մը, հուիվ թամօն; Պիրեճիկ, վերկի մենուրին հարձնը; Խատիճէ խանըմը, Պախթար և Նիքեար; Անտանէի ծառայութիւն, լաւագոյն կենաց երազներ; Ծանոթ աքսորականներ, փախուստ Պիրեճիկէ; Տառապանաց օղակներու շարք մը; Նշոյլ մը ազատութեան նախախնամութեան ծեռքը; Աքսորանաց վերջին օրերս, դէպի Զալէպ:

1923

283. ԱՐԱՐԱ: Նուիրուած Արարայի հինգերորդ տարեդարձին.- Պոսթոն: Զրատ. Զայ լէգէոնական միութեան, 1923.- 32 էջ:

Բովանդ. Արարայի յաղթանակը /հմբագրական; Արարայի նահատակներու անուանացանկը; Արարա /Սուրեն Պարթևան; Յաղթական Արարան /Տ. Պօյաճեան; Արարայի ուրուականը /Ս. Թափառական; Արարայի նախընթացին /Ս. Գինոսեան; Երկու ճառեր; Մեր նոր ուխտը /Նորայր Սիւնի; Կամաւորի հրաժեշտը /Ս.Կ.; Վկայութիւններ; Զայ կամաւորներուն /Յ.Թ. Գայաեան; Կամաւորը /Ս. Պաղտասարեան; Յետադարձ ակնարկ մը /Շարամ Ստեփանեան; Զոգեկան ներշնչումներ /Եփրեմ Տոհմունի; Նոր օրերի Արարան /Զրատ; Արարայի եւ Արարա; Ա. Կարապետեան; Այն օրը /Միհրան Կիւզելեան; Կենաց եւ մահու սեմին վրայ /Շաստօն; Արարայի նահատակները /Վիրաւոր Աշուղ; Ուխտ մը /Արիւնի; Մեր ապրած օրերէն /Արամ Յովսէփեան; Մարտադաշտի զոհերը /Ա.Յ. Սարգիս Գասպարեան /Խ. Խերպէկեան; Պօղոս Պուլուտեան /Ս. Թիւթեկեան; Դրկուած գումարներ /Լեգէոնական միութիւն:

284. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ Ռ. Մեր պատասխանը Յ. Քաջագնունիի.- Պոսթըն, 1923 (Տպ. «Զայ-րենիք»).- 166 էջ:

285. ՆԱԽԿԻՆ Շարքային դաշնակցականների համահայաստանյան համագումարի արձանագրությունները: Ստենոգրաֆիյական հաշվետվություն 20-23-ը նոյեմբերի 1923 թ. Երևան.- Ե., 1923 (Տրեստի առաջին տպարան).- 142 էջ:

286. ՆԱԲԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Ի՞նչ չէր եւ ի՞նչ չպիտի լինի մեր ուղին: «Ի՞նչ էր եւ ի՞նչ պիտի լինի մեր ուղին» գրքույկի առիթով, պատասխանի փոխարեն երկու խօսք.- Գահիրէ, 1923 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 81 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» թ.2):

Բովանդ. Նախաբանի փոխարեն; Պ. Զալխուշեանի գրքույկի նպատակը; Պ. Զալխուշեանի մեղադրանքները Զ.Յ. դաշնակցութեան դէմ; Գիտակցաբար խեղաթիւրուած խորագիր; «Ո՞վ է մեր քննադատը»; Ի՞նչ է չալխուշեականութիւնը; Զայ բանակը; Զայ կառավարութիւնը; Զ.Յ. դաշնակցութիւնը; Ի՞նչ չէր նրանց ուղին; մեր ուղին:

287. ՈՍԿԵՐԻԶԵԱՆ ԵԴ. Տառապանքի օրերէն.- 1923 Զալէպ (Սուրիա).- Ալեքսանդրիա (Տպ. Ա. Գասպարեան).- 24 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք; Փոխան յառաջաբանի; Զէյթունի աւերումը: Կախաղան կախաղանի ետեւէ...; Պաշտելի մօրս եւ հարազատ եղբօրս յիշատակին; Վերագարթնող Զէյթունին: Վերջին հարուած մալ; Զայ ժողովուրդը տառապած բայց անմեռ է:

288. ԶԱԼԽՈՒՇԵԱՆ Գ. Ի՞նչ էր եւ Ի՞նչ պիտի լինի մեր ուղին /Գրեց Գ. Զալխուշեան.- Վիեննա, 1923 (Տպ. Մխիթարյան).- 44 էջ:

Բովանդ. Զասկացած չարիքը-կես չարիք է; Զայաստանի Զանրապետութեան անկումի իսկական պատճառները: Ա. Մեր աշխարհագրական դրութիւնը և մեր դրացիները; Բ. Տնտեսական տագնապը; Գ. Զայաստանի բնակչութիւնը; Դ. Մեր բանակը; Ե. Ի՞նչ կանցներ կը դառնար Դարս; Զ. Դաշնակցական կառավարութիւնը; Է. Մեր եզրակացումները; Ի՞նչ էր եւ ի՞նչ պիտի լինի մեր ուղին

289. ՋՐՎԷԺ. Սօցիալիստական սկզբունքային քննադատություն Հայաստանի միջազգային քաղաքականության շուրջ /Գրեց Ջրվեժ.- Նիւ Եորք, 1923.- 9 էջ.- (Կարմիր տետրակ):

290. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Ե. Անապատ անապատ: (Շարնկթն. «Վասպուրականի նահանգ բիւրոյ»ից).- Վենետիկ: Սուրբ Ղազար-Վենետիկ.- 1923 (Մխիթարեան տպարան).- 502 էջ:

Բովանդ.՝ Նոր տանջանքի նախօրեակին; Բանտարկութեան ամիսը; Կանանց ցոյցը; Կեանքը Պագուպայի մէջ; Դէպ ի Պագուպա; Սպասումի օրեր; Երջանիկ ազատութիւն; Որբանոցի հիմնարկէքը և Տարագրելոցի կազմութիւնը; Դժբախտութեան շղթան կերկարի; Սանտրերու չարիքը; Թիթեղագործներ; Աթոռամարտի սկզբնաւորութիւն; Հայկական բանակ; Նոր տարին և Ս. ծնունդը; Մնտլիկի մահը; Ազգային համագումարի պատուիրակի ընտրութիւնը; Կոմիտէի ընտրութիւնը; Նորընտիր կոմիտէի առաջին գործը; Ջինաթափ զինվորներ և ներգաղթի խնդիրներ; Մուշեղ եպիսկոպոսի մեկնումը և զինադադարի յայտարարութիւն; Կիլիկեցիներու ներգաղթը; Արսէն Կիտուրի ժամանումը; Արսէն Կիտուրի գործունէութիւնը; 3000 վասպուրականցիներու Մուսուլ փոխադրուիլը; Սրբազան ճակատամարտը; Յույսերու խորտակումը; Պագուպայի կռիւը և վրանաքաղաքին կործանումը; Որբանոցի փոխադրութիւն; Կեանքը Նահր-էլ-Օմարի մէջ; Ժողովուրդը Միջագետքի մէջ ցրուելու փորձեր; Դրութեան հակապատկերը; Յուսահատ ձեռնարկներ; Ծղրիդներու համերգը; Գույունճեանի դարձը Հնդկաստան; Ցրուելու նախաքայլեր և ժողովրդական ցոյցեր; Մէյճըր Ռինտի և Քեթթըն Նարդ Բօրտի մեկնումը ու Մէյճըր Քլարքի գործունէութիւնը; Բարի ճանապարհ; Անկնկալներ; Ջուլում միշտ զուլում; Ներգաղթը; Դէպ ի երուսաղեմ:

291. ՔԱՋԱԶՆՈՒՆԻ Հ. Հ.Հ. Դաշնակցութիւնը անելիք չունի այլեւս /Առաջաք. Ս. Խանոյանի.- Թիֆլիս, 1923 (Ժ. Տ.Գ. Խ. պոլիգր. բաժ. 4-րդ տպարան).- 111 էջ.- («Մարտակոչ»ի գրադարան):

1924

292. ԱՆԴՐԱՆԻԿ: Զորավար Անդրանիկի կովկասեան ճակատի պատմական օրագրութիւնը 1914-1917 /Օրագրուած զօրավարին թիկնապահ զինուորէն.- Պոսթոն, 1924 (Տպ. «Պայքարի»).- 200 էջ:

Բովանդ.՝ Ինչու Նիքոլայ Նիքոլաւիչ հայ կամաւորները ցրուեց; Երկու պատկերներ բանակի մեր կեանքէն; Հրամանատար Անդրանիկ եւ հայ զաղթականութիւնը; Ի՞նչ կըսէին թուրք փաշաները; Վերջին հայ-վրացական կռիւները եւ Կէլէշուրիի հետ տեսակցութիւն մը; Խօսակցութիւն մը զօր. Սմբատին հետ; Պաշտօնական վկայութիւններ; Աղետաբեր որոշում մը

293. ԳԱԲԻԿԵԱՆ Կ. Եղեռնապատում փոքուն հայոց եւ նորին մեծի մայրաքաղաքին Սեբաստիոյ /Հեղ. Գուժկան Սեբաստիոյ.- Պոսթոն.- Հրատ. «Սեբաստիոյ վերաշինութեան միութեան» Յ՛ամերիկա, 1924 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 604 էջ, նկ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Ա. Անցքեր նախքան բռնագաղթը; Բ. Սէֆերը-Պէրիկը; ընդհանուր զօրահանութիւնը; Գ. Տեր Սահակ վարդապետ Օտապաշեան պարտականութեան ճամբուն վրայ; Դ. Ընդհանուր բանտարկութիւնը; Ե. Քաղաքին տարագրումը կը յայտարարուի; Զ. Քաղաքին տեղահանութիւնը; Է. Ելք առաջին կարաւանին; Ը. Քիչ մը ընտանեկան-անձնական; Թ. Արիւնի ճանապարհը; Ժ. Դէպի դարանը; ԺԱ. Փակագծով; ԺԲ. Շատ արեան ճանապարհը; ԺԳ. Սպանդարանէ սպանդարան; ԺԴ. Անցքեր ի Հասան-Չէլէպի; ԺԵ. Մահուան նոր-նոր հանգրուաններ; ԺԶ. Հասան-Պատրիկ; ԺԷ. Դիակներու մէջէն; ԺԸ. Դէպի Մալաթիա; ԺԹ. Ֆըրընճըլար-մեծ հանգրուանը; Ի. Պաղչաներ; ԻԱ. Մալաթիա; ԻԲ. Դէպի մութ աշխարհներ; ԻԳ. Դէպի Եփրատ; ԻԴ. Եփրատի ափանց վրայ; ԻԵ. Միջագետք; ԻԶ. Դէպի Սուրու; ԻԷ. Սուրու; ԻԸ. Դէպի Հալէպ; ԻԹ. Նորէն Սուրու; Լ. Դէպի Րազգա; ԼԱ. Րազգայի առջեւ; ԼԲ. Րազգա; ԼԳ. Հին Րազգա; ԼԴ. Րազգա հայ տարագրելոց բնակավայր; ԼԵ. Չանգվածային ջարդերու նախօրեակներուն; ԼԶ. Սէվգյաթներու մասին հակամարտութիւնը նօգթագօծմանտանիներու; ԼԷ. Հագգը Պէկ; ԼԸ. Չաւէն պատրիարքը; ԼԹ. Անէյզէ արաբները; Խ. Մասնակի անցքեր մի քանի սպանութիւններ; ԽԱ. Գաղթական հայերու զինուորագրութիւնը; ԽԲ. Հրաժեշտ; ԽԳ. Մասնաւորներու զխէն անցած անցքեր; ԽԴ. Էջ մը Տեր-Զօրի ջարդերէն; ԽԵ. Համամ; ԽԶ. Շէյխ Մեհմետ-էլ Ֆարաճի վրանին տակ; ԽԷ. Հալէպ; ԽԸ. Սեբաստիա յետ բռնագաղթի; ԽԹ. Մեծ սպանդները; Ծ. Աստիանգչին; ԾԱ. Դահճապետներ, դահիճներ; ԾԲ. Վիճակագրութիւն Սվազի վիլայէթի հայ ազգաբնակչութեան:

294. ԶԱՐԵԻԱՆԴ Ս. ԲԺ. Անցորդի տպաւորութիւններ: (Տեղահանութեան եւ ջարդի արատներ: Պօլսէն դէպի էնկիւրիւ եւ Չանկըրը): Դանիէլ Վարուժանի եւ տօքթ. Ռ. Չիլինկիրեանի (Սեւակ) գերեզմանները /Յեղինակ՝ բժիշկ Ս. Զարեւանդ.- Նիւ Եօրք, 1924.- 113 էջ:

Քովանդ.՝ Փոխան յառաջաբանի; Քերթուածներ; Աքսորէ վերադարձի առաջին պապագը:

295. ԶՄԻՌՆԱՅԱՅ կեանքը զինադադարէն յետոյ: Ահաւոր փլուզումը.- Աթենք, 1924 (Տպ. «Նոր օր»).- 40 էջ.- (Մատենաշար «Նոր օր» թիւ 3):

Քովանդ.՝ Ա. Զմիւռնիոյ քաղաքական հորիզոնը; Հայերուն դիրքը; Հելլէն կառավարութեան հանդէպ; Առաջնորդարանը հարուստներու ազդեցութեան տակ; Թորգոմի շարժման սկզբնաւորութիւնը; Զմիւռնահայութեան պաղ վերաբերմունքը այդ շարժման հանդէպ; Բ. Զմիւռնիայ գաւառական երեսփոխանական ժողովը ինչպէս կազմուեցաւ ազնաւորեան վարչութիւնը; Անհամաձայնութիւն հայ հարուստներու միջեւ; Իզմիրի զինուորական հորիզոնը կը մթազնի; Գ. Հելլէն բանակին դասալքութիւնը; Գաւառի քրիստոնէայ ազգաբնակչութեան խուճապային գաղթը; Ազնաւորեան վարչութեան փախուստը; Անօգուտ դիմումներ; Աղետը:

296. ԶՕՐԱՎԱՐ Անդրանիկի կովկասեան ճակատի պատմական օրագրութիւնը 1914-1917 /Օրագրուած զօրավարին թիկնապահ զինուորէն.- Պոսթըն, 1924 (Տպ. «Պայ-քար»ի).- 200 էջ:

Քովանդ.՝ Ինչու՞ Նիքոլա Նիքոլաւիչի հայ կամաւորները ցրուեց; Երկու պատկերներ բանակի մեր կեանքէն; Զօրավար Անդրանիկ և հայ զաղթականութիւնն ու որբը; Ինչ կըսէին թուրք փաշաները; Վերջին հայ վրացական կռիւները և Կէլէկլուրիի հետ տեսակցութիւն մը; Խօսակցութիւն մը զօր. Սմբատին հետ; Քանի մը խօսք պրն. Յովհ. Քաջազնունիին «Հ.Յ.Դ. անելիք չունի»-ին առթիվ:

297. ԻՇԽԱՆԵԱՆ Բ. Երկու ամիս բօլշեւիկեան բանտում /Կենսագր. գծեր՝ Վ. Նավասարդեան.- Կահիրէ, 1924 (Տպ. «Յուսաբեր»).- էջ 196.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» թ.5):

Քովանդ.՝ Երկու ամիս բօլշեւիկեան բանտում; Երեւանի գաղթը կամ գողգոթայի ճանապարհին:

298. ԿԱՐԻՆԵԱՆ ԱՐՏ. Իմպերիալիստական պատերազմը և Հայաստանը: (Փաստեր, դոկումենտներ).- Ե. 1924 (Տրեստի 1-ին տպարան).- 60 էջ (թ. 7 գրադարան «Նոր ակոս»-ի):

299. ՀԱՅԿՈՒՆԻ Պ. Թօփալ Օսման եւ դէպքերը Սարգուանի մեջ.- Աթենք, 1924 (Տպ. «Նոր օր»).- 46 էջ:

Քովանդ.՝ Քաղաքական եւ տնտեսական տեսութիւն; Դէպքերու յեղաշրջում զինադադարի շրջանին; Մ. Քէմալ փաշայի շարժումը; Սարգուանի Անաթօլիա գօլէճ եւ իր շրջականները; Ի՞նչ է ծագումն ու կազմակերպութիւնը յոյն չէթներու որոնց «Պօնտօս»ի չէթներու անունը կուտան; Օսման աղան, անոր կեանքը, գործունէութիւնը եւ մահը:

300. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ա. Դաշնակցութիւնը և պատերազմը.- Ե., 1924 (Տրեստի 1-ին տպ.)- 24 էջ.- (Գրադարան «Նոր ակոս»ի N. 3):

Քովանդ.՝ Դաշնակցութիւնը և պատերազմը: Կարող՞ էր դաշնակցութիւնը «չընձեռնել» պատերազմը; «Ավտոնոմ Հայաստանի» դիպլոմատիկական արժեքը; Տաճկաստանի բաժանման ծրագիրը կամ «Ավտոնոմ Հայաստանի» ըեալ բովանդակութիւնը; Դաշնակցութեան «արևելյան քաղաքականութիւնը» պատերազմի ժամանակ; Յեզրափակում:

301. ԴԱԶԱՐԵԱՆ Ա. ԲԺ. Ազատութեան ուղին եւ հայի քաղաքական վարքագիծը.- Թեհրան, 1924 (Տպ. «Փարոս»).- 48 էջ:

302. ՆԱՎԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Հ.Հ. Դաշնակցութեան անելիքը.- Կահիրէ, 1924 (Տպ. «Հուսաբեր»).- 228 էջ

Քովանդ.՝ Նախաբանի փոխարէն; Դաշնակցութեան «եկեղեցին»; Դաշնակցութեան «հին ժամկոչ»-ը; Դաշնակցութեան «Նոր ժամկոչ»-ը; Յետադարձ ակնարկ; «Անկախ պետութիւն»; Դաշնակցութեան «դատը»; ճգնաժամեր դաշնակցութեան մէջ; Հակաբօլշեւիկիւնեան Քաջազնունիին հակադաշնակցական Քաջազ-

նունու դեմ; Բուլշևիզմը եւ ազգային դատերը; «խկական ռուս» եւ «խկական» հայ մարդիկ; դաշնակցական «կոմմունիստը»; «Քաղաքական առողջապահություն»; Հայ ժողովուրդը եւ իր հարեւանները; Մենք եւ բուլշևիկները; Մեղադրանքներ: Հայ ազատագրական շարժում; Եկեղեցական կալուածների գրաւում; Հայ-թաթարական ընդհարումները; Բանուորական շարժումներ; Կամաւորական շարժում; Անիշխանատենչ իշխանութիւն; Պարլամենտարիզմը եւ Հայաստանի պարլամենտը; Բիւրօ, ֆրակցիա, կառավարութիւն, «Բուլշևիկեան դիկտատուրան» եւ «իթթիհատական գործելակերպ»; Հայ-վրացական պատերազմը; Հայ-ադրբեյջանական ընդհարումներ; Հայ-թուրքական պատերազմը; Թուրք-բուլշևիկեան դաշինք; Մայիսեան շարժումներ; Հայ զօրքը; Վրացիների «տաղանդը»; Ակամայ նօթեր; Մեր անելիքը; Պահեն դաշնակցութիւնը; Մեր քաղաքական տեսողութեան կէտը; Մեր հարեւանները; Պայքարի ոգին:

303. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Դ.Յ. Դաշնակցութեան «լիկլիդացիան»: (Բուլշևիզմի սնանկութեան առիթով).-Գահիրէ, 1924 . (Տպ. «Յուսաբեր»).- 187 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» ք.6):

304. ՆՃԴԵՅ Գ. Էջեր իմ օրագրէն.- Գահիրէ, 1924 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 66 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» ք.7)

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Խորհրդածութիւններ; Հակամարտութեան օրէնքը; Մեր ապագան վտանգուած; Հայրենապաշտութիւնը; Վտանգաւոր մոլորութիւններ; Մեր մամուլը; Կուսակցամոլութիւն; Պաշտամունքը մէծ մեռելների; Դաստիարակիչ տօներ; Ինքնապաշտպանութիւն; Դեկավարութիւն; Բարոյաշունչ մթնոլորտ; Դաստիարակութիւն:

305. ՉՕՊԱՆԵԱՆ Ա. Դէմքեր.- Փարիզ, 1924 (Տպ. Գեղարուեստական).- էջ 113-132 .- (Հրատարակութիւն հայ կրթական հիմնարկութեան)

Բովանդ.՝ Ն.Վ. Մկրտիչ Խրիմեան

306. ՌՈՒԲԷՆ. Հայ-թուրքական կնճիռը Նախաբան՝ Վ. Նաւասարդեանի.- Կահիրէ, 1924 (Տպ. «Յուսաբեր»).-158 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» ք.3)

307. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Խարխափումներ: Յ.Քաջագնունու «Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը անելիք չունի այլեւս» գրքի առթիւ.- Պոսթըն, 1924 («Հայրենիք»ի տպ.)- 230 էջ:

Բովանդ.՝ «Հին» ու «Նորը»; «Պարզ ինքնագնահատումներ»; Այն, որ Քաջագնունին չի տեսել; «Մեր ժառանգները»; Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը; Վերջաբան:

1925

308. ԱՃԵՄԵԱՆ Լ. Եգիպտահայ տարեցոյց 1926: Բ. տարի: Թարգմանութիւններ, ուսումնասիրութիւններ, փաստաթուղթեր, գրական յոդուածներ, ընկերային եւ քաղաքական հարցեր, զանազան տեղեկութիւններ.-Ալեքսանդրիա, 1925 (Տպ. Ա. Գասապեան).- 240 էջ:

Բովանդ.՝ Արմենակ Եկարեան (1870-1929); Փաստաթղթեր դաշնակից պետական անձնաւորութիւններու Հայաստանի ի նպաստ ըրած կարեւոր յայտարարութեանց եւ պաշտօնական յանձնառութեանց ամփոփումը; Մօտաւոր անցեալէն, Թումուի դէպքին դասը /Ա. Կեպեղեան:

309. ԹԻՐԱՊԵԱՆ Ա. Հայ ժողովուրդի դատաստանին առջեւ 1914-1924 /Գրեց՝ Արամ Թիւրապեան, տնօրէն «Խթան»-ի եւ «AIGUILLON»-ի եւ պատուիրակ ֆրանսահայ կամաւորներու.- Մարսել, 1925 (Տպ. Ա. Երեցեան).- 36 էջ:

310. ԼԵՌ. Անցյալից: Հուշեր, թղթեր, դատումներ: Հայոց հարցը; Հայ հեղափոխական դաշնակցություն; Համաշխարհային պատերազմ; Հեղափոխություն /Առաջաբ.՝ Ա.Կարինյան.- Թիֆլիս: Հրատ. Խորհրդ. Կովկաս, 1925.- 480 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Ներածություն; Գլ. առաջին.1888-1896; Գլ.երկրորդ. Անկում և բարձրացում; Գլ. երրորդ. Հաղթանակ Թուրքիայում; Գլ. չորրորդ. Սկիզբն անկման; Գլ. հինգերորդ. Համաշխարհային պա-

տերազմ; Գլ. վեցերորդ. Յեղափոխություն; Գլ. յոթերորդ. «Անկախություններ»; Գլ. ութերորդ. Խորհրդայնացում; Վերջաբան:

311. ԴԱԶԱՐՅԱՆ Ա. Ս. Վրացյանը և անցյալի իրողությունները: /Երկու խոսք՝ բժ. Ա.Ղ.- Թեհրան, 1925 (Տպ. «Ռոշանայի»)- 60 էջ.- («Գաղափարի» գրադարան; N 1):

312. ՄԻԱՍՆԻԿԵԱՆ ԱԼ. Կուսակցությունները գաղութահայության մեջ /Ալ. Մարտունի.- Բերլին, 1925.-XLVIII, 94 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան; Ընդհանուր դիտողություն; Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը; Դաշնակցությունը; Հնչակեանները; Կոմունիստական շարժումը; Դեպի կոմունիզմ:

313. ՆԱՎԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Դաշնակցության քաղաքական ուղին: (X-րդ ընդհանուր ժողովի առիթով).-Գահիրե, 1925 (Տպ. «Յուսաբեր»)- 179 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» թ. 10):

Բովանդ. Երկու խոսք; I. Դաշնակցության քաղաքական ուղին; Հայ դատի ըմբռնումը; Հայ դատի լուծման հաւանականությունները; II. Դաշնակցության քաղաքական ուղին: Դաշնակցության անելիքը ազգային ներքին ճակատի վրայ; Խորհրդային Հայաստան; Խորհրդային Ռուսաստան; Անդրկովկասի ժողովուրդները; Թուրքիա; Եւրոպական պետությունները; Ընկերւար միջազգայնականը; III. Քաղաքականության ընդհանուր ոգին: Գործակցության սկզբունքը; Ծրագրի վերաքննությունը; Վերջին խոսք:

314. ՆԵՏԻՄ ՍՈՒՍԹԱՖԱ: Հայ եղեռնը: Իմ վկայություններս Նետիմ Մուսթաֆա, Նախկին քարտուղար սուլթան Համիտի եւ տնօրէն Հալէպի բարձրագոյն վարժարանին: Թուրքերէն բնագրէն թարգմանեց Արշակ Ա. Շալճեան.- Գահիրե, 1925 (Տպ. «Յուսաբեր»)- 104 էջ:

315. ՇԱՆԹ L. Մեր անկախությունը.- Բոստոն, 1925 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 305 էջ.- («Հայրենիք» մատենաշար, թ. 1):

Բովանդ. Կամքերու ընդհարում; Ժամանակի ոգին; Մերձաւոր Արեւելք; Հայությունը արեւելքի եւ արեւմուտքի ընդհարման գծին վրայ; Զգտումներու գծած ուղին, Մեր ուղեկիցները; Կեանքի պահանջը:

316. ՇԻՏԱՆԵԱՆ Ա. Ֆաթմա: (Եղերգական դրուագ մը Տեր-Զօրի աքսորավայրէն 1916-1918 թվական) /Հրատարակիչ Սահակ Մ. Սարգիսեան.- Վառնա, 1925 (Տպ. «Լուսարծակ» 1).- 60 էջ:

Բովանդ. Գլ. Ա. «Ապակեգարդ քեռչկ»; Գլ. Բ. Հովանտուհին...; Գլ. Գ. Ֆաթմա իր խղճին հետ; Գլ. Դ. Սուրաֆիկ մայրը; Գլ. Ե. Ճակատագրական դիպուած; Գլ. Զ. Հայոց ազատագրութեան շրջան; Գլ. Ը. Վիլհելմինա «կարմիր անապատին» մէջ:

317. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ Ե. Յիշատակներ Բաղէշի առաջնորդութենէս: Սաղիմական, ուղեգրական, տեղագրական եւ նամակներ: Աղբիւր Սերոբի անմահ եւ անմոռաց յիշատակին /Գրեց՝ Եղիշէ եպիսկ. Զիլինկիրեան.- Երուսաղեմ, 1925.- 134 էջ:

318. ՍԵՊՈՒՀ. Էջեր իմ յուշերէն: Հտ. Ա.- Պոսթըն, 1925 (Տպ. «Հայրենիք»)- 511 էջ:

Բովանդ. Ա. Իթքիհատի թուղթը; Բ. Աւագին պատմությունը; Սահմանը կանցնիմ Կարս; Գ. Նեղ լիւր Վտանգաւոր միջադէպ; Դ. Յայտնություն; Ե. Համազասպ կը դառնայ աքսորէն; Զ. Համաշխարհային տերազմ; Կամաւորական շարժման նախապատրաստություններ եւ ժողով; Է. Ռուս պաշտոնատարն հայկական խնդիրը; Լեւոնի առասպելը Անդրանիկի մասին; Ը. Հանդիպում Անդրանիկին եւ պատմություններ; Կամաւորական ուժերու բաժանում եւ խմբապետներու ընտրություն; Թ. Քանի մը քաջերու անուններ; Զուլֆա; Զենքի խնդիր եւ սպասում; Ժ. Խոյի անապատը; Դեպի Սալմաստ; ԺԱ. Անդրանիկի ժամանումը; Ռուս զորավարին ճառը; ԺԲ. Աշմակի կռիւը; Վաշտերը կը կռին ինքնագլուխ; ԺԳ. Նոր կռիւ; Սմբատ եւ իր վաշտը; Նահանջի լուրեր; ԺԴ. Մեր ճանապարհը դէպի Սարայ կ'բացուի; ԺԵ. Դեպի Սարայ; Սմբատ եւ Նիկոլ ողջակեզ կընեն կռուող քիւրտերը; Կիւրկիզի մեր կռիւը; ԺԶ. Կռիւ քիւրտերու եւ թուրքերու դէմ; Դեպի Ղոթուր; ԺԷ. Զօր Նազարբեկովի հրամանը; Դեպի Պէլեճիկ; ԺԸ. Ռուսական Զուլֆա; Հայ Զուլա; Տիւզ Տաղի կռիւը եւ մեր յաղթությունը; Ի. Ռոստոմ կը ժամանէ; Վեճ Անդրանիկի եւ Ռոստոմի միջեւ; ԻԱ. Ռուս-թուրք ընդհարումներ Ռիմիոյ կողմը; Տիւմանի ճակատամարտը; ԻԲ. Թշնամիին նահանջը Տիւմանէն անդին; ԻԳ. Թշնամին կը նահանջէ դէպի Վան; ԻԴ. Բանակէն հեռանալուս պարագաները; ԻԵ. Վանի

ինքնապաշտպանության շուրջ; Իգտիր, էջմիածին եւ Երեւան; ԻԶ. Դէպի Թիֆլիս; Քանաքեռի դէպքը եւ անոր հետեւանքները; ԻԵ. Ռուս բանակին պատրաստութիւնները գրաւելու Կարինը; Դէպի Բաթում; ԻԸ. Պիթլիսի կոտորածը; ԻԹ. Տրապիզոնէն Բաբերդ; Լ. Բաբերդ քաղաքը; ԼԱ. Երզնկայէն Բաբերդ եւ Սարիղամիշ; Ռուսահայ-Տաճկահայ խնդիրը; Ռուբէն եւ Ես կամաւոր խումբերու մասին; ԼԲ. Ազգ. խորհուրդի ժողովը; ԼԳ. Արեւմտահայերու ժողով; Դէպի Կարս; ԼԴ. Կարսի ժողովուրդը; ԼԵ. Բաբերդի պահպանութեան հարց; ԼԶ. Վրացի զօրավարը Բաբերդի զինուորական հրամանատար կը նշանակէ զիս; ԼԷ. Մեկնում Կարինէն դէպի Բաբերդ; ԼԸ. Բաբերդի պահեստները; ԼԹ. Յոյներ; Դաւադրութիւն հայ զինուորներու դէմ; Խ. Պատրաստութիւններ Քելքիթի համար; ԽԱ. Տեղավորում գաղթականներու; Հայերը կը գաղթեն դէպի Կարին; ԽԲ. Երզնկան կը նահանջէ; Բաբերդէն կը հեռանանք; ԽԳ. Թուրքերը Բաբերդ կը մտնեն; Տեղեկութիւններ Կարինէն; ԽԴ. Մելիք Փարսատանեան եւ Վահագն կը հասնին Բոնակապան; Սմբատի ուժեղ դիմադրութիւնը Տարոնի կողմը:

319. ՓԻՐԱՆԵԱՆ Ն. Արիւնոտ պատմութեան /Գրեց՝ Նազարէթ Փիրանեան.- Պոսթոն, 1925 (Տպ. «Պայքար»ի).- 158 էջ:

Քովանդ.՝ Հոռմիկին երեք մեղքերը; Աղետաւոր հանդիպումը; Ծիածանը:

320. ՖՐԱՆԳԵԱՆ Ե. Հայ միտքը: Երկրորդ գիրք: Խրիմեան Հայրիկ.- Գահիրէ, 1925 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 55 էջ.- (Հրատարակութիւն «Հ. Փեիրիզեան գրական ֆոնտ»ի)

1926

321. ԱՎԿԱԼԲԵԳՅԱՆ Թ. Արսեն Թոխմախյան: Գրական-պատմական ակնարկ.- Ե.: «Հերմես» հրատարակչութիւն.- 1926.- 56 էջ:

322. ԶԱՐԵԻԱՆԴ. Ի՞նչ կը ծրագրեն թուրքերը՝ միացեալ, անկախ Թուրանիա.- [Ա.Տ.], 1926.- 224 էջ:

Քովանդ.՝ Երկու խօսք; Ներածութիւն; Թուրան; Փանթուրանիզմի ծագումը; Փանթուրանիզմը Թուրքիոյ մէջ; Փանթուրանիզմը օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումէն յետոյ; Փանթուրանական գաղափարախօսութիւնը եւ պահանջները; Դէպի իրականացում; Մինջեւ համաշխարհային պատերազմը; Փանթուրանիզմը համաշխարհային պատերազմի ընթացքին (1914-1917); Զինադադարէն յետոյ; Փանթուրանիզմը այսօր:

323. ԶԱՐԵԻԱՆԴ. Կրնա՞նք հաշտուիլ թուրքին հետ.- [Ա.Տ.], 1926.- 47 էջ:

324. ԷԼԶԷՅԻ Է. Ճշմարտութիւնը քեմալական Թուրքիոյ մասին: «Ժուռնալ»-ի թղթակից պ. Էտուարտ Էլզէի կողմէ պատմութեամբ.- Փարիզ, 1926 (Տպագրիչ-հրատարակիչ Յ. Պօղոսեան).- 29 էջ:

Քովանդ.՝ Յառաջաբան; Ա. ճարտասանական նախազգուշացումներ; Բ. Գխարկներու պատմութիւն; Գ. Յաղթանակին զինովութիւնը; Դ. Ենկիւրի; Ե. Ենկիւրին դէռ Թուրքիա չէ

325. ԹՈՐՈՍԵԱՆ Ս., ԳԵՐԱՍԻՄ. Ինչու հրաժարեցանք.- Բարիզ, 1926 (Տպ. Յ. Պօղոսեան).- 39 էջ.- (Մատենաշար «Երեւան» թ. 1)

Քովանդ.՝ Յառաջաբանի տեղ; Իմ պատասխանը Ս. Մասուրեանին; Ինչու հրաժարեցայ; Իմ դիմումի պատմութիւնը (Համառոտ ծանօթութիւններ):

326. ԹՈՒՐԻԿԵԱՆ Մ. Քղիի ճակատի դէպքերը /Գրեց՝ Միհրան Թուրիկեան.- Պէյրութ, 1926 (Տպ. «Հրազդան»).- 86 էջ:

327. ԿԱՐԻՆՅԱՆ Ա. Դաշնակցութիւնը փաստերի դեմ.- Թիֆլիս: «Զակկնիգա», 1926.- 88 էջ:

Քովանդ.՝ Սիմեյոն Վրացյանը փաստերի դեմ; Դաշնակցութիւնը և տաճկահայութիւնը; Հայաստանը 1920 թվին; Դաշնակցական պատվիրակության կազմի և գործելակերպի մասին; Նոյեմբ. 29-ը և դեկտ. 2-ը: Դաշնակցական 'կառավարության քաղաքական ստրատեգիան 1920-ին; Ոլթիի ածուխը և խաղաղասի-

րական բանակցությունները; Խուճապ; Նոյեմբ. 29-ը և դեկտ. 2-ը; Դաշնակցությունը և արևելյան ժողովուրդների ազատագրական շարժումը; Երկու խոսք դաշնակցական նոր փիլիսոփայության մասին; Մի քանի խոսք անցյալի մասին; Հայերի տնտեսական դերը Արևելքում; Ինչ անել; Հավելված: Մի քանի վավերագրեր: Թուրք մեծ ազգային ժողովի արտաքին գործերի կոմիսար Բեքիր Սամիի հեռագրի պատճենը; Դաշնակցական նախարար Ղազարյանի հեռագրի պատճենը; Դաշնակցական կառավարության Վրաստանի դիվանագիտական ներկայացուցիչ Բեկզադյանի հեռագիրը; Արևելյան ճակատի հրամանատար Քյազիմ Կարա Բեքիր փաշայի հեռագրի պատճենը; Ռ.Ս.Ֆ.Խ.Հ. արտաքին գործերի կոմիսար Չիչերինի հեռագրի պատճենը (12 նոյեմբ. 1920); Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական բաժնի և Բեկզադյանի խոսակցությունը; Թուրքիայի մեծ ազգային ժողովի կառավարության հաշտարար պատվիրակության նախագահ Քյազիմ Կարա-Բեքիրի հեռագրի պատճենը; Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի նախագահ Սուստաֆա Քեմալի հեռագրի պատճենը; Խատիսյանի հեռագիրը (29 նոյեմբ.) Ալեքսպոլից; Դաշնակցական կառավարության Ալեքսպոլի պատվիրակության հեռագիրը (30 նոյեմբ.); Հայաստանի կառավարության և Ալեքսպոլի պատվիրակության խոսակցությունը (1 դեկտ. 1920); Դաշնակցության Արեւելյան բյուրոյի որոշումը (1 դեկտ. 1920); Նոր կառավարության ներկայացուցիչ; Դրոյի և Ալեքսպոլի պատվիրակության խոսակցությունը (2 դեկտ. 1920); Խ. Հ.-ի Ռազմական ուժերի հրամանատար Դրոյի դեկրետը (1 դեկտ. 1920):

328. ԿԱՐԻՆՅԱՆ Ա. Հայ ազգայնականների ուղին.- Մոսկվա, Հ.Ս.Խ.Հ. պետհրատ, 1926.- 248 էջ.- (Սոցիալ-քաղաքական գրադարան, թ. 5):

Բովանդ. Հառաջաբան: «Տաճկահայ խնդիրը» յեվ հայ նացիոնալիզմը; Ռուս լիբերալների ձգտումները; Հայ նացիոնալիստների ճգնաժամը; Ազգային խորհուրդներն Անդրկովկասում; Հայաստանի ապագան; Քաղաքացիական պատերազմը Հայաստանում և նրա դրդապատճառները; Հայդուկային էպոխայի պատմությունը; Հայ նացիոնալիզմի նացիոնալիստական պետության մասին; Ահարոնյանի «բաց նամակը Չիչերինին»; Հայկական սիոնիզմը; Արևմտահայ բուրժուազիայի նոր դիվանագիտությունը; Երկու ուղի (Ռամկավարները և ռամկավարությունը); Միմաս Չերազ; Երկու կուլտուրա:

329. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՏՈՆՈՄԻԱՆ» եւ Անտանտան: Վավերագրեր իմպերիալիստական պատերազմի շրջանից /Առաջաբ.՝ Աշոտ Հովհաննիսյանի.- Ե.: Պետհրատ, 1926.- 93 էջ.- («Հայոց հարց»ի շարք: Գիրք առաջին. Հայաստանի հեղափոխության թանգարան):

Բովանդ. Առաջաբան; «Հայոց հարցի» ուսումնասիրության ծրագիրը; Վավերագրեր:

330. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ա. «Համազգային կրիզիսը»: (Նոյեմբ. հեղափոխ. 5-րդ տարեդարձի առթիվ).- Ե.: Պետհրատ, 1926.- 30 էջ:

331. ՄԱՅԻՍ 28 /Մասնակցութեամբ՝ Ա.Ահարոնեանի, Ա.Իսահակեանի, Ա.Խատիսեանի, Ռուբենի, Մ.Վարանդեանի, Ս. Վրացեանի եւ ուրիշն.- Փարիզ. Հրատ. Հ.Յ.Դ. Փարիզի շրջ. կոմիտեի, 1926 (Տպ. Կ.Յ.Ներսէս).- 56 էջ:

Բովանդ. Հայաստանին /Ա.Իսահակյան; Ռուսահայոց ազգային համագումար /Ս.Մասուրեան; Սարտարապատ-Ղարաքիլիսա/; Հայոց ազգային խորհուրդը /Ռուբեն; Մայիսի 28-ը /Ա.Ահարոնեան; Բաթումի դաշնագիրը /Ա. Խատիսեան; Ազատ Հայաստանը եւ Եւրոպան /Ս.Վարանդեան; Հայաստանի Հանրապետութիւնը /Ս.Վրացեան; Նկարներ: Հայաստանի բանակի և իշխանութեան առաջին ղեկավարները; Արամ Հայաստանի առաջին ներքին գործոց նախարարը; Վահան Խորենի Հայաստանի խորհրդարանի անդամ; Ժողովրդական թափօրը երեսնում; Յ. Քաջազունի, Հայաստանի առաջին վարչապետը; Ալ. Խատիսեան, Հայաստանի երկրորդ վարչապետը; Հ. Օհանջանեան, Հայաստանի երրորդ վարչապետը; Ա.Ահարոնեան, Հայաստանի պատ. նախագահը; Յ.Արդուբեան, Հայաստանի Թեհրանի ղեկավարը; Գ.Փաստրմաճեան, Հայաստանի Վաշինգթոնի ներկայացուցիչը; Ա.Սահակեան, Հայաստանի առաջին խորհրդարանի նախագահը; Մ.Վարանդեան, Հայաստանի Հռոմի ներկայացուցիչը; Հայաստանի Հանրապետութեան պետական նշանը; Ա.Էնքիաճեան, Հայաստանի երկրորդ ելեմտական նախարար:

332. ՍԻՆԻ Ա. Հայկ. զորամասը պալքան-թուրք պատերազմին մէջ /Պուլկ. Թարգմ.՝ Ա. Անտոնեան.- Սոֆիա, 1926 (Տպ. «Հայ գիր»).- 11 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք; Յառաջաբան; Պատերազմի նախօրեակին; Մեկնումը; Առաջին զինուած արշավանքը; Պատերազմի դաշտէն; Պահեստի; Թշնամիին հետքերուն վրայ; Ծակատամարտը; Զախցախուած թշնամիին հետապնդումը; Ազատուած քաղաքին մէջ; Եավեր փաշայի գերի բռնուիլը; Յիշատակելի օրուրնէ վերջ; Ծովեզերքին հսկողութիւնը; Պահակութեան գիշեր մը; Սպասումի մէջ; Հիւր րօտօսթոյի; ղէպի Կէլիպօլու; Նոր եզերքին պահպանումը; Վերադարձը; Կատարուած պարտականութիւնը:

333. ԱԼՊՕՅԱԾԵԱՆ Ա. Մինաս Չերազ: Իր կեանքը եւ գործը. Իր 60 ամեայ յոբելեանի առթիւ.- Գահիրե, 1927 (Տպ. Յաբեթ-Պաղտասար).- 368 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան; Ա. Իր դերը հայ իրականութեան մէջ; Բ. Իր մանկութիւնը եւ ուսանողութիւնը; Դ. Յայտնութիւնը; Ե. «Ընտրողական աշխարհաբարը»; Զ. Հայաստանի լուսաւորութեան սատարողը; Է. անրային մարդը; Ը. Ազգային պաշտօնով Եւրոպա ուղեւորութիւնները; Թ. Կեդրոնական վարժարանի տնօրէնութիւնը; Ժ. Պոլսոյ մթնոլորտը եւ իր փախուստը; ԾԱ. Եւրոպայի մէջ հայերը ծանօթացնող; ԺԲ. Վերերեւումը հայրենիքին մէջ; ԺԳ. Կրկին Եւրոպայի մէջ; ԺԴ. Ազգային պատուիրակութեան անդամ; ԺԵ. Կենդանիոյն անմահութիւնը:

334. ԱՐՍԷՆԵԱՆ Վ. Հաճընի անկումը կամ ցեղին յարութիւնը: (Ողբերգութիւն 5 արարուած).- Աթենք, 1927 (Տպ. «Նոր օր»).- 128 էջ.- (Մատենաշար «Նոր օր» ք. 16):

335. ԳԻԻԶԱԼԵԱՆ Գ. Հայ քաղաքական մտքի զարգացումը եւ Հ. Յ. դաշնակցութիւնը /Գրեց Գ. Գիւզալեան.- Փարիզ: Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, 1927.- 156 էջ.- (Մատենաշար «Դրօշակ», ք.66):

Բովանդ. Հ. Յ. Դաշնակցութեան կենսունակութեան զաղտնիքը; Ռուսահայ հասարակական զարգացումը; Ռուսահայ ազգային զարթոնքը; Թիւրքահայոց հասարակական զարգացումը; Ազգի եւ հայրենիքի որոնումը; Հայ յեղափոխութեան ծագումը; Հայ յեղափոխական կուսակցութիւնները և Հայաստանի պետականութեան հարցը; Հայ ազգային հարցի վերջնական լուծումն և Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը:

336. ԵՐՈՒԱՆԴ Հ. Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւն: Իր այսօրը եւ վաղը: Ամերիկայի շրջանակի է. պատգմ. Ժողովի հրապարակային ժողովին առթիւ սեպտեմբեր 4, 1927.- Ֆրենքլին Իւնիլըն հօլ.- Պոսթըն [Ա. տ.]- 32 էջ:

337. ԹԱԳԻՐԵԱՆ Ռ. Արիւն եւ աւիւն (1915-1917) /Տօքթ. Ռ. Թագուրեան.- Վենետիկ, Ս.Ղազար, 1927.- 119 էջ:

338. ԽՐԱՅԵԱՆ Կ. Ծովք-Կէօլճիկ: Պատկերազարդ /Գրեց Կիւրեղ Խրայեան.- Մարսել, 1927 (Տպ. «Արարա»).- 303 էջ:

Բովանդ. Յառաջադիմութեան տարիներ; Զինաթափումի լուրեր; Զինահաւաքման գործը բացարձակ; Ծովք գիւղի պաշարումը; Բանտարկեալներուն չարչարանքները; Թորոս Թորոյեանի գահավիժումը; Գաղտնի զէնքերը եւ Տ.Պօղոս քահանայի նահատակութիւնը; Տեղահանութիւն; Մեկ շաբաթ աւերակներու մէջ; Խումբ մը կտրիճներ; Ս. Նշան կղզի տեղաւորուելէ յետոյ; Օր. Սուլթան Տեր-Մարկոսեան; Երկրորդ կռիւ; Երրորդ փորձէն վերջ զինուորական մեծ ջոկատ մը; Ծովքը մեռելաստան; Աւերակաց զաւակներ:

339. ԿԱՐԻՆՅԱՆ Ա. Հեղափոխական յեղ ազգային շարժումները Անդրկովկասում 1905-ին.- Մոսկովա, ԽՍՀՄ ժող. կենտր. հրատ., 1927.- 104 էջ:

Բովանդ. Յերկու խոսք; Բագուն և Անդրկովկասը 1905-ին; Գյուղացիական շարժումը Գուրիայում և Վրաստանում; Հայ-թուրքական ընդհարումները; Բանվորական շարժումը; Շենդրիկովների հոսանքը; Վերջաբանի փոխարեն:

340. ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԻՐ ՀՈԳԵՎԱՐՔԻ ՕՐԵՐՈՒՆ. Բարիզ, 1927 (Տպ. «Երեւան»-ի).- 24 էջ.- (Մատենաշար «Երեւան»ի, քիւ 3):

341. ՄԱՆԱՆԴՅԱՆ Հ. Նյութեր հին Հայաստանի տնտեսական կյանքի պատմության: 1: Արտատպ. ՀՊՍՀ գիտ. և արվեստի ինստիտուտի տեղեկագրի ք.2-ից.- Ե.: 1927.- 14 էջ:

342. ՅԵՐԶՆԿԵԱՆ Ա. Աշխատավորության դատարանին: (Էջեր դաշնակցականների գործերից).- Թիֆլիս, 1927 (Տպ. «Ձարիա Վաստոկա»).- 66 էջ:

Բովանդ. Անճարակ պատգամավորություն; Պատասխանատուները; Մի անյաջող փորձ; Ալեքսանդրապոլի խորհրդակցութիւնը; Մայիսի 28-ը; Հայ բուրժուազիան եւ նրա քաղաքական օրինատացիան:

343. ՆԺԴԵՅ Գ. Որդիների պայքարը հայերին դեմ.- Սեւանիկ, 1927 (Յրատ. և տպագր. «Գողթան» գրատան).- 102 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք; Անդունդի եզերքին; Կեղծիքի գերութիւնը; Կեղծիքը զինաթափած ժողովուրդը; Նախ մարդ; Ինքնաճանաչութիւն; Պատճառ եւ հետեւանք; Անբարոյաւետ խօսքը; Արիադաւան ժողովուրդ; Հայրենիք եւ հայրենասիրութիւն; Չարարեւտ տականքները; Առիծածին մայրեր; Մի նախագիծ; Բախտորոշ մտաւորականութիւն; Կերքին խօսք:

344. ՉԵՐԱՉ Մ. Ազգային խնդիրներ: Պատասխան առ պ. Արշակ Ալպոյաճեան.- Փարիզ: Յրատ. Օշական, 1927 (Տպ. Մասիս).- 42 էջ:

345. ԶԵՄԱԼ-ՓԱՇԱ. Հայկական հարցը /Առաջաբ. Աշոտ Հովհաննիսյան.- Ե.: Պետհրատ., 1927.- 126 էջ.- («Հայոց հարց»-ի շարք: Գիրք երկրորդ): Վերնախոր. Հայաստանի հեղափոխութեան թանգարան

Բովանդ. Առաջաբան; Պատմութեան մի քանի էջեր; Աղանայի դեպքերը; Տաճկահայաստանի ռեֆորմների նախագիծը; Արևելյան Անատոլիայի անցուդարձը համաշխարհային պատերազմի ընթացքում; Եզրակացություն; Հավելվածներ:

346. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Տաճկահայաստանը ռուսական տիրապետութեան տակ (1914-1918): Տաճկահայոց գաղթաշարժը եւ անոնց դերը Հայաստանի Հանրապետութեան կազմութեան մեջ.- Բոստոն, 1927.- 187 էջ, քարտեզ:

Բովանդ. Յառաջաբան; Գլ. Ա. Ընդհանուր ակնարկ մը; Գլ.Բ. Բասէն եւ Ալաշկերտ; Ազգային վարչութիւն; Առաջին նահանջը եւ արտաքելումը; Համայնքն ու շինարար. աշխատանքները; Գլ. Գ. Վան-Բուլանուխ-Մալազկերտ; Մեծ նահանջը; Գլ. Դ. Մուշ-Սասուն, Էրզրում-Տրապիզոն; Տարօնի շրջանի քարտեզը; Նորէն նահանջ; Գլ. Ե. Ռուսական յեղափոխութիւնը եւ Տաճկահայաստանը; Կուսակցական կեանքը; Արեւմտահայ առաջին համագումարը; Տաճկահայաստանի նահանգապետութիւնը; Ապահովութեան խորհուրդը եւ Տաճկահայ գործը; Գլ. Զ. 1918-ի պատերազմը; Տաճկահայաստանի անկախութեան յայտարարութիւնը; Կռիւ եւ պարտութիւն; Գլ. Է. Գաղթաշարժը եւ անոր հետեւանքները:

347. ՍԻՒՆԻ Ա. Հայկ. զօրամասը Պալքան-թուրք պատերազմին մէջ /Պուլկ. թագ. Մ.Ա.Անտոնեան.- Սօֆիա, 1927 (Տպ. «Հայ գիր»)- 111 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք; Յառաջաբան; Պատերազմի նախօրեակին; Մեկնումը; Առաջին զինուած արշավանքը; Պատերազմի դաշտէն; Պահեստի; Թշնամիին հետքերուն վրայ; Ճակատամարտը; Զախցախուած թշնամիին հետապնդումը; Ազատուած քաղաքին մէջ; Եավեր փաշայի գերի բռնուիլը; Յիշատակելի օրուրնէ վերջ; Ծովեզերքին հսկողութիւնը; Պահակութեան գիշեր մը; Սպասումի մէջ; Հիւր Ռօտոսթոյի; Դէպի Կէլիպօլու; Շարքէօյ; Նոր եզերքին պահպանումը; Վերադարձը; Կատարուած պարտականութիւնը; /Թարգմ. Միք. Անտոնեան; Վկայական /Մայօր Դըրվինգով; Համհարզ կապիտան Նիքօլօվ:

348. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Սիմոն Զավարեան (գիծեր իր կեանքէն).- [Ա.Տ.], 1927.- 98 էջ.- («Հայրենիք» մատենաշար թել 4):

Բովանդ. Պատանեկան որոնումներ; Բեկում; Կենտրոնին մէջ; Ժընեւի մէջ; Կովկասում; Բարոյական աշխարհայացքը; Պոլիս եւ Մուշ; Յուդարկաւորութիւն եւ թաղում:

349. ՏԵՐ-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Յ. Մարաշի ջարդը 1920-ին եւ պատմական համառօտ ակնարկ մը իր անցեալին վրա /Աշխատասիրեց Յովսէփ Տեր-Վարդանեան.- [Երոսաղեմ], 1927 (Տպ. Արաքս-Բ. Թոփալեան).- 132 էջ, նկ. դիմանկ.:

350. ՔՐԱՅԹ-ՊՕՆԱՌ Ա. Հայկական խնդիրը /Աթօնի Քրաֆթ-Պօնառ, փոխնախագահ հայասերներու միջազգային դաշնակցութեան գործադիր ժողովին.-Ժնեվ, 1927 (Տպ. Հայ դպրոց).-128 էջ, 6 էջ հայկ. էջագր.

Բովանդ. Արդարութիւն; Դաշնադրական արդարութիւն /Ա.Ահարոնեան; Համերաշխութիւն; Ապաստաններ; օգնութիւնը, մշակույթ; Եզրակացութիւն; Յավելուած: Սովետ. հայ Հանրապետութիւնը:

351. ԱՐՄԵՆ Մ. Ձուբեյիդա: Պատմվածք.- Ե.: Հրատ.«Երիտասարդ բոլշևիկ»-ի գրադարան, 1928.- 36 էջ:

352. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ Գ. Անդրանիկ (իր կեանքն ու կռիւները).- Սոֆիա, 1928 (Տպ. Արաքս-Սոֆիա).- 32 էջ:

Բովանդ.՝ Անդրանիկի կեանքը Շապին-Գարահիսարի մէջ; Յեղափոխական գործունեութիւն Տաճկահայաստանի մէջ; Անդրանիկ Պոլսկարիոյ մէջ; Համաշխարհային պատերազմ; Անդրանիկ մեծ պատերազմէն յետոյ մինչեւ իր կեանքին վերջին օրերը:

353. ԽՈՒՊԵՍԵՐԵԱՆ Վ. Լ. Օրագրութիւն ուղեւորութեան Յերոպա Սահակ Բ. կաթողիկոսին Կիլիկիոյ.- Հալէպ, 1928 (Տպ. «Արաքս» թ.3 Թօփալեան).- 7 էջ հայկ. էջագր.- 219 էջ:

354. ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԿՍԿԻԾՆԵՐ: Վաւերագրեր Կիլիկիոյ կաթողիկոսական դիւանէն. 1903-1915 /Երկու խօսք Զ. Պզտիկեան.- Բեյրութ, 1928 (Տպ. Հրազդան).- 207 էջ:

355. ՂԱԶԱՐԵԱՆ Ա. բժ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան արդի քաղաքականութիւնը: Պր. Առաջին.- Թեհրան, 1928 (Տպ. «Փարոս»).- 44 էջ.- («Գաղափար»ի գրադարան, թ. 5):

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Նախաբան; Ո՞վ է դաւաճումը; Հին ու նոր Թիւրքիա, Քիւրդիստանի ազատագրութիւնը եւ թիւրքահայ դատը:

356. ՆԵՄԵՍԻՍ. Թուրքերը եւ մենք: (Վերգնահատումներ); Երկրորդ տպագրութիւն /Շահան Նաթալի.- Աթենք, 1928 (Տպ. «Նոր օր»).- 93 էջ:

357. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ Մ. Սգապսակ Հաայստանի.- Փարիզ, 1928 (Տպ. Յ. Թիւրապեան).- 48 էջ:

Բովանդ.՝ Զօրավար Անդրանիկին; Որբերու կոչը; Հայ զինուորին երգը; Կարսի պատմութիւն; Անդրանիկի մահուան առթիւ; Անդրանիկ իր հայրենիքին; Անդրանիկի կոչը կամաւորական բանակին; Էնվեր կը թելադրէ Անդրանիկը; Անդրանիկ Էնվերի կը պատուասխանէ; Էնվեր կը պատասխանէ Անդրանիկի; Զօր Անդրանիկ կը խօսի: [Զափածո]:

358. ՏԵՐ-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Յ. Ինթիլի-Այրանի սպանդը 1916: Սուր մնացած էջ մը Մէծ Էղեռնէն.- Երուսաղեմ, 1928 (Տպ. Սրբոց Յակոբեանց).- 63 էջ:

359. ԱՃԵՄԵԱՆ Հ. Հայոց Հայրիկ: Առաջին հատոր: Կենսագրութիւն: Հայր Սիմոն Երեմեան-Ատրուշանի յառաջաբանով.- Թաւրիզ: Հրատ. Մարգար Յակոբեանի, 1929 (Տպ. Ատրպատականի Հայոց թեմական).- 856 էջ:

360. ԲՅՈՒՐԱՏ Ս. Վերջին բերդը: Պատմ. վեպ. Կոպտացող վերքեր հայութեան սրտէն.- Հալէպ: Սուրիահայ հրատ., 1929.- 185 էջ.- (Ժամանակակից մատ.-շաբ. «Վ. Ս.» Դիւրատ թ. 31):

361. ԵՐԱՄԵԱՆ Հ. Յուշարձան: Հտ Ա-Բ.- Ալեքսանդրիա: Հրատ. «Յուշարձան»-ի կեդր. հրտ. յանձնախումբի, 1929. (Տպ. Ա.Գասպարեան) Հտ. Ա.- 502 էջ:

Բովանդ.՝ Վան Վասպուրական; Հայկական հարց; Վան պատերազմի ընթացքին; Ներսէս Վարժապետեանի եւ Ֆօրսթեր անգլիացիի հայացքները Հայկական հարցի շուրջ; Յառաջադիմական միութիւն,

1897; Մ. Փորթուգալեանի գործունեութիւնն ի Վան; Կուսակալ Հասան փաշա; Հասան փաշայի քաղաքականութիւնը, խրիմեանի պատգամները եկեղեցական բարեկարգութեան եւ իր հայացքները Հայկ. խնդրոյ մասին, 1885; Ընդհանուր հալածանք; Գարեգին Մանուկեանի մէկ նամակը.- Հայաստանի աղաղակը; Հայոց պատմութեան դասի խնդիրը; Սասնոյ առաջին դէպքը, 1894 միսիոներութիւններ; Պատմական տեսութիւն մը Հայկական յեղափոխութեան շուրջ; Վերջին հարց մը; Վանի սեւ տարին, 1895 սեպտ.-1896 հոկտ., Համիտեան կոտորածներ; Վանի ջարդերու նախնաք դէպքերը; Եղեռնի ութնեակը, 3-10 յունիս, 1896; Թուրք ջարդարարն ու հիւպատոս անգլիացին գործակից; Վանի նահանգին կոտորածները; ճերմակ ջարդի փորձեր եւ Ստեփան Մելիքեան գազանագլուսպի դերին մէջ; Ապտիւլ Համիտ եւ պետութիւնները Պիղատոսի դերին մէջ; Համէեան Բարթողիմէոս եպիսկ.-ի պատրիարքական Յեղապահութիւնը; Վանայ սեպտեմբերեան դէպքը եւ քօմիսէր Հաքիբ փաշա; Ֆրանսական միսիոն ի Վան, 1896; Ռուսաց հիւպատոս Վլատիմեր Մայելսքի; Տեսակցութիւն մը Անգլիոյ դեր-հիւպատոս Ռիլեմսի հետ.- Հիւսէին խան պարսից հիւպատոս; Հագարապետ Չերքէզ էմին; Վանի աղէտին այլ եւ այլ տեղեկագրերը; Անջրպետ մը 1896-1908; Ամերիկեան միսիոն տօքթ. Ռէյնօլտ եւ տօքթ. Ըշըր; Գերման միսիոն եւ գերման հնախոյզներ; խրիմեանի կաթողիկոսութիւնը; Ռուսահայ կալուածոց խնդիր, 1903; Քաղուած մը Երեւանէն գրուած նամակ մը /Եղիշե Թերլեմեզեան, Հտ. Բ.- 540 էջ:

Բովանդ. Վանի վիլայեթ-1896-1908; Կոչ հանգանակիչ մասնաժողովոյ ի նպաստ թրքական Հայաստանի տառապեալ հայերին; Անդրանիկն ի Վան-1904; Դաշնակցութեան գործունեութիւն ի Վան; Դաշնակցական գործիչ Արամ Մանուկեան; Իթքիհատական շրջան 1908-1914; Թուրք սահմանադրութեան գաւելտը; Կիլիկեան ջարդեր; Խայծեր-հայ մեպոսները; Դաշնակցութեան դիրքն ի Վան Դաւոյ մատնութենէ վերջ; Վանի վարչական կեանքը իթքիհատական շրջանին; Կուսակալ Պէքիթ Սամի պէ; Թրիպոլեան պատերազմ եւ թրքական շօվինիզմ, 1911; Հայ զինուորագրութեան հարցը; Խորէն արքեպիսկոպոս Սուրատրէկեան; Ալեքսանդր Քալանթար-կովկասահայութեան սուզը; հոկտ. 1913; Կիսամեակ մը ի Բիւզանդիոն ու եռամսեակ մը Յիզմիր; Կ. Պոլսոյ մեծ դէմքերը; Ռուսական ծրագիրը; Ֆրանսական եւ ռուսական դեսպանները; Իզմիրի ընդհ. կեանքը; Եգիպտոս, Պատմական յուշեր; Սկիզբն հայկական ողբերգութեան եգիպտահայութեան նպաստները; Հայոց բնաջնջման ծրագիրը; Վանի ազատութեան ութսուն օրերը; Վանի նահանջները, յունիս 1915-մարտ 1918; Այլեայլ տեղեկութիւններ սուլտացիոյ մասին; Կիլիկեան լէգէոն; Քէմքի հերոսը; Քաղաքական վերջին դրուագներ; Ռուս յեղափոխութիւն եւ կովկասեան ճակատ; Զինադադար եւ Վերսալի դաշինքը; Սեմիրի դաշնագիրը; Կիլիկեան վերջին անցուդարձերը; Ա. Խատիսեանի առաքելութիւնը 1920; Կարսի աղէտը; Սովիեթ Մոսկուայի քաղաքականութիւնը; Հայոց ընդհանուր կացութիւնը; Իզմիրի աղէտը:

362. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ա. Դաշնակցութեան առիթով.- Մոսկվա, 1929.- 64 էջ:

363. ՄԱԿԱՐՅԱՆ Ա. Յուշագիրք Թրակիոյ եւ Մակեդոնիոյ հայ գաղութներու.- Սելա-նիկ, 1929 (Տպ. «Հորիզոն» օրաթերթի).- 640 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Հայ կուսակցութիւնները Թրակիոյ եւ Մակեդոնիոյ մէջ; Հայերու զինուորագրութիւնը; Պ. Գեւորգ Փափագեան; Հայ կամաւորական խումբեր; Քաջն Անդրանիկ; Գարեգին Նժդեհ; Մեօլեօզի հայդուկներու ինքնապաշտպանութիւնը:

364. ՄԵԼԻՏԻՆԵՑԻ Գ. Նախնիրներ (1915-1918).- Բոստոն, 1929 (Տպ. «Հայրենիք»)- 219 էջ:

Բովանդ. 1895-ի կոտորածը եւ Մալաթիոյ հայութեան դիմադրութիւնը; Պատերազմի թոհ ու փոհին մէջ հայոց զինաթափումը; տեղահանութիւն, հայ զիւղերու բնաջնջում:

365. ՆԺԴԵՅ Գ. Բաց նամակներ հայ մտաւորականութեան.- Պեյրութ, 1929 (Տպ. «Հրազդան»)- 32 էջ.- (Մատենաշար «Ձահակիր» թ.8):

366. ՊԱԼՅԱՆ Հ. Սարգիս Տիւրունի կամ եղբայրասպան գնդակը.- Բեյրութ, 1929 (Տպ. «Լիբանա»)- 92 էջ:

Բովանդ. Սիս ութսունական թուականներուն; Հայ յեղափոխական շարժումի ծագումը; Յարութիւն Քէտրեան; Սարգիս Քէտրեան (Տիւրունի); Կիլիկիոյ անկախութեան հռչակումը; Սարգիս ի Սուրիա; Լիբանահայ գաւառական ժողովի ընտրութիւն; Սարգիս աքսորական; Սարգիսի եղերական վախճանը; Կառավարական հետապնդում, ձերբակալութիւններ; Յուղարկավորութիւն:

367. ՊԱՐԹԵԻԱՆ Ս. Անմահ բոցը: Տոան երեք արարուած: (Տեղահան հայութեան ճգնաժամէն).- Փարիզ, 1929.- 62 էջ:

368. ՉՈՒԲԱՐՅԱՆ Գ. Դաշնակցության տաճկական օրենսդրական և հայրենիքի փրկության կոմիտե.- Ե.: Պետհրատ, 1929.- 86 էջ:

369. ՍԵՊՈՒՅ. Էջեր իմ յուշերեն:

Հտ. Բ.- Պոստոն, 1929 (Տպ. «Հայրենիք»)- 315 էջ, նկ.:

Բովանդ. Քանի մը խօսք; Գլ. Ա. Աշքալէն նոր կետ; Գնդ. Սորել; Առաջին գունդի առաջին գումարտակը; Զոր Օտիշիլիժէ կուզէ տեսնել զիս եւ կը հարցաքննէ; Մուրատին հետ կը մեկնիք Ա. Գունդի առաջին գումարտակը; Զինուորներու որոշումը; Գլ. Բ. Մուրատի վրդովումը եւ սպառնալիքները; Սմբատի յաջողութիւնները Պիթլիսի ճակատին վրայ; Աշքալէի լքումը; Թնդանօթներու դերը; Երկու Միքայելներ; Թշնամին կրած վնասները; Կարնոյ պաշտպանութեան խնդիրը եւ խալէպնիկով; Սաստիկ կռիւ ճակատին վրայ; Գլ. Գ. Քարաքէշիշով կը փախչի Էրզրումէն; ճակատի մասին խորհրդակցութիւն գնդ. Սորելի հետ; Հարիւրապետ Կենճեցեան; Պատերազմը կը վերսկսի մեծ թափով; Կենճեցեանի հերոսական մահը; Գերիի մը տեղեկութիւնները; Գլ. Դ. Ստեփան կը հասնի Էրզրումէն; Կեսարացի ճէպէճի Սարգիս եւ Չպուլըքցի Միքայել օրուան հերոսները կը հանդիսանան; Ալաճա թուրք գիւղի պարագան; Սորել կը հրահանգէ «գաղթեցնել» Ալաճան; Մեր յաղթանակը եւ կորուստները; Գլ. Ե. Գարապըլըզի կռիւին վեցերորդ եւ վերջին օրը; Զինուորական խորհուրդ; Կռիվներ Թարքունի շուրջը եւ հարիւրաւոր թուրք զոհեր; Գլ. Զ. Անդրանիկ Կարին կը մտնէ մեծ շուքով; Կը փոխադրուիմ Կարին; Մուրատի գանգատները Անդրանիկին; Գլ. Է. Զօր Անդրանիկ եւ Վարդան Շահպազ; Անդրանիկի անխելք գրոհը; Գլ. Ը. Կարնոյ անկումին պարագաները; Ժողովուրդը անվճար դուրս կելլէ Կարինէն; Գլ. Թ. Քեօփրի Քեօյի հրկիզումը; Եաղան բոցերու մեջ; Դէպի Գոմաձոր; Ռուսական Բասէն; Գլ. Ժ. Սեբաստիոյ խորոխոն գիւղացի հերոս նշան; Գլ. ԺԱ. Դէպի Կարս ճամբան; Մեր զօրամասին հանդիսաւոր մուտքը ի Կարս; Կարսի բերդին մեր կալանաւորներու փախուստը; Դէպի Ալեքսանդրապոլ; Վրացիները կը դավադրեն հայոց դէմ; Գլ. ԺԳ. Սարի-Գամիշի անկումը; Գանձակի շրջանին պաշտպանութեան խնդիրը; Գլ. ԺԴ. Կարս կիյնայ; Մազրայի կռիւը; Վրացական դաւաճանութիւն; Գլ. ԺԵ. Մեր վերելքը դէպի Կազբեկ; Գլ. ԺԶ. Օսթիկներու յարձակումը; Դէպի Մոսկուա մեր ճամբորդութեան նպատակը; Գլ. ԺԷ. Դէպի Աստրախան; Այլացեղբանակ; Գլ. ԺԸ. Ռոստոմ կը մեղմացնէ մեր վիշտը; Բագուի պաշտպան զինուորական ուժերը; Գլ. ԺԹ. Շահումեան կը հակառակի անգլիացիներու մուտքին; Գլ. Ի. Ստեփան եւ Վահագն ի զուր կերթան վերցնելու հերոս Մուրատի մարմինը; Գլ. ԻԱ. Անկում Շահումեանի կառավարութեան; Շահումեան կը ձերբակալուի; Բագուի անկումը; Գլ. ԻԲ. Իմ որոշումը Հայաստան մեկնելու; Շահումեանի ողիսականը եւ վախճանը; Գլ. ԻԳ. Համազասպի զօրամասը; Գլ. ԻԴ. Համազասպը նորէն կը տեսնինք; Գլ. ԻԵ. Ստեփան դէպի Ղզլար կը մեկնի; Կռիւներու պատմութիւններ; Գլ. ԻԶ. Դէպի սուրբ խաչ; Գերմանուհիին տունը; Գլ. ԻԷ. Ստանիսլաւ գիւղը; Գլ. ԻԸ. Վլադիմիր գիւղին մէջ Սեդրաք վարժապետ; Ճամբաներ դէպի Հայաստան; Գլ. ԻԹ. Բոլշեվիկները հանդէպ դաշնակներուն; Մեծաքանակ սպանդ բարձրաստիճան ռուս զինուորականներու; Գլ. Լ. Գուրգեն Հայկունի; Տրապիզոնցի Երամեան; Գլ. ԼԱ. Սուրբ խաչ կայարանը եւ հայ գաղթականութիւնը; Սողոմոն Թեկերեան իբրեւ չեկիստ; Գլ. ԼԲ. Մթութիւնը օժանդակ լաւ ծրագիրներու; Գլ. ԼԳ. Դէպի Կիսլաուտսկ; Գլ. ԼԴ. Ծրագիրս կը յայտնեմ երկու կարնեցիներուն; Մելիք Յովսէփով; Գլ. ԼԵ. Նոր կռիւներ; Զօր. Շկոտայի յարձակումը; Գլ. ԼԶ. Եւ վերջ: Դէպի Նովորոսիսկ եւ Կերչ; Հեռագիր Հայաստանի կառավարութենէն:

370. ՏՕՆԻԿԵԱՆ Տ. Հայկական փոթորիկը: (Տեսածներէն, լսածներէն, մտածածներէն) /Գրեց՝ Տ. Տօնիկեան.-Գահիրէ, 1929. (Տպ. Յաբեթ-Պաղտասար).- 53 էջ:

371. ՓՈՒՍՈՒԼՅԱՆ Մ. Դրուագներ Չնգուշի անցեալէն.- Հալեպ, 1929 (Տպ. «Արաքս» Բ. 3. Թօփալեան).-206 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ. 1895-ի հայկ. ընդհ. կոտորածը եւ չնգուշահայութիւնը; Չնգուշի 1909-ի ինքնապաշտպանութիւնը; Հայկ. լեգէոնի կազմութիւնը եւ ամերիկաբնակ չնգուշահայութիւնը; Յարգանք Արարայի նահատակներուն:

1930

372. ԱՎԱԳԵԱՆ Յ. Այսպէս ապրեցանք.- Նիւ Եորք, 1930.- 135 էջ:

Բովանդ. Փախի օրերուն (Վասպուրականի նահանջին առթիւ); Հայու հոգի; Զոհը; Քարե աստծուն վրեժը; Բաղդազուրկները; Հայրենիքին երազը:

373. ԻՆՉՊԵՍ ԾՆԱԻ «ԱԶԱՏ ՈՒ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ»:- Պարիզ, 1930 (Տպ. Պ. Էլեկեան).- 32 էջ.- (Հաւելուած Երեւան-ի):

Քովանդ. Փետրուարեան յեղափոխութիւնը; Հոկտեմբերյան յեղափոխութիւնը; Տրապիզոնի բանակ-
ցութիւնները; Սէյմը կը յայտարարէ Կովկասը անջատուած խորհրդային Ռուսաստանէն; Բաթումի բանակ-
ցութիւնները; «Անկախութիւններու» հրատարակումը կամ ինչպէս թուրք, վրացի ու հայ իրենց գլուխն
առած կը փախչին; Հայաստանը դաշնակ ճիրաններու մէջ; Խոստովանութիւններ:

374. ԽԱՏԻՍԵԱՆ Ա. Հայաստանի Հանրապետութեան ծագումն ու զարգացումը.-
Աթենք, 1930 (Տպ. «Նոր օր»).- 367 էջ:

Քովանդ. Գլուխ առաջին. Ռուսաստանի ժամանակաւոր կառավարութիւնը եւ հայերը; Գլ. երկրորդ.
Անդրկովկասեան կոմիսարիատը եւ բանակցութիւնները թուրքիոյ հետ; Գլ. երրորդ. Տրապիզոնի
խորհրդաժողովը; Գլ. չորրորդ. Թուրք անդրկովկասեան պատերազմը եւ Պաթումի բանակցութիւնները; Գլ.
հինգերորդ. Անդրկովկասեան միութեան խանգարումը եւ Հայաստանի անկախութեան հռչակումը; Գլ.
վեցերորդ. Չորս ամիս Կ. Պոլսոյ մէջ; Գլ. յոթերորդ. Իմ մասնակցութիւնը Քաջագունիի դահլիճին; Գլ.
ութերորդ. Իմ վարչապետութեան շրջանը; Գլ. իններորդ. Հայաստանի սահմաններու ընդարձակումը եւ
1919 մայիս 28-ի աքտը; Գլ. տասներորդ. Դաշնակիցները Կովկասի եւ Հայաստանի մէջ; Գլ. տասներեակե-
րորդ. 1920 թ-ի զարումը եւ մայիսեան ապստամբութիւնը; Գլ. տասներկուերորդ. Ռեդեւորութիւն Եւրոպա,
Եգիպտոս եւ Իզմիր; Գլ. տասներեքերորդ. Պատերազմ թուրքիոյ հետ, բոլշեւիկներու յարձակում եւ Հա-
յաստանի հանրապետութեան անկախութեան անկումը; Գլ. տասներչորսերորդ. Ալեքսանդրապոլի բանակ-
ցութիւնը եւ դաշնագրի կնքումը; Գլ. տասնհինգերորդ. Խորհրդային իշխանութիւնը Հայաստանի մէջ; Գլ.
տասնվեցերորդ. Ռեդեւորութիւն Փարիզ եւ Լոնտոն; Գլ. տասներօթերորդ. Լոնտոնի խորհրդաժողովը եւ
Մոսկուայի թուրք-բոլշեւիկեան դաշնագիրը (15 մայիս, 1921թ.); Գլ. տասներութերորդ. Էնկիլիի դաշնագիրը
(20 հոկտ. 1921); Փարիզի խորհրդաժողովը (25 օգոստ. 9 սեպտ., 1922); Գլ. տասնըիններորդ. Լոզանի
խորհրդաժողովը (Նոյ. 1922, 24 յուլ. 1923); Գլ. քսաներորդ. Հայկական Հարցը Լոզանի խորհրդաժողովէն
յետոյ մինչեւ մեր օրերը:

**375. ԾՐԱԳԻՐ Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան.- Պարիզ, 1930 (Տպ. Պ. Էլէ-
կեան).- 8 էջ:**

Քովանդ. Յառաջաբան; Նպատակ; Քաղաքական սկզբունքներ; Սահմանադրական երաշխաւորու-
թիւններ; Ընկերային եւ տնտեսական սկզբունքներ; Հողային հարց; Կրթութիւն եւ մշակույթ:

376. ԾԻՉՄԵՆԵԱՆ Մ. Պատմութիւն ամերիկահայ քաղաքական կուսակցութեանց
(1890-1925) /Գրեց՝ Սանուկ Գ. Ճիզմէճեան.- Ֆրեզնո, 1930 (Տպ. «Նոր օր»ի).- 14 էջ հայկ.
էջագր.- 552 էջ:

Քովանդ. Երկու խօսք; Առաջին մաս. Հայեր Ամերիկայի մէջ; Միսիօնարներ ընդդէմ յեղափոխութեան;
Գարեգին Հիթեան; Պատուելի Հիչքօքի շրջաբերականը; Յովսէփ Վրդ. Սարաճեան; Նշան Կարապետեան;
Դժգոհութիւն հնչակեան կեդրոնի դէմ; Հնչակեան կամաւորներ; Հայանպաստ պրօպականդ ամերիկա-
ցիներու մէջ; Յովհաննէս Խաչումեան /Գրեց՝ Ա. Տիրան; Ալիս Սթօն Պլէբուէլ; Սայրըս Համլինի նամակը;
Ֆրէնտս աֆ Արմենիա; Միսիօնարայ վախն ու մտահոգութիւնը; Հիչքօքի եւ Պարթընի թռուցիկը; Գաղու-
թային շարժումներ; Հանգանակութիւն ի նպաստ Ձէթունի; Հնչակեան բաժանում; Համազգային անդրա-
նիկ համաժողով Ամերիկայում; Միութիւն եւ պառակտում հնչակեան եւ վեր հնչակեան երկու հատուած-
ներու միջեւ; Միութեան հանդէսը Պոստոնի մէջ; Հնչակեան պառակտում; Միսօ-Շահեն - երկու զոհեր;
Պայքար եւ սպանութիւններ; Դաշնակցական գործեր-Վռամեան; Միութեան ջանքեր; Արմենիա; Վերակազ-
մնայնութիւն բաժանում-1906; «Ազգ»; Կուսակցական երկու դժբախտ սպանութիւններ; Արփիար Արփիա-
րեան; Մուրատ (Հանքարծում Պօյաճեան); Բարիզի քօնկրէն; Երկրորդ մաս. Օսմանեան սահմանադրու-
թեան հռչակումը եւ դաշնակցական գործունէութիւնը; Երիտասարդ թուրքեր; Սոցիալ Դեմօկրատ հնչակ.
կուսակցութիւն; Հնչակեան քսան կախաղաններ; Հայ սահմ. Ռամկավար կուսակցութիւն; Ատանայի
ջարդը; Ներքին կռիւներ - «Բաց ու գոց»-ի խնդիր; Տոքթ. Նազարէթ Գալուստեան; Արմենակ Նազարէթեան;
Եգիպտոսի ինքնապաշտպանութեան քօմիթէն, եւ միջ-կուսացական խառն մարմինը; Համաշխարհային
պատերազմը-օգոստ. 2, 1914; Կոտորածի ուրուականը; Ազգային պաշտպանութեան-Ամերիկայի
յանձնախումբը; Ազգային պաշտպանութեան միութիւն, Ամերիկայի; Կովկասի կամաւորական շարժում;
Ռամկավար կամաւորներ; Վանի ինքնապաշտպանութիւնը եւ Ամերիկայի Ռամկավարներու մասնակ-
ցութիւնը; Վասպուրականի ազգային եւ կուսակցական գործեր /Գրեց՝ Շավարշ Հովիւեան; Հ.Ս.Ռ. կուսակ-
ցութիւնը Պոլսոյ մէջ; Հ.Ս.Ռ. կուսակցութեան դերը ներքին չարիքի դէմ; Ատանայի ահռելի եղեռնը;
Պապիկեանի տեղեկագիրը; Հ.Յ. դաշնակցութիւնը իթթիհատի հետ ազգին սուգը կը ծաղրէ; Համբավաւոր
համերաշխութիւնը; Հ.Ս.Ռ. կուսկց. առաջին պատգամաւորական ժողովը; Հ.Ս.Ռ. կուսակց. նոր ուղղութիւնը
Վասպուրականի մէջ; Աղթամարի ոճիրն ու աւարարութիւնը; Ա. Վռամեան եւ Պետրոս պէյ Գափամաճեանի
սպանութիւնը; «Վան-Տոսպ»-ի երեւումը; Դաշնակցութեան հրէշային ծրագիրը «Վան-Տոսպ»-ը
դադրեցնելու մասին; Մարմէտ գիւղի ոճիրը; Ալիւր գիւղի ահաւոր ոճիրը; Թունթութեան Նազարէթի
սպանութիւնը ու Արամ Դաւթի դաւաճանութիւնները; Հ.Ս.Ռ. կուսակց. գործունէութիւնը Վասպուրականի

ներքին եւ արտաքին խնդիրներու մէջ; Նոր կուսակալը; Իթքիատ-դաշնակցութեան միացեալ գործունեութիւնը Վասպուրականի մէջ; Դաշնակցութիւնը դաւակնից իթքիատի ազգային իրաւանց դէմ; Ժողովրդին զայրութիւնը եւ ռամկավարներու նախաձեռնութիւնը ազգ. իրաւանց պաշտպանութեանց մէջ; Ձենքերու հայթայթումը; Դեպի Տրապիզոն; Տեսակցութիւն մը Մեսրոպ եպս.-ի հետ; Փոխարքայի դիմումը; Ձենքերը կը տրամադրուին; Մեր ուխտագնացութիւնը; Հայաստանի բարեկարգման հարցը ու մը. Հոֆ; Ընդհանուր պատերազմի նախօրեակին զօրահանութիւնը; Պաշտօնական կողոպուտը; Ռամկավարներու միջամտութիւնը; Վանի հայոց ինքնապաշտպանութեան կռիւներու նախօրեակին; Առաջին դժբախտութիւնը; Կռուի սկզբնավորութիւնը երեքշաբթի 1915 ապրիլի 7-20; Յուզիչ տեսարան մը զին. պաշտօնական առաջին նուագախումբը; Ռամկավարներու վառօդարանը; Մեր առաջին յաղթանակը; Ձինուորական կարգապահութիւնը; Հայ ազգային միութիւն; Արարա; Ամերիկահայ ազգ. միութեան գործունեութիւնը; Համազգային ընտրութիւն; Ազգային միութեան-դիւանագիտական աշխատութիւնները; Սահմանադիր ռամկավար կուսակցութիւնը; Թրքական մենտէթ; Հայաստանի հանրապետութիւնը; մայիս 28-ի «աքտ»-ը; Հայաստանի հանրապետութեան ծանաչումը; Երկու պատուիրակութիւններ; Խառն դահլիճ մը կազմելու ջանքերը ինչպէս ձախողեցան; Դաշնակցութեան թրքական օրինտացիան; Ռամկավարներու դիրքը; Եգիպտահայ ռամկավար օդային տորմիդ; Ձինուորական միշնը; Փրկութեան հանգանակութիւն; 1920 մայիս ամիսը-ամերիկեան մենտէթ; Գաբրիէլ Նորատունկեան; Կիլիկիոյ անցքերը 1919-1921; Նոր դիմումներ; Վերանմաններու թափօրը; Ամերիկահայ կիներու դիմումը; Հայերու կացութիւնը եւ ինքնապաշտպան կռիւներ; Ահարոնեանի դաւադրութիւնը; Դաշնակցական մենատիրական մէկ գործը; Ներքին փտտութիւնը Կիլիկիոյ մէջ; Կիլիկիոյ պարպումը; Ձրի դարձմանատուն Կիլիկիոյ մէջ; Ռամկավար-Ազատական միութիւն; Մաս Երրորդ; Հայանպաստ յանձնախումբեր; Հայաստանի անկախութեան ամերիկեան յանձնախումբ; Փրես Պիւրօ; Արմենիա-Ամերիկա ընկերութիւն; Սոցիալ դեմօկրատ հնչակեաններ; Հայ յեղ. դաշնակցականներ; Հայ սահմանադիր Ռամկավարներ; Հայկ. բարեգործական ընդհ. միութիւն եւ ռամկավար կուսակցութիւն; Ռուբեն Հերեան; Վերջաբան; Հայկական հարցը; Երոպան եւ կոտորածները; Պետական-մարդիկ; Միսիօնարներ; Յեղափոխական կուսակցութիւններ եւ մեր տկարութիւնները; Միութիւն կամ համագործակցութիւն; Խորհրդային Հայաստան; Գաղութահայերու ապագան; Հայ եկեղեցին; Հայկ. բարեգործական ընդհանուր միութիւն; Ռամկաւար-ազատական կուսակցութիւնը:

377. ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ Օ. Վանի հերոսամարտը.- Սօֆիա, 1930 (Տպ. Պ. Պալլզեման).- 227 էջ:

Բովանդ. Երկու խօսք /Գ. Նժդեհ; 1. Կացութիւնը Վասպուրականի մէջ 1914 սեպտ.- 1915 ապրիլ 7. Ա. Հայ թրքական յարաբերութիւնները; Բ. Քանի մը փաստեր; Գ.Ա. Վռամեանի յիշատակագիրը; Դ. Մեծագույն դաւը; Ե. Նախօրեակը; 2. Հերոսամարտը (1915 ապրիլ 7-1915 մայիս 3); Ա. Առաջին օրը; Բ. Երկրորդ եւ երրորդ օրերը; Գ. Ապրիլ 10-12; Դ. Ապրիլ 13-15; Ե. Ստեղծագործական եւ հանրային աշխատանքներ; Զ. Կռիւները շրջակայ գավառներուն մէջ; Է. Սովի ուրուականը; Ը. Երկրորդ տասնօրեակը; Թ. Շուշանցի եւ Վարազի կռիւները; Ժ. Նամակներ եւ փաստաթղթեր; 3. Երրորդ տասնօրեակը եւ յաղթական վախճանը (ապրիլ 26 եւ մայիս 5) Ա. Ապրիլ 28-մայիս 1; Բ. Այգեստանի դիրքերը; Գ. Վերջին օրը; Դ. Սրբազան խենթութեան օրերը; Ե. Կամաւերներու մուտքը; Զ. Արամի կառաւարութիւնը; Է. Գաղթը; Ը. Վերջաբանի փոխառէն:

378. ՆՇԿԵԱՆ Յ. Առաջին կայծերը: Էջ մը Կարնոյ զարթօնքէն /Գրեց՝ Յ.Ս. Նշկեան.- Բոստոն, 1930 (Տպ. «Պայքար»ի).- 146 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Առաջին մաս. 1876-1878: Հայեր գեմք գնել կսկսին; Ռուսները կը լքեն Կարինը; Հայերու սարսափը;

Երկրորդ մաս. մինչեւ 1879 Ա: Դիմում Ներսես Պատրիարքին; Բ. Առաջին ընդհարումը; Գ. Կան գիւղի կռիւը;

Երրորդ մաս. 1880-1883 Ա. Խրիմեան Հայրիկի նամակները Վասպուրականի կացութեան մասին; Բ. 1880-1883: Մաղաքիա Օրմանեան Կարինի առաջնորդ կընտրուի; Գ. 1880-1883: Բան մը ընելու մարմաջը Կարնոյ երիտասարդութեան մէջ; Դ. Ներսես Պատրիարք կը քաջալերէ; Ե. Կոտորածի սպառնալիքները եւ զենքի պահանջը; Զերբակալութիւնները կը սկսին; Զ. Միքայել Մանուկեանի մատնութիւնները; Է. Հարցաքննութիւնները կը սկսին Կարնոյ մէջ:

379. ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ Նուիրուած սօցիալ դեմոկրատ հնչակեան կուսակցութեան քառասնամեակին: Փարիզ: Հրատ. Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Ֆրանսայի շրջան, 1930 (Տպ. Յ.Բ. Թիւրապեան).- 288 էջ, քարտեզ:

Բովանդ. Հայաստան, հայ ժողովուրդը եւ հնչակեան կուսակցութիւնը; Թրքահայաստանի մէջ գործած եւ հերոսաբար ընկած հնչակեան անունի գործիչներ; Զէյթունի ապստամբութիւնը 1895 հոկտեմբեր 1; Ինչպէս կազմուեց Հնչակեան կուսակցութիւնը; Կովկասի հայ-թաթարական կռիւները եւ Հնչակեան կուսակցութիւնը; Հայ կեանքը Տաճկաստանի մէջ եւ հայկական խնդիրը; Հնչակեան գործունեութիւնը

Հաճընի մեջ; (Յուշեր Հաճընցի Ենովք Տարտաղանեանի); Յուշեր Սալմաստի 96 թուի անցքերից; Հայ կամաւորական շարժումը եւ ռումանահայ գաղութը; Ընկեր Տօնիկի եւ իր խումբի հերոսական կռիւները; Տաճկահայաստանի հնչակեան մի խումբ գործիչներու կեանքէն; Նշան Սիրեքեան; Պարտիզակի ինքնապաշտպանութեան կոմիտէն; Ընկեր Սիմաս Պետրոսեան (Ասուպ); Դրուագներ Կիլիկիոյ հերոսամարտէն; Դրուագներ ըմկ. Փիլիպպոս Քէչեանի գործունեութենէն; Փոքր Հայքի հնչակեան յայտնի գործիչ Յարութիւն Թումանեան; Քէօսթէնճէի հնչակեան մ. ճիւղին անձնուէր ընկերները; ընկեր Վ. Ամատունի; Հնչակեան յայտնի ֆէտայի Սիմաս օղլու (Հովհաննէս Սիմասեան); Հնչակեան կեանքը Տրապիզոնի մէջ; Հնչակեան կեանքը Թոմարգայի մէջ; Յուշեր ըմկ. Սուքիաս Մուրատեանի Կիլիկիոյ կռիւներէն; Արարայի ճակատամարտը; Դրուագներ Ս.Դ. Հնչակեան Կեսարիոյ մասնաճիւղի գործունեութենէն; Սիւր Մանուկեան; Գոլիցիճի հռչակաւոր տեռօրիստներէն; Շուշայ պաշտպան Քէօտ Սարգիս (Սարգիս Տեր-Կարապետեան Յակոբեան); Յաղթական կամար(Դրուագներ հնչակեան կամաւորական խումբերու գործունեութիւնէն; Սասունի ապստամբութիւնը 1890-ին):

380. ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ Ե. Կիլիկեան յուշեր (պատկերագար): (1907-1929): Շնոհագարդ Տ. Տ. Սահակ Բ. Խապայեան կաթողիկոս մեծի տանն Կիլիկիոյ Ն.Ս.օծութեան գահակալութեան 27-րդ տարեդարձին եւ անուան տօնախմբութեան առթիւ.-Հալէպ, 1930 (Տպ. «Արաքս» Բ.Յ.Թովալեան).- 56 էջ:

Բովանդ. Երկու խոսք /խորէն Գաբիկեան; Զօն; Կենսագրական վեհ. Տ. Տ. Սահակ Բ կաթողիկոսի; Զէյթունէն դէպի Սիս; Վեհափառին ժամանումը; Օսմ. սահմանադրութեան հռչակումը; Ատանայի հայոց քստմնասառսուռ ջարդը; Սիս քաղաքի ինքնապաշտպանութիւնը; Քաղաքին պաշարումը՝ խուժանը կը քալէ; Վերադարձ դէպի հայրենիք; Յաւելուած՝ միսիթարիչ երեսույթներ; Կիլիկեան նորապսակ եկիսկոպոսներուն օծման արարողութիւնը; Հանդիսութիւններ; Կիլիկիա եւ վեհափառին ձօնուած երգը; Նամակներ:

381. ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ: Վան-Վասպուրականի ապրիլեան հերոսամարտի տասնեւհինգ ամեակին առթիւ 1915-1930.- Վենետիկ: Հրատ. Վասպուրականի հայրենակցական միութեան (Թավրիզ), 1930 (Տպ. Միսիթարեան).- 413 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Վասպուրականի հերոսամարտը-1915թ. ապրիլ 7-20; Վան-Այգեստան /Արմենակ փոխաբեան; Վան քաղաքամիջի հերոսամարտը /Հայկ Կոսոյեան; Ինքնապաշտպանութեան կռիւներ Արճակի շրջանում եւ Թիմարում /Արմենակ Փոխարեան; Հայոց ծորի ինքնապաշտպանութեան կռիւները /Յակոբ Մ. Մուտօեան; Հերոսամարտը Շատախում /Սամուել Մեսրոբեան; Հերոսամարտ Փէսանդաշտում /Սամուել; Ինքնապաշտպանութիւնը Լեռնապարի հարաւ-Արեւմտեան գաւառներուն մէջ /Արիս Աբրահամեան; Վանի հայկական ժամանակաւոր կառավարութիւնը; Նահատակներ /Յ. Կուլօղլեան; Տարագիր Վասպուրական-1915-1918; Դիմանի ճակատամարտը /Սամսոն; Հայկական հերոսամարտերը-Մուշ, Սասուն, Շապին-Գարահիսար, Մուսա լեռ, Ուրֆա եւ այլուր; Արիւնոտ տասնամեակ (1896-1906); Յեղափոխական Վասպուրական 1880-1930:

1931

382. ԱՐԾՐՈՒՆԻ Ա. Հերոսամարտը: Հրատարակուած Վանի ապրիլեան հերոսամարտի 16-րդ տարելիցի առթիւ /Գրեց՝ Արսէն Արծրունի.- Հալէպ: Վասպուրականի հայրենակց. միութեան հրատ., 1931 (Տպ. Գոլէճ).-23 էջ:

383. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՏԱՐԵԳԻՐՔ: (Ամերիկայի շրջանի): Առաջին տարի.- Փրավիտէնս: Հրատ. սօց. դեմ. հնչ. կուս. Ամեր.-ի շրջանի, 1931.- 284 էջ:

Բովանդ. Նօթեր Ամերիկայի հնչակեան կեանքէն /Ե. Լուսինեան; Հոկտ. յեղ. եւ Անդրկովկասը /Վ. Մարսեան; Արդարացումի փորձ մը/Ս. Սիմոնեան;Մեծն Մուրատ /Տ.Ա.; Սաքօն; Սարգիս Նալպանտեան /Հ. Բարեջանեան; Սահակ Տէրթլեան/ Հ. Բարեջանեան; Միքայել Տեր-Յովհաննէսեան; Սեդրաք Թընթընեան /Ս. Սանդուրեան; Աբրահամ Մանուկեան /Հնչակեան; Գևորգ Տեր-Յարութիւնեան /Խ. Աւետիսեան; Գրիգոր /Ե. Եղիկեան; Օհան Գասպարեան; Խմբ. Նշան Միրաքեան /Վ. Տ.; Սահակ Տեր-Գալուստեան /Հ. Գրչենց; Գրիգոր Երեմեան; Պետրոս Պարսամեան; Սարգիս Շամիրեան; Յարութիւն Գարագաշ; Պետրոս Փափագեան /Հ. Մուրաչեան; Ահարոն Եսայան /Պ.Պ.; Սուքիաս Տեր-Տերեան:

384. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ա. Էնգելսը եւ հայկական հարցը.- Մոսկվա: ԽՍՀՄ ժողովուրդ. կենտրոնական հրատարակչություն, 1931.- 40 էջ:

385. ՄԱԼԽԱՍ. Ապրումներ: Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան-իր քառասնամեակի առթիւ: Հտ. Ա.-Պետքըն, 1931 (Տպ. «Հայրենիք»)- 510 էջ:

Քովանդ.՝ Քանի մը խոսք; Ամերիկա; Ժընեվ; Կովկաս; Երեւան; Սալմաստ; Ռերմիա; Շեյխ Մեհմետ սատո; Թաւրիզ; դէպի Թիֆլիս; Ռերմիա; Մաւանա; Նիկոլ-Դուման; Խոյ; Թաղէոս առաքեալի վանքը; Կոռելի ծորը; Խոյ; Իշխանուհի Սաթենիկ Արղութեան; Դէպի Կաղզուան; Անի; Պաթում; Արտասահման; Դէպի Պաթում; Թիֆլիս; Յեղափոխուած Թիֆլիսը; Մրգաստանի շրջանը; Թաւրիզ-Սալմաստ-խոյ; Մենաւոր:

386. ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ ՔՐ. Յեղափոխականի մտքերը: (Պատկերներով եւ համառոտ կենսագրականով): Երկրորդ տպագր.- Աթենք: Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, 1931.- 124 էջ; դիմանկ. նկ. (Մատենաշար «Դրօշակ» թ. 69):

Քովանդ.՝ Երկու խօսք; Քրիստափոր Միքայելեան /Պիեր Քիյար; Ամբոխային տրամադրութիւն; Պատմական չարիք; Սիւթիւն թուրքերի հետ; Հայ-քրդական յարաբերութիւններ; Կովկասահայի տագնապը:

387. ՊԱՏՐԻԿ ԱՌ. Ապրիլ 24-ի խորհուրդը.- Գահիրէ, 1931 (Տպ. «Սահակ-Մեսրոպ»)- 24 էջ:

388. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Մուրատ: (Սեբաստացի ռազմիկին կեանքն ու գործը).- Պոսթըն: Հրատ. Մուրատ ֆոնտի կեդրոնական վարչութեան, 1931 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 348 էջ:

Քովանդ.՝ Հերոսներու գիրքը: Ահաբեկիչը; Մուրատ Կովկասում; Սասուն; Մուրատ եւ Անտրանիկ; Հայ-թաթարական բախումներու մէջ; Մեծ պատերազմի սկիզբներուն; Զուլումը եւ Մուրատի ողիսականը; Ռուսական յեղափոխութենէն յետոյ; Նահանջ; Վերջին ճակատամարտ եւ մահ; Մուրատի նամակը իր հայրենակիցներուն; Մուրատ-Ահարոնեան զրույց մը:

1932

389. ԱՌԱՋԻՆ մասսայական-հեղափոխական շարժումները Հայաստանում: (Մայիսյան ապստամբութիւնը): Նյութեր եւ փաստաթղթեր /Կազմեցին՝ Կ.Ղազարյան և Մ.Ներսիսյան.- Ե.:Պետհրատ, 1932.- 456 էջ:

Քովանդ.՝ Ներածական; Բացատրական խոսք; Գլ. առաջին. Հայստանի սոցիալ-տնտեսական դրութիւնը մինչև մայիսյան շարժումները; Բանվոր դասակարգի դրութիւնը և բանվորական շարժումները մինչև մայիսյան ապստամբութիւնները; Գյուղացիության դրութիւնը և գյուղացիական շարժումները մինչև մայիսյան ապստամբութիւնները; Դաշնակցության պետական սիստեմը; Սովի և մահվան երկիր; Գլ. երկրորդ. Կուսակցութիւնների և էջմիածնի դիրքը; Գլ. չորրորդ. Ապստամբութիւնների ճնշումը; Ծանոթութիւններ:

390. ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ Կ. ԳԱՐԻԿԵԱՆ Ն. Ագ-Տաղի քառամեայ գոյամարտը.- Մարսել, 1932 (Տպ. Ա. Արապեան).- 312 էջ:

Քովանդ.՝ Կենտրոնի բ. ապստամբութիւնը; Չաթ գիւղը; Հայ յեղափոխութիւնը; Հիւրիյեթ 1908-1918; Կենտրոնի տեղահանութիւնը; Միքայել Տօրթօլեան; Տէնտիլի ապստամբութիւնը; Գոմգույու գիւղի գոյամարտը; Աղտօրէնի ջարդը; Արեւանգուած հայ կնոջ մը վրէժը; Գասըն պէյ նորեն Չաթի վրայ; Խումբերը կը շարժին դէպի Պոնտոս; Չանկերիշի պատերազմը; Թերմէի գաւունը; Դարա պապայի կռիւը; Զիֆթե եւրոտի կռիւը; Ադամ Չավուշի խումբը Սայ Գիրագի լեռը; Գընալը տաղի կռիւը; Թուրք պատուիրակութիւն մը; Թերթէյի յարձակումը; Սամուէլի խումբը Ագ-Տաղի վրայ; Հալխաճիի պատերազմը; Հայդուկները կը թունաւորուին; Դէպի Տաւրոս; Քսան եւ Երեք մահապարտներ; Դարձ դէպի Ագ-Տաղ; Աւշար քէոյի կռիւը; Մուրատ Տէփէի կռիւը; Ալիս խումբը 1917-ի ծնոճան; Ութը մահատակ հայդուկներ; 1918-ի Չատիկը պատերազմի օր; Էշիկլիցի օսման Չավուշի սպանութիւնը; Դէպի Չաթի լեռները; Տէր Պօղազի կռիւը; Խմբապետներու սպանութիւնը:

391. ԵՂԻՇԵ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԴՈՒՐԵԱՆ: (Իր քահանայութեան յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ) /Թորգոմ արքեպս.- Երուսաղեմ, 1932 (Տպ. սրբոց Յակոբեանց).- 327 էջ.- (Դուրեան մատենադարան, թ. 1):

Քովանդ.՝ Ծանոթութիւն մը; Ժամանակն ու միջավայրը; Ժողովրդական դաստիարակութեան դաշտը; Անցման շրջան; Եկեղեցական դաստիարակութեան դաշտին մէջ; Հովուական ասպարեզին մէջ;

Միջանկեալ շրջան; Կ. Պոլսոյ պատրիարքական աթոռին վրայ; Երուսաղեմի պատրիարք; Յիսնամեայ յորելեան և հանգիստն յաւիտեանից; Ժամանակագրական ամփոփում:

392. ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ. Դէպի կախաղան.- Պոսթըն, 1932 (Տպ. «Հայրենիք»)- 877 էջ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Տեսակցութիւն Գամեր Լուսֆիի հետ; Բանտարկութիւն; Դէպի Խարբերդ; 1926-ի նոր տարին բանտի մէջ; Պատճէն առօրեայ թղթիկներու; 1927-ի նոր տարին բանտին մէջ; «Դաւադիրներու պարագլուխը Սըվազի մէջ; Կեանքը Թրքահայաստանի մէջ; Վիճակագրական եւ տնտեսական մանրամասն ծանօթութիւններ գաղառահայութեան կացութեան մասին (կազմուած 1928-ին); Վան; Սուշ; Բաղէշ; Կարին; Դերջան; Երզնկա; Տէրսիմ; Բալու; Խարբերդ; Արաբկիր; Արմտան. Չմշկածագ; Ակն; Շապին-Գարահիսար; Տիվրիկ-Կիրին; Մալաթիա; Սեբաստիա; Տիգրանակերտ; Սեւերեկ; Ուրֆա; Ատանա; Այնթափ; Կեսարիա; Թոքատ; Ամասիա; Տրապիզոն; Սամսոն; Գոնիա; Էսկիշէիթ; Ատաբազար:

393. ԹՈՒՄԱՃԱՆ Ս. Հայ յեղափոխութիւնը պատմական տեսակէտէ.- Կ. Պոլիս, 1932.- 28 էջ:

394. ԿԱՐԻՆՅԱՆ Ա. Դաշնակցութիւնը և իր զինակիցները.- Ե.: Պետհրատ, 1932.- 169 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Դասակարգային պայքարը և իդեոլոգիական աշխատանքի պրոբլեմները; Հայ բուրժուազիայի իդեոլոգիայի պատմութիւնից; Ցեղական նացիոնալիզմի իմաստասիրութիւնը; Բազմի կոմունան և դաշնակցութիւնը; Քաղաքացիական պատերազմը Հայաստանում; Դաշնակցության սպեցիֆիկ սպասավորը; Հայկական մենշէիզմը; Նացիոնալիզմը սոցիալիզմի դիմակի տակ; Հնչակյան «մարքսիզմը»:

395. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՏԱՐԵԳԻՔ: (Ամերիկայի շրջանի): Բ. տարի.- Նիւ-Եորք: Հրատ. սօց. դեմ. հնչ. կուս. Ամեր.-ի շրջանի, 1932 (Տպ. «Երիտասարդ Հայաստան»-ի).- 302 էջ:

Բովանդ.՝ Հնչակեան պատմութեան համար: Նօթեր Ամերիկայի հնչ. կեանքէն Լ. Լուսինեան; Պապը Ալիի ցոյցը /Հէվրիի Կարօ; Անմահն ժիրայր /Կ. Ս. Տատրեան; Պողոս Կարապետեան /Մ. Ջարացեան; ընկ. Յ. Ճանկիլեան /Հին ընկեր; Բարսեղ Ջաքարեանց /Զինակից; Յ. Տէմիրճեան եւ Հաճի պէկ /Ա. Չաթցի; Նազարէ Լուսիկեան /Կեթերան; Տիգրան Չութպարմազեան /Ա. Տէպաշեան; Դրուագ մը Փոքր-Հայքէն; Հնչակեան վեթերաններ: Անդրանիկ Կենճեան; Բ. Սիւնիք; Պօղոս Պօղիկեան; Գրիգոր Տեր-Կարապետեան; Պաղտասար Շատոյեան /Հ. Պօյաճեան:

396. ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ Մ. «Դաշնակցական դրախտավայրը» կամ սովի ու մահվան աշխարհը.- Ե.: Պետհրատ, 1932.- 57 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Ինչպէս ստեղծվեց դաշնակցական կառավարութիւնը; Անվերջ պատերազմներ և ջարդեր; Դաշնակցության սոցիալ-տնտեսական դասակարգային քաղաքականութիւնը; Դաշնակ պետականութեան «գոհարները»; Սով և մահ:

397. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Մ. Դիտումներ և դատումներ: (էջեր օրագրէս).- Բեյրութ, 1932 (Տպ. «Ազդակ»)- 301 էջ:

398. ԿԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Հ. Յ. դաշնակցութեան պատմութիւն; Հտ. Ա.- Փարիզ, 1932.- 510 էջ, նկ. դիմանկ.

Բովանդ.՝ Հայկական շարժումը նախքան դաշնակցութիւնը: Շարժման ծնունդը; Վասպուրականի շարժումները; Հրոսախումբեր; Կարնոյ ցոյցը; Կովկասեան տրամադրութիւններ; Հ.Յ. դաշնակցութեան ծնունդը: Թիֆլիզեան խմորումներ եւ խումբեր; Թրքահայ առաքելները Թիֆլիզի մէջ; «Դաշնակցութեան» երկունքը եւ Գրիգոր Արծրունի; «Հայ եղափոխականներու դաշնակցութիւնը» և «Հնչակ»; Կուկունեանի արշաւանքը; Առաջին տարիներ: Հ.Յ. դաշնակցութեան գաղափարային պատկերը; Խրիմեանի, Նալբանդեանի, Րաֆֆիի սերունդը; Դաշնակցութեան «կեդրոնը»; Տպարան եւ առաջին թուցիկները; Ղեկավարները: Քրիստափոր, Ջաւարեան. Ռոստոմ; Ծրագիր, տակտիկ, աշխարհայացք: Առաջին համագումար; Ընդհանուր ապստամբութեան խնդիրը; Արամ Արամեանի առաջարկը; Քաղաքական եւ տնտեսական պահանջներ; Պարսկաստանը որպէս խարիսխ: Գործիչներու շարանը Կովկասէն; Դաշնակցութեան զինագործարանը Թաւրիզում; Գալուստ Ալոյեան, Սաքօ, Յովսէփ Արղութեան; Պետօ, Թերլեմեզեան, Վարդան, Մովսէս Իշխանեան; Դերիկի կռիւները; Ցեղափոխական զարթոնքը Տարօնի մէջ: Խրիմեանի շունչը; Առաջին կախաղան; Արաքօ եւ իր արշավանքը; Սասնոյ բռնկումը 1893-ին եւ հնչակեան գործիչներ; Տամա-

տեան, Մուրատ Պոյաճեան, Զրայր; Սասնոյ կոտորածը եւ Եւրոպան; Պետութիւններու միջամտութիւնը; Օսմանեան բանկի գրաւումը եւ ռումբային կռիւները 4. Պոլսում: Բաբկենի, Վռամեանի, Ջաւարեանի նամակներէն; 4. Պոլսոյ ապստամբութիւնը եւ Եւրոպան; Մեր նահատակները; Խանասորի արշաւանքը: Վրիժառու եւ պատական Նիկոլ Դումանի դէրը; Ինչպէս պատրաստեցաւ արշաւանքը; Արշաւանքի փառաբանութիւնը գերման հանդեսին մէջ: Տեղատութիւն: Դիւանագիտութիւնը եւ հայկական խնդիրը; «Կապույտ գրքի» մեկ վկայութիւնը; Թուրք կառավարութեան դիմումները ժընեւ; «Պրօ Արմենիա» եւ հայկական պրոպագանդի նոր շրջան; Զրայրի տեղեկագիրները; Ինքնապաշտպան խումբերը մեծ կոտորածի օրերուն; Զայդուկային շարժում եւ տերրօրական գործողութիւններ: Ֆէդայիները Տարօնոյ մէջ; Տերրորդ դաշնակցութեան պատմութեան մէջ; Մերոքի դիւցազնավեպը; Առաքելոց վանքի կռիւը; Զայ-քրդական համերաշխութեան փորձեր: Բանակցութիւններ ժընեւի մէջ (1895-96); Զայ-մակեդոնական համերաշխութիւն: Շփումը դաշնակցականներու եւ մակեդոնացի յեղափոխականներու միջեւ; Ադրիանապոլսի կախաղանները; Սասնոյ պատերազմը; Նոր դաւը Սասունի դէմ; Խորտակել Զայկական միջնաբերդը եւ «մաքել» Տարօնոյ հայութիւնը; Առաջին ճակատամարտ (1904 մարտ 30); Զրայրի կարապին երգը; Սասնոյ պատերազմը եւ կովկասեան հայութեան ճիգը: Թռուցիկ խումբեր եւ պարտիզանական կռիւներ; Զօրի եւ Սօսիւնի արշաւանքները; Սասնոյ շարժումը եւ քաղաքական աշխարհը: Ֆրանսական դիւանագիտութիւնը եւ Զայաստան; Ընկերաւարները եւ հայ դատը; Բրիւսսելի միջազգային համագումարը; Սասնոյ շարժումը ֆրանսական խորհրդարանի մէջ; «Փոթորիկի» գործը: Դրամական տագնապը եւ բռնի հանգանակութեան խնդիրը; Նոր ճակատի վրա, կռիւը հայ եկեղեցական գոյքերու շուրջը; Զամառուսական շարժումները եւ Զ. Յ. Դաշնակցութիւնը: Դաշնակցութեան խորհուրդի գումարումը 1905-ի մայիսին եւ «Կովկասեան նախագիծը»; Զայ-թաթարական պատերազմը; Բագուի ջարդը; Զայոց հակահարուածը եւ թշնամու նահանջը; Բագուի ողբերգութիւնը եւ արտաքին աշխարհը. Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը դրացի ազգերու ատեանին առջեւ: Զանրային կարծիքը հայ-թաթարական կռիւներու շուրջ; Զայ-թաթարական պատերազմը: Երեւան եւ Գաւառ: Նախիջեւանի սարսափները; Սինքեւնդի կոտորածը; Նիկոլ-Դուման երեւանայան նահանգի ուժերու հրամանատար; Դաշնակցութեան սպառնագիրը իշխանութիւններուն; Զայ-թաթարական պատերազմը; Դարաբաղ; Թաթար սպայակոյտի ծրագիրը; Առաջին ընդհարումները Շուշիի մէջ; Ասկերանի դիւցազնավեպը; Արիւնահեղ ընդհարումներ Զանգեզուրում; Զայ-թաթարական պատերազմը; Գանձակ եւ թիֆլիզ: Ռոստոմը Գանձակի մէջ; Դաշնակցութեան շանթող հակահարվածները քաղաքի եւ գաւառի մէջ; Զայոց ինքնապաշտպանութիւնը; Մեր զոհերը; Պոլսոյ եւ Իզմիրի գետնայարկերուն: Ելլողզի ռումբը: Սոֆիայի ընդհանուր ժողովի որոշումը; Քրիստափոր 4. Պոլսում; Դաշնակցութեան դժոխային մեքենան Ելլողզի պարիսպներուն մէջ; Ռումբի ջարդն ու աւերածը; Տպաւորութիւնը Եւրոպայում; Դաւադրական ծրագիրը Իզմիրի մէջ; Ակնարկ մը 1905 թականի անցքերուն վրա; Զամառուսական իրարանցումի մէջ; Նոր փոխարքան եւ հայերը; Զոկտեմբերեան մանիֆէստը; Դաշնակցական դատական ատեանները Ռուսահայաստանի մէջ; Նոր ծրագիր եւ Կուսակցութեան մուտքը ինտերնացիօնալի մէջ:

399. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ Ռ. ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ. Թուրքիոյ անդամահատութիւնը: ՌԻ՞ր կերթայ Թուրքիան /Առաջաբ.՝ 4. Նաւասարդեանէ.- Գահիրէ, 1932 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 62 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր», ք. 25):

Բովանդ. Թուրքիոյ անդամահատութիւնը: Նախաբան /Ռ.Տօնապետեան; Թուրքիոյ կայսրութեան կազմութիւնը եւ պատճառները; Անդամահատութիւնը պիտի շարունակուի; Անդամահատութեան շարունակութիւնը; ՌԻ՞ր կերթայ Թուրքիան /Գրեց Ռուբէն; Ազգութեան գաղափարը; Կրօնական բարենորոգումները; Թուրք օրենքները; Թուրքիոյ տնտեսական վիճակը:

1933

400. ԱՂԲԻՐ ՍԵՐՈԲ ԵՒ ԳԵՈՐԳ ԶԱՎՈՒՇ: (Կենսագրական գիծեր, իրենց պատկերներով).- Աթենք, 1933 (Տպ. գրատուն «Նոր օր»).- 64 էջ.- (Մատենաշար «Նոր օր» ք. 42):

401. ԳԻԼԵՆԱՆԴԱՆԵԱՆ Ա. Զայ-թաթարական ընդհարումները Զտ. 1. Բագուի առաջին ընդհարումները. Փարիզ, 1933.- 218 էջ. դիմանկ.:

Բովանդ. Բագուի առաջին ընդհարումները: Առաջին օրը; Երկրորդ օրը; Երրորդ օրը; Չորրորդ օրը; Նաւթաշաքանում տեղի ունեցած դէպքերը; Փետրուարի դէպքերի ժամանակ աչքի ընկնող մարտիկները; Զայ եւ օտար կուսակցութիւնների դէրը փետրուարի դէպքերի ժամանակ; Փետրուարի ընդհարումներից յետոյ; Քրիստոնեայ ազգաբնակչութեան տեղափոխութիւնը; Նակաշիժէի եւ իր պաշտօնակիցների գործունեութիւնը; Քաղաքացիների կատարած աշխատանքները; Նպաստի գործը; Խաղաղատար հանձնաժողով; Ականատես անձնաւորութիւնների վկայութիւնները; Բագուի վարչական կազմի խնդիրը; Իշխան Ամիլխանովին եւ սենատոր Կուզմինսկին Բագուի մէջ:

402. ԵՆԼՏԵՁԻ ՄԱՅԱՓՈՐՁԸ: Եղեռնական ատեանի դատաւարութիւնը տեղի ունեցած Պոլսոյ մէջ, 1905 նոյեմբերին: Ստոյգ տեղեկութիւններ մահափորձի մասին.- Աթենք, 1933.- 152 էջ.- (Մատենաշար «Նոր օր» թ. 40):

Քովանդ.՝ Մաս Ա. Դատաւարութիւն եղեռնական արարքին հեղինակներուն; Ընդհանուր դատախազի ճառը; Ժորիսի խոստումները; Վերջին նիստ; Որոշում յանցապատութեան; Վճիռ; («Դրօշակ»ի խմբագրականը) 905; Ոճրագործը գահի վրայ; Մաս Բ. Ելլողի ռումբը /Գրեց Միքայել Վարանդեան; Մաս Գ. Իզմիրի դավադրութիւնը եւ Աթենքի դատաւարութիւնը /Գրեց Սարիատ:

403. ԼՈՒԹԵՐ. Ուրֆայի հերոսամարտը.- Պեյրուք, 1933 (Տպ. Ազդակ).- 266 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Ուրֆայի հայութիւնը մինչեւ 1915 թուականը; Դէպքերը նախ քան կռիւը; Հերոսամարտը; Դրուագներ Սկրտիչ Եօթնէրբերեանի կեանքէն; Վերապրող ուրֆացիներ եւ 1920-ի կռիւը:

404. ԽՕԾԱՍԱՐԵԱՆ Զ. Խաբկանք: Մայիսի 28-ի անկախութեան եւ եռագույն դրօշի շուրջ /Գրեց Հայկ Խօճասարեան.- Պոսթոն, 1933 (Տպ. «Պայքար»ի).- 15 էջ:

405. ՄԱԼԽԱՍ. Ջարթօնք [վեպ].- Պոստոն, 1933 (Տպ. «Հայրենիք»).- Հտ. Ա.- 317 էջ:

Քովանդ.՝ Չերքակալութիւն մը; Դեկավար մարմնի ժողովը; Մանուկ հերոսի մահը; Արսէնեաններու ընտանիքը; Երկու սիրահարներ; Պետտր Կարպովիչ Ասլանով; Սիրահարի տարակուսանքները; Փոթորիկէն առաջ; Փոթորիկը:

Հտ.Բ.- 316 էջ:

Քովանդ.՝ Նոր ուղեգիծ; Արիւնոտ ճամբու վրայ; Իզմիրի գաւառապետը; Արաքսի ափը; Թաղէտ առաքելի վանքը; Սոֆիա Պետրովնա Ասլանով; Խորտակուած սիրտ մը:

Հտ. Գ.- 263 էջ:

Քովանդ.՝ Շրջիկը; Գզիր Յարօն եւ Սուլսին; Գործոթի կռիւը; Հայ գիւղի մը ավերումը; Դզլճայի սարը; Լեւոնի պատմութիւնը; Դեկավարները:

Հտ. Դ.- 250 էջ:

Քովանդ.՝ Հանդիպումը; Դէպի գաւառ; Դաւաճանութիւն; Կեցանի Ապտուլլահ բեկը; Յուսալքում; Սոնայի; մօտ; Երբ Սոնիան եւ Լեւոնը միասին կը գործեն, Պատանեկան խումբի մը ժողովը:

406. ՆԱԼՊԱՆԴԵԱՆ 3. Հայ քաղաքական մտքի ուղղութիւնը երեկ եւ այսօր.- Գահիրե, 1933 (Տպ. Հ. Փափագեան).- 16 էջ:

407. ՆԻԿՈԼ-ԴՈՒՄԱՆ. (Գիծեր իր կեանքէն).- Պուքրեշ, 1933 (Տպ. Ասթօրիա).- 16 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Նիկոլ-Դուման (գիծեր իր կեանքէն); Նիկոլի դիմագիծը; Նիկոլ եւ Խանասորի արշաւանքը; Տիսիլիլինի մարդը; Նիկոլ հայ-թաթարական կռիւներուն մէջ; 12 հրացանով եւ 6 ռամիկով; Նիկոլ կը յաջողի տրամադրութիւն ստեղծել; Երեւանի պաշտպանութիւնը; Նիկոլ եւ իր հմայքը; Ընդհանուր պատերազմին Նիկոլ հիւանդանոցը; Նիկոլի մահը:

408. ՊՈԼՏՈՒՆ Օ. Վեց բանտ եւ երկու յեղափոխութիւն: Արկածախնդրութիւններ Անդրկովկասի եւ Անատոլիոյ մէջ, 1920-1921 /Հեղինակ Օլիվըր Պոլտուին ատեն մը՝ զնդապետի տեղակալ Հայկակն բանակի մէջ; Թարգմ.՝ Շաւարշ Ա. Ստեփանեան.- Ալեքսանդրիա, 1933 (Տպ. Ա. Ստեփանեան).- 332 էջ.- (Մատենաշար «Արաքս», թ. 13):

409. ՄԱՅԱԿԵԱՆ Ս. Պատճառներ եւ արդիւնք.- Հալէպ, 1933 (Տպ. «Արարա»).- 17 էջ:

Քովանդ.՝ Պատճառներ; Սանճարձակ գործունեութիւն; Պլօքներու վերմակին տակ; Տիբուրնիի նկարներ; Կուսակցաւպատկան գիրքեր; «Անդրանիկ» թատերախումբ; Սուրիական մամուլ; Դպրոց, Կիլիկ. վարժարան; Երես. ընտրութիւնք; Եզրակացութիւն եւ ելք; Վերջին խօսք:

410. ՏՕՆԻԿԵԱՆ Լ. Իմ տեսածներս 1915-1924.- Փարիզ, 1933 (Տպ. Տեր-Յակոբեան).- 116 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Սոսիմանդրութիւն (1908); Մեծ արհաւիրքի նախօրեակին; Առաջին ջարդը սբ. Կարապետի ձորին մէջ; ճարահատ յանձնուեցանք քիւրտներուն; Նորեն կը փախչին; Ազատագրումիս առաջին օրերը; փրկութիւն Տիարպէի հաւաքուած բեկորներուն:

411. ԲԻՐՍՍ Ս. Իննսուն վեց: Արիւնի մէջէն: (Պատմական վեպ): (Բ. տպագրութիւն).- Աթէնք, 1934 (Տպ. Գրատուն «Նոր օր»)- Զտ. 1-2.- 405 էջ:

412. ԲԻՐՍՍ Ս. Իննսուն վեց: Արիւնի մէջէն: (Պատմական վեպ): (Բ. տպագրութիւն).- Աթէնք, 1934 (Տպ. Գրատուն «Նոր օր»)- Զտ. 3-4.- 904 էջ:

413. ԲԻՐՍՍ Ս. Իննսուն վեց: Արիւնի մէջէն: (Պատմական վեպ): (Բ. տպագրութիւն).- Աթէնք, 1934 (Տպ. Գրատուն «Նոր օր»)- Զտ. 5.-1487 էջ:

414. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ Զ. Մարաշ կամ Գերմանիկ եւ հերոս Ձէթուն /Երկասիրեց Զ. Գալուստեան [Կիլիկեցի].- Նիւ-Եորք : Զրատ. Մարաշի հայրենակց. միութ. կեդր. վարչութեան միացեալ նահանգներ, Ամերիկա, 1934 (Տպ. Կոչնակ).- 944 էջ, նկ., քարտեզ:

Բովանդ. Գլ. ԺԸ. Յեղափոխական շարժումին սկիզբը Մարաշի մէջ: Զնչակեան կուսակցութիւնը եւ կարգ մը դէպքեր մինչեւ մեծ կոտորածը; Մարաշի 1895-ի կոտորածը; Կոտորածէն ետքը; Գլ. ԺԹ. Մարաշի Կիլիկիոյ աղէտի շրջանին:

Ձարդին տարածութիւնն ու վնասները; Օտար ճամբորդին մը այցելութիւնը այս շրջանին; Դաշնակցութիւնը Մարաշի մէջ; Մարաշ տարագրութեան շրջանին; Գլ. Խ. Մարաշի վերջին աղէտը: Կացութիւնը աղէտէն առաջ; Մաթրն Միւրէի պատմածները; տօքթ. Մէյալը Է. Էլիքի պատմածները; Զայ լեզնական կամաւորները Մարաշի կռիւներուն մէջ; Մարաշի մարտիկներ; Գլ. ԻԱ. Մարաշի վերջին աղէտէն ետքը:

415. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ ԳՐ. Զայրենի ծայներ: (Դրուագներ Ձէթունի հերոսամարտէն).- Բէյրութ, 1934 (Տպ. «Վահագն»)- 32 էջ, նկ.:

Բովանդ. Քանի մը խօսք; Զայրենասիրութիւն եւ ազգասիրութիւն; Զայրենիքիս հետ; Զայրենի հողին վրայ 1914-1918; Ձէթուն եւ զէթունցիք:

416. ԴԻՒԱՆ Զ. 3. Դաշնակցութեան:

Զտ. առաջին: Յավելուած «Զայրենիք» ամսագրի.- Պոսթըն: Զրատ. Զ.Յ.Դ. Ամերիկայի կեդր. կոմիտէի, 1934.- 395 էջ:

Բովանդ. Կարնոյ առաջին դէպքը; Կուկունեան խմբի արշավանքը; 1-ին. Նախապատրաստութիւն; 2-րդ. Զայ գիւղացիների սրտաշարժ ընդունելութիւնը; 3-րդ. Անյաջողութիւն; 4-րդ. Դատ եւ աքսոր; Կուկունեան խմբի ամբաստանագիրը; Զ.Յ. Դաշնակցութեան ծագումը; Զ.Յ. Դաշնակցութեան մանիֆեստը 1890; Առաջին քայլեր /Գրեց/Ռոստոմ; Ծրագիր Զ.Յ. Դաշնակցութեան(Կազմուած 1892թ. ընդհանուր ժողովում); Նպատակ; Միջոցներ; Կազմակերպութիւն; Նամակներ: 1982թ. Պետօի նամակը; 1893 թ. Քրիստափորի նամակը Ռոստոմին; Ս. Ջաւարեանի նամակները Ռոստոմին; Յովս. Արղութեանի նամակը Ռոստոմին (14 յունուար, 1893); Նիկոլ-Դումանի նամակը Ռոստոմին; Յով. Դաւթեանի նամակը Ռոստոմին /Յոնան; Յովհաննէս Յիսուֆեանի նամակներից; Ս. Ջաւարեանի նամակը «Դրօշակ»-ի խմբագրութեան /Անտոն; Նամակ Ռոստոմին Ալեքսանդրապոլից; Զ.Յ.Դ. Կարսի կոմիտէի նամակը Յովս. Արղութեանին; 1895 Զ.Յ.Դ. ընդհանուր-րայոնական ժողով; Քրիստափորի նամակը Ռոստոմին /Քրիստափոր; Ռոստոմի նամակը «Դրօշակ»-ի խմբագրութեան /Ռոստոմ; Ռոստոմի նամակը «Դրօշակ»-ի խմբագրութեան (11 յունիս, 95թ.Կարս) /Ռոստոմ; Գար. Խաժակի նամակը Յ. Դաւիթեանին; Յովհ. Դաւիթեանի նամակը բիւրոյին Թիֆլիս (ծածկագիր) /Լեր Յոնան; Օր. Ն.Մատինեանի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին / Նատո; Ս. Ջաւարեանի նամակը Յ. Դաւիթեանին (28 հոկտ. 1895); Ս. Ջաւարեանի նամակը Ժընեւ (3 նոյեմբ. 1895); Ս. Ջաւարեանի նամակը Պոլսի ընկերներին (6 նոյեմբ. 1895); Մակեդոնացի յեղափոխականների նամակը Յ. Յիսուֆեանին; Ջալլաղի նամակը /Ձեր Ջալլաղ; Բաբկեն Սիւնիի նամակը Յ. Յիսուֆեանին (Կ. Պոլիս, 20 /1դեկտ, 1895); Զրայր-Դժոխքի նամակը; Ա. Արամեանի նամակը (30 նոյեմբ., 1895թ.) /Քո Թաթուլ; Ռոստոմի նամակը իր Արիստակէս եղբոր (25 դեկտ. 1895թ.) /Քո Ռոստոմ; Ա.Արամեանի եւ Աբա-Մելիքի նամակը/Զիւանդ; Արմէն Գարոյի նամակը Պոլսոյ կոմիտէին /Գարո; Քեռիի նամակը Կարնոյ կոմիտէին /Ս. Բ.- Արամ Արամեանի նամակը (8 ապր. 1896) /Թաթուլ; Պայմանագրութիւն խնեթի եւ Զ.Յ.Դ. Երեւանի կոմիտէի միջեւ; Արամ Արամեանի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին /Թաթուլ; Մար-Շիմոնի նամակը «դրօշակ»-ի խմբագրութեան /Մար-Շիմոն; Յովս. Միրզոյեանցի նամակը իշխան Արղութեանին /Նոյն; Ս.Ջաւարեանի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին; Ա.Արամեանի նամակը Վանի կոմիտէին / Թաթուլ; Ռոստոմի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին /Ձեր-Ռոստոմ; Պետոյի նամակը Կարնոյ կոմիտէի / Պետո; Վազգենի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին /Վազգեն; Պետոյի եւ վազգենի նամակները Թաւրիզի կոմիտէին /Պետո; Զ.Յ.Դ. Պոլսի Կ. Լ. շրջաբերականը; Մար Շիմոնի նամակը Արմեն

գարօհն/Մ. Շինոն; Քրիստափորի նամակը 3. Դաթեանին /Էլեն Լայլ; Ռոստոմի նամակը Թաւրիզի կոմիտէին /2եր Ռոստոմ:

417. ԼԵՕ. Թիւրքահայ յեղափոխութեան գաղափարաբանութիւնը: Հտ. Ա.- Փարիզ, 1934 (Տպ. Պահիրի Եղբարց).- 204 էջ (Մատենաշար ՀՕԿ-ի):

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Հայոց հարցը; Թիւրքահայ գիւղացիական հարցի քաղաքականացումը; Հնչակեան կուսակցութիւն

418. ԿԱՐԻՆՅԱՆ Ա. Երկերի ժողովածու: Հտ. 1.- Ե.: Պետհրատ., 1934.- 452 էջ:

Բովանդ.՝ Հրապարակախոսի հուշատետրից: Անտանտը եւ Անատոլիան; Ազգամիջյան պատերազմները եւ Կովկասի ժողովուրդները; Խորհրդային Ռուսաստանը եւ Անդրկովկասը; Հոկտեմբերյան Հեղափոխությունը եւ Արեւելքը; Անգլիական զենեռալը Բազմի դեպքերի մասին; Բազմի 26 կոմունարների հիշատակին; Նոր Կովկաս; Իմպերիալիստական պատերազմ եւ Հայաստանը: Պատերազմի հեղինակները; Ուլքեր եւ դաշնակները; Նիկոլայ թագավորը եւ հայ ազգասերները; Հայ մենշեիկների դերը; Իմպերիալիզմ եւ Հայաստան; Դաշնակցական կառավարությունը եւ Խորհ. հանրապետությունը; Դաշնակցությունը փաստերի դեմ: Դաշնակցությունը եւ տաճկահայությունը; Հայաստանը 1920 թվին; նոյեմբ. 29 եւ դեկտ. 2; Դաշնակցական կառավարության քաղաքական ստրատեգիան 1920-ին; Դաշնակց. եւ արեւելյան ժողովուրդների ազատագրական շարժումը; Հայ ազգայնականների ուղին; Տաճկահայ խնդիրը եւ հայ մացիոնալիզմը; Ազգային խորհուրդներն Անդրկովկասում; Հայաստանի ապագան; Քաղաքացիական պատերազմը եւ նրա դրդապատճառները; Հայդուկային էպիսայի պատմությունը; Ահարոնյանի «Բաց նամակ»-ը Հիչերինին; Հայկական սիոնիզմը «ազգային օջախի» պատմությունից; Արեւմտահայ բուրժուազիայի նոր դիվանագիտությունը; Մինաս Չերազ; Նոր դոկումենտներ հայկական հարցի մասին; Նացիոնալիզմի «Նոր դիրքերը»; Հայկական սմենովէիսկանությունը; Ռուբեն փաշան արեւելյան ժողովուրդների «բարեկամի» դերում; Նավթը եւ հայկական հարցը; հավելված: Պատմության վավերագրերը:

419. ՄԱԼԽԱՍ. Ջարթօնք: [Վեպ]: Ե. հատոր.- Պոստոն: Արարատ հրատ. ընկ., 1934 (Տպ. «Հայրենիք»ի).- 256 էջ

Բովանդ.՝ Երբ առիւծ Գեւոն կը գործէ; Դաւաճանի վարձատրութիւնը; Թրքական բանտը; Կախաղանը; Վահէի վերջին նամակը; Հայդուկային խումբի թափառումները; Իսվէր Ռսպին; Ծիծանցի կռիւլ; Առիւծ Գեւոն եւ թփալ սատանան; Բաժանում:

420. ՇԱՀԱՆ. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրէն 1930-ի կովկասեան ապստամբութիւնները: (Վերագնահատումներ): Հտ Ա. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրէն փետր. 18-ի ապստամբութիւնը.- Մարսել: Հրատ. Ա.Ա. ուխտի Մարսելյի թեւին, 1934 (Տպ. Ա. Արագեան).- 260 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրի ստորագրումը; Դրդապատճառներ; Գլ. Բ. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրի յօդուածները; Վրացեանի կառավարութեան փոխանցումը Դրօ-Միլին ժամանակաւոր իշխանութեան; Լեզրան-Դրօ-Տերտերեան Երեւանի համաձայնագրի ստորագրումը; Գլ. Գ. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրի եւ Երեւանի համաձայնագրի հետ ու առաջութիւնը; Ալէքսանդրապօլի դաշնագրի իրական արժեքը թուրքերուն համար; Մոսկուայի եւ Լօնտոնի խորհրդածողովները; Դաշնակցութիւն եւ փետր. 18-ի ապստամբութիւնը; Վրացեանի հեռագիրները Մոսկուա եւ Լօնտոն, ըստ Բիստէտինի թելադրութեան; Գլ. Դ. Ալէքսանդրապօլի դաշնագրի 5-րդ յօդուածը եւ անկէ բխած ակնկալութիւնները ձեռք բերելու համար Վրացեանի տուած փոխադարձ երաշխիքները; Վրացեան զենք եւ զինուոր կը խնդրէ Թուրքիայէն բօլշեւիկներուն դեմ կռուելու համար; Երեւանի համաձայնագիրը; Գլ. Ե. Բօլշեւիկները տեղեակ են ապստամբական ծրագրի մասին; Գլ. Զ. Իշխանութեան յանձնում բօլշեւիկներուն; Դրօն հրաման կարծակէ զօրքին; Կասեան եւ կարմիր զօրքերու մուտքը Երեւան; Գլ. Է. Ամփոփումներ Խատիսեանի եւ Խշխանեանի վկայութիւններէն եւ խորհրդածութիւններ; Գլ. Ը. Աթարբեկեանի դեմ մահափորձ; Բանտերը կը լեցուին անխնայ; Գլ. Թ. Հիմքեր եւ ապացոյցներ որ յունուարէն սկսած բօլշեւիկեան զարհուրանքներ հետեւանք են «փրկութեան կօմիտէն» կեանքի կը կոչուի; Գլ. ԺԱ. Փետր. 18-ի ապստամբութեան կազմակերպիչները դաշնակցութիւնը թե անհատ «Դաշնակցականներ»; Ուրբեն փաշա՝ դաւադրական դերը ապստամբութեան մէջ; Գլ. ԺԲ. Թուրքիոյ մատը փետր. 18-ի ապստամբութեան մէջ; Գլ. ԺԳ. 1920 դեկտ. 2-ի այն ժողովը, որ կորոշէ իշխանութիւնը խաղաղօրէն յանձնել բօլշեւիկներուն; Վրացեան-Լեզրան բանակցութիւններ; Յաւելուած: Դաշնակցութիւնը եւ փետրուար 18-ը /Գրեց Իրազկէ:

421. ՏԱՐՕՆԵԱՆ Ե. Արիւնոտ եւ արեւոտ էջեր: (Դրուագներ Հ.Յ.Դ. գործունէութենէն).- Պէյրութ: Հրատ. Պէյրութի պատ. միութեան, 1934.- 34 էջ:

Բովանդ.՝ Պանք Օթօման; Խանասօրի արշաւանքը; Սասնոյ կռիւները:

422. ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅՈՒՇԵՐԸ. Պէյրուս, 1935 (Տպ.«Ազդակ»).- 447 էջ.- (Մատենաշար Ազդակ-ի թ. 15):

Բովանդ.՝ Առաջին մաս. Շապին-Գարահիսարի եւ Պոլսի կեանքս; Այնտեղից Ռումանիա անցնելս; Սինչեւ Երկիր առաջին անգամ մուտք գործելս:

423. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Տ. Ձէթունի տարագրութիւնը եւ Սուէտիոյ ապստամբութիւնը: Բ. տպագրութիւն.- Զալէպ, 1935 (Տպ. Գոլէճ).- 118 էջ:

424. ԲԻՐԱՏ Ս. Երլտըզի պօմպան: (Պատմական վեպ՝ ազգային կեանքէ) /Տեր-Ղազարեաց (1862-1915), Սէօ եղեռնի զոհերէն.- Ալեքսանդրիա, 1935 (Տպ. Զ. Բիւրատ).- 232 էջ.- (Ժամանակակից մատ-շար, 1909, 59-րդ հրատ. Ս. Բիւրատ):

425. ԲԻՐԱՏ Ս. Կենսագրութիւն «Տիգրան Երկաթ»-ի /Գրեց՝ Սմբատ Բիւրատ.- Ալեքսանդրիա, 1935 (Տպ. Զ. Բիւրատ).- 90 էջ.- (Ժամանակակից մատ-շար, թ. 58):

Բովանդ.՝ Կ.Պոլսոյ մեծ ջարդը; Տիգրան Երկաթ (Կարապետ Պիլէզիքճի); Պայքար յունաց մէջ; Մահանքոճ քերթող /Տիգրան Երկաթ:

426. ԳՆԱՃԵԱՆ Մ. Յեղափոխութեան զոհերը.- Պոսթըն, 1935 (Տպ. «Հայրենիք»).- 238 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Պոլիս ժամանում; Յեղափոխութիւնը լուրջ կերպարանք կը ստանայ; Մարգուանի մէջ; Ժողովը եւ պաշարումը; Մատնիչները; Պէքիր փաշա եւ հայ մեծամեծները; Պոլիս կը ղրկուիմ; Յուզումը կաւելնայ; Արուսեակը; Դարձեալ կը բանտարկուիմ; Գայլ խմբակը; Սեբաստիոյ կեդրոնական բանտը; Կոտորածը կը սկսի; Կրեժնդրութիւն; Կաքսորուիմ Ռէրֆա; Ռէրֆայի երկու կոտորածները; Պատրաստութիւն; Լինել կամ չլինել:

427. ԼԵՕ. Թիւրքահայ յեղափոխութեան գաղափարաբանութիւնը:

Զտ. Բ. Փարիզ, 1935 (Տպ. Պահրի եղբարց).- 262 էջ.- (Մատենաշար ՀՕԿ-ի):

Բովանդ.՝ Զ.Յ. Դաշնակցութիւն; Համաշխարհային պատերազմը:

428. ԿԵՆՃԵԱՆ Ա. Լեօ եւ հնչակեան կուսակցութիւնը: Քննադատութիւն՝ «Թրքահայ յեղափոխութեան գաղափարաբանութիւնը» երկին /Գրեց՝ Ա. Կենճեան.- Փարիզ: Զրատ. Ս.Դ.հնչակ. կուսկ. Լիբանանի վարիչ մարմնի, 1935.- 51 էջ:

429. ՄԱԼԽԱՍ. Լուսադեմին: Զտ. Ա.- Պոսթըն, 1935 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 304 էջ:

Բովանդ.՝ Լեւոնի մեկնումը; Ճամբու վրայ; Բագաւան; Առիծ Գեւոյի թագաւորութիւնը; Վայրենիք; Սոնիայի եւ Լեւոնի հանդիպումը; Մեծ պատերազմը; Արծուաբերդի մը անկումը; Արիւնոտ ճամբաներու վրայ:

430. ՆՃԴԵՅ Գ. Ամերիկահայութիւնը ցեղը եւ իր տականքը.- Սոֆիա, 1935.- 116 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Միջավայրը; Հակադաշնակցականութիւն; Ռամկավարը; Հայ բոլշեւիկը; Ցեղութեան հայուհին; Դուրեանը դուրեանի դէմ; Անդրօշակ զինուորը; Ախտաբանականը; Դաշնակցականութիւն; Ցեղակրօն ուխտեր; Ցեղակրօնութեան հաւատամքը; Հայ կարմիր խաչ: Արծուիկներ; Ուսանողութիւն; Մի բաղդատական; Խաչի ստուերը:

431. ՊՕՂՈՍԵԱՆ ՅՈՎՀ. Մեր դերը: Ի՞նչ եղաւ եւ Ի՞նչ պիտի ըլլայ. 1921-1935: (Ռամկավար եւ Ազատական կուսակցութեանց միութեան տասն եւ հինգամեակին առթիւ) /Գրեց՝ Յովհ. Պօղոսեան.- Պոսթըն, 1935 (Տպ. «Պայքար»-ի).- 43 էջ:

Բովանդ.՝ Միանալ հայրենիքին եւ հայ ժողովրդին համար; Պետական ըմբռնումը մեզի առաջնորդ; Ծանօթացնել եւ սիրցնել Հայաստանը; Դրօշակակիր հայրենաշինութեան; Հաւատարիմ հայց. եկեղեցիոյ նուիրապետութեան; Իրաւատեր թրքահայ դատին; Պաշտպան ռամկավարական կարգերու եւ ջատագով ազատական գաղափարաբանութեան; Սատար ազգապահպանումի:

432. ՌՈՒԲԵՆ. Զ. Յ.Դ. կազմակերպությունը.- Աթենք, 1935 (Տպ. «Նոր օր»).- 29 էջ:

Բովանդ.՝ Հայության ուժը; Ի՞նչ է դաշնակցությունը; Կազմակերպության ծնունդը; Մարտականություն; Ինչո՞ւ պետք է այդ կազմակերպությունը:

433. ՎԵՐՖԵԼ ՖՐԱՆՑ. Հայկական հերոսապատում: Մուսա լեռան քառասուն օրը: Բախտորոշ դիւցազներգություն կռիւով, հերոսութեամբ, սիրով եւ յաղթանակով զեղուն: Հտ. Առաջին: Մօտալուտ դէպքերը /Թարգմ.՝ Եր. Տ. Անդրեասեան (Ետան).- Սոֆիա, 1935 (Տպ. Մասիս).- 466 էջ.- (Մատենաշար մասիս, է.11):

434. ՏԻՐ-ՄՈՎՍԵՍԵԱՆ Դ. Գաղութահայութեան համար ելից միակ աղագը.- Փարիզ, 1935.- (Տպ. Յ. ճարեան).- 334 էջ:

Բովանդ.՝ Ռուսական մեծ յեղաշրջումը; Խորհրդային Հայաստանը Բաղդատմամբ նախորդ Հայաստանի հանրապետութեան; Հայ քաղաքական կուսակցութիւնները: Քաղաքական կուսակցութիւններու Պօլսոյ գործունէութիւնը; Հայ միջակորեար դասակարգը: Ազգային ներքին ինքնավարութեան օրէնքը; Հայ պուրժուազին դիւանագիտութեան մարզի մէջ; Հայ բարեգործական ընդհանուր միութիւն: Միութեան հիմնադրութիւնը ողբացեալ Պօղոս Նուպար փաշայի կողմէ; Տ. Գալուստ Կիւլենկեան իբրեւ նախագահ Զ.Բ.Ը. միութեան; Գաղութահայութեան համար ելից միակ հնարքը

1936

435. ԱՌՆԱԿ. Թուրքերու ճանկին մէջ (1916-1919) /Գրեց՝ Առնակ.- Պոսթըն, 1936 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 151 էջ

Բովանդ.՝ Ձերբակալութիւնս; Բանտին մէջ; Տարագրումս; Կայարանէ կայարան; Ազատութեան մէջ եւ դարձ:

436. ԽՐԱՅԵԱՆ Կ. Արիւնի ճանապարհին (Պատկերազարդ) /Առաջաբան՝ Արշակ Զօպանեան.- Սոֆիա, 1936 (Տպ. «Մասիս»).- 157 էջ.- (Մատենաշար «Մասիս», ք. 27):

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Ծովք-Կէօլճիկ; Յառաջաբան; Նախաբան; քաղաքին դրան առջեւ; Խղճէն զարնուած ոճրագործը; Դժոխքին միւս երեսը; Զարիւրած մարդուն պատմութիւնը; Էջի մը ահաւորութիւնը; Չակերտուած արարքէն յետոյ; Յաւելուած:

437. ԿԵՆՃԵԱՆ Ա. Ազգային հարց եւ Տաճկահայաստան.- Փարիզ: Հրատ. Ս.Դ.Հնչ. կ.- քեան ֆրանս. վարիչ մարմնի, թիւ 1, 1936 (Տպ. Խ. Մաթիկեան).- 59 էջ:

Բովանդ.՝ Ազգ եւ ազգութիւն; Ազգային հարց եւ գաղութահայ աշխատաւորութիւն; Ազգային հարց. Նասիոնալիզմ եւ էմբերիալիզմ; Ազգային հարց եւ քօմիւնիզմ; Ազգ. հարց, Տաճկահայաստան եւ Ս.Դ.հնչ. կուսակցութիւն; Թեզեր հնչ. թ. համագումարին մէջ:

438. ՆԵՏԻՄ ՍՈՒՍԹԱՅԱ. Հայ եղեռնը: Իմ վկայութիւններս Նետիմ Մուստաֆա, նախկին քարտուղար Սուլթան Համիտի եւ տնօրեն Հալէպի բարձրագոյն վարժարանին: Թուրքերէն բնագրէն թարգմ. Արշակ Ս. Շալճեան.- Սոֆիա, 1936 (Տպ. «Մասիս»).- 68 էջ.- (Մատենաշար «Մասիս» թ. 14):

439. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ Մ. Արցունքը: Պատմական ողբերգութիւն 3 արարուածով; (Հայկ. տեղահանութեան քսանամեակին առթիւ) /Առաջաբ. Ա. Սեմայի.- Փարիզ, 1936.- 43 էջ:

440. ՌՈՒԲԵՆ. Սթալինեան սահմանադրութիւնը եւ Հ.Յ. դաշնակցութիւնը.- Գահիրէ, 1936 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 87 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր», թ. 32):

Բովանդ.՝ Նախաբան; Գլ. 1. Ընկերային կառոյցը; Եզրակացութիւն Ա. գլխի; Գլ. 2. Պետական կազմը; Եզրակացութիւն Բ. գլխի; Գլ. 3. Խորհրդ. ընկ. հանր. միութեան բարձրագոյն պետ. իշխանութիւնը; Գլ.4. Դաշնակցային կառավարութեանց գեր, խորհուրդը; Եզրակացութիւն Դ. գլխի; Գլ. 5. Խորհրդ. միութեան պետական-վարչական օրկանները; Եզրակացութիւն Ե.գլխի; Գլ. 6. Դաշնակցական հանրապետութեանց վարչական օրկանները; Եզրակացութիւն Զ. գլխի; Գլ. 7. Ինքնավար հանրապետութեանց բարձրագոյն վարչական օրկանները; Գլ. 8. Պետական իշխանութեան տեղական օրկանները; Եզրակացութիւն Է. եւ ը.

գլուխներու; Գլ. 9. Դատարան եւ դատավարութիւն; Եզրակացութիւն ք. գլխի; Գլ. 10. Քաղաքացիների հիմնական իրավունքները եւ պարտականութիւնները; Եզրակացութիւն Ժ. գլխի; Գլ. 11. Ընտրական համադրույթը; Եզրակացութիւն ԺԱ գլխի; Գլ. 12. Զինանշան, դրօշ, մայրաքաղաք; Եզրակացութիւն ԺԲ գլխի; Գլ. 13. Սահմանադրութեան փոփոխութիւններ; Ընդհանուր եզրակացութիւն:

1937

441. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ Ա. Կիլիկիոյ մոտաւոր անցեալէն: (Պատմական ակնարկ) /Առաջաբ. եւ նօթեր Մ. Ս. Դաւիթ Բէկի.- Փարիզ, 1937 (Տպ. 3. Թիւրապեան).- 74 էջ:

Բովանդ.՝ [Գլուխ I.] Թուրքերուն պատերազմին մասնակցիւր; Հայկական լեզոնի կազմութիւնը; Արարայի ճակատամարտին հայ լեզոնականներու քաջութիւնը; Անգլօ-ֆրանսական հակամարտութիւնը; [Գլուխ] II. Գնդապետ Պրէմոն Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ վարչապետ; Կիլիկիոյ զանազան վայրերուն մէջ դաւադրութիւն, ապստամբութիւն, ջարդ, հրկիզում; [Գլուխ] III. Սուսթաֆա Քէմալ կ'անցնի Անատոլու; Սըվազի համագումարը; Թուրք բանակի վերակազմութիւնը; Ազգայնականներու սպառնալիքները; [Գլուխ] IV. Չէթեական շարժումները; Ժորժ Փիքոյի դիմումը Սըվազ; [Գլուխ] V. Սարաշի գրաւումը թուրքերէն; Ֆրանսա դարձեալ կը հաստատուի Սարաշի մէջ; Ֆրանսացիք Սարաշը կը պարպեն; [Գլուխ] VI. Ամբողջ Կիլիկիոյ ապստամբութիւնը; [Գլուխ] VII. Հաճընի հերոսական դիմադրութիւնն ու ոչնչացումը; Սիսի դիմադրութիւնն ու պարպումը; Պօզանթիի անկումը; Պ. Պրիանի յայտարարութիւնը; [Գլուխ] IX. Սուսթաֆա Քէմալի նոր պատրաստութիւնները; Գնդապետ Կրասիի գործունէութիւնը; Սելրի դաշնագիրը; Այնթապի վերագրաւումն ու պաշարումը; Լոնտոնի Համաձայնութիւնը; [Գլուխ] X. Ժ. Ֆրանքլէն Պուլեոն Անգարա կ'երթայ; Անգարայի համաձայնութիւնը; Ֆրանսա թուրքերուն կ'ծախէ ռազմամթերք:

442. ԱԼՊՈՅԱՅԵԱՆ Ա. Պատմութիւն հայ Կեսարիոյ; Տեղագրական, պատմական և ազգագրական ուսումնասիրութիւն;

Հտ. Ա-Բ.- Գահիրէ: Հրատ, Կեսարիոյ եւ շրջակայից հայրենակցական միութեան Գահիրէի վարչութիւն, 1937. Տպ. 3. Փափագեան, 1937:

Հտ. Բ. 2479էջ.- Ցանկ յատուկ անուններու՝ էջ 2321-2469:

Բովանդ.՝ Քաղաքական կեանք; Հայոց քաղաքական զարթոնումը; Կեսարիոյ դերը հայ յեղափոխութեան մէջ; Տոքթ. Նահապետ Ռուսինեան; Հայ յեղափոխութիւնը; Կեսարիա-Հայ «Էֆէ»ները; Կեսարիոյ բանտը-հարցաքննութիւնները; Էնկիլիւլի ճամբուն վրայ; Գաղատիոյ դատարանը; Մահուան դատապարտածներ; Կախաղանները; Երեք դէմքերը; Տրդատ եպ. Պալեան; Պողոս եպ. Էմմանուէլեան; Դանիէլ վարդ. Բարսեղեան; 1908-ի Օսմ. սահմանադրութիւնը; Մատնիչները; Կեսարիոյ մէջ հայ և թուրք յարաբերութիւնները քաղաքական գետնի վրայ; Կեսարացիք Արգեուի ստորոտէն հեռու; Կեսարացիք իբր գաղթական; Ցրում կեսարացիներու ի ծագաց ի ծագս աշխարհի և նոր-Կեսարիա; Յեղափոխական գործիչներ:

443. ԳԻԻԶԱԼԵԱՆ Գ. Պատմական խնդիրներ.- Բեյրութ: 1937 (Տպ. Արագ).- 158.- Մատենագիտ. տողատ. ծանոթութ. (Հրատ. «Արագ», Հրատ. Ընկ. թիւ 1)

Բովանդ.՝ Հայ մշակոյթի վարիչը [Ստեփանոս Նազարյան]; Մ. Փորթուգալեան: (Մի էջ յեղափոխական մտքի պատմութիւնից):

444. ԵՐԿՈՒ տանհմարգացի յոբելյարներ: Միս Մարիա Փ. Ճեզըպսըն եւ միս Քարէն Մ. Փիթըրսըն: Տուրք մը երախտագիտութեան՝ Տանհմարգայի ազնիւ ազգին, Սուրիոյ և Լիբանանի հայ ժողովրդին.- Պէյրութ, 1937 (Տպ. Տարոն).- 61 էջ.- (Հրատ. յոբել. յանձնախումբերու):

Բովանդ.՝ Բացման խոսք/ (Տօք. 3.Արապեան; Յոբելյար միս Մարիա Եագուպսընի կենսագրականը) / (Պր. Մ. Գաբրիէլեան); Բանախօսութիւն /Ար. Հէնրի Ռիկզ/; Ուղերձ սանուհիներուն կողմէ /Օր. Եղսաբէթ Պօյանեան; Բանախօսութիւն / (Տիար Մ. Տամատեան; Ուղերձ: Ներկայացուցիչ՝ ազգ. իշխանութեանց / (Տիար Վ. Վարժապետեան); Ուղերձ: Անթիլիասի կաթողիկոսարանէն / (Տիար Բ. Եղիաեան); Երկու խոսք: Ի դիմաց Պէյրութի հայ ավետարանական եկեղեցիներու / (Պատ. Հ. 3. Ղազարեան); Երկու խոսք: Հայ կաթողիկէ համայնքին կողմէ /Հայր Պօղոս Արիս; Գոյուլեան; Գնահատանք; Առաջնորդ՝ կաթ. փոխ. հայոց Լիբանանի/ Գեր. Եղիշէ արք. Կարսեան; Խօսք յոբելյար միս Ճեզըպսընէ; Բացման խօսք/ Տիար Հայկ Արթիւնեան; Կենսագրական միս Քարէն Մ. Փիթըրսընի /Տիար Վ. Գըվըրեան; Արտասանութիւն Դանիական մանկապարտեզէն /Փոքրիկն Վարդուհի Վարդանեան; Շնոհակալութեան օր; Խօսք /Ար. Հէնրի Ռիկզ; Թարգման. օր. Վ. Պարտազճեան; Ուղերձ: Ճիպէլի նախկին սաներէն /Տիար 3. Թիլքեան; Երկու խոսք /Տիար Ղ. Չարըզ; Ով է միս Քարէն Մ. Փիթըրսըն: [Բանաստեղծութ.] /Տօքթ. Գ. Վարդապետեան; Արծազանք

մը հեռուէն /Վահան Ծերունեան; Երկու բարերարուհիներ/ Ս. Յ. Փաշկեան; Պատ. Յոբէլեական յանձնախումբ; Սիս Բարէն Ս. Փիթըրսընի; /Եղիշէ Փոխ. Եպիսկ. Կարսեան; Խոսք յոբէլեար միս Փիթըրսընէն:

445. ԷՋԵՐ մեր ազատագրական պատմութենէն: Ա. Երկու տարի հայկական բանակին մէջ Յովհաննէս Սահակեան: Բ. Հայ Հանրապետութեան վերջալոյսին Տ. Բաղտասարեան /Հրատ. Հայ կամավորն. եւ մարտիկն միութ.- Փարիզ, 1937.- 287 էջ, դիմանկ., քարտեզ.- (Մատ-շար «Ռազմիկ» թիվ 1):

Բովանդ.՝ Ա. Երկու խոսք /Շատերէն մեկը; Երկու տարի հայկական բանակին մէջ; Նախաբան /Յ. Ա., Իկտիր, Սուլա-Կամար, 8-րդ գունդ, Կողբ; Սուլա-Կամարի կռիվները եւ Կողբի նահանջը; Իգտիրի դաշտին վրայ; Իգտիրը մեկ ժամ թշնամիին ձեռքը; Խաղաղ շրջան մը; Նոր կռիւներ գարնան հետ; Մայիսեան ապստամբութիւնը եւ ութերորդ գունդը; Ղազախի կռիւը; Շահ Տաղի ճակատը; Հայ-թրքական կռիւը; Ջաջուռի կռիւը; Փախուստ; Սպաներու աքսորը; Դեպի ետ; Դարձ; Դժմաշէն գիւղի յեղկոմի նախագահին տան մէջ; Փետրուարի 18-ի ապստամբութիւնը; Մարգարայի կամուրջին վրայ; Արագածի լանջերուն վրայ; Դեպի օտար ափեր /Յ. Սահակեան; Բ. Հայաստանի Հանրապետության վերջալոյսին: Սուրմալուի կռիւները; Մայիսեան ապստամբութիւնը; Կարսի կռիվները; Հայկական յարձակողականը; (Հօկտեմբեր 14); Վարդանու-Գըմիկներու կռիւը; Ջաջուռի կռիւները; Կարմիր բանակի մուտքը Հայաստան եւ փախուստ; Երեւանէն Քութայիսի Բանդը; Վերջին խոսք /Տ. Բաղտասարեան; Ցուցակ Հայկ. 8-րդ հետեւակ գունդի սպաներու; Հրամանատարական կազմը:

446. ԹԵՐԶԵԱՆ Ս. Հաճընի ութամեայ դիւցազնամարտը: (Պատկերագարդ) /Հեղինակ՝ Սուրատ Յ. Թերզեան.- Աթենք, 1937 (ՏՊ. «Պարթնոն»)- 496 էջ:

Բովանդ.՝ Ժիրայրի յեղափոխական գործունեութիւնը Հաճնոյ մէջ /Տ. Սէկեմեան; Հաճընը Կիլիկիոյ աղետի միջոցին /Յակոբ Յ. Թերզեան (Յակթեր); Հ.Բ.Ը. միութիւն Հաճնոյ մէջ; Հաճնը Կիլիկիոյ աղետին մէջ; Արտագաղթ; Գազալէ-Հաճըն/ Գրիգորիս Եպ. Պալաքեան; Ներգաղթ; Անգլիացի զօրավար Մէշի այցելութիւնը; Ազգ. եւ քաղաքական կեանքը Հաճընի մէջ; Թուրքիոյ ազգ. շարժումը; Ինքնապաշտպանութեան նախապատրաստական աշխատանքները Հաճընի մէջ; Մեր ճակատագրական կացութիւնը; Մեր պատուիրակութեան գրաւոր տեղեկագիրը; Թուրք ազգայնականներուն պատերազմի առաջին գործողութիւնը; Հեռագիրներ [1920թ.]; Ատանաբնակ հայոց ցոյցերը: Ձանազան հեռագիրներ եւ դիմումներ; Մեր բանակցութիւնները թուրք ազգային ուժերու հրամանատար Տօղան Պէյի հետ /Միհրան Տամատեան; Պետրոս Եպս. Սարաեւեան, Գէորգ Ժ. վ. Արսլանեան; Դիւցազնամարտը սկսաւ; Ազգայնականներու մեծ յարձակողական Կիլիկիա (Կէլիկ թաղ), Գանլը, Փազար եւ Գօփուշ թաղամասերուն վրայ; Ներքին կեանք; Կիլիկիոյ գրաւման ընդհ. հրամանատար Տօղան պէյի հաշտութեան առաջարկը: Ապրիլ 30-ի ամենամեծ յարձակողականը; Թշնամին կը գրաւէ Եաղլեան տունները: Կրկին բանակցութիւններ; Սիսէն Հաճըն կու գայ լրաբեր Ասատուր Սաչեանը; Ատանա ղրկուած մեր նամակներուն պատճենը; Հաճնցիներուն առաջին յարձակողականը; Ատանայի մէջ տեղի ունեցող օգնութեան շարժումը; Յարձակումին միջոցին գրաւուած պաշտօնական վավերաթուղթերու պատճենը, որոնք Սիսի նահանջը կը հաստատեն: Շարի անկումը; Աղետեալները Հաճն կու գան; Թշնամիին զարհուրելի յարձակումները Եազը եւ Կիլիկիա թաղերուն վրայ: Բանակցութեան փորձեր; Հաճնցիք լրատու կը ղրկեն Ատանա; Մեր ազգային «փրկիչներու» գործունեութիւնը Ատանայի մէջ; Թնդանօթին գրաւումը; Հակաշարձակումի միջոցին գրաւուած պաշտ. նամակներու պատճենները; Մեր յարձակումները Ռումլու եւ Կիւզլիլիմ գիւղերու վրայ; Ատանա ղրկուած մեր վերջին նամակներուն պատճենները; Հաճնոյ անկումը; Մեր նահանջը դէպի ճիհան ֆրանսիական գօտին; Վերապրող հաճնցիներու անունները; Հաճնոյ անկումը եւ Կիլիկեայ մամուլը; Հայ մամուլ; Թուրք մամուլ: Հաճընի դէպքը; Ամերիկեան մամուլը:

447. ՄՆԻԹԱՐԵԱՆ Գ. Յուշեր և վերյիշումներ (1918-1935).- Անթիլիաս.- Լիբանան, 1937(Տպ. Դպրեանուց կաթողիկոսութ. Կիլիկիա).- 126 թջ. նկ.:

Բովանդ.՝ Չօն; Յառաջաբան; Յուշեր:

448. ՄԿՐՏԻՉ ԵՕԹՆԵՂԲԱՐԵԱՆ: Դիւցազնական հայորդին /Կազմեց՝ Յակոբ Հիսայեան.- Աթենք, 1937 (Տպ. Տրունան).- 127 էջ:

449. ՆԺՂԵՅ Գ. Իմ պատասխանը: Հայաստանի ողբերգութիւնը թրքօթուշեիկի փաստաթղթերի լույսի տակ.- Սոֆիա, 1937 (Տպ. Պալըզեան).- 103 էջ:

Բովանդ.՝ Jta est; Թրքօ-թուշեիզմը Հայաստանի դէմ; Գեղե՛ն Տեր-Մինասեանի մի նամակի ֆաքսիմիլէն:

450. ՈԱՄԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒ դերը հայ կեանքին մէջ: («Հայրենիք»ի պատասխանը «Պայքար»ին).- Պոսթըն, 1937 (Տպ. «Հայրենիք»ի).- 59 էջ:

Բովանդ.՝ Չարիքին արմատը; Հետեւողականութեան պակասը; Զպարտութիւն եւ մեծամտութիւն; Հակասութիւններու ցանցին մէջ; Ռամկավար լռութիւնն ու խեղաթիւրումները եկեղեցիի վիճակի մասին; Ռամկավարներու գործած չարիքը; Դառն ճշմարտութիւններ:

451. ՍԵՐՈՐԵԱՆ Մ. Հայկական հարցը եւ անոր փուլերը /Գրեց՝ Մ.Սերոբեան.- Պէյրութ, 1937 (Տպ. «Ազդակ»ի).- 207 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածություն; Թուրքերու ծագումը; Կազմութիւնը օսմանցի ժողովուրդին; Հայկական հարցին ծագումը; Զէյթունի ապստամբութիւնը; Ազգ. Սահմանադրութիւն; Օսմ. առաջին սահմանադրութիւնը եւ հայկական վերաբերում; Ներսէս պատրիարքի դիւանագիտական սայթաքումները Սան-Սթեֆանոյէն-Պերլին; Անգլիական դիւանագիտութիւն; Քիւրտերը կը կազմակերպուին հայկական ջարդերու համար; Հայ քաղաքական կազմակերպութիւններ: Զարդերը; Բանակցութիւններ հայ քաղաքական: Կազմակերպութիւններու եւ թուրք կառավարութեան եւ իթթիհատի հետ; Հայկական հարցին նոր փուլերը; Իթթիհատ Թէրազզը եւ օսմ. Սահմանադրութիւն-Կիլիկիոյ ջարդերը; Ծրագիր հայկական բարենորոգումներու; Հ.Յ. Դաշնակցութեան եւ իթթիհատի վերջնական խզումը; Հայկական բնաջնջումի ծրագիրը տարիներ առաջ; Ոճրափորձի ծախող փորձեր թուրքերու ինքնաարդարացման; Հայերը եւ գերման քաղաքականութիւնը Արեւելքի մէջ; Հայկական ջարդերու արտաքին պատճառները; Ներքին պատճառները; Մեծ պետութեանց պատասխանատուութիւնը; Օտար գնահատումներ հայերու մասին:

452. ՓԻՐԱՆԵԱՆ Ն. Խարբերդի եղեռնը.- Բոստոն, 1937 (Տպ. «Պայքար»-ի).- 541 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Ե. Մեսիաեան; Մաս առաջին. Հալեպէն Խարբերդ; Եփրատ գօլէջի յիշատակին: [Բանաստեղծութ.]; Մաս երկրորդ. Մէզիրէի գինուորական կեդրոնական հիւանդանոցը; «Թէքէլիֆի Հարապիյէ»-պատերազմական նպաստ; Գայմազամ տոքթ. Արթին Պէյիւլվաճեան եւ ընդհ. հիւանդանոցներուն վիճակը; Վտանգներ անձիս շուրջ; Փրկագինս տալու անյաջող փորձեր; Խուզարկութիւններ, ձերբակալութիւններ, բանտարկութիւններ, չարչարանք և մահ; Հողղէն Մէզիրէ; Մաս երրորդ. Կարմիր շենքը; Տասնհինգ օր կարմիր շենքին մէջ; Մաս չորրորդ. Մէզիրէի բռնագաղթը: Մեր տունէն ներս; Բռնագաղթի առաջին մունետիկը; Վերջին հոգևոր ժողով մը; Բռնագաղթի առաջի կարաւանը; Բռնագաղթի երկրորդ մունետիկը մեր տան աղերսագիրը; Բռնագաղթի երկրորդ կարաւանը; Սուր վիճաբանութիւն մը ծանրակշիռ յայտնութիւններ; Սպանութիւններ; Տասն օր կնքուած տուններու մէջ; Հրաշալի հանդիպումը; Դեպի Հավթասար; Մաս հինգերորդ. Քառասուն օր Հավթասարի մէջ: Թաքնուած վայրս; Նկարագիրներ; Փախստական ընկեր մը; Խուլլուի տեղահանութիւնը; Ռամազանը Հավթասարի մէջ; Մէզիրէի քաղաքային բանտին այրուիլը:(Երեսուն և եօթը նահատակներ); Երեք հազար տեղահանուածներ Ծովակին քով; Կիւլլիին երկու որդեգիրները; Քղեցի Ծաղիկը; Կնճոռս խնդիրներ; Ծովեցի խումբ մը կտրիճներու յուսահատ կռիւը; Հավթասարէն ամերիկեան հիւանդանոց; Մաս վեցերորդ. Տասն եւ չորս ամիս ամերիկեան հիւանդանոցի մէջ:Ամերիկեան հիվանդանոցը; Խարբերդի ամերիկեան միսիոներութեան դիրքը հայերուս հանդէպ; Աշման բռնագաղթն ու կոտորածը: Փախուստ հիվանդանոցէն; Տոքթոր Էթինսընի մահը; Հիւանդանոցին թաքստոցը; Մատնութիւն; Բանտարկութիւն, ազատութիւն; Էնվեր փաշայի Խարբերդ այցելութիւնը; Տասնեակ մը մորենիկցի քաջերու ինքնապաշտպանութիւնը; Եղեռնի օրերը Հապուսիի մէջ; Խուզարկող և տառապանքի սեւ օրերը; Խարբերդ քաղաքի առաջին հայ կայարանը; Յաւելուած: Երրորդ եւ վերջին փախուստը ամերիկեան հիւանդանոցէն; Մաս եօթերորդ. Դեպի Տերսիմ; Տերսիմ; Նամակ մը սիրելիներուս; Ազգոնիկէն Երիզա:

453. ՔԵՆԵԼԵԱՆ Յ. Աշխարհադաշտ: (Եղեռնի դրվագներ Անդրեասի շրջաններու).- Փարիզ, 1937(Տպ. «Արագ»).- 99 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Անդրեասի գյուղաքաղաքը; Բռնագաղթ ռուս և թուրք պատերազմի օրերուն; Վերապրող հայրենակիցներու ցանկը; Յաւելուած:

1938

454. ԳԱՐԻԿՅԱՆ Խ. Հայկական աշխարհ: Զ. Հայկական հարցը /Գրեց՝ Խ.Գաբիկեան.- Բեյրութ, 1938 (Տպ. «Արևելք»).- 104 էջ.- (Մատ-շար «Արձագանք»; թիվ 1. պր. 2.):

Բովանդ.՝ Դեպի Պեղին:

455. ԼԱՆԻՍ Լ. Մեր ճամբան: Գազալէկ, Լարս, Վլատիկովկաս: Դրուագներ պատերազմի օրերէն /Երկու խօսք՝ Ե. Ս. - Պուլքըշ, 1938 (Տպ.«Ասթորիա»).- 197 էջ:

456. ԽՐԱԼԵԱՆ Մ. Բալահովիտ: (Հայ որբի մը ապրումները հայաջինջ սարսափներէն): Հայրենի յիշատակարան.- Սոֆիա, 1938 (Տպ. «Մասիս»).- 168 էջ, 11 հայկ. էջակալութիւն.- (Մատ-շար «Մասիս» թիւ 36)

Բովանդ.՝ Մաս Ս. Հայրենի յիշատակարան: Ընդհանուր ակնարկ: 1760-1915; Առաջին յիշողութիւն; Զօրակոչ եւ տարագրութիւն; էջ մը արիւնոտ թուականէն(1915); Մաս Բ. Ապրումներ հայաջինջ սարսափներէն: «Եւ եղեւ սուգ», «Մաւիկ, չեմ կընայ... շատ եմ...»; « Կո լամ ... բայց կը յաջողիմ»; Սրտիս առաջին տրոփը...; Մահուան վճիռը պիտի արծանագրէի; Աներոյթ ծեռք մը կը գործէ; Գթութեան ապաստարանը:

457. ՄԱՅԻՍ 28. 1918-1938. Քսանամյակ.- Փարիզ: Հրատ. Հ. Հ. Դ. Արեւմտ. Եվրոպ. կեդր. կոմ., 1938.- 68 էջ:

Բովանդ.՝ Հայոց ազգային խորհուրդի յայտարարութիւնը: Միացեալ եւ անկախ Հայաստանի յայտարարութիւնը; Հայաստանի անկախութեան հռչակումը /Ալ. Խատիսեյան; Պատմութիւնը կըսէ Սարտարապատի հրաշքը /Ս. Վրացեյան; Բազուն Հայաստանի անկախութեան եւ նորա պահպանման տեսակետից /Ս. Գիլիսադանյան; Մայիս 28 եւ Հայկական դատը /Հրանտ.-Սամուել; Ազատ Հայաստան (Մայիսի 28-ի քսանամեակի առթիւ) /Ա. Աբեղեյան; Հայաստանի անկախութեան խնդիրը եւ Ռուսաստանը /Ա. Զամալեան; Դեպի մայիս 28. մեր գրականութեան ակոսներով /Ը. Նարդունի; Անկախութեան նախօրեակին /Վահան Համբարձումեան; Անցեալի թելադրանքը /Վ. Իշխանեան: Ինչ՞ շահեցանք մայիս 28 էն /Ա. Ուրարտեան; Արամի կյանքէն /Ս. Տեր-Թովմասեան; Հայաստանի անկախութիւնը և Հ. Հ. դաշնակցութիւնը /Ս. Արամեան:

458. ՄԻԱԼԵԱՆ Գ. Պարտիզական ու պարտիզակցին /Պատրաստ.՝ Յ.Մխալեան.- Գահիրէ, 1938 (Տպ. Սահակ-Մեսրոպ).- 983 էջ:

Բովանդ.՝ Գլուխ Ժ. Տարագրութիւն եւ յետ-պատերազմեան կարճատեւ կեանք:

459. ՅԻՍՆԱՄԵԱՎ (1887-1937) Սոց. դեմոկրատ հնչակեան կուսակցութեան.- Ամերիկա: Փրովիտէնս, 1938.- (Հրատ.՝ Սոց. դեմ. Հնչակեան կուս. կեդր. վարչութեան).- 352 էջ:

Բովանդ.՝ Հնչակութիւնը, /Լեւ; Մեր խօսքը; Յիսնամեակը/ Համր; Ներածական; Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան կազմութեան /Անդ. Կենճեան; Ինչպէս կազմուեց Հնչակեան կուսակցութիւնը /Ռուբէն Խան-Ազատ; Եօթը հսկաները /Ս.-Վ.Դ.; Ծրագիր Հնչակեան կուսակցութեան; Խմբագրական «Հնչակի»-ի առաջին թիւ; Հնչակեան կուսակցութեան առաջին կեդր. վարչութիւնը Տրապիզոն մեջ /Ռ. Խան Ազատ; Ռուբէն Խան Ազատեան; Գում Գաբուի ցոյցը 1890 յուլիս 15; Նազարեթ Լուսիկեան; Ընկեր Յ. Ճիհանկիլեան եւ յուլիս 15-ի Պոլսոյ ցոյց /Դրուագ մը Շմաւոն Կաֆեանի կեանքէն /Ռ.Խ. Ժիրայր: (Ընկ. Բարունակ Այվազեանի պատմութիւնը եռզդատի Հնչակեան կեանքէն) /Ա. Քէչեան; Ժիրայրի յիշատակին: [Բանաստեղծութ.] /Ս. Վարժապետեան; Խրիմեան Հայրիկը փախցնելու փորձ: (Ընկ. Խան Ազատեանի յուշերէն); Ընկեր Շմաւոնի(Կաֆեան) հարցաքննութիւնը; «Հեռաւոր երկիր»: Հնչակեան պաշտօնական քայլերգը; Գաղատիոյ դատավարութիւնը /Կաջին; էջ մը Խարբերդի հնչակեան կեանքէն: Պատմական անցեալ մը; Թորոս Ծառուկեան եւ իր ընկերները: (Կենսագրական հակիրճ նօթեր) /Ե. Պ. Ա.; Պետր Լավրիչ Լավրովի նամակը; Յայտարարութիւն թուրք ժողովրդին; Սասնոյ ապստամբութիւնը: Հնչակեան ղեկավարներ՝ Մուրատ եւ Տամատեան /Սասունցի; Համբարձում Պոյաճեան (Մուրատ): Կենսագրական գիծեր /Գուրգեն Թահմազեան; Հնչակեան Շանթ գունդը; Բարսեղ Զաքարեանցի /Լեռնեց; Մարտիրոս Սարուխանեան /Ակն-եանց; Պապ Ալիի ցոյցը /Գեղամ Վարդեան: Զեյթունի ճակատամարտի հնչակեան ղեկավարներու մեկնումը; Հնչակեանութեան բաժանումները (1896) Նուրիան Լուսիկեան; Փարամազի ճառը: Պաշտպանողական ճառ՝ խօսուած օգոստոս 1-ին, 1898 «Վանի քաղաքի քրեական դատարանի մեջ»; Հնչակեան գործունեութիւնը Աստրախանի մեջ: «Էդիլ» մասնաճիւղի պատմութիւնից /Վ. Մարսեան; Կովկասի փոխարքայ իշխան Գուլիցինի տէնօրը /Սիրվարդ; Արծիւ խումբի խմբապետները: (Կենսագրական հակիրճ նօթեր): Բաբկէն Խմբապետ (Պօղոս Գրիգորեան-Աւագեան); Քեռի (Աբրո Մարտիրոսեան-Կարապետեան); Սամսոն (Մուրատ Ղազարեան); Հրէշ; Խենթ Սեթո; Զնճիլ; Շալօ; Աւագ; Եասին; Վահան; Արծիւ խումբի կռիւները; Քաղուած խումբի տասնապետ Հ. Դ.-ի օրագրէն; Հնչակեանները եւ Բազուի գործադուլը /Սոգ; Հայ թաթարական կռուի շուրջ /Գրիգոր; Հնչակեանութիւնը Սեւ ծովի ափերին: Մայիս մէկը Եալթայում /Ա.Զիվանշիրեան; Կոչ [Դումայի ընտրութեան առթիւ]; Խարբերդի դրաման; Գալուստ Անդրեասեան (Գեղամ Յակոբ Աղա). 1867-1905; Յաբէթ Թէվէթեան (Յովսէփ, ճան-Պօլաթ). 1876-1905 /Ը. Գարահիսարցի; Հնչակեան հինգերորդ ընդհանուր պատգամ. ժողովը; Լոնտոնի նահատակները: Համր (Արամ Գրիգորեան); Որսորդ (Տիգրան Իզմիրեան) /Ստրակ; Կովկասեան վերյիշումներ: Դանիէլ Զավուշ /Վ. Մարսեան; Փշրանքներ Փոքր Հայքի հնչակեան շարժումներէն: Զարգանդ /Վահան Ս. Զուգասըզեան; Ընկեր Նուպարը /Աթանասեան; Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ Գերման սոցիալիստ կուսակցութեան համաժողովը; Ուսուցիչ ժիրայրը; Տօնօ Ղազարեան /Հ. Կարիկեան; Սաքօն; Ակիլիմէ Մուրատ; Փէլիվան (Սարգիս Տէմիրճեան); Արխանեան Գալուստ /Հ. Կարիկեան; Յարութիւն Շէքերճեան /Կաջին; Նօթեր Ս. Դ. Հնչ. կուս. Ռումանիոյ շրջանի կեանքէն /Եփրեմ Կարապետեան; Միեր Մանուկեան; Արծրունի (Յակոբ Աւետիսեան) /Զինակից;

Հնչակեանութիւնը թիւը սահմանադրութեան հանդէպ: Շրջաբերական թիւ 1: Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան մասնաճիւղերին; Սոց. դեմ. հնչ. կուսակցութեան Զ-րդ ընդհ. պատգամաւորական ժողովի որոշումներէն գումարած Պոլիս 1910; Փշուրներ Իզմիրի Հնչակեան յուշերէն /Անցորդ; Յուշեր Կեսարիոյ հնչակեան կեանքէն: Ասօ (Տրգրան Օտեան) /Մանուկ Կարապետեան; Յակոբ Տէրտէրեան /Միհր. Նա-ճարեան; Ընկեր Կարապետ Կեօտէրէլեան /Առաքել Քէշեան; Հնչակեանութեան մանիֆէստը Համաշխարհային պատերազմի նախօրեակին; Էջ մը Պոլսոյ Հնչակեան գործունէութենէն: Մեզոն Միր Սազօեան (Ազատ Ոստանիկ); Սարգիս Պալեան (Քեռի) /Ամբատ Բիրատ; Էջ մը Խարբերդի յուշերէս /Գ. Մարգարեան; Ասատուր Զուխատարեան /Սուսա; Սոց. դեմ. Հնչակեան կուսակցութեան Է. ընդհանուր պատգամաւորական ժողովի որոշումները. (գումարած Քեօստէնջեւում, 1913, սեպտեմբեր 7-ին); Յուշեր ընկեր Սապահի կեանքէն /Հ. Գրիգորեան; Փոքր Հայքի հնչակեան պլօքը: (Յուշեր) /Պե-Պօ; Քսան կախաղանները /Պ. Պոնտացի; Արամ Աջքալաշեան. մեծ յեղափոխական մը եւ մեծ մարդ մը; Գրիգոր Աւշարեան. Հնչակեան վեցերորդ զնդի հրամանատար /Հր-Ատուր; Յովհաննէս Եղիազարեան. Կեսարիոյ հնչ. գործիչներէն /Ս. Եղիազարեան; Տոքթ. Պէննէ /Անցորդ; Գագիկ Օզանեան /Ա. Ն. Սաղաթիլեան; Ծովու հերոսը. «Զէ՛» որ ես հնչեակեան եմ»; Աբրահամ Բրուտեան (Կայծունի) / Սեդա; Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ Խորհրդային Հայաստան; Տաճկահայութեան իրաւունքներու ճանաչումը: Լենինի հրովարտակը; Սոց. դեմ. Հնչ. կուսակցութեան ութերորդ ընդհանուր ժողովի որոշումներէն. (Գումարած 1924 Նոյեմբերին, Աթենքի մէջ); Յիշողութիւններ զինուորական կեանքէս: Ս. Տիւրունի /Յակոբ Էֆեան; Սոց. դեմ. հնչ. կուսակցութեան Թ-րդ ընդհանուր ժողովի որոշումներէն (Գումարած Մարսել, 1934, օգոստոս); Հնչակեանութիւնը եւ երրորդ միջազգայնականը; Հնչակեանութիւնը Լիբանանի մէջ: (Թռուցիկ ակնարկ) /Վ. Խաչակիր; Դրուագ մը Սասունի Հնչակեան ապստամբութեան նախօրեակին /Ամբատ Բիրատ; Տուցակ հնչակեան մամուլի պաշտօնական մարմիններու եւ անհատ ընկերներու կողմէ հրատարակուած [50 անուն 1887-1935 թթ.:

460. ՆԱԶԼԵԱՆ ՅՈՎՀ. Մեծ եղեռնի քարտեզը: Խօսք Յովհաննէս Նազլեան արքեպիսկ. Ապրիլի 24-ի նահատակներու յիշատակին առթիւ.- Պէյրութ, 1938 (Տպ. Մասիս).- 29 էջ:

461. ՆԱԲԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Խորհրդային քաղաքականութիւնը հայկական հարցում: (Ստալինեան նոր սահմանադրութեան առիթով).- Փարիզ: Հրատ. Հ.Յ.Դ. Արեւմտ. Եւր. կեդր. կոմիտէին, 1938.- 55 էջ:

462. ՓԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ Հ. Լեռնային պատերազմ /Գրեց՝ Հրանտ. Փաստրմաճեան; Թարգմ.՝ Տ. Բաղդասարեան.- Փարիզ: Հայ կամավորն. եւ մարտիկն. միութ., 1938.- 111 էջ.- (Մատ-շար «Ռազմիկ» թիւ 2):

463. ՔԷՉԵԱՆ Ա. Կարմիր դրուագներ Հերոսներու կեանքէն: 1915-1918.- Պուքրէշ, 1938 (Տպ. «Ասթորիա»)-

Հտ. Ա.- 288 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մաս Գ. 1915 ապրիլ 24; Ստիպողական պաշտօնագիր /Թալեաթ, Էնվեր; Մաս Դ. Մահուան ճամբուն վրայ; Մաս Ե. Փրկութեան տապաններ զուլումի կարմիր օվկանիս մէջ; Դէպի Սինճախ; Ռէր «Շանթ» բանակը կը շանթահարուի; Բացառիկ էջ մը; (Նիշեր պատմութեան համար):

1939

464. ԳԻԼԽԱՆԴԱՆԵԱՆ Ա. Ազգային շարժումների դրդապատճառները ԺԹ. դարերում.- Փարիզ, 1939.- 32 էջ.- (Նոր մատ-շար, թիվ 1):

465. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ Ա. Նուպար.- Փարիզ, 1939 (Տպ. Ա. Տեր-Հակոբեան).- 383 էջ.- Շպկ. վրա նաև Nubar.

Բովանդ.՝ Երկու խոսք /Ա. Թ. Նուպար ուսուցչին եւ աշակերտին միջեւ; Նուպարի երկրորդը; Պօղոս Նուպար եւ իր երկրորդը կողք կողքի; Նախանձը եւ կիրքը փառքին ետեւեն; Կիրքէն վերջ արին; Մարգարէն [Պարաճեան սրբազան]; Հովը բերաւ քամին տարաւ [Բարենորոգումների հարցը]; Երկու տարի վերջ; Բեթրոկրատն վերջ Երեւան; Երեւանէն Թիֆլիս; Պօղոս Նուպարի հեռագիրը; Էրզրում; Վայրէջքը; Կաղմիրներուն մէջ; Ճերմակներուն չէջ; Փարիզ; Փաշան; Նորատունկեան; Հայկական կայսրութիւնը; Մանտան; [Յանձնաժողովը]; Ընտրութիւնը եւ անօր տօնակատարութիւնը; Կես օր մը փաշայի հետ; Դէպի

Երեւան; Հայաստանի մեջ; Սէվր; Օթէլ Լիթեսիայի երեկոյթը; Երկու ընդունելութիւնները; Օգոստոս 10-ը; Հոկտեմբեր 30-ը; Նորէն Փարիզ; Էջ մը փաշայի կեանքէն; Վերջին օրը:

466. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ Մ. Սգաւոր տարիներ.- Փարիզ: Հրատ. Աթմաճեան, 1939.- 96 էջ.- (Ազատ երկերու մատենաշար, թիւ 1):

Բովանդ.՝ Սահմանադրութիւն; Պատերազմ եւ կամաւորական շարժում; [Տրապիզոնում 1895թ. կոտորածները; Դաշնակցության գործունեությունը]:

467. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Գէորգ Զաուլ (1870-1907): (Կենսագրական գիրք մահուան քսանհինգ ամեակի առթիւ).- Փարիզ, 1939.- 19 էջ.- (Երիտասարդական մատենադարան, թիւ 1):

1940

468. [ՎԱԶԳԵՆ ԱՌԱՋԻՆ] Սուսա լեռան հայերը Ֆրանց Վերֆելի վէպին մեջ: (Վերլուծական փորձ) /Կ. Պալճեան.- Պուքրէշ, 1940.- 62 էջ:

469. ՔԷՉԵԱՆ Ա. Կարմիր դրուագներ Հերոսներու կեանքէն: 1918-1921.- Պուքրէշ, 1938 (Տպ. «Ասթորիա»)-

Հտ. Գ.- 1940 (Տպ. «Հայ մամուլ»)- 148 էջ:

Բովանդ.՝ Յուսադորոյ արշաւ մը որ սակայն անգլիական նենգամիտ դաւադրութեամբ մը կը խորտակուի; Յոյսի նոր աստղը, «Ինքնավար Կիլիկիան»; Կիլիկիան իր ներքինով; Ի՞նչ ծրագիր ունէր ան եւ ինչպէս ընթացք տրուեցաւ այդ ծրագրին; Քէախդէ [1919թ. «Քիւրդիստանի» ազատագրական շարժման անդրանիկ համագումար կայանալու մասին]; 1920 օգոստոս 10:

1941

470. ՀԱՅԱՆ ՆԱԹԱԼԻ Երեւանի համաձայնագիր: Յիշատակին՝ փետր. 18-ի Ապստամբութեան բոլոր նահատակներուն եւ նուէր՝ խիղճ եւ ուղեղ ունեցող բոլոր դաշնակցական մախկին ընկերներու /Շահան.- Բոստոն, 1941.- 112 էջ:

471. ՊՕՂՈՍԵԱՆ Ս. Թրքահայ սպայի մը օրագիրը: 1916 յուլիս-նոյեմբեր /Գրեց Սարգիս Պողոսեան.- Փարիզ, 1941.- 156 էջ, 1թ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Տարսոնի մեջ; Հասանալէլի; Դէպի Մարաշ; Կիրակի մը Մարաշի մեջ; Հրամայած են որ չարչարեն..., Հայ լեռը; Քէսուն-Վերանշէհիր; Հայերու ուրուականներ գիշերուան մեջ; Մալաթիա; Իզուլի; Ի՞նչ պատմեցին քիւրտերը; Խարբերդի հայերուն սպանդանոցը; Սէզրէի մէջ; Նոր ազգ. սահմանադրութիւն; Հապուսի; Կիլիւշկերտ եւ Նոր գիւղ; Դէպի Կովկասի ճակատը; Պատերազմական քառուղին; Քղիի ճակատին վրայ; Բալուի մեջ; Զորս օր Խարբերդի մեջ; Աքսոր դէպի Դ. գորաբանակ; Ազատ շունչ մը Մալաթիոյ մեջ; Արիւնոտ ճամբուն վրայ; Անճոզի Միլիսին արգելքը մեր ճամբորդութեան; Քէախքէն դէպի Նարընճա; Նարընճայէն դէպի Թօգարիս; Նարընճայէն դէպի Եղեսիա; Երեք օր Աբգարի քաղաքին մեջ; Ա. Թադէոսի եկեղեցին թուրք զորքերու կայան; Պատրաստ կախաղաններ; Պիրէճիկ եւ Հոռնկլայ; Նիզիբ կամ Մծբին; Շաբաթ մը Այնթապի մեջ; Ոճիր մը Քիլիսի ճամբուն վրայ; Տարագրութեան հանգրուան մը; Ճակատագրական՝ մեկնումը; Հալէպ եւ իր զորանոցը, ուր արգելափակվեցանք 8 օր; Վերադարձուած նամակը:

1942

472. ԱԿՆ ԵՒ ԱԿՆՑԻՆ: 1020-1915 /Հաւաքեց, դասաւ. եւ խմբ.՝ Առաքել Մ. Քէչեան.- Պուքրէշ, 1942 (Տպ. «Հայ մամուլ»)

Հտ. Ա.- 312 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս Գ. Ակն ծնող եւ ականցիւն սերող ականավոր դեմքեր: Ամեն. ՏՆ. Աւետիս Պետրոս կաթողիկոս. պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ; Գեորգ արքեպ. Ասլանեան; Արտաւազդ արքեպ. Սիւրմէեան; Գրիգոր Զօհրապ (1861-1915); Տիգրան Երկաթ: Բուն մականունով Պիւղեղիճեան եւ աւելի ճիշտ. Զօհրապեան /Թեոդիկ:

473. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ Ա. Անդրանիկ .- Փարիզ, 1942 (Տպ. Տեր-Յակոբեան).- 415էջ, 1թ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի փոխարէն նամակ մը: Վիշի, 26 ապրիլ, 1940: Սիրելի Տիար Թեոդիպաշեան /Տիգրան Կամսարական; Դեպի Աթոմար; Անդրանիկ Վանի մէջ; Անդրանիկի «մատնիչին» ապանունը; Համաշխարհային պատերազմը; Անդրանիկ մինչեւ Վանի դուռները; Անդրանիկի նահանջէն վերջ; Ապրիլի 7-ը; Տիւմանի ճակատամարտը; Վանի փրկութիւնը; Մայիս 4-ը; Անդրանիկի մարգարեութիւնը; Գնդապետ Լալէկին; Էջ մը Անդրանիկի ներքին կեանքէն; Չարէն վերջ դաշնակիցները; Անդրանիկ դէպի Երզրում; Երզրում; Ուր Անդրանիկ եւ Մամիկոնեան զիրար կը փնտրեն; Տարօրինակ էջ մը Անդրանիկ կեանքէն; Հայրենիքէն հեռու; Հայրենիքի համար; Վերջին կռիւլը; Վերջին կտաւը; Յուզարկավորութիւնը

474. ԼԱԶԵԱՆ Գ. Հայաստան եւ հայ դատը ըստ դաշնագրերու: Մարդահամար հայ եւ օտար աղբիւրներ, Հայաստանի քարտէս.- Գահիրէ, 1942. (Տպ. «Յուսաբեր»).- 264 էջ

Բովանդ.՝ Սան-Ստեֆանոյի դաշնագիր (1878 փետր, 19); Անգլ-ռուս համաձայնութիւն: (Պերլինի վեհաժողովի նախօրեակին: 1878 մայիս 18/30); Պաշտպանողական դաշնակցութիւն Անգլիայի եւ Թուրքիոյ միջեւ (1878 յունիս 4 ն. տ.) /Սալֆէթ, ԱՅ. Լէյքըրդ; Քաղուածներ Պերլինի վեհաժողովի արձանագրութիւններից; Պերլինի դաշնագիր (1878 յուլիս 1/13); Ատենախոսութիւն Տ.Տ. Ներսէսի Ա. արքեպիսկոպոսի պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ յազգային ժողովի հայոց ի 21 յուլիսի 1878; Փարիզի դաշնագիրը եւ բարենորոգումները (1885 մարտ 30); Ծանուցագիր Պերլինի դաշնագրութեան գործադրութեան մասին: Ապետին փաշայի 1880 յուլիս 5 թուականաւ ծանուցագիրը; Եւրոպական վեց մեծ տէրութեանց դեսպանաց Բ. Դրան մատուցած հաւաքական ծանուցագիրը; Բ. Դրան 1880 հոկտեմբեր 3 թուականաւ ծանուցագիրը; Յիշատակագիր Ֆրանսիայի, Ռուսաստանի եւ Անգլիայի դեսպանների Կ. Պօլսում՝ Հայաստանի ռէֆորմների մասին [1895թ.]; Բ. Դրան պատասխանը Ֆրանսիայի, Ռուսիայի, Անգլիայի դեսպաններու կողմէ մատուցուած հայկական բարենորոգումներու ծրագրին [1895թ.]; Յայտարարագիր Օսմանեան կայսրութեան ընդդիմադիր տարրերու Կոնգրէսի, Գումարուած Եւրոպայի մէջ (1907, դեկտ, 27-29); Քաղուածքներ Կոնգրէսի որոշումներէն; Համագործակցութիւն իթթիհատ-թերագրի եւ Հ.Յ. դաշնակցութեան; (Շրջաբերական); Հայկական բարենորոգումներ: Ռուս-թրքական համաձայնութիւն (1914 յուն. 6); Ռուս ժամանակաւոր կառավարութեան կարգադրութիւնը Թրքահայաստանի մասին; Բանաձեւ Ազգային հարցի մասին; Հայերու մասնակցութիւնը պատերազմին; Անդրկովկասին Սէյմը եւ Տրապիզոնի բանակցութիւնները (1917 նոյեմբեր 27); Խորհրդային Ռուսաստան; Բրեստ-Լիթվսկի զինադադար; Խորհ. Միութեան հրովարտակը Հայաստանի մասին (1917 դեկտ. 30) /Ուլեանով Լենին, Ջուղաշվիլի Սթալին; Նախագահ Ուիլսոնի 14 կետերը; Բրեստ-Լիթվսկի դաշնագիրը լրացուցիչ դաշնագիր Բրեստ-Լիթվսկի; Պաթումի խորհրդաժողովը; Ակտ Վրաստանի անկախութեան (Թիֆլիս, 26 մայիս 1918); Հայաստանի անկախութեան յայտարարութիւնը; Պաթումի դաշնագիրը; Հայաստանի խորհուրդը; Կարս, Արդահան, Բաթում...Բաքու; Մուղրոսի զինադադար; Անգլիա եւ Պարսկաստան; Հայ պատուիրակութիւններու յիշատակագիրը հաշտութեան վեհաժողովին; Հայ-վրացական սահմանավէճը եւ համաձայնութիւններ; Միացեալ եւ Անկախ հայաստան (1919 մայիս 28-Երևան); Հայաստանի անկախութեան ճանաչումը; Հայաստան եւ Տենիկինի կառավարութիւնը; Հայաստան եւ Պոնտոս; Հայաստան եւ Ազրայճանի բանակցութիւնները; Հայ եւ քիւրտ համաձայնութիւն; Հայաստանի հոգատարութիւնը; Զօր. Հարպըրտի տեղեկագիրը; Նախագահ Ուիլսոնի պատգամագիրը; Սելրի դաշնագիրը; Զ. գլուխ-Հայաստան; Սելրի դաշնագրի գործադրութիւնը; Հայաստանի եւ Մոսկուայի միջեւ բանակցութիւններ; Լեռնային Ղարաբաղը եւ Խ. Հայաստան; Դեսպան ճերարտի յիշատակագիրը Հայաստանի մասին; Հայաստանի ճանաչման առթիւ Անգլիոյ ներկայացուցչին ճառը Երեւանի մէջ; Հայաստանի դիւանագիտական ներկայացուցիչներ Արտասահմանի մէջ; Թուրքիոյ ազգային ուխտը; Հայ-թրքական պատերազմը; Փոխանակուած յուշագրեր (Երեւանի եւ Էնկիւրիի կառաւարութիւնների միջեւ); Ալեքսանդրապոլի դաշնագիր; Դաշնագիր Ռուսաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ (Ստորագրուած Մոսկուա 1921 մարտ 16-ին); Առեւտրական դաշնագիր Խորհրդ. Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ազրբեյջանի միջեւ; Կովկասեան չորս հանրապետութիւններու համաձայնութիւնը; (1921 յունիս 10, Փարիզ); Կարսի դաշնագիրը; Ֆրանք-թուրք համաձայնութիւն (1921 հոկտ. 20-ին Էնկիւրիի մէջ Ֆրանսայի կողմէ ստորագրուած Է.Պ. Ֆրանքլին Պուլեոն); Ազգային օճախի ծրագիրը; Լօզանի դաշնագիրը; Գաղթականական խնդիր; Կովկասեան համադաշնակցութեան ուխտը (1934 յուլիս 14); Խորհրդային Միութեան սահմանադրութիւնը (1936 նոյեմբեր 25); Խորհրդային եւ թուրք դաշնագրեր; Հայաստանի եւ հայ գաղութներու մարդահամարը; Բաղդատական վիճակագրութիւն հայ բնակչութեան Օսմ. կայսրութեան մէջ; Տեղահանութենէ առաջ եւ վերջ:

475. ՊՕՂՈՍԵԱՆ 3. Հաճընի ընդհանուր պատմությունը եւ շրջակա Գոզան-Տաղի հայ գիւղերը /Երվասիր.՝ 3. Պ. Պօղոսեան.- Լոս-Անճէլըս, Կալիֆորնիա: Հրատ. Հաճընի հայ-րենակց. վերաշին. միութ. կեդր. վարչութ. միացեալ նահանգներ, Ամերիկա, 1942 (Տպ. Պօզաճեան).- 857 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Բ. Սաս Ա. Պատմութիւն Հաճնոյ Րումլուի գիւղագաւառի: Ընդհանուր Րումլուցիներու ցանցը 1915-ի տեղահանութենէն ողջ մնացած; Սաս Բ. Հայ յեղափոխական կուսակցութեան մուտքը Հաճնոյ մէջ; Գլ. Ե. Հաճըն օսմանեան տիրապետութեան տակ.(1865-1920); Ժիրայրի յեղափոխական գործունեութիւնը Հաճնոյ մէջ; Ապստամբութիւն ընդդէմ Սուրատի (Համբարձում Պօյաճեան); Հնչակեան կուսակցութեան մասնաճիւղի կազմութիւնը եւ ուժանակ (Տիմամիթ) շինելու փորձը; Օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումը եւ Իթթիհատ թերագըր կուսակցութեան կազմութիւնը Հաճնոյ մէջ; Հաճընի ինքնապաշտպանութիւնը 1909-ի Կիլիկիոյ աղէտի միջոցին /Յակոբ Յ. Թերզեան; Հաճնոյ տարագրութիւնը; Սաս Դ. Հաճնցիներուն տարագրութենէ վերադարձը եւ ութամեայ դիւցազնամարտը: Յիշատակագիր (1918 նոյեմբեր 15-1919 նոյեմբեր 15); Հազարապետ Պօղոս պէյ Թուր-Սարգիսեան; Անգլիացի զօրավար Սէշի այցելութիւնը; Գլ. Բ. Հաճընի ութամեայ դիւցազնամարտը; Գլ. Գ. Հաճընի անկումէն յետոյ: Հաճըն տեղական հայ մամուլին մէջ; Դրուագներ Հաճընի անկումէն; Հաճըն իյնալէն առաջ հաստատուած հաճընցի զաղութներ: Կիլիկիոյ պարպումը Ֆրանսայի կողմէ և հայութեան զաղթը:

476. ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԸ ԵՒ ԻՐ ՏԱՐԱԳԻՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ. Պոսթըն: Հրատ. Համա-Վասպուրականի հայրենակցական միութեան, 1942 (Տպ. «Հայրենիք»).- 176 էջ, նկ., դիմանկ., 1թ. քարտեզ:

Բովանդ.՝ Վասպուրականը հայոց պատմութեան մէջ: Ազատագրական շարժումները; Տաճկական տիրապետութեան շրջանը; Համաշխարհային պատերազմը եւ նահանջը; Ետպատերազմեան քաղաքական անցքերը/ Գրեց Սահակ Չօչեան; Վանի 96-ի դէպքերից փշրանքներ: Սաաւտէտին փաշան եւ իր խորհրդաւոր անձնակազմութիւնը/ Գրեց Յակոբ Շաղոյեան; Դաւօի դաւաճանութիւնը եւ ինչպէս սպաննեցի զինքը /Գրեց՝ Տաճատ; Երկնուած արշալույսը /Գրեց՝ Սուրեն Պարթեւեան; Վասպուրականցիներու զաղթը դէպի Սիւսեան Լահանգները: (Նրանց քաղաքական եւ որակական արժէքները Ամերիկայում) /Գրեց՝ Սահակ Չօչեան; Լեւոն Շաղոյեան:

1943

477. ԱՅԱՐՈՆԵԱՆ Ա. Սարդարապատից մինչեւ Սեւր եւ Լօզան: (Քաղաքական օրագիր).- Պոսթըն: Հրատ. Հ. Յ. Դ. Ամերիկայի կեդր. կոմիտէի, 1943 (Տպ. «Հայրենիք»).- 212 էջ:

Բովանդ.՝ Ձրոյց ֆրանսիական արտաքին գործոց նախարար Ա. Պիշոնի հետ; Տեսակցութիւն Temps թերթի խմբագրապետ Herzbette-ի հետ; Խաղաղութեան կոնգրեսում; Ձրոյց ամերիկացիների հետ; Ձրոյց անգլիացիների հետ; Ձրոյց Լ. Բուրժուայի հետ; Ձրոյց Westerman-ի հետ; Ձրոյց Կ. Պոլսի ռուսաց նախկին դեսպան Գիրսի հետ; Ձրոյց Պարիզի ռուսաց դեսպան Մակլակովի եւ Ամերիկայի ռուսաց դեսպան Բախմեդիեվի հետ; Ձրոյց Ադրբեյջանի պատ. նախագահ Ալի Սարդան Բեյ Թոփչիբաշիեւի հետ; Տեսակցութիւն Վենիզելոսի հետ; Տեսակցութիւն Սեմաօնի հետ անգլ. պատուիրակութիւն; Ձրոյց Մակլակովի հետ; Վիմաւր եւ Սօրգենտաու; Տեսակցութիւն իտալական պատուիրակութեան ընդհանուր խորհրդական Դի Մարտինօի հետ; Տեսակցութիւն Լեօն Բուրժուայի հետ;Անգլիայում; Տեսակցութիւն Չայկովսկու հետ; Տեսակցութիւն Ամերիկայի պատուիրակ Ուայտի հետ; Տեսակցութիւն Ա. քարտուղար Philippe Kerr-ի հետ; Նախաճաշ Fitz-Maurice-ի եւ գնդապետ Mallo-ի հետ; Տեսակցութիւն գնդապետ Griben-ի հետ; Տեսակցութիւն Չըրչիլի հետ; Տեսակցութիւն Բերթըլօ-ի հետ: (Ենթաքարտուղար արտաքին գործերի); Տեսակցութիւն լորդ Բոբերտ Սեսիլի հետ: (Անդամ պարլամենտի); Տեսակցութիւն Իտալիայի արտաքին գործոց նախարար Շալօլայի հետ; Հայաստանի սահմանները որոշող յանձնաժողովի առաջ; Տեսակցութիւն Պօլ Կամբոնի հետ; Երրորդ զրոյց «Հայաստանի սահմանները որոշող յանձնաժողովի հետ»; Տեսակցութիւն Լոնդոնի ամերիկեան դեսպանի հետ; Ձրոյց ազգերի լիգայի երկրորդ քարտուղար Նիկոլսնի; Տեսակցութիւն Թոփչիբաշիեւի հետ; Տեսակցութիւն Չիւէիճէի եւ Աւալովի հետ; Պողոս փաշայի նոր ոտնձգութիւնը; Տեսակցութիւն լորտ Կըրզընի հետ; Խորհրդակցութիւն վրացիների եւ թաթարների հետ; Խորհրդակցութիւն վրացիների եւ թաթարների հետ Սան-Ռեմօում; Գերագույն խորհրդի առաջ; Ինչպէս ներկայացուեց հաշտութեան պայմանագիրը թիւրքերին; Պողոս փաշայի Lettre de Grance-ը; Տեսակցութիւն Պալէոլոգի հետ; Պ. Գ. Նորատունկեանի այցը (Մեծ վեզիրի հետ տեսակցելու առթիւ); Խաղաղութեան համաժողովը Բուլօնում Ծ.Վ.; Պողոս փաշայի անակնկալ այցը; Տեսակցութիւն Պողոս փաշայի հետ; Սպայի համաժողովին; Տեսակցութիւն Պ. Գ. Նորատունկեանի հետ; Թրքական դաշնագրի ստորագրութիւնը; Տեսակցութիւն ամերիկեան դեսպան Hugh Campbell Wallace-ի հետ; Տեսակցութիւն ամերիկեան

դեսպանի հետ; Տեսակցութիւն ռումինական արտաքին գործոց նախարար Տակո-Իօնեսկուի հետ; Տեսակցութիւն Ֆրանսիայի վարչապետ G. Levgue-ի հետ; Տեսակցութիւն ամերիկեան դեսպան Դիւ-Վալլասի հետ; Տեսակցութիւն արտ. գործոց նախարարութեան գլխավոր քարտուղար պ. Բերթլօի հետ; Տեսակցութիւն յունական Charge' D'affaire պ. Leon V. Me'las-ի հետ; Տեսակցութիւն Գալլի հետ; Տեսակցութիւն Պարիզի լեհական դեսպան կոմս Ջամոյսկուի հետ; Տեսակցութիւն Պերետտի հետ; (Directeur des Affaires politiques du Min. D. Aff. Etr.); Երկրորդ տեսակցութիւն Պերետտի հետ; Տեսակցութիւն Սըր-Ջոն-Տիլլի հետ (Foreign office-ում); Տեսակցութիւն լորդ Րոբերտ Սեսիլի հետ; Բ. տեսակցութիւն զօր. Մորիսի հետ; Տեսակցութիւն Օսթրոնի հետ; Ջրոյց Պօղոս փաշայի հետ; Միաբանուած պատուիրակութեան ժողովում; Լոնդոնի համա-ժողովի առաջ; Տեսակցութիւն կոմս Սֆօրցայի հետ; Մանչեստրի պատուիրակութիւնը; Տեսակցութիւն Վանգիտտարի հետ; Տեսակցութիւն Ա. Խատիսեանի եւ Բէքիր Սամիւ; Տեսակցութիւն Կրասսին հետ; Տեսակցութիւն Վանգիտտարի հետ; Կովկասեան չորս հանրապետութիւնների ներկայացուցիչներու տեսակցութիւնը Բրիանի հետ; Այց յունական Charce' d'affair-ին M. Metaxas-ին ; Այց պարսից դեսպան Սամադ Խանին; Այց Միացեալ Նահանգների նոր դեսպան Դարրիկին; Տեսակցութիւն յունական արտաքին գործոց նախարար Բալդայցիի եւ առաջին նախարար Գունարիսի հետ; Երկրորդ տեսակցութիւն յուն վարչապետ Գունարիսի եւ արտ. գործոց նախարար Բալտայիի հետ; Տեսակցութիւն Արեւելեան գործերի դիրեկտոր Օսթրոնի հետ; Ունկնդրութիւն բրիտանական արտաքին գործոց նախարար լորտ Կըրզընի մօտ; Տեսակցութիւն Վանգիտտարի հետ; Տեսակցութիւն Կոմնօրի հետ; Տեսակցութիւն Ֆրանսիայի վարչապետ պ. Բրիանի հետ; Տեսակցութիւն արտաքին գործոց արեւելեան բաժնի վարիչ պ. Պերիտտիի հետ; Տեսակցութիւն Ֆրանսիայի վարչապետ պ. Բրիանի հետ; Ջրույց ֆրանսիական արտաքին գործոց նախարար Ս. Պիզոնի հետ; Տեսակցութիւն Temps թերթի խմբագրապետ Herbertte-ի հետ; Խաղաղութեան կոնգրեսում; Ջրույց Կ. Պոլսի ռուսաց նախկին դեսպան Գիրսի հետ; Ջրոյց Ադրբեյջանի պատ. նախագահ Ալի Սարդան Բեյ Թոփչիբաշիեի հետ; Ղարաբաղն եւ թաթար խժոժոթիւնները; Անգլիայում; Տեսակցութիւն Չայկովսկու հետ; Տեսակցութիւն Ամերիկի պատուիրակ Ռիայտի հետ; Կլեմանսօն Լոնդոնում; Տեսակցութիւն գնդապետ Գրիբընի հետ; Տեսակցութիւն զինուորական նախարար Չըրչիլի հետ; Ջրոյց Նորատունկեանի հետ; Դայ պետութիւն թ'է Home !; Կանն; Դանդիպում Ֆրանկլին Բույօնի հետ; Տեսակցութիւն Իտալիայի արտաքին գործոց նախարար Մարքիզ Տեդա-Տորրիտայի հետ; Տեսակցութիւն Ֆրանսիական մինիստրի Պերետտի Դը-Լա Բօկկայի հետ; Տեսակցութիւն Temps թերթի գլխաւոր խմբագիր Jean Herbertte-ի հետ; Տեսակցութիւն Ֆրանսիայի վարչապետ Է. Պուանքարէի հետ; Տեսակցութիւն Չիչերինի հետ; Ժնեւ, 1927; Տեսակցութիւն սենատոր դէ Բրուկէի հետ; Տեսակցութիւն Ալբեր Թոմայի հետ; Տեսակցութիւն Նիկոլայոս Պոլիտիսի հետ; Նոր տեսակցութիւն Դէ Բրուկէի հետ; Տեսակցութիւն Նանսէնի հետ; Տեսակցութիւն պ. Գերերոյի հետ; Տեսակցութիւն Ազուստո Րոսսիի հետ; Տեսակցութիւն Joirnal de Geneve-ի խմբագրապետի հետ; Տեսակցութիւն Մէյժըր Ռոյթըր Էլիոյի հետ; Տեսակցութիւն Նանսէնի հետ; Տեսակցութիւն Ֆինլանդիայի նախարարի հետ; Տեսակցութիւն Արիստիդ Բրիանի հետ:

478. ԶԱՐԵԱՆ Կ. Նավը լերան վրայ.- Պոսթըն, 1943(Տպ. Դայրենիք).- 549 էջ, դիմանկ.: Դայաստանում խորհրդային կարգերի հաստատման նախօրյակը՝ 1918-1920թթ.

479. ԹՈՓԱԼԵԱՆ Բ. Դայրենի գիւղս Օխու: Դօրս՝ Տէր Պօղոս քինյ. Թոփալեանի յիշատակին.- Պոսթըն, 1943 (Տպ. Դայրենիք).- 182 էջ:

Բովանդ.՝ Ռուս-թրքական պատերազմի դէպքերէն; 1895-ի դէպքերէն; Բալուի պէկերը; Թուրքիոյ Սահմանադրութենէն յետոյ; 1914-1915-ի սարսափները:

1944

480. ՄՈՒՇԵՂ ԵՊԻՍԿ. Ընկերային խնդիրներ /Մուշեղ եպիսկոպոս (Ս. Սերոբեան).- Պէյրուք, 1944, Ա. Երկու դրոշներ.- 48 էջ:

481. ՍՎԱԶԼԵԱՆ Մ., ՍՎԱԶԼԵԱՆ Մ. Յիշատակ Միհրան Սվազլեանի: Նօթեր եւ տպաւորութիւններ քաղաքական եւ ազգային տեսութիւններ: Դաւաքածոյ Սվազլեանի հատընտիր գրութեանց եւ ծաղկաքաղ Մառի Սվազլեանէ: Յօդուածներ Սվազլեանի մասին.- Պոստոն: Դրատ. Մառի Սվազլեանի կտակատարներուն, 1944 (Տպ.«Պայքար»-ի).- 200 էջ, դիմանկ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Ե. Մեսիանեան; Մեր ուղղութիւնը; Թրքանպաստ բորբականտի առթիւ [ընտրուած պայքարի ծեւեր]; Մեր միութիւնը; Կիպրոսի խնդիրը: Բ. Դայոց բռնած դիրքը, հին յիշատակներ; Դայոց խնդիրը Յունաստան, Կիպրոս եւ այլուր: Ընկեր Միհրան Սվազլիի բաց նամակը՝ հրատարակված

«Կրիքնէշընըլ Յէրըլտ» -ի 24, փետր. 1930 թիւին մէջ; Նորէն Յունաստանի հայոց խնդիրը/ Միհրան Ավազլը; Մինաս Չէրազ; Նօթէր եւ տպաւորութիւններ Պօղոս Նուպարի մահուան առթիւ; Վամպէրին հայ չէ, այլ հունգարացի հրեայ մը;/ Միհրան Ավազլը; Ուրիշներ Սվազլի մասին; Միհրան Սվազլի յորելեանը/ Ա. Չօպանեան; Յորելեան մը եւ յորելեարը; Ընկեր Միհրան Սվազլը /Յ. Ղարիբեան; Միհրան Սվազլեան /Գրեց Ե. Մեսիանեան; Սվազլը իբր քաղաքագետ; Միհրան Սվազլը իբր ընկեր; Միհրան Սվազլեան; Յոշէր հիմէն եւ նորէն /Ա. Ն. Նազար; Ընկեր Միհրան Սվազլը; (Իր մահուան տարելիցին առթիւ) /Յրաչ Երուանդ; Ընկեր Միհրան Սվազլեանի ճառը իր յորելեան հանդէսին մէջ; Ընկեր Միհրան Սվազլեանի յորելեանը; Յեռագիրներ եւ գրութիւններ /Թիփօտօր Այօն, Տօքթ. Քալիմանոս, Սթիֆըն Ա. Վայզ; Բաց նամակ Օսմ. Պետական անձերուն /Միհրան Սվազլը; Յայոց օտար բարեկամները; [Կանոնիկու Մեք-Քոլ] /Միհրան Սվազլը; Յայաստանի կացութիւնը ռուսո-թուրք պատերազմէն առաջ; Սկզբունքի պետը /Մառի Սվազլի:

1945

482. ԱՅԱՐՈՆԵԱՆ ԱԲ. Քրիստափոր Միքայէլեան.- Պ.Այրէս, 1945 (Տպ. «Արմենիա»).- 99էջ.- (Մատենաշար «Արմենիա» թիւ 4):

Բովանդ.՝ Քսան տարի անցաւ: [Յառաջաբանի տեղ]; Գողթան Ագուլիս. [Ծննդավայրը]; Մանկութիւն; Ուսուցչական ճեմարանում; Գիւղական ուսուցիչ (1880-1884); Ուսումնական թուականներ; Յայ ազգային շարժումը; Վերստին մեծ կեդրոնում [Թիֆլիսում]; Խարխափումներ; Թիկունքի թշնամին [Ռուսաստանը]; Բեակցիա [1894-1896թթ]; «Դրօշակ»; Արտասահմանի պրոպագանդա; Իր զաղափարները հիմնական; Յասարակաց հայր; Քրիստափորի ընտանեկան կեանքը; Կարմիր Սուլթանի դէմ:

483. [ԳԵՒՈՐԳԵԱՆ Տ.] Սանտօխ: Պատմութիւն Ձեյթունի 1895-ի պատերազմներուն տեղական բարքերով եւ հին դէպքերով ալ ճոխացած /Գրեց Տեօվլէթ.- Փարիզ, 1945 (Տպ. Տեր-Յակոբեան):

Հտ. Ա.- 152 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Գլ.Ա. Բերդիզ Չայի ընդհարումը; Գլ. Բ. Բեմգի փաշայի բանակը; Գլ. Գ. Ձեյթունի թշնամիները; Գլ. Ե. Փրկչավանքի կոիւր; Ձեյթունցոց քաջութիւնը:

484. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ Ա. Ձորավար Անդրանիկ կը պատասխանէ իր հակառակորդներուն /Յառաջաբ.՝ Բ. Վարազդատի.- [Փարիս]: Jmp. Turabian, 1945.- 100 էջ:

Բովանդ.՝ Ձօր. Անդրանիկի խոսքը իր այն զինուորներուն, որոնք մինչեւ վերջ կանգնեցան իր կողքին եւ կերտեցին հայուն փառքը; Ձօր. Անդրանիկ կը խօսի; Դաւադրութիւններ: Կարինը, Վանը, Պիթլիսը պահելու Անդրանիկ-Սմիթ ծրագիր մը զոր դաշնակցութիւնը կը վիժեցնէ. Ձօր. Անդրանիկ եւ Յովհ. Քաջազունի; Պ. Խատիսեանի յայտարարութիւնները Կ.Պոլսոյ մէջ; Յայաստանի պետական գանձը; Ռուսիան մեր միակ բարեկամն է; Ալեքսանդրապոլի դաշնագիրը; Թրքական օրիէնտացիա; Դաշնակները կը ջարդեն քօմիւնիստ պատանդները /Ինժինէօր Ա. Օհանջանեան; Գարօ Փաստրմաճեանի խոստովանութիւնը; Խօսակցութիւն մը զօր. Անդրանիկի եւ զօր. Սմբատի միջեւ; Կարինի անցուղարձերը:

485. ԼԱԶԵԱՆ Գ. Յեղափոխական դէմքեր: (Մտաւորականներ, հայդուկներ).- Գահիրէ; Հրատ. Հ. Յ.Դ. Երիտ. միութեան, 1945 (Տպ. «Նուպար»).- 413 էջ:

Բովանդ.՝ Քրիստափոր Միքայէլեան (Էլլէն); Կարծիքներ Քրիստափորի մասին /Ա. Ջաւարեան, Մ. Վարանդեան, Է. Ակնունի, Ղարիբ (Ա. Ահարոնեան, Բիշէր Քիյեար; Բաֆֆի նամակը Քր. Միքայէլեանի մասին) /Յ. Մելիք-Յակոբեան; Սիմոն Ջաւարեան (Անտոն); Կարծիքներ Սիմոն Ջաւարեանի մասին /Մ. Վարանդեան, Վարդան, դոկտ. Ջաւ. Գ. Խաժակ, Դ. Վարուժան, Սիւսմանթօ, Մ. Մինասեան, Լ. Նազարեան, Ս. Վրացեան, Գ. Ջօհրապ, Երուանդ Օտեան, Ատոն (Յ. Շահրիկեան), Մ. Վերածին; Ռոստոմ (Ստեփան Ջօրեան); Կարծիքներ Ռոստոմի մասին /Մ. Վարանդեան, Ս. Վրացեան, Ա. Ջամալեան, Լիպարիտ Նազարեան; Ռոստոմի վերջին օրերից /Յ. Տէր-Դաւթեան, Մալխաս; Ռոստոմը Պոլկարիոյ մէջ /Պերճուհի Բարսեղեան; Յովսէփ Արղուրեան (Խանասորի իշխանը); Կարծիքներ Իշխանի եւ Սաթենիկի մասին /Մալխաս, Սամսոն, Ա. Ահարոնեան; «Մօհիկաններից վերջինը» /Համ. Օհանջանեան; Յովնան Դաւթեան (Յոնան); Կարծիքներ Յովնան Դաւթեանի մասին /Մ. Վարանդեան, Յ. Արղուրեան; Ա. Վռամեան (Օննիկ Դերձակեան); Կարծիքներ Ա. Վռամեանի մասին /Յ. Ճ. Սիրունի, բրոֆ. Յ. Յ. Չազմաքճեան, Մ. Օզանեան, Սուրէն Պարթեւեան; Յարութիւն Շահրիկեան (Ատոն); Կարծիքներ Յ. Շահրիկեանի մասին /Մ. Վերածին, Յ. Սաղաթէլեան, Ծերուկ (Ս. Սրենց); Է. Ակնունի (Խաչատուր Մալումեան); Կարիքներ Է. Ակնունու մասին /Ա. Ահարոնեան, Մ. Վարանդեան, բրոֆ. Յ.Յ. Չաքմաքճեան, Լ. Նազարեան; Գ. Խաժակ (Գարեգին Չազալեան); Կարծիքներ Խաժակի մասին /Ա. Արեղեան, Արամ Անտոնեան; Արմէն Գարօ (Գարեգին Փաստրմաճեան); Կարծիքներ Արմէն Գարօյի մասին /Կ. Նաւասարդեան, Ասատուր, Լ. Նազարեան, Սուրէն Կեօնճեան,

3. 6. Սիրունի; Վարդգես (Յովհ. Սերենկիվեան); Կարծիքներ Վարդգեսի մասին /Յովհաննես Երեցեան, 3. 6. Սիրունի; Զրաչ (Հայկ Թիրաքեան); Կարծիքներ Զրաչի մասին /Լ. Նազարեան, Մալխաս; Արամ Մանուկեան (Սարգիս Յովհաննեսեան); Կարծիքներ Արամի մասին /Վ. Նալասարդեան, Օն. Մխիթարեան, 3մ. Մանուկեան, Ս. Վրացեան, Օհան Կարո, Արշլ. Աստուածատուրեան, Մալխաս; Ռուբեն Զարդարեան (Հրաչեայ, Էժդահար); Կարծիքներ Ռ. Զարդարեանի մասին /Զապէլ Եսայեան, Եր. Սրմաքէշխանլեան, Ա. Արփիարեան, Գ. Մխիթարեան; Ատոմ Եարծանեան (Սիամանթո); Կարծիքներ Սիամանթոյի մասին /Ա. Ահարոնեան, Ե. Օտեան, Գ. Խաժակ, Արսէն Երկաթ; Դանիէլ Վարուժան (Զպուքքեարեան); Կարծիքներ Դ. Վարուժանի մասին /Գր. Զօհրապ, Ռ. Զարդարեան, 3. Օշական, Գ. Մխիթարեան; Զաւրիւ (Բժիշկ Յակոբ Զաւրեան); Կարծիքներ Զաւրիւի մասին /Մալխաս, Լ. Նազարեան, Ս. Վարանդեան; Միքայէլ Վարանդեան (EGO); Կարծիքներ Միքայէլ Վարանդեանի մասին /Ռուբեն, Վ. Նալասարդեան, Գ. Մխիթարեան, Բ. Թաշեան, Ս. Վրացեան; Աւետիք Սահակեան (Հայր Աբրահամ); Կարծիքներ Հայր Աբրահամի մասին /Ս. Վրացեան, Գ. Իփէկեան, Արամ Սահակեան, Լ. Նազարեան; Սարգիս Կուկունեան; Կարծիքներ Կուկունեանի մասին /Ռոստոմ, Արծիւեան (Գ. Խաժակ) , Համօ Օհանջանեան; Աղբիւր Սերոբ (Սերոբ Վարդանեան, Սերոբ փաշա); Հրայր՝ Աղբիւր-Սերոբի մասին; Գեորգ Զավուշ (Սարիատ) Կարծիքներ Գեորգ Զավուշի մասին /Ռ. Զարդարեան, Ռուբեն, Վ. Փափագեան, Կ. Սասունի; Հրայր(Արմենակ Ղազարեան); Կարծիքներ Հրայրի մասին /Ռուբեն, Ս. Վարանդեան, Կ. Սասունի; Նիկոլ Դուման (Նիկողայոս Տէր-Յովաննեսեան); Կարծիքներ Ն. Դումանի մասին /Ռուբեն, Ս. Շաթիրեան, Յովակ Ստեփանեան; Անդրանիկ (Պարոյր); Կարծիքներ Անդրանիկի մասին /Ա. Ահարոնեան, Աշօ Շահխաթունի, Սուրեն Պարթեւեան; Եփրեմ (Թափառական); Կարծիքներ Եփրեմի մասին /Խաժակ, Սիամանթո, Գ. Զօհրապ, Ս. Զաւրեան, Ե. Ակնունի, Ա. Վռամեան, Ռ. Զարդարեան, Ա. Իսահակեան, Դ. Վարուժան; Սեբաստացի Մուրատ; Կարծիքներ Մուրատի մասին /Ա. Ահարոնեան, Ս. Վարանդեան; Վահան Համբարձումեան; Սեպուհ (Արշակ Ներսէսեան); Կարծիքներ Սեպուհի մասին /Տիրայր արքեպիսկ., Ռուբեն; Վ. Նալասարդեան, Համ. Օհանջանեան; Ե. Խաթանասեան, Լ. Նազարեան; Քեռի (Արշակ Գալֆայեան); Կարծիքներ Քեռիի մասին /Ս. Վարանդեան Ա. Հանրմեան, 3. Թ. Գայանեան; Իշխան (Նիկոլ Միքայէլեան); Կարծիքներ Իշխանի մասին /Օն. Մխիթարեան, Ս. Ասլանեան; Բաբգէն Սիւնի (Պետրոս Փարեան) Պետո Սերեմճեան; Կայծակ Առաքէլ (Աղա):

486. ԿԵՍԱՐ Ա. Այնթապի գոյամարտը.- Պոսթըն: Հրատ. Ամերիկայի այնթապցիներու ազգ. միութեան, 1945 (Տպ. «Հայրենիք»).- 195 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Ա. «Զօտիս հետ կամ երբեք»; 1915; Բ. Գոյամարտի նախօրեակին: Անգլիական գրաւման շրջան; Ֆրանսական գրաւման շրջան; Ինչպէս կազմուեցաւ զինուորական կեդրոնական մարմինը; Անախորժ դէպքեր, Գ. Ընդ հուր եւ ընդ սուր: Կռիւները; Գլընճ Ալիի սպառնալիքը; Որբերու փոխադրութիւնը; Հայկական յարձակողականը (Ապրիլ 8-25); Շեյխ ճամիսիի գրաւումը; Գօզանլըի կռիւները եւ քիւրդ Մահալէսիի գրաւումը; Լքում եւ հիասթափութիւն: Մասնակի արտագաղթ; Զինադադար: Թուրքերու հետ միս մինակ; Թուրք-Ֆրանսական ընդհարումները վերսկսած; Հայերը կը խախտեն չէզոքութիւնը; Հայ-Ֆրանսական գործակցութիւն (1920 սեպտ. 30 - 1921 փետր 9); Ֆրանս. իշխանութիւն Այնթապի անկումէն ետք: (Փետ.9-դեկտ. 25, 1921) Միլի իշխանութիւն- դեկտ. 25 1921:

487. ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Հայ դատի յանձնախումբի թիվ 1. օգոստոս, 1945.- Նիւ Եորք, [1945].- 16 էջ:

Բովանդ.՝ Հայ դատի պաշտպանութեան ֆոնտը եւ անոր նպատակը; Հայ Դատի յանձնախումբը եւ անոր նպատակն ու ուղղութիւնը; Հայ Դատի յանձնախումբի գործը; Սան Ֆրանսիսկոյի խորհրդաժողովը եւ հայ դատի յանձնախումբը; Վերջաբան:

488. ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԸ: Թըքական Հայաստանի ազատագրման հարցին վերաբերեալ վաւերաթուղթեր.- Փարիզ, 1945.- 141 էջ:

Բովանդ.՝ Խնդրագիր յուշագիր եւ բանաձեւ ուղղուած հինգ դաշնակից տերութեանց արտաքին գործուց նախարարներուն: Ա. Խնդրագիր: (Փարիզ, 30 օգոստոս, 1945) / Թըքահայ դատի պաշտպան յանձնախումբ; Բ. Բանաձեւ: (Փարիզ, 16 սեպտ.1945) /Փարիզի հայ գաղութ; Յուշագիր:(Հայկական խնդրի պատմականը): Բ. շրջան (1867-1908); Գ. շրջան (1908-1914); Դ. շրջան(1914-1918); Ե. շրջան (1918-1945); Նախագահ Ռ. Ուիլսոնի նամակը եւ իրաւարարաւան վճիռը: (Ուաշինգթըն, 22 նյ. 1920) /Ուր Ուիլսոն; Քաղուածքներ 1914-18-ի պատերազմի ընթացքին դաշնակից տերութեանց քաղաքական ղեկավարներու եւ մտաւորական բարձր անձնաւորութեանց պաշտօնական հայտարարութիւններէ, նամակներէ եւ ճառերէ: [Ֆրանս. վարչապետ Պուանի նամակը մերակուտական Լուի Մարթենին] (Հրատարակուած «Լը Թան» օրաթերթին մէջ 1917-ին) /Պուան Պ. Պուանի մէկ յայտարարութիւնը; Հատուած մը նամակ մը զոր ուղղած է հայ ազգային գործչի մը պ. Փօլ Տէշանէլ, ֆրանսական ակադեմիայի անդամ, նախագահ ֆրանսական երեսփոխանական ժողովին: 19 դեկտեմբեր 1917 ի Փօլ Տէշանէլ, նամակ վարչապետ պ. Ժօրժ Բլեմանսոյի առ Պօղոս Նուպար փաշա, նախագահ հայ ազգային պատուիրակութեան (14 յուլիս 1918) /Բլեմանսո; Յայտարարութիւն պ. Պալֆուրի անգլիական երեսփոխանաց ժողովին մէջ 1917 նոյեմբեր 6-ին;

Յայտարարութիւն պ. Լոյտ ճօրճի Բրիտանական խորհրդարանին մեջ 1917 դեկտ. 21-ին; Քաղուածք այն ճառէն զօր պ. Լոյս ճօրճ արտասանեց 1918 յունուար 5-ին աշխատաւորական միութիւններու պատուիրակներուն առջեւ; Տասներկուերորդ յօդուածը պ. Ուիլսընի հաշտութեան ծրագրին; Յայտարարութիւն պ. Պալֆուրի; Պ. Լոյտ ճօրճի մեծարանքը հայոց քաջութեան, Արտաքին գործոց պետական ենթաքարտուղար լօրտ Ռօպէրթ Սեսիլի պատասխանը մեծապատիւ լօրտ Պրայսի Յընտափէն 1918 սեպտեմբեր 30-ին դրկած նամակին /Ռոպէրթ Սեսիլ; Ֆրանս. հանրապետութեան նախագահ պ. Ռէյմօն Փուանքառէի նամակը գերապայծառ թերգեանին: (16 փետրուար, 1919)/Փուանքառէ; Արտաքին գործոց նախարար պ. Ս. Փիշոնի նամակը պ. Ալպէռ Թոմային (1919)/ Ս. Փիշոն; Քաղուածքներ այն պատասխանէն զօր գերագույն խորհուրդի նախագահ պ. Քլեմանսօ տուաւ թրքական պատգամաւորութեան 1919 25 յունիսին; Յայտարարութիւն ֆրանսական հանրապետութեան նախագահ պ. Ալեքսանտր Միլրանի /Ա. Միլրան; Միացյալ.- Նահանգաց պ. Ռուտրօ Ուիլսընի նամակն առ Պօղոս Նուպար փաշա : (Փարիզ, 23 յունուար, 1919) /Ռուտրօ Ուիլսըն; Հայերուն /Ժօրժ Լըփօնթ; Քաղուածք զօրավար տը Լաքռուայի մէկ նամակէն /Զօրավար տը Լաքռուա; ճառ պ. Պօլ Փէնըվէի, նախարար հանրային կրթութեան, գեղարուեստից եւ ազգային ինքնապաշտպանութեան հետ կապ ունեցող գիտերու, անդամ գիտութեանց ակադեմիայի; ճառ պ. Անաթօլ Ֆրանսի, անդամ ֆրանսական ակադեմիայի, նախագահ Ֆրանքօ -օտար բարեկամութեանց ընկերութեան; Զորս տեղեկատու թուղիկներ: Հայկական նահանգներու ժողովրդագրական եւ տնտեսական վիճակը 1914 էն առաջ; Հայաստան:

489. ՀԻՍԱՅԵԱՆ 3. Անմահ տիպարներ: (Պատկերներ եւ յիշատակներ Ռերֆայէն).- Փարիզ, 1945.- 112 էջ:

Բովանդ.՝ Ուրֆայի դյուցազնամարտը: (23-րդ տարեդարձին առթիւ); Մոռցուած հերոսը՝ Շահանիկ: (Այնթապի հերոսամարտին առթիւ)

490. ԶԱՐԸԳ ՂԱԶԱՐ. (Ղազարյան Ղազարոս). Մարգպետը (Հաճի Հիւսէին): Լուսաւոր էջեր 1914-1918 շրջանէն /Գրեց՝ Ղազար Զարըգ.- Պէյրութ, 1945 (Տպ. «Ազատ»)

Հտ. Ա.- 97 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մեր Ա. հանդիպումը; Գոնիայի մէջ; Տարագրութեան տեղեկագիրը; Մարգպետը կը դառնայ Հաճի Հիւսէին; Հաճի Հիւսէին «Ինթիլի» մէջ; Ինթիլիի դէպքերը; Հաճի Հիւսէինի դարձը Հալեպ; Ղարչղէն Գաթմա-Իսլահիէ; Մարգպետը Իսլահիէի մէջ; Ինթիլի; Ինթիլի խորհուրդները; Կավուր Տաղի հայդուկային խումբերը:

Հտ. Բ.- 94 էջ:

Բովանդ.՝ Մեր կազմը եւ աշխատանքները; Թուրք փաշաներու գօտեմարտը; Բախումը թուրք ուժերու եւ ապստամբներու միջեւ; «Օրոր»-ի հրդեհումը; Իսլահիյէի կախաղանները; Էօրթիլի գիւղի հրդեհումը; Հալեպ; Հաճի Հիւսէին կը թողու Ինթիլիին; Դեպի ճէզիրէ; Նիսիպիին մէջ; Վերոնի միջադէպը; Թուրք գաղթականներու ժամանումը եւ Նիսիպիին ջրհեղեղը:

491. ՏԱՏՐԵԱՆ Կ. Գերեզմաններու մէջէն: (Փրցուած էջեր օրագրէս, Բ. շարք) /Գրեց՝ Վահրամ Տատրեան.- Նիւ-Յորք, 1945 (Տպ. «Կոչնակ»).- 476 էջ.- (Մատենաշար թիւ 2) Տպակից է նույն հեղինակի «Ան հոգին» (Եզրափակում), 1945.- 244 էջ.- (Մատենաշար թիւ 2):

Բովանդ.՝ Մասն առաջին. Գլուխ Ա. Սեւ ձեռքը կը գործէ: Պաշտօնական զեկոյց կուսակալութեան ընդի. ապահովութեան դիւանէն; Գլուխ Գ. Հայ սպան; Մասն երկրորդ. Գլ. Ա. Մահուան դուռը; Գլուխ Բ. Անապատի [Տեր Զորի] թագուհին; Գլուխ Գ. Ճամփորդ մը անապատի մէջ; Գլուխ Զ. Տնաքանդին տունը; Մասն երրորդ. Գլուխ Ա. Գիշեր մը տարագիրներու մէջ; Մասն չորրորդ. Գլուխ Ա. Ցանկամ տեսնել զիմ Կիլիկիա; Գլուխ Դ. Աղետալի նահանգը; Գլուխ Ե. Գեհենի սահմաններու մէջ; Գլուխ Գ. Աւերակները; Գլուխ Ե. Մահապատիժը; Գլուխ Զ. Դեպի հայրենիք:

492. ՏԱՏՐԵԱՆ Կ. Դեպի անապատ: (Փրցուած էջեր օրագրէս) /Գրեց՝ Վահրամ Տատրեան.- Նիւ-Եորք, 1945 (Տպ. «Կոչնակ»).- 563 էջ, դիմանկ.- (Մատենաշար թիւ 1):

Բովանդ.՝ Մասն առաջին. 11մայիս, 1915-10 նոյեմբեր 1918; Մասն երկրորդ. Վերադարձ անապատէն: 15 նոյեմբեր 1918- 3 յունիս 1919:

493. ԱՂՊԱՇԵԱՆ ՅՈՎՅ. Հայկական հարցը երեկ եւ այսօր /Ա.Յ.- Գահիրե, 1946.- 16 էջ:

494. ԳԱՅՐԻՄԱՆԵԱՆ Ջ. Դեղին մահիկի տակ.- Թեհրան, 1946.- 37 էջ:

Բովանդ. Լուրթեան աղաղակը...; Դէպիմ հոն, ուր մարդ արարածը չկայ... /Ջ.Գ. Յառաջաբան /Ա. Տ. Օհանեան; Դեղին մահիկի տակ: (Մանկական յիշողութիւններ 1895-ի թիւքական ջարդերէն):

495. [ԳԵՈՐԳԵԱՆ Տ.] Սանտոխ: Պատմութիւն Ձէթունի 1895-ի պատերազմներուն տեղական բարքերով եւ հին դէպքերով ալ ճոխացած /Գրեց՝ Գ. Տօվլէթ.- Փարիզ, 1946 (Տպ. Տեր-Հակոբեան)

Հտ. Բ.-176 էջ:

Բովանդ. Գլ. ԺԳ. Զօրանոցին գրաւումը; Գլ. ԺԴ. Անկախութեան 45 օրերը: Զուգուր Հիասրի գրաւումը; Անտրոունի ճակատամարտը նոյ. 20-ին; Ենիճէ-Գալէի կռիւը եւ լատին հայերու ազատումը; Կռիւներ Կապանի շուրջը; Ֆրնուզի կռիւները; Գլ. ԺԵ. Պատերազմական թափօրը; Գլ. ԺԶ. Ձէթունի զօրավարները; Գլ. ԺԷ. Գերիներու ջարդը; Գլ. ԺԸ. Սանտոխի ճակատամարտը; Ի՞նչպէս կռուեցան զէթունցիք; Թրքահայ դատի յանձնախմբին ուշադրութեան:

496. ԹԻՐԱՊԵԱՆ Յ. Նոր երկիր: Բացառիկ թիւ.- Փարիզ, 1946.- 160 էջ:

Բովանդ. Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան գաղափարական ամբողջութիւնն ու դերը Հայաստանի ազատագրութեան եւ խորհրդայնացման մէջ; Սահման քաջաց.../Ս. Սեպուհեան; Խորհրդային պետութեան ընթացիկ քաղաքականութիւնը եւ հայկական հարցը /Ձէթունցեան; Եւրոպան կը միջամտէ Հնչակեան կուսակցութեան 1894-ին կազմակերպած Սասունի ապստամբութենէն ետքը /Ամբատ Բիւրատ; Հայրենեաց ի տես. դրուագ մը Սանտոխի ճակատամարտէն /Գ. Տօվլէթ (Ձէթունցի); Ողջոյն Ձէթունէն վերադարձող ընկերներուն: Ձէթունի բերդը: [Բանաստեղծութիւն արտասանուած Միհրան Տամատեանի կողմից]; Եղեսիոյ հերոս Մկրտչի անմահ յիշատակին /Արամ Պետրոսեան:

497. ԼԱՁԵՅԱՆ Գ. Հայաստան եւ հայ դատը: (Վաւերագրեր).- Գահիրե, 1946 (Տպ. «Նոր Աստղ»).- 392 էջ:

Բովանդ. Ռուս եւ թրքական պատերազմը (1877-78) եւ Թուրքիոյ հայերու հաւատարմութիւնը; Կովկասի հայերուն դիմումը Ռուսիոյ; Թուրքիոյ հայերուն դիմումը; Աղեքսանդր Բ. կայսեր ներկայացուած ծրագիրը; Ինչու՞ կնքուեցաւ Կիպրոսի դաշինքը: (Լորտ Սալըզարիի նամակը); Հայ դատը Պերլինի վեհաժողովին; Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Գորդի; Ֆրանսայի արտ. գործերու նախարար Վատինկտօն; Հայ պատուիրակները Անգլիոյ մէջ; Լորտ Սալըզարի յայտարարութիւնները; Քէնդըրպրիի արքեպիսկոպոսը; Դիմումներ հայ դեսպաններուն; Ուրիշ դիմումներ; Հայ պատուիրակները Պերլինի մէջ; Հայ պատուիրակներուն դիմումը Պերլինի վեհաժողովին /Թուրքիոյ հայոց պատուիրակներ՝ Սկրտիչ արք. Խրիմեան, նախկին պատրիարք եւ Խորեն Նար-պէյ արքեպիսկոպոս Պեշիկթաշի; Ծրագիր կազմակերպական կանոնագրի Օսմանեան Հայաստանի; Վիճակագիր Օսմանեան Հայաստանի; Դիմումներ Վեհաժողովի գումարման ընթացքին; Խրիմեանի «երկաթ շերտեր»;

Ձէթուն եւ իր կռիւները; Հաշտութեան պայմանագիրը; Արմենական կուսակցութեան ծրագիրը; Ծրագիր հնչակեան կուսակցութեան; Հ. Յ. դաշնակցութեան առաջին ծրագիրը; Գում Գափուի ցոյցը եւ հրատարակուած բողոքագիրը; Խրիմեան հայրիկի երկու նամակները; Խրիմեան Հայրիկի նամակը Կլատսթոնին (1895 ապրիլ 3); Ռուսահայ կալուածներու գրաւումը (1903 հունիս 12); Հայ թաթարական ընդհարումներ; «Դաշնակցութեան դատը» Ռուսաստանի մէջ (1909-1911); Ընդհ. դատախազի ճառը; Համերաշխութիւն հայ կուսակցութիւններու միջեւ (Կ. Պոլիս, 1913 հոկտ) /Հ. Յ. դաշնակցութեան արեւմտ. բիւրօ; Ս. Դ. Հնչ. կուս. Տաճկ. կեդր. վարիչ մարմին; Սահմանադիր Ռամկ. կեդր. ակումբ; Վերակազմեալ Հնչակ. կեդր. վարչութիւն; Հայկական բարենորոգումներ (1912-1914); Տեղեկագիր (1912 օգոստ.-1913 նոյեմ); Հայոց հարցին վերաբացումը; Շրջաբերական (Կ. Պոլիս, 5 յուլիս, 1914); Կատարուելիք աշխատութիւնները /Մնամք աղօթարար պատրիարք հայոց Թուրքիոյ Զաւեն արքեպ. Տեր-Եղիայեան; Հայոց տեղահանութեան ծրագիրը եւ գործադրութիւնը /Ներքին գործոց նախարար Թալեաթ; Դեսպան Մորկընթաու եւ հայկական տեղահանութիւնները; Վանկէնհայն; Էնվեր փաշա; Սայիտ Հալիմ փաշա; Մորկընթաու հայերու մասին; Կամաւորական շարժում; Հայկական լեզուն; Կաթողիկոսի դիմումները պատերազմի ընթացքին; Կը ծրագրուի զոգաքներ տեղաւորել Թրքահայաստանի մէջ (1915, ապրիլ 5); Ազգային միութիւն Ամերիկայի մէջ (1914 նոյեմ. 12); Արեւելահայերու ազգային համագումարը եւ ազգային խորհուրդը; Թուրքիոյ բաժանումը /Մարկ Սայքս; Սթալինի կոչը; Հայաստան մինակ իր ճակատագրին հետ /Հայկ. կորպուսի (զորաբանակ) հրամանատար Զօրավար Նազարբեգեան; Ազգային համագումար (1919 փետր. 24 - ապրիլ 22); Հայկական պահանջներու յուշագիրը; Ամբողջական Հայաստանը; Հայկական պահանջները /Ա. Ահարոնյան; Պօղոս Նուպար; Լրացուցիչ ճօթեր; Կիլիկիան;

Հայաստանի բնակչությունը; Կովկասի Հայաստանի Հանրապետությունը Հայաստանի Հանրապետության պատուիրակության նախագահ Ա. Ահարոնյանի տեսակցությունները; Տեսակցություն նախագահ Վիլսոնի հետ; Տեսակցություն լորտ Կերզընի հետ; Զրոյց Սըր-Լուի Մալլետի հետ; Զրոյց Պոլսի նախկին դեսպան Գիրսի հետ; Տեսակցություն գինորական նախարար Զորչիլի հետ; Տեսակցություն Զիչերիմի հետ; Հայաստան ըստ Սելի դաշնագրին; Ուիլսոնի իրաւարարական վճռի ամբողջական բնագիրը; Ականաւոր դէմքերու յայտարարութիւններ հայերու մասին /Ուիլսոն, Ճեյմս Ու. Ճերարտ; Տր. Ճեյմս Լ. Պարթըն; Էտուին Մ. Պլիս; Անտրուի Տ. Ուայթ; Հ. Օ. Տուայթ; Տր. Է. Ժ. Տիլլըն, Հեր Զոր, Լորտ Պայրըն, Վ. Է. Կլատսթոն, Ճեյմս Պրայս; Լորտ Ճորճի Ճառը Անգլ. խորհրդարանին մէջ 1918-ին; Օլիվըր Պոլտուին Հայաստանի մասին; Բազուի պաշտպանութեան մասին Հայաստանի Հանրապետության դաւիժները; Հայաստանի խորհրդայնացումը; փետրուար 18-ի ապստամբությունը; 24 մարտ 1921, Երեւան Թիֆլիս, Օրջոնիկիձէին /Յովհաննէս Թումանեան, Լենինի նամակը; Հայաստանի հեղկոմի հրամանագիրը ընդհանուր ներման մասին /Հ. Ս. Խ. Հանրապետութ. Զինուորա-յեղափոխ. կոմիտէի նախագահ Կասեան, Յեղկոմի անդամ քարտուղար Ա. Մռավեան; Զիչերիմի առաջարկը հայ գաղթականներ փոխադրելու Ռուսաստան; Քեմալական Թուրքիոյ արշավանքը; Քեմալական Թուրքիա եւ Ազերայէճան; Մ. Տամտզանի «Պետական հարուածը» Ատանայի մէջ (1920, օգոստ. 4); Հայ դատը Լոզանի խորհրդաժողովին մէջ (Քաղուած ֆրանսական կառավարութեան կողմէ հրատարակուած «Դեղին գիրք» էն); Ռամկավար-ազատական կուսակցութիւն: Ծրագրի հիմնական սկզբունքները; Հ. Յ. Դաշնակցութեան ծրագիրը; Համալուրկի միջազգային ընկերավարական համագումարը եւ Հայաստան (1923 մայիս 21-26); Հ. Յ. Դ. խորհրդաժողովը Վիեննայի մէջ (1923 մայիս); Էջմիածին եւ հայրենական պատերազմը; Մոլոթովի յուշագրի մէջ Էջմիածինի համագումարը: Դիմումներ Հայ դատին համար; Կաթողիկոսի դիմումը երեք մեծ պետութիւններու ղեկավարներուն /Գեորգ Զ. Կաթողիկոս ամենայն Հայոց; Հայ դատին հետապնդումը արտասահմանի մէջ /Նշան քինյ. Փափագեան. (Նախագահ երեսփոխան ժողովոյ); Հայ դատի յանձնախումբ; Հայ Ազգային խորհուրդ; Հայաստանի նախկին վարչապետ տոքթ. Հ. Օհանջանեանի դիմումը; Ֆրանսահայ գաղութի յուշագիրը; Դիմում Հ. Յ. Դաշնակցութեան անունով; Ս. Սաֆրաստեանի ելոյթը; Հայ դատի յանձնախումբի հեռագիրը Բրիտանիոյ արտաքին քարտուղար Է. Պեվիլի; Խորհրդային Միութեան Դաշնակցային հանրապետութիւնները կունենան արտաքին գործերու եւ պաշտպանութեան գործակալութիւններ: (Հայ դատը եւ Խ. Միութիւնը): Հայաստանի հողային պահանջները: Կարսի եւ Արտահանի շուրջ; Ներգաղթ; Անգլիական պատուիրակութեան յայտարարութիւնները:

498. ՊԱՐՍԱՄՅԱՆ Վ. Հայկական հարցի զարգացման պատմական ուղիները մինչև Բեռլինի կոնգրեսը.- Ե.: 1946.- [47-72] էջ.- Ամփոփ. ռուս. լեզ.:

Առանձնատիպ ՀՍՍՌ Գիտությունների Ակադեմիայի 1946թ. թ. 11-12 «Տեղեկագրից»

499. ՏԵՐ-ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ Հ. Հայկական ողբերգութիւնը փաստերու լույսին տակ.- Փարիզ: Հրատ. Պօմոնի հայ. ազգ. ընդհ. միութ. վարչութ. (Մարսէլի շրջան), [1946] (Տպ. «Արաքս»)- 38 էջ:

Արտատպուած «Արևմուտք» շաբաթաթերթէն

Բովանդ.՝ Երկու խոսք /Սկրտիչ Շէխիկեան, Վ. Անդրեասեան; Թրքական վայրագութիւնը; Գերման մեղսակցութիւնը; Հայկական միամտութիւնը; Վերջաբան:

1947

500. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ Ա. Հայ ազատագրական շարժման օրերէն: (Յուշեր 1890 էն-1940).- Փարիզ: Հրատ. «Հայ ազգային հիմնադրամի» թիւ 3, 1947.- 640 էջ:

Բովանդ.՝ Ազատագրական շարժման ծփանքները; Մեր «խումբ»ը; Դէպի Սալմաստ; Տերիկի վանքին մէջ; Յեղափոխական ցոյց մը; Խրիմեանի ուղեւորութիւնը; Մայիսեան ռեֆորմները; Վանի «մեծ դէպք» ին ճամբուն վրայ; «Խանասորի արշաւանքը»; Դէպի Պարսկաստան; Դէպի Կովկաս; Արմենական կազմակերպութեան ծնունդը; Արմենական կուսակցութեան ծրագիրը; Վարդգէս Վանի մէջ եւ իր հայեցակէտները; Սասունի երկրորդ աղէտը; Վարդգէսի յաջորդները Վանի մէջ եւ արմենականները; Սեպուհ (Երուանդ Քէօսեան); Դաշնակցական արմենական պայքարը; Դաշնակցական «սոցիալիզմը» Վանի մէջ; Դաշնակցութեան ծոցէն ժայթքող ահաւոր դաւաճանութիւնը; Իթթիհատ-դաշնակցական պլոքին բարիքները դաշնակցականներուն համար; Հայ Սահմանադրական-Ռամկավար կուսակցութեան կազմութիւնը; Ծրագիր Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան; Ինքնապաշտպանութեան գործը Վանի մէջ եւ բարենորոգումներու հարցը; Ռուս-թրքական պատերազմի նախօրեակին; Կարմիր Ապրիլի նախօրէին; Գոյամարտին դրուագներէն էջ մը: Ինչպէս սկսուեց Վանի կռիւը; Մեր մէկ օրը; Վանի վարժապետանոցը Ապրիլեւեան կռիւներուն մէջ; Յաղթանակէն յետոյ; Ռուսական երկրորդ յեղափոխութիւնը եւ արեւմտահայ խորհուրդը; Ռուսական Բ. յեղափոխութիւնը եւ մենք; Թրքական արշաւանքը եւ Հայաստանի

ապահովութեան խորհուրդը; Երզրումի անկումը; Դէպի Զիւսիսային Կովկաս; Դէպի Երեւան; Հայաստանի անկախութեան օրերէն; Մեր Բ. համագումարը; Շրջաբերական հայ ռամկավար կուսակցութեան Հայաստանի կեդր. խորհուրդի; Մեր Գ. ընդհ. պատգմ. ժողովը; Սիացեալ եւ անկախ Հայաստանի բանակը; Քոմիւնիստները; Ղարապաղի, Չանգեզուրի եւ Նախիջեւանի հարցը; Կիլիկիա; Փետրուարեան խռովութիւնները; Լոնտոնի խորհրդաժողովը; Փետրուար 18.-թրջահայերու «գաղթ»-ը եւ «ներգաղթ»-ը /Նախագահ՝ Սմբատ; Քարտուղար՝ Սամուէլ Մետրոպեան; Ռամկավարներուն դիրքը Պօղոս Նուպարի հանդէպ; Յունիս 10-ի դաշնագիրը; Լոնտոնի խորհրդաժողովի բարիքները; Երեւանի մէջ առաջին տեսակցութիւնս Ա. Միասնիկեանի հետ; Երկրորդ տեսակցութիւնս Ա. Միասնիկեանի հետ; Հանդիպումներս; Իզմիրի պարպումը; Փաստաթղթերու լեզուով՝ Խորի. Հայաստանի մասին; Թրքահայ հարցի մասին; Հ. Յ. Դաշնակցութեան մասին; Թուրքիոյ հանդէպ:

501. ԵՎԱՐԵԱՆ Ա. Հուշեր Արմենակ Եկարեանի /Խմբ.՝ Լ. Աճէմեան.- Գահիրէ: Հրատ. ազգ. հիմնադրամի. թ. 5, 1947(Տպ. Նոր Աստղ).- 308 էջ:

Քովանդ.՝ (էջ Ա-Գ). Յառաջաբանի տեղ; (էջ 1-5). 70-ական թուականները; Ակնարկ մը ժամանակակից անցքերու վրայ; Վանի հրդեհը; Խրիմեան; Ռուս-թուրքական պատերազմն ու հետեւանքները; Յուսախաբութիւններ եւ նոր մտածելակերպ; Ա. Պորթուգալեան և իր դերը; Առաջին հալածանքներն ու անոնց անդրադարձումը երիտասարդութեան վրայ; Ա. Ավետիսեանի վիպական փախուստը և իր դերը արտասահմանի մէջ; Հալածումը տարածում էր; Ազրիպպասեան-Գոլոշեան դէպքը; Առաջին երթուղարծն դէպի Կովկաս; Գառան մորթով գայլը; Ա. փորձը արտասահմանի հետ կապ հաստատելու համար; Բ. ճամբորդութիւնս դէպի Պարսկաստան; Չերքակալութիւն; Թուրքիներ; Աւօն եւ Քեօն թագավորը; Խումբ մը դէպի Պարսկաստան եւ անոր ձերբակալութիւնը Գ. փորձս դէպի Պարսկաստան; Ա. Բարթողիմէոս վանքին պատահարը; Չերքակալութիւն քիւրտերու կողմէ. Երկնառաք պարսիկներ զիս կազատեն (էջ 23-31); Նոր ընկերներ կը հասնին; Տէրիկի գրաւումը պարսիկներէն; Զյուրտ Շառուն; Ավետիսեանի դերը Ատրպատականի հայոց մէջ; Նորեն դէպի Վան; Կեանքը Տէրիկի մէջ (էջ 32-38); Կուկունյանի խումբին մասնակցելու փորձս եւ ընկերներու ձերբակալութիւնը; Ի՞նչ կերպով սուրհանդակներ կուգային Վանէն; Նորէն դէպի Վան; Հայ կաթոլիկ վարդապետ հայր Սրապեանի սպանութիւնը; Իմ հանդիպումը Հունոյի հետ; Դաշնակցության Պետոն Վանի մէջ (էջ 39-48); Տարածայնութիւններ Հայոց Հայրենասիրական պարագլուխներուն միջեւ; Համարձակութեան ապարդիւն փորձերը; Հնչակեաններ եւ դաշնակցականներ; Դաշնակցական առաջին տեղորդ; Դաշնակցական առաջին խորհրդակցական ժողովը Թիֆլիսի մէջ; Դարձեալ դէպի Վան; Դաշնակցական գործունեութիւնը Պարսկաստանի մէջ եւ Տէրիկի ավերումը; Կոտուլի Տէր Օհան քահանան (էջ 49-60); Վանի նոր կուսակալ Պահրի փաշան; Ա. տեղորդ Վանի մէջ եւ հետեւանքը; Գէորգ Օտեանի պարագան; Բանտարկութիւնները; Չենքերու նոր առաքում դէպի Վան; Ինչպէս կապրեինք Պարսկաստանի մէջ; Ավետիսեանի երկրորդ այցը Պարսկաստան եւ իր գործերը; Դարձեալ դէպի Վան; Վրիժառութեան փորձ մը: Պահրի փաշան Պաղ-Գալէի մէջ եւ իր կազմակերպած գործողութիւնները; Տէրիկի կռիւը; Չաթոն, Շէրօն եւ Փ. Թերլեմեզեանը. արշավանք Գրաւի Շաքիրը պատուհասելու համար; Հավթուան գիւղին միջադէպը, Ավետիսեանի բարերար միջամտութիւնը; Ավետիսեանը Թիֆլիսի մէջ (էջ 61-71); 1894-1895 թուականները; Մեր գործելակերպը եւ դաշնակցական պոռոտախոսութիւնը. հատուած մը «Դրօշակ»էն; Հայկական կոտորածները; Վանի կուսակալ Նազըմ փաշան եւ արտասովոր քննիչը; Քառասուներկու հոգիանոց խումբ մը նորէն դէպի Վան; Կուսակցական բրօպականտեն նմոյշ մը; Աւետիսեան Վանի մէջ; Սարա-Պօղալ-Քեսեմի հերոսամարտը; Տիգրան Տերոյեանի գայթակղութիւնը (72-96); 1895-ի ձմեռը; Կուսակցութեանց գործունեութիւնը Վանի մէջ; Արմենականներու կազմակերպական դրութիւնը, նպատակը եւ գործելակերպը; Ամերիկացի բժշկուհի միսս Գեմպըլ եւ անգլ. հիւպատոս մը. Հոլվարտ; «Դրօշակ»-ի ստորագնահատութիւնը մահմետական ամբոխին կատարած դերին մասին; Ֆառուղի հաղթական կռիւը; Արմենական կազմակերպութեան ծրագիրն ու կանոնագիրը; Արմենական կազմակերպութեան Ա. շրջանակի խումբերու ներքին կանոնագիրը; Սիջադէպեր՝ ձմեռուան ընթացքին; Ժողովրդական հանգանակութիւն՝ Արմենականներու նախաձեռնութեամբ՝ զենք բերել տալու համար; 10 հոգիանոց խումբ մը կը ղրկուի Պարսկաստան, բայց կձերբակալի պարսիկներու կողմէ; Պարսկական բանտը; Բանտէն արձակումը; Վանի կոտորածին լուրը; Օգնութեան փորձ մը եւ դաշնակցութեան պառակտիչ ընթացքը (էջ 97-104); Կոտորածը եւ «Մայիսեան ռեֆորմները»; Կառավարութեան ընթացքը եւ ստեղծած միջադէպերը; Վանի ինքնապաշտպանութիւնը. Յիշատակելի դէմքեր; Կառավարութեան մտավախութիւնը եւ անգլ. նոր հիւպատոսին խաբէական դերը; Աղետալի նահանջը; Կառավարութեան խաբէբայութիւնը երևան կ'ելլէ; Հայոց կորուստները (էջ 105-111); Վան անպաշտպան. կառավարութեան նոր պահանջները; Նազըմ փաշա պաշտոնանկ կ'ըլլա; Նոր խստութիւններ; Մեկնող խումբերուն հերոսական կռիւները եւ բնաջնջումը; Մնացորդացը; Միս Գեմպըլի եւ պարսկ. հիւպատոսին մեկնումը; Ջարդին կազմակերպիչ Սաատետտիին կը վարձատրուի; Գավառներու վիճակը; Նոր ընդհարում մը; Ասորիներու ջարդը Հեքիարիի մէջ; Սաատետտիին պաշտոնանկ կ'ըլլա (էջ 112-121); Էջմիածնի մէջ դաշնակցութեան խճճանքները; Ավետիսեանի մասին եւ միս Գեմպըլի վկայութիւնը; Քրիստափոր Միքայելեանի կարծիքը վանեցիներու մասին; Տաճկահայ գաղթականները Կովկասի մէջ եւ ռուսական հալածանքները; Խանասորի «արշավանքը». մեր դիմումները արգելելու համար այդ ձեռնարկը; 40 հոգիանոց խումբով մը Վան կը մեկնին; Արշավող խումբը. կռիւը եւ հետեւանքը; Ռուսական երկդիմի քաղաքականութիւնը;

Արմենական մտաւորականները կը դատապարտուին եւ կ'արտաքսուին Կովկասէն (էջ 122-130); Վանի եւ Ատրպատականի հայոց վիճակը արմենականութեան տկարացումէն յետոյ; Դաշնակցութիւնը Սալմաստի մէջ. Սամսոնի տխուր դերը: Դաշնակցութիւնը Կովկասի մէջ. «Քրիստափորյան» շրջան; Եղբայրասպանութիւններ նաեւ Կովկասի մէջ; Դաշնակցութեան վերաբերումը Խրիմեանի հանդէպ, Խրիմեանը դժգոհ էր դաշնակցութենէն; Ազգ. ժողովը եւ դաշնակցութեան ընթացքը. ժողովին խափանումը կառավարութեան կողմէ (էջ 131-139); Ուրմիոյ հայութիւնը; Թավրիզի Զայուհեացի միակարար դէրը կրթական տեսակետէ; Սուքիաս Պարզեանցը եւ բարերար Առաքել Ափրիկեանը; Դաշնակցութեան միջամտութիւնը; Սպառնալիքը եւ Պարսկահայաստանի կրթական գործին խափանումը; Երուանդ Քեօսեան (Սեպուհ); Դաշնակցական բռնութիւններ Վանի մէջ; Վերակազմուած արմենականները գործիչ կը խնդրեն; Սեպուհ իբրեւ արմենական գործիչ Վան կ'ըրկուի; Դաշնակցական սխրագործութիւնները Պարսկաստանի եւ Ուրմիո մէջ; Մշեցի Սարտիրոս Վարժապետը; Խմբապետ Նիկողը եւ իր կարծիքը Սամսոնի մասին (էջ 140-152); Սեպուհի դերը Վանի մէջ. իր մեկ նամակը. դաշնակցականները կը պահանջէն արմենականներէն, որ կուսակցութիւնը լուծեն; Դաշնակցութիւնը կ'ուզէ ձեռք առնել դպրոցները եւ կսպանէ ուսուցչապետ Գր. Աճեմեանը. ուրիշ ուսուցիչներ ալ կը ծեծուին. արմենական խմբապետները խաբէբայութեամբ կը ձերբակալուին; Սեպուհ առաջինը կ'առնէ եղբայրասպան կոչի մը. արմենական խումբ մը կ'ազատէ բանտարկուածները; Բանտապահները արմենական կ'արձանագրվին; Ազգա գիւղին ընդհարումը; Ուրիշ սպանութիւններ ; Աղթամարի կաթ. փոխանորդին սպանութիւնը եւ վանքին կողոպուտը; Տեղացի Դավոն եւ իր դավաճանութիւնը. Արամի դերը. դավաճանին սպանութիւնը. սարսափի օրեր. արմենական եւ դաշնակցական դաստիարակութիւնը; Սեպուհի նահատակութիւնը; Զայ Սահմ. Ռամկ. կուսակցութեան կազմութիւնը; Օսմ. Սահմանադրութիւնը(1908); Ռ՝վ բերավ ազատութիւնը; Կիլիկիոյ եղեռնը; Իթքիհատի ձգտումը; Զալածանք քիւրտերու դէմ; Թրքական արշավանքները Պարսկական Ատրպատականի վրայ՝ մասնակցութեամբ դաշնակցականներու (էջ 153-157); Իմ վերադարձը Վան; «Նոր սերնդական» շարժումը եւ բարոյական աւերը; Գեորի քինյ. Շաքարեանին յայտնութիւնները; «Աշխատանք» (դաշն.) եւ «Վան-Տոսպ» (Սահմ. Ռամկ.) թերթերը; Դաշնակցութիւնը կը փորձէ սպանել վերջինին սրբագրիչը, բայց իր տեղորիստը կ'սպանւի; Սպառնալիք Ա. Թերզիպաշեանին. բայց դաշնակցականները զիրար կը սպանեն եւ խնդիրը կը գոցեն; Դաշնակցական սխրագործութիւնները գիւղերու մէջ; (158-166) կուսակցական տենդոտ գործունէութիւն Վանի մէջ; Շարժումներ թիւրքերու եւ քիւրտերու մէջ; Իթքիհատական գործիչներ Վանի մէջ; Դաշնակցութեան գործակցութիւնը իթքիհատին, մինչ Ռամկավարներն ու Զնչեակեանները վերապահ են; Սահմանադրութեան տարեդարձի հանդես մը; Պաշտոնական ընդունելութիւն մը մեր գրադարան-ընթերցասրահին մէջ; Սաթմանց Գիւղի ռէս Սարգիսի հուզիչ արարքն ու խոսքերը; Կարճկանցի Մանուկը. ան կուզէր Աղթամարը փրկել դաշնակցութեան ձեռքէն եւ վարժարան մը բանալ հոն, բայց սպանուեցաւ դաշնակցականներու կողմէ, իր տեղորիստը կ'սպանուի ռամկավարի մը կողմէ; Տեղորիստի վերջին պահու յայտարարութիւնները; (էջ 167-173) ռուսական հիւպատոսին հետ Վան կը վերադառնան; Միջադէպ մը Խանիկ գիւղին մէջ եւ հիւպատոսին խօսքերը; Երեսփոխանական եւ քաղաքապետական ընտրութիւնները; Պետրոս Գափամաճեանի սպանութիւնը; Գործոթի Մելիք Մարկոսին սպանութիւնը; Անգղ գիւղի գիւղապետին սպանութիւնը; Դաշնակցութեան երկրէն ընթացքը; Թաղապետ Թմթութեան Նազարեթի սպանութիւնը; (էջ 174-180) Կացութիւնը մինչեւ 1914-ի գարունը; Սնկօ ավազակապետը եւ զայն սպանելու փորձը; Ռուս-թրքական պատերազմը; Արշավանք դէպի Ռիւմի. թրք. բանակի պարտութիւնը; Դժուարաւ Վան կը հասնին; (էջ 181-186) Թիֆլիսի Ազգ. բիւրոյի գործունէութիւնը եւ անոր հակազդեցութիւնը; Ինչու՞ կազմուեցան կամավորական զունդերը; Ռուսական առաջին ներխուժումը. թուրքերուն վախը; Ռուսական նահանգը եւ թուրքերու վերաբերումը; 1914-ի ձմեռը; Դաշնակցութիւնը եւ կառավարութիւնը զիրար կը խաբեն; Մասնակի կոտորածներ գավառներու մէջ; Զամաձայնութեան զուր փորձեր; Բերտակ գիւղին յաջող ինքնապաշտպանութիւնը; Շատախի խռովութիւնները; Իշխանի սպանութիւնը; (էջ 187-189) Կուսակցութիւնները եւ միջկուսակցական յամաձայնութիւնը; Կորոշվի հանգանակութիւն կատարել գենք ճարելու համար; Արամի եւ Զ. Գույումճեանի բախումը; Դաշնակցութեան կոպիտ ընթացքը եւ զիջումը; (190-196) Վան քաղաքն ու Այգեստանը ինքնապաշտպանութեան տեսակետէ; Կուսակալ ճեմտէթը կը խաբէ Դաշնակցութիւնը, բայց չկրցավ խաբել ժողովուրդը; Վռամյանը «Պօլիս կ'ըրկուի»; Ընկ. Կ. Շատաղեանի տան խորհրդակցական ժողովը; Կ'որոշվի ինքնապաշտպանութեան դիմել. շտաբի կազմութիւնն ու գործը. գենքերի ցուցակագրութիւն; Դիրքերու վրա; ճեմտէթի փորձը բողոքականաց շրջանակին մէջ զօրք դնելու եւ ծախողութիւնը; Թրքական առաջին հարձակումը եւ ընկրկումը; (էջ 197-206) Թուրք եւ հայ ուժերը; Մեր պատրաստութիւններն ու ընկ. Շավարշ Զովիվեանի դերը; Առաջին գիշերը; Արամը Զամբարեան կը հրավիրուի; Թռուցիկներ կը նետենք թուրքերու կողմը; Մեր առաջին կոչը մեր կռուողներուն ուղղեալ; Զուգիչ տեսարան մը Սահակ Պեյեմց դիրքին մէջ; Ամերիկացիներու եւ մեր ժողովուրդին վերաբերումը; «Նոր սերնդականները»; Թրքական երկու զորանոցներու գրավումը; Պարենավորման խնդիրը; Ընկ. Կ. Զարեհեանի հերոսական խոյանքը; Լրատվութեան սպասարկութիւնն ու վարժապետանոցի ֆանֆառը; Տեղեկատվութեան եւ խրախուսելու մասին; Քաղաքամէջի հայոց յաջող ինքնապաշտպանութիւնը; Արարք թաղի սաստիկ կռիվները եւ թրքաց պարտութիւնը; Մեր որմնադիրները; Գերման. սպաներու խոստովանութիւնը եւ կշտամբանքը ճեմտէթին; (էջ 207-210) Զամուտ աղայեմց զորանոցին գրավումը; Մեր առաջապահ դիրքերը Վարազ լեռան վրա; Ընկ. Զ. Գույումճեանի տեղեկատվութիւնը այս դիրքերու մասին; Իմ քննական պտոյտը; Զայոց-Ձորի հայոց փրկութիւնը. Ձորոյ վանքի կռիւը; (էջ 211-219) Սննդեղենի խնդիրը. կ'որոշուի

շուն ու կատու ուտել; Սուրհանդակներ դեպի ռուսական ճակատը. Շուշանից եւ Վարագա դիրքերու անկումը; Թշնամիին վերջին ճիգը եւ պարտութիւնը; (էջ 220-225) Նպաստավոր լուրեր; Հայերը զինագործարան եւ վառօդարան մը կը պատրաստեն; Մեր գիւղացիները անպատրաստ էին; Գաղթական գիւղացիներուն վիճակը; Դաշնակցական դասալիքներ; Տողոյենց դիրքին կռիւը; (էջ 226-231) Թուրքահայ փախուստը; Թուրքագ Գալէի գրաւումը; Հաճի-Պեքիրի գորանոցին գրավումը; Մեր կորուստները; Թուրք թաղերուն եւ հայ վաճառականներուն կողոպուտը դաշնակցականներու կողմէ; Ռամկավար խումբերը կռիւը կը շարունակեն թուրքերու դէմ; Ռամկավար տղաք հայկական դրոշակը կը բարձրացնեն Վանի բերդին վրայ; Դաշնակցականները Օսմ.պանքան եւ փոստատունը կը կողոպտեն; (էջ 232-240) Առաջին ավետաբեր լուրը; Հանդիպում խմբապետ Խեչոյի հետ. այս վերջինին խօսքերը; Ընդունելութիւն ի պատիվ ռուս զօրավարին; Կը կազմուի կառավարութիւն մը, որ շուտով կը փոխարինվի ուրիշով մը; Ռամկավարներու դերը ըստ «Սորնինկ փոստի» թղթակցին; Ընդունելութիւն ռուս զօրավարին կողմէ; Նշանակալից բաժակաճառեր; Կեանքը Վանի մէջ. ամբարտաճանութիւններ վանեցիներու մասին եւ անոնց հերքումը; Նմոյշներ կուսակալ Արամի գործունէութենէն; Անդրանիկը Վանի մէջ; (էջ 241-247) Զօր. Նազարբեկովի ադիտանտին ազդարարութիւնը վաղվան մասին; Մեր դիմումը կառավարութեան եւ պատասխանը; Իմ քննական պտոյտը եւ տեղեկագրերը; Կամավորներու մասին; Նահանջի հրաման; Ինչ կրնայինք ընել եւ չըրինք; (էջ 248-254) Գաղթի ահավոր տեսարանը; Շեփարդմէ Տերի ողբերգութիւնը; Շատաղցիները; Հետադարձ ակնարկ մը դաշնակցութեան վարկաբեկումը; Կորսուած վարկը վերայաստատելու անյաջող փորձը; Ռամկավար կուսակցութիւնը Կովկասի մէջ; «Մշակ» եւ «Վան-Տոսպ» թերթերը; Հ. Առաքելեանի դերը; (255-262) Գնդ. Տերմեն Վանի կուսակալ; Միլիսի մը կազմութիւնը ռուս կառավարութեան հավանութեամբ; Վերաշինութեան յանձնախումբին կազմութիւնը; Միլիսը զինելու խնդիրը. Դաշնակցութեան սաղարանները Միլիսի հրամանատարութիւնը իր մարդոցը տալու համար; Ռամկավար եւ ազատական կամավորներէ կազմուած Միլիսի խումբով մը կը մեկնինք Վան; Տխուր վերհիշումներ եւ սարսաղացիկ տեսարաններ; «Ծիծեռնակը բոյն էր շինում»; (էջ 263-270) Մեր յարաբերութիւնները քիւրտերու հետ; Մր. Մեքալըմի եւ մս. Կրեյսի դերը; Թրքական վտանգին չքացումը; Խաղաղ շրջան մը; Զօր. Վարանովի քրդանպաստ քաղաքականութիւնը; Դաշնակցական դեմքեր կուգան Վան եւ կը խանգարեն ներքին անդորրութիւնը; Գնդ. Տերմենի դառն գանգատը մեր ներքին անյամաձայնութեան մասին; Ռուս քոզաքներուն ընթացքը; Դաշնակցական բրոքականտը գիւղացիներու մէջ; Մեր կուսակցական-կազմակերպական վիճակը; Ռուսաստանի դէպքերը եւ անոնց անդրադարձումը; Տերմեն կը յանձնարարէ, որ Թիֆլիս երթամ Վերաշինացի հետ խորհրդակցելու մեր ապագայի մասին; (էջ 271-276) Ճամբորդութիւնս դեպի Կովկաս. Էջմիածին, Երևան, Թիֆլիս; Խորհրդակցութիւն Վերաշինացի հետ, ժողովրդական կուսակցութեան հիմնադրութիւնը; Ս. Մալխասեան եւ Ս. Մինասեան Վանի մէջ համերաշխութիւն գոյացնելու պաշտոնով; Վրացական զորք եւ մուսավաթականներ Վանի մէջ; Իմ հրաժարականը; Հայ միլիսիներու տեղ կը բերվեն ռուսեր; Հովհ. Գուլոլլուեանը; Ռուսական նոր նահանջը; (էջ 277-280) Խորհրդակցութիւն Պետրոս Գափամաճեանեց պարտէզին մէջ. կորոշվի գաղթել. իմ տեսակետը; Պատրաստութիւններ նահանջի համար; Գիւղերէն դիմումներ մնալու համար. գնդ. Տերմենի առաջարկը; Եիմ Չանկալեան (էջ 281-288) Վանը կրակներու մէջ; Կ'աճապարենք Բերկրիի գիծը ապահովել; Մեր անցած ճամբաները; Բերկրի եւ Թափառէջ; Նահանջ չկայ; Խորհրդակց. ժողով. կ'որոշվի ով որ կուգէ կրնա ետ դառնալ; Իմ խումբս Վան կը վերադառնա, ես կանցնիմ Կովկաս. Սահմ. Ռամկավար, ապա Ռամկ. ազատական կուսակցութեան դերը անկէ հետո. հին հավատքը; (էջ 289-299) Ժամանակագրութիւն:

502. ԵՐԵՅԵԱՆ Տ. Կոտորածէն ետք՝ գաղթականութիւն; Կենսագրութիւն Պշերիի հայ ժողովուրդին.-Գամիշլի: Հրատ. Պշերիի Հայր. միութեան կողմէ, 1947.- 27 էջ:

503. ԶԱԲԵՆ ԱՐՔԵՊՍ. Պատրիարքական յուշերս: Վաւերագիրներ եւ վկայութիւններ.- Գահիրէ: Հրատ. թ.և մտաւոր. սպասարկութ. գրասենեակի, 1947 (Տպ. Նոր աստղ).- 424 էջ:

Բովանդ. Գ. Պատրիարքական պաշտօնավարութեանս Ա. շրջանը (1914-1916): Նախքան բարենորոգմանց ծրագրին կնքումը; Բարենորոգմանց ծրագրին հաստատութենէն յետոյ; Ընդհանուր պատերազմի հռչակում եւ անոր հետեւանքները; Նպաստ ի գործ; Ազգային գոյքերու պահպանութիւն; Ազգ. Սահմանադրութեան եւ Պոլսոյ պատրիարքութեան ջնջումը; Դ. Աքորականի կեանքս: Աքորի ճանապարհս; Պաղտատի մէջ; Դէպի Սուսուլ; Թրքական Սուսուլի մէջ; Սուսուլէն դէպի Պօլիս; Ե. Պատրիարքութեանս երկրորդ շրջանը (1916-1922); Ազգ. վարչութիւններ; Տարագրելոց կայաններ; Որբահաւաքում; Տեղեկագիր խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյ չէզոք Տան խնդրոյն համար; Թուրք կառավարութեան հետ մեր հարաբերութիւնները զինադադարէն վերջը; Յոյն-հայկական համաձայնութիւն յիշատակագիր Կ. Պոլսոյ տիեզերական պատրիարքութեան եւ հայոց պատրիարքութեան ներկայացած խաղաղութեան ժողովի; Լքեալ գոյք; Հայկական խնդիր; Հայաստանի կովկասեան սահմանները; Կիլիկիոյ պարպումը եւ Հաճընի աղէտը; Պատրիարքարան եւ Հայաստան; Պատրիարքութենէ ձեռնաթափութիւնս; Պատրիարքութենէ հրաժարումս վերջ:

504. ՀԱՄԱՌՕՏ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՌԹԻՒՆ համաշխարհային հայկական քոնկրետի: Ապրիլ 30-մայիս 4, 1947. Նիւ Եորք, Ամերիկա.- Նիւ Եորք: Հրատ. Ամերիկահայ ազգային խորհուրդի, 1947.- 41 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածական. /Պետրոս Կ. Թերզյան (Տնօրէն Համաշխարհային Հայկական քոնկրետի կազմակ. յանձնախումբի); Մաս. Գ. Ժողովին կարեւոր որոշումները: Ա.-Որոշում ներգաղթի ի նպաստ: Բ. Յանձնարարութիւններ ազգային խորհուրդի շուրջ: Գ. Որոշում Ռուզվելթի եւ Ռիլսընի շիրիմները այցելելու համար: Դ. Որոշում մշակութային յարաբերութեանց նկատմամբ: Ե.- Որոշում Հայկական հողային պահանջներու նկատմամբ: Մաս Զ. Տեղեկատուութիւն որոշումներու գործադրութեան: Համաշխարհային Հայկական քոնկրետի անունով պատուիրակութիւն մը կը ներկայանայ Սիացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարի տեղակալ Տին Էջիսըն; /Տիրան եպիսկոպոս (Առաջնորդ Հայոց Ամերիկայի); Համաշխարհային Հայկական քոնկրետի որոշումը կը յանձնուի Սիացեալ ազգաց եւ Ամերիկայի պաշտօնական ներկայացուցիչներուն /Պետրոս Կ. Թերզյան (Տնօրէն); Հայրապետական սրբատառ կոնդակ ուղղեալ Համաշխարհային Հայկական քոնկրետի /Գէորգ Զ. (Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց):

505. ՀԱՅ ԴԱՏԸ.- Հալէպ, 1947 (Տպ. Տեր-Սահակեան).- 20 էջ, 1 ծալվ. թ. քարտեզ.- (Հայ ազգային խորհուրդ Հալէպի):

Բովանդ.՝ Երկու խոսք: Եգիպտոսի հայ ազգային խորհուրդ: Հայկական դատը պատմական իրադարձութեանց եւ միջազգային դաշնագրերու հիման վրայ: Յուշագիր ներկայացուած 1946 յուլիս 29-ի Բարիզի խաղաղութեան խորհրդաժողովին: Դատը; Հայոց հողային պահանջներուն իրական եւ իրաւարարական հիմունքները; Հայ ժողովրդին տուրքը քաղաքակրթութեան եւ երկու համաշխարհային պատերազմներու յաղթանակներուն; Եզրակացութիւն /ի դիմաց Եգիպտոսի հայ ազգ. խորհուրդին Ա. Շահպազ, Ալ. Սարուխան; Հայկական հարցի շուրջ պետական անձնաւորութիւններու միջազգային մամուլի եւ դէմքերու մտածումներն ու զգացումները: (Հատուածներ) /Գրիգոր Յարութիւնեան:

506. ՄՈՐԳԱՆ Ժ.ԴԸ. Հայ ժողովուրդին պատմութիւնը: Իր տարագրութեանց ամենաստույգ ժամանակներէն մինչեւ մեր օրերը /Ներած. Գիւստաւ Շլիմբերժէի; Ֆրանս. թարգմ. Սարգիս Երկանեան.- Պոսթըն, 1947 (Տպ. «Հայրենիք»-ի).- 504 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Թ. Հայաստան իր անկախութիւնը կորսնցնելէ յետոյ: Սան Ստեֆանոյի Դաշնադրութիւնը; Բեռլինի Վեհաժողովը; Կիպրոսի պայմանագրութիւնը; Կոտորածներու պատճառները; Երիտասարդ թուրքերը; Կոտորածները; Օսմանեան կայսրութեան բնակչութիւնը; Հայութիւնը; Գլ. Ժ. Հայերը Հայաստանէն դուրս; Հայաստանի եւ հայ գաղութներու բնակչութիւնը; Գլ. ԺԲ. Անցքերը Հայաստանի մէջ Ցարական կառավարութեան անկումէն յետոյ (1917-1918); Ժամանակագրութիւն 1917-1945-ի դէպքերու /Ա. Վ.:

507. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Նեղուցները: (Վոսփոր եւ Դարդանել): Թրքական ջրուղիները եւ Հայ Դատը.- գահիրէ, 1947 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 477 էջ:

Բովանդ.՝ Նեղուցները Առաջին մեծ պատերազմին: Հայաստանը եւ նեղուցները (1914 յունուար 26-ի համաձայնագիրը); Յատուկ խորհրդամարմնի նիստը (Սազոնովի յիշատակագիրը); Սազոնովի սեպտեմբերեան ծրագիրը (Թուրքիա եւ Հայաստան); Ռուսիոյ կշիռը; Ռուսիան պատերազմից հանելու գերման. ճիգերը; 1915 մարտ 4-ի, 8-ի ծանուցագիրները; 1915 մայիս 2-ի գերման յարձակման իմաստը; Փետրուարեան յեղափոխութիւնը:

508. ՊՕՂՈՍԵԱՆ Ս. Թրքահայ սպայի մը օրագիրը: (Պատերազմի եւ զինադադարի յուշեր Լիբանանի, Պաղեստինի եւ Եգիպտոսի մէջ), 1916-1919: Հտ. Բ.- Փարիզ, 1947 (Տպ. Թուրաբեան).- 211 էջ

Բովանդ.՝ Հեղինակին կենսագրական գիծերը /Յ. Պ.; Յեղինակին յառաջաբանը /Ա. Պ., Ա. Լեռներու հանդարտութեան մէջ; Բ. Թուրք սպայի մը կարծիքը հայոց ծագման մասին; Գ. Վերջին փորձ ազատելու համար մայրս եւ քոյրս Տեր-Զօրէն; Դ. Ամիս մը գերմաններու հետ; Ե. Հայերը Լիբանանի մէջ Զ. Մեկնում դէպի Նազարէթ; Է. Պաղեստինի հողին վրայ; Ը. Երուսաղեմի հայոց վանքին մէջ; Թ. Եաֆայի ծովեզերքը; Ժ. Նէպի Ռուպին եւ իր ամայի ծովակը; ԺԲ. Պաղեստինի ճակատը Պիր-Էս-Սէպա; ԺԴ. Գիշեր մը պետէվիներու քով; ԺԵ. Անապատի բերդին անկումը; ԺԶ. Անթարի գերեզմանը եւ նահապետներու դամբարանը; ԺԸ. Մուսթաֆա Քեմալ փաշան եւ Բրէնս Իպրահիմ Էֆենտին; ԺԹ. Նահանջը դէպի Նապլուս; Ի. Տասեւիհիմզ օր առաջին գծին վրայ; ԻԱ. Ճակատագրական գիշերը; ԻԲ. Եգիպտոսի ճամբուն վրայ հսկողութեան տակ; ԻԳ. Սիտի Պիշրի գերեզմանը; ԻԵ. Արեւելյան եւ հայկական լէգէոնը; Լ. Սօնարկայէն մինչեւ Արարայի յաղթանակը; ԼԳ. Կիլիկիոյ կաթողիկոսը Եգիպտոսի մէջ; ԼԴ. Արաբ ազգայնական շարժումը եւ Հէլիոփոլիսի հայ Քեմբը; ԼԶ. Յիշատակելի այցելութիւններ; ԼԷ. Հայ յարանուանութիւնները եւ հայ ազգային միութիւնը; ԼԸ. Վերադարձի ճամբուն վրայ:

509. ՍԻՐՄԵՆԵԱՆ Գ. Երզնկա.- Գահիրե, 1947 (Տպ. Սահակ-Մեսրոպ).- 511 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս Բ. Երզնկայի յեղափոխական գործունեության պատմությունը: Քեռիի խումբին կազմութիւնը; Սեպուհ լեռան կռիւը; Զօրավար Սեպուհի յուշերը; Ազալարեան Արմենակի տեռորը; 1895-1908; 1895 հայկական ջարդը; Զարդէն յետոյ; Օսմանեան Սահմանադրութիւն: Սահմանադրութեան անմիջական հետեւանքները; Մարտի 31-ի դէպքը; Մաս Գ. Երզնկան նախքան ընդհանուր պատերազմը (1914-1915); Մաս Դ. Երզնկան ընդհանուր պատերազմին (1914-1918): Սարդգամիշի կռիւը եւ Էնվերի պարտութիւնը; 1914- 15 ծմեռը; Երեք ամիս Խարբերդի բանտին մէջ; Տեղահանութիւն եւ ջարդ հայերու; Երզնկան 15 ամիս ռուսներու տիրապետութեան տակ; Նահանջ:

510. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ Պ. Հայաստան եւ հայ ժողովուրդը դարերի միջով /Վաղինակ.- Փարիզ, 1947 (Տպ. Հ. Թուրաբյան)

Հտ. Ա. Սանկութիւն եւ պատանեկութիւն.- 446 էջ:

Բովանդ.՝ Կեանքի արշալոյսը; Վերադարձ ի Թիւրքիա; Ուսումն ի Տիգրանակերտ; Կարին եւ Կարս; Սարգիս Աւետիսեան (Կուկունեան) Նիկողոս Մելիք-Թանգեան (Ներսէս արքեպ.) ; Յարութիւն Տէր-Մկրտչեան (Մխիթար արքեպ.) ; Փարամազ եւ Փարիանեան; Յեղափոխական ժողով Երեւանում; Ալեք-սանդր Ծատուրեան-ազատութեան զինագործները; Հրաժեշտ ընկերներին; Ռեդեւորութիւն ի Կ. Պոլիս:

1948

511. ԱՅԱՐՈՆԵԱՆ Ա. Ժողովածու երկերի: Հտ. 5. Ազատութեան ճանապարհին; Քրիստափոր Միքայէլյան; Անդրանիկ.- Բոստըն, 1948.- 432 էջ:

512. ԱՆՈՅՇ ԱՐՄԵՆ. Այրուած քաղաքի մը պատմութիւնը./Արմէն Անոյշ.- Հալէպ: Հրատ. Ուրֆայի երիտ. միութ., 1948 (Տպ. Նայիրի).- 236 էջ:

Բովանդ.՝ Ուրֆա /Ա. Ահարոնեան [ՏԵՍ նաև՝ Մարաշլյան Արմեն]:

513. ԳԱՐՕ ԱՐՄԵՆ. Ապրուած օրեր /Արմէն Գարօ.- Բոստըն, 1948 (Տպ. Հայրենիք).- 208 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Արմէն Գարօ (Գարեգին Փաստրմաճեան) /Ա. Վրացեան; Բանք Օթթոմանի նախօրեակին; Բանք Օթթոմանէն ներս; Դէպի արտասահման; Կովկասը 1905 թուին; Մեր վերջին տեսակցութիւնը Թալէաթ փաշայի հետ:

514. ՀԱԿՈԲՅԱՆ Ա. Քաղաքացիական կռիւները Հայաստանում 1921 թվին.- Ե.: Երև. պետ. համալս., 1948.- 113 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածություն; Սովետական իշխանության առաջին քայլերը Հայաստանում: Երկրի ներքին և արտաքին դրությունը քաղաքացիական կռիւների նախօրյակին; Զինված ապստամբությունը Լոռիում; Փետրվարյան ավանտյուրան և նրա ջախջախումը; Դաշնակցական հրոսակախմբերի ոչնչացումը Զանգեզուրում; Վերջաբան:

515. ՄԱՅԱՎԱՆՅԱՆ Ա. Գերմանա-թյուրքական զավթիչների գործակալության ծախողումը Կովկասում առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին.- Ե.: Հայպետհրատ, 1948.- 202 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածություն; Կովկասը Գերմանա-թյուրքական իմպերիալիստների զավթողական պլաններում; Գլ. 2. Կովկասում Գերմանական գաղութներն ու ֆիրմաները լրատվական գործունեության հեղինակներ էին; Գլ.3. Գերմանական «գիտնական» և «տուրիստ» լրտեսները Կովկասում; Գլ.4. Գերմանական և թյուրքական քաղաքական պրոպագանդան Կովկասում; Գլ.5. Գերմանա-թյուրքական գործակալության Թիֆլիսի կենտրոնը; Գլ. 6. Գերմանա-թյուրքական գործակալության Էրզրումի կենտրոնը; Գլ. 7. Հայերի բնաջնջման նախապատրաստումը և իմպերիալիստական գործակալները; Վերջաբան; Ցանկ այն հիմնական աղբյուրների, որոնց հիման վրա գրվել է սույն աշխատությունը:

516. ՍԱՂԸՐԵԱՆ Ս. Կիսադարեան յուշամատեան (1895-1945): Ուղեւորութիւն մը Արգէնտէն Տաւրոս.- Փարիզ, 1948 (Տպ. Մաթիկեան).- 380 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Մասն առաջին. Յիշատակներ Կեսարիայէն: Կեսարիոյ հայութիւնը; Օսմանեան Սահմանադրութեան չարիքները; Տրդատ եպիսկոպոս Պալեանի հրաժարականը; Խոսքով եպիսկոպոս Պեհրիկեան;

Բարենորոգման ծրագիրը; 1914-ի համաշխարհային պատերազմի աղետալի շրջանը; Տարագրութեան ճամբուն վրայ; Դամասկոսէն; Դամասկոսի կեանքէն; Թրքական բարբարոսութիւններ եւ պաշտօնական հերքումներ...; Գերմանական պատասխանատուութիւններ; Դամասկոսի գրաւումն վերջ; Վախճան 1914-1918 Համաշխարհային պատերազմի; Հայկական դատին հետապնդումը: Պօղոս Նուպար փաշայի դիմումները; Սուտրոսի զինադադարը; Երկու պատուիրակութեանց յիշատակագիրը; Մ. Ուիլսըն եւ ամերիկեան հոգատարութեան հարցը; Պրենդ-Լիդովսքի դաշնագիրը; Դէպի Կիլիկիա; Մասն երկրորդ. Յիշատակներ: Կիլիկիայէն: Կիլիկիոյ գրաւումն ու պարպումը: Անգլիական բանակին քաշուիլը; Քէմալական շարժումը; Մարաշի կոտորածը; Հաճնի հերոսամարտը; Ֆրանքո-թուրք զինադադարը; Հայկական դատին հետապնդումը; Հայկական դատը ազգերու դաշնակցութեան և գերագույն խորհուրդին առջեւ; Սելրի դաշնագիրը; Քէմալական յարձակումը Հայաստանի վրայ; Լոնտոնի խորհրդածողովը; Կիլիկիոյ պարպումը; Լոնտոնի Ֆրանքո-թուրք դաշնագիրը; Անգարայի Ֆրանկո-թուրք դաշնագիրը; Վերջին օրեր; Յուլէր Եւրոպայէն (1922-1945): Կիլիկիոյ պարպումն վերջ; Իզմիրի անկումը; Սուտանիոյ զինադադարը; Լոզանի խորհրդածողովը; Վերսալի դաշնագրէն մինչեւ Միւնիխի համաձայնութիւնը (1919-1939):

517. ՍԵՐՈՐԲԵԱՆ Մ. Սեր պայքարը: Հայ ազատագրութեան ուղիով: Վերլուծումներ հայկական հարցին շուրջ.- Գահիրէ, 1948 (Տպ. «Նոր աստղ»).- 383 էջ:

Բովանդ. Յռոնաջաբան; Առաջին շրջան: Թուրքերու ծագումը; Կազմութիւնը օսմանցի ժողովուրդին; Ժդ. Դիւանագիտական երկու հոսանք Արեւելյան հարցի լուծման ճամբուն վրայ; ԺԵ. Ձեյթուն եւ ամոր ինքնավարութիւնը; ԺԶ. Քաղաքական յարաբերութիւններու ուղղութիւնը դիւանագիտական ճամբու վրայ; ԺԷ. Հայ ազգային սահմանադրութիւն եւ հայ գիւղացին; ԺԸ. Օսմանեան առաջին սահմանադրութիւն եւ հայկական վերաբերում; ԺԹ. Ներսէս պատրիարքի դիւանագիտական սայթաքումները: Սան Սթեֆանոյէն-Պերլին; Ի. Հարստահարութիւններու երկու տեղակագիրները; Երկրորդ շրջան. Ա. Հայկական զարթօնքի եւ կրթական վերելքի շրջան; Հարստահարութիւններու պետականացումը; Պէքիր Սամի փաշայի առաքելութիւնը դէպի Հայաստան; Ծրագիր բարենորոգումներու; Գ. Ընդհանուր ջարդերու նախօրեակին. Հայասէր Կլատըսթոնի հետեւած քաղաքականութիւնը իր նախարարապետութեան օրով; Դ. Հայ քաղաքական կազմակերպութիւններ; Զարդերը; Ինչու՞ Ռուսիա համախոհ գտնուեցաւ «Կարմիր Սուլթանին» եւ ինչու՞ ուզեց ունենալ դրացի Հայաստան մը «առանց հայի» Զ. Բանակցութիւններ հայ հեղափոխական եւ թուրք կառավարութեան միջեւ; Միջկուսակցական համագործակցութեան փորձ իթթիհատ Թէրաքքըի հետ; Ը. Իթթիհատ Թէրաքքը եւ Օսմ. սահմանադրութիւն; Կիլիկիոյ ջարդերը; Թ. Ծրագիր հայկական բարենորոգումներու 1914 յունվար 26-8փետր., Ժ. Հայ յեղ. դաշնակցութեան խզումը իթթիհատէն; ԺԱ. Հայկական բնաջնջումի ծրագիրը տարիներ առաջ; ԺԳ. Հայերը եւ գերման քաղաքականութիւնը Արեւելքի մէջ; ԺԴ. Գերմանիոյ մեղսակցութիւնը հայկական տարագրութիւններու մէջ; ԺԵ. Հայկական ջարդերու արտաքին պատճառները; ԺԶ. Ներքին պատճառները; ԺԷ. Զինադադարին (1918) յաջորդող կոտորածներու հանդէպ համաձայնական պետութիւններու պատասխանատուութիւնը; ԺԸ. Գաղտնի ծրագիր Հայաստանի բաժանումի շուրջ; ԺԹ. Հայկական Հանրապետութեան ծագումը; Հայ ազատագրութեան շահուած իրաւունքը եւ Ամերիկա; Հայաստան եւ Արմենիա; Հայերու ազգագրական եւ պատմական ծագումները:

518. [ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ.] Հայաստան միջ-ցամաքային ուղիներու վրայ /Ռուբէն.- Պէյ-րուք, 1948.- 185 էջ, 2թ. քարտեզ.- Աղբյուրներ:

Բովանդ. Հայաստան եւ Փոքր Ասիոյ ճանապարհները: Փոքր Ասիոյ ճամբաներու խտացման վայրերը: Երզրում-Ալէքսանդրէթ; Հայաստանի աշխարհագրական բնաւորութիւնը; Երզրում, միջնաբերդ Հայաստանի; Երզրումի միջազգային ուղիները; Քաղաքական եւ զինուորական բախումներ; Միջազգային իրադարձութիւններ: Հայկական հարցին շուրջ (1800-1946); Հայաստան, հայութիւն եւ անոնց քաղաքական ուղղութիւնները: Հայաստանի աշխարհագրական ազդեցութիւնը իր բնակչութեան վրայ; Հայաստանի ամբողջականութիւնը; Միացեալ Հայաստանը եւ հայ հոսանքները; Հայաստանի կնճիռը եւ լուծման եղանակները; Թուրքիան եւ իր քաղաքականութիւնը; Քաղաքական դիմաշրջումներու աղետը փոքրամասնութեանց համար: Թրքական դիմաշրջում: (Օրիանթասիոն): Հայերը; Ռուսական դիմաշրջում; Անգլիական դիմաշրջում; Ամերիկեան դիմաշրջում; Իրան բանալի Հայաստանի եւ Ասիոյ ճամբաներու:

1949

519. ԱՅՍՊԵՍ ՍՊԱՆԵՑԻՆՔ: (Արամ Երկանեանի յուշերէն): Մեռելոց 1915-ի մոռացուած եւ ուրացուած մեր նահատակներուն եւ յուշարձան յիշատակի Արամի; Ա. Ա. Ուխտի Լօս-Անճէլէսի Օղակէն /Կազմ. Շահան Նաթալի.- Լօս-Անճէլէս, 1949.- 88էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Դոկտ. Բէհաւտտին Շաքիր Բէյ; Ծննալ Ազմի փաշա; Մատեան վրէժի: «Զըոյս ի քոյոց քեզ

մատուցանեմք» /Շահան; Ուխտառութիւն; Վիեննայի մէջ; Պերլինի մէջ; Թալէթի տարեդարձը; Գրիւնվալդի գիշերը; Ահաբեկումն յետոյ; Մեր նոխազը:

520. [ԳԵՈՐԳԵԱՆ Տ.] Սանտոխ: Պատմութիւն Ձէթունի 1895 պատերազմներուն տեղական բարքերով եւ հին դէպքերով ալ ճոխացած /Գրեց՝ Գ. Տեօվլէթ.- Փարիզ, 1949 (Տպ. Տեր-Հակոբեան)

Հտ.Գ.- 112 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. ԺԹ. Սօլաք Տետի ճակատամարտը; Սօլաք-Տետի հերոսները; Գլ. Ի. Այցելութիւն Ռեմզի փաշայի; Գլ. ԻԱ. Եղիայի յարձակումը; Գլ. ԻԲ. Զօրանցին այրիւիլը; Գլ. ԻԴ. Արհաւիրքի գիշերները; Գլ. ԻԵ. Եւրոպայի միջամտութիւնը:

521. ԳԻՐՔ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԵՒ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ: Յուշարձան Արամ Երկանեանին Ա. Ա. Ուխտի Lou Անճէլէսի օղակէն.- Lou-Անճէլէս, 1949 (Տպ. «Պայքար»).- 161 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ա. Այսպէս սպանեցինք: Մեռելոց 1915-ի մոռցուած եւ ուրացուած; «Ձքոյս ի քոյոց քեզ մատուցանեմք»: (Մատենան վրէժի) /Շահան; Արամի յուշերէն: Ուխտառութիւն; Նաւուն վրայ-դէպի Պրինտիգի; Պրինտիգի; Վիեննայի մէջ; Դէպի Բերլին; Բերլինի մէջ; Թալէթի սատակումին տարեդարձը; Գրիւնվալդի գիշերը; Ահաբեկումն յետոյ; Բ. Յաւելուած: Կարելոր ծանօթագրութիւն: Ճեմալ Ազմի փաշա; Մեհմետ Ալի բէյ; Ձէյմս Գրինֆիլդ; Գերդան; Այսպէս ճանչցայ Բէհաւտտին Շաքիրը:

522. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ 3. Արիւնոտ անապատ: Իրական կեանքէ: Մանկութիւն, տարագրութիւն, վերադարձ.- Պոսթոն, 1949 (Տպ. «Պայքար»).- 477 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Գ. Պատերազմ; Ձէթունցիներու առաջին կարաւանը; Աքսոր; Արիւնոտ ճամբուն սկիզբը; Առաջին զոհերը; Դաթնայի սպանդանոցը; Հալէպի ժամանակաւոր ապահովութիւնը; Դժոխքի դուռը կը բացուի; Մնաս բարով Հալէպ քաղաք; Դէպի Ռաս Իւլ Այն; Եփրատ; Մահը կը մօտենայ; Ողջ մեռելներու աշխարհին մէջ; Մեծ սպանդան քիչ մը առաջ; Կը շարժի նաեւ մեր կարաւանը; Կոտորած, կոտորած, կոտորած; Մահմետականացում; Քրտական գիւղին հայ որբերը; Գլ. Ե. Գերմաններուն մօտ; Գլ.Է. Մահագոյծ շշուկներ ու տարածայնութիւններ; Փախուստ դէպի անապատ; Արաքներու ձեռքին մէջ; Տատակ ճամբան; Մահէն դէպի մահ; Լուրջ ամբաստանութեան մը ծանրութեան տակ; Գլ. Ը. Ձինադադար; Դէպի Հալէպ; Ատանան զինադադարէն յետոյ; Կիլիկիան մերն էր; Յեղափոխութեան ճամբան; Քեմալականները կը շարժին; Հաճնոյ ինքնապաշտպանութեան համար; Խուճապ; Օգոստոս 4-ի պատմական ակտը; Պաշարման օղակին մէջ; Ֆրանքլին Պուլոնի դաշնագրութիւնը:

523. ԹԱԴԵՈՍԵԱՆ Օ. Ապրիլեան հրատառ թուղթ ուղղուած բովանդակ մարդկութեան: Հայկական Մեծ եղեռնի 35-րդ տարեդարձին առթիվ Տեսինի պատուական հայ գաղութին կողմէ կանգնուած մահաբեմէն.- Փարիզ, 1949.- 23 էջ:

Բովանդ.՝ Ապրիլ 24, սուգի օր բովանդակ մարդկութեան համար; Հայութիւնը զոհ ճիհատին՝ թուրք-խլամական անսուրբ պատերազմին հռչակուած համաձայնական ժողովուրդներու դէմ; 1939-1944 վերջին կործանարար պատերազմը կը խնայուէր մարդկութեան եթե...; Ի լուր աշխարհի շեփորենք այս ճշմարտութիւնները; Բովանդակ հայութեան համար նոր ուխտ, նոր ուղի, նոր կեանք համաձայն մեր սուրբ նահատակներուն շունչին եւ կամքին:

524. ԼԱՁԵԱՆ Գ. Դէմքեր հայ ազատագրական շարժումէն.- Գահիրէ, 1949 (Տպ. «Յուսարբ»).- 398 էջ:

Բովանդ.՝ Սկրտիչ Փորթուգալեան; Կարծիքներ Մ. Փորթուգալեանի մասին /Է. Ակնունի, Ռ. Զարդաբեան,Գ. Խաժակ, Յ. Շահրիկեան, Ա. Վռամեան, Ռ. Շիշմանեան (Տէրսիմի քեռին), Գալուստ Արխանեան (Հաճի բեկ); Ժիրայր (Մարտիրոս Պօյաճեան); Համբարձում Պօյաճեան (Մուրատ); Արամ Արամեան (Աշոտ Թաթուլ); Կախաղանէն առաջ Արամ Արամեանի նամակը (Չերբակալուելէն քիչ յետոյ գրած մեր կոմիտէներէն մէկին): Կարին բանտ, 30 յուլիս 1896; Տիգրան Երկաթ; Կարծիքներ Տիգրան Երկաթի մասին /Ա. Զօպանեան, Լ. Կիւմիշկերտեան; Խանասորի Վարդանը (Սարգիս Մեհրապեան); Խանասորի արշաւանքին նկարագրութիւնը (գրուած մասնակցողներէն մէկուն ձեռքով); Համազասպ Արուանձտեանց; Եղիշէ Թոփչեան; Կախիճքներ Եղիշէ Թոփչեանի մասին /Է. Ակնունի, Բարսեղ Շահպագ, Յ. Շահպագեան; Հայերի թիւը Թիւրքիայում; Մարգպետ (Ղազարոս Ղազարեան); Բարսեղ Շահպագ; Կարծիքներ Բարսեղ Շահպագի մասին /Մ. Վարդանեան, Արամ Անտոնեան, բժ. Միհրան Քէշիշեան; Գրիգոր Զօհրապ; Կարծիքներ Գրիգոր Զօհրապի մասին / Յ. Օշական, Սիպիլ Հրանդ Ասատուր, Մինաս Հիւսեան; Կոմիտաս վարդապետ; Կարծիքներ Կոմիտասի մասին /Լիպարիտ Նազարեանց, Գ. Մխիթարեան, բժ. Եր. Խաթանասեան, Հրաչ Սարգիսեան, Սպիրիդոն Մելիքեան; Բարսեղ Թիրաքեան (Խան); Լեւոն Թաղէտեան (Պապաշա); Կարծիքներ Պապաշայի մասին / Համ. Օհանջանեան, Ռուբէն, Լ. Նազարեանց Սամսոն

Թաղեռեսան (Սամսոն խան); Կարծիքներ Սամսոն խանի մասին /Ս. Օզանեան, Լ. Նազարեան; Աւետիս Ահարոնեան (Ղարիբ); Կարծիքներ Ահարոնեանի մասին /Զապէլ Եսայեան, Զ. Օհանջանեան, Ն. Աղբալեան, Գասպար Իփէկեան, Բաբգէն Եպս. Կիլեսերեան, Յակոբ Քիւֆէճեան (Յ. Օշական), Զ. Ակինեան, Գ.Մխիթարեան, Բ. Թաշեան, բժ. Յովսէփ Տեր-Ղաւթեան; Կարծիքներ բժ. Տեր-Ղաւթեանի մասին /Վահէ, Սօսի, Ս. Թաթուլ, Ս. Վրացեան, Դամո Օհանջանեան; Սարգիս Մանասեան; Սարգիս Բարսեղեան (Վանայ Սարգիսը); Կարծիքներ Սարգիս Բարսեղեանի մասին /Յովս. Տեր-Ղաւթեան, Դամո Օհանջանեան (Միեր); Կարծիքներ Դամոյի մասին /Ղրօ, Շ., Ս. Վրացեան, Մինաս Թէօլէօլեան, Սուրեն Կեօնճեան; Աբրահամ Գիւլխանդեան (Աբրօ); Նիկոլ Աղբալեան; Կարծիքներ Նիկոլ Աղբալեանի մասին /Գարեգին Կաթող. Տանն Կիլիկիոյ, Մ.Իշխան, Արմէն Անոյշ, Ս. Մարութեան, Գ. Գիւզալեան, Կ. Սասունի, Գ. Բանեան, Ա. Խոնդկարեան; Արշակ Զամալեան, (Ա. Իսահակեան); Կարծիքներ Զամալեանի մասին /Վ. Նաւասարդեան, Եր. Խաթանեստեան, Սահակ Զօքեան; Աղեքսանդր Խատիսեան; Կարծիքներ Աղեքսանդր Խատիսեանի մասին /Դամո Օհանջանեան, Վ. Նավասարդեան, Լ. Նազարեան, Գ. Մխիթարեան, Յ. Ամատունի, Դրանտ-Սամուէլ; Լիպարիտ Նազարեան (Ռ. Լեռնեան); Կարծիքներ Լիպարիտ Նազարեանի մասին /Գ. Մխիթարեան, Ս. Վրացեան, Բ. Թաշեան, Արսէն Երկաթ; Բժ. Յակոբ Յովհաննէսեան; Ստեփան Եսայեան; Կարծիքներ Ստեփան Եսայեանի մասին /Դամո Օհանջանեան, Վ. Նաւասարդեան, Գ. Մխիթարեան, Տօքթ. Ե. Խաթանասեան; Արսէն Միքայէլեան; Յովհաննէս Ամատունի; Կարծիքներ Յ. Ամատունիի մասին; Մինաս Վերածին (Ֆահրատ); Կարծիքներ Ս. Վերածինի մասին /Ա. Ս. Խանտիկեան; Կուռօ; Զօր. Թովմաս Նազարեգեան; Կարծիքներ զօր. Նազարեգեանի մասին /Ս. Վրացեան, Դամո Օհանջանեան, Վ. Նավասարդեան, Ա. Ահարոնեան:

525. ԿԻՏՈՒՐ Ա. Դայ ազատագրութեան ճանապարհին /Գրեց՝ Արսէն Կիտուր.- Պէյ-րուք, 1949 (Օնիփար փրէս).- 229 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Քաղաքական մթնոլորտը (1860-1890); Կիլիկիոյ ազգ. կեանքի զարթոնքը; Ինքնատիկ յատկանշական թելադրանքը; ճակատագրական հետեւանքը; Ինչպէ՞ս թաղուեցան հայոց բարենորոգումները; Անգլ. քաղաքականութիւնը յաղթանակում էր; Հալածանքները կը յաջորդին բարենորոգումներուն; Գերագոռութիւնը ռուսահայ հատուածին մէջ; Հնչակեան կուսակցութեան յայտնութիւնը; Որո՞նք կազմակերպեցին ցոյցերը; Ժիրայր եւ իր գործերը; Նոր հետեւորդները; Վասակունին Տէկրիկի մէջ; Գիւղացիական շարժում; Սենտիքայի կազմակերպիչը; Զէլլօներն ու Դանիէլ Վարդապետ: Ընդվզումի տարուքները; Կեսարիոյ շրջանը; Զէլլօները Ս. Կարապետ վանքին մէջ; Կեսարիոյ կամուրջին հրաշքը; Էվէթեկ-Ֆէնէսի դէպքերը; «Եսֆէա»ներու գործը Տէմրէկի մէջ; Խուզարկութիւններ Կեսարիոյ շրջանները; Տէրէվանքի խուզարկութիւնը; Կեսարիոյ բանտը; Դէպի Էնկիրի; Էնկիրիի դատավարութիւնը; Ժիրայր Կէմրէկի մէջ; Լրտես «Տօքթօր»ին վախճանը; Ժիրայր Սեբաստիայէն կանցնի Եոզղաթ; Մատնիչներու դատակնիքը; Եոզղաթի արինալի ցույցը; «Անիծեալ ուրբաթ»-ի դէպքը; Տրդատ վարդապետ գործի վրայ; Ժիրայրին վերջին օրերը; Ժիրայրի վերջին խօսքերը:

526. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ Յ. ՔՅՆ. Կեանքի յուշեր /Յարութիւն քին. Տ.Մեսրոպեան.- Թեհրան, 1949 (Տպ. «Իրանաշափ»).- 198 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Սօրս յուշերը: 1895-96 թականի կոտորածները Վան-Վասպուրականում; Ընդվզումներ բռնութեան դէմ; Իմ յուշերը; Լիմ անապատի կռիւր; Արճակի եւ Խառակոնիսի կռիւները; Ալուիդ գիւղի կռիւր; Ժողովուրդը Լիմ անապատի կղզում; Վերադարձ Լիմ անապատի կղզուց; Վերադարձ; Երկրորդ վերադարձ; Երեք ամիս Ոստանում; Վանի վերջին նահանջը; Վասպուրականցիին Սալմաստում; Ուրմիոյ մէջ; Վերադարձ դէպի հայրենիք:

527. ՄԻՆԱԽՈՐԵԱՆ Վ. 1915 թուականը: Արիւմիւրքի օրեր.- Վենետիկ: Ս.Ղազար, 1949.- 473 էջ.- Դրատ.- Յ. Յ. Կորոյեանի կտակով:

Բովանդ.՝ Վահան Մինախորեան /Ս. Վրացեան; Պոլսից դէպի Սամսոն; Սամսոնում; Դէպի Երզրում; Զ. Յ. Ղ. ընդի. ժողովը; Ոստիկանական ցանցի մէջ; Նորից Սամսոնում; Արիւմիւրքի օրեր; Դէպի ներքին գաւառները; Մահուան սպասումներ; Դայութեան բեկորներ; Նորից աքսորի սպառնալիք; Շահի դրօշակի տակ; Գերման հիւպատոսի դերը; Կոզակների սարսափը; Պարոյրի պատմածները; Ռուսաստանի յեղափոխութիւնը; Նոր սարսափներ.- յոյներն էլ; Փախչել, ինչ էլ լինի՝ փախչել; Դէպի լոյս աշխարհ:

528. ՆԱՎԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Բոլշեւիզմը եւ դաշնակցութիւնը: (Թռուցիկ ակնարկ).- Գահիրէ, 1949 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 675 էջ:

Բովանդ.՝ Բոլշեւիզմի գաղափարական սնանկութիւնը; Դայ դատի ուրացումը; Բոլշեւիզմը, դաշնակցութիւնը եւ մայիսի 28-ը; Զ. Յ. Դաշնակցութիւնը; Դայական հարցը; Ո՞վ է հեղինակը Աղեքսանդրապոլի դաշնագրի; Դամայնավար դատախազը; Դաշնակցութեան դերը հայ կեանքի մէջ; Իր ուժին աղբիւր...: 1890 էն առաջ գործող խումբերը; Այդ խումբերու մետերասիոնը; Դաշնակցութեան ծնունդը; Մեր անուան

մեկնությունը; Մեր ծրագիրը; Մեր կանոնագիրը; Դաշնակցությունը եւ դաշնակցականությունը; Հայ դատը երկրորդ Մեծ պատերազմին; Միությունը եւ թուրքիան; Ինչու՞ կը պայքարինք; Խ. Միությունը, Հայ Դատը եւ հայ եկեղեցին:

529. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ Պ. Հայաստան եւ հայ ժողովուրդը դարերի միջով /Վաղինակ.- Փարիզ, 1947 (Տպ. Հ. Թուրաբեան).- Հտ. Բ. Բանտ եւ ազատություն.- 1949.- 479 էջ:

Բովանդ.՝ Սուլթան Համիդի երազային ճառը; Տօնախմբություն ազգային սահմանադրության; Յեղափոխության ծնունդը; Ռ. Խանգատ Կ. Պոլսում; Խորեն արքեպիսկոպոս Աշըգեան պատրիարք; Մերժումն Սուլթանի առաջարկի; Ազատության ստուերը; Խրիմեան Հայրիկ; Հենրի Լայարդի ազդարարությունը եւ գուշակությունը; Մ. Փորթուգալեան դէպի Եւրոպա; Մինաս Չերազ եւս դէպի Եւրոպա; Յեղափոխական շարժումներ; Գում Գաբուի ցոյցը; Սուլթան Համիդի խրատը հայերին; Հայ բանտարկեալները Աքիայի բերդում; Ժենեվ դաշնակցության կենտրոնում; Լորտ Բրայս եւ ամենայն Հայոց կաթողիկոսը; Ի՞նչ անցաւ 1912-ին; Ռոստոմ Ջորեան Լոնտոնում; Աւետիս Ահարոնեան եւ Փարիզի խաղաղության վեհաժողովը; Մարօ Նազարբեկեան:

530. ՔԷԼԷՇԵԱՆ Մ. Սիս-մատեան: Պատմական, բանասիրական, տեղեկագրական եւ յարակից պարագաներ /Երկասիրեց՝ Միսաք Քելեշեան.- Պէյրուս, 1949 (Տպ. «Հայ ճեմարանի»)- 771 էջ, նկ., դիմանկ., 1 ծալվ. ք. քարտեզ:

Բովանդ.՝ Գլ. Բ. Ատանայի կուսակալությունը: Թուրք կառավարական կազմը; Սիսում 1914 էն առաջ; Գլ. ԺԱ. Սիս 1914-ին; Ակնարկ մը զանազան կազմակերպութեանց ծագման վրայ: Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցությունը; Հ. Յ. Դաշնակցությունը; Մաս Ե. Ջարդերու շրջան: Գլ. Ա. Սիս 1894-1896ի ջարդերու ատեն: Յեղափոխությունը զսպելու փորձեր; Չերքակալություններ եւ հալածանքներ; Օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումը եւ Կիլիկիոյ աղէտին ծնունդ տուող ազդակները; Սիսում ջարդը; Աղէտէն վերջ; Գլ. Բ. Ընդհանուր պատերազմը (1914-18) եւ տեղահանություն: Սիս հայազուրկ; Գլ. Գ. Տարագրությունը Սասունէն: (Աքսորական Պ. Սեւակի յուշերը); Աքսորի ճամբան; Հալէպի մէջ; ճեմալ փաշան եւ աքսորեալներու ճակատագիրը; Հայ լեգեոնականությունը; Գլ.Դ. Ցանկամ տեսնիլ զիմ Կիլիկիա; Ձինադադար եւ հայրենադարձ; Կամաւորական շարժումներ; Հաճըն կը գրաւուի հայ զինուորով; Գլ. Ե. Տգեղ իրադարձություններ: Փտախտը ներքին ծալքերէն դիտուած; Սիսի պարպումը; Ազգային միությունը հանդէպ ֆրանսական կառավարութեան; Գլ. Ձ. Սիս ռազմական ճակատ; Քեմալական ճնշումը կը սաստկանայ; Հերոս Հաճըն օգնություն կը խնդրէ; Անհաւասար մարտնչումի մը դիւցազնական վախճանը; Սիսեցիները Ատանայի մէջ; Գլ. Ը. Կարծիքներ Կիլիկիոյ պարպումի նախօրեակին; Գլ.Թ. Համառօտ ակնարկ մը Սիսումի կացութեան մասին (1918-1921); Ալէքսանտրէի սանճագին լքումը; Գլ. ԺԱ. Չամուրտան զատներու հայասիրությունը: Սիսի վերջին գաղթականները; Ջէթունի ողբերգությունը:

531. ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ. Հ. Հ. Դաշնակցութեան հիմնադիր և համազգային մեծ դեմք, 1859-1905: (Իր ծննդյան 90-ամյակի առթիվ): /Նախաք.՝ Հ. Թադևոսյան.- Թեհրան, 1949 (Տպ. «Մողերն»)- 56 էջ, նկ., դիմանկ.

Արտատպուած «Արփի» ամսագրի 4-5 միացեալ թւից, յաւելումներով

Բովանդ.՝ Նախաբան /Յովսէփ Թադէոսեան; Քրիստափոր Միքայէլեան /Մ. Վարանդյան; Հասարակաց հայր /Ա. Ահարոնյան; Մարդագործ /Է. Ակնունի; Քրիստափոր: (Իր մահուան առթիվ) /Սիւսմանթօ; Քրիստափոր: [Բանաստեղծութ.] /Օ. Ջարմունի; Քրիստափոր /ՕՆ. Մխիթարյան; Քրիստափոր /Մ. Վրացեան; Մեր Քրիստափորը: (Մի հատուած «Յեղափոխականի մտքերը» գրքի յառաջաբանից) /Պիէր Քիյրար; Քրիստափոր /Կ. Ղազարոսյան; Քրիստափոր: (Քրիստափորի մահվան 30-ամյակի առթիվ): Կոչ: (Հրատարակված Քրիստափորի մահուան 30-ամեակի առթիվ): Քրիստափոր Միքայէլեան: (Կենսագրական ակնարկ) /[Ա. Ահարոնեան]; Կոչ; Քրիստափորի նահատակության շուրջ /Մ. Վարանդեան; Քրիստափորի վերջին րոպէները /Եր. Ֆրանգյան; Վիտոշի բազեն: (Մի հատուած պոեմից) /Վտարանդի; Քրիստափորի մտքերից; Քրիստափորի գրական ժառանգությունը; Ս. Բաֆֆու նամակը Քրիստափոր Միքայէլեանի մասին [գրված 1885 թ. դեկտ. 25-ին] /Է. Մելիք-Յակոբեանց; Ճշտումներ /Հ. Թադէոսյան:

532. ՖԸՆՏԸՃԱԳ ՖԸՆՏԸՃՕՂ /Կազմ.՝ Մելքօն ճինպաշեան.- Սօնքէվիտօ: Հրատ. Սօնքէվիտօի Ֆընտըճագի հայր. միություն, 1949 (Տպ. Ս. Կ. Չաքարեան).- 202 էջ, նկ. դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ 1914-ի պատերազմը; Երկու ոճիրներ; Գաղտնի ժողով; Գյուղապետը Մարաշ կանչուեցաւ; 1915 յուլիս ամիսը; Առաջին ընդհարում; Ֆընտըճագ անկախ; Ծրագիր; Պատուիրակություն; Վերջին ճակատամարտը; Ինչպէս յանձնուեցաւ Ֆընտըճագ; Ձինուորական ատեան; Դէպքեր; Նահանջը; Հայուն գոյամարտը /Մելքօն ճինպաշեան; Գրզը աղաճ; Գողգոթայէն Գողգոթայ:

533. ԱՍՈՒՐՅԱՆ Ա. Յ. Յ. Դաշնակցութիւնը Պարսկաստանում. 1890-1918:

Դաշնակցութեան 60 ամեակի առթիւ.- Թեհրան, 1950 (Տպ. «Ալիք»)- 181 էջ:

Բովանդ.՝ Սահմանադրական շարժում եւ պարսկական յեղափոխութիւն; Սուժումբարի կռիւր; Տիգրան Ստեփանեանի խումբը; Սարհատի խումբը եւ կռիւները; Թաւրիզի կռիւների դադարը; Սահմանադրական կռիւների երկրորդ շրջանը; Գետափի շրջանը; Դարաղաղի շրջան (Փայտակարան); Մարաղայի շրջան; Գիլանի շրջանի մասնակցութիւնը պարսկական յեղափոխութեան; Թեհրան («Շահստան»); Բանակցութիւններ պարսիկ յեղափոխականների հետ; Եփրեմի արշաւը Ատրպատական; «Շահստան»-ը 1912-1918 թիւերին; Համադան; Սուլթանաբադի շրջան; Յ.Յ. Դաշնակցութիւնը Նոր-Ջուղայում:

534. ԱՇԾԵԱՆ Հ. Ատանայի եղեռնը եւ Գոնիայէ յուշեր: (Պատմութեան համար) /Գրեց՝ Վեր. Համբարձում Յ. Աշճեան.- Նիւ-Եորք, 1950 (Տպ. Կոչնակ).- 308 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Բ. Ս. Լեւոնեան; Մաս առաջին. Ատանայի եղեռնը: Ատանայի դէպքերը; Ատանայի առաջին ջարդը; Ատանայի երկրորդ ջարդը; Քննիչ յանձնախումբը; Ատանայի հոգեւոր պետերու ժողովը; Պապան Ձատէ Սուսթաֆա Ձիհնի փաշա; Պատերազմական ատեանը; Քննիչ յանձնախումբին առաքումը; Ատանայի մէջ առաջին մահապատիժը; Խիստ հեռագիր մը /Պօղոս Թերզեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշն., Կարեւոր հարցում մը /Քննիչ յանձնախումբէն Եուսուֆ Քէմալ; Հոգեւոր պետերու պատասխանագիրը: Քննիչ յանձնախումբէն Եուսուֆ Քէմալ պէյի պատասխան /Պողոս Թերզեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշն.; Փարիզի Օսմանեան դեսպանին յայտարարութիւնը; Փարիզի Օսմանեան դեսպանին յայտարարութեան պատասխան /Պողոս Թերզեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշն.; Հոգեւոր պետերուն յայտարարութիւնը Ատանայի աղետին շուրջ /Պողոս Թերզեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշներ; Իթքիատ վէ Թերազը կուսակցութեան Սելանիկի կեդրոնէն ստացուած պատասխանը; Յակոբ Էֆենտի Պապիկեանի մահը եւ հոգեհանգիստը; Հայոց անմեղութեան մասին մեծ Եպարքոս Հիւսէյին Հիլմի փաշայի յայտարարութիւնները; Ատանայի պատերազմական ատեանի նախագահ Իսմայիլ Ֆազըշ փաշայի հետ խոսակցութիւն մը; Տարբեր պաշտոնատուներ ողղեալ հեռագիրներ /Պօղոս Թերզեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշն., Կուսակալ Ահմետ Ճէմալ պէյի գալուստը; Ճէմալ պէյի ճառը; Ալի Միւնիֆ պէյի հետ խոսակցութիւն մը; Եգիպտացի ազնուագարմ եւ գրագետ խալամի մը բողոքը /Վէլիէտտին Եէկէն; Պատերազմական ատեանի մասին աղերսագիր մը; Վեր. Ս. Կ. Փափագեանի նամակն ու պատասխանը; Գաղթե՞մը /Հ. Յ. Աշճեան; Շնորհակալութիւն նամակ ազգային պատրիարքարանէ ստացուած եւ նոյնին պատասխանը/ Եղիշէ Դուրեան, Հ. Յ. Աշճեան; Անգլիական հիւպատոս Մէյքր Տաութի Ուայլի; Ատանայի ատենախօսութենէն ետքը Մէյքր Տաութի Ուայլիի հետ խօսակցութիւն մը; Շնորհակալութեան գիր մը քաղաքակիրթ աշխարհին ուղղեալ /Սահակ Խապայեան, Արսէն Եւմէնիճեան, Համբարձում Յ. Աշճեան եւ ուրիշն., Ատանայի հաշտութեան սեղանին վրայ խօսուած պատմական ճառը; Ատանայի ջարդին համար վնասոց հատուցում պետութեան կողմէ; Հայ ավետարանական Կիլիկեան միութեան կրած մեծ վնասը; Ատանայի դէպքէն ի՞նչ սովորեցանք /Հ. Յ. Աշճեան; Ատանայի քրիստոնեաներուն գնահատութիւնն ու շնորհակալութիւնը /Արսէն Եւմէնիճեան, Համբարձում Յ. Աշճեան, Էլզաս Մանսուր եւ ուրիշն., Բողոքական եկեղեցիին կառուցումն ու նաւակատիքը; Վեր. Համբարձում Յ. Աշճեանի ատենախօսութիւնը նաւակատեաց հանդէսին առթիւ. Բողոքական բնին ծառայութիւնը; Ատանայի ջարդին պատճառները; Գոնիայէ յուշեր: Ընդհանուր պատերազմի նախօրեակին; Մեր աղօթարանին բռնագրաւումը; Վեր. Տիգրան Տիւլկերեանի աքսորուիլը; Տարագրութեանց հրամանը /Գարեգին Խաչատուրեան, Համբարձում Աշճեան; Բողոքականաց տարագրութենէ ազատ կացուիլը; Գոնիա հասնող բողոքականներու եւ լուսաւորչականներու արձանագրումը; Բողոքականները տարագրութենէ ինչու՞ զերծ կացուցուեցան; Կուսակալ Ճէմալ պէյի յայտարարութիւնը; Ոստիկանական պաշտօնատուներն պատերազմական ատեան; Պօզըր տարագրութիւն եւ վերադարձ; Պատերազմէն ետքը փախչողները էֆենտիներ, ու՞ր.../Րէֆիկ Խալիտ; Յիշատակի եւ շնորհակալութեան ժողով; Քարոզ խօսուած նոյ. Յ. 1918-ին; Գոնիա; Ձինադադարէն ետքը առաջին խնդրանք /Սահակ քինյ. Համբարձում Աշճեան; հեռագրին հետեւանքը; Հայ տարագիրներու վերադարձը; Պատեհ դիմում մը; Ատանա այցելութիւն եւ վերադարձ; Ձղջման նշաններ: Վերայանձնումի յանձնախումբը; Քննիչ յանձնախումբը/ Նաումէն; Արքայազուն Ապտիւրահման էֆենտիի գալուստը; Րէֆաթ փաշայի հետ խօսակցութիւն մը; Միս Է. Տ. Գուշմէն; Տէլի Պաշըի ապստամբութիւնը; Մեր տան խուզարկութիւնը; Տոքթ Արմենակ Հայկազեանի բանտարկութիւնը ու մահը; Լեւոն որդույս թաքուստը; Անյաջող ջանք մը /Համբարձում Աշճեան, տիկին Աշճեանի քաջասրտութիւնն ու եռանդը; Նիյտէ աքսորս եւ վերադարձ; Կոչնագիր Գոնիայի պատժական դատարանէն; Հայոց Թուրքիայէ արտաքսումը; Գոնիայէ մեկնում; «Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց քրիստոնեայ եւ բարեպաշտ ժողովուրդին» /Վեր. Հ. Յ. Աշճեան; Երեմիա Մարգարէի ողբը; Հայկական կոտորածներու պատճառներն ու շարժառիթները; Ո՞ր ազգերը պիտի ապրին; Ի՞նչ է ձեր կեանքը: (Փոխան վերջաբանի):

535. ԱՐԱՄԵԱՆ Պ. Հաւաւի ընթոստ արծիւը: Պ Արամեանի յուշատետրէն վերամշակեց /Վահան Չախսուրեան.- Նիւ-Եորք, 1950.- 64 էջ, 1թ. դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ «Հաւաւ»-ի «Արծիւը» Պաղտասար Արամեան ու այլ անունով մեր անձնուէր «Հաճի»-ն; Գլ. երկրորդ. Թրքական տիրահռչակ «Սահմանադրութիւն»-ը եւ Համիտի գահընկեցութիւնը; Գլ. երրորդ. Բալուցի երկու աւատապետերու կռիւը Արածանիի ափերուն մօտ Իպրահիմ եւ Ռուշտի երկու եղբայրներ դէմ դիմաց Թեֆին հայապատկան Կիլիշէր գիւղին տիրանալու մարմաջէն բռնուած; Գլ. չորրորդ. Առաջին համաշխարհային պատերազմը եւ թրքահայ բնաջնջումը 1915 թուականներուն; Օխի գիւղի Նաճիպ աղային գործած քստմնելի ոճիրները; Քէմալական իշխանութիւնը; Բալուի Գայմագամ Գատրի պէյը եւ «Արիւնոտ կամուրջը»; Գլ. հինգերորդ. Արիւնաներկ Արածանին; Գլ. վեցերորդ. Արամեանի վրիժառութեան ծախողանքը Հալէպի մէջ:

536. ԿԱՏԱՐԻԿԵԱՆ Պ. Մարած ճրագներ: (Հաւաւ գիւղին եղեռնը) /Գրեց՝ Պողոս Կատարիկեան.- Նիւ-Եորք, 1950 (Տպ. Կոչնակ).- 136 էջ, դիմանկ.:

537. ԿՈՍՍ. Խոնարի հերոսներ /Վահան Փափագեան.- Պէյրութ: Հրատ. Համաձայնապարականի հայր միութեան Պէյրութի մասնաճիւղի, 1950 (Տպ. Սարգիսեան եւ որդիք):

Գիրք Ա. (Բ. Տպագրութիւն).- 95 էջ, նկ., դիմանկ

Բովանդ.՝ Կարմիր կնիքը; Հայդուկ Լորթոն եւ իմ գրոյցը անոր հետ; Վոլշիկ Գալուստը; Սեւտիկնայ Բազիկը; Մատթէոսը; Մուշի Լեւոնը եւ Գարեգինը; Սուրհանդակները; «Թիմարս Հաճի»-ն; Մնջիկը; Նուիրում [1905-1906 թթ.]; «Կոմիտա Մարէ»-ն; Վարագայ «Պարոն Պետրոս»ը, Նիկօլը (Նիկօլ Օտապաշեան); Սիրանա Արամը; Պէնենց Սաթենիկը:

Գիրք Բ. Հրատ. Հ.Յ. Դ. վեթերաններու ֆոնտի թիւ 3 (Օնիպար փրես).- 94 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ «Ըռփօ Տայօ»; Նաւուն փոքրաւորը: (Հին ֆետայի մը պատմութիւն); Ռզմըցի Լաթօն (Ռաշօի Սիիրան); Պատուելի Գրիգոր; «Հատիկները»; «Խամաս» (Համասփիւռ Սիրգօեան); Աղթամարի երկու սաները: («Շամիլ»ի պատմութիւն); «Սլաք» (Արմենակ Յոխիկեան); «Անառակ» խումբը; Ծիծանից Գուլամիրը; Մոկացի Գրիգոր; Շիրին; Կոտօի հաճին; Տէր Վարդան; Մոննիկ:

538. ՄԱԼԵՋԵԱՆ Վ. ճամբուս վրայ: (Յուշաքաղ).- [Փարիզ], 1950.- 361 էջ:

Բովանդ.՝ Ա.Օրագրէս էջեր: Ասպարէզիս ամենէն եղերական պահը [1896թ.]; Հրաշքով ազատեցայ [1915թ.]; Կեանքիս երկու ծայրերը; Փշոտ էր ճամբան; Երկու թուականներ [1913թ. 13 հունվ.- 1915թ. 2 մայիս]; Քաղաքական դրուագներ; Մեր գողգոթան; Իր տարագրութեան օրագրէն [1915-1919թթ.]:

539. ՄԱԼԽԱՍ ճամբուս վրայ: Հտ. Ա.- Նիւ-Յորք, 1950.- 607 էջ:

Բովանդ.՝ Ապրումներ: Հտ. Բ. Դէպի Երկիր; Ռեանց; Նշանաւոր դէմքեր; Յեղափոխութեան շրջան; Կեցանի Սուսաբէկի տեռօրը; Հանդիպումներ եւ դէմքեր: Վարդան (Վարդան Մուրատ Ասլանեան); Խումս գիւղի կռիւը; Կուք գիւղի կռիւը եւ Պետրոսի նահատակութիւնը; Փիկանց գիւղի կռիւը; Մելիքսեդ էյնաթեան; Հ. Յ. Դաշնակցութեան ծուլարանները; Միքայէլ Չաթալեան (Պուլկարացի Սարգիս); Ես ու իմ ճամբան; Լուսադեմին: Հտ. Բ. Գաղթը; Դէպի Երկիր; Վասպուրական; Յեղափոխութիւն; Արեւագալ; Մաս առաջին. Տէրսին:

540. ՄԿՈՒՆԴ Տ. Ամիտայի արծագանքները: [Հտ. Ա].- Նյու-Ճերզի, 1950.- 584 էջ, նկ. 4 դիմանկ., 1թ. գունավ. նկ.:

Բովանդ.՝ Մեր օրերու կյանքն 1891-1895; Տեղեկագիր Տիգրանակերտէն, Տիգրանակերտցի մը; Կոտորած; 20 տարի ետք: Համառօտ տեղեկագիր Տիարպեքիի վերջի կոտորածին եւ ազգայնոց տեղահանութեան; 635 նահատակներն Պէզվանու ձորին մէջ; Կոտորած հայութեան կարելոր դէմքերուն: [Անվանացանկ]; Հետեւեալն՝ ականատեսի պատմութիւնը՝ օր. Սիրանույշ Քէշիշեանէ; Վարդգես Սէրենկիւեան /Գրեց՝ Յովհաննէս Երեցեան:

541. ՅՈՒՇԱՊԱՏՈՒՄ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ: 1890-1950 /Հրատ.՝ Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի.- Բոստոն, 1950 (Տպ. «Հայրենիք»).- 636 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հ. Յ. Դ. Գերագույն մարմնի խօսքը /Հ. Յ. Դ. Բիւրո; Հ. Յ. Դ. վաթսուամեակի առթիւ; Հայոց յեղափոխութիւնից առաջ; Հարցի ծագումը; Իրերի տրամաբանութիւնը; Ազգային-քաղաքական յեղափոխութիւնը /Գրեց՝ Գ. Գիւզալեան; Հ.Յ. Դաշնակցութեան ծնունդը եւ հիմնադիրները: Հիմնադիր երրորդութիւնը: Քրիստափոր, Սիմոն Չաւարեան; Ռոստոմ; Միւս հիմնադիրները; Հ. Յ. Դաշնակցութեան սկզբունքների եւ կազմակերպական ձեւի հիմնաւորումը /Գրեց՝ Ա. Վրացեան; Հ. Յ. Գաղափարաբանութիւնը: Ընկերավարութիւն; Անկախութիւն; Ժողովրդավարութիւն; Ազգ եւ Հայրենիք; Դաշնակցութիւն;

Ազատութիւն /Գրեց՝ Վ. Նաւասարդեան; Կուկունեան արշաւանքը; Բանկ Օթոման /[Ս. Վրացեան]; Փետրուար 18: Բուլշեիկ-քեմալական եղբայրութիւնը; Հայաստանը բուլշեիկյան լծի տակ առաջին օրերը; Ընդվզումը եւ յաղթանակը; Ի՞նչ տուեց մեզ փետրուար 18-ը /Գրեց՝ Յ. Իրազեկ; Զրոյց Համայնքավար բարեկամի մը հետ /Գրեց Օհան Ծոփեցի; Անծիմք նուիրեալք: Սարգար վարժապետ; Զաթօ եւ Շէրօ; Արմենակ Ղազարեան -Հրայր Դժոխք; Նիկոլ Դուման; Յուշեր անցեալից: [Ն. Դումանի մասին] /Գրեց Յ. Արղուքեան; Գեղամ Տեր-Կարապետեան (Տատրակ, Ասողիկ) Սիմոն Շխեան, Յարութիւն Շահրիկեան, Յոնան եւ Հորտանս Դաւթեան; Կարօ եւ Սարօ (Արիստակէս Զօրեան եւ Սարիամ Մակարեան); Սերոբ Աղբիւր; Անդրանիկ; Տիգրան Տէրոյեան (Վազգեն) Վարդգէս; Բաբկէն Սիւնի; Արտաշէս Անդրեասեան (Սուրէն); Արտաշէս Միսաքեան; Խաչիկ Գնունի (Շահէն); Եգիպտացի [Արտաշէս Դեւեան]; Գուրգէն (Բաղդասար Մալեան); Խան (Բարսեղ Թիրաքեան); Արմենակ Լեւոնեան; Արմենակ Օխիկեան; Ռուբէն Զարդարեան; Լեւոն Թադէոսեան (Պապաշա, Զովուռեան); Սիւսանթօ; Դանիէլ Վարուժան (1884-1915); Ավետիս Ահարոնեան; Միքայէլ Վարանդեան; Գայլ Վահան (Սիմաս Տոլպաշեան, Դրախտ); Թուման Թումանց (Թորգոմ) /Գրեց՝ Արամ; Վաղարշակ Բաղդասարեան (Կայծակ); Արամ Մանուկեան; Վանի իշխան (Նիկոլ Պողոսեան); Փրոֆ. Ա. Խաչատրեան; Աբրահամ Գիւլխանդեան; Բժ. Համօ Օհանջանեան; Նիկոլ Աղբալեան; Համազասպ Արուստեան; Խաչատուր Կարծիկեան (1882-1918); Արշակ Զամալեան; Աւետիք Շահխաթունեան; Ռաֆայէլ Երեցեան /Ա. Աբրահամեան; Գեորգ Խատիսեան; Սիիրան Թերլէմէզեան; Վահան Խորէնի; Վահագն Տաթեւեան; Ալեքսանդր Խատիսեան; Արամ Երկանեան; Ստեփան Ճաղիկեան /Գր.՝ Ամիրեան; Սաթենիկ Օհանջանեան; Ներսէս Խաչատուրեան (Ներսէս Խաչատուր); Թովմաս ճելալեան /Տիրան Յ.Յ. Ընդհ. շողովները; Ահաբեկումներ; Յ.Յ. Դ. մամուլ եւ հրատարակութիւններ: Ցանկ /[Սահակ Տեր-Թովմասեան]; Յ. Յ. Դաշնակցութեան հրատարակութիւններ: «Դրօշակ»-ի մատենաշար; «Յուսաբեր» մատենաշար; «Հայրենիք» հրատարակութիւններ; «Դրօշակ»-ների բովանդակութիւնը (1891-1914), (1925-1933):

542. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Մ. (Սուշեղ եպիսկոպոս) Հայաստանի անկախութեան առիթով.- Գահիրէ, 1950.- 90 էջ:

543. ՎԱԹՍՈՒՆԱՄԵԱԿ (1890-1950) /Կազմ.՝ Ս.Վրացեան.- Պոսթըն: Հրատ. Յ.Յ.Դ. Ամեր. կեդր. կոմիտէի, 1950 («Հայրենիք»).- 264 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Մանկութեան յիշողութիւններ /Գրեց Ս.Զավարեան; Յիշողութիւններ ութունական թուականներից /Գրեց Ս. Զավարեան; Բեկորներ իմ յուշերից /Գրեց՝ Քր. Միքայէլեան; Հայրենասերի միութիւնը: (Առնուած Յ.Յ.Դ. Դիւանից) /Գրեց՝ բժ. Միք. Զալեան; Անցեալ դէմքեր /Գրեց՝ Ալ. Շիրվանզադէ; Նոր էջեր: Սասունի կոմիտէ: (Առնուած Յ.Յ.Դ. Դիւանից); Յ.Յ.Դ. մանիֆէստը: (Հրատարակուած Յ.Յ.Դ. կազմութենէն յետոյ, 1890-ին); «Դրօշակ»-ի առաջին համարի խմբագրականը: «Հայ յեղափոխականների դաշնակցութիւն»; Մայիս, 1891 թ., Ներսէս պատրիարքի նախագիծը; «Դրօշակ»-ի երկրորդ համարի խմբագրականը: Սեպտեմբեր, 1891թ., «Դրօշակ»-ի երրորդ համարի խմբագրականը: Փետրուար, 1892 թ., Ծրագիր Յ.Յ. Դաշնակցութեան կազմած 1892թ. ընդհանուր ժողովում; Ֆէդայական գործունէութիւնը /Գրեց՝ Ա. Վռամեան; Մենք եւ մեր հակառակորդները:(խմբագրական «Դրօշակ»-ի, 1899, հոկտ.) Ոճրագործը գահի վրայ /Գրեց՝ Է. Ակնունի; Արթին փաշա Տատեան /Գրեց՝ Արամ Աշոտ; Յ.Յ.Դաշնակցութեան տասնամեակը (1890-1900) /Գրեց՝ Քրիստ Միքայէլեան; Հայկական Կարմիր Խաչ: (Յ.Յ. Դաշնակցութեան 10-ամեակին առթիւ) /Գրեց՝ Ռոստոմ; Մակեդոնական շարժում /Գրեց՝ Ռոստոմ; Քանաքեռի բլրի վրայ /Գրեց՝ Ս. Վարանդեան; Դաշնակցական տիպարը /Գրեց՝ Նիկոլ Աղբալեան; Կազմակերպական ընկերը /Գրեց՝ Ականատես (Ռոստոմ); Նիկոլ-Դուման /Գրեց՝ Անդրանիկ; Նամակ «Դրօշակ»-ին /Գրեց՝ Իլգէ Ֆրապան; Արամ Արամեանի նամակը բանտէն: Կարինի բանտը, 30 յուլիս, 1896 /Թաթուլ; Գ. Խաժակի նամակը; Ազատութեան ոգին /Գրեց՝ Ղարիբ (Ալ. Ահարոնեան); Նուէր Դաշնակցութեան տասնամեակին: [Բանաստեղծութ.] /Գրեց՝ Հայ Գուսան (Ա. Իսահակեան); Բանտարկելոց հառաչանքը /Գրեց՝ Հաճի Գալուստ Արիանեան; Աքսորի մէջ: [Բանաստեղծութ.] /Գրեց՝ Ժենիա (Զարուհի Տէրոյեան); Հողին ծայրը: [Բանաստեղծութ.] /Գրեց՝ Սիւսանթօ; Հայկական Հարցը եւ բարենորոգումներու երրորդ շրջանը /Գրեց՝ Յարթ. Շահրիկեան (Աստոմ):

544. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ Մ. Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութիւն.- Գահիրէ, 1950 (Տպ. «Յուսաբեր»).- Հտ. Բ.-133 էջ, դիմանկար:

Բովանդ.՝ Սահմանադրական թուրքիւն եւ հայութիւնը; Յ.Յ. Դաշնակցութիւնը եւ Կիլիկիա; Դաշնակցութիւնը Իրանի ազատագրական շարժման մէջ; Ցարական ռեակցիան եւ «Դաշնակցութեան» Դատը

545. ՓԱՓԱԶԵԱՆ Վ. Իմ յուշերը: Բ. /Բժիշկ, Կոմս .-Պոսթըն, 1950 (Տպ. «Հայրենիք»):

Հտ. Ա.- 600 էջ:

Բովանդ.՝ Զօն Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան 60-ամեակին; Մաս առաջին. Ինչպէս յեղափոխական դարձայ Հնչակեան կուսակցութեան մէջ; Յեղափոխական րոյնին մէջ [Ալեքսանդրապոլում]; Առաջին գործօն քայլեր; Ալեքսանդրապոլ, առաջին գործօն մասնակցութիւնս; Յեղափոխական հնոցը;

Ֆետայիները; ճամբորդությունս թիֆլիս, Բագու եւ արտասահման; ժընեվի կեանքս; «Երկրի գործիչ» դարձայ Կովկասի մէջ; Երկիր մտնելու նախապատրաստութիւն; Երկիր; Կտուց Անապատ կղզիի վրայ; Մեր մուտքը Վան; Վանի կազմակերպութեան վիճակը; Մաս երկրորդ. Նախընթաց շարժումները Վասպուրականի մէջ; Ազատական-յեղափոխական խմորումներ; Դաշնակցութեան առաջին առաքեալները եւ անոնց գործունեութիւնը; Մաս երրորդ. Վանի մէջ; Առաջին տպաւորութիւններս; Մեր նախնական ծեռնարկները; Ռազմամթերքի փոխադրութեան ծեւերը եւ գիծերը; Վասպուրականի կուսակցութիւնները; Արմենական խումբի մը դարձը; Թուրք կառավարութեան վերաբերմունքը; Ահաբեկումները; Մեր յարաբերութիւնները եւ կապերը թուրքերու հետ; Մեր յարաբերութիւնները քիւրտերու հետ; Ասորիներ եւ եգիպտացիներ; Սասունի կռիւներու նախօրեակին եւ կռիւներուն ընթացքը; Կռուողներու նահանջը դէպի Աղթամար; Աղթամարի կռիւը; Դէպի Կտուց Անապատ, Վան եւ դէպի արտասահման; Վարդգէս բանտէն փախցնելու ծեռնարկը; Արամի երկիր գալը եւ հետագայ դէպքերը; Մաս չորրորդ. Վերադարձի ճամբան, Կովկասի մէջ; Կովկասի մէջ երկրի համար; Արեւելեան բիւրօն թիֆլիսի ռայոնական ժողովը; Հայ-թաթարական պատերազմը; Երեւանի ռայոնական եւ Էջմիածնի «Կեդրոնական ժողովները»; Վանի ճամբան; «Նոր սերնդական» եւ «Հայրենակցական» շարժումը; Արամի եւ Իշխանի վերադարձը; Ջրհորներու ծրագիրը, անոր գործադրութիւնը եւ մատնութիւնը; Ձերբակալուած մեր ընկերները; Մեր կռիւը եւ քաղաքէն հեռանալը; Հանդիպումը Իշխանին հետ; Մեր թափառումները Տաւրոսեան լեռներուն մէջ; Քրտական աշիրէթները եւ քոչւորները; Մեր հանդիպումը Իշխանի եւ Սարգիսի խումբերուն հետ; Օսմանեան Սահմանադրութիւն, Հիւրիէթ:

1951

546. ԲԱՂԱԼՅԱՆ Խ. Անգլո-ամերիկյան գիշատիչ իմպերիալիզմի ագրեսիվ քաղաքականութիւնը Հայաստանում 1919-1920 թթ.- Ե.; Պետհամալս., 1951.- 94 էջ:

547. ԻՆՃԵԱՐԱՊԵԱՆ Բ. Մէծ եղեռնի շրջանին. Հայ որբի մը ողիսականը.- Փարիզ, 1951 (Տպ. Թիւրապեան).-257 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Վեր. Գարեգին Սիսեան; Նամակ մը /Թ. Գառնիկ; Ա. Աքսորը; Բ. Հօրս սպանութիւնը եւ ուրիշ վայրագութիւններ; Գ. Մանուկներու մարտիրոսութիւնը; Ի.Ե. Որբանոցը; Լ. Հեռացումս Ուրֆայէն; ԼԳ. Հրաժեշտ որբանոցէն:

548. ԿՈՍՈՅԵԱՆ Հ. «Բանտի քարերն էին աղաղակում»...:Փետրուարեան ընդվզումի 30-րդ տարեդարձին առթիւ (1921-1951).- Գահիրէ, 1951 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 65 էջ.-(Մատենաշար «Յուսաբեր» թիւ 52):

Բովանդ.՝ Հայ-Տաճկական պատերազմի օրերին; Խորհրդայնացման շրջանում; Հարցաքննութիւններս Չեկայում; Գեորգ Աթարբեկովի մասին; Երեւանի բանտում; Փետր. 16 եւ 17-ի գիշերուայ սպանողը; Ինքնապաշտպանութիւնը բանտում; Սպանդի երկու փոսեր, մէկը՝ Երեւանում, միւսը՝ Վանում:

549. ՆԱԲԱՍԱՐԴԵԱՆ Վ. Գաղափարների ոգին: Հ.Հ.Դ. «ապակենտրոնացում»-ի առիթով.- Գահիրէ, 1951 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 230 էջ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» թիւ 52):

Բովանդ.՝ Հրամանագիր ռուս կառավարութեան, կովկասեան վարչութեան; Հ.Հ. դաշնակցութեան կովկասեան պատասխանատու կոմիտէ: 1905 մայիս 18:

550. [ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ.] Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն.- Լոս-Անճելըս, 1951 (Տպ. Հորիզոն).

Հտ. Դ. Տարօնի աշխարհը (1906, 1907, 1908).- 401 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա. Դըզըղաղաջի գինուորական ժողովը; Ֆետայիներու ցրումը; Սբ. Կարապետի շրջանային ժողովը; Կազմակերպութեան վիճակը 1906 յուլիսին; ժողով, որոշումներ, կոմիտէի ընտրութիւն; Աշխատանքներու բաժանում, նախքան բաժանումը; Գլ. Բ. Աւրանի Արամը Բուլանդիսի մէջ; Գեորգ Չավուշը Խնուսի մէջ; Մշոյ դաշտի գործերը; Մուհաճիրներու արտաքսումը; Պայքար միլթագընութեան դէմ; Պայքար հողային հարցին համար; Արգավանքցի Բենոն եւ «Թարկը Թաբիայի» ծրագիրը; «Թարկը Թաբիայի» զանգուածային շարժումը; Գլ. Գ. Արտասահմանի հետ յարաբերական գծերը; Հիւսիսի ճամբաները: Մոսօի մահը; Վասպուրականի ճամբաները; Փոստային կապը; Տատրակը: Տատրակի եղբօր սպանումը; Իսլամներու հետ կապակցութիւնը եւ վարուելու ծեւերը; Կառավարութիւնը եւ մենք; Ոստիկանութիւնը; Զօրքը; Գլ.Դ. Չմեռը 1906-7-ին; Դաշղալթախ գիւղի ապաստանը, փախուստ դէպի Խոփեր, Նոր տարին ճանապարհին; Մուտքս Մուշ քաղաք; Մշոյ գործերը; Տիրող հոգեբանութիւնը; Բղէի Միսաքի հարցը; Կոմիտէի հետ ժողով; Բաշկոմիսեր Մեմէդ էֆէնդիի հետ տեսակցութիւն; Խուզարկութիւն Քէօտ

Պինպաշիի հետ; Լրտես Վարդանի պատիժը, քաղաքէն մեկնելիս; Գլ.Ե. Ձմեռէն յետոյ ֆետայիներու հաւաքումը Գաբնան; Գեորգ սբ. Կարապետի վանքին մէջ; 1907-ի ընդհանուր ժողովի պատրաստութիւնը; Մեր դիրքը կովկասեան նախագծին հանդէպ; Խաղեր խուզարկու գորքերուն հետ; Սուլուխի կռիւը եւ Գեորգ Չավուշի մահը; Գալէն, Յակօն եւ անոնց մահը; Գլ. Զ. Սասնոյ եւ Դաշտի դժնդակ կացութիւնը; կառավարական նոր կարգերը; Դատապարտութիւններ եւ անոնց հետեւանքները; Լաճկանցի Արթինի փախուստը, Փիլոսի եւ Դերենիկի յուսահատութիւնը եւ մեկնումը Դուրանէն; Հարսընգումների մէջ մեր ապաստանիլը; Փեթարի կռիւը, Սպաղանաց Սակարի, Շենիկի Մանուկի եւ Փեթարի Պետիկի սպանումը; Գլ.Է. Թուրքերու եւ իսլամներու մէջ յեղափոխական խմորումներ; Քրդերու հետ մեր ունեցած կապի վերայաստատումը; Իբրահիմ փաշա, Ղասըմ Բէկ, Ձէյնալ, Հասնանցիք, Ճիպրանցիք, հայտարցիք; Ներքին ցաւեր; Շէյխլանի Պետրոս, Յակօբ, գիարեթցի Նորատունկենց տունը; Ձիարեթցի Մանուկի սպանութիւնը եւ անոր վրէժը; Գլ. Ը. Ձինաթափման եւ զինման պայքարը; Հերկերտի, Մեղդիի, Բաղլուայ կռիւները; Դէպի Վան, ծագած դժգոհութիւններ իմ հանդէպ; Ֆետայիները կը լքեն զիս, հոտած աղբիւրում; Կարգի հաստատումը; Տատրագոմ հարսի դատաստանը; Դաւադրութեան բացումը; Մոկունաց խուզարկութիւնը; Գլ. Թ. Նոր պատասխանատու ընկերներու անհրաժեշտութիւնը Տարօնում; Սարգիս, Գարմէն, Ջաւեն; Գարմէնի զեկուցումը Վիեննայի ընդհանուր ժողովին մասին; Տարօնի վերաբերմունքը անջատողականութեան, միհրականութեան հանդէպ; Հայ-թաթար կռիւներու մասին; Վանի եւ Տարօնի մտայնութեանց տարբերութիւնները; Գլ. Ժ. Ղասըմ Բէկի դաւադրութիւնը; Սէյտո Պողոսի, Ջաւենի, Չնդօի սպանումը; Անյաջող մահափորձ Ղասըմ Բէկի դէմ; Բուքը; Սբ. Կարապետը ապաստարան; Երկրորդ անյաջող մահափորձ Ղասըմ Բէկի դէմ; Խմորումներ իսլամներու եւ գորքի մէջ; Գլ. ԺԱ. Կորիւն դուրանում; Վերջին դէպքերը; Թագօի եւ Ամոյի անձնագոհութիւնը; Գեալչօի շրջահայեցողութիւնը; Կուռքի կատարներում; Մուշի ժամադրութեան վիժումը; Սահմանադրութիւնը; Դերիկի-Աշտիշատի կռիւը եւ բանակցութիւններ; Հայ-թուրք յեղափոխութեանց միացման ցոյցերը:

551. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն.- Լոս-Անճելէս, 1951 (Տպ. Հորիզոն)

Հտ. Ե. Տարօնէն Թիֆլիս (1908-1909).- 357 էջ:

Բովանդ. Մասն առաջին. Տարօնը Սահմանադրութենէն յետոյ; Գլ. Ա. Սահմանադրութեան հարեցումը; Մանուկի հետ Առաքելոց վանքում; Ջգաստացում, հիասթափութիւն; Հասարակական, յեղափոխական նոր դէմքեր; Չօրքի, քիւրտերու մէջ եղած դժգոհութիւններ; Քաղաքական խոկումներ; Գլ. Բ. Սբ. Կարապետի ժողովը; Բանտարկյալներու եւ ֆետայիներու տրամադրութիւնները; Օմար Հաջի եւ Սարգիս; ժողովի որոշումները; Ձէյնալի այցը եւ մեր փոխայցը անոր, Բինգէօլում; Գլ. Գ. Նոր ուժերու ժամանումը Տարօն; Վեհիբ պէյը Տարօնում; Երկրէն հեռանալու վճիռ; ճանապարհին դէպի Նեմրուք; Ապրումներ Նեմրուքի լանջին:

Մասն երկրորդ. Ախլաթ, Սալմոյ ծոր: Գլ. Ե. Բիթլիսի եւ շրջանի կարեւորութիւնը; Գուրգենի, Հրայրի, Գեորգի եւ Երկաթի փորձերը; Գլ. Զ. Ախլաթի դիրքը եւ բնակչութիւնը; Հեղափոխութեան զարգացման պատճառները; Ալի բէյ, Գուրգէն, ճարտար եւ անոնց դերը; Հրայրի վերակազմումը; Գեորգ եւ Երկաթ; Գլ. Է. Երկաթի ծոցատետրը 1903 թ., Երկաթի եւ իր գործին հաշուեյարդարը; Գլ.Ը. Ախլաթը, Երկաթէն յետոյ 1904-ին; Ախլաթը 1905-ին; Ախլաթը 1906-1909-ին; Գլ. Թ. Դատուան-Դանիէլի տանը; Վեհիբ Բէյի եւ Բիթլիսի մեծաւորներուն հետ; ճամբորդութիւն մինչեւ Սորբ; Մասն երրորդ. Լեռնապարի մէջ (Ռշտունիք); Գլ. Ժ. Սորբի Կապանէն Աղթամար; Իշխանի հետ զլուխ զլիս; Դուրս կ'ելնենք Լոռնապարէն:

Մասն չորրորդ. Շամիրի մէջ (Վան): Գլ. ԺԱ. Մանաճիհիի քարերում; Իշխանի հետ մինչեւ Արտամէտ; Արտամէտի ընդունելութիւնը; Վանի միթինկը եւ փախուստս խըժխըժի հետ; Գլ. ԺԲ. Արամի տանը; Խոսակցութեանց արդիւնքը; «Նոր սերնդական» ներու հետ; Գլ. ԺԳ. Մեհմէտ էֆէնտիի հետ; Արամին կը զեկուցեն տեսակցութիւնս; Գլ. ԺԴ. Երկրէն հեռանալու եզրակացութիւնս; Վարդան Շահբազի երկրէն մեկնումը; Վերջին գիշերը եւ Գեալչոյի հեքիաթը; Գլ. ԺԵ. Վանէն Արչակ; Արչակէն Աբաղա; Թափառէզի վրայ:

Մասն հինգերորդ. Բագրեւանդ-Կոզովիտ: Գլ. ԺԶ. Թափառէզէն տեսնուած համայնապատկերը; Գալատուայ գե-տը եւ անոր բացած հաղորդակցութեան ուղիները; Արծանիի ակունքները եւ անոր հովտին արժէքը:

Մասն վեցերորդ. Վերահայք: Գլ. ԺԸ. ճանապարհին Իգդիրէն Թիֆլիս; Հանտիպում Համօյին եւ Յարութիւնին; ժողով Հայր Աբրահամի ծայնը; Գլ. ԺԹ. Ակնարկ հայ-վրացական հին ու նոր յարաբերութեանց վրայ; Գուգարքի եւ Վրաստանի հայութեան մասին; Թիֆլիսի հայութեան դերը եւ անոր կամաւորական դրդիչ պատճառները:

Հտ. Զ. Կարսէն Պոլիս (1909).- 451 էջ:

Բովանդ. Մասն առաջին. Գլ. Ա. Յարութիւն աղբօր հետ Կարսի գնացքին մէջ; Գլ. Բ. Կարսի ընդհանուր պատկերը; 1904-1909-ի անցուդարձերը Կարսում; Երիտասարդութեան հետ անոր խարխափումները; Մասն երկրորդ. Գլ. Գ. Տարօնէն առած տեղեկութիւններս; Տեր-Մուշեղ Կարսում; Առաջնորդարանը եւ Գարմէնը; Յետ-Սահմանադրական մեր թերութիւնները եւ առնելիք դասերը; Գլ.Դ. Ներգաղթը Տարօնում; Մարտական ֆետայական ուժերու կացութիւնը; Փեթարցի Խարոն; Գլ. Ե. Սահմանադրութեան բարիքը եւ չարիքը; Իթքիհատի կազմակերպական եղանակը եւ նպատակները; Դաշնակցութեան եւ իթքիհատի

խնամիրութիւնը; Պարլամենտում Տարօնի պատգամաւորին հետապնդելիք նպատակները; Ժողով քաղաքական ուղեգծի մասին; 1909-ի սկիզբները; Գլ. 2. Տեր Մուշեղի տեղեկութիւնները եւ բերած նա- մակները; Թելադրութիւն վարչական բաժանման; Թելադրութիւն կազմակերպական ձեւերի մասին; Թելադրութիւն ղեկավարութեան թեկնածուների մասին; Տեր Մուշեղի վերադարձը; Պետքական եւ անպէտք հերոսները; Դաշնակցութեան հիմնադիրների հեղինակութեան գաղտնիքը; Մանուկը Ջէյնայի մօտ; Արգաւանու Բենօն; Կուսակցութեան մաքրագործումը; Միջկուսակցական համաձայնագիրը; Գլ. Է. Արտահանի շրջանը եւ Զաճի Նազիկ; Ջէյնալը Կարսում; Մասն երրորդ. Գլ.Ը. Սեւ ճանապարհը; Տնէն բաժնուիւս եւ դէպի Էրզրում; Եղիշէ Թովչեանի հետ ճանապարհին; Էրզրում Սարգիսի հետ; Սեդրակ էֆենտին; Գլ. Թ. Տրապիզոնում; Թուրք սպայութեան համեմատութիւնը այլ սպաներու հետ; Պոլսոյ նաւահանգստում; Մասն չորրորդ. Վիշապի որկորում; Գլ.Ժ. Նաւամատույցը եւ դիակները; Թոքաթլեանի մէջ; Սազը-Աղաճի Ակնունին; Օրէնսդիր եւ գործադիր մարմինները; Պատասխանատու մարմնի ժողովը; Խըժխըժը եւ Պիթլիսցի Մուշեղը; Վճռական առաւիտը; Գլ. ԺԱ. Ռոտոսթօ տանող նաւամատույցում; Նաւին մէջ Պոնաբարդին հետ; Ռոտոսթօն եւ նեղուցները ըստ Վեհիբ փաշային; Տպաւորութիւններ Ռոտոսթօյէն; Բժ. Մալաքեան եւ գործերի ընթացքը; Ռոտոսթօյէն հեռանալս; Գլ. ԺԲ. Եւրոպական խաղերը Բալկաններում եւ թուրք յեղափոխութիւնը; Էնվեր բէյ; Դաւրիշ հիւմայուն; Նիզադի բէյ; Սանտանսկի; Մահմուտ Շէվքե փաշա; Պոլսի վերագրաւումը եւ Սահմանադրութեան վերականգնումը; Գլ. ԺԳ. Հիասթափութիւնը Սահմանադրութեան վերականգնումէն ետք; Ատանայի ջարդը; Եաղուպի առաջարկը; Կանայք եւ անոնց դերը; Զապել Եսայեան; Սաթենիկ; Գլ. ԺԴ. Հայ ղեկավարութեան գերեզմանները Պոլիս; Հայ կղերը; Հայ միտքը եւ մտայնութիւնը Պոլսում; Ազգասէրների եւ հայասէրների բախումը; Նոր սերունդի ներխուժումը դաշնակցութեան մէջ; Հնի եւ նոր սերունդի հակադրութիւնները; Պարլամենտէն յոյսեր եւ յուսաբեկումներ; Գլ. ԺԵ. Մելոյին հետ սրճարանում; Վանեցիներու երկու խաւեր; Նիւթական նեղութիւն եւ Մելոյին դարմանը; Բալդօշը; Մելոյի եւ Մուշեղի հետ միեւնոյն բնակարանում; Գլ. ԺԶ. Զաւարեանի տեսակէտը Ռուսիոյ մեր տեղատւութեան մասին; Մտահոգութիւն Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի մեր մակընթացութեան մասին; Ընկերավարութեան թափանցումը Վանէն Տիարալէքի եւ Երկիր; Տիարալէքիի անցյալէն; Անոր մտայնութիւնը 1909-ին; 1909-ի եզրակացութիւնը եւ Ը. Ժ.-ի անհրաժեշտութիւնը:

552. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն.- Լոս-Անճէ- լլոս, 1951 (Տպ. Հորիզոն)

Հտ. Գ. Տարօնի աշխարհը (1906).- 459 էջ:

Բովանդ. Իմ մուտքը Տարօն; Գլ. Ա. Վարչական-կուսակցական բաժանումներ՝ Բարձրավանդակի շրջան; Դուրանի շրջան; Գլ. Բ. Ռահվիրաներ; Պետրոս եպիսկոպոս եւ Ալեքսան Կեմիկցի; Չերքեզներու ջարդը; Հոգեւորականներու դերը; Հայրիկը, Հայրիկի աշակերտները; Կաթուղի եւ բողոքական հոգեւորա- կանները; Աշխարհական քարոզչութեան շրջան; Այցելուներ Կովկասէն; Միւրայի Գասպարի տունը եւ Մուսա բէկը; Մարգար վարժապետ; Վարդենիսի եւ Արգավանքի դէպքերը; Գլ. Գ. Արաբօն եւ Դերգեւանքի Միսօն; Ժողովրդի հոգեբանութիւնը 1891 թուականներուն; Տամատեանը; Դուրանի ժողովրդի դիմադրական դէպ- քեր; Խարապալարի դիմադրութիւնը; Կուլակի դէպքը; Շիրվանշէյխի դէպքը; Փոստի թալանը, Հերկերտի, Զըզըլդաջի, Գըվարսի, Անձնուտի, Ավգուտի դէպքերը; Երեք գիւղերու դիմադրութիւնը եւ Տատրագոմի կռիւները ; Գլ.Դ. Բարձրավանդակի շրջանը 1891 թուականին; Ազատ Սասունը; Բիւնի կռիւները; Եօթը Դգալի կռիւ, Սպաղանքի, Գեալու կռիւ; Յեղափոխութեան մուտքը; Կառավարութիւն եւ Սասուն; 1892 թուականը; Առաջին յարձակումը Սասնոյ վրայ; Գիւլէգանմանի, Գեալիէմսուրի, Ալիանցույ Եւգեալու դէպքերը; Հագոյի Գայմագամը; Սպաղանքի Աղբի, Խոժոժվանքի; Սք. Աղբիկի դէպքերը; Հաճի Ֆայիմի նահանգը; Խոժոժվանքի, Եղկարթի եւ Խնձորեսկի կռիւները; Փսանքի եւ Բալակցոց ապստամբութիւնը, Սք. Աղբիկի դէպքը եւ Շուշնամերիկի կռիւ; 1893 թուականը. Տամատեանի ձերբակալութիւնը եւ հե- տեւանքները; Փահսին փաշայի վերջնագիրը եւ պատասխանը; Տալվորիկի կռիւները; Կռիւներէ վերջ; 1894 թուականը. Սասնոյ առաջին ապստամբութիւնը; Մուրատ; Կառավարական յարձակում; Իշխնձորի, Սատա- նի կամուրջի, Շէնիկի կռիւները; Օգոստոսի 3-ը. Շատիսու, Ծովասարի, Գետի, Սպիտակ սարի, ալիանցվոց ճակատները; Սասնոյ ճնշումը; Գլ.Ե. Սասունը ճնշումէն վերջ; Արձագանքները Եւրոպայի մէջ; 1894-95 թուականները; Քննիչ յանձնախումբեր եւ կառավարական հանրագրութիւններ; Շէնիկի ցոյցը; Թաթուլ; Գեորգի փախուստը բանտէն; Մուրատի դատապարտութիւնը; 1895-97 թուականները. Դաշնակցութեան մուտքը Սասնոյ մէջ; Գործիչներ Ռոստոմ, Թաթուլ, Տուրբախ, Զալլաթ, Աբրօ; Հնչակեան կուսակցութիւն; Վարդան Վարդապետ; Եւրոպական քննիչներ; Ընդհանուր կոտորածներ; Դուրան բարձրավանդակի հանգստութիւնը; Սղերդի Բիթլիսի ջարդերը; Խնուսի եւ Բոզանըլի գաւառները; Տարօնի շրջակայ միւս նահանգները; Գլ. Զ. Ախլաթ գաւառը 1895-1897-ին. Սերոբ-Աղբիւր; Սիսորդի կռիւ; Ախլաթի կռիւները; Գուրգենի գալուստը Ախլաթ; Սերոբի եւ Գուրգենի գոծունեութիւնը; Ալայ բէկի խժոժութիւնները; Դէպի Սասուն; Քոփի, Խաթափինի կռիւները; 1898-99 թուականները. Բաբշէնի կռիւ; Մուշ-Սասունի վիճակը, Ցրոնքի կռիւ եւ Գուրգենի մահը; Կորիւնի ահաբեկումը Կարապետ վարդապետի; Անձնական մրցակ- ցութիւններ փիթարցիներու մէջ; Արմենակ միջնորդ; Գեորգ Զաուշի հօրեղբոր սպանումը; Գելու դէպքը եւ Սերոբի գլխատումը; Գլ. Է. Տազնապը Սերոբի մահէն վերջ Դուրան բարձրավանդակի եւ Սալնոյ Զորի մէջ; Սերոբի զինւորները; Մօտկանցի Սիմոնը; Դատուանի կռիւ; Նադօն, ճարտարը, Մուշեղը, Բալաթիս

Կարապետը, Առիւծ Աւագը, Չուլումաթը; Գործելակերպի տարակարծութիւններ եւ ղեկավարի փնտրտուք; Ժողովրդական-յեղափոխական հոսանք. Արմենակ (Յրայր, Դժոխք); Ֆետայական զինւորական հոսանք. Գեորգ Չաուշ, Սպաղանաց Մակար; Անդրանիկ; Դէպքեր 1899-1900 թվականներուն. Սպաղանք եւ Մակարի կռիւը; Գեորգի սբ. Յովհաննու կռիւը; Սեյրօ Պօղոս եւ Վարդան: Գեղաշէնի Աւօյի սպանումը; Գեորգի Մագրայի կռիւը; Սպաղանքի բ. կռիւը; Բղարէ խալիլի գլխատումը; Բերդակի կռիւը; Գեորգի եւ Յամբարծումի Մուշ մտնելը; Պնավի կռիւը; Ժողովրդական հուսահատութիւն 1901; Օրթոտքութիւն; Պոռթկումներ; Շենիկի ժողովը; Արմենակ կը հեռանայ; Դէպքեր. Բերդակի, Տատրագոմի, Մարնիկի կռիւները; Մոկունքի Շերիֆ աղայի սպանութիւնը; Գէալու կանանց ցոյցը; Կուրաուի կռիւը; Նորշէնի եւ Առաքելոց վանքի կռիւները: Գլ. Ը. Յրայրի աշխատանքները Ախլաթի մէջ եւ Վան մեկնումը; Յրայր եւ Վահան Դուրան բարձրավանդակում 1902-1904 թուականներին; Վերակազմութեան աշխատանքներ; Ներքին եւ քաղաքական կացութիւնը; Վահանը եւ ֆետայիներու հարցի լուծումը; Յրայր եւ Ժողովուրդի կազմակերպումը, վերաբերմունքը հանդէպ քիւրտերու, կառավարութեան թուրք պաշտոնեաներու, Գեորգի վերադարձը Վասպուրականէն; Թորգոմի խումբի Սասուն հասնիլը; Ջինատար խումբեր; Մենակ եւ Բասենի գիծը; Երեւանի գիծը, քղեցի Պօղոս եւ Երկաթ; Սասունի վիճակը եւ ֆետայիները: Գլ. Թ. Սասնոյ երկրորդ ապստամբութիւնը 1904; Ընդհանուր կացութիւնը եւ ոյժերի կշռումը; Փոթորիկի սկիզբի ղեկքերը; Խիւսն-քի, Յունանի, Տափիկի եւ Մուշի; Փետրուարին Խիւսնքի եւ Տալվորիկի ճակատները, միջնորդութիւններ, Լլաճկանի կռիւները; Կառավարական յարձակումը. Յիւսիսային ճակատը ապրիլ 1-2; Շենիկի կռիւը: Ապրիլ 12-ը; Սեմալի եւ Ալիանցոց կռիւները եւ Յրայրի մահը Ապրիլ 13; Մերկերի եւ Գրէ Քուլի, Խշխնձորի, Գելիէ Գուզանի կռիւները (ապր. 14-22); Ալուշակի համախմբումը ապրիլ 22-ին; Ապստամբերու ցրումը; Գլ. Ժ. Մուրատի նահանջը Ժողովրդի հետ; Քոփի կռիւը; Սասնոյ վերջին կռիւները; Վահանի մահը; Մշոյ դաշտի կռիւները; Բերդակ, Մկրագոմ, Ալիգլեւուն, Դրմերտ, Կուրաւո, Գոմեր, Դերգեվանք, Գոմս; Մուրատի վերադարձը Վասպուրականէն; Կուրաւուի եւ Շեյխ Յուսուֆի կռիւները; Մուշ քաղաքի եւ Դաշտի դրութիւնը; Յրայրի ուղղութեան յաղթանակը; Ֆիտայիներու հեռացումը; Սեպուհը Ախլաթի մէջ; Շամիրամի կռիւը; Դատուանէն դէպի Աղթամար; Գեորգի եւ Կորիւնի վերադարձը; Կծուակի կռիւը; Գլ. ԺԱ. Դրութիւնը Գեորգի եւ Կորիւնի վերադարձէն յետոյ; 1904-1905 թուականը. Կառավարութիւնը, ղաբիլաթները, քոյերը, հայերը; Ձենքերու հավաքում; Մառնիկայ լեռան հաւաքոյթը; Կորիւնի աշխատանքները; Գեորգի այցելութիւնները; Նպաստներու բաշխում; Շիրկով, կազմակերպութեան որոնումներ; Խնուսի ահաբեկումը; Կորիւնի մեկնումը; Գեորգի գործերը 1905-ին, Պայքարը ղաբիլաթներու դէմ; Փեթարի աղայի պատիժը; Առուառինջէ բէկը; Գոմսի պայքարը; Ալիջանի կռիւը; Ընթացքը քիւրտերու հանդէպ; Ընթացքը կառավարութեան դէմ; Առաղի կռիւը; Խարցի կռիւը; Արգավանքի կռիւը; Առուառինջի կռիւը; Տեռորներ; Գեորգիի ամուսնութիւնը; Ջաւրիելը Մուշի մէջ; Ժողովրդի վիճակը 1905-ի վերջերը; Գլ. ԺԲ. Մշոյ դաշտում 1906-ին, Գըրգուռլէն մինչեւ Շամբ; Մուշաղշէնցիներու այցը; Շամբի խուզարկութիւնը; Յակօն; Ովասիսի գործերը; Արտոնքի մէջ; Խութայ սարերուն վրայ; Խըվնէր գիւղը; Դէպի Դրմերտ; Դրմերտի մէջ; Դէպի Ցրօնք; Երեք օր Ցրօնքում; Էլօն; Սըխիկը, Խուշօն եւ Շուշան; Դէպի Ալիջան, դէպի Խոփէր, կամուրջի դէպքը, Կարունէնում; Նամակ բանտէն; Փեթար, Դըզըլաղաջի անտառը, Գեորգի կողքին Գլ. ԺԳ. Ֆետայիները եւ անոնց կեանքը; Երկառաւակութիւն ֆետայիներու միջեւ; Սպաղանաց Մակարի եւ ընկերներու դատաստանը եւ զինաթափումը:

553. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ Ա. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն եւ Երկաթ.-Լոս Անճէլըս, 1951 (Տպ. Յորիզոն):

1952

554. ԱԼՊՕՅԱԾԵԱՆ Ա. Պատմութիւն Եւդոկիոյ հայոց: Տեղագրական, պատմական եւ ազգագրական տեղեկութիւններով /Համադր.՝ Արշակ Ալպօյաճեանէ.- Գահիրէ: Յրատ. Նիւ Եորքի Եւդոկիոյ կրթասիրաց միութեան, 1952 (Տպ. Նոր Աստղ).- 1858 էջ.- Ցանկ յատուկ անուններու էջ 1-105 (Նոր էջագիր.)

Բովանդ. Ե. Քաղաքական կեանք: Եւդոկիոյ հայոց մասնակցութիւնը Գլ. ԺԶ-ԺԸ. Դարերու հայկական շարժումներուն; Բարենորոգմանց ակնկալութիւնը; Մկրտիչ Փոթբուզալեան՝ Նախակարապետ Եւդոկիոյ հայոց զարթօնքին; Հայ եւ թուրք յարաբերութիւններ 1870-էն առաջ եւ յետոյ; Եւդոկիոյ մէջ «յեղափոխական» եւ հրոսակային գործունեութիւններ; Թոգատի արիւնահեղ դէպքը: Եւդոկիա, 30 օգոստոս 1894; Եւդոկիոյ դէպքը: Կ. Պոլիս, 22 հոկտ, 94/Կային; Երկրորդ արիւնահեղ դէպքը Եւդոկիայում: Եվդոկիա, 15 մարտ 95; Զ. Հայկական խնդիրը լուծելու թրջական մեթոտներուն կիրառութիւնը Եւդոկիոյ մէջ: Համիտեան պատուհասները; 1908-ի Օսմ. Սահմանադրութենէն վերջ; Ընդհանուր պատերազմի շրջանին եւ մանաւանդ 1915-ի աղետալի տարւոյ դէպքերը:

555. ԵՐԵՅԵԱՆ Ա. (ՍԱՍՈՒՆՅԻ). Գեորգ Չավուշ: Տրամ: Չորս արար, երեք պատկեր.- Զալէպ, 1952 (Տպ. «Արեւելք»).- 66 էջ, 1թ. դիմանկ.

556. ԷՍՄԵՐԵԱՆ Մ. Աքսորի եւ պատերազմի կրակներուն մէջէն /Գրեց՝ Մ. Էսմէրեան.- Պոսթոն, 1952 (Տպ. Զայկ 3. Թումայեան).- 386 էջ:

Բովանդ.՝ Խարբերդ-Մեզրէի կեանքս:

557. ԹԱՇՃԵԱՆ Մ. Սեւ յուշեր: Մղձաւանջային եօթը տարիներու (1915-1922).- Պէյ-րուք: Զրատ. Մալաթիոյ կրթասիրաց ընկերութ. Պէյրուքի հարազատ մասնաճիւղի, 1952 (Տպ. «Սարգիսեան»).- 163 էջ:

558. ԼԱՆԻՍ Լ. Կեանքի վէպը: Դրուագներով.- Վենետիկ, 1952 (Տպ. Մխիթարեան).- 184 էջ:

559. 1915. ԱՂԵՏ ԵՒ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ /Յեղինակ՝ Աղէտէն վերապրողներ.- Փարիզ, 1952, (Տպ. Արաքս).- 480 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածութիւն /Լեւոն Մեսրոպ; Զայկ Թորոյեանի վկայութիւնը: (Գրի առնուած Չապէլ Եսայեանի կողմէ): ճարապիտ 1914 դեկտ. 1915 նոյեմբ. 12; Զայերու կացութիւնը մինչեւ 1915 փետր.; Առաջին թշնամական նշանները; 2000 հայ բանուորներ կոտորելու փորձը; Կիլիկիոյ տեղահանութիւնը; Ձէյթուն, Տօրթօլ, Զաճն, Այնթապ; Զայաստանցի հայերու տեղահանութենէն դրուագներ; Սուրուճի Օվա (Զայերու գերեզմանոց); Տեղահան ժողովուրդը հետիոտն դէպի Զալէպ; Զայ մտաւորականներու անցքը; Ձօհրապ եւ Վարդգէս; Եղեսիոյ (Ուրֆա) դիմադրութիւնը, տեղահանութեան առաջին քայլերը; Պէրճիքի հայերը կ'իսլամանան եւ սակայն տեղահան կ'ըլլան; Դէպի Տէր-Ձօր; Մարաշի հայ գիւղացիները Եփրատի ափերու ժողովրդի պատկերը; Տէր-Ձօր; Դէպի Անէ; Դէպի Զատիսէ; Պաղտատ; 49 հայեր կ'աքսորուին; Կախաղան մը; Զայերու դրութիւնը; Գերմանական հիւպատոսին արգելքը; Խալիշ փաշայի խօսքերը; Մշոյ դաշտի /Սողոմոն [Տարոնցի]; Մշոյ դաշտ/Նախշուն; Մշոյ դաշտ /Զայկազ; Վան /Սիրվարդ; Խնուս /Արմենակ; Սամսոն; Սամսոն /Եսթեր; Պոլիս; Մտաւորականներու ձերբակալութիւնը եւ աքսորը/ Օհաննէս Թէրլէ-մէգեան; Պոլիս /Լճեցի Գալուստ Խորտիկեան; Լճէ/Տիկ. Զոփսիմէ Տէր Պօղոսեան; Եալազ-Տէր /Յակոբ Սիմոնեան; Մարգուան /Նուարդ Շիրինեան; Սորենիկ-Խարբերդի շրջան /Տիկ. Գեղանուշ Շահպազեան; Պոլիս: Ռուբէն Չարդարեանի ձերբակալութիւնը /Տիկ. Վ.Ռ.Չարդարեան; Ահշէր /Թորոս Մեստճեան; Ատաբազար /Տիկ. Վարսենիկ Աղամեան; Տրապիզոն /Տիկ. Չեփիւռ Վէլտեան; Ձիլ /Յովհաննէս Քօթօղլեան; Ամասիա /Տիկ. Փառանձեմ Շէրպէեան; Գուրտպէլէն /Տիկ. Թագուհի Սէրայտարեան; Իզմիր /Տիկ. Գայանէ Պանիրեան; Էրզրում /Տիկ. Սիրանուշ Արծրունեան; Չնքուշ /Մելիք Խաչոյեան; Չնքուշ /Սանուկ Փուսուլեան; Պաղտատ /Դաւիթ Թադէոսեան; Ալնճա-Էսկիշէիրի գիւղերէն /Տիգրան Փաթօղլեան; Մեսքէն /Էդուարդ քին. Դարբինեան; Կարճկանց Փրիուս գիւղ /Տիկ. Թագուհի Օվանէս Սինասեան; Բիւրակն /Տիկ. Ոսկի Տէր-Յակոբ Չոպեան; Կեսարիա /Սարգիս Կիրինլեան:

560. Զ.Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐՈՂՊԱՅԻ ՄԷՋ: (60-ամեակին առթիւ).- Փարիզ: Զրատ. Զ.Յ.Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի կեդր. կոմիտէի, 1952.- 128 էջ:

Բովանդ.՝ Մեր մեծ երրորդութիւնը [Քր. Միքայէլեան, Ս. Չավարեան, Ռոստոմ] /Ս. Վրացեան; Փարիզի Զ.Յ.Դ. ուսանողութիւնը: (Թռուցիկ յուշեր) /Վ. Զամբարծումեան; Զ.Յ. դաշնակցութիւնը Եւրոպայի մէջ /Զրանտ-Սամուէլ; Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը Փարիզի մէջ սկիզբէն մինչեւ 1925 /Զրանտ-Սամուէլ; Զ.Յ. դաշնակցութիւնը Փարիզի շրջանին մէջ (1923-էն մինչեւ այսօր) /Ս. Տէր-Թովմասեան; Մեր կուսակցական կեանքը Գերմանիոյ մէջ /Ա. Արեղեան; Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը Զարաւային Ֆրանսիայի մէջ: (Հում նիւթեր պատմութեան համար) /Զ.Յ. շրջ. կոմիտէ; Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը; Մարսէլի նախկին գաղութին մէջ /Վրթ. Ղազարեան; Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը Լիոնի մէջ /Սարգիս Փողհարեան; Օր մը մեր առիւծներուն հետ: (Զ.Յ.Դ. թանգարանին մէջ) /Շ. Նարդունի; Վկայութիւններ եւ խորհրդածութիւններ /Սկրտիշ Պարսամեան; Ընկերավարական միջազգայինը եւ Զ.Յ. Դաշնակցութիւնը /Վահան Զամբարծումեան; Երէկ եւ այսօր: (Խորհրդածութիւններ) /Շ. Միսաքեան:

561. ԳԵՐԱՅԵԱՆ Լ. Քաջն Աղասի եւ 1895-ի Ձէյթունի յաղթական պատերազմը.- Մարսէլ: Զրատ. «Զորիզոն» գրատուն թիւ 40, 1952 (Տպ. «Զորիզոն»).- 84 էջ, դիմանկ:

Բովանդ.՝ Ձէյթունի հայ բնակչութիւնը; Նոր յաղթական պատերազմներ: Չուգուր-Զիսարի գրաւումը; Անտրունի պատերազմը եւ գրաւումը; Ենի Գալէի պատերազմը; Կապանի մեծ ճակատամարտը; Ֆռնուզի ճակատամարտը եւ հայոց նահանջը դէպի Ձէյթուն; Պատերազմը Ձէյթունի շուրջ: Եզիտլերի

ճակատամարտը; Սանտուխի ճակատամարտը. Գերիներու սպանումը; Էտիեն փաշայի գործունեությունը; Հաշտութեան ձեռնարկը եւ պայմանները; Պատերազմի հետեւանքները:

562. ՄԵՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ: Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան միութեան Երեսնամեակին առիթով: (Խմբագրականներու շարք «Նոր օր»-ի. 23 հոկտ 1951-15 յունուար, 1952).- Fresno, 1952 (Տպ. «Նոր օր»-ի).- 71 էջ:

Բովանդ.՝ Արմենական կուսակցութիւն; Վերակազմեալ հնչակեան կուսակցութիւն; Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութիւն; Ռ.Ա.Կ.-ի յեղափոխական ժառանգութիւնը; Գրական ու մշակութային ասպարեզին վրայ; Միութեան նշանակութիւնն ու դերը; Ռ.Ա.Կ.-ը Հայկական պետութեան հանդէպ; Ռ.Ա.Կ.-ը Սովետ Հայաստանի հանդէպ; Ռ.Ա.Կ.-ը եւ Հայկական Դատը; Ռ.Ա.Կ.-ը եւ գաղութահայ ինքնապահպանումը:

563. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ Ա. Հայաստանը դաշնակներու օրով /Վկայութեամբ Ռուբէն Դարբինեանի.- Պէյրութ-Լիբանան, 1952.- 16 էջ:

564. ՍԷՅԵՐԵԱՆ Մ. Հնչակեան մատեան 1887-1952.- Պէյրութ-Լիբանան: Հրատ. Ս.Դ. Հնչ. կուսակցութեան Լիբանանի շրջանի պրօպականտի դիւանի, 1952 (Տպ. Կ. Տօնիկեան).

Պր. 1. Ինչու՞ եւ ինչպէ՞ս հիմնուեցաւ Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնը.- 20 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Հայկ. խնդիրը (եւ 16-րդ, 61-րդ յօդուածները); Թուրքիան ինչու՞ կը հալածէր հայերը; Ընդդիմադրական տրամադրութիւններ; Հնչակեան հիմնադիրները; (Ընկ. Լ. Խան-Ազատի յուշերէն); Եզրակացութիւն:

565. ՄԻՏԱԼ Կ. Հայաստանի լուսափառ արեւածագը և Վրացյանի մարող ձեթի ճրագը.- Թեհրան: Վերահրատ. Իրանահայ մշակութային կազմակերպության, 1952 (Տպ. «Վերածնունդ»).- 35 էջ:

Բովանդ.՝ Բազմաթիւ ականատեսներ Հայաստանի վերելքի; Պրն. Վրացյան հակասությունների ցանցում; Հայ ժողովուրդն առանձին և ապա սովետների վարչաձևի ներքև; «Դրսի Հայաստան»-ի ստեղծման ջանքերը; Սանձարծակ մեղադրանքներ և զրպարտություններ; Հալածանքների և սարսափի առասպելների երկրորդ տպագրությունը:

566. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն.- Լոս-Անճելըս, 1952 (Տպ. Հորիզոն).

Հտ. Ա. Կարսի հնոցին մէջ (1904); Դէպի Երկիր (1904).- 444 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա. Սերգէյը [Արամ Մանուկեան]; Կարսի կազմակերպական ձեւերը; Կեդրոնական կոմիտեն; Նահատակութեան հիւանդութիւնը; Գլ.Բ. Կուսակցական եկամուտները; Ծախքերը եւ զենքի գնումները; 4. Կոմիտեն եւ գործիչները; Ռուս իշխանութիւնը եւ կուսակցութիւնը; Տեղորոշում: Գլ. Գ. Կարսի անցյալէն; Առաջին սերունդը. Յունոն [Հարություն աղա]; 1880-1892. Հնչակեանները; Կուկունեանի խումբը; 1893-1900. Երկրի դէպքերին ազդեցութիւնը Կարսի վրայ; Հրայրի գործունեութիւնը; Կարսի պատրաստած գործիչները; Ձենքի փոխադրութիւնը; Ձիմատար խումբերը 1890-էն 1900թ. Գլ.Դ. Կարսը 1900-1904 թվականներում; Նոր եւ հին սերունդները; Շուշիի երիտասարդութեան մէջ եղած հոսանքները; Թորգոմ-Թումանը; Մենակը [Եգոր Առաստամյան]; Իսաջանը [Առաքելյան]; Սերգէյ՝ գործիչ Կարսում; Իշխանը; Բասենի կռիւները; Ներսիս; Խան; Գլ. Ե. Բասենի խումբերու վրէժը; Հայաստան քարմա՞ղ թէ՞ ընկոյզ; Գլ.Զ. Գնացքի մէջ Կարսէն Գիւմրի; Վահան Ջալլաթեան; Վաղօն եւ Վաղոյի «պաղուալը» [զենքի պահեստ]; Յովհաննէս Մակարեան, Երկաթ, Վաղարշակ (Կայծակ); Ախլաթի դերը եւ անոր նշանակութիւնը; Սիմոն Ջաւարեան; Գլ. Է. Տպավորութիւններ Երեւանէն; Սարգիս Օհանջանեան; Ադոն; Նիկոլ Դումանին ի պատիւ երեկոյթը; Մնաս բարով Համոյին; Նիկոլ Դումանին հետ դէպի Պարսկաստան; Խանլուխլար եւ Շախթախթի: Գլ. Ը. Ինչու Պարսկաստանը մեզ հարազատ է; Արաբլու; Կերթամ Խոյի մեր կայանը; Դէպի Սանամէրիկ եւ Փայաջուկ; Ղալասար գիւղում; Կ'ընդունվիմ Դումանի խումբին մէջ; Ռազիի կռիւը; Գլ.Թ. Խոյ կ'երթամ եւ կը հանդիպիմ Նիկոլ Դումանին; Նիկոլ Դումանի խմբի հաւաքումը; Քաջագունդի կարծիքը Նիկոլ Դումանի մասին; Խոյից Թաղէի վանք; Գլ. Ժ. Թաղէոս Առաքելի վանքի մէջ; Վանքի դերը յեղափոխական գործին համար; Հաճի Լեւոնի խումբը; Երկաթի եւ Թոխմախի խումբը; Փոխիկի խումբը; Հնչակեաններու խումբը; Պատրաստութիւններ երկիր անցնելու; Գլ.ԺԱ. Վերադարձ դէպի Կովկաս; Երևան; Գայլ Վահանի եւ Միհրանի խումբերը (Քորուն-Մոսունի կռիւները); Սերգէյ կը տեղեկացնէ Կարսի բոլոր խումբերու կոտորուիլը; Դժոխք խումբը (Վաղարշակ); Թումանի որսկան խումբը; Բիկովի սպանութիւնը; Ջանփուլատեանի կողմէ; Գլ. ԺԲ. Պաթում; Ակնարկ Պաթումի դրութեան, տիրող հոսանքներու եւ դաշնակցութեան ուղղութեան մասին; Պաթում 1904-ին; Տեղորի մը իմ մասնակցութիւնը; Գլ. ԺԳ. Սուխում-Սոչի գաղթականներու հարցով կը

մեկնիմ Պարսկաստան; Կազմակերպության մեթոդները Պարսկաստանի մէջ; Ապակենտրոնացում; Հայ-Ասորի համագործակցութիւնը; Յեղափոխական նպաստները; Մոսիմ հրացանը; Ատրպատականի կեդր. Կոմիտեութիւնը; Սալմաստի եւ շրջաններու անցեալէն; Դերիկ վանքի կոիւնները; Յաջորդական զինատար Վարդան, Նիկոլի, Դերիկի կոիւն, Պետոյի Աւետիսեանի եւ Սարտիկի խումբերու նահատակութիւնը, անոր բարոյական եւ գործնական արժեքը; Շարօն; Սահլամ զիւղի գործունեութիւնը 1899-էն 1904; Գլ.ԺԴ. Սալմաստի գործիչները; Սամսոնը, Սարգիսը; Կ'երթամ Խոյ; Սալխասը; Վերստին Թադէի վանքը, բժիշկ Ռուբէնի հետ:

567. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. Ա. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները./Արամ-Ռուբէն.- Լոս-Անճելըս, 1952 (Տպ. Հորիզոն)

Հտ. Բ. Դէպի Երկիր (1904).- 424 էջ:

Բովանդ.՝ Արամի յուշերը. Վանում (1905 եւ 1906թ.): Դէպի Կովկաս; Ռուբէնի յուշերը; Դէպի Վան: Գլ. Ա. Վասպուրականի աշխարհագրական, ընկերային եւ քաղաքական պայմանները; Գլ. Բ. Վասպուրականի յեղափոխական երեք կուսակցութիւնները-արմենական, հնչակեան, դաշնակցական; 1896 թուականն զոյութիւն ունեցող դրութիւնը Վանի եւ գավառներու կոտորածները (1896) Գլ. Գ. Ավետիսեանի, Սարտիկի եւ Պետոյի խումբերու նահատակութիւնը; Վազգէն Տերոյեանի եւ Վարդանի գործունեութիւնը Վասպուրականի մէջ; Վանի «պստիկ» կոիւնները (1896); Քաղաքական-ընկերային ուժերու դասաւորումը; Յեղափոխական շարժումներու արդիւնքները եւ դաշնակցութեան գերակայութիւնը: Գլ. Դ. 1896-1903-ի շրջանը; Վազգէնը, Վարդգէսը, Վարդան-Շահպազը; Իշխանի մուտքը Վան; Իշխան Լեռնապարի մէջ; Աղթամարի կոիւն եւ Արսէն վրդ-ի սպանութիւնը; Դարաբաղի ազդեցութիւնը Վասպուրականի վրայ; Դրամատիքութիւն եւ յեղափոխութիւն; Ի՞նչ է յեղափոխութիւնը; Գլ. Ե. Շամի եւ Լեռնապարի կուսակցական կազմակերպութիւնը 1905-ին; Արմենական մտավորականներու դաշնակցութեան մէջ մտցնելու հարցը; Համազասպ Բաղ-էշցեան; Դէմքեր Շամի դեկավարներէն; Տիգրան, Թէոս, Ալէս, Արմենակ, Յարութիւն, Հաջի, Դեւոնդ Մելոյեան; Գլ. Զ. Լեռնապարը; Աղթամարի ժողովը; Կազմակերպական աշխատանքներ Կարկառ, Սպարկերտ, Շնիծոր, Խիզան, Մամուտանք; Պրօքնէի դէպքը; Կեցանի դէպքը; Ռիզայ Խաչոյի հարցը; Իշխանի ամբաստանութիւնը; Կերթամ Վան դատուելու; Գլ. Է. Վանի ռայոնական ժողովը (յունիս, 1906); Մեկնումս Վանէն; Դէպի Աղթամար; Վան-Տոսպը անկլինաքար Հայաստանի վանքին; Աղթամարէն Ախլաթ; Հանդիպում մը Սորբի Կապանի մէջ; միմակ Նեմրուքի լանջերին:

568. ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ Ռ. Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները /Ռուբէն.- Լոս-Անճելըս, 1952 (Տպ. Հորիզոն)

Հտ. Է.- 432 էջ:

Բովանդ.՝ Մասն առաջին. Գլ. Ա. Վառնայի ընդհանուր ժողովը (1909); Զաւարեւնի տեսակէտը ռուսական յեղափոխութեան մասին; Տեսակետները Թուրքիոյ մասին; Վարժապետներու ժամանակը և մարտական դասի ողբերգութիւնը; Ռոստոմ ինձ արծակուրդ կուտայ; Գլ. Բ. Դէպի Շվեյցարիա: Ռուսծուկ, Դանուրը, Տոնուփօ, Սերբիա, Ատա կալա, Օշովա, Բուդապէշտ; Լազարեւիչները եւ անոնց օգուտը Հայաստանի համար; Գլ. Գ. Ժմեւի կեանքը (1903) Մասն երկրորդ. Խմբ. Մուշեղ [Սասունցի] Աւետիսեանի յուշերը /Գրի առաւ եւ խմբ.՝ Արամ Սահակեան: Ռուբէնի մասին: Մուշ, Սասուն եւ Արարատեան դաշտ 1913-1919; Ռուբէնի գլխաւորութեամբ Սասնոյ Եօթանսեայ հերոսամարտը 1915 մարտն-օգոստոս; Սասնոյ կոիւններէն; Մեր նահանջը Ռուբէնին հետ դէպի Մանազկերտ; Տաճկահայ գաղթականութեան տեղաւորումը ներկայ Հայաստանի մէջ եւ Ռուբէնի դերը; Ալագեազի մաքրագործումը; Մասն երրորդ. Հայաստանի Հանրապետութիւնը Գլ.Ա. Հայաստանի եւ անկախութեան մասին ըմբռնումները հայ հոսանքների մէջ; Թուրքերի առաջարկը 1914-ին; Ռուս ժամանակաւոր կառավարութեան լիազորները; Դաշնակցութեան պլատֆօրմը Անդրկովկասի համար; Վրացիների եւ թաթարների վերաբերմունքը; Դաշնակցութեան կղզիացումը եւ նրա «թիկունքային քաղաքականութիւնը»; Անդրկովկասի երեք ժողովուրդների հակամարտութեան պատճառները; Փաստական դրութիւնների քաղաքականութիւնը; Պարտութիւն ճակատի վրայ; Հայոց ազգային խորհուրդի 1918 մայիս 28-ի յայտարարութիւնը; Փորձեր յենարաններ գտնելու մինչեւ մայիսի 28-ը; Բանակցութիւններ թուրքերու եւ գերմաններու հետ; Համագործակցութեան նախագիծ բոլշեւիկների հետ; Նորակազմ Հայաստանի յույսերն ու պահանջները; Դաշնակցութեան յաղթութիւնը; Գլ. Բ. Բիւրոյի կազմը, 1919 նոյեմբերից մինչեւ 1920 ապրիլ; Անհասկացողութիւն թրքահայ եւ ռուսահայ զանգուածների միջեւ; Կուսակցութեան վերակազմութիւնը; Դաշնակցական մարմինները 1919-ի վերջերին; Երկաթուղային կ. կոմիտէն; Վիճելի հողամասերու մարմինները; Գլ. Գ. Յարաբերութիւնները արտասահմանեան մարմինների հետ; Բիւրոյի հետապնդած նպատակները եւ ստացուած օգնութիւնները; Կիլիկիա; Միջագետք; Պարսկաստան Գլ. Դ. Անդրկովկասի ազգաբնակչական վիճակը 1919-ին եւ անկէ ծնած հակամարտութիւնները; Ադրբեյջանի պահանջները Հայաստանի վերաբերմամբ, անոնց քաղաքական եւ ազգագրական հիմքերը; Ադրբեյջանի գաղտնի գործունեութեան փաստաթղթերը; Գլ. Ե. Հայաստանի քառսը; Մտքերի քառսը [1919թ.]; Գլ. Զ. Նախապատրաստական շրջանը (1919-1920); Կուսակցական մեքենայի վերակազմակերպումը; Մամուլը; Մարտական խմբերը, Միութիւնները; Յեղափոխական հասկացողութիւն եւ պետական հասկացողութիւն; Կուսակցութիւն, կառավարութիւն եւ ֆրակցիա; Գլ. Է. Հայաստանի արտա-

քին քաղաքականությունը մինչև 1920 մայիս: Դաշնակիցների հանդեպ; Պատուիրակությանը դերը; Պոնտոսի խնդիրը; Պարսկաստանի հանդեպ; Վրաստանի հանդեպ; Ադրբեյջանի հանդեպ; Վարիշադի դեպքերը; Տաճկաստանի հանդեպ; Ռուսաստանի հանդեպ; Յարաբերությունները Կոլչակի, Դենիկինի եւ բոլշեւիկների հետ; Համագործակցության փորձեր բոլշեւիկների հետ (Շահումեան, Մակինցեան, Մելիքեան) Գլ. Ը. Ներքին հարցերը; Պարլամենտը եւ կուսակցությունը; Կուսակցությունը. Դրական եւ բացասական կողմեր: Լուսաւորութեան նախարարություն; Արդարադատութեան նախարարություն; Ֆինանսական, առեւտրական, արդիւնաբերական նախարարություն; Գիւղատնտեսական նախարարություն; Խնամատարութեան եւ աշխատանքի նախարարություն; Ներքին գործոց նախարարություն; Վերաբերմունք դեպի քաղաքական հոսանքները; Վերաբերմունք դեպի փոքրամասնությունները; Զինուորական նախարարություն; Գլ. Թ. Ապրիլ 1920: Խառնիսեանի վարչապետությունը եւ ներքին անել վիճակը; Մասն չորրորդ. «Ֆեդայիները» /Կոստան Ջարեան; Ռուբեն եւ իր «Հայ յեղափոխականի մը յիշատակները» /Գրեց՝ Համաստեղ; Հայ յեղափոխականը; Կաղնին տապալեցաւ. /Գրեց՝ Արամ Սահակեան; Ռուբեն; Ռուբեն [Տեր-Մինասեան] մահուան առթիւ նամակ /Սուրեն քին. Բաբախանեան; Ափ մը մոխիր, արկղի մը մէջ.../Կարօ Գեորգեան; Ռուբեն /Բիւզանդ Կոստեան; Յուշեր /Գրեց Մալխաս; Իմ առաջին հանդիպումը Ռուբենի հետ /Էջմիածնեցի; Հերոսի յիշատակին /Ալեք Փիլիպոս:

1953

569. ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՐՈՍ ՋՈՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ և իր պատերազմները: Մասնակցութեամբ Անդրանիկի հայրենակից Գ. Կարինեանի.- Փարիզ: Հրատ. Յ. Թիւրապեան, 1953.-192 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Անդրանիկի կենսագրական գիծերը; Անդրանիկ Պոլսոյ մէջ; Անդրանիկ Պաթումի մէջ; Անդրանիկ Սասունի մէջ; Առաքելոց վանքին կռիւը [նաև՝ Գ. Չավուշի մասին]; Աղթամարի կռիւը; Տիլիմանի ճակատամարտը; Վանի հերոսամարտը և Տիլիմանի հերոսամարտը; Դարվանի ճակատամարտերը և ընդհանուր նահանջը; Պիթլիգի գրավումը [նաև՝ Սմբատի մասին]; Անդրանիկ պաշարուած; Բանակը կը լքէ ռազմաճակատը; Դեպի Կարին; Կարսի մէջ; Դավադրութեան պոչը կը սկսի երեւիլ; Անտրանիկ կը մտնէ Կարին; Կարնոյ ընդհանուր վիճակը; Իշխանութիւնները Կարնոյ մէջ; Բերդերը; Սթերանոցը Ա. և Դ. գունդերը; Անգլիացի սպաները կը հասնին Կարին; Թուրքեր ու դավադրությունները; Թորգոմը կը մեկնի ճակատ; Պիթլիսի գիծը; Իլիճայի դեպքը; Վեհիպ փաշայի նամակէն քիչ առաջ; Փակագծի մէջ; Վեհիպ փաշայի նամակը; Անդրանիկի պատասխանը; Վերջին ճակատամարտը; Զինվորական ժողովը; Անդրանիկ Ախալքալաքի մէջ; Անդրանիկ Դարաբադի մէջ; Անդրանիկ Ավարայրի դաշտին վրայ; Անդրանիկ Անդրանիկի մահը; Սուրը; Ժողովուրդը եւ հերոսականը; Հայրենիքի սերը /Գրեց՝ Ա. Սիարոնյան; Անդրանիկ /Գրեց՝ Սուրեն Պարթեւեան; Անդրանիկ: [Բանաստեղծութ.] /Սիամանթո; Անդրանիկի հեռատեսութիւնը: Գարօ Փաստրմաճեանի խոստովանութիւնը; Պատմութեան համար: Կարինը, Վանը, Պիթլիսը պահելու Անդրանիկ-Սմիթ ծրագիր մը /Լևոն Կ. Լիւլեճեան; Շահեկան տեսակցութիւն զօրավար Անդրանիկի հետ; Ջօր. Անդրանիկի յարգանքի խօսքը իր այն զինուորներուն, որոնք մինչև վերջ կանգնեցան իր կողքին եւ կերտեցին հայուն փառքը; Անդրանիկ և Հայաստանի պատմիրակները:

570. ԵՐԻՑԱՆՑ Մ. Երբ վրէժը չի յագենար...: (Դրուագ 1915-18-ի կեանքէն).- Փարիզ, 1953.- 353 էջ.-(Հայեր-Ա.)

Բովանդ.՝ Գլ. Է. Գողգոթայի պատկերներ; Գլ. ԺԸ. Փախուստի մը հետեւանքները:

571. ԹԱԳԻՈՐԵԱՆ Գ. Գորշ գայլը կատղեր էր: 1915. վկայութիւններ եւ տպաւորութիւններ: (Նշոյլներ անհետացող մեր աշխարհէն).- Գահիրէ, 1953 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 424 էջ:

Բովանդ.՝ Բռնագուրկ եւ թափառական; Գայլին ճիրաններուն մէջ; Անակնկալ յետկոչում մը [Իզմիտի բանտում]; Դժոխքի ճամբուն վրայ; Նոր պղնձէ քաղաքը [Էվերեկ]; Ինքնապաշտպանութիւնն ու իր զոհը; Շահադիտութիւնը Հայու արեան վրայ; Էվերեկը կ'ընդօրինակուի; Զինուորական եւ քաղաքական իշխանութիւնները դէմ դէմի [Կեսարիայում]; Տէրելեքի եղբրական վախճանը; Հայութիւնը օրէնքէ դուրս; Պատրզմ. ատեանին առջեւ:

572. ԹԱԹՈՒԼԵԱՆ Ա. Յուշեր դիւցազնական կեանքէ մը (1915-1920).- Անթիլիաս-Լիբանան, 1953 (Տպ. Կաթողիկոսութեան Հայոց Կիլիկիոյ).- 56 էջ:

Բովանդ.՝ Հերոսածին Հաճընը եւ հաճընցին; Հաճնոյ հերոսամարտին մասնակից կամաւորներ; Արամ Կայծակի խումբը; Վանքի որբանոցին պաշտպանները; Հաճնցիք Լիբանանի մէջ; Պէյրութի հաճընցի վերապրողներ; Հաճընցի վերապրողներ:

573. ԹՈՐԱՔԵԱՆ Մ. Օրերուս հետ.- Լոս-Անճելլոս, Քալիֆ., 1953 (Տպ. Հորիզոն).- 568

էջ, նկ., դիմանկ.-նկարների ցանկ:

Բովանդ. Յառաջաբանի տեղ /Ա. Կեսար; Յառաջաբան /Մալխաս (Արտաշէս Յովսէփյան); Գլ. Ա. Մանկութիւն եւ պատանեկութիւն; Գլ. Բ. Սահմանադրութեան օրերուն; Գլ. Գ. Ձիւնուորութիւն; Գլ. Ե. Համաշխարհային առաջին մեծ պատերազմի օրերուն; Գլ. Զ. Տրապիզոնէն Բաթում եւ Կովկաս; Գլ. Է. Վերադարձ Տրապիզոն; Գլ. Ը. Հայկական ջարդերը Տրապիզոնի մէջ:

Մաս երկրորդ. Արկածալից թափառումներ; Մաս երրորդ. Բէբուտ խան Ջիվանշիրի ահաբեկումը; Անգլիական պատերազմական ատեանին վճիռը; Պաքուի ջարդերը; Ջիվանշիրի վկաները; Արեւելքի ջարդերը: Որո՞նք կազմակերպեցին Պաքուի ջարդերը; Ջիվանշիր եւ իր զոհերը; Եթէ մենք զմեզ Թորաքեանի տեղը դնենք; Անգլիական օրէնքը եւ ներկայ պարագան; Թորաքեան յանցաւոր եւ պատասխանատու չէ; Մաս չորրորդ. Արտասահմանի մէջ; Հայ տարագիրները Շտուտգարտի մէջ; Արտագաղթը դէպի Ամերիկա:

574. ՄԿՈՒՆԴ Տ. Ամիտայի արծագանգներու վերակոչումն եւ Հտ. Բ.- Նիւ-ճերզի, 1953.- 416 էջ, նկ.:

Բովանդ. Մաս Բ. Անձնական յուշեր: (Տիգրանակերտի կեդրոնական բանտը /Գրեց Սամուէլ Յ. Զօրեան; Հայոց ազատութեան ծգտում եւ յեղափոխութիւն; Յեղափոխական կուսակցութիւններն Ամիտայի մէջ; Հնչակեան կուսակցութիւնը Տիգրանակերտի (Ամիտայի) մէջ /Գրեց Արսէն Տէպաղեան; Փարամազ Տիգրանակերտի մէջ); Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը Տիգրանակերտի մէջ մօտաւոր անցեալին /Գրեց Յովհաննէս Երեցեան; Ազգի մը բնաջնջումը տեղահանութիւն եւ ջարդ; Ականատեսներու պատմութիւններ:

575. ՄԱՅԱԿԱՆՅԱՆ Ա. Ամերիկյան ագրեսորների և նրանց գործակալների դեմ հայ ժողովրդի մղած պայքարի պատմությունից.- Ե.: Հայպետհրատ, 1953.- 108 էջ:

Բովանդ. Ամերիկյան գործակալները Հայաստանում և Կովկասում 1912-1917 թթ. Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ ռոյալտիզմի և հայ ժողովրդի պայքարն ամերիկյան գործակալների դեմ (1917 թ.); Ամերիկյան գաղութարարները և նրանց գործակալ դաշնակների դավերը հայ ժողովրդի դեմ; Ամերիկյան ռազմաքաղաքական գործակալները Հայաստանում և հայ ժողովրդի դաժան շահագործումն ու ճնշումը; Կոմունիստական կազմակերպություններն ամերիկյան ագրեսորների և նրանց գործակալության դեմ մղվող պայքարի կազմակերպիչն են; Ժողովրդի զինված ապստամբությունը իմպերիալիզմի գործակալների դեմ [1920 թ.] Սովետական Ռուսաստանի օգնությամբ հայ ժողովրդի ազատագրումը և ամերիկյան գործակալների ջախջախումն ու վտարումը Հայաստանից:

576. ՅԻՍՆԱՄԵԱԿ. 1903-1953 ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ.- Նիւ-Եորք: Հրատ. Սօց. Դէմ. Հնչ. կուսակց. Ամեր.-ի շրջանի, 1953 (Տպ. Թումանեան եղբարք).- 202 էջ:

Բովանդ. Երիտասարդ Հայաստան յիսուն տարի պատնէշին վրայ (1903-0953).- /Սիրվարդ; Հնչակեան արեան ու քրտինքի բաժինը /Ա. Լօրէլլի; Յետադարձ ակնարկ մը: (Հնչակեան կուսակցութեան կեանքի գիրը); Ա.Դ. Հնչ. կուսակցութեան 9-րդ համագումարին մէջ (Թէգլերես) /Ա.Ս.Կէնճեան; Միշտ Սովետական Հայաստանի կողքին /Յ. Գույումճեան; Հնչակի հիմնադիրները /Ա. Մարեան; Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան քարոզչական գործունէութիւնը (1887-1952) /Սիիրան Ս-Սէֆերեան:

577. ՍԱՐԱՖԵԱՆ Գ. Պատմութիւն Այնթափի հայոց: (Երկու հատոր) /Աշխատասիր և խմբ. Գեորգ Ա. Սարաֆեան.- Լոս-Անճելլես: Հրատ. Ամերիկաբնակ անթէպցիներու միութ. Միաց. Նահանգն., Ամերիկա, 1953

Հտ. Ա.- 1088 էջ:

Բովանդ. Մաս Բ. Անթափի քաղաքական կացութիւնը 1890 թուականէն հետէ; Մաս Զ. Քաղաքական ազատագրական: Ինքնուիշխան ջարդը Անթափի մէջ /Գրեց Գեորգ Ա. Սարաֆեան; Այնթափի ջարդը /Գրեց Մանուկ Բանճարճեան; Կոտորածներ: Նամակներ Կիլիկիայից /Յակոբ Պէքարեան; Letters from Armenia: Introductory Letter from W. E. Gladstone /Թարգմ. Գեորգ Ա. Սարաֆեան; Այնթափի թալանները /Գրեց Յակոբ Գ. Գապպէնճեան; Դրուագներ 1895-ի Այնթափի կոտորածներէն /Գրեց Սամուէլ Պարսունեան; Զէյթունի ապստամբութիւնը եւ Հնչակեան կուսակցութիւնը /Գրեց Սողոմոն Պ. Պասքաճեան; Հայ յեղափոխական Դաշնակցութիւն Այնթափի մէջ եւ յարակից դէպքեր /Գրեց Ներսէս (Մահտեսեան) Յակոբեան; Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը Այնթափի մէջ: 1908-1915 /Գրեց Յովհ. Արարատեան; Ռամկավար կուսակցութիւնը Այնթափի մէջ /Գրեց Յակոբ Գ. Գապպէնճեան; Տասն եւ մէկ եղբրական տարիներ Անթափի մէջ: 1908-1919 /Գրեց Վ. Ն. Կիլէսէրեան:

578. ՍԻՐՎԱՐԴ. Խորհրդաւոր յեղափոխականը: Անմահն ժիրայր: Իր կեանքն ու գործունէութիւնը.- Փարիզ, 1953.- 109 էջ, 11թ.- դիմանկ.:

Բովանդ. ժիրայր Ենիճէի մէջ: ժիրայր Տիմրիկի մէջ: Մրջնկայ Չայի ընդհանուր ժողովը, եւ Տեժտէքեարացի Հայկականի Ալիին հետ ունեցած խօսակցութիւնը: Խուռնավիլի խումբը: Քիւրտ ցեղապետներու հետ ժողով: Վասակունին դէպի Պոլիս: ժիրայր Գըրգաղաճի մէջ: ժիրայր Տէօրթէօի մէջ: Չելլունքը: ժիրայր Եոզկատի մէջ: Սօրունքը կը ձերբակալուի:

579. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Հայաստանը բոլշեւիկեան մուրճի եւ թրքական սալի միջեւ: (Երկրորդ տպագրութիւն).- Պէյրութ, 1953 (Տպ. «Համազգային» ընկերութեան).- 205 էջ:

Բովանդ. Երկու խոսք /Ս. Վր.: Հայաստանի ինքնորոշումից մինչեւ Բրեստ-Լիտովսկ: Թուրք-բոլշեւիկեան բարեկամութիւնը: Մերկացումներ Էնկիւրիի անկախութեան դատարանում: Հայ բոլշեւիկները: Մայիսեան խռովութիւնները: Հայ եւ ազրբէջանցի բոլշեւիկների դաւերը Հայաստանի դէմ: Հայ-թրքական պատերազմը եւ բոլշեւիկները: Համաձայնագիր Ռ.Ս.Ֆ.Ս.Հ. լիազօր ներկայացուցութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան միջեւ: Հայաստանը յեղկոմի իշխանութեան ներքոյ: Հայ բոլշեւիկների յաղթանակի արդիւնքը: Լենինի նամակը: «Ազրբէջանի, Վրաստանի, Հայաստանի, Դաղստանի եւ Լեռնական հանրապետութեանց ընկեր կոմունիստներին»: Վերջաբան:

580. ՓԱՓԱՉԵԱՆ Վ. Իմ յուշերը: Հտ. երկրորդ /ԲԺԻՀԿ, Կոմս.- Պէյրութ, 1952 (Տպ. Համազգային ընկերութեան).- 609 էջ:

Բովանդ. Մաս առաջին. Սահմանադրական առաջին օրերը Վասպուրականի մէջ: Հ.Յ. դաշնակցութեան դիրքը առաջին օրերուն: Օսմանեան սահմանադրութեան մեղրալուսնի օրերը հայկական ներքին գաւառներու մէջ: Իթքիհատի «առաքեալները» եւ մեր հանդիպումը անոնց հետ: Խորհրդարանական ընտրութիւնները: Մաս երկրորդ. Պոլիսը այդ օրերուն «նոր» թուրքերը եւ հայ հանրային մտածողութիւնը: Յեղափոխական գործիչները եւ մտաւորականները: Կեդրոնի ազգային իշխանութիւնը: Սահմանադրական Թուրքիան իթքիհատի վարչութեան տակ: Թիւրքիոյ արտաքին կացութիւնը: Մաս երրորդ. Սահմանադրական Թիւրքիան: Օսմանեան խորհրդարանի արտաքին պատկերը: Հայ երեսփոխանները Օսմ. խորհրդարանի մէջ: 1909 մարտ 31-ի շերիթական շարժումը: Ազատարար բանակի մուտքը Պոլիս եւ Սուլթան Համիտի գահընկեցութիւնը: Ատանայի եղեռնը: Ատանայի դէպքերէն վերջ մեր յարաբերութիւնը իթքիհատի հետ: Ոչ իսլամներու զինուորագրութեան հարցը: Իթքիհատի ներքին քաղաքականութիւնը եւ մեր դերը: Հայկական բարենորոգումներու նախօրեակին: Ապահովութեան յանձնաժողով: Իթքիհատի հակամիջոցները: Իթքիհատական կառավարութեան արմատական միջոցները: Մաս չորրորդ. Հայկական բարենորոգումները: (Նախապատրաստական աշխատանքները): Ազգային եւ համազգային միութիւն: Բարենորոգումներու ձեւակերպումը եւ ծրագիրները: Նախագիծի պատրաստութիւնը: Թուրքահայութեան թիւի մասին մեր եւ թիւրքերու միջեւ ծագած վեճը: Պետութիւններու բանակցութիւնները: Եւնիքէոյի ժողովները: Ռուսատան եւ Գերմանիա: Թիւրքերու ընդդիմութիւնը: Ռուսատան եւ Հայկական Հարցը: Ազգային ժողովը եւ ազգային վարչութիւնը: Սիմոն Զաւարեանի մահը: «Մարզպանները» (ընդհանուր քննիչներ) (1914 յունուար 26 փետրուար 6-ին): Մաս հինգերորդ. Համաշխարհային առաջին պատերազմը: Տարօնի աշխարհը: Պոլսէն Կովկաս: Վանը պատերազմի առաջին օրերուն: Բաղէշը այդ օրերուն: Դէպի Մուշ: Տարօնը պատերազմի ընթացքին: Զարդերու նախօրեակին: Բերդակաց լեռներու մէջ եւ Սասուն: Քան լեռներու մեր վերջին օրերը: Ռուսական բանակին մէջ: Տարօնի մեր կորուստները: Սազօնովի յայտարարութիւնը: Մաս վեցերորդ. Կովկասի մէջ: Երեւան եւ Թիֆլիզ: Արեւմտահայ համագումար եւ Արեւելահայ խորհուրդի գործադիր մարմնի գործունէութիւնը: Անդրանիկը եւ իր զօրագունը: Թիւրք-հայկական ռազմաճակատը: Հիւսիսային Կովկասի մէջ: Կովկասը պատերազմէն վերջը: Յաւելուած: Ծրագիր կազմակերպական կանոնագրի Օսմանեան Հայաստանի: Թագրի Ազգ. ժողովի որոշման համաձայն ներկայացուած Բ. Դրան: 1912 փետրուար 14-ին: Տեղեկագիր: 1912 օգոստ.-1913 նոյեմբ.: Հայոց Հարցին վերաբացումը: Գաւառական խորհուրդ: Վարչական խորհուրդ: Ընտրական իրաւունքներ: Ոստիկանութիւն եւ ժամտարմերեայ: Յափշտակուած հողերու հարց: Ազգային իրաւունքներ: Հայոց լեզուի գործածութիւնը: Օսմանեան դաշիլճի պատրաստած ծրագիրը (1912 դեկտ.) Հայաստանի չորս նահանգներու բարեկարգութեան համար: Հայկական բարենորոգումներու վերաբերող ծանուցագիր: Գերմանական դեսպանատան առաջարկները: Հայկական բարենորոգումները: (Համաձայնագիր 1914 յունուար 26) թարգմանուած պաշտօնական (ֆրանսերէն) բնագրէն: Քաղուածքներ ընդհանուր քննիչներու իրաւասութիւններու եւ պաշտօնավարութեան վերաբերող իրահանգներէն:

581. ԱԻԵՏԵԱՆ Մ. Հայ ազատագրական ազգային յիսնամեայ (1870-1920) յուշամատենան եւ զօր Անդրանիկ։ Վերլուծական հայեցողութեամբ եւ վաւերական տուեալներով /Տեղակալ Մ. Աւետեան.- Փարիզ, 1954.- 525 էջ։

Բովանդ.՝ Արմենական կուսակցութիւն; Վանայ մեծ դէպքը 1896-ին; Հնչակեան կուսակցութիւն; Ղազնակցութիւն եւ Հ.Յ. Ղազնակցական կուսակցութիւն; Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան հիմնադիր երրորդութիւնը. [Ռոստոմ, Քր. Միքայելեան, Ս. Չաւարեան]; Միհրականութիւն; Հայ-թաթարական կռիւները; Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան կազմութիւնը; Բարձրաստիճան կղերականներ հայ ազատագրական ճանապարհին; Ներսէս Վարժապետեան; Երկաթ պատրիարք (Մատթէոս Իզմիրլեան); Խրիմեան Հայրիկ; Մաղաքիա Օրմանեան պատրիարք; Սալեհ Միւնիր փաշայի վաւերաթուղթերն; Հայ եւ քիւրտ համաձայնութեան կարելիութիւնները; Վկայութիւն Փիլիկի; Հայ յեղափոխական նախօրեակի անդրանիկ ֆետայիները; Միհրան Տամատեան; Մեծն Մուրատ; Ջարգանդ; Արապօ; Սերոբ Աղբիւր; Խան (Բարսեղ Թիրեաքեան); Կովկասահայ յեղափոխականներու ծախաւեր միջամտութիւնը; Տաճկահայ ազատագրական ճանապարհին; Կուկունեան արշաւանք; Դերիկ աւերակ վանքի վերականգնումը իբր բերդ; Խանասորի արշաւանք (1897); Պոլսոյ դէպքերը; Անդրանիկ եւ իր յեղափոխական կեանքը մինչեւ Օսմանեան Սահմանադրութիւն; Աղթամարի կռիւ; Գեորգ Չափուշ; Հրայր (Արմենակ Ղազարեան); Սպաղանաց Մակար; Գալէ; Կուսակցական խաթարումներ; Օսմ. Սահմանադրութիւն, վերջ հայ յեղափոխութեան եւ Պալքանեան պատերազմի; Ընդհանուր պատերազմ 1914-ին եւ հայկական մեծ եղեռնը; Անդրանիկ դէպի Կովկասեան ճակատ: Հայ կամաւորական շարժումը կովկասեան ճակատին; Անդրանիկ ռազմաճակատին վրայ; Դիմանի ճակատամարտը, Պիթլիսի գրաւումը; Ռուսական ճակատի քայքայում եւ Տաճկահայաստանի պարպում; Ռուսական կայսրութեան կործանում; Ցարէն վերջ դաշնակիցները; Չօր Անդրանիկ դէպի Էրզրում, 1917թ.; Թուրքը եւ կովկասեան ազգերը; Սարդարապատեան գոյամարտ; Անդրանիկ դէպի Խոյ; Ջապուղի եւ Պաքուի կռիւները; Անդրանիկ դէպի Եւրոպա; Չօր Անդրանիկի օժանդակութեան գործը [Մանչեստրում]; Հանրապետական Հայաստանի կորստեան տխուր պարագաները; Հայ կամաւորական զնդի հրամանատարներու մասին համառօտ ծանոթութիւններ [Դրո, Քեռի, Վարդան, Գր. Ավշարյան, Իշխ. Արդուքեան եւ հայտնի դէմքեր Թորգոմ, Յապոն, Պ. Շահումեան, Ղ. Ղուկասեան, Մուսայելեան]; Չօր. Անդրանիկի առաջին հարուածող զորամասի սպայակոյտը: Սարգիս Ճէպէճեան; Տօքթ. Պոնափարթ; Մանուկ Չափուշ, Վարդան Շահպազ (Տիվրիկցի); Սեբաստացի Մուրատ; Սարգիս Արմաղանեան; Վահագն Նալպանտեան; Հաճի Գեորգ; Տօքթ. Ռուբէն Տեր-Ստեփանեան, Վահան Չերազ, Եղիշէ Քաջունի; Հինգ ծիաւոր եւ երեք հետեւակ վաշտերու հրամանատարութիւն; Հետեւակ վաշտապետներ; Սմբատի ասիական զինակիցներ; Սասունցի երեք զինակիցներ՝ Մանուկ, Չէլլօ, Մուշեղ; Տեղակալ Մանուկ Աւետեան, գրքի հեղինակը:

Գիրք Բ. Հայկական գոյամարտեր Ապրիլեան եղեռնի ընթացքին: Գումգույու; Ազտաղի գոյամարտը; Չորս հարիւր հոգի Ռուսաստան կանցնին; Տենտիլի գոյամարտը; Ռէրֆայի գոյամարտը; Շապին Գարահիսարի գոյամարտը; Վանայ գոյամարտը; Մուսատաղի գոյամարտը Սասնոյ եւ Տարօնի ծախտող գոյամարտը; Միջագետքի նուիրեալներ եւ Ամանոսի գոյամարտականներ; Ամանոսի գոյամարտը; Խմբական եւ անհատական քանի մը հայ հերոսական նմոյշներ; Հայկական Հանրապետութեան ռազմական դրուագներ: Իգդիրի հայ-թուրքական սահմանագլխին; Պէտլիք Վեդիի եւ Բասարգեշարի մաքրագործումը; Մայիսեան յեղափոխութիւն: Ղուկասեան եւ Մուսայելեան: Ջանգիպասարի մաքրագործումը; Ղարսի վերջին պատերազմը; Ղարսի կռուին մասնակցող այլ զինուորականներու եւ խմբապետներու վկայութիւնները, որոնք թունդ դաշնակցականներ են; Կարսի աղէտին դրդապատճառները; Փետրուարեան յեղափոխութեան նախօրեակին; Փետրուարեան յեղափոխութիւն; Լեզնոնական կազմութիւն; Լեզնոնականներու կողքին հայ կամաւորներ; Կիլիկեան Հայաստանի ջլատումը, ուրացումն ու պարպումը: Կիլիկեան ճակատին գործող հանրածանօթ զինուորական դէմքեր:

582. ԳԻԴԱՆԵԱՆ Գ. Խրիմեան Հայրիկ: Գաղափարների աշխարհը.- Պէյրուք, 1954 (Տպ. համազգ. ընկ-թյուն).- 235 էջ, դիմանկ

583. ԿԻՏՈՒՐ Ա. Հնչակեան մատենան (1887) /Գրեց՝ Արսէն Կիտուր.- Պէյրուք-Լիբանան: Հրատ.՝ Ս.Դ. Հնչ. կուս. Լիբանանի շրջանի պրօպականտի դիւանի, 1954:

Պր. 5. Հնչակեան գլխաւոր ցոյցերը.- 1954.- [35] էջ

Բովանդ.՝ Թըքահայաստանի վիճակը [1890-ական թթ.]; Կարնոյ ցոյցը [1890թ.- 18 հունիսի]; Գում-Գափուի ցոյցը [1890թ. 12 հուլիս]; Պապը-Ալիի ցոյցը [1895թ. 18 սեպտեմբեր];

584. ՀԱՅՈՒՆ ԳԵԹՍԵՄԱՆԻԻ ԳԻՇԵՐԸ: Ապրիլ 24 /Պատրաստ.՝ Սիմոն Հովիւեան; Գծագր.՝ Պօղոս Կիրակոսեան.- Պէյրուք: Հրատ. Նուպար գրատուն, 1954.- 25 էջ:

Քովանդ. ՝ Հայուն Գեթսեմանիի գիշերը [1915թ., Ապրիլ 24] /Գր. Ժ. Վրդ. Պալաքեան; Օտարներու պատասխանատուութիւնը /Ռաֆֆի; Պատգամներ /Գարեգին կաթողիկոս, Վահան Թէքեան, Ե. Չարենց, Փարամազ, Տօքթ. Յ. Թօպճեան, Ա. Ահարոնեան:

585. ՄԱԼԷՁԵԱՆ Վ. ճամբուս ծայրը: Հտ. Ա. (Բ. Յուշաքաղ).- Փարիզ, 1954.- 383 էջ:

Քովանդ. ՝ Մոռացուած հերոսներ [Սողոմոն Թեխերյան, Արամ Երկանյան, Միսաք Թորլաքյան]:

586. ՆԵՐՈՒՄ. «Խաղաղութեան ամրոցը».- Թեհրան, 1954 (Տպ. «Ալիք»).- 48 էջ.- («Վարանդեան» մատենաշար, թիւ 1):

Խորհրդային Միութեան մասին

587. ՊՈՒՐՍԱԼԵԱՆ Հ. Սուսա լեռան հերոսամարտը:- Հալեպ, 1954.- 89 էջ, նկ., միկրոֆիլմ:

588. ՍԻՐՎԱՐԴ. Փարամազ (Մատթէոս Սարգիսեան): Կեանքն ու գործունեութիւնը.- Փրավիտէնս, 1954.- 117 էջ:

Քովանդ. ՝ Յառաջաբան /Պ. Պոնտացի; Մասն Ա. Յեղափոխութեան հոսանքին մէջ; Իրանի եւ Վանի մէջ; Դատավարութիւն եւ կախաղանի վճիռ; Մաս Բ. Կովկասի մէջ; Գոլիցինի տեռօրը; Հայ թաթարական կոչիւնները; «Նոր գործունեութեան» դէմ [Հնչակեան կուսակցութեան]; Մաս Գ. Միթիատեան Սահմանադրութիւնը; Պոլսոյ մէջ; Ատաբազարի մէջ; Տիգրանակերտի մէջ; Հայնիի մէջ; Արդնի-Մատենի մէջ; Մալաթիոյ մէջ; Խարբերդի մէջ; Մաս Դ. Հնչակեան յոթերորդ պատմական ժողովը; Փարամազի վերջին գրութիւնը; Հայի պահանջը; Հայը մեռնում է կաթիլ-կաթիլ; Կրկին Պոլսոյ մէջ; Քսաններու դատավարութիւնը; Քսան կախաղանները; Մաս Ե. Ո՞վ էր Արթիւր Եասեանը; Դաւաճանին [Արթիւր Եասեան] վախճանը:

589. ՏԵՕՎԼԵԹԵԱՆ Ս. Յուշեր Շապին Գարահիսարէն.- Փարիզ, 1954.- 231 էջ:

Քովանդ. ՝ Հայ յեղափոխութեան դրդապատճառները; Յեղափոխական շարժումը; Սեւ օրեր Հայաստանի մէջ: 1895-ի ջարդերը եւ Գարահիսարի ինքնապաշտպանութեան կոչիւնները; Դանիէլ Չավուշի հերոսական մահը; Դէպքեր Գարահիսարի մէջ (1896-1908); Յաբերթի [Թեվեքեյան] եւ Գալուստի [Անդրեասեան] նահատակութիւնը; Դուկաս աղբար: Հերոսամարտներու ղեկավար ուղեղը; Մեր զոհաբերութեան նախօրեակին; Հերոսամարտը; Արծաթեբերդի մը անկումը; Բերդին մէջ; «Գարահիսարը Շարքիի դէպքերը» (Ըստ թրքական մեկնաբանութեան):

1955

590. ԱՂԲԱԼՅԱՆ Ն. Ստածումներ Հ.Յ. դաշնակցութեան մասին /Ն.Հանգոյց.- Թեհրան, 1955 (Տպ. «Ալիք»).-112 էջ.- [«Վարանդեան» մատենաշար թ.2]:

591. ԲԱՂԱԼՅԱՆ Խ. «Հայկական հարցը» Սան-Ստեֆանոյի պայմանագրում և Բեռլինի կոնգրեսում 1878.- Ե.: Համալս. հրատ., 1955.- 162 էջ, 1թ. քարտեզ:

592. ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ Կ. ԱԲՔՅՆՅ. Գիրք Ելից հայոց: Յիշատակ անշիրիմ նահատակաց հնուց եւ նորից, յայտից եւ անյայտից /Կարապետ աւագ քինյ. Գալֆաեան (Հովիւ Եղեմի).- Պեյրուք, 1955 (Տպ. Կ. Տօմիկեան).- 651 էջ:

Քովանդ. ՝ Կուսակցական կեանքս եւ մեր ինքնապաշտպանութեան ջանքերը; Ձինուորական կեանքս եւ փախուստս; Մեր բանտարկեալները; Մեր բռնազաղթը: Տեղեկանք; Հայ ֆէնէտէն տարագրութեան ճամբով; Դէպի հարաւ; Գաթնա; Շամիյէ; Բազգա; Հայ Բազգան; Ելից պատմութիւն զանազան քաղաքներու; Ձէթուն; Հաճըն; Սեբաստիա; Գասթեմունի եւ այլ քաղաքներ; Եէնի խան; Կարին; Կարնեցի Լուսնթազ Գավաճեանի պատմութիւնը; Ջարա; Հայ ինճետուն; Ձէլլօն եւ իր ժողովրդական դիւցազներգութիւնը; Ինճետուի հոգեւոր հովիւները; Դիւցազնամարտեր; Չումախլուի ելիցը; Չումախլացիներ Թաֆիլի մէջ; Պուսէյրա; Կրօնականներ; Թաֆիլէ; Մերոնք՝ Սա՛անի անապատը; Վատի-Մուսա; Ապրելու միջոցներ; Երախտավորներու վկայութիւններ /Սոկրատ Թօփալեան; Իսլամացում; Շեօպէքի մէջ; Մեր քոյրերու խաչը; Շերիֆական շարժում; Մերոնց վերադարձը; Մահուան թափօր; Մեր նոր գողգոթան; Հալեպի մեր սեւ օրերէն; Մենք եւ մերիները; Բարոյական եւ հայկական տիպարներ; Շամիյէի մնացորդացէն; Բնաջնջումը Տեր-Ջօրիի հա-

յութեան; Բազման ինչպե՞ս ազատուեցաւ; Ճարապիւս; Քիւրտ աքսորականներ; 1917-ի գարունը: Ձինա-
դադար; Խավարէն դէպի լոյս...; Մեր հովիւները; Հայոց տարագրութեան եւ բնաջնջումի վերաբերեալ հրա-
մանագրեր /Էնվեր, Թալէաթ, Քարլ Վերթ, Մեթթերնէխ:

593. ԴԱՇՆԱԿ ղեկավարութեան ներկայ ազգավմաս գործունէութիւնը: Փաստերու
լոյսին տակ.- Պէյրութ, 1955.- 61 էջ

Բովանդ. Վաւերաթուղթը; Փարիզ, 7 յունիս, 1955; «Թօփճի»-ն աչքէ կ'անցնէ դաշնակ շարքերը մայիս
28-ին Ջարեհ եպս. եւ Խորէն եպս.: Նուիրեալ դաշնակցականներ..., Տերոր՝ հակապիւրոյական դաշնակցա-
կաններու դէմ; «Ընկեր Դոօ» գործի վրայ..., Թուրքիոյ նպաստաւոր հանրային կարծիք ստեղծելու..., «Ձար-
թոնք» օրաթերթի խմբագրականներու շարքը (1955 հոկտ. 25, նոյ. 12). Դաշնակ գաղտնի տեղեկագիր-
նամակին առթիւ: Ընկ. Փանջունի Գահիրէի մէջ: (Դաշնակցական գաղտնի փաստաթուղթի լոյսին տակ);
Դաշնակցութեան փրօթուրք օրինելու արագիւտ; Թրքամու Ռ. Դարբինեանի վկայութիւնը; Դաւը կիլիկեան
աթոռին դէմ; Ջարեհ եւ Խորէն եպիսկոպոսները..., Կալմիկական պատմութիւն..., «Միջին Արեւելքի տարա-
գիրները Թուրքիա հրաւիրել»; Թուրքիոյ նպաստաւոր հանրային կարծիք ստեղծել հայոց մէջ..., Փա-
ղանգներու կազմակերպումը:

594. ԴԻԳԱՉՆԱԿԱՆ Ուրֆան եւ իր հայորդիները /Աշխատասիրեց՝ Արամ Սահա-
կեան.- Պէյրութ: Հրատ. Ռիֆայի Յուշապատումի յանձնախումբին, 1955.- 1368 էջ, նկ.,
2թ. քարտեզ.- Յաւելուածներ՝ էջ 1-55; 1-77

Բովանդ. Պ. Բ. 1895-ի դէպքերը Ռիֆայի մէջ; Գլ. Գ. Ռիֆայի հայութեան կեանքը 1895-էն մինչեւ
1908-ը; Գլ. Ե. Ազգային կրթական եւ կուսակցական կեանքը Ռիֆայի մէջ (1908-1915); Գլ. Զ. Ռիֆայի
հերոսամարտը (1915 սեպ. 29); Գլ. Է. Ռիֆայի կռիւներէն վերջ՝ գաղթականութիւն; Թրքական որբանոց-
ներու մէջ; Վերապրող ուրֆացիները առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքին; Դամասկոսէն
Ազապա ճամբուն վրայ; Ռիֆայի կամաւորներ՝ հայկական լեգէոնին մէջ; Գլ. Ը. 1918 նոյեմբերի 11-ի
զինադադարի օրերուն Ռիֆայի վիճակը; Վերապրող ուրֆացիները եւ կարմուճցիները դէպի Ռիֆա եւ
Կարմուճ; Անգլիացիներու եւ ապա ֆրանսացիներու մուտքը Ռիֆա; Քեմալական շարժումները եւ Ֆրան-
քօթուրք բախումները; Ռիֆայի հայութեան մղած կռիւներն ու վարած քաղաքականութիւնը; Երկրորդ եւ
վերջին գաղթը Ռիֆայէն դէպի Սուրիա եւ Լիբանան; Գլ. Թ. Ռիֆացիները գաղթաշխարհի մէջ: Հայրենակ-
ցական, երիտասարդական եւ կանանց միութիւններ; Անհետացած ուրֆացիներ արտասահմանի մէջ; Զա-
նազան բանակներու մէջ գտնուած ուրֆացիները; Յուշապատումի հրատարակութեան պատմութիւնը:

595. ԳԻՉՄԵՃԵԱՆ Մ. Խարբերդ եւ իր գաւակները /Գրեց՝ Մանուկ Գ. Ճիգմէճեան.-
Ֆրեզնոյ, 1955.- 746 էջ:

Բովանդ. Հտ. երրորդ. Խարբերդ 1890-1923 թուականներուն: Յեղափոխական գաղափարը Խարբեր-
դի մէջ; Յեղափոխական կուսակցութեան գործերուն հակազդեցութիւնը; Նախքան 1895-ի ջարդը Խար-
բերդի մէջ: Գաւառի ջարդերը; Հիւսէնիկի ջարդը; Վերի Խոխի ջարդը; Վարի երեք թաղերու ջարդը; Վերի
թաղի ջարդը-Ս. Յակոբ; Եփրատ Գօլէճի ջարդը; Իսլամացած հայեր; Գաղթը; Որբանոցներ; Գերման Բողո-
քական միսիոներութիւն: Հեռ Եօհաննէս Էյման; Յակոբի եւ Յաբէթի գլխատումը եւ սգահանդէսը; Օսմա-
նեան Սահմանադրութիւն (1908) եւ հայ կուսակցութիւններ; Թուրքիա տնտեսական տագնապի մէջ եւ
ազգային իրադարձութիւններ; Հայոց զինուորագրութիւնը; Պատերազմ; Ջարդին պատասխանատուները;
Հայ զինուորներու զինաթափութիւնը գործաւորական բանակ «Ամել Թապուրը»; Հեռ Եօհաննէս Էյման;
Մէզիրէի քաղաքին բանտին հրկիզումը: Երեսուն եւ եօթը նահատակներ; Բռնագաղթ; Խարբերդի եղեռնի
մասին; Ականատեսներու բերնէն քաղուած պատմութիւններ; Ամերիկեան հիւպատոս մր. Լէւի Ս. Տէյվիտի
տեղեկագիրը; Խարբերդի հարուստներուն բռնագաղթը; Պետելի արապ պաշտօնեայի մը պատմուած-
ները; Էնվեր փաշա Խարբերդ կ'այցելէ; Մորենիկի ինքնապաշտպանութիւնը; Խարբերդ ավերակ քաղաք:
Հտ. չորրորդ. Յուշամատեն; Նահատակ մտաւորականներ; Յուշեր... յիշատակի կայծեր

596. ՅՈՒՇԱՐՉԱՆ ԵՕԶՂԱՏՅԻՆԵՐՈՒ (Եռզղատ) /Աշխատակցութ.՝ Տիկ. Նուրիցա Մ.
Փիլիպոսեանի եւ Ավետիս Քէստէքեանի (Ա. Կապենց); Խմբ.՝ Վահէ Հայկ; Գրաշարութ. եւ
էջերու կազմ.՝ Մ. Ս. Գասբարեանի.- Ֆրեզնո, 1955.- 445 էջ, նկ., քարտեզ:

Բովանդ. Պ. Դ. Կուսակցական կեանք: Ժիրայր Եօզղատի եւ իր շրջակայ հայ գիւղերուն մէջ; Զէլլօ
հերոսախումբը; Հոկտեմբեր, 1893, «Սալը Վուգաթը» երեքշաբթի բողոքի ցոյցը; Պատերազմական
ատեն եւ ժիրայրին եղերական որոշումը; Դատավարութիւնը եւ կախաղան; Ժիրայրին [Մարտիրոս
Պոյաճյան] կենսագրականը; Ուրիշ կախաղաններ; Եօղուն-Հիսարլիներուն բարբարոսութիւնը; Գլ. Ե.
Սէֆեր Պերլիք; Մութ օրերու [1915թ.] նախօրեակին; Թերզիլի-ի գուժկանը; Ապապա ջաղացքի առաջին
ջարդը; Պօղազլեանի ջարդը: (Ականատես Խաչիկ Պերպերեան); Արիւնոտ կիրակին [հուլիսի 6];
Խորհրդակցական ժողով; Զազմագի պաշարումը; Գարաֆագըլի-ի ջարդը; Պրուն-Գըշլայի ջարդը;

Տեղահանություն; Ռեզոլուցիոն ջարդը; Եօզդատի ջարդարար խումբին ծրագիրը; Սարըհանգայի ջարդը; Եօզդատի Բ. խումբը; Եարաշ Տերեսի-ի ջարդը; Գում-Գույուի չոր ամսուայ հերոսամարտը; Ընդհանուր տեղահանություն; Մահուան ցանկը; Ձերբակալություններ; Երկրորդ կարաւանը [1916 թ.]; Կախաղաններ; Մեր թաղին վերջին գիշերը; Թուրքին պատուաւոր խոստումը; Ինքնապաշտպանութեան հերոսամարտը; Ցեղասպանութեան ծածկագիր հեռագիրը թարգմանուած թուրքերենէ /Թալեաթ/ Պատանիներու սպաննումը; Բռնի պարը; Գլ. 2. Որբանոցներ: Պօղազլեանի թուրք որբանոցը; Հայ որբեր թուրք որբանոցին մէջ; Ձինա-դաղարը; Հայ ազգային որբանոցը; Հայ որբանոցը; Հայ կամաւորներու դիմումնագիրը; Որբախնամ մարմինին; Որբանոցի սարսափելի գիշերը; Եօզկատի մնացորդացը; Որբահաւաքը եւ որբաշխարհը; Թուրք ազգայնական (միլլի) շարժումը; Անմեղ մարտիրոսներու արդար վրեժխնդրութիւնը կը յագենայ զազանատիպ ջարդարարներէն մի քանին կը ստանան իրենց պատիժը; Ջարդարարներուն դատաւարութիւնը; Քէմալ մահուան կը դատապարտուի: 4. Պոլիս, 1919, մարտ 31/13 ապրիլ; Արտագաղթ; Եօզկատի հայրենակցական ընկերութիւնները:

597. ՀԱՅԱՆ. «Վերստին յաւելուած» Ալեքսանդրապոլի դաշնագրի «Ի՞նչպէս»ն ու «Ինչու՞»ն: Պաշտօնական վավերագրերու եւ յուշագրական վկայութիւններու լոյսին տակ: [Մաս Ա.]- Բոստոն, 1955 (Տպ. «Պայքար»).- 144 էջ:

Բովանդ. Ծանօթագրական: Վաւերագիր: Թուրք-Հայկական հաշտութեան դաշնագիրը Գիւմրի (Ալեքսանդրապոլի) մէջ /((Հրատարակիչ); Գիւմրի-Ալեքսանդրապոլի մէջ Թուրքիոյ միջեւ կնքուած խաղաղութեան դաշնագրին բնագիրն է; Խատիսեանի տուածը; Վրացեանի տուածը; Երեւանի համաձայնագիր, [կնքված 1920 թ. ՌՍՖՍՀ լիազոր ներկայացուցիչ Լեգրանի, Դրոյի եւ Տերտեյանի կողմից]; Սոսկուայի առաջարկները Երեւանի (1920, հոկտ. 13); Յուշագրական վկայութիւններ; Հ. Տերտեյանի յուշերէն; Երեւանի մէջ; Իրազեկի յուշերէն; Վրացեանէն.« Յուշեր մօտիկ անցեալից; Խատիսեանի յուշերէն; Կարօ Սասունի յուշերէն; Բեքիր Սամիի հեռագիրը Երեւանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարութեան; Տիգրան Բեկզադեանի հեռագիրը; Քեզազիմ Կարա-Բեքիրի հեռագիրը; Չիչերինի հեռագիրը; Մուստաֆա Քէմալի հեռագիրը; Խատիսեանի հեռագիրը; Հայաստանի կառավարութեան եւ Ալեքսանդրապոլի պատուիրակութեան խօսակցութիւնը; Խատիսեան-Դրօ խոսակցութիւնը:

598. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ Ծ. Խաչին ճամբան: Դրուագներ 1915-1925 /Յառաջաբան.՝ Ս. Պարսամեանի.- Փարիզ, 1955 (Տպ. Տեր-Յակոբեան).- 166 էջ:

Բովանդ. Դէպի Գողգոթա [խարբերում]; Լերան դատաստանը; Մազերու ջարդը; Հօրը վրեժը; Խաչի ճամբուն հրաշքը:

599. ՍԻՐՎԱՐԴ. Մեծն Սուրատ (Համբարձում Պօյաճեան): Կեանքն ու գործունէութիւնը.- Փրովիտենս, 1955 (Տպ. Սամուէլ Թումանեան).- 135 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Ս. Շահէն; Մաս առաջին. Համիտական շրջան: Հնչակեան կեդրոնը [Աթենք]; Սասնոյ ապստամբութեան նախօրեակին; Սասնոյ վճռական ճակատամարտը; Բաղէշի բանտին մէջ; Սուրատ Սուլթանի ներկայութեան; Աքսոր-Ափրիկեան Տրիպօլիս; Մաս երկրորդ. Արտասահմանեան կեանքէ: «Ազատ. Սուրատ-Ազատ Բարիգում»; Սուրատ Եգիպտոսին մէջ; Ամերիկայի մէջ; Մաս երրորդ. «Սահմանադրութեան» շրջան: Սուրատի մուտքը ի Պոլիս; Փարլամենթի անդամ; Ձերբակալութիւն եւ աքսոր; Էվերէկի դէպքը; Պատերազմական ատեանին առջեւ:

600. ՎՐԱՅԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ: [6 հատորով].- Գահիրէ, Պեյրոս, 1955.- 1967.

Հտ. Ա.- Գահիրէ, 1955 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 296 էջ:

Բովանդ. Ի՞նչպէս դաշնակցական եղայ; Մեր դաշնակցական խումբը; Կոմիտասի հետ; Շրջիկի յուշերից: Իմ առաջին պատմութիւնը; Ձենքի փոխադրութիւնը; Մեծ եղեռնի նախօրեակին; Կեանքի եւ մահուան միջեւ: Բույուրուն; Հասան Ղալալի բանտում; Ծակատագիր; Չէր ուզում էշ նահատակ լինել; Սարըղամիշում 1918-ին; Փոթորիկ Սեւանի վրայ; Ձանգեզուրի լեռներում; Արեան ձայներ: Ծագումով հայ; Մենք հայ ենք; Հոգիների շարժը:

601. ՏԵՐ-ՋՕՐ. /Հեղինակ աղէտէն վերապրողներ.- Փարիզ, 1955 (Տպ. պ. Էլէկեան).- 391 էջ:

Բովանդ. Ներածութիւն /Լեւոն Մեսրոպ; Յուշեր Տեր-Ջօրի անապատէն; Տիարալեքիրի վերջին կոտորածը; Ջարդարար Չէլէն Սահմուտ պէկի պատմութեանը [Գրառեց /Լշան Մաթոսեան]; Անապատի հայերուն կեանքէն դրուագներ; Տեղահանութեան օրէնքը; Յուշեր ուղարկուած այլ եւ այլ գաղութներէ; Կուրանան [1915թ. ոճրագործութիւնը]:

602. ՔՈԼԱՐԶ ՈՒԱԼԴԸՐ. Հայերը /Հեղինակ՝ Ուալդեր Քոլարզ.- Պէյրուք: Հրատ. Միու-թիւն Գանատաբնակ Լեհաստանի հայոց, 1955 (Տպ. Լա Ֆոթո-Բրէս).- 23 էջ:

Քովանդ.՝ Ռուսիա՝ հայերու պաշտպանը; Սովետ. Հայաստանը; Հայ գաղթաշխարհը եւ սովետական ներգաղթի քաղաքականութիւնը; Հայերուն դերը Սովետ Միութեան մէջ; Հայ ազգայնականութեան վերա-կենդանացումը:

1956

603. ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ Գ. Պատմութիւն Չարսանձագի հայոց.- Պէյրուք: Հրատ. Համա-Չար-սանձագի հայրենակց. միութ. կեդր. վարչութ. Ֆրեզնո (Ամերիկայ 1956) (Տպ. Կ. Տօնիկեան).- 700 էջ, լուսանկ., նկ., քարտեզ:

Քովանդ.՝ Մաս Գ. Տէրսիմի եւ Չարսանձագի ժամանակակից պատմութիւնը: Տէրսիմցիներու կռիւները; Միրազեաններու կռիւները; Հայ եւ քուրդ յարաբերութիւն; Մաս Դ. Չարսանձագի հայոց բնակչութիւնը; Չար-սանձագի գիւղերը; Հոշիցիներու մարդահամարը 1955 թուականին; Լուսաւորիչ գիւղին բնակչութիւնը եւ վերապրողները; Մաս Ե. Չարսանձագի տնտեսական կեանքը; Մաս Զ. Չարսանձագի կրօնա-կրթական կեանքը: Չարսանձագի քահանաները; Գ. Սրուանձտեանցի տեղեկագիրը Բերրի մասին; Չարսանձագի եկեղեցիներու ընդհանուր ցուցակը; Մաս Ե. Քաղաքական կեանք: Չարսանձագի պէկերը եւ հայկական հարստահարութիւնները; 1895-ի թալանը [Կարին, Վան, Պիթլիս, Սեբաստիա, Խաչբերդ, Տիգրանակերտ]; Թալանը՝ Բերրիի մէջ; Օսմ. Սահմանադրութեան հռչակումը: 10 յուլիս 1908; յետադիմական շարժում [Սուլ-թան Աբդուլ Համիդի]; Ինքնապաշտպանութեան փորձեր: Կոփոյեանի սպանութիւնը; Կուսակցութիւններու մուտքը Չարսանձագի մէջ: Ֆէտայիներու մուտքը Չարսանձագի մէջ: Ֆէտայիներու մուտքը; Մէշէտի Աւետիս [Գազանձեան]; Մինաս Չուգասըզեան; Չարսանձագի հողային խնդիր եւ Ազգ. երեսփոխանական ընդհանուր ժողով Կ. Պոլսոյ; Առաջին համաշխարհային պատերազմը; զորակոչ՝ Չարսանձագի մէջ; Ռճրա-ծին որոշումը [1915 ապրիլ]; Զանգուածային ծերբակալութիւններ; Սպանդի առաջին կարաւանը; Հայակու սպանողը; Թրքացում; Տեղահանութիւն; Ականատեսի պատմութիւն; Մաս Թ. Յուշագրութիւններ: Ապրիլեան յուշեր [1915թ.]; Մեծկերտ: (Տեղեկութիւններ մօտաւոր անցեալի մասին) /Ոսկան Յովհաննիսեան; Հայ-րեանի յուշեր [1908-1909] /Պաղտասար Բուշիկեան; Վերջին օրը [1915թ. հունիս] /Աղաւնի Գասպարեան; Տարագրութեան ցաւեր /Խոսրով Երեւանեան; Չարսանձագցիներ Հայաստանի մէջ [1946-1947թթ.]:

604. ԹԵՂԻՐԵԱՆ Ս. Վերյիշումներ: (Թալէաթի ահաբեկումը) /Գրի առաւ՝ Վահան Սինախորեան.- Բ. Տպագրութիւն.- Գահիրէ, 1956 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 474 էջ, դիմանկ., նկ., (Մատենաշար «Յուսաբեր», թիւ 57)

Քովանդ.՝ Դատաստանը եւ դատավճիռը; Սողոմոն Թեղիւրեան: (Կենսագրական նոթեր); Երկու խօսք /Վ. Ն.; Յառաջաբան /Վ. Ս.; Մայրիկիս... /Սողոմոն; Գլ. Ա. Սերբիայից Վասպուրական; Գլ. Բ. Մեծ Եղեռնը; Գլ. Գ. Սուրաթի հետ; Գլ. Դ. «Մեր հայրենիքը կորցրինք»; Գլ. Ե. Պոլսում; Գլ. Զ. Դէպի Ամերիկա; Գլ. Ը. Մայթի վրայ ընկաւ հրէշը; Գլ. Թ. Դատաւարութիւնը; Գլ. Դ. Դատախազը պահանջում է մահապատիժ; Ազգ. պա-տուիրակութեան նախագահ Պօղոս Նուպար փաշայի նամակը տօքթ. Ե. Լեփսիուսին /Պօղոս Նուպար:

605. ԹԵՄԻՐԵԱՆ Ա. Քէսապ (1909-1946): Պատկերագիր.- Պէյրուք, 1956 (Տպ. Կ. Տօ-նիկեան).- 276 էջ:

Քովանդ.՝ 1909-ի Քէսապի կոտորածը /Հայր Սապաթինօ Տէլ-Կասիօ; 1915-ի տեղահանութիւնը; Ճեպէ Աքրա եւ Ճեպէ Մուսայ; Քէսապի կամաւորները; Դաշնակցական պատեհապաշտութիւնը Քէսապի մէջ; Կորուստներու հաշուեցուցակ մը (Քէսապի մէջ); Ճեպէ Մուսայի զոհերը; Հնչակեանութիւնը Քէսապի մէջ; Գերման լրտեսներու բոյն մը; Սանձագ եւ Քէսապ; Ծերակուտական Կիւսթալ Կօթիօ եւ մարքիզ Փ. Տը Վէու Քէսապի մէջ; Յաւելուած: Քէսապի ներգաղթը դէպի մայր Հայաստան:

606. ԹԵՐԶԵԱՆ Ս. Հաճընի ութամսեայ դիւցազնամարտը: Բ. տպագրութիւն.- Պուլէնոս Այրէս, 1956 (Տպ. «Արարատ»).- 701 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Ծննդավայրի յուշեր եւ փուշեր; Արտագաղթ եւ ներգաղթ (1915-1919): Հաճընը Կիլիկիոյ աղէտէն վերջ; Արտագաղթի համար ծրագրուած թրքական դաւերը; Արիւնոտ Գողգոթան; Հալէպ; 18 փետրուար 1919; Կիլիկիա եւ Ֆրանսիա; Թուրքիոյ ազգային շարժումը եւ Հաճընի ճգնաժամային կացութիւնը; Ինքնապաշտպանութեան նախապատրաստական աշխատանքները Հաճընի մէջ /Խորէն Տումանեան; Մեր պատուիրակութեան գրաւոր տեղեկագիրը; Թուրք ազգայնականներու պատերազմի առաջին գործունէութիւնը; Ատանաբնակ հայերը ցոյցեր եւ դիմումներ կը կատարեն; Դիւցազնամարտը սկսաւ; Լեռնային կռիւներու նահանջ; Պատերազմական գործողութիւնները կը շարունակուին եւ հայերը

պարտութեան կը մատնեն թուրքերը; Ամերիկուհի մը կը պատմէ իր յուշերը; Վաւերաթուղթերը կը հաստատեն Սիսի նահանջը: Շարի անկումը; Թուրքերը կատաղորեն կը յարձակուին; Հաճընցիք բանքեր կը ղրկեն Ատանա: Վաւերաթուղթեր; Շարի հերոսամարտը; Կիլիկեան ազգ. ողբերգութիւն; Կիլիկիոյ Սահակ կաթողիկոսի դիմումները; Հաշտարար յանձնախումբի պատմութեան ներքին ծալքերը; Մեր յարձակումները Ռումլու եւ Կիւզէլիմ գիւղերու վրայ; Ատանա ղրկուած մեր վերջին նամակներուն պատճենները; Հաճընի անկումը; Մեր նահանջը դէպի ճիւղահան՝ ֆրանսական գօտին: Տաւրոսեան լեռներու վրայ; Կիլիկիոյ պարպումը; Հաճընի անկումը եւ օտար թերթերու կարծիքը:

607. ԻՐԱԶԵԿ 3. (Տէր-Յակոբեան Յակովբ) Մօտիկ անցեալից: Պատմական դէպքեր եւ ապրումներ 1917-1922.- Պէյրութ, (Համազգայինի պատմական մատենաշար թիւ 1):

Բովանդ.՝ 3. Իրազեկ-Յակովբ Տէր-Յակովբեան /Ս. Վրացեան; Առաջին խլրտումներ; Ռուսաստան եւ բոլշեւիկեան դաւադրութիւններ; Հակամարտութեան հիմքերը; Ծանր պայմաններ [1918թ.]; Տաճիկ ներխուժումը; Ղարաքիլիսայի փախչողների մէջ; Անկախութիւնը [1918թ.]; Գեղեցիկ յոյսեր եւ բոլշեւիզմը; Տաճկական վտանգը; Պատերազմի տագնապը եւ Հայաստանի խորհրդայնացումը; Յեղկոմի իշխանութեան տակ եւ փետրուարի 18-ը; Փետրուար 18-ից յետոյ; Լեռնահայաստանում; Վերջին օրերը Հայաստանում; Տարագիր կառավարութիւնը Թաւրիզում:

608. ԿՈՏԻԿԵԱՆ Ե. Մեծ Եղեռնի փոքրիկ յուշարձանը; [Հաճընի մասին 1895, 1915թթ.] /Գրեց՝ այրի տիկին Եսթեր Կոտիկեան.- Գորտովա (Արգենտինա), 1956.- 111 էջ, նկ., դիմանկ:

609. ՆԱՆՍԵՆ ՖՐԻՏԵՈՅ. Հայաստան եւ Մերձաւոր Արեւելք /Թարգմ.՝ Հրաչ Քաջարեան.- Վերիտուն: Հրատ. «Մասիս» շաբաթաթերթի, 1956.- 304 էջ.- [Մատենաշար] (թիւ 14):

Կազմի վրա՝ Բեյրութ, 1958:

Բովանդ.՝ Աթենքէն դէպի Կ. Պոլիս; Կ. Պոլիս եւ գաղթականները; Կ. Պոլսէն դէպի Պաթում; Պաթումէն Թիֆլիս; Դէպի Երեւան; Անիի աւերակները; Սարտարապատ եւ Արարատ; Հայաստան եւ Արաքսի դաշտագետը; Թաթարներու համրապետութիւնը; Չուարթնոց; Դէպի Արփա-Չայ եւ Լեւինական; Նիյո Իառ Ռըլիֆի գործը Հայաստանի մէջ; Դէպի Երեւան Հիւսիսային Հայաստանի ընդմէջէն; Մեր առաջարկները; Մեր վերջին օրերը՝ Երեւանի մէջ; Հակիրճ պատմութիւն Հայաստանի; Հայաստան արդի ժամանակներու ընթացքին; Հայերը քսաներորդ դարուն մէջ; Հայերը համաշխարհային պատերազմի ընթացքին: Էրզրումի ժողովը; Տեղահանութիւն, աքսոր...; Վանի ինքնապաշտպանութիւնը; Բնաջնջման ծրագիր.«Ձինուորական պահանջ»...; Էնվեր առ Վակենհայմ; Վակենհայմի առաջարկը; Դէպի Արաքիոյ տափաստանները; Կոտորած, կոտորած, կոտորած...; Գերմանացի ականատեսի մը վկայութիւնը; Դոկտոր Լեպսիուսի վկայութիւնը; Կոտորած՝ ծննդավայրերու մէջ; Գերմանացի հիւպատոսներու վկայութիւնները; Թալեաթի շնական յայտարարութիւնը; Ռճիր եւ ուրացումը; Դիւային ծրագիրը; Գաղտագիր նամակը ի Թալիաթ Պէ; «Հայկական հարցը գոյութիւն չունի այլեւս»; Չեչեններ, ոճրագործներ...; Անկարելի էր օգնել հայերուն; Ձնջել քրիստոնէութեան ամեն հետք...; Հայ կամաւորները; Ռուսական յեղափոխութիւնը, հետեւանքները...; Թուրքեր եւ թաթարներ հայերու դէմ; Հայկական Դատը կորսուած էր; Անկումն Կարսի եւ Աղեքսանդրապոլի; Հայ մը, Սիասնիկեան; Հայաստանի Հանրապետութեանց դաշնակցութիւն; Արիւնը դարձեալ հոսեցաւ՝ Հաճընի եւ Մարաշի մէջ; Չոհերուն թիւը [1915-1916, 1919 թթ.]; Ամօք եւ նախատինք՝ Էնվերի, Թալեաթի եւ հետեւորդներուն; Ի՞նչ ըսավ ազգերու ընկերութիւնը; Հայկական Հարցը, «Աշխարհի ամենէն մեծ գալթակողութիւններէն մին»; Լօզանի դաշնագիրը; Լորտ Պրայսի գիրք [«Հայերը Օսմանեան կայսրութեան մեջ»]; Ազգերու ընկերութիւնը կատարե՞ց իր պարտքը:

610. ՍԱՍՈՒՆԻ ԿԱՐՕ. Պատմութիւն Տարօնի աշխարհի.- Պէյրութ: Հրատ. Տարօն-Տուրուբերանի հայրենակց. միութեան կեդր. վարչութիւն, 1956 (Տպ. Սեւան).- 1252 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ.- Կազմի վրա՝ 1957թ.:

Բովանդ.՝ Գիրք Ա. Մաս Գ. Տարօնը Ազգ. Սահմանադրութեան շրջանին; (1860-1890); Խրիմեան Հայրիկի շրջանը; Ռուս-թրքական պատերազմը (1877-1878): Սան-Սթեֆանոյի եւ Պերլինի հետեւանքները; Ռուս բանակի յարձակողականը; Հայ կամաւորական գունդերը կը խորանան դէպի Վանի ազատագրումը; Պուլամուխ-Մալազկերտի գրաւումը; Տեղահանութեան խնդիրը; Խնուսի տեղահանութիւնը եւ դիմադրութիւնները /Գրեց՝ Ե. Մելիքեան; Ապրիլեան եղեռնը ծրագրուած էր; Կառավարութեան եւ իթթիհատի կանխամտածուած ծրագիրները; Մուշ քաղաքի ճգնաժամը: Ընդհանուր ջարդը կը սկսի; Մասն Գ. Հերոսապատում: (1915-ի գոյամարտերը): Մուշի հերոսամարտը; Մշոյ դաշտի կռիւները; Կառնենի կռիւը; Ալիջանի հերոսամարտը; Աւրանի կռիւը; Վարդենիսի ինքնապաշտպանութիւնը; Ա.Կարապետի շրջանի կռիւները; Նեմրուքի հերոսամարտը; Պիթլիսի հինգ տուներու դիմադրութիւնը; Սասնոյ ապստամբութիւնը

եւ հերոսամարտերը; Սասունցիներու ցնօրքը եւ պարտիզանական կռիւները; Մաս Դ. Տարօնի վերակենդանացումը: (1916-1918): Գրաւում Տարօնի կազմակերպութիւնը; Ազատ Հայաստանի յոյսերը: Ռուսական յեղափոխութիւնը 1917 փետրուարին; Գաղթաշարժը եւ նոր հայրենիքի որոնում; Սարտարապատի եւ Աբարանի ճակատամարտերը; Դէպի Լեռնահայաստան; Գիրք Բ. Մաս Ա. Դիւցազնապատում: (1880-1908-ի յեղափոխական շրջանը): Նախայեղափոխական դէպքերը Սասունի եւ Մշոյ դաշտին մէջ; Արաբօն որպէս առաջին ֆետային; Սասնոյ ապստամբութիւնը; Ֆէտայական յեղափոխութիւնը; Աղբիւր Սերոբի նահատակութիւնէն ետք; Հակահարուածները (Անդրանիկի շրջանը); Առաքելոց վանքի գրաւումը; Ձանգուածային կազմակերպութիւն (Հրայրի շրջանը); Սասնոյ ապստամբութիւնը (1904-ին); Մաս Բ. Եղեռնապատում (1914-1915); Համաշխարհային պատերազմը եւ ապրիլեան եղեռնը; Հայ գիւղերը քայքայելու ծրագիրը:

611. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Հայաստան եւ Սփիւռք.- Թեհրան, 1956 (Տպ. «Ալիք»)- 66 էջ.- (Մատենաշար «Ալիք»-ի թիւ 19):

Քովանդ.՝ Ազգ եւ հայրենիք:

612. ՔԷՉԵԱՆ Ա. Մ. Կարմիր Դրուագներ հերոսներու կեանքէն: 1915-1918.- Պէյրութ, 1956.- 608 էջ:

Հտ. Ա. 1915-1918. («Արարատ, մատենաշար թիւ 20) :

Քովանդ.՝ «Կարմիր դրուագներ հերոսներու կեանքէն» գրքի հրատարակութեան առթիւ /Միհրան Մ. Սէֆերեան; Սելճուք մայրաքաղաքին Գոնիայի մէջ; Մաս Գ. 1915 ապրիլ 24; Ստիպողական պաշտօնագիր /Թալաթ, Էնվեր, տօքթ. Նազըմ; Մաս Դ. Մահուան ճամբուն վրայ; Մաս Ե. Փրկութեան տապաններ զուլումի կարմիր ուկիանին մէջ; Դէպի Սինճար; Ուր «Շանթ» բանակը կը շանթահարուի:

Հտ. Բ. 1915-1918:

Քովանդ.՝ Մաս Թ. Հայ լեռան մարտիկները թէ ինչպէս շահեցան գերմանացիներու բարեկամութիւնը; Կապուտակ լեռան հերոսամարտը; Մաս Ժ. Փախուստի ճամբուն վրայ [1916թ.]; Նեղոսի ափերուն վրայ:

Հտ. Գ. 1918-1921:

Քովանդ.՝ Յուսադորդ արշաւ մը որ սակայն անգլիական նենգամիտ դաւադրութեամբ կը խորտակուի; Մաս ԺԳ. Յոյսի նոր աստղը «Ինքնավար Կիլիկիա»; Կիլիկիան իր ներքինով; 1910 օգոստոս 10 լքողերի ջարդը Քեախդեում):

613. ՕԳԱՆԵՁՈՎ Գ. Զինվորի օրագրից [հեղափոխական շարժման և քաղաքացիական կռիւների ընթացքում].- Ե.: Հայպետհրատ, 1956.- 271 էջ:

1957

614. ԱՅԱՐՈՆԵԱՆ Վ. Անդրանիկ: Մարդը եւ ռազմիկը.- Բոսթըն, 1957 (Տպ. Հայրենիք).- 183 էջ:

Քովանդ.՝ Հանդիպում ժընեւում; Պատերազմը [1914թ.]; Քիւրդերը Երեւանի փողոցներում...; Դէպի Խոյ; Վանից Արժէշ; Իմ «Րազվեդկան»...; Դէպի Արծկէ; Ախլաթից Դատվան; Րահվէ Դուրանի կռիւը; Դատվանում; Դէպի Բաղէշ; Ծիար Գիւղում; Պատերազմական խորհուրդը; Բաղէշում; Մշոյ դաշտում; Սասունցիները; Նոր ճակատ [1917թ.]; Անդրկովկասի տագնապը; Կարսի անկումը; Անդրանիկը եւ 1918-ի մայիսեան կռիւները; Հայաստանի կառաւարութիւնից հալածուած; Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի:

615. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԻԿ. Պոսթըն: Հրատ. Համալսարանականի հայրենակցակ. միութ., 1957 (Տպ. «Հայրենիք»)- 300 էջ, դիմանկ., նկ.:

Քովանդ.՝ «Հայրիկ»ի [Խրիմյան] կյանքն ու գործը /Գրեց՝ Թադէ; Լուսաւոր դէմք մըն էր /Գրեց՝ Արսէն աւ. քինյ Սիմէօնեանց; Խրիմեան Հայրիկը հայոց պատմութեան վերջին հարիւրամեակում /Գրեց՝ Սահակ Զթչեան; Հայրիկը /Գրեց՝ Ս. Վրացեան; Ազգին սիրտը /Գրեց՝ Ա.Ա. Պետիկեան; Մեծ հայն ու մեծ միտքը /Գրեց՝ Զիթունի; Հայրիկի պատկերը /Գրեց՝ Նշան Պէշիկթաշլեան; Յաւիտենական մեծութիւնը /Գրեց՝ Սոսվանի; Խրիմեան Հայրիկ առաջին յեղափոխական հայը /Գրեց՝ Արմենակ Փոխարեան; «Երկաթէ շերեփ»ին իմաստութիւնը; Լուսաւոր դէմք մը մեր մշակոյթի պատմութեան մէջ /Գրեց՝ Մկրտիչ Պարսամեան; Երկաթէ շերեփն ու շեշխմա հրացանը /Գրեց՝ Դ. Փափագեան; Անդրանիկ; Կոնդակ օրհնութեան Տ. Տ. Մկրտչի սրբազնագոյն կաթողիկոսի Ամենայն հայոց /Մկրտիչ կաթողիկոս Ամենայն հայոց; Խրիմեան Հայրիկի նամակները; Երկու խօսք /Յ. Քիւրտեան:

616. ԱՎԱԳՅԱՆ Կ. Էջեր Անդրկովկասում օտարերկրյա ինտերվենցիայի պատմությունից (1918թ.).- Ե.: Հայպետհրատ, 1957.- 131 էջ:

Բովանդ. Առաջաբան; Նախասովետական Անդրկովկասի սոցիալ-տնտեսական դրությունը և արևմտյան իմպերիալիստների զավթողական պլանները; Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական մեծ ռևոլյուցիայի արձագանքներն Անդրկովկասում; Պայքար Անդրկովկասը Սովետական Ռուսաստանից անջատելու և օտարերկրյա ինտերվենտներին հանձնելու ոճրագործ քաղաքականության դեմ; Պայքար Գերմանա-թուրքական ինտերվենտների դեմ՝ Անդրկովկասում սովետական իշխանություն հաստատելու համար, սովետական իշխանության հաղթանակը Բաքվում; Անդրկովկասի բուլշևիկների պայքարը ինտերվենցիայի և հակառևոլյուցիայի դեմ:

617. ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ ՍՈՒԵՏԻՈՅ ԱՆՑԵԱԼԵՆ: (1893-95 յեղափոխական շրջանն): Նօթեր եւ յուշագրութիւններ գրուած Աղասիէն, Շաւարշ Շիշմանյանէն եւ այլ.- Պէյրուք, 1957 (Տպ. «Արարատ» օրաթերթի).- 356 էջ, դիմանկ.- (Մատենաշար «Արարատ»ի թիւ 45):

Բովանդ. Երկու խօսք; Մեծ հայրենասեր եւ յեղափոխական Շաւարշ Շիշմանեանի անմոռաց յիշատակին /Միհրան Մ. Սէֆերեան; Դիւցազն Աղասի յուշերը; Քէյֆսիզեան կաթողիկոսն վերջ Ձեւատը; Ֆելլաի հնչակեաններ; Սաղովկեցի ընկեր Յովհաննէս; Ինչպէս զինեցին ժողովուրդը; Ապաի եւ Շաւարշի խումբերը; Ձեւատին՝ առողջ դատողութիւնը; Ռազմամթերքի փոխադրութիւնը; Ձէթուն մեկնելու նախապատրաստութիւններ; Կաթուիկ կղերը [Հայր Նիկողոս Պօճէկեան] հերոսի ընթացքով; Ձէթունի խումբը կը շարժի; Մաս Բ. Կիլիկիան Սուլտիա եւ հայ յեղափոխութիւնը /Գրուած՝ Խմբապետ Շաւարշ Շիշմանեանէ; Դէպի Քեսապ; Յեղափոխական գերիշխանութիւն; Հայ կառավարութեան ազդեցութիւնը; Յեղափոխութեան բարիքներէն; Կիլիկիոյ վիճակը [1892թ. հունիս] /Կիլիկեցի; Հայկական հալածանքները ճէպէլ Մուսայի մէջ [1895թ.] /Տօրոացի; Տեղեկագիր Կիլիկիայի; թուրք կառավարութեան ծիծաղելի երկիւղը Սուլտիայի յանկարծակի գրաւման մասին; Պատերազմական աւարում Սուլտիայի երկիւղ կոտորածի, հարստահարութիւններ Ձէթունի, Փայասի եւ այլ կողմերը; Յուզում Կիլիկիոյ հայերի մէջ /Տարօնցի; Նամակ Անտիոքից [1897թ.]; Մաս Դ. Ընկեր Սարգիս Պալայեան (Քեռի); Ընկեր Սարգիս Պալայեան Գահիրէի մէջ; Յաբէթ Մ. Իսկէնտրեանի կեանքն ու գործունէութիւնը; Հնչակեան պարոններ Սուլտիոյ մէջ; Յաբէթ իր դերին մէջ; Յաբէթ Փորթ Սաիտի մէջ; Յաբէթ եւ Իսկէնտր Բանտի մէջ; Յաբէթ արեւելեան լեգէոնին մէջ; Յաբէթ Գահիրէի մէջ; Յաբէթ գործիչ [1919 թ. Հայկական լեգէոնում]; Յաբէթ զոհ եղբայրասպան զնդակի:

618. ԹԵՔԵԱՆ ԱՒԵՏԻՍ Դ. Դրուագներ ապրիլեան Մեծ եղեռնէն: Պեհեսնիհայութեան գողգոթան (1914-1918) .- Պէյրուք, 1957 (Տպ. Լա ֆոտո-պրես).- 223 էջ, 1թ. դիմանկ

Բովանդ. Մաս առաջին. Պատերազմական արհաւիրքներ: 1915-ի անիծեալ գարունը; Ձէթունի անձնատուութեան բօթը; Մաս երկրորդ. Պեհէնիէն Այնթապ; Ձէթունցիներու տեղահանութեան կարաւանը; Մաս երրորդ. Տղամարդոց բնաջնջումի շրջանը: Հայր Կղեմէս Սինկիրեանի նահատակութիւնը; (Միաբան Ձմմառու); Կրօնափոխութեան առաջարկ; Մաս չորրորդ. Տեղահանութեան արհաւիրքներ: Պեհեսնիհայութեան բռնազաղթի Ա. կարաւանը; Հեգ կարաւանի առաջին հանգրուանը; Կոտորած՝ Կեօք-Սուի ափին; Նոր կոտորած՝ Եփրատի ափին; Հեովէկի արիւնոտ ճամբուն վրայ; Մաս հինգերորդ. Երկու շաբաթ Ուրֆայի Սիլլէ խանին մէջ; Մաս վեցերորդ. Մեր տարագրումը Ուրֆայէն: Մեր Ուրֆա վերադարձն ու ծերբակալութիւնը; Կրօնափոխութեան յանկերգը; Մաս յօթերորդ. Ուրֆայի հայկական թաղերուն մէջ: Սկրտիչ Եօթեղբայրեան; Պագըր Զավուշին սպաննութիւնը; Մաս ութերորդ. Մեր երկրորդ տարագրումը Ուրֆայէն: Ուրֆայէն դէպի Ազճէ-Գալէ (Թէլ Ապիատ); Մաս իններորդ. Մեր կեանքը արաբական գիւղի մը մէջ; Մաս տասներորդ. Հալէպի մէջ: Ազատութեան արշալոյսին ծագումը; Հալէպը հայկականացում:

619. ԱԶԵԱՆ ԳԱԲՐԻԵԼ. Հայաստան եւ հայ դատը: Հայ եւ ռուս յարաբերութիւններու լոյսին տակ.- Գահիրէ, 1957 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 442 էջ:

Բովանդ. Մաս. Ա. Ռուսներու Արարատեան դաշտ մուտքէն մինչեւ Ա. համաշխարհային պատերազմը: 1977-78-ի ռուս եւ թուրք պատերազմի նախօրէին; Սան Սթեֆանոյէն Պերլին; Ստեփան Փափագեանի օրագիրը: (Քաղուածներ); Նուպար փաշայի ծրագիրը; Ներսէս Վարժապետեանի քաղաքական մտածողութիւնը; Անգլիոյ վերապահութիւնը; Ռուսաստանի շահագրգռութիւնը Էջմիածնի կաթողիկոսի ընտրութեան մէջ: Գաղտնի տեղեկագիր մը: Գաղտնի գեկուցագիր /Բարոն Նիկոլայի; Կ. Պոլսոյ, Ազգ. երեսփ. ժողովի ընդդիմութիւնը; «Հայ յեղափոխականների դաշնակցութիւն», առաջին կոչը (1890); «Դրօշակ» ի թուցիկ թերթ: Կռիւլ սկսում է; «Ժողովրդական մասնաժողով, Կ. Պոլիս»; Սոց. Դեմ. հնչակ. կուսակցութեան կեդրոնական օրգան «Հնչակ»ի առաջին թիւի խմբագրականը; Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ արեւելեան դաշնակցութիւնը; Բանակցութիւններ հայկական բարենորոգումներու շուրջ; Սուլթանին պատգամը պրն. Հէրպըրթին; Պարոն Հէրպըրթ՝ լորտ Սալզպըրին; Սըր Ֆ. Քըրի՝ լորտ Սալզպըրին; Լորտ Սալզպըրիի խօսածները Լոնտոնի թուրք դեսպանին; «Դրօշակ»ի մերկացումները [1895-1896 թթ հայկական ջարդերի առթիվ]; Ռուսական քաղաքականութիւնը Սուլթան Համիտի շրջանին; Դեսպանութիւնը Սուլթան Համիտի շրջանին; Դեսպան Գանպոնի կարծիքը; Իշխան Գոլիցինի հակահայ քաղաքականութիւնը; Լինչի

տպավորությունները Հայաստանին; Հայկական հարցը ընկերավարական միջազգային համագումարին (1900); Ա. Զօպանեանի կարծիքը Ամերիկայի մասին; Ռուսների դեմ էին հայ յեղափոխական շարժման թուրքիոյ մէջ; Ցարի կառավարութիւնը հայ զաղթականութեան հանդէպ (1901 փետր. 1); Ռուսները կը հալածեն թուրքիոյ դէմ գործող հայ յեղափոխական խումբերը (1903 ապրիլ 4); Ռուսահայ ազգային կալուածներու գրաւումը (1903 յունիս 12); Կալուածներու գրաւման առթիւ Ղաշնակցութեան կոչը արտասահմանի հայերուն; Յեղափոխականներու դաշն ցարիզմի դէմ; Ռուսաստանը կը հրահրէ հայ-թաթարական կռիւները; Իշխան Նակաշիճէի ահաբեկումը; Ռուսական ինքնակալութեան քաղաքականութիւնը Անդրկովկասի մէջ; Մահափորձ Սուլթան Համիտի դէմ (1905); 1905ի յեղափոխութիւնը. փորձ՝ պառակտելու Ղաշնակցութիւնը; Հաագայի խաղաղութեան Բ. համաժողովը եւ Հայ դատը; Գոփենհակի ընկերավար համագումարը [1910 օգոստ]; Վարանցով-Ղաշկով եւ հայերը; Ռուսաստան եւ հայկ. բարենորոգումներու վերջին փուլը (1912-1914); Մաս Բ. Եւրոպական պատերազմ: Հայաստանի Հանրապետութիւն: Հայաստանի խորհրդայնացում: Կաթողիկոսի դիմումը՝ ազատելու համար դատապարտեալները; Կովկասի փոխարքային հրահանգները Հայոց կաթողիկոսին; Ռուսական նահանջը եւ Տարօնի եղեռնը; Ռուս զաղթականներուն համար կը գրաւեն Երզրումը, Վանը եւ Պիթիսը...; Ռուսաստանի անբարյաքականութիւնը: (Բժ. Զաւրիեւի բանակցութիւնները); Հայաստանի ճակատագրական կռիւը; Ղաշնակցութիւնը եւ Բուլշեւիկները Բագուի պաշտպանութեան մէջ; Սթալին զիջումներ կը պարտադրէ Հայաստանին, յուսալով թուրքիոյ ապագայ խորհրդայնացումը; Հնչակեան եւ ռամկավար համաձայնութիւն մը; Ինքնավար Հայաստան եւ Կիլիկիա; Մայիսեան ապստամբութիւնը; Սեւրի դաշնագիրը; Հայաստանը Ռիլսընեան սահմաններով; Նախագահ Ռիլսընի վճիռը; Հայկական հարցը ըստ «խորհրդային մեծ համայնագիտական»; Հայաստան Հանրապետութիւն; Հ. Հանրապետութեան եւ Խ. Ռուսաստանի բանակցութիւնները (Լ. Շանթ-Հ. Տերտէրեան առաքելութիւնը; Ռուս եւ թուրք գործակցութիւն ընդդէմ Հայստանի: Մոսկուայի թուրք դեսպան զօր. Ալի Ֆուատի յուշերը: (Քաղուածք); Հայաստանի վրայ յարձակումը պատրաստող ռուս եւ թուրք դաշնագիր; Լըկրանի ստորագրուած, բայց չգործադրուած համաձայնագիրը; Հայաստանի խորհրդայնացումը 1920 դեկտ. 2-ին եւ ոչ թէ նոյեմբերի 23-ին; Դրոյի յօդուածը; «Կարմիր զօրամասերու մուտքը կը կրէ ժամանակաւոր բնոյթ» կ'ըսէ Օրջոնիկիժէ «Զանգեզուր եւ Ղարաբաղ անբաժան մաս՝ Հայաստանի» կը յայտարարէ Խ. Հայաստանի ռազմական կոմիսարը; Դաւիթ Անանուն Ամերիկայի մասին; Ռուսները կը ձերբակալեն եւ կ'աքսորեն հայկական բանակի բոլոր սպաները; Լենինի նամակը; Լոնտոնի խորհրդաժողովը (1921 փետր. 21-մարտ 13); Խորհրդային Ռուսաստան եւ Տաճկաստան: (Մոսկուայի դաշնագիրը); Սթալինի մեկնաբանումը Հայաստանի խորհրդայնացման առթիւ: Դրժում տրուած խոստումներուն: Կարսի դաշնագիրը; Անդրկովկասի խորհրդային Հանրապետութիւն; Զիչերին ուզեց Գուպան փոխադրել հայերը: (Օրագրութիւն Լեւոն Բաշազեանի); Ա. Ահարոնեան կը պաշտպանէ Հայկ. Դատը Լօզանի մէջ; Լօզանի դաշնագիր; Զիչերինի յայտարարութիւնը Լօզանի խորհրդաժողովին մէջ, Նեղուցներու մասին; Ռափալոյի դաշնագիրը եւ խորհրդային հանրապետութիւնները; Խորհրդային միութիւն եւ Տաճկաստան; (Փարիզի դաշնագիր); «Պետք է վերջ տալ հայութեան հաւաքման Հայաստանում եւ 300 000 արեւմտահայ զաղթականները ցրուել Ռուսաստանում; Վերջին փորձը; Ռիկայի բանակցութիւնները; Ղաշնակցութեան «Հաշուեյարդար»-ը 1923-ին; Հայ եկեղեցիի քայքայումը Խ. Միութեան մէջ; Հայ համայնավարները եւ ամերիկահայ զաղթը; Զերբակալութիւններ Հայաստանի մէջ; ՀՕԿ եւ Պլոք; Զեկայի փորձը՝ պառակտելու Ղաշնակցութիւնը; Կովկասեան միութիւն «Պրոմէթէ»; Հայաստանի Հանրապետութեան պատուիրակութեան դիմումը ազգերու դաշնակցութեան; /Ա.Ահարոնեան; Հայ եւ վրացական միութիւն; «Հայազգի» Գարախանը հայութեան մասին; Աղասի Խանջեանի եղերական վախճանը; Ամենայն հայոց կաթողիկոս Խորեն Ա. Մուրատբեգեան՝ խեղդամահ; Մաս Գ. Համաշխարհային պատերազմէն մինչեւ մեր օրերը: Հայաստան Բ. համաշխարհային պատերազմին; Ղաշնակցութեան զոհերը; Էջմիածնի Ազգ. եկեղ. ժողովի դիմումը Սթալինին; Սթալին տրուած նամակը ստորագրած են /Գեորգ Զ. կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Գարեկին Ա Կաթողիկոս Կիլիկիոյ և ուրիշն., Էջմիածնի «Եւլոթը» Վատիկանի դէմ; Ներգաղթը եւ կաթողիկոսի հրահանգները /Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց Գեորգ Զ: Թուրքիան խորհրդայնացնելու ծրագիր; Սովետները կը ջնջեն Խրիմի եւ Զեչենի հանրապետութիւնները եւ կը տեղահանեն մեկուկէս միլիոն հոգի; Անգլիոյ ընդդիմութիւնը; Հայերու «Մեծ բարեկամները»; Կարսը Վրացական հող է, կը յայտարարէ Ա. Վրչինսկի; Ռամկավար կուսակցութեան ռուսական «Օրիանթալիս»; Հնչակեաններու խոստովանութիւնը; «Լիբանանի հայ կոմունիստներու պիւռօ»; «Համաշխարհային հայկական քոնկրես» Ամերիկայի մէջ; Ռուս եւ թուրք գրգռումներ հայերուն դէմ; Էջմիածնի-կաթողիկոսին դիմումը «Կիլիկիոյ կաթողիկոսին, Երուսաղէմի պատրիարքին եւ բոլոր թեմակալ առաջնորդներուն»; Էջմիածին եւ Քորէայի պատերազմը; Հալածանք ակադեմիկոսներ Աճառեանի եւ Ղափանցեանի դէմ; Սովետներու ազդարարութիւնը Թուրքիոյ; Սովետները հրաժարին Հայաստանի հողային պահանջներէն; Սովետ-թիւրքական յարաբերութիւնների շուրջ; Էջմիածինը Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան դէմ; Հայ եկեղեցիներու ներկայ վիճակը Խ. Հայաստանի մէջ; Դերենիկ եպիսկ.ի վկայութիւնները; Հայ եւ Հայաստան ըստ «խորհրդային մեծ համայնագիտարան»ի (1950ի տպագրութեան); Վիճելի հողամասեր Անդրկովկասի մէջ [Կարսի դաշնագրով]; Ամերիկեան քոնկրեսի քննիչ յանձնախումբ մը կը հաստատէ Հայաստանի խորհրդայնացման պայմանները; Համայնավար սպանդի զոհերը Հայաստանի մէջ:

620. ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ: (Մահուան 50-րդ տարելիցին առթիւ) /Կազմեց գրեց՝ Անդրանիկ Լ. Փոլատեան.- Նիւ-Եորք: 1957 հրատ. Խրիմեան Հայրիկի մահուան յիսնամեակի տօնակատարութ. կեդր. յանձնախումբի; 79 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Հայրիկը...; Խրիմեան Կ. Պոլսոյ հայոց պատրիարք կ'ընտրուի; Պերլինի Վեհաժողովն ու խորհրդային կաթսային առակը; Խրիմեան Վանի առաջնորդ; Ի՞նչ ըրան Խրիմեան՝ իբր հայրապետ; «Խա-րիսայի կաթսան եւ երկաթեայ շերտփը» [Բեռլինի Վեհաժողովում հայ դատի խնդիրը]; Խրիմեան Հայրիկի կոնդակը ամերիկահայութեան; Խրիմեան Հայրիկը կը հաստատէ Ամերիկայի հայոց թեմի սահմանադրու-թիւնը /Սկրտիչ կաթողիկոս ամենայն հայոց:

621. ԿԱՐՈՅԵԱՆ Գ. Տոքթ. Մեծ եղեռնի նահատակ հայ բժիշկները; (Անոնց պատգամ-ները).- Պոսթոն, 1957.-556 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Յ. Քիրտեան; Ներածական; Տոքթ. Նազարեթ; Տաղաւարեան; Տոքթ. Կարա-պետ Փաշայեան խան; Տոքթ. Ռուբէն Զիլինկիրեան կամ գրական անունով Ռուբէն Սեւակ; Տոքթ. Խաչա-տուր Տէր Մանուէլեան; Տոքթ. Գաբրիէլ Անսուրեան; Տոքթ. Յակոբ Ս. Յովհաննէսեան; Տոքթ. Լեւոն Արսլանեան; Տոքթ. Հրանդ Արսլանեան; Տոքթ. Կիրակոս Ազարեան; Տոքթ. Լեւոն Պարտիզպանեան; Տոքթ. Պեննէ Թորոսեան; Տոքթ. Յարութիւն Վեզնեան; Տոքթ. Սարգիս Սումճեան; Տոքթ. Նշան Տէր Վահրամ Նա-հիկեան; Տոքթ. Տիգրան Հալաճեան; Տոքթ. Պերճ Մինասեան; Տոքթ. Սարգիս Սէրփեան; Տոքթ. Արմենակ Սէրայտարեան; Տոքթ. Խաչատուր Տօպլէթեան; Տոքթ. Ստեփան Մելիքսեդեկեան; Տոքթ. Սուրէն Նշանեան; Տոքթ. Ստեփան Միսքճեան; Տոքթ. Տիգրան Գասապեան; Տոքթ. Արմենակ Հայրապետեան; Տոքթ. Վահան Պա-րոն-Վարդեան; Տոքթ. Վահան Ղազարեան; Տոքթ. Մինաս Կարապետեան; Տոքթ. Թորոս Պապիկեան; Մի-սաք Պաղտասարեան; Տոքթ. Սիմոն Քիւփէլեան; Տոքթ. Պօղոս Հիսարեան; Տոքթ. Պաղտասար Վարդա-նեան; Տոքթ. Պողոս Փալապշիզեան; Տոքթ. Երուանդ Սարաֆեան; Տոքթ. Թորոս Նազլեան; Տոքթ. Լուֆֆի Լեւոն Հալեպեան; Տոքթ. Սկրտիչ Գարակէօզեան; Տոքթ. Մինաս Եարմաեան; Տոքթ. Միսաք Փանոսեան; Տոքթ. Յարութիւն Գալաֆեան; Տոքթ. Յովհաննէս Թերզեան; Տոքթ. Հմայեակ Քէշիշեան; Տոքթ. Գալուստ Նազարեան; Տոքթ. Ընծայեկ Տէր-Ստեփանեան; Տոքթ. Գաբրիէլ Իպրանոսեան; Տոքթ. Ոսկան Թօփալեան; Տոքթ. Ներսէս Շահապազեան; Տոքթ. Արթին պէյ Հալվաճեան; Հայ բժկական միութեան 1919-ի արիւնաներկ տեղեկագիրը:

622. ՀԱՅԿԱԶ ԱՐԱՄ. Շապին Գարահիսար ու իր հերոսամարտը /Գրեց՝ Արամ Հայ-կազ.- Նիւ Եորք, 1957 (Տպ. Մշակ).- 459 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ Մաս Ա. 1895-ի ջարդերն ու Գարահիսարը /Մ. Օզանեան; Դանիէլ Զավուշի մահը; Հայ. յեղ. Դաշնակցութեան մուտքը Շապին Գարահիսար եւ յաջորդող դէպքերը; Օսմանեան սահմանադրութիւն; Մաս Բ. Հերոսական Շապին Գարահիսարը /Գ. Միսթարեան; Հերոսամարտը: Բիւրքի կոիւր /Յարութիւն Ա. Քէֆէլեան; Բիւրքի տարագրութիւնը /Էմաս Օճախեան; Ետքը: (Երեք վկայութիւններ): Ծննդավայրի յուշերն /Սկրտիչ Գալանճեան; Ետքը: (Բ. վկայութիւն) /Մասիս Այնաճեան; Ետքը: (Գ. վկայութիւն); Վերյիշումներ Շապին Գարահիսարին /Բժ. Գուրգէն Փափազեան; Յաղթանակի օրը:

623. ՀՅՈՒՄՅԱՆ Մ. Գրիգոր Զոհրապ: Կյանքը ու ստեղծագործութիւնը.- Ե.: Հայպետ-հրատ, 1957.- 376 էջ:

624. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ս. Հայոց Հայրիկ: (1820-1907): /Գրեց՝ Սիոն արքեպիսկոպոս.- Պ. Այրես, 1957 (Տպ. «Սիփան»)- 106 էջ, դիմանկ.:

625. ՄԻՆԱՍԵԱՆ Թ. Յուշեր: Անգարայի եւ Քէսքինի հայոց Գողգոթան: Ուղեւորութիւն մը Անգարայէն Սեբաստիա: Կը բովանդակէ զանազան յուշերու շարքին, Յոգղատի, Պո-ղազլեանի, Կեսարիոյ, Գըրշէհիի եւ Գալայճըքի տեղահանութեան մանրամասնութիւն-ները. Հեղինակին եւ թուրքի մը վկայութիւնը մինչեւ համաշխարհային երկրորդ պատե-րազմը. 1915-1955.- Փարիզ, 1957.- 111 էջ, դիմանկ.:

626. ՅԱՐԳԱՆՔ ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԱՆՄԱՀՆԵՐՈՒՆ: Որոնք նահա-տակուեցան Պոլսոյ Սուլթան Պայազիտի հրապարակին վրայ: 1915, յունիս 15.- Պէյրութ: Հրատ. Սդ. Հնչակեան կուս. Նոր սերունդ Տիւրումի ուս. միութեան «Մարօ» մասնաճիւղ, 1957.- 53 էջ:

Բովանդ.՝ Քսաններու համառօտ կենսագրութիւնը: Փարամազ; Արամ Աչըզպաշեան; Երուանդ Թօփուզեան (բանուոր); Վահան Պոյաճեան (Ռուբէն Կարապետեան, Զըմըշկաճագի); Մուրատ Զաքա-

րեան (Յակոբ Ղազարեան); Աբրահամ Մուրատեան; Սարը Խաչիկ; Անկուտի Պետրոս; Արմենակ Համբար-
ծումեան; Տօթթ. Պէննէ (Տօթթ. Պետրոս Թորոսեան); Գարեգին Պողոսեան; Պողոս Պողոսեան; Յակոբ
Պասմաճեան; Գեղամ Վանիկեան (Վանիկ); Թովմաս Թովմասեան; Երեմիա Երեցեան; Յովհաննէս Տէր-Ղա-
զարեան; Գառնիկ Պօյաճեան; Մահալճիո; Կախաղաններու նախօրեակին: Ականատեսի վկայութիւններ;
Յարգանք մեր քսան նահատակներուն /Ժիրայր Թիֆլինճեան; Քսանը /Գրեց՝ Տիգրան Կամսարական;
Կախաղաններու իմաստը /Գրեց՝ Արսէն Կիտուր; Քսաններու ուղին մեզի առաջնորդ /Յրանդ Գանգրունի;
Քսաններուն դասը /Յակոբ Նորունի; Քսան անմահները /Ն. Բիւզանդացի; Սոցիալիզմի կառուցումը յիւրա-
քանջիրիս պարտականութիւնն է /Զ. Տիւզեան; Քսան Տիտաններուն /Վահան Արամեան; Յաւերժայիշա-
տակ քսաններուն /Ա. Խիսլեան; Քսաններու փառատունը կը ներշնչէ «Մարօ» եականները /Սարգիս Քիւրէ-
լեան; Մենք մեզի հետ /Սարգիս Խայեան:

627. ՆԱԹԱԼԻ ՇԱՅԱՆ. Երեք դաշնագրեր (Ալեքսանդրապոլի, Մոսկուայի եւ Կարսի)
(Բաղդատական զուգակշիռ).- Պէյրութ, 1957.- 132 էջ.- Տողատ. ծանոթ.- (Արարատ մա-
տենաշար թիւ 25):

Կազմակից է՝ Նաթալի Շահան. «Վերստին յաւելուած», Պէյրութ, 1957:

628. ՆԱԹԱԼԻ ՇԱՅԱՆ «Վերստին յաւելուած» (Լրացուցիչ «Ալեքսանդրապոլի դաշ-
նագրէն 1930 Կովկասեան Ապստամբութիւնները» գրքին): Ա. Տպագրութ. Պոսթոն, 1957.-
Բ. Տպագրութիւն, Պէյրութ, 1957 (Տպ. «Արարատ»).- 159 էջ.- Տողատ. ծանոթ.- (Մատենա-
շար «Արարատ») թիւ 24:

Կազմակից՝ Նաթալի Շահան. Երեք դաշնագրեր.- Բեյրութ, 1957:

Բովանդ.՝ Խատիսեանի տուածը; Վրացեանի տուածը; Երեւանի համաձայնագիր; Մոսկուայի
առաջարկները Երեւանի; Հ. Տէրտէրեանի յուշերէն; Երեւանի մէջ; Իրազէկի յուշերէն; Վրացեանէն «Յուշեր
մօտիկ անցյալից» /Ա. Վրացեան; Խատիսեանի յուշերէն՝ Կարօ Սասունիի յուշերէն /Կարօ Սասունի; Բեքիր
Սամիի հեռագիրը Երեւանի հանրապետութեան արտաքին գործերի նախարարութեան; Տիգրան
Բեզգատեանի հեռագիրը; Քեազիմ Գարե-Բեքիրի հեռագիրը /Գնդապետ Քեազիմ; Չիչերինի հեռագիրը;
Թելեֆօնով խօսակցութիւն մը Երեւանի եւ Թիֆլիսի միջեւ; Մուստաֆա Քէմալի հեռագիրը /Մուստաֆա
Քէմալ; Խատիսեանի հեռագիրը /Խատիսեան; Ալեքսանդրապոլի պատուիրակութեան հեռագիրը;
Հայաստանի կառավարութեան եւ Ալեքսանդրապոլի պատուիրակութեան խօսակցութիւնը; Խատիսեան
Դրօ խօսակցութիւնը; Սի դեկրետ; Ալեքսանդրապոլ-Երեւան, 3 դեկտ. 20թ., Ի՞նչ կ'ըսէ Ա. Կարինեան;
Վաւերագիրներու լոյսին տակ:

629. ՉԱՐԸԳ-ՂԱԶԱՐ. Յուշամատեան Բարձր Հայքի: Կարինապատում.- Պէյրութ, 1957
(Տպ. Մշակ).- 792 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ Քաղաքական եւ յեղափոխական շարժումները Կարնոյ մէջ: Թուրք կառավարութեան
քաղաքականութիւնը; Յեղափոխական խմորումները, 1880թ. էն յետոյ; Կուսակցութիւններու մուտքը եւ
գործունէութիւնը Կարնոյ հայութեան մէջ; Կարնոյ եւ դատի հայութեան արհաւիրքը, բռնագողթը եւ
կոտորածները 1914 օգոստ. 2-1915թ. աշունը; Արհաւիրքներէ եւ կոտորածներէ ճողոպրած կարինցիներու
վերապրումի եւ հաւաքման ճիգերը; Տարագիր մօր մը ողիսականը; Կարնոյ հանրային կեանքը՝ ռուսական
գրաւման շրջանին. 1916-1918 /Գրեց՝ Ե. Յ. Մելիքեան; Թորգոմեան անկախութիւն; Անդրանիկ փաշայի
մուտքը Կարին; Կարնոյ փառքերը: Համահայկական չափանիշով Քեռի, Արամ Արամեան, Արմէն Գարօ,
Վարդգէս; Անգեղակոթ գիւղի դէպքը; Քեռին Պարսկաստանի ազատագրական ճակատին վրայ; Արամ-
Արամեան-Աշոտ Թաթուլ; Արամի նամակը; Արմէն-Գարօ տոթթ. Գարեգին Փաստրմաճեան 1873-1923,
մարտ 27-ին; Հրանդ Փաստրմաճեան օտարներու աչքերով; «Տուրքախ»ը, (Յարութիւն Այվազեան); Արամ
Երկանեան; Տիգրան Խաչիկեան; Մեր «Արզուման»ը /Կ. Գևորգյան; Անտոն Գոշ; Խաչատուր Կերեկցեան:

630. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Այնթապի Հ.Յ. Դաշնակցութեան: 1898-1922 /Խմբ.՝ Գէորգ Յ.
Պարսումեան.- Հալէպ: Հրատ. Ջաւարեան միութեան, 1957 (Տպ. Տիգրիս).- 341 [4] էջ, նկ.
և 2 քարտեզ:

Բովանդ.՝ Մաս Բ. Հիմնադրութիւնը եւ հիմնադիրները; Նախասահմանադրական շրջան: 1898-1908;
Սահմանադրութիւնէն մինչեւ տարագրութիւն: 1908-1915: «Վարդանանք»-ի դէպքը; Կիլիկեան ջարդերը եւ
«Քէլլէճի»-ի դէպքը; Տարագրութիւնը; Տարագիրներու վերադարձէն մինչեւ Այնթապի պարպումը: 1919-
1922; Կռիւներու պատմութիւնը; Մաս Գ. Յուշեր; Դաշնակցութեան հիմնադրութիւնը Այնթապի մէջ /Ընկ. Ն.
Յակոբեան; Դաշնակցութեան հիմնադրութիւնը Այնթապի մէջ /Գրեց՝ Ընկ. Գէորգ Սվաճեան; Կազմակեր-
պութեան այլեայլ գործեր, գործիչներ եւ մասնակի դէպքեր /Գրեց՝ Ընկ. Ն. Յակոբեան; Այնթապ այցելող
գործիչներ: Յակոբ Պէքարեան; Խաչիկ Սէիսեան; Ժիրայր; Հաճի Կարապետ; Սիմոն Ջաւարեան; Վարդան;

Մարտին; Տիգրան Շամհուր; Մասնակի դէպքեր: Ձէթունի հետ կապուելու փորձ մը; Ձէթունէն յետոյ պտոյտ մը շրջաններու մէջ; Սարիատ; Սարիատի սեւ արարքը; Այցելութիւն մը Մարաշ; Սահմանադրութիւնէն յետոյ /ԸՆկ. Ն. Յակոբեան; Ատանայի կոտորածը եւ մեր ինքնապաշտպանութեան երեսփոխանական ընտրութիւնները; Դ.Յ. Դաշնակցութիւնը Այնթապի մէջ: 1908-1915 /Գրեց՝ ԸՆկ. Յովհ. Արարատեան; Կազմակերպական գործեր; Մեր փրփակականտը դպրոցներու մէջ; Ազգային իշխանութեանց հետ; Իթքիհատի հետ; Զինական գործեր; Համազասպ մարզական միութիւն; Վարդանանքի դէպքը; 18 փետր. 1909 /Պատմեց՝ Պ. Արամ Վարդանեան; Երբ Վարդանանքը կ'արգիլեն /Գրեց՝ ԸՆկ. Գրիգոր Պաղտասարեան; Դ.Յ. Դ.-ի լսարանը /Գրեց՝ Գ.Յ. Պարսումեան; Պայթումները Պազգալեանեցի Տան մէջ, յուլիս, 1909 /Պատմեց՝ Պր. Յովակիմ Պազգալեան; Պայթումը Պազգալեանեցի տան մէջ. 15-17 յուլիս, 1909 /Գրեց՝ ԸՆկ. Սարգիս Տէմիրճեան; Պայթումը Մազսուտեանեցի տան մէջ, նոյեմբեր, 1909 /Պատմեցին տիկին. Ովսաննա Տէրվիշեան եւ Մարիամ Թիթիւնճեան; Պայթումը Թօփճեանեցի խանութին մէջ, Հալէպ, դեկտեմբեր, 1909 /Պատմեց՝ ԸՆկ. Արմէն Թօփճեան; Տիգրան Շամհուր /Գ.Յ.Պ., Սարգիս Տէմիրճեանի արկածները 1915-1918; Ազգ. Ներսէսեան վարժարանի փակումը Ապրիլ 1910 /Գրեց՝ Գ.Յ.Պ. Համազասպ մարզական միութիւնը 1911 /Գրեց՝ Միհրան Գաթըրճեան; «Քաւառական»-ի ընտրութիւնները 1913 /Գրեց՝ Գ.Յ. Պ., Ինչո՞ւ կարելի չեղաւ դիմադրել քաղաքին մէջ 1915-ին /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; Ինչո՞ւ չկրցանք դիմադրել /Պատմեց Ա. Գալէմբերեան; Տարագրութենէ յետոյ; 1919-1922: Ինչպէս կազմուեցաւ զինուորական մարմինը /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; Ինչպէս կազմուեցաւ զին. կեդր. մարմինը /Գրեց՝ Գեորգ Սվաճեան; Ինչպէս կազմուեցաւ զին. կեդր. մարմինը /Գրեց՝ Ա. Գալէմբերեան; Գալէմբերեանի յուշերը; Զ.Կ.Ս.ի փետր.-մարտ ամիսներու գործունէության տեղեկագիրը; Տեղեկագիրը /Գ.Յ.Պ., Խմբապետներու անուանացանկը 25 յուն-15 նոյ. 1920; Զ.Կ. Ս. վերակազմութիւնը եւ ռամկավարներու քաջագործութիւնը արտագաղթի դէմ /Տ. Ներսէս քինյ. Թավուզճեանի; Հայերու չեզոքութեան խախտումը /Գրեց՝ Գ.Յ. Պ., Դաշնակցութիւնը՝ 1920 օգոստոսէ վերջ; Պարենաւորման գործը /Տ. Ներսէս; ԸՆկ. Սարգիս Պաղտոյեանի այցելութիւնը եւ վիճաբանական ժողով մը /Գրեց՝ Գ.Յ. Պ., 26 նոյեմբեր 1921-ի հաւաքոյթը /Գրեց՝ Գ.Յ. Պ., միջկուսակցական խորհրդակցութիւն մը եւ անօրինակ քուէարկութիւն մը /Գրեց՝ Գ.Յ.Պ., «Իմթիզաճ Գոմիսիոնու»ի Գ. հանդիպումը թուրքերու հետ /Յակոբ Գարամանուկեան; Մաս Դ. Դաշնակցութեան զոհերը: Ա. շարք: Ձոհերը կոիւներու ընթացքին: Եագուպ Ալլըզեան, 3 ապրիլ 1920 /Գ. Սվաճեան; Սողանը Պուճաղի քարտէսին բացատրութիւնը; Յարութիւն Նանէյեան, 4 ապրիլ 1920; Սողոմոն Ալապաշեան, 4 ապրիլ, 1920 /Գ. Ս. Միհրան Թերզիպաշեան, 20 ապրիլ, 1920; Մովսէս Քիլիճեան, 22 ապրիլ 1920 /Գ.Յ.Պ., Հմայեակ Գրաճեան, 16 մայիս 1920 /Գ.Յ.Պ., Ատուր Փոլատեան, 23 օգոստ. 1920 /Գ. Սվաճեան; Գրիգոր Մըխսեան, 29 սեպտ. 1920 /Գ.Յ.Պ., Գեորգ Թապալեան /Գ.Յ.Պ., Բ. շարք. Ձոհեր կոիւներէն դուրս: Ներսէս Խաչատուրեան (Խաչատուր Ներսո) 1879-1920 /Ն. Յակոբեան; Խորեն Վարժապետեան (1882-1920) /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; Թաթուլ Քիւփէլեան (1870-1925) /Գրեց՝ Գ.Յ.Պ., Տիգրան Փոլատեան (1876-1916) /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; Արմենակ Մազսուտեան (1883-1918) /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; Աւետիս Խանճեան (1883-1916) /Գրեց՝ Յովհ. Արարատեան; «Քէլէճի»-ի դէպքը /Գրեց՝ Գ.Յ.Պ., Նազարէ Զավուշի մահը Մարաշի բանտին մէջ: Բժ. Յովսէփ Մահտեսեանի վկայութիւնը /Գրեց՝ Ն. Յակոբեան; Այնթապի հայութիւնը եւ հայ ազատագրական շարժումը /Ն. Յակոբեան; Պաղտատի-Կիլիկիա /Գ.Յ.Պ., Բարսեղ Շահպազի անցքը Այնթապէն /Գրեց՝ Երուանդ Տէր Մեսրոպեան; Մաս Զ. Սփյուռքի մէջ: Այնթապցի դաշնակցականներ սփյուռքի մէջ:

631. ՍԱՍՈՒՆՑԻ Մ. Սեւ օրագիր.- Պէյրութ, 1957 (Տպ. Սեւան).- 291 էջ:

Բովանդ. Պատերազմը կը ծագի [1915թ.]; Կոմիտաս վարդապետի մօտ; Գըսմը-Սիասի բանտին մէջ...; Դէպի աքսոր; Աքսորի մէջ; Գոնիայի բանտին մէջ; Պոզանթիի մէջ; Դէպի Թարսուա; Իսլահիէի բանտը; Հալէպի բանտին մէջ; Դէպի Տէր-Ձոր; Դէպի Մեսքենէ...; Մուրատ [Աքսորվածների կայան]; Հայութեան վերջին գողգոթան՝ Մուրատ; Դէպի Ռազգա; Ռազգայի մէջ; Դէպի Մեսքենէ; Մեսքենէի մէջ; Տէր Հաւուր գիւղի մէջ; Ազատութեան մէջ; Հալէպի մէջ; Պոզանթիի մէջ; Դէպի Պոլիս; Պոլիս; Հայաստանի մէջ; Դէպի հայրենիք; Պաթումի մէջ; Թիֆլիսի մէջ; Ալեքսանդրապոլի մէջ; Թալինի ժողովը [1920թ.]; Երեւանի մէջ; Պատկեր մը Տէր-Ձորէն; Դէպի ռազմաճակատ; Կարսը ծախուած է; Տարագրութեան մէջ; Նորեն Պոլսոյ մէջ; Վիեննայի մէջ; Փրակայի մէջ; Փարիզի մէջ; Նովէ Պենաթքիի մէջ; Հալէպի մէջ; Դարձեալ Փրակայի մէջ; Դէպի Արեւելք; Թեհրանի մէջ; Պաղտատի մէջ; Վերջին կայանիս՝ Պէյրութի մէջ:

632. ՍԻՐՎԱՐԴ. Արամ Աչըզապշեան; (Հերոս Փոքր Հայքի): Կեանքն ու գործունէութիւնը.- Փրավիտէնս, 1957.- 157 էջ:

Բովանդ. Փոխան յառաջաբանի /Ս. Հրազդան; Հերոսին ծննդավայրը-Արաբկիր; Պոլսոյ առաջին ցոյցը; Ցոյցին արձագանգը զաւառներու մէջ; Հանդիպում ժիրայրի հետ; Շապին Գարահիսարի մէջ; Պատմական ժողովը; 1895-1896-ի ջարդը; Համաժողովրդական պատրաստութիւն [Հնչակյան կուսակցության]; Արտասահմանի մէջ; Կրկին Պոլսոյ մէջ [1908թ.]; Ազգային սահմանադրութիւնը; Իթքիհատ-իթիլաֆ; Հողային հարց; Զինուորական ծառայութիւն; Դէպի կախաղան:

633. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ Ի. ԲԺ. Երկերի ժողովածու: 6 հատորով.- Թեհրան, 1952-1957 (Տպ. «Սողերն»).

Հտ. 6. Հայկական գոյամարտը: Մեր ցեղի դառնադէտ անցեալի սեղմ պատմութիւն.- 1957.- 644 էջ:

Բովանդ.՝ Հայկական հարցը պատմութեան լուսարծակի տակ; Թրքահայութեան գոյավիճակը պատմութեան ծեգերին; Բալկանեան պատերազմը եւ հայկական խնդիրը; Տաճկահայ յեղափոխութեան ծնունդը եւ վախճանը; Ցոյցերը Պօլսում: Բանկ Օտօմանի գրաւումը; Սուլթան Աբդուլ Համիդի մահափորձը; Գում-Գաբուի ցոյցը; Սասունի երկրորդ ապստամբութիւնը; Ջարդը; Ռուս ցարական կառավարութեան դաւադիր ծեռքը; Եւրոպական դիպլոմատիկան եւ մեր դատը; Հայ ժողովրդի վիճակը առաջին մեծ պատերազմից առաջ Տաճկահայաստանում եւ Ռուսահայաստանում; Առաջին մեծ պատերազմը եւ Հայկական եղեռնը; Ռուսական մեծ յեղափոխութիւնը եւ Հայկական հարցը; Հայկական գոյամարտը; Հայաստանի Հանրապետութիւնը; Մայիսեան ապստամբութիւնը; Հայաստանը՝ հաշտութեան համաժողովից յետոյ [Սևրի]; Լեւոն Շանթի պատուիրակութիւնը; Հայաստանի խորհրդայնացումը; Երկրորդ միջազգային պատերազմը եւ ֆաշիզմը; Ի՞նչ է մտածում տարագրութիւնը հայրենիքի մասին; Յաղթութիւնը եւ Հայաստանի կանչը իր զաւակներին; Պարսկահայութիւնը եւ հայրենիքի սերը: «Յաւելուած»: Իրանն ու Հայաստանը; Հայ ժողովրդի տարագրութիւնները; Պարսկահայ տարագրութիւնները; Պարսկահայ տարագրութեան կեանքը պատմութեան լուսարծակի տակ; Իրանահայութեան վերելքը; Տարագրութեան ճակատագիրը:

1958

634. ԱԼԻՍԱՆԵԱՆ Ս. Տ. Հայկական գործերի կոմիսարիատի գործունէությունը (1917-1921).- Ե.: Հայպետհրատ, 1958.- 154 էջ, 2 թ.դիմանկ.:

Բովանդ.՝ «Թուրքահայաստան»-ի մասին դեկրետի ընդունումը Սովետական Ռուսաստանի ժող. կոմսովետի կողմից; Հայ գաղթականությունը և կոմիսարիատի օգնությունը նրան; Կոմիսարիատը և գաղթականների հայրենադարձությունը; Քաղաքացիական պատերազմին հայ աշխատավորության մասնակցության մասին; Հայկական գործերի կոմիսարիատի մասնակցությունը հայ բուրժուանացիոնալիստական կազմակերպությունների լիկվիդացման գործում:

635. ԽԱԹԱՆԱՍԵԱՆ ԵՐ. ԲԺ. Հ. Յ. Դաշնակցութեան օրուայ իմաստը.- Գահիրէ, 1958 (Տպ. «Յուսաբէր»)- 22 էջ.- («Յուսաբէր», Մատենաշար թիւ 87):

Բովանդ.՝ Ի՞նչ է Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը; Հայութիւնը ծնողն է Հ.Յ. Դաշնակցութեան; Սփիւռքը ու բուլշեւիզմը; Ռուսիոյ մէկուկէս միլիոն հայութիւնը; Ափիւռքը եւ էջմիածինը; Հայութիւնն ու արար աշխարհը:

636. ԿԵՆՃԵԱՆ Ա. Սոց. Դէմ. հնչակեան կուսակցութիւնը եւ Կիլիկիեան ինքնավարութեան աքթը: (Կիլիկիեան յուշեր՝ պատմութեան համար): 1919-1921.- Պէյրութ, 1958 (Տպ. «Արարատ»)- 325 էջ.- («Արարատ»-ի մատենաշար թիւ 27):

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի տեղ; Մաս Ա. Կիլիկիա՝ զինադադարի վաղորդայնին; Մաս Բ. Դէպի օգոստոս 4-ի աքթը; Մաս Գ. Քննադատութիւններ: Հանրային կարծիքը յեղափոխութեան պատրաստելու համար (1920 մայիս 7-մայիս 21); Մաս Դ. Քննադատութիւններ: Ֆրանսական քաղաքականութեան սխալները; Դէպի յեղափոխութիւն (Յունիս 12-յուլիս 31, 1920); «Գործոն իրականութիւն»; «Դամոկլեան սուրը»; Թուրք ցեղին պատասխանատուութիւնը; Պաշարման վիճակ: Ֆրանսական իշխանութեան իրաւական գործունէութիւնը; Գործողութեան թաքսիք; «Օրինական անհրաժեշտութիւններ»; դիւանագիտութիւն եւ փոքր ազգեր; Գերագոյն խորհուրդէն ներս; Մաս Ե. «Աքթ»էն ետք: (1920 օգոստոս 4-հոկտեմբեր 1): Կիլիկիոյ անկախութեան հռչակումը; Մաս Զ. Աղէտը Ախարըճա, Շար. Հաճըն; Հաճնոյ անկումը; Մաս Է. Դէպքեր եւ դէմքեր; Կուսակցական հարցեր; Ճշգրիտ լուրեր Կիլիկիայէն; Մաս Ը. Սեկնում Կիլիկիայէն; Մաս Թ. Յաւելուած: 1919; Իրենց գլուխով պատասխանատու: [Ադանայի հանձման մասին]; 1921; Թիւ 264 որոշմնագիր որ կը կարգադրէ օտարականներու մուտքը Կիլիկիա; Կոչ Կիլիկիոյ հայութեան:

637. ՄԵՐ ԳԻՒՂԸ ԴԱՏԵՄ: (Հին եւ նոր ժամանակներուն) /Խմբ. եւ յառաջաբ.՝ Գ. Մխիթարեանի.- Պոսքըն: Հրատ. Դատեմի լուսավորչ. ուսումնասիրաց ընկերութեան, 1958 (Տպ. Հայրենիք).- 256 էջ:

Բովանդ.՝ 1895-ի կոտորածը եւ Դատեմ /Պետրոս Հէպոյեան; Դատեմցին՝ 1895-ի եղեռնի օրերուն /Գրեց՝ Պօղոս Տէր-Սիմասեան; Հայկական եղեռնի նախօրեակին (1914-15) /Արտաշէս Վարժապետեան; Երկրորդ այցելութիւն Դատեմի /Գաբրիէլ Մ. Գաբրիէլեան; 1914-15-ի Դատեմի տեղահանութիւնը /Պօղոս

գալուստեան; Պատկերներ՝ յեղաշրջման նախօրեակին /Ասատուր 3. Սենծոյեան; Պատկերներ եղեռնի օրերէն /Առաքել Դերոյեան; Առանց կրակի կ'այրէր Զաֆըզ; (Յուշեր դժոխային օրերէն) /Գրեց՝ Տարագիր մը; Արիւնի եւ սուգի օրերէն... Պօղոս Ուլու Զոճեանի (Քեռի) յիշատակին /Յովհաննէս Տէր-Յովհաննէսեան:

638. ՄՕԶԵԱՆ Լ. Աքսորականի մը ողիսականը: (Սեւ օրու յիշատակներ).- Փարիզ, 1958 (Տպ. «Պայքար»-ի).- 115 էջ:

Բովանդ.՝ Քաղաքական մթնոլորտը աքսորէն առաջ [1913թ.]; Առաջին ձերբակալութիւնս [Պոլսում 1915թ.]; Գազանին ճանկերը սկսան սեղմուիլ [Իզմիրի բանտում]; Ջընտան մը Գոնիայի մէջ; Գոչիիսարի մէջ բարեկամներ եւ զուր յոյսեր; Դէպի դժոխքի ճամբաները [Տարագրություն]; Փախուստ դէպի կարաւանները Էրէլիի մէջ; Փախստական Տարսոնի մէջ; Զանդիպում ազնիւ հայերու; Պօզանթի-Պէլէմէտիկ երկաթուղա-գծին վրայ; Կրկին դժոխքին ճամբուն վրայ; [Դէպի Տարսոն]; Կեանքի եւ մահուան միջեւ; Փախուստ Ատա-նայի պատերազմական ատեանի բանտէն; Բախտաւոր հանդիպում մը Զալէպի կայարանը; Երուանդ Օտեանի հետ Զամայի մէջ; Կրկին հալածանք Զամայի մէջ; Քաղաքէն դէպի գիւղերը եւ վերջապէս ազատութիւն:

639. ՇԱՊՈՒՅԵԱՆ 3. Պատմութիւն Քօսիէ կամ Քէօսքէ գիւղին /Գրի առաւ Յարութիւն Խ. Շապուիեան.- Լոպէլ, 1958.- 192 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ 1895-ի հայկական վեց վիլիաթներու ջարդը; Թուրքիա եւ հայ կամաւորական շարժումը; Մարդկային կեանքի կորուստ [1914թ. օգոստ.-1915 հուլիս]; Ամերիկա համաշխարհային պատերազմին մէջ եւ քեօրեցիները:

640. ՊԱՐՍԱՄՅԱՆ Վ. Զայ ազատագրական շարժումների պատմությունից: Ուսումնա-սիրություն և փաստաթղթեր. ծանոթագրութ., անձնանունների ցանկ, տեղանունների ցանկ, էջ՝ 179- 276.- Ե.: Զայպետիրատ, 1958.- 276 էջ:

Բովանդ.՝ Վլ. առաջին. Զայ ազատագրական շարժումների զարգացման էտապները և գլխավոր ուղղությունները; Սոցիալ-տնտեսական և կուլտուրական կյանքն Ալեքսանդրապոլում XIXդարի կեսերին; Վլ. երկրորդ. Ազատագրական առաջին խմբակներն Ալեքսանդրապոլում և Ղարաքիլիսայում:

641. ՏԵՐ-ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ Մ. Յուշեր եւ խոհեր.- Վենետիկ; Ս. Ղազար, 1958.- 211 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս առաջին. Մեր ընտանիքի եւ յարակից պարագաներու մասին [1878թ.]; 1896 աղետալի թւականը եւ մեր ընտանիքի վիճակը: [Վանի կոտորածը]; Վանի հայ կուսակցականները; Դաւոյի մատնութիւն; Թրքական սահմանադրութիւն; Զամաշխարհային Ա. պատերազմը; Վանի երեսնօրեայ կռիւ-ները եւ մեր ընտանիքի վիճակը; Վանի ռուսական գրաւումը; Վանի գաղթը; Մասն երկրորդ. Մակիէվկայի մեր կեանքը եւ պատահարները; Ռուսական յեղափոխութիւնը եւ անոր հետեւանքները; Մեր պատրաս-տութիւնը եւ մեկնումը Ռուսաստանէն [1932-1933 թթ.]; Մասն երրորդ. Տասն եւ մէկ տարիներ Թէրանի մէջ:

642. ՔԻԻԹՆԵՐԵԱՆ Զ. Մեր իրաւունքները եւ պահանջները.- Փարիզ, 1958 (29 նոյեմբ.).- 6 էջ:

Բովանդ.՝ Բաց նամակ ամերիկեան մեծ ժողովուրդին եւ ամերիկեան աւետարանական եկեղեցիի հովիւներուն /Խումբ մը ընկ. կողմէ Զարմայր Քիւթներեան; Բաց նամակ ռուս ժողովրդի ազնիւ զաւակներուն /Խումբ մը ազգային. կողմէ՝ Զարմայր Քիւթներեան; Կոչ հայ ժողովրդին /Խումբ մը ազգային. կողմէ Զայրմայր Քիւթներեան:

1959

643. ԱԶԳԱՅԻՆ հերոս Զօր Անդրանիկ.- Պէյրութ, 1959.- 433 էջ.- («Արարատ»ի մատե-նաշար թիւ 29):

Բովանդ.՝ Ներկայ հրատարակութեան առթիւ /Միհրան Մ. Սէֆերեան; Անդրանիկի կենսագրական գի-ծերը; Անդրանիկ Պոլսոյ մէջ; Անդրանիկ Պաթումի մէջ; Անդրանիկ Սասունի մէջ; Զօր Սմբատի յուշերէն; Աղթամարի կռիւը; Տիլիմանի ճակատամարտը; Վանի հերոսամարտը եւ Տիլիմանի ճակատամարտը; Դատվանի ճակատամարտերը եւ ընդհանուր նահանջը; Պիթիզի գրաւումը; Անդրանիկ պաշարուած; Բանակը կը լքէ ռազմաճակատը; Դէպի Կարին; Կարսի մէջ; Դաւադրութեան պոչը կը սկսի երեւիլ; Անդրա-նիկ կը մտնէ Կարին; Կարնոյ ընդհանուր վիճակը; Իշխանութիւնները Կարնոյ մէջ; Բերդերը; Մթերանոցը; Ա. եւ Դ. գունդերը; Անգլիացի սպաներ կը հասնին Կարին; Թուրքերու դաւադրութիւնները; Թորգոմ կը մեկնի ճակատ; Պիթիզի գիծը; Իլի ճայի դէպքը; Վէհիպ փաշայի նամակէն քիչ առաջ; Փակագծի մէջ; Վէհիպ

փաշայի նամակը; Անդրանիկի պատասխանը; Վերջին ճակատամարտին օր մը առաջ; Վերջին ճակատամարտը; Ջինուորական ժողովը; Անդրանիկ Ախալքալաքի մէջ; Անդրանիկ Ղարաբաղի մէջ; Անդրանիկ Աւարայրի դաշտին վրայ ; Անդրանիկի մահը; Սուրը; Շեֆը; Ժողովուրդը եւ հերոսականը; Հայրենիքի սէրը /Գրեց՝ Սուրեն Պարթեւեան; Անդրանիկ: [Բանաստեղծութ.] /Սիւսանթո; Անդրանիկի հեռատեսութիւնը: Գարօ Փաստրմաճեանին խոստովանութիւնը; Պատմութեան համար: Կարինը, Վանը, Պիթլիսը պահելու Անդրանիկ-Սմիթ ծրագիր մը; Շահեկան տեսակցութիւն զօրավար Անդրանիկի հետ; Մաս Բ. Զօր Անդրանիկ Զօր. Սմբատի յուշերուն մէջ (1900-1914) /Գրեց՝ Սկրտիչ Երիցանց

Բովանդ.՝ Զօր. Սմբատի յուշերէն; Ռէս Օհանի ողջակիզումը; ողբ առեւանգեալ աղջկայ մօր /Գոմերու Ղուկաս վարժապետ; Մեր հանդիպումը Անդրանիկին; Առաքելոց Վանքի կռիւները; Ղաւադրութիւն մը Անդրանիկի դէմ; Օրհասական պայքարը; Քոփի կռիւը; Մերկերի կռիւը; Տերգէվանքի կռիւը; Կուրաժութիւն կռիւը; Շամիրամի կռիւը; Շամիրամի հերոսամարտը (օգոստ. 11, 1904, դշ. (հին տոմար յուլիս 29)) /Արշակ Սաֆրատեան; Դէպի Վան; Սիիրանական շարժումը; Գեորգ Զավուշի սպաննութիւնը; Մաս Գ. Զօր. Անդրանիկ ընկ. Արսէն Կիտուրի յուշերուն մէջ: Թիֆլիսի մէջ; Արեւմտահայ խորհրդի գրասենյակը; Արեւմտահայ խորհրդի առջեւ; Զօր. Թորգոմի մօտ; Օրուան կացութիւնը; Դէպի տուն; Մորաքրոջս որդւոյն սպաննութիւնը; Քիւրտ Ղաչոյի ելոյթը; Բանակցութիւններ քիւրտերու հետ; Դաշինքին խզումը; Թրքական բանակը կը մօտենար; Ծննդավայրիս հրդեհումը; Կայարանին հրդեհումը; Դէպի Իզդիր; Արագածի փէշերը; Դէպի նոր Բայազետ; Նոր Բայազիտ; Անդրանիկի դերը այդ օրերուն; Անդրանիկ փաշայի մօտ; Դրուագներ Անդրանիկի անձնական կեանքէն; Պողազ Քեսենի անցքը; Նախիջեւանի մուտքը; Զուլֆայի կամուրջին անցքը; Խուզարկութեան պաշտօն մը; Յարձակումը Խոյի վրայ; Սմբատի մագապուրծ ազատումը; Խոյի կռուին հետեւանքը; Անդրանիկէն բաժանումս; Դժգոհութիւնը թրքահայ գաղթականութեան մէջ; Արեւմտահայ համագումարին աշխատանքները:

644. ԱՆՈՅՇ ԱՐՄԷՆ. Արեան ճանապարհով.- Հալէպ, 1959 (Տպ. Արեւելք).- 195 էջ, դիմանկ.

ճանապարհորդական և մանկության հուշեր Մեսքենից, Ռազգայից, Սապգայից, Տեր զորից, Հետիտեյից, Ռաս-էլ-Այնից

645. ԲԱԲԱԼԵԱՆ Ա. ԲԺ. Էջեր՝ Հայաստանի անկախութեան պատմութիւնից: [1918 թ. մայիս.- 1919թ. հունիս].- Գահիրէ, 1959 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 55 էջ, դիմանկ.- (Մատենաշար «Յուսաբեր» թիւ 96):

646. ԲԱԴԱԼՅԱՆ Խ. Հ. Հայաստանը ռուս-թրքական պատերազմում (1877-1878թ.).- Ե.: Հայպետհրատ, 1959.- 154 էջ, 7թ. իլ., 1թ. քարտեզ., ռուս. փաստաթղթ.:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Արևմտյան Հայաստանի ծանր դրութիւնը և մեծ պետությունների դիրքը 1877-1878թթ. ռուս-թուրքական պատերազմի նախօրյակին; Հայերի մասնակցությունը պատերազմին; Արևմտյան տերությունների հակահայկական քաղաքականությունը Բեռլինի կոնգրեսում; Փաստաթղթեր:

647. ԹԻԻԹԻՆՃԵԱՆ Խ. Բիւրոյական սնանկութիւնը եւ իրաւ դաշնակցութեան ուղին: (Արաբական աշխարհի վերջին դէպքերու լոյսին տակ).- Պէյրուս, 1959 (Տպ. Սեւան).- 120 էջ:

Բովանդ.՝ Մասն երկրորդ. Գլ. Առաջին. Մերձաւոր Արեւելքի հայութիւնը եւ բիւրոյական դաշնակցութեան խաղցած տխուր դերին աղէտալի անդրադարձները՝ Կիլիկեան կաթողիկոսական տաճնապին, միջկուսակցական պայքարներուն, եւ հայ-արաբ բարեկամութեան վրայ, արաբական աշխարհի նոր կացութեան լոյսին տակ:

648. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ՅՈՎՀ. Պատմութիւն հայ Տոմարձայի: Տեղագրական-պատմագրական-ազգագրական /Պատմագրեց՝ Յովհաննէս աւագ սարկ. Տոմարձացի: Հտ. Ա-Գ.- Պէյրուս; Հրատ. Տոմարձացի պատմութեան հրատարակչ. կեդր. յանձնախումբ, 1959-1969 (Տպ. Սեւան).

Հտ. Ա. 1959.- 31 էջ հայկ. էջագր., 838 էջ, նկ., դիմանկ., մանրանկարչ.

Բովանդ.՝ Մասն Ե. Օսմանեան թուրքերու տիրապետութիւնը: Հայ եւ թուրք յարաբերութիւնները եւ թուրքի խարականութեան ոգին; Ապստամբական շարժումներ եւ բարենորոգումներ; Հայկական հարցը եւ անոր անփառունակ վախճանը; Հայեր որպէս անփորձ դիւանագետ:

649. ՀԱՅԿ ՎԱՐԷ. Խարբերդ եւ անոր ոսկեղէն դաշտը: Յուշամատենան ազգային-պատ-

մական-մշակութային եւ ազգագրական /Աշխատասիր. եւ կազմ.՝ Վահէ Դայկ.- Նիւ-Եորք, 1959.- 1500 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս. 10. Մեծ եղեռնը խարբերողի մէջ 1915-ի անիծապատ թուականներուն; Էնվեր փաշա խարբերողի մէջ; Միսիոնարներու գործունէութիւնը տարագրութեան ատեն; Բողոքականներու եւ կաթոլիկներու աքսորէ գերծ մնալու հրամանին խաբէութիւնը; Ժողով մը խարբերողի ամերիկեան-հիւպատոսարանին մէջ; Սովը; Փակում խարբերողի ամերիկեան հիւպատոսարանին /Գրեց՝ Յարութիւն Փէքմէ-գեան; Ֆրանսիական գոլէճի միսիոնարութեան դիրքն ու ճակատագիրը: (Փէռ Լուիի յիշատակներէն քաղուած տօքթ. Գ.Կ. Կարոյեանէ); Տերսիմ՝ փրկութեան ճանապարհի մը; «Կապոյտ գիրքը» հայկական կոտորածներու մասին; Քանի մը գազանային էջեր; Վերջին էջ ելից հայոց եւ Մուսթաֆա Քէմալի Միլլի շարժումը խարբերողի մէջ; Ուտրօ Ուիլսըն եւ Դայաստան; Մուսթաֆա Քէմալի Միլլի շարժումը; Գիւտ եպս. Միսի-թարեանին ներկայութիւնը խարբերողի մէջ իբրեւ վերջին առաջնորդ (1920-1923); Վերջին էջ խարբերողի հայոց արտագաղթին; Որբերու հաւաքման գործը եւ Արտաշէս Դամբարձումեան; խարբերողի դաշտին երիտասարդութիւնը հայ կամաւորական շարժման մէջ:

650. ՄԱՏԱՂԵԱՆ Թ. Մ. Յուշամատենան Թոմարգայի.- Պէյրութ, 1959 (Տպ. կ. Տօնի-կեան).- 627 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Գլ. ժե. Յեղափոխական գործիչներու այցելութիւնները: Ս. Սապահ-Գիւլեան; Անմոռաց օրեր/Սիրվարդ; Թոմարգացի հնչակեան կուսակցութեան մասնաճիւղը; Ղազար Ղազարեան (Մարգալետ); Գլ. ժՁ. Թոմարգայի արտագաղթը; Առաջին համաշխարհային պատերազմին ամերիկեան բանակին կամաւորական ծառայող Թոմարգայի զինուորներ 1917-1919; Մաս Բ. Դայոց դժոխքը եւ Թոմարգան; 1915-ի տեղահանութեան օրերէն /Գրեց՝ Վահրամ Տէր Վարդանեան; Երկու անգուզական եկեղեցականներու նահատակութիւնը; Դաճընի քաջամարտիկներ Թորոս եւ Նազարէթ եղբայրներ; Կովկասեան կամաւորական շարժումը (Ռէյօն եւ շրջակայքը); Թոմարգացի կամաւորները եւ Արարայի ճակատամարտը; Դարիւրապետ Յարութիւն Տէտեան; Գալուստ Տէտեան (Արիանեան); Սիւրան Գալայճեան; Յարութիւն Պարութեան; Սիմոն Թագուշեան; Արամ Զորապաճեան; Յովհաննէս Պօյաճեան; Արամ Գալֆայեան; Բարսեղ Զիրզինեան (Դնչակ); Դաճի-Էմմի Զիրզինեան; Արշակ Քաթիպեան:

651. ՊԱԼԱՔԵԱՆ Գ. եպիսկ. Դայ գողգոթան: Դրուագներ հայ մարտիրոսագրութենէն.- Վիեննա, 1922 (Տպ. Միսիթարեան)

Դտ Բ. Պեռլինէն դէպի Տէր Զօր-Փարիզ, 1959 (Տպ. Արաքս).- 276 էջ, դիմանկ., 1 ծալվ. թ. քարտեզ

Բովանդ.՝ 1916 ապրիլէն մինչեւ 1919 յունվար: Փախստականի մը կեանքը; Մաս Ա. Դայութեան բեկորներն Ամանոսի լեռներուն մէջ; Գերման զինուորականներու ընթացքը Ամանոսի մէջ աշխատող հայերու հանդէպ; Տասնեակ հազարաւոր հայ կիներու կարաւաններ Ռէս Իւլ անապատներուն մէջ; Ամանոսի երկաթուղիի շինութեանց մէջ աշխատող հայերու տարագրութիւնը եւ սպանդը; Արեան ճապաղիքը Պաղչէ-Մարաշ ճամփուն վրայ; Քութ-էլ-Ամարայի անգլիացի զերիներու անապատի տառապանքը; Իսլամացման բռնի ձեռնարկ. փախուստ Պաղչէ Ինճիրլի; Մաս Բ. Դայութեան բեկորները Տաւրոսի լեռներուն մէջ; Զաւէն պատրիարքի տարագրութիւնը Պոլսէն դէպի Պաղտատ; Դայ աքսորականներու բանակը Գոնիայի եւ Պոզանթիի մէջ; Փախուստ Պէլմէնտիկէն Ատանա; Մաս Գ. Ատանայի մէջ 1917 յունուարէն մինչեւ 1918 սեպտեմբեր: Դայոց ընդհանուր կացութիւնը 1917 սկիզբը; Մնացորդ հայութեան վիճակը Ատանայի մէջ; Դայութեան ընդհանուր կացութիւնը 1918 սկիզբը; Թուրք բանակին խուժումը դէպի Կովկաս եւ Սարտարապատի հայոց յաղթանակը; Դայ Դանրապետութեան հռչակումը; Անգլիական յաղթական բանակը կը գրաւէ Դամասկոսը եւ կը քալէ դէպի Դալէպ: Արարայի ճակատամարտը; Թուրքերու ազգային ուխտը վերապրող մնացորդ հայութիւնը եւս բնաջնջելու: Տէր-Զօրի հայոց ընդհանուր կոտորածը; Զինադադար դաշնակից նաւատորմին յաղթական մուտքը թուրք մայրաքաղաքը; Պոլսոյ ընդհանուր կացութիւնը զինադադարի վաղորդայնին; Անդարծ մեկնում Թուրքիայէն; Պոլսէն դէպի Փարիզ:

652. ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ Ա. Սովետական Ռուսաստանի օգնութիւնը Դայաստանին: 1920-1925թթ.- Ե.: Դայպետհրատ, 1959.- 132 էջ:

653. ՎԵՐԴԵԱՆ Ա. Յուշեր /Գրի առաւ՝ Դայկ Աճէմեան.- Թեհրան, 1959 (Տպ. «Ալիք»)- 164 էջ:

Բովանդ.՝ Դայ յեղափոխական դաշնակցութեան մէջ [Բաքվում]; Զինուորական ծառայութիւն; Դէպի Շուշի; Դայ թաթարական ընդհարումները Շուշի քաղաքում; Դամազասպի մօտ; Ռուս նաչալնիկի ահաբեկումը; Շուշի բանտում; Աքսոր դէպի Սիբիր; Դէպի Իրան; Դէպի Բագու; Դայ կամաւորական շարժումը; Դէպի ռազմաճակատ; Դէպի Վան; Մոլլա Գասըն Ամկուրերդ եւ Զեւին գիւղերի կռիւները; Դէպի Բիթլիս; Վան-Վասպուրականի հայութեան նահանջը; Դէպի Սալմաստ; Դարծեալ յառաջ դէպի Վան եւ

Բիթլիս; Ղարաբաղում; Անգլիացիները Ղարաբաղում; Ղեպի Երեւան եւ վերադարձը; Փետրուարեան համա-
ժողովրդական ապստամբութիւնը; Նահանջը եւ մեր ճանապարհը; Ղեպի Իրան-Թաւրիզ:

654. ՓԱՇԿԵԱՆ Ս. Անցեալի յուշերէս: (Պատկերազարդ): Վկայութիւններ, կեանքի
դրուագներ, պատմութիւններ եւ այլն.- Պէյրութ, 1959.- 160 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ. Թէ ինչպէս տարագրութենէ ազատուեցայ; Արկածներ-փորձութիւններ եւ հետաքրքրական
դէպքեր; Բանտի այցելութիւն (Պէթետտին); Պաղեստին եւ Եգիպտոս ճամբորդութեանս յուշերէն; Կիպրոսի
յիշատակներէն:

1960

655. ԴԱՇՏԵՆՑ Խ. Խողեղան: Վեպ: 2-րդ հրատ /Խ. Տոնոյան.- Ե.: Հայպետհրատ,
1960.- 583 էջ, 1 թ. դիմանկ.:

656. ԹԱԹԱՐԵԱՆ Մ. Կամաւորին մը յուշերը /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեան.-
Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ.- Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 44 էջ.-
(Մատենաշար ապրիլեան Եղեռնի թիւ 7):

657. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Ա. (Հարեմց). Արևելքի ժողովուրդների առաջին համագու-
մարը.- Ե.: Հայպետհրատ, 1960.- 66 էջ:

Բովանդ. Համագումարի հիմնական որոշումները: Համագումարի բացումը; Ազգային-գաղութային
հարցի քննարկումը համագումարում; Ազրաբային հարցի քննարկումը համագումարում; Սովետական
շինարարության հարցերը համագումարում; Կանանց դրությունը Արևելքում; Համագումարի մանիֆեստը
և ուղերձը [ուղղված Եվրոպայի, Ամերիկայի և Ճապոնիայի բանվորներին]; Պրոպագանդայի ու
գործողության մշտական խորհրդի աշխատանքների մասին; Արևելքի մշտական խորհրդին վերաբերող
փաստաթղթեր:

658. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐՅԱՆ սոցիալիստական մեծ ռևոլուցիան և սովետական իշխանու-
թյան հաղթանակը. Հայաստանում: Փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու /Խմբկող.- Ա.
Մ. Մնացականյան և ուրիշն.- Ե.: ՀՍՍՌ ԳԱ, 1960.- 643 էջ:

Բովանդ. Բաժին երրորդ. Դաշնակների կառավարության և օտարերկրյա ինտերվենտների հակաժո-
ղովրդական քաղաքականությունը Հայաստանում և աշխատավորների պայքարը իրենց ազատագրման
համար: (1918թ. մայիս-1919թ. դեկտեմբեր); Բաժին չորրորդ. Ռևոլուցիոն շարժման հետագա ծավալումը
Հայաստանում; Մայիսյան զինված ապստամբությունը; Հայաստանի աշխատավորների պայքարը
մայիսյան ապստամբության ճնշումից հետո: (1920թ. հունվար-նոյեմբեր); Կարեւոր իրադարձությունների
ժամանակագրություն: (1917թ. փետրվար-1922թ. փետրվար):

659. ՂՈՍԷՅՆ ԷԼ ՖԱՅԷԶ. Հերոսական հայութեան անցեալէն: Ջարդերը Հայաստանի
մէջ: (Ականատեսի վկայութիւններ) /Թարգմ. եւ ծանոթագր. հրատ.- Գր. Պասմաճեան.-
Գահիրէ, 1960 (Տպ. Նոր Աստղ).- 71 էջ.- (Մատենաշար «Մշակոյթի բարեկամ»ի թիւ 1):

Բովանդ. Յառաջաբան /Ֆայեզ էլ Ղոսէին; Օսմանեան կառավարութեան յայտարարութիւնը; Ջօհրապ
եւ Վարդգէս [երեսփոխաններ Օսմանեան խորհրդարանում]; Բանտին մէջ [Տիգրանակերտում];
Բողոքականներու, քաղղէացիներու եւ ասորիներու ջարդը; Ջարդերու տարբեր ծեւերը; Քիւրտերուն ըրած-
ները; Քիւրտ մը որ միակը 50 000 հայ ջարդուած է; Տիգրանակերտի երիտ. թուրք մանկավարժի մը
ըսածները; Հայերու փոխակերպումը քիւրտերու եւ անոնց նկարներուն առաքումը; Կ. Պոլիս; Թրքացած
հայուհիներ; Գերմանացիները եւ հայերը; Սուլթանին հրամանը; Վիճակագրութիւն ջարդուած հայեր:

660. ՃԱՄՊԱԶԵԱՆ Բ. Պատանի կեանքի մը պատմութիւնը /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ.
Բախտիկեան.-Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլի-
կիոյ).- 50 էջ.- (Մատենաշար Ապրիլեան Եղեռնի թիւ 4):

661. ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ Վ. Ձեյթունի հորոսամարտերը.- Ե.: Հայպետու. մանկիրատ,
1960.- 116 էջ:

Քովանդ. ՝ Հարստահարությունները և ազգային ճնշումները Արևմտյան Հայաստանում և Կիլիկիայում XIX դարի երկրորդ կեսին; Ձեյթունի 1862 թվականի հերոսական ապստամբությունը; Հայ ռեզոլուցիոն դեմոկրատիան և ազատագրական շարժումները; Անգլո-ֆրանսիական դիվանագիտությունը և Տավրոսի հայ լեռնականների ապստամբությունը; Պայքար անկախության համար; Ձեյթունի 1895-1896 թթ. ինքնապաշտպանությունը:

662. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ Հ. Կեանք եւ մահ /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեան.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 34 էջ, 4թ. նկ., դիմանկ.- (Մատենաշար ապրիլեան եղեռնի թիւ 9):

663. ՄԵՐ ԻԶՄԻՐԸ եւ շրջակայ քաղաքները: [Ալբոմ]: Ի յիշատակ Ձմիւռնիոյ նահա- տակներուն որոնք զոհուեցան 1922 սեպտեմբերի սպանդին.- Նիւ Եորք: Ձմիւռնահայ միութեան հրատ., (շապիկի վրա 1961).-208 էջ:

Քովանդ. ՝ Երկու խօսք /Մամբրէ արքեպիսկ. Գալֆաեան; Իզմիր հայ գաղութը /Սարգիս Ամատեան:

664. ՄԻՐԱՔԵԱՆ Ա. Կ. Վերքեր ու ցաւեր: Գրքոյկ Ա. /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտի- կեան.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 67 էջ, 8 թ. դիմանկ., նկ.- (Մատենաշար ապրիլեան եղեռնի թիւ 10):

665. ՆԱԶԼԵԱՆ ՅՈՎՀ. արք. Տրապիզոնի թեմին վիճակաւոր Յովհաննէս արք. Նազ- լեանի յուշերը Մերձաւոր Արեւելքի 1914-1928 շրջանի քաղաքական-կրօնական դէպ- քերուն մասին /Թարգմ. Ի ֆրանս.՝ դոկտ. Հմյկ. Ստեփանեան.- Պէյրուս-Լիբանան, 1960 (Տպ. Հայ կաթողիկէ):

Հտ. Ա. 1960.- 16 էջ հայկ. էջագր., 690 էջ, 1 ծալվ. թ. քարտեզ, 25 թ. դիմանկ., նկ.

Քովանդ. ՝ Մաս առաջին. Ընդհանուր ակնարկ մը կոտորածներու եւ անոնց պատասխանատուութեան վրայ: Հայերու ջարդերը, քաղաքական եւ կրօնական տեսակետն՝ ընդհանրապէս: Երիտասարդ-թուրքերու յառաջ բերած սկզբունքները՝ արդարացնելու համար իրենց ծրագիրն ու բնաջնջման եղանակը: Երի- տասարդ-թուրք մտայնությունն ու մասնայատուկ տրամադրութիւնը՝ հանդէպ հայ-կաթողիկէներու 1914- 1918ի տեղահանութեանց ընթացքին: Ջարդերու իրողութիւնը: Պատասխանատուութիւնը: Քաղաքական դէմքերու մի քանի վկայութիւններ եւ վաւերաթուղթեր ի մասին ջարդերու բնոյթին եւ եղանակին: Հայերու հանդէպ երիտասարդ թուրքերու թշնամական դիրքին քաղաքական պատրուակները: Բարենորոգմանց հարցը: Եւրոպական պետութեանց մրցակցութիւնը՝ իրենց միջամտութեանց մէջ՝ թուրքիոյ գործերուն: Մաս երկրորդ. Քաղաքական կացութիւնը՝ Թուրքիոյ պատերազմի մտնելուն հետեւանքով: Մշոյ քաղաքին եւ իր բազմաթիւ հայ գիւղերուն ճակատագիրը: Վան, Բաղէշ: Կացութիւնը: Երիտասարդ-թուրքերու կողմէ, Վանայ հայերուն տրուած դրդապատճառները՝ դիմելու ինքնապաշտպանութեան միջոցներուն: Ինքնա- պաշտպանութիւն, կանոնաւոր պատերազմ մը հայերու եւ թուրքերու միջեւ: Բաղէշի գաւառին ողբեր- գական վիճակը: Տարագրութիւնները: Ջարդերը: Քաղաքին [Կարինի] առաջին գրաւումը՝ ռուսներու կողմէ: Բաբերդ: Երիզա: Տրապիզոն քաղաքը: Տարագրութիւնները: Կացութիւնը՝ Սամսոնի մէջ: Սամսոնի բռնագազը: Սեբաստիա: Թուրք իշխանութեանց դիրքը եւ նախամիջոցները՝ Սեբաստիոյ մէջ: Բրզնիկ: Տարագրութիւնները: Թոգատ: Ձենքերու գրաւում: Տարագրութիւններն ու ջարդերը: Կիւրին: Աքսորականի էջը՝ Սեբաստիոյ եւ Թոգատի մէջ ականատես վկայի մը կողմէ: Մալաթիոյ թեմը: Կացութիւնը եւ ջարդերը: Խարբերդի թեմը: Մեզրէ-Խարբերդ եւ գիւղերը: Կացութիւնը: Արաբկիր: Կացութիւնը, բռնագաղթը: Ակն: Ծովք-Դղեակ: Տիգրանակերտի թեմը: Թեմին վիճակը եւ ընդհանուր ակնարկ մը դէպքերու վրայ: Տարա- գրութիւնները: Չնգուշ: Ուրֆա: Առաջին ձերբակալութիւններն ու տարագրութիւնները: Բռնագաղթը մերժողներուն ինքնապաշտպանութիւնը: Մարտինի արքեպիսկոպոսութիւնը: Աղբիւրներ եւ վկայութիւններ Մարտինի դէպքերուն վրայ: Միջագետք: Պաղտատ: Մուսուլ: Պրուսայի թեմը: Կացութիւնը Պրուսա քաղաքին մէջ: Քօթաիի: Պարտիզակ: Նիկոմեդիա եւ Փանտոմա: Պիլէճիք: Եսկիշիիր: Անգարայի թեմ: Անգարա: Կացութիւնը եւ դէպքերը: Եոզկաթ: Կեսարիոյ թեմը: Կեսարիա քաղաքը: Հայերու ընդհանուր կա- ցութիւնը: Ընդհանուր տարագրութիւնները: Գոնիա: Ատանայի թեմը: Ատանա: 1909ի իրադարձութիւններն ու ջարդերը: 1915-ի տարագրութիւնները: Հաճըն: Մարաշի թեմ: Մարաշ: Մարաշի դէպքերը: Ֆընտըճագի ինքնապաշտպանութիւնը: Հալէպի արքեպիսկոպոսական թեմը: Հալէպ: Թեմին վիճակը եւ դէպքերը քաղաքին մէջ: Գաղտնի եւ պաշտօնական հրամաններ /Թալեաթ: Ռաս-իիւլլայի ջարդերը /Մուսթաֆա Ապտիլիալիք: Տէր-էլ-Զօր: Ջարդերը: Այնթապ: Քեսապ: Մուսա-Տաղի հայերը: Արդուինի թեմը: Քաղաքական կացութիւնը թուրք եւ ռուս զինուորական արշավանքներուն հետեւանքով: Ջարդերու եւ տարագրութեանց տառապանքներուն զոհ գացած մայրապետներ: Քաղուածոյք անձնական օրագրու- թեմն (1914-1918):

666. ՍԱՐԻԱՖԵԱՆ Կ. Ակնարկ մը Արմենական կուսակցութեան պատմութեան վրայ.- Պէյրութ, 1960 (Տպ. «Սեւան»).- 39 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Սկստիչ Փորթուքալեան: [Հիմնադիր կուսակցության և ղեկավար Վանի 1896-ի ինքնապաշտպանության]; Արմենականներուն արեան առաջին մկրտութիւնը; Վանի մեծ դէպքը; Արմենականներուն հայեացքը ընկերավարական յեղափոխութեան մասին; Արմենակ-ղաշնակ պայքարը; Արմենական եւ սահմանադիր Ռամկավար կուսակցութեանց միաձուլումը; Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան հիմնադրութիւնները; Վանի հերոսամարտը; Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան միութեան շառաւիղները:

667. ՍԵՊՈՒՀ Մ. Հաճընի ողբերգութիւնը (5 մարտ 1920-15 հոկտ. 1920): Վաւերական եւ անտիպ տեղեկութիւններ Հաճընի պաշարումին եւ կոտորածին.- Հալեպ-Սուրիա, 1960 (Տպ. Անի).- 218 էջ:

668. ՄԻՍՈՆՅԱՆ Ե. Իմ գողգոթաս /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեան.-Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 50 էջ, դիմանկ., լուսանկ., քարտեզ.- (Մատենաշար ապրիլեան եղեռնի թիւ 3):

669. ՄԻՐՎԱՐԴ. Թորոս Ծառուկեան: (Մեծ «Չէլօ»).- Փրավիտենս, 1960.- 87 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Բ. Վարազդատ; Յեղափոխական ուղիին մէջ; «Չէլօ» ները Ս. Կարապետ վանքին մէջ; Իրենց դերին մէջ; Հնչակեան վարչութեան մօտ; Թորոս Ծառուկեանի տեսքանը; Ձերբակալութիւնները; Դատավարութիւնը; Սահուան դատապարտուածներ; 15 տարի բերդարգելութեան; 10 տարի բերդարգելութեան; 7 տարի բերդարգելութեան; Կախաղանները:

670. ՄՐԱՊԵԱՆ Լ. ՔՂԻ: (Տեղագրական եւ ազգագրական): Բ տպագրութիւն /Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեան.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց մեծի տանն Կիլիկիոյ).- 72 էջ, 2թ. նկ., 1 ծալ. թ. քարտեզ.- (Մատենաշար Ապրիլեան եղեռնի թիւ 1):

671. ՎՐԱՅԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ.- Գահիրէ, Պէյրութ, 1955.- 1967:

Հտ. Բ.- Պէյրութ, 1960 (Տպ. Մշակ).- 307 էջ, ցանկ նկ.:

Բովանդ.՝ Դէպի աղբիւրը լոյսի; Սուրբ Համբարձման դպրոցում; Գէորգեան ճեմարանում; Վիեննայի ընդհանուր ժողովը; Պետերբուրգում; Արմաշի արշաւանքը; Սիւնիի գործը; Կարինում; Հանդիպումներ մեծ ճամբու վրայ; Ոջիլի օրիէնտացիա: [Հ.Յ. դաշնակցութ. 8-րդ ժողովը]; Կարսում Ա. Բաբալեանի հետ: Ցտեսութիւն Էրզրումում; Կարսում; Անուրախ Երեւանում:

672. ՏԵՐ-ԳՈՒՐԳԵՆԵԱՆ Ա. Կեանքիս սել էջը...: Բ. տպագրութիւն.-Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 43 էջ, 4թ. դիմանկ., 1 քարտեզ.- (Մատենաշար ապրիլեան եղեռնի թիւ 2):

673. ՏԵՐ-ՕՅԱՆԵԱՆ Ա. Հայ ժողովրդի անկախութեան իրաւունքը նոր փաստերի լոյսի տակ.- Թեհրան: Հրատ. Հ. Մ. Ա. Մ.-ի կենտր. վարչութ., 1960 (Տպ. «Ալիք»).- 24 էջ:

674. ՏԵՕՔՍԵՏԻԵԱՆ Մ. Արեան հետքերով.../Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեանի.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 69 էջ. նկ., դիմանկ.- (Մատենաշար Ապրիլեան եղեռնի թիւ 8):

Բովանդ.՝ Հուշագրութիւն Կարինից տարագրման, դէպի Իլիճիա, Աշխալա, Պայպուրդ (Բաբերդ), Երզնկա, Ակն, Արաբկիր, Սամսաթ, Թիթրիճ գիւղը, Ղանթարա գիւղը ուղևորութիւնը, ջարդը Սեվերեկի եւ Ուրֆայի մեջտեղում գտնվող Պաղճալի ձորում, Սեվերեկի Ահմեդ Հաուշի գլխավորած խմբի ոստիկանների ձեռքով: Թափառումները ձորերով ու լեռներով, քրդի տանը ծառայող:

675. ՏԵՕՔՍԵՏԻԵԱՆ Մ. Արեան հետքերով.../Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեանի

նի.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 69 էջ. նկ., դիմանկ.- (Մատենաշար Ապրիլեան եղեռնի թիւ 8):

Քովանդ.՝ Հուշագրութիւն Կարինից տարագրման, դէպի Իլիծիա, Աշխաւա, Պայաուրդ (Բաբերդ), Երզնկա, Ակն, Արաբկիր, Սամսաթ, Թիթըրիճ գիւղերը, Ղանթարա գիւղը ուղևորութիւնը, ջարդը Սեվերեկի եւ Ուրֆայի մեջտեղում գտնվող Պաղճալի ծորում, Սեվերեկցի Ահմեդ Չաուշի գլխավորած խմբի ոստիկանների ծեռքով: Թափառումները ծորերով ու լեռներով, քրդի տանը ծառայող:

676. ՔԱՐԾԱՅՐ Պ. Ծակէ ծակ: (Յուշագրութիւն Գոնիայի մէջ 29 մայիս 1921-նոյեմբեր 1922) /Պետրոս Քարծայր, Գրգեաշարեան.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1960 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի տանն Կիլիկիոյ):

Գրքոյկ Ա.- 66 էջ, դիմանկ., լուսանկ.- (Մատենաշար ապրիլեան եղեռնի թիւ 5):

Քովանդ.՝ Երկու խօսք՝ Ներսէս վրդ. Բախտիկեան; Պետրոս Քարծայր: (Կենսագրական գիծեր) /Կիլիկերթ Թօփալեան:

1961

677. ԱԼՊՈՅԱՃԵԱՆ Ա. Պատմութիւն Մալաթիոյ հայոց: Տեղագրական, պատմական եւ ազատագրական/ համադրեց՝ Արշակ Ալպոյաճեան.- Պէյրուք:Հրատ. Մալաթիոյ կրթասի-րաց ընկերութեան, 1961.-1536 էջ

Քովանդ.՝ Մաս Ը: Քաղաքական կեանք: Մալաթիոյ մէջ հայ եւ թուրք յարաբերութիւններու մինչեւ ժժ դարուն կեսերը; Հայ եւ թուրք յարաբերութեանց վատթարացումը; Հայերու անբաղձալի վիճակը եւ ազդեցիկ հայերու կատարած դերը; Պէրլինի վեհաժողովին ծախող արդիւնքը եւ հայ յեղափոխական կուսակցութեանց կազմութիւնը; Հարստահարութիւններ Մալաթիոյ եւ շրջակայից մէջ; Յեղափոխական կուսակցութիւններու գործունեութիւնը Մալաթիոյ մէջ; Մալաթիոյ 1895-ի ջարդը եւ հայոց ինքնա-պաշտպանութիւնը: 1895-ի Մալաթիոյ կոտորածը /Գրեց՝ Խոսրով Պոնափարթեան; 1915-ի հայաջինջ աղէտը; Մալաթիոյ հայոց ջարդը եւ տարագրութիւնը; Տարագրութենէն ետք Մալաթիոյ հայ բեկորները:

678. ԱՐԱՍ ԱՍՊԵՏ. Դրուագներ Հաճնոյ հերոսամարտէն եւ Հերոսին ողիսականը /Յուշեց՝ Հերոս (Ասատուր Սաչեան).- Պէյրուք, 1961 (Տպ. Տօնիկեան).- 324 էջ:

Քովանդ.՝ Հաճնցի հերոսին ողիսականը հրատարակութեան կը սպասէ /Միհրան Ս. Սէֆերեան; Հնչակեան գործունեութիւնը Հաճնի մէջ (1889-1894); Հաճնը Կիլիկիոյ 1909-ի կոտորածին մէջ; Խիստ հալածանք հնչակեաններու դէմ; Անճիտուած հաճնցիք դէպի աքսոր...; Չէթեական շարժումը ծայր կուտայ; Նոր պատուիրակութիւն դէպի Ատանա; Ինքնապաշտպանութեան կոմիտէն եւ յարակից նշանակումներ; Ռուբէն Երկաթի եւ իր հօր անվեհերութիւնը; Արտաքին եւ ներքին դասերը; Վահկացի Սամուէլ Չավուշի խումբը; Հրամանատար ճէպէճիմար; Գայմագամ Չալեանին մօտ; Սիսի պարպումին ողբերգութիւնը; Արմաղանեանը դարձեալ ընդի. հրամանատար; Դաշնակցական գործելակերպը կ'սկսի; Օգոստոսի 4-ի Անկախութեան աքթը; Հաճնոյ արշաւախումբին տխուր հաշուեյարդարը; Բումլույի պատու-հասումը ու հատուցումը; Հաճնը եւ հաճնցիք լքուլէն վերջ; Անձնուրաց խումբը դէպի Հաճնը:

679. ԶՈՎԵԱՆ Ա. Անթեղուած կրակներ կեանքի եւ մահուան հովիտներէն: Արծակ էջեր: (1920-1960) /Սեդրաք Ս. Պաղտոյեան.- Պէյրուք, 1961 (Տպ. Սեւան).- 172 էջ:

Քովանդ.՝ Թեմրանի վերջին գիշերը; Ծխամորճը; Հաղորդութեան կարօտով; Այն հարսներուն եւ մայրերուն, որ տարուեցան գողգոթայ: [Բանաստեղծութ.]:

680. ԹԱԳԻՈՐԵԱՆ Գ. Երազանքի ու տազնապանքի տարիներ (1908-1915) եւ գաղա-փարի ախոյեաններ Վահան Ա. Քիւրքճեան ու Գէորգ Ս. Վիրապեան.- Գահիրէ, 1961 (Տպ. «Յուսաբեր»).- 197 էջ:

681. ԿԵՏԻԿԵԱՆ Բ. Յուշամատեն: 1915-էն 18-ի շրջանին թրքական բանակէն փախստական հայ սպայի դատավարութիւնը Դամասկոսի թուրք պատերազմական ատենանին առջեւ.- Պէյրուք, 1961 (Տպ. Ատլաս).-316 էջ, 1 թ. դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Իբր նախամուտ /Հրաչ Զարդարեան; Մաս Ա. 1914-1918-ի շրջանէն մոռացուած եօթը հայ ֆէտայիները եւ լրտես Խաչիկը; մաս Բ. Մարտիրոսին դատավարութիւնը թուրք պատերազմական ատենանին առջեւ:

682. ՀԵՔԻՄԵԱՆ Օ. Սամսոնի հայութեան տխուր բաժինը 1915-1918-ի Մեծ եղեռնէն.- Փարիզ, 1961.- 143 էջ, դիմանկ.

Քովանդ.՝ Նախերգանք /Կարապետ եպիսկ. Ամատունի; Մաս մը անձնական յուշերէս: Սամսոնէն մեկնումն դէպի Լոնտրա; Պատերազմը [1914թ.]; Վերադարձա Փարիզ, Մարսէյլ, Եգիպտոս, անկէ Պոլիս; Թուրքիա կը մասնակցի պատերազմին [1914թ.]; Փրկութիւն Սուէտիէի հայերու; Հայկական լեզունի կազմը; փլուզումը Գերմանիոյ եւ իր զինակիցներուն; Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութիւն; Սուրբուսի դաշնագիրը; Եփրատ գետը; Անց Եփրատի միւս ափը; Մեկնում դէպի Հալէպ; Մեկնում Քարա-Բունարէ; Հալէպ:

683. ՈՐԲԵՐԵԱՆ Զ. Ուրֆայի վերջին օրերը 1915-ին (Դիւցազներգութիւն).- Պէյրութ, 1961 (Տպ. «Ատլաս»)-86 էջ, 1թ. դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Տարագրութիւնն հայոց; Արհաւիրքի օրեր; Վճռական քայլեր; Հերոսամարտ; Կոտորած; Յուսալքում; Ափ մը մոխիր հայրենի տուն [Զափածո]:

684. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Շ. Սովետական պետականության կազմավորումը և զարգացումը Հայաստանում.-Ե.: Հայպետհրատ, 1961.- 280 էջ:

685. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Ա. Սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունները Կարսի մարզում: 1878-1920.- Ե.: Հայպետհրատ, 1961.- 381 էջ:

Քովանդ.՝ 1877-1878թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Կարսի փաշայության միացումը Ռուսաստանին; Ռևոլյուցիոն շարժումները Կարսի մարզում 1905-1907թթ; Առաջին համաշխարհային պատերազմի կռիվասլան ռազմաճակատը և Կարսի մարզը; Կարսի մարզը դաշնակիցների և օտարերկրյա ինտերվենտների տիրապետության տարիներին (1918-1920թթ.); Մայիսյան ապստամբությունը Կարսի մարզում; Թուրքական երկրորդ արշավանքը և Կարսի մարզը (1920-1921թթ.):

686. ՍԱՐՀԱԴԵԱՆ Ս. Կեանքիս յուշերից.- Թեհրան, 1961 (Տպ. «Նայիրի»)

Հտ. Ա.- 354 էջ:

Քովանդ.՝ Պատանեկությանս ու երիտասարդութեանս սկզբնաշրջանը: Համբարձում Երեմեանն ու նրա դպրոցը; Դպրոցներն եւ հասարակական ու քաղաքական կազմակերպութիւններ; Երկու կարեւոր դէպքեր 1908 թին; 1915 թի սկզբում; Ինքնապաշտպանութիւն կամ ապրիլեան հերոսամարտը; Համուդ աղայի զօրանոցի հրդեհումը; փրկութեան սեմին; Տաճիկների բանտերում; Քաղաքամիջի հերոսների ինքնապաշտպանութիւնը; Ազատարարների մուտքը; Վանի երկամսեայ ինքնիշխանութիւնը; Ազատագրումից յետոյ; Գաղթ եւ գաղթական վիճակը; Մինչեւ Բերկրի Ղալէն; Քրդերի յարձակման ահաբեկումը; Բերկրի-Ղալէի ճամբին; Թափարէզ-Ղըզըլդիզէ ճանապարհին; Իմ վերջին համդիպումը Խանջեանի հետ; Իզդիրում; դէպի Էջմիածին; Ղարաքիլիսէում; Դէպի Թիֆլիս; Դէպի Ղարաքիլիսէ:

687. ՍԵԲԱՆ ԱՐՄԵՆ. Նահատակ բանաստեղծներ.-Պուլէնոս-Այրէս, 1961 (Տպ. «Արաբատ»)- 214 էջ:

Քովանդ.՝ Տիգրան Զեօկիւրեան: Իր կեանքը; Ռուբէն Սեւակ; Իր կեանքը; Իսրայէլ Տիւրունի: Իր կեանքը; Արմէն Տորեան: Կենսագրական գիծեր; Մկրտիչ Աճեմեան: Գիծեր՝ իր կեանքէն:

688. ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ Թ. Նոր սերունդը քաւութեան նոխազ; Ա. Հայաստանի պատմական վերջին անկիւնադարձը 1920-ին: Հայաստան խորհրդայնացման քառասնամեակին առիթով /Գրեց՝ Թորգոմ Վեհապետեան.- Պէյրութ, 1961.- 149 էջ:

Քովանդ.՝ Հայ և ռուս բանակցութեանց պատմականը; Գաղտնի փաստաթուղթի մը յայտնութիւնը; Վերջին արարը; Հաստատումներ; Հայկական Հարցը; Սեւրի դաշնագիրը:

1962

689. ԲԱԴԱԼՅԱՆ Խ. Գերմանա-թուրքական օկուպանտները Հայաստանում 1918 թվականին.- Ե.: Երև. պետ. համալս., 1962.- 296 էջ, 3 թ. նկ., 1 ծալվ. քարտեզ:

690. ԲԴԵՅԱՆ Ս. եւ Ս. Հարազատ պատմութիւն Տարոնոյ /Խմբ.՝ Աղան Տարօնեցի.- գահիրէ, 1962 (Տպ. Սահակ-Մեսրոպ).- 676 էջ:

Բովանդ.՝ Մասն Բ. Տարոնոյ ճգնաժամը (1894-1908); Մասն Գ. Տարոնոյ նահատակութիւնը (1908-1916) /գրեց՝ Միսակ Բդեան; Մասն Գ. Յաւելուած: Ա. «Դիակներու մէջէն-Մուշէն Հալէպ»: (Գասպար Բդեանի յուշերը); Բ. «Դիակներու մէջէն-Մուշէն Մարտին» (Մուշէղ Դուռնեանի յուշերը)

691. ԳԱԲԻԿԵԱՆ Խ. Հայկական հարցը արեւելեան հարցի մէջ: (1860-1880).- Պէյրութ, 1962.- 366 էջ

Բովանդ.՝ Հարցին հիմերը: Հարստահարութիւններ; Քիւրտ աւատ պետութիւնը; Օսմանեան վարչութիւնը; Օսմանեան վարչութիւնը; Բարենորոգումներու ծրագիրներ; Հաւանաւա շարժումը; Էջմիածին եւ Պոլիս; Արեւելեան տագնապը; Խրիմեան պատրիարքը; Ազգային բողոքը; Թուրքիա եւ Պալեստինա; Աւստրիա եւ Ռուսիա; Ազգային պահանջներ; Պոլսոյ դեսպանախորհուրդը; Ռուս-թուրք պատերազմը; Բարենորոգումներէն ինքնավարութիւն; Անգլ եւ ռուս հակամարտութիւն; Ազգային պատուիրակութիւն; Կիպրոսի համաձայնութիւն; Պերլինի վեհաժողովը; Վեհաժողովէն յետոյ; Վերջաբան; Ժամանակագրութիւն; Վաւերագրեր; Ուսումնասիրութիւններ:

692. ԹԵՕԼԵՕԼԵԱՆ Ս. Պայքարը Հ. Յ. Դաշնակցութեան դէմ.- Պոստըն. Հրատ. Հ.Յ.Դ. Հիւսիսային Ամերիկայի կեդր. կոմիտէ, 1962 (Տպ. «Հայրենիք»).- 93 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս Ա. Ի՞նչ նպատակ կը հետապնդէ համայնավարութեան պայքարը Հ. Յ. Դաշնակցութեան դէմ; Դաշնակցութիւն մղծավանջ՝ բուշելիշմին; «Պրոլետարիայի յաղթանակը» եւ ազգերու ազատութեան իրաւունքը; «Անհաշտ պայքարը» եւ այդ պայքարի զինակիցները՝ Հայկ. Արտասահմանի մէջ; «Յառաջադիմական ուժերի միասնական ճակատ» Հայաստանի կոմկուսի 22-րդ համագումարէն ետք; Մաս Բ. Ռամկավարներու եւ Հնչակեաններու ուղեկցութիւնը՝ միջազգային համայնավարութեան, զաղթաշխարհի մէջ; Դաւը՝ Սիւրիոյ մէջ եւ ուրիշ դաւեր...; Մայիս 28-ին եւ եռագոյնին մասին...; Սովետական Սիւրբեան կողքին...

693. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ Ս. Դատումներ մեր հարիւրամեայ յեղափոխութեան մասին: (Անձ-նական յուշերուս ընդմէջէն).- Պէյրութ, 1962 (Տպ. Սեւան).- 71 էջ, 1թ. դիմանկ.

Հայկական հարց, 90-ական թթ. կոտորածները, Հ.Յ. Դաշնակցության ստեղծում, 1980թ.:

694. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Զ. Ալպոմ յուշամատեան նուիրուած Տարօն աշխարհի.- Լիոն, 1962 (Տպ. «Տարօն»).-192 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մամիկոնեան կրակին կայծերը [Աղբյուր Սերոբ, Գևորգ Չաուշ, Հրայր, Արաբո, Կայծակ-Վաղարշակ,; Հաճի Հակոբ Կուրոյան և ուրիշն.]; Զօր. Անդրանիկի յուշարձանի բացումը: [Խոսք] /Ամբատ; Ըմբոստութեան եւ բողոքի ծայներ [1915թ. եղեռնի զոհերի մասին] /Ա. Ռշտունի; Մուրատ; Երկաթ եւ ճարտար [Արմենակ Լեւոնեան]; Ապրիլեան եղեռնի 45-րդ տարեդարձին առթիւ; Այս այն Տարօննէ...: [Նշան Պեշիկթաշեանի խոսքը նահատակների հիշատակին]; Գեղամ Տէր Կարապետեան (Մշոյ Տատրակ); Միսթար Շէխիկեան (Հայրիկ); Հերոսուհի Սօսէ մայրիկ; Յակոբ Տէր Զաքարեան; Զօր Սմբատ; Մկրտիչ Պօլեան (Մճօ); Նորշէնի կոիւր; Հերոսուհի տիկին Արդուք Տէր Օհանեան; Մշոյ Խաբըս գիւղին կոիւր; [Բանաստեղծութ.] /Գոմերու՝ Դուկաս Վարժապետ; Բաղլուա Քեռի Յովն; Հրանդ Փարիզեան; Տիգրան Նորոյեան; Յարութիւն Զնտոյեան; Զոհրապ Պօղոսեան; Հայ եղեռնն ու Դատը եւ օտարները /Արիսթիտ Պրիան, Ժորժ Գլէմանսօ, Լոյս Գործ, Անաթոլ ֆրանս; «Աթուրիկ Տարոնոյ» [խրիմեան հայրիկ];

695. ՊԱՏՄԻԹԻՆ Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան: 1887-1962.- Պէյրութ: Հրատ. Ա.Դ. Հնչակեան կուս. պատմագրութ. կեդր. յանձնախումբի, 1962 (Տպ. Շիրակ):

Հտ. Ա. /Խմբ.՝ Ա. Կիտուր, ուսուցչապետ.- 616 [22] էջ.- Անվանացանկ՝ էջ [617-639]:

Բովանդ.՝ Հայկական հարցի ծագումը: Սան-Սթեֆանոյի դաշնագրի 16-րդ յօդուածը; Պերլինի վեհաժողովի 61-րդ յօդուածը; Ազատագրական շարժումները 1870-1880 Արևմտյան Հայաստանի մէջ: Քաղաքական խումբեր եւ կազմակերպութիւններ; Ազատագրական շարժման գաղափարախոսութիւնը; Եւրոպական պետութիւններու դիրքը Հայկական հարցին վերաբերմամբ 1870-1880. Զարիզմի բռնա-տիրութիւնը; Քաղաքական հոսանքները; Յեղափոխական շարժումը Վանի մէջ: Արմենականութիւն; Ռուսական հիւպատոսը Վանի մէջ; Հնչակեան կուսակցութեան ծնունդը: Ծրագիրը; Հնչակեան կուսակցու-թեան գործունէութիւնը: Ռ.հան-Ազատը կը մեկնի դէպի Երկիր; «Հայ յեղափոխականների դաշնակցու-թիւնէ»ի ծնունդը; Առաջին կեդրոնական վարչութիւնը [Հնչ.] Կարնոյ (Էրզրումի) ցոյցը 1890 հունիս 18-ին; Գում Գաբուի ցոյցը 1890 յուլիս 15-ին; Նազարբէկեան Կեդրոնի կազմակերպչական մեքենան 1892-1893;

Խրիմեան հայրիկի պարագան; Ներքին գավառներու կազմակերպութիւնը [կովկասահայերի մէջ]; Շմաւոնի (Գաբրիէլ Կաֆեան) գործունեութիւնը; Լեոնի (Բարսեղ Զաքարեանի) գործունեութիւնը; Անմահանուն ժիրայրը; Ժիրայրի գործունեութիւնը զանազան վայրերու մէջ: Մ. Մ. Օղլուի (Յովհ. Մինասեան) գործունեութիւնը Զելլօները եւ Դանիէլ վարդապետ, Գալուստ Արիարանեանի հերոսութիւնները; Արամ Ալըզապաշեանի գործունեութիւնը; Սասունի հերոսամարտը. Մեծն Սուրատ (Համբարձում Պոյաճեան). Բարենորոգումներու Մայիսեան ծրագիրը; Պապը Ալիի ցոյցը; Ձէթունի ինչպէ՞ս Յնչակեան եղաւ [1895թ.]; Աղասի Թուրսարգիսեանի գործունեութիւնը; Ձէթունի ապստամբութիւնը; Մարաշի կոտորածը եւ հնչակեան ինքնապաշտպանութիւնը; Եւրոպական դիւանագետներու միջամտութիւնը; Վանի հնչակեան գործունեութիւնը մինչեւ 1897; Փարամագի գործունեութիւնը; Պարսկաստանի հնչակեան գործունեութիւնը մինչեւ 1896; Սալմաստի հնչակեան կազմակերպութիւնը մինչեւ 1898; Կովկասի հնչակեան կազմակերպութիւնը մինչեւ 1897; Յնչակեան կազմակերպութիւնը Հիւսիս. Ամերիկայի մէջ մինչեւ 1897; Յնչակեան կուսակցութեան ղեկավարները Մետեխի բանտը կը նետուին; Գաղափարի տարակարծութիւններ եւ անջատում; Յնչակեան մայր կուսակցութեան Ա. ընդի. պատգմ. ժողովը. 1896 սեպտ. 28-ին; Լոնտոն; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան Բ. պատգամաւորական ժողովը. 1901 հոկտ., Լոնտոն; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան Գ. պատգամաւորական ժողովը 1901-1902, Լոնտոն; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան Դ. պատգամաւորական ժողովը 1903 սեպտ., Լոնտոն; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան Ե. պատգամաւորական ժողովը 1905 սեպտ., Փարիզ; Դաշնակցութիւնը կրկին հրապարակ կու գայ; Վերակազմեալներու պառակտումը; Արփիար Արփիարեանի սպանութիւնը, Մեծն Սուրատ հրապարակ կ'իջնէ; Իթքիհատը եւ Յնչակեան կուսակցութիւնը; Իթքիհատականներու ունեցած մեղսակցութիւնը Ատանայի ջարդին մէջ; Ռամկավար ազատական կուսակցութեան երեւումը; Ս.Դ. հնչակեան կուսակցութեան Զ. ընդհանուր պատգամ. ժողովը Պոլիս, 1909 յուլիս 12-ին; Ս.Դ. հնչակեան կուսակցութեան Տաճկաստանի Ա. պատգամավորական ժողովը 1910-ին; Յնչակեան կուսակցութեան Տաճկաստանի Բ. պատգամավորական ժողովը; Յնչակեան-իթքիաֆ համաձայնութեան յօդուածները; Դաշնակցութեան դերը իթքիհատի օրով; Ս.Դ. հնչակեան կուսակցութեան կեդրոնական վարչութեան կոչը Եւրոպական մեծ պետութիւններուն եւ ժողովուրդներուն 1913, հունվ. 30, Փարիզ; Հայկական հարցը 1912-1914 թուականին եւ Յնչակեան կուսակցութեան դերը; Ս.Դ. հնչակեան կուսակցութեան Ե. պատգամավորական ժողովը, Քեօսթնճէ (Ռումինիա) 1913 սեպտ., Յնչակեան կուսակցութեան կոչը՝ քաղաքակիրթ աշխարհի հանրային կարծիքին 1915 յունիս 7-ին; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան Տաճկաստանի Գ. պատգամ. ժողովը Պոլիս, 1914 հուլիս 24; Քսան կախաղաններու դատավարութիւնը եւ վախճանը; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան շրջանային պատմական անցքերը 1896 էն մինչեւ Համաշխարհային ա. պատերազմը; Վանի հնչակեան գործունեութիւնը; Պարսկաստանի հնչակեան գործունեութիւնը 1896-1914; Սալմաստի հնչակեան գործունեութիւնը 1898-1915-ի միջեւ; Կովկասի Յնչակեան կազմակերպութիւնը 1896-1915; Ս.Դ. հնչակեան կուսակցութիւնը Շապին Գարա-հիսարի մէջ 1895-1915; Համաշխ. Ա. պատերազմը հայոց սպանող եւ հերոսական ընդդիմութեան դրուագներ 1914-1920: Յոգդաթ: Գոմ Գուլուի (Ազ Տաղի) քառամեայ գոյամարտը 1915-1918; Ա. համաշխարհային պատերազմէն մինչեւ 1920 անցուդարձերը կովկասի մէջ: ինչպէ՞ս ծնալ մայիս 28-ի Արարատեան հանրապետութիւնը; Հայ կոմունիստները Հայաստանի մէջ; 1920 մայիսեան ապստամբութիւնը Հայաստանի մէջ; Յնչակեաններու մասնակցութիւնը Մայիսեան շարժումին; Հայաստանի խորհրդայնացումը; Յնչակեան կեդրոնական վարչութեան եւ կոմիտեերնի փոխյարաբերութիւնները 1922-1938 Վերաքաղ հնչակեան սոցիալիստական շարժումէն մինչեւ 8-րդ պատգամավորական ժողովը; Յնչակեան կուսակցութեան 8-րդ ընդհանուր պատգամավորական ժողովը 1924. Աթէնք; Յնչակեան կուսակցութեան 9-րդ ընդհանուր պատգամավորական ժողովը 1934 օգոստոսին Մարսել; Ս.Դ. Յնչակեան կուսակցութեան 10-րդ պատգամ. ժողովը 1938 յուլիս 16-ին, Փարիզ; Համաշխարհային Ա. պատերազմին Կիլիկիոյ անցքերը եւ հնչակեան կուսակցութեան դերը 1914-1920: Կիլիկիոյ ինքնավարութեան հռչակումը եւ Յնչակեան կուսակցութեան դերը:

696. ՍԱՐՀԱԴԵԱՆ Ս. Կեանքիս յուշերից.- Թեհրան, 1962 (Տպ. «Մողերն»):

Հտ. Բ.- 391 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս առաջին. Վերադարձի նախօրեակին [1917թ.]; Մեր ծննդավայրում [Այգեստան]; Մեր որբացած տներն ու այգիները; Ճշմարիտ հայրենասերները; Աւետիս Թէրզիբաշեանի մօտ; Վերաշինման ճիգեր; Զարթօնքի եւ վերաշինութեան շրջանը; Հոկտեմբերյան յեղափոխութիւնն ու մենք; Մաս երկրորդ: Վանի վերջին նահանջը; Արձակ-Սարայ ճանապարհին; Կոտուլի ինքնապաշտպանութեան նախօրեակին; Կոթուրի ծորի ինքնապաշտպանութիւնը; Սալմաստի Դիլիման քաղաքը; Դիլիմանի անկումը; Ջուլֆա անցնելու փորձը եւ Սալմաստի դիմադրութիւնը; Ռերմիայում; Դէպի Սային-Ղալէ եւ Բիջար; Մալայերից դէպի Սուլթանաբադ; Դէպի Թեհրան; Մաս երրորդ; Թեհրանում եւ թեհրանցին; Հասարակական գործունեութեան ասպարէզում; Երեւանում; Հանդիպում Սահակ Տէր-Գաբրիէլեանի հետ; Թիֆլիսում; Հանդիպում քարտուղարի հետ; Ատրպատականի ազատագրումը:

697. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Հին թղթեր նոր պատմութեան համար.- Բեյրութ, 1962.-382 էջ, դիմանկ.- Անունների և նյութերի ցանկեր՝ էջ 371-377:

Քովանդ. Երկու խոսք: Ներածութիւն: Նամակ Ս. Ջավարեանին [1912թ. Բոստոնից, հայ համայնքի, կուսակցութեան մասին]; Ռոստոմի նամակը [1914թ. Կարիքից, դպրոցական և ինքնապաշտպանական հարցերի մասին]; Ս. Ջավարեանի նամակները [1912թ. Կ. Պոլսից, «Հայը և Հայաստանը» ամսական պատրաստման, զինման գործի, հայկական ինքնավարութեան մասին]; Ա. Վռամյանի նամակը [Կ. Պոլսից, 1912թ. Ամերիկայում Ս. Վրացյանի «Հայրենիք»-ի խմբ. լինելու, Կ. Պոլսում ընտրական պայքարի մասին]:

698. ՕՊՈՒԱՆՕ Ժ. 26 օգոստոս 1896-ի օրը Օսմանեան կայսերական դրամատան մէջ կոստանդնուպոլիս /Գրեց՝ Ժ. Օպուանօ; Թարգմ.՝ Յովսէփ Սվաճեան.- Կ. Պոլիս, 1962.- 8 էջ:

1963

699. ՅԵՐՈՅԵԱՆ Պ. Զինուորի մը յուշերը արհաւիրքի օրերէն.- Պոսթըն, 1963.- 344 էջ, լուսանկ:

Խարբերդում, Դերսիմում, Երզնկայում, Էրզրումում, Սարիղամիշում 1914-1918թթ. տեղի ունեցած դեպքերը:

700. ՄԵԼԻՏԻՆԵՑԻ Գ. Ապրումներ: Հայ կեանքի մութ ու լուսաւոր իրականութիւններուն հետ.- Պէյրութ, 1963 (Տպ. Մշակ):

[Հտ. Ա.].- 544 էջ:

Քովանդ. Հայ կեանքի մէջ համայնավար եւ հակահամայնավար ճակատ կա՞յ թէ չկայ; Հակադաշնակցական մամուլի մեծխոսկութիւնը; Ինչո՞ւ կը դատապարտեն Հայկ. յեղափոխութիւնը, բայց կը պաշտպանեն Խրիմեան Հայրիկն ու զօրավար Անդրանիկը... Հակադաշնակցականներու անզօր կատաղութիւնը; Բարեգործականի ուղղութիւնը եւ պ. Ա. Մանուկեանի անձնական դիրքը; Խօսք՝ Հարաւային Ամերիկայի նորահաստատ գաղութներուն; «Հայաստանի կոչնակ»-ի աշխատակիցը համայնավարութիւնը կը պաշտպանէ; Ինչո՞ւ ամուր եւ անասան է դաշնակցութիւնը՝ հայ կեանքի մէջ; «Սիոն»-ի նոր ներկայացումներուն լոյսին տակ; ՌԻ՞ր պետք է փնտրել հայկական միաբանութեան ակը; Աշոտ Քարլօ Եուվանովիչ-Կարապետ Եղիկեան; Ի՞նչ անդրադարձում ունեցա՞վ խրուչչովի հակաստալիներէն պայքարը՝ հայ կեանքի մէջ; Վասպուրականի Արամը; Տարօնի Ռուբենը եւ մայիս 28-ը; Անդրանիկ /հեղ. Վ. Սիւրմեան; Արամ Երկանեան; Բաց նամակ Սողոմոն Թէլիքեանին; Ի՞նչ է փտրուարեան յեղափոխութեան պատմական նշանակութիւնը; Համանմանութիւններ՝ Աւարայրի եւ փետրուարի 18-ի միջեւ; Ի՞նչ կը պատահէր եթէ չունենայինք փետրուարի 18-ի ժողովրդային ապստամբութիւնը; Մէկ միլիոն նահատակներու արիւնով գրուած կտակը; Մեծ եղեռնը եւ իր զարհուրելի հետեւանքները; Հայեր ուր որ ալ ըլլաք, ո՞վ ալ ըլլաք, յիշեցեք մեծ եղեռնը; Թուրքերը կուգեն որ մոռնանք Մեծ եղեռնը; Արդէտք համազգային չափանիշով դաս առի՞մք Մեծ եղեռնէն; Մայիս 28-ը հայ ազգային ազատութեան խորհրդանիշն է; Մայիս 28-ը հայ ազատագրական շարժման սրբազան գագաթն է. Ի՞նչ տուա՞վ դաշնակցութիւնը հայ-թրքական դարաւոր թշնամութեան; Թրքական գորշ գայլը նորէն կը ցուցնէ իր արիւնոտ ժանիքները; Թուրքը շատ լա՞վ կը ճանչնայ մեզ, բայց արդէտք մենք ալ թուրքը կը ճանչնա՞մք:

701. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան; 1887-1963.- Պէյրութ: Հրատ, Ս. Դ. հնչակեան կուս. պատմագրութ. կեդր. յանձնախումբի, 1962 (Տպ. Շիրակ):

Հտ. Բ. /Խմբ.՝ Ա. Կիտուր. ուսուցչապետ.- 1963.- 611 [21] էջ, նկ.:

Քովանդ. Համառօտ պատմութիւն Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Հիւս. Ամերիկայի շրջանի; Ամերիկայի շրջանի հնչակեան մասնաճիւղերու ցանկը 1890-1960; Ամերիկա հայ հնչակեան հաւաքական եւ միահամուռ գործերը մեծ եղեռնի օրերուն; Կիլիկեան ճակատի կամաւորները; Խորհրդային Հայաստանի նախօրեակին Տեխնիկական միութիւնը եւ Հօկեան սքանտալը; Ամերիկահայ Հնչակեան կուսակցութեան պատգամաւորական ժողովները եւ անկէ բխուած վարիչ մարմինները; Ամերիկահայ Հնչակեան կուսակցութեան Բ. պատգամ. ժողովը; Նազարբէկի Ամերիկա ժամանումը կուսակցութեան ամենափայլուն թուականն է; Հնչակեան ներկայացուցիչներ պիտի բանակցին կոմիտերնի եւ Հայաստանի կառավարութեան հետ; Արծաճագրութիւն Սոց. դեմ.Հնչակեան կուսակցութեան Ամերիկայի շրջանի 43-րդ պատգամաւորական ժողովի Ուստրի մէջ; Տաճկահայ դատի, արտասահմանի հայութեան եւ Էջմիածնայ հանդէպ բարեացակամ տրամադրութիւնները կ'ուժեղանան; Տօնել Զէյթունի եւ Սասունի յիսնամեակները; Ոյժ տալ Ազգային խորհուրդի միջոցաւ ներգաղթի գործին; Հրահանգ շրջաբերական Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան շրջաններու վարիչ մարմիններուն եւ մասնաճիւղերուն; Հարաւային Ամերիկայի Հնչակեան գործունեութիւնը; Արծաճագրութիւն Ա.Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Պրագիլիոյ շրջանի Գ.

պատգամ ժողովի; Ուրուկուէյի հնչակեան կուսակցութեան սեփական տան բացման առթիւ; Առց. դեմ. Զնչակեան կուսակցութեան Պալքանեան շրջանի գործունէութիւնը; Պուլկարիա: Պուլկարիոյ Ս. Դ. Զնչակեան կուսակցութեան 6-րդ պատգամ. ժողովը; Ռումանիոյ շրջան; Ինչու՞ կոչուեցանք փոքր դաշնակից: Յուշարձանը «Արարա» բարձրունքներուն վրայ նահատակուած հայ լեզունական հերոսներուն; Թուրքիոյ ներքին հայ նահանգներու հնչակեան կեանքը: Զնչակեան գործունէութիւնը Տիգրանակերտի մէջ: Փարամազ եւ Տիգրանակերտի շարժումները; Զնչակեան գործունէութիւնը Խարբերդի մէջ; 1895-ի դէպքերը Քղիի մէջ; Զնչակեան գործունէութիւնը Բալուի մէջ: Բալուն եւ Բալահովիտը; Բալուի հնչակեան աստղ-Պետրոս Վարժապետեան (Պետրէ); Պետրէի ձերբակալումը; Բալուի տխուր վերջակէտը; Զնչակեան կուսակցութիւնը Չնքուշի մէջ; Զնչակեան գործունէութիւնը Սեբաստիոյ մէջ; Զնչակեան գործունէութիւնը Թոմար-զայի մէջ, Յեղափոխական գործիչներու այցելութիւնները Թոմարզա: Ս. Սապահ Գիւլեան; Թոմարզայի ընկ. Արամ Զօրպաճեանի յուշերը Զայկ Բժշկեանի, Նշան Միրաքեանի, Աւարեանի եւ Պանդուխտի մասին; Զայկ Բժշկեանը հրամանատար կը դառնայ; Էրզրումի ճակատը եւ զօր Աւարեանի նահատակութիւնը; Մօրուք ժիրայր; Դերոսական դրուագներ Կեմերէկի, Եղգատի, Զաթի, Գում Գուլուի եւ Ագտաղի մէջ; Թեմրէի գրաւումը; Աղամ Զաուշի նահատակութիւնը; Զնչակեան յայտնի գործիչներու եւ մտաւորականներու կենսագրականները; Սարգիս Սարգիսեան; Սարգիս Սիմոնեան; Պետրոս Ա Գալֆայեան (Որթոտունի), Սմբատ Բիւրատ Տէր Ղազարեանց, Մայք Նազարեանց, [և ուրիշն]; Սուրառականութիւնը Սասնոյ մէջ; Զրայր-Դժոխքի դերը; Սասնոյ Զնչակեանները; Զնչակեան շարժումը Տարոնի մէջ; Պոլսոյ եւ շրջակայից հնչակեան գործի եւ գործիչներու մասին; Դրուագներ Ս. Դ. Զնչակեան Կեսարիոյ մասնաճիւղի գործունէութենէն; Զնչակեան սերմերը Ատանայի եւ Սիսի մէջ /Յուշեր/ Յարութիւն Պուրսալեանէ; Քսաններու կենսագրականը; Ս. Դ. հնչակեան կուսակցութեան Ֆրանսայի շրջանի պատգամաւորական ժողովին որոշումները Գումարուած՝ Լիոնի մէջ, 1931-ին:

702. ՍԱՐԳՍՅԱՆ Ե., ՍԱՀԱԿՅԱՆ Ռ. Զայ ժողովրդի նոր շրջանի պատմութեան նենգափոխումը թուրք պատմագրութեան մէջ.- Ե.: Զայպետիրատ, 1963.- 96 էջ:

Պատմաբաններ Էսադ Ուրասի, Ջեմալ Քութաքի, Ահմեդ Բ. Կուրանի, Չ. Մութայի, Ռոստոմ Բեյի և ուրիշն. աշխատությունների մասին:

703. ՎՐԱՅԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ.- Կահիրէ, 1955 (Տպ. Զուսաբեր):

Զտ. Գ.- Բեյրութ, 1963 (Տպ. Մշակ).- 278 էջ, նկ., դիմանկ:

Բովանդ.՝ Թիֆլիսում 1914-ին; Կամաւորական հարցը; Կամաւորական խումբեր; Էնվէրի արկածախնդրութիւնը; 1915 սեւ թուականը; Արարատեան ջոկատ; Վանում; 1916 թուականը; 118-րդ պահեստի գումարտակում զինուոր; Յեղափոխութիւն Ռուսաստանում; Մաս Երկրորդ. Վազգէն Շուշանեան; Սի դրուագ [Խրիմյան] Զայրիկի կեանքից; Առաջին տպաւորութիւններս [Խրիմեան] Զայրիկից; Սարգիս Սրապիոնեան-Լուկաշին:

704. ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ հայոց տեղահանութիւնը: Յուշագրական էջեր /Պատմեց՝ Ղազար Մակունց; Գրի առեց՝ Զ. Կոսոյեան.- Թեհրան, 1963 (Տպ. «Ալիք»)- 105 էջ:

Բովանդ.՝ Կարնոյ պատերազմական ատեանի առաջ; Զարաշուք նախանշաններ; Առաջին զոհերը Պլատանայում [1915թ. հունիս]; Զանգաւաշին տեղահանութիւնը Պոնտոսի հայութեան; Ռուսական բանակը գրաւում է Տրապիզոնը; Երկու կարեւոր հետախուզութիւններ նախ Կիրասոն ապա Սամսոն; Վերջի անցուղարձերը; Զեռացումս Տրապիզոնից:

705. ՔԷՉԵԱՆ Ա. Ուխտաւորները: Զայ ազատագր. ճամբուն վրայ: Պատմական վէպ համիտեան կարմիր օրերէն.- Պէյրութ, 1963.- 219 էջ, դիմանկ.- (Մատենաշար «Արարատ»-ի թերթն թիւ 40):

Բովանդ.՝ Երկու խոսք «Ուխտաւորները» գրքոյկի մասին /Գ. Տ. Գրիգորեան; Մաս Ա. Ազատ խան; Աղաբէկ Կիլիկիոյ մէջ; Մաս Բ. Զնչակեան ժողով մը եւ հայ լրտեսը; Սրբազանը [Խորէն Նազար պէյ] եւ կայսերական բժշկապետը; Վրէժի ճամբուն վրայ; Կիրասոնի մէջ; Կարաւանը; Զերբակալում եւ յաղթանակ; Մաս Դ. էջ մը հայկական ջարդերու շրջանէն; Մահմուտ պէյ; Դարձեալ վրէժի ճամբուն վրայ; Եգիպտոսի մէջ; Մաս Զ. Պայծառ միշտ հաւատարիմ իր ուխտին; Զամիտ պէյ:

706. ԱՅԱՐՈՆԵԱՆ Գ. Մեծ երազի ճամբուն վրայ...: (Ակնարկ հայկական հարցի պատմության վրայ).- Պէյրուս, 1964 (Տպ. Ատլաս).- 224 էջ:

Բովանդ. Հայկական հարցին ծագումը: Ազատագրական պայքարի սկիզբը: Ազգանուններ ծրագիրներ ու ճիգեր: Փոփոխություններ արեւմտահայության կեանքին մէջ: Հայոց ազատագրական ժամանակակից պայքարը: Դէպի Սան Սթեֆանո: Դէպի Պէրլին...: Զինեալ ինքնապաշտպանութիւն: Հայ կուսակցութիւններ: Համիտեան ջարդերը [1894-1896 թթ.]: Օսմանեան Սահմանադրութիւնը եւ Պալքանեան պատերազմը: Հայկական յիշողութիւն: մեծ եղեռնը: Ցեղասպանութեան դրոշմատեղանքները: Տեղահանութիւն եւ բնաջնջում: Դիմադրութեան փորձեր: Հայ կամաւորներ: Գաղտնի համաձայնութիւններ: Բախտորոշ իրադարձութիւններ արեւելահայ ժողովրդի կեանքին մէջ: Հոկտեմբերյան մեծ յեղափոխութիւնը: Հայոց մտավախութիւնները: Խզում Ռուսաստանէն: Ահեղ գոյամարտ [Սարտարապատ, Ղարաբաղի խառն]: Սէյմի քայքայումը եւ մայիս 28: Պաքուի աղէտը: Անգլիական տիրապետութիւն: Սահմաններու ընդարձակում եւ կոիւններ դրացիներու հետ: Հետապնդում հայոց հողային դատի: Հայկական պատուիրակութիւնները: Սեւրի դաշնագիրը: Քեմալական շարժումը: Կիլիկիոյ վերջին աղէտը: Հայ-թրքական պատերազմը [1920թ.]: Հայկական պարտութիւն, եւ Ալէքսանդրապոլի դաշինքը: Հայկական խորհրդային Հանրապետութիւն: Երեւանեան համաձայնութիւնը [1920թ.] «փետր. 18-ի ապստամբութիւնը» եւ Կարսի դաշինքը [1921թ.]: Երեւանի կառավարութիւնը եւ մեր հողային դատը: Մինչեւ Լոզան...: Երկրորդ աշխարհամարտը [1939թ.]: Ազգային դատի հետապնդման ճիգեր: Քոնկրետին որոշումը: Ազգային դատի հետապնդման նոր յարձակողականը: Թուրքիոյ իսկական վիճակը:

707. ԱՐՄԵՆ Մ. Պատվիրեցին հանձնել ձեզ.- Ե.: Հայպետհրատ, 1964.- 446 էջ, 1թ. դիմանկ.:

Բովանդ. Պատվիրեցին հանձնել ձեզ: Հին տարվա գիշերը: Մոսկվան ներսում: Տասոյանա Դմիտրիւնա Լիբինա: Տղամարդու գեղեցկութիւնը: Բարոն: Ազատուկ: Անկողինը, հավը, Լիդան: Իմ տառը: Ավազակի երգը: Վեց հիւանդութեան տեր մարդը: Կոպէկ: Նամակ: Բաբայ: Թռչուն: Կախարդական դոյակը: Տրակտ: Գայթակոյթիւն: Բեռնանավ: Կանաչ դատախազը: Երգ անցագիր: Մարդիկ, սիրելի մարդիկ: Ընտանեկան հարկի տակ: Խորամանկ մարդը: Ձառանցանք: Երեք մարդ մենախցում: Հրդեհ: Երկու ողջերթ: [Պատմվածքն]: Ժիրայր Գլենց: [Վեպ]: Մաս Ա:

708. ԷԼՍԱՐ 3. Եփրեմ /Գրեց՝ 3. Էլմար.- Թեհրան, 1964 (Տպ. «Մոդերն»)- 672 էջ:

Բովանդ. Հ. 3. Դաշնակց. դերը Պարսկաստանի սահմ. շարժումների յաղթանակի մէջ: Ռոստոմի ջերմ մասնակցութիւնը Պարսկ. Սահմանադրական շարժումներում: Քեռին և իր մարտական խումբը: «Առավոտ» շաբաթաթերթի հրատարակութիւնը: Գավառներում: Նիկոլ Ղումանը Թավրիզում: Իրանի Սահմանադրութեան կերտիչը: Յախուռն պատանեկութիւն եւ երիտասարդիւն: Ս. Կուկունեանի արշաւանքում: Ազգասէր ուսուցիչը: Եփրեմը Ղազինում ու Ռաշտում: Գիւլանի գրաւումը: Էնգելիից Թեհրան կոիւնների ամփոփ նկարագրութիւն: Լրացումներ Թեհրանի արշաւանքի մասին: Պետական մարդը: Ձանջանի գրաւումը: Դէպի Ղարաղաղ: Ղարաղաղի կոիւնները: Եփրեմը Թավրիզում: Արշաւանք Շահսովանների դէմ: Նախագծված ծրագրի հետապնդումը: Քաղաքական կացութիւնը: Իրանի քաղաք. կուսակցութիւններն եւ նրանց փոխյարաբերութ. Եփրեմի հետ: Եփրեմ (Թաղիզաղէի գրութիւնը): Գահընկեց Շահի եւ Սալար ղովլէի արշաւանքները: Իրանի անգլուզական հրամանատարը: Արքայական հրովարտակն ու մեծ կրօնապետի օրհնութիւնը: Կուսակց. ներքին տարածայնութիւնը: Եփրեմի վերջին օրը: Եփրեմի յուղարկաւորութիւնն ու թաղումը: Եփրեմի մասին: «Ազգապսակ Եփրեմին» զինւորների յիշատակին /Ս. Ջաւարեան: Դէպի Իրանի պանթեոնը /Է. Ակնունի: Մեծ անհատները /Ռ. Ջարդարեան: Մեռավ /Գ. Ջոհրապ: Հերոսը /Ա. Իսահակեան: Երկու դրօշների զօրավարը /Սիամանթո: Քսանկէորս դարեր Համադանի առջեւ /Ա. Վռամեան: Եփրեմի դագաղի առջեւ /Ատոմ: Մեծ մարդը /Մար: Եփրեմ դիւցազնի դամբանի առջեւ [բանաստեղծութ.] /Գեղամ Բարսեղյան: Նախանձելի մահը /Ատրուշան: Հերոսի յիշատակին /Ս. Վարանդեան: Եփրեմ: [Բանաստեղծութ.] /Դանիէլ Վարուժան:

709. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ Կ. Հայ ժողովուրդի քաղաքական ճակատագիրը անցեալին եւ ներկայիս: (Քննական տեսութիւն).- Պէյրուս, 1964 (Տպ. Սեւան).- 326 էջ:

Բովանդ. Մասն Բ: Հայ ազատագրական շարժումներ: Ազատագրական շարժումներ Պարսկահայաստանի մէջ: Թրքահայոց կացութիւնը եւ թրքահայ դատին ծագումը: Սան-Ստեֆանոյէն Պերլին: Թրքահայ դատը, Պերլինի դաշնագրէն մինչեւ Օսմանեան Սահմանադրութեան հռչակումը (1878-1908): Օսմանեան Սահմանադրութենէն մինչեւ մեծ պատերազմ (1908-1914): Առաջին աշխարհամարտի շրջան: Կացութիւնը դաշնակիցներու յաղթանակէն ետք: Իրադարձութիւնները հայկական երկու ճակատներու վրայ: Թրքահայ դատը Լոնտոնի եւ Լոզանի խորհրդածողովներուն առջեւ: Մասն Գ: Հայ ժողովուրդը նոր դարաշրջանի մը մէջ: Նոր կացութիւն եւ նոր դիրքաւորումներ (1921-1924): Դէպքերու զարգացումը ժամանակագրական

կարգով, թե ներքին եւ թե արտաքին ճակատներու վրայ, մինչեւ երկրորդ աշխարհամարտ (1923-1939); Երկրորդ աշխարհամարտի ընթացքին (1939-1945); Երկրորդ աշխարհամարտէն ետք: Կարս եւ Արտահանի հարց; Միջազգային նոր գոյավիճակ (1946-1949); Նոր դարաշրջանի հաշվեկշիռը՝ միջազգային եւ հայկական ճակատներու վրայ; Մասն Դ: Վերագնահատումներ, խորհրդածութիւններ եւ եզրակացութիւններ:

710. ԽՈՒՐՇՈՒԴՅԱՆ Լ. Ա. Սփյուռքահայ կուսակցությունները ժամանակակից տա-
պում.- Ե.: ՀՍՍՀ ԳԱ, 1964.- 470 էջ.- Մատենագիտ.՝ էջ 451-459:

Բովանդ.՝ Գլ. երկրորդ: Դաշնակցությունն իմպերիալիզմի լազերում ընդդէմ խաղաղության, դեմո-
կրատիայի և սոցիալիզմի; Սոցիալիզմի և սովետական իշխանության կատաղի թշնամին; Դաշնակցության
պառակտողական քաղաքականությունը կործանարար է սփյուռքահայության համար; Գլ. երրորդ:
Հնչակյան կուսակցությունը միջազգային զարգացման արդի փուլում; Հնչակյան կուսակցությունը
խաղաղության և դեմոկրատիայի համար մղվող պայքարում; Սովետական Միության Հայաստանի
պաշտպանության դիրքերում; Հնչակյան կուսակցությունը և ազգային-ազատագրական պայքարը; Գլ.
չորրորդ: Ռամկավար ազատական կուսակցութիւնը և նրա դերը ժամանակակից սփյուռքահայ կյանքում:
Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը և սոցիալիզմի ու իմպերիալիզմի համաշխարհային
սիստեմները; Հայաստանի պաշտպանության դիրքերում:

711. ԿԱՊՈՒՏԻԿՅԱՆ Ս. Քարավանները դեռ քայլում են: [Ճամփորդական նոթեր].- Ե.:
Հայաստան, 1964.-531 էջ:

712. ԿԵՆՃԵԱՆ Ա. Հալածականի յուշեր: 1914-1918.- Պէյրուս, 1964.- 204 էջ.- (Մատե-
նաշար «Արարատ» թիւ 43):

Բովանդ.՝ Ներածական խորհրդածութիւն: 1914 յուլիս 8-21 էն մինչեւ 1915 յունուար; 1915 ապրիլ 27
էն մինչեւ 9 յուլիս; 1915 յուլիս 29; 1915 յուլիս 29-էն 31 դեկտեմբեր 1915: Պոլսոյ Պատերազմական
Ատեանի բանտին մէջ: Դատավարութիւն: Առաջին դատավարութիւն: Երկրորդ դատավարութիւն: Երրորդ
եւ վերջին դատավարութիւն: Բանտի կենսքերնիս՝ իր ընդհանուր գիծերուն մէջ [1915թ. դեկտ-1916թ.
հոկտ.]; Քաղուած Ստեփան Իշխանեանի օրագրութենէ: Ատաբազար, 1-5 յուլիս 1915; Սարսափի օրերը;
Դամասկոսի ազատագրումէն վերջ: 1918 սեպտեմբեր 30 էն հոկտեմբեր 20-ի խառն ժողովի գումարման
նպատակի շուրջ; 1918 հոկտ. 24 հինգշաբթի-խորհրդածութիւնս; 1918 նոյեմբեր 17-1919 մարտ; Դէպի
երուսաղէմ ընտանեօք (1919 ապրիլ 10 էն 25); Որպէս վերջաբան: զինադադարի վաղորդյանին:

713. ՀՈՒՆՈՒՆԵԱՆ Յ., ՀԱՃԵԱՆ Մ. Յուշամատեան Խոտորջուրի /Յ. Յարութիւն Վ. Հու-
լունեան եւ Հ. Մատրէոս Վ. Հաճեան.- Վիեննա, 1964 (Տպ. Մխրթարեան).- 560 էջ, նկ.,
դիմանկ:

Բովանդ.՝ Պատմութիւն: Գլ. Գ: Գաղթ եւ պանդխտութիւն; Գլ. Դ: Անապահովութիւն եւ աւազակային
յարձակումներ; Գլ. Ը: Խոտորաջուրի եկեղեցականները՝ 1915-ին; Գլ. Զ: Խոտորաջուրի բնակչութիւնը
1915-ի գարնան; Տարագրութիւն: Գլ. Ա: Տարագրութեան նախօրեակին եւ սկիզբը; Գլ. Բ: Տարագիրներու
առաջին խումբը: Դէպի Հունուտ; Երզնկա, Հասան Օվայ-գըռը-Կէօզ; Ֆրընճի լար եւ Սալմաստ; Գլ. Գ:
Տարագիրներու երկրորդ խումբը: Դէպի Երզնկա-Արաբկիր; Գաղթա-Սամսատ; Գլ. Դ: Պահուըտողներու
վիճակն ու վերջը; Գլ. Ե: Կարմիրքի տարագրութիւնը: Դէպի Երզնկա-Քեմախ-Սուրուն, Րազգա-Հալէպ;
Խոտորաջուրի տարագիրներու մասին քանի մը վկայութիւններ; Գլ. Է: Տայոց հայրենակցական միութիւնն
ու անոր եռուն գործունէութիւնը; Գլ. Ը: Հերոսական պայքարներ; Գլ. Թ: Խոտորաջուր՝ աւերակ;
Յաւելուած: Տեղեկագրութիւն Խոտորջուրի վրայ: Պատրաստեց Տայք միութեան խուզարկու գաղթականա-
կան յանձնախումբը օգոստոս 1919 Կ.Պոլիս:

714. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ Լ. Սոց. Դեմ. Հնչակեան կուսակցութիւնը երէկ եւ այսօր: Ֆրէզնօ-
Քալիֆորնիա, 1964.-Պէյրուս-Լիբանան, 1964 (Տպ. «Արարատ»)- 250 էջ.- (Մատենաշար
«Արարատ»-ի թիւ 42):

Բովանդ.՝ Մաս երկրորդ: Յեղափոխական շրջան (1887-1920); Յեղափոխական կազմակերպութիւն եւ
ընդհանուր ապստամբութիւն; Մաս չորրորդ: Հնչակեան կուսակցութիւնը Հայաստանի խորհրդայնացումէն
յետոյ (1920-1964); Հնչակեանութիւնը Հայաստանի խորհրդայնացումէն յետոյ: [Փոփոխություններ
ամերիկահայութեան մէջ] Այժմու դրութեան իրական պատկերը [ամերիկահայության]:

715. ՍԱՀԱԿՅԱՆ Ռ. Սովետա-թուրքական հարաբերությունների պատմության հակա-
գիտական լուսաբանումը ժամանակակից թուրք պատմագրության մեջ.- Ե.: ՀՍՍՌ ԳԱ,
1964.- 131 էջ:

Բովանդ. ՝ Սովետական Միության արտաքին քաղաքականության պատմության խեղաթյուրումը (1924-1939 թթ.) Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիների սովետա-թուրքական հարաբերությունների պատմության նենգափոխում; Հետպատերազմյան տարիների սովետա-թուրքական հարաբերությունները թուրք հեղինակների գնահատմամբ:

716. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Հրայրի դերը հայ ազատագրական շարժման մեջ: (Ակնարկ մը անոր յեղափոխական նկարագրին վրայ).- Պէյրուք, 1964 (Տպ. Ատլաս).- 47 էջ:

717. ՍԱՐԳՍՅԱՆ Ե. Թուրքիան և նրա նվաճողական քաղաքականությունը Անդրկովկասում 1914-1918.- Ե.: Հայաստան, 1964.- 539 էջ:

Բովանդ. ՝ Գլ. չորրորդ: Կովկասյան ճակատը 1914-1917 թվականներին; Գլ. հինգերորդ: Հայերի ֆիզիկական ոչնչացման ծրագրի իրագործումը երիտթուրքերի կողմից 1915-1916 թվականներին; Գլ. յոթերորդ: Օսմանյան կայսրության ագրեսիան Անդրկովկասում՝ 1918 թվականին; Գլ. ութերորդ: Անդրկովկասի ժողովուրդների պայքարը երիտթուրքական զավթիչների դեմ:

718. ՍԵԻՎԱԿ Մ. Հայկական մեծ եղեռնը եւ մենք: (Թրքական հայասպանութիւն): Պատասխան՝ բարեկամներուս /Գրեց՝ Փրոֆ. Մանասէ Կ. Սեւակ.- Նիւ Եորք, 1964.- 22 էջ:

Բովանդ. ՝ Ազգապահպանման գիտակցութեան արմատացումը; Վերամշակուած պատմական վաւերագրական ուսումնասիրութեանց անհրաժեշտութիւնը; Պայմանները կը պահանջեն պայքար եւ գործունէութիւն; Պայքար թրքական նենգամիտ պատմագրութեան դէմ; Նիւթապաշտական քաղաքականութեան հետ դէմ առ դէմ; Դատապարտելի ուրիշ երեւոյթ մը; Գործնական եւ առաքելական ուղին; Հայկական հրատարակչական կեդրոնի մը անհրաժեշտութիւնը; Հայ կազմակերպութիւնները եւ անոնց դերը; Վերջաբան:

719. ՎԵՐՖԵԼ Ֆ. Սուսա լեռան քառասուն օրը: [Վեյա] /Գերմ.՝ թարգմ.՝ Պ. Միքայելյան; [Առաջաբ.] Էդ. Թոփչյան.- Ե.: Հայպետհրատ, 1964.- 887 էջ; դիմանկ., քարտեզ:

720. ՏԵՓՈՅԵԱՆ Պ. Միհրան Տամատեան: (1863-1945): [Ազգային հաս. քաղ. և հեղափոխական գործիչ].-Պէյրուք, 1964.- 240 էջ, 5թ. դիմանկ., նկ.-«Ձարթոնք»-ի թերթոն, թիւ 52:

1965

721. ԱՂԱԲԷԳԵԱՆ Ա. Աբրահամ խան Բախտիարի Յովակիմեան: Կենսագրական գիծեր եւ յուշեր իր մասին.- Թեհրան, 1965 (Տպ. «Սողերն»)- 29 էջ:

722. ԱՐԾՐՈՒՆԻ Ն. Մահուան ծորին մէջ.-Անթիլիաս-Լիբանան, 1965 (Տպ. Կաթողիկոսութ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 70 էջ, դիմանկ.

Բովանդ. ՝ Երկու խոսք /Մ. Իշխան; Յառաջաբան; Աքսորը: 1915 յունիս; Կարաւանը; Մահուան ծորին մէջ; Նեղ ճամբան; ճգնաժամը; Կեանքիս գինը; Դէպի ազատութիւն

723. ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ Պայքարի խզ տարի թիւ 120-ի: Կ. Պօլսոյ ամերիկեան Պայպը Հաուզի յօդուածին ի պատասխան /Բ. Կ. Ժամկոչեան; Մասնակցութեամբ՝ տիկ. Մարիամ Եուսուֆեանի, տիկ. Վարդուիի Գաբրիէլեանի, պ. Սամուէլ Փաշկեանի եւ պ. Յովսէփ Եուսուֆեանի.- Պէյրուք-Լիբանան, 1965.- 31 էջ:

Բովանդ. ՝ Բաց նամակ պ. Վահէ Հայկին; /Բ.Կ. Ժամկոչեան; Մարիամ Եսուֆեանի գրութիւնը; Տիկին Վարդուիի Գաբրիէլեանի գրութիւնը; Պարոն Սամուէլ Փաշկեանին գրութիւնը: Երախտագիտական; Պր. Յովսէփ Եուսուֆեանին գրութիւնը; Իմ վկայութիւնս /Բ. Կ. Ժամկոչեան:

724. ԲԻՆՕՆ Ռ. Հայերու բնաջնջումը: Գերմանական մէթոտ-թրքական գործելակերպ /Հեղինակ՝ Որնէ-Բինօն; Թարգմ.՝ Եդուարդ Չոփուրեան.- Պէյրուք, 1965 (Տպ. Արարատ).- 56 էջ.- (Մատենաշար «Արարատ» թերթօն թիւ 47):

Տպակից է. Սարգսյան Ե. Հայերի ֆիզիկական ոչնչացման ծրագրերի իրագործումը:

725. ԳԱԼՆԵԱՆ Հ. Մեծ զուլումին յիսնամեակը...: Յուշեր եւ վերյիշումներ Արևմտահայաստանի մեր պապենական հողային հարցին.-Աղեքսանդրիա, 1965.- 40 էջ.- (Մատենաշար «Արաքս» շաբաթաթերթի):

Բովանդ.՝ Արիւնոտ քարտեղ.../էդ. Թօփճեան; Ուշադրութիւն...: Մեր ֆիսիքական բնաջնջումն ետք... թուրքը սկսած է մեր դատաւոր յիշատակումներու պատմական բնաջնջմանը...: Սեւոի դաշնագրին ծնունդն ու ողջ ողջ թքաղուիլը...: Խորհրդածութիւններ Լօզանի դաշնագրի մասին; Հողը չի տրուիր... այլ կ'առնուի...: Թրքական մամուլ 1945-ին; Վեց հարիւր տարիէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով ուղիղ ճամբու վրայ ենք: Սովետական Հայաստանը եւ Արեւմտահայաստանի հողերը; (Եզրակացութիւն):

726. ԵՍԱՅԱՆ Ա. Ա. «Հայկական հարցը» և միջազգային դիվանագիտությունը.- Ե.: Միտք, 1965.- 375 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. II «Հայկական հարցը» և Ազգերի լիգան; Գլ. III «Հայկական Հարցը» և Սովետական Ռուսաստանի հաշտարարական դերը մերձավոր Արեւելքում ու Անդրկովկասում:

727. ԶԱՐՈՅԵԱՆ Պ. Մենք ալ հայրենիք ունինք: Թատերախաղ.- Պէյրուք: Հրատ. Թէքէան մշկթ. միութեան, 1965 (Տպ. Ատլաս).- 94 էջ:

728. ԽԱԹԱՆԱՍԵԱՆ Ե. բժ. Հայոց թիւը.- Բոստոն, 1965.- 31 էջ:

Բովանդ.՝ Հայ ժողովուրդի թիւը Թուրքիայում մինչեւ 1915 թուականը; Ապրիլեան Մեծ եղեռնի՝ մեր նիւթական կորուստը; Ափուքի հայութեան թիւը:

729. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ Ս. 1920 թվականի հայ-թուրքական պատերազմը և Սովետական Ռուսաստանը.- Ե.: Հայաստան, 1965.- 62 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Սովետական Ռուսաստանը և հայկական հողերի վերամիավորման հարցը; Պատերազմի պատճառները և բնոյթը; Սովետական Ռուսաստանի պայքարը տարածայնությունները խաղաղ ճանապարհով լուծելու համար; Հայաստանում սովետական կարգերի տապալման փորձերի ծախողումը:

730. ԿԵՕՐԿԻՋԵԱՆ Ա. Ա. վեր. Վասպուրականի հերոսամարտը: 1915 ապրիլ 7-1915 մայիս 7: Յոյս եւ լոյս.-Պէյրուք: Հրատ. Թէքէան մշակութային միութեան, 1965 (Տպ. Ատլաս).- 271 էջ:

Բովանդ.՝ Վանի 1895-ի դէպքերը; Աւգարիկի կոտորածը; Սարայի շաջանի միւս գիւղերու կոտորածները; Բելուի դէպքը; Կոտորածներ եւ դիմադրական կռիւներ Հայոց ձորի շրջանին մէջ; Շատախ գաւառի դէպքերը; Այգեստանի ինքնապաշտպանութիւնը; Անգլիական հիւպատոսարանի հրդեհումը; Հայ կամաւորներու մուտքը; Վանի քաղաքամէջի հերոսամարտը (1915 ապրիլ 7 էն մայիս 7); Վերջին տասնօրեակը (Ապրիլ 23-մայիս 3); Գետիկի անփառունակ փախուստը 2 մայիս 1915; Յաղթանակի առաւօտ (4 մայիս 1915):

731. ԿԻԼԵՍԵՐԵԱՆ Վ. Յուշամատենան Աւետիս Մ. Գալէմքերեանի /Պատրաստ.՝ Վահէ Ն. Կիւլէսէրեան, Արլինքթըն - Մ.Ն.- Պէյրուք-Լիբանան, 1965 (Տպ. Տէր-Սահակեան).- 224 էջ, նկ., դիմանկ, ֆաքս, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Մաս առաջին: Գլ. Գ: Աւետիս Գալէմքերեան: 1888-1961: Գլ. Ե: Տեղահանութեան տարիներուն; Գլ. Զ: Աւետիս Անթէպ վերադարձը; Գլ. Է: Անթէպի հայոց ինքնապաշտպանութեան կռիւները (1 ապրիլ 1920); Գլ. Ը: Զինադադարը Այնթէպի ինքնապաշտպանութեան կռիւներու ընթացքին; Գլ. Թ: Կռիւներու երկրորդ շրջանը եւ հայերու մասնակցութիւնը; Գլ. Ժ: Թուրքերու անձնատիրութիւնը եւ հայոց ելքը Անթէպէն; Գլ. ԺԱ: Մեր ազատագրական պայքարները; Անթէպի հերոսամարտը; Գլ. ԺԲ: Գնահատութիւններ ուղղուած Աւետիս Գալէմքերեանին; Մաս երկրորդ: Գլ. Ա: Գալէմքերեաններու Դամասկոսի կեանքը: 1921-1924; Գլ. Բ: Գալէմքերեաններ Հալէպի մէջ; Գլ. Ե: Դամբարան-յուշարձան ի յիշատակ Աւետիս Գալէմքերեանի եւ Անթէպի գոյամարտի շրջանին զոհուած նահատակներու:

732. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ Զ. Առաջին համաշխարհային պատերազմը և արևմտահայությունը. 1914-1916թթ. Ե.: Հայաստան, 1965.- 512 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. առաջին: Արևմտահայության ծանր գոյավիճակը Թուրքիայում պատերազմի նախօրե-

յակին; Գլ. երկրորդ: Հայկական հարցի վերաբացումը առաջին համաշխարհային իմպերիալիստական պատերազմի սկզբին; Գլ. երրորդ: 1915 թվականի Մեծ եղեռնը. արևմտահայության գեոցիդը; Գլ. չորրորդ: Միջազգային իմպերիալիզմը թուրքական ջարդարարության մեղսակից:

733. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ Ա. Ագրարային հարաբերությունները Արևմտյան Հայաստանում (1856-1914).- Ե.: ՀՍՍՌ ԳԱ, 1965.- 342 էջ, ցանկեր.- Ամփոփ. լուս. լեզ:

Բովանդ.՝ Ագրարային հարաբերությունների բնութագրումը: Թուրքական կառավարության ազգային քաղաքականությունը: Արևմտյան Հայաստանի վարչական բաժանումը, կառավարումը և ազգաբնակչությունը XIX դարի երկրորդ կեսին ու XX դարի սկզբին: Տնտեսությունը: Իմպերիալիստական պետությունների գաղութային քաղաքականությունը և թուրքական կառավարության տնտեսական քաղաքականությունը Արևմտյան Հայաստանում XIX դարի կեսին և XX դարի սկզբին: Ագրարային հարաբերությունների ետաճումը: Ագրարային հարաբերությունները Արևմտյան Հայաստանում 1908թ. Թուրքական հեղափոխությունից հետո: Ագրարային հարաբերությունների առանձնահատկությունները և ագրարային հարցի լուծման ուղիներն Արևմտյան Հայաստանում:

734. ՀԻՒՄԵՅՆԻԿ. /Խմբ.՝ Կ. Յ. Ահարոնեան.- Պոսթըն, 1965 (Տպ. «Հայրենիք»)- 252 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս Ա: Քաղաքական կազմակերպություններ /Յաւելում Մ. Ատիշեանի կողմէ: Մեր յեղափոխականները /Գրեց՝ Գիմոս Պոյաճեան: Տարագիրի օրագիրը: Մերկ կարաւանը: Տէր Ջօր Հայաստանը: Տէր-Ջօրի 250 000 հայերու ջարդը: Ղուրպան պայրամն ու ղուրպանները /Գրեց՝ Մարիցա Տեփոյեան (Չփուռեան): Հայ կամաւորականները /Գրեց՝ Կարապետ Փարթոյեան: Այց մը գիւղս աւերակներուն /Գրեց՝ Թագուհի Նուրիկեան: Գրիգոր Քահարեան: (Մահը անգոսնող քաջ կամաւորը) /Գրեց՝ Սուրեն Պողիկեան:

735. ՀՅՈՒՄՅԱՆ Մ. Մեծ եղեռնի զոհ զոռղները.- Ե.: Միտք 1965.- 38 էջ:

Գր. Ջոհրապ, Սիամանթոյի, Դ. Վարուժանի, Ռ.Սևակի, Արտ. Հարությունյանի, Մելքոն Կյուրճյանի (Հրանտ), Երուխանի (Եր. Արմաքեշխանյան), Թլկատինցու (Հովհ. Հարությունյան), Ռուբեն Ջարդարյանի, Տ. Չյոկյուրյանի մասին:

736. ՀՈԳԻՆԵՐՈՒ ԱՃՈՒՐԴ. Մեծ եղեռնէն վերապրող հայուհի Օրորա Մարտիկանեանի վաւերական պատմութիւնը /Խմբ.՝ Հ.Լ. Կէթսի, Անգլ. թարգմ.՝ Մարտիրոս Գուշագեան.- Պէյրութ, 1965.- 190 էջ.- («Ձարթօնք» թերթին թիւ 58):

737. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ռ. Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումները և Կարինի «Պաշտպան հայրենյաց» կազմակերպությունը (XIX դարի 70-80-ական թթ.) /Պատ. խմբ.՝ Ա.Գ. Հովհաննիսյան.- Ե.: ՀՍՍՌ ԳԱ, 1965.- 388 էջ.- Մատենագիտ.՝ էջ 377-387 և տողատակի ծանոթութ. հայ., ռուս և օտար լեզ:

Բովանդ.՝ Գլ. առաջին: Արևմտահայերի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական վիճակը XIX դարի 70-80-ական թվականներին: Գլ. երկրորդ: Հայկական հարցը Սան-Ստեֆանոյից մինչև Բեռլին: Գլ. չորրորդ: Արևմտահայ ազգային-ազատագրական շարժման վերելքը 1877-1878 թվականների ռուս-թուրքական պատերազմից հետո: Գլ. հինգերորդ: Կարինի «Պաշտպան հայրենյաց» կազմակերպությունը: Հավելված: (Արխիվային փաստաթղթեր):

738. ՂԱԶԱՐԵԱՆ Ս. Եղեռնի հետքերով.- Պէյրութ: Մալաթիոյ կրթասիրաց ընկերութ. հրատ., 1965 (Տպ. Սեւան).- 174 էջ:

Բովանդ.՝ Մալաթիայէն-Հալէպ: Մեծ պատերազմէն ետքի յուշեր: Հալէպի Մալաթիոյ հայրենակցական միութիւն եւ կրթասիրացի վարչութիւններ 1923-1965: Եղեռնի հետքերով: Ապրիլեան եղեռնի սէւ յուշեր: (Սուքիասենց Մարգարիտը): Միջայլ եպիսկ. Խաչատուրեան: Ապրիլեան եղեռնը: Ապրիլ 24: Խորհրդածութիւններ մեծ եղեռնի առթիւ:

739. ՄԻԱՄԱԿԱՆ ոգիով եւ իմաստութեամբ նշենք Հայկական մեծ եղեռնին յիսնամեակը.- Լիբանան, 1965.- 8 էջ:

740. ԻՍԻՐԵԱՆ Ա. Ալբոմ եղեռնի /Արմիսս- [Պէյրուօ, 1965 (Տպ. Ատլաս)].- 28 էջ, նկ., տեքստ՝ ֆրանս., արաբ., հայ. եւ անգլ. լեզ.:
Շակ. վրա վերնագիր՝ GENOCIDE ARMISS.

741. ՄԻՍՔԵԱՆ Ա. Ես Տեր-Զօրի դժողքէն փախած եմ /Ներած.՝ Շ. Նարդունի.- Փարիզ, 1965
Հտ.Ա.- 124 էջ

742. ՄԱՅԱՎԱՆՅԱՆ Ա. Հայ ժողովրդի ողբերգությունը ռուս և համաշխարհային հասարակական մտքի գնահատմամբ.- Ե.: Հայաստան, 1965.- 207 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ «Հայ ժողովրդի ողբերգությունը» գրքի առթիվ /Հր. Քոչար; Գեոգիդի թուրքական պետական քաղաքականությունը հայ ժողովրդի նկատմամբ: Արևմտահայերի եղբրական կոտորածները XIX դարում; Արևմտահայության մեծ եղեռնը 1915 թվականին; Արևմտահայերի ինքնապաշտպանական գոյամարտերը; Երկու Ռուսաստան, երկու քաղաքականություն արևմտահայութեան հարցում: Ցարական Ռուսաստանը և Արևմտյան Հայաստանը; Լենինյան պարտիայի վերաբերմունքը արևմտահայության բախտի նկատմամբ; ՌՍԴ(Բ)Պ Կոմկասյան կազմակերպությունների խորհրդակցությունը և ականավոր գործիչների մերկացրել են իթթիհատական ռասիստների ոճիրները հայերի նկատմամբ; Արևմտյան Հայաստանին արևմտյան տարագիրների ազատագրման խնդիրները լենինյան դեկրետներում; Ռուսաստանի մտավորականության ծայրը: Մաքսիմ Գորկին մերկացնում է հայերի կոտորածները կազմակերպողներին; Արևմտահայութեան ողբերգությունը պրոֆեսոր Վեսելովսկու հետազոտություններում; Նշանավոր արևելագետ, ակադեմիկոս Գորդլևսկու-ականատեսի պատմածները; Ակադեմիկոս Տառլեն հայ ժողովրդի կոտորածների «անուղղելի չարագործության» մասին; Ռուսաստանի պարբերական մամուլի հրապարակած փաստերը մերկացնում են իթթիհատականների ոճիրները; Աշխարհի ականավոր մարդիկ արևմտահայերի ջարդերի մասին: Բելգիացի, իռլանդացի, ամերիկացի և անգլիացի գիտնականների հետազոտությունները 1890-ական թթ. ջարդերի մասին; Դոկտոր Գիբոնսի «Նորագույն պատմության ամենասև էջը» աշխատությունը; Ֆրանսիացի մեծ զավակների [Ա. Ֆրանսի, Ժ. ժորեսի, Ռ. Ռոլանի, Ա. Բարբի և ուրիշն.] զայրույթը; Երիտասարդ անգլիացի Թոմսի «Մի ազգի բնաջնջումը» գիրքը; Գերմանական կոմունիստների առաջնորդ Կարլ Լիբկեխտը դիմակազերծ էր անում օսմանյան կառավարության ոճիրները; Բուլղար սոցիալիստների համագումարի բանաձևը թուրքական իշխանությունների կողմից կիրառված արմենոցիդի քաղաքականության մասին; Արաբ-հուճանիստները դատապարտում են իթթիհատականների վայրագությունները և պաշտպանում հայ տարագիրներին; Ֆրիդոֆ Նանսենը հայ ժողովրդի մեծ բարեկամն էր; Ավստրիական գրողի [Ֆ. Վերֆելի] հայկական հերոսապատումը; Լեհ բանաստեղծի [Վ. Յազվեցկու] զգայուն սրտի արծազանքը; Ռուսաստանը և հայ ժողովրդի դարավոր մշակութային զանծերի պաշտպանությունը Օսմանյան խավարումներից; Ռուս գիտնականները մերկացնում են «թուրքական կեղծիքների ֆաբրիկան» և պաշտպանում հայկական կուլտուրայի ու գիտության կոթողները:

743. ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆ Մեծ եղեռնի: (1915-1965) /[Հտ. պատրաստ.՝ Գերսամ Ահարոնեան; Գործակցութ.՝ Նազարէթ Թուփալեանի].- Պէյրուօ: Հրատ.՝ «Զարթօնք» օրաթերթի, 1965 (Տպ. Ատլաս).- 1136 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մեծ եղեռնի 50-ամեակի ձեռնարկներում եւ այս հատորին մասին /Գ.Ա., Խօսք աղօթքի եւ ուխտի /Վազգեն Ա.; Սուգի եւ Ուխտի յիսնամեակ /Անդրանիկ Անդրեասեան; Պատմական: Հայ ժողովրդի Մեծ եղեռնը եւ ազգային վերածնունդը /Ա.Ն. Մնացականեան; Արևմտահայերու բնաջնջման ծրագիրը եւ առաջին զանգվածային կոտորածները 19-րդ դարի վերջում; Հայկական մեծ եղեռնը: Մեծ ոճիր, սկսելու հրամանը; Ապրիլեան արիւնոտ կիրակին Ստամբուլում; Թուրքերի գործադրած ցեղասպանութեան մերկացումը; Հայ ժողովրդի վերածնունդը; Հայկական Սովետական Հանրապետության ստեղծումը եւ հայ ժողովրդի վերածննդի սկիզբը; Ապրիլ 24 յիսնամեակին առթիւ ճշմարտութիւնների վաւերագրերու եւ ժամանակին բերած լոյսերուն տակ /Գրեց՝ Ստեփան Շահպաս; Ապրիլեյան եղեռնի պատճառներու եւ պատասխանատուներու մասին /Լեւոն Զորմիսեան; Ցեղասպանութեան ծրագրումն ու նախապատրաստութիւնը: իթթիհատական թուրքերու հրեշային մտայնութիւնն ու գործելակերպը /Լեւոն Վարդան; Այաշի բանտի պատերուն արծանագրութիւններէն; Բաղդատական տեղեկագիր: Հայ բնակչութիւնը Օսմանեան կայսրութեան մէջ բռնազաղթերէն առաջ եւ ետք: (Պատրաստուիած զինադադարի օրերուն); Արամ Անտոնեանի հրատարակած թուրք վաւերականութիւնը; Զաւէն պատրիարքի տեսակցութիւնները Թաւլաթի, Սայիտ Հալիմ փաշայի եւ Իպրահիմ պէյի հետ; Գերմանաթուրք եղբայրութեան դաւադրութիւնը եւ հայասպանութեան ներքին ծալքերը /Փրոֆ. Մանասէ Կ. Սեւակ; Հայ բնակչութեան տեսաբաշխումը 1914թ.: (Ա. քարտէս); Հայ բնակչութեան տեղաբաշխումը 1926.: (Բ. քարտէս); Տեղահանութիւնն ու ջարդը շրջան առ շրջան; Անտիպ էջեր Թեոդիկէն «Գողգոթա»: Անդրիանապոլիս, Ռոտոսթօ եւ շրջակայք; Զորլու; Կալկաթա, Սիլիվրի, Տարտանէլ; Կիլիպոլու; Էզիմէ; Ամփոփ համայնապատկեր Բիւթանիոյ հայութեան Մեծ ողբեր-

գութան /Ասատուր 3. Մակարեան; Եղկատի եւ շաջակայքի հայութեան ահաւոր սպանող /Քաղեց Անդրա-
նիկ Երկանեան; Կեսարիոյ եւ շրջակայից արեան տուրքը հայոց Մեծ եղեռնին /4. Կեսարացի; Սեբաստա-
հայութեան բռնագաղթն ու ջարդը /Յայկ Նագգաշեան; Դանիէլ վարուժանի եւ չորս ընկերներուն սպան-
ութիւնը: (Կառապանի մը պատմութիւնը); Խարբերդի եղեռնը /Բենիամին Կ. Ժամկոչեան; Գերմանական
հեռագիրներ Խարբերդի եղեռնի օրերուն: 1915 եւ կոտորածները Տիարպեքիի մէջ /Երուանդ Դ. Քասունի;
Տարօնի գոյամարտն ու գաղթը /Օ. Սարգիսեան; Կարինի եւ շրջակայքի տեղահանութիւնն ու ջարդերը
/Լեւոն Վարդան; Տրապիզոնի եւ Սամսոնի նահանգներու տեղահանութիւնն ու ջարդերը /Մ. Գուշակեան;
Կիլիկիոյ արծուերոյնին քանդումը; Զեյթունցիներու տարագրութիւնն ու ջարդը /Գէորգ վրդ. Կարախեան;
Տէր Զոր: Տէր Զորի ջարդերը /Ա. Անտոնեան; Դայ սրբավայրերու պղծումը եւ հայ կղերականներու
նահատակութիւնը /Գէորգ վրդ. Կարախեան; Դայ միտքին տուրքը, Մեծ եղեռնին; Դահճապէտ Թալեաթի եւ
այլ մարդասպաններու հեռագիր-հրահանգներու հաւաքածոյ; Յուշագրական: Սահմուկեցուցիչ
վկայութիւններ; Էջ մը Տէր Զորի ջարդերէն: (Հատուածներ Կ. Գաբիկեանի խմբագրած «Եղեռնապատում»
հատորէն); Ուղեւորութիւն մահուան հոտ Մեծ եղեռնի խաւար օրերուն /Վահէ Դայկ; ...Դէպի Եփրատ:
(Յուշագրական էջեր) /Ներսէս Պալեան; ԽուռնաՎիլի եւ Կասմանի հերոսներուն ոգորումները եւ եղերական
մահը առաջին աշխարհամարտին /Լշան Տոտոնեց; Մեծ եղեռնի օրերուն /Ենուք Արմէն; Նկարներ Գերման
գրագէտ Արմին Թ. Վէկնէրի ալպոմէն; Էջ մը Խնուսի գաւառի ողբերգութենէն; Վերջին թոնդրակեցիները...:
(Հատուած մը համանուն վէպէն /Ս. Պալաթոն; Շատ տխուր յիշատակ մը զինուորական կեանքէս
/Յարութիւն Գարանֆիլեան; «Բոցեղէն պարը»: (Կարմիր էջ մը 1915-ի Մեծ եղեռնի օրերէն) /Զարեհ Որբե-
րեան; Երգը շրթներուն՝ մահը ծաղրեցին... /Արամ Ս. Շորվօլլեան; Դայ եւ արաբ եղբայրութիւն; Մահուան
շուքին տակ: (Զինուորական յուշերէս հատուած մը) /Բժիշկ Վ.Գ. Թովալեան; Կարինէն Ատիյաման՝ հայ
ընտանիքի մը ողիսականը... /Արսէն Ս. Քրմոյեան; Գրական: Ապրիլ 24: [Բանաստեղծութ.] /եղիվարդ; «Մի
մոռանաք մեզ...» /Բենիամին Նուրիկեան; Գիւղի մը վերջին օրերը /Բենիամին Նուրիկեան; Դայ
դանթեականը: [Պոեմ] /Յովհ. Շիրազ; Նրանք պիտի մնան...: (Հատուած «Քարաւանները դեռ քայլում են»
գրքից) /Սիլվա Կապուտիկեան; Վերջին նահանգը /Դրաչ Զարդարեան; Երգ հաշտութեան եւ համա-
կերպումի: [Բանաստեղծութ.] /Զարեհ Սեւքունեան; Դրաշալի յարատեւում: [խոսք] /Գէորգ Էմին; Անկարելի
երազ...: [Բանաստեղծութ.] /Գառնիկ Աղդարեան; Խօսք յիսնամեակի /Պետրոս Զարոյեան; թուրք
ժողովրդին: [Բանաստեղծութ.] /4. Սիտալ; նահատակ ժողովրդին: (Ապրիլեան Մեծ եղեռնի 50-ամեակի
առթիւ): [Բանաստեղծութ.] /Արամ Երեմեան; հայոց հաշիւը; /Ստեփան Կուրտիկեան; Խոհեր Դայկական Մեծ
աղէտի յիսնամեակին: [Բանաստեղծութ.] /Մառի Աթմաճեան; Յիսուն տարի ետ /Վահրամ Մալեան; Մասիսի
կողմը... /Յակոբ 3. Ասատուրեան; Գոյամարտ; Վան-Այգեստանի գոյամարտը (1915 ապրիլ 7-մայիս 7)
/Վեր. Արսէն Ա. Կէօրիկեան; Շապին-Գարահիսարի հայութեան գոյամարտը /Խորեն Այվազեան; Մուսա
լեռան հայերը մեր ժողովուրդի ազատագրական պայքարի մէջ /Յակոբ Դաւիթեան; Ուրֆայի հայերուն
հերոսամարտը /Ա. Գապանճեան; Կարնոյ անկումին ողբերգութիւնը կամ՝ արեւմտահայ ազատագրութեան
յոյսին կատարածը; (Յուշեր ազգային դիւցազնէն) /Լեւոն Թիւթունճեան; Քեմալական եղեռնը, հայոց
ինքնապաշտպանութեան մարտնչումները եւ Կիլիկիոյ պարզումը; Մարաշի աղէտը 1920-ին ասպետական
Ֆրանսայի անփառունակ նահանջը /Նշան պ. Խապթեան; Շահեկան տեղեկագիր մը Զեյթունի եւ
զեյթունցիներու ողբերգութեան մասին /փրոֆ. Դայկ Ա. Արամեան; Այնթափի հայոց հերոսամարտը /Գէորգ Ա.
Խարաֆեան; Դաճընի դիւցազնական ինքնապաշտպանութիւնը /Գնէլ եպս. Ճերճեան; Զմիւռնոյ աղէտը
Գըրգ-Աղաճի հայոց ազատումը (1922 սեպտեմբեր) /Սինաս Ճիհանեան; մեր խորտակուած երազը...; (Էջեր
Կիլիկիոյ ժամանակակից պատմութենէն) /Վահրամ կէօքճեան; Մեծ նաւաբեկութենէն ետք հայ խլեակներ
գաղթակայաններու եւ որբանոցներու մէջ; Դայ որբութիւնը /Դմայակ Գրանեան; Թուրք դահճապետներու
ահաբեկումը: [Սողոմոն Թեհլիրեան, Միսաք Թորլաքեան, Արշաւիր Շիրակեան]; Դայոց հողային դատը;
Դայկական դատը եւ հայ ազգային պատուիրակութիւնը /Յովհաննէս Պօղոսեան; Անտիպ Վաւերագիր մը
Պօղոս Նուպար փաշայէն; Սօտաւոր հաշուեկշիռ: Թրքահայաստանի եւ Կովկասի հայոց Դանրապե-
տութեան մէջ հայ ազգին կրած վնասներուն համար: Յատկացումներու եւ հատուցումներու; Դայաստանի
Դանրապետութեան եւ Կովկասի հայաբնակ գաւառներ: Վկայութիւններ օտար հեղինակաւոր աղբիւրներէ:
Թուրք ցեղասպաններու ուրացումները: Լորտ Պրայսէն; Արնոլտ Ե. Թօյնպիէն; Ունիսթըն Զրչիլէն;
Ռուսական վկայութիւններ: Թուրքիոյ հայոց ջարդը /Անտրէ Մանտելշթամէն; Թուրքիան եւ հայերը /Էլենի
Վ. Թարլէն; Ամերիկեան վկայութիւններ: Ազգի մը սպանումը /Դենրի Մորկընթաւուն; Դերալթը Է. կիպընզէն;
Ֆրանսական վկայութիւն; Պատասխանատուութիւնները /Ուլնէ Փինոնէն; Գերմանական վկայութիւն:
Դայաստանի ջարդերը /Եոհաննէս Լեփսիուսէն; Նորվեկիական վկայութիւն: Դայաստան եւ Մերձաւոր
Արեւելք /Ֆրիտեոֆ Նանսէնէն; Խատ Ուրասի սուտերէն եւ ուրացումներէն...

744. ՇԱՐԱՖԵԱՆ Ե. Երուանդ Շարաֆեան կը պատմէ Տարօնի եղեռնը: Ականատեսի
վկայութիւններ /Խմբ. Աղան Տարօնեցի.- Սան Ֆրանսիսքօ, Քալիֆորնիա, 1965.- 80 էջ:

Բովանդ. ՝ Յառաջաբան /Աղան Տարօնեցի; Ընդհանուր կացութիւնը; Քաղաքէն դուրս գալու փորձը կը
ծախողի; Մուշ քաղաքի աշխարհագրական դիրքը; Կատաղի Խուրտենք ալ կը մասնակցին կռիւին; Զորու
թաղի դիմադրութիւնը; Մեր փախուստը դէպի Սասուն; Սասունի վերջին գոյամարտը; Կեանքը Քանայ
լեռներու մէջ; Լեւոն Ղազկիւեանի քաջագործութիւնը; Մեր բռնագաղթը:

745. ՊՕՅԱԾԵԱՆ Տ. Հայկական լեզունը: Պատմական յուշագրություն.- Ուօթթաուն: Ջրատ. Հայկ. բարեգործ. ընդհ. միութ. կեդր. վարչ. ժողովի, 1965 (Տպ. Պայքարի).- XXVII, 415 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ. Յառաջաբան /Միհրդատ Թիրաքեան; Կամաւորական շարժումը Ամերիկայի մէջ; Կիպրոս լեզունի մարզադաշտը; Արարայի դիւցազնամարտը; Արարայի նահատակուած հայ քաջերուն անունները 19 սեպտեմբեր 1918 դէպի Պէյրութ; Կիլիկիա-հայ լեզունականին երազը; Ներգաղթը; Զինուորական իշխանութիւն; Տազնապին վերադարձը; Հաճնոյ ողբերգութիւնը; Դէպքեր դաշտային Կիլիկիոյ մէջ; Կիլիկեան անկախութիւններ; Ամբողջական զինարծակում լեզունականներու; Ֆրակո-թուրք համաձայնութիւնը:

746. ՊՐԱՅՍ Գ. Հայերու տառապանքները Օսմանեան կայսրութեան մէջ 1915-1916 /Թարգմ.՝ Աստղիկ Պուճիգանեան.- Պէյրութ, 1965 (Տպ. «Արարատ»)- 280 էջ.- (Մատենաշար «Արարատ»ի թերթօն թիւ 49):

Վանի, Մուշի, Սասունի, Կիլիկիայի ջարդերը

747. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Ապրիլեան եղեռնը քննական ակնոցով: (Նուիրուած՝ ապրիլեան եղեռնի յիսնամեակին).- Պէյրութ; Հ. Յ. Դ. Հրումանդանի Կ.Կ.ին, 1965.- 64 էջ.- (Թիւ 2):

748. ՍԱՐԳՍԵԱՆ Ե. Հայերի ֆիզիկական ոչնչացման ծրագրի իրագործումը երիտ-թուրքերի կողմից 1915-1916 թուականներին /Հեղինակ Ե.Ղ. Սարգսեան.- Պէյրութ, 1965 (Տպ. «Արարատ»)- 104 էջ.- (Մատենաշար, «Արարատ»-ի թերթօն թիւ 48):

749. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ.- Գահիրէ, Բէյրութ, 1955-1967.

Հտ.Դ.- Բէյրութ, 1965 (Տպ. Մշակ).- 307 էջ:

Բովանդ. 1917-1918 թուականները: Յեղափոխութեան մեղրամիսը; Յեղափոխութեան քառսում; Մոսկուայի պետական խորհրդակցութիւնը; Արեւելահայ համագումար; Մինչեւ Հոկտեմբեր; Պատերազմ եւ խաղաղութիւն; Բաթումում-մայիս 28; Մաս երկրորդ. Սրբկածին Դրօն: Նակաշիճեի ահաբեկումը; Հայ-թաթարական կռիւները; Ալիխանովի ահաբեկումը; Երկրորդ զնդի իրամանատար; Զինուորական կոմիսար; Երեւանի զինեալ ուժերի իրամանատար; Պետական եւ զինուորական մարդը; Պատերազմ եւ խորհրդայնացում; Մոսկվայում; Արտասահմանում; «Գործակցութիւն նացիզմի հետ»; Խնչարայի բարձրումը; Աղեքսանդր Սպենդիարեան:

750. ՏԵՐ-ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ Գ. Պատմագիրք Սիվրի Հիսարի հայոց: Տեղագրական, պատմական եւ ազգագրական /Աշխատասիր.՝ Գրիգոր Տէր-Յովհաննէսեան; Նախածեռն.՝ Տօթթ.՝ Միհրան Ներսէսեան.- Պէյրութ, 1965 (Տպ. Մշակ).- 688 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ. Նախաբան /Յովհաննէս քինյ. Գիգիրեան; Հայ թաղերու իրկիզումին պատմութիւնն ու իսկական պատճառները (1876-1877); 1905 թուականը; Զերբակալութիւն եւ բանտարկութիւն /Լեւոն Ներսէսեան; Տէր Յովհաննէս քինյ. Գիգիրեան-Խաչիկեանի նօթագրութիւնները եւ յուշերը 1900թ. ի վեր; Կարապետ Փունարճեանի յուշերը; Աքսորի յուշեր (1915-1919); Զինադադարէն ետք վերադարձ դէպի Սիվրի-Հիսար եւ երկրորդ գաղթ; Երկրորդ աքսոր; Մետրոպ Գիգիրեանի յուշերը; Սիվրի-Հիսարի հայրենակցական միութիւնը: (Ֆրանսիա):

751. ՏՕՆՕՅԵԱՆ Ա. Հայկական դատ: (Համառօտ ակնարկ): Մեծ եղեռնի յիսնամեակին առթիւ.- Պէյրութ: Իրատ. Ուրֆայի հայրենակցական միութեան, 1965.- 98 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ. Մեր դիւցազնաժպինն ուղիով /Կ. Գազանճեան; Գլ. Ա: Հայկական հարց: Ռուսական քաղաքականութիւնն ու հայկ. հարցը: Դաշնագիրներ-վեհաժողովներ: Բարենորոգումներ; Սան Սթեֆանոյի դաշնագիրը; Պէրլինի դաշնագիրը; Երկաթ շերտից; Հայկ. կալուածներու գրաւումը; Հայ-թաթարական պատերազմը; Ա. համաշխարհային պատերազմը; Թուրք գերմանական բարեկամութիւն; Հայ ժողովուրդը 1914-ին; Գլ. Բ: Հայ յեղափոխութիւնը: Արմենական կուսակցութիւն; Հնչակեան կուսակցութիւն; Հ.Յ. դաշնակցութիւնը; Քիւրտ-հայկական հակամարտութիւնը; Կուկունեանի արշաւանքը; Սասնոյ ապստամբութիւնը; Պանք Օթթամանի գրաւումը; Խանասուրի արշաւանքը; Սուլթան Ապտիլ Համիտի ահաբեկման փորձը; Վանի հերոսամարտը; Շապին Գարահիսարի հերոսամարտը; Ուրֆայի դիւցազնամարտը; Մուսա լեռան քառասուն օրերը; Կամաւորական շարժում; Գլ. Գ: Կոտորածները: Սահմանադրութիւն; Նոր ջարդեր

(1909); Մեծ եղեռնը: Ապրիլ 24 [1915թ.]; Վերջին արարը [1918թ.]; Գլ. Դ: Հայաստանի Հանրապետություն: Հայաստանի խորհրդայնացումը: Հայաստանի անկախությունը; Սեւրի դաշնագիրը; Ալեքսանդրապոլի դաշնագիրը; Փետրուարեան ապստամբությունը; Գլ. Ե: Հայուն վրէժը: Սողոմոն Թեխլիրեան; Միսաք Թորլաքեան; Արշալիր Շիրակեան; Արամ Երկանեան; Ստեփան Ծաղիկեան; Մոսկուայի դաշնագիրը; Կարսի ժողովը:

752. ՔՈՉԱՐ Հ. Սպիտակ գիրքը.- Ե.: Հայաստան, 1965.- 340 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Եփրատի կամուրջին; Կարոտ; Նահապետ:

753. ՔՈՉԱՐԵԱՆ Մ. Մուսա լեռան զավակները: Ողբերգություն 4 գործողությամբ: Ըստ Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի.- Պէյրուք: Թեքեան մշակութ. միութ. հրատ., 1965 (Տպ. Ատլաս).- 98 էջ:

1966

754. ԱԼԱԶԱԶՅԱՆ Ս. Եղեգները չխոնարհվեցին: Գիրք Ա-Բ.- Ե.: Հայաստան, 1966-1967:

Գիրք Ա.-1966.- 263 էջ:

755. ԱԼԻԽԱՆՅԱՆ Ս. Սովետական Ռուսաստանի դերը հայ ժողովրդի ազատագրման գործում (1917-1921թթ.).- Ե.: Հայաստան, 1966.- 413 էջ.- Մատենագիտ.՝ էջ 401-411:

Բովանդ.՝ Գլ. 1: Հոկտեմբերյան ռևոլյուցիան և հայ ժողովրդի ազատագրման հարցը: Ժողովրդական կոմիսարների սովետի դեկրետը «Թուրքահայաստանի» մասին; Օգնություն հայ գաղթականությանը; Գլ. 2: Սովետական Ռուսաստանի քաղաքականությունը Հայաստանի նկատմամբ 1920 թվականին: Մոսկվայի բանակցությունները; Լեզրանի պատվիրակությունը: Օգոստոսի 10-ի համաձայնագիրը; Բանակցությունները Երևանում; Գլ. 3: ՌԿ(Բ)Պ կովկասյան բյուրոն և սովետական կարգերի հաղթանակը Հայաստանում: Բանակցություններ դաշնակցական կառավարության հետ; Սովետական իշխանության հաստատումը; Դաշնակցական կառավարության կապիտուլյացիան: Ռևկոմի ժամանումը Երևան; Գլ. 4: ՌՍՖՍՐ-ի դերը սովետական կարգերը Հայաստանում ամրապնդելու գործում: Ալեքսանդրապոլի պայմանագիրը և պայքարը նրա վերացման համար; Լոռվա ազատագրումը; Դաշնակցականների փետրվարյան ավանտյուրայի ջախջախումը; Ալեքսանդրապոլի ազատագրումը:

756. ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ Գ. Խոհեր յիսնամեակի աւարտին: («Ձարթօնք»-ի խմբագրական-ներու շարք).- Պէյրուք, 1966 (Տպ. Ատլաս).- 348 էջ. նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յիսնամեակի ձեռնարկներ; Մեծ եղեռնի յիսնամեակը: Հայ Սփիւռքի մէջ; Ազգային դատի հետապնդման աշխատանքներ; «Հայկական հարցը» մեր օրերուն; Կարեւորագոյնը արևմտահայ հողերու հարցն է հիմա; Փան-թուրքիստ շարժումներ; Ի՛նչպէս պէտք է հետապնդենք մեր դատը; Մեր հողային դատի լուծման հնարաւորութիւնները; Յաւելուած; Վեհ. Վազգէն Ա. կաթողիկոսի կոնդակը; Նախագահ Նազուշ Յարութիւնեանի խօսքը; Ակադեմիկոս Վիքթոր Համբարձումեանի ճառը; Սիլվա Կապուտիկեանի խօսքը; Հայոց հողային դատի հետապնդման առժամեայ; Կեդրոնական յանձնախումբին կոչը; Հայկական դատի ամերիկահայ յանձնախումբին յայտարարութիւնը; Պոհտան Կեմպարսկիի նամակը ու թանթին; Հ.Յ. Դաշնակցութեան յուշագրին եզրակացութիւնը:

757. ԱՃԵՄԵԱՆ Հ. Ասլան Ստեփանեանի յուշերը /Գրի առաւ՝ Հայկ Աճեմեան.- Թեհրան, 1966 (Տպ. «Սողերն»).- 407 էջ, դիմանկ., լուսանկ.:

Բովանդ.՝ Յեղափոխական շարժման նախօրեակին [Վան-Վասպուրականում]; Մեր գերդաստանը; Կեանքի յորձանքներում; Յեղափոխական ասպարէզում; Մեր մարտական «Ռազմիկ» խումբը; Ձինապահեստը մեր տանը; Մայր ու ես բանտում; Բանտից փախուստ դէպի Ռզմ; Արսէն վարդապետ ահաբեկումը; Տազնապալի կացութիւն [1908թ.]; Իրանի Սահմանադրական շարժումները; Ռուսական յարձակումը Թաւրիզի վրայ [1911թ.]; Ձենքերի փոխադրութիւն Կովկասից Վան; Կամաւորական բանակում; Դիւմանի պատմական ճակատամարտը; Վասպուրականի Մեծ գաղթը; դէպի Բիթլիս; Հայ կամաւորական զնդերի լուծարքը; Վասպուրականի հայութեան վերջին նահանջը; Մարտնչումներ Արարատեան դաշտում; Սարդարաբադի ճակատամարտը; Դիլիջանի ճակատում; Նոր Բայազէդի շրջանում; Սովը Հայաստանում; Զօր. Անդրանիկը Հայաստանում; Հայ-թաթարական ներքին կռիւները; Բօիւք Վեդիի եւ Իգդիրի ճակատներում; Մայիսեան ապստամբութիւնը Հայաստանում; Հայ-տաճկական պատերազմը; Բոլշեւիկեան իշխա-

նութիւնը Հայաստանում; Փետրուարեան համաժողովրդական ապստամբութիւնը Հայաստանում; Շէնգաւիթի ճակատամարտը; Նահանջի ճանապարհին; Տարագրութիւնը Թաւրիզում:

758. ԱՍՏՈՒԾԱՏՐԵԱՆ Ա. Սարդարապատի պատմաշինութիւնը: 3. Թուրշեանի «Սարդարապատի հերոսամարտը» գրքի առթիւ.- Պէյրութ, 1966 (Տպ. Համագգային).- 156 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Ս. Վրացեան; Սարդարապատի հերոսամարտը; Արամ Մանուկեանի մասին:

759. ԳԱՊԱՔԵԱՆ ՅՈՎՀ. Ատափազար Աստուածարեալ ապա նահատակեալ.- Փարիզ, 1966.- 158 էջ:

Բովանդ.՝ Դէպի աքսոր; Առաջին ահազանգը; Հնչեց բուն ահազանգը [ջարդի 1921թ.]; Հայաստանի ճիգը ներկայ պատերազմին: (Լուրեր ռազմաճակատէն); Նոր վախեր, նոր տառապանքներ (1922թ.):

760. ԹԱՌՈՅԱՆ Կ. Ժողովրդական շարժումները Սասունում 1890-1894.- Ե.: Հայաստան, 1966.- 169 էջ:

761. ԼԷԼԵՃԵԱՆ Լ. Անդրանիկի բերնով Առաքելոց վանքի կոիւր եւ Խալիլ պէկի սպանութիւնը.- Պէյրութ, 1966.- 196 էջ:

Բովանդ.՝ Հիւպատոսը [անգլիացի] կը մեկնի Սուշէն; Տեսակցութիւն մը թուրք ներկայացուցիչներուն հետ; Վանքէն դուրս գալու ջանքեր; Առաքելոց վանքի կոիւին մասնակցող զինուորները եւ անոնց անունները; Ի՞նչպէս պատժուեցաւ Խալիլ պէկ Աղբիւր Սերոբի ոճրագործը: Սերոբ փաշայի սպանութիւնը; Մատնիչ Ալէի սպանութիւնը; Խալիլի նախազգացումը Առաջին փորձը; Սպանութեան տուած արդիւնքը; Թուրքերուն գայրոյթը; Դէպի Սբ. կարապետ:

762. ԿՈՄՍ. Խոնարի հերոսներ /Վահան Փափագեան.- Պէյրութ: Հրատ. Համավասպուրականի հայր. միութեան Պէյրութի մասնաճիւղի, 1950 (Տպ. Սարգիսեան եւ որդի)

Գիրք Դ. Խոնարի հերոսներ եւ կեանքի սեմին վրայ: (Մանկապատանեկան յուշերէս).- 1966 (Տպ. Մշակ).- 239 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Առընջու Աւագը; «Ֆախկի Մուստաֆա» (Սպարակերտցի Սամուէլ); Պզտիկ Արամ (Արամ Յակոբեան); Մարինա Խաթուն; Արաղա Պետուն; Թովալ վարժապետ (Գէորգ Պաղտոյեան); Սէյտո Պօղոս; Սոկունքի Իսրօն; Քիւրտ ու թուրք ֆէտայիներ; «Ըխ»-ենց տունը; «Հասան Չաուշ» (Կիճեցի Ատոմը); «Կորիւնը» (Խաչիկ Ասլանեան); Մեծ պարունը (Օննիկ Մազլումեան); Ալլէս-Արմենակ (Ալէս Պարսմանեան, Արմենակ Շալչեան); Շէնը. կա Ըռքօն; Աւօ (Աւետիք Մալոյեան):

763. ԿՈՍՈՅԵԱՆ Հ. Վան-բերդաքաղաքի ժողովրդային հերոսապատումը 1915 ապրիլ 7-մայիս 3: (51 տարի առաջ): (Պատկերազարդած) /Պատմագր.՝ Հ. Կոսոյեան.- Թեհրան, 1966 (Տպ. «Ալիք»).- 180 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա: Զօրաշարժ-Սէֆերպիլիք; Գլ. Բ: Ռուս-թուրքական պատերազմը եւ ճիհատի յայտարարութիւնը; Գլ. Գ: Կոտորածը Աղբակի մէջ; Կոտորածը Սարայի շրջանին մէջ; Գլ. Ե: Այգեստան եւ Բերդաքաղաք Վան; Գլ. Զ: Նախապատրաստական աշխատանքներ: Հ.Յ.Դ. Վան-բերդաքաղաքի զինուորական մարմնի կազմը 1915թ.; Գլ. Է: Առաջնորդի առաջին տեսակցութիւնը Ջէվտէթի հետ; Գլ. Ը: Առաջնորդի երկրորդ տեսակցութիւնը Ջէվտէթի հետ; Գլ. Թ: Ապրիլ 7-ը յարձակում եւ յակալարձակում; Գլ. Ժ: Կռի շրջագիծը; Գլ. ԺԱ: Նոր յարձակումներ: Թուրք զերիներ եւ կառավարական զինապահեստի հրկիզումը; Գլ. ԺԲ: Կատաղի կռիւներ եւ զինուորական խորհրդակցութիւն; Գլ. ԺԴ: Հերոսական անցքեր ապրիլ 11-17; Գլ. ԺԵ: Ձինադադարի նախօրեակին բանակցութիւն Ջէվտէթի հետ (ապրիլ 17-23); Գլ. ԺԶ: Սուրհանդակներու առաքումը; Գլ. ԺԷ: Կռի վերսկսումը; Գլ. ԺԸ: Ջէվտէթի նոր դաւերը եւ թիմարցոց ներխուժումը Բերդաքաղաքը; Գլ. ԺԹ: Թուրքերու խուճապն ու փախուստը; Գլ. Ի: Վրէժխնդութեան գիշեր 4 մայիս; Գլ. ԻԱ: Ազատութեան արշալոյսը եւ յաղթանակի առաւօտը (մայիս 4); Գլ. ԻԲ: Երեսնօրեայ կռիւ ընթացքին քաղաքամէջ սպանած եւ վիրաւոր անձերու ցուցակը; Յաւելագրութիւն: Ռուսական բանակի Նիկալաեւի տպաւորութիւններն ու գնահատանքը:

764. ՄԱՀԱՐԻ Գ. Այրվող այգեստաններ: [Վեպ].- Ե.: Հայաստան, 1966.- 622 էջ:

765. ՄԻՍՔՃԵԱՆ Ս. Ես Տէր-Զօրի դժոխքէն փախած եմ.- Փարիզ, 1965: Հտ. Բ.- 1966.- 128 էջ:

766. ՇԱՐԲԱԶՅԱՆ Տ. Դուշեր և խոհեր.- Ե.: Հայաստան, 1966.- 219 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Սարսափ և Աղբյուր Սերոր; Աղթամարի ռմբակոծումը [1907թ.]; Դեպի Արևելյան Հայաստան; Իմ աքսորը և փախուստը [1911թ.]; Ռշտունյաց լեռնապարի քրդերի ապստամբությունը [1913թ.]; Մեր գյուղի [Շամիրամի 1915թ.] կոտորածը և մեր ազատագրման տանջանքները; Մեր հերոսամարտը; Դիլիջանի որբանոցների քայքայումը, որբերի փախուստը և նրանց փրկության ահավոր չարչարանքները; Տեսակցություն Անդրանիկ զորավարի հետ և նրա վերաբերմունքը; Ամերիկյան որբախնամ ընկերության ժամանումը Ճադկաձոր:

767. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂԱՏԱՆ.- Պոսթըն: Հրատ. Պաղին գիւղի վերաշինաց եւ ուսումնասիրաց միութեան, 1966 (Տպ. «Հայրենիք»)- 300 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս երրորդ: Պատմական իրադարձություններ: 1896-ի ջարդերը; 1908-ի Սահմանադրությունը; Մաս չորրորդ: Մեծ եղեռնը: Աւետիս Եղիկեանի պատմությունը; Պաղնցի նահատակներու յիշատակին; Քրիստոսատիպ քահանան [Արշավիր Զոլոյանի մասին]; Մաս հինգերորդ: Մեծ եղեռնէն ազատողներ եւ վերապրողներ; Մաս վեցերորդ: Կամաւորներ; Մաս յոթերորդ: Առաջին համաշխարհային պատերազմին մասնակցած պաղնցիներ; Դրամական մասնաւոր յատկացումներ:

768. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Թրքահայաստանը Ա. աշխարհամարտի ընթացքին (1914-1918): Թրքահայոց գաղթաշարժերը եւ անոնց դերը Հայաստանի Հանրապետութեան կազմութեան մէջ.- Պէյրուս, 1966.- 224 էջ, քարտեզ 1914-1918թթ. պատերազմի գործողությունների:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա: Ընդհանուր ակնարկ մը: Գլ. Բ: 1914 Բասեն եւ Ալաշկերտ; Ազգային վարչութիւն; Առաջին նահանջը եւ սրտաբեկումը; Գլ. Գ: Համայնքն ու շինարար աշխատանքները; Գաղթականական գործը; Վարչական եւ զինուորական աշխատանքը; Համայնական աշխատանքը: Գլ. Դ: 1915 Վան-Բուլանուխ - Մալազկերտ; Մեծ նահանջը; Գլ. Ե: 1916 Մուշ-Սասուն, Էրզրում-Տրապիզոն; Տարոնի շրջ. քարտեզը; Նորեն նահանջ; Գլ. Զ: 1917 Ռուսական հեղափոխութիւնը եւ Թրքահայաստան; Կուսակցական կեանքը; Արեւմտահայ Ա. համագումարը; Թրքահայաստանի հանրապետութիւնը; Բոլշեւիկեան յեղաշրջման հետեւանքները; Ապահովութեան խորհուրդը եւ թրքահայ զօրաբանակ Գլ.Է: 1918-ի պատերազմը; Թրքահայաստանի անկախության խնդիրը; Կռիւ եւ նահանջ; Գաղթաշարժը եւ անոր հետեւանքները; Գլ. Ը: 1918-ի պատերազմը Ռուսական Հայաստանի մէջ; Գաղթաշարժը Արարատեան դաշտին մէջ; Արագածի գրաւումը; Սարդարապատի եւ Ղարաքիլիսի ճակատամարտերը; Գլ. Թ: Գաղթաշարժը սեփական հայրենիքին մէջ:

769. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Սարերու Ասլանը: (Գեորգ Զաւուշի կենսագրավէպը).- Պէյրուս: Հրատ. Համազգային հայ մշակութային ընկերութեան, 1966 (Տպ. Ատլաս).- 667 էջ:

770. ՄԻՄՈՆԵԱՆ Գ. Յուշամատեան Պոնտական Ամասիոյ.- Վենետիկ: Ս. Ղազար, 1966.- 1037 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի տեղ /Արամ Երեմեան; Մաս չորրորդ: Եղեռնապատում: Ազգային աղետը եւ Ամասիոյ տեղահանութիւնն ու ջարդը: 1895-ի Ամասիոյ ջարդն ու թալանը եւ Պէքիր փաշա /Գրիգոր Արուճեան; Գերմանական մամուլը՝ հանդէպ Մեծ եղեռնի /Ալֆրետ Մուրատեան; Մեծ եղեռնի յուշեր /Յակոբ Զատիկեան; Մեծ եղեռնին տարագրեալի մը յուշեր Զիլէ-Զօրում /Տ. Թ. Դ. ; Ամասիոյ ջարդարարները եւ իրենց զոհերը /Իրազեկ; Ամասիոյ 15.000 հայոց ջարդարաներուն անուանացանկը; Ամասիոյ ընդհանուր ջարդը; Աքսորը /Բաբգէն Ինճեարապեան; Մեծ եղեռն, 1915 /Ասանէթ Գուլումճեան; Համառօտ յուշագրութիւն եւ ժամանակագրութիւն: 1908ի երկրորդ սահմանադրութիւն եւ յետոյ; Քաղաքական կացութիւնը զանգուածային ձերբակալութիւններ եւ տեղահանութիւններ; Մաս հինգերորդ: Ազգային աղետէն վերջ: Եղեռնէն վերապրողներ Ամասիոյ մէջ եւ այլուր; Մեծ եղեռնէն վերապրող ամասիացիներու ցանկը Ամասիոյ մէջ, 1919-1920 թ.ին; 1920-ին Ամասիայէն դուրս Թուրքիոյ ուրիշ քաղաքներուն մէջ գտնուող ամասիացիներ /Մ. Հաճիճանեան; 1920 օգոստոսի մարդահամար ամասացիներու եւ անոնց մարդկային կորուստը Ա. աշխարհամարտին; Եղեռնէն վերապրողներ սփիւռքի մէջ:

771. ՎՐԱՅԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ.- Կահիրէ, 1955 (Տպ. Հուսաբեր):

Հտ.Ե.- Բէյրուս, 1966 (Տպ. «Համազգային»)- 365 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ 1918-1920 թուականները: Ի՞նչ էինք փնտրում հիւսիսում; Կօալիցիա; Զինադադար եւ Հայաստանի սահմանների ընդարձակում: Հայ-վրացական պատերազմ; Կօալիցիայի լուծումը եւ պարլամենտական ընտրութիւններ; Բոլշեւիկեան մուրճի եւ թրքական սալի միջեւ; Ներքին եւ արտաքին սուր տագնապներ; Հայ-թրքական պատերազմը; իմ կառավարութիւնը; Յեղկոմի իշխանութեան տակ:

Բուլշեիկեան մեղրալուսինը; Չախ դաշնակցութիւնը; Դրոյի աքսորը; Ապայութեան աքսորը; Ապարդիւն ճիգեր: Տեսակցութիւն Կասեանի, Աթարբեգեանի եւ Աւիսի հետ; Տեսակցութիւն Մռաւեանի հետ; Յաւելուած: Դ.Դ. Փարիզի պատուիրակութեան նախագահ Ա. Ահարոնեանի զեկուցումը՝ Հայաստանի կառավարութեան; Ա. Ջամալեանի եւ Վ. Նաւասարդեանի նամակները հայ-վրացական պատերազմի մասին /Վահան (Նաւասարդեան); 3. Քաջագունիի ճառը: (Խօսուած Նիւ Եորքի միթինկին մէջ); 3. Փիրալեանի ուղերձը; Մ. Փորթուգալեանի յօդուածը Հայաստանի Հանրապետութեան Բ. տարեդարձի առթիւ /Մ. Փորթուգալեան; Հայ անկուսակցականների միութեան ուղերձը Հ. Հանրապետութեան տարեդարձին առթիւ; Միջկուսակցական խորհրդի կոչը; Հայաստանի սոցիալ դեմոկրատ բանուորական կուսակցութեան կոչը Հայաստանի անկախութեան մասին; Ակադ. Ա. Թամանեանի ծրագիրը Հայաստանի շինարարութեան մասին /Ակադ. Ա. Թամանեան; Ռուսաստանի կոմունիստական կուսակցութեան թռուցիկը Հ. Հանրապետութեան դէմ; Լեւոն Շանթի նամակները հայ-սովետական բանակցութիւնների մասին; Կոչ հայ-թրքական պատերազմի առթիւ; Սոցիալիստ-յեղափոխականների կոչը; Բուլշեիկեան նոր մեկնաբանութիւն փետրուար 18-ի պատճառների /Ալիխանեան, Աւիս, Դովաթեան:

772. ՏԱՐՕՆԵՑԻ Ա. Տարօնապատում: Պատասխանատուները Տարօնի եղեռնին: Քննական ուսումնասիրութիւն համադրութեամբ յուշագիրներու վկայութեանց /Գրեց՝ Աղան Տարօնեցի.- Սան-Ֆրասիսկո-Պէյրուք, 1966 (Տպ. Տօնիկեան).- 530 էջ, նկ., դիմանկ:

Բովանդ.՝ Ներածութիւն; Մասն առաջին. Հերքում՝ Սասունէն Սուշ քաղաքին «օգնութեան փութացողներու» հեքիաթին; Մասն երկրորդ: Վահրամ Փափագեանի սխրագործութիւնները Սասունի մէջ; Մասն երրորդ: Սասունի գոյամարտին ողբերգութիւնը:

773. ՏԵՐԵՆՑ Ե. Ես տեսայ Տեր-Չօրի դժոխքը.- Պէյրուք, 1966 (Տպ. Սեւան).- 64 էջ, նկ., դիմանկ.:

774. ՏԵՐ-ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ Ե. Գանձեր Վասպուրականի.- Պոսթոն, 1966 (Տպ. «Պայքար» օրաթերթի):

Հտ. Ա.- 639 էջ, նկ., դիմանկ, ծալվ. ներդիր թերթ:

Բովանդ.՝ Սկրտիչ Խրիմեան; 1820-1907; Պատուիրակ Հայաստանի [Բեռլին, Պետերբուրգ, Իտալիա, Լոնդոն այցի մասին]; Վանի առաջնորդ; Կաթողիկոսական օծումը; Կ'ընդունուի ցարէն; Խրիմեան յեղափոխական; Մետրոպ ճանիկեան: 1835-1916; Արսէն Թօխմախեան: 1843-1892; Գեորգ Շէրէնց: 1848-1921; Խաչատուր Սուրենեան: 1848-1896; Յարութիւն ճիհանկիւեան: 1856-1915; Միքայէլ Նաթանեան; 1867-1954; Սկրտիչ Աւետիսեան; 1864-1896; Կիւզէլ Տէրէի բարձրունքներուն վրայ; Հերիսան գիւղի մօտերը, Ջահվար քիւրդ ցեղապետի վրաններու շրջակայքը եւ Բարդուղիմէոսի վանքին շուրջը: Նահատակ անուանացանկը; Գրիգոր Պէօզիկեան: 1865-1943; Սեպուհ; Գալուստ Ասլանեան: 1868-1932; Արմենակ Եկարեան: 1870-1925; Աւետիս Թերզիպաշեան: 1873-1947; Յովհաննէս Յակոբեան: 1876-1935; Պօղոս Թորոսեան: 1878-1918; Ասօ; 1880-1915; Վարդան Պապիկեան: 1886-1918; Հայկ Տէր Սկրտիչեան: 1887-1955; Նշան Յակոբեան; 1889-1921; Եզնիկ Վարդանեան: 1891-1962:

1967

775. ԱԼԱԶԱԶՅԱՆ ՍՏԵՓԱՆ. Եղեգները չխոնարիվեցին: Գիրք Ա-Բ.- Ե.: Հայաստան, 1966-1967:

Գիրք Բ.- 1967.- 262 էջ:

776. ԱՃԱՌՅԱՆ ՀՐ. Կյանքիս հուշերից.- Ե.: Միտք, 1967.- 458 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս երկրորդ. Հայստանում: Թուրք-Հայկական ընդհարումները:

777. ԱՃԵՄՅԱՆ Խ.Ա. քինյ. էջեր կամաւորի օրագրէս.- Պէյրուք, 1967.- 326 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Կ. Սասունի; Մաս Ա. Դէպի Միջին Արեւելք: Պորտոյի մէջ; Պորտո Լիոն-Մարսիլիա; Լա Սէտայի մէջ; Միջերկրականի վրայ; Մալթա կղզիին մէջ; Փոր-Սայիտի մէջ; Գահիրէ; Կիպրոսի մէջ; Թրքական դիրքերու մէջ; Հայաստան անկախ հռչակուած; Պաղեստինեան նոր ճակատի լուրեր; Նորէն Կիպրոսի մէջ; Պաղեստինի ճակատի կռիւներ; Արարայի յաղթանակը; Պէյրուքի մէջ՝ վրաններու տակ, Արարայի յաղթողներու հետ; Ճինիի մէջ; Մաս Բ. Կիլիկիոյ մէջ: Մերսինի մէջ; Տեղահանութիւնէն նոր հասած

լուրեր; Մերսիսի գինուորական կառավարիչը; Կառավարիչ Կիլիկիոյ Զայաստանի; Ջօր. Ալենայի մէջ; Զարդի լուրեր Զալէպէն; Ալեքսանտրէթի միջադէպը; Զայկազուն Տէտէան; Ատանայի մէջ; Ապրիլ 24-ի գոհերուն հետ; Թուրքերու սպանդը; Մայիս 28-ի անկախութեան տօնը; Ներգաղթ; Անգլիական զօրամասերու մեկնումը; Ֆրանսական գինուորներու ժամանում; Սելեկիոյ մէջ; Ռուբէն Զերեան; Ատանայի մէջ; Քիլիսի մէջ; Եփրատի եզերքը; Սուրբ Եփրատ; Կիլիկիոյ հրաբորբը վիճակը; Իսլահիէի մէջ; Ազարակի մէջ կռիւներ; Կռիւները Մարաշի մէջ; Աստուածամօծին եկեղեցւոյ հրդեհը; Նահանջի ճամբուն վրայ; Զիւանդանոցին մէջ [Ատանայում]; Զինուորութենէն արծակուիլիս, Նորէն Ատանայի մէջ; Դարձեալ Մայիս 28-ը ;Կիլիկիա: [Բանաստեղծութ. 1917-1920թթ.]:

778. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Ա. Զայկական դատին նոր հանգրուանը.- Պէյրուք: Զրատ. «Ձարթօնք» օրաթերթի, 1967 (Տպ. Ատլաս).- 100 էջ:

Բովանդ.՝ Խմբագրութեան կողմէ /Պ. Գեղակ; Զայկական դատին նոր հանգրուանը [Անկարա, Մոսկվա, Վաշինգտոն]:

779. ԴԱԻԻԹԵԱՆ Խ. Կեանքիս գիրքը.- Ֆրեզնո, 1967.- 623 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ընդհանուր զօրաշարժ, յուլիս 21, 1914; 1914-1915 շրջան; Զինադադար եւ գաղթականներու առաքումը Այնթապ; Ամերիկա...: Նոր աշխարհ, նոր կեանք, տառապանքի նոր շրջան:

780. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Զ. Յիշատակարան Ռումտիկինի.- Պէյրուք: Զրատ. Ռումտիկինի Զայրենակցական միութեան, 1967 (Տպ. Ատլաս).- 288 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Ներսէս Ծ. վրդ. Բախտիկեան; Ընկերային կեանք; Մշակութային կեանքը եւ հայ ու թուրք փոխարաբերութիւնը; Մաս երկրորդ: Ռումտիկինի ջարդը: Մաս Բ. 1915-ի աղէտալի թուականը; Կանանց ջարդի հետքերով...: [Մկրտիչ Դանիէլյանի հուշերը] Կեսարիոյ բանտին մէջ; [Կարապետ Իսկենտերյան-Սարգսլյանի հուշերը]; Մաս երրորդ. Ռումտիկինցիները հայրենիք եւ սփիւռքի մէջ:

781. ԵՍԱՅԱՆ Ա. Զայաստանի միջազգային-իրավական դրութիւնը 1920-1922 /Խմբ. Ջ. Խ. Կիրակոսյան; Երև. պետ. համալս.- Ե.: Միտք, 1967.- 431 էջ:

Բովանդ.՝ Բաժին Ա. Զայաստանի բուրժուական հանրապետութիւնը; Զայ-թուրքական հարաբերութիւնները; Գերմանիան և Զայաստանը; Անտանտայի տերութիւնները և Զայաստանը; ԱՄՆ-ը և Զայաստանը; Զայաստանի բուրժուական հանրապետության փոխհարաբերութիւնները Սովետական Ռուսաստանի հետ; Բաժին Բ. Զայաստանի Սովետական Սոցիալիստական Զանրապետութիւնը; Ազգերի ինքնորոշման իրավունքը և Զայկական հարցը; Սովետական իշխանության հաղթանակը Զայաստանում և հարևան բուրժուական երկրների ռեակցիոն շրջանների դիրքը; Զայաստանում կապիտալիզմը վերականգնելու փորձերի ծախողումը; Սովետական Զայաստանը միջազգային իրավունքի սուբյեկտ; Սովետական Զայաստանի միջազգային-իրավական ճանաչումը; Սովետական Զայաստան և տապալված կառավարության կնքած միջազգային պայմանագրերը; Զայաստանի Սովետական Սոցիալիստական հանրապետության արտաքին հարաբերութիւնների պետական օրգանները; Սովետական Զայաստանի արտաքին հարաբերութիւնների ներպետական օրգանները; Սովետական Զայաստանի գործերի ժողովրդական կոմիսարիատը; Զայաստանի ՍՍՀ արտաքին հարաբերութիւնների արտասահմանյան օրգանները:

782. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ Ռ. Գէորգ Զաւուշ: Մահուան 60-ամեակին առթիւ (1907-1967) /Երկու խօսք՝ Կ. Սասունի.- Պէյրուք: Զրատ. Զ.Յ.Դ. Լիբանանի պատանեկան միութիւններու, 1967.- 34 էջ:

783. ԶԵՅԹՈՒՆՑՅԱՆ Վ. Յուշեր մահուան սեմէն.- Գահիրէ, 1967 (Տպ. Ոսկետառ).- 64 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Զ. Գարայեան; Սելփիթ-գաղթ; Ռաս-էլ-Այնի վերնաքաղաքին մէջ; Զերբակալութեանս զաւեշտը; Վերադարձ դէպի Զալէպ; Սեկնում դէպի Իսկենտերուն; Վերադարձ դէպի կեանք: Եգիպտոսի մէջ:

784. ԹԵՄԻՐԵԱՆ ԱԼ. Զ. Յ. Դաշնակցութիւն... Բեզլար Նաւասարդեան. Սովետական Զայաստան.- Պէյրուք, 1967 (Տպ. Տօնիկեան).- 282 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Ա. Ս. Թ.; Բեզլար Նաւասարդեանի հրաժարականի իմաստը; Բ. Նաւասարդեանի ամբաստանագրին սեն ու ճերմակը /Պ. Յակոբեան; մեր խօսքը (Բեզլար Նաւասարդեանի ելոյթին առթիւ); Դաշնակ ղեկավարութեան ներկայ ազգավնաս գործունէութիւնը փաստերու լոյսին տակ:

Տեորը՝ հակապիւրոյական դաշնակցականներու դէմ; «Ընկեր Դրօ» գործի վրայ...; Դաշնակցութեան փութորը օրինեղացիան; Պէյրութէն Պոլիս, Օտեսա-Երևան: (Ճամբորդական նօթեր):

785. ԿԱՍՅԱՆ Ս. Ընտիր երկեր /Խմբ.՝ Ծ. Պ. Աղայան, Զ. Ն. Ներկարարյան, Շ. Ն. Կարապետյան և ուրիշն.-Ե.: Զայաստան, 1967.- 456 էջ:

Բովանդ.՝ 1914: Զայկական հարցը և հայ դեմոկրատիան; 1919: ՈՒ՞ր է ելքը: Դժոխային դրութիւն; Արտաքին պատճառները; 1920: Զայաստանի կոմունիստական (բոլշեւիկական) կուսակցութիւն; Դեկլարացիա Զայաստանը Սոցիալիստական խորհրդային Զանրապետութիւն հայտարարելու մասին /ՅԱԽՅ հեղկոմի նախագահ՝ Ս. Կասյան և ուրիշն; Բանվորա-գյուղացիական հեղափոխութեան զարգացումը Զայաստանում և նոր՝ հեղափոխական իշխանութեան առաջ դրված խնդիրների մասին; 1921: Դաշնակների պրովոկացիայի նպատակը; Նոյեմբերյան հեղափոխութիւնը Զայաստանում; Դիպլոմատիկական պայքարը թուրքի շուրջը; 1922: Անդրկովկասի աշխատավորութեան կամքը; 1923: Ռուսական ինքնակալութեան քաղաքականութիւնը Անդրկովկասում:

786. ԿԵՕՐԿԻՁԵԱՆ Ա. Ա. վեր. Մեր ազգային գոյապայքարը 1915-1922ի զուլումի տարիներուն: Ազգային դէմքերու եւ դէպքերու կապակցութեամբ: (Անմոռանալի յուշեր).- Պէյրութ, 1967.- 505 էջ.- («Ձարթօնք» թերթին թիւ 63):

Բովանդ.՝ Վանի խուճապահար գաղթը; Կովկասի սահմանէն ներս, Վասպուրականի երկրորդ գաղթը; Նիւր Իսթ Ռիլիֆը Երևանի մէջ եւ տնային օգնութեան բաժանմունքը; Ռուս պոլշեւիկեան յեղափոխութիւնը և անոր անդրադարձը հայ կեանքին վրայ; Երզրումի անկման լուրը; Նահանջ բիւրոյ: Գաղթի ճամբուն վրայ, Նահանջ դէպի Ռումիա; Կռիւներ Ռիւմիոյ եւ Կուտիչիի շուրջ; Պաքուպայի վրանաքաղաքը; Նորակազմ հայկական զօրագունը; Փարիզի ազգային համագումարի պատգամաւորի ընտրութիւնը; Պաշտօնս երեւան հայ կառավարութեան հետ; Արեւմտահայ խորհուրդի կազմութիւնը; Սարտարապատի ժողովրդային հերոսամարտը; Երզրումի անկումը; Զերոսական դրուագներ Կիլիկիոյ եւ զանազան վայրերու ինքնապաշտպանութեան կռիւներէն: Ձէթունի տարագրութիւնը եւ Սուլտիոյ հայերու ապստամբութիւնը; Շապին Գարահիսարի հայոց հերոսամարտը; Եղեսիոյ կամ Ռիֆայի հայերու գոյամարտը; Զայկական լէգէոնի կազմութեան դրդապատճառները; Արարայի յաղթանակէն ետք; Քէմալական շարժումը; Մարաշի օրհասական մարտնչումները; Զաճընի եօթամսեայ գոյապայքարը; Մուշի, Տարօնի եւ Սասունի նահատակութիւնը Մեծ եղեռնի շրջանին; Սասունի անկումը եւ Ռուբէն Տէր-Սիմանեանի փախուստը; Պաքուի արիւնալի դէպքերը; Զայաստանի անցուդարձերը 1917-էն մինչեւ փետրուարեան ապստամբութիւնը; Վահան թէքեանի առաքելութեան ծախողութիւնը; Սահմանադիր-ռամկավարներու բ. համագումարը; Արեւմտահայ երկրորդ համագումարը; Դաշնակցութեան Թ. պատգամաւորական ժողովը; Պոլշեւիկներու մուտքը Զայաստան; Լորտ Մէլքոն Ֆընտը Զայաստանի մէջ; Փետրուար 18-ի հայրենադաւ ապստամբութիւնը; Ալեքսանդրապոլի ամօթալի դաշնագիրը:

787. ԶԱՅ ԴԱՏԻ աշխատանքներ եւ անոնց արծագանքը թուրքիոյ մէջ /Պատրաստեց՝ Սիմաս Թէօլէօլեան.- Պոստըն: Զրատ Զայ դատի կեդր յանձնախումբի, 1967 (Տպ. «Զայ-րենիք»).- 13 էջ:

Բովանդ.՝ Զայաստանի Զանրապետութեան պատուիրակութեան յուշագիրը [ՄԱԿ-ին] /Յանուն Զ.Զ. պատուիրակութ. փրոֆ. Սեդրակ Սիմաս, տղթթ.՝ Անդրանիկ Վարժապետեան; Խաղաղ ցոյցեր «ՄԱԿ» ի կեդրոնին առջեւ; Յուշագիր եւ ցոյցերու արծագանգը՝ թուրքիոյ մէջ; «Անտոլու» հեռագրական գործակցութեան կեցուածքը; «Ցեղասպանութիւնը ի՞նչ ձեւով կ'ըլլայ այսօր...» [Զիքմէթ Պիլիի հողվածը]; Պարզ սպանումալիքը; թուրքիոյ «Ազգ. ապահովութեան խորհուրդ»ի որոշումը; Եզրակացութիւններ:

788. ԶԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ: Զտ. 7. Սովետական իշխանութեան հաղթանակը Զայաստանում: Զայկական Սովետական Սոցիալիստական Զանրապետութիւնը սոցիալիստական շինարարութեան ժամանակաշրջանում 1917-1941 /Խմբ.՝ Աղայան Ծ. Պ. (պատ. խմբ.); Գ. Ա. Գալոյան, Կ. Ա. Խուղավերոյան և ուրիշն...Ե.: ԶՍՍՀ ԳԱ, 1967-654 էջ:

Բովանդ.՝ Բաժին Ա. Զեղափոխական շարժման վերելքը Անդրկովկասում: ՌՍԲՍՀ-ի ժողկոմսովետի դէկրետը «Թուրքահայաստանի» մասին /Գ.Ա. Գալոյան, Զ. Ս. Էլչիբեկյան; Գերմանա-թուրքական ինտերվենցիան /Էլչիբեկյան Զ.Ս.; Դաշնակցականների իշխանութիւնը Զայաստանում; Երկրի ներքին դրութիւնը; Մայիսյան ապստամբութիւնը /Գ.Ա. Գալոյան; Սովետական իշխանութեան հաստատումը Զայաստանում: Զայկական սովետական պետականութեան ստեղծումը: Բանակցութիւնները Սովետական Ռուսաստանի և Զայաստանի միջև 1920 թվականին: Զայ-թուրքական պատերազմը /Գ.Ա. Գալոյան, Զ.Ա. Էլչիբեկյան Սովետական իշխանութեան հաստատումը Լոռվա «չեզոք գոտում» /Ա. Ս. Զակոբյան, Քաղաքացիական կռիվները Զայաստանում 1921 թվականին: Սովետական իշխանութեան ամրապնդումը /Ա. Ս. Զակոբյան; Դաշնակցականների հակահեղափոխական խռովութիւնը; Փետրվարյան խռովութեան ջախջախումը; Ձանգեզուրի ազատագրումը:

789. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ (Արշակունի) 3. Պատմութիւն Հայկական Պոնտոսի /Պատմագր.՝ Յովակիմ Յովակիմեան (Արշակունի).- Պէյրուք, 1967 (Տպ.«Մշակ»ի).- 951 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Վարդան Գեորգեան; Մաս Ա. Տրապիզոնի նահանգը 1915-ին: Մահմետական հայերը Սահմանադրութեան շրջանին; Ազգային Սահմանադրութեան շրջան (1860-1890); Խրիմեան սրբազան Տրապիզոնի մէջ; Քաղաքական կուսակցութիւնները Տրապիզոնի մէջ; Հնչակեանները; Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը Տրապիզոնի մէջ; 1895-ի ջարդերը: Չարաղէտ սեպտեմբերի 26-ը; Կոտորածը Տրապիզոնի շրջակայ գիւղերուն մէջ; Սիւրմենէի ինքնապաշտպանութիւնը; Կիւմիշխանէ; 1895-ի ջարդերէն մինչեւ «Հիւրիէթ»; Սահմանադրութեան շրջան՝ 1908-1914; 1909 մարտի 31-ի յետադիմական ընթոստութիւն; Ինքնապաշտպանութիւնը Տրապիզոնի մէջ; Եղեռնապատում: Տեղահանութիւն; Փլաթանայի սպանդը; Հայկական ողբերգութիւնը կ'ողբան: Ամերիկեան հիւպատոսին տեղեկագիրը; Իտալական հիւպատոս Մ. Կոռինի տեղեկագիրը; Նազլեան արքեպ.ին պատմածները; Բոնի իսլամացումը; Տրապիզոնի ջարդարարները; Տրապիզոնը ռուսական գրաւման տակ; Տրապիզոնի վերագրաւումը թուրքերէն; Զինադադար եւ քէմալական արհաւիրքները /Գրեց՝ Յովակիմ Խուշպուլեան; Եոնուրան 1890-1908 եւ այնուհետեւ: 1895-ի կոտորածը; Եոնուրան 1908-1915 թուականներուն; Չարագուշակ լուրեր Կարինէն եւ Պոլսէն; Իսմայիլ պէյին ոճիրները; Կալաֆկա սարի կռիւր; Եոնուրալիո գիւղերուն հայոց թիւը 1915-ին; Եղեռնը Տրապիզոնի հարաւ-արեւմտեան գիւղերուն մէջ /Գրեց՝ Ներսէս ֆնտքեան; Եղեռնէն վերապրածներուն ցանկը; Օրտու (Գոթիորա) /Գրեց Բարունակ Չիլճեան; Սամսոն; Պատերազմը եւ հայերու աքսորը; Հայկական բեկորներ Սամսոնի մէջ; 1895ի ջարդը եւ հետեւանքները; Գոյամարտ ճանիկի լեռներուն մէջ (1915-1923); Մաս Զ. Պոնտահայ բազմութիւնները Ռուսիոյ մէջ; Ղրիմի հայ գաղութը; Հ.Յ. դաշնակցութիւնը և բոլշեւիկները:

790. ՆԱՐԴՈՒՆԻ Շ. Մեր հողերը, մեր հողերը...: Ճառ կարդացած մայիսի 28-ի օրուան առթիւ, Մարսիլիոյ մէջ 1966-ին.- Պէյրուք, 1967 (Տպ. Համազգային).- 32 էջ:

791. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆ 3. Թանգարան գիւղը մեր եւ սիրոյ արիւնոտ ածուներ /Յակոբ Ղարիպ.-Ֆրանսա, 1967.- 555 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք /Օ. Սարգիսեան; Գիրք Բ. Որբը; Յետադիմութեան զոհեր; Հայաստանութիւն թուրք որովայնի մէջ [1915թ.]; Կոյրը եւ միականին:

792. ՇՆԵՌԻ ԱԼ. Սարդարապատի հերոսամարտը; Մասնակցողի յուշեր /Գրեց՝ Գլխաւոր սպայակոյտի գնդապետ՝ Ալեքսանդր Կ. Շնեւոր; Թարգմ.՝ Ա. Ամուրեան.- Ֆրէզ-նօ: Հրատ. Հ.Յ.Դ. Քալիֆ. Կեդր. կոմիտէի, 1967 (Տպ. Ասպարէզ).- 47 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան /Ա.Ա.; Հայ-թրքական պատերազմը (1917-1918): Թրքական սահմանից մինչեւ Կարս ռուսական հողին վրայ; Դէպի Երեւան ճամփաների վրայ; Սարդարապատի ճակատամարտը; Մայիս 23, 1918թ., ճակատամարտը շահուած էր, Հայաստանը փրկուած էր:

793. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Ս. Խմբապետ Ասլանին աղջիկը.- Պէյրուք, 1967 (Տպ. Սեւան).- 101 էջ:

794. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Ս. Սիփանայ քաջեր: Պատմուածքներ եւ վիպակներ.- Պէյրուք, 1967 (Տպ. Սեւան).- 227 էջ:

795. ՍԻՐՍԷՆԵԱՆ Գ. Տաճկահայ զինուոր եւ զինուորականութիւնը նախ տաճկական ապա հայկական բանակներուն մէջ.- Պէյրուք, 1967.- 127 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Մաս Ա: Առաջին համաշխարհային պատերազմին կովկասեան ճակատի տաճկահայ զինուոր, զինուորականութիւնը եւ ռազմական գործողութիւնները; Օսմանեան բանակը; Ընդհանուր պատերազմը [1914թ.] եւ թուրքերուն մուտքը ընդի, պատերազմին; Սարըզամիշի կռիւր եւ Էնվերի պարտութիւնը; Հայերու բնաջնջման պատրաստութիւններ; Կարնոյ անկումը եւ ռուսներու յառաջխաղացումը; Մաս Բ: Տաճկահայ զինուոր եւ զինուորականութիւնը 1919 եւ 1920 տարիներուն հայկական բանակի մէջ: Սուրմալուի կռիւները; Մայիսեան բոլշեւիկեան ապստամբութիւնը; Հայ-թրքական պատերազմը: Կարսի կռիւներու նախօրեակին; Թուրքերուն յանկարծակի յարձակումը; Հոկտեմբերի 14-ի հայկական յարձակողականը; Թուրքերու յարձակողականը եւ Կարսի անկման վերջին օրերը; Կարսի կռիւներու պարտութեան եւ Կարսի անկման գլխաւոր պատճառները; Հայկական բանակը, Կարսի հայկական բանակը; Կարսի ճակատի տաճկահայ ուժերը; Կարսի նահանջը; Զօրաբաժնի կազմալուծումը; Սպաներու աքսորը; Սպաներու աքսորէն ետք:

796. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ Յ. Արևմտահայերի ազատագրության հարցը և հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները XIXդ. վերջին քառորդում.- Ե.: ՀՍՍՀ ԳԱ, 1967.- 236 էջ.- Վերնախոր՝ ՀՍՍՀ ԳԱ, Պատմ. ին-տ.-Մատենագիտ.՝ էջ 349-355:

Բովանդ.՝ Գլ. երկրորդ: 1877-1878 թվականների ռուս-թուրքական պատերազմը: Սան-Ստեֆանոյի դաշնագիրը: Բեռլինի կոնգրեսը և Հայկական հարցը: Գլ. երրորդ: Սուլթանական կառավարության հայա-ջինջ քաղաքականությունը Բեռլինի կոնգրեսից հետո: Ազգային-ազատագրական շարժման վերելքը 1870-1880-ական թվականներին: Գլ. հինգերորդ: Հայկական կոտորածները Թուրքիայում 1894-1896 թվականներին և եվրոպական մեծ տերությունները: Գլ. վեցերորդ: Հայ հասարակական հոսանքները և նրանց դիրքավորումը արևմտահայության ազատագրության հարցում: Գլ. յոթերորդ: Հայ ազգայնական կուսակցությունները և արևմտահայ ժողովրդի ազատագրության նրանց ծրագիրն ու տակտիկան: Գլ. ութերորդ: Հայ հեղափոխական մարքսիստների դիրքորոշումը արևմտահայերի ազատագրության հարցում:

797. ՎՐԱՑԵԱՆ Ս. Կեանքի ուղիներով: Դէպքեր, դէմքեր, ապրումներ.- Գահիրե, Բեյրութ, 1955-1967:

Հտ.Ձ.- Բեյրութ, 1967 (Տպ. Համազգային).- 348 էջ:

Բովանդ.՝ Փետրուար 18: Թագստոցում: Յեղաշրջում: Արտաքին յարաբերություններ: Թրքական հարցը: Առաջին օրեր: Կռիւր շարունակում է: Յովհաննէս Թումանյանը Երեւանում: Աղբաշում: Բաշ-Պառնիից Քեշիշքենը: Տաթեւում: Չանգեզուր: Անյոյս յույսեր: Փետրուար 18-ից յետոյ [1923 թ. Հ.Յ.Դ. Խորհրդա-ժողով Վիեննայում]: Յաւելուած: Երեւանի բանտում [Արշալույս Աստվածատրյանի հուշերը]: Հայաստանի հեղկոմի բողոքը Տաճկաստանի կառավարութեանը /Ա. Բեգադեան: Հրաման Ղամարլուի գործմասի թիւ 40: Հայրենիքի փրկութեան կոմիտէի եւ Հայաստանի քաղաքացիական եւ զինուորական իշխանութեան անձնակազմը: Լեռնահայաստանի կառավարութեան. նախարարութեամբ Գ. Նժդեհի] ղեկավարացիան: Արծանագրութիւն Լեռնահայաստանի կառավարութեան եւ «Արարատեան Հայաստանի» սովետական կառավարութեան լիազօր պատգամաւորների միատերի: Արծանագրութիւն երկրորդ: Խորհրդային Հայաստանի առաջարկը՝ Չանգեզուրի իշխանութեան: Լեռնահայաստանի կառավարութեան պատասխանը Խորհրդ. Հայաստանի կառավարութեան: Յեղկոմի դիմումը «Չանգեզուրի իշխանութեան»: Կարսի Խորհրդաժողովը 1921 սեպտ. 26-1921 հոկտ. 13: Բաց նամակ սովետական Ռուսիոյ արտաքին գործերի ժողովրդական կոմիսար պ. Չիչերինին: Մոսկուա /Ա. Ահարոնեան: Համբարձում Տերտերեանի յուշերը 1920 դեկտ. 2-ից մինչեւ 1921 ապրիլ 2 կատարուած դէպքերի մասին /Գրի առաւ Ն. Աղբալեան: Բրեստ-Լիտովսկ: Մի թուրք իրանայնավար իշխանության դէմ]:

798. ՏԵՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ Մ. տոքթ. Թրքահայաստանի կորուստը (Հայ եւ Օսմանեան յարաբերութեան վերատեսութեան լոյսին տակ) եւ Արտասահմանի հայոց ապագան.- Պէյրութ, 1967 (Տպ. Սեւան).- 407 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մասն երկրորդ: Թրքահայոց ազգային կեանքը: Խրիմեան պատրիարք եւ անոր հոգեբանութիւնն ու գործունէութեան լայն գիծերը: Ներսէս պատրիարք: Մասն երրորդ: Հայերը որպէս հաւանական ապստամբներ յաջա Օսմանեան կայսրութեան: Ապտիւլ Համիտ Բ.ի գահակալութենէն մինչեւ Սան Սթեֆանոյի 16-րդ եւ Պերլինի 61-րդ յօդուածները: (1876-1878): Ապտիւլ Համիտի գահակալութիւնը 1876 եւ ռուս ու թուրք պատերազմը: Ներսէս պատրիարքի դիմումը անգլիական դեսպանին: Ռուս եւ թուրք պատերազմը: Ներսէս պատրիարքի «ապստամբութիւնը»: Սան-Ստեֆանոյի 16-րդ յօդուածը: Դէպի Պերլին: Ներսէս պատրիարքի ծրագրի անորոշութիւնը: Նուպար փաշայի տեղեկագիրը: Պերլինէն ետք: Ներսէսի դիրքը: Ռուսիոյ դիրքը: Գէորգ կաթողիկոսի դիրքը Պերլինի վերաբերմամբ: Մասն չորրորդ: Հայերը որպէս անհաւատարիմ քաղաքացիներ յաջա Օսմանեան կայսրութեան: Սան- Սթեֆանոյի դաշնագրէն մինչեւ յեղափոխական կուսակցութեան հիմնումը: (1878-1885, 1890): Խրիմեանի դերը: Համիտի դերը: Մասն հինգերորդ: Հայերը որպէս վտանգաւոր տարր յաջա Օսմանեան կայսրութեան: Յեղափոխական կուսակցութեանց կազմութիւնն մինչեւ Թրքահայաստանի կորուստը: (1885, 90-1915): Հայ յեղափոխական կուսակցութեանց կազմումը: Արմենական կուսակցութիւնը՝ 1885-ին: Սոցիալ դեմոկրատ հնչակեան կուսակցութիւնը՝ 1887-ին: Հայ յեղափոխականների դաշնակցութիւնը (Հ.Յ.Դ.): Հ.Յ. Դաշնակցութեան ծնունդը՝ ըստ Վարանդեանի եւ Վրացեանի: Մանիֆէստ Հ.Յ. Դաշնակցութեան՝ 1890թ: Հ.Յ. դաշնակցութեան գաղափարաբանութիւնը ըստ իր դաւանագրերու: Բուն ծրագիրը: Ընդհանուր կոտորածը 1895-ին: Ազգային կեանքը հայ յեղափոխ-կուսակցութեանց գործունէութեան երկրորդ շրջանին (1895-1908): Հ.Յ.Դ. կ.-ի գործունէութիւնը Թուրքիոյ մէջ: Պանք Օթոման գրաւումը: Մաղաքիա արք. Օրմանեան՝ պատրիարք: Հ.Յ.Դ. կուսակցութեան ռազմական գործունէութեան վերսկսումը: Հայդուկային շարժում: Սասնոյ պատերազմը՝ երկրորդ անգամ: Հ.Յ.Դ. կուսակցութեան գործունէութեան երկրորդ շրջանը՝ Կովկասի եւ Ռուսահայաստանի մէջ: Հ.Յ.Դ. կուսակցութեան գործունէութեան երրորդ շրջանը՝ Օսմանեան կայսրութեան: Հ.Յ.Դ. կ.ը եւ իթթիհատը: Օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումը: Ատանայի կոտորածը՝ իթթիհատի առաջին հարուածը: Մասն վեցերորդ: Թրքահայաստանի կորստեան պատճառները: Մասն յոթերորդ: Հայութեան ներկան եւ ապագան: Լօզանի դաշնագիրը եւ արտասահմանի հայութեան համայնքային

«սթաթիս»-ն; Լիբանանն ու լիբանանահայության մասնաւոր դիրքը եւ անոր ազդեցութիւնը արտասահմանի հայութեան վրայ; Արտասահմանի հայութիւնը 1966-ին:

1968

799. ԱՂԱՍԻ. Ձէթուն եւ իր շրջականները: Նկարագրութիւն աշխարհագրական, պատմական եւ պատերազմական Ռուբինեան թագաւորութեան անկումէն մինչեւ մեր օրերը.- Պէյրութ, 1968 (Տպ. Շիրակ Յաննէսեան եղբ.)- 416 էջ, նկ., դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ.՝ Վերջին ապստամբութիւնը (1895-1896): Ջարդերու պատրաստութիւնը մանր դէպքեր; Տեսակցութիւններ Ձէթունի իշխաններուն հետ; Պատժախումբ Եայիճ-Օղլիի դէմ-փոքրիկ կռիւներ; Ջելլատի կռիւը Ղումարլըցի քիւրտ ցեղին հետ; Գարանլըզ Տէրէյի ընդհանուր ժողովը; Որոշում ապստամբութեան; Ֆոնուզցիներու կռիւը Սէկի վրայ-խռովութիւն Ձէթունի մէջ; Պատերազմ Ձէթունի շուրջ եւ Կոկիսոնի գիւղերուն վիճակը; Օսմանեան բանակի կազմութիւնը-Ապտիւլ Վէհապ փաշայի նամակը-Քէրթմէն եւ Պէշէն թուրք զիւղերու ջարդը; Շիվիլիցիներու քաջութիւնը-Թէլէմէլիքի կռիւները.-Կապանի հպատակութիւնը; Ազտի բերդի ճակատամարտը-գրաւում Անտրուն քաղաքի; Ֆոնուզի պատերազմն ու կոտորածը; Ձէթունի պաշարումը եւ քառասուլիներորդ պատերազմը; Հիւպատոսներու հեռագիրը եւ զինադադարը; Ինչու՞ համար մեծ պետութիւնները միջամտած էին: Սուլթան Յամիտի աղաչանքը այդ մասին; Հիւպատոսներու գալը-մեր բանակցութիւնները եւ հաշտութեան պայմանները; Ձէթունի պատմութիւնը 1896-1921 /Գրեց՝ Յովհաննէս Ահարոնեան:

800. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ Ա. Ուրուագիծ հայոց պատմութեան եւ հայկական մշակոյթին.- [Նիւ-Եորք], 1968 (Տպ. «Պայքար»)- 416 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Թուրքիոյ հայոց ջարդերը 1895-1915-1920; Համաթուրականութիւն; Հայ ինքնապաշտպանութեան կռիւներ; Խորհրդային Հայաստան: Խորհրդային Հայաստան եւ Սփիւռքի հայութիւնը; Հայկական դատ եւ հայրենադարձ:

801. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Հայ ժողովուրդին մեծ գոյամարտը եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը ստրկացնողները.- Գահիրէ, 1968 (Տպ. Ոսկետառ).- 109 էջ:

Բովանդ.՝ Ո՞վ է «Ուրացողը»: [Սարդարապատի ճակատամարտի 50-ամյակի առթիւ]; Սարդարապատի հերոսամարտը; Ի՞նչ «մասնակցութիւն» ունեցավ դաշնակ ղեկավարութիւնը Սարդարապատի հերոսամարտին; Սարդարապատի յաղթանակին հետեւանքները; Եւ հայ ժողովուրդը կը դաշունահարուի կոնակէն; Եվ թուրքերը ստիպուեցան ընդունիլ Հայաստանի գոյութիւնը; Հայ ժողովուրդը ինչպէ՞ս ընդունեց «անկախութիւնը»; Դաշնակցութիւնը երբեք Հայաստանի անկախութեան ծրագիր չէ ունեցած; Թրքասիրութեան «պետականացումը»:

802. ԶԷՅԹԵԱՆ Ս. Հայ կնոջ դերը հայ յեղափոխական շարժման մէջ.- Անթիլիաս-Լիբանան: Հրատ. Գէորգ Մելիտինեցի գրական մրցանակ, 1968 (Տպ. Կաթողիկոսութեան հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 174 էջ, նկ., (Գէորգ Մելիտինեցի գրական մրցանակի թիւ 3):

Բովանդ.՝ Յեղափոխութեան առաջին հայուհիներ; Յեղափոխական ձեռնարկներու մասնակից հայուհիներ: Տարօնի յեղափոխական հայուհիներ; Վասպուրականի յեղափոխական հայուհիները; Ուրֆայի հերոսամարտին նշանաւոր հայուհիներ; Կիները Շապին-Գարահիսարի հերոսամարտին մէջ; Կիներու դերը՝ ճէպէլ Մուսայի հերոսամարտին մէջ; Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդարանի անդամ հայուհիներ:

803. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Ե. Ի՞նչպէս ապրեցանք: Տարէնտէ, շրջակայ հայ գիւղերը եւ ընտանեկան յուշեր.- Պէյրութ, 1968 (Տպ. Շիրակ).- 118 էջ:

Բովանդ.՝ 1895-ի դէպքը Տարէնտէի մէջ; Տարէնտէի հայոց 1915-ի ջարդը եւ տարագրութիւնը; 1895-ի ջարդն ու կոտորածը; Կիլիկիոյ ջարդը Մարաշի մէջ; Ձէթունի տարագրութիւնը; Համաշխարհային առաջին պատերազմը; Հորս բանտարկութիւնը; Մեր ընտանիքի տարագրութիւնը; Մէկ տարի Եփրատի ափին; Կոստան Վարժապետեանի Տէր Զօր տարագրուիլը; Վերադարձ դէպի Հալէպ; Թիֆլիս կոչուած ժամտախտը:

804. ՂԱԶԱՐԵԱՆ Հ. Յեղասպան թուրքը.- Պէյրութ, 1968 (Տպ. Համագգային).- 424 էջ.- (Մատենաշար «Համագգային»):

Քովանդ. Չեղինակը և եւ իր գործը /Ս. Վրացեան: Ցեղասպան թուրքը-իթիհատը; 1910 հոկտ. 31ի իթիհատի ընդհանուր ժողովը եւ որոշումները; Հայ գինուորները թուրք բանակին մէջ; Ինչպես տեղեկագրութեան ապրիլ 24-ի ծերբակալութիւնները Ամերիկա եւ Գերմանիա; Հայերը տարագրելու եւ կռաւարութեան որոշած վայրեր դրկելու մասին օրէնք; Տրապիզոնի նահանգի հայերու ցեղասպանութիւնը; Սեբաստիոյ նահանգի հայերուն ցեղասպանութիւնը; Հայ գինուորներու ջարդը; Թրքական ցեղասպանութեան կազմակերպութիւնը եւ Շապին Գարահիսարի հերոսամարտը; Ցեղասպանական ոճիրները Խարբերդի նահանգին մէջ; Անգարայի նահանգի հայերուն ցեղասպանութեան ոճիրները; Եոզղաթի հայերուն դէմ գործուած ցեղասպանութեան մասին (թրքական) պատերազմական ատեանի արծանագրութիւնները ապրիլ 8, 1919; Պէյնամին շրջանին մէջ կատարուած սպանդէն վաւերագիր մը; Թրքական ցեղասպանութիւնը Նիկոմիդիոյ, Բիւթանիոյ եւ Պրուսայի շրջաններուն մէջ; Ցեղասպանութիւնը Ատանայի նահանգին մէջ; Ցեղասպանութիւնը Տիգրանակերտի նահանգին մէջ; Թրքական ցեղասպանութիւնը եկեղեցական ճակատի վրայ; Թրքական ցեղասպանութիւնը կրթական ճակատի վրայ; Հայոց լքեալ գոյքերու եւ կալուածներու թաւանը թուրքերու կողմէ; Ցեղասպանութեան կարելոր վկայութիւններ, վաւերագրեր, վճռագրեր; Մահապատիժ Բաբերդի տարագրութեան առթիւ; Կարելոր գաղտնի փաստաթուղթ մը [Սուլթան Համիդի բռնապետութեան շրջանից]:

805. ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ Ս. Արեւմտահայութեան վիճակը XIX դարի վերջերին.- Ե.: Հայաստան, 1968.- 339 էջ:

Քովանդ. Առաջաբան; Գլ. առաջին: Թուրքիան XIX դարի երկրորդ կեսին; Գլ. երկրորդ: Հողային հարաբերութիւնը Թուրքիայում և հայ գյուղացիութեան տնտեսական վիճակը: Գլ. երրորդ: Հայերի իրավագուրկ վիճակը Թուրքիայի մէջ: Գլ. չորրորդ: Հայկական կոտորածներ: Գլ. հինգերորդ: Անգլիայի Ցարական Ռուսաստանի հակասութիւնների անդրադարձումը հայկական կոտորածների վրա:

806. ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ Ս. «Հայկական հարցը»: Արխիվային պրպտումների վերլուծումներով.- Փարիզ, 1968.-159 էջ:

Քովանդ. Երկու խոսք; Պիւսանգիտական ծեռնարկներն ու մեր դիւանագէտների ընթացքը; «Հայկական հարցը» շօշափող [Գ.Ահարոնյանի, Ա. Ն. Մանդելշտամի] հրատարակութիւնների վերլուծումը; Հայկական հարցը եւ Արեւելքի ժողովուրդների առաջին համագումարը: [Ա. Բ. Հարությունյանի (Հարենց) «Արեւելքի ժողովուրդների առաջին համագումարը» գրքի ներածական]; «Հայկական հարցը» Խ. Հայաստանում մշակուած գրական քննադատութիւններում; Հայկական Հարցը եւ օտարների նպաստաւոր ու աննպաստ արտայայտութիւնները; Մեծ եղեռնի յիսնամեակը եւ Հայկական դատը:

807. ՅՈՒՇԱՍՏԵԱՆ ՔՂԻ, Խուփս գիւղի.- Ֆրեզնօ:Հրատ. Քղի-Խուփս գիւղի հայրենակցական միութեան, 1968 (Տպ. Ասպարէզ).- 285 էջ, նկ., դիմանկ.,քարտեզ:

Քովանդ. Յառաջաբան /Ա. Ամուրեան; Խուփսի դիմադրութիւնը 1895-ին եւ գոյամարտը 1915-ին /Գրեց՝ Վահան Հայրապետեան; Արամ-Թորոս-Աովանիկեան /Գրեց՝ Լեւոն Պարոնեան; Հերոս Խուփսը /Գրեց՝ Խորեն Թորիկեան; Նահատակ գիւղը՝ Խուփս; Խուփսի հերոսամարտերը; Նահատակ գիւղը՝ Խուփս: [Խմբագրականներ «Հայրենիք», «Ասպարէզ» պարբերականներ]; Խուփսի գոյգ ազատամարտերու առթիւ /Գրեց՝ Ս. Վրացեան, Խուփսի գոյամարտը: Քղի-Խուփս գիւղի հայրեն միութեան 65-րդ տարեդարձին առթիւ /Գրեց՝ Գեորգ Կռփոյեան; Գոյութեան կռիւը /Գրեց՝ Տիգրան Պաղտոյեան; Անհետացած գիւղը /Գրեց՝ Ս.Ա. Արսլանեան; Թորոսը: (Պատկեր մը Մեծ եղեռնէն) /Գրեց՝ Արա Տեր-Վարդանեան; Քղիի ջարդը /Ե. Գօլանճեան:

808. ՆԱՅԻՐԻ Ժ. Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ հայկական հողային դատը: (11-րդ համագումարի որոշումներուն ուղիով).- Պէյրութ, 1968.- 83 էջ.- (Մատենաշար «Արաբատ»ի թիւ 54):

Քովանդ. Հայկական հողային դատի հնչակեան ըմբռնումը; Հողային դատի հետապնդման հնչակեան ազգային քաղաքականութիւնը; «Ներքին» հողերու հարցը; Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ հողային դատի լուծման ուղին; Դատի լուծման գլխաւոր արգելքը միջազգային յետադիմութիւննէ Թուրքիան դուրս բերելու պլօքներու շփման շրջագիծէն:

809. ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆ Մ. Սովետները Հայաստանում.- Ե.: Հայաստան, 1968.- 172 էջ:

Քովանդ. Առաջաբան; Գլ. առաջին: Սովետները Հայաստանում երկիշխանութեան ժամանակաշրջանում: Սովետների երկրային կենտրոնների կազմակերպումը; Գլ. երկրորդ: Սովետները Հայաստանում հուլիսյան դէպքերից հետո; Գլ. երրորդ: Սովետները իշխանութեան համար մղված պայքարը Հայաստանում: (Հոկտեմբեր 1917թ.-մայիս 1918թ.):

810. ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ Ա. Նժդեհ: Կեանքն ու գործունեությունը: Նշխարներ, վկայություններ /Աւօ.- Պէյրուք: Հրատ.«Յեղափոխական ալպօմ»ի, 1968 (Տպ. Համազգային).- 527 էջ, նկ., դիմանկ:

Բովանդ. Մաս առաջին: Պատանեկություն; Ձիմուորական ուսանող; Սալմաստ; Ձերբակալություն; Պալքանեան պատերազմ; Կամաւորական շարժում; Ղարաքիլիսէի ճակատամարտը; Նախիջեւանի մէջ; Ձանգեզուրի հերոսամարտը; Բոլշեւիկները Ձանգեզուրի մէջ; Կռիւները բոլշեւիկների դէմ; Հայաստանի խորհրդայնացումը; Ինքնավար Սիւնիք; Փետրուարեան ապստամբությունը; Լեռնահայաստան; Պուլկարիոյ մէջ; Մ. Նահանգներու մէջ; Կրկին Պուլկարիա; Երկրորդ ձերբակալություն եւ մահ; Մաս երկրորդ: Ինչու՞ պայքարեցաւ Լեռնահայաստանը; Ազատ Սիւնիք: Հայաստանի անկումը; Հայ բոլշեւիկ կռիւները; Ինքնապաշտպանութեան կամաւորական շրջան; Խաչակրաց արշաւանք Գեղուածորի դէմ; Շուռնուխի կռիւ; Մաս երրորդ: Ձանգեզուր /Սիւնն Վրացեան; Ռուբէն Դարբինեան; Նժդեհ /Ռ. Դարբինեան; Համաստեղ; Հաւատաւորը /Համաստեղ; Անտրէ Ամուրեան; Հանդիպումներ Նժդեհի հետ; Նժդեհի պատուիրակը Թաւրիզում; Երկրորդ հանդիպում Նժդեհի հետ՝ Թաւրիզում; Սեկնում /Ա. Ամուրեան; Աշոտ-Արծրունի; Վարդան Գեորգեան; Գլուխ գլխի Գ. Նժդեհի հետ /Վարդան Գեորգեան; Երուանդ ֆնտքեան; Փոքրիկ մէկ յուշ երկու հսկաներու մասին /Երուանդ ֆնտքեան; Գ. Սելիտինցի; Ինչու ժողովուրդը սիրեց զօրավար Գարեգին Նժդեհը /Գ. Սելիտինցի; Հայկ Ասատրեան; Սի փոքրիկ մեկնաբանություն /Հ. Ասատրեան; Վերյիշումներ Լեռնահայաստանի մօտիկ անցեալից /Ռուբէն Նարինեան; Արտեմ Խանգատեան (Ձանգեզուրցի); Մէկ դրուագ Դրոյի եւ Նժդեհի վարած կռիւներից՝ Ձանգեզուրում /Արտեմ Խանգատեան (Ձանգեզուրցի); Ջօրավար Նժդեհը պատմական ժողովում/ Վազգէն Սիրզաբէկեան (Վանբէկ); Տիգրան Տէր-Աւետիսեան; Գարեգին Նժդեհ Ամերիկայի մէջ; «Անակնկալը»; Երկրորդ «անակնկալը» /Տիգրան Տէր Աւետիսեան; Անմահ Նժդեհը /Ճէյմս Մանտալեան; Յովակիմ Խուշպուլեան; Գ. Նժդեհի հետ /Յովակիմ Խուշպուլեան; Ջօրավար Գարեգին Նժդեհին՝ Սիւնաց Սպարապետին: [20ն] /Հմայեակ Սըռեան; Նժդեհ /Լորիս Պոլոյեան; Անմոռանլի հերոս Նժդեհը /Ղ. Ձատիկեան; Անմոռաց հերոսի յիշատակին /Ս.Յ. Քարենց; «Ապրիլեան սաներ» /Արտ. Հացեան; Յիշատակներ Նժդեհին /Խեչօ Խաչատուրեան; Անմահ Նժդեհի յիշատակին /Յ. Գ. Յովակիմեան; Կարօ Սասունի; Գարեգին Նժդեհը, որպէս պատմական դէմք /Կ. Սասունի:

811. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Մայիսեան խռովությունները եւ թաթարական ապստամբ շրջանները: (Հայաստանը 1920-ին).- Պէյրուք, 1968 (Տպ. Սեւան).- 208 էջ:

Բովանդ. Գլ. Առաջին: Մայիսեան խռովութեանց նախօրեակին; Գլ. երկրորդ: Մայիսեան դէպքերը: Մայիս մէկը Կարսի, Ալեքսանդրապոլի մէջ; Ապստամբութեան ծաւալումն ու զարգացումը; Մայիսի 4-ի Հ.Յ. Դաշնակցութեան ֆրակցիայի նիստը; Մայիս 5-ի խորհրդարանի փակումը; Դէպի Ալեքսանդրապոլ եւ Կարս; Ալեքսանդրապոլի զօրքը; Բոլշեւիկեան նշանաբանները; Արեւմտահայերուն ժողովը; Ջօրքի բացահայտ ըմբոստացումը; Ժողովրդական մեծ ցոյցը; Քաղաքին անկումը; Կարսը մայիս 1-էն յետոյ; Գլ. երրորդ: Ժողովրդին ցասումը բոլշեւիկներուն դէմ: Ժողովրդական յաղթանակը Կարսի մէջ; Ջօրավար Խաչատրեանի տեօրը; Գլ. Չորրորդ: Ժողովրդական ազատարար բանակը; Բոլշեւիկներու փախուստը Ալեքսանդրապոլէն; Սարիղամիշի անցքերը; Նոր Բայազիտի շարժումը; Գլ. Ե: Կռիւ խորհրդային Ատրպէճանի դէմ: Դիլիջանի եւ Ղազախի կռիւները; Բոլշեւիզմը Ղարաբաղի եւ Ձանգեզուրի մէջ; Լեռնահայաստանի դէպքերը; Գլ. Ձ: Թաթարական ապստամբ շրջանները (Ձանգիբասար, Բէյլիք Վետի, Շարուր Նախջւան, Կողբ); Գլ. Ե: Մայիսեան շարժման հետեւանքները: Ջօրքի վիճակը, խռովություններէն ետք; Տնտեսական վիճակը, Վարչական կազմակերպությունը; Գլ. Ը: Շիրակի նահանգապետությունը: Նահանգի վարչական գործերը; Աղբաբայի թաթարներու հեռանալը Հայաստանէն; Վարչական եւ օրէնսդրական կարգաւորումը; Ներքին գործոց նախարարությունը; Արտակարգ դատարանները; Գլ. Թ: Վերագնահատում մայիսեան խռովութեանց:

812. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Ս. Լեռնականներու վերջալոյսը.- Պէյրուք, 1968 (Տպ. Սեւան).- 287 էջ:

Բովանդ. Սահմանային վեճ; Երեք օրակարգեր: Սասունցիներու երեսփոխանական ժողովին մէջ:

813. ՓԱՐԱՄԱԶ. (1863-1915). Պէյրուք, 1968.- 32 էջ:

Բովանդ. Փարամազ: (կենսագրական) /Խ., Փարամազը եւ իր կիսանդրին /Գրեց՝ Պէպօ Սիմոնեան; Գաղափարի անմահութեան առաքեալը /Գրեց՝ Գեորգ Տարօնի; Ազգային հերոս Փարամազը /Գրեց՝ տօքթ. Ա. Վանատուր; Փարամազը Վանում (1897-98) /Գրեց՝ Ս. Սապահ-Գիլեան; Իմ իմ դատաւարութիւնս Տաճկաստանում, 1898 թուին /Փարամազ; Փարամազ եւ իթքիհատի վտանգը /Գրեց՝ Հ. Վանիկ; Բարենորոգումներ Հայաստանում /Գրեց՝ Փարամազ; 20 ներու դատաւարութիւնը /Փարամազ; Փարամազ Ատաբազարի մէջ [Անդրանիկ Կենճեան; Փարամազ Տիգրանակերտի մէջ]:

814. ՕՏԵԱՆ ԳԱՍԲԱՐԵԱՆ Ա. Պատմագիրք Անկիւրիոյ եւ Ստանոզի հայոց; (Նախաքրիստոնէական եւ հինգ Գաղատական շրջաններէն մինչեւ 1918 թուականը)=The history of the Armenians of Angora and Stanos /Աշխատասիր.՝Ալիս Օտեան Գասբարեան.- Պէյրուս-Լիբանան, 1968 (Տպ. Տօնիկեան).- 324 էջ, նկ., դիմանկ., 1 ծալվ. թ. քարտեզ:

Բովանդ.՝ Պատմական տեղեկութիւններ, ծանոթութիւններ եւ յուշեր: [Նաև՝ 1915թ. ջարդի մասին]:

1969

815. ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՈՆ: Պէյրուս 24 ապրիլ, 1969 (Յաւելուած «Արարատ», տարեթերթի) Պէյրուս: Զրատ. Զ. Ս. Ս-ի համալսարանականներու, 1969.- [36 էջ].- Բնագր.՝ հայ-օտար լեզ.:

816. ԱՐԱՄԸ. Մահուան յիսնամեակին առթիւ.- Պէյրուս: Զրատ. Զ.Յ. Դաշնակցութեան, 1969.- 550 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Զ.Յ.Դ. Բիւրոյի խօսքը; Արամը /Ա. Աստուածատուրեան; Արամ Մանուկեան (Յուշամատեն Զ.Յ. Դաշնակցութեան 1890-1950); Արամի յուշերը; Արամի մէկ նամակը Վանի ընկերներուն; Վկայութիւններ: Արամը Կարսի մէջ; Վասպուրականի 1906-ի ռայոնական ժողովը; Սահմանադրութիւն; Բաժանումէն առաջ /Ռուբէն; Արամ Խոյի մէջ; Վանի մէջ /Մալխաս; Արամի երկիր գալը եւ յետագայ դէպքերը /Վ. Փափագեան (Կոմս); Արամը Սահմանադրութեան շրջանին; Արամի մեկնումը Վանէն /Եփրեմ Սարգսեան; Արամ: (Դիմագիծ եւ յիշողութիւններ) /Զմ. Մանուկեան; Վանի ինքնապաշտպանութիւնը: (Յատուածներ) /Օննիկ Մխիթարեան; Արեւմտահայ համագումար եւ արեւելահայ խորհուրդ /Վ. Փափագեան; Երեւանի Ազգ. խորհուրդը եւ յատուկ կոմիտէն /Ս. Վրացեան; Մասիսի հովանու ներքեւ.../Ս.Վրացեան; Արամի կեանքից /Վահան Նաւասարդեան; Խալիլ Փաշայի հանդիպումները Արամի հետ /Ա. Շահխաթունի; Սարդարաբադի հերոսամարտը եւ մահափորձ Արամ փաշայի դէմ /Ա. Շահխաթունի; Յուշեր անկախութեան շրջանէն /Սասունցի Մուշեղ (Աւետիսեան); Զայաստանի Զանրապետութեան վէճը /Կարօ Սասունի; Արամ /Օննիկ Մխիթարեան:

817. ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ Մ. Զայաստան 1914-1917.- Ե.: Զայաստան, 1969.- 780 էջ:

Բովանդ.՝ Գլ. Ա: Զայաստանը առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին; Արեւելյան Զայաստանի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական դրութիւնը; Արևմտյան Զայաստանը թուրքական բռնակալութեան արյունոտ ճիրաններում; Զայկական հարցը 1912-14 թվականներին; Գլ. երկրորդ: Պատերազմի բոլորքումը և կովկասյան ռազմաճակատը. պատերազմի ծագումը, պատճառները ու բնույթը, Զայաստանը իմպերիալիստական պետութիւնների զավթողական պլաններում, տարբեր դասակարգերի ու կուսակցութիւնների վերաբերմունքը դեպի պատերազմը, կովկասյան ռազմաճակատի պատերազմական գործողութիւնները, Թուրքիայի գրաված տերիտորիայի՝ հայկական նահանգների տնօրինումը ռուսական ցարիզմի կողմից; Գլ. երրորդ: Մեծ ոճիրը և նրա հանցավորները. հայերի բնաջնջման թուրք-գերմանական ծրագիրը և նրա մշակման ու իրականացման շարժառիթ-«պատճառները», արևմտահայության բռնազաղթն ու կոտորածները թուրքական Սեֆերբերլիքի սարսափները և հայ զինվորականների ոչնչացումը, արևմտահայ մտավորականության խողիտողումը, ջարդերը Վասպուրականում և Վանի ու Շատախի հերոսամարտը, Կարինի և Տրապիզոնի մահաբեր գիշերը, Տարոնի ողբերգութիւնը և սասունցիների գոյամարտը, Սեբաստիայի մղձավանջը և Շապին-Կարահիսարի օրհասական կռիվը, Խարբերդի եղեռնը, Տիգրանակերտի սպանդը, մահվան գերանդին Արևմտյան և Կենտրոնական Անատոլիայում, Կիլիկիայի արհավիրքը և սուեղիահայության հերոսական ինքնապաշտպանութիւնը. Մուսա լեռան «40» օրը, Ուրֆայի դյուցազնամարտը, համատարած գերեզմանոցներ անապատներում և կենաց ու մահվան նոր գոյամարտ, հայ աքսորյալ և փախստական գաղթականութիւնը: Մեծ ոճրի հանցավորները, առաջադեմ մարդկութիւնը հայ ժողովրդի պաշտպանության դիրքերում, հայաստանության հանցավորների պատասխանատվության հարցը; Գլ. չորրորդ: Միջազգային դիվանագիտութիւնը և Զայկական հարցը առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ. Մեծ տերութիւնների «խաղերը» հայկական «ավտոնոմիայի» շուրջը, Սայքս-Պիկոյի համաձայնագիրը և Զայաստանի մասնատման նոր փորձերը; Գլ. հինգերորդ: Զայաստանը փետրվարյան հեղափոխության շրջանում. ցարիզմի տապալումը և իրադրութիւնը Անդրկովկասում, ժամանակավոր կառավարութիւնը և Արևմտյան Զայաստանը:

818. ԲՐՈՒՏԵԱՆ Ս. Բաղէշի Խուլթիկ աւանի ջարդերէն [1915] /Գրեց՝ Սամուէլ Բրուտեան.- Նիւ Եորք, 1969 (Տպ. Կոչնակ).- 56 էջ, դիմանկ:

819. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ Զ. Չմշկածագ եւ իր գիւղերը.- [Ուոթրաուն]: Զրատ. Չմշկածագի հայրենակցական ընդհանուր միութեան, 1969 (Տպ. «Պայքար»).- 810 էջ:

Բովանդ. Մասն երրորդ: 1895-1896 թուականի հայկական կոտորածը; 1915, -ընդհանուր ջարդ եւ տեղահանութիւն: Ֆերմանի Ջահանէ: (Կայսերական հրովարտակ) /Փատղահի Օսմանի՝ Մահմետ Ռէշատ; Չմշկածագի գիւղերուն բռնագաղթը; Խարասար, Պարտիզակ, Թումայ Մէզրէ; Պրեխի, Մորշխան, Բազաբոն; Երից Ագարակ, Մուռնայի; Զագարի եւ Սիատուն; Մամսայ, Սիսնայի, Կարմրի; Յաղթուկ, Տէգգէ; Չմշկածագիները Տերսիմի մէջ; Չմշկածագիներ Երզնկա, Կարին եւ Ռուսաստան; Տերսիմի քարտերը եւ հայերը; Տերսիմը 1926-27 տարիներուն; Չմշկածագ մնացող հայեր մինչեւ 1936:

820. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Ռ՞վ կազմակերպեց փետրուարեան արկածախնդրութիւնը եւ ի՞նչ եղաւ անոր հետեւանքը.- Գահիրէ, 1969 (Տպ. «Ոսկետառ»), 136 էջ:

Բովանդ. Թիւրք եւ դաշնակ գաղտնի համաձայնութիւն; Ի՞նչպէս ստորագրուեցաւ Ալեքսանդրապոլի ապօրինի դաշինքը; Ռ՞վ շահագրգռուած էր Ալեքսանդրապոլի դաշնագրով; «Ուտեստեղէններու բռնագրաւման» յերկրանքը; Երբ սկսաւ դաւադիրներուն ձերբակալութիւնը; Դաւադիրներուն գործունեութիւնը; Բաշխի Իշխանեանի վկայութիւնը; Բողոք յեղկոմի թոյլ քաղաքականութեան դէմ; Զայկոյի վկայութիւնները; Փետրուարեան արկածախնդրութիւնը տարերային շարժում մը չէր; Թուրքերը գլխաւոր կազմակերպիչը փետրուարեան արկածախնդրութեան; Թուրքերը կը ջանան ամրապնդել դաշնակ ղեկավարութեան դիրքերը; Եւ Ալեքսանդրապոլի դաշնագիրը իրական հիմք կը ստանայ; Վրացեան Թուրքիայէն կը պահանջէ իր ծառայութեան վարձքը; Եւ տեղահան ըրին ժողովուրդը իրենց ճամբուն վրայ; «Կայէն ու՞ր է եղբայրդ»; Եւ սակայն ժողովուրդը անյիշաչար է; Թիւրք եւ դաշնակ գործակցութիւնը կը շարունակուի; Դաշնակ ղեկավարութեան թրջական արեւելումը; Թրջական ծրագիր դաշնակցական գործառնութիւն:

821. ԹԱՄՐԱԶՅԱՆ Զ. Սիւսանթո.- Ե.: Զայաստան, 1969.- 257 էջ:

822. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ՅՈՎՀ. աւ. սարկ. Պատմութիւն հայ Տոմարծայի: Տեղագրական-պատմագրական-ազգագրական Զտ.Ա-Գ.- Պեյրութ: Զրատ; Տոմարծայի պատմութեան հրատարակչական կեդր.- յանձնախումբի, 1959-1969 /Պատմագրեց՝ Յովհաննէս աւագ սարկ. Տոմարծացի (Թորոսեան):

Զտ.Գ.- 1969.- 2886 էջ:

Բովանդ. Մասն Ժ: Կարմիր Սուլթանի կողմէ մասնակի սպանութիւններ, բռնութիւններ, առեւանգումներ Արգէնսի շուրջ եւ Թոմարզայի մէջ; Զայկական ջարդերու թուականներուն (1895-1896); Թոմարզացի սուլթանի դալֆաներ ջարդէ կ'ազատեն Էվէրէի հայոց թաղերը; Զէլլօներ: Ժիրայրը Թոմարզայի մէջ; Պալեան սրբազան եւ Ժիրայրի մահը կախաղանի վրայ; Զնչակեան կուսակցութիւնը Արգէնսի շուրջ եւ Թոմարզայի մէջ; Ժեօն թուրքերու Սահմանադրութիւնը եւ հայերը: Իթթիհատականներ եւ հայ քաղաքական կուսակցութիւններ (1908-1915); Մասն ԺԱ: Եղեռնապատում: Ընդհանուր պատերազմի նախօրեակին քաղաքական դէպքեր Արգէնսի շրջաններուն եւ Թոմարզայի մէջ; Ամէլէ Թապուր (բանուորական բանակ); Էվէրէի Գայմագամ Զէքին; Զէքիի առաջին զոհերը; Թոմարզա գիւղէն ներս ժողով եւ ապստամբութեան առաջարկ; Զինահաւաքում, ձերբակալութիւն, բանտ, ծեծ; Պալթա Տէրսի; Կեսարիոյ բանտին մէջ; Գիւղի տարագրութենէն քանի մը օր առաջ Թոմարզայի այր մարդիկ կ'աքսորուին դէպի Զալէպ /Պատմեց՝ Զաճի Պոյաճեան (Աշուղ); Աւելի քան 16 հազար հայեր կը լքեն իրենց պապենական հազարամեայ օճախը եւ կարաւանը կը քալէ դէպի Տէր-Զօր եւ Զավրան /Պատմեց՝ Նազլու ճեճէ Զազարշեան; Զալեպէն դէպի Րազգայի անապատները /Պատմեց՝ Նազլու ճեճէ Զազարշեան; Զալեպէն դէպի Տէր-Զօր եւ ջարդ /Պատմեց՝ Մանամ Գամագեան; Մէսքէնէն դէպի Տէր-Զօր /Պատմեց՝ Անժել Թորոսեան; Անժօքի եւ վեճի յուշարձանը; Զալեպէն դէպի Սուրիոյ անապատները /Պատմեց՝ Բարսեղ Թեմիւրեան; Տարագրութեան ճամբան Կեսարիայէն, Ղանչը Կէչիտ, Օսմանիէ, Իսլահիէ, Ղաթմա, Զալէպ /Սարգիս Պողոսեան; Մասն ԺԲ: Զայ կամաւորական շարժումները Կովկասի եւ Կիլիկիոյ ճակատներուն: Գրիգոր Աւարիեանի յիշատակին; Էրզրումի ճակատ: Մամա Խաթուն եւ Կեօվտաշ լեռներու կռիւ; Խոյի եւ Զուլֆայի ճակի կռիւները; Իլիճէի ճակատի կռիւ; Եփրատ գետի մօտ, Զեօպէկ տաղի կռիւ; Անգլիացիները Պաքու եւ Քորիս կը մտնեն; Կիլիկիոյ ճակատի հայ կամաւորական շարժումները: Արեւելեան եւ հայկական լեզոններ; Զայկական լեզոնականները Ատայի մէջ; Մարաշի աղետը /Եղիա Թամուզեան; Կիլիկիոյ պարպումը: Արտագաղթ Ատանայէն դէպի Իզմիր; Յունաստան, Լիբանան եւ Սուրիա: Իզմիրի աղետը; Զաճնոյ հերոսամարտը: Մուսթաֆա Քեմալի չէթեական շարժումը; Րումլու, Էօզլիմ եւ Նալկաշ թուրք գիւղերու վրայ յարձակում; Զաճնոյ անկումը; Թորոսի յուշերէն; Զաճնոյ հերոսամարտի ընդհանուր հրամանատար Սարգիս ճեպճեան; Զարդարար թուրքը ինչպէս որ էր, եւ է այսօր, եւ պիտի մնայ մինչեւ իր կործանումը; Մասն ԺԳ: 1914-1915 Մեծ եղեռնի օրերէն: Կարապետ Գամագեանի գնդակահարութիւնը; Սեօյիւտիի գիւղի տարագրութիւնը (Քաղուած Տէր Աւագ քահանայի անձնական յուշերէն); Արտագաղթ դէպի Սիւսեալ նահանգներ Զամաշխարհային Բ. պատերազմին Սիւսեալ նահանգներու բանակին մէջ Թոմարզայի զինուորներ:

823. ԹՈՒՐՇՅԱՆ Յ. Սարտարապատի հերոսամարտը.- Ե.: Հայաստան, 1969.- 293 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջաբան /Աշոտ Հովհաննիսյան; Անդրկովկասի անջատումը Ռուսաստանից և հայ ժողովրդի քաղաքական մեկուսացումը; Հայկական զորքի կազմակերպումը; Թուրքական արշավանքը; Ալեքսանդրապոլի անկումը; Սարտարապատի ժողովրդական պատերազմը; Բաթումի «հաշտությունը» և նրա հետևանքները; Սարտարապատի հերոսամարտը դաշնակցության ծուռ հայելու մեջ; Գեմ. Սիլիկովը Երևանի զորաբաժնի և նրա մարտական գործողությունների մասին:

824. ԾԱՏՈՒՐԵԱՆ Պ. Կեանքը որ ապրեցայ.- Անթիլիաս-Լիբանան, 1969 (Տպ. Կաթողիկոսության Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 64 էջ.- (Մատենաշար Ապրիլեան եղեռնի թիվ 13):

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Ներսես Ժ. վրդ. Բախտիկեան; Հօրս յիշատակին /Թ. Զ. Գաբրիելեան; Կեանքը որ ապրեցայ:

825. ԿԾԻԿԵԱՆ Լ. Մօրենիկ եւ իր սեւ տարին /Լեւոն Կճիկեան (Առաքելեան).- Անթիլիաս-Լիբանան, 1969 (Տպ. Կաթողիկոսության Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 174 էջ.- (Մատենաշար Ապրիլեան եղեռնի թիվ 14)՝

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Ներսես Ժ. վրդ. Բախտիկեան; 1915-ի սեւ տարին; Խարբերդ 45 տարի ետքը /Լ. Տօնապետեան (Լ. Կճիկեան); Մօրենիկի ուսումնասիրաց ընկերությունը: (Իր 75-ամեայ գործունեության տարեդարձին առթիւ) /Յովհ. Տ. Պարսամեան:

826. ԿԻՐԼԷՔԵԱՆ Յ. վեր. Զնահանքենք այլ ճակատինք: Մեծ՝ եղեռնի յիսնամեակի առթիւ Թօրոնթօ: Հայ աւետարանական եկեղեցի, 1969.- 37 էջ:

827. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ Լ. Մեծանուն խորհող միտքերու պանթեոնը: Յօղեր ու ցոլքեր: (Ծաղկաքաղ).- Պէյրուս, 1969 (Տպ. Տոնիկեան).- 943 էջ, 1թ. դիմանկ.:

828. ՄԻԼԻՏԻՆԵՅԻ Գ. Ապրումներ: Հայ կեանքի մութ ու լուսաւոր իրականութիւններուն հետ.- Պէյրուս, 1963 (Տպ. Մշակ):

Հտ.Բ.- 1969.- 752 էջ:

Բովանդ.՝ Քանի մը խոսք այս հրատարակութեան առթիւ /Կարօ Գեորգեան; Սթալինեան համայնավարութեան ժանիքը եւ հայու անպարտելի ոգին; Ռուսիոյ եւ թուրքիոյ նոր համաձայնութեան դասը հայ ժողովուրդին; Ի՞նչ կրնանք ընել մնացորդացը թրջացումէն փրկելու համար; Թուրքը գորշ գայլի ժանիքը ցոյց կուտայ Ամերիկայի մէջ; Վահե Օշականի անճիշդ եւ անարդար մեկ ելոյթի առթիւ (Բագինում); Պատմութիւնը խեղաթիւրելու փորձի մը ծախողանքը; [Գ.Մահարու «Այրվող այգեստաններ» գրքի մասին]; Հ.Յ.Դ. կազմակերպական հանգանակութիւնը եւ մեր պարտականութիւնը; Մեծ Եղեռնի յիսնամեակը յաւերժացնելու համար; Մեծ Եղեռնի յիսնամեակը եւ հայ դատը; Ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումեանի զեկուցումին առթիւ; Մեծ Եղեռնէն 50 տարի ետք 5 միլիոն հայեր հատուցում կը պահանջեն; Պատմական յուշարձան մը Հիւսեյնիկին համար; Փետրուար 18-ը հայ ժողովուրդի ազատութեան ոգիի ծառացումն է; Մեծ Եղեռնը անժամանցելի է; Սփիւռքը Հայաստանի համար եւ Հայաստանը՝ սփիւռքին; Ղարաբաղի հայութեան ողբերգութիւնը եւ սփիւռքի հայութեան պարտականութիւնը; Եօթանասունեւիմեայ «Հրեղէն սիւնը»: Հ.Յ. Դաշնակցութեան 75-ամեակի առիթով; Հայ յեղափոխականներու դաշնակցութիւնը եւ իր երերորդութիւնը:

829. ՄՈՒՐԱՏ Ն., ԵՂԻԿԵԱՆ Ա. Էջեր եւ յուշեր հնչակեան յեղափոխական ընտանի մը: Խորոխոնցի Ս. Մուրատ Տէրտէրեան-Կիւրիկեան գերդաստանն, Ողիսական Նազենի Ս. Մուրատի /Գրեցին՝ Տիկին Նազենի, Ս. Մուրատ եւ Առաքել Ողիկեան.- Պէյրուս, 1969.- 101 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մաս Գ: Դէպի աքսոր; Կոտորածը; Եղեսիոյ մէջ; Հալէպի մէջ; Ատանայի մէջ; Դէպի Ամերիկա; Նիւ-Եորքի մէջ:

830. ՅՈՒՇԱՍՍԵԱՆ Ճիպէլի ամերիկեան որբանոցի 1920-1925.- Պէյրուս: Հրատ. Նախկին սաներու, 1969 (Տպ. Համազգային).- 324 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ողջոյնի խօսք Ճիպէլի որբանոցի յուշամատեանի հրատարակութեան առիթով /Ստ. Տարտունի; Ակնարկ մը պատմական Ճիպէլի կամ Պիպլոսի վրայ; Մերծաւոր Արեւելքի նպաստամատոյցի

դերն ու գործունեությունը (1915-1930) Պատերազմական շրջան 1915-1918; Յետ-պատերազմական շրջան (1919-1930); Որբանոցին ներքին կեանքը (1920-1925):

831. ՆԱԳԱՇԵԱՆ Ա. տօքթ. Հայ մտաւորականներու ձերբակալութիւնը եւ Այաշի բանտը.- Պէյրուս, 1969 (Հրատարակչատուն Կ. Տօնիկեան եւ որդիք).- 142 էջ.- Շալկ. վրա՝ եղեռնի հետքերով:

Բովանդ.՝ Սուրատ (Համբարձում Պօյաճեան) /Գուրգէն Թահմազեան; Յիշատակ մը Սուրատի վերջին օրերէն /Սեդրակ Գարակէօզեան; Գրիգոր Զօհրապ: Զօհրապի վերջին ժամերը /Գ.Ա.: Զօհրապի խոշտանգումի պարագաները /Գ.Թ. Սմբատ Բիւրատ (Տէր-Ղազարեան) /Վաղինակ Բիւրատ; Քսան կախաղաններ /Տէր Գալուստ Յ. Պօղոսեան; Այաշ: Աքսորեալներուն անուանացանկը /Գրիգորիս Ծ.վրդ. Պալաքեան; Հալէպի ձերբակալութիւնն եւ փախուստս /Կիրակոս Տօնիկեան:

832. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Հ. Մ. Զեյթունի պատմությունը 1409-1921թթ.- Ե.: Հայաստան, 1969.- 458 էջ.- Տեղանուններ՝ էջ 423-438, Անձնանուններ՝ էջ 439-456.- Ցանկ օգտագործված աղբյուրների և գրականության՝ էջ 415-422:

Բովանդ.՝ Գլ. յոթերորդ: Լեռնականների պայքարը թուրքական բռնակալության դեմ 1870-80-ական թվականներին; Գլ. ութերորդ: Զեյթունի լեռնականների պատերազմը թուրքական բանակների դեմ 1895-96 թվականներին; Գլ. իններորդ: Առաջին համաշխարհային պատերազմը և Զեյթունի բնակչության տեղահանությունը:

833. ՋԱՂԵԹՅԱՆ Գ. Սոտիկ անցյալից.- Ե.: Հայաստան, 1969.- 103 էջ:

Բովանդ.՝ Գրիգոր Ջաղեթյանի հողվածաշարք հրատարակման առթիվ /Արտո Եղիազարեան; Հայաստանի պառլամենտը; Պաշնակցական շեֆերի հաշվետվությունը; Բյուրոյապետությունը Հայաստանում:

834. ՍԱՍՈՒՆԻ Կ. Քիւրտ ազգային շարժումները եւ հայ-քրտական յարաբերութիւնները (Ժե դարէն մինչեւ մեր օրերը).- Պէյրուս, 1969.- 331 էջ, քարտեզ.-(Պատմական մատենաշար թիւ 8):

Բովանդ.՝ Գլ. Զ: Շէյխութեան շրջանը (1850-1880): Հայոց սահմանադրութիւնը եւ Պերլինի 61րդ յօդուածը; Շէյխ Իբրահիմ Լաիի շարժումը; Գլ. Է: Համիտեան շրջանը, Հայկական յեղափոխութիւնը եւ քրտական ռեաքսիօնը (1880-1908); Գլ. Ը: Համերաշխութեան եւ համագործակցութեան փորձերը համիտեան շրջանին; Գլ. Թ: Սահմանադրական շրջանը (1908-1915); Պալքանեան պատերազմը; Գլ. Ժ: Պատերազմի շրջանը (1915-1918); Գլ. ԺԱ: Հայաստանի եւ Քիւրտիստանի անկախութեան հարցը զինադադարէ յետոյ; Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ քիւրտերու դիրքը; Հայեր եւ քիւրտեր հաշտութեան ժողովներուն մէջ; Գլ. ԺԲ: Շէյխ Սայիտի ապստամբութիւնը: (Նոր շրջան); Գլ. ԺԳ: Քրտական շարժումներու նոր փուլերը քիւրտ ազգային կուսակցութիւնը; (Հոյիբուն); Գլ. ԺԴ: Արարատի ապստամբութիւնը 1930-ին; Գլ. ԺԵ: Քիւրտ ազգի ներկայ գոյավիճակը եւ հայ-քրտական բարեկամութիւնը; Եզրակացութիւններ; Հաւելուած:

835. ՓՈԼԱՏԵԱՆ Ա. Պատմութիւն հայոց Արաբկիրի /Կազմ.՝ Եւ երկասիր.՝ Անդրանիկ Լ. Փոլատեան.- Նիւ Եորք: Հրատ Ամերիկայի Արաբկիրի միութեան, 1969.- 1018 էջ, քարտեզ:

Բովանդ.՝ Մասն Ժ: Կուսակցութիւնները Արաբկիրի մէջ: Սոցիալ դեմոկրատ հնչակեան կուսակցութիւն; Վերակազմեալ հնչակեան կուսակցութիւն; Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւն; Մասն ԺԱ: Արիւնտ թուականներ, դէմքեր եւ դէպքեր: Արաբկիրի 1895-ի ջարդը; Դէպքեր ջարդի նախօրեակին; Ոստիկանապետ Եուսուֆի սպանութիւնը: (Քաղուած՝ Սուրենեանի յուշերէն; Արաբկիրցի բանտարկեալներ խարբերդի բանտին մէջ; Անգլիական Կապոյտ գիրքը Արաբկիրի անցուդարձերուն մասին) /Թովմաս Պոյաճեան; Ականատեսի վկայութիւններ Արաբկիրի ջարդի մասին: Կեանքը Արաբկիրի մէջ 1890-1896 /Գրեց՝ Սինաս Յ. Պէպիրեան; Արաբկիրի 1895 ջարդը: [Բանաստեղծութ.] /Գրեց՝ Սեդրակ Յովսէփեան; Արաբկիրի գիւղերուն թաւանը, ջարդը ու կրօնափոխութիւնը: (Տեղեկագիր Աղընի գաւառակին) /Պետրոս վրդ. Բագրատունի: Դէպի անապատ, դէպի մահ... [1909-1915]; Աքսորի յուշեր /Գրեց՝ Սուրեն Մխալեան կամ Ինկիլիզեան; Յուշեր Գեհէնի ճամբէն... /Գրեց՝ Զուարթ Զէյպէկեան; Վերյիշումներ տարագրութեան օրերէն /Գրեց՝ Սեդրակ ճանճիկեան; Խորհրդաւոր նաւակը /Գրեց՝ Թորոս Ագատեան:

836. ՔԱՐԱՄԵԱՆ Կ. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի և ազգային-ազատագրական շարժման օրինաչափության հարցի շուրջը.- Ե.: Հայաստան, 1969.- 129 էջ:

837. ՕՉԱՆԵԱՆ Գ. Հայաստանում: Հայուն պատմական դերը: Բ, տպագրութիւն.- Պէյրութ, 1969 (Տպ. Կ. Տօնիկեան եւ Որդիք).- 193 էջ:

Քովանդ. Յառաջաբան /Ս. Սապահ-Գիւլեան; Կ. Պոլսի խորհրդաժողովը: Օսմանեան Սահմանադրութեան հռչակումը: Արեւելեան պատերազմը: [Գլ.] VIII: Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրութիւնը եւ 16-րդ յօդուածը: Կիպրոսի դաշնագրութիւնը: Նուպար փաշայի ծրագիրը: Պերլինի վեհաժողովը եւ 61-րդ յօդուածը: Հայկական շարժումներու արշալոյսը: [Գլ.] XIX: Հայկական հարցը եւ զայն ստեղծող պայմանները: Հայկական Հարցին դիւանագիտական վերջին շրջանը: Հայկական յեղափոխութիւնը եւ իր պատճառները: Ազգային գործիչներ: Օտար պետութեանց միջամտութեան հաւատքը: [Գլ.] XX: Հայկական շարժումները՝ Տաճկաստանի մէջ: Վարդենիսցիներու ընդհարումը: Հնչակեան կուսակցութեան կազմակերպութիւնը: Կարնոյ ցոյցը: Սարգիս Կուկունեանցի արշաւանքը: Կառավարական խստութիւններ: [Գլ.] XXI: Գոմ Գաբուի ցոյցին ելութիւնը: Սասունի ապստամբութիւնը եւ կոտորածը: Մայիսեան ծրագիրը: Պապ Ալիի ցոյցը եւ հնչակեան կուսակցութեան պահանջները: Հայկական կոտորածները: Ջէյթունի պատերազմը: [Գլ.] XXII: Հ.Յ.Դաշնակցութեան կազմակերպութիւնը: Իր հայացքը Տաճկական հարցին համար: Պանք-Օթոմանի գրաւումը: Երկրորդ ջարդը: Դէպի Խանասոր: Սասունի Բ. ապստամբութիւնը: Մահափորձ Ապտիւլ Համիտի կեանքին դէմ: [Գլ.] XXIII: Եւրոպա եւ Հայկական Հարցը: Երիտասարդ թուրքերը եւ իրենց ուղղութիւնը: Բարիզի զոնկրետէն: Թուրքիոյ բաժանման հարցը: Օսմանեան Սահմանադրութեան վերահռչակումը: [Գլ.] XXIV: Ռուսահայոց հալածական կացութիւնը: Հայոց եկեղեցապատկան կալուածներու գրաւումը: Ռուսական մեծ յեղափոխութիւնը: Ռուսական Սահմանադրութիւնը Հայ-Թաթարական ընդհարումներ եւ հայ քաղաքական կազմակերպութիւններ: Իշխան Վարանցով Տաշկով: Ռուսահայոց եւ Տաճկահայոց առնչութիւնները:

1970

838. ԱԼԱՋԱՋՅԱՆ Ս. Եղեգները չխոնարհվեցին: [Վեպ].- Ե.: Հայաստան, 1970.- 475 էջ: Ջէյթունի վերջին հերոսամարտը

839. ԱՐԱՄԵԱՆ Հ. փրոֆ. Հայոց տանքեական: Քաւարան եւ հրաշալի յարութիւն: (Մեծ եղեռնի պատգամ) /Ուլնիածովք.- Պէյրութ, 1970 (Տպ. Տօնիկեան).- 229 էջ.- «Արեւ»-ի թերթօն:

Քովանդ. Մաս Ա: Դառնակսկիծ մի բաժանում 14 մարտ 1914-Խարբերդ-Մեզերէ: Անիծեալ եւ մրդելիք ամիս, 1914 օգոստոս: Երկրորդ փախուստ եւ վերջնական ազատում Սիրքէճիի զինուորական կայանէն: Գերման դեսպանի հանդիպումը: Մաս Բ: դեկտեմբեր 1914, չորեքշաբթի օր Ատանա ուրբաթ, 1 յունուար 1915: Տարագրութեան ճամբուն վրայ դէպի Ամանոս, Հայոց լեռ: Մաս Գ: Հալէպ (Բերիա): Հրաշալի յարութիւն հայ կեանքից: Արմին Վեկների հայոց համար անզուգական հերոսայնութեան արահետը:

840. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Արեւմտահայաստանի կորուստը եւ անոր պատասխանատուները.- Գահիրէ, 1970.- 225 էջ, քարտեզ.- «Արեւ»-ի թերթօն:

Քովանդ. Երկու խօսք /Ա. Ե.: Անդրկովկասի իրադրութիւնը փետրուարեան յեղափոխութիւնէն յետոյ: Անդրկովկասեան կոմիսարիատի կազմութիւնը: Հայկական զօրքին կազմակերպումը: Արեւմտահայ կամաւորական զօնաշարը: Թուրք բանակին թուական զօրութիւնը: Կովկասեան ռազմաճակատին մերկացումը: Պրես-Լիթովսկի դաշնագիրը եւ Արեւմտեան Հայաստանը: Տրապիզոնի խորհրդաժողովը եւ Անդրկովկասի անջատումը Ռուսաստանէն: Սովետական Ռուսաստանը եւ «Թրքահայաստանը»: Թրքական արշաւանք եւ Երզնկայի գրաւումը: Երզրումի անկումը: Կարսը ինչպէ՞ս նուիրեցին թշնամիին: Ալեքսանդրապոլի անկումը: Կացութիւնը Վանի մէջ: Ալեքսանդրապոլի անկումէն ետք: Կարելի՞ է փրկել Արեւմտահայաստանը:

841. ԹՈՐՈՍԵԱՆ Յ. Սուրբ Սարգիս: Դրուագներ Մուսա լեռան կեանքէն.- Պէյրութ, 1970 (Տպ. Տօնիկեան).- 61 էջ:

Քովանդ. Մուսա լեռը: [1915թ. հերոսամարտը]:

842. ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ /Խմբ.՝ Մարտիրոս Գուշագճեան եւ Պօղոս Մատուռեան.- Պէյրութ: Հրատ. Ճեպէլ Մուսայի հայրենակց. միութեան, 1970 (Տպ. Ատլաս).- 877 էջ, 1 ծալվ. թ. քարտեզ:

Քովանդ. Մաս Դ: Յեղափոխական խմորումներ: Առաջին յեղափոխականներու մուտքը Մուսա լեռ եւ

անոնց գործունեությունը; Թաթերը; Քեսապ; 1909-ի աղետը եւ Մուսա լեռը /Պ. Մատուռեան; Մաս Ե: Բռնագաղթ, տեղահանություն եւ գոյամարտը: Բռնագաղթ եւ տեղահանություն /Զորա Իսկէնտերեան; Ժողովուրդը ինչու՞ զենքին փարուեցաւ: (Գոյամարտի նախօրեակին); Մուսա լեռան գոյամարտը; Փառքի եւ յաղթանակի 45 օրեր /Մարտիրոս Գուշագճեան; Մաս Զ: Մուսալեռցիք Փոր Սայիտի մէջ; Փոր Սայիտի հայ գաղթականաց վրանաքաղաքը /Խաչեր Մատուռեան; Մեր վեց հրաշագործ հրացանակիրները /Մ.Ի.; Մաս Է: Հայկական լեզունը: (Արարայի հերոսամարտին 50-րդ տարեդարձին առիթով) /Յակոբ Թորոսեան; Մաս Ը: Վերադարձ դէպի Մուսա Լեռ (1919-1939): Հայրենի կտուրին տակ /Պողոս Մատուռեան; Մաս Թ: Վերստին արտագաղթ: (Պասիթ-Այնճար): Մուսա լեռցիք Այնճարի մէջ: Ակնարկ ազգային, կրթական, մշակութային, կրօնական, տնտեսական եւ մարզական կեանքի մասին /Ս. Գուշագճեան; Մուսա լեռը այսօր /Խ. Մատուռեան; Մուսա լեռցիները Հայաստանի մէջ /Ալեքսանդր Փաշաեան; Մուսա լեռցիներու հարուստ առօրեան Հայաստանի մէջ /Յովսէփ Գրըգեան; Մաս Ժ: Դէմքեր ու վկայութիւններ: Մուսա լեռցի ազգանուէր անձնավորութիւններ: Եսայի Կարիկեան (Պահլաւ); Ներսէս Գազանճեան; Հաճի Խաչեր Մարտիրեան; Հայերը համաշխարհային պատերազմի ընթացքին: (Օտար վկայութիւններ) /Ֆրէտիֆ Նանսէն; «Մուսա լեռան» 40 օրը՝ /Ֆրանց Վերֆել; Եոսէֆ Մատէյի Մուսա լեռան հերոսամարտին նուիրուած Բ. Սենֆոնիի առիթով /Լյուդմիլա Մոտալովա; Ֆրանց Վերֆել ինչպէս գրեց «Մուսա լեռան 40 օրը» /Հ. Թովմաս Քաջազն; Մուսա լեռան հայերուն ազատագրութիւնը /Տարթիժ տը ֆուրնիտ; «Օսվենցի մի դժոխքում ես Մուսա լեռն էի երագում» /Քրիստինա Ժիվուլսկա; Տեսակցութիւն մը փրոֆ.-տոքթ. Կուսէնպաուերի հետ /Հ. Օգոստինոս Սէքուլեան; Լոյս՝ լոյսի վրայ /Նազըմ ճապրի; Մուսա լեռան հայերը /Փոլ Շաք; Մուսա լեռան հայերը Ֆրանց Վերֆելի վեպին մէջ /Լեւոն Կարապետ Պալճեան; Սուեթիոյ դիւցազներգութիւնը /Միհրան Տամատեան; Մուսա լեռ /Վ. փորթուգալեան; Ֆրանց Վերֆել: (Անձնական յուշեր) /Ա. Ա. Պետիկեան; Ս. Թովմաս (Թովմաս Առաքեալ) /Հայր Յովի վրդ. Մըսրէեան; «Բովանդակ կեանքս Մուսա լեռան համար» /Ժոզեֆ (Ժոզքա) Մաթէ; Ռազմիկներուն պարպումը /Տիրան Թէքեան; «Ալեակներ եւ խլեակներ» /Տոքթ. Ս. Սալբի, Արարա /Սուրէն Պարթեւեան; Թէ ինչու սիրեցի Մուսա-լեռցիները: (Կիլիկեան յուշեր) /Գասպար Մենակ; «Մուսա լեռան 40 օրը» /Եդ. Թովճեան; Ճիմ (Պետրոս) Հանգալեան; Սուեթիոյ պատերազմիկների մէջ /Ս. Սապահգիլեան; Մեր հայրենասէր յեղափոխականներու անմոռաց յիշատակին /Միհրան Սէֆերեան; Սուեթիոյ հերոսամարտը եւ վեր. Տիգրան Անդրեասեան: (Պատմութեան լոյսին տակ) /Երուանդ Հ. Քասունի; Սրբացած լեռ/Հրանդ Գանգրունի; «Քարաւանները դեռ քայլում են» /Սիլվա Կապուտիկեան; Կանայք Ֆ. Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրը» վէպում /Սեջի Փիրումեան; Մաս ԺԱ: Գրական բաժին. Սուեթիա: [Բանաստեղծութ.] /Վահան Թէքեան; Ճէպէլ Մուսա: [Բանաստեղծութ.] /Վահէ-Վահեան; Մուսալեռցիներին; Մուսա լեռան քառասուն քառեակները /Յովի. Շիրազ; «Մատեան ցաւի եւ հատուցման»: (Հատուած): [Բանաստեղծութ.] /Գ. Աղլարեան; Ճէպէլ Մուսա. [Բանաստեղծութ.] /Նազըմ ճապրի; Հոգին հայկական: [Բանաստեղծութ.] /Ժագ Յակոբեան:

843. ՅՈՒՇԱՊԱՏՈՒՄ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Մարաշի աղետի յիսնամեակին: 1920-1970 /Պատ-րաստեց՝ Նազարէթ Սէֆերեան.- Պէյրութ: Հրատ. Մարաշի Հայրենակցական Սիւրբեան, [1970].- 87 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մարաշի աղետն ու ինքնապաշտպանութիւնը [1919-1920թթ.]; Նոր Մարաշ:

844. ՀԱՅԵՆ Ս. Զեյթուն: Դրամա 4 արարով և 1 պատկ.- Բեյրութ, 1970 (Տպ. «Արարատ»).- 116 էջ:

845. ՍԱՅԱԿՅԱՆ Ռ. Թուրք-Ֆրանսիական հարաբերությունները և Կիլիկիան 1919-1921թթ.- Ե.: ՀԱՍՏ ԳԱ, 1970.- Ամփոփ. ռուս և ֆրանս.- Անձնանուն., տեղանուն. ցանկեր:

Բովանդ.՝ Գլ. չորրորդ: 1921թ. Անկարայի պայմանագիրը:

846. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Խ. Եօթնասուն տարիներու յուշերս.- Պէյրութ, 1970 (Տպ. Տօնի-կեան).- 1142 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Սօրուք Ժիրայր եւ յեղափոխութիւնը; իմ կեանքը: [1895-1896թթ.]; Էվերէկի կոտորածը; Օրմանեան սրբազան պատրիարք; Սաչլը ֆէտային ու երկրորդ ջարդը; Զինուորութիւնս; Դարձեալ Մերսին երթուղարձ ու Պալքանեան պատերազմը; Տեղահանութիւն կամ բռնագաղթ; Դէպի Գարահիսար; Կիլիկիոյ մէջէն; Տէր Զօր երթալու հրաւեր; Կեանքը Հալէպի մէջ; Անգլիական բանակի մուտքը Հալէպ; Հայ քաջերու խումբը; Կացութիւնը Ատանայի մէջ; Դէպի Գոնիա եւ Պոլիս; Մարաշի ջարդը եւ Ֆրանսայի դաւաճա-նութիւնը; Հաճընի պաշարումը; Հաճընի անկումը; Գաղթական քիւր տէր Էվերէկի մէջ; Ֆրանս եւ թուրք դաշ-նագիր; Լօզանի դաշնագիրը; Հայոց ազատագրական պայքարը; Լքեալ գոյքերու օրէնքը; Ամերիկայի մէջ:

847. ՍԵՒԱՆ ԱՐՄԵՆ. Բանտարկեալի մը յուշերը: Տառապանքի տարիներ Գ. Նժդեհի հետ.- Պուլճնոս Այրես, 1970.- 203 էջ:

Քովանդ.՝ Դեպի Պուլկարիա; Քենանլերեն դեպի Ռուս; Կրկին Ռումեն հողին վրայ; Զեկայի ճանկերուն մէջ; Զարցաքննութիւնս Երեւանի մէջ; Նժդեհ նախքան ծերբակալուիլը; Լեոնիտ Անտրէյեւի տղուն հետ; Սեր ընտանիքներու ճակատագիրը; Վերադարձ Վլատիմիր; Նժդեհի հացադուլը; Բերիան եւ դաշնակցութիւնը...; Դիմում նախագահ Վորոշիլովին /Յովհ. Տէվեճեան; Ազատագրութեան կայանը; Վառնա ազատութեան մէջ; Դեպի Պուլկարիա Այրես...

848. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Ս. Սիփանայ քաջեր: Պատմութիւններ եւ վիպակներ: Զտ Բ... Պէյրութ, 1970 (Տպ. «Սեւան»).- 284 էջ:

Քովանդ.՝ Թյուրք գնդապետը; Խմբապետ Դազարը; Աթաթուրքին աղջիկը; Զորավար Անդրանիկ; Սասունցի Դավիթը; Վարդան Մալխասեան; Գնդապետ Մալխասեան:

849. ՎԱՐԴԱՆ Լ. Զայկական տասնհինգը եւ հայերու լքեալ գոյքերը: (Քննական ակնարկ մը ըստ թրքական վաւերագիրներու).- Պէյրութ, 1970 (Տպ. «Ատլաս»).- 343 էջ:

Քովանդ.՝ Զամաշխարհային պատերազմը եւ երիտասարդ թուրքերու Օսմանեան կայսրութիւնը; Ծանօթագրութիւններ; Թուրանիան եւ Զայկական տասնհինգը; Ծանօթագրութիւններ; «Լքեալ գոյքերը» ըստ թրքական վաւերագիրներու; Ծանօթագրութիւններ; «Լքեալ գոյքերը» ըստ միջազգային դաշնագիրներու; Ծանօթագրութիւններ; «Լքեալ գոյքերը»-ը եւ Զանապետական Թուրքիան; Ծանօթագրութիւններ; «Լքեալ գոյքերը»-ը եւ հայկական պահանջները; Ծանօթագրութիւններ:

850. ՓԻՐԻԽԱՆՅԱՆ Գ. Այգաբացին.- Ե.: Զայաստան, 1970.- 195 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Սեկ ամիս մենշեվիկյան բանտում [1920թ.]; Բաքու; Կուբանում; Նորից Բաքու; Լոռու ազատագրման նախօրյակին; Վերջ դաշնակցական ավանտյուրային:

1971

851. ՂԱՐԻԲՋԱՆՅԱՆ Գ. Կարլ Լիբկնեխտը եւ Ռոզա Լյուքսեմբուրգը հայ ժողովրդի մասին.- Ե.: Զայաստան, 1971.- 66 էջ, դիմանկ.

Քովանդ.՝ Զավեւած: Ռոզա Լյուքսեմբուրգի «Ազգային պայքարը Թուրքիայում եւ սոցիալ-դեմոկրատիան» հոդվածը:

852. ՄԱՐԻՆԵԱՆ Զ. Արեւմտահայ բռնագրաւուած հողերու հարցը 1921-1971թթ.: Առանձնատիպ «Զայկագեան հայագիտական հանդէս»-ի 1971-ի համար էն.- Պէյրութ, 1971.- 44 էջ:

Քովանդ.՝ Սուտք; Զայկական հարցի նոր շրջանը; Կարսի եւ Արտահանի հարցը 1945-1970թթ.; Եզրափակում:

853. ՅԱՓԱՃՅԱՆ Ա. Եւ վերածնալ հայ ժողովուրդը հուրեն ու սուրեն.- Գահիրէ, 1971.- 342 էջ:

Քովանդ.՝ Առաջին մաս. Մայիսեան ժողովրդային ապստամբութիւնը և անոր ծախողութեան հետեանքները: Ինչու տեղի ունեցաւ մայիսեան ապստամբութիւնը; Նախապատմական շրջանի ժողովրդային յուզումները; Մայիսեան ժողովրդային զինեալ ապստամբութիւնը; Մայիսեան զինեալ ապստամբութեան պատմութեան պատճառները; Դաժան դատաստան; Մայիսեան ապստամբութեան ժողովրդային բնոյթը; Բ. մաս. Սովետական իշխանութեան հաստատումը Զայաստանի մէջ. Թրքական յարձակման նախապատրաստութիւնները; Ինչո՞ւ համար թուրքերը նախ ձեռնարկեցին «Արեւելեան շարժում»-ին; Զայաստանի դէմ սովետ եւ թուրք զիւնակցութեան յերեւանքը; Դաշնակիցներուն դիրքը Զայաստանի հանդէպ; Զայաստանի Զանապետութեան պատուիրակութեան բանակցութիւնները Մոսկուայի մէջ; Սովետութիւնը բանակցութիւնները Մոսկուայի մէջ; 10 օգոստոս 1920-ի համաձայնագիրը սովետական Ռուսաստանի եւ Զայաստանի Զանապետութեան միջեւ; Լեզրանի բանակցութիւնները Երեւանի մէջ; Զայ եւ թուրք բանակներուն թուական դասաւորումները; Զայկական բանակին պարտութեան պատճառները; Զայ-թրքական պատերազմը եւ Ալեքսանդրապոլի ստրկացուցիչ դաշնագիրը; Լեզրանի հետ բանակցութիւնները կը վերսկսին Երեւանի մէջ; Սովետական կարգերու Զաստատումը Զայաստանի մէջ; Գ. Մաս. Սովետական կարգերու ամրապնդումը Զայաստանի մէջ; Լոռուայ «Զէզոք գօտի»-ին ազատագրումը; Փետրուարեան արկածախնդրութեան ջախջախումը; Ալեքսանդրապոլի ազատագրումը; Զանգեզուրի ազատագրումը:

854. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ Ա. Դառն յուշեր (Մահուան կարաւանից): 1915թ. Թուրքահայերի մասսայական բնաջնջման ժամանակաշրջանում Համաշխարհային Առաջին պատերազմի տարիներին.- Պէյրուք, 1971.- 38 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբանի տեղ /Տաճատ Թերլնէզեան; Համաշխարհային Ա. Պատերազմի Ա. տարին; Հայերի տարագրութիւնը Տրապիզոնից; Ազատում; Վերադարձ դէպի Պոլիս; Վերադարձ դէպի Հայաստան; Հայրենուական մեծ պատերազմ; Յաղթանակ; Վերջաբան:

855. ՓԱՉԱՃԵԱՆ Ա. Յուշամատեան Ռոտոսթոյի հայերուն 1606-1922: Երկրորդ եւ լրացեալ հրատ.- Պէյրուք, 1971 (Տպ. Տօնիկեան).- 266 էջ:

Բովանդ. Քանի մը խօսք Նախաբանի փոխարէն; Սարգիս Գէորգ Փազաճեան (Կենսագրական նօթեր); Տիկին Գեղուհի Տէտեան (Ծնեալ Թաղձճեան); Մասն Ա. Ռոտոսթոյի տեղագրութիւնը նախքան հայոց գալը; Մասն Բ. Ջալալիներու խժոժութիւններն ու Հայաստան; Կամախցիներուն փախուստն ու գաղթը; Կամախի եւ այլ գաղթականներուն Ռոտոսթօ գալը; Պոլսեցի Նաղաշ քահանային զրպարտութիւնը եւ հայ գաղթականներուն քաղաքէն վճռուիլը; Ռոտոսթօ հաստատուած գաղթականները ճարպիկ միջոցով մը կը փրկուին երկիր վերադառնալէ; Թուրքերը կը քանդեն Ա. Հրեշտակապետ եկեղեցին; Հայերը կը փրկուին երկրորդ տեղահանութենէն; Հունգարիոյ Ռակոցցի իշխանը հայոց թաղը կը բնակի; Մասն Գ. Ռոտոսթոյի եկեղեցիները; Ռոտոսթոյի հին նշանավոր դէմքեր; Մասն Դ. Ռոտոսթոյի մէջ տեղի ունեցած վերջին դէպքերն ու անցքեր; Ռուսաց Ալէքսանտր Բ. ցարին բանակը Ռոտոսթոյի մէջ; 1895-1896-ի արիւնոտ տարիներու արհաւիրքը; Օսմանեան սահմանադրութիւն եւ Ռոտոսթոյիցիք; Ատանայէն Ռոտոսթօ բերուող հայ որբերը; Թուրքերը ցամաք չեն հաներ հայ ուխտաւորները; Պալքանեան պատերազմը եւ պուլկարներու Ռոտոսթօ մուտքը; Անդրանիկ եւ իր կամաւորական խումբը Ռոտոսթոյի մէջ; Ցար Ֆերտինանտ Ռոտոսթօ եկաւ; Հայ երիտասարդներուն զինուորագրութիւնը Պուլկար բանակին; Ցար Ֆերտինանտ կը մերժէ հայոց դիմումը; Պուլկար բանակը կը քաշուի; Թուրք բանակը կը վերագրաւ քաղաքը; Հագգը փաշայի զինուորները ու տեղացի թուրքերը կը ջարդեն հայերը; Թալէաթ փաշա Ռոտոսթոյի մէջ; «Սէֆերպէրիկ»; Բռնագաղթը; Իտալացիք կը գրաւեն Ռոտոսթօն; Միլլիճի թուրքերուն խլրտումները; Յոյները կը գրաւեն Ռոտոսթօն; Հայ երիտասարդներու զինուորագրութիւնը յոյներու կողմէ; Արեւելեան Թրակիոյ պարպումը եւ Ռոտոսթոյիցիներու վերջին տեղահանութիւնը; Մասն Ե. Ականաւոր եւ վաստակաւոր ռոտոսթոյիցիներու կենսագրականներ. Ն.Ա.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ կաթողիկոս Ամենայն հայոց; Ռոտոսթոյիցիները մնացորդացը. Վերջին Ռոտոսթոյիցիները Սփիւքի մէջ; Մասն Զ. Ռոտոսթոյի թեմը; Քաղաքը եւ հայոց մարդահամարը. վիճակագրական տեղեկութիւններ; Մասն Է. Ռոտոսթոյի թեմի հայաբնակ գավառները; Մասն Ը. Հայոց վիճակագրութիւնը; Հայաստանի ազատագրութեան կռիւներուն մասնակցող ռոտոսթոյիցիներ; Մասն Թ. Ռոտոսթոյիցիներու լեզուն, բառերը, տօներն ու սուրբութիւնները; Չանազան երկիրներու մէջ հաստատուած Ռոտոսթոյիցիներու համրանքը 1922-ին; Ցանկ նկարներու:

1972

856. ԱՍՈՒՐԵԱՆ Ա. Յեղափոխական Եփիեմի ողիսականը.- Թեհրան, 1972 (Տպ. «Ալիք»).- 364 էջ, նկ., քարտեզ:

Բովանդ. Ներածութիւն /Ա. Ամուրեան; Նախաբան; Հին Թաւրիզը; Բ. Թիֆլիսում; Գ. Դէպի Կարս; Դ. «Չարչիները»; Սահմանի այն կողմը; Մանազկերտ եւ Բուլանդիս; Վերադարձ; Երկրորդ մաս Ա. Արահամ դարաբաղցու մահը; Բանտը դպրոց եւ արհեստանոց; Մայրս; Մեր դատը; Պատրաստութիւններ; Դէպի Սախալին; Նաւի վրայ; Երկրորդ մաս. Սախալին կղզին; Փախուստի պատրաստութիւններ; Վերջին գիշերը Սախալինում:

857. ԱԲՕ. Գէորգ Չաւուշ.- Պէյրուք: Հրատ. «Յեղափոխական ալպոմ»-ի, 1972.- 415 էջ, դիմանկ; նկ. քարտեզ:

Բովանդ. Տիրուհի Կարապետեան /Աւարայրցի; Երկու խօսք; Գէորգ Չաւուշ (Գէորգ Ադամեան) 1870-1907; Մանկութիւն եւ պատանեկութիւն; Առաքելոց վանք; Արաբոյի հետ; Դէպի Հալէպ; Մուրատի եւ Տամատեանի հետ; Տալուրիկի կռիւ; Մուրատի հետ; Կռիւները; Չայի կռիւ; Կռիւները; Կարծիքներ; Նոր շրջան; Փախուստը բանտէն; Նոր գործիչներու հետ; Վարդան Վարդապետ; Գուրգէն (Բաղդասար Մալոյեան) Հորեղբոր սպաննութիւնը; Ռուբէն; Տեռորներ; Խալիլի սպաննութիւնը; Բերդակի կռիւ; Առաքելոց վանքի կռիւ; Բերդակի կռիւ; Հրայր; Գէորգ Չաւուշ Վանի շրջանին մէջ; Կրկին Սասուն; Գէորգի շրջանը; Դարսի կռիւ; Ալվառիքի կռիւ; Գէորգ Չաւուշ եւ Ռուբէն; Խնուսի մէջ; Կրկին Սասուն; Դէպի Սուլուխ; Սուլուխի կռիւ; Գէորգ Չաւուշին նուիրուած երգեր; Սուլուխ գիւղի կռուի երգը; Գէորգ Չաւուշի յիշատակին /Ներսէս Եպիսկ. Խարախանեան (Մշոյ առաջնորդ); Մայիս ամսու մէջ; Գէորգի մահուան երգը Յատուկ անուններու ցանկ; Աղբիւրներ; Մեր խօսքը:

858. ԵԱՓՈՒԾԵԱՆ Ա. Հայաստանի հանրապետության քաղաքական, զինուորական, տնտեսական, ընկերային կացութիւնը.- Գահիրէ.- 1972.- 462 էջ («Արեւ»ի թերթօն):

Բովանդ.՝ Ա. մաս. Քաղաքական կացութիւնը; Բ. մաս. Զինուորական կացութիւնը; Գ.մաս. Տնտեսական կացութիւնը.- Որբերու վիճակը Հայաստանի Հանրապետության մէջ; Օտար տիրակալներուն հարստահարութիւնները Հայաստանի մէջ; Թուրք զաւթիչներուն գործած աւերը արեւելահայաստանի մէջ; Դ. մաս. Ընկերային կացութիւնը; Անհիշանութեան եւ կամայականութեան տիրապետութիւն; Սանձարծակ կաշառակերութիւն եւ կողոպուտ; Լուսանկարներ:

859. ԿՈՆՈՒՈՋԵԱՆ-ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ Վ. Լիթով դաշտի Կարնոյ.- Պէյրութ, 1972 (Տպ. Համազգային).- 366 էջ, 1 ծալ թ. գծանկ., դիմանկ., քարտեզն:

Բովանդ.՝ Զօն; Բովանդակութիւն; Նախաբան; Երկու խօսք; Մաս 1. 1895; 1904; Եայլայի կռիւը; 1915; Վերջաբան; Մաս 2. Անցեալէն թղթակցութիւններ; Արշաւան գիւղի կռիւը /Ա. Նորեան; Մէքբերումներ /Ռ. Փ. Յովհաննիսեան; Մաս 3. 9.-1895 թուականը; 10.-1914-1915ի արհաւիրքի եւ մահուան օրեր; Լիթով գիւղի ժողովրդի դաժան կեանքը; Քսաներկու սայլապանները (1914) Զիթով գիւղի առաջին տեղահանումը; Դէպի երկիր; Մայիս 3, 1915; Ախթամար; Տխուր միջադէպ; Արամ Երկանեան; Դարս (Կարս); Նահանջ դէպի Կովկաս:

860. ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ միջազգային դիվանագիտության և սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերուն: (1828-1923) /խմբ. պրոֆ. Զ. Ս. Կիրակոսյան: Ե.: «Հայաստան», 1972.- 810 էջ:

Բովանդ.՝ Կազմողների կողմից; Առաջաբան /Պոկտ.պրոֆ. Զոն Կիրակոսյան; Առաջին մաս. Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության փաստաթղթերուն (1828-1917); Երկրորդ մաս. Հայաստանը սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերուն (1917-1922); Երրորդ մաս. Արևմտաեվրոպական դիվանագիտությունը և Հայաստանը (1918-1923); 291. Հաշտության և բարեկամության պայմանագիր Օսմանյան կայսերական կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության միջև; 338. Սեփրի հաշտության պայմանագիրը; 340 Հայաստանի Հանրապետության և Թուրքիայի միջև Ալեքսանդրոպոլում կնքված պայմանագիրը; 355. Հայաստանը և Ազգերի լիգան; 356. Հայկական հարցը Լոզանի կոնֆերանսում; Ծանոթագրություններ; Անվանացան:

861. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Թ. Արք. Հայ եկեղեցիոյ կորուստը եղեռնին.- Նիւ Եորք, Ն. Ե., 1972.- 38 էջ; (Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանի արխիվներէն):

Բովանդ.՝ Հայ եկեղեցիոյ կորուստը եղեռնին; Նոճի; Շէնք ու կալուած; Սրբատեղիներ; Հայ ճարտարապետութիւն; Հայ քանդակագործութիւն; Հայ մանրանկարչութիւն; Հայ հոգեւորականներ; Հայ դպրանոցներ; Հայ հոգեւոր գրականութիւն; Հայ եկեղեցիոյ կոչումը; Նանսէն; Ֆրէտրոֆ Նանսէն; Հուի եկեղեցիին աւանդութիւնը; Նահատակ հոգեւորականներ /Ա. Հատիտեան; Հայ կաթողիկէ նահատակներ; Հայ բողոքական նահատակներ; Բաղդատական տեղեկագիր; Հայ բնակչութիւնը Օսմանեան կայսրութեան մէջ բռնագաղթելէն առաջ եւ ետք (Պատրաստուած զինադադարի օրերուն); Թուրքիոյ հայ բնակչութեան վերապրողներու այժմութիւնը:

862. ՄԵՐՃԱՆՕՖ Գ. Իմ կտակը: Պէյրութ, 1972.- 108 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Վասն Յառաջաբանի; Կենսագրական նօթեր; Ինչու քաշուած եմ դաշնակցութենէն; Ինչու՞ գժտուած եմ Շավարշ Միսաքեանի հետ; Կրկին Պոլիս եւ վատերու հաշուեյարդարը; Կովկասի մէջ; Գանձակէն Բասէն՝ նոր առաքելութեամբ; Դէպի ժընեւ; Ինչու՞ ձախողեցաւ սուլթանին դէմ կատարուած մահափորձը; Սայիտ Հալիմի հաշուեյարդարը; Պիւրոյին պատասխանատւութիւնը; Դժգոհութիւն պիւրոյին դէմ Շաւարշ եւ մարտկոցականները; Պիւրոն Բ. աշխարհամարտի օրերուն; Որքան գերմանաւէր, այնքան սովետատեաց; Ո՞րոնք եւ ինչո՞ւ պառակտեցին Հ. Մ.Ը.Մ.Ը. «Պոլշեիկ» ճշմարտախօսութեան համար; Դաշնակցութեան պիւրոյի գործակցութիւնը նացի Գերմանիոյ հետ; Պիւրոյին սխալ կեցումօքը Խ. Հայաստանի հանդէպ; Դէպի ընկերովարութիւն; Յարգանք... անծանօթ զինուորին; Ինչու՞... Ինչ որ կուգեմ ժողովուրդիս զաւակներէն... Յաւելուած:

863. ՄԱՐԿԵԱՆ Զ. Թուրքիոյ ներքին գաւառներու հայոց պարտադիր արտագաղթը (1929-1930 թթ.): Առանձնատիպ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս»ի Գ. հատորէն.- Պէյրութ, 1972 (Տպ. Ատլաս).-1972.-101-118 էջ

864. ՇՕՐԿՕՂԵԱՆ Ա. Ուրուագիծ Զէյթունի պատմութեան: Առանձնատիպ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս»ի Գ. հատորէն.- Պէյրութ, 1972 (Տպ. Ատլաս).- 257 էջ:

Քովանդ. Ձեյթունի անունն ու հիմնադրությունը ըստ հրատարակուած հեղինակներուն; Գիտական ավելի հաստատուն տուեալներ; Կիւռնտիի բերդը; Պեռիտ լեռան երկաթի հանքերը; Ձեյթունցիներու գեղացիներու լեզուն; Գեղացերէնը; Գեղը (Ձեյթուն); Հասարակական կեանքին կառոյցը; Ա. Իշխաններու հանգանակը; Բ. Դասակարգ; Գ. Ռազմական ոյժը; Ձեյթունցի կինը; Տնտեսական; Եզրակացութիւն; Վերջաբան; Ձեյթունի մասին հրատարակուած գիրքեր

865. ՉՈՐՄԻՍԵԱՆ Լ. Համայնապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան:

Դտ. Ա. 1850-1878.- Պէյրուք, 1972.- 612 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ. Ներածութիւն; Ա. մաս. 1. Եւրոպան ժք. դարու կէսերուն; 2. Օսմանեան կայսրութիւնը ժք. դարու կէսերէն յետոյ; Բ. մաս. 1. Հայերը Օսմանեան կայսրութեան մէջ; 2. Հայ գիւղացին; 3. Քաղաքաբնակ հայը; 4. Հայերուն տնտեսական վիճակը; Գ. մաս. Ազգային կազմակերպութիւն; 1. Հայաստանեաց եկեղեցին; 2. ազգային սահմանադրութիւնը; 3. Հայկական հարցը; 4. Ռուս եւ թուրք պատերազմը 1877-1878; 5. կաթոլիկ եւ բողոքական յարանուանութիւնները; Դ. մաս. Ազգային մշակոյթ; Ընդհանուր բացատրութիւններ; 2. Հայ դպրոցը; 3. Ընկերութիւններ եւ միութիւններ; 4. Հայ գրականութիւնը; 5.- Հայ թատրոնը:

866. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Ս. Լեռ և ճակատագիր: (Հատընտիր).- Պէյրուք, 1972 (Տպ. Սեւան).- 472 էջ:

Քովանդ. Լեռնականներու վերջալոյսը: Թող մեռնի երկրորդ Սահակը; Երեք օրակարգեր սասունցիներու երեսփոխանական ժողովին մէջ; Երկու հողակոյտեր Արագածի լանջին... Մահը քեզմէ վախճավ; Հայրս: Իր սահմանային վեճը; Իր Սասունը; Երեք դէպքեր; Սիփանայ քաջեր: Մայրիկ, մայրիկ... 20.000-էն մէկը...; Կաղ զինուորին պատմութիւնը; Մարդը, որ տեսաւ իր յուշարձանը; Աթաթուրքին աղջիկը; Երեք-կի՞նը մեղաւոր էր... (թիւրք գնդապետի մը հետ)

1973

867. ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ Մ. Արհաւիրքից վերածնունդ, 1973.- 581 էջ

Քովանդ. Գլուխ երկրորդ. Սուլթանական Թուրքիայի արշավանքը Անդրկովկասի վրա և Սարդա-րապատի ճակատամարտը; Գլուխ երրորդ. Լեռցիներու հրանոթները-խոստում են դիմանալուները; Գլուխ չորրորդ. Քենալականների ազգային քաղաքականութիւնը և զավթողական պատերազմը Հայաստանի դէմ; Գլուխ հինգերորդ. Կիլիկիահայության նոր աղետը; Գլուխ վեցերորդ. Լոզանի կոնֆերանսը և հայկական հարցը; Գլուխ յոթերորդ. Հայ ժողովրդի սոցիալիստական վերածնունդը

868. ԳԱՆԳՐՈՒՆԻ Հ. Հայ յեղափոխութիւնը Օսմանեան բռնատիրութեան դէմ (1890-1910).- Պէյրուք-Լիբանան, 1973.- 416 էջ

Քովանդ. Երկու խօսք; Մուտք; Գլուխ Ա. Միջազգային կացութիւնը եւ 6 մեծերու դիրքորոշումները 1890-ական թուականներուն; Գլուխ Բ. Հայ յեղափոխութեան ազատագրական պայքարը; Գլուխ Գ. Հայ ազատագրական պայքարի ընթացքը Օսմանեան բռնատիրութեան օրով; Գլուխ Դ. Հայ քաղաքական հոսանքները; Գլուխ Ե. Հայ յեղափոխական շարժումները; Գլուխ Չ. Հայ եւ օտար վկայութիւններ օսմանեան բռնակալութեան եւ հայ ազատագրական պայքարի մասին; Գլուխ Է. Կուսակցական ներքին տարակարծութիւններ; Գլուխ Ը. Օսմանեան բռնատիրութեան դէմ հայ ազատագրական պայքարի գնահատման հարցի շուրջ; Բ. ՄԱՍ Հայ յեղափոխութիւնը իթթիհատի բռնատիրութեան շրջանին; Մուտք. Միջազգային քաղաքական կացութիւնը (1907-1914); Գլուխ Ա. Իթթիհատի քաղաքական դիմագիծը; Գլուխ Բ. Իթթիհատի դիմագիծը սահմանադրութեան շրջանին; Գլուխ Գ. Իթթիհատը եւ բանթուրքիզմը; Գլուխ Դ. Իթթիհատը եւ հայ քաղաքական միտքը; Գլուխ Ե. Իթթիհատի դէմ պայքարը Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ; Գլուխ Չ. Իթթիհատի մասին թուրք պատմաբաններուն խօսքը; Գլուխ Է. Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնը իթթիհատի դէմ:

869. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Պաքուի հերոսամարտը եւ անոր պարտութեան պատասխանատուները.- Գահիրէ, 1973 (Տպ. Ոսկետառ).- 134 էջ, նկ.- («Արեւ»ի թէրթօն):

Քովանդ. Սովետական իշխանութեան հաստատումը Պաքուի մէջ; Սուսաւաթական հակայեղափոխական խռովութիւնը եւ դաշնակցական ղեկավարութեան «Չեզոք» դիրքաւորումը; Թուրքական արշավանքը դաշնակցական ղեկավարութեան օժանդակութեամբ; Սովետ եւ թուրք պատերազմը եւ դաշնակցական ղեկավարութեան դավաճանութիւնը ռազմաճակատին վրայ; Անգլիական դաւերը Պաքուի սովետական իշխանութեան դէմ; Դաշնակցական ղեկավարութիւնը կը բարոյալքէ հայկական մարտունակ զորքը; Դաշնակցական ղեկավարութիւնը կը մերժէ զօրք ուղարկել ռազմաճակատ; Քաղաքական կացութիւնը Պաքուի մէջ; Անգլիական գործակալները յաղթանակ կը տանին; Սովետական Ռուսաստանի

օգնությունը Պաքուի; Կացութիւնը սովետական իշխանութեան հրաժարումն էտք; Անգլիացիները Պաքու կը մտնեն; Կացութիւնը կոմունայի անկումն էտք; Պաքուի անկումը; Պաքուի 26 կոմիսարներուն սպանդը; Պատմական փաստաթուղթ մը; Թուրքերը Պաքուի մէջ; Սպասուած «Երեսուն արծաթը»:

870. ԶՕՅՐԱՊ Գ. Հայկական հարցը փաստաթղթերու լոյսին տակ.- Բեյրութ, Շիրակ հրատ.- 1973.- 32 էջ:

Բովանդ.՝ Գրիգոր Զօհրապ; Շիրակ հրատարակչատան կողմէ; Այս ուսումնասիրութիւնը Հայկական հարցին պատմականը; Բնակչութիւն, առեւտուր, ճարտարարուեստ, եւ հանրային կրթութիւն; Թէ ինչու՝ թուրք կառաւարութիւնը ի վիճակի չէ բարենորոգումները իրագործելու; Դարմանը Եւրոպայի նահանգապետ մը, հայերու մասնակցութիւնը հանրային պաշտօններու, ապակեղորոնացում; Եւրոպան եւ հայերը:

871. ԹԱՆՉՈՒՏԵԱՆ 3. Քէօստէնճէի ժողով եւ քսան կախաղաններ: Գիրք Ա. Կալիֆորնիա, 1973.- 109 էջ:

872. ԺԱՍԿՈՇԵԱՆ Բ. Պատմութիւն Մամիւրէթ Իւլ Ազիզի գերման որբանոցներու.- Պէյրութ.- 1973.- 444 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Որբերուն առօրեան; Կեանքը Փանուէի մէջ Մ. Երեման; Մատթէոս Մատթոսեան; Երեք նուիրեալ քոյրեր: Մարգարիտ քոյր Ասատուրեան; Վարդուհի քոյր Մեսրոպեան; Սրմա քոյր Մինասեան -Շ. Աւետիսեան; Գերման որբուհիներ: Մարիամ Մանուկ Պիչակքճեան; Հռիփսիմէ Գույումճեան- Հ. Մանուկեան. Էմմաուս; Սաթենիկ Սուրատեան; 1914, 1915, 1916, 1917; 1917-1922; Երբ կարօտութիւնը ծայր աստիճանի հասավ; Դժուարութիւններ; Մայրը կը գտնուի; Հեռագիրներ; Նամակներ; Բացատրութիւն; Փաստոռ Յուհաննէս Էմման; Բ.-Ս. Պազգալեան; Գ.-Գ. Խայիկեան; Դ. Նարդուհի Մինասեան; Ե.- Երկու արժեքաւոր վկայութիւն: Լևոն Մարտիրոսեան; Վահան Թոթովեց; Յաւելուած: Ա.- Պատասխան «Խարբերդի եղեռնը» գրքին; Բ.- Պատասխան՝ տիկին Սառա Ղազարեանի /Մարգարիտ Երեմյան (Գերման սեմինարի սանուհի); Գ.- Պատասխան՝ «Լուսաշաւիղ»ին /Եղիա Քասունի; Դ.- Պատասխան՝ Խարբերդը եւ իր զաւակները; Բաց նամակ Մէգիրէի գերման որբ եւ որբուհիներուն; 1915ի Մեծ եղեռնը «Խարբերդ եւ Ոսկեղէն դաշտ»էն; Զ.- Բաց նամակ Վահէ Հայկին; Մարիամ Եուսուֆեանի գրութիւնը /Վկայ՝ Մարիամ Եուսուֆեան; Տիկին Վարդուհի Գաբրիէլեանին գրութիւնը /Վարդուհի Մ. Գաբրիէլեան; Պարոն Սամուէլ Փաշկեանին երախտագիտական գրութիւնը /Ս.Յ. Փաշկեան; Պրն. Յովսէփ Եսսուֆեանի գրութիւնը /Յովսէփ Եուսուֆեան; Իմ վկայութիւնս; Ե. Կենսագրականներ եւ դրուագներ վերապրողներէ ա.-իրական կեանքէ դրուագ մը/Պ. Ղազարեանի յուշերէն; Բ.-կեանքիս ճամբու յուշեր /Աղանի Յակոբեան Կեօկէրեան; Գ.- Հերոս կինը /Աղանի Յակոբեան-Կեօկէրեան; Գ.-Տիկին Աղանի Ասատուրեան; Ե.- Պրն. Կարապետ Ալթունճեան; Ը.- Մարիամ քոյր Եուսուֆեան-Որդին Յ. Եուսուֆեան; Թ.- Սամուէլ Փաշկեան; Ժ.- Ղաղարոս Մարութեան; ԺԳ.- Հայկանոյշ Լոհման; ԺԷ.- Համբարձում Նալպանտեան /Հ. Նալպանտեան; Յուզիչ վկայութիւններ /Էլմասազարէթեան-Մելքոնեան; ԺԸ.- Սիիրան Գաբրիէլեան; ԺՂ.- Սառա Ատաճեան; ԺՔ.- Եսթեր Տէմիրճեան; Ի.- Այկիլ Օհանեան; Ի.- Պետրոս Թորոսեան; Պետրոս Թորոսեան; Իա.- Վեր.:

873. ՄԱՐԻԵԱՆ Զ. Համաշխարհային Բ. պատերազմին հայկական բարձրականդակը գրաւելու չգործադրուած ծրագիր մը: /Խմբ. Երուանդ Հ. Քասունի.- Պէյրութ, 1973 (Տպ. Ասլաւ).- 65 էջ: (Առանձնատիպ «Հայկական հայագիտական հանդէս»ի Դ. հատորէն)

Բովանդ.՝ Իսրայէլ Աբրահամեան; ԻԷ.- Փասթոռ Էռնըսթ Լոհման; Դատաւարութեան՝ կշիռ, արդարութեան՝ վճիռ /Հայկ Արամեան; Հաստատութեան ազատագրած կենդանի վկաներէն մաս մը: Ա. Արեւնդերէն ազատածներ; Բ. Փանուէլէն ազատուածներ; Գ. Եղիմէն ազատուածներ; Դ. Մարանթայէն ազատուածները; Ե. Էմմաուսէն ազատածները; Զ. Հաստատութիւնը անծանօթ; Ը. Յովհաննէսեանի նամակը; Կենսագրութիւն փրոֆ. Գրիգոր Գ. Խայիկեանի; Բողոքն ու սրտառուչ կոչը մեր նահատակներուն; Մենք եւ երկնային տեսիլքը; Շնորհակալութիւն Շ. Աւետիսեանի; Ցանկ նկարներու:

874. ՊՈՂԱՐԵԱՆ Գ. Ցեղասպան թուրքը: Վկայութիւններ քաղուած՝ հրաշքով փրկուածներու զրոյցներէն.- Պէյրութ, 1973 (Տպ. Շիրակ).- 207 էջ:

Բովանդ.՝ Ներածական /Գ. Պողարեան; Տուգիսար գիւղի տեղահանութիւնը; Պեւեսնիի տեղահանութիւնը; Ակնայ «Ըլըճա» գիւղի տեղահանութիւնը; Պինկէօլի տեղահանութիւնը; Դրուագ մը կեսաւախայերու տեղահանութենէն; Չմշկածագի եւ Իչպէկ գիւղի տեղահանութիւնը; Մեզրէ-Խարբերդի տեղահանութիւնը; Էսկի Շեհիրի տեղահանութիւնը; Վեզիր Քեօփրիի տեղահանութիւնը; Խանձառ գիւղի տեղահանութիւնը; Կովտունի տեղահանութիւնը; Իսանլուի տեղահանութիւնը; Վիրան Շահիրի տեղահանութիւնը; Այթապի տեղահանութիւնը; Օրագիր տարագրի կեանքիս; Որպէս վերջաբան /Գր. Պողարեան:

875. ՊՕՅԱՃԵԱՆ Ե. Պատկերներ Սուսա տաղի դիւցազներգութիւնէն.-Թորոնթո, Գա-
նատա, 1973.- (տպ. Ատլաս).- 215 էջ:

Քովանդ.՝ Զօն; Յառաջաբան; Կոնօյիդ տիսնեօնք (կոնակք տեսնենք); Թօսունը; Ինչու՞ սպաննեց
կարծականը; Զարագոյժ թուղթը; Ուշացողները; Առանց աղի; Մենք մեր ապրանքը պիտի գողանայինք;
Առաջին գնդակը; Խուրժ մը սիսեռի համար; Ո՞ր պահեց գիրքերը; Վախկոտները; Մուրագին հասաւ;
Խաչերին նշանածը; Փրկութեան Լաստը; Մղծավանջի գիշերը; Առաջին զոհը ըլլոնը; Մատնիչները;
Քաջասիրտ պատանին; Անկախ ծերունին; Վերջին տասնօրեակը, Վճռական ճակատամարտներ եւ Եսայի
Եղուպեան; Վերջին զոհը; Մերէնին փեսացուն; Ծոծրակէն մորթուած մարդը; Մենք ալ կամաւոր պիտի
գրուէինք...; Հետո կամաւորները; Խոստումը; «Գահաժառանգը եկաւ...»; Դէպի Կիլիկիա; Քսան տարի
յետոյ:

876. ՏԵՐ-ԱՅՎԱԶԵԱՆ Ս. Անմահներ եւ մարտիրոսներ: Թրքական նախճիրներէն
փրկուած որբի մը կեանքին քանի մը գիծերը, իբրեւ վկայութիւն: Վավերաթուղթեր =
IMMORTALS AND MARTYRS. ABRIEF RE TELLING OF THE LIFE OF AN ORPHAN WHO
SURVIVED THE TURKISH MASSACRES, OFFERED AS TES TIMONY. DOCUMENTS
/փրոֆ. Ստեփան Ավեն Տէր-Այվազեան.-Թակսոն, Արիզոնա, 1973.- 45 էջ, I-XXIV; 14 թ.
դիմանկ.:

877. ՏԵՐԻՊԷՅԱՆ Ս. Յուշամատենան Զենիլերի հայոց: 1528-1923.- Փարիզ, 1973 (Տպ.
Պ. Էլեկեան).- 192 էջ

Քովանդ.՝ Գաղթականութիւն; Հերոսական պատերազմ; Սուլթան համիտի շրջան; Գետրգ Էվելեան;
Չէլվերի սպանութիւնը; Վերջին օրերն ու թաղումը /Պատվելի Սահակ Մինասեան; Զօրակոչ; Ընդհ. ժողով
Թրայեան գործարանին մէջ 14 օգոստ 1915; Ապտէլ Պէյի շան քարոզը; Գիւղին մէջ բանտարկուած հայերը;
Աւարառութիւն; Հերոսական դիմադրութիւն; Վերջին հերոսամարտը եւ Համբարձումին մահը; Վերադարձ
վերապրողներու; Զենկիլերցի զոհեր քեալական շրջանին; Աշխարհացրիւ Զենկիլերցիներ; Ահաւոր մահ մը
/Կահան Թէքեան:

1974

878. ԱԶԻԶԵԱՆ Մ. Հերոսական Շատախի Արմշատ գիւղը.- Պէյրութ, 1974.- 45 էջ:

Քովանդ.՝ Զօն /Մելիք Ազիզեան; Արմշատ գիւղը իր անցեալով եւ դէմքերով; Բնութիւնն ու դիրքը;
Ավանդականը; Բետերխաններու շրջան; Գայլ եւ գառնուկի եղբայրութեան շրջան; Միրանցիներու շրջան;
Ակնարկ; Սահմանադրութեան շրջան; Դէպքերու հետ; Անվերադարձ նահանջ:

879. ԱՍԱՏՈՒՐՅԱՆ Հ. Հովակիմի թռուները: Եւ.- «Հայաստան», 1974.- 418 էջ, 1 թ.
դիմանկ. (սփյուռքահայ գրողներ):

Քովանդ.՝ Հակոբ Ասատուրյանի /Շահե Տատուրյան; Առաջին մաս. Մեր գյուղը; Խորհուրդ մեծ; Ծանր
քարեր; Ավելի մեծ գիրքը; Երկրորդ մաս. Անապատի կողմն աշխարհի; Ավազախրում; Վերջին դատաստան;
Պոսեյրական; Հողի եւ սիրո պատմութիւնը; Հըսկումի գիշերներէն; Երրորդ մաս. Արաբական գիշերներէն:

880. ԶՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ կը խօսի եւ յաւելիալ յօդուածներ նաեւ լուսանկարներ.-
Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա, 1974 (Տպ. «Նոր օր»ի).- 64 էջ; դիմանկ., նկ.:

Քովանդ.՝ Անդրանիկ հայ ժողովուրդի ազատութեան մարտիկ /Ա.Ա.; Անդրանիկին: [բանաստեղծութ.];
Անդրանիկ /Սիւսմանթօ; Զօր. Անդրանիկի լոյս տեսած գիրքերը; Անդրանիկ /Գրեց Սուրէն Պարթեւեան;
Զօրավար Անդրանիկ կը խօսի /Անդրանիկ; Քանի մը խօսք Պր. Յովհաննէս Քաջազունիին:
«Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը անելիք չունի»ին առթիւ /Անդրանիկ; Կարինը, Վանը, Պիթիսը պահելու Անդրանիկ-
Ամիթ ծրագիր մը /Նուպար; Շահեկան տեսակցութիւն զօրավար Անդրանիկի հետ; Անդրանիկի
հեռատեսութիւնը: Գարօ Փաստրմաճեանի խոստովանութիւնը; Անդրանիկի նամակը Ա. Նազարին; Շեֆը
/Ա. Ահարոնեան:

881. ԻՍԿԷՆՏԵՐԵԱՆ Զ. Յուշեր պատմութեան համար.- Պէյրութ, 1974.- 224 էջ:

Քովանդ.՝ Երկու խօսք հեղինակէն; Ինքնածանօթացում; Հօրս ձերբակալութիւնը; Թուրքերը
անխղճօրէն կը գանակոծէին դպրոցական պատանիներին իսկ; Անտիոքի հայերուն ողբեր; Դէպի արտա-
սահման; Նոր կեանք նոր աշխարհի մէջ; Դարձ՝ դէպի հայրենիք; Հօրս սպանութիւնը; Համաշխարհային

առաջին պատերազմը եւ հայոց հասած մեծ չարիքը; Աքսոր դէպի Զամա; Զամա քաղաքը; Զամայի գաղթական հայերուն ձեւական կրօնափոխութիւնը; Երուանդ Օտեանի ձեւական իսլամացումը; Գաղթականները գործ մը կը փնտռեն ապրուստ ապահովելու համար; Բարիքին դէմ չարիք; Ջահլէի մէջ; Դէպի Պէյրութ; Դէպի Իսկէնտէրուն եւ ապա Տօրթ-Եօլ; Գաղթականներու տեղաւորումը Տօրթ-Եօլի մէջ; Զայերուն համար զենքեր հայթայթելու ծրագիր; Իրարու յաջորդող ծանր միջադէպեր; Փախուստս եւ Մուսա-Լեռ մեկնումս; Նոր զենքերու ստացում եւ նոր դէպքեր; Նոր կռիւներ՝ թուրքերուն հետ; Շրջանը կը խաղաղի; Սեդրակ Իսկէնտէրեանի սպանութիւնը; Նոր ոճիրներ; Զետապնդում ոճրագործներու; Անշնչելի մթնոլորտ մը (ոճիրներ, ավազակութիւններ եւ բռնաբարումներ) Մեկնում դէպի Մուսուլ; Դժբախտի մը պատմութիւնը; «Յուշամատեան Մուսա լերան»-ի հրատարակութեան գաղափարի յղացում; «Յուշամատեան»-ի հրատարակութեան գաղափարը մարմին կ'առնէ:

882. ՄԱՏԵԱՆ 3. Զայութեան ազգային եւ գաղափարական հարցերու մասին: Պէյրութ (Լիբանան), 1974.-180 էջ (Զրատ. Լիբանանի կոմ. կուս. հիմնադրութ. 50-ամեակի առթիւ):

Բովանդ.՝ Զայկական դատը եւ մենք; Անհրաժեշտ է քննական ուսումնասիրութեան ենթարկել հայ ազգային ազատագրական շարժման պատմութիւնը; Ապրիլեան մեր նահատակներուն ընծայուած ճշմարիտ յարգանքը; Թող ավելի ուժգին հնչէ հայութեան ծայրը ցեղասպանութեան դէմ; Մեծ եղեռնէն քաղուած դասերը պէտք է առաջնորդէն մեզ; ԱԶԳ. միասնականութեան համար ժողովուրդը կը սպասէ պատասխանի; Պատմութեան ծայրը ներկայ հանգրուանին; Արեւմտահայ հողային պահանջը եւ մեր ընելիքը; Զայկական դատը, Զ.Յ.Դ.-ն եւ հայութեան պարտաւորութիւնները ներկայ շրջանին:

883. ՄԱՐԸԼԵԱՆ Զ. Զայկական հարցի հոլովոյթը 1921թ.-ի Լոնտոնի եւ Մոսկուայի խորհրդածոյցներուն: Առանձնատիպ, «Զայկական հայագիտական հանդէս»-ի Ե. հատորէն /հսմբ.՝ Երուանդ Զ. Քասունի.- Պէյրութ, 1974.- 37 էջ.- ամփոփ. անգլ. լեզ.:

884. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ Մ. Յիսուն տարիներ առաջ /Տոքթ. Մ. Միքայէլեան.- Պէյրութ, 1974 (Տպ. Շիրակ).- 160 էջ:

Բովանդ.՝ Մայրիկիս, հայրիկիս եւ պզտիկ եղբօրս Զայկագիս յիշատակներուն համար; Յառաջաբան; Վերջին վազանցս Շեփիկի մէջ; Գոգորամուն; Մայրս առաւօտ մը Արաբկրի մէջ գիս կարթնացներ; Տիտը լուրը բերող ծեր մարդը; Լուսնական ալ տիտը էր այդ գիշեր; Զայ տուներուն խուզարկութիւնները եւ բանտարկեալներուն չարչարանքները; Տիգրան եղբօրս հետ Շեփիկ գացինք մեր հայրիկը տեսնելու համար; Մեծնտ Զաուշին 200 զինուորները Շեփիկը պաշարեցին; Երբ գիւղը հասանք լալու ծայներ լսեցինք; Ամեն ինչ պատմեցի մայրիկիս; Եղբօրս հետ, Մեր օրուան գործը, բանտը կերակուր կրելն էր; Առաւօտեան ժամը 5.30-ին կիներուն լալու ծայները լսուեցան; Մայրս, հազիւ թէ շաբաթ մը ի վեր, թիֆօյտ հիւանդութենէն բժշկուած էր; Թթենիներուն շուքին տակ երկարած կինը քիչ մը առաջ մեռած էր; Կառավարութեան շէնքին առջեւ սուլթանին հրովարտակին ընթերցումը; Մինչեւ Մալաթիա ճամբորդելու համար 6 ջորիներ վարծեցինք; Ցանկացած ծայներ լսեցինք, որոնք գիս պառկած տեղիս վրայ վայրկեանակն նստեցուցին; Զայերուն արտաքսուելէն վերջ, Քաղաքին ինչ վիճակին մէջ ըլլալը կ'ուզէինք տեսնել; Դիակներու խումբերու հանդիպեցանք. ճամբուն մէջտեղը եւ եզերքներուն վրայ; Առաջին օրն էր որ ջուրին թանկագին արժէքը սկսունք գնահատել; Զլացինք մեր ընտանիքին առաջին սիրելի անդամին մահուանը համար; Մեր քովը գտնուող ընտանիքին մեծ մայրը թերեւս 50 տարեկան էր; Մեր սիրելի ազգականները մեկնեցան; Մօրաքոյրս ալ իր երկու անուշիկները անոնց յանձնեց; 30ի մօտ հայեր մեզմէ 100 մեթրներ հեռուն ընտանի անասուններու պէս մորթեցին; Փշոտ պզտիկ ծառի մը շուքին տակ մեր մայրը տեսանք, չորացած խտտերուն վրայ երկարած; Կէսօր դեռ չեղած, այդ դաշտին վրայ երկարած; Կէսօր դեռ չեղած, այդ դաշտին վրայ հազարաւոր կիներ մորթուեցան; Իմ անունս «Միքայէլ. Միքայէլ, Միքայէլ» կանչելը, այսօր իսկ դեռ ականջներուս խորերէն յստակ կերպով կը լսեմ; 10 կամ 12 կիներ, յուսահատ, այդ լքուած, ցամքած հորին մէջն էին նստուած; Այս ընտանիքին երեք անդամներուն ճակատագիրները խղողելով մեռնիլն էր; Այդ օրը կէսօրուան ատեն, ծորի մը մէջ ապառաժին շուքին տակ հանգչիլ ուզեցինք; Ամէն օր ասոնց խորերէն տասնեակներով որդեր դուրս հանելով կը նետէի; Մեր մեծ մայրը իր կրտսեր ազգական Լուսինին եւ իր թոռնիկին, Մարինէին հետ միասին Մեզիքի մէջ կը բնակէր; Մայրիկ, պայուսակս կորսունցուցի, Մայիտը «պայուսակը գողացուած է», ըսած է բարեկամիս; Յանկարծ պահապաններուն հրացաններուն հարուածները դէպի մեզի ուղղուեցան; Գրիգոր Զօհրապ եւ Վարդգէս, Գարաթօփրիի կամուրջին տակ սպանուած են; Ֆրանսացի զինուորները եւ իրենց հետ մեկնող հայ կամաւորները հերոսներու Պէս կռուելով մեռան:

885. ՇԻՐԻՆԵԱՆ Ն. Անդունդէն դէպի բարձունք.- Պէյրութ, 1974 (Տպ. Սևան).- 431 էջ:

Բովանդ.՝ Ա Մաս. Առեւանգուած հայուհին թուրք կանանցի մէջ (Զայրենի յուշեր); Գ. Արիւնարբու կարմիր սուլթանը; Բ Մաս. Ա. Զամաշխարհային Ա. պատերազմը; Գ. մաս Բ. Լերան հերոսներն ու սգաւոր-

ներու թափօրը; Դ. Սիաւոր եղեռնը; Զ. Առեւանգուած հայուհիներ; Է. Թրքացած պատանին եւ ջարդարար թուրքը; Ը. Անհետացած մայր մը; Դ մաս. Դէպի Լիբանան; Գ. Անիրաւուած դատի մը ողբերգութիւնը; Ժ. Ապրիլեան եղեռնի սգատօնը; ԺԱ» Սեւ ձեռքը; ԺԲ. Հայաստանի տարեդարձը; ԺԳ. Դէպի երկիր; ԺԴ. Մահամերձը; ԺԵ. Հայրենակարօտ պանդուխտին տեսիլքը; Ե Մաս. Ուղեւորութիւն դէպի Հայաստան; Զ Մաս. «Թրքական շաբաթը» Լիբանանի մէջ. Թուրքը տակաւին կը հալածէ իր զոհերը:

886. ՉՈՐՄԻՍԵԱՆ Լ. Համապատկեր արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան: Հտ. Բ.- /1878-1908, Պէյրութ, 1974:

Բովանդ.՝ Ա մաս. 1877-78 ին ռուս եւ թուրք պատերազմին յաջորդող տարիները. 1.- Սուլթանութիւն եւ խալիֆաթութիւն; 2.- Պէռլիի դաշնագրին 61-րդ յօդուածը; 3.- Հայկական նահանգներու վիճակը պատերազմէն ետք; 4.- Ազգային քաղաքականութեան հիմունքները; 5.- Ազգային ներքին գործերը; Բ մաս. 1.- Կուսակցութիւններ; 2.-Նախակուսակցական շրջան; 3.- Կուսակցութիւններու կազմութիւնը; 6.- Հ. Յեղ. դաշնակցութիւնը Վասպուրականի մէջ; Գ մաս. 1.- Հայ եւ թուրք յարաբերութիւններու նոր նկարագիրը; 2.- Համիտեան ջարդերը; 3.- Օրմանեանի պատրիարքութիւնը; 4.- Դաշնակցութեան քաղաքական գործունեութիւնը; 5.- Դաշնակցութեան յարաբերութիւնը հայ կազմակերպութիւններու հետ; 6.- Կուսակցական գնահատան հարցեր; 7.- Հայ գրականութիւնը համիտեան տարիներուն; Նիւթերու ցանկ:

887. ՊԱՏՐԻԿ Ա. Պատմագիրք յուշամատեան Սեբաստիոյ եւ Գաւառի հայութեան:

Հտ. Ա. = HISTORY THE ARMENIANS OF SEBASTIA AND NEIGHBORING VILLAGES.

VOLUME 1. /Կազմեց Առաքել Ն. Պատրիկ.- Պէյրութ, 1974 (Տպ. Մշակ).- 880 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Խօսք ընթերցողներուս; Ա Մաս. Աշխարհագրական տեղեկութիւններ Սեբաստիոյ նահանգին մասին (1); Բ Մաս. Փոքր Հայքի պատմական անցեալը; Գ Մաս. Ազատագրական ծգտումներ եւ մշակութային զարթոնք սեբաստահայ նահատակները (1); Դ Մաս. Սեբաստիոյ վանքերը; Ե Մաս. Սեբաստիոյ եւ շրջանի մասին ուղեգրութիւններ; Զ Մաս. Մշակութային կեանքը Սեբաստիոյ մէջ (ԺԹ.- ի դարեր); Է Մաս. Դպրոցական գործը Սեբաստիոյ մէջ; Կրօնական յարանուանութիւններ եւ անոնց կրթական գործունեութիւնը; Ը Մաս. Սեբաստիոյ նահանգի բնակչութիւնը եւ տնտեսական կեանքը; Թ Մաս. Հայ ազատագրական շարժումներն ու անոնց արձագանքները Սեբաստիոյ մէջ; Ժ Մաս. Սեբաստահայ կեանքը 1907-1908 թթ; ԺԱ Մաս. Թուրք կառավարութեան ցեղասպան քաղաքականութիւնը; ԺԲ Մաս. Սեբաստահայութեան հերոսականը; Ցանկ յատուկ անուններու; Անձնանուններ; Տեղանուններ; Քարտեզներու ցանկ; Նկարներու ցանկ:

888. ՏԵՐ ՍԵԼՔՈՆԵԱՆ Մ. Կեանքի եւ մահուան միջեւ: Բ. տպագրութիւն.- Բեյրութ (Տպ. Մշակ), 1974.- 429 էջ, դիմանկ, նկ.:

Բովանդ.՝ Այնթապ-մանկական յիշողութիւններ; Դէպի Սիսիս; Պէյլան; Տօրթ-Եօլի ինքնապաշտպանութիւնը; Ասայիշ Պէրքէմալ; Խուճապ; Թէ ինչպէ՞ս կ'ամբաստանէ թուրքը; Պատերազմը; Իբրեւ լրտես; Աքսոր; Օսմանիյէ; Գաթմա; Քիլիս; Ազէզ; Էնթիլի; Ամանոսի վրայ; Արամին Զէթէխումբը; Զինադադար; Կիլիկիա եւ իր անկումը:

889. ՏԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ 3. Օրեր որ պիտի չմոռացուին: Յուշեր ազգային գործիչի մը կեանքէն.-Վենետիկ- Ս. Ղազար, 1974.- 290 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Գ. Գիւղական նեղութիւններ. Կռիւներ; Դ. Աշքս դուրսն. Սահմանադրութիւնը (1908); Ատանայի ջարդը (1909); Ե.- Առաջին սառսուռներ; Զ.- Տեղահանումը; Է.- Ինքնապաշտպանութիւն; Ը.- Զուլումը; Թ.- Տարեգրութիւն; Ժ.- Ազատութեան ափերուն; ԺԱ.- ճակատի վրայ:

890. ՍԱՊԱՅ-ԳԻԼԵԱՆ Ս. Պատասխանատուները.- (Բ տպագրութիւն).- Պէյրութ, 1974 (Տպ. Կ. Տօնիկեան եւ որդիք).- 384 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք; Նախաբան; Գլուխ Ա. Պատմական ուժերի անճանաչողութիւն; Գլուխ Բ. Ինքնապաշտպանութեան միջոցների անբաւականութիւնը; Գլուխ Գ. Անբարոյացման եւ յուսալքման ազդակներ; Գլուխ Դ. Գործուած սխալները; Գլուխ Ե. Երկու անհաշտ «թշնամիներ»; Գլուխ Զ. «Իտտիհատ»ի տարածմանակի յաղթութիւնը; Գլուխ Է. «Սահմանադրութեան» վերահաստատութիւնից յետոյ; Գլուխ Ը. Դէպի գործ; Գլուխ Թ. Հոսանքների բարձրակէտը; Գլուխ Ժ. Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան եօթներորդ ընդ. պատգ. ժողովը; Գլուխ ԺԱ. Ճշմարիտ իրականութիւնը եւ պատասխանատուութիւնը:

891. ԹՈՐԵԱՆ Ա. Մանկութիւնս առանց գարունի (Ականատեսի վկայութիւններ Իզմիրի աղէտէն).- Պէյրութ, 1975 (Տպ. Ատլաս).- 168 էջ:

Բովանդ. Չօն; Մանկութիւնս առանց գարունի. Ա. գլուխ. Ալետանց յուշեր; Բ. գլուխ. Աֆիոն գարահի. սար; Գ. գլուխ. Նահանջը մահէն; Դ. գլուխ. Դէպի Իզմիր; Ե. գլուխ. Որբանոցը իր անակնկալներով; Զ. գլուխ. ճգնաժամային կացութիւն; Է. գլուխ. Տառապանքի կամուրջին վրայ; Ը. գլուխ. Մահուան հետ դէմ առ դէմ կրկեսի մէջ; Թ. գլուխ. Ահագանգեր մահուան; Ժ. գլուխ. Մեր փրկութիւնը ջարդէն; ԺԱ. գլուխ. Իզմիրի աղէտէն ազատուած նոր որբեր; ԺԲ. գլուխ. Հանդիպում մօրս հետ; ԺԳ. գլուխ. Օռորոս կղզին; ԺԴ. գլուխ. Ժանտախտի զոհերը; ԺԵ. գլուխ. Աթենքի որբանոցը; ԺԶ. գլուխ. Ճամբորդութիւն դէպի Հալէպ; ԺԷ. գլուխ. Նախճիրներէ վերապրած մեր ընտանիքը; ԺԸ. գլուխ. Գրչի հերոսի մը մահը; Փրօֆէսօր Յ. Նազարեան (Պասմաճեան); Փրօֆ. Յովհաննէս Նազարեան /տոբթ. Պօղոսեան; Փրօֆեսօր Յովհաննէս Նազարեան (Պասմաճեան) /Սիիրան Մ. Սէֆերեան:

892. ԹԻԹԻՆՏԵԱՆ Լ. Յուշեր, վավերագրական իրողութիւններ արհաւիրքի ու ազատագրական պայքարի տարիներէն.- Բեյրութ, Հրատ. Թէքէեան մշակութային միութեան.- 1975.- 503 էջ, նկ.:

Բովանդ. Յառաջաբան; Ա. Մաս. Ա) Ռուսիոյ նախաձեռնութեամբ կը վերածարծուի բարենորոգութեանց հարցը; Գ. Պոլսոյ ընդհանուր զօրակոչը; Ը) Մեծ եղեռնին գոյժը կը հասնի արտասահման; Բ. ՄԱՍ. Ա.) Կեանքը Կովկասի մէջ արհաւիրքի օրերուն; Բ) Կամախորական գունձերու մղած ճակատամարտները; Գ) Մեծ նահանջի օրերուն; Դ) Նահանջը; Ե) Վանի գաղթականութիւնը; Զ) Մուշի ողբերգութիւնը; Ե. ՄԱՍ Հոկտեմբերյան յեղափոխութեան օրերուն; Հրովարտակ Տաճկահայաստանի մասին; ԺԲ) Անդրանիկի մեկնումը ռազմաճակատ քառսային վիճակի մէջ; Զ ՄԱՍ Խախարման տարին 1918; Ա) Կարին; Գ) Կարնոյ ողբերգութիւնը; Դ) Փլուզումը; Ե) Կարնոյ դաիաճաններ Անդրանիկի դէմ; Ը) Նոր առաքելութիւն մը Անդրանիկի համար; Թ) Անդրանիկ եւ զօրքը; Ժ) Վանի օգնութեան փորձ; ԺԴ) Ինչպէս Կարսը ծախսեցին... ԺԵ) Արեւմտահայաստանի քաղաքական կացութիւնը; Ը ՄԱՍ Հայոց դիպցազնը իր վերջին սխաղործութեանց փառքով; Թ ՄԱՍ Զինադադարէն Լօզան. ԺԳ) Հայերը վտարելու սպառնալիք... ԺԶ) Վախճան ահաւոր տարիներուն:

893. ԿՈԳԵԱՆ Ս. Մինչեւ Յեօրբ, Տեր, մինչև ցեօրբ: Պէյրութ, 1975 (Տպ. Համազգայինի Վահէ Սէթեան).- 116 էջ:

Բովանդ. Ա. Դէպքը, մեծ դէպքը...; Բ. Մոռացված է մարդկութիւնը...; Գ. Աշխարհի մըն էր դաշտը; Դ. Գիրք մը կայ...; Ե. Խորհուրդ կուտան...; Զ. Կը սիրեն մեր հայ պատմագիրները...; Է. Շարան մըն է հալածանքներուն...; Ը. Այս լերդակէզ հարցունը...; Թ. Խօսքս առաքելական է...; Ժ. Երեք հազար տարուայ...; ԺԱ. Մեր ձեցնելով հարցը... ԺԲ. Ազգային խիղճը...; ԺԶ. Մեր պարծանքը:

894. ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ Հ. Արևմտահայերի բռնագաղթը և սփյուռքահայերի հայրենադարձութիւնը Սովետական Հայաստան. (1915-1940թթ.) /ԵՊՀ.- Ե.: Երև. Համալս., 1975.- 295 էջ:

Բովանդ. Առաջաբան; Գլուխ առաջին. Արևմտահայության բռնագաղթը և հայ տարագիրների թվառ վիճակը 1915-1920 թվականներին; Գլուխ երկրորդ. Սովետական իշխանության առաջին ձեռնարկումները գաղթականության հարցի լուծման ուղղությամբ և բարեգործական հաստատությունների գործունեությունը; Գլուխ երրորդ. Սփյուռքահայ աշխատավորների կողմնորոշումը դէպի Սովետական Հայաստան; Գլուխ չորրորդ. Սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը ժողովրդական տնտեսության վերականգնման տարիներին; Գլուխ հինգերորդ. Գաղութահայ բուրժուական կազմակերպությունների ու հոսանքների դիրքը հայրենադարձության հանդեպ; Գլուխ վեցերորդ. Հայ գաղթականության հարցը ազգերի լիզայում և նանսենյան ծրագիրը; Գլուխ յոթերորդ. Հայաստանի օգնության կոմիտեն, նրա դերը հայրենիքի հետ սփյուռքահայության կապերի ամրապնդման և հայրենադարձության իրականացման գործում; Գլուխ ութերորդ. Հայրենակցական միությունների գործունեության աշխուժացումը և սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը 1926-1940 թվականներին; Վերջաբան:

895. ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ Լ. Համապատկեր Արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան: Հտ. Դ. Հայ սփիւռքը: Ա. գիրք: Ֆրանսահայերու պատմութիւնը.- Պէյրութ, 1975.- 404 էջ, քարտէզ:

Բովանդ. Հայ սփիւռքը: Ա գիրք Ֆրանսահայերու պատմութիւնը; Յառաջաբան; Ա. Մաս. Ա.-Ընդհանուր ակնարկ Ֆրանքօ-Հայ առետրական եւ մշակութային յարաբերութիւններուն վրայ, սկիզբէն մինչեւ ժո դար; Բ.-Ֆրանքօ-հայ յարաբերութիւնները; Բ. Ֆրանսահայ արդի գաղութին կազմութիւնը; Ա.Հայերու

գանգաճառային մուտքը Ֆրանսա; Բ. Գաղութին կազմակերպություններ; Գ. Մաս. Համաշխարհային Բ. պատերազմը եւ զինադադարը; Դ. Մաս. Հայերը փարիզեան կենդրոնական ու հարաւային Ֆրանսայի շրջաններուն մէջ; Ե. Մաս. Հայերուն մասնակցութիւնը Ֆրանսայի տնտեսության ու մշակոյթին; Եզրակացութիւն; Լիւթերու ցանկ:

896. ՉՈՐՄԻՍԵԱՆ Լ. Համապատկեր Արեւմտահայոց մէկ դարու պատմութեան:

Հտ. Գ (1908-1922).- Պէյրուք, 1975 (Տպ. Սեւան).- 750 էջ:

Բովանդ.՝ Ա. մաս. 1. Օսմանեան սահմանադրութիւնը; 2. Թուրքերու ազգայնամոլութիւնը; 3. Հայ կեանքը սահմանադրութեան առաջին տարիներուն; 4. Ատանայի կոտորածները; 5. Պալքանեան պատերազմը; 6. Հայկական բարենորոգումներու նոր ծրագիրը; 7. Զուգակշիռ մը; Բ. Մաս. Համաշխարհային Ա. պատերազմը (1914-1918); 1. Նախապատերազմեան տարիներու հայ կեանքը; 2.- Թուրքիոյ մասնակցութիւնը պատերազմին; 3. Պատերազմական գործողութիւնները; 4. Ռուսական յեղափոխութենէն ետք; 5. Օտարաբնակ հայերու գործունէութիւնը պատերազմի տարիներուն; Գ. մաս. Ցեղասպանութիւնը; 1. Ցեղահանութիւնը; Բ. Ցեղահանութեան կազմակերպումը; 2. Հայերուն հակազդեցութիւնը; 3. Զանգուածային տեղահանութիւնները; 4. Հայերուն կեանքը տարեգրութեան տարիներուն; Դ. մաս. Զինադադարի տարիները; 1. Նոր կեանքի կազմակերպումը.- Հալէպ գաղթականներու եւ որբերու կեդրոն; 2. Հայերը Կիլիկիոյ մէջ; 3. Զինադադարի տարիներու հայ կեանքը Պոլսոյ մէջ; 4. Հայերու քաղաքական գործունէութիւնը Բարիզի մէջ; 5. Հայերու արտագաղթը Թուրքայէն եւ ցրուումը ի սփիւռս աշխարհի; 6. Եզրակացութիւն; Ծանոթութիւն; Լիւթերու ցանկ:

897. ՎԱՐԴԱՆ Լ. Թող թուրքը խօսի.- Պէյրուք, 1975 (Տպ. Շիրակ).- 140 էջ:

898. ՎԱՐԴԱՆ Լ. Ժամանակագրութիւն հայկական տասնըինգի 1915-1923.- Պէյրուք, 1975 (Տպ. «Ատլաս»)- 312 էջ., տեղեկութ. վերջում, հայ. և օտար լեզ.:

Բովանդ.՝ Փոխան մուտքի; Ծանոթագրութիւններ; 1915 Ծանօթագրութիւններ; 1916 Ծանօթագրութիւններ; 1917 Ծանօթագրութիւններ; 1918 Ծանօթագրութիւններ; Ժամանակագրութիւն հայկական տասնըինգի 1919-1923; 1919 Ծանօթագրութիւններ; 1920 Ծանօթագրութիւններ; 1921 Ծանօթագրութիւններ; 1922 Ծանօթագրութիւններ; 1923 Ծանօթագրութիւններ; Վերջաբանի տեղ; Ծանօթագրութիւններ; Մատենագիտութիւն; Ցանկ անձնանուններու, տեղանուններու եւ յատուկ անուններու:

899. ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ 3. Եւյն Պրայս եւ հայերը: «Արեւ»ի թերթին.- Գահիրէ, 1975.- 323 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան; «Հայկական հարց»ը Սան-Սթեֆանոյէն մինչեւ Լոզան; Եւյն Պրայսի յարաբերութիւնները Հայերու հետ; «Հայկական հարց»ի նկատմամբ Եւյն Պրայսի ճիգերը; Հայ ցեղասպանութեան վերաբերեալ Պրայսի փաստաթուղթերը եւ թուրք խոստովանութիւններ; Պրայս եւ իր երախտաւորները; Վերջաբան; Օգտագործուած աղբիւրներ:

1976

900. ԱՂԱՅԱՆ Ծ. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմությունից: /Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիա: Պատմության ինստիտուտ.- Ե.: ՀՍՍՀ ԳԱ, 1976.- էջ 872:

Բովանդ.՝ Գլուխ առաջին. Ազատագրական պայքարի ուղիով; Գլուխ երկրորդ. 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և հայկական հարցը; Գլուխ երրորդ. Դրվագներ հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի; Գլուխ չորրորդ. Հեղափոխական պայքարի ուժեղացումը և ազգային հարցը; Գլուխ հինգերորդ. Անդրանիկը բալկանյան ժողովուրդների ազատագրական մարտերում; Գլուխ յոթերորդ. Առաջին համաշխարհային պատերազմը և հայ ժողովուրդը; Գլուխ ութերորդ. Մեծ եղեռնը; Գլուխ իններորդ. Հոկտեմբերը հայ ժողովրդի ազատարար; Գլուխ տասներորդ. Ընդդէմ գերմանա-թուրքական ագրեսիայի; Գլուխ տասնմեկերորդ. Հայկական առաջին հարվածող զորամասը; Գլուխ տասներկուերորդ. Միշտ հայրենիքի հետ; Գլուխ տասներեքերորդ. Հայկական ջարդերը Կիլիկիայում: Գլուխ տասնչորսերորդ. Երիտթուրքերի դատավարությունը:

901. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Ա. Խոհեր գրական, ազգային եւ հասարակական:

Հտ. Բ.- Լոս Անճելըս, 1976 (Տպ. «Նոր օր»)- 392 էջ:

Բովանդ.՝ Գրական խոսքի եւ տարազի մասին; Մեսրոպ Մաշտոցի աւանդը; Սայաթ Նովա.-Սիրոյ

տարաբախտ երգիչը (Անոր ծննդյան 250 ամեակին առիթով,- 1712-1962); Գուրգեն Մահարի; Շահան Շահնուր; Կոստան Ջարեանի քննադատները; Սիլվա Կապուտիկեան; Քննադատության մասին; Ավետիք Իսահակեան; Հասկանալի արուեստը; Վարդան եւ Վասակ; Սուգի եւ ուխտի յիսնամեակ; Այս գիրքին նպատակը; Վերապրում; Ազատութիւն; Անկախութիւն; Դատողութեան ճամբան (Ապրիլեւեան եղեռնի 60 ամեակին առթիւ); Արշակ Զօպանեան. իր ծննդեան 100 ամեակի հանդէսին առթիւ; Վահան Թէքեան (Մահուան 25-րդ տարեդարձին առիթով); Խրիմեան հայրիկ; Գարեգին Յովսէփեանց-հոգեւորականը, բանասերը եւ մարդը; Պարոյր Սեւակ; Արամ Հայկազի յոբելեանը; Միհրան Տամուտեան (Անոր մահուան 25-րդ տարեդարձին առթիւ); Անդրանիկ դիւցազնը եւ մարդը; Տիգրան Պօյաճեան; Յոբելեար Ալեք Մանուկեան; Վեճը Շահնուրի շուրջ; Եղեռնին 60րդ ապրիլը; Ծնունդ եւ յետոյ; Նոր տարի մը եւս; Յատիկ եւ յարութիւն; Մշակոյթ, Լոյս եւ ճամբայ; Կեանքի եւ լոյսի 50 ամեակը; Մայր եւ մայրութիւն; «Հայ ազգը անմիաբան է»; Ներե՛լ անգամ թշնամիին; Ծանշնալ նախորդ սերունդները; Ազգութեան արժէքը; Հայրենիքը եւ անհատը; Աշխատանքի հրաշքը; Ամերիկան իր երկու դէմքերով; Մայրենի լեզու, Ազգային ոգի; Բռնի ուժին բարին ու չարը; Հայկական լեզունը եւ Արարան; Լինքընի մեծութիւնը; Ծործ Ուաշինկըն; Յուլիս 4, եւ ազատութիւն:

902. ԳԱՌՆՈՒՋԵԱՆ ՎԵՐ. Գ. Վերադարձ դէպի Արարատեան լեռնոնաշխարհ.- Բէյրութ, /1976, /Տպ. Սևան/-64 էջ:

Բովանդ. Չօն; Յառաջաբան /Գ.Գ. Անհատը եւ հաւաքականութիւնը; «Հայկական հարցը այլեւս գոյութիւն չունի»; Հայ-սփիւռքը ապագայ չունի; Եկեղեցիներու դերը; Դպրոցներու դերը; Մամուլին դերը; Կուսակցութիւններու դերը; Դարձակէտ; Անհրաժեշտ նախապայմաններ; Մանիֆեստ հայ յեղափոխականների դաշնակցութեան 1890 թուի; «Հայ յեղափոխականների դաշնակցութիւն»; Առաջարկ եւ կոչ:

903. ԹՈՐԻԿԵԱՆ Շ. Հայկական հարցը եւ միջազգային օրէնքը.- Բէյրութ, Հրատ. Հայ դատի յանձնախումբի.-1976.- 311 էջ:

Բովանդ. Կանխամտածուած ոճիրը. Լորտ Պրայս (Անգլիացի պետական դէմք եւ գիտնական); Արմուտ ժ. Թոյնայի (պատմաբան); Հենրի Սորկլընթաու (Պոլսոյ Ամերիկեան Դեսպան); Ֆրիտիոֆ Նանսէն (Ազգերու դաշնակցութեան բարձր յանձնակատար գաղթականներու համար); Ցեղասպանութեան ծրագրումին եւ գործադրութեան մէջ թրքական կառավարութեան մեղսակցութիւնը փաստող կարգ մը հեռագիրներ /Թալէաթ, Ապտիլլահատ Նուրի; Գաղտնի նիստին ատենագրութիւնը; Հայկական ցեղասպանութիւնը եւ 1948ի համաձայնագիրը; Պատերազմական եւ մարդկութեան դէմ ոճիրներու անժամանցելիութիւնը; Արեւելեան Թուրքիոյ նահանգներուն հայկական պահանջի իրաւական հիմունքը. Պատմական իրավունք; Ինքնորոշման սկզբունքը; 10 օգոստոս 1920ի Սեւրի դաշնագիրը ; Արեւմտահայաստանի թրքական պահանջին հակաօրինականութիւնը; Եւրոպական պետութեանց եւ Միացեալ Նահանգներու պատասխանատւութիւնը. 1878ի Պերլինի դաշնագրով ճշդուած պատասխանատւութիւնը; Պատասխանատւութիւն Ա. աշխարհամարտի ընթացքին կատարուած յայտարարութիւններու գծով; Անգլիական յայտարարութիւններ; 1920ի Սեւրի դաշնագրէն բխուած պատասխանատւութիւն; 1923ի Լոզանի դաշնագրէն բխած պատասխանատւութիւն; Հայապատկան ինչքերու իւրացումէն բխող պարտք; Ազգերու դաշնակցութեան որոշում. բանաձեւերէն բխած պատասխանատւութիւն; Հայկական կոտորածներու հեղինակները դատած եւ պատժած չլլալու պատասխանատւութիւն; Խորհրդային միութեան իրերամերժ կեցուածքները եւ անոնցմէ բխած պատասխանատւութիւնը; Հայկական ինչքերու բռնատիրացումը; Միջազգային օրէնքի խախտումները ազգայնական Թուրքիոյ կողմէ. Բռնի տեղահանութիւններ; Փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան վերաբերյալ Լոզանի դաշնագրին յօդուածներու խախտումները; Հանրապետական Թուրքիան կը շարունակէ Օսմանեան կայսրութեան անձնաւորութիւնը; Պահանջատէրերը; Յաւելուած; Ա. բաժին. դաշնագրեր եւ վաւերագրեր; Բ. բաժին. Միջազգային օրէնքի տրամադրութիւններ:

904. ՄԱՑԱԿԱՆՅԱՆ Ա. Ընդդէմ պատմության դաշնակցական մենագիտության: Ե.: Հայաստան, 1976.-115 էջ:

Բովանդ. Իշխանագիտությունը «Խաղաղ կերպով» կոմունիստներին հանձնելու հորինվածքը; Փետրվարյան խռովության պատճառները; Հակասովետական խռովության կազմակերպիչների քաղաքական կողմնորոշումը; Համաժողովրդական շարժում թե՛ դավադրություն; Դաշնակցական պարագլուխների սերտաճումը նացիստների հետ:

905. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ Ս. Պայքարի դիրքերում.-Պուլնոս Այրես, 1976 (Տպ. «Արմենիա»).- 351 էջ:

Բովանդ. 1921 թուի փետուարեան ապստամբութեան յիսնամեակին առթիւ; «Սարտարապատի հերոսամարտը»; Թուրքը իր գազանային բնազդը չի կարող մոռնալ; Արդարութիւնը պէտք է վերականգնուի; «Հայ ժողովուրդի բախտորոշ հերոսամարտը» եւ պատմական գիտութիւնների դոկտ. պրոֆ. Ա. Ն. Մնացականեանը; «Մայիսեան խռովութիւնները եւ թաթար ապստամբ շրջանները» (Հայաստանը 1920 ին)

Կարօ Սասունիի; Հայ դատը եւ մենք /Սուրեն Յովհաննեսեան; Կարսի դաշնագրի յիսնամեակը; Խանսորի արշավանքին 75 ամեակը; Մի քայլ եւս, Դէպի ճանաչումը մայիս 28-ի...; Օտար դիւանագետների կարծիքը Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի մասին; Հ.Յ. Դաշնակցութեան 82 թղ տարեդարձին առթիւ; Սփիւռք եւ ներգաղթ; Ինչու՞ են լռում; Լըզրանի դերը անկախ Հայաստանի եւ հայութեան կեանքում; Կոմունիստական կուսակցութեան հակադաշնակցական նորո՞ծել պրոպագանդան; Կիլիկիոյ հայկական թագավորութեան անկման 600-րդ տարեդարձը:

906. ՔԱՋՈՒՆԻ Ե. Անդրանիկի եւ հայկական առաժին հարուածող զօրամասի հետ: [Նյու Ջերսի], 1976.- 205 էջ, նկ., քարտեզ:

Քովանդ.՝ Քաշտութեան պայմաններուն բնագիրը; Ջօրամասը ճամբայ Կելնէ; Թե ինչպէս անցանք Ջուլֆայի կամուրջը; Խոյի ճակատամարտը; Դէպի Գողթան; Ջօրավարի գործունէութիւնը արտասահմանի մէջ; Կենսագրական-Եղիշէ Քաջունի:

1977

907. ԱՍՈՒՐԵԱՆ Ա. Հայ դատ: Հայ ժողովրդի ազատագրական ճիգերը.- Թեհրան, Դրատ. Թեհրանի հայոց թեմական խորհրդի, 1977 (Տպ. «Ալիք»).- 197 էջ:

908. ԱՅՆԹԱՊԼԵԱՆ Ա. Դէմ առ դէմ.- Բեյրութ, 1977.- 150 էջ:

Քովանդ.՝ Որբելայրիին ողբը; Հերոս Ջէթունի մարտիրոսացումը; Մարաշի տարագրութիւնը; Որբանոցը; 1920-ի ծնունդն ու աղէտը; Մարաշի երկրորդ արտագաղթը; Ղազիրի որբանոցին մեջ; Կրկին գաղթականութիւն; Դահիճին հետ դէմ առ դէմ:

909. ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ Մ. Նանսենը և Հայաստանը.- Ե.: Հայաստան, 1977.- 380 էջ, դիմանկ:

Քովանդ.՝ Գլուխ երկրորդ. Առաջին հայկական առնչությունները; Գլուխ երրորդ. Նանսենի միսիան Հայաստանում; Գլուխ չորրորդ. Պայքար Ազգերի լիգայում; Գլուխ հինգերորդ. Նանսենի գրական ժառանգությունը Հայաստանի ու հայերի մասին; Գլուխ վեցերորդ. Երախտագիտությամբ ու սիրով:

910. ԳՐԱԳԵՏ Մալխասի կեանքն ու գործը: (Վերահրատարակուած տիկ. Աննիկ Մալխասին կողմէ ի յիշատակ Մալխասի ծննդեան 100 ամեակին առթիւ).- Նիւ Եորք, 1977.- 79 էջ:

Քովանդ.՝ Մալխասի գործը /Մ. Իշխան; Ինքնակենսագրութիւն; Գրական գործունէութիւնս; Մալխասի գործերը; Հրատարակելի գործերը; Կարծիքներ Մալխասի գործերուն մասին. Ապրումներ. Մալխասի «ապրումներ»ը /Մ. Վրացեան; Մալխասի գիրքը (Խմբագրական «Հայրենիք» օրաթերթի); Մալխասի «ապրումներ»ը /Ա. Խոնդկարեան; «Ապրումներ» (Ա. Մալխաս) /Դարեհ Ազատեան; Մալխասի «Ապրումներ»ը /Կ. Սասունի; «Ապրումներ» /Ասատուր; Մալխասի «Ապրումներ»ը /Արտ. Աբեղեան; «Ապրումներ» /Վ. Համբարձումեան; Մալխասի «Ապրումներ»ը /Մ. Օգանեան; «Ապրումներ» /Յովհ. Աւագեան; «Ապրումներ» /Հ.Ս. Երեմեան; Մալխասի գիրքը /Մեղու Շնորհալի; Ջարթօնք. Մալխասի «Ջարթօնք»ը /Աշոտ Արծրունի; «Ջարթօնք» /Մարգիւս; Մալխասի «Ջարթօնք»ը /Ա. Աբեղեան; Մալխասի «Ջարթօնք»ը /Խ. Ա.; Մալխաս եւ իր գրականութիւնը /Մելիք-Շահ; «Ջարթօնք» /Տ. Աւագեան; «Ջարթօնք» /Խմբագրութիւն; «Դիւցազնավէպ» /Շատրուան; Ճամբուս վրայ. Մալխասի «Ճամբուս վրայ»-ն /Մ. Վրացեան; Ռուբէնի կարծիքը Մալխասի մասին /Մ. Համբարձումեան; «Նայիրի»-ի կարծիքը Մալխասի մասին; Մալխասի «Ճամբուս վրայ» գիրքը /Աշոտ Արծրունի:

911. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Համառօտ պատմութիւն ռամկավար ազատական կուսակցութեան կազմութեան: Գահիրէ, 1977.- 55 էջ (Մատենաշար հայ Ազգային հիմնադրամի):

Քովանդ.՝ Նախաբան; Արեւմտահայութեան տնտեսական քաղաքական իրաւագուրկ վիճակը; Ազգային ազատագրութեան պայքարի ուղիներով; Ազատագրական առաջին խմբակները; Հիմնադրութիւն Արմենական կուսակցութեան; Վերակազմել ինչպէս կուսակցութիւններն մինչեւ հայ սահմանադրական ռամկ. կուսակցութիւն; Հայ սահմանադրական ռամկավար կուսակցութեան կազմութիւնը; Հայ ժողովրդական կուսակցութիւնը; Ռամկավար ազատական կուսակցութեան կազմութիւնը; Դաւանանք եւ ուղեգիծ ռամկավար ազատ. կուսակցութեան:

912. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Հայ ժողովուրդին անկախութեան պայքարը Կիլիկիոյ մէջ 1919-1921թթ. /Մատենաշար հայ Ազգային հիմնադրամի.- Գահիրէ, 1977.- 1086 էջ:

Բովանդ.՝ Ա. մաս. «Կիլիկեան երազ» էն աղետալի Ջարթնունը. Ակակնարկ մը Կիլիկիոյ անցեալին վրայ. Ատանայի ջարդը; Մեծ եղեռնը Կիլիկիոյ մէջ; Հայկական լեզունին կազմութիւնը, մասնակցութիւնը Կիլիկիոյ գրավման եւ զինարձակումը. Անգլիական ընդդիմութիւն կամաւորական շարժման; Արարայի ճակատամարտը; Կիլիկիոյ անապահով վիճակը ներգաղթէն ետք; Ֆրանս քաղաքականութիւնը Կիլիկիոյ մէջ 1919-1921թթ.; Ֆրանսացիներուն դաւադիր նահանջը Սարաշէն եւ հայերուն կոտորածը; Հաճընի ութամսեայ հերոսական ինքնապաշտպանութիւնն ու կոտորածը; Ուրֆայի ֆրանսիական կայազօրին ջարդը եւ հայոց զաղթը; Ինչպէս յաղթական Այնթապը յանձնեցին պարտուած թուրքերուն; Ձէյթունի վերջին ողբերգութիւնը; Իրադարձութիւնները Ատանայի մէջ; “Անկախութեան” հռչակումը Կիլիկիոյ անկախութեան ծրագիր մը 1913 թ.ին; Ամբողջական Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ անկախութեան յայտարարութիւնը; Կիլիկիոյ անկախութեան յայտարարութիւնը; Կիլիկիոյ անկախութեան հռչակման պատմական աքթը; Դիմումներ Եւրոպայի մէջ; Կ. Պոլսոյ Ձաւէն Պատրիարքին դիմումները; Սիիրան Տամատեան ամբողջական Հայաստանի պատուրակութեան ներկայացուցիչ; Եւ Կիլիկիան պարպուեցաւ հայութենէն; Թուրքերուն մուտքը Ատանա; Մնացորդացին տարագրութիւնը; «Ազգային տան»՝ փլուզումը Լոզանի մէջ; Թուրքերը բռնաբարեցին նաեւ Լոզանի դաշնագիրը; Ազգային տան ծախողութեան պատճառները; Ալեքսանտրէի Սանջաքին կցումը Թուրքիոյ; Թուրքիա պաշտօնապէս կը պահանջէ Սանճաքը; Կացութիւնը Մուսա լեռան (Սուէտիոյ) վրա:

913. ԽՈՒՐՇՈՒԴՅԱՆ Լ. Սովետական Ռուսաստանը և հայկական հարցը: Ե.: Հայաստան, 1977.- 210 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Գլուխ առաջին. Վ.Ի. Լենինը հայկական հարցի լուծարման ուղիների մասին; Գլուխ երկրորդ. ՌՍՖՍՀ ժողովրդական կոմիսարների Սովետի «Թուրքահայաստանի» մասին դեկրետը; Գլուխ երրորդ. Բանակցութիւններ Թիֆլիսում; Գլուխ չորրորդ. Բրեստ Լիտովսկի հաշտությունը և հայկական հարցը; Գլուխ հինգերորդ. Սովետական Ռուսաստանը Հայաստանի պաշտպանության ոգեշնչող և կազմակերպիչ, ընդդէմ Թուրքիայի նվաճողական քաղաքականության; Գլուխ վեցերորդ. Դաշնակցության ազգային դավաճանության քաղաքականությունը և սովետական կառավարության դիրքը; Գլուխ յոթերորդ. Հայկական հարցը դաշնակցության հակասովետական պրոպագանդայում; Վերջաբան:

914. ՄԵԼԻՔ-ՇԱՀ (Արմենակ Մելիքեան) Օսմանեան բանակին մէջ 1914 առաջին համաշխարհային պատերազմին: Փախուստ: Հայկական բանակին մէջ.- Թեհրան, 1977 (Տպ. «Ալիք»)- 80 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Ապրիլեան եղեռնը; Մեր առաջին կոիւր; Դէպի պաղտատ; Մուսուլ; Իմ փախուստը; Ռուսներու մօտ; Կովկասի մէջ; Երզնկայի հայրենակցական միութիւն; Դէպքերու նոր դասաւորում; Դաշնակցութեան Թիֆլիսի շրջանային ժողովը; Արեւմտահայ համագումար; Հայկան բանակին մէջ; Ձինադադարը; Դէպի Սիպիրիա; Սիպիրահայերու համագումարը; Դէպի հայրենիք:

915. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ Ա. Կովկասեան ռազմաճակատը 1914-1917 թւերին /Ռուս. թարգմ. Աշոտ Սուրադիսանեան.- Թեհրան, 1977 (Տպ. «Ալիք»)- 440 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Գլուխ առաջին. Մանր ազգերի օգտագործման խնդիրները ցարիզմի կողմից մերձարեւելեան քաղաքականութեան մէջ; Գլուխ երկրորդ. Թուրքիայի մուտքը համաշխարհային պատերազմ; Գ. Ռուսական զլխաւոր հրամանատարութեան հայեացքները Կովկասեան ռազմաճակատի վերաբերմամբ; Գլուխ երրորդ. Ռազմական գործողութիւնները Թիւրքիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ 1914 թ.ին: Սարի Դամիշի գործողութիւնը; Բ. Պատերազմի ծրագիրները եւ Թիւրքիայի ու Ռուսաստանի ուժերի յարաբերակցութիւնը Կովկասեան ռազմաբեմում; Գ. Ռազմական գործողութիւնները Կովկասեան ռազմաճակատում 1914 թ.ին; Թիւրքական Գ. բանակի ջախջախումը; Սարիդամիշեան գործողութեան նշանակութիւնը; Գլուխ չորրորդ. Ռազմական գործողութիւնները Կովկասեան ռազմաճակատում 1915-1916 թւերին; Ա. Սարիդամիշի գործողութիւնից յետոյ ընդհանուր քաղաքական իրադրութիւնը եւ կողմերի միջոցառումները; Բ. Ռազմական գործողութիւններն Ալաշկերտի դաշտում; Աբդուլ Քերիմ փաշայի հարաւային խմբաւորութեան ջախջախումը; Վանից եւ Ալաշկերտի դաշտից ռուսական զօրքերի նահանջի պատճառները; Դ. 1915 թ. Օգոստոս; Զ. Երզրումի գրոհն ու գրաւումը; Ե. Կովկասեան բանակի յետագայ յաջողութիւնները 1916-ին; Տրապիզոնի, Երզնկայի; Բաբերդի; Բիթլիսի եւ Մամախաթունի գրաւումը; Օղնոտի գործողութիւնը; Գերմանական օգնութեան զօրացումը Թուրքիային եւ Օղնոտեան գործողութիւնը; Գլուխ Ե. Կովկասեան ռազմաճակատը 1917 թ.ին: Մուսուլի գործողութիւնը; Գլուխ Զ. Կովկասեան ռազմաճակատի հայկական կամաւորական զնդերի եւ կանոնաւոր զօրամասերի մասին; Գլուխ Է. Ցարական եւ ժամանակաւոր կառաւարկութիւնների քաղաքականութիւնը եւ զինւորական հրամանատարութեան միջոցառումները գրաւած շրջանների (Արեւմտեան Հայաստան) կառավարման համար; Եզրակացութիւն:

916. ԱՍՈՒՐԵԱՆ Ա. Ցարական «Օխրանա»ի արխիվը.- Ա. գիրք.- Թեհրան, 1978 (Տպ. «Ալիք»)- 94 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան (դասաւորող յանձնախումբի); Ներածութիւն /Ամուրեան Ա.; Մայքըլ Թերզէնզի կարծիքը; Ընդհանուր ակնարկ /Ա. Ամուրեան; «Օխրանա» բնորոշումը եւ պատմականը /Ա. Ամուրեան; Ռուսիոյ ցարիզմը; Պետրոս մեծ (Պետր վելիկիյ); Կատարինէ Բ. Մեծ (Եկատերինա Վելիկայա); Ցարական ռուսիոյ կուսակցութիւնները (Համառոտ ակնարկ); Ռուսացման քաղաքականութիւնը կամ ռուս ազգայնականութիւն; Հակասեմիթ (հակահրեայ) քաղաքականութիւնը; Պանսլամիզմ-Պանթիւրքիզմ-Պանթուրանիզմ; Ա. աշխարհամարտը եւ կուսակցութիւնները /Ա. Ամուրեան:

917. ԼԵՆԿ ՄԱՐՇԸԼ ՏԵՅԿԻՏ և ՌՈՒՔԸՐ ՔՐԻՍԹՈՖԸՐ Ժ. Հայերը /Թարգմ.՝ Թորոս Թորոսեան.- Հալէպ, 1978 (Տպ. Շարք-Լահլուհ»)- 125 էջ:

Բովանդ.՝ Թարգմանչին նամակը փրօֆ. Տ.Ս. Լենկին /Բժիշկ Թորոս Թորոսեան; Թարգմանչին նամակը փոքրամասնութիւններու պաշտ. մարմինին /Բժիշկ Թորոս Թորոսեան; «Փոքրամասնութիւններու պաշտպան մարմինի» պատասխան նամակը ուղղուած թարգմանչին /Փէթ Օքլէ; փրօֆ. Տէյվիտ Մարշըլ Լենկի պատասխան նամակը թարգմանչին /Փրօֆ. Տ. Ս. Լենկ; Հայերը; Ներածական; Բաժանում-Հայաստանի մասնատումը; Մեծ գաղթը; Բ Մաս: Ջարդերու ժամանակաշրջանը; Սուլթան Ապտիլ Համիտը եւ 1894-96 թուականներու ջարդերը; Առաջին համաշխարհային պատերազմը եւ հայկական հարցին «վերջնական լուծում»-ը Հանրապետական Թուրքիան երկդիմի ժառանգորդը; Ա.- Սեղմումներ Թուրքիոյ հայ համայնքին վրայ 1974; Ա.- կալուածային եւ ֆինանսական ճնշումներ; Բ.-Կրոնական ճնշումներ; Գ. Ընդհանուր Սեղմումներ; Հայկական հարցի վերջերս ունեցած վերակենդանացումը; Պահանջներ:

918. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ Զ. Բուրժուական դիվանագիտությունը և Հայաստանը (XIX դարի 70-ական թթ.)- Ե.: Հայաստան, 1978.- 363 էջ:

Բովանդ.՝ Գլուխ առաջին. Արևելյան ճգնաժամը և Արևմտյան Հայաստանը; Գլուխ երկրորդ. 1877-78թթ. Ռուս-թուրքական պատերազմը և Սան-Ստեֆանոյի հաշտությունը; Գլուխ երրորդ. Դիվանագիտության մրցապայքարը Սան-Ստեֆանոյի հաշտությունից մինչև Բեռլինի կոնգրես; Գլուխ չորրորդ. Հայոց պատվիրակները Եվրոպայում և Պետերբուրգում; Գլուխ հինգերորդ. Բեռլինի կոնգրեսը; Գլուխ վեցերորդ. Բեռլինի կոնգրեսից հետո

919. ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՁԱՅՆԵՐ: (Վաւերագրական նիւթերի ժողովածու) /Կազմեց եւ ծանոթագր. Լ. Մկրտչեան [Վենեցիա], 1978.- 140 էջ (Հայկական հարցերի հաստատութիւն):

Բովանդ.՝ Ա. Պատմաբան Նիկողոս Կարապետեանի յօդուածը լեհական «Կերուկի» շաբաթաթերթում; Դ.Ե.Հ. Յովհաննիսեանի նամակը խորհրդային կոմկուսակցութեան կենտրոնական կոմիտէին; Ե. Անանուն պատմաբանի վերլուծական խօսքը 1917-1921 թուականների պատմաշրջանի մասին; Է. Բենիկ Սափսիսեանի նամակը բանտից՝ իր հայրենակից Միքայէլ Սողոմոնեանին; Թ. Պարոյր Հայրիկեանի «վերջին խօսքը» դատարանում; Ժ. Հայաստանի «Հելսինկեան խումբը» իր վկայութիւններով; ԺԱ. Սերո Խանգաղեանի նամակը Բրեժնեւին:

920. ՀԱՅԱԳՈՐԾՅԱՆ Ա. Գոյատևում : Ե.: Սովետական գրող, 1978.- 162 էջ:

Բովանդ.՝ Խորտակված երազներ; Օրհասական պայքարի նախօրյակին; Ապրիլյան հերոսամարտը; Վանի հայկական ժամանակավոր կառավարությունը; Խուճապ; Նահանջ; Հրաժեշտ; Գաղթի սև ճանապարհը; Նահանջից հետո; Պարսկաստանից Բաղդադ; Որոպես վերջաբան:

921. ՄՍԸՐԼԵԱՆ Զ. Հայկական հարցի մասին: /Հրատ. Թէքէեան մշակութային միութեան Մարտիրոս Տարագճեան հիմնադրամին.- Պէյրուք (Տպ. Մշակ).- 1978.- 286 էջ:

Բովանդ.՝ Կարս-Արտահանի հարցը թուրք-սովետ յարաբերութեանց տակ (1939-1977). Հայկական հարցը թուրք-ամերիկեան և թուրք-սովետական յարաբերութիւններու լուսանցքին վրայ (1974-1977); «Ներքին» հողերու հարցը. Ղարաբաղի հարցը (1917-1920); Լոռիի հարցը (1918-1919); Նախիջեւանի հարցը (1918-1920); Բանակցութեան շրջան. Լեռնային Ղարաբաղի իրավիճակը 1920-1921-ին; Լոռիի վերամիացումը Հայկական Ս.Ս. Հանրապետութեան, Նախիջեւանի ինքնավար Ս.Ս. Հանրապետութիւն; Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար մարզ; Թուրքիոյ քիւրտերը եւ հայկական հարցը. ԺԵ. Դարու քրտական ապստամբութիւնները եւ հայ եւ քիւրտ փոխ-յարաբերութիւններ; Մեծ եղեռնը եւ քիւրտերը; Արարատեան ապստամբութիւնը 1930-ին; Ս. Հայաստանի քիւրտերը; Քաղաքական տեսութիւն; Ցանկ անձնանուններու եւ յատուկ անուններու:

922. ՀԱՅՈՒՄՅԱՆ ՍՏ. Երկերի լիակատար ժողովածու հինգ հատորով /Խմբ. կոլ. Խ.Յ.Բարսեղյան և ուրիշն.:

Հտ. երրորդ. 1915 հոկտեմբեր-1917 հոկտեմբեր: /Հտ. խմբ. Խ.Յ.Բարսեղյան; Կազմ. Լ.Յ. Առաքելյան; Գ.Յ. Սանուկյան.- Ե.: Հայաստան, 1978.- 355 էջ, 1թ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ազգային հարցի մասին; Ազգությունների հարաբերությունների մասին Կովկասում; Ազգային հարցը և հեղափոխական սոցիալ դեմոկրատիան; Մեր Սուրենը; Բաքվի հայ բանվորությունը; Ողջույն «Նոր կյանքին»; Ս.Գ. Շահումյանի կյանքի ու գործունեության հիմնական տարեթվերը (1914թ. հոկտեմբեր-1917թ. հոկտեմբեր):

923. ՀԱՅՈՒՄՅԱՆ ՍՏ. Երկերի լիակատար ժողովածու: Հինգ հատորով /Խմբ. կոլ. Խ. Յ. Բարսեղյան և ուրիշն: Հտ. չորրորդ. 1917 հոկտեմբեր-1918 մայիս: (Հտ. խմբ. Խ.Յ. Բարսեղյան; Կազմ. Շ. Բ. Օհանջանյան; Ս.Յ. Սարգսյան).- Ե.: Հրատ. «Հայաստան», 1978.- 374 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Կովկասյան բանակի ետ քաշվելու առթիվ /Ս. Շահումյան; Կովկասյան երկրամասի բանվորների դեսպանատների սովետների համագումարը /Ս. Շահումյան; Անդրկովկասի սեյմի հրավիրման շուրջը; Բանվորների, զինվորների և գյուղացիների դեպուտատների բոլոր սովետներին, Կովկասի բոլոր բանվորներին, զինվորներին ու գյուղացիներին /Ս. Շահումյան; Հողային հարցը և գյուղացիական հեղափոխությունը Անդրկովկասում; ՈՍԴ(Բ)Կ Կովկասյան երկրային կոմիտեի կոչը Անդրկովկասյան սեյմի հրավիրման առիթով; Անդրկովկասյան կոմիսարիատը և հեղափոխությունը Անդրկովկասում /Ս. Շահումյան; Վ.Ի.Լենինի Ազգային հարցի վերաբերյալ նամակի առթիվ; Գործերի դրությունը Կովկասում: Ձեկուցում Բաքու քաղաքի և նրա շրջանների բանվորների, զինվորների և նավաստիների դեպուտատների սովետի նիստում; Ընթացիկ մոմենտի և իշխանության կազմակերպման մասին: Ձեկուցում բանվորների, զինվորների և նավաստիների դեպուտատների սովետի նիստում 1918թ. ապրիլի 19-ին; Բաքու քաղաքի և նրա շրջանների հեղափոխական պաշտպանության կոմիտեի հրամանագիրը Հայկական Ազգային խորհրդին /Շահումյան; Կորզանով; Նարիմանով; Կուզնեցով; Եզրափակման խոսք հանքագործարանային կոմիտեների կոնֆերանսում տված զեկուցման առիթով; Քաղաքական դրությունը Ռուսաստանում և Անդրկովկասում: Ձեկուցում 1918 թ. մայիս 19-ին; Հեռագիր Մոսկվա Վ.Ի. Լենինին /Շահումյան; Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդին 24 մայիսի 1918թ. /Ս.Շ.; Հաղթանակի գրավականը /Ս.Շ.; Հավելված: Իրադարձությունները Անդրկովկասում և երկրամասային քաղաքականությունը 26 փետրվարի 1918 թ.; Ծանոթագրություններ; Ս.Գ. Շահումյանի կյանքի և գործունեության հիմնական տարեթվերը (1917-հոկտեմբեր-1918թ.մայիս; Անվանացանկ):

924. ՀԱՅՈՒՄՅԱՆ ՍՏ. Երկերի լիակատար ժողովածու հինգ հատորով /Խմբ. կոլ. Խ.Յ.Բարսեղյան և ուրիշներ:

Հտ. հինգերորդ. 1918թ. մայիսի 29-սեպտեմբերի 20 /Հտ. խմբ. Յա. Ի. Խաչիկյան; Կազմ.՝ Ս. Յ. Սարգսյան; Շ. Բ. Օհանջանյան.-Ե.: Հայաստան, 1978.- 397 էջ, 1 թ. դիմանկ, անվանացանկ:

Բովանդ.՝ Սեյմի քաղաքականության և Անդրկովկասի դրության մասին: Ճառ արտասանած բանվորների, զինվորների և նավաստիների Բաքվի սովետի և Բաքվի գավառի մուսուլմանական գյուղացիության դեպուտատների համագումարի միացյալ հանդիսավոր նիստում, 29 մայիսի 1918թ.; Անդրկովկասի բոլոր բանվորներին ու գյուղացիներին առանց ազգի խտրության-մուսուլմաններին, հայերին, վրացիներին և ռուսներին Բաքվի պրոլետարիատից; Հակահեղափոխության դեմ պայքարող արտակարգ հանձնաժողովի նախագահ ընկ. Ս. Տեր-Գաբրիելյանին / Ս. Շահումյան, Վ. Եզրով; Ռուսաստանի և Անդրկովկասի քաղաքական և ռազմական դրության մասին; Նամակներ ընկերներին եւ հարազատներին; Ծանոթագրություններ; Ս.Գ. Շահումյանի կյանքի և գործունեության հիմնական տարեթվերը:

925. ՊԱՐՍԿՈՒՆԻ ՅՈՎՀ. Պէյու Կրաչոլով Եաւորով: 1878-1914.- Ռուսէ, 1978.- 9 էջ:

926. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ Ս.Յ. Վաթսունամեակ: Քերթուածներ.- Պէյրուք, 1978 (Տպ. Ատլաս).- 204 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Ս. Վ.; Ա. մաս. Վաթսունամեակ մեծ եղեռնի; Վաթսունամեակի շեփորը յարութեան եւ յաղթանակի; Վաթսունամեակ; Բ. մաս. Հայրենասիրական եւ Ազգային; Հօգօրները եւ դուն իմ ժողովուրդ (Ապրիլ 24-ի առթիւ); Հայաստանին; Նամակ հայրենադարձ գրողներու; Ներգաղթ; Նայիրեան երկիր;Գ. մաս. Քնարերգական: Ինչպէս...Ծղրիթը; Դ. մաս. Բնանկարներ: Սուրբ մայրիներ Լիբանանի; Ե. մաս. Կրօնական: Աղօթք; Աղօթք առ խաչեալն; Զ. մաս. Զօներ և գեղօմներ: Սարտարապատ; Գեղօն Գա-

լուստ Կիւլպէնկեանին; Սաիտ աքլին; Մենք մանկություն չունեցողներս;Ը. մաս. Զ.Ե.Ը. ասպետներուն; Թ. մաս. Մենք մեզի հետ: Անմեղ ծագուկներ; Ժ. մաս. Խօսք ընդ Լիբանանի: Ի խորոց սրտի խօսք ընդ Լիբանան:

1979

927. ԱՄՈՒՐԵԱՆ Ա. Ատրպատականի հայութեան վիճակը թրքական բանակների ներխուժման օրերին: Կանխամտածած եւ նախօրօք ծրագրված ցեղասպանութիւն.- Թեհրան, 1979 (Տպ. «Ալիք»).- 366 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Ատրպատականի հայութեան վիճակը թրքական բանակների ներխուժման օրերին; Ալի էսսան փաշայի ճառը; Կանխամտածած եւ նախօրօք ծրագրված ցեղասպանութիւն; Կարեւոր վկայութիւն (Ապրիլեյան եղեռնի առնչութեամբ) /Ա. Ամուրեան:

928. ԶՈՐԱՐՅԱՆ Է. Սովետական Ռուսաստանը և հայ-թուրքական հարաբերությունները 1920-1922թթ. /Երևանի պետ. համալսարան.- Ե.: Երև. Պետ. Զամալս. հրատ., 1979.- 344 էջ.- Ցուցակ հիմնական աղբյուրների և գրականութեան էջ 335-339:

Քովանդ.՝ Ներածություն; Գլուխ առաջին. Քեմալական շարժումը եւ հայ-թուրքական հարաբերությունները Հայաստանում Սովետական իշխանության հաստատման նախօրյակին; Գլուխ երկրորդ. Պաշտակցությունը և Ալեքսանդրապոլի պայմանագիրը; Գլուխ երրորդ. Հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման հարցը Հայաստանում սովետական իշխանության գոյության առաջին ամիսներին (1920թ. նոյեմբեր-1921թ. ապրիլ); Գլուխ չորրորդ. Թուրքիայի հետ պայմանագրային հարաբերությունների հաստատումը (1921 մայիս-1922թ. հուլիս); Եզրափակում; Անձնանունների ցանկ

929. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ Ա. Երիտթուրքերի ազգային ու հողային քաղաքականությունը և ազատագրական շարժումներն Արևմտյան Հայաստանում (1908-1914) /Հայկակ. ՍՍՀ գիտութ. Ակադեմիա պատմութ. ինստիտուտ.- Ե.- Հայկակ. ՍՍՀ ԳԱ. հրատարակչութ., 1979.- 311 էջ:

Քովանդ.՝ Գլուխ առաջին. Երիտթուրքերի ազգային ու հողային քաղաքականությունն Արևմտյան Հայաստանում; Գլուխ երկրորդ. Արևմտահայերի ազատագրական շարժումները. Հայ քաղաքական կուսակցությունների և լիբերալ շրջանների հասարակական քաղաքական դիրքորոշումը 1908թ. հեղափոխությունից հետո; Քաղաքային բնակչության ելույթները; Գյուլզադիական շարժումները; Արևմտահայերի զինվորական հուզումները; Հայկական բարենորոգումների հարցը; Գլուխ երրորդ. Քրդերի, թուրքերի և ասորիների հասարակական-քաղաքական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում. 1914թ. Բիթլիսի ապստամբությունը; Գլուխ չորրորդ. Արևմտյան Հայաստանի ճնշված ժողովուրդների տարբեր խավերի համագործակցության փորձեր; Անձնանունների ցանկ; Տեղանունների ցանկ:

930. ՃԵՅՔԸՊՍԸՆ Մ. (ԵԱԳՈՊՍԸՆ) Օրագրութիւն: 1907-1919: Խարբերդ /Դանիերեն ձեռագիր բնագրեն թարգմանեցին Ներսէս Եպս. Բախտիկեան, Միհրան Սիմոնեան.- Անթիլիաս, Լիբանան, 1979 (Տպ. Կաթողիկոսութեան հայոց Սեփի Տանն Կիլիկիոյ.- 963 էջ):

931. ՄԱՐԻԼԵԱՆ Զ. Երեք դաշնագիրեր: (Ալեքսանդրապոլի, Մոսկուայի եւ Կարսի դաշնագիրերը, 1920-1921թթ.)- Պէյրուք (Տպ. Թէքնոփրէս Մոտեռն Ա.Ը.)- 1979.- 175 էջ:

Քովանդ.՝ Զօն; Երկու խօսք /Զ.Մ.Մուտք; Գլուխ Ա. Հայկական հարցին շահագործումը մեծ տէրութեանց կողմէ (1914-1920 թուականներուն); Գլուխ Բ. Հայ-թուրքական պատերազմը եւ Ալեքսանդրապոլի դաշնագիրը (1920թ.) Գլուխ Գ. Հայկական հարցի հոլովոյթը Լոնտոնի եւ Մոսկուայի խորհրդածողովներուն (1921թ.); Գլուխ Դ. Կարսի 1921 թուի դաշնագիրը; Վերջաբան; Յանելուած. Ա. Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիոյ միջեւ Ալեքսանդրապոլի մէջ կնքուած պայմանագիրը (2 դեկտեմբեր, 1920); Բ. Պայմանագիր Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ (Մոսկուա, 16 մարտ 1921) /Գեորգի Զիչերին; Եւլալ Գորգմասով; Եուսուֆ Քեմալ; Տղթթ. Ռիզա Նուր Ալի Ֆուատ; Գ. Հայկական ՍՍՀ-ի, Ազըրպէյճանական ՍՍՀ-ի եւ Վրացական ՍՍՀ-ի միջեւ մէկ կողմէն եւ Թուրքիոյ միջեւ միւս կողմէն, ՌՍՖՍՀ-ի մասնակցութեամբ Կարսի մէջ կնքուած բարեկամութեան պայմանագիրը (13 հոկտեմբեր 1921); Ցանկ անձնանուններու, տեղանուններու եւ յատուկ անուններու:

932. ՄԱՐԵԱՆ Զ. Սփիւռքահայ քաղաքական խմորումներ համաշխարհային Բ. Պատերազմի նախօրեակին (1933-1939 թթ.)- Պէյրուք, 1979 (Տպ. Ալթափրես)- 110 էջ (Առանձնատիպ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս»ի է. հատորէն):

933. ՄՕՐՈՒՔԵԱՆ Բ. Հին օրեր նոր ապրումներ.- Տիրոյթ, 1979.- 103 էջ:

Բովանդ. Էջ մը այդ օրերու Պոլսահայ կեանքէն: Ապրիլ 1915; Տոչորան; Օտարութիւն; Անձկութիւն; Սօրս պատգամը 1915-ին, Եղեռնի ճամբուն; Հայրենի լեռներ; Վաղամեռիկ Արտեմիս Շիրինեանի յիշատակին (էջ մը եղեռնի օրերու ապրումներէն); Քաղաքական բնորոշում /Բ. Մօրութեան; Հայուն անասան հաւատքը (Մայիսի 28-ի առթիւ); Պատասխան Ապրիլ 24-ի ցոյցերուն առթիւ եղած դժգոհանքին; Ապրիլ 24 երա՞գ էր, թէ տեսիլք; Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան ութսունամեայ տարեդարձին առթիւ /Նուպար Չարխուտեան; Արարատին; Զրոյց Աստուծոյ հետ; Էջ մը սփիւռքահայ ցաւերէն /Բ. Մօրութեան; Էջ մը հայոց նոր ցաւերէն: Զրոյց հայ կեանքէ եւ հայ լեզուէ մեկուսացողներու հետ (Ապրիլ 24-ի առիթով) /Բ. Մօրութեան; Սփիւռքահայ կեանքի ցաւերէն; Բաց նամակ մեծարգոյ Գրագէտ Իրվինկ Լուի Դորովեցի /Բերկրուիի Մօրութեան; Ամերիկեան Գոնկրեսի ենթայանձնաժողովին հետ Հայկական պատուիրակութեան ունեցած ունկնդրութեան առթիւ:

934. ՊԵՅԼԵՐՅԱՆ Ա. Յեղափոխական երգեր.- Պէյրուք: Հրատ. Յեղափոխական պալատի: 9-րդ. տպագր.-1979.- 223 էջ, դիմանկ., նկ.:

Բովանդ. Սերոժ Արզումանեան /Ղարաղաղի/ Քայլերը Հ. Յ. Դաշնակցութեան; Քրիստափոր Սիքայէեան (1859-1905); Սիմոն Զաւարեան (1866-1913); Ռոստոմ-Ստեփան Զօրեան (1867-1917); Եփրեմ խան; Հերոս Եփրեմին /Սիհրան Աշճեան; Եփրեմ /Դանիէլ Վարուժան; Մայիս 28; Սարդարապատ; Գարեգին Նժդեհի երգը; Ազատ Սիւնիքի; Սիւնիքի քայլերգ; Ինքնավար Սիւնիքի քայլերգը; Կարնեցի Գարեգին Ղոյնեան; Գարեգինը; Արաքո; Քաջ Արաքոյի երգը; Աղբիւր Սերոբ; Սերոբ Փաշայի երգը; Գէորգ Չաւուշ; Սուլուխի կռիւը; Ռուբէն Տեր Միսաքեան; Գէորգ Չաւուշի յիշատակին /Ներսէս Եպիսկ. Խարախանեան; Նորշէն գիւղի երգը; Գէորգ Չաւուշին երգը; Պետրոս Սերնճեան; Սուրատ Պոյաճեան; Դաշնակցականի երգ; Արտաշէս Միսաքեան (Փայլածու); Սամաթիոյ հերոսները; Խաչիկ Գնունի Շաին; Սուլուխի Սերոբի երգը; Արամ Արամեանի երգը; Երգ Աշոտ Թաթուլի; Տալուրիկ; Արիւնոտ դրօշ; Գուրգէն Բաղդասար Մալեան; Գուրգէնի խումբին կռիւը Տրօնք գիւղին մէջ; Համազասպ: Համազասպի երգը; Համազասպի մահը; Քեռի: Քեռիին երգը; Պետո-Աղեքսանդր Պետրոսեան; Պետոյի յիշատակին; Վահան Կարապետ Տողրամաճեան: Վահանի երգը; Խան (Բարսեղ Թիրեաքեան); Խանին երգը; Խանի յիշատակին; Վազգէն-Տիգրան Տէրոյեան; Վազգէնի յիշատակին; Բալա-ջան (Ստեփան Ստեփանեան); Օրօր Բալա-ջան; Երգ Սասունի; Հրայր-Դժոխք (Արմենակ Ղազարեան): Հրայր-Դժոխքի երգը; Հրայր-Դժոխքի յիշատակին; Հերոսուի Շաքին; Երգում; Քեօտ Սարգիսի երգը; Սկրտիչ Ավետիսեան: Ավետիսեանի յիշատակին; Կարօ Արիստակէս Զօրեան; Չինագործ Կարօյին; Կեղդոնից առնենք հրաման; Պետրոս Փարեան-Բաբկէն-Սիւնի; Բաբկէն Սիւնիի մահը; Ազատ Հայաստանի երգը; Պիթիսեցի Մուշեղ: Ժողովուրդին նուիրած երգը Մուշեղին; Անդրանիկ (Պարոյր 1866-1927); Անդրանիկին; Անդրանիկի երգը; Անդրանիկին քայլերգը; Հերոս Անդրանիկին; Դաշնակցութեան գերեզմանատունը Խոյուն; Հայդուկ Անդրանիկ; Առաքելոց վանքի կռիւը; Ներուզի երգը; Ներուզ-Օննիկ; Ղարիպ մշեցին; Ես եմ Ազատ; Արխանեան; Գալուստ Արխանեան (Արմտանի հերոսը-Մնձուրի առիւծը); Գոմսոյ կորին; Իսօ Կորինի երգը; Սարգիս Կուկունեան: Երգ Սարգիս Կուկունեանի /Գ. Թագեոսեան; Տուրքախի երգը; Տուրքախ-Յարութուն Այվազեան; Սեբաստացի Սուրատ; Սուրատի երգը; Խրիմեան Հայրիկ: Հայրիկն Հայոց; Ֆեդայիների արինահեղ ճակատամարտ Խանասորի լեռնադաշտում; Խանասորի կռիւն; Մենք անկեղծ զինուոր ենք; Սպարապետ Վարդան (Սարգիս Մեհրապեան); Իշխան-Յովսէփ Արղութեան լռեցի; Դարձեալ փայլեց; Յովհաննէս Կորկոտեան; Կորկոտեանի երգը; Հառաչանք; Զաւենին; Վաղարշակ Բաղդասարեան (Կայծակ); Կայծակ Վաղարշակի երգը; Քեռի (Ռուբէն Շիշմանեան); Սասուն; Մարգար վարժապետի երգը (Մարգար Ամիրեան); Զօր. Սմբատ (Սմբատ Բարոյեան); Զօր Սմբատի երգը; Ի զէն հայեր; Սեւարեցի Սաքօ (Սարգիս Ծովհանեան); Քսան Հնչակեան վկաներուն /Վահան Թէքեան; Խանասորի կռիւը ընկածների յիշատակին; Հայդուկները Վանայ ծովի վրայ; Ֆետայ; Վարդգէս Տեր Էնկիլեան; Քայլերգ մարտական; Ազատութեան երգ; Կռուի երթ; Ա. Վռամեան: Վռամեանի յիշատակին; Բամբ Ռոտման Ղարսից դուրս եկան; Մեր հայրենիք; Օտարներէն չկայ յոյս /Խ. Եպս. Նարպետ; Վանեցի կտրիճ; Հայ հերոսների երգը:

935. ՌՈՍՏՈՄ: Մահուան վաթսունամեակին առթիւ /Հրատարակութիւն Հ. Յ. Դաշնակցութեան.- Պէյրուք, 1979 (Տպ. Համազգայինի Վահէ Սէթեան).- 444 էջ., նկ.:

Բովանդ. Գերազանցօրէն յեղափոխականը; Այս հատորը /Հ. Տ. Ա. մաս. Ռոստոմի բարոյական դիմագիծը; Ռոստոմ /Սիմոն Վրացեան; Ռոստոմ եւ Արամ (քանի մը գիծեր); Ռոստոմ (Յիշողութիւններ եւ տպաւորութիւններ) /Զապէլ Եսայեան; Բ. մաս. Ռոստոմէն գրութիւններ. Կուկունեան խմբի արշավանքը; Վնասակար տարրեր; Դիպլոմատ հրէշներ; Հայկական կարմիր խաչ (Հ.Յ. դաշնակցութեան 10 ամեակին առիթով); Կովկասահայութիւնը եւ իր հարեւանները; կազմակերպական ընկերը; Ռոստոմի ճառը; Մակե-

դրնական շարժումը; Հայ-վրացական փոխյարաբերությունները; Հայկական բանակը; Գ. մաս. Ռոստոմեն
նամակներ; Դ. մաս. Վկայություններ; Ե. մաս. Յաւելուած; Ռոստոմ եւ Թումանեան /Արամ Ինճիկեան; Ռոս-
տոմի մասին /Նիկոլ Աղբալեան; Ռոստոմը (Ցեղին կառուցամոլ հանճարը) /Հրաչ Զարդարեան:

936. ՍՅՈՒՐՄԵԼՅԱՆ Լ. Ձեզ եմ դիմում տիկիներ և պարոններ: Վեպ.- Ե.: Սովետ գրող,
1979.- 304 էջ:

Բովանդ.՝ Մեծարժեք և ընտիր /Վիլյամ Սարոյան; Մենք պիտի հիշենք նրանց (հեղինակի ներածականը
հայ ընթերցողին); Գլուխ առաջին. Ներածություն անմահության; Գլուխ չորրորդ. Հայկական գյուղում;
Գլուխ հինգերորդ. Թուրք խաղընկերներս; Գլուխ վեցերորդ. Մայրս ինձ հանձնում է ամերիկյան
դրոշին; Գլուխ յոթերորդ. Մահվան ճանապարհին; Գլուխ ութերորդ. Ինքնաշարժը Ջեփզլիքում; Գլուխ
իններորդ. Ծովը, Ծովը...; Գլուխ տասներորդ. Տունը, որտեղ ծնվեցի ես; Գլուխ տասնհինգերորդ. Ուխտա-
գնացություն Արարատ; Գլուխ տասնյոթերորդ. Ափսոս մյուս կողմի հայերին; Գլուխ տասնըններորդ. Մեծ
խաբեությունը; Գլուխ քսանմեկերորդ. Դեպի գերագույն արկածախնդրությունը; Գլուխ քսաներկուերորդ.
Պերճանք ու թշվառություն; Գլուխ քսաներեքերորդ. Ամերիկյան իմ արյան մեջ:

937. ՔԱՋԱԶՆՈՒՆԻ ՅՈՎՀ. Ազգ եւ հայրենիք.-Պէյրուք, 1979 (Տպ. Համազգայինի Վահէ
Սէթեան).- 365 էջ, նկ. (Մատենաշար Հ. Յ. Դ. Ջաւարեան ուսանողական միութեան):

1980

938. ԳՐԻԿԵՐ. Եոզղատի հայասպանութեան վաւերագրական պատմութիւնը: /Պատ-
րաստ.՝ Գրիկեր.- Նիւ Եորք, 1980.- 468 էջ, Անձնանուններու ցանկ:

Բովանդ.՝ Նախաբանի տեղ թրքական խոստովանութիւն; Ներածութիւն; Խոստովանութիւններ;
Վաւերագրերու ուսումնասիրութիւն; Պատերազմական ատեններ; Ու՞ր են վաւերագրերը. Հայասպա-
նութեան վերաբերեալ վաւերագրերու հաւաքում; Գլուխ Ա. Եոզղատ գաւառ 1914-ին; Գլուխ Ե. Եոզղատի
հայերու կոտորածին յապղումը; Գլուխ Զ. Ճեմալ Պէյ եւ Սալիմ Պէյ ալ պատասխանատու Եոզղատի հայերու
կոտորածին; Գլուխ Է. Կոտորածի պատրաստութիւն եւ արդարացում; Գլուխ Թ. Ճեմալ Պէյի վկայութիւնը;
Գլուխ Ժ. Առաջնորդ Ներսէս Դանիէլեանի եպիսկոպոսական մատանին; Գլուխ ԺԱ. Հայ պաշտօնեաներու
պաշտօնանկութիւնը; Գլուխ ԺԴ. Տեղահանութիւն եւ կոտորած գործնականապէս նոյնիմաստ Գլուխ ԺԶ.
Գերման զօրաւորներ կը ստորագրեն հայերու տեղահանութիւնը; Գլուխ ԺԹ. Կառավարիչ Քեմալ Պէյի
կախաղանը; Յաւելուածներ. Ա. Եոզղատի Զօրակայքի հրամանատար հազարապետ Սալիմ Պէյի պաշտօ-
նական վկայութիւնը; Բ. Պաշտօնական հարցարան Թէվֆիզ Պէյի; Քեմալ Պէյի եւ Թէվֆիզ Պէյի; Ֆէյեազ
Պէյի; Շահապէտտին Պէյի; Պատերազմական նախարարութեան. Գ. Բատի Պէյի պաշտօնական
վկայութիւնը; Դ. Եոզղատի Աւագ թուրք Միւֆթիի Ռիֆասթի խնդրագիրը; Ե. Քեմալ Պէյի պաշտօնական
վկայութիւնը; Զ. Էօժէնի Վառվառեանի պաշտօնական վկայութիւնը; Է. Հայ զինուոր Արտաշէս Թաշճեանի
պաշտօնական վկայութիւնը; Ը. Եոզղատի ներկայացուցիչ երեսփոխան Շաքիր Պէյի պաշտօնական
վկայութիւնը; Թ. Եոզղատի Միւթեսարըֆ Լեւոն Էֆենտիի վաւերագրական տեղեկագիրը:

939. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Մեծ եղեռնը օտար մտավորականութեան գնահատումով: Հա-
մառոտ մատենագիտութիւն մեծ եղեռնի մասին: (Օտար հեղինակներ) /Պատրաստ.՝
Տիգրան Գէորգեան.- Գահիրէ: Հրատ. հայ Ազգային հիմնադրամի, 1980.- 168 էջ:

Բովանդ.՝ Արևմտահայութեան ծանր վիճակը Օսմանեան կայսրութեան մէջ; Մեծ եղեռնը; Մեծ եղեռնը
ռուս մտաւորականութեան գնահատումով; Ամերիկեան գնահատումներ; Ֆրանսիական գնահատումներ;
Անգլիական գնահատումներ; Գերմանական գնահատումներ; Պուլկարական գնահատումներ; Դանիական
գնահատում մը; Արաբական գնահատումներ; Յունական գնահատում մը; Հրեական գնահատում մը;
Լեհական գնահատումներ; Նորվեգիական գնահատումը; Աւստրիական գնահատում; Քրդական
գնահատում մը; Թրքական գնահատումներ; Եզրակացութիւն; Համառոտ մատենագիտութիւն մեծ եղեռնի
մասին (օտար հեղինակներ) /Պատ. Տիգրան Գէորգեան:

940. ԵԱԶԸՃԵԱՆ Գ. Ապտիւլ Համիտ Բ. կարմիր սուլթանը: Յարակից Օսմանեան
պատմութիւն եւ հաստատութիւններ-Պէյրուք, 1980 (Տպ. Սելան).- 871 էջ:

Բովանդ.՝ Գլուխ ԺԵ. Պերլինի վեհաժողովը; Գլուխ ԺԷ. Պատուիրակութեան Պերլինի գործունէութիւնը;
Ֆոն Սոլքէ եւ հայերը; Գլուխ ԺԸ. Կ. Պոլսոյ պատրիարքարանը եւ իր դերը; Գլուխ ԻԱ. Յետ դաշնագրի
շրջան եւ բացարձակ տիրապետության շրջան; Գլուխ ԻԳ. Յետ դաշնագրի հայոց հանդէպ որդեգրուած
քաղաքականութիւնը; Ջարդերու համառոտ ցուցակ քաղուած Թումանեանի երկէն; Գլուխ ԼԱ. Թուրքերու

աշխարհակալական ախորժակը; Կիլիկեան ջարդերը; Գլուխ ԼԸ. Սերանիկ աքսորը; Գլուխ ԽԱ. Սուլթան Յամիտի շրջան; Յաւելուածներ. Երեք լուսաբանութիւններ Քէմալ փաշայի մը վերագրուած արտայայտութիւններ; Ֆուատ փաշայի «կտակ»ը; Սուլթան Յամիտի յուշերը; Ա. «Սուլթան Աբդիլ Յամիտ Բ-ի յուշերն ու մտածումները»; Բ. «Աբդուլ Յամիտի յիշողութիւնները»; Գ. Սուլթան Ապտիլ Յամիտ Բ. Մտածումներ եւ յուշեր; 2. Յամիտեան շրջանի հայ բարձրաստիճան պաշտօնէից ցանկ; 3. Ցանկ օսմանեան սուլթաններու 1281-1922, Վեհարիւր քառասուն եւ մէկ տարիներ տեւաբար նոյն գերդաստանը տիրապետած է., 4. Թուղրա; Պատկերաշար Ապտիլ Յամիտ Բ.ի եւ իր ժամանակաշրջանին:

941. ԵՌԻՅԱՆՍՈՆ Ա. ETT FOLK I LANDSFLYKT (Աքսորեալ ժողովուրդ մը) /Թարգմ. Պետրոս Չարդարեան.-Ստոկհոլմ, 1980.- 17 էջ, քարտեզ:

Բովանդ. Յառաջաբան /Ա. Պէյլերեան; Օր. Ալմա Եուհանսոն (Մայրիկ) 1880-1974 /Պետրոս Չարդարեան; «Աքսորիալ ժողովուրդ մը» գրքոյկին մասին /Պ. Չարդարեան; Նախաբան /Զիկրիտ Քուրք; Թարգմ. Պ. Չարդարեան; «Որոնք են անոնք եւ ուրկէ՞ եկած են» /Ալմա Եուհանսոն:

942. ԹԱՌՈՅԱՆ Կ. Արևմտահայերի ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջերին և XX դարի սկզբներին.-Ե.: Հայաստան, 1980.- 211 էջ:

Բովանդ. Արևմտահայության ազատագրական պայքարի մտայնությունը. Արևմտահայության ազատագրական պայքարի հիմնական ուժերը, նրա հետապնդած նպատակը; Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում 1880-1908 թվականներին. Հայկական հարցի մասին; Ազատագրական ընդվզումները Արևմտյան Հայաստանում և Թուրքիայի հայաբնակ վայրերում 1880-ական թվականների վերջերին եւ 1890-ական թվականների սկզբներին; «Մայիսյան ռեֆորմների» նախագիծը, նրա էությունը; 1895-1897 թվականների հայական հուզումները; Ազատագրական շարժումները Կիլիկիայում XIX դարի 90-ական թվականներին; Ազատագրական պայքարի նոր բռնկումները XX դարի սկզբներին; «Երիտասարդ թուրքերը» հայ ազատագրական շարժման հետևողական հակառակորդներ; Արևմտյան Հայաստանը հայերից մաքրելու սուլթանական կառավարության քաղաքականությունը և մեծ տերությունների խաղերը; Արևմտահայերի բռնագաղթը; Գաղթականների ծանր վիճակը; Նրանց ցույց տրվող օգնությունը Ռուսաստանում և այլ երկրներում; Հայկական հարցը և դիվանագիտական մրցապայքարը XIX դարի վերջերին և XX դարի սկզբներին; Արևմտահայերի ազատագրական պայքարը և ռուս ու միջազգային դեմոկրատիան;

943. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ Հ. Սողոմոն Թեկիրեան.- Նիւ Եորք.- 1980.- 54 էջ:

944. ՄԻՆԱՍԵԱՆ Լ. Պայքարի ոգին.- Նոր Ջուղա, 1980 (Տպ. Ս. Ամենափրկիչ վանքի).- 19 էջ:

945. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ Ս. Սոխրաբերդի ճակատամարտը: Մի դրուագ Ռշտունիքի ինքնապաշտպանութեան կռիւներից.- Պէյրուք, 1980.- 211 էջ:

Բովանդ. Զօն; Յառաջաբան /Սերովքէ Մխիթարեան:

946. ՄԿՐՏՉՅԱՆ Հ. Անհայտ զինվորի հիշատակարանը: Վեպ: Գիրք երկրորդ.- Ե.: Սովետ. գրող, 1980.- 863 էջ:

947. ՍԱՐԳՍԵԱՆՑ Լ. Այց Թիւրքաց Հայաստանին: (Հայ տուրիստի յիշողութիւններից).- Թիֆլիս, 1980 (Տպ. Ս. Գ. Ռօտինեանցի).- 285 էջ; քարտեզ:

Բովանդ. Յառաջաբան; Այց թիւրքաց Հայաստանին: (Հայ տուրիստի յիշողութիւններից); Մինչեւ սահմանը; Սահմանից մինչեւ Կարին; Տասնութ օր Կարինում; Վերադարձ:

948. ՍԱՐԵԱՆ Ա. Պատմութիւն Չարմահալ գաւառի.- Թեհրան, Հրատ. Չարմահալի հայ ուսումնասիրաց միութեան.- 1980 (Տպ.«Նայիրի»).- 648 էջ:

Բովանդ. Յառաջաբանի փոխարէն /Անդրանիկ Սարեան; Պարսկահայ գաղթականութեան մասին հնագույն ժամանակներից մինչեւ Սաֆաւեան շրջանը; Շահաբբասեան մեծ բռնագաղթը; Բռնագաղթին յաջորդող տարիները; Ովքեր էին Չարմահալ գաւառի հայերը; Տոհմագրական; Հին շրջան (Հայկական 32 գիւղերը); Նոր շրջան (12 գիւղեր); Գաղթականութիւն; Ներգաղթ; Վերջին խօսք /Անդրանիկ Սարեան:

949. ՎԱՐԴԱՆ Լ. Սուսա լեռան երկրորդ արտագաղթը (Նոր փաստաթղթերու լոյսին տակ); Առանձնատիպ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս»ի Ը. հատորէն: /Խմբ. երուանդ Զ. Քասունի.- Պէյրուս, 1980 (Տպ. Ալթափրես).- 198 էջ:

1981

950. ԱՔԷԼԵԱՆ Զ. Տէր Զօր: (Ողբերգակ դիւցազներգութիւն ձօնուած դարուս առաջին ցեղասպանութեան 1915-1918).- Լոս Անճելըս, 1981.- 109 էջ, ցեղասպ. քարտեզ. նկ.:

Բովանդ.՝ Հայոց մեծ եղեռնը; Յառաջաբան /Արամ Օրջանեան:

951. ԱԹԵՇԵԱՆ Զ. Յուշեր եւ ականասեսի վկայութիւններ զուլումներու աշխարհէն.- Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա.- 1981.- 275 էջ:

Բովանդ.՝ Զօն /Համբարձում Խ. Աթէշեան; Համբարձում Խ. Աթէշեան; Յառաջաբան; Դեմքեր. Ժիրայր Պօյաճեան; Ամբաստանութիւն ընդդէմ Մուրատի; Զէթունի դեպքը եւ Ապահի ու Շահէնի Հաճըն գալը; Գրիգոր Զօհրապի եւ Վարդգէս Մէրենկիւլեանի աքսորն ու սպանութիւնը; Դրուագ մը Զօրավար Անդրանիկի կեանքէն; Անաստաս Սիկոյեան; Յարութիւն Ծ. Վրդ. Սուշեան; Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան; Յարգանքի տուրք մը ի պատիւ Պրն. Եղուարդ Սարտիկեանի; Դրուագ մը Պրն. Կարապետ Գլուխեանի կեանքէն; Խաչիկ Համբարձում Աթէշեան; Յօդուածներ. Հայ ազգութեան գոյատեւման երաշխիքը եւ հայրենիք ու սփիւռք բարեկամութեան կամուրջը; Պատմական. Ակնարկ մը Կիլիկիոյ Հայոց Պատմութեան; Յուշեր Կիլիկիայէն; Հայոց Կիլիկիա մուտքը եւ Հաճընի համառօտ պատմութիւնը; Հաճըն հայաշէն քաղաքը; Հաճնոյ շրջակայ հայ գիւղերու պատմութիւնը; Զէթուն-Հաճըն; Հաճըն 1914-1915; Հաճըն 1915-ի մեծ եղեռնը; Մեծ եղեռնը 1915; Մեծ եղեռնը 1915-1916; Հաճըն 1918 զինադադար; Ռումլուի անմահ զաւակներու յիշատակին; Յարգանքի տուրք մը:

952. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ Ա. Պատմութիւն ռամկավար ազատական կուսակցութեան Ամերիկայի արեւմտեան շրջանակի: Նուիրուած ռամկավար եւ վերակազմեալ Հնչակեան (Ազատական) կուսակցութեանց միութեան 60-րդ տարեդարձին. Պոլիս, 1921, հոկտեմբերի 1 Գալիֆորնիա, 1981, հոկտեմբերի 1.- Լոս Անճելըս, Գալիֆ., 1981 (Տպ. «Նոր օր»-ի.- 199 էջ:

953. ԳԱԼՇՈՅԱՆ Մ. Մարութա սարի անպերը: Պատմվածքներ.- Ե.: Սովետ. գրող, 1981.- 308 էջ:

Բովանդ.՝ Ես հին ու նոր օրեր...; Կանչը; Քեռի Թորոսը; Ներսէն; Դավոն; Ծովասարի Օհանը; Փողփուչ Մելոն; Թաթոն; Զեռնքաշ Հերոն; Աղորիք; Գինարք Ծաղիկ; Պատրանք; Խութեցի Ափրեն; Շուկան; Միայնակ Ծառը; Դաշտապահը; Մեղապարտը; Մուշ քաղաքի վերին թաղի տղան; Մամփրե արքան; Կապույտ աշխարհ /Ստեփան Թոփչյան:

954. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Ո՞ր է ելքը... խմբագրականներու շարք «Լոս Անճելըս թայմզ» թերթին յօդուածին առիթով /Հրատ. Հայ Ազգ. հիմնադրամի.- Գահիրէ, 1981.- 180 էջ:

Բովանդ.՝ Հայութիւնը եւ իր ցաւերը (որպէս յառաջաբան); Ո՞վ է հայը; Մայրենին բանալին է հայրենիքին; Հայ ժողովուրդին առաքինութիւններն ու թերութիւնները; «Դժուար բան է հայ ըլլալը»; Մեծ եղեռնը; «Ամբաղձալի օտարականներ»; Վրէժխնդրութիւն; Ամօթի զգացումը; Բաղտատութիւնը հրեաներուն հետ; Հայրենաթողները; Միասնականութիւն; «Առանց հայրենիքի տառապանք է, աստուած վկայ»; Հայ եւ թուրք յարաբերութիւնները; Ահաբեկչութիւն; Լաւկանութեամբ դատ չի լուծուիր; Ազգային ավանդութիւնները որպէս ազգապահպանման միջոց; Վերադարձ դէպի հայութիւն; Հայապահպանում-Վասն ինչի՞:

955. ԹՈՐԳՈՍՅԱՆ Ծ. Ալեծութ սրտեր: Պատմվածքներ.- Ե.: Սովետ. գրող., 1981.- 376 էջ:

Բովանդ.՝ Հերոսամարտ; Լեռնաշխարհի արծիւը; Գաղթը; Քաջարի գորականը; Լաչակս գլխիդ; Հարազատ լարեր; Մայր առուն:

956. ԼՈՒՍԱՐՉԱԿ հանրային մեր ներկայ կեանքին վրայ: Գրքոյկ Ա.: Հայկական դատին լուծումը /Խմբ. Ս. Հովիւեան.- Պէյրուս, 1981.- 124 էջ:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան; Բաց նամակ տարագիր իմ հայ եղբայրներուս եւ քույրերուս, որ ի սփիւռս աշխարհի /Ս. Յովհիւեան; Հայկական դատի մասին /Արեգ Տիրազան; Տարօրինակ... բայց իրաւ, մեծ անակնկալը; Սրտագին կոչը /Ս. Յովհիւեան; Նախաքայլը Հայկական դատին բարուք լուծման; Թուրքին հասկցնել իր լեզուով /Յ.Ա. Մինասեան; Դիւանագիտութեան ճամբով; Թուրքերէն մի խօսիր: Յիշէ, Սէյ միլիոնը /Ս.Հ.; Շնորհք Պատրիարքին կոչը արտասահմանի հայութեան; Արդարութեան տուրքը Հայկական դատին:

957. ԿՈՒՆԵԱՆ Բ. Ինքնակենսագրական վէպ հայ մը աշխարհի վրայ զմայելի աշխարհ մը կը փլի: Պատմութիւններ, դէմքեր իրանահայութեան հետ; Ամբողջական երկեր: Գ. հատոր.- Լոս Անճելէս, 1981.- 473 էջ

Բովանդ.՝ Համօ Օհանջանեան; Ռուբէնը:

958. ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ: Հտ. VI. Հայաստանը 1870-1917 թվականներին: /Հտ. Խմբ. Ծ.Պ. Աղայան (Պատ. Խմբ.), Խ.Հ. Բարսեղյան և ուրիշներ.- Ե.: Հայկակ. ՍՍՀ Գիտութ. Ակադեմ. հրատարակչություն, 1981.- 1050 էջ:

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Գլուխ երրորդ. 1877-1878 թթ. Ռուս-թուրքական պատերազմը և հայկական հարցը. Արևելյան ճգնաժամը: 1877, 1878թթ. Ռուս-թուրքական պատերազմը և հայերը; Հայկական հարցը Սան-Ստեֆանոյի կոնֆերանսում և Բեռլինի կոնգրեսում; Հայկական Հարցը և միջազգային դիվանագիտությունը; Գլուխ չորրորդ. Ազգային ազատագրական շարժումները 1870-1880-ական թվականներին; Գլուխ յոթերորդ. Ազգային-Ազատագրական շարժումները XX դարի 90-ական թվականներին. Թուրքական կառավարության հայափախած քաղաքականությունը և ժողովրդական ելույթները 90-ական թվականների սկզբներին; Սասունի 1894թ. հերոսամարտը; Չեյթունի 1895թ. ապստամբությունը; Վանի 1896թ. ինքնապաշտպանությունը; Հայկական ջարդերը և մեծ տերությունների քաղաքականությունը; Գլուխ տասնչորսերորդ. Արևմտյան Հայաստանը 1908-1914 թվականներին. 1908թ. երիտթուրքական հեղաշրջումը և արևմտահայության վիճակը; Ազգային-ազատագրական և սոցիալական շարժումներն Արևմտյան Հայաստանում երիտթուրքերի կառավարման տարիներին; Գլուխ տասնհինգերորդ. Հայաստանն առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին. Հայերի մասնակցությունը պատերազմին և կամավորական շարժումը; Արևմտահայերի զանգվածային ջարդն ու տեղահանությունը; Միջազգային դիվանագիտությունը և հայկական հարցը պատերազմի տարիներին; Բաժին Գ. Հայկական գաղթավայրերը; Գլուխ տասնյոթերորդ. Լուսաստանի հայկական գաղթավայրերը; Հայկական գաղթավայրերը 1870-1917թթ.; Գլուխ տասնութերորդ. Եվրոպայի և ամերիկայի հայկական գաղթավայրերը; Գլուխ տասնիններորդ. Ասիայի և Աֆրիկայի հայկական գաղթավայրերը:

959. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ Մ. Փակուած վարագոյրի առջեւ: Դէմքեր.- Նյու Յորք, Ոսկեդար.- 1981.- 331 էջ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբանի փոխարէն՝ Արամ; Անդրանիկ եւ ապտակները; Ռուբէն; Կոմս-Վահան Փափազեան; Համօ եւ Ռուբինա Օհանջանեաններ; Նիկոլ Աղբալեան; Լեւոն Շանթ; Աւետիք Իսահակեան; Վահան Նաւասարդեան; Սիմոն Վրացեան; Շաւարշ Միսաքեան; Լիպարիտ Նազարեան; Գարեգին Նժդեհ; Եղիշէ Պաւլաւունի; Ռէն-Ռուբէն Վարդանեան; Վազգեն Շուշանեան; Պետրոս Աղամեան; Սիրանոյշ; Ազնիւ Հրաչեայ; Յովհաննէս Զարիֆեան; Յովհաննէս Աբէլեան; Արշալիր-Աշօ-Շահխաթունի; Վարդան Աճնեան; Ռուբիկ Թերլէմէզեան; Մ. Մարութեանի ցարդ տպագրած գործերը; Չտպագրած գործերը; Կարմիր սուլթանը. Դրամա չորս արար; Երկիրն է կանչում; Դրամա չորս արար; Նրանք երգելով մեռան. Դրամատիկական էտիլոյ մէկ արար; Տեսութիւններ թատրոնի և արւեստի մասին, ինչպէս նաև Մագրութ Մէթրիօ կեղծ անուն տակ գրած երգիծական կտորներ; Ծանօթութիւն. Յօդածներ է գրել հետեւեալ կեղծանունների տակ. Մագ-Բութ Մէթրիօ; Մար; Վան; Բոռ; Մ. Բերդեան; Մ. Տոսպեան; Տարանտուլ, Արթուր և այլն; Թատերերգութեան է վերածել հետեւեալ գործերը. Խաչագողներ. Բաֆֆի. Խաչագողների յիշատակարան վեպից, թատերագրեց Մ. Մարութեան; Դաւիթ Բէկ. Բաֆֆիի համանուն վեպից, թատերագրեց Մ. Մարութեան:

960. ՄՍՐԷԱՆ Զ. Սկրտիչ Մսըրլեանի ազգային քաղաքական գործունէութիւնը.- Պէյրութ, 1981 (Տպ. Արագ).- 437 էջ:

Բովանդ.՝ Կենսագրական գիծեր; Սկրտիչ Մսըրլեանի կեանքին սկզբնական շրջանը; Գաղափարական ուղին; Հայ Ազգային հիմնադրամի հիմնումը; Սկրտիչ Մսըրլեանի գործունէութիւնը Տանն Կիլիկիոյ Ազգ. կեդր. վարչութենէն ներս; Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան 1941-ի Ապարդիւն եւ 1943-ի յաջողակ կաթողիկոսական ընտրութիւնները; Տասնամեակ մը Հ.Բ.Ը.Մ.ի ծառայութիւն (1936-1946); Լիբանանի Ազգ. համագումարը եւ հայերը; Զօր. Սփիրդի Շահեկան Տեղեկագիրը լիբանանահայոց մասին; «Սասունցի Դաւիթ» հրասայլային զօրասիւնի հանգանակութիւնը; Հայկական դատին ի նպաստ; «Ամի» գրական ամսագիրին հիմնումը; Թէքեան Մշակ. Միութեան հիմնադրութիւնը; Սկրտիչ Մսըրլեանի կատարած

նուիրատուութիւնները; Պաղեստինի աղետէն (1948) մինչեւ իր մահը (1979); Յաւելուած; Ցանկ Անձնանուններու; Տեղանուններու եւ յատուկ անուններու:

961. ՄԱՐԻԵԱՆ Զ. Նացի Գերմանիոյ եւ փան-թուրականականներու ծրագիրները Կովկասի մէջ (1941թ.).-Պէյրուս, 1981 (Տպ. Ալթափրէս).- 120 էջ (Առանձնատիպ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս»ի թ. հատորէն /հմբ. Երուանդ Զ. Քասունի):

962. ՇԱՐԻԿԵԱՆ 3. (ԱՏՈՄ). Մեր հաւատամքը.- Պէյրուս, 1981 (Տպ. Համազգայինի Վահէ Սէթեան).- 93 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Յարութիւն Շահրիկեան /Ս. Վրացեան; Երկու խօսք; Յառաջաբանի փոխարէն; Փոթորիկէն յետոյ նոր լուսաբանութիւններ; Ազգութիւն կամ Ազգային հաւաքական անհատականութիւնները (միութիւն թէ լուծում). խտրականութիւններու պատմական հիմքը; «Օսմանցի» ծագումն ու բովանդակութիւնը; Վիժումը; Նոր շրջան; Իթթիհատը-Սայթաքումներ; Ազգային գաղափարը; Մենատիրութեան, շովինիզմի, միլիտարիզմի քաղաքականութիւնը եւ զտուող Ազգայնական ծգտումները; Որո՞նք եղած են Ազգային գաղափարի ներկայացուցիչները; Ազգային գաղափարի զտումը; Մեր իտէալը; Վերջաբան:

1982

963. ԱԶԻԶԵԱՆ Մ. Յուշապատում.- Լոս Անճելէս.- 1982.- 132 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Յուշագրական պատմութիւնը /Շնորհունի; Նոր անակնկալներու դէմ յանդիման; Արիւնոտ դէպքեր; Երեք զինուորներ փախուստ տալով կը հասնին գիւղ; Գաղթ Արմաշի օճախէն; Դէպի Պարսկաստան; Երկու ամիս Աղբակի մէջ; Երկու տարի Սալմաստի մէջ; Տասնեւեկերորդ ամիս Վանի մէջ; ճամբու շեղում Դէպի Պարսկաստան; Երկու ամիս Սալմաստի մէջ; Երկու ամիս Ուրմիոյ մէջ; Ուրմիէն դէպի Համատան; Երկու տարի Պազուպայի մէջ; Մէկ տարի Նահր Էլ-Էօմարի մէջ; Տասնըջորս տարի Մուսուլի մէջ; Երեսուն երեք տարի Պաղտատի մէջ; Պաղտատի մէջ մասնակցութիւնս «Կ. Խաչ»-ի միութեան; Կազմակերպուական; Քիչ մը պատմութիւն եւ վերջին խօսք:

964. ԱՂԱՅԱՆ Ծ. Հոկտեմբերը և հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը /հմբ. Մ.Ն. Մանուկյան.-Ե.: Երեւանի համալս. հրատ. Վերնախորագ.՝ Երևանի պետ. համալս. հրատ. - 1982.- 416 էջ:

Բովանդ.՝ Մուտք; Գլուխ առաջին. Հոկտեմբերյան հեղափոխության լույսի ներքո: Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը փետրվարյան բուրժուադեմոկրատական հեղափոխությունից հետո; Մեծ հոկտեմբերը և հայ ժողովուրդը; Գլուխ երկրորդ. Հայ ժողովրդի պաշտպանական մարտերը թուրքական ագրեսիայի դէմ (1918թ.): Քաղաքական ուժերը և ռազմական իրավիճակը; Էրզրումի դիմադրական մարտերը; Գլուխ երրորդ. Հերոսական մարտեր արևելյան Հայաստանի պաշտպանության համար: Ռազմական ուժերի դասավորությունը և Անդրանիկի զորամասի մարտերը Լոռիւն պաշտպանելու համար; Սարտարապատի համաժողովրդական հերոսամարտերը; Բաշ-Ապարանի մարտերը; Դարաքիլիսայի դիմադրական մարտերը; Բաթումի «հաշտությունը» և Հայաստանը; Գլուխ չորրորդ. Հայկական «հարվածող» զորամասի հերոսամարտերը: Անդրանիկը մերժեց Բաթումի դաշնագիրը; Վանի գաղթականության փրկության մարտերում; Բաքվի կոմունան և ազատագրական պայքարը: Սովետական կարգերի հայտարարումը Նախիջևանում; Պաշտպանական մարտեր Ձանգեզուրում; Դրվագները հայ մարտիկների հերոսապատման; Գլուխ հինգերորդ. Թուրք ջադարանների հայաջինջ քաղաքականությունը և իմպերիալիզմը: Ազատագրական պայքարը Կիլիկիայում; Սևրի պայմանագրի հետևանքները; Արդար դատաստանի համար; 1920թ. Թուրքական նոր սպանող Հայաստանում; Գլուխ վեցերորդ. Սովետական կարգերի հաղթանակը Հայաստանում; Վերջաբան; Հղումների և ծանոթագրությունների ցանկ; Անձնանունների ցանկ:

965. ԲԱՅՐԱՄՅԱՆ Լ. Արևմտյան Հայաստանը անգլիական իմպերիալիզմի պլաններում XIX դարի վերջին քառորդում.- Ե.: Հայաստան, 1982.- 290 էջ:

Բովանդ.՝ Գլուխ I. Արևմտյան Հայաստանի տնտեսական ու քաղաքական դրությունը 1870-1890 թվականներին; Գլուխ II. Անգլիական իմպերիալիզմի տնտեսական և ռազմաստրատեգիական շահերը Թուրքիայում և Արևմտյան Հայաստանում XIX դարի վերջին. Անգլիական իմպերիալիզմի ռազմաստրատեգիական և տնտեսական շահերը Արևմտյան Հայաստանում; Գլուխ III. Անգլիական և հայկական հարցը

1870-ական թվականներին; Գլուխ IV. Անգլիական և Հայկական հարցը Բեռլինի կոնգրեսից հետո; Գլուխ V. Իմպերիալիստական Անգլիան և Հայկական հարցը 1890-ական թվականներին:

966. ԳԱԼՈՅԱՆ Գ. Պատմության քառուղիներում: Ազատագրված ժողովրդի վերածնունդը.- Ե.: Հայաստան, 1982.- 462 էջ, ամփոփ, ռուս և անգլ. ինգլ. լեզ.:

Բովանդակ.՝ Ներածություն; Գլուխ I. Գոյատևման համար մղված դարավոր պայքարում; Հայ ժողովրդի կազմավորումը (ամփոփ ակնարկ վերջին տասնամյակներում արժարժված տեսակետների); Հերոսական մաքառումների արահետներով; Թուրք-պարսկական դարավոր տիրապետությունը թոթափելու համար մղված պայքարը; Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանի կազմի մեջ մտնելու առաջադիմական հետևանքները; Գլուխ II. Հայաստանը իմպերիալիզմի և պրոլետարական հեղափոխությունների դարաշրջանում. Հայ ժողովրդի մեծ ողբերգությունը; Գլուխ III. Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ հեղափոխության հաղթանակը: Հայ ժողովուրդը վերածնման արշալույսին. Հոկտեմբերյան հեղափոխության հաղթանակը և հայ ժողովրդի ազգային ինքնորոշման հարցը; Հայաստանի բուրժուական հանրապետության ստեղծման ներքին և արտաքին պայմանները; Հայաստանը ԱՄՆ-ի և Անտանտի իմպերիալիստական պլաններում; Գլուխ IV. Միջազգային իմպերիալիզմի գաղութային քաղաքականության և դաշնակցության տիրապետության տապալումը: Հայ ժողովրդի ազգային ու սոցիալական ազատագրումը. Դասակարգային ներքին կռիվը Հայաստանում; Իմպերիալիզմի նոր դավերը: Քեմալական Թուրքիայի ագրեսիան; Սովետական իշխանության հաստատումը Հայաստանում: Անտանտի իմպերիալիստների և քեմալական Թուրքիայի պլանների ծախողումը; Սովետական Ռուսաստանի դերը Անդրկովկասի սովետական հանրապետությունների միջազգային դիրքերի ամրապնդման գործում; Գլուխ V. Սովետական ժողովուրդների եղբայրական մեծ ընտանիքում. Անդրֆեդերացիայի և ՍՍՀՄ-ի ստեղծումը: Ազգային հարցի լուծումը Անդրկովկասում:

967. ՋԱՐԵԱՆ Կ. Տատրագոմի հարսը: [Պոեմ] Պէյրուք, Հրատ. Ոսկեդար, 1982 (Տպ. Ատլաս).- 80 էջ:

Բովանդակ.՝ Յովանը գնում է զինուոր; Ֆեդայիները; Սանան; Մահը:

968. «ՋԱՐԹՕՆՔ» բացառիկ. Նուիրուած՝ Ռամկավար ազատական կուսակցութեան ամբողջական միութեան 60-ամեակին.- Պէյրուք, 1982.- Մայիս.- 138 էջ:

Բովանդակ.՝ Ռակ-ը իսպաս հայութեան ու հայրենիքին; Դաւանանք եւ ուղեգիծ; Ռամկավար ազատական կուսակցութեան; Գործնական ու Ռամկավար-ազատական մտածողութեան անշեղ ուղին. Ռ.Ա. կուսակցութեան ամբողջական միութեան 60-ամեակին առթիւ /Բարունակ Թովմասեան; ՌԱԿ-ի նուիրական դաւանանքը՝ հայրենասիրությունը (հատուածներ՝ «Պատմութիւն Ռ.Ա.Կ.-ի Ամերիկայի Արեւմտ. շրջանակի նորատունկ գործէն» /Անդրանիկ Անդրեասեան; Բիւրեղացած ողջամտութիւնը հայ սփիւռքին /Վահէ-Վահեան; Առաջին վաթսուամեակ /Յակոբ Գույումճեան; Կապոյտ դրօշին ներքէւ /Նազարէթ Թօփալեան; Ազգային անհրաժեշտութիւն է ՌԱԿ-ի ներկայութիւնը սփիւռքահայ կեանքի մէջ /Պարոյր Աշուղեան; Յաղթական վաթսունմեկ /Երուանդ Պապայեան; Ռամկավար ազատական կուսակցութեան վաթսունամեակին առիթով /Յովհաննէս Թապագեան; Մեր նորագույն պատմութեան շունչը՝ ՌԱԿ-ը /Փանոս Թիթիգեան; Վսեմ գաղափարի ու ոգիի մեծ ճանապարհորդը /Արամ Սեփեթեան; Յառաջադրութիւններ ՌԱԿ-ի վաթսունամեակին առթիւ /Սարգիս Սինասեան; 60-ամեակով երիտասարդացած Ռ.Ա.կուսակցութիւնը /Օհան Պոտրումեան; Ողջոյն ՌԱԿ-ի 60-ամեակին; ՌԱԿ-ը եւ իր երիտասարդութիւնը /Յովսիկ Էօրտեքեան; Ազգային մտահոգութիւններ. Մեր գոյամարտը /Հայկ Նազաշեան; Ռամկավար Ազատական մամուլը. ՌԱԿ-ի մամուլը երէկ եւ այսօր՝ հայ կեանքի մէջ; Ռամկավար Ազատական մամուլը այսօր /Ժիրայր Դանիէլեան; Էջեր Ռակ-ի պատմութենէն. Ռակ-ը բաղկացնող կուսակցութիւններ; Հայ ժողովրդական կուսակցութիւն /Ջաւեն Գ. Գրիգորեան; Սահմանադրականի իմաստը /Գրիգոր Գրիգորեան; Ռամկավար եւ Ազատական կուսակցութիւններու միութիւնը /Վաչէ Ղազարեան; ՌԱԿ-ի յեղափոխական ժառանգութենէն; Վանի փոքրիկ զինագործարանը; Ռամկավար օդային տորմիլը (վավերագիր); Ռակ-ի դէմքերէն. Յուշեր Վահան Թէքեանէն /Կարապետ Ն. Փափագեան; Փանոս Թերլեմեզեան. Մարդը, յեղափոխականը, նկարիչը, հայրենասէրը /Անդրանիկ Տաքեսեան; Իմ ճանաչած առաջին ռամկավար գործիչը պրն. Համազասպ /Յովհաննէս Ջառիկեան; Վսեմ ձգտումներու ախոյեանը՝ Միքայէլ Նաթանեան /Պէտրիս Դաւիթեան; «Գալտարի Վանի մէջ» (Գեթտամ Ահարոնեանի յիշատակին) /Յակոբ Պօղոսեան; Յուշի Ծուէն մը /Թորոս Թորանեան:

969. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ Ջ. Երիտթուրքերը պատմության Դատաստանի առաջ (19-րդ դարի 90-ական թթ.-1914թ.): Գիրք առաջին.- Ե.: Հայաստան, 1982.- 360 էջ.- Ամփոփ, ռուս և անգլ. լեզ.:

Բովանդակ.՝ Նախաբան; Գլուխ առաջին. Թուրքական դժնի իրականությունը XIX դարի 90-ական թվականներին; Գլուխ երկրորդ. Եվրոպական դիվանագիտությունը և հայկական հարցը XIX դ. 90-ական թվականներին; Գլուխ երրորդ. Երիտթուրքական շարժման խանձարուրդ (XIX դարի ավարտ- XX դարի

սկիզբ); Գլուխ չորրորդ. Երիտթուրքերը պետական իշխանության գլուխ (1908-1914թթ.); Գլուխ հինգերորդ. Արևմտահայությունը երիտթուրքերի կրոնի տակ (1908-1914թթ.); Գլուխ վեցերորդ. Երիտթուրքական ռեժիմը և հայ ազգային կուսակցությունների գործելակերպը:

970. ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ Մ. Հայ ժողովրդի նոր պատմության էջերից.- Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիա պատմության ինստիտուտ.- Ե.: Հայկակ. ՍՍՀ ԳԱ հրատ. 1982.- 405 էջ:

Բովանդ. 1912 թվականի հայրենական պատերզմը և հայ ժողովուրդը; Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին; Ձեյթունի 1862 թվականի ապստամբությունը; Մղձավանջից դեպի վերածնություն (Մեծ եղեռնի 60-ամյակի առթիվ); Ժողովրդական հերոսը (Ձորավար Անդրանիկի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ); Պրոֆեսոր Լեոյի պատմագիտական ժառանգությունը; Հրապարակումներ. Դավիթ-Բեկի ապստամբության արձագանքները Վասպուրականում և հարևան գավառներում; Նյութեր հայկական կոտորածների մասին; Ծանոթագրություններ; Անվանացանկ:

971. ՆԻԻԹԵՐ Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութեան համար:

Հտ. Դ. /Հրատ. պատ. և խմբագր. Հրաչ Տասնապետեան.- Հրատ. Հ.Յ. Դաշնակցութեան, Բեյրութ, Լիբանան, 1982 (Տպ. Համազգայինի Վահէ Սէթեան).- 384 էջ:

Բովանդ. Հ. Յ. Դաշնակցութեան չորրորդ ընդհանուր ժողովի թղթածրարեն, Ա. (Ներածական); Լիազորագրեր, յարակից նամակներ եւ դիւանական թուղթեր: Լիազորագիր Արամի; Վանի պատգամաւոր Սալմանի նամակը Արամին; Գէորգ Զաւուշի նամակը Անդրանիկին եւ Սուրատին; Գէորգ Զաւուշի նամակը Արեւելեան Բիւրոյին; Բ. Կազմակերպական շրջաններ եւ մարմիններ: I. Լեռնապարի շրջան; II. Դուրան բարձրավանդակ (Տարօն-Սասուն); III. Արեւմտեան Բիւրօ; IV. Պալքանեան շրջան; V. Հիւսիսային Ամերիկա; VI. Ցուցական մարմին VII. Շամի շրջան (Վասպուրական); VIII. Վրէժի կենդրոնական կոմիտէութիւն; IX. Հ. Յ. Դ. Ուսանողական միութիւններ; X. Ապառաժի շրջան; XI. Այգեստանի կենդրոնական կոմիտէութիւն; XII. Ժլատի շրջան (Հյուսիսային Կովկաս); XIII. Նալանդի կենդրոնական կոմիտէութիւն (Նոր Նախիջեւանի շրջան); Ցուցակ անձնանունների; Ցուցակ տեղանուններու:

972. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ Ս. Հայերը Լիբանանի մէջ: Հանրագիտարան լիբանանահայ գաղութի:

Հտ. Ա. Բ. Տպագրութիւն: Պատկերազարդ պատմութիւն լիբանանահայ գաղութի՝ հնագոյն դարերէն մինչև Ա. ընդհանուր պատերազմի վերջաւորութիւնը.- Պէյրութ, 1982 (Տպ. Համազգայինի Վահէ Սէթեան).- 499 էջ, նկ.:

Բովանդ. Նամակներ երեք յարանուանութեանց կրօնական պետերէն; Հրատարակչական յանձնախումբին խօսքը; Պրն. Սիսակ Վարժապետեանի մասին; Արաբերէն յառաջաբան; Կոմս Ֆիլիպ տը Թառազգիին նամակը (Ֆրանս.) Հեղինակին խօսքը; Առաջին մաս. Ա. շրջան. Հնագոյն դարերէն մինչև 1700; Ա. գլուխ. Համառօտ տեսութիւն անցեալին դէպի Սուրիա և Լիբանան եկած հայ գաղթականութեանց; Բ. գլուխ. Պէյրութ նախապատմական շրջանէն մինչեւ մերօրերը; Երկրորդ մաս. Բ. շրջան. 1700-1895; Ներածական; Ա. գլուխ. Դեմքեր և գերդաստաններ; Բ. գլուխ. Վայրեր; Երրորդ մաս. Գ. շրջան. 1895-1918; Ներածական; Ա. գլուխ. Անձեր եւ ընտանիքներ (Ըստ այբուբենական ցանկի); Բ.գլուխ. Ազգային կեանք, Կազմակերպութիւններ եւն.; Յաւելուած. Ա. Ցանկ հայ կաթողիկէ համայնքի ընտանիքներ 1839-1900; Բ. Ցանկ Պէյրութի հայ Առաքելական համայնքի ընտանիք 1863-1907; Զ. Ցանկ Անտիպ ցանկ Ձմառի Վանքի ձեռագիրներուն; Է. Նամակներ եւ այլն; Տեղեկագիր «Հայերը Լիբանանի մէջ». գիրքի հատ. յանձ.; Ցանկ նիւթոց (անուններ և վայրեր); Արաբերէն ցանկ գրքին մէջ յիշուած կարեւոր արաբերէն երկերու:

973. ՎԵՋԻՐԵԱՆ Յ. Կեանքիս մատեանը.- Փարիզ, 1982.- 661 էջ, նկ.:

Բովանդ. Յառաջաբան /Բիւզանդ Վաղինակ (Հրաչեայ Տէր-Բարսեղեան); Առաջին մաս. Դիմադրական շարժումը; Ազգային ճակատ; Երկրորդ մաս. Այց հայրենիքին եւ ուխտագնացութիւն նոր Կեսարիոյ 10-ամեակին առթիւ; Լաս-ի մահուան 30-րդ տարեդարձը; Երրորդ մաս. Դիմադրական ճակատի յաղթական ճանապարհով. Սարտարապատ /Չարուիի Արզուեան; Մանուշեանի եւ իր ընկերներուն /Տ. Ոսկերիչեան; Դիմադրական հերոսների յուշարձան; /Կ. Շաշկով; Յանուն հպարտութեան /Յ. Ճ. Սիրունի; Նոր եղեռներգութիւն [Զափածո] /Յակոբ Գույումճեան; Ես չեմ մոռնար: [Զափածո] /Եղուարդ Աղամեան:

974. ԳԱՆՇՈՅԱՆ Ս. Ձորի Սիրուն [Վեպ, պատմագրութ.] /Կազմեց. Ա.Ա. Ղափլանյան.- Ե.: Սովետ գրող, 1983.- 501 էջ:

975. ԳԱՆԳՐՈՒՆԻ Յ. Հայ յեղափոխութիւնը Օսմանեան բռնատիրութեան դէմ (1890-1910): Բ. Տպագրութիւն.- Պէյրութ, 1983.- 415 էջ:

Բովանդ. Մաս Ա. Երկու խոսք; Սուտք; Գլ. Ա. Միջազգային կացութիւնը եւ 6 մեծերու դիրքորոշումները 1890-ական թուականներուն; Գլ. Բ. Հայ յեղափոխութեան ազատագրական պայքարը; Գլ. Գ. Հայ ազատագրական պայքարի ընթացքը; Օսմանեան բռնատիրութեան օրով; Գլ. Դ. Հայ քաղաքական հոսանքները; Գլ. Ե. Հայ յեղափոխական շարժումները; Գլ. Շ. Հայ եւ օտար վկայութիւններ Օսմանեան բռնակալութեան եւ հայ ազատագրական պայքարի մասին; Գլ. Է. Կուսակցական ներքին տարակարծութիւններ; Գլ.Ը. Օսմանեան բռնատիրութեան դէմ հայ ազատագրական պայքարի գնահատման հարցի շուրջ; Մաս Բ. Հայ յեղափոխութիւնը իթիհատի բռնատիրութեան շրջանին; Սուտք. միջազգային քաղաքական կացութիւնը (1907-1914), Գլ. Ա. Իթիհատի քաղաքական դիմագիծը; Գլ. Բ. Իթիհատի դիմագիծը սահմանադրութեան շրջանին; Գլ. Գ. Իթիհատը եւ բանթուրքիզմը: 1909ի Կիլիկիոյ հայոց աղէտին շուրջ; Գլ. Դ. Իթիհատը եւ հայ քաղաքական միտքը; Գլ. Ե. Իթիհատի դէմ պայքարը Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ; Գլ. Շ. Թուրք պատմաբաններուն խոսքը իթիհատի մասին; Գլ. Է. Ս.Դ. հնչ. կուս.-ը եւ իթիհատը:

976. ԵԱՓՈՒՃԵԱՆ Ա. Նանսէն եւ հայ գաղթականութեան հայրենադարձութեան հարցը: Ըստ անտիպ փաստաթուղթերու.- Կահիրէ: Հրատ. Հայ ազգ. հիմնադրամի, 1983.- 279 էջ:

Բովանդ. Նանսէնեան փաստաթղթերուն յայտնաբերման պատմութիւնը; Նանսէնի ճիգերը հայ գաղթականները Ս. Հայաստան փոխադրելու համար; Ազգերու ընկերակցութեան անդամ երկիրներուն մասնակցութիւնը Նանսէնեան ծրագրին; Անգլիոյ թշնամական կեցուածքը հայ ժողովուրդին հանդէպ; Գալուստ Գիւլպենկեանի կեցուածքը; Արեւմտահայ գաղթականութիւնը Սովետական Ռուսաստան փոխադրելու առաջարկ մը:

977. ԵՂԵՆԱՊԱՏՈՒՄ: Հոդվածների ժողովածու /Հավաքեց և կազմեց՝ Գ. Խանենց.- Թեհրան: Ի.Ա.Ս.Ա. հրատ., 1983.- 189 էջ, նկ.:

Բովանդ. Մեծ եղեռնը. մեր պահանջները և պայքարի միջոցները; Հայ դատի լուծման համար համախմբվենք մայր Հայրենիքի շուրջ; Ռեքվիեմ /Կ. Ղափլան; Արեւմտահայերի եւ վիճակը Օսմանյան կայսրության և երիտթուրքերի իշխանության տարիներին; Ավելորդը-պատմվածք /Դ. Դեմիրճյան; Հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանության պայքարը /Գ. Ստեփանյան; Հայկական էքսիզներ: Հատված 3-րդ գրքից /Կ. Պետրոսյան; Ծիծեռնակաբերդ-բանաստեղծութ. /Հ. Հրանտ; Պատմության հիշողություններ /Պ. Ջեյթունցյան; 1915-բանաստեղծութ. /Գ.Խանենց; Ապրիլ-բանաստեղծութ. /Պ. Քաջբերունի; Հիշողության առեվանգիչները /Գ.Ա. Հարությունով. Գ.Բ. Եպիսկոպոսով; Պատմության փաստեր /Ջ. Կիրակոսյան; Երգիչը-պատմվածք /Ստ. Չորյան; Տեր-Չոր-բանաստեղծութ. /Գ.Էմին; Մեծ եղեռնի զոհ գրողները /Ս. Հյուսյան; Եվ ավելացրեց Չոհրապի անունը-հատված մի դաշույն պարտեզի մեջ վեպից /Կ.Քաչա; Խեղդամահ-բանաստեղծութ. /Սիամանթո; Մոր սպասպիմը-բանաստեղծութ. /Դ. Վարուժան; Կոմիտաս; Ղողանջ աքսորի-հատված Անլուելի զանգակատուն-ից /Սևակ; Դեպի կառափնարան-բանաստեղծութ. /Գ. Սարյան; Կոմիտասի աքսորի ճամբին-բանաստեղծութ. /Գ.Էմին; Կես դար հետո-հանդիպումներ Արմենիա-ուս. շարքից /Ստ. Կուրտիկյան:

978. ԼՈՉԱՆԻ խաղաղության խորհրդածողովը.- Բէյրութ, 1983 (Տպ. «Ձարթոնք»).- 211 էջ:

Բովանդ. Օրագրութիւն Լեւոն Բաշալեանի: Միացեալ հայկ. պատուիրակութեանց գործունեութեան մասին; Տեսակցութիւն Չիչերինի հետ; Լ. Բաշալեանի եւ Գ. Նորատունկեանի նամակները; Հրաչեայ Տեր Ներսեսեանի յուշերը:

979. ԿԱՐԱՅԱՆ Ռ. Փրկութիւն [Վեպ].- Ե.: Սովետ. գրող, 1983.- 504 էջ:

980. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ Ջ. Երիտթուրքերը պատմության դատաստանի առաջ (1915-ից մինչև մեր օրերը): Գիրք 2.- Ե.: Հայաստան, 1983.- 464էջ:

Բովանդ. Երիտթուրքերն արեւմտահայութեան գենոցիդի կազմակերպիչներ; 1918թ. պանթուրքիզմը գործողության մեջ; Հայոց գենոցիդը շարունակվում է; Երիտթուրք ոճրագործները զինվորական դատա-

րանի առաջ; Օսմանյան կայսրությունը խորտակվեց; Հայաստանությունը շարունակվեց; Ընդդեմ պատմության թուրքական կեղծարարության; Թուրքիզմն այսօր:

981. ՀՐԱՏ-ՍԱՄՈՒԵԼ. Օրուան խօսքեր.- Փարիզ, 1983.- 296 էջ.- (Մատենաշար «Յառաջ» թ. 16):

Բովանդ. Չրատ-Սամուել (1891-1977) /Ժ. Միրիճեան; Տոքթ. Լեփսիուս; Քառասնամեակ մը; Ռուսիա եւ Հայկական հարցը; Նանսէն եւ հայերը; Հայաստանի սահմանները; Հերոս Ձէթուն; Թըքահայ դատը; Հայ դատը; Մոսկուա եւ Անգարա; Նարնջագույն տետրակը; Համիտեան ջարդերը եւ Եւրոպա; Հայկ. հարցը ֆրանսական խորհրդարանին առջեւ; Կապոյտ եւ դեղին տետրակները; Իզմիրի աղէտը; Ռուսիա եւ Հայկ. դատը; Հայկական լէգիոնը; Լենին եւ հայկ. հարցը; Յիսնամեակ Կարսի դաշնագրին; Էտիրնէի կախաղանները; Ջարդարարներու դատավարութիւնը; Վաթսունամեակ Մուսա լեռան յաղթապանծ դիւցազնամարտին; Կուկունեան արշաւանքը; Ապրիլ 24; Հայերը Ֆրանսիայի մէջ սկիզբէն ի վեր:

982. ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ Հ. Էջեր հայ ժողովրդի հերոսական անցյալից /Գրախոս և խմբագիր՝ Ջ. Կիրակոսյան.- Ե.: Հայաստան հրատ., 1983.- 264 էջ:

Բովանդ. Ներածություն; Ինքնապաշտպանական մարտերի նախօրյակին; Գոյամարտերը Վանի նահանգում; Շատախը և իր հերոսամարտը; Գոյամարտերը Վանի նահանգի մյուս գավառներում; Վանը պատրաստվում է գոյամարտի; Մարտական նահանջ; Շապին-Գարահիսարի հերոսամարտը; Գոյամարտերը Դուրանի գյուղերում;

ա) Հակոբ Կոտոյանի անմահ սխրանքը;

բ) Գոյամարտերը Քանի և Հավատորիկի լեռնալանջերին.

գ) Սասնա գոյամարտը; Մուսա լեռան հերոսամարտը; Եղեսիայի հերոսամարտը; Յոզղաթի հայութեան ողբերգությունն ու գոյամարտերը; Ձէթունի ողբերգությունը; Դիմադրական շարժումները այլ շրջաններում; Վերջաբան; Օգտագործված գրականության ցանկ:

983. ՊԱԼԱՊԵԱՆ Ս. Կյանքիս տաք ու պաղ օրերը (Այնթապ-Քեսապ-Հալեպ) /Դեղ. Պալապան խոճա; Խմբ. բժ. թ. Թորանյան.- Հալեպ, 1983 (Տպ. Շարք).- 215 էջ, 1թ. դիմանկ., 1 ծալ. թ. տոհմածառի նկ.:

Բովանդ. Ա. Համաշխարհային պատերազմը; Կոտորածի առաջին գոյժը; Այնթապի տարագրությունը; Ռերֆայի հայոց ջարդարարը Այնթապի մէջ; Դեպի Տեր-Ջօր; Հայ կամավորներ; Թըքական դաւադրութիւն; Ֆրանսացիք հայ կամաւորներու հանդէպ; Ֆրանքլին Պուլոն վաճառեց Կիլիկիան; Փրկարար քաղաքը՝ Հալեպ:

984. ՊԱՏՐԻԿ Ա. Պատմագիրք յուշամատեան Սեբաստիոյ եւ Գաւառի հայութեան: Հ. Բ. =BADRIK ARAKEL. History of the armenians of Sebastia and neighboring villages volume /Կազմեց Առաքել Ն. Պատրիկ.- Նիւ Պատրիկ.- Նիւ ճըրզի, 1983 (Տպ. Ռոզգիր).- 686 էջ :

Բովանդ. Պատմագրքի Բ. Հատորի մեկենաս Պր. Յարութիւն Ակինեան; Ձօն Ակինեան գերդաստանի յիշատակին; Պատմագրքի Բ. հատորի մեկենաս Պր. Յարութիւն Ակինեանի համատօտ կենսագրականը; Բ. հատորի հրատարակման առթիւ; Մաս Ա. Նոր յուշապատումներ Սեբաստիոյ եղեռնի վերաբերյալ; Մաս Բ. Սեբաստիան յետընթացադրի; Մաս Գ. Ազգագրական նշմարներ; Մաս Դ. Սեբաստիոյ գիւղաշխարհը; Մաս Ե. Սեբաստիոյ հայրենակցական միութիւնները; Մաս Ջ. Սեբաստիոյ եւ գաւառի գրչութեան կեդրոնները; Յաւելումօք:

985. ԶԱՎԱՐԵԱՆ Ս. /Մահուան եօթանասունամեակին առթիւ/:

Հտ. Ա. /Խմբ. Հրաչ Տասնապետեան.- Լիբանան: Հրատ. Հ. Յ. դաշնակցութեան, 1983 (Համազգային Վահէ Սեթեան տպարան).- 742 էջ:

986. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Հ. Հայ դատի զինուորներ լաւ մտիկ ըրեք.- Լոս Անճելլոս, 1983.- 298 էջ, դիմանկ, գծանկ.:

Բովանդ. Հայ դատի ուղիով /Ն. Մամեան; Նամակ Գուրգեն Եանիկեան; Խորհրդածութիւններ՝ մեծ եղեռնի 51 ամեակի առթիւ; Հարցազրոյց Լեւոն Քէշիշեանի հետ; Հայ Դատի զինուորներ լաւ մտիկ ըրեք; «Հայ դատի թղթածրար»; Հայ դատի «Պանքան» /Ա. Վանեան; Ինչպէս պետք է հետապնդել մեր դատը; Թուրք մը անդամ՝ ՄԱԿ-ի ցեղասպանութիւնը դատապարտող յանձնախումբին; Որպէսզի Հայոց կրած ցեղասպանութիւնը ՄԱԿ-ի տոմարէն ներս մտնէ; Հեռագիր Հայ դատի զինուորներուն; Գուրգեն Եանիկեան-Նամակ Լոս Անճելլոսէն; Գուրգեն Եանիկեանի առաջին դատավարութիւնը; Հայ-քրտական դատ; Հայ

ազգային բ. Համագումար; Նոր դրամազուխ ի խնդիր հայ դատին; Հայ դատը և Կիպրոս; Դիմաստուրներ; Հարցազրույց՝ ճան Զիրքճեանի հետ; Ծանօթացեք Լինտի Աւագեանին:

1984

987. ՊԱՆԳՐՈՒՆԻ ՀՐ. Հայաստան 1918 և հայ քաղաքական միտքը.- Բեյրութ, 1984 (Տպ. Կ. Տօնիկեան եւ որդիք).- 300 էջ.- Օգտագործված աղբյուրներ էջ 297-300:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Սարտարապատէն յետոյ; Ազգերու ինքնորոշման իրավունք; Մուտրոսի դաշինքը եւ հայ դատը; Արեւմտահայ ապահովութեան խորհուրդը; Թուրքիոյ մասին; Ինքնապաշտպանութիւն հայոց 1918-ի; Ս.Դ.Հ. Կ. դիրքորոշումներ; Դիւանագիտութիւնը գրականութիւն չէ; Կովկասի դրութիւնը; Իրապաշտութիւն:

988. ԴԱՇՏԵՆՑ Խ. Ռանչպարների կանչը: /Վիպաս. հայ շինականների կյանքից /Ձեռագիրը տպագր. պատրաստեց Ա. Դաշտենցը; Առաջաբ. Խ. Աղաբաբյան; Վերջաբ. Ս. Գալշոյան.- Ե.: Սովետ գրող, 1984.- 530 էջ:

989. ԻՆՃԻԿՅԱՆ Հ. Օսմանյան կայսրության անկումը: Սոցիալ-տնտեսական ակնարկ /Գրախոս.՝ Վ. Բայբության; Խմբագիր Ջ. Կիրակոսյան.- Ե.: Հայաստան հրատ., 1984.- 335 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան; Օսմանյան ֆեոդալիզմ կամ թուրքական կարգեր կապիտալիզմը հարմարվում է; Զարգացման հետագա ուղին; Կայսրության անկումը; Եզրահանգումներ:

990. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Ա. Թուրքական ինտերվենցիան Անդրկովկաս 1918թ. և ինքնապաշտպանական կռիվները.- Ե.: ՀԱՍՀ ԳԱ հրատ., 1984.- 356 էջ.- Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկ՝ էջ 334-338:

Բովանդ.՝ Ռազմական ուժերի փոխհարաբերությունն ու տեղաբաշխումը. Կովկասյան ռազմաճակատի աշխարհագրական պայմանները; Ռուսական բանակի խմբավորումները; Ճանապարհների և այլ հաղորդակցության ուղիների, էտապային տեղամասերի պաշտպանական զորքերի և սահմանապահ ու թիկունքի պաշտպանության զորքերի տեղաբաշխումը; Բուժսանիտարական զորամասերի ու հաստատությունների տեղաբաշխումը; Փոխադարական միջոցները; Թուրքական զորքերի խմբավորումները; Ռուսական բանակի կազմալուծումն ու նահանջը. Բանակի կազմալուծման պատճառները; Բանակի զորացրման ուղղությամբ Կովկասյան ռազմաճակատի հրամանատարության միջոցառումները և ճակատի մերկացումը; Թուրքական հրամանատարության որոգայթները, խուճապի ուժեղացումը; Ռուսական էքսպեդիցիոն կորպուսի նահանջը Իրանից և անգլիացիների առաջխաղացումը; Թուրքական արշավանքի սկիզբը: Բանակի ազգայնացման պրոբլեմը և Հայկական կորպուսի ստեղծումը. Կամավորական ջոկատներից մինչև բանակային կորպուսի ստեղծումը; Իրադարձությունների ծայրաստիճան լարվածությունը ռազմաճակատում և բարձր հրամանատարության արտակարգ միջոցառումները; Հայկական առանձին բանակային կորպուսն ու նրա կազմերը; Պատմական առաքելություն: Հնարավոր էր այն կատարել թե ոչ; Հայ ժողովրդի գոյության պաշտպանության հարցերը և ռազմական տարբեր կազմակերպությունների ծրագրերում և գործունեության մեջ. «Համահայկական ռազմական լիգան»; Ռազմական կոմիսարիատները, ազգային խորհրդարանները և նրանց գործունեությունը; Թուրքական արշավանքը Հայաստան և հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանական կռիվները. Երզնկայի զինադադարը; Երզնկայի ջոկատի կռիվներն ու նահանջը; Մարտեր Երզրուի պաշտպանության համար և նրա անկումը; Հայկական կորպուսի հրամանատարության միջոցառումները Երզրումի անկումից հետո զորքերի խմբավորումների ստեղծման ու տեղաբաշխման ուղղությամբ; Սարիղամիշի անկումը; Անդրկովկասյան սեյմի դիրքորոշումը և Կարսի ողբերգությունը; Թուրքական զորքի հետագա հարձակումները Ալեքսանդրապոլ-Երևան և Ալեքսանդրապոլ-Ղարաքիլիսա ուղղությամբ Սարտարապատի և Ղարաքիլիսայի ճակատամարտերը; Սարտարապատի ճակատամարտ; Ղարաքիլիսայի ճակատամարտը; Թուրքական արշավանքը Բաքվի սովետական իշխանության դեմ և ինքնապաշտպանական կռիվները Ադրբեջանի տարածքում. Թշնամական ուժերի խմբավորումները և Բաքվի սովետական իշխանության զինված ուժերը; Բաքվի սովետական իշխանության ռազմական ստրատեգիան; Բաքվի վրա հարձակվելու թուրքական հրամանատարության պլանները; Բարբարոսությունների շարունակումը հայ բնակչության նկատմամբ; Պատերազմական գործողությունների ընթացքը հուլիսին և հետագա իրադարձությունները; Օգեստոսյան ծայրաստիճան լարված օրերը և կոմունայի զորքերի հեռոսությունները; Թուրքական հրամանատարության նոր միջոցառումները Բաքուն գրավելու համար; Թուրքերի վերջին գրոհները և Բաքվի անկումը; Գնդապետ Բիչե-

րախտվին Բաքու հրավիրելու հարցի և Բաքվի կոմունայի պարտության մի քանի պատճառների մասին. բիչերախտվի զորամասի փոխադրումը Իրանից Ադրբեջան; Կոմունայի պարտության մի քանի պատճառների մասին; Բաթումի պայմանագիրը: Ինքնապաշտպանական կոիվները Նախիջևանում և Ջանգեզուրում. Կրկին Նախիջևանում, Անդրանիկի համարձակ որոշումները; Թուրքական հարձակումը և Անդրանիկի նահանջը Ջանգեզուր; Համառ պայքար Ջանգեզուրում՝ հանուն գոյատևման:

991. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆ ԱԼ. Երկեր: հինգ հատորով: Հտ. առաջին /հմբ. կոլեգիա՝ Հ. Ռ. Սիմոնյան, Ա. Ն. Մնացականյան, Ա.Հ. Հարությունյան; Հատորը կազմ. և ծանոթագրել է Հ.Վ. Օհանյանը.- Ե.: Հայաստան հրատ., 1984.- 460 էջ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ազգային հարցի առթիվ (Ազգային հարցի լուծման մասին); Ազգային կոիվը նոր Նախիջևանում; /Ալ. Մարտունի; Ռուս լիբերալը հայկական հարցի մասին /Ալ. Մարտունի; Հայկական հարցի գործնականը /Ալ. Մարտունի; Հայկական ռեֆորմների նախագիծը /Ալ. Մարտունի; Ազգային հարցի մոտիկ անցյալից Ռուսաստանում /Ալ. Մարտունի; Դասախոսություն հայկական հարցի մասին /Ե. Յ.; Ալ. Սյանիկյանի կյանքի ու հեղափոխական գործունեության կարևոր տարեթվերը:

992. ՆԻԻԹԵՐ Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատմութեան համար: (Բ. տպագրութիւն)

Հտ. Ա. /Հրատ. և խմբագր. Հրաչ Տասնապետեան.- Բեյրութ: Հրատ. Հ. Յ. Դաշնակցութեան, 1984 Համազգային Վահէ Սէթեան տպ.- 302 էջ:

Բովանդ.՝ Նիւթեր Հ. Յ. դաշնակցութեան պատմության համար, Հ.Յ.Դ. բիւրօ; Արխիվային նիւթեր Հ.Յ. Դաշնակցութեան լեռնավայրի (Կիլիկիա), Կղզիի(Կիպրոս), Եգիպտոսի եւ Ոսկեհանքի (Իզմիր) գործունեութեանց վերաբերյալ 1806-1905; Ա. Այվազեանի նամակը Մարթինին եւ Միսաքին; Ա. Այվազեանի նամակը Ալեքսանդրիոյ ընկերներուն; Ա. Այվազեանի նամակը; Կիպրոսի ընկերներուն; Էտվարդի նամակը Մարթինին; Կ. Մարգարեանի նամակը Մարթինին; Արմեն Գարոյի նամակը Մարթինին; Արամ Օհաննեսեանի նամակը; Ամերիկայէն՝ Ա. Պետրոսեանի նամակը Մարթինին; Մար-Շիմօնի նամակը Մարթինին; Արամ Օհաննեսեանի նամակը Կիպրոսի ընկերներուն; Էդուարդի նամակը Մարթինին; Էդուարդի եւ Այվազեանի նամակը Մարթինին; Արմեն Գարոյի նամակը Մարթինին; Կ. Այվազեանի նամակը Մարթինին; «դրօշակ»-ի խմբագրութեան նամակը Կիպրոսի կամ Ալեքսանդրիոյ մարմնին; Շահեն Ֆարեստի նամակը (Հավանօրէն Մարթինին); Արմեն Գարոյի նամակը Մարին; Ալեքսանդրիայէն՝ Սեպուհի (Հրաչ Թիրեաքեան) նամակը Մարթինին; Ա-ի նամակը Մարթինին; (Հրաչ Թիրեաքեան) նամակը Մարթինին; Ա-ի նամակը Մարթինին; Ա-ի նամակը Մարթինին Գահիրէ; Էդվարդի նամակը Մարթինին; Միսաքի նամակը Մարթինին; Ա-ի նամակը Մարթինին; Արեւմտեան բիւրոյի նամակը Մարթինին; Վահանի նամակը Մարթինին; Ա-ի նամակը Մարթինին Միսաքի Գույումճեան նամակը; Ա-ի նամակը Մարթինին; 3. Գալֆայեանի նամակը; Միսաքի Կարիճ ,Առանձար նամակը Մարթինին; Ամերիկայի Կ.Կ.-ի նամակը; Էդվարդի նամակը Մարթինին; Ա.Ա. Լեւոնեանի նամակը; Ամերիկայի Կ.Կ.-նամակը; Վարդոյի նամակը Մարթինին; Ա.Ս. Լեւոնեանի նամակը; Ա.Պետրոսեանի նամակը Մարթինին; Աշոտ-Երկաթի (Ա.Ս. Լեւոնեան) նամակը Միսաքի՝ Կարիճ Առանձուր նամակը Մարթինին; Արմեն Գարոյի նամակը Միսաքի՝ Կարիճ, Առանձուր նամակը Մարթինին; Աղասերի նամակը; Արեւմտեան բիւրոյի նամակը; Էդվարդի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Աշոտ-Երկաթի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Առանձարի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Միսաքի (Առանձար, Կարիճ) նամակը; Միսաքի Նամակը; Էդվարդի նամակը; Էդվարդի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Միսաքի նամակը; Կմախք տեղեկագիր; Էդվարդի նամակը; Կարիճի՝ Առանձար նամակը; Էդվարդի նամակը; Կարիճի՝ Առանձար նամակը; Ա.Ա. Վռամեան նամակը; Կարիճի՝Առանձար նամակը; Ա.Ա. Վռամեանի նամակը; Կարիճի՝ Առանձար, նամակը; 3. Գալֆայեանի նամակը; Կարիճի՝ Առանձար, նամակը; Աշոտ-Երկաթի նամակը; Էդվարդի նամակը Աշոտ-Երկաթին; Էդվարդի նամակը՝ Մարթինին; Գալֆայեանի (Վահրամ) նամակը; Վահրամի (3. Գալֆայեան) նամակը; Կարիճի (Առանձար) նամակը; Կարիճի նամակը Մարթինին; Ա. Վռամեանի նամակը ; Ա. Վռամեանի նամակը; Ա. Վռամեանի նամակը; Ամերիկայէն նամակ Մարթինին; Աթենքէն՝ Տիգրանի նամակը Մարթինին; Ամերիկայէն՝ Հմայեակի նամակը Մարթինին; Գեղամի նամակը Մարթինին և Տիգրանին; Վահրամի (3. Գալֆայեան) նամակը; Աթենքէն՝ Սմբատի նամակը Մարթինին; Վահրամի նամակը Մարթինին; Գեղամի նամակը; Վահրամի նամակը; Տիգրանի նամակը; Տիգրանի նամակը; Սմբատի նամակը Մարթինին; 3-ի նամակը; Վրեժի (Ատրպատականի) Կ.Կ.-ի նամակը Կիլիկիոյ Կ.Կ.-ին; Պէյրութէն՝ 3-ի (Յօլան) նամակը Մարթինին; Ամերիկայէն Հմայեակի նամակը; Իզմիրի ընկերներու նամակը Լեռնավայրի պատ. Կ.Կ.-ին; Պէյրութէն՝ Ռահվերի և Յօլանի նամակը Մարթինին; Ռահվերի նամակը Մարթինին; Ա. Վռամեանի նամակը; Ռահվերի նամակը Կիլիկիոյ պատ. մարմնին; Մարսէլէն՝ Վ. Ղազարեանի նամակը; Վ. Թադոսեանի նամակը; Հմայեակի նամակը; Ա.Պ.-ի նամակը Մարթինին; Կարապետ Այվազեանի նամակը; Յօլանի նամակը՝ Ռահվերին; Միքայել Միսաքեանի նամակը; Կարապետ Այվազեանի նամակը; Արտաւազդի նամակը Մարթինին; Միքայել Միսաքեանի նամակը; Արամի նամակը; Ամերիկայէն՝ Դաւիթի նամակը; Իզմիրէն՝ Վ. Էտկարի նամակը; Ալեքսանդրիայէն՝ Թափառիկի նամակը; Յուցական մարմնի նամակը; Էտկարի (Կ. Այվազեան) նամակը; Էտկարի նամակը Մարթինին; Քրիստափորի նամակը Մարթինին; Քրիստափորի նամակը Մարթինին; Վ. Ղազարեանի նամակը; Արեւմտեան բիւրոյի նամակը; Արտաւազդ Հանըմեանի նամակը; Յաւելուած Մարթինի թղթածրարին: Ռեղդեալ դաշ-

նակցական ընկերներու; Մ. Վերածինի թուղթերը 1920-22; Կիլիկիոյ Կ. Կոմիտէի նամակը Սիսի կոմիտէին; Գրիգոր Ազիրեանի յանձնարարական նամակը՝ Միսաք Ազիրեանին; Տեղեկատուութիւնք; Պոլսէն՝ Լ. Սօգեանի նամակը Մ. Վերածինին; Երուանդ Պուլտուքեանի նամակը; Կարապետ Չաւուշի կոչը; Ե. Պզտիկեանի նամակը; Ժամկոչեանի նամակը Վերածինին; Վահրամի նամակը; Գ. Մարգարեանի նամակը; Վահան Արամեանի նամակը; Զալըպճեանի նամակը; (հաշուական); Գ. Մարգարեանի նամակը; Գրիգորի երկտողը; Զալըպճեանի երկտողը; Կիլիկիոյ Կ. Կոմիտէի նամակը; Վերածինի նամակը Մերսինի զին. կառավարիչին; Զայկի նամակը Վերածինին; Ստացագիր; Կիլիկիոյ Կ. Կոմիտէի նամակը; Արմեն Գարոյի նամակը Մ. Վերածինին; Արմեն Գարոյի նամակը; Յաւելուած Մ. Վերածինի թղթածրարաին; Շրջաբերական թ. 5; Փաստաթղթեր Պոլսոյ շրջանի յեղափոխական-կուսակցական գործունեութիւնէն 1890-1914: «Հնչակ»-ի թռուցիկ թերթ՝ Գում-Գաբուի ցոյցին առթիւ; Մահափործ Աշըգեան պատրիարքին դէմ; Գարեգին Խաժակի յօդուածը Աշըգեանի դէպքին առիթով; 3. Եուսուֆեանի նամակը «Դրօշակ»-ին; Մաքսուտ Սիմոն պէյի տեռորը; Եուսուֆեանի նամակը «Դրօշակ»-ին; Լրտես Արտաշեսի ահաբեկումը; Ապրիլ 3-ի ցոյցը Բերայի գերեզմանոցին մէջ; Մայիս 11-ի ժողովրդական ցոյցը; Ոստիկանապետ Զաճի Տիգրանի ահաբեկումը; Պոլսոյ Կ.Կ.-ի ազդը; Վիրաբոյժ Թիւրքմէնի պի ահաբեկումը; Պոլսոյ Կ. Կոմիտէի բաց նամակը «Հնչակ»-ի խմբագրութեան; Մատնիչ Սամբրէի ահաբեկումը; Թռուցիկ թերթ Դ. Պոլսի կեդրոնական կոմիտէին, թ. 1, 2; Ահաբեկիչների կոչը; Ահաբեկչական գործողություններ; Պոլսէն նամակ՝ «Դրօշակ»-ին; Պոլսի կ.կ.-ի թռուցիկ թերթը (թ. 9) երկու ահաբեկիչների կախաղան բարձրացման առթիւ; Նոր կախաղաններ; Մատնիչ Յովհաննեսի տեռորը և ահաբեկիչ Մարտիրոս Բապուճեանի մահը; «Պանք Օթոման» եւ Սամաթիա; Պոլսոյ կեդր. կոմիտէի շրջաբերականները; Պոլսոյ կ.կ.-ի ազդարարագիրը՝ Երու. պական պետութեանց դեսպաններուն; «Դրօշակ»-ի ազդը; Ահաբեկչական նոր գործողություններ Պոլսոյ մէջ; Պոլսոյ կեդր. կոմիտէի նոր յայտարարագիրը; Զաւենի (Յակոբ Գարակէոզեան) հերոսական մահը; Ահաբեկում; Պոլսոյ եւ Իզմիրի ռմբային ծրագիրները; Ահաբեկում; Դ. Պոլսոյ պատ. մարմնի յայտարարութիւնը՝ Օսմանեան սահմանադրութեան առթիւ; Դ. Պոլսոյ պատ. մարմնի 30 յուլիս 1908-ի շրջաբերականը; Դ. Պոլսոյ պատ. մարմնի յայտարարութիւնը; Պատասխանատու մարմնի նախագահուշացումը; Դ. Պոլսոյ պաշտօնական պահանջները՝ սահմանադրական Թուրքիոյ կառավարութեան; Սիջկուսակցական որոշումներ; Սիջկուսակցական որոշումներ; Սիջկուսակցական համերաշխութեան ժողովի որոշումներէն; Զրապարակային դասախոսութեանց յայտագիր; Ինքնապաշտպանութեան կեդր. կոմիտէի շրջաբերականը (1913 սեպտ. 1) «օգնենք Սասունին» յանձնախումբի թռուցիկը; Սիջկուսակցական համերաշխութիւն; Պոլսոյ կեդր. կոմիտէի շրջաբերականը (1914, մարտ 26); Վիշապի (Պոլսոյ շրջան) 2. շրջանային ժողովը (1914); Ստեփան Եսայեանի թուղթերը 1908-1919; Իզմիրէն՝ Պ. Բաբազեանի նամակը Ստ. Եսայեանին; Զալըպճեան՝ Արշակի նամակը Ստ. Եսայեանին; Տօթ. Սուրեն Նշանեանի նամակը; Գարա. հալլըտեն նամակ Ստ. Եսայեանին; Ատանայէն՝ Արշակի նամակը Ստ. Եսայեանին; Ստեփան Եսայեանի նամակը Դ. Պոլսոյ պատասխանատու մարմնին; Դ. Պոլսոյ պատասխանատու մարմնի նամակը; տօթ. Սուրեն 3. Նշանեանի երկտողը; Ստ. Եսայեանի նամակը Պոլսոյ պատ. մարմնին; Պոլսոյ պատ. մարմնի նամակը; Ստ. Եսայեանի պատասխանը; Պոլսոյ պատ. մարմնի նամակը; Ստ. Եսայեանի նամակը Պոլսոյ պատ. մարմնին; Արշակի նամակը Ստ. Եսայեանին; Պոլսոյ պատ. մարմնի նամակը Կեսարիոյ նորակազմ կոմիտէին; Պատ. մարմնի նամակը Ստ. Եսայեանին; Բժիշկ Խաչիկ Տօվլէթեանի նամակը; Բժ. Խաչիկ Տօվլէթեանի երկտողը; Պոլսոյ պատ. մարմնի նամակը Կեսարիոյ կոմիտէին; Վազգենի նամակը Ստ. Եսայեանին; Բժ. Խաչիկ Տօվլէթեանի նամակը; Պատ. կոմիտէի նամակը Ստ. Եսայեանին; Բժ. Խաչիկ Տօվլէթեանի նամակը; Բժ. Խ. Տօվլէթեանի նամակը; Պողազլեանէն Սուրեն 3. Նշանեանի նամակը Կեսարիոյ կոմիտէին; Ստ. Եսայեանի նամակը Պոլսոյ պատ. մարմնին; Պ. Կիւմիւշեանի նամակը Ստ. Եսայեանին; սեւ բլուրի (Սեբաստիոյ) Կ. կոմիտէի նամակը Կեսարիոյ կոմիտէին; Վ.Ս. Քիւրքեանի նամակը Ստ. Եսայեանին; Գահիրէն՝ Ստ. Եսայեանի նամակը Ռուբեն Զարդարեանին; Մերսինէն՝ Գ.Կ. Ելանճեանի նամակը Ստ. Եսայեանին; Գ.Կ. Ելանճեանի նամակը; Զամազասպի նամակը Ստ. Եսայեանին; Տրապիզոնէն՝ Արտաւազդ Զանընեանի նամակը Ստ. Եսայեանին; Փարիզէն՝ նամակ Ստ. Եսայեանին; Յաւելուած Ստ. Եսայեանի թղթածրարաին; Տիգրան Եղուպեանի թուղթերը եւ արխիվային այլ թուղթեր 1907-1921; Բարսեղ Շահպազի բացիկը; Բարսեղ Շահպազի նամակը Տիգրան Եղուպեանին; Մ. Նորատունկեանի նամակը Տիգրան Եղուպեանին; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի կոմիտէի կոչը; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի կոմիտէի բացատրական կոչը; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի կոմիտէի բաց նամակը՝ ուղղուած Պողոս Նուպար փաշային; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի կոմիտէի կոչը Եգիպտահայ հասարակութեան; Աղեքսանդրիոյ ընկերական ընդհ. ժողովի դիւանին գիրը՝ Տ. Եղուպեանին; Ստ. Եսայեանի նամակը; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի կոմիտէի նամակը Տ. Եղուպեանին; Զայկ Բաթաբանեանի նամակը Տիգրան Եղուպեանին; Զայկ Բաթաբանեանի նամակը; Գարեգինի նամակը Տ. Եղուպեանին; Ատանայէն նամակ Տ. Եղուպեանին; Նամակ և հարցարան; Դ. Բաթաբանեանի նամակը; Անդրանիկի նամակը Տ. Եղուպեանին; Դ. Բաթաբանեանի երկտողը; Գարեգին Տիւրկերեանի նամակը; Գ. Տիւրկերեանի նամակը; Եգիպտոսի շրջ. ժողովի դիւանին պաշտօնագիրը; Աղեքսանդրիոյ կոմիտէի պաշտօնագիրը; Դ. Պոլսոյ Եգիպտոսի Ա. գաւառական ժողովի դիւանին պաշտօնագիրը; Այլ պաշտօնագիր; Ամերիկայէն ենթակոմիտէի նամակը Տ. Եղուպեանին; Վահան Նաւասարդեանի նամակը Տ. Եղուպեանին; Եգիպտոսի շրջ. ժողովի դիւանին պաշտօնագիրը; Ընդհանուր յաւելուած:

993. ՆՈՐԱՇԽԱՐՅԱՆ Լ. Ձեյթունը 1914-1921թթ. (Հուլիս).- Ե.: ՀՍՍՀ ԳԱ, 1984.- 272 էջ.- Վերնախոր.՝ ՀՍՍՀ ԳԱ, պատմ. ինստ.:

994. ՊԱՂՏԻԿԵԱՆ Գ. Տարագրի մը ճամբան: (Հավելում) և Քեմախի պատմությունը.- Լոս Անջելես, 1984.-416 էջ:

Բովանդ. Պատմական արձանագրություններ Քեմախի: Վիճակագիր Կամախի հայաբնակ գիւղերու: Հայուն զինուորագրութիւնը: 1914-ի ամառը, իր չարագուշակ նշաններով: Թուրքիա պատերազմ կը յայտարարէ: Մեր գիւղին տեղահանութիւնը՝ մայիս 27: Ծրագիր մը իր դժուարութիւններով: Ռուսական ճակատի ճարձատումը եւ մուհաճիրներու վերադարձը: Զինադադարը և Կարմիր վանքը: Տեսակցութիւն Սեբաստացի Յովնանի հետ Սողոմոն Թեիլերեանի միջոցաւ: Պատերազմը իր հետեւանքներով: Բազա-ռիճներուն գոյամարտը:

995. ՍԵՎԱՆ ՍԵՎԱՂԱ. Ռողոսթո, Ռողոսթո: Վեպ /Բուլղ. թարգմ. Մ. Թերզյանը: Երկու խոսք՝ Վարդգես Պետրոսյան:- Ե.: Սովետ գրող, 1984.- 204 էջ:

996. ՎԵՐՅԵԼ ՖՐԱՆՅ. Մուսա տաղի քառասուն օրերը /Թարգմ. տօքթ. Բ. Փափագեան: Յառաջաբան՝ Գարեգին Բ. կաթողիկոս.- Անթիլիաս, 1984.- 374 էջ:

997. ՎԵՐՅԵԼ ՖՐԱՆՅ. Մուսա տաղի քառասուն օրերը:
Հտ. երկրորդ. տկարներու կռիւը /Թարգմ. տօքթ. Բ. Փափագեան.- Անթիլիաս, 1984.- 267 էջ:

998. ՓԱՅՏԵ գղալին պատմությունը: /Գրի առաւ ու խմբագրեց՝ բժիշկ Թորոս Թորանեան.- Պէյրութ, 1984 (Տպ. «Թեյնոփրես մոտեռն»).- 96 էջ:

Բովանդ. Կը Պատմէ առաջին վկան՝ /Յարութիւն Գույումճեան: Կը պատմէ երկրորդ վկան՝ Զաւէն Սէրայտարեան: Կը պատմէ երրորդ վկան՝ Գէորգ Թիւֆէնքճեան: Կը պատմէ չորրորդ վկան՝ Գրիգոր Տէտեան:

1985

999. ԱՐԱԼՅԱՆ Ն. Կապույտ Երզնկա: Պատմվածքներ.- Ե.: Սովետ. գրող, 1985.- 188 էջ, 16 նկ.:

1000. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Ա. Փլուզում և վերածնունդ: Վեպ երեք հատորով.- Բոստոն, 1985 (Տպ.«Պայքար»).- 368 էջ:

Հտ. 2. Գերեզման եւ յարութիւն: Վեպ մեծ եղեռնի շրջանէն:

Բովանդ. Հայ ոստանի մը մահը: Դեպի մահուան անապատը: Եփրատի հոսանքէն վար: Հալեպ, մեկնակետ դեպի վախճան: «մուհաճիր»-ը կարիքէն Տէր-Զօր: Տէր-էլ-Զօր.- Մահաճան: Քիւրտերու հովանիէն մինչեւ Ալեքսանդրապոլ: Հայրենի հողին վրայ:

1001. ԹԵՈԴԻԿ. Գողգոթա հայ հոգեւորականութեան եւ իր հօտին աղետալի 1915 տարիւն /Խմբ. Ա. Գալաճեան.- Նիւ-Եորք, 1985.- 572 էջ:

Բովանդ. Վան: Ուրմիա և Սալմաստ: Բաղէշ: Սեբաստիա: Կարին: Խարբերդ: Տիգրանակերտ: Պրուսա: Գասթեմոսի եւ շրջակայք: Զմիւռնիա եւ շրջակայք: Տրապիզոն: Ատանա: Ցանկեր: Հոգեւորականներ: Տեղանուններ: Եւ բնակչութեան թիւ: ընդհանուր թիւ արեւմտահայութեան: Զարդարարներ:

1002. ԹԵՈԴԻԿ. «Ազգը չէ մեռած. եւ անհմար է որ մեռնի»: Բանտի եւ աքսորի տարիներ /Երած. խօսքով Գարեգին Բ. կաթողիկեսի.- Անթիլիաս-Լիբանան, 1985 (Տպ. կաթողիկոսութեան հայոց Կիլիկիոյ).- 176 էջ:

Բովանդ. Թեոդիկ՝ վկայ հայկական մեծ եղեռնին: Յետադարձ ակնարկ: Բանտի եւ աքսորի տարիներ: Այլ վկայութիւններ: Ծերմակ եւ կարմիր տոհմը: Ապրիլ տասնմեկ 1915: Գրիգոր Զօհրապ: Աքսորի մեջ աքսոր եւ մահէն դեպի կեանք: Միգամածներ հայ հորիզոնէն: «Կռունկ»: Շաւարշանի շուշաններ: Սօր սէր:

Սուրբ Աստուածածին; Վարդավառ; «Այսօր-Դաս»; Մահագրություն; Այց հայրենի Աւերակաց; «Տարե-դարձը»; Հայաստան; Հայ վերածնունդ; Հայ ազգը Ամանորի սեմին վրայ:

1003. ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐՈՒ մնայուն ատեան. Հայկական ցեղասպանութեան յատկա-ցուած նիստ. Ապրիլ 13-16, 1984, Փարիզ: Վճիռ.- Քենպրիճ: Հրատ. Զօրեան հիմնարկ, 1985.- 35 էջ:

Բովանդ. ժողովուրդներու մնայուն ատեանի Հայկական ցեղասպանութեան յատկացուած նստա-շրջանի դատակազմը (13-16 ապրիլ, 1984, Փարիզ): Իրողութիւնները: Պատմական ներածութիւն; Ցեղա-սպանութիւնը; Փաստերը; Թրքական թեզերը; Իրավական գետիներ: Հայ ժողովուրդի իրավունքներուն մասին; Հայ ժողովուրդի ցեղասպանութեան ամբաստանութիւնը; Ցեղասպանութեան հետեւանքները:

1004. 1915-1985: Մեծ եղեռնի Եօթանասունամեակի ոգեկոչումներուն.- Սոմերեալ, 1985.- 32 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ. Մեր խօսքը /ՀՀԴ Գանադայի կեդրոնական կոմիտե; Պիտի իյնաս [Բանաստեղծութիւն] /Վա-հան Թեքեան; Հայկական ցեղասպանութիւնը (1915-1923); Նահատակներ; Քննական մօտեցումով /Կ. Սա-սունի; Նազարեթ Պերպերեան; Հերոսապատում; Դաւաճաններու ճակատագիրը; Արդարահատոյցը; Քաղա-քական աշխատանքներ; Երբ չի մնում ելք ու ճար...; Հայ դատը՝ այսօր /Հ.Յ.Դ. 22-րդ ընդհանուր ժողով; Ելէք միանանք /«Եռածայն պատարագ»-ի վերջին մասը, Պարոյր Սեւակ:

1005. ՀԱՐԻԻՐԱՍԵԱԿ Արմենական կուսակցութեան կազմութեան. 1885-1985.- Փարիզ, 1985.- 27 էջ:

Բովանդ. Սկրտիչ Խրիմեան (հայրիկ) (1820 Վան-1907 Վաղարշապատ); Սկրտիչ Փորթուգալեան (1848 Պոլիս-1921 Մարսէլ); Սկրտիչ Աւետիսեան (Թերլեմեզեան) (1864 Վան-1896 Վան); Սեպուհ (Երուանդ Քեօտեան) (1882 Արաբկիր-1908 Վան); Արտակ Դարբինեան (1878 Վան-1950 փարիզ); Արմենակ Եկարեան (1870 Վան-1925 Գահիիլ); Շիկահեր (Գրիգոր Պեօգիկեան) (1865 Վան-1943 Թեհրան); Փանոս Թերլե-մեզեան (1865 Վան-1941 Երևան); Յովհաննէս Գուլօղլեան (1860 Վան-1915 Էջմիածին); Սիքայել Նա-թանեան (1867 Վան-1954 Պէյրութ):

1006. ՂԱԶԱՐԵԱՆ Վ. Արմենական կուսակցութիւնը: (Ակնարկներ).- Բեյրութ: Հրատ. ՈԱԿ-ի Լիբանանաի քարոզչական յանձնախումբին, 1985.- 65 էջ:

Բովանդ. Կուսակցութեան հիմնադրութիւնը; Ծրագիր, նպատակ եւ գործելակերպ; Արմենականու-թիւնը կը վերածի ռամկավարութեան:

1007. ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ Հ. Հայրենիք-սփյուռք առնչությունները և հայրենադարձու-թյունը (1920-1980թթ.)- Եւ. Երև. Համալս. հրատ.-1985.- 476 էջ:

Բովանդ. Գլ. առաջին. Ժամանակակից սփյուռքի առաջացումը և նրա կողմնորոշումը դեպի Սովետ. Հայաստան; Գլ. երկրորդ. Առաջին ձեռնարկումները գաղթականության հարցի լուծման ուղղությամբ; Գլ. երրորդ. Սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը 1921-1936թթ.; Գլ. չորրորդ. Հայ գաղթականության հարցը Ազգերի լիգայում և Նանսենյան ծրագիրը; Գլ. վեցերորդ. Սփյուռքահայերի զանգվածային հայրե-նադարձությունը 1946-1948 /1949 թթ.:

1008. ՆԻԹԵՐ Հ.Յ. Դաշնակցութեան պատմութեան համար: (Բ. տպագրութիւն յաւելուածով):

Հտ. Բ. /Հրատ. և խմբագր. Հրաչ Տասնապետեան.- Բեյրութ: Հրատ. Հ.Յ. դաշնակցու-թեան, 1985 (Համազգային Վահէ Սէթեան տպ.)- 395 էջ:

Բովանդ. Ներածական; Ա.: Հ.Յ. Դաշնակցութեան հիմնադիր եւ առաջին ընդհանուր ժողովները; Հ.Յ.Դ. Անդրանիկ կոչ յայտարարութիւնը (մանիֆեստ); Յայտարարութիւն; Հրաւեր Ա. ընդհ. ժողովի հայ յեղափոխականներին; Ծրագիր Հ.Յ. դաշնակցութեան (1892); Բ.: 1895-98 արեւելեան ռայոնական ժողովները եւ յարակից փաստաթուղթեր; 1895-ի «Ընդհանուր» ռայոնական ժողովը; Հ.Յ.Դ. Երեւանի Ա. ռայոն. ժողովի որոշումները; Վասպուրականի Կ.Կ-ի նամակը Թաւրիզի բիրոյին; Գաղտնի շրջաբերական; Զինուորական խորհուրդ; 1896-97ի Հ.Յ.Դ. «Ընդհանուր» ռայոն. ժողովը; Վասպուրականի կեդր. կոմիտէի կարծիքները ընդհ. ժողովի մասին; Արձանագրութիւն Հ.Յ.Դ. (Կովկասեան մարմիններու) 1897-98 տարեկան շրջանական ժողովի; Գ.: Հ.Յ.Դ. երկրորդ ընդհանուր ժողովը; Ժողովի նախապատրաստութիւնն ու ընթացքը ժողովի կազմը եւ որոշումները; Նիստերուն ամփոփ եւ կրճատ ատենագրութիւնը; Յաւելուած: Բիրոյի 1895 տարուն Ա. կիսամեակի հաշուետախտակը; Ատրպատականի Կ.Կ.-ի 1896ի Ա. կիսամեակի հաշուեցոյցը; Արարատեան կոմիտէի 1897ի հաշուեցոյցը; Գէորգ Ծ. վրդ. Նալպանտեանի (ընծայր) նամա-

կը; Միսաքի (Առանձար, Կարիճ) նամակը; 3. Ճանկիւլեանի նամակը; Նիկոսիոյ կոմիտէի նամակը; Արամ Մանուկեանի (Մանուկեան) բողոքագիրը՝ Վարդ-Պատրիկի գործունեութեան մասին; 3. Թաղետեսանի բողոքի գիրը; Կարէնի եւ Շահէնի բողոքը; Դ.: 1899-1903 տարիները; Արեւելեան բիւրոյի ժողով; Արամ Յակոբեանի (Կարէն) պատասխանները Ս. Վրացեանի հարցումներու; Շրջաբերական 3.3.7. կոմիտէներուն; Կոչ կովկասահայերին; Ոչ-ռուսահպատակ հայերուն; Ե.3.3. Դ. Երրորդ ընդհանուր ժողովը; Արձանագրութիւն երրորդ ընդհ. ժողովի; Կազմակերպական շրջաններու տեղեկագրեր: Տեղեկագիր Ատրպատականի 4. կոմիտէի հնգամեայ գործունեութեան; Հնգամեայ տեղեկագիր Ոսկեհանքի շրջանի մասին; Տեղեկագիր Պալքանեան շարժանի կազմակերպութեան; Տեղեկագիր Եւրոպական պրոպագանդի մասին; Հիւսիսակերտի 3.3.7. ուսանողութեան տեղեկագիրը; Տեղեկագիր Ամերիկայի շրջանի; Այլ փաստաթուղթեր: 3.3.7. 1904 տարուն նախահաշիւը; Յուշագիր Սասնոյ ապստամբութեան առթիւ; «Կոնական դաշնակցութիւն»; Լիազորագրեր եւ նամակներ: Ատրպատականի 4.4.-ի նամակը; Բարձրաձանդակի պատ. Մարմնի լիազորագիր-նամակը; Պալքանի 4.4.-ի վկայագիրը; Եվրոպայի 3. 3.7. ուսանողական միութեան վկայագիրը; Հովիտի 4. 4.-ի լիազորագիրը; Ատանայի (Բազէ) 4. 4.-ի լիազորագիրը; Բժ. Կիլիկեանի երկու նամակները; Ոսկեհանքի առժամեայ մարմնի գրութիւնը; Վճիռներու գործադիր յանձնախումբի նամակը՝ Ատրպատականի 4. կոմիտէին; կոմսի նամակը՝ Վահէն; Իշխանի նամակը՝ Վահէն; Սերգէյի եւ Մալխասի նամակը; Մելիքի (Եուսուֆեան) նամակը; Մելիքի նամակը; Մելիքի նամակը; Մելիքի նամակը; Պ. Շատիկեանի նամակը; 4. Պիոնեանի նամակը; Նախկին պատրիարք Իզմիրլեանի նամակները; Ներսէս վրդ. Խարախանեանի նամակը՝ ընդհ. ժողովին; 2. 1904-1905 տարիները եւ դաշնակցութեան կովկասեան գործունեութիւնը: Ալեքսանդրապոլի ժողովը եւ յարակից փաստաթուղթեր: Ալեքսանդրապոլի ժողովը; Նամակ Սուլէն; Սասունի կռիւ; Բագրեւանդի կռիւ; Կովկասեան մարմիններու 1904թ. ժողովները; 1904 ապրիլ-մայիս ռայոն. ժողովը; 1904 յուլիսի ռայոն. արտակարգ ժողովը; 1904 սեպտ. ռայոն. արտակարգ ժողովը; Արեւմտեան բիւրոյի շրջաբերականը; Յաւելուածական շրջաբերական; 3.3.7. արեւելեան մարմիններու 1904 դեկտ.-ի կ-րդ ռայոն. ժողովը; Չորրորդ շրջանային ժողովի որոշումների արձանագրութիւնը; Ռայոն. ժողով 1904թ.; Հայ բանուորներին; Շրջաբերական նամակ; 3.3.7. խորհուրդի ժողովը եւ կովկասեան նախագիծը; 3.3.7. խորհուրդ; 1905թ. խորհուրդը; Կովկասեան նախագիծը; Բիւրոներու 1905 օգոստ. շրջաբերականը; 1905 նոյեմբ. Կովկասեան ռայոն. ժողովը; 1905-ի 3.3.7. Կովկասեան ռայոն ժողովը; Ռեզոլուցիոյ Կովկասի եւ Ռուսաստանի գործունեութեան համար; Յաւելուած 1: Եկեղեցական կալուածներու վերադարձը եւ 3.3.7. Ոսկանապատի 4.4.-ի շրջաբերականը; 1905 յունիսի Քարի ժողովը; 1906 փետր. զինուորական խորհրդակցութիւնը; Յաւելուած 2: Շրջաբերական; յաւելուած 3: Վարդանի եւ Սաքոյի զեկուցումից Վիեննայի ընդհ. ժողովին; Արեւմտ. բիւրոյի տեղեկագրից; Սուլթանի մահափորձը եւ Իզմիրը; Պոլսոյ մահափորձը; Է. 3.3.7. արեւելեան մարմիններու 1906 մարտ-ապրիլ ռայոնական ժողովը; Հայ յեղ. դաշնակցութեան ռայոն. ժողովի արձանագրութիւնները; Ը. Ցարական լրտեսական սպասարկութեան՝ «Օխրանա» յի արխիվները 3.3.դաշնակցութեան մասին: Ակնարկ կովկասեան յեղափոխական կուսակցութիւնների վրայ; 1 հայ յեղափոխական դաշնակցութիւն; Ռոստոմի նամակը անիշխանական դէկանոզին; Վալիտովսկիի նամակը դէկանոզին; Թիֆլիսէն նամակ Պերլին; ընկ. Կնո-Գնունիի նամակը Միքայել Գասպարեանին, ժնեւ; ընկ. Ս. Վարանդեանի մասին; Ընկ. Ա. Ահարոնեանի մասին; Ընկ. Գերասիմ Բալայեանի մասին; Իբրեւ վերջաբան; Ցուցակ կուսակցական տեղանուններու; Ցուցակ բ. հատորին մէջ յիշատակուած կուսակցական կարեւոր մարմիններու; Ցուցակ բ. հատորի անձնանուններու: Յաւելուած բ. տպագրութեան: 3.3.7.երկրորդ ընդհանուր ժողովին ուղղուած տեղեկագիրներ: 3.3.7. երկրորդ ընդհ. ժողովին Աղեքսանդրիոյ եւ Գահիրէի տեղեկագիրը; Կիլիկիոյ գործիչներու տեղեկագիրը 3.3. դաշնակցութեան երկրորդ ընդհ. ժողովին; Տեղեկագիր Ոսկեհանքի կոմիտէի [1897-98թթ.] «Կամք»-ի ժողովին վերաբերեալ նիւթեր: Մարթին Մուրատեանի տեղեկագիրը «Կամք»-ի ժողովին; Արշակ Վռամեանի նամակը «Կամք»-ի ժողովին; Ատենագրութիւն 3.3. դաշնակցութեան կամքը ներկայացնող մարմնի; Լիազորագիր; Ազդարարագիր; Յայտարարութիւն; 1904-ի կովկասեան ռայոնական ժողովներու արձանագրութիւններ: Արձանագրութիւն 1904 մայիսի արեւելեան շրջանի ռայոն. ժողովի; Արձանագրութիւն արեւելեան շրջանի արտակարգ ռայոն. ժողովի (1904 յուլիս) Արձանագրութիւն արեւելեան շրջանի արտակարգ ռայոն. ժողովի (1904 սեպտ.); Բիւրոներու շրջաբերականներ; Շրջաբերական արեւմտեան բիւրոյի; Շրջաբերական արեւելեան բիւրոյի; Շրջաբերական արեւմտեան բիւրոյի; Շրջաբերական արեւելեան բիւրոյի; Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան մարմիններին; Գաղտնի նամակ 3.3. դաշնակցութեան կեդրոնական կոմիտէներին:

1009. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ 3. Ռուբէն Սեւակ եւ «Փրցուելիք ուղեղներ» (Նահատակ բանաստեղծ Ռ.Սեւակ: Ծննդ. 100-ամյակին առթիւ).- Փարիզ, 1985.- 159 էջ, նկարներ:

1010. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Հ. Սասունի պատմություն: [1750-1918] /Խմբ.՝ Ա. Համբարյան.- Ե.: Հայաստան, 1985.- 360 էջ:

Բովանդ.՝ Սասունի լեռնականների պայքարը թուրքական բռնակալության դեմ 1878-1894 թվականներին; 1895-1896թթ. հայկական կոտորածները, Սասունի 1904թ. ինքնապաշտպանությունը; Առաջին համաշխարհային պատերազմը (1914-1918թթ.), Մուշի և Սասունի 1915թ. հերոսամարտերը:

1011. ՎԵՐՖԵԼ ՖՐԱՆՑ. Մուսա տաղի քառասուն օրերը: Հտ. երրորդ. Անկում, փրկութիւն եւ անկում /Թարգմ. տորթ. Բ. Փափագեան. Անթիլիաս, 1985.- 327 էջ:

1012. ՏԱՄԱՏԵԱՆ Մ. Իմ յուշերէս /Խմբ. և ծանօթագրեց Վաչէ Ղազարեան.- Բեյրութ: Հրատ. Ռամկ. ազատ. կուսակցութեան Պէյրութի Սիիրան Տամատեան ակումբին, 1985.- 191 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ներածութիւն; Իմ յուշերէս; Նախաբան; Գլ. Ա.. Հայ հեղափոխական ծագումը նախակուսակցական շրջան; Գլ. Բ. Կուսակցութիւններու ծնունդը և անոնց ձևափոխութիւնները; Տամատեանին լուստեսած յուշերուն շարունակութիւնը; Յաւելուած: Արփիարեանի սպանութիւնը; Օգոստ. 4-ի և 5-ի դեպքերը Կիլիկիոյ մէջ:

1013. ՏԱՍՆԱՄԵԱՅ ԽՈՅԱՆՔ: Շրջաբերականներ, ճառեր, հարցազրոյցներ, հանդիպումներ, մամլոյ ասուլիսներ.- [Ա.տ.]: Հրատ. Հայաստանի ազատագր. հայ գաղտնի բանակի, 1985.- 547 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի քաղաքական ուղեգիծը; Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի եւ ընկեր Յակոբ Յակոբեանի առաջին հարցազրոյցը, 10 յուլիս 1978: «Հայաստան» թիւ 10-11, 1981; Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի առաջին մամլոյ ասուլիսը, Պէյրութ, Լիբանան, 9 նոյեմբ. 1978: «Հայաստան» թ. 10-11, 1981; Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի եւ ք.ա. կուսակցութեան հայ եւ քիւրտ մամլոյ ասուլիսը. Սայտա, Լիբանան, 6 ապրիլ 1980; Միացեալ յայտարարութիւն /Հ.Ա.Հ.Գ. բանակ, քուրտիստանի աշխատաւորական կուսակցութիւն; Հարցազրոյց՝ ընկեր Յակոբ Յակոբեանի եւ «Փանորմա»-ի միջեւ, 1980: «Հայաստան» թ. 0, 1980; Հարցազրոյց՝ ընկեր Սիիրան Սիիրանեանի եւ զուիցերիացի թղթակցուհիի մը միջեւ; «Հայաստան», թ. 8-9, 1981; Առկախուած հարցազրոյց ընկեր Յակոբ Յակոբեանի եւ զուիցերիական թերթի մը միջեւ, 6 փետր. 1981: «Հայաստան», թ. 12-13, 1981; Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի Շահան Նաթալի խմբակի մամլոյ ասուլիսը, Պէյրութ, Լիբանան մարտ 1981: «Հայաստան» թ. 8-9, 1981; Ընկեր Վահրամ Վահրամեան, «Լիբանանահայութեան ծայն» ռատիոժամ, 24 յուլիս, 1981: «Հայաստան» թ. 14-15, 1981; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան, «Արաբական յեղափոխութեան ծայն» ռատիոկայան, 25 յուլիս, 1981: «Հայաստան», թ. 14-15, 1981; Հարցազրոյց՝ ընկեր Մուրատ Արմենեանի եւ Ջուիցերիայի լրագրողի մը միջեւ, 28 յուլիս, 1981: «Հայաստան», թ. 14-15, 1981; Ընկեր Յակոբ Յակոբեան, «Քօրիէր տէլ թիճինօ», 4 օգոստ. 1981: «Հայաստան», թ. 14-15, 1981; Հարցազրոյց՝ Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի ղեկավարներէն մեկուն եւ «Ալ-սաուր»-ի միջեւ, թ. 200, 8 օգոստ. 1981: «Հայաստան», թ. 14-15, 1981; Վան գործողութիւն-Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի մամլոյ ասուլիսը. Պէյրութ, Լիբանան, 26 սեպտ. 1981: «Հայաստան», թ. 16, 1981; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեանի միասնականութեան ճառը, Շիիմ, Լիբանան, Յունուար 1982: «Հայաստան», թ. 25-26, 1982; Ընկեր Յակոբ Յակոբեան, «Ալ-հաուատես», թ. 1319, 12 փետր. 1982: «Հայաստան»; թ. 25-26, 1982; Ընկեր Յակոբ Յակոբեան, «Լեսփրեսօ», 14 փետր. 1982: «Հայաստան», թ. 27-28, 1982; Ընկեր Մուրատ Արմենեանի միասնականութեան խօսքը, «Արաբական յեղափոխութեան ծայն» ռատիոկայան, 19 մարտ 1982: «Հայաստան», թ. 27-28, 1982; Ընկեր Յակոբ Յակոբեանի վերջին հարցազրոյցը, 30 յուլիս 1982: «Լը-մաթեն» 1 օգոստ, 1982: «Հայաստան» թ. 33-34, 1982; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան, «Ալ-ուաթան ալ-արապի», մարտ 11-17, 1983: «Հայաստան» թ. 51-52, 1983; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան, «Ֆիլասթինալ-սաուրա», թ. 103, 1 յունիս 1983: «Հայաստան», թ. 57-58, 1983; Դաւադրութեան վաղորդայինին-գլխաւոր 35 կազմակերպութիւններ՝ Հ.Ա. Հ.Գ. բանակի պայքարի կողքին, յուլիս 1983; Հարցազրոյց Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի զինուորական պատասխանատուի մը եւ օտար թղթակցի մը միջեւ, 1983: «Հայաստան», թ. 67-68, 1983; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան «Տի միտըլ իսթ» Պէքաա, Լիբանան 20 օգոստ. 1983: կրճատուած «տը միթըլ իսթ» հոկտ, 1983, թ. 108: «Հայաստան», թ. 77-78, 1983; Դաւադրութեան վաղորդայինին-յուշագիր, 26 օգոստ. 1983; Դաւադրութեան վաղորդայինին-ընկեր Մուճահէտի տեղեկագիրը, 1 սեպտ. 1983; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան, «Տը թակըս ցայթունկ» Պէքաա, Լիբանան, 3 սեպտ. 1983: «Հայաստան», թ. 85-86, 1984; Դաւադրութեան վաղորդայինին-ներքին շրջաբերական, 30 սեպտ. 1983; Դաւադրութեան վաղորդայինին-շրջաբերական թ. 3, 20 հոկտ. 1983; Հարցազրոյց Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի գլխաւոր պատասխանատուի մը եւ «Ան-նաշրա»-ի միջեւ, թ. 1, 31 հոկտ, 1983: «Հայաստան» թ. 85-86, 1984; Ընկեր Մուճահէտ, «Հայաստան», թ. 77-78, 1983; Ընկեր Վահրամ Վահրամեան, «Ժողովրդային պայքար», թ. 50-6, 51-7, 52-8, 1983: «Հայաստան», թ. 85-86, 1984; Ընկեր Սիիրան Սիիրանեան, «Ֆիլասթին ալսաուրա», թ. 85-86, 1984; Ընկեր Վիգէն Չարխուտեան, «Ան-նաշրա», թ. 19, 27 օգոստ. 1984: «Հայաստան», թ. 93-94, 1984; Ընկեր Ապու Եագուպ, «Հայաստան», թ. 103-104, 1984; Քաղաքական յայտարարութիւն՝ Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի քաղաքական դիւանի, 1984: «Հայաստան», թ. 99-100, 1984; Հարցազրոյց՝ Հ.Ա.Հ.Գ. բանակի զինուորական պատասխանատուներուն եւ «Ֆիլասթին ալ-սաուրա»-ի միջեւ, 1985: «Ֆիլասթին ալ-սաուրա», թ. 141, 1 յունուար, 1985: «Հայաստան», թ. 107-108, 1985; Ընկեր Սայիտ, «Ալ-քաիտա» թ. 12, 10 ապրիլ 1985: «Հայաստան», թ. 111-112, 1985:

1014. ՅԱՊՐԻՔԱՃԵԱՆ Լ. Կարաւանը մահուան ճանապարհին /Երկու խօսք՝ Վարդան Հրիգորեանի.- Բեյրութ, 1985 (Տպ. Ալթափրես).- 182 էջ, նկ., դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Կարին քաղաքը; Համաշխարհային պատերազմի նախօրեին; Կարնոյ Ա. զոհը; Կարնոյ գաղթը; Առաջին իջեւանը՝ Կէզ գիւղ; Ձինուոր տղաքը կը բաժնեն կարաւանէն; Կամախ՝ այրերու կոտորածը; Պաշտօնական խուզարկութիւն:

1986

1015. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՅԱՆ Ա. Կարս. 1920-21 /Խմբ.՝ Ա. Ի. Շահնազարյան.- Ե.: Հայաստան, 1986.- 124 էջ:

Քովանդ.՝ Հայ գաղթականության վերադարձը հայրենիք; Կարսը կործանվում է; Ռազմական շտաբում Կարսի անկման օրը; Էրզրումցի Նշանը; Փախուստի գիշերը; Ալեքսանդրապոլում:

1016. ԳԱՆԳՐՈՒՆԻ Հ. Հայաստան 1920-21 եւ միջազգային դիւանագիտութիւնը.- Բեյրութ: Հրատ. Շիրակ, 1986.- 303 էջ, քարտեզ:

Քովանդ.՝ Սուրբ; Մաս Ա. Հայ-թուրք քաղաքական ձգտումները; Մաս Բ1. Սելրի դաշնագրի շրջան; Մաս Բ2. Կիլիկիա (1920-1921); Մաս Գ. Ա. Դ. հնչ. կուս-եան եւ այլոց դիրքորոշումներ; Վերջաբան:

1017. ԻՓԵՏԱՆ Գ. Հ. Հայաստանի Ա. անվտանգութեան Գ. գաղտնի Կ. կոմիտէականները /Գ. Իփեճեան «Ձինարշաւ Արարատ»-ի հեղինակը.- Քուէթ, 1986.- 304 էջ:

1018. ՀԱՊԷՇԵԱՆ Թ. Սուսա-տաղի պապենական արծագանքներ.- Բեյրութ, 1986 (Տպ. Էրեբունի).- 223 էջ, 2 թ. դիմանկ.

Քովանդ. Սուսա-լերան հերոսամարտ; Նահատակներու անունները:

1019. ՂԱՐԻԲՋԱՆՅԱՆ Գ. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին /Խմբ.՝ Հ.Մ. Պողոսյան.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1986.- 164 էջ.- Ամփոփ. լուս. լեզ.:

Քովանդ.՝ Հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական և հեղափոխական շարժման վերելքը XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին; Ռուսաստանի 1905-1906թթ. հեղափոխությունը և հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը; Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին և պատերազմի տարիներին; Մեծ Հոկտեմբերը և հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը:

1020. ՃԵՊԵՏԵԱՆ Ավ. Օսմանեան կայսերական բանակի սպայ՝ բժիշկ Ավետիս ճեպեճեանին օրագիրը 1914-1918.- Բեյրութ: Հրատ. Վիլլէթ ճեպեճեան գրադ.-ն, 1986.- 88 էջ. 1թ. դիմանկ.:

1021. ՉԵՐՔԵՋՅԱՆ Կ. Աֆիոն Կարահիսարի հայ գաղթօջախը: (Պատմա-ազգագր. ակնարկ.)/Խմբ. Դ. Վարդումյան.- Ե.: Երև. համալս., 1986.- 140 էջ:

Քովանդ.՝ Առաջին համաշխարհային պատերազմը և քաղաքի հայերի գաղթը; Հայ-տաջկական պատերազմը և քաղաքի հայերի փախուստը [1919]:

1022. ՍԻՄՈՆՅԱՆ Հր. Թուրք ազգային բուրժուազիայի գաղափարաբանությունը և քաղաքականությունը /Խմբ.՝ Կ. Ս. Վարդանյան.- Ե.: Հայաստան, 1986.- 564 էջ:

Քովանդ.՝ Սահմանադրական շարժումը: Օսմանիզմի գաղափարախոսությունն առաջին գծի վրա; Աբդուլհամիդյան մոնարխիայի տարիները: Պանիսլամիզմը որպես կայսրության պաշտոնական ուսմունք; Երիտթուրքերի հանդես գալը: «Օսմանյան ազգի» գաղափարը; Պանիսլամիզմը թուրք ազգայնականների տեսական զինանոցում; Թուրքիզմ; Պանթուրքիզմ; Նախապատերազմյան սարսափի տարիները; Արևմտահայությունը թուրքական ազգայնամոլության զոհ; Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ հեղափոխության հաղթանակը: Թուրքական արշավանքը Անդրկովկաս և նրա պարտությունը: Արևմտահայությանը իսպառ ջնջելու ծրագրի ծախողումը; Քեմալական շարժումը պանիսլամիզմի դրոշի տակ: Գորշ գայլը նոր թիկնոցով: 1920 թվականի թուրք-հայկական պատերազմը և հետևանքները: Հայաստանի մի մասում սովետական իշխանության հաստատումը արմատական շրջադարձ հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրում:

1023. ՈՒՋՈՒՆԵԱՆ Յ. Արեւմտահայ ազատագրական պայքարին ծագումը Արմենական կուսակցութեան մեջ եւ Ռամկ. ազատական կուսակցութիւնը իր 60-ամեակին.- Լոս Անջելըս, 1986.- 52 էջ:

1024. ՔՈՉԵԱՆ Ե. Հողը փլաւ մեր գլխուն: (Էջեր հայաջինջ սարսափներէն).- Փարիզ, 1986 (Տպ. Կ. Տօնիկեան եւ որդիք).- 348 էջ, նկ.:

Քովանդ. Յառաջաբան /Ռուբեն Բերբերեան; Մաս Ա. Հողը փլաւ մեր գլխուն: Զօրակոչ, փախստականներ; Գեղին աքսորը; Մաս Բ. Էջեր հայաջինջ սարսափներէն: Թրքական արշաւանքներ; Հեմոյի խումբին հետ քուրտ աշիրէներուն մեջէն; Դարձեալ հովիւ պէյ տաղիի վրայ; Փեհիվան սպաննուած; Մեր լեռներուն վրայ Սենոյին հետ; Հրաժոշտի խօսք Երուանդ Քոչեանի մահուան առթիւ; Վերջաբան-լուսաբանութիւններ; Ցուցակ նկարներու:

1987

1025. ԷՊԼԻՂԱԹԵԱՆ Մ. Կեանք մը ազգիս կյանքին մեջ: Ականատեսի և մասնակցողի վկայություններ. 1903-1923.- Անթիլիաս, 1987. (Տպ. Կաթողիկ. Հայոց մեծի Տանն Կիլիկիոյ).- 246 էջ:

Քովանդ. Փոխան առաջաբանի/ կենսագրական; Վկայություն մը Մատթեոս Էպիփանյանի մասին/Կայծ Կոկնանյան, Մաս Ա. Գրիգոր Զոհրապի կյանքէն (հուշեր և տպավորություններ); Մաս Բ. Օսմանյան սահմանադրության օրերուն. Բարենորոգումներու շրջան; Հայաստանի մեջ; Առաջին ոճիրը [Վանում]; Իշխանը և քյուրդը; Հայ և թուրք բախում [Վանում]; Արամ Մանուկյան; Քյուրդ աշիրաթապետ Մուսապեյի սպանությունը; 1913-ի ձմեռը Վանի մեջ; Բարենորոգումներու հույսերով; Մեծ փոթորիկէն առաջ; «Մարզպան» գնդապետ Հոֆ Վանի մեջ; Տխուր վերադարձ (Վերը մարզպան Հոֆի առաքելություն); Մաս Գ. Մեծ եղեռնէն հետո. Թուրքական պարտության նախօրյակին; Հայ գաղթականներու օգնության առաջին նախաձեռնությունները; Կեդրոնական համազգային հաստատություն մը «Ազգային խնամատարության» ստեղծումը; Որբանոցներ և գաղթականներ; Քանի մը թիվեր և բյուտճէ; Թուրքերու քով գտնվող հայ որբեր; Շուտ մեծացող որբեր; Արմաշի որբանոցը; Գաղթական հայ մտավորականներ և Ազգային խնամատարությունը; Ազգային խնամատարության շրջանային քննիչները; Միջ-կուսակցական և այլ պայքարներ; Ազգային խնամատարության հարաբերությունները Ամերիկյան Նպաստամատույցի հետ (Նիր իսթ րըլիֆ); Մաս Դ. Մատթեոս Մ. Էպիփանյանի կյանքին և գործին հետ կապ ունեցող կարգ մը վավերագրեր և պաշտոնական ցանկեր:

1026. ԹՈՐՈՍՅԱՆ Շ. Կիլիկիայի հայերի ազգային-ազատագրական շարժումները 1919-1920թթ. /Խմբ.՝ Լ. Ա. Խուրշուդյան.- Ե.: Երևանի համալսարան., 1987.- 272 էջ.- Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկ՝ էջ 255-258:

Քովանդ. Կիլիկիայի պատմական անցյալից; Մուրդուսի զինադադարը և Կիլիկիան 1919 թվականին; Կիլիկիայի հայերի ինքնապաշտպանական կռիվները 1920 թվականին (Մարաշի նահանգը և աղետը) Հաճընի հերոսական ինքնապաշտպանությունը; Կիլիկիայի ինքնավարության հռչակումը:

1027. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ Զ. Երիտթուրքերը պատմության Դատարանի առաջ...Ընդդեմ պատմության թրքական կեղծարարության (Թարգմ. ռուս.)- [Ա. տ.], 1987.- 114 էջ.- Մատենագիտ.՝ էջ 111-114. հայ և օտար լեզ.:

1028. ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ սովետական իշխանության ամրապնդման պատմության մի քանի հարցեր (1920-1922թթ.) /Խմբ.՝ Լ. Ա. Խուրշուդյան, Ս. Ամիրյան.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1987.- 292 էջ:

Քովանդ. Հայաստանում սովետական իշխանության առաջին ամիսներին ՀԿԿ ներքին քաղաքականության մի քանի հարցերի մասին /Կ. Սարգսյան; Սովետահայ պատմագրությունը Հայաստանում «ռազմական կոմունիզմի» քաղաքականության կենսագործման մասին /Յու. Լ. Հովսեփյան; Սովետ. Հայաստանի կառավարության առաջին նախագահը /Ս. Ս. Ամիրյան; Անցումը նոր տնտեսական քաղաքականության /Գ.Ս. Գեղամյան; Եվրոպական երկրների հետ Սովետ. Հայաստանի առևտրատնտեսական առնչությունների պատմությունից (1920-1922) /Է.Ա. Զոհրաբյան; Հայաստանի ոչ պրոլետարական կուսակցությունների գաղափարական-քաղաքական և կազմակերպական կրախը (1920-1921թթ.) /Լ. Ա. Խուրշուդյան; Արևմտահայ գաղթականության հարցը Սովետ. Հայաստանում (1920-

1922թթ.) /Է. Գ. Դանիելյան; Սովետ Հայաստանի և Սփյուռքի կապերի սկզբնավորումը /Յ.Ու. Մելիքսեթյան; Անդրկովկասի մինչ կոլտնտեսական գյուղացիության սոցիալական կառուցվածքի ուսումնասիրման փնտհայտական աղբյուրները /Ա.Գ. Դարբինյան:

1029. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ղ. Սասունը բոցերի մեջ (1915-1916թթ.) /Խմբ.՝ Հ.Ա. Պոդոյան.- Ե.: Հայաստան 1987.- 265 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Խմբագրի կողմից; Հայրենի տունը; Պատերազմ և խարդավանք; Հանդուգն հարձակումներ; Կելլեսանի հովտի կոտորածը; «Ներում» և նոր տառապանքներ; Պայքարը շարունակվում է (Նախկին գեղեգուզանցի Խանե Հովսեփի Առաքելյանի պատմածը); Փրկվելու տենչով համակված (Նախկին գեղեգուզանցի Արշակ Առաքելյանի պատմածը); Դժվար կացության մեջ; Քուրդ Ղազոյի ընտանիքում; Արհավիրքից հետո (Նախկին սեմալցի, հետագայում Թալինի շրջանի Իրինգ գյուղում բնակվող Գալուստ քոթանյանի հիշողություններից): Ռուսական ազատարար բանակը գրավում է Մուշը; Փախուստ և ազատություն; Հանուն կյանքի (Նախկին շենիկցի Առաքել Միքայելյանի պատմածը); Ալեքսանդրապոլում:

1030. ՍԻՒՆԻ Վ. Հայրենի յուշեր մօտիկ անցեալից /Սիւնի (Գեորգեան).- Բեյրութ, 1987 (Տպ. Սէն Ռաֆայէլ).- 159 էջ, 1 թ. դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Վարդան Եպիսկ. Տեմիրճեան; Եւգենու վիշտը: [Բանաստեղծութ.]; Հայ անձնագրի հայրուկներ; Մի յիշատակելի հանդիպման դէպք Քեռու ու Մուրատի միջեւ 1905 թուին; Քաջ Անդրանիկը; Անդրանիկի ապստակը; Սարի Սազօն: [Բանաստեղծութ.]; Վարդան վարդս: [Բանաստեղծութ.]; Անիին: [Բանաստեղծութ.]; Մութ սահման: [Բանաստեղծութ.]:

1031. ՎԵՐՅԵԼ ՖՐԱՆՑ. Մուսա լեռան քառասուն օրը: Վեպ /Առաջաբանը Մ. Դուդինի; Վերջաբանը՝ Մ. Փիրումյանի.- Ե.: Լույս, 1987.- 919 էջ:

1988

1032. ԱՐՅԱԽԵԱՆ ՏԱՐԵԳՐՈՒԹԻՒՆ 1988. /Խմբ. Արօ Պողիկեան, Էդուարդ Աբելեան.- Լոս Անճելլոս: Հրատ. «Ասպարեզ»-ի 1988.- 224 էջ:

Բովանդ.՝ Արցախի վերաբերյալ որոշումներ: Պատմական որոշում; Հայկ. ԽՍՀ գերագույն սովետի նախագահության որոշումը; ՍՍԿԿ կենտկոմի և ՍՍՀՄ մինիստրների խորհուրդի 1988թ. մարտի 24-ի որոշումը; Հայկ. ԽՍՀ գերագույն սովետի որոշումը; Հայկ. ԽՍՀ գերագույն սովետի որոշումը; Ժողովրդական դեպուտատների ԼՂԻՄ-ի 20-րդ գումարման սովետի 1988թ. հունիսի 21-ի արտահերթ նստաշրջանի որոշումը մարզում ստեղծուած իրադրութեան և նրա կայունացման միջոցառումների մասին; Լեռնային Ղարաբաղի դրութեան շուրջ; ՍՍՀՄ գերագույն Սովետի նախագահութեան որոշումը Լեռնային Ղարաբաղի հարցի առիթով Հայկ. ԽՍՀ և Ադրբեջանական ՍՍՀ գերագույն սովետների որոշումների մասին; Ժողովրդական դեպուտատների Լեռնային Ղարաբաղի 20-րդ գումարման մարզային սովետի 1988թ. օգոստ. 24-ի 9-րդ նստաշրջանի որոշումը; Հայկ. ԽՍՀ գերագույն սովետի նախագահության որոշումը; Հայ հեղափոխական դաշնակցության արցախյան պահանջատիրական պայքարի ընթացքին արտահայտած կեցուածքը ներկայացնող գրություններ: Երթը պետք չէ խափանել; Հայրենիքը կը շարժի; Ղարաբաղը կը կանչէ; Կորպաչենեան գրաւը; Հայտարարութիւն ադրբեջանցի թաթարներու կողմէ հայերու դէմ գործած ոճիրներու առիթով; Այնքան ատեն որ դուռը վերջնականորեն չէ փակուած; Հայտարարություն խորհրդային միության դեկավարության և համայն աշխարհի հանրային կարծիքին; Հաշիվ կը պահանջենք թափված արյունին; Մեծագույն մարտահրավերը; Պայքարը կը շարունակվի; Հայտարարություն Հ.Յ. դաշնակցութեան 24-րդ ընդհ. ժողովի կողմէ; Ազգային կուսակցություններու միացեալ հայտարարութիւն; Հատընտիր՝ արցախյան պահանջատիրության անդրադարձող գրություններու: Մ. Ս. Գորբաչովի ուղղուած հուշագիր Ղարաբաղի և Նախիջևանի հարցով; Խորհրդային միության կոմունիստական կու-սակցության կենտրոնական կոմիտէի գլխավոր քարտուղար Մ.Ս. Գորբաչովին; Ղարաբաղցիների կոչը Ղարաբաղցի-ների; Արցախյան քրոնիկոն1; Արցախյան քրոնիկոն 2; Սիլվա Կապուտիկյանի բաց նամակը; Ադրբեջանի Կոմկուսի Լեռնային Ղարաբաղի մարզկոմի առաջին քարտուղար Հենրիկ Ա. Պողոսյանի ելույթը ՍՍՀՄ գերագույն խորհուրդի նախագահության 1988թ. հուլիսի 18-ի նիստում; Հայոց համազգային շարժում; Ադրբեջանցիների հեռագիրը՝ մարդկութեանն ահազանգ; Նահատակի փշեպսակը; Արցախ՝ անելիքներ, եզրակացություններ; Ղարաբաղյան շարժումը դուրս եկավ նոր բնագիծ; Ղարաբաղցիների կոչը Հայաստանի աշխատավորությանը; Նամակ; Հարցը պահանջում է արմատական լուծում; Ինչպես է եղել այդ ամենը; Մղձավանջային տարիներ; Որ վերջանա այս մղձավանջը; Զենք կասկածում հաղթանակին; Ժամանակագրություն:

1033. ԳՈՒՇԱԳԵՆԱՆ Մ. Մուսա լերան հայկական գաղթածախը 1875-1939.- Բեյրութ, 1988 (Տպ. Կ. Տօնիկեան եւ որդիք).- 192 էջ.- Մատենագիտ.՝ էջ 177-188 հայ. և օտար լեզ.։
Բովանդ.՝ Մուսա լերան գոյամարտը եւ անոր հետեւանքները; Քաղաքական կուսակցութիւններու գործունեութիւնը։

1034. ՀԱՅԵՐԻ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ըստ երիտթուրքերի դատավարության փաստաթղթերի։ /ՀՍՍՀ ԳԱ. Արևելագիտ. ինստ.; Առաջաբ., թարգմ. և ծանոթագր.՝ Ա.Հ. Փափազյանի; Պատ. խմբ.՝ Ռ.Գ.Սահակյան.- Ե.: ՀՍՍՀ ԳԱ, 1988.- 256 էջ.- Ցանկեր՝ Անձնանուն., տեղանուն.- էջ 247-253.- Ամփոփ. լուս. և անգլ.։

Բովանդ.՝ Երիտթուրքական կառավարության ղեկավարների և «Միություն և առաջադիմություն» կուսակցության կենտրոնական կոմիտեի անդամների դատավարությունը; Յոզղաթի, Տրապիզոնի, Բյույուք Դերևի և Խարբերդի տեղահանության և կոտորածների դատավարությունները։

1035. ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ Վ.. Դժվարին տարիներ։ [Հուլներ] /խմբ. Հ.Ս. Պողոսյան.- Ե.: Հայաստան, 1988.- 208 էջ, 1 թ. դիմանկ.։

Բովանդ.՝ Սկիզբը; Դեպի ռազմաճակատ; Անդրանիկը; Սուրհանդակ Վանից; Դեպի Վան; Սոֆիանի կռիվը; Դուգդաղի կռիվը; Դիլիմանի ճակատամարտը; Կորդվաց լեռներում (Տիգրիսի կիրճում); Անդրանիկի մուտքը ազատագրված Վան; Դեպի Բաղեշ; Դատվանի օպերացիան; Իրականանում է Անդրանիկի նախագուշակումը; Նախիջևան; Անդրանիկի ելույթը Նախիջևանի թուրքաց թաղամասում; Անցում Արաքսի կամրջով; Նոր Ավարայր; Նախիջևանի կռիվը; Սյունաց լեռներում։

1036. ՂԱԶԱՐՅԱՆ Ս. Դա չպետք է կրկնվի։ (Հուլնագր.)- Ե.: Սովետ. գրող, 1988.- 374 էջ։

Բովանդ.՝ Ա. Տվարդովսկու նամակը Ս. Ղազարյանին; Ձերբակալություն; Հարցաքննություն; Դատավարություն; Թբիլիսիի բանտում; Օբյուլի բանտում; Տոբոլսկի բանտում; Վլադիմիրի բանտում; Ռուսթավիում; Պ. Սևակի նամակը Ս. Ղազարյանին։

1037. ՄԱՀԱՐԻ Գ. Ծաղկած փշալարեր։ Վիպակ /Գ. Աճեմյան; Ապրելու իրավունք՝ Դ. Գասպարյան.- Ե.: Սովետ. գրող, 1988.- 192 էջ։

1038. ՄԿՐՏՉՅԱՆ Լ. Արցախ-Ղարաբաղը՝ իր անցյալով և ներկայով.- Աթենք։ Հ.Հ.Ղաշնակից. բյուրոյի, 1988.-64 էջ, 11 թ. գուն. նկ., 4 թ. քարտեզ.- («Յեղափոխ. գրադ-ն» թ. 4)։

1039. ՅՈՒՆԱՆ ԴԱԻԹԵԱՆ։ Հտ. Ա. /խմբ. Խաժակ Տեր-Գրիգորեան.- Աթենք։ Հրատ. Հ.Հ. Ղաշնակցութեան, 1988 (Համազգային Վահէ Սէթեան տպ.)- 389 էջ, դիմանկ.- Ցանկ անձնանուններու՝ էջ 383-385։

Բովանդ.՝ Յոնան Դաւթեանի ժառանգութիւնը; Կենսագրականներ, վկայութիւններ, յուշեր։ Խմբի ոգին Նանոյեանն էր /Ա. Օհանջանեան (Ֆարիատ); Յոհան Դաւթեան /Ա. Օհանջանեան; Յովհան Դաւթեան /Ա.Գ. Յովնան Դաւթեան (յուշեր անցեալից) /Յովսէփ Արղութեան; Յովնան Դաւթեան /Ա. Վարդանեան; Յոնան Դաւթեանը Բագուում /Ա. Գիւլխանդանեան; Ապակեդրոնացումը եւ Յ. Դաւթեանը /Ա. Գիւլխանդանեան; Յոնան արտասուեցաւ /Ա. Վարդանեան; Ինձ մտերմօրէն առաջարկում էր /Ռուբեն Խան-Ազատ; Շնորհիւ Յովնան Դաւթեանի /Ա. Սեւեան (Ա. Գիւլխանդանեան); Նա արդէն համոզուած «Մարքսիստ» էր /Ռուբեն Բերբերեան; Գիտակից յեղափոխականը /Ռուբեն Բերբերեան; Յովնան Դաւթեան /Գաբրիէլ Լազեան; Յոնան եւ Հորտանս Դաւթեան /Ա. Վրացեան; Լուսաւոր դէմքեր /Վ. Աստղունի; Շեշտուած «ապակենտրոնական»ներից էր /Վ. Նաւասարդեան; Պարտական ենք ամենէն առաջ Յոնանին /Ռուբեն; Համեստութեան տիպար զոյգը /Կրթանէս Ղազարեան; Յովնան Դաւթեան /Զ. Գեորգեան; Յոնան Դաւթեանի յօդուածները։ Սով եւ գաղթականութիւն; Ժողովուրդը կը յաղթի; Սասունի ապստամբութեան առթիւ; Ձենք; Ով է մեղաւորը; Իրերի դրութիւնը նոյնն է; Սասուն-օգոստ 13; Բեֆորմները; Աւերում են, կոտորում են; Նոր սարսափներ Երզնկայի եւ Պոլիս; Սուլթանական ընթերցումներ; Ներկայ թուլէն; Պիտի ոչնչանայ; Տմարդի պայմաններ; Ցարի կառավարութիւնը; Վճռողը կռիւն է; Դիպլոմատիայի վերջին խօսքը; Ձեյթունը անձնատուր; Առաջն առնել; Չփատինք կռուիլ; Նոր դիմակը; Ոչինչ չի վախեցնիլ; Կովկաս; Ռուսիան; Պիտի ոչնչացնել ներկայ ընթիւնը; Նիկողայոս Տէր Յովհաննիսեան (Դուման); Սասունի եւ Մուշի կոտորածը եւ կռիւները; Յաւելուածներ։ Երզնկայի տազնապը և հայդուկախմբի կռիւը; Տաճկահայի վիճակը (մի փոր նամակը)։

1040. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Ա. Գոյատեւման պայքարի քառուղիներում: (Փաստեր, վկայություններ և մեկնաբանություններ) /Խմբ.: Ա.Ա. Համբարյան.- Ե.: Հայաստան, 1988.- 480 էջ:

Բովանդակ. Օսմանյան կառավարության հայահալած քաղաքականության սաստկացումը: Բերլինի կոնգրեսը և Հայկական հարցը: Զուլումի տարիներ: Քրդերի միջոցով: Ազատագրական գաղափարների տարածումը, ինքնապաշտպանություն, հայդուկներ: Սասունի գոյամարտն ու կոտորածները: Ինքնապաշտպանական կռիվներ: Հայոց ցեղասպանության պատմության կեղծարարները: Ածարարություն: Ուժացում և քաղաքական հալածանքներ: Հայկական ցեղասպանություն, թե՛ հայկական ահաբեկչություն: Ցեղասպանություն: Երիտթուրքերի կուսակցությունը ցեղասպանության կազմակերպիչ: Բռնագաղթը բնաջնջում էր: Ցեղասպանությունը իրականացվեց ամենադաժան ու ամենաստոր մեթոդներով: Առաջադեմ մարդկությունը դատապարտում է:

1041. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Հ. Վասպուրականի պատմությունից (1850-1900) /Պատ. խմբ. Ծ. Ա. Պարսամյան.- Ե. ՀՍՍՀ ԳԱ. հրատ. 1988.- 352 էջ.- Ցանկեր՝ էջ 336-351. Մատենագիտ. տողատակի ծանոթութ. հայ և ռուս. լեզ.:

Բովանդակ. Ազատագրական շարժումները Վասպուրականում 1870-1880 թվականներին: Ինքնապաշտպանական կռիվները Վանում 1896 թվականին:

1042. ՌԱՄԿԱՎԱՐ ազատական կուսակցություն: Հիմնական ծրագրեր, կանոնագրեր եւ վաւերագրեր /Կազմեց դոկտ. Վաչէ Ղազարեան.- Պեյրուք, 1988.- 227 էջ:

Բովանդակ. Ծրագիր Արմենական կազմակերպութեան: Հայ ազատական կուսակցութիւն: Հիմնական կանոնագիր Ռ.Ա.Կ.-ի: Ծրագիր Ռ.Ա.Կ.-ի: Ռ.Ա.Կ.եգիպտոսի շրջանակին: Հայ Ազգային ազատական միութեան կազմաւորումը: Պատճեն Ռամկավար եւ Ազատական կուսակցութեանց միութեան բանակցութեանց:

1043. ՏԱՍՆԱՊԵՏԵԱՆ Հ. Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը իր կազմութենէն մինչեւ Ժ. ընդհ. ժողովը (1890-1924).-Աթենք: Հրատ. Հ.Յ. դաշնակցութեան, 1988 (Տպ. «Դրոշակ»-ի).- 259 էջ. դիմանկ.:

Բովանդակ. Ներածություն: ԺԹ դարու հայ ազատագրական շարժումը՝ մինչև Հ.Յ. դաշնակցության կազմությունը: Գլ. Ա. Հ.Յ. դաշնակցության-կազմավորումը, նպատակը, կազմակերպական ծավալում (1890-1895): Հայ յեղափոխական դաշնակցության կարծատն հանգրվանը: Առաջին ընդհանուր ժողովը և անկէ ետք-նպատակների հստակացում, կազմակերպական ծավալում: Ծանոթագրություններ: Գլ. Բ. Գաղափարներու աշխարհը և ծրագրային առաջադրանքներու հոլովույթը. Հայ ազատագրական շարժման գաղափարախոսական գործոնները: Հայ հեղափոխական դաշնակցության գաղափարախոսական հոլովույթը: Հայ հեղափոխական դաշնակցության ազգային-քաղաքական առաջադրանքներու հոլովույթը: Ծանոթագրություններ: Գլ. Գ. Հ.Յ. դաշնակցության գործունեությունը մինչև երկրորդ ընդհանուր ժողով, (1898) Թիֆլիսի բյուրոն և արևելյան շրջանները: Կ. Պոլիս: Ատրպատականի կազմակերպությունը և համասորի արշավանքը, դաշնակցության գործունեությունը երկրի (Թրքահայաստան) մեջ: «Դրոշակ»-ի խմբագրությունը և դաշնակցության արտաքին հարաբերությունները: Ծանոթագրություններ: Գլ. Դ. Հ.Յ.դաշնակցության երկրորդ ընդհանուր ժողովը և հաջորդող հնգամյակը (1898-1903): Հ.Յ.Դ. երկրորդ ընդհանուր ժողովը: Որոշումներու գործադրության ճիգեր և դժվարություններ: «Դրոշակ»-ը «պրո Արմենիա»-ն և արտասահմանյան քարոզչությունը: «Կամք»-ի ժողովը և «Փոթորիկ»-ը: Երկրի գործունեության շարունակությունը: Արևելյան շրջանները և Անդրկովկասի հարցերը: Գլ. Ե. 1904-1907 տարիները (մինչև չորրորդ ընդհանուր ժողովը): Հ.Յ. դաշնակցության երրորդ ընդհանուր ժողովը: Սասնո 1904-ի կռիվները և ռազմական հարակից ճիգեր: Ցուցական պատասխանատու մարմինը և Սուլթանի պատուհաս ծրագիրը: Դաշնակցության խորհուրդը և «Կովկասյան նախագիծ»: Անդրկովկասի հայ-թաթարական կռիվները և դաշնակցության աշխուժացումը: Գործունեությունը երկրի և արտասահմանի մեջ՝ 1904-1906 տարիներուն, ծանոթագրություններ: Գլ. Զ. Զորրորդ և հինգերորդ ընդհ. ժողովներու ժամանակաշրջանը (1907-ի սկզբէն մինչև 1911-ի կեսերը): Հ.Յ.Դ. Զորրորդ ընդհանուր ժողովը: Զորրորդ և հինգերորդ ընդհ. ժողովներուն միջև: Հինգերորդ ընդհանուր ժողովը և անկէ ետք: Ստոլիպինյան-լոյժինյան հալածանքները դաշնակցության դեմ: Հ.Յ. դաշնակցության նպաստը Պարսկաստանի ազատագրական շարժման: Ծանոթագրություններ: Գլ. Է. 1911-1914 քառամյակը (վեցերորդ, յոթերորդ և ութերորդ ընդհ. ժողովներ: Հ.Յ.Դ. վեցերորդ ընդհ. ժողովը: 1911-1913 տարիները և խզումը «Իթթիհատ»-ի հետ: Հ.Յ. դաշնակցության յոթերորդ ընդհ. ժողովը: Կուսակցությունը 7 և 8-րդ ընդհ. ժողովներուն միջև: Հ.Յ.Դ. ութերորդ ընդհ. ժողովը և հաջորդ ամիսները: Ծանոթագրություններ: Գլ. Ը. Եղեռն-քառս-հարություն (1915-1918). Ցեղասպանությունը: Կամավորական շարժումը և 1915-16 տարիները: 1917-18 տարիներ անկախության պատերազմը: Ծանոթագրություններ: Գլ. Թ. Հ.Յ. դաշնակցության գործունեությունը

Հայաստանի Հանրապետության շրջանին (1918-21); Ղաշնակցությունը՝ իբրև հանրապետություն պետական և քաղաքական կյանքի ղեկավար կուսակցություն; Հ.Հ.Ղ. մարտական նպատակը Հայաստանի Հանրապետության; Բազմի հերոսամարտը; Հ.Հ. Ղաշնակցության իններորդ ընդհ. ժողովը; Հարաբերությունները բոլշևիկներուն հետ; Հայաստանի խորհրդայնացումը; Հեղկոմի կարճատև իշխանությունը և փետրվարյան ապստամբությունը; Լեռնահայաստանի գոյամարտը; Ծանոթագրություններ; Գլ. ժ. Հ.Հ.Ղ. գործունեությունը Հայաստանեն դուրս 1920-21 տարիներուն; Պուլքեշի խորհրդաժողովը և արտասահմանի պատասխանատու մարմինը; Ռիկայի բանակցությունները; Հայության ցեղասպանության պատասխանատուներու պատուհասումը; Վիեննայի խորհրդաժողովը; Հ.Հ. Ղաշնակցության տասներորդ ընդհ. ժողովը; Ծանոթագրություններ; Ժամանակագրություն; Անձնանուններ և կենսագրականներ; Տեղանուններ:

1044. ՏԵՓՈՅԵԱՆ Պ. Նիւթեր պատմութեան համար: Մեր առաքելութեան ճամբով /հսմբ. և ծանօթագր. Վ. Ղազարեան.- Պէյրուս: Հրատ. Թեքեան մշակութ. միութ. Մ. նա- հանգներու եւ Գանատայի կեդր. վարչութեան, 1988 (Տպ. Ջարթօնք).- 174 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Նիւթեր պատմութեան համար: Կովկասի մեջ: Հակահայ աննպաստ կացութիւն եւ Հայաստանի վերաշինութեան յանձնաժողով: Մեր առաքելութեան ճամբով: 1920-ի եգիպտահայ շարժումները եւ մեր դերը անոնց մեջ: Անկախութեան փոխառութիւնը (1920): Թուրքիոյ փոքրամասնութեանց քաղաքական իրաւունքները: Սանճաքի հարց: Հայկական դատը հետապնդելու համար համաձայնութեան նախագիծ Ռանկավար ազատական կուսակցութեան եւ Հ.Հ.Ղաշնակցութեան իրաւասու ներկայացուցիչներու միջեւ: Ծանօթագրութիւններ: Յաւելում: Ռ.Ա.Կ.-Հ.Հ.Ղ. յարաբերութիւնները:

1045. ԲՅՈՒՐԲԵՅԱՆ Յ. Ուրվագիծ Հ.Հ.Ղ. պատմության 1919-1924 հնգամյակի.- Աթենք: Հրատ. Հ.Հ.Ղ. բյուրոյի, 1988.- 94 էջ.- (Հեղափոխական գրադարան; թիվ 3):

Բովանդ.՝ Ներածություն 9-րդ ընդհանուր ժողովէն առաջ: Հ.Հ. Ղաշնակցության 9-րդ ընդհանուր ժողովը: Կուսակցական կազմակերպությունը և անոր կրած փոփոխությունները: Մտքերու քառսէն դէպի բյուրեղացում: Փակագիծ՝ Հ.Հ. Ղաշնակցության և բոլշևիկներու փոխհարաբերությանց մասին: Բյուրոկառավարության խորհրդայնացում և փետրվարյան ապստամբություն: Պուլքեշի խորհրդաժողովը: Արտասահմանի պատասխանատու մարմինը և Ռիզայի բանակցությունները: Արտասահմանի պատասխանատու մարմնի երկամյա գործունեության մասին Պուլքեշի խորհրդաժողովէն մինչև Վիեննայի խորհրդաժողովը: 10-րդ ընդհանուր ժողովը: Եզրակացություն:

1989

1046. ԱՂՈՆՑ Ն. Հայկական հարցի լուծման շուրջ /[Անգլ. թարգմ. և հրատ. պատ- րաստեց՝ Վ.Ա. Դիւլյանը].-Ե.: Երև. համալս. հրատ., 1989.- 116 էջ.- Մատենագիտ.՝ տո- դատ. ծանոթ. հայ. և անգլ. լեզ.:

Բովանդ.՝ Հայկական հարցը Սևրում: Հայկական հարցի պատմական հիմքը և Թուրքիայի անկումը (Թուրքիայում քրիստոնյաների, մասնավորապես հայերի, քաղաքակրթիչ դերը և կայսրությունը եվրոպականացնելու ու փրկելու համար նրանց օգտագործելու կորսված հնարավորությունը): Թուրքիայի անդամահատումը (հինգ էքնիկական գոտիների՝ Օսմ. Անատոլիայի, Հայաստանի, Սիրիայի, Քուրդիստա- նի և Արաբստանի: Հայկական հողերը և քրդական հավակնությունները: Էքսկուրս Հայաստանը քրտացնե- լու օսմանյան փորձերի վերաբերյալ՝ սկսած հին ժամանակներից: Հայաստանը որպես աշխատանքի և մշակույթի երկիր դեռևս հայկական է):

1047. ԱՆԱՋԱՋՅԱՆ Ս. Չսպիացած վերք: Վեպ 3 հատորով:

Հտ 1.- Ե.: Խորհրդային գրող, 1989.- 512 էջ:

1048. ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՕԶԱՆՅԱՆ: Մատենագիտություն /ՀԽՍՀ հաս. գիտ. ինֆորմ. կենտրոն: Կազմ.՝ Լ. Մարտիրոսյան: Խմբագր.՝ Ռ. Կոնդակչյան: Մատենաշարի խմբագր. և ցանկերի կազմող՝ Մ. Սարգսյան.- Ե.: 1989.-50 էջ.- Անվանացանկ, տեղանունների ցանկ, մամուլի ցանկ:

Բովանդ.՝ Ժողովրդական հերոսը /Գ. Ղարիբջանյան: Անդրանիկի տպագիր գործերը: Անդրանիկի կյանքին և գործունեությանը նվիրված գրքեր: Գրքեր որոնցում խոսվում է Անդրանիկի մասին: Անդրանիկին նվիրված ամսագրային հոդվածներ: Книги и журнальные статьи об Андранике.

1049. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Ա. Փլուզում եւ վերածնունդ: Վեպ երեք հատորով.- Պոստոն, 1989 (Տպ. «Պայքար»).- 370 էջ:

Հտ. 1 Դեպի մայրամուտ: Վեպ 1896-էն 1915-ի շրջանէն:

Բովանդ. Պանդուխտին վերադարձը; «Սեծ դէպքը»; Սիրոյ ծիծաղը և արցունքը; Այրին, վաշխառուն եւ հովիվը; «Ճաշարան-սրճարան վոսփոր»; Գեղամ եւ Գեղուհի; «Եաշասըն հիւրիէդ»; Հայրենի լեռներուն վրայ; Վերջին ուխտագնացութիւնը; Եւ պատերազմ; Բովանդակություն:

1050. ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ Մ. Դարավոր գոյամարտ /Խմբ. Ս. Վարդանյան.- Ե.: Հայաստան, 1989.- 768 էջ, 1 թ. նկ.

Բովանդ. Գլ. 3. Արևմտահայերի դրությունը XIX դարում և նրանց ազգային ազատագրական պայքարը; Գլ. 4. Արդուլիամիդյան «զուլումը» և արևմտահայության անձնվեր խիզախումները; Գլ. 5. Երիտթուրքական կատաղի «զուլումը» և հայերի դիմադրությունը, Հայկական հարցի վերաբացումը; Գլ. 6. Հայերի ցեղասպանությունը թուրքիայում և նրանց հերոսական գոյամարտերը; Գլ. 7. Երիտթուրքերի ու քեմալականների շարունակվող ցեղասպանական քաղաքականությունը և հայ ժողովրդի պայքարը գոյության ու ազատագրման համար; Գլ. 8. Առաջին աշխարհամարտի արդյունքները և հայ դատը; Գլ. 9. Հայերի վիճակը Հանրապետական թուրքիայում և նրանց բռնի ծուլումն ու արտագաղթը; Գլ. 10. Սփյուռքահայության նոր գոյամարտը և պայքարը իր իրավունքների համար:

1051. ԲԱՅԲՈՒՐԴՅԱՆ Վ. Հայ-քրդական հարաբերությունները Օսմանյան կայսրությունում XIX դարում և XX դարի սկզբին /Խմբ. Գ. Ինժիկյան.- Ե.: Հայաստան, 1989.- 358 էջ.- Ծանոթագր. էջ 333-338 էջ.- Մատենագիտ. էջ 339-357, հայ., ռուս և օտար լեզ.:

Բովանդ. Հայ-քրդական հարաբերությունների սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական գործոնները; XIX դարի առաջին կեսի քրդական շարժումները և հայ-քրդական հարաբերությունները; Թանգիմաթի երկրորդ շրջանը և հայ-քրդական հարաբերությունների նոր փուլը; Հայ-քրդական հարաբերությունները 1877-1878թ. ռուս-թուրքական պատերազմի և Շեյխի Օրեյդուլլայի շարժման ժամանակ; Հայ ազատագրական շարժման նոր փուլը և հայ-քրդական հարաբերությունները XIX-րդ դարի վերջին և XX դարի սկզբին; Հայ-քրդական հարաբերությունները երիտթուրքերի և իթթիլաֆանների տիրապետության շրջանում:

1052. ԽԱՆՁԱԴՅԱՆ Ս. Անդրանիկ: Վեպ.- Ե.: Խորհրդ. գրող, 1989.- 448 էջ:

1053. ՀԱՅ Ժողովրդի պատմության և ցեղասպանության մի քանի հարցեր /Խմբ. կողմ. Գ. Բ. Ղարիբջանյան (գլխ. խմբ.), Վ. Ռ. Գրիգորյան, Ա.Զ. Կիրակոսյան և ուրիշ.- Արտասահմանյան գրականություն: Գիտաինֆորմ բյուր. /ՀԱՍՀ ԳԱ. հաս գիտ. գիտաինֆորմ. կենտրոն.- Ե.: 1989.- 49 էջ:

Բովանդ. Պավլիկյան շարժման վերելքը Հայաստանում և դրա ազդեցությունը միջնադարյան եվրոպայում /Զարլզ Ս. Վրթանես; Հայերը Ռեկախնայում 1648թ. կազակական ապստամբության ժամանակ /Յարոսլավ Դաշկևիչ; Մուսա լեռան քառասուն տարին: Ֆիլմ, որը մերժվեց /Էդվարդ Մինասյան; Երկու ցեղասպանության պատմություն /Մաքս Ս. Լաուֆեր; Ով էր Գաբրիել Սելխաննեցին /Գաբրիել Դոմենր; Մտորումներ հայկական ֆիլատելիայի շուրջը /Թոմաս Թ. Ամիրյան; Նախն-Անտոնյան փաստաթղթերը առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ թրքահայերի ոչնչացման մասին; Ցեղասպանության անատոմիա /Վահագն Տատրյան; «Հայաստան, 1915» /Հայնրիխ Ֆիերբյուխեր:

1054. ՀԻՆ ՌԻ ՆՈՐ ԿԵՍԱՐԻԱ: Յուշամատեան.- Փարիզ: Հրատ. Կեսարիոյ և շրջանի հայրենակց. միութեան Փարիզի մասնաճիւղին կողմէ, 1989.- 306 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Տրդատ եպիսկոպոս Պալեան: Վիճակաւոր առաջնորդ Կեսարիոյ եւ շրջակայից (1850-1923) /Վահան Ս. Էլմայեան; ԱԳ-Տաղի քառամեայ գոյամարտը /Միսաք Կիւլպենկեան; Ճաթի հերոսամարտը; Օսման Զավուշի սպանութիւնը /Բ. Հապէշեան; Հայ Կեսարիոյ պատմութեան հետքերով /Բիւզանդ Վաղինակ; Ցեղասպանութեան մասին; Սարգիս ճեպեճեան եւ Հաճնոյ իննամսեայ հերոսամարտը /Արամ Պալեան; Թալեթի հրէշային մտադրութիւնը /Միսաք Գալֆայեան-Կիւլպենկեան; Ծովասպայ Տիրան Թէքեան (կեսարացի); Մեր նահատակները; Տառապանքի ճամբան /Բարսեղ Պալըզճեան; Քսան կախաղաններուն: [Բանաստեղծություն] /Վահան Թէքեան; Փաստաբան Արսեն Գալֆաեան /Աւետիս Ա. Գալֆաեան; Յարութիւն Գալֆաեան; Բարսեղ Գ. Կիւլպենկեան /Միսաք Կիւլպենկեան; Դանիէլ Սատեթեան; Սարգիս Սաղըրեան; Բարսեղ Տէր-Բարսեղեան; Երուանդ Վիշապեան; Աւետիս Արսէն Գալֆաեան; Միսաք Կիւլպենկեան:

1055. ՂԱՐԻՔՉԱՆՅԱՆ Գ. Ակնարկներ հայ-բուլղարական բարեկամության պատմության.- /Խմբ. Յ. Ռ. Սիմոնյան.- Ե.: ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1989.- 249 էջ, 6 թ. նկ.:

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Թուրքական բռնապետության դեմ համատեղ պայքարում կոփված բարեկամություն; Ռուսաստանյան հեղափոխության բովում: Հայերի մասնակցությունը բալկանյան առաջին պատերազմին: «Տասնյակների» կուսակցությունը Օսմանյան կայսրությունում հայերի կոտորածների դեմ; Մեծ հոկտեմբերի դրոշով; Ֆաշիզմի դեմ մղված պայքարում; Հանուն սոցիալիստական Բուլղարիայի:

1056. ՃԵՐԷՃԵԱՆ Ե. Տոքթ. Արիւնոտ գոյերթի վկաներ.- Պէյրուտ: Հրատ. Ա.Դ.Հ.Կ. Լիբանանի շրջանի վարիչ մարմնի, 1989.- 166 էջ:

Բովանդ.՝ Աբրահամ Մուրատեան և Արմենակ Համբարձումեան; Աբրո Կարապետ Մարտիրոսեան (Քեռի); Աւետիս Գասպարեան (Խմբապետ Ավո); Գագիկ Օզանեան; Բարսեղ Զաքարյան (ԼԼոն); Գալուստ Արիվանեան (Հաճի պեկ); Գրիգոր Վարդանեան (Հրահատ Կամսար); Դանիէլ Չաւուշ; Երուանդ Մուրատեան (Երուանդ Սաֆո); Թորոս Ծառուկեան (Չելլո); Կարապետ Երկանեան (Վահե); Համբարձում Պոյաճեան (Մեծն Մուրատ); Հայկ Բժշկեան (Գայ); Մաթևոս Սարգիսեան (Փարամազ); Միքայել Սէրեան (Պանդուխտ); Միքեր Մանուկյան (Փայլակ); Մուրատ Տերտերեան (Ս. Մուրատ); Յակոբ Աւետիսեան (Արծրունի, Հաճի); Յովակիմ Թանջուտեան (Վահագն Ամատունի); Նազարէթ Լուսիկեան; Ռուբեն Կարապետեան (Վահան Պոյաճեան) Սարգիս Աղամիրզեանց (Սաքո); Սարգիս Քէտերեան (Սարգիս Տիրունի); Տիգրան Օտեան (Ասո) Տոնապետ Ղազարեան (Տոնո):

1057. ՆԱՃԱՐԵԱՆ Ե. Արցախեան հարցի սև թղթածրարը: Պրակ Ա., Բ. և Գ.- Բեյրութ, 1989.- 287 էջ, նկ., դիմանկ.

Պր. 1. Բովանդ.՝ Խորհրդային միութեան գերագույն խորհրդի նախագահութեան հակահայկական կանխապատրաստ բանաձևը; «Կրոմիքո եւ ընկ.» պրեժնետեան ճահճի կաշառակեր «հերոսները»; Քրեական յանցագործ Հեյտար Ալիբաի դեպի «ալլահիութիւն» առաջխաղացքի ներքնածալքերը; Արցախը հայազրկելու դաւադրութիւնը եւ Գեորգովի գլխաւորած հայ համայնավարների մեղսակցութիւնը; Բազմամեայ չեկիստ եւ գլխաւոր դատախազ Մամետովի մեղադրականը թաթարական մաֆիայի դեմ. «Սումկայիթը որպէս հայերի կոտորածի օճախ կանխորոշուած էր դեռ 1970-ական թթ.»; Հայաստանի ղեկավարները գիտակցաբար ընկնում են սահմանադրութեան 70-րդ փուլ յօդուածի թակարդի մեջ՝ կարենալ շրջանցելու համար պահանջատիրական 78-րդ յօդուածը:

Պր. 2. Բովանդ.՝ Թաթար խաժամուժի միասնութեան դիմաց՝ հայրենահայութիւնը երկպառակուած; Կուսակցապետ Դեմիրճեանն արտասանում է ԹԱՍԱ-ի սումկայիթեան հեքիաթը; Աղդամ-ասկերանեան «զինաբախումը» թաթարական դաւադրութեան առաջին օղակ; Գլխաւոր քարտուղար Կորպաչովը թիրիմացութեան մեջ է, թե թիրիմացութեան մեջ է գցում; Սումկայիթը ցեղասպանական «զենով» ցեղերի «մինչ-իմբերիալիստական» ցեղասպանութիւն է; Հայկական ՍՍՀ գերագույն խորհուրդը ինչու՞ եւ ինչպէ՞ս տօնականացրեց ապրիլի 24-ը:

Պր. 3. Բովանդ.՝ Ահմետովի մահավճռի խորհրդանշանականութիւնը; Սումկայիթը ցեղասպանութեան խարանից փրկելու ոգորումները; Խորհրդահայ օրէնսգէտների ոգորման անխոստովանելի ներքնածալքը; Մոսկուան թաթարներին օգնում է «հայասպանութիւնը» վերածել «սոցիալ-կենցաղային» խռովքի; Գլխաւոր դատախազութեան աչքա-կապությունները յօգուտ յանցագործների; Իշխանավորների, ոստիկանութեան եւ զօրքի դերը Սումկայիթում:

1058. ՊԱՂՏՈՅԵԱՆ Ա. Դէպի նոր դիրքեր.- Բոստոն, 1989 (Տպ. Շիրակ).- 234 էջ:

Բովանդ.՝ Բացատրական; Արժանի ըլլալ արժանաւորներուն; Հէյլիի «Արմատները» եւ մենք; Ազգութեան գաղափարը; Սփիւռքի հայութեան երկուութիւնը; Արիւնածին 28-ը; Ի՞նչպէս կասեցնել արտագաղթը; Նախ Թուրքիա՝ ապա Յունաստան; Քեզի հետ Լիբանան; Մենք մուրացկան չենք; Քառակերտում; Անվաղեմին եւ այծմեականը; Փետրուար 18:

1059. ՍԵՎԱՆ Ս. Ռոդոսթո, Ռոդոսթո...: Վեպ: գիրք 1-2 /Բուլղ. թարգմ. Մ. Թերզյանը.- Ե.: Սովետ գրող, 1989.-512 էջ:

Գիրք առաջին: Ռոդոսթո, Ռոդոսթո...;

Գիրք երկրորդ: Ինչ-որ տեղ Բալկաններում:

1060. ՏԱՍՆԱՊԵՏԵԱՆ Ե. Գրական-պատմական վերլուծական էջեր.- Անթիլիաս, 1989 (Տպ. Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան).- 294 էջ:

Քովանդ.՝ Հայ դատը և թուրք եղեռնագործութիւնը: Ներածական; Թուրանցին և թուրանական արշաւանքները; Օսմ. աշխարհակալութեան նահանջը և բարեկարգութեան փորձերը; Օսմանցիակա-նութեան նահանջը և թուրանական յաղթանակը:

1061. ՌԻԼՈՒԲԱԲՅԱՆ Բ. Սարդարապատ: Վեպ.- Ե.: Սովետ. գրող. 1989.- 558 էջ:

1990

1062. ԱՂԱԼՅԱՆ Ն. Եփրատ: Վեպ, պատմվածքներ.- Ե.: Արևիկ, 1990.- 407 էջ:

Քովանդ.՝ Գիշերը չի լուսանում: (Վեպ); Պատմվածքներ: Արտույտ; Երբ ես մեռնեմ ուրիշները կգան իմ տեղը; Ճերմակ, սև անմեռուկի գարունը; Թխակարմիր ծին; Տունը և հողը; Հրածեշտ երկրին; Կապույտ երգնկա; Պատմության դասը; 1949 թվականի երկար գիշերը; Եփրատ՝ մայր գետ:

1063. ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԾԻՐԱՆԻ: (Հայ բանաստեղծները՝ ազգային շարժմանը): Ժողովածու /Կազմեց՝ Դ. Ծ, Պետրոսյանը.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1990.- 152 էջ:

Քովանդ.՝ Իբրև մուտք; Նորից եկել...: Աշխարհից ես բան չեմ հասկանում, Հայրեններ, ինչու եկանք ուր ենք գնում..., Խանգարված երազ /Համո Սահյան; Սեղմիր ատամդ. Առաջին ծայր /Սիլվա Կապուտիկյան; Հասել է ժամը. Ամեն մի խեղդվող. Արդարություն /Գևորգ Էմին; Բիբլիական մոտիվ. Հայաստան 88 /Կահագն Դավթյան; Ղարաբաղ. Քո վիշտը լեռ է. Նկարչի մատներին և ձեռքերին. Ռեքվիեմ-2 /Ռազմիկ Դավոյան; Տաք տարի. Հուլիս 88/Համլետ Կարծիկյան; Մերն է հերթը հիմա. Մի տար մեզ փորձության. Այսինչ վիճակ է, չես հասկանում /Երվանդ Պետրոսյան; Աղոթք. Կգա օրը. Շրջափակում /Հովհաննես Գրիգորյան; Անդրանիկի ոգին. Պատգամ. «Արցախականչ» շարքից /Դավիթ Հովհաննես; Հասունացում. Ժամանակը. Խորքում, Արցախ /Արտեմ Հարությունյան; Համլետի վերջին մենախոսությունը /Հրաչյա Սարուխան; Այժմ և միշտ. Պատմությունը. Հույսը. «Հատուկ դրություն» շարքից-ճշմարտությունը. Խուզարկություն /Էդվարդ Միլիտոնյան; 1988թ. փետր. Չգված աղեղներ /Վարդան Հակոբյան; Հայ տղայի երգը /Ղուկաս Սիրունյան; Օր. Vi 1988. Եվ կա ուրիշ հող /Հրաչյա Թամրազյան; Ջարթոնք. Արցախ. Նոր ճամփա. Արցախյան ձմեռ. Գանձասար. Հայրենյաց սեր. Դժվար օրեր. Կյանքի իրավունք. Երկկենցաղ հույս. Այսպես. Հիմա. Որպես արծիվ. Անցյալ և ներկա /Արմեն Շեկոյան; Արցախի ամառը (1989) /Հրատ Ալեքսանյան; Հուշերի նաշից^{*****} հանգած աստղերի /Հրաչյա Բեյլերյան; Ճանապարհ /Ավագ Եփրեմյան; Պահը զարմանալի բարքերի. Բայց թե ելնենք. Աղավնու լյարդ չունենք. Սուրբ գործ. Որպես վերջին մի սպարտացի /Դավիթ Պետրոսյան; Ժամանակի ուղղություն /Կահան Մարտիրոսյան; Մահվան տեսիլ. Իմ հայրենիքից մահը եկավ /Աղվան Վարդանյան; Խռովք /Սևակ Հովհաննիսյան; «Ռոգի կաֆեի» զավակները /Արարատ Մկրտումյան; Այսօր. Ելման իմ երկիր..., Էպոպեա. Դիմում-արյունագիր /Զավեն Բեկյան; Երկիր Նաիրի..., 20.02.1988. Արցախ. Տարաշխահիկ մեր երգերում /Ներսես Աթաբեկյան; Օ վաշխառուներ վերանձնական սիրո. Ջարթիք փառք իմ զարթիք..., Հազարամյակների և օրերի միջով..., «Ջարթիք, պատրաստեցեք յուղ լապտերաց /Արմեն Դավթյան; Մենք սպասեցինք նրանք չեկան... Եվ մշուշի միջով...; Խորին խորքերում ազգային խոհիս /Տիգրան Պասկևիչյան; Ճակատագիրն ահա..., Ջրույց մեծերի հետ /Կահագն Աթաբեկյան; Միակ ճանապարհ. Ճամփորդը /Գարեգին Գևորգյան; Ոգու տոն. Արցախ. Ճակատագրի լուսանցքներում /Ռոբերտ Եսայան; Քարկապ են ընկել բոլոր թելերս /Վալտեր Գրիգորյան; Ձանգ. Վրեժի դրդոց. Կարոտի կարապ վիզը թեք /Ազնիվ Սահակյան; Ցուցարարի սիրտը /Սիփան Շիրազ; Քո բախտը իմ բախտն է հայրենիք /Անահիտ Քոչարյան; Մենք. Մեզ արգելված էր /Հուսիկ Արա:

1064. ԱԼԱԶԱՆ Վ. Տառապանքի ուղիներով: (Հուշեր).- Ե.: Խորհրդ. գրող, 1990, - 240 էջ:

Քովանդ.՝ Բերիայի դիկտատուրայի հաստատումը; Ձերծինսկու հետ դեպի բանտ; Հարցաքննու-թյուններ; Աղծավանջային օրեր; Վաղդիվոստոկում; Մահվան հովիտ; Բուդուզեչակի ճամբարում; Դեպի հայրենիք, դեպի տուն; Նորից բանտում; Բայիլովի բանտում; Մահ, որը կյանք տվեց տասնյակ միլիոնավոր մարդկանց; Երևանում:

1065. ԱԼԱԶԱՋՅԱՆ Ս. Չսպիացած վերք (վեպ):

Հտ. 2.- Ե.: Խորհրդ. գրող, 1990.- 592 էջ:

1066. ԱՆՏՈՆԵԱՆ Ա. Մեծ ոճիրը: Հայկական վերջին կոտորածները եւ Թալեադ Փաշա: Պաշտոնական հեռագիրներ, բնագիրներու ստորագրութեամբ եւ բազմաթիվ պատկերներով.- Ե.: Արևիկ, 1990.- 304 էջ.- Մատենագիտ. տողատակի ծանոթութ. հայերեն և ֆրանս. լեզ.:

Քովանդ.՝ Նայիմ պեյի յիշողութիւնները: Ա. Ջարդարարները; Բ.Ռեսիւլ-այնի եւ Ինթիլիի ջարդերը; Գ. Տէր Ջօրի ջարդերը; Պաշտոնական տօքիւմանները: Ա. Կանխամտածութիւնը; Դ. Ջգուշական միջոցներ; Գ. Ջարդերուն ընդհանուր հանգամանքը; Դ. Պզտիկ մարտիրոսները; Ե. Քաջալերութիւններ; Զ. Արդարացման փորձեր; Ե. «Երկրորդ արարուածը»; վերջաբան: Ընդհանուր ժողովուրդին պատասխանատւութիւնը; Յաւելում: Ա. Հայերու դրութիւնը զինադադարէն ետք; Բ. Արդարութեան զաւեշտը; Գ. Ամբաստանիչ ատենանիս որոշումնագիրը:

1067. ԲԱՐՍԵՂՈՎ ՅՈՒ. Ինքնորոշման իրավունքը ազգամիջյան պրոբլեմների դեմոկրատական լուծման հիմքն է /Ռուս. թարգմ.՝ Մ. Տ. Խոցանյան; Խմբ. Գ. Գալոյան, Լ. Խուրշուդյան, Գ. Գևորգյան.- Ե.: Հայաստան, 1990.- 124 էջ:

Քովանդ.՝ Նախաբան; Բնակչության կամքով պետական սահմանների որոշումը ժողովուրդների ինքնորոշման լեւինյան կոնցեպցիայի արմատական հարցն է; Ժողովուրդների ինքնորոշումը միջազգային իրավունքի հրամայական նորմա; Սահմանադրական ճգնաժամ, թե իրավաբանական անգրագիտություն (ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի և պետության տարածքային ամբողջության սկզբունքի հարաբերակցության մասին); Ինքնորոշումը ժողովուրդների միջև և պետությունների միջև խաղաղության ու բարեկամական հարաբերությունների գործոն է; Ինքնորոշման «Տնտեսական անհնարինությունը» քաղաքական պատրվակ է; Ի՞նչ է հարկավոր վերակառուցել ազգամիջյան հարաբերություններում; Ինքնորոշման սկզբունքի հիման վրա փոխզիջման սահմանակարգային ձևերի որոնումը:

1068. ԳԵՄԲԱՐՍԿԻ Բ. Նամակներ աշխարհին: [1915թ. Եղեռնի մասին] /Կազմ., խմբ., ծանոթագրութ. վերջաբան՝ Հ. Կարճիկյան.- Ե.: Երև. Համալս., 1990.- 150 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Մարտիրոս Սարյանի նամակը Բ. Գեմբարսկուն; Նամակ իմ հին թուրք ծանոթին /Թարգմ.՝ Մ. Գրոխտլսկա; Բաց նամակ միավորված ազգերի կազմակերպության գլխավոր քարտուղար. նորին մեծություն պարոն Ուտամին /Թարգմ. Մ. Գ.; Բաց նամակ Հնդկաստանի պրեզիդենտ նորին գերազանցություն պարոն Սարվապալի Ռադիակրիշնային /Թարգմ. Կ. Ազարյան; Նամակ իմ հայ ընթերցողներին /Թարգմ. Կ. Պապինյան; Երեք նամակ աշխարհի ընթերցողներին /Թարգմ. Մ.Գ.; ա) Առաջին նամակը իմ անծանօթ ընթերցողին; բ) Երկրորդ նամակը իմ անծանօթ ընթերցողին; գ) Երրորդ նամակ իմ անծանօթ ընթերցողին; Շրջանի հայկական քառակուսին ունի իր լուծումը (Նամակ հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինին) /Թարգմ. Մ.Գ.; Հավելված 1: «Նամակ թուրք մտավորականներին»ի վերջավորությունը /Թարգմ. Մ. Գ.; Հավելված 2: Սիբիրական անապատը /Թարգմ. Գ. Մադոյան; Հավելված 3: Նամակ Պ. Սևակին; Հ. Շիրազի նամակը Բ. Գեմբարսկուն; Ով է Բ. Գեմբարսկին /Հ. Կարճիկյան:

1069. ԳՈՒՇԱԿԵԱՆ Թ. Խրիմեան Հայրիկ: Բ. տպագրություն: (Ծննդեան 170-ամեակին առթիւ).- Անթիլիաս, 1990.- 225 էջ:

Քովանդ.՝ Երկու խոսք; Հետագայ էջեր; Միջավայրին մարդը: Խրիմեան՝ առաջնորդ Տարօնոյ; Խրիմեան՝ պատրիարք Կ. Պոլսոյ; Հայոց Հայրիկ; Խրիմեան առաջնորդ Վանայ; Խրիմեան՝ Կաթողիկոս ամենայն հայոց; Ժամանակագրական ուրուագիծ; Մատենագիտական ազդ:

1070. ԷՔԱՐՏ ԲՐՈՒՆՈ. Ապրածս օրերը Ուրֆայում /Գերմ. թարգմ. Ա.Վ. Գասպարյան; երկու խոսքը ծանոթագր., խմբ.՝ Ժ.Մ. Ավետիսյան; ՀԵՇ միութ.- Ե.: ՀՀ ԳԱ, 1990.- 64 էջ, 4թ. նկ.:

Քովանդ.՝ Երկու խոսք; Նախանշաններ; Սարսափելի օրեր; Հուսահատ պայքար և կործանում; Վերջին զոհերը; Սհավոր թաքստոցը; Վերջին տպավորությունները և ապրումները:

1071. ԹԵՌԴԻԿ. Յուշարծան նահատակ մտավորականութեան /Առաջաբ. Գալուստ Գալոյան.- Բ. տպագր. ապրիլ 24, 1985.- Ե.: ՀԿԿ ԿԿ, 1990.- 153 էջ, դիմանկ.

Քովանդ.՝ Ողջույն քեզ... /Երուանդ Օտեան; Գաղափարին յաղթանակը /Տ. Ջաւեն; Կենսագրական բաժին /Հավաք. և խմբ. Թեոդիա: Մաս Ա. Պօլսէս տարագիր: Մտաւորականներ: Գրիգոր Ջօիրապ; Յարութիւն Հահրիկեան (Ատոմ); Գ. Խաժակ (Գարեգին Չազալեան); Ակնունի (Խաչատուր Մալումեան); Սիամանթօ

(Ատոմ էարաճանեան); Դանիէլ Վարուժան (Չիպուքքեարեան); Ռուբեն Զարդարեան; Ռ. Սեւակ (սօքթ. Ռուբեն Չիլինկիրեան); Տօքթ. Կարապետ Փաշայեան; Լեւոն Լարենց Քիրիճեան; Սմբատ Բիւրատ (Տէր-Ղազարեան); Բ. Ազգ. ու կրթ. գործիչներ եւն.: Համբարձում Պոյաճեան (Մուրատ); Վարդգես (Յովհ. Սէրէն-կիւեան); Սարգիս Բարսեղեան (Շամիլ); Ատոմ Շահեն (Երիցանց); Արծրունի (Յակոբ Աւետիսեան); Սաքօ; Գ. Առետրականներ եւն.: Ռոստոմ; Արշակ Խազիազեան; Լեւոն Շաշեան; Բարունակ Ֆերուխան; Օննիկ Սրապեան; Յարութիւն Գալֆայեան; Հայկ Տերտերեան; Դ.- Աքտորավայրի մեջ հիվանդութեամբ մեռնողներ: Եղիա Սուգիկեան; Տիրան Երկանեան; Յուսիկ քհ. Քաջունի; Երուանդ Չավուշեան; Յակոբ Շահպազ; Գևորգ Գօբուշեան; Ե.- Պօլիս կախուղներ: Փարամազ; Գեղամ Վանիկեան; Մուրատ Չաքարեան; Գարեգին Պօղոսեան; Աբրահամ Մուրատեան; Մինաս Քեշիշեան; Պօղոս Պօղոսեան; Հրանտ Աղաճանեան; Խորեն Խորենեան; Մաս Բ. Գաւառ Վան: Իշխան (Սիկողայոս Պօղոսեան); Վռամեան (Օննիկ Դերձակեան); Տիգրան Օտեան; Աբր. Բրուտեան; Խարբերդ: Երուանդ Սրմաքէշխանլեան Երուխան; Կարապետ Սողիկեան; Բրօժ. Սիկողոս Թենէքէճյան; Ժիրայր Յակոբեան; Սվազ: Միհրան Իպիրեան; Սենեքերիմ Հ. Գալեօնճեան; Ս. Մուրատ (Տէրտերեան); Կարապետ Պարսամեան; Մանուէլ Տերտերեան; Շ. Գարահիսար եւ Ուրֆա: Տաճատ Չպուքճեան; Լեւոն Գարակէօզեան; Գ. Ոսկերիչեան; Եօզղատ; Կարին, Երզնկա-Խնուս: Արամ Ատրունի; Արամ Շիշեան; Հրաչ Լուսապարոնեան; Փիլոս; Գալուստ Կարապետեան; Վահան Գասպարեան; Գէորգ Զուլումեմեան; Մուշ-Սասուն եւ Բաղէշ: Յակոբ Կարապետեան; Յարութիւն Պօղոսեան; Կորիւն (Կոմսեցի Իսօ); Կարդան (Տիգրան); Կեսարիա, Թալաս; Գէորգ Վիշապեան (Սարգիս Քէշեան); Մինաս Մինասեան; Մինաս Պետրոսեան Մարգուան: Բրօժ. Առաքել Կ. Սիվապեան; Բրօժ. Յովհ. Յակոբեան; Գագիկ Օզանեան; Բրօժ. Յովհ. Արզեան; Կարապետ Գօճաեան; Այնթապ: Բրօժ. ճեսի Մաթոսեան; Բրօժ. Լուսֆի Պապիկեան; Իզմիր: Քերովբէ Կիւլպէնկեան; Ստեփան Նալպանտեան; Գ.-Հայ եկեղեցականներ: Հակոբ Աշոտ եպսկ. (Փափազեան); Ներսես եպիսկ. Դանիէլեան; Խորեն եպսկ. Դիմաքսեան; Գէորգ Ժ. Վ. Թուրեան; Պարգեվ Ժ. վրդ. Դանիէլեան; Վարդան քհ. Ասլանեան; Դ.-Հայ եկեղեցականներ (հռոմեական): Կարինի վարդապետք; Խոտորջուրի վարդապետք; Ալաշկերտի վարդապետք; Կիւրինի վարդապետք; Տրապիզոնի վարդապետք; Ամասիոյ վարդապետք; Այնթապի վարդապետք; Ատանայի վարդապետք; Դէպի Այաշ: Հին ու նոր յուշեր /Բիւզանդ. Պօզաճեան; Չանդըրլէն վերլիշումներ /Միքայել Շամտանճեան; Նահա-տակ մտաւորական եկեղեցականները / Մեսրոպ եպս. Նարոյեան; Մխիթարեան զոհեր /Հ. Արսէն Դ. Ղազիկեան; Մեծ ոճիրը հատուած համանուն աշխատասիրութիւնն /Արամ Անտոնեան:

1072. ԹՈՐԱՆԵԱՆ Թ. Թրքական համաթուրանականութիւնը վարագույրով չի ծածկուիր.- Բեյրութ, 1990 (Տպ. «Հայ տիպ Քոմփիլերաֆ-թերնուիրես»).- 167 էջ:

Բովանդ. Թուրք-պուլկար յարաբերութիւններ; Եուկուպիա; Յունաստան-Թուրքիա; Չքնաղ Կիպրոս; Արաբներն ու թուրքերը; Քիւրտերը և թուրքերը; Հայերն ու թուրքերը; Օգտագործուած աղբիւրներ:

1073. ԼԵՈՒ. Սահմանափեճեր: Լոռի-Ախալքալաք-Ղարաբաղ.- Բ. Հրատ.- Աթենք: Հայկ. հրատ., 1990.- 107 էջ, 2 թ. քարտեզ:

Բովանդ. Լոռու դերը; Թաթարական շրջան; Ռուսական տիրապետութիւնից առաջ; Ախլցխայի փաշա-յութիւն; Գաղթական հայութիւն; Ազատագրական շարժումներ:

1074. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ Ա. Արևմտահայերի 1915թ. կոտորածները և ինքնապաշտպանա-կան մարտերը /Պատ. խմբ. Հ.Գ. Ինճիկյան.- Ե.: Գիտելիք. 1990.- 86էջ.- (Մեծ եղեռնի 75-րդ տարելիցին):

1075. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ Ա. Հայ հասարակական քաղաքական միտքը արևմտահայութեան ազատագրության ուղիների մասին XIX դարի վերջ-xx դարի սկիզբ /խմբ. Դ. Ա. Մուրադ-յան.- Ե.: Հայաստան, 1990.- 479 էջ.- Աղբ. և գրակ. ցանկ՝ էջ 473-480:

Բովանդ. Հայ հասարակական հոսանքների տեսակետները արևմտահայության ազատագրության մասին; Ազգային-պահպանողականներ; Դեմոկրատներ; Արմենականներ; Հնչակյաններ և վերակազմյալ հնչակյաններ; «Հայ հեղափոխականների դաշնակցություն» կուսակցությունը; Սոցիալ-դեմոկրատներ; Պահպանողականներ; Լիբերալներ; Անկուսակցական դեմոկրատներ; Հայ սահմանադրական Ռամկավար կուսակցություն; Բոլշևիկներ; Արևմտահայ ազգային ուժերի համախմբման գաղափարը և փորձերը:

1076. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Հանրապետության ցեղասպանության դեմ պայքարի միության կանոնադրություն.- Ե.: 1990.- 14 էջ.- (ՀՀ ցեղասպանության դեմ պայքարի միություն):

Բովանդ. Հայկ. ԽՍՀ միմիստրների խորհրդի որոշումը ՀՀ ցեղասպանության դեմ պայքարի միություն հիմնելու մասին; Խոսք ծանուցման; ՀՀ ցեղասպանության դեմ պայքարի միության կանոնադրությունը:

1077. ՀԱՅԵՐԻ ցեղասպանությունը: (Մեծ եղեռնի 75-ամյակի առթիվ): Գրակ. մատենագիտ. ցանկ օտար գրակ. /Ալ. Մյասնիկյանի անվ. պետ. գրադարան; Կազմ.՝ Ֆ. Պարոնյան; Մ. Բաբայան.- Ե.: 1990.- 23 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Անգլերեն; Գերմաներեն; Ֆրանսերեն; Ալլալեզուներ; Անվանացանկ; Անձնանունների ցանկ; Աշխարհագրական անունների ցանկ:

1078. ՂԱՐԻԲՋԱՆՅԱՆ Գ. Ժողովրդական հերոս Անդրանիկ.- Ե.: Հայաստան, 1990. 246 էջ, 12 թ. նկ.:

Բովանդ.՝ Առաքելոց վանքի և Սասունի պաշտպանական հերոսամարտերը; Բալկանյան առաջին պատերազմում; Զանգեզուրի պաշտպանը: Դեպի Ղարաբաղ; Փաստաթղթեր և նյութեր; Մատենագիտական ցանկ:

1079. ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ Ս. Լեռնային Ղարաբաղ: Պատմա-տնտեսական աշխարհագր. ուսումնասիրութ. /Առաջաբան՝ Յու. Մ. Սուվարյան.- Ե.: Լույս, 1990.- 303 էջ, գուն. նկ.:

Բովանդ.՝ Պատմա-աշխարհագրական համառոտ ակնարկ; Ասկերանի շրջան; Մարտակերտի շրջան; Մարտունու շրջան; Հաղրուբի շրջան; Շուշիի շրջան:

1080. ՄՈՐԳԵՆԹԱՈՒ Հ. Ամերիկյան դեսպան Հենրի Մորգենթաուի հուշերը և հայկական եղեռնի գաղտնիքները /Թարգմ.՝ Ենովք Արմեն: Ֆաքսիմիլային հրատ.- Ե.: Լույս, 1990.- 356 էջ:

Բովանդ.՝ Գերազանց գերման մը Պոլիսի մեջ; «Գործապետի դրութիւն»ը Օսմ. կայսրության մեջ; Ինչով օգտակար եղաւ ան Գերմանիային; Քայգերին անձնական ներկայացուցիչը: Վանկէնհայմ կընդդիմանայ ամերիկեան ռազմանավերուն Յունաստանի ծախուելուն; Գերմանիա կը զօրաշարժե քիւրք բանակը; Միջազգային դաշնադրութիւններու հակառակ: «Կեօպէն»-ը եւ «Պրէզլաու»-ն Տարտանելէն կանցնին; Վանկէնհայմ ինծի կը պատմէ թէ ինչպէս քայգերը պատերազմի որոշում տուաւ; Գերմանիայի պատերազմի նպատակները; Գերմանական «փոփականտ»-ի դասական օրինակ; Գերմանիա կը փակէ Տարտանելը եւ Ռուսիան կանջատէ իր դաշնակիցներէն; Թուրքիա կը ջանէ «Քափիթիւլասիօն» ները. Էնվեր պալատի մեջ կապրի, առատ դրամով եւ կայսերազուն կնոջ հետ; Գերմանիա Թուրքիան պատերազմի կը մղէ; Թիւրքերը կը ջանան ազնուօրէն վարուիլ օտարական թշնամիներու հետ բայց գերմանները կը պնդեն զանոնք հալածել; «Նօթըր տամ տը Սիօն»ի վրայ արշաւանք; Վանկէնհայմ եւ «Բեթլէհէմ պողպատի ընկերութիւն»-ը. Գերմանիայի մէջ յայտարարուած կրօնական պատերազմը; Ծննալ, վրդովիչ Մարկոս Անտոնիոս մը. Գերմանիայի՝ հաշտութիւն ձեռք բերելու առաջին փորձը; Թիւրքերը կը պատրաստուին Պոլիսէն փախչիլ եւ փոքր Ասիայի մէջ նոր մայրաքաղաք մը հաստատիլ. Համաձայնական նաւատորմը կը ռմբակոծէ Տարտանելը; Ի՞նչպէս Էնվեր հաստատեց «Բրիտանական նաւատորմի ղեկավարութիւնը»; Դաշնակից նաւատորմի ղեկը հեռանայ թէւ յաղթանակի եզրը հասած; Երեք հազար քաղաքային անձներու համար պայքար մը; Օտարահպատակներու ուրիշ պատահարներ; Պուլկարիա աճուրդի հանուած; Թիւրքը նախնական տիպարին կը վերադառնայ; «Յեղափոխութիւնը» Վանի մէջ; Ազգի մը սպանումը; Թալեաղ կը յայտնէ թէ ի՞նչու «կը տարագրէ» հայերը; Էնվեր փաշա հայերու վրայ կը խօսի; «Հայերուն համար ոչինչ չպիտի ընեն» կըսէ գերման դեսպանը; Էնվեր հաշտութիւն կառաջարկէ. Հրաժեշտ սուլթանին եւ Թիւրքիային; Ֆօն Եակօվ. ցիմմէրման եւ Գերման-ամերիկացիները; Յաւելուած: Հայաստանի եղեռնը պատմութեան մէջ մեծագոյն արհաւիրքը; Զանգուածային տարագրութիւններ; Գերման «միսիօնար»-ի մը յայտարարութիւնը; Հայաստան պետք է անջատուի Թիւրքիայէն:

1081. ՆԱԹԱՆԵԱՆ Մ. Արմենական կուսակցութիւնը: Ծագումէն սկսեալ մինչեւ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան կազմութիւնը /Խմբ. և ներած. Տիգրան Գեորգեանի.- Գահիրէ, 1990.- 106 էջ:

Բովանդ.՝ Միքայել Նաթանեան՝ երեք կուսակցութիւններու պատմագիրը; Նօթեր եւ նիւթեր ծամանակակից պատմութեան համար; Արմենական կուսակցութեան ծագումէն սկսեալ մինչեւ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցութեան կազմութիւնը:

1082. ՈՐՆ Է ՄԵՐ ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ: Վարդգես Մանուկյան, Կտրիճ Սարգսյան, Վանո Երազեղյան, Ռաֆայել Իշխանյան, Հրաչիկ Սիմոնյան: [Հոդվածներ] /Կազմ.՝ Ա. Բլեյանը.- Ե.: Արևիկ, 1990.- 128 էջ:

Բովանդ.՝ «Արևի նման նայեցեք աշխարհին» /Ա. Բլեյան; Գնացքից թռչելու ժամանակն է /Վ. Մանուկյան; Զորս հարց Վ. Մանուկյանին; Որն է մեր ճանապարհը; Ժամն է միասնության; Հայաստանի Հանրապետության պատմությունը «Վերածնված Հայաստան» ամսագրի էջերում; Անկախության վերջին 45 օրը

/4. Սարդարյան; Առաջին ու վերջին քայլը ազատության ճանապարհին /4. Սիրադեղյան; Երրորդ ուժի բացառման օրենքը /Ռ. Իշխանյան; Նորից ազգային արժանապատվության մասին /Յ. Սիմոնյան:

1083. ՉԵԼԵՊՅԱՆ Ա. Զորավար Անդրանիկ և հայ հեղափոխական շարժումը: Կենսագր. ակնարկ.- Ե.: Արևիկ, 1990.- 719 էջ, դիմանկ.- (Վարք մեծաց. Անդրանիկ Օզանյան):

Բովանդ. Մաս Ա. 1850-1914. Յեղափոխական խմորումներ; Մաս Բ. 1914-1919 Արևալիրքի օրեր եւ ողջակիզում արևմտահայութեան-հերոսական խոյանքներ եւ յոյսի նշոյլներ Կովկասեան ճակատին վրայ; Մաս Գ. 1919-1927 Ազգային հերոսը պանդխտութեան մեջ-փոքրիկ Հայաստանը անդամահատելու կայսերապաշտական ճիգեր

1084. ՊԱՐՍԿՈՒՆԻ ՅՈՎՀ. Ասք ազատութեան: Առաքեալ, ազգային հերոս զօրավար Անդրանիկի մասին: (Մեծ հայորդիի ծննդեան 125-րդ տարելիցին առիթով).- Ռուսե, 1990 (Տպ. «Սփիւռք»)- 7 էջ, դիմանկ.:

1085. ՊԱՐՍԿՈՒՆԻ ՅՈՎՀ. Ասք՝ նոր ժամանակներու մեծագոյն ուսուցիչ՝ հերոս-ռահվիրայ Գուրգէն Եանիկեանի մասին (Մեծ հայորդիի ծննդեան 95-ամեակին առթիւ).- Բեյրութ, 1990 (Տպ. Սփիւռք).- 25 էջ:

1086. ՊԼԱՏՅՈՐՄ Հայ հեղափոխական դաշնակցության.- Ե., 1990.- 46 էջ:

Բովանդ. Նախաբան, Քաղաքական.Հայաստան, հայություն, հայ դատ; Հայաստանի Հանրապետություն, Հայ Հեղափոխական դաշնակցություն, պետություն և իրավակարգ; Տնտեսական: Հասարակական մարզ, համագործակցականներ, սեփական մարզ, օտար ներդրումներ, Ծրագրում, դրամատնային համակարգ, ապահովագրություն, հարկային քաղաքականություն, ուժանյութ, փոխադրման միջոցներ, Կապի, հաղորդակցության միջոցներ, հանրային հարստություն, զբոսաշրջիկություն, անմիջական լուծման կարոտ հարցեր; Գյուղատնտեսություն-երկրագործություն; Կրթա-մշակութային; Առողջապահական; Ազգային պաշտպանություն; Աղետի գոտի; Արցախի հարցը առանձնաբար:

1087. ՊՈՂՈՍՅԱՆ ՍՏ. Ա. Անտոնյանի «Մեծ ոճիրը» մեղադրում է /['Պատ. խմբ.' Գ.Բ. Ղարիբջանյան].- Ե.: Գիտելիք, 1990.- 104 էջ.- (Մեծ եղեռնի 75-րդ տարելիցին):

1088. ՊՈՂՈՍՅԱՆ ՍՏ., ՊՈՂՈՍՅԱՆ Կ. Ինձ բահ տվեք... (Գևորգ Զաուլ): Փաստագր. վեպ ('Պար. միջին և բարձր տարիքի համար).- Ե.: Արևիկ, 1990.- 447 էջ, 24 նկ.- Մատենագիտ.՝ էջ 439-446 հայ և օտար լեզ.

Բովանդ. 1894 թիվ. արյունոտ տարի; Կոտորածներ; Աղբյուր Սերոբ; Պարտիզանական կռիվներ; Հեռանում են Սասունից; Հրայր; Ռուբեն; Մակարը զինաթափ; «Գևորգը խելոել է»; Պարոն են կռվելով և կռվում՝ պարելով; Հայրուկ:

1089. ՊՈՂՈՍՅԱՆ Ս. Պանթուրքիզմը երեկ և այսօր.- Եր.: 1990.- 79 էջ.- Ծանոթագր.՝ էջ 76-79:

Բովանդ. Պանթուրքիզմը երեկ; Պանթուրքիզմը այսօր:

1090. ՍԱՀԱԿՅԱՆ Ս. Հերոսապատում: Գեղարվեստական գրոյցներ.- Ե.: Արևիկ, 1990.- 352 էջ:

Բովանդ. Մի օր էլ կգա մեր ժամանակը և այն հեռու չէ; Զհայտարարված պատերազմ; Մկրտիչ Խրիմյան (Հայրիկ) կամ արծիվ Վասպուրականի; «Ձայն մը հնչեց...» կամ Ավետիս Վեմյան; Արաբո (Առաքել) կամ «Չարթի լաո, մեռնիմ քրզի»; Աղբյուր Սերոբ կամ Մասսա Մանուկ; Ու պիտի հառնի նայիրյան ոգին; Գևորգ Աղամյան (Ղազարյան) կամ սարերու առյուծ; Արմենակ Ղազարյան կամ Հրայր Դժոզը; «Ես կմեռնիմ քաջի նման կռիվ տալով մինչև վերջ»; Մկրտիչ Թերլեմեզյան (Ավետիսյան) Խանասորի ցասումնամարտը; Եփրեմ խան Գանձակեցի կամ կայծակով փորագրված անուն; Տիգրան Տերոյան (Դերոյան) կամ Վազգեն; Ժառուտ լեռան մեծ խորհուրդը; Ռուբեն Հիշմանյան կամ Դերսիմի քեռին; Ու ելան հառնեցին քաջեր Բագրեվանդեան; Խաստուրի հերոսամարտը; Անդրանիկ Զօրավար; Համազասպ Արվանձոյան:

1091. ՍԱՀԱԿՅԱՆ Ռ. Ցեղասպանության պատմությունից.- Ե.: Հայաստան, 1990.- 367 էջ.- Ծանոթագր. անվանացանկ՝ էջ 326-359:

Բովանդ.՝ Գլ. առաջին. Հայերի ցեղասպանության թուրքական քաղաքականությունը; Եղեռնի դրդապատճառների մասին; Գլ. երկրորդ. Հոդված-հրապարակումներ: Նոր փաստաթղթեր 1915թ. եղեռնում կայզերական Գերմանիայի դերի մասին; Վկայում են նորահայտ փաստաթղթերը; Հայկական եղեռնը հունգարական ամսագրի մեկնաբանությամբ; Գլ. երրորդ. Դատապարտում են թուրք ցեղասպաններին; Յոզեֆ Մարկվարտը արևմտահայերի զենոցիդի մասին; Յոհաննես Լեփսիուսը և արևմտահայերի ճակատագիրը; Մուսթաֆա Քեմալի մի հարցազրույցի առիթով; Գլ. չորրորդ. Դիմադրություն մարդասպաններին. ինքնապաշտպանական կռիվներ; Մուսա լեռան գոյամարտի պատմական դասերը; Սարտարապատը՝ Ֆրանսահայ պատմաբանի հայացքով; Հաճընի մաքառումն ու անկումը; Գլ. հինգերորդ. Մեծ եղեռնի պատմագրությունը: Մ.Ն. Անդրյուխինի «Գենոցիդը իմպերիալիստական պետությունների քաղաքականության մեջ» բրոշյուրի առիթով; Հայկական ցեղասպանության պատմությունը ֆրանսիական հրապարակություններում; Թուրք ցեղասպանների փաստաբանը; Հայերի ցեղասպանությունը անգլիական պատմաբանների աշխատություններում; Պատմության խեղաթյուրման նոր փորձեր; Եղեռնի պատմության նենգափոխումը թուրք պատմագրության կողմից:

1092. ՍԵՎԱԿ Պ. Անլռելի զանգակատուն: Պոեմ Ե.: Խորհրդ. Գրող, 1990.- 254 էջ, 2թ. դիմանկ.:

1093. ՍՈՂՈՍՈՆ Թեհլերյանի դատավարությունը [Սղագր.].- Ե.: Արևիկ, 1990.- 223 էջ:

1094. ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ Գ. Մղձավանջային օրեր: Վեպ.- 2-րդ լրաց. հրատ.- Ե.: Հայաստան, 1990.- 558 էջ:

1095. ՎԱՆ-ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ հերոսամարտը 75 (ժողովածու) /Վասպուրականի հայրենակց. միություն; Կազմ. և առաջաբանը՝ Հ.Դ. Փափազյան; Խմբ. Հ. Պողոսյան.-Ե.: Հայաստան, 1990.- 127 էջ, 16 թ. նկ., մատենագիտ., տողատ., ծանոթութ.:

Բովանդ.՝ Վասպուրականի հերոսամարտը 1915թ. ապրիլ 7 /Ա. Փոխարյան; Վան-քաղաքամիջի հերոսամարտը /Հ. Կոստյան; Ինքնապաշտպանության կռիվները Արձակի շրջանում և Թիմարում /Ա. Ճոխարյան; Հայոց ծորի ինքնապաշտպանության կռիվները /Հ. Մուտոյան; Հերոսամարտ Շատախում և Քեսանդաշտում /Ա. Մեսրոբյան; Ինքնապաշտպանությունը Լեռնապարի հարավ-արևմտյան գավառներում /Ա. Աբրահամյան; Վանի հայկ. ժամանակավոր կառավարությունը /Օ. Մխիթարյան; Զինվորական մարմնի կոչեր և հրահանգ; Նահատակներ /Հ. Կուլօյան; Վասպուրականի իշխանությունը /Ա. Մաքսապետյան:

1096. ՎԵՐՆԵԼ ՖՐ. Մուսա լեռան քառասուն օրը: Վեպ /Գերմ. թարգմ. Պ. Միքայելյան; Առաջաբ. Մ. Դուդին; Վերջաբ. Մ. Փիրումովա.- Ե.: Լույս, 1990.- 918 էջ, դիմանկ.- Մատենագիտ.՝ տողատակի ծանոթութ. հայ. ռուս. լեզ.:

1097. ՓԱՓԱԶՅԱՆ Բ. Արյունոտ ափերով: Փաստագրական վիպակ /Խմբ.՝ Գ. Դեվրիկյան.- Ե.: Արևիկ, 1990.-128 էջ:

1098. ՔԱԶԱԶՆՈՒՆԻ ՀՈՎՀ. Բաց նամակ Հ-ին. Թուրքիա թե Ռուսիա /Խմբ. Ա.Հ. Ասրյան; Երկու խօսք՝ Ա. Ծառուկյան.-Ե.: Հայաստան, 1990.- 48 էջ:

1099. ԱԶԿԻՆ. Ջենալ փաշայի սպանությունը /խմբ. Ջրատարակիչի կողմից և վերջաբանի փոխարեն՝ Վ. Լ.. Ջայրապետյան.- Մոսկվա: Վերնատուն, 1991.- 92 էջ, դիմանկ. ՇՊԿ էջ 2:

1100. ԱՅԱՐՈՆՅԱՆ ԱՎ. Ավարայրի ոգեկոչում: Անդրանիկ [Ջերոսապատում].- Ե.: Ջայ գրող, 1991.- 113 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք /Վ. Ջարությունյան; Ղարաքիլիսայի ճակատամարտը; Անդրանիկ; Ժողովուրդը և հերոսականը; Ջորավար Անդրանիկ; Անցնող շրջանը:

1101. ԲԱՐԴԱԿՅԱՆ Գ. Հիտլերը և հայերի ցեղասպանությունը /Անգլ. թարգմ. Շ.Ս. Ալթունյանը.- Ե.: Ջայաստան, 1991.- 111 էջ.- Մատենագիտ տողատակի ծանոթութ. հայ և օտար լեզ; Ծանոթ. հավելվածն. էջ՝ 49-109:

Բովանդ.՝ Ներածություն; Փաստաթուղթը; Նախնաքը; Շարունակություն; Գրականություն:

1102. ԳԵՈՐԳԵԱՆ Վ. Լեռնահայաստանի հերոսամարտը (1919-1921): (Պատմ. վավերագրեր) /Ջրատ. և խմբ.՝ Ա. Անդրանիկյանը.- Ե.: Ջրատ. Ազատ խոսք, 1991.- 192 էջ, 2 թ. դիմանկ.- (Քաղ. գրակ. մատ-շար):

Բովանդ.՝ Կռիվներու շրջան; Ղարաբաղի դեպքերը; Ղափանի վերագրավումը; Մեծ կռիվներու շրջան; Ինքնավար Սիւնիք; Վայոց ձորի առգրավումը; Տաթևի Բ. համագումարը; Գոյամարտի արժեքը և գնահատությունները:

1103. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ Ռ. Ռուսական վտանգը /Արտաշես Ստեփանի Զիլինգարեան; Առաջաբ.՝ Արմեն Այվազեանի; Ջրատ. պատրաստեց՝ Արշակ Բանուչեանը.- Ե.: «Ազատ խոսք» հրատ., 1991.- 8 էջ, դիմանկ.- (Ջայ քաղաքական մտքի մատենաշար):

Բովանդ.՝ Մոնղոլական և սլավոնական տարերքը; Ազգամերժ ոգին և այլասերումը; Անհատի ազատություն եւ ազգութիւնը:

1104. ԴՐՈ. Կենսագրական: Հուշեր: Վկայություններ /Կազմեց, խմբ. Ա. Անդրանիկյանը, նկ.՝ Խ. Հակոբյան.-Ե.: Ազատ խոսք, 1991.- 416 էջ.- (Քաղաքական գրականության մատենաշար):

Բովանդ.՝ Դրո /Համլետ Գևորգյան; Յուշեր: Ջարկ, Երևան ջան; Առաջին հանդիպումս Դումանի հետ; Ղարալագեագի լեռներում; Սիսեան գիւղի կռիւը; Բուշկիկները ինչպես դրժեցին իրենց խոստումները; Հավելված: Վկայություններ; «Մեր անվեհեր Դրոն» /Միք. Վարդանեան; Դրոն իբրեւ ռազմիկ և իբրեւ քաղաքական դեմք /Շավարշ Միսաքեան; Դրոն Սարիղամիշի մեջ /Ս. Վրացեան; Յաղթանակի ընդունելութիւնը՝ Դրոյին եւ նրա գնդին /Հ. Կոստյեան; Դրոյի անմեռ յիշատակին /Եր. Ջայրապետյան; Երկու տարի Դրոյի մոտ /Ասլան Ստեփանյան; Մի դրվագ Դրոյի կյանքից /Գնդ. Եգոր Տեր-Աւետիքեան; Դրոն Ջանգեզուրում /Ալ. Աշխատունի; Ննջեց Դրոն, բայց յաւտ անմահ է Դրոն /Յ. Աւ. քի. Հաճեան; Մեր օրերի Սասունցի Դաւիթը /Ս. Վրացեան; Սարիղամիշում 1918-ին (Հատած); Դրոյի մոտ /Ս. Վրացեան; Մամուլը Դրոյի մասին: «Կախարդօրէն քաջ»ը /«Յուսաբեր»; Յիշատակին առջեւ /«Ջայրենիք»; Դրո /«Ջայրենիք» Բաջն Դրո աչքերը փակեց Պոսթընի մեջ /«Յառաջ»; Ջերոսին մահը /«Նաիրի»; Դրոյի մահուան պարագաները եւ թաղումը /Ահիան Աֆրիկյան; Դրոն եւ իր գործը: Անդրադարձ; Կենսագրական նօթեր; Դրոյի յուղարկաւորությունը:

1105. ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ Ե. Մեռած սրտի մը յարութիւնը: Վեպ իրական կեանքէ: (Սպանդն ազատուած ծեռագիր մը՝ գրուած 1914-ին).- Բեյրութ, 1991.- 216 էջ, նկ.- (Աղգարենց գրական մատենաշար, թ. 1):

1106. ԶԱՎԱՐՅԱՆ Ս. Երկեր /Ջրատ. պատրաստեց՝ Դ. Պետրոսյանը.- Ե.: Երևանի համալս., 1991.- 144 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Տիպար ռահվիրա /Ս. Վարանդյան; Ապակենդորոնացում; Հոսանք մը և իր պատճառները; Տնտեսական քայքայում; Ընտրություններու շուրջ; Կառավարական կուսակցությունը և ընդդիմադրության դերը; Բարեկամության արդյունքը; «Արդարացուցիչ» պարագները; Փնտրենք չարիքին արմատը; Ընտրական ազատություններու գրավականները; Էական վտանգը; Ազատագրության ճամփան; 445

սպաներեն 5-ը հայ; Դամբանական ճառ Խրիմյանի դագաղի մոտ; Հոյական դերվիշը /Արշակ Զոպանյան; Դանիել Վարուժան:

1107. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ Վ.Յ., ԱՅԱԶԱՆՅԱՆ Վ., ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ ՅՈՒ. Դարաբաղյան հարց: Ակունքներն ու էությունը ըստ փաստաթղթերի և փաստերի /Ռուս, տեքստերի թարգմ.՝ Հ. Վանյան և ուրիշն., խմբ. Վ. Հակոբյան.-Ստեփանակերտ: (Հրատ, «Մաշտոց»), 1991.- 176 էջ:

1108. ԼԱԶՅԱՆ Գ. Հայաստանը և հայ դատը. Հայ և ռուս յարաբերություններին լույսի տակ.- Ե.: Ադանա, 1991.- 435 էջ:

Բովանդ.՝ Մաս Ա. Ռուսերու արարատեան դաշտ մուտքէն մինջեւ Ա. համաշխարհային պատերազմը: Հայ և ռուս դաւանական վեճ; Դրիմի պատերազմ. Փարիզի դաշնագիր; Հայկական հարցը խաղաղութեան համաժողովին մեջ (1900); Հայկական հարցը ընկերավարական միջազգային համագումարին (1900); Մահփորձ Սուլթան Համիտի դէմ (1905); Վարանցով-Դաշկով և հայերը; Մաս Բ. Եւրոպական պատերազմ. Հայաստանի Հանրապետութիւն. Հայաստանի խորհրդայնացում: Վկայութիւններ կամաւորական շարժումի մասին; Ռուսական նահանջը և Տարօնի եղեռնը; Հայաստանի ճակատագրական կռիւր; Մայիսեան ապստամբութիւնը; Սեւրի դաշնագիրը; Հայկական հարցը ըստ խորհրդային մեծ համայնագիտարանի (1926); Հայաստանի խորհրդայնացման առաջին ամիսները; Դրոյի յօդուածը; Լոնտոնի խորհրդածրոյվը (1921 փետր. 21-մարտ 13); Խորհրդային Ռուսաստան և Տաճկաստան-Մոսկուայի դաշնագիրը; Կարսի դաշնագիրը (1921 հոկտ. 13); Ա. Ահարոնեան կը պաշտպանէ Հայկ. դատը Լօզանի մեջ; Լօզանի դաշնագիրը (1923 հուլիս 24); Մաս Գ. Համաշխարհային պատերազմէն մինջեւ մեր օրերը: Հայաստանը Բ. համաշխարհային պատերազմին; Էջմիածին և Քորէայի պատերազմը; Համայնավար սպանդի զոհերը Հայաստանի մեջ:

1109. ԽԱՏԻՍԵԱՆ ԱԼ. Քաղաքապետի մը յիշատակները.- Բեյրութ, 1991 (Համագլխին Վահէ Սէթեան տպ.).- 408 էջ.- (Մատենաշար Հ.Յ.Դ. Ձաւարեան ուսանողական միութեան):

Բովանդ.՝ Հայ-թրքական ընդհարումները; Հայկ. առաջին համագումարը և հայկ. պահանջները; Կովկասը՝ մեծ պատերազմի նախօրեակին; Կովկասի մեջ:

1110. ՀԱՅԵՐԻ ցեղասպանությունը Օսմանեան կայսրությունում: Փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու /Կազմ. Մ. Գ. Ներսիսյան, Ռ.Գ. Սահակյան; խմբ. Մ. Գ. Ներսիսյան.- Ե.: Հայաստան, 1991.- 758 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան /Մ. Գ. Ներսիսյան; Առաջին մաս. Հայերի կոտորածները Սուլթան Համիդի (1876-1908թթ.) օրոք; Մաս երկրորդ. Հայերի զանգվածային կոտորածները երիտթուրքերի կողմից (1909-1918թթ.): Ծանոթագրություններ; Փաստաթղթերի և նյութերի ցուցակ:

1111. ԴԱԶԱՐՅԱՆ Վ. Ռամկավար ազատական կուսակցություն: Ուղեցույց և համառոտ պատմություն.- Ե.: Լույս, 1991.- 104 էջ, 8 թ. ներդ. նկ.- (Կուս. մատ.շար, թ. 1)

Բովանդ.՝ Ուղեցույց՝ քաղ. կուս., անհատը, կուսակցականը, ռամկավարություն (դեմոկրատիա); ազատականություն (լիբերալիզմ). ՌԱԿ-ի նպատակները, սկզբունքը, դավանանքն ու ընդի. ուղեգիծը. ՌԱԿ-ի դրոշմն ու զինանշանը. ՌԱԿ-ի կազմակերպական կառուցվածքը, Ռամկավար-ազատականը, Ռամկավար-ազատականի տասնաբանյան; Համառոտ պատմություն.՝ Արմենական կազմակերպություն; Վերակազմյալ Հնչակյան կուս., Հայ Սահմանադր. ռամկ. կուս., Հայ ժողովրդական կուս., ՌԱԿ; Հավելված. քայլերգեր, ՌԱԿ-ի կազմության թվականները; Օգտագործված աղբյուրներ:

1112. ԾՂԼՅԱՆ Հ. Սովետական մնացած կյանք: /Գեղարվեստ. վավերագր./.- Ե.: Հայաստան, 1991.- 82 էջ, 4 թ. ներդր. նկ., դիմանկ.

1113. ՄԿՐՏՉՅԱՆ Ս. Սասնա արծիվը: [Դյուցազներգություն Անդրանիկի մասին].- Ե.: Նաիրի, 1991.- 164 էջ:

1114. ՄԱՅԱԿԱՆՅԱՆ Ա., ՀԱԿՈԲՅԱՆ Հ. Զորավար Անդրանիկ: Հտ. Ա.- Մոսկվա: Վերնատուն, 1991.- 311 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Օսմանյան կայսրության ազգային և սոցիալական ճնշման լուծը, Անդրանիկը որպես մարտական հայդուկ; Անդրանիկը Սասունի գյուղացիների ղեկավար; Անդրանիկի մասնակցությունը բուլղար ժողովրդի ազգային պայքարին; Կովկասյան ռազմաճակատում; Միապետության տապալումը Ռուսաստանում; Անդրանիկը պանդխտության մեջ; Որպես հավելված: Դիմադրական-պարտիզանական կոիվների փորձի ընդհանրացումը. Անդրանիկի «Մարտական հրահանգները»; Հայդուկների բարոյական կերպարը:

1115. ՇԱՆԹ ԼԵՎՈՆ. Անկախությունը պահանջ ազգային գոյության /Կազմ. և առաջաբ. Սարգիս Փանոսյանը.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1991.- 160 էջ:

Բովանդ. Խոսքի շրջանին կից զորդ գործի շրջանը; Պատերազմի բերած հույսերն ու հուսալքումը; քննադատներ, որոնք կմեղադրեն հայ ժողովուրդը իր անկախությանը ձգտելուն համար; Միակ բնական ճամփան; Ամեն շեղում անիմաստ; Ամեն վարանում վնասակար; Շանթի հետ /Սիմոն Վրացյան; Լեվոն Շանթ /Մուշեղ իշխան:

1116. ՇԻՐԱԶ ՀՈՎՀ. Հայոց դանթեականը: Հայ կոտորածների հավերժասուգին: (Պոեմ).- Ե.: Նաիրի, 1991.-349 էջ, նկ.:

1117. ՇԻՐԱԿԵԱՆ Ա. Կտակն էր նահատակներուն: Գ. Տպագրություն.- Ե.: Ադանա, 1991.- 367 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ. Արշալիր Շիրակեանի մասին և ապրիլեան եղեռնը: Արշալիր Շիրակեան /4. Սասունի; Ապրիլեան եղեռնը /Եր. Փամպուքեան; Ապրիլեան եղեռնի քարտեզ; «Կտակն էր նահատակներուն»; Համաշխարհային պատերազմը; Կրակի մկրտություն- դաւաճան Վահե-Իսսանի ահաբեկումը; Հայաստանի մեջ: Դեպի Պաքու Խալիլ եւ Էնվեր փաշաները գտնելու համար; Թիֆլիսի մեջ Արամ Երկանեանի եւ իմ ծերեկալուծները; Դարձեալ Պոլիս: Հանդիպում ընկերներու եւ Գայանէի հետ; Ահաբեկում վարչապետ Սայիտ Հալիմ փաշայի: Սայիտ Հալիմի վերջին օրը; Յետադարձ ակնարկ մը; Վերադարձ Պոլիս, Սվիլենկ-րատի եւ Պուրկազի ճամբով: Երեք ահաբեկիչներով եւ երեք գործիչներով ահաբեկում Պէհաւտտին Շաքիր պեյի եւ ճեմալ Ազմի փաշայի; Ահաբեկում-1922 ապրիլ 17; Վառնայի մեջ թուրք գաղտնի ոստիկաններ կը փորձեն առեւանգել զիս; Վերադարձ Պոլիս; Պոլսեն Փարիզ եւ Ամերիկա; Ապրիլեան եղեռնը եւ թուրք մտաւորականութիւնն ու մամուլը:

1118. ՊԱԼԱՔՅԱՆ Գ. Ժ. վրդ. Հայ գողգոթան: Դրվագներ հայ մարտիրոսագրութենէն: Բեռլինէն դեպի Ջոր (1914-1920).- Ե.: Հայաստան, 1991.- 391 էջ, դիմանկ., քարտեզ:

Բովանդ. Մաս Ա. 1914 հուլիսէն մինչեւ 1914 հոկտեմբեր: Պեռլին պատերազմի նախօրյակին; Մաս Բ. Առաջին տարագրություն: 1915 ապրիլէն մինչև 1916 փետրվար: Առաջին գուժկանը Կիլիկիայէն; Գեթսեմանիի գիշերը; Թուրքիո հայության բնաջնջման ծրագիրը; Էնկուրիի կուսակալության հայոց սպանդը; Ձոհրապի և Վարդգեսի աքսորն և սպանությունը; Հանկըրիի հայությունը սարսափի օրերուն մեջ; Մաս Գ. Երկրորդ տարագրություն: Սահվան քարավանը դեպի Ջոր 1916 փետրվարէն մինչև 1916 ապրիլ: Անապատի ուխտավորները; Ջարդարար հարյուրապետի մը խոստովանությունը; Կեսարիա-Թումարգա: Իսլամացած հայ կիներու անձնվիրությունը; Սիս-Կարսպագար; Իսլահիյե: Գերեզմանաբլուրներու դաշտ մը; Տեր Ջորեն բոթաբեր լուրեր; Փախուստ Իլահիյենն դեպի Այրան:

1119. ՊՈՂՈՍՅԱՆ ՍՏ. Քրդերը և Հայկական հարցը /Խմբ. Վ. Ա. Բայբուրտյան.- Ե.: Հայաստան. 1991- 455 էջ:

Բովանդ. Հայ-քրդական հակամարտություն ստեղծելու սուլթանական քաղաքականությունը; Հայերի և քրդերի մերձեցման փորձեր; Քրդերին հայկական ցեղասպանությանը մասնակից դարձնելու երիտթուրքական քաղաքականությունը:

1120. ԶԻՎԵԼԵԳՈՎ Ա. Հայաստանը և Թուրքիան: 1946թ. փետրվարի 20-ին Մոսկվայում կարդացած զեկուցման սղագրությունը:

Երկրորդ հրատարակություն /Առաջաբ.՝ Հ.Տ. Ղանալանյան.- Ե.: Գիտելիք, 1991.- 25 էջ.- Մատենագիտ. տողատակի ծանոթութ.:

Բովանդ. Հայաստանի պատմությունից; Հայաստանը և Թուրքիան xix դարում; Հայաստանը և Թուրքիան առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրեին ու տարիներին; Հայ-թուրքական հարաբերությունները առաջին աշխարհամարտից հետո; Խորհրդային Հայաստան:

1121. ՌԱՄԿԱՎԱՐ ազատական կուսակցություն: Ծրագիր և գաղափար.- Ե.: Ազատ խոսք 1991.- 94 էջ.- (Կուս. մատ-շար, թ. 2):

Քովանդ.՝ Ռամկավար ազատական կուսակցության նպատակները; Ընդհանուր սկզբունքներ. Ռամկավարություն, ազատականություն; Ռամկավարական և ազատական սկզբունքներու կիրառումը Ռամկավար ազատական կուսակցության մեջ; Ռամկավար ազատական կուսակցության պատմության հետքերով; Ռամկավարական մամուլ: [48 ամուն, 1897-1991թթ.] Մեր երախտավորները: [ՌԱԿ-ի ականավոր գործիչների համառոտ կենսագրականները]

1122. ՍԻՄՈՆՅԱՆ ՅՐ. Թուրք-հայկական հարաբերությունների պատմությունից /Խմբ. Ռ.Պ. Կոնդակչյան.- Ե.: Հայաստան, 1991.- 630 էջ:

Քովանդ.՝ Երկու խոսք; Օսմանյան կայսրության պաշտոնական գաղափարախոսությունները Աբդուլ համիդյան կառավարման տարիներին; Արևմտահայության գողգոթան; Անդրկովկասի վրա երիտթուրքական արշավանքը և պարտությունը; Քաղաքացիական կռիվների հորձանուտում; Քեմալական շարժումը պանիսլամիզմի դրոշի տակ; Գորշ գայլը նոր թիկնոցով; 1920 թ. թուրք-հայկ. պատերազմի նախապատրաստությունը, ընթացքը և հետևանքները: Նախիջևանի գավառը Ադրբեջանին ենթարկելու պանթուրքական ծրագրի իրականացումը; Հանրապետական կարգերի հաստատումը Թուրքիայում; Թուրքիան երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին; Հայկական հարցը և արդի Թուրքիան; Թուրքիան ադրբեջանցի ազգայնամուլների հաշիվներում: Պատրանքների գերության մեջ; Վերջաբանի փոխաբեն:

1123. ՎԱՍԻԼՅԱՆ Հ. Հոդվածների ժողովածու «Հայ դատ» պարբերականից.- Ե. 1991 (Հրատ. Հայ դատ-ի).-47 էջ:

Քովանդ.՝ Հավատամք; Այբուբեն; Երկընտրանք; Կոչ սթափության; Իրադրություն; Մտավորականությունը հին գայթաքարի առջև; Նորից կոչ սթափության; Պատմության փաստորի վերագնահատման անհրաժեշտություն; Զրադաշտի արահետներով; Մեծ քաղաքականության էսքիզ; Մա՞հ, թե կյանք, մտություններ:

1992

1124. ԱԶԻԶԵԿՅԱՆ Ռ. Հայաստանը վերակառուցումից մինչև անկախություն: Համառոտ ակնարկ /ՀԳԱ պատմ. ին-տ; Խմբ. Գ.Ս.Գեղամյան.- Ե.: Հայաստանի ԳԱ հրատ., 1992.- 108 էջ:

Քովանդ.՝ Առաջաբան; Վերակառուցումը և Հայաստանը; Արցախյան շարժումը; Երկրաշարժը և համաշխարհային հանրության օգնությունը; Ճգնաժամի խորացումը; Հայահալած քաղաքականության նոր դրսևորումներ; Անկախ պետականության հռչակումը; Վերջաբան; Հավելված; Ծանոթագրություններ:

1125. ԱՂԲԱԼԵԱՆ Ն. Մտածումներ Հ.Յ. դաշնակցութեան մասին /Ն. Աղբալեան (Ն. Հանգոյց).- Ե.: Երևանի պետ. համալս., Հրատ., 1992.- 160 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Ընկերական գրոյցներ; Ա. Մեր կանոնագիրը; Կանոնագրի դերը կազմակերպության մեջ; Մեր կանոնագրի յորինումը; Բ. Կանոնագիր եւ ազատութիւն; Կանոնական շեղումներ; Նիկոլ Աղբալեան (Ռիտուալներ կենքի և գործի մասին) Գառնիկ Բանեան:

1126. ԱՆԴՐԱՆԻԿ. Առաքելոց վանքին կռիվը: (Հայ յեղափոխութենէն դրուագ մը) /Զօրավարի հուշերը գրի է առել Լ. Կ. Լյուլենյանը.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1992.- 72 էջ:

1127. ԳԵՒՈՆԵԱՆ Ա. Գիւլիգար: [Հուշեր] /Ա. Տէր-Կարապետյան; Առաջաբ. Շ. Նարդունի.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1992.- 104 էջ:

Քովանդ.՝ Առեւանգումը; Սեւ պսակս; Հացթուխ Ռեհան; Պարտիզպան Խաչիկ և Ս. Աղբերկար վարդապետը; Պիթլիսի ճամբան; Պոլսոյ մեջ դատավարութիւն; Ամուսնութիւնս Գեղամի հետ:

1128. ԶԱՏԻԿՅԱՆ ՀՈՎՀ. Կարին /Խմբ.՝ Է. Լ. Դանիելյան.- Ե.: Հայաստան, 1992.- 227 էջ, քարտեզ.- օգտագործված սկզբնաղբյուրների և գրակ. ցանկ:

Քովանդ.՝ Գլ. երրորդ. 1877-1878թթ. Ռուս-թուրքական պատերազմը և կարինահայության քաղաքական հալածանքները; Ազգային ազատագրական շարժումները, «Պաշտպան հայրենյաց» կազմակերպությունը; Ցարիզմի և սուլթանի համագործակցությունը ազատագրական շարժումների դեմ; 1895-1896 թթ. կոտորածները և մեծ տերությունները; Ամփոփում:

1129. ՁԵՅԹՈՒՆՑ ԴԱՆԻԵԼ. Իմ անուշ Ձեյթուն: [Պոեմ] /Դ. Ձեյթունց (Գայրակյան).- Ե.: Նարեկացի, 1992.- 96 էջ, դիմանկ.:

1130. ԽՈՒԴԻՆԵԱՆ Գ. Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան առաջին ընդհանուր ժողովը: (Գումարման 100-ամյակի առթիւ) /Երկու խոսք՝ Խ. Տ.Գ.- Ե.: Հրատ. Հ.Յ.Դ., 1992.- 32 էջ.- («Դեպի երկիր» մատենաշար, ք. 7)

Բովանդ.՝ Հեղինակի կողմից; ճգնաժամ կուսակցութեան ներսում; Ընկերային յեմարանի որոշումները; Ոստիկանութեան դեպարտամենտը և առաջին ընդհանուր ժողովը; Ժողովի նախօրէին; Առաջին ընդհանուր ժողովի ընթացքը; Առաջին ընդհանուր ժողովի դասերը:

1131. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ Լ. Հովհաննես Թումանյանի հասարակական գործունեությունը: (Դրվագներ) /Խմբ.՝ Է.Մ. Ջրբաշեան.- Ե.: ՀԳԱ հրատ., 1992.- 256 էջ. 4 ք. նկ.:

Բովանդ.՝ Երկու խոսք; Թումանյանը Թիֆլիսի պահնորդական բաժնի տեսադաշտում; Թումանյանը և Էջմիածնի գործիչները; Խաղաղության պատգամով; 1911թ. կաթողիկոսական ընտրությունների նախօրյակին; Համաշխարհային պատերազմի ակիզը; Առաջին այցելությունը ռազմաճակատ (1914թ.); Երկրորդ այցելությունը ռազմաճակատ (1915թ.) Թումանյանը Վանում և Էջմիածնում; Ազգային ճակատագրի արհավիրքների մեջ (1916-1919թթ.); Վերջաբան:

1132. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ Հ. Անդրանիկ /Խմբ.՝ Հ.Մ. Պողոսյան.- Ե.: Հայաստան, 1992.- Պր. 1.- 268 էջ, քարտեզ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Շապինկարահիսար. հասունության տարիներ; Հայդուկը կամ ֆիդային; Սասունի ընդհանուր հերոսամարտը; Հայերի արյունահեղությունը ցարի ու սուլթանի հաշիվներում և դարձյալ տեղեկություններ Անդրանիկի մասին; Թուրք-բուլղարական կռիվների մասնակիցը; Առաջին աշխարհամարտի Կովկասյան ճակատում; Անդրանիկի կտակը; Դիմանի ճակատամարտը:

Պր. 2.- 489 էջ:

Բովանդ.՝ Վանը գրավելու և հանձնելու օրերին; Բաղեշ և Մուշ; Նազարբեկով և Անդրանիկ; Հովսեփյանց և Անդրանիկ; Աբացիե եւ Անդրանիկ կամ ինչո՞ւ Անդրանիկը վերադարձավ ռազմաճակատից; Դիվիզիայի հրամանատար նշանակվելն ու զենքերալի կոչումը (դեկտ. 1917-հունվ.-1918թ.); Ողբերգական երգում:

1133. ԿՈՍՈՅԵԱՆ Հ. Վան-քաղաքամիջի ապրիլեան կռիւները.- Ե.: Երևանի համալս. հրատ., 1992.- 135 էջ.-Մատենագիտ. Տողատակի ծանոթութ.:

Բովանդ.՝ Ռուս-թուրքական պատերազմ և ճիհատի յայտարարութիւն; Արիւնալի անցքերն ու պողոկումները; Կոտորած Աղբակի մեջ; Ձիւնական ուժի ընդհանուր ամփոփում; Կատաղի կռիւներ եւ զինուորական խորհրդակցութիւն; 30-օրյա կռուի ընթացքին քաղաքամեջ սպանուած եւ վիրաւոր անձերու ցուցակ:

1134. ՀԱԿՈԲՅԱՆ Ա. Հայաստանի Հանրապետություն (1918-20թթ.).- Ե.: Հայաստան, 1992.- 35 էջ:

Բովանդ.՝ Նախաբան; Հայաստանի հանրապետության կազմավորումը; Հայաստանի հանրապետության ներքին դրությունը; Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը; Հայկական հարցը (1918-1920-11.); Հայաստանի հանրապետության անկումը:

1135. ՀՈՒՇԱՄՍՏՅԱՆ Հայ հեղափոխական դաշնակցության: Հարյուրամյակ: Ալբոմ-ատլաս: Յիտ. 1890-1990.- Լոս Անջելես: Հրատ. Հայ Հեղ. Դաշնակց. Արևմտյան Ամերիկայի կեդրոնական կոմիտեի, 1992:

Հտ. Ա. Դյուցազնամարտ. 1890-1914 /Հտ. պատրաստեցին՝ Հ. Մանճիկյան, Զ. (Ավետյան) Մանճիկյան, Վրեժ-Արմեն Արթինյան, Լ. Յաբուլայան.- 261 էջ, նկ. դիմանկ., քարտեզներ.- Անձնանունն. և նկ. ցանկ՝ էջ 254-261:

Բովանդ.՝ Չոն հայ երիտասարդության, Առաջաբանի փոխաբեն; Ծնունդը և հիմնադիրները; Հայոց նոր ասպետությունը Ձիւնաշանի խորհուրդը; Ծնունդ Հայ Հեղափոխականների դաշնակցության. 1890; Հիմնադիր երրորդությունը՝ Ռոստոմ (Ստեփան Չորյան), Զրիստափոր Միքայելյան (Էլլեն, Թովալ, Էդուարդ), Սիմոն Չավարյան (Անտա) և մյուս հիմնադիրները [կենսագրութ.]; Մանիֆեստ Հ.Հ. Դաշնակցության. 1890; Գլխավոր շրջանները՝ Թիֆլիս, Կ. Պոլիս, Ատրպատական, Կարս, Երևան, Բաքու, Ալեքսանդրապոլ, Բաթում, Կարին (Երզրում); Վասպուրական, Տարոն, Սալնո ձոր [Ախլաթ և Բաղեշ

218

1136. ՂԱԶԱՐՅԱՆ Ղ. Սասունցիներ: [Փաստագրական վեպ].- Գիրք առաջին.- Ե.: Կփի, 1992.- 240 էջ.- (Հայկական հարցի մատենաշար):

1137. ՂԱԶԱՐՅԱՆ Ս. Սգասյուն տաճար: Սումգայիթ 1988: Պոեմ.- Ե.: Հայաստան, 1992.- 295 էջ:

Քույանք.՝ Նախագավիթ; Խորան անկանթեղ; Սյունաշար՝ գույժի; Սյունաշար արնոտ; Սյունաշար սուգի; Սյունաշար ցասման; Սյունաշար խղճի; Սյունաշար սիրո; Սյունաշար վաղվա; Գմբեթ երկնասույգ: [Զափածո]:

1138. ՄԱՐՈՒԽՅԱՆ Հ. Մեր պատասխանը Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանին 29 հունիս. 1992-ի հեռուստատեսությամբ առթիվ, հավելվածներով.- Ե.: ՀՀԴ ՀԿԿ, 1992.- 84 էջ:

Քույանք.՝ Հավելված: Մամուլ ասուլիս Հ.Յ.Դ. 25-րդ ընդհանուր ժողովի պաշտոնական բացման առիթով; Մամուլ ասուլիսը Փարիզի օդակայանին մեջ; Ժամանակը պիտի գայ... և զանազանուեն սատանան ու հրեշտակը; «Ես նախագահից պահանջում եմ»; Խոսք Հ.Յ. Դաշնակցության 102-ամյակի տոնակատարության առթիվ:

1139. ՄԵՐԱՊԵՅԱՆ Ս. Խանասորա Վարդանի հիշատակարանը /Խանասորա Վարդան; Մշակումը և առաջաբ. Ս. Վրացյանի; Հրատ. պատրաստեց՝ Ա. Մարտիրոսյանը.- Ե.: Հայաստան, 1992.- 191 էջ.- (Հայդուկի գրադարան):

Քույանք.՝ Դեպքերը Վասպուրական աշխարհում (1894-1896); Կռիվներ սահմանագլխի վրա; Կոտորած և ինքնապաշտպանություն; Կոտորածից հետո; Նահանջ կռվելով; Անձնանուններու մասին համառոտ տեղեկություններ; Անձնանուններու ցանկ; Տեղանուններու ցանկ:

1140. ՄԿՐՏՉՅԱՆ Ա. Ի՞նչ է տեղի ունեցել Հաղորթում /Երկու խոսք՝ Խ. Տ. Գ.,- Ե.: Հրատ. Հ.Հ.Դ., 1992.- 16 էջ, դիմանկ., քարտեզ.- («Դեպի երկիր» մատ-շար, թ. 3):

1141. ՄՈՎՍԵՍՈՎԱ Ի., ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ Ա. Բաքվի ջարդերը: Պաշտոնական փաստաթղթեր, ականատեսների վկայություններ և այլ նյութեր 1990թ. հունվարի 13-19-ի ողբերգական իրադարձությունների վերաբերյալ՝ անհրաժեշտ մեկնաբանություններով /Խմբ.՝ Լ. Ջ. Անանյան.- Ե.: Նարեկացի, 1992.- 272 էջ:

1142. ՆԱԹԱԼԻ ՇԱՀԱՆ. Թուրքիզը Անգորայեն Պաքու եւ թրքական օրիենթասիոն: Թուրքերը եւ մենք.- Ե.: Հրատ. հայկ. ժողովրդական շարժումի, 1992.- 240 էջ:

Քույանք.՝ Ահարոնեանին պատասխանը Ջարեւանդին; Թուրքիզի սահմանը; Հայաստանի սահմանները; Մեկ միլիոն դիակ նոխազ թիրքիզմի; Պաքու; Ինչպես ձերբակալել մեզ պես ընկերավարական կոմունիստներին; Թուրքիզմի ցնորքը; Թրքական օրիենթասիոն; Կովկասեան համադաշնակցութիւն; Յաւելուած; Պզտիկ ցանկ մը; Թուրքերը և մենք: (վերգնահատումներ):

1143. ՆԱՆԱԳՈՒԼՅԱՆ Ս. Արծիվները բարձրունքներ են տենչում: Գիրք Ա. Ակնարկաշար. /Խմբ. Ա. Ս. Դանիելյան.- Ե.: Մանկավարժ, 1992.- 128 էջ:

Քույանք.՝ Հրամանատարը՝ Վլադիմիր Բալայան; Անմահություն՝ Լեոնիդ Ազգալոյան; Հայ ազգի դյուցազնազարմը՝ Ջաքար Ավանեսյան; Հանդուգն քահանան՝ Ռաֆայել Խաչատրյան; Հարթությունների տիրակալը՝ Յաշա Գալստյան; Հատուկ վաշտի հրամանատարը՝ Սլավա Ներսիսյան; Ջոկատի հանդուգն հրամանատարը՝ Նիկոլայ Ջորաբյան; Անձնագոհություն՝ Նելսոն Բաղդյան; Արմոյի ազատամարտիկ քրոջ խոսքը՝ Արմո Նանագուլյան; Հավատարիմ մարտիկն ու ընկերը՝ Իգոր Բաղունց; Բանակում տանկիստ էի... Անդրանիկ Պետրոսյան; Խիզախ գնդացորդը՝ Յուրա Ավագյան; Ազատամարտիկը բարձունքը չի թողնում՝ Սերգեյ Պետրոսյան; Բանաստեղծ ազատամարտիկը՝ Սեյրան Պետրոսյան; Տասնյոթամյա ազատամարտիկը՝ Արթուր Ալեքսանյան; «Հանճարեղ պատանին»՝ Իգոր Հասրաթյան; Կրակը վերցնում եմ ինձ վրա՝ Սերգեյ Մարտիրոսյան; Ազատամարտիկը երգը շուրթերին՝ Սասուն Գասպարյան; Հետախույզների հրամանատարը՝ Սամո Անտոնյան; Մարաղայի քաջորդիներից մեկը՝ Արտեմ Մինասյան; «Ճակատամարտը շարունակվում է շարքից: Խոսք տառապանքի ու հավատարմության՝ Հակոբ Մարտիրոսյան; Խոսք թուլության ու բանաստեղծության: Նամակներ Ռասուլ Համզաթովին:

1144. ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ Ա. Գեվորգ Զաուլչի սպանության առեղծվածը.- Ե.: Հայաստան, 1992.- 51 էջ:

1145. ՊԱՐՍԿՈՒՆԻ ՅՈՎՀ. Պանթոն Հայոց մեծ եղեռնի 1915-ի զոհերուն: [Բանաստեղծութ. ժողովածու].-Ռուսէ, 1992.- 32 էջ:

1146. ՍԱՆՈՍՅԱՆ Ա. Ախալցխայի և Ախալքալաքի գավառների 1918-ի ինքնապաշտպանությունը.-Ե.: Հայաստան, 1992.- 207 էջ, քարտեզ.- Մատենագիտ. տողատակի ծանոթութ.:

Բովանդ.՝ Հայ-վրացական հարաբերությունները երկրամասում; Աբասթումանի հայերի ազատագրումը; Բրեստ-Լիտովսկի պայմանագիրը և Անդրկովկասի անկախությունը; Անդալի գրավումը; Ծաղրութի ճակատամարտը; Ախալքալաքի գավառի կարգավիճակի հարցը 1917-1918թթ.; Ախալցխայի գավառի թուրքերը կոտորում են վրացիներին; Հաշտության պատվիրակության ժողովը 1918-ի մայիսի 1-ին; Կռիվները Խերթվիսի մոտ; Ասպինձայի ճակատամարտը; Ինչու՞ տեղի ունեցավ Ախալքալաքի հայության այս ողբերգությունը:

1147. ՍԱՐՈՅԱՆ ԱՐ. Գուրգեն Յանիկյանի դատավարության պատմականը /Թարգմ. Վ. Փափագյանը; Կազմ.՝ և խմբ.՝ Գ.Գույումջյանը.- Ե.: Հայ գրող, 1992.- 83 էջ:

Բովանդ.՝ Յանիկյանի կենսագրականը; Հայ հանձնախումբի միջամտությունը; Երդվյալ դատավորները և վճիռը; Գուրգեն Յանիկյանի նամակը Սկրտիչ Անդրանիկին:

1993

1148. ԱԶԱՏ անկախ և միացյալ Հայաստանի վերջին օրերը: (Անհայտ գրողի օրագիրը) /Կազմ. հեղ.՝ Ա. Հարությունյան.- Ե.: Մ. Վարանդյան, 1993.- 135 էջ, 5 թ. ներդիր, դիմանկ. նկ., քարտեզ.- («Դեպի երկիր» մատ-շար; թ. 9):

1149. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ Ա. Վերածնունդ և վերադարձ: Վեպ 1896-էն 1915-ի շրջանին:

Հտ. 3: Վերածնունդ և վերադարձ.- Պոստոն, 1993 (Տպ. «Պայքար»).- 282 էջ:

Բովանդ.՝ Սեդրակ և Սիրաք; Գեորգ և Ալիս; Այգեստան-Պոլիս-Նիւ-Եորք; Յասմիկի և Ներսեսի սերը; Արիւնով ճեղքված խրամատը; Նուպար և Ճոյս; Ստորոտէն մինջեւ կատար; Վերադարձ հայրենիք:

1150. ԱՐՇԱԿՅԱՆ Ա. Մահ չիմացյալ՝ մահ, մահ իմացյալ անմահություն: [Արցախյան պայքարում նահատակվածների մասին].- Ե.: Առաջընթաց, Հայաստան, 1993.- 638 էջ, դիմանկ.:

1151. ԲՈՒՐՍԱԼՅԱՆ Ս. Ամորձատված սերունդ: (Հուշագրութ.).- 2-րդ հրատ.- Լոս-Անջելես: Հայ կյանք, 1993.-355 էջ, դիմանկ.- (Հայ կյանք մատ-շար. թ. 8):

1152. ԶԱՐԵՎԱՆԴ. Միացյալ անկախ Թուրանիա /Զավեն Նալբանդյան.- Ե.: Հայաստան, 1993.-158 էջ:

Բովանդ.՝ Պանթուրանիզմի ծագումը; Պանթուրանիզմը՝ օսմանյան սահմանադրության հռչակումեն հետո; Պանթուրանիզմը՝ համաշխարհային պատերազմի ընթացքին (1914-1917):

1153. ԽԱՆՁԱԴՅԱՆ Ս. Գարեգին Նժդեհ: Վեպ /խմբ. Ծ. Մնացականյան.- Ե.: Արևիկ, 1993.- 320 էջ:

1154. ՀԻԼՁԵՆՐԱԹ Է. Վերջին մտքի հեքիաթը: Վեպ /Գերմ. թարգմ. Լ. Տեր-Սիմոնյանը.- Ե.: Նաիրի, 1993.- 192 էջ:

1155. ՂԱՅՐԱՄԱՆՅԱՆ Կ. Հյուսիսային Արցախ: Գոյության պայքար.- Ե., 1993.- Գիրք Ա.- 87 էջ, 8 թ. նկ. և քարտեզ.- Մատենագիտ. Տողատակի ծանոթութ. հայ. և ռուս.:

1156. ՂԱՅՐԱՄԱՆՅԱՆ Կ. Հյուսիսային Արցախ: Գոյության պայքար.- Ե.: «Միք. Վարանդյան» հրատ., 1993:

Գիրք Բ.- 112 էջ, նկ. քարտեզ.- Մատենագիտ. տողատակի ծանոթութ. հայ և օտար լեզ.:

Բովանդ.՝ Հյուսիսային Արցախը Ռուսական կայսրության կազմի մեջ; Հյուսիսային Արցախը խորհրդային կարգերի օրոք; Գոյության պայքար. Նորագույն շրջան; Հյուսիսային Արցախում զոհվածներ և անհայտ կորածներ:

1157. ՆԱՆՍԵՆ Ֆ. Հայաստանը և մերձավոր Արեւելքը /Անգլ. թարգմ. Ս. Ալեմյանը.- Ե.: լույս, 1993.- 178 էջ, դիմանկ.

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Դեպի Երևան; Հայաստանը և Արաքսի հովիտը; Մի պտույտ Արաքսի հարթավայրով և նորից Երևանում; Զվարթնոց; Երևանում; Դեպի Ախուրյան և Լենինական; Նոր ջրանցքը Լենինականի մոտ; Մերձավոր Արեւելքի նպաստամատույց կոմիտեի աշխատանքը Հայաստանում; Հյուսիսային Հայաստանով դեպի Երևան; Ռոզդանն նոր պլաններ. Էջմիածին; Ղոբրի գոտին; Ճահիճները; Էջմիածին; Մեր առաջարկը; Մեր վերջին օրերը Երևանում; Հայաստանը XIX և XX դարերում. XIX դար; Հայերը քսաներորդ դարում; Հայերը համաշխարհային պատերազմի օրերին:

1158. ՆԺԴԵՅ Գ. Խոստովիյան կանչեր: Ջորաշարքային կանոնադրություն /Կազմ. և հրատ. Հ. Գրիգորյան; Երկու խոսք Գ. Նաիրյան.- Ե. 1993 (Տպ. «Վանյան»)- 53 էջ:

1159. ՎՐԱՅՅԱՆ Ս. Հայաստանի Հանրապետություն.- Ե.: Հայաստան, 1993.- 704 էջ, նկ.:

Բովանդ.՝ Սկիզբն երկանց: Համաշխարհային պատերազմը և հայ ժողովուրդը; Արևմտահայոց գործերը; Երկունք: Տրապիզոնի խորհրդաժողովը; Հայ-թուրքական պատերազմը; Հայաստանի հանրապետություն: Հայ-վրացական սահմանավեճը; Սահմանների ընդարձակում; Ղարաբաղի հարցը; Մայիսյան խռովությունները; Պետության կառուցումը Սևրի դաշնագիր; Բոլշևիկյան մուրճի և թուրքական սալի միջև: Խորհրդայնացումը և Ալեքսանդրապոլի դաշնագիրը; Հավելված: Խաղաղության և բարեկամության դաշնագիր Օսմանյան կայսերական կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության միջև; Օրենք Հայաստանի անկախության փոխառության մասին; Շանթի նամակները Մոսկվայի բանակցության մասին; Հայաստանի փրկության կոմիտեի զեկուցում-նամակը; Հաշվետվություն՝ Հայաստանի կառավարության, Հատուկ անունների ցանկ:

1160. ՔԱՋԱԶՆՈՒՆԻ ՀՈՎՀ. Հայաստանի Հանրապետություն: (Հուշագիր) /Առաջաբ.՝ Վ. Ղազախեցյան.- Եր.: Մ. Վարանդյան, 1993.- 31 էջ.- («Դեպի երկիր» մատ-շար, թ. 13):

1994

1161. ԹԱՇՃԵԱՆ Վ. Իշխանը: Վանայ իշխանի [Նիկոլ Միքայելյան (Պողոսեան)] կեանքն ու գործունեությունը.-Ե.: «Միքայել Վարանդեան» հրատ., 1994.- 251 էջ.- (Մատենաշար «Դեպի երկիր»)- Անձնանունների ցանկ՝ էջ 242-250:

Բովանդ.՝ Լեռնապարի իշխան: Նոր գործիչներ Լեռնապարի մեջ; Լեռնապարը Դաւոյի դավաճանութենէն ետք; Մարտավարն ու ռազմավարը: Կոտորածի քաղաքականությունը; Կղզիացած աշխարհամասը; Թռուցիկ խումբ:

1162. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ Հ. Անդրանիկ.- Ե.: Հայաստան, 1994:

Պր. 3.- 697 էջ

Բովանդ.՝ Հայդուկն ու հայդուկապետը; Հրամանատարը և պատերազմները; Անձն ու պատգամը:

1163. ՄԱՄՅԱՆ Ի. Գեղամ կամ ընդհատված թռիչք.- Ե.: 1994.- 54 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ «Վրիժառու Սողոմոն Թեհլերյան»; Միջանկյալ հիշողություն; Ավարտելով գրքույկը:

1164. ՊՕՅԱՃԵԱՆ Ե. Ընտրանի /Կազմ. և առաջաբ. Ա.Ս. Բեքմեդեան.- Ե.: ՀՀ գրապալատի հրատ., 1994.- 384 էջ, դիմանկ.:

Քովանդ.՝ Կորուսեալ ծննդավայրի կարոտով; Տոմար տարագրի; Սեր եւ վիշտ; Ծննդավայր կորուսեալ; Գիւղերը; Դիւցազնամարտ; Տապանագիր; Ճամբարներ:

1165. ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ Տ. Անգլիան եւ հայերը.- Ե.: Մ. Վարանդեան հրատ., 1994.- 220 էջ, նկ.:

Քովանդ.՝ Պատմութիւն Անգլիոյ հայութեան: Անկում հայկական թագավորութեան; Լեւոն Ե.-ի ճառը; Հայերը գործածել որպէս միջոց; Անգլիոյ հայ գաղութները; Փաստաթուղթեր եւ ուսումնասիրութիւններ: Անգլիոյ նոր վաւերաթուղթեր Կարնոյ; Քաղաքական կազմակերպութիւն հայերու մեջ; Թուրք կալանավորները իրենց անուններով; Ի՞նչ եղան հայերեն կողոպտուած հինգ միլիոն ոսկիները; Թալեաթի ծածկագիր հեռագիրները անգլիական արխիւներու մեջ; Գորշ գայլերն ու հայերը; Հայկական հարցը; Մեծ եղեռնը; Անգլիոյ արխիւներէն; Հայկական ազատագրական զինեալ պայքարը և Անգլիոյ որդեգրած քաղաքականութիւնը; Անգլիոյ մամուլը Հայաստանի և հայ ժողովրդի մասին: Հայկական ջարդերն ու տեղահանութիւնները ըստ Անգլիոյ մամուլի; Գերմանիան եւ հայկական ջարդերը; Սերի եւ Լոզանի դաշնագիրները ըստ Անգլիոյ մամուլի; Յօդուածներու հաւաքածոյ: Հայերը 600 միլիոն են; «Ողբամ զքեզ հայոց աշխարհ»; Բժիշկները ու անոնց կարծիքները; «Փորձել սպաննել խաղաղութեան պատուիրակը»; Մանչեսթրի հայ տիկնանց միութեան 80 ամեակը:

ԱՌԱՆՑ ՏԱՐԵԹՎԵՐԻ

1166. ԱԹԱԷՕՎ ԹԻՐՔՔԱՅԱ. Թալաթ փաշայի վերագրուած անտոնեական վաւերաթուղթերը կեղծ են /Փրօֆ. տքթ. Թիւրքքայա Աթաթօվ.- [Անկարա.- Ա.թ.]- էջ 11-18.- հայերէն և թուրք.:

1167. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ Տ. Ձէթունի անձնատուութիւնը եւ Սուլտիոյ ինքնապաշտպանութիւնը: (Բանախ Սուրիւն Ամէրիքըն Սիշընի Սէջ).- Գահիրէ, [Ա.թ.] (Տպ. Ձ. Պէրպէրեան).- 68 էջ (Մատենաշար Զ.Ե.Ք. ընկ. եան, թիւ 3) նկ.:

Բովանդ. Երկու խօսք /Պատ. Տ. Անդէասեան; Ա Մաս. Ձէթունի անձնատուութիւնը; Բ. Մաս. Սուլտիոյ ինքնապաշտպանութիւնը:

1168. ԱՆՋՐԴԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅ ԳԻՒՂԵՐՈՒ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ԱՐԱՐՔՆԵՐԸ 1915-1918.- Պոսթոն, [Ա.թ.], [Տպ. Երան].- 16 էջ, նկ.:

Բովանդ. Ծանօթութիւն; Սարաճիւղի Քէլէշ աղայի տղայ Զաճի Սէհմէտի վայրագութիւններէն մաս մը միայն:

1169. ԱՌԱՋԻՆ հայկական համագումար Պետրոգրադում 1916: Համագումարի որոշումները.- [Ա.տ.]- 8 էջ:

Բովանդ. Համագումարի որոշումները. Գյուղատնտեսական; Ֆինանսական-տնտեսական; Բժշկասանիտարական; Դպրոցական-կրթական և որբանոցների; Իրաւաբանական; Կազմակերպչական:

1170. ԱՐԻԻՆՈՏ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ: Առ սուլթան Համիտ երկրորդ.- [Ա. տ., ա.թ.]- 45 էջ:

1171. ԴՐՕ. (Դրաստամատ Կանայեան) (1884-1956) Կենսագրական նօթեր.- Փարիզ, [Ա. ք.]- 32 էջ:

Բովանդ. Դրօ (Դրաստամատ Կանայեան) (1884-1956) Կենսագրական նօթեր; /«Յուսաբեր»;/ Դրօն իբրեւ ռազմիկ եւ իբրեւ քաղաքական դէմք /Շաւարշ Սիսաբեան; Դրօ /«Հայրենիք»;/ Ներշնչումի աղբիւր (Անվեհեր Դրօի յիշատակին) /«Ազդակ»;/ Դրօն Սարիղամիշի մէջ /Ա. Վրացեան; Վկայութիւններ; «Սեր անվեհեր Դրօն» /Միք. Վարդանեան; Բաշ Ապարանի հերոսը; Ընկեր Դրօի յուղարկաւորութիւնը:

1172. ԵՐԻՑԵԱՆՑ Մ. Ջօրավար Սմբատի յուշերը:

Հտ. Ա. (1900-1914).- Փարիզ, [Ա. ք.]- (Տպ. Յ. Թիւրապեան).- 326 էջ:

Բովանդ. Րէս Օհանի ողջակիզումը; Սերոբի տան մէջ; Առաքելոց վանքի կռիւները; Ասոյի տան ուխտը; Տենդագին պատրաստութիւններ; Դաւադրութիւն մը Անդրանիկի դէմ; Օրհասական պայքարը; Քոփի կռիւը; Սերկերի կռիւը; Սկրագոմի կռիւը; Վահան Տօղրամաճեանի սպանութիւնը; Տերգեվանքի կռիւը; Կուրավուի կռիւը; Շամիրամի կռիւը; Շամիրամի հերոսամարտը; (Օգոստ 11, 1904) /Արշակ Սաֆրաստեան; Դէպի Վան; Սիհրանական շարժումը; Գեորգ Զավուշի սպանութիւնը:

1173. ԶԱԲԱՐԵԱՆ Ս. Յուշապսակ Սիմոն Զաւարեանին մահուան 20-րդ տարելիցին առթիւ (1913-1933).- Պուլքրէշ, [Ա.տ.]. (Տպ. «Ասթօրիա»).- 32 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ. Սիմոն Զավարեան /Արագ; Տեսիլքը /Ռ. Զարդարեան; Մուրագին չհասած.../Է. Ակնունդ; Ձոհաբերը /Գ.Զօհրապ; Զարթուցիչ ժամացոյց /Գ. Խաժակ; Երկրի սէր /Ա. Ահարոնեան; Պանը /Դանիէլ Վարուժան; Առաքեալը /Յ.Շահրիկեան; Տիպար մարդը /Երուանդ Օտեան; Իտէալի մարդը /Ս. Մինասեան; Նկարագրի մարդը /Ա. Վռամեան; «Աշխարհիկ սուրբը» /Ս. Վարդանեան; Ստոյիկ ոգին /Ռ. Դարբինեան; Գիտնականը /Ս. Վրացեան:

1174. ԷԼՃԱՆԵԱՆ Ա. Հայ կաթոլիկ Պատրիարքարանի դիրքը խորհրդ. Հայաստանին ներգաղթին եւ Հայկական Դատին հանդէպ: (Բ. տպագրութիւն).- [Բեյրութ, [Ա. ք.]- 43 էջ; դիմանկ.:

Բովանդ. Հայ կաթոլիկ Պատրիարքարանին դիրքը խորհրդային Հայաստանի, ներգաղթի և Հայկական Դատին հանդէպ; Ս. Աթոռի վերաբերմունքը հայ ժողովրդի հանդէպ; Աղաճանեան Պատրիարքի

դիրքորոշումը խորհրդային Հայաստանի եւ ներդադրին մասին. Կաթուղի եկեղեցին պատերազմէն յետոյ; Հուսկ բանք /Ա. Էլճանեան:

1175. ԹՈՒՐՔԱՅԱՍՏԱՆԻ 1915-ի տարագրութիւն եւ ջարդը 1910 Հոկտեմբեր 31 (13 օր) Սելանիկի համաժողովին մէջ թուրք իթթիհատ Վէ Թէրագզը կուսակցութեան կողմէ 1915-ի տարագրութեան եւ ջարդի ահռելի որոշումը Թրքա-Հայաստանի հայ ժողովուրդի վրայ կատարած.- [Ա. տ. և ա. թ.]- 16 էջ; նկ. անգլ. և հայ. լեզ.:

1176. ՀԱՃԵԱՆ Յ. ԱԲ. ՔՅ. Հայոց տաժանքի ճամբաներով: Ա. Հատոր.- Թեհրան, [ա. թ.] (Տպ. «Մողերն»)- 463 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ա. Որոնումներ դէպի Պարսկաստան; Բ. Դէպի Արաբիա եւ Եգիպտոս; Ալի Ամիրապետի հրովարտակը; Գ. Որոնումներ դէպի Բիւզանդիոն; Դ. Որոնումներ դէպի միջերկրականի ափերը; Ե. Որոնումներ դէպի Կասպեան երկրներ; Զ. Որոնումներ դէպի Դրիմ; Է. Որոնումներ դէպի Ռումինիա; Ը. Որոնումներ դէպի Տրանսիլվանիա եւ Հունգարիա; Ծ. Որոնումներ դէպի Լեհաստան; Ժ. Որոնումներ դէպի Հնդկաստան; ԺԱ. Որոնումներ դէպի Ռուսաստան; Դէպի բուն հայրենիք; Թաթարները Հայաստանում; Լանկ Թեմուրի շրջան; Դէպի Օսմանեան երկիր; Ազգային կեանքը Օսմանեան տիրապետութեան ներքոյ; Հայկական Հարցի ծնունդը; Սան Ստեֆանո; Բերլինի վեհաժողովը; Բերլինից յետոյ; Հ. Յ. Դաշնակցութիւն; Կուկունեանի արշավանքը; Վանի մարտնչումը; Վրիժառու քայլը; Վրէժը շարունակվում է (Խանսորի արշավանքը); Սասունի դէպքերը; Առաքելոց վանքը; Սասունի մեծ կռիւները 1904 թին; Հայկական բարենորոգումները 1912-1914թ., Մեծ եղեռնը; Օտարների կարծիքը հայոց Մեծ եղեռնի մասին; Հրամաններ; Կատարած դէպքեր; Վասպուրականի հերոսամարտը; Շատախի գոյամարտը; Մուշ-Տարօն; Սասուն; Շապին-Գարահիսար; Ուրֆա; Մուսա-Լեռան հերոսապատումները; Սեբաստիա; Դէպի Կովկաս; Թուրքիայի հայկական հողամասերը; Կովկասահայութեան վիճակը 1917-թին; Անդրկովկասի ներքին անհամաձայնութիւնները; Հայ-թրքական պատերազմ; Երզնկայից Արարատեան դաշտը; Էրզրումից Սարիղամիշ; Դէպի Կովկաս; Օլթի; Կաղզիան:

1177. ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ վկայութիւններ: (Վաւերագրական նիւթերի ժողովածու) /Կազմ. եւ ծանօթագր. Լ. Սկրտչյան.- Լիբանան. [Ա.թ.] (Համագգային Վահէ-Սէթեան տպ.)- 260 էջ.- (Հայկական հարցերի հաստատութիւն):

Բովանդ.՝ Ա. Խորհրդային հեղինակի հակահայ յօդուածի քննադատութիւնը: Վաւերաթղթի բնագիրը (Ս. Սկաչկօ. «Հայաստանը եւ Թուրքիան յառաջիկայ կոնֆերանսում», «Ժիզն նացիոնալնոստեյ» 4 մարտի 1921թ., Օրգան ազգային գործերի կոմիսարիատի) /Գրեց՝ Ն. Վ.. Կարապետեան; Բ. Խորհրդային ազգային քաղաքականութեան ակունքները եւ հետեւանքները հայկական օտարուած երկրամասերում: Վաւերաթղթի բնագիրը: Լեռնային Ղարաբաղ («Ինքնավար մարզ»-ԼՂԻՄ-կազմաւորման հարցի շուրջ) /Գրեց՝ Ս. Գեորգեան:

1178. ՀԱՅՍԱՐ. Ի՞նչ է «Մայիս 28-ի անկախութիւն»-ը.- Պէյրութ, [Ա.թ.] (Տպ. «Լիբանան»)- 68 էջ:

Բովանդ.՝ Երկու խօսք /Հ., Լ. Պատմական որ դէպքերու հետեւանքն է «Մայիս 28»-ը եւ ինչ պայմաններու տակ ծնաւ «անկախութիւն»ը; II. Ի՞նչ տուաւ «անկախութիւն»-ը հայ ժողովուրդին ու Հայաստանին; III. Ինչու՞ դաշնակ չէֆերը տօնել կուտան «Մայիս 28»-ը; IV. Ի՞նչ տուաւ նոյեմբեր 29-ը հայ ժողովուրդին; V. Ինչ՞ պէտք է ընէ այսօր գաղթահայութիւնը:

1179. ՄԵԼՈՅԵԱՆ Ղ. Վասպուրականի հերոսամարտը: Տրամ հինգ արարով: (Վասպուրականի քարտետով. գործիս մէջ յիշուած վայրերու յատուկ).- Փարիզ, [Ա.թ.] (Տպ. «Արաքս»)- 315 էջ:

1180. ՄԵՅԵԱՆ Կ. Հայաստանի անկախութիւնը իբրեւ գաղափար եւ իբրեւ առաջադրութիւն.- Թեհրան, [Ա. թ.]- (Տպ. «Ալիք»)- 44էջ:

1181. ՆԱՐԻՆԵԱՆ Ն. (Մալաթիացի) Տառապանքի նոպաներ: Իրական կեանքէ առնուած 1915-1922.- [Ա. թ. և ա. տ.]- 62 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Յառաջաբան /Ն. Յ. Նարինեան; Ո՛հերձ քաջերուն; Աքսորին ձայնը; Տիգրիս; Սպասում; Փսիսուրը /Արսլանեան:

1182. ՆԻԻԹԵՐ Զ.Յ.Դ. ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ: Ա. հատոր. /Յրատ. պատ. եւ խմբագր. Յրաչ Տասնապետեան.-Բեյրութ, Լիբանան: Յրատ. Զ.Յ.դաշնակցութեան [Ա.տ.].- 302 էջ:

Բովանդ.՝ Նիւթեր Զ.Յ. դաշնակցութեան պատմութեան համար Զ.Յ. Բիւրօ; Ա.-Արխիւային նիւթեր Զ.Յ. դաշնակցութեան լեռնավայրի (Կիլիկիա) կղզի (Կիպրոս), Եգիպտոսի եւ Ոսկեհանքի (Իզմիր) գործունեութեանց վերաբերեալ 1896-1905; Բ. Մինաս Վերածինի թուրքերը 1920-1922; Գ. Փաստաթուղթեր Պոլսոյ շրջանի յեղափոխական-կուսակցական գործունեութենէն 1890-1914; Դ.- Ստեփան Եսաեանի թուրքերը 1908-1919; Ե.- Տիգրան Եաղուպեանի թուրքերը եւ արխիւային այլ թուրքեր 1907-1921; Զ.- Ընդհանուր յաւելում: Ցուցակ Ա. հատորի մէջ յիշատակուած կուսակցական կարեւոր մարմիններու; Ցուցակ Ա. հատորի անձնանուններու:

1183. ՆԻԿՈԼ Ա. ԹՁՆԱՄԻՆԵՐՈՒՍ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՍ: «Սուրիա եւ մենք»; Սելանիկ, [Ա.թ.] (Տպ. Պեռու եղբարք); 14 էջ:

1184. ՇԱԹՐԵԱՆ Լ. Հայկական ջարդերը եւ թուրք վարիչները; Պրակ Ա. [Ա. տ.].- (Տպ. 3. Ասատուրեան եւ որդիք).- 8 էջ:

1185. ՇԱՐԻԿԵԱՆ 3. Հայկական ռեֆորմները Թիւրքիայում Ա. տ. [Ա.թ.].- 144 էջ:

Բովանդ.՝ [Առաջաբան]; I. Պետական բարենորոգումները եւ անոնց ծագման պատմական հայեցողութիւնը Բարեկարգութիւններու երկրորդ շրջանը: Բարեկարգութիւններն ու վիժումները; II. Հայկական Հարցը եւ բարենորոգումներու երրորդ շրջանը; Նախագիծ-Ծրագիր հայկական նահանգներու մէջ ներմուծելի բարենորոգումներուն; Օսմ. Սահմանադրութեան վերայտարարութիւնը: Բարենորոգումներու չորրորդ շրջանը; Բարենորոգումներու հինգերորդ շրջանը; Հայկական բարենորոգումներու վերջին նոր ձեռնարկը; Ծանոցագիր:

1186. ՎՏԱՐԱՆԴԻ Ա. [Զարըգ Արամ] Փառք Շապին Գարահիսարին: Հերոսական պատմական յաղթերգութիւն հինգ գործողութեամբ.- Փարիզ, [Ա.թ.].- 198 էջ, նկ.:

1187. ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ Ս. Արիւնի պարտքը: Ռուս կարմիր խաչին: Խանսորի տեսիլքը: «Զարկ, Կովկաս...» Սիամանթօ.- Գահիրէ, [Ա.թ.] (Տպ. Զ.Ն. Պէրպէրեան).- 16 էջ:

1188. ՊԱՐՍԿՈՒՆԻ 3. Ապրիլեան յուշարձաններ: Պատմվածքներ.- [Բուլղարիա].- [Ա.թ.].- 11էջ:

Բովանդ.՝ Անոնք երգելով մեռան; Ականատեսի մը պատմածը; Անոնք կը հաւատային: Ականատեսի մը պատմածը; Զուրը: Ականատեսի մը պատմածը; Քարացած հայրը: Ականատեսի մը պատմածը; Փրութեան ուղին: Ականատեսի պատմածը:

1189. ՎԱԶԳԵՆ ԱՌԱՋԻՆ. Կոնդակ Ապրիլեան եղեռնի 50-ամեակին առիթով 1915-1965.- Los Angeles, Coleifornia [Ա.թ.].- [8] էջ.- Հայ. և անգլ. լեզ. դիմանկ.:

1190. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ 3. Անորակելի սրբապղծութիւն մը: Յովսէփ Տէր-Վարդանեանի «Մարաշի ջարդը» անուն գրքոյկին մէջ Մարաշի առաջն. տեղապահ վախճանեալ Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Վարժապետեանի դէմ հրատարակած զրպարտութեանց հերքում 1895ի ջարդին պատճառները. Կենսագրական նօթեր եւլն. /Գրեց Յովնան Վարժապետեան: Տպագր. Ա. Տէր Սահակեան.- Հալէպ; [Ա.տ.].- 96 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Անորակելի սրբապղծութիւն մը: Նմոյշներ Տէր-Վարդանեանի չքնաղ խօսքերէն /Թողնիկ հերքում Յովսէփ Տէր Վարդանեանի «Մարաշի ջարդը» անուն գրքոյկին մէջ Մարաշի առաջն. տեղապահ վախճանեալ Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Վարժապետեանի դէմ հրատարակած զրպարտութեանց եւ 1895-ի ջարդին պատճառները /Գրեց Յովնան Վարժապետեան.-Հալէպ [Ա. տ.].-(Տպ. «Արարա»)-48-96 էջ Կաթոլիկութիւնը ո՞վ բերաւ; Տ. Նահապետի անխոհեմութիւնը; Տ. Յովհաննէսի կրթական գործունեութիւնը եւ Ա. Սարգիս եկեղեցիի արծաթեղէնները; Տէր-Եփրեմեան միջադէպը; 1895-ի ջարդին պատճառները; Ա. Սարգիս եկեղեցիի կալուածները եւ Տ. Յովհաննէս; Վերջաբան; Արծազանք /Թողնիկ; Տ. Յովհաննէս Ա. քինյ. Վարժապետեանի մասին վկայութիւններ; Դրուագներ հոգեւոյս Տէր Յովհաննէս Ա. քինյ. Վարժապետեանի կեանքէն /Մեսրոպ քինյ. Օրջանեան; Մաղթանք /Կորին վրդպտ. Եսայեան:

1191. ՏԵՐ-ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ Փ. Հայ կամաւոր զինուորի մը յուշերից /Առաջաբան՝ Ա. Շահէն.- [Ա.տ. և ա.թ.]- 70 էջ, նկ., դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Ա. մաս՝ Կամաւոր հայ զինուորի մը յուշերից: Նիւ Եորքէն Արխանկէլսք ու Արխանկէլսքէն Մոսկուա, Թիֆլիս, Երեւան, Վան; Ռազմաճակատէն անոյշ եւ լեղի դրուագներ; Երկու եղափոխութիւն; Մահից մագապուրծ; Բ.մաս՝ Վերածնունդ Յայաստանը եւ հայ ժողովուրդի ոխերիմ թշնամիները; Հայրենիքիս; Քղեցի հինգ խիզախների յիշատակին /Առաքել Եղիկեան; Գ. մաս՝ Քղեցի երեք երախտաւորներ: Սեդրակ Շահէն; Լեւոն Մկրտիչեան; Առաքել Եղիկեան:

1192. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ Ի. Ուխտաւածները: Երկերի ժողովածու: Երրորդ հատոր.- Թեհրան, [Ա. տ.] (Տպ. «Մոդերն»)-405 էջ, դիմանկ.:

Բովանդ.՝ Մանկութեան օրեր; Դպրոցական կեանք; Նաթի աշխարհը; Դէպի կեանքի արծակները; Դարձ դէպի ուսում; Ռեսուցչական շրջան; Պայքար; Սիրախաղը; Ահաբեկում; Փախուստ; Դորպատում; Յեղափոխութեան պատմէշի վրայ; Դարձ դէպի հայրենիք; Պատերազմ; Բաշխում; Դէպի իրանական ճակատը; Դէպի Հայաստան; Զարաքիլիսայի հերոսամարտը:

1193. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ Ա. Կամաւորի մը պատմութիւնը: /Գրեց՝ Արտաշէս Տէմիրճեան (Երզնկացի).- [Ա.տ.]- 40 էջ:

Բովանդ.՝ Գաղթականներու վիճակը; Կովկաս գտնուող Կամաւորի մը նամակը /Երուանդ Փալանճեան:

1194. ՓԱՓԱՋԵԱՆ Վ. Համաշխարհային պատերազմը եւ Տարօնի Աշխարհը 1914-1915 /Գրեց՝ Վահան Փափագեան.- [Ա. տ. և ա.թ.]- 1-127 էջ.- («Վէմ» հանդէսէն):

Բովանդ.՝ Ռուս-թրքական պատերազմի նախօրեակին; Դէպի Տարօն; Տարօնը; Մեր արտաքին յարաբերութիւնները եւ Տարօնը պատերազմի ընթացքին; Զարդերու նախօրեակին; Խարախանեան Սրբազանին մահը. հիվանդութիւնս եւ փախուստը; Բերդակա սարը եւ Սասունը; Ժողովուրդի մանացորդներուն հետ լեռներուն մէջ; Փրկութեան սպասումներու զարհուրանքը; Թովմասեան Աննիկ. Սեւ օրեր Հայաստանի մէջ; Դրուագներ հայաջինջ սարսափներէն: /Գրեց՝ Աննիկ Թովմասեան.- [Ա. տ. և ա. թ.]- 1-72 էջ:

Բովանդ.՝ Արիւնոտ խրախճանքը; Երզնկայի բռնագաղթը; Դէպի Քէմախ; Դէպի Ակն; Դէպի Արաբկիր; Ազատարար մեռելները:

1195. ՓՈՂԱՍԵԱՆ Ա. Յուշապատում: Զէյթունցի մը ողիսականը 1908-1921.- [Ա.տ. և ա.թ.]- 461 էջ.- 54 թ. հավելված, դիմանկ.:

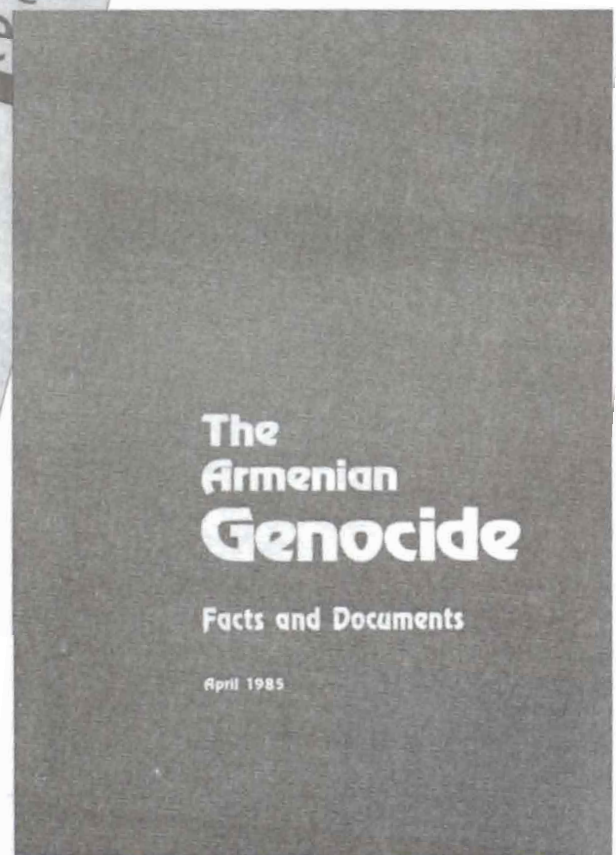
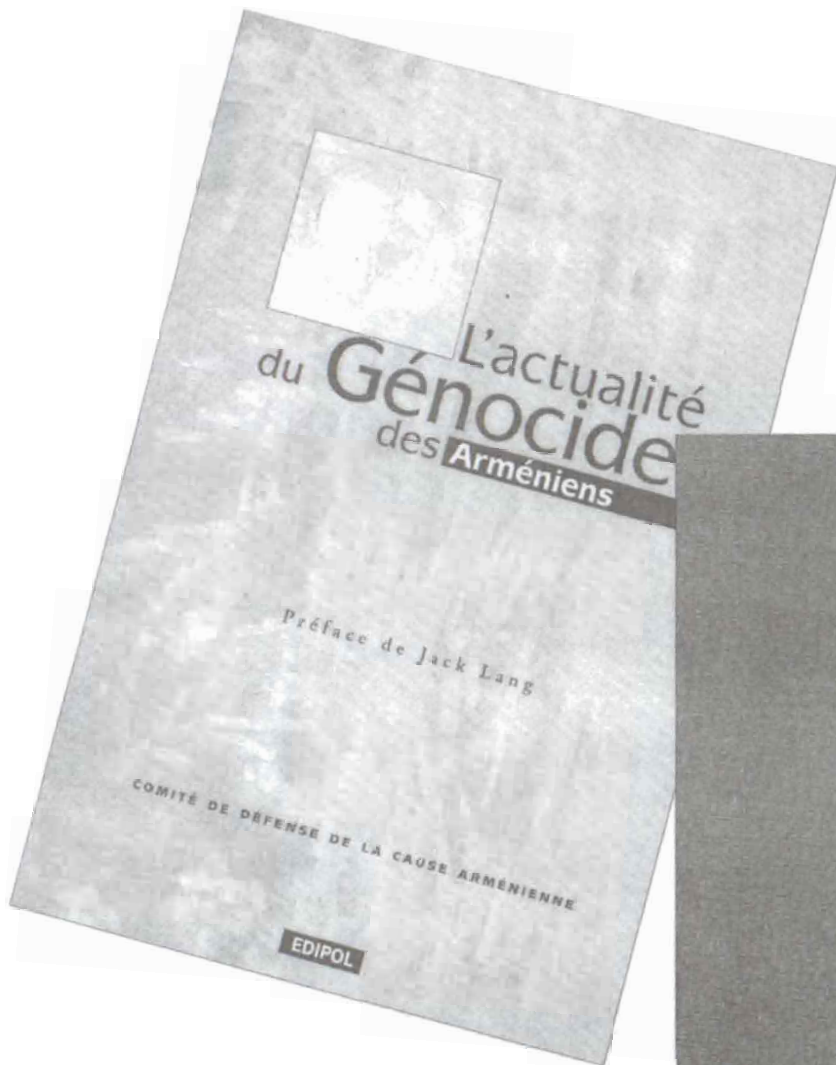
Հայոց Մեծ եղեռնի
թեմային հաճախ են
անդրադարձել ոչ միայն
հայ գրողները ու
արվեստագետները, այլև
օտարազգի բազմաթիվ
գրողներ, նկարիչներ,
երգահաններ:

ԳՐՔԵՐ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ

1196. ADALIAN R.P. Remembering and understanding the Armenian genocide.- Yerevan: National Acad. of sciences; 2002.- 42 p.

1197. ALBUM of Armenia /Turkish atrocities /Belfast:1916.- 24 p.; ill.

1198. ALBUM of Armenia /ill. from the Massacres/ London: 1916.- 20 p.

1199. ALEN H.M. The Adana Massacres. Who is responsible? Constantinople: Matheossian,1909.- 23 p.

1200. AMBASSADOR Morgenthau's story: 1918 //The Armenian Genocide.- Fresno, California, 1980.- pp. 196-247.; ill.

1201. ANASSIAN H.S. The Armenian question and the genocide of the armenians in Turkey.- Los Angeles: American Armenian International college, 1983.- 177 p.

1202. ANDONIAN A. The memoirs of Naim Bey. Turkish official documents relating to the deportations and massacres of Armenians. Comp.by Aram Andonian. With an introd. by V. Gladstone. London: 1964.- XIV, 84p.; ill. and plates.

1203. ANDONIAN A. The memoirs of Naim Bey. Turkish official documents relating to the deportations and massacres of Armenians. Comp.by Aram Andonian. With an introd. by V. Gladstone. London: 1920.- XIV, 84p.; ill. and plates.

1204. ANDRANIK (Ozanian). General (biography) //Walker Ch.J. Armenia: The Survival of a nation.- New York: St. Martin's press, 1980.- p. 381.

1205. ANTRANIK. We are desperate. //The first holocaust: The genocide against the Armenian nation 1915-1923 /EL.A. Terjimanian, Pasadena, Ca.: Siran: Ottava: Arax, 1982.- p. 40

1206. ANTREASSIAN A. Death and resurrection: A novel of the Armenian Massacres/ transl. from the Arm by Antreassian.- New York: Ashod press, 1988.- p. 313.

1207. APCAR D. A. Peace and no peace. Yokohama, Jap Gazette press, 1912.- 101 p.

1208. APCARIAN H. S. The great holocaust of Armenian.- Bombay: H. S. Apcarian/ 1965/- 25 p.

1209. APCARIAN H. S. Quo vadis Turquie-why this apostacy. Bombay: H.S. Apcarian, /1965/- 63 p.

1210. AN APPEAL to the United Nations: Lake Success, New York: N. Y. World Arm. Congr., 1947.- 11 p.

1211. APRAHAMIAN S. From Van to Detroit: Surviving the Armenian genocide.- Southfield, Michigan:1999.- 291 p.: ill.:

- 1212. THE ARAB** of Mesopotamia.- Basrah:Superintendent, Gov.press.- 1917.- 193p.
- 1213. ARABYAN I.** Genocide and its punishability: pages of history: Yesterday and today.- Yerevan: National Acad. of sciences, 2002.- 69p.
- 1214. ARAM HAIGAZ.** The fall of the Aerie Transl from the Armenian H. Baghdoian.- Boston: Ararat publ. co., [s.a.]- 190 p.; ill.
- 1215. ARARATIAN A.** Memoirs of the life of Artemi, of Wagarschapat, near mount Ararat in Armenia. from the original Armenian written by himself.- London-Paris: Treuttel, Jun &Richter, 1822.- 374p.
- 1216. ARGYLL DUKE** of. Our responsibilities for Turkey; facts and memories of forty years. Lnd., Murray.1896.- 166 p.
- 1217. ARLEN M. J.** Passage to Ararat .- New York: Farrar Straus and Giroux, 1975; Ballantine Books, 1976.- 293 p.
- 1218. ARMENIA:** Parliamentary debates: Hause of Lords, November 13, 1918.- House of Commons, October 23-31, November 6-18, 1918.- London: The Pelican press, 1918.- 41 p.
- 1219. ARMENIA:** The Massacres of Sassoun.- London: Inform(Armenia) Bureau.- /s.d./.- 63 p.
- 1220. ARMENIA:** A cry for justice 1915-1965.- (Canada): Canadian Armenian Crusade, 1965.- 12 p.
- 1221. ARMENIA-CYPRUS:** Test cases for the conscience of Humanity; Armenia 1915.- Cyprus 1974: Nicosia, March 1975, 19 p.; ill.
- 1222. ARMENIA AND KARABAGH:** The struggle for unity /Ed. by Ch. J. Walker. Forew. by G. Chaliand.- London: Minority rights publications,1991, 176 p. maps, bibliog.
- 1223. ARMENIA & THE SETTLMENT.** Report of Public meeting to express sympathy with the Armenian Cause, held at The Central Hall, Westminster, on Thursday, June 19th, 1919.- Speeches by: The Rt. Hon. Viscount Gladstone...
Ind., The Armenian Bureau. Ed. by Aram Raffi, 1919.- 45 p.
- 1224. ARMENIAN** Calvary on the Eve of Gallipoli "And They Fall..." //The Wandering Armenians /Compl. and arranged by Father A. Mirzain and Dr. Charles Price.- Sydney: 1980.- pp. 92-94; ill.
- 1225. THE ARMENIAN** Genocide: facts and documents.- New York: Vartan press, 1985.- 51 p.
Bibliogr.: pp. 49-51
- 1226. THE ARMENIAN GENOCIDE.**- Munchen: Inst. f. Armenische Fragen, 1988.
Vol. 2. Documentation.- 495 p.

1227. THE ARMENIAN GENOCIDE - First 20th century holocaust: 1915 the events in Turkish Armenia, 1914-1916 as reported in the New York Times, and various periodicals of the time... with selected entries to 1922/Comp. by Kloian.- Fresno: CA: United Arm. Commemorative committee, 1981.- 304 p.: ill.

1228. THE ARMENIAN GENOCIDE: News accounts from the American press, 1915-1922 /Comp. by D. Kloian.- 5th print.- Berkeley, California: Anto print., 1988.- XXI, 388 p.: ill.

1229. THE ARMENIAN GENOCIDE /Comp.a. ed.by L. Azadian, A. Donoyan.- Los Angeles: Navasart, 1987.-150 p.: ill.

1230. THE ARMENIAN GENOCIDE: History, politics, ethics /Ed. by R.G. Deukmejian.- New York: St. Martin S pre 1922.- XXI, 362 p.; 1 map.

1231. ARMENIAN GENOCIDE: Resource guide.- Washington: Assembly of Amer., 1988.- 56 p.: ill.

1232. THE ARMENIAN GENOCIDE 1915-1923: A handbook for students and teachers/ Text Zetlian; Des.a. maps Sassouni.- Glendale: California: Arm. Nat. Comm., 1988.- 84 p.: ill.

1233. THE ARMENIAN GENOCIDE in perspective/Ed.by Hovhannisian; Introd. by Despres; Pref. by W. Charny.- New Brunswick; Oxford: Transaction books, 1987.- 215p.

1234. THE ARMENIAN GENOCIDE: News accounts from the American press, 1915-1922 /Comp. by R.D. Kloian-Berkeley, California: Anto Printing, 1985.- XXI, 388 p.: ill.

1235. ARMENIAN historical research Assoc. Pennsylvania.: Fiftieth Anniversary (1915-1965) of the Turkish Genocide of the Armenians.- Pennsylvania 1965; 1 p.

1236. THE ARMENIAN history attributed to Sebeos/ Transl., notes, by R.W. Thomson; Historical comment. by J. Howard-Johnston; ass. from Tim Greenwood.- Liverpool Univ. press, 1999.- (Translated text for historians; vol. 31); p 1; Translation and notes.- XXVII, 154 p.

1237. ARMENIAN Martyrs` day, april 24, 1965.- [S.L., S.a.]- 2 p.

1238. THE ARMENIAN Martyrs Day; The 55th Anniversary observance of the Armenian Martyrs Day, sunday, april 26, 1970.- Boston: Mass., 1970, 6 p., ill.

1239. THE ARMENIAN massacres, 1894-1896: U.S media testimony /Ed.a. with an introd. By Arman J. Kirakossian; Forew. By Bob Dole.- Detroit: Wayne State Univ. Press, 2004.- 317.: 1 map; Bibliogr.: pp. 299-306.

1240. THE ARMENIAN massacre: Excerpt from, „The first Genocide of the 20th century” /Comp. a.ill. by J. Nazer.- New York; Montreal: T&T publ., 1970.- 48p.; ill.

1241. ARMENIAN massacres in Turkey of 1894-1895: A scrap-book.

1242. ARMENIAN massacres or the sword of Mohammed.- Philadelphia; Chicago: International publ., 1990.- XVIII, 512 p.: ill.; 21 cm.

1243. ARMENIAN National Committee. A memorandum relating the Armenian Question.- New York: Nat. Comm. (April, 1945).- 11p.

1244. ARMENIAN National Council-Alexandria
Armeniana claims in the light of documents. Memorandum submitted to the United Nations Organisations, Meeting in London, January 10, 1946.- Alexandria; Proccaccia: 1946.- 7 p.

1245. ARMENIAN national council of. Memorandum on the proposed aid to Greece and Turkey presented to the Government of the United States by the Armenian National Council of America, March, 1947.- New York: 5 p.

1246. ARMENIAN National Council of America. An appeal to the United Nations, Lake Success, New York: N. Y. World Armenian Congress, 1947.- 11 p.

1247. ARMENIAN National Council of America. The Case of the Armenian people. Memorandum to the United Nations Conference on International Organisation in San Francisco. Respectfully submitted by the Armenian Council of America. N. Y., /S. a./ 7 p.

1248. ARMENIAN National Council of America. The North Atlantic Pact and Turkey: Script for radio speech... /S.L./ ANCA: 1917.- 5 p.

1249. ARMENIAN National Council-Egypt. The Armenian cause in the light of historical facts and international treaties.- Alexandria (Egypt): Imp. du Commerce, 1946.- 16p.; ill.

1250. ARMENIAN National Council of America. The case of the Armenian people. Memorandum to the United Nations Conference on International organization in San Francisco. Respectfully submitted by the Armenian Council of America. New York: /S. a./ 7 p.

1251. ARMENIAN National delegation. Memorandum on the Armenian question...- Paris: 1918.- 17 p.

1252. THE ARMENIAN Question.- Vancouver, B. C. Canada: Publ. on the occasion of World Council of churches Sixth Assembly, 1983.- 32 p.; ill.

1253. ARMENIAN studies-Etudes Armeniennes: In memoriam Haig Berberian...- Beyrouth, Liban: Assoc. Libanaise des univ. Arm., 1973.- XXIII, 201 p.

1254. ARMENIANS in Ottoman documents (1915-1920).- Ankara: Basbakanlik Basimevi, 1995.- 685 p.

1255. THE ARMENIANS remember...1915: Fiftieth commemoration of a genocide. Beirut: Armenian Information Center. 1965.- 55 p.; /2/ 1.

1256. ARMENIA'S charter...- London: Issued by the Armenian Bureau A. Raffi.- 1918.- 15 p.; 20 cm.

1257. ARMISS. Genocide /Album.- Beyrouth, imp. Atlas, 1965.- 28 p.; ill.

1258. ASENBAUER H.E. On the right of self-determination of the Armenian people of Nagorno-Karabakh /Trans. from the Germ. by M. B. Parazian.- New York: The Arm. prelacy, 1996.- 355 p.; maps.

1259. ASHJIANI L.A. The reciprocal vengeance. A true novel. Rendered from Arm. into Engl. by prof. G. H. Bashgetour.- Ditroit, Michigan, Philadelfia 1932.- 59 p.

1260. ASTOURIAN S.H. Modern Turkish identity and the Armenian genocide from prejudice to racist nationalism.- Yerevan: National Acad. of sciences, 2002.

1261. ATAMIAN S. The Armenian Community: The historical development of a social and ideological conflict.- N. Y.: Philos. libr., 1955.- 479 p.

1262. ATAMIAN S. Armenian genocide //Atamian Sarkis. The Armenian community: The historical development of a Social and ideological conflict.- New York: Philos. Libr., 1955.- pp. 185-201.

1263. ATAMIAN S. The Hamidean Massacres (1894-1897) //Atamian Sarkis. The Armenian Community: The historical development of a social and ideological conflict.- New York: Philos. libr., 1955.- 130 p.

1264. THE AUCTION OF SOULS. The story of Aurora Mardiganian, the christian girl who survived the great massacres/ Interpreted by H.L. Gates.- London:Phoenix press.- /S.a./- 251 p.

1265. AURON Y. The banality of indifference: Zionism and the Armenian genocide /Trasl. by Maggie Bar-Tura.- New Bruns-wick; London: Transaction Publishers 2000.- 405 p.

1266. AUSTIN. M. B. Unending Journey: Being the story of Manuelian/Narrated by E. M. B.Austin.- London: Butter worth, 1939.- 318 p.

1267. AVAGIAN G. Armenia and Armenians in the world.- Yerevan: Omega-N,1994.- 80p.; ill.

1268. AVAKIAN V., LINDY V. The cross and the crescent.- Los Angeles:De Vorss, 1965.- 309 p.; ill.; photes.

1269. AYVAZIAN A. A. Armenian victories at Khnavous and Sardarabad on May 23, 1918. And program for re-establishment of independent and neutral state Armenia.- New York: Saint Vartan, 1985.- 106 p.; maps.

1270. BAGDASARIAN M. The sunny side of the Armenian people: its past and present.- Toronto: The Arm. Union of Canada, 1930., 35 p.

1271. BAGDIKIAN A. T. An open letter to Franklin Roosevelt.- New York: 1944.- 8 p. 1 port.

1272. BAGRATUNI Major-general. Pan-Turanianism-a serious menace to the peace of the world. //The Joint Mandate scheme; New York: 1919.- pp. 13-18

1273. BALAKIAN P. The burning Tigris: the Armenian genocide and America's response.- New York: Harper Collins, 2003.- XX, 475 p.; ill.

1274. BANKER M. My beloved Armenia: a thrilling testimony.- Chicago: The Bible Inst., 1936.- 205 p.; 1 portr.

1275. BARBER N. The Sultans.- New York: Simon & Schuster, 1973.- 304 p.; ill.

1276. BARDAKJIAN K. B. Hitler and the Armenian Genocide.- Cambridge, Massachusetts: Zoryan Institute, 1985.- 81 p.

1277. BARNWELL G. R. The Russo-Turkish War: An account of the servian insurrection, the dreadful massacres of christians in Bulgaria and other Turkish atrocities.- Philadelphia, Potter: 1877.- XV, 640 p.; ill. With maps. [էջ 536-Ղարսի և Էրզրումի գրավումը]

1278. BARONIAN H. Barefoot boy from Anatolia.- Los Angeles: Abril print. Co.,1983.- 130 p.; ill.

1279. BARROWS J. O. The land of Ararat: A Sketch of the life of Mrs. Elizabeth Freeman Barrows Ussher, Missionary to Turkey and Martyr of the great war.- New York: Revel, 1916.- 184 p.; 16 pl.

1280. BARTON J. L. Story of Near East relief (1915-1930). An interpretation.- New York: The Macmillan Co.,1930.- XXII, 479.; ill.

1281. BARTON C. Story of Turkey and Armenia: With a full and accurate account of the recent massacres written by eye witnesses/Ed. by Rev. James Wilson Pierce. A sketch of C. Barton a Red Cross.- Baltimore: Woodward, 1897.- 500 p.; 80 pl.

1282. BAUER EL. Armenia: Past and presant/photos by J. Schmidheiny; Transl.by F. A. Leist.- Lucerne; Reich Verel.; New York: The Armenian prelacy, 1981.- 180 p.; ill.

1283. BEHESNILIAN K. Armenian bondage and carnage: being the story of christian Martyrdom in modern times.- London: Gowans Bros., 1903.- 275 p.

1284. BENSON E. F. Crescent and Iron Cross.- London: Hodder a. Stoughton, 1918.- 268 p.

1285. BETRAYAL of Armenia. A Reply to Lord Salisbury. Documents and historical evidence of England's responsibility for the horrors inflicted by the Turks upon The Armenian people. With a letter from the Duke of Argyll. 2nd ed. Manchester: "Gardian" printing works, 1896.- 20 p.

1286. BIERSTADT E. The great Betrayal: A Survey of the near Problem /Forew. by E. Capps.- New York.: Mc Bride a. cor, 1924.- 345 p.

Հայերի եղեռնի մասին էջ. 65, 90, 96, 161, 163, 164, 312-318.

1287. BLACK A. D. Ethical Issues of the Armenian Question.- New York: ANKA, 1946.- 6 p.

1288. BLISS E. M. Turkey and the Armenian Atrocities. By Rev. Edwin M. Bliss. With an introd. by Miss Frances E. Willard. Lnd., Unwin, 1896.- XVIII, pp. 19-574; 23 pl. in text; 1 map.

1289. BLISS W. D. A free All-Armenia vs. A Turanian-Bolsheviki alliance. //The Joint Mandate scheme; New York: 1919; pp. 30-33.

1290. BOGHOS NUBAR. Boghos Nubar's papers and the Armenian question, 1915-1918: Documents/ Ed.a.transl. by V. Ghazarian.- Waltham, Ma: Mayreni Publ., 1996.- XXXIII, 461p.; ill.

1291. BOGHOS NUBAR. The pre-war population of Cilicia.- London: Pettitt, Cox & Bowers, 1920.- 4 p. 1 table.

1292. BOGHOSSIAN R. Le conflict Turco-Armenien.- Beyrouth: 1987.- 326 p.; ill.

1293. BOYAJIAN D. H. Armenia: The case for a forgotten genocide. New Jersey: Educ. Book Crafters, 1972.-XIII, 498 p.; ill.
Նաև Անդրանիկի մասին էջ 147.

1294. BRITISH documents on Ottoman Armenians /Ed. By B. N. Simsir.- Ankara: Turk tarih Kurunu basimevi, 1983
Vol. 2. 1880-1980.- LXXVII, 792 p.; ill.

1295. BRYCE V. The Treatment of Armenians in the Ottoman Empire 1915-16. Documents presented to Viscount Grey of Fallodon, Secretary of State for Foreign Affairs by Bryce. Lnd., Causton a. Sons, 1916.- XIII, 684 p.; 1 cart.

1296. BRYCE V. The future of Armenia.- London: The Nat. press agency, 1918.- 10 p. Repr. from the " Contemporary rev", 1918. Dec.

1297. BUXTON N. (Massacre) //Buxton Noel. Travel and Politics in Armenia.- London: Smith, Elder a.Col, 1914.- pp. 113-119.

1298. CANADIAN Armenian Crusade. Armenia: A Cry for Justice 1915-1965.- Canada: 1965, 12p.; ill.

1299. CARDASHIAN V. The Lausanne Treaty-Mosul Oil-and Armenia.A Brief in support of an application for a hearing by the Senate upon. The Lausanne Treaty. /S.L.a. /101p./ /Machine typed on one page/

1300. CARDASHIAN V. The ottoman Empire of the twentieth century. Albany, New York: Lyon, 1908.- VII, 195p.; ill.; plates.

1301. CARDASHIAN V. A . Turkish Scheme. //The Joint Mandate Scheme. New York: 1919; pp. 34-52.; 1 pl.

1302. THE CASE for the Armenians. With an introd. by Stevenson.- London: The Anglo-Armenian Assoc., 1893.- 54 p.

1303. THE CASE of Soghomon Tehlerian /Trans.by Yeghiayan.- Los Angeles: A. R. F. Vardanian Comideh, 1985.- XIV, 171 p.

1304. CENTURY of genocide; eyewitness accounts and critical view /Ed. by S. Totten, W. S. Parsons, I.W. Charny.- New York: London: Galand, 1997.- XXXIX, 488 p.

1305. CHALABIAN A. General Andranik and the Armenian revolutionary movement.- Southfield: Chlabaian, 1988.- XVII, 588 p.; ill.

1306. CHALIAND G., TERNON Y. The Armenians. From genocide to resistance/Transl. by Berrett.- London: Zed press, 1983.- 125 p.; bibliog.

1307. CHAMBERS L.P. Armenia as a barrier in the way of Pan-Turanianism. //The Joint Mandate scheme; New York: 1919.- pp. 24-28.

1308. CLARK E.L. Turkey since the Congress of Berlin. //Clark E. L. "Turkey" New York: 1898; pp. 521-538.

1309. COMMEMORATION service for the 50th Anniversary of the Great National Tragedy of Armenians. On saturday 24th & Sunday 25th April, 1965.- Calcutta.: Armenian Holy Church of Nazareth, 1965.- 6 p.

1310. THE "CLEAN-FIGHTING" Turk yesterday, today and tomorrow. Foreword by Sir. H. H. Jonston. London: Issued by the Armenian Bureau by A. Raffi, 1918; 68 p.

1311. CLEMENT C. E. Constantinople. City of the Sultans.- Boston: Estes and Lauriat, 1895.- IV, 309 p.
Armenians persecuted. p.166.

1312. THE CONFERENCE and the Armenians. London: March 1878.- London: Clay, Sons a. Taylor, 1878.- 19 p.

1313. CORRESPONDENCE relative to the Armenian question and reports from the Majesty`s consular officers in Asiatic Turkey.- London: 1896.- 339 p.; "Turkey" 1896, N 2.

1314. A CRIME OF SILENCE: The Armenian Genocide: The permanent peoples` tribunal /Pref. by Vidal-Naquet.- London: Zed, 1985.- XIV, 249 p.; ill.

1315. THE CRY OF ARMENIA /Atrocities in Armenia in 1895 /S.L./ 1895.- 41p.i
The Armenian question.

1316. THE CRY OF ARMENIA, 800,000 martyrs; New York: The American Armenian Relief Fund /1919/, 32 p.; ill.

1317. CURTIS W. E. The Turk and his lost provincees. Greece, Bulgaria, Servia, Bosnia-Chicago: a. o. Revell, 1903, 396 p.

P. 161- Armenian massacres (1896);

P. 103 Armenians in Cons/ple.

1318. CURZON R. Armenia: A year at Erzeroum and on the frontiers of Russia, Turkey and Persia.- London: Murreay 1854.- 253 p.; Maps and Woodcuts.

1319. DADRIAN V. N. The Armenian genocide and the Legal and political issues in the failure to prevent or to punish the crime.- Los Angeles: 1998.- pp. 43-78.

1320. DADRIAN V. N. The Armenian genocide in official Turkish records.- Yerevan: 2002, (National Acad. of sci. Museum-inst.of the Arm genocide)

Vol. 1. 92 p.;

Vol. 2. 97 p.

1321. DADRIAN V. N. The comparative aspects of the Armenian and Jewish of genocide. A sociohistorical perspective.- Boulder, Colorado: 1996, pp. 101-135; [Repr. from: Is the holocaust unique? Perspectives on comparative genocide.]

1322. DADRIAN V. N. The convergent aspects of the Armenian and Jewish cases of genocide: A reinterpretation of the concept of holocaust.- Oxford, Yew Yorc: Pergamon press, 1988.- p.151-169

1323. DADRIAN V. N. The convergent roles of the State and a governmental party in the Armenian genocide.-/s:l. a./.- pp.92-124.

From Studies in comparative genocide, Macmillan: St. Martin s Press, 1999.

1324. DADRIAN V. N. Cultural and Social-Psychological Factors in the Study of Survivors of genocide. The Armenian case.- Armenian Studies: Annals of the lebanese association of armenian university graduates.-Beyrouth: 1973.- pp. 27-34.

1325. DADRIAN V. N. The determinants of the Armenian Genocide: The seven stagges of genocide.- New Haven: Yale Center for intern. a. area studies, 1998.- 28 p.

1326. DADRIAN V. N. Documentation of the Armenian genocide in German and Austrian sources.- New Bruns wick: 1994.-XXVII, pp. 77-125;

Extr.:" A critical bibliographic review", Vol . 3, Israel Cherny, ed., 1994.

1327. DADRIAN V. N. Documentation of the Armenian genocide in Turkish sources.- Jerusalem, Israel: Inst. on the Holocaust a. Genocide, 1991.- XXVIII, pp. 86-138;

Repr. from Genocide: A critical bibliogr. rev., Vol.2.

1328. DADRIAN V. N. Genocide as a problem of national and international Law: The World War 1 Armenian case and its contemporary Legal ramifications.- New York: 1989, pp. 221- 334; App. a.- 19; 26 cm.

Extr. The Yale Journal of international Law", Vol. 14, Num. 2, 1989.

1329. DADRIAN V. N. German responsibility in the Armenian genocide: A review of the historical evidence of German complicity /Forw. by W. Smith.- Cambridge: Blue Crane Books, 1996.- XVI, 304 p.; ill.; bibliogr. pp. 283-291.

1330. DADRIAN V. N. The historical and legal interconnections between the Armenian genocide and the Jewish holocaust: from impunity to retributive justice.- Yerevan: 2002.- 58 p.- (National Acad. of Sci. Museum-Enst. of the Arm. genocide).

1331. DADRIAN V. N. The historical and legal interconnections between the Armenian genocide and the Jewish holocaust: From impunity to retributive justice.- New Haven, 1998.- pp. 504-559;

Extr.: "The Yale journal of International Law"; New Haven, Vol. 23, nam. 2., 1998.

1332. DADRIAN V. N. The history of the Armenian genocide: Ethnic conflict from the Balkans to Anatolia to the Caucasus.- Providence, Oxford:Berghahn books, 1995.- XXVIII, 452 p.

1333. DADRIAN V. N. The key elements in the Turkish denial of the Armenian genocide: A case study of distortion and falsification.- Cambridge, MA: The Zoryan inst., 1999.- 84 p.

1334. DADRIAN V. N. The role of Turkish physicians in the World War I Genocide of Ottoman Armenians Oxford etc.: Pergamon press, 1986.- pp. 169-192;

Extr.: holocaust and genocide studies; Vol. I. N. 2.

1335. DADRIAN V. N. Warrant for genocide: Key elements of Turko-Armenian conflict.- New Brunswick a. London:Transaction publ., 1998.- 214 p.

1336. DANIELYAN E.G. The Armenian genocide of 1894-1922 and the accountability of the Turkish State. /Trans. by S.Yousefian.- Yerevan: Noyan Tapan, 2005.- 55 p.

1337. DAVIDSON K. K. Odyssey of an Armenian of Zeitoun/With a foreword by A. Saroyan.- New York., et al.: Vantage press, 1985.- XIV, 257 p.; ill.

1338. DAVIS L. A. The slaughterhouse province: An Armenian diplomat's report on the Armenian genocide, 1915-1917 /Ed. introd.a. notes by S. K. Blair.- New Rochelle; New York: Caratzas, 1989.- VIII, 216 p.; ill.

1339. DAVIS W. S. A short history of the Near East, from the founding of Constantinople (330-A. D. to 1922).- New York: The Macmillan co., 1933.- XVII, 408 p.

The Armenian Massacres (1894-95). pp. 357-8. The Armenian Massacres (1915-1916). p. 383

1340. DAVISON R. H. The Armenian crisis, 1912-1914. New York: The Armenian National Council of America. 1948.- 25 p. /Reprinted from "The American Historical Review, vol. LIII, n. 2, April 1948/.

1341. THE DEFENSE OF VAN.- Michigan: Raven, 1980.

R.1. An account of the glorious struggle of Van-Vasburagan/By Onni Mukhitarian: Transl. from Arm. by S.S. Tarpinian.- XVI, 129 p.; /30/ i

P.2. The epic story of the self defense of Armenians in the historic city of Van /By H. Gossoian; transl. by S. S. Tarpinian.- XII, 62 p., 1 map.

1342. DER-AIVAZYAN St. J. A. Immortals and Martyrs: A brief retelling of the life of an orphan who survived the Turkish massacres, offered as testimony.- Arizona: 1971.- 45, XXIVP; ill. [Text in English and Armenian]

1343. DER BEDROSSYAN M. The first genocide of the 20th century: With notes on Armenian history: A compilation of facts and events.- Manasquan Park, N. J.: Voskedar publ. corp., 1983.- XIII, 479 p.; ill.

1344. DER HAGOPIAN N. A challenge to civilization.- Los Angeles; Central press, 1946.- 51 p.

1345. DER SARKIS K. Journey to the light.- /S. L., S. D./ XIV, 252 p.; ill.

1346. DEROGY J. Resistance and revenge: The Armenian Assassination of the Turkish Leaders responsible for the 1915 Massacres and deportations /Pref. by G. Chaliand: Transl. by A. M. Berrett.- New Brunswick; London: Transaction publ., 1990.- XXVIII, 206 p.

1347. DIPLACEMENT of the Armenians documents=Le déplacement des populations armeniennes documents=Ermeni teheiri ve belgaler.- Ankara: 1978.- 50 p.

1348. DOCUMENTS on Ottoman-Armenians: Vol. I.- Ankara: Prime Ministry direc. General of press a. inform., 1983.; Vol. II. IX, 188 p.

1349. DOLABJIAN V. S. The Armenian genocide as portrayed in the encyclopedia Britanica.- London: 2003;
Extr. "Journal of genocide research" 2003, 5(i), PP. 103-115.

1350. ELLIOTT M. E. Beginning again at Ararat. Introduction by J. H. Finley.- New York, Chicago, ets.: Flemming H. Revell Oo. (1924).- 341 p.; 8 pl 1 map.

1351. ESAT U. The Armenians in history and the Armenian question /Engl. transl. of the rev. a exparded.- 2nd.-Istanbul: Documentary publ., 1988.- XIV, 1047p.

1352. ESSAD B. Blood and oil in the Orient /Transl. from the German by E. Talmey.- New York: Simon & Schuster, 1932.- 315 p.

1353. EVERSLEY L., CHIROL V. The Turkish Empire from 1288 to 1914 by Lord Eversley and from 1914 to 1922 by Sir. Valentine Chirol> Lnd., Unwin, 1923.

1354. EZEKIEL. A study of Armenia: A brief description of the Armenian condition, past and present.- Cooperstown, New York: Ostego republic printing house, 1900.- 159 p.; ill.

1355. FACTS FROM the turkish Armenians. Realités exprimés par les Arméniens turcs; turk ermenilerinden ger ceklar.- Istanbul, 1980.- 141 p.
English text 46 p.; French text 49 p.; Turkish text 46 p.

1356. FA IZ EL-GHUSEIN. Martyred Armenia /By Fa iz El-Ghusein, Bedouin notable of Damascus; Transl. from the original Arabic.- New York etc.: Tankian publ.corp., 1975.- 64 p.; ill.

1357. FA IZ EL-GHUSEIN. Martyred Armenia //The Armenian Genocide.- Fresno, California: 1980.- pp. 136-148.

1358. FIFTIETH Anniversary: 1915-1965 of the Turkish Genocide of the Armenians- /USA/. (A statement of the historical facts for public education).
Reprinted from the Philadelphia Inquirer, Friday, April 23, 1965. 1page.

1359. FILIAN G. H. The Great Powers and the Armenian Question.- The Causes of the Atrocities.- The Turkish Atrocities in Armenia //Filian G. H. Armenia and her People: or the Story of Armenia.- Hartford: American Publ. co., 1896.- pp. 175-333.

1360. FIRST Genocide: Armenians Massacres by Turks. 1915-1918.- New York: 1965.; 1 page.

1361. THE FIRST holocaust: The Genocide against the Armenian nation, 1915-1923 /Ed. Terjimanian.- Pasadena, Ca.; Siran; Ottawa: Arax, 1982.- 104 p.; ill.

1362. GABRIEL M. S. Christian Armenia and the Christian Powers. An Address by M. S. Gabriel to American Churches. New York: 1897.- 31 p.

1363. GATES H.L. The auction of souls: the story of Aurora Mardiganian, the Armenian girl, who survived the great massacres.- Beirut: Boniguan press, 1966.- 212 p.: 1 pict.

1364. GEBARSKI B. A letter to my Turkish friend/ Transl. by Matthew A. Callender//Nazer. Sames. The First Genocide of the 20th century: The study of the Armenian Massacres in text and pictures /Comp. a. ill. by S. Nazer., New York : Ta. T. Publ., 1968.- pp. 152-157.

1365. GENOCIDE and collective responsibility. This Symposium was held on April 24, 1980, on memorial day for the Armenian martyrs, within the framework on Israel Interfaith Committee`s program on Oriental churches.- /w.p., w.d./.- 26 p.

1366. GERARD J.W. The Turkish "Mandate". Pan-Turianism and Pan-Islamism under American protection. //The Joint Mandate scheme; New York: 1919.- pp. 7-12.

1367. GERMANY, Turkey and Armenia. A selection of documentary evidence relating to the Armenian Atrocities from German and other sources. London: Keliher, 1917.- 128 p.

1368. GIBBONS H. D. The red rugs of Tarsus: A woman`s record of the Armenian Massacres of 1909.- New York: The century Co. 1917.- XIV, 194 p.

1369. GIBBONS H. A. The blackest page of modern history: Events in Armenia in 1915: The facts and the responsibilities.- New York. London: Putnam Sons, 1916.- 71 p.

1370. GIDNEY R.B. A mandate for Armenia.- Kent, Ohio: The Kent State univ. press, 1967.- X, 270 p.

1371. GLOCKLER H. W. Interned in Turkey, 1914-1918.- Beirut: Sevan press, 1969.- 154 p.; 1m. 1 phot.

- 1372. GORDON L. J.** American relations with Turkey. 1830-1930. An Economic Interpretation. Phil.: Univ. of Pennsylvania press, 1932.- XIV, 402 p.
Armenia, Lausanne Conference... see Index pp. 397-402.
- 1373. GRABER G. S.** Caravans to oblivion: The Armenian genocide, 1915 / Forw. by W. Smith.- New York etc.: J. Wiley & Sons, 1996.- XIII, 210 p.
- 1374. GRAVES R.** Storm centres of the Near East. Personal memoirs 1879-1929.- London: Hutchinson, 1933.-375 p.; 17pl.
- 1375. GREATER B.** Armenians to observe Martyrs day: Sanday, April 26, 1970 at 7: 30 p.,.../Belmont, Mass.: United Greater Boston Armenians to observe Arm. observance committee of Greater Boston, 1970.- 4 p.
- 1376. GREENE F. D.** The Armenian crisis and the rule of the Turk. Lnd: Hodder and Stoughton 1895.- XIX, 180p.; ill.; pl.
- 1377. GREENE F. D.** The Armenian Crisis in Turkey. The Massacres of 1894,its antecedents and significance... by F. D. Green with an introd. by Rev. Josiah Strong.New York: London: Putnam, 1895.- XIX, 180 p.; ill. portr.
- 1378. GREENE F. D.** Armenian Massacres or the Sword of Mohammed: Containing a complete and thrilling account of the terrible atrocities and wholesale murders committed in Armenia by Mohammedan fanatics/ Ed. by Henry Davenport Northrop.- Phil., Chicago: 1896.- XVIII.- 512 p.
- 1379. GREEN F. D.** The rule of the Turk. A revised and enlarged edition of the Armenian Crisis. N. Y. and Lnd., Putnam, 1897.- XIX, 192 p. illus.; maps; 18 cm.
- 1380. GREGORY D.** The crime of Christendom or the Eastern question: from its origin to the present time.- N.Y.: The Abbey Press, 1900.- V, 330 p.
- 1381. GROSECLOSE E.** Ararat.- New York: & Evans, 1939.- 482 p.
Արդուլ Համիդի ժամանակների ՀՀ-ի մասին վեպ է:
- 1382. GUINNESS W. E.** Impressions of Armenia.- London: Spottiswoode, Ballantyne and co., 1918.- 24 p.; ill.
- 1383. GULBEKIAN E V.** The Armenian-turkish dialogue.- Armenian studies: Annals of the lebanese association of armenian university graduates.- Beyrouth: 1973.- pp. 47-52.
- 1384. GURLEKIAN H.** Christ's religion in every branch of life and the Armenians really alive.- Chicago: Illinois: 1974.- XV, 333 p.
- 1385. GUTTMANN J.** The beginnings of Genocide: An account of the Armenian Massacres in world War 1.- Andonian Aram The Memoirs of Naim Bey. 2nd ed.- Pennsylvania: AHRA, 1965.- /IO/, 84 p., 2 maps.
- 1386. GUTTMANN J.** The beginnings of Genocide. A Brief account of the Armenian massacres in World war 1. New York: The Armenian National Council of America. 1948.- 19 p.

- 1387. GUTTMANN J.** The Beginnings of genocide: A brief account of the Armenian Massacres in World War 1.- N. Y.: AHRA, 1943.- 19 p.
- 1388. HAGOBIAN A. P.** Armenia and the war; an Armenian's point of view with an appeal to Britain and the coming Peace Conference/ With a preface by the rt. hon. Brice.- London; New York; Toronto: Hodder a. Stoughton, 1917.- XX, 200 p.
- 1389. HAIG H. H.** The first Genocide: A play in four acts.- New York: Vantage Press, 1967.- 77 p.
- 1390. HALIDE ED.** The Turkish Ordeal; Being the further memoires of Halide Edib... N.Y.- London: The Century, 1928.- 407 p.; ill.; plates.
- 1391. HALIDEH S.** "To my Armenian Brethren".- Ramsay, W. M. "The Revolution in Constantinople and Turkey. A Diary". Lnd., Hodder a. Stoughton: 1909. pp. 179-181.
- 1392. HALL, W. P., DAVIS, W.S.** The course of Europe since waterloo. N. Y.- Appleton-century-crofts, 1951.- XVIII, 1083 p., ill.
Armenian massacres (1894-96) p. 492.
- 1393. HAMILTON A.** Problems of the Middle East. Lnd: 1909.- pp.11, 13-14.
- 1394. HARRIS R. J. & HARRIS H. B.** Letters from the scenes of the recent massacres in Armenia.- London: James Nisbet & Co., LTD., 1897.- XII, 254 p., ill.
- 1395. HARTUNIAN A.** Neither to Laugh nor to weep: A memoir of the Armenian genocide/ Transl. by Hartunian.- Boston: Beacon Press, 1976.- 206 p.;ill.
- 1396. HARTUNIAN A. H.** Neither to laugh nor to weep: A memoir of the Armenian genocide/ Transl. from the original Armenian ms. by V. Hartunian.- Boston: Beacon Press, 1968.- 206 p.
2nd ed.- Cambridge: Heritage press 1986.- 206 p.
- 1397. HASHIAN J.** Mamigon: A novel.- New York: Coward, Mc.Cann & Geoghegan, 1982.- 318 p.
- 1398. HENRY J. D.** Baku; an Eventful history by J. D. Henry. Lnd., Constable, 1905.- XVIII, 256 p.ill. plates and a map.
CONTENTS, pp. 149-163; 187-192; 204-216.
- 1399. HEPWORTH G. H.** The Massacres.- Another View of the Massacres.- Hamidiehs and Massacres //Hepworth, Geo. H. Through Armenia on Horseback.- N. Y.: Dubton a. co., 1988.- pp. 128-173, 222-243
- 1400. HERALDING** of the Armenian genocide: Reports in the Halifax Herald 1894-1922/ Comp. by Peltekian.- Halifax, Nova Scotia: ACAAP, 2000.- X, 252 p.; ill.
- 1401. HODGETTS B.** Round about Armenia. The Record of a journey across the Balkans through Turkey the Caucasus and Persia in 1895.- London: Sampson Low, Marston and Co., 1896.- XII, 296 p.; 1 portr; 1 map.

- 1402. HOFMANN T.** Armin Wegner.- Yerevan: Apaga, 1996.- 16 p.; 20 cm.- (Nat. acad. of sciences of the Republic of Armenia, Inst.- museum of Arm. genocide).
Horrors of Armenia.- London: 191... - 62 p.
- 1403. HORTON G.** The Blight of Asia; An account of the systematic extermination of christian populations by mohammedans and of the culpability of certain great powers; with the true story of the burning of Smyrna. Forew. by W. Gerard. Indianapolis: The Bobbs-Merrill Co. (1926); reissued, 1953; 292 p.
- 1404. HOUSEPIAN M.** A commentary report: The unremembered Genocide.- New York: The American Jewish Committee.- 1969.- 7 p.
- 1405. HOUSEPIAN M.** The Smyrna affair.- New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1966, 1968, 1971. British edition, Smyrna 1922.- London: Faber and Faber, 1972.- XI, 269 p.
- 1406. HOVANIAN M.** Anglo-American concern over Armenian`s problems and the need for creation of an independant Armenian State, 1913-1925. A select bibliography of news and feature articles letters and editorials publ. in the "New York Times"... Comp. by Hovanian M.; New York: 1953.- 28 p.(Machine typed text).
- 1407. HOVANNISIAN N.** The Armenian genocide –Armenocide: causes, commission, consequences.- Yerevan: Tatev, 2002.- 103 p.
- 1408. HOVANNISIAN R. G.** The Allies and Armenia; 1915-18.(Reprint from Journal of Contemporary history, vol. 3, N 1, Jan. 1968.) Clowes and sons LTD., 1968. pp. 145-168.- London: Willion.
- 1409. HOVANNISIAN R. G.** Armenia on the road to independence, 1918.- Berkeley; Los Angeles: Univ. pf California press, 1974.- VIII, 364 p.; ill. Hovannisian R. G. The Armenian holocaust: A Bibliography relating to the deportations, massacres and dispersion of the Armenian people, 1915-1923.- Cambridge, Mass., Armenian Heritage Press, 1978.- XIV, 43 p.
- 1410. HOVANNISIAN R. G.** The Armenian holocaust: A Bibliography relating to the deportations, massacres and dispersion of the Armenian people, 1915-1923.- Cambridge, Massachusetts, 1978.- XIV, 43 p.
- 1411. HOVANNISIAN R.** The Armenian question in the Ottoman Empire.- Armenian Studies: Annals of the Lebanese association of armenian university graduates.- Beyrouth: 1973.- pp. 1-25.
- 1412. HOVANNISIAN R. G.** Denial of the Armenian genocide in comparison with holocaust denial.- Yerevan: 2002.- 38 p. (Nat. Acad. of Sci. Museum- Inst. of the Arm. genocide).
- 1413. HOVANNISIAN R. G.** The Republic of Armenia: Vol. 1-2. Berkeley et al.: Univ. of California press, 1971, 1982.
Vol. I. The first year, 1918-1919.- XXIII, 547 p.

Vol. II. From Versailles to London; 1919-1920.- XV, 603 p.- 1982. map. Bibliogr. pp. 531-572.

1414. HOVANNISIAN R. G. The Republic of Armenia.

Vol. 1-2, 1918-1919.- Berkeley: Univ. of California press, 1971.- 547 p.

1415. HOWARD W. W. Horrors of Armenia: the story of an eye-witness.- New York: Armenian Relief Association, 1896. in-12, 62 p.

1416. HUMAN RIGHTS AND GENOCIDE, 1975, The hope, the reality, and still the hope...A status report for use in public discussions, prep. by V.L. Persegian.- New York: Diocese of the Armenian Church of America, 1975.- 45 p.

1417. HYLAND F. P. Armenian terrorism: The past, the present, the prospects.- Boulder et al.: Westview press, 1991.- XI, 248 p.

1418. IGNATIUS PETER XVI BATANIAN ... AN CATOLIC PATRIARCH. The Armenian tragedy: 50th anniversary of the massacres, 1915-1965: An appeal to the conscience of the world.- Roma: Mariapoli, 1965.- 40 p.

1419. IN COMMEMORATION of the massacres of the Armenian people 50 years ago 1915-1918.- New York: 1965.- 22p.

Կազմի լրա՝ Armenian martyr's day April 24, 1965.

1420. INFLUENCING historical truth: a comparative treatment of the portrayal of the Armenian genocide in several encyclopedias /paper pres. to the Intern. Assoc.of genocide scholars in Galway, Irland june 7-10, 2003 /By V. S. Dolabjian, A. Adjemian.- /S.I./, 2003, 37 p.

1421. JAMGOTCHIAN H. My Lagacy /Transl. from Arm. by Ara Jamgotchian.- Yerevan: Dall, 2004.- 133 p.: ill.

1422. JERNAZIAN E. K. Judgment unto truth: Witnessing the Armenian genocide /Transl. by Haig.- New Brunswick; London: 1990.- XI, 163 p.; ill.

1423. JESSUP H. W. American aid to Armenia without a Mandate. //“The Joint Mandate scheme”.- N.Y.: 1919.- pp. 19-22.

1424. KALFAIAN A. Chomaklou: The history of an Armenian village / Transl. by Asadourian...- New York: Chomaklou compatriotic Soc., 1982.- XXIX, XLII, 200 p.; ill.

1425. KALOIAN S. The immigration of Armenians of Shirag to America.- Los Angeles: 1950.- 119 p.

Text in English and Armenian

1426. KAPIKIAN G. Yegernabadoum. Story of Genocide. An account of the deportations and massacres of the Armenians of Sebastia and Lesser Armenia.- New York: Pan-Sebastia Rehabilitation Union, 1978.- 84 p.; ill.

- 1427. THE KARABAGH FILE:** Documents and facts on the question of Mountainous Karabagh 1918-1988 /Ed. G. J. Libaridian.- Cambridge: Toronto, 1988.- XXVIII, 171 p.; bibliogr. pp.167-171.
- 1428. KASH S. H.** The Armenian Hero //Sarkis H. Kash, Crime Unlimited.- Wisconsin: Journal print co., 1965.- pp. 48-52; 1 portr.
- 1429. KASH S. H.** Crime unlimited.- Wisconsin: Journal print. Co., 1965.- 101 p.; ill.
- 1430. KAYALOFF J.** The Battle of Sardarabad.- Hague-Paris: Mouton, 1978.- 220 p.
Անդրանիկի մասին էջ 14, 9, 27, 53, 71-72.
- 1431. KAZARIAN H.** Minutes of secret meetings organizing the Turkish genocide of the Armenians: What Turkish sources say on the subject.- Boston: 1965.- 14 p.
- 1432. KERR S. F.** The Lions of Marash; Personal experiences with American Near East Relief 1919-1922. Introd. by Richard Hovannisian.- Albany: State University of New York Press, 1973.- XXV.- 318 p.; ill.
- 1433. KING W. H.** Speech of Hon. William H. King of Utah in the Senate of the United States Deceber 22, 1921. Washington: 1922.- 29 p.
- 1434. KING W. H.** Turkish atrocities in Asia Minor: Speech in the senate of the United States.- Washington: 1922.- 29 p.
- 1435. KIRAKOSSIAN A. J.** British diplomacy and the Armenian question, from the 1830-1914 /Transl. From the Arm.- Princeton; London: Gomidas Inst. Books, 2003.- XIII, 365 p. Bibliogr.: pp. 345-356
- 1436. KIRAKOSSIAN J.** The Armenian Genocide/ Transl. from the Russ. by Sh. Altunian. Engl. ed. prep. by Kirakossian.- Madisson Sphinx press, 1992, 227 p.
- 1437. KNAPP G.** The tragedy of Bitlis, being mainly the narratives of Grisell M. Mc. Laren and Myrtle O. Shane.- New York; Chicago; etc. Fleming H. Revell Co. 1919., 160 p.; in-8, 90 p.141 pl.
- 1438. KNIGHT E. F.** The Awakening of Turkey. A history of the turkish revolution.- London: Milne, 1909.- 356 p.
- 1439. KOWALEWSKI E.** Turk at work: The most fearful Genocide in the history of the human race.- Venezia: Intern. Armenian League, 1965.- 25p.; ill.
- 1440. KRIKORIAN H. K.** The mandate for Armenia, Constantinople: 1919.- 18 p.
- 1441. KRIKORIAN M. K.** Armenian in the service of the Ottoman Empire, 1860-1908.- Lnd; Henley; Boston: Routledge & Kegan Paul, 1977.- 148 p.
- 1442. KUPER L.** The Turkish Genocide Against Armenians //Kuper, Leo. Genocide: Its political use in the 20-th century.- London: Pelicam books.- 1970.- pp.101-119.

1443. LAMBERT R. Hadjin and the Armenian Massacres.- New York: Fleming H. Revell, 1911.- 106 p.; 16 pl. insert.

1444. LANG D. MARSHALL. Armenia: Cradle of civilization.- 2nd., corr.- London: a. o.: Allen & Unwin, 1970.-320 p.: ill.

1445. LANG D. Marshall. The Armenians: A people in exile.- London etc.: Unwin, 1988.- XII, 203 p.

Անդրանիկի մասին էջ 107, 114.

1446. LANG D. Marshall a. Walker Ch. J.

The Armenians...- London: Print. by Expedite Graphic, 1978.- 35 p.; ill.

1447. THE LAUSANNE TREATY: Turkey and Armenia (Supplement)...- New York: 1927.- 110 p.; (The amer. Com. opposed to the Lausanne Treaty).

1448. LENCZOWSKI G. The Middle East in the World affairs.- Ithaca: Cornell University press, second edition, 1969; 1952; 459 p.

ՀՀ-ի վերաբերիալ բաժ. փաստեր կան.

1449. LEPSIUS J. Armenia and Europe: An indictment. /Ed. by Rendel Harris.- London; Hodder & Stoughton, 1897.- 331p.

1450. LITTLE Ed. C. The Armenian Question in the American house of representatives. A speech by the Hon.Lieut.- Col. Edward C. Little of Kansas. Delivered on Tuesday, Feb. 7th, 1918.- London: The Frederic Print. co., 1918.- 32 p.

Reprint. from the "Congressional Rev." of March 4th, 1918

1451. LORD BRYCE. Armenia's charter... A plea by Lord Bryce... London: 1918.- 15 p.

1452. LINCH H. F. B. Armenia.Travels and studies. in 2 vols. London: Logmans Green.- 1901.

1453. LYNCH H. F. B. Armenia. Travels and studies. In 2 vols. vol.1.- Beirut: Khayats, 1965.

1454. MACCOLL M. England's responsibility towards Armenia. 3rd ed. rev. and enlarged.- London; New York: Longmans, Green and co.,1895.- 72 p.

1455. MACCOLL M. The Sultan and the powers.- London; New York; Bombay: Longman, Green and Co., 1896.- XVI, 308 p.

1456. MACARTNEY C. A. Refugees: The work of the League.- London: League of Nations Union, 1930.- 128 p. 1 pl.

1457. MANDALIAN J. G. Highlights of Armenian history.- Boston: Hairenik press, 1938.- 116 p.

1458. MARDIGANIAN A. Ravished Armenia. Introd. by L. Gates.- New York: 1918., 254 p.; ill.

1459. MARGOSIAN B. Of desert bondage.- Boston: Van press publishers, 1940.- 316 p.

1460. MASIS A. The question of the American mandate over Armenia.- Nicosia: Proodos Printing, 1980.- 198 p.; maps; bibliog.

1461. MARTYRDOM AND REBIRTH. Fateful events in the recent history of the Armenien people /Pref. by G.P. Gooch, O. M. New York: Diocese of the Armenian Church of America, 1965.- X, 105 p.

1462. MEISELAS S. Kurdistan: In the shadow of history/ With chapter comment. By van Bruinessen.- New York: Random House, 1997.- XVII, 388 p.; ill.
Էջ 42-47 Հայոց եղեռնի մասին:

1463. MELIKIAN L. From Hunger to Caviar.- La Verne: Univ. of La Veine Press, 1985.- 333 p.

1464. MELIKIAN R. G. The Armenian answer to the Armenian question.- Phoenix, Arizona: Best Western press, 1986.- vol. I- 41p: ill.

1465. MELSON R. On the uniqueness and comparability of the holocaust: A comparison with the Armenian genocide.- Yerevan: National Acad. Of sciences, 2002.- 51p.

1466. MELSON R. Revolution and genocide: on the origins of the Armenian genocide and the holocaust /Forw. By L. Kuper.- Chikago, London: The Univ. of Chicago press, 1996.- XXI, 363 p.

1467. MEMORANDUM Concerning the Armenian Question.- Beirut-Lebanon, 1970.- 14 p. (On the 50th Anniversary of the Treaty of Sevres).

1468. MEMORANDUM on the Armenian Question.- New York: Delegation of the Republic of Armenia, 1967.- 21p.

1469. MEMORANDUM on the Armenian Question.- Paris: Arm. Delegation, 1965.- 24 p.

1470. A MEMORANDUM on the Armenian Question presented to the Counsil of foreign ministers march 7 1947.- 22 p.

1471. A MEMORANDUM relating to the Armenian question.- /s.l. Arm. nat. comm., 1945.- 12 p.

1472. A MEMORANDUM. Setting forth the scope and nature of the physical and material aid Armenia requires for her national reconstruction.- New York: The Armenian National Union of America,/s.a./ 7p.

1473. MESSERLIAN Z. The Genocide of the Armenians by the Turks.- Lebanon: National Committe of Lebanon, 1975.- 12 p.

1474. MESSERLIAN Z. The premeditated nature of the Genocide perpetrated on the Armenians.- Antelias, Lebanon: The Armenian Catholicosate of Cilicia, 2001.- 106 p.

1475. MESSERLIAN Z. The premeditated nature of the genocide perpetrated on the Armenians.- Antilias: 1980.- pp.136-170.

1476. MESSERLIAN Z. The question of Kars and Ardahan. //Armenian studies: Annals of the lebanese assocaition of armenian university graduates.- Beyrouth: 1973.- pp. 53-91.

1477. MILLER W. Armenia, Crete and Macedonia (1887-1908).- Miller W.- in book "The Ottoman Empire, 1801-1913".- Cabridge: 1913.- pp. 427-431.
See also: INDEX. p. 384, 395-6, 496, 479-81.

1478. MINAS S. B. April 24 Armenian memorial day: Why Armenians commemorate this day //Leo Sarkisian. 1915 before and after.- Boston: 1965.- 8 p.

1479. MINAS S. B. Why Armenians commemorate this day: April 24 Armenian Memorial day.- Boston: The Commemorative Com.1965.- 8 p.

1480. MISSAKIAN J. A searchlight on the Armenian question (1878-1950).- Boston: Hairenik publ. co., 1950.- VIII, 154 p.; 1 map.

1481. MKERTCHIAN L. Artsakh or Karabagh region: Past and present.- Athens: A. R. F. Bureau, 1990.- 57p.

1482. MOOREHEAD A. Gallipoli. New York: Harper & Brothers, 1956, 384 p.; ill.
See: Index pp. 98-101, 358.

1483. MORANIAN S. E. The Armenian Missionaries and the Armenian question: 1915-1927.- Ann arbor, Michigan: Bell & Howell, 1998.- VI, 609 p.

1484. MORGAN J. The history of the Armenian people: From the remotest times to the present day /Preface by G. Schlumberger; Transl. by E. F. Barry.- Boston: Hairenik, 1965.- 430 p.; ill. /On the cov./.

1485. MORGENTHAU H. Ambassador Morgenthau`s story: The documented account of the Armenian Genocide first of the century reported by America`s ambassador to Turkey.- New York: New Age publishers, 1965.- 408p.; ill.

1486. MORGENTHAU H. Ambassador Morgenthau`s story by Henry Morgenthau. Garden City, New York: Doubleday, Page & Co., 1918.- XV, 407 p.; 23 pl.

1487. MORGENTHAU H. All in a life-time, London:Heinemann, 1923.- 454 p.

1488. MORGENTHAU H. The Murder of a nation/ Pref. by Prof. W. N. Medlicott. New York: AGBU, 1974.- 121 p.; ill.

1489. MORGENTHAU H. The Tragedy of Armenia.- Beirut: Armenian Inform. Centre, 1967.-16 p.

- 1490. MORGENTHAU H.** The tragedy of Armenia.- London: Spottiswoode, Ballantyne & Co., 1918.- 16 p.
- 1491. MORGENTHAU H.** Secrets of the Bosphorus.- London: Hutchinson a. co., [1918].- 275 p.; ill.
- 1492. MOUBARAK J. D.** To a little girl, a symbol. Sympathy and friendship.- Aleppo: 1965.- 20 p.
- 1493. MUGERDITCHIAN E.** From Turkish toils: The narrative of an Armenian family's escape./ Transl. from the Arm.; with portr.- New York: G. H. Doran co., /S.a./.- 45 p.; ill.
- 1494. NAKASHIAN A.** A man who found a country.- London: G. Allen and Unwin, 1940.- VIII, 279 p.
- 1495. NANSEN F.** Armenia and the Near East.- New York: Duffield and Co., 1928.- 324 p.; ill.
- 1496. NASSIBIAN A.** Britain and the Armenian question 1915-1923.- London: Sydney: Helm New York St., Martins, 1984.- 294 p.; map; bibliog. 272-285.
- 1497. NAZARBEEK A.** Through the storm. Pictures of life in Armenia. /Transl. by Mrs. L. M. Elton.- London: Murray, 1899.- XXVII.- 322 p.
- 1498. NAZER J.** The first Genocide of the 20th century; The story of the Armenian Massacres in text and pictures.- New York: T & T publishing Co., 1968.- 159 p.; ill.
- 1499. THE NEW ARMENIA.** Claims at the Peace Conference. Boundaries of proposed state. By the Special Correspondent of "the Times". London: Ed. by A. Raffi, 1919.- 8 p.; Reprinted from "The Times", 31st Dec., 1918.
- 1500. NORMAN C. B.** Armenia and the campaign of 1877.- London: a.o., C. Petter & Galpin, /s.a./., XX, 484 p.
- 1501. OECONOMOS LYSIMACHOS.** The martyrdom of Smyrna and Eastern Christendom. A File of overwhelming evidence, denouncing the misdeeds of the Turkish in Asia Minor and showing their responsibility for the horrors of Smyrna. Comp and prefaced by Dr. Oeconomos.- London: Allen & Unwin, 1922.- 237 p.
- 1502. OHANDJANIAN, A.** 1915 irrefutable evidence: The austrian documents on Armenian genocide.-Yerevan: academy of sciences, 2004.- 253 p.: ill., maps Bibliogr.: pp. 247-249
- 1503. OHANIAN, P. C.** The protection of Human Rights and the genocide by the Turkish State against the Armenian nation.- Yereva, 2004.- 39 p. (Nat. Acad. Of Sci. Museum-Inst. of the Arm. genocide).
- 1504. OSCANYAN C.** The Sultan and his people. Illus. by a native of Turkey.- New York: Derby & Jakson, 1857.- 456 p.; ill.
Armenians see p. 340-363.

1505. THE OTTOMAN EMPIRE; A troubled legacy: views, comments and judgments by noted experts worldwide /Comp. by V. N. Dadrian.-3rd rev. A expanded ed.-/Yerevan/:Nahapet, 2003.- 93p.

1506. THE OTTOMAN EMPIRE; A troubled Legacy:/ Views, comments a. Judgments by noted experts worldwide; Comp. by N. Dadrian.- Cambridge; Toronto: The Zoryan Inst., 1997.- 125 p.

1507. PAPAIZIAN B. S. The Tragedy of Armenia. A Brief study and interpretation. Boston-Chicago; The Pilgrim Press, 1918.- XVI, 164 p.

1508. PARLAMENTARY DEBATES: House of Lords, Nov. 13, 1918; House of Commons, Oct. 23, 24, 30, 31, Nov. 6, 7, 12, 14, 18, 1918. Armenia.- London: The Armenian Bureau, Ed. by A. Raffi, 1918.- 41 p.; 18 cm.

1509. PARSONS W. S. Everyone`s not here: families of the Armenian genocide: A study guide.- Washington: Arm. Assembly of America, 1989.- VI, 87p.; ill.

1510. PASTERMADJIAN G. (Armen Garo) Why Armenia should be free. Armenia`s role in the present War.- Boston: Hairenik, 1918.- 45 p.; map; phot.

1511. PEARS E. The Armenian Massacres //Pears Edvin. Forty Years in Constantinople. /The Recollections of sir Edvin Pears 1873-1915.- London: Jenkins, 1916.- pp. 144-169.

1512. PEARS E. The Armenians. //Pears Ed." Turkey and its people": London: 1912.- 409 p.
Armenians See pp. 271-295.

1513. PEARS E. Forty years in Constantinople: The recollections of sir Edvin Pears, 1873-1915.- London: Jenkins, 1916.- 1916.- XIII, 390 p.; ill.
Նույնը. 3rd edition.
Նույնը.- New York: D. Appleton, 1916.

1514. PEARS E. Life of Abdul Hamid.- New York: Henry Halt, 1917.- 365 p.; ill.
Armenians: pp. 214-268.

1515. PEDERIAN, G. Armenian massacres through the centuries culminating in the genocide of 1915.-Toronto, Ontario, 2004.- 22 p.: ill.

1516. PERCY E. Highlands of Asiatic Turkey.- London: Arnold. 1901.- X.- 338 p., 40 p.; ill.

1517. PERMANENT people`s tribunal: Session on the Genocide of the Armenians; Paris: 1984. April 13-16.
Verdict. (Founder Lelio Basso: President Francois Rigaux; Gen. secretary Gianni Tognoni.- Cambridge: Zoryan Inst. 1984.- 22 p.

1518. PEROOMIAN R. Literary responses to catastrophe: A comparison of the Armenian and the Jewish experience.- Atlanta, Georgia: Scholars Press, 1993.- X, 238 p.

1519. PEROOMIAN R. A struggle to comprehend the catastrophe and survive: a comparative study of the Armenian and the Jewish Literary responses to catastrophe.- Yerevan: Nahapet, 2003.- 37 p.

1520. PILIKIAN H. I. 1915-an Armenian symphony and other poems /Ill. by Chr. Lawrence.- London: Counter-point publ., 1980.- 171p.; ill.

1521. PILIKIAN Kh. I. Refuting terrorism: Seven epistles from diaspora.- London: HARC.- 1984.- 32 p.; ill.
Text in Engl. and Arm.

1522. THE PLIGHT of Armenian and Assyrian Christians. Report of public meeting organised by the Lord

Mayor's fund, held at central Hall, Westminster on Dec. 4, 1918 /Speeches by his Grace the Arch. of Canterbury et al.- London: Spottiswoode, Ballantyne & Co., 1918.- 23 p.

1523. POEMS ON THE ARMENIAN QUESTION. //Filian G. H. Armenia and her people: Or the story of Armenia by an Armenian.- Hartford: American Publ. co., 1896; pp. 362-374.

1524. POWER S. "A problem from Hell" America and the age of genocide.- New York: Basic Books, 2002.- XXI, 610 p., ill.

Հայոց եղեռնի մասին 1-20 էջերում:

1525. THE REGENERATION, of Armenia: The fight for freedom/ publ. of Dashnakzoutuin.- Constantinople: Sanjakdjian, 1920.- 73 p.

1526. RENJILIAN Y. Who and where.- New York: /S.a./ 18 p.; ill.

1527. ROBERTS M. E. Dreams and Deeds of a Radiant Peacemaker. London: 1947.- 19 p.

1528. ROBINSON E. The Armenians.- London: Frederick Printing Co.1918.- 12 p.

1529. ROBINSON E. J. Armenia and the Armenians.- London: E. J. Robinson, 1916/1919/- 8 p.

1530. ROSS FRANK A. The Near East and American Philanthropy. A survey. conducted under the guidance of the General Committee of the Near East Survey by Frank A. Ross. C.Luther Fry and Elbridge Sibley.- New York: Columbia Univ. press, 1929.- XII, 308 p.
See: Armenia. pp. 30-78.

1531. ROST Y. Armenian Tragedy/ Transl. by E. Roberts.- New York: St. Martin's press, 1990.- XI, 194 p.; ill.

1532. SACHAR, H. M. The emergence of the Middle East: 1914-1924.- New-York: Alfred A. Knopf, 1969.- XIII, 518 p.; ill.
Armenian genocide pp. 87-115.
Armenia and America pp. 336-365.

1533. SADIK SHAHID BEY. Islam, Turkey and Armenia and how they happened Turkish mysteries unveiled. St. Louis, 1898.- 222 p.

1534. SAMUELIAN H. Memorandum on the Armenian Question.- Paris: Arm. Delegation, 1965.- 24 p.

1535. SANJIAN A. K. The Armenian communities in Syria under Ottoman dominion.- Cambridge; Mass: Harvard Univ. press, 1965.- XI, 390 p.; bibliog.

1536. SARIAN N. S. I shall not die: A tribute to the faithfulness of God /Introd.a. ed. by Eric W. Gosden.- London: Marshall, Morgan & Scott, 1967.- 176 p.

1537. SARKISIAN E. AND SAHAKYAN R. K. Vital issues in modern Armenian history. A documented expose of misrepresentations in Turkish historiography/ Transl. and ed. with an introd a. maps and Postscript by Elisha B. Chrakian.- Watertown: Mass. Armenian Studies, 1965.- 82 p.

1538. SARKISSIAN A. O. History of the Armenian Question to 1885.- Urbana: The Univ. of Illionois press, 1938.- 151 p.

1539. SARKISSIAN A. O. Martyrdom and rebirth: fateful years in recent history of the Armenian people/Pref. by Gooch G. P.- New York: Diocese of the Armenian Church of America, 1965.- 105 p.; map.

1540. SARKISYAN S. Hayastan-Հայաստան-London: 1984.- 266p.; ill. carte.- Bibliogr. p. 263-265.
նաև թուրքերեն 1983թ.

1541. SAROYAN A. Armenia`s appeal to America.- New York: The ANCA, 1946.- 5 p.

1542. SHAGINYAN A. Pogrom: A novel of Armenian history /Transl. by D. Floyd.- Chicago; Berlin; Tokyo and Moscow: Edition q, inc 1994.- 165 p.

1543. SHIRINIAN L. WHITEHORN A. The Armenian genocide: resisting the inertia of indifference.- Ontario: Canada: Blue Heron Press, 2001.- 87 p.

1544. SHOULD AMERICA accept mandate for Armenia? - New York: The Armenian National Union of America, 1919.- 32p.; ill.

1545. SIMSIR B. N. The genesis of the Armenian Question.- Ankara: Turk tarih kurumu basimevi, 1983.- 38 p.; ill.

1546. SOGHOIAN F. M. Portrait of a survivor.- Hanover, Mass.: Christopher, 1997.- 147 p.; ill.

1547. STEVENS MCCLUER. The Armenian Trek.- London: Issued by the Armenian Bureau. A. Raffi, 1919.- 9 p.; ill.

1548. STORY OF TURKEY AND ARMENIA: With a full and accurate account of the

recent massacres written by eye witnesses/ ed. by Pierce-Baltimore: Woodward comp.- 1896.- 500 p.

Story of the massacres pp. 445-487.

1549. STUDIES IN COMPARATIVE GENOCIDE /Ed. by L. Chorbajian a. G. Shirinian.- Hampshire et al.: Macmillan press.- New York: St. Martin's press, 1999.- XXXV, 270 p.

1550. STUERMER H. Two War years in Constantinople: Sketches of German and Young Turkish Ethnics and Politics /Transl. from the German E. Allen and the Author.- New York: George H. Doran Comp.- 1917.- 292 p.

1551. SURMELIAN L. Z. I ask You, Ladies and Gentlemen/ Introd by W.Saroyan.- New York: Dutton a. co., 1945.- 316 p.

1552. SVAJIAN S. G. The Eastern Question -Armenian Question//Svajian Stephan G. A. Trip through Historic Armenia.- New York; GreenHill Publ.LTD, 1977.- pp. 251-299; ill.

1553. SVAJIAN S. General Antranik//A trip through historic Armenia.- New York: GreenHill Publ.Ltd, 1977, pp. 493-579.; ill.

1554. SVAJIAN S. G. Memoirs, World War 1, Massacres, Lausanne Treaty //Svajian Stephen G. A. Trip Through Historic Armenia.- New York: GreenHill Publ Ltd, 1977.- pp. 335-491.

1555. SVAZLIAN V. The Armenian Genocide and historical memory /Transl. From. the arm. by Tigran Tsulikian.-Yerevan: Gitutiun, 2004.- 158 p.: ill.- (Nas Ra).

1556. SEVAG MANASSEH Fiftieth Anniversary (1915-1965) of the Turkish Genocide of the Armenians.- Phila delphia: Armenian historical Res. assac., 1965.- p. 9; 24.

1557. TAFT ELISE HAGOPIAN. Rebirth: The story of an Armenian girl who survived the Genicide and found rebirth in America.- Plandome; New York: New age, 1981.- 142 p.; ill.

1558. TARBASSIAN H. A. Erzerum (Garin); Its Armenian history and traditions/Transl. from the Armenian by Nigol Schahgaldian.- USA: Publ. by The Garin Compatriotic Union of the United States, 1975.- V, 270 p.; ill.

1559. TARZIAN, MANGIGIAN M. The Armenian minority problem.- Atlanta, Georgia: Scholars press, 1992.-281 p.

1560. TASHJIAN J. H. Turkey: author of genocide: The centenary record of Turkey: 1822-1922.- Boston: Mass.: A publ. of The Commemorative committee on the 50th anniversary of the Turkish Massacres of the Armenians, 1965.- 32 p.

1561. TAVOUKDJIAN S. Exiled: Story of an Armenian girl.- Takoma Park, Washington: Review a. Herald publ. assan, 1933.- 126p.; ill.

1662. TCHERAZ M. Armenia. /Addressed to the Members, in the Memorial Hall, Wednesday, May 6th, 1891, at 7-30 p.m.; p. 3; 1 map.
/Reprinted from "The Journ. of the Manchester Geogr. Soc."/

1563. TER HAGOPIAN N. A. Challenge to civilization. A pamphlet dedicated to the Cause of Armenia, revealing the intrigue of Turkey's borders, and the result of Armenia's status in the USSR. - Los Angeles: Central Press, 1946.- 51 p.

1564. TERLEMEZIAN D. The end of Davo the Traitor; an episode of the Armenian revolution .- Boston, Mass: The Hairenik Assos., 1975.- 56 p.; 25cm.
Text Armenian and English.

1565. TERNON Y. The Armenian cause /Transl. from the French by Apelian Mangouni.- Delmar, New York: Caravan Books, 1985.- 287 p.

1566. TERNON Y. The Armenians: History of a Genocide /Transl. from the French by C. Cholakian de .-Delmar, New York: Caravan Books, 1981.- 368 p.
Անդրանիկի մասին էջ 131, 132, 133, 190.

1567. TERZIAN A. An Armenian miscellany: Window on history.- Paris: L. H. Samuelian, 1969.- 227 p.; illuminated MS. plates VIII.

1568. TERZIAN D. Mathematics of religion. The recent massacres in Turkey foretold in the Bible.- Boston, 1897.- 4 p.; 1 table.

1569. TERZIAN L. Perseverance: Ara Baliozian and the Armenian cause.- Kitchener, Ontario: Impressions publ., 1990.- 95 p.; ill.

1570. THESE WERE THE CHILDREN...-Boston: Mass: Commemorative Committee on the 50th Anniversary of the Turkish Genocide of the Armenians, 1964.- 6 p.; ill.

1571. TONAPETIAN P. In the interests of the British Nation and Humanity. The Sultan is not Caliph.- London: Eyre & Spottiswoode, 1919.- 8 p.
Reprinted from "The New Europe", 17 July 1919.

1572. TONAPETIAN P. Turkey and her British friends. Centuries of British official Condemnation of Turkish misrule. London: Eyre & Spottiswoode, 1919.; 10 p.

1573. TORIGUIAN SH. The Armenian Question and International Law...- Beirut-London: Hamaskain press, 1973.- 330 p.

1574. TOROSSIAN S. C. From Dardanelles to Palestine. A true story of five battle fronts of Turkey and her a lies and a haremromance. Introd. by MacCallum.- Boston: Meador, 1947.- 219p.; 3 maps, 19 photogr.

1575. TOYNBEE A. J. Armenian Atrocities; The murder of a nation. With a speech delivered by Lord Bryce in the House of Lords.- London: Hodder and Stoughton, 1915. Reissued, New York: Prelacy of the Armenian apostolic Church of Armenia, 1975; Tankian Publishing corp., 1975.- 119 p.

1576. TOYNBEE A. J. Armenian atrocities. The murder of a nation. With a speech delivered by Lord Bryce in the House of Lords.- London: Hodder and Stoughton, 1915.- pp. 16, 119

1577. TOYNBEE A. J. " The Murderous tyranny of the Turks" .With a pref. by Viscount Bryce.- London et al.: Hodder & Stoughton, 1917.- 35 p.

1578. THE TREATMENT of Armenians in the Ottoman Empire: 1915-16. Documents presented to Viscount Grey of Falladon, Seoretary of State for Foreign Affairs by Viscount Bryce.- London: 1916.- XLII, 684 p.

1579. THE TRUTH abouth the massacres and deportations of the Armenian population of the Ottoman Empire, 1915-1922: according to official declarations and the testimonies of: David Shermer, Hitler, S. Norman et al. /Ed. by Hagor A. Tarkmanian.- Lebanon: Nat. committee of Lebanon, 1975.- 79 p.: ill.; 24 cm.

1580. TUPPER A. Armenia: Its present crisis and past history.- Baltimore; New York: Murphy, 1896.- 182 p.; ill.

1581. TURKEY author of genocide. Turquie auteur de Genocide.- Beirut-Lebanon: com. for the Defence of the Armenian cause, 1983.- 36 p.; Album

1582. UNITED States official documents on the Armenian Genocide /Comp.a. introd. by Ara Sarafian.- Watertown, Mass.: Armenian Review, 1993.- (archival collections on the Armenian Genocide).

Vol. 1. The lower Euphrates.- 1993, XXXI, 186p.; ill.

Vol. 2. The peripheries.- 1994, XXX, 174 p.; ill.

Vol. 3. The Central Lands.- 1995, XVII, 157 p.; ill.

1583. USSHER C. D. A Minor Massacre //Ussher Cl. D. An American Physician in Turkey: A Narrative of Adventures in Peace and in War.- Boston a. New York: Houghton Mifflin co., 1917.- pp. 125-135; 247-259

1584. VARJABEDIAN H. D. The Great. 4. Mesrob; Komidas; Antranik; Toromanian.- Beirut: 1969.- 62 p.; portr.

1585. VARTERIAN S. Episode 5.-Andranik and the Turks.- Andranik with the Russians.- //Melikian Lucik. From Hunger to Caviar.- La Verne: Univ. of a La Verne Press, 1985.- pp. 155-166

1586. VASSILIAN H. B. The Armenian genocide: a comprehensive bibliography and library resource guide.- Glendale, California:Armenian Reference, 1992.- 103 p.; bibliogr.

1587. VERTANES CH. A. (Aznakian Y.) Armenia reborn.- New York: The Armenian National Concil of America, 1947.- XXII, 216 p.; 1 map

1588. VERTANES CH. A. (Aznakian Y.) The Armenian Question today: In its historical perspective.- New York: The Armenian National Council of America.- 1946.- 32 p.; 2 photoes

1589. VRATZIAN S. Armenia and the Armenian Question/Transl. from the Arm. by J. G. Mandalian.- Boston: Hairenik publ. co., 1943.- IX, 106 p.; 1 map

1590. WALDO F. L. Twilight in Armenia. By Fullton L. Waldo. New York. City, Near East relief, S. a. 30 p.; ill.

1591. WALKER CH. J. Armenia: The survival of a nation.- London: Croom, Helm 1980.- 446 p.

Նաև Անդրանիկի մասին էջ 178, 193, 249, 270-1,381

1592. WALKER CH. J. Armenia: The survival of a nation.- New York: St. Martins press, 1980.- 446 p.

1593. WATSON W. The purple East: A series of sonnets on England's desertion of Armenia/ With a frontispiece by G. F. Watts.- London: John Lane Vogo st., 1896.- 48 p.

1594. WAUGH T. Diarbekir. The Armenian Question from inside. //Waugh T. "Turkey"...London: 1930.- pp. 48-76, 119, 158

1595. WEBER F. G. Eagles on the crescent: Germany, Austria and the diplomacy of the Turkish alliance 1914-1918.- London: Cornel University press, 1970.- 284 p.

1596. WERFEL F. The forty days of Musa Dagh./Transl. from the German by G. Dunlop.- New York: The Viking press, 1967.- VIII, 824 p.

1597. WERFEL F. The forty days of Musa Dagh. /Transl. from the German by G. Danlop.- New York: Cardinal, 1962.- VIII, 680 p.

1598. WERFEL F. The forty days of Musa Dagh.- New York: The Viking Press, 1935.- 824 p.

Ibid.- N.Y., Pocket books, 1961.- 680 p.

Ibid.- N.Y., The Modern Libr., 1934, 829 p.

1599. WEGNER A. T. The good light: A salutation to the Armenian people in remembrance of their expulsion into the desert 1915 /Aregak. special issue.- London.- 1965.- April. pp. 66-70

1600. WEGNER A. T. An open Letter to President Wilson. //Davidson Khoren K. Odyssey of an Armenian of Zeitoun /With a foreword by A. Saroyan.- N.Y. et al.: Vantaga press, 1985.- pp. 247-253

1601. WHAT EVERY Armenian should know...: ...How to defend the truth.- Derrborn, Michigan: Armenian Research center, 1990.- 32 p.

1602. WHITMANN S. Turkish memories.- London, New York: Heinemann a. Scribner, 1914.- X, 306 p. 1 frontispiece

1603. WHY TAKE TURKEY? An Editorial in the Times, Tuesday, Nov. 4, 1919.- Տես՝ "The Joint Mandate scheme" գրքում: New York: 1919, 29 p.

1604. WILLIAMS A. W. The Armenian Question. Speech in the House of Commons.- London: The Armenian Refugees Fund, S. a.- 12 p.

1605. WILLIAMS A. W., GABRIEL M. S. Bleeding Armenia, its history and horrors under the curse of Islam Containing also the views of Hon. Wm. E. Gladstone; Ed. A. Freeman.- London: Publ Union, 1896.- 502 p.; ill.

1606. WILLIAMS CH. The Armenian campaign: /Diary of the campagne of 1877 in Armenia and Koordistan.- London:Paul, 1878.- XX.- 366 p.; 2 maps

1607. WILLIAMS W. L. Armenia; Past and Present. a study and a forecast. With an introd. by T. P. O'Connor.-London: King, 1916.- XI.- 211 p.; 2 maps

1608. WINTLE W. J. Armenia and its sorrows.- 2nd ed.- London: A. melrose, 1896.- 120 p.; ill.

Սասունի կոտորածը.

1609. YEGHIAYAN V. The Armenian genocide and the trials of the young Turks.- La Verne, CA: AAIC, 1990.- XXVI, 192 p.

1610. YERVANT J. (Kouyoumjian, Yervant) Needle, Thread and Button.- Cambridge, Mass.: The Zoryan Inst., 1988.- IX, 93 p.; ill.

1611. ZARTARIAN A. S. An outline history of the Armenian liberation movement.- New York.: Lraper publ. co., 1959.- 26 p.

ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ

1612. AKTEN des internationalen Dr: Johannes-Lepsius-Symposiums an der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg.- Halle, Salle.- 1987.- 367 S.; fotogr.

1613. ARMENIEN: Beiträge. zur armenieschen Landes=und Volkskunde /Hrsg. von Paul Rohrbach.- Stuttgart: Engelborn, 1919.- 143 S.

1614. ARMENIEN: Völkermord. Vertreibung. Exil. 1979-1987: Neun Jahre Menschenrechtsarbeit für die Armenier. Neun Jahre Berichterstattung über einen verleugneten Völkermord/Hrsg. von Tessa Hofmann und G. Koucharian.- Göttingen; Wien: Gesellschaft für bedrohte Völker, 1987.- 148 S.; ill.

1615. THE Armenian Genocide: Documentation=Documentation=Dokumentation.- München: Inst. f. Armenisce Frage

Vol. 1 1987.- 654 S. Index/Register

Vol. 2. 1988.- 495 S.

1616.ARMENIER und Armenien-Heimat und Exil /Hrsg. von Tessa Hofmann.- Reinbek bei Hamburg: rowolt, 1994.- 256 S.; Ill.

1617. ARSLAN EMIR SCHEKIB. Das armenische Lügengewebe. Frivole Haltung der Gönner Armeniens.- Berlin: Morgen und Abendlandverl, 1921.- 28 S.

- 1618. ARZRUNI G.** Die Hungersnoth in Türkisch-armenien. /Übers von A. Amirchanjanz.- Tiflis: Bucherdruckerei d. Ober. d. Statthalten vom Kaukasus.- 1880.- 30 S.
Gedruckt erschienen in der armenischen Zeitung "Mschak".
- 1619. ARZRUNI K.** Die Ökonomische Lage der Armenier in der Türkei. Öff Vortr, Gehalten am II. Mäzz im Tifliser Handwerkerverein in Arm. Sprache /Übers von A. Amirchanjanz. - Spb, Buchdruck. d. Kais. Akad. d. Wissen., 1879.- 36 S.
- 1620. BANSE EWALD.** Armenien. //Ewald Banse.- Die Türkei. Eine moderne Geographie.- Brl; Hamburg: George Westermann Braunschweig. 1915.- S.186-237.
- 1621. BECHER C. H.** Die Türkei nach dem Weltkriege. (193 I) C. H. Becker-"Islamstudien"- Bd. 2 Lpz., Verl. Quelle. Meyer. 1932.- S.S. 419-449.
- 1622. BELCK W. & LEHMANN C.** Bericht über eine Forschungsreise durch Armenien. [745-749 Vorgelegt von Hrn. Sachau.]- Berlin: der Königlichen Akademie der Wissenschaften, 1899.- S.1-5, /745-749/
- 1623. BERNSTEIN E.** Die Leiden des... armenischen Volkes und die pflichten Europas Rede. Gehalten in einer Berliner Volksversammlung (26. Juni 1902). Mitglied des Reichstags. Brl., John Edelheim. 1902.- 44 S.
- 1624. BOCK ULRICH.** Der Völkermord von 1915 //Bock Ulrich. Georgien und Armenien: Zwei christliche Kulturlandschaften im Süden de Sowjetunion.- Köln: DuMont, 1988.- S.S. 240-242
- 1625. BRANDES G.** Armenien und Europa. Vortrag gehalten zu Berlin am 2. Febr. 1903 von George Brandes. Genf. Hrsg. von der Union des Et. Arm. de l'Europe, 1903.- 24 S.
- 1626. BRATTER G. A.** Die armenische Frage.- Brl.: Concordia dt. verlags=Anstalt, 1915.- 409 S.
- 1627. CAPTANIAN P.** 1915 der Völkermord an den Armeniern: Eine Zeugin berichtet /Übers., bearb., mit eniem Vorwort u. einer Nachbemerkung versehen von M. Pehlivanian.- Leipzig: G. Kiepenheuer, 1993.- 141 S. 1 map. (Kiepenheuer Bücherei; 14)
- 1628. DENKSCHRIFT** der Delegation des Armenischen Nationalrats über die Lage der Armenier.- Berlin, Schöneberg: Alb. caysaerth, 1918.- 15 S.
- 1629. ECKART B.** Meine Erlebnisse in Urfa. Potsdam: Templ-Verl., 922.- 48 S.
- 1630. FAIZ EI-G.** Armenisches Märtyrertum von einem Muhammedaner. Übersetzung aus dem Arabischen. Potsdam: Tempelverl., 1922.- 32 S.
- 1631. FAIZ EI-GHASSEIN SCHEIK.** Die Türkenherrschaft und Armeniens Schmerzensschrei Zürich: Art. Inst. Opell Füssli, 1918.- 100 S.; mit 1 karte
- 1632. FRAPAN Ilse** (Ilse Levien Akunian). Die Armenische Frage und das europäische Gewissen. Oeffentlicher Vortrag von Ilse Frapan. Veranstatet zu Hamburg den 22. Mai

1903 von der Union der Armenischen Studenten in Europa. Genf, 1903.- 32 S.

1633. HOFMANN T. Annäherung an Armenien: Geschichte und Gegenwart.- München: Beck, 1997.- 243 s.; ill.

1634. HOFMANN T. Die Situation der armenischen Minderheit in der Republik Türkei: eine Kritische Bestandsaufnahme.- /S. L./ : Inst. f. Armenische Fragen, 2003.- 55 S.

1635. HOFMANN T. Die Tätigkeit der Arbeitsgruppe "Anerkennung". Zusammenfassung und persönliche Anmerkungen.- München: Inst. f. Arm. Fragen, 2003.- 43 S.

1636. FÜR Armenien und Macedonien: Eine Manifestation. Übersetzt und mit einem Vorwort für deutsche Leser versehen. Von Ilse Frapan. Genf, Union des Etud. Arm. de L'Europe. 1903.77 S.

1637. GESSARENTZ A. Wächter und Warner.- Montelimar: Gessarentz Verl., 1989.- 283 S.

1638. JOHANNISSJAN A. Israel Ory und die Armeniesche Befreiungsidee.- München, Müller, 1913.- 166 S.

1639. KRIKORIAN M. Die armenier im Österreich.- Wien.: 1981.- 198 S.

1640. KÜNZLER J. Dreissig Jahre Dienst am Orient.- Basel, Kommissions- Verl., 1933.- 144 S. /24/ Taf.

1641. KÜNZLER J. Im Lande des Blutes und der Tränen; Erlebnisse in Mesopotamien während des Weltkrieges.- Potsdam: Tempelverlag 1921.- 140 S.

1642. LEHMANN-HAUPT C. Armenien Einst und Jetzt: Reisen und Forschungen.- Berlin; Leipzig: Behrs: Feddersen, 1931.

Bd. 2. Auf chaldäischer und griechischer Spur im türkischen Ostarmenien, in Nordassyrien und vom grossen Zab zum Schwarzen Meer, vide a. c.

1643. LEPSIUS J. Armenien und Europa. Eine Anklageschrift wider die christlichen Grossmächte und ein Aufruf an das christliche Deutschland.- Berlin: Faber Co, 1896. In-8, 246 S.

1644. LEPSIUS J. Berichte über die Lage des armenischen Volkes in der Türkei.- Potsdam: Tempelverlag, 1916.- VIII, 303 S.

1645. LEPSIUS J. Der Todesgang des armenischen Volkes; Bericht über das Schicksal des armenischen Volkes in der Türkei während des Weltkrieges.- Potsdam: Tempelverlag, 1919.- 312 p.

1646. LEPSIUS J. Deutschland und Armenien: 1914-1918 Sammlung diplomatischer Aktenstücke.- Potsdam: Der Tempelverlag, 1919.- 541 S.

1647. LEPSIUS J. Dürfte man dazu schweigen? (Aus den armenischen Hungerlangern).- Potsdam: Tempelverlag, 1918.- 88 S.

- 1648. LEPSIUS J.** Jahrbuch der Deutschen Orient=Mission. Hrsg. von Dr. Johannes Lepsius.- Berlin: Verl. d. Deutschen Orient=Mission, 1903.- VI, 251 S.- (Ex Oriente Lux).
- 1649. LUCHTERHANDT OTTO.** Der türkisch-armenische Konflikt, die Deutschen und Europa.- Hamburg: Inst. für Friedensforschung und Sicherheitspolitik, 2003.- 86 p.; 21. Extr.; Hamburgerbeiträge zur Friedensforschung und Sicherheitspolitik; Heft 132; Hamburg, Mai 2003.
- 1650. MANDELSTAM A.** Das armenische Problem im Lichte des Völker-und Menschenrechts: Die armenisch-russischen Beziehungen während der armenischen Reform aktion.- Berlin: George Stilke, 1931.- 149 S.
- 1651. MARQUART J.** Die Entstehung und Wiederherstellung der armenischen nation. Berlin: Schöneberg, 1919.- 82 S.
- 1652. MARQUART J.** Über das Volkstum der Komanen. Ein weiterer Beitrag zur Geschichte Völkerwanderungen im ostasiatisch-osteropäischen Steppengürtel. Lpz: W.Drugulin. 1914.- 232S.
Հայերի և Հայաստանի մասին տես էջ 35; 41; 177-183; 187-188; 190
- 1653. MATERIAL** zur Beurteilung des Schicksals der Armenier im Jahre 1915/16. /Hrsg. vom Geschäftsleitenden Ausschutz des Schweizerischen Hilfswerks 1915 für Armenien: Helf 1.- Basel: Basler Berichthaus, 1916.-25 S.
- 1654. MEYER E.** Deutsches und Schweizer angesichts der "armenischen Frage" und der ersten Pogrome im Ostmanischen Reich (1878-1914) //Meyer Enno. Zwischen Rhein und Arax...- Oldenberg: Holzberg Verl., 1988.- SS. 55-65
- 1655. MEYER E.** Die osmanische "Endlösung" der Armenier Frage und das Deutsche Reich (1915-1918) //Mayer Enno. Zwischen Rohern und Arax...- Oldenberg: Holzberg Verl., 1988.- SS. 65-80; ill.
- 1656. MEYER E. BERKRAN A.** Zwischen Rhein und Arax: Neunhundert lahre deutsch – armenische Beziehungen.- Oldenburg: Holzberg Verl., 1988.- 216 S.
Անդրանիկի մասին էջ 104; 111; 199.
- 1657. MEYER K.** Armenien und die Schweiz: Geschichte der schweizerischen Armenierhilfe. Dienst an einem christlichen Vol Volk.- Bern: Blaukreuz-Verlag, 1974.- 288 S.
- 1658. NANSEN F.** Betrogenes Volk.- Lpz.: Brockhaus, 1928.- 349 S.
Անդրանիկի մասին էջ 300; 332.
- 1659. NIEPAGE M.** Eindrücke eines deutschen Oberlehrers aus der Türkei. 2. Aufl.- Potsdam: Tempel-Verl., 1919.- 14 S.
- 1660. OHANDJANIAN A.** Armenien: Der verschwiegene Völkermord.- Wien; Köln; Graz: Bohlau, 1989.- 252 S.; ill.

1661. OHANDJANIAN A. Die Armenische Frage und die Rolle Österreich-Ungarns und Deutschlands.- Yerewan: Nahapet, 2003.- 54 S.

1662. OHANDJANIAN A. Die Armenische Frage und die Rolle Österreich-Ungarns und Deutschlands.- Yerewan: 2001.- 54 S.- (Akad.- d. Wiss. Inst.- Museum d. Armenischen Genozid).

1663. OHANDJANIAN A. K.u. K.- Dokumente Armenien in österreichischen Archiven: Bd.1-4 Fotokopien.- Wien: 1988

1664. PIRANIAN M. Armenien und der Weltkrieg. Chalwil, 1916. Heft. IV - 56 S.; ill.

1665. PIRANIAN M. Das Martyrium des armenischen Volkes. Heft 1-3.Tchalwil, 1915.- 60 S.

1666. PIRANIAN M. Die Vernichtung eines christlichen Volkes.- Thalwil, 23 cm.

H. 1. Eine Zusammenstellung glaubwürdiger Berichte über die gegenwärtigen Metzeleien.-16 S.

H. 2. Das Martyrium des armenischen Volkes.- 1919.- 23 S.

H. 3. Armenien.- 24 S.

H. 4. Armenien und der Weltkrieg.- 56 S.; ill.

1667. DER Prozess Talaat Pascha. Stenographischer Bericht mit einem Vorwort von Armin T. Wegner und einem Anhang. Berlin: Deutsche Verlags Gesellschaft für Politik und Geschichte, 1921.- 136 S.

1668. ROTH KARL. Armenien und Deutschland von Dr. Karl Roth. Lpz., Veit, 1915.- 30 S. (Länder und Völker der Türkei... H. IO).

1669. SAX. CARL RITTER. Geschichte des Machtverfalls der Türkei bis Ende des 19. Jahrhunderts und die Phasen der "Orientalischen Frage" bis auf die Gegenwart. Wien; Manzschke R. u.K. Hof u. Universitäts-buchhandlung. 1908.- XX.- 543-S.

1670. SCHMIDT-HÄUER C. von. Dossier. /հոդվածներ ցեղասպանության վերաբերյալ.- Fotogr. von A. T. Wegner. //Die Zeit Lebel.- Hamburg, 2005.- 23 mänz.- N 13.- S. 15-18.

1671. SHWARZHAUPT P. Die Wahrheit über die Türkei: Die Armeniengreuel und Deutschenbedrückungen durch die Jungturken.- Berlin: Gesellschaft u. Erziehung, 1919.- 31 S. (Revolutions-Bibl.; Nr 6)

1672. SOMMER E. Die Wahrheit über die Leiden des armenischen Volks in der Türkei. Während des Weltkriegs. /S. L./., 44 S.

1673. SOMMER J. W. ERNST. Die Wahrheit über die Leiden des armenischen Volks in der Türkei während des Weltkriegs.- Frankfurt: Verlag Orient, 1919.- 43 S.; ill.

1674. VOLK ohne Land: Eine Kurze zusammenfassung der Geschichte Armeniens zum 50. Gedenkjahr seiner grossen Tragödie/Zusges. von James Karnusian-Unterseen, 1965.- 71 S.

1675. WÖLKERMORD an den Armeniern vor Gericht: Der Prozess Taleat Pascha /Hrsg. u. eingel. von Tessa Hofmann.- Gottingen: Reihe pogrom, 1980.- 136 S.; ill.

1676. WÖLKERMORD und Verdrängung: Der Genozid an den Armenien-die Schweiz und die Shoah/Red. Rupen Boyadjian; Hrsg. von Arbeits Kreis Armenien.- Zürich: Chronos, 1998.- 198 S.; ill.

1677. WEGNER A. Offener Brief an den Präsidenten der Vereinigten Staaten von Nord America, Herrn Woodrow Wilson, über die Austreibung des armenischen Volkes in die Wüste.- Berlin: O. Fleck, 1919.- 8 S.

1678. WERFEL F. Die vierzig Tage des Musa-Dagh.- Berlin: Aufbau Verl. 1956.- 775 S.
Ibid: Frankfurt am Main, Fischer Taschenbuch, 1985.- 869 S.

Ibid: 1965.- 808 S.

Ibid: Bd. 1-2, 1933. Berlin, Wien.

Ibid: Stockholm, Bucherscihe 1945.- 489 S.

ՖԻԼՍՈՖԻՆ

1679. ABADIE M. Les quatre sièges d'Aintab (1920-1920): Opérations au Levant.- Paris: Charles-Lavauzelle, 1922.- 145 p., ill.- 2 c.

1680. ADOSSIDÈS A. Armeniens et Jeunes-Turcs. Les massacres de Cilicie.- Paris: P.- V. Stock, 1910.- 142 p.

1681. AFANASYAN S. La Victoire de Sardarabad: Arménie (mai 1918).- Paris: Ed. L'Harmattan, 1985.- 112 p.

Անդրանիկի մասին էջեր՝ 17; 22; 26-28; 34; 35; 38; 65; 66; 67; 72; 76; 77; 996.

1682. AGHASSI. Zeitoun, depuis Les origines jusqu'à l' Insurrection de 1895. /Trad' d'Archag Tchobanian, pref par Victor Berard.-Paris: Mercure de France 1897.- 318 p.; et Phot.

1683. AHMED RUSTEM BEY La Guerre Mondiale et la question Turco-Armenienne.- Berne: Imp. Staemfli & Cie, 1918.- 204 p.

1684. AICARD J. Arménie: La plainte arménienne.- Venise: St. Lazare, 1917.- 14 p.

1685. AICARD J. Tout un peuple Martyr: L'arménie Glorieuse, L'Armenie immortelle.- Venise: St. Lazare, 1919.- 22 p.

1686. ALEM JEAN-PERRE. (Callot J.-P.) l'Arménie.- Paris: Presses Univ. de France. 1962.- 125 p.

1687. ALEM JEAN-PIERRE. L'Arménie.- Paris: Presses Univ. de France, 1959.- 126 p.

1688. ALTIAR EL. Le problème de Cilicie et l'avenir de la France au Levant. Pref. F. Jean-Desthieux.- Paris: Leroux, 1921.- 54 p.

1689. ALTOUNIAN J. "Ouvrez-moi seulement les chemins d'Arménie..."Un génocide aux deserts de l'inconscient /préf. de René Kaes.- Paris: Les Belles Lettres, 1990.- 246 p.- (Confluents psychanalytiques). Bibliogr. on p. 243

1690. ANDONIAN A. Documents officiels concernant les massacres arméniens /Trad. par M. S. David-Beg.- Paris: Turabian, 1920.- 168 p.; ill.

1691. ANDREA. La vie militaire au Levant: En colonne pendant un an dans le Nord Syrien et en Mésopotamie, mars 1920-mars 1921 siège d'Ain-Tab/.- Paris: Charles-Lavauzelle, 1923.- 222 p.

1692. ANDREASIAN D. Comment un drapeau sauva quatre mille Arméniens.- Paris: Fischbacher. /1916/-15 p.

1693. ANTOINE E. Les massacres d'Arménie.- Bruxelles: Soc. Belge de Libr., 1897.- 111 p.; ill.

1694. ANY K. d' La fin de la politique du massacre et l'heure du Châtiment.- Lausanne, Imp. la Concorde, 1919.- 29 p.

1695. APCAR S. A. Mémoire sur la situation actuelle des arméniens et sur leur avenir. Respectueusement transmis aux Chancelleries des Grandes Puissances.- /Constantinople: 1876.- 12 p.

1696. APPEL aux grandes Puissances et aux peuples européens.- Paris: 1913.- 22 p.

1697. APPIA G. Enfants arméniens. Souvenirs de Noel 1895. Récits authentiques par G. Appia. Paris: Société des écoles du dimanche, 1896.- 32 p.

1698. ARAKELIAN H. La question arménienne au point de vue de la paix universelle. Rapport au congrès sur l'état actuel des Arméniens en Turquie par H. Arakélian.- Genève: Romet, 1901.- 63 p. (Xme congr. universel de la paix à Glasgow. A. Actualité).

1699. ARAMAIS. Les Massacres et la lutte de Mousch-Sassoun, Arménie 1915.- Geneve: Droschak, 1916.- 63 p.

Trad. du journal arménien "Arev" de Bakou.

1700. ARCHAROUNI O. La situation des Arméniens en Turquie, exposée par des documents. 1908-1912. /s.l.s.a./ Part 1-4; 6; 7; 9.

1701. ARMENIE du génocide à l'explosion.- Paris: Syros, 1982.- 119 p. 1 map.

1702. L'ARMENIE et la question arménienne: Avant, pendant et depuis la guerre.- Paris: Turabian, 1922.-137 p., 2 cartes;

1703. ARMENIE Immortelle (1915-1965). Soirée commémorative à l'occasion du 50e anniversaire des massacres d'Arméniens en Asie Mineure.- Genève: 1965.- 20 p.; ill. (Union Armenienne de Suisse.)

1704. L'ARMENIE persécutée. Lausanne, /s.d./ 15 p. ill.

1705. LES ARMENIENS.- Massacres d'Adana en 1909 //Woods, H.C.- La Turquie et ses voisins. Paris: /1911/. pp. 126-214.

1706. LES ARMENIENS se souviennent...1915: Le cinquantenaire d'un Genocide.- Beyrouth-Liban, le 24 Avril, 1965.- 56 p.

1707. L'ARTICLE 61 du traité de Berlin. II.- Constantinople: Impr. Orient 1879.- 35 p.

1708. L'ARTICLE 61 du traité de Berlin. III.- Constantinople, Impr. Orient.- 1879.- 35 p.

1709. L'ARTICLE 61 du traité de Berlin. IV.- Constantinople: Impr. Orientale 1880.- 14 p.

1710. ASPIRATIONS et agissements révolutionnaires des comités arméniens avant et après la proclamation de la constitution Ottomane.- Constantinople: 1917.- 417 pp.

1711. L'ASSASSINAT du Père Salvatore par les soldats Turcs; Témoignage d'Aghassi un des quatre chefs de l'insurrection de Zeitoun /Trad. par A. Tchobanian; Avec une préf. de Pierre Quillard.- Paris: Mercure de France, 1897.- 45 p.

1712. LES ATROCITES Kémalistes dans les régions du Pont et dans le reste de l'Anatolie.- Constantinople: Patriarcat Oecuménique, 1922.- 280 p.

1713. LES ATROCITES Turques au Pont Euxin, Copie d'une lettre de S.E. L'archevêque d'Amassia et Samsoun Germanes, Paris: Impr. Dubois et Bauer, 1919.- 8 p.

1714. ATTARIAN V. Le génocide des Arméniens devant ONU/ pref. d'A. Perez Esquivel.-Bruxelles: Ed. Complexe, 1997.- 141p.; 1 c.

1715. AZARIAN A Y. L'Arménie.- Paris, 1917.- 16 p., 1 carte.

1716. BAGHDJIAN KEVORK. Arméniens, peuple tragique.- Beirut: Imp. Catholique 1945.- 101 p.

1717. BAGHDJIAN K. K. La confiscation, par le gouvernement turc, des biens arméniens... dits" abandonnés /pref. de Yves Ternon.- Montréal; Québec: Bibl. Nationale du Canada, 1987.- 319 p.; 1 map.

1718. BAGHDJIAN K. K. Le problème arménien: Du négativisme turc à l'activisme arménien: Ou` est la solution? /Pref. du Herbert Marx.- Montréal; Québec: 1985.- 299 p.

1719. BAGHDJIAN K. K. Replique à Monsieur l'ambassadeur de Turquie à Ottawa, Canada, Montreal: Quebec, 1991.- 3e éd.- Los Angeles, 1998.- 197 p., 14 p., 110.: ill

1720. BARBY H. Au pays de l'épouvante. L'Arménie martyre. Préf. de P.Deschanel.- Paris, A. Michel, 1917.- 260 p. portr.

1721. BARIDON R. Arménie. Coup d'oeil général et explicatif sur son histoire et les derniers événements.- Paris, Grassart, 1896.- 16 p.

1722. BARONIAN L. Pierre Loti... politicien et les massacres d'Arménie.- Genève: Société générale d'imprimerie, 1919.- 95 p.

1723. BARRE A. L'Esclavage blanc. (Arménie et Macédonie).- Paris: Louis-Michaud, /s.a./- 320 p.

L'Arménie. pp. 29-92.

La Question arménienne pp. 189-203

1724. BASMADJIAN K. J. Histoire moderne des arméniens: Depuis la chute du royaume jusqu'à traité de Sèvres (1375-1920). /Pref par J. de Morgan.- Paris: Gamber, 1922.- X, 240 p.

1725. BASMADJIAN K. J. Histoire moderne des arméniens; Depuis la chute du royaume jusqu'à nos jours (1375-1916): /Pref. par J. de Morgan.- Paris: Gamber, 1917.- XIII, 165 p.

1726. BATANIAN I. P. XVI Une page de la tragédie Armenienne (Cinquante ans après les Hécatombes) 1915-1965: Appel a la conscience internationale.- /s.a.l.- 40 p.

1727. BEDROSSIAN G. ET PRIOLLAUD N. Arménie, jécis ton nom: Histoires de France et d'Arménie.- Paris: Liana Levi, 1990.- 189 p.

1728. BELLET M. CH. La question de Cilicie: Discours prononcé le 24 décembre 1920 à la Chambre des députés /Extr. du "Journal officiel annoté et suivi d'une notice sur la Cilicie par M. S. David-Beg.- Paris: Turabian, 1921.- 111 p.

1729. BERARD V. La politique du Sultan.- 3me éd.- Paris: C. Levy, 1897.- XIX, 361 p.

1730. BERNSTEIN E. Les souffrances du peuple arménien et le devoir de l'Europe. Conférence publique faite à Berlin, le 28 juin 1902. Genève: 1902.- 40 p.
Trad. de l'allemand par Louis Coupette.

1731. BERRON P. Après les persécutions des chrétiens en Orient.- Strasbourg: Ed. par L'Action Chrétienne en Orient, 1929.- 31 p.; ill.

1732. BERRON P. Souvenirs de journées sombres.- Graffendtden pres Strassbourg: Ed. par l'Action Chretienne en Orient, 1930.- 75 p.; ill.

1733. BEYLERIAN A. Les Grandes Puissances, l'Empire Ottoman et les Arméniens dans les Archives Francaises: 1914-1918 /Pref. de Jean-Baptiste Duroselle.- Paris: 1983.- LXIV, 792 p.; Icarte.

1734. BEYLERIAN A. L'impérialisme et le mouvement national arménien (1885-1890).- Paris: 1975, pp. 19-54.

Extrait du 'Relations Intern 1975, no. 3.

1735. BOGHOS NUBAR. Allocution de Boghos Nubar //France et Arménie.- Paris: 1919.- pp.14-18.

1736. BOGHOS NUBAR. Discours de M. Boghos Nubar. //La Fraternité Arméno-Grecque.- Paris: 1919.- pp. 27-32.

1737. BOGHOSSIAN R. Le conflit turco-arménien.- Beyrouth, 1987.- 326 p.

1738. BRANDES G. L'Arménie et l'Europe: Conférence faite à Berlin le 2 févr, 1903.- Genève: Publ de l'Europe, 1903.- 24 p.

1739. BREMOND E. La Cilicie en 1919-1920.- Paris: Impr. nationale, 1921.- 76 p.; 8 plates; 1 carte; ill.

1740. BREZOL G. (Bedros Aznavour) Les Turcs ont passé là. La vérité sur les massacres d'Adana en 1909.- Paris: 1911.- 400 p.; ill.; portr.; 1map

1741. BRICAUD J. L'Arménie qui agonise. Les massacres arméniens. Appel à l'opinion publique du monde civilisé. l'Arménie et la guerre.- Paris: Libr. Chacornac, 1916.- 32 p.

1742. CAMSARACAN C. Némésis (La question arménienne).- Nice: Ventre et Fils, 1919.- 24 p.

1743. CAPTANIAN P. Memoires d'une Déportée arménienne.- Paris: Flinkowsk, 1919.- 144 p.

1744. CARLIER E. Au milieu des massacres; Journal de la femme d'un consul de France en Arménie.- Paris, Juven, 1903.- 156 p.; fig. portr.; ill.

1745. CARNET de route d'un aumônier de cavalerie. D'Arménie au front français, Mai 1914-décembre 1917. Paris: Payot, 1919.- 67p.; ill.

1746. CARRA DE VAUX. Les massacres d'Arménie. Conférence faite au salon Bibliographique le 9 mars 1896.- Paris: Société bibliogr., 1896.- 19 p.

1747. CARZOU J. M. Un génocide exemplaire: Arménie 1915.- Paris: Flammarion, 1975.- 252 p. /4/ 1. ill.

1748. CASTELAR E. Emilio Castelar et la Question arménienne.- Paris, Imp. Chaix, 1887.- 48 p.

1749. LA CAUSE nationale arménienne: Documents concernant le problème de la libération de L'Arménie Turque.- Paris: 1945.- 62 p.

1750. CHAHMOURADIAN S. La tragedie de Soumgait: Un pogrom d'Armeniens en Union Sovietique /Trad. du russe par A. Andonian. Paris: Seuil, 1991.- 219 p.

1751. CHALIAND G., TERNON Y. 1915, Le génocide des Arméniens.- Nouv. éd. augm.- Bruxelles: Ed. complexe, 2002.- 214 p.; ill. (Historiques; 131)
Bibliogr., index.

1752. CHARMETANT. P. FX. L'Arménie agonisante et l'Europe chrétienne. Paris: s. a.- 31 p.

1753. CHARMETANT. Le Père Le livre d'or des martyrs de la charité. Hommage aux Victimes de la catastrophe du 4 mai 1897. Vendu au profit de la souscription pour les victimes des massacres d'Arménie.- Paris: Bureau des oeuvres d'Orient, /s.d./.- 292 p.; ill.

1754. CHARMETANT F. Le Livre jaune et la question d'orient. Extrait, Paris: Leve, 1897.- 16 p.

1755. CHARMETANT P. F. Martyrologe arménien. Tableau officiel des massacres d'Arménie... Paris: S.a - 96 p.

1756. CHERIDJIAN Z. Riposte à la brochure de M. Kara Schemsi..."Les Turcs et la question arménienne".- Genève: Société générale d'imprimerie, 1919.- 45 p.

1757. CHESNAIS P. G. Les peuples de la Transcaucasie pendant la guerre et devant la paix.- Paris: Editions Bossart, 1921.- 219 p.; 3 cartes.
Անդրանիկի մասին էջ 147-148

1758. CHIRAGIAN A. La dette de sang: Un Arménien traque les responsables du génocide 1921-1922/ Pref. de Gérard Chalian.- Trad. de L'anglais par Annick Péliissier.- Bruxelles: 1984.- 332 p., ill.

1759. CLEMANCEAN G. La politique des massacres.- Paris: 1920.
in: "Le Monde Libre, Magazin des Nations", 1920, Mars Ler, N, 7, pp. 177-208

1760. COCHIN D. Contre les Barbares.- Paris: C. Lévy, 1899.- 302 p.

1761. COCHIN D. La victoire de la liberté et les irrédimés d'Orient //La Renaissance de l'Orient.- Paris: Leroux, 1919. pp. 5-8

1762. COMITE de la Société Franco-Armenienne.
présentée au Parlement et au Gouvernement français par la Société Franco-

Armenienne touchant la sécurité des personnes et des Biens dans L'Empire Ottoman.- Paris, 1896.- 8 p.

1763. COMITE Francais protestent de secours aux Arméniens. 1er rapport 15 avril 1897.- Paris: 1897.- 15.1.1-23 p.

1764. CONFISCATION des biens des réfugiés par le Gouvernement Turc: Consultation de M. M. Gilbert Gidel; Albert De Lapradelle; Louis Le Fur et André Mandelstan.- Paris: Imp. Massis, 1929.- 95 p.

1765. LE CONSEIL. National Armenien d'Alexandrie à la lumière des documents Memoire a l'Organisation des Nations Unies, reunie à Londres Le 10 janvier 1946.- Alexandrie, Impr Procaccia, 1946.- 7 p.

1766. CONSEIL NATIONAL ARMENIEN d'EGYPTE. La Cause arménienne en base des faits historique et traités internationaux: Memoire...-Alexandria, 1946.- 16 p.; ill.

1767. CONTENSON LUDOVIC DE. Les réformes en Turquie d'Asie. La question arménienne. La question Syrienne. 2e éd.- Paris: Plon, 1913.- VI.- 135 p. 1 carte.

1768. COULBAULT P. Les massacres d'Arménie et le rôle des puissances européennes. Angers: Lachèse & C, 1899.- 31 p.

1769. LA CROISADE: Organe officiel de l'expédition Franco-Belge.- Louvain: Au secrétariat de l'expédition, /1897/.- 32 p.

1770. DADRIAN V. Histoire du génocide arménien: Conflits nationaux des Balkans au Caucase /Trad. de l'angl. par Marc Nishanian; Préf. d'Alfred Grosser.- Paris: Stock, 1996.- 693 p.

1771. D'ANY. K. L'Extermination des Chrétiens en Turquie /Avec une pref. de B. Vallotton.- Lausanne: Impr. La Concorde, 1918.- 29 p.

1772. D'ANY K. La fin de la politique de massacre et l'heure du châtiment. Lausanne, 1919.- 29 p.

1773. DASNABEDIAN H. Histoire de la federation revolutionnaire armenienne Dachnaksoutioun 1890/1924.- Milano: 1988.- 217 p.; ill.

1774. DECAZIS A. C. Les voix éplorées de l'Arménie. Paris: Schmidt, 1897.- 24 p.

1775. LA DEFENSE héroïque de Van (Arménie). /Trad. de différents journaux arméniens par M. G. Genève: Ed. de la revue "Droschak", 1916.- 104p., ill.

1776. DISPLACEMENT of the Armenians. documents=le déplacement des populations armeniennes documents=Ermeni tehciri ve belgeler.- Ankara: 1978.- 50 p.

1777. DEROGY J. Operation némésis /Pref. Chaliand.- Paris: Fayard, 1986.- 320 p.; cartes 4 p.

1778. D'ESTA LE BARON. L'Arménie et les Arméniens. Ancien Diplomate.- Paris: 1877.- 55 p.(Question d'Orient).

1779. DES COURSONS R. La Rebellion arménienne. Son Origine son but, Paris: Libr. du Service Centrale de la Presse, 1895.- 102 p.

1780. DER ALEXANIAN J. Les heritiers du pays oublié: Le ciel etait noir sur L'Euphrate: Paris: Laffont, 1988.-384 p.; Ill.

1781. DER ALEXANIAN J. Les héritiers du pays oublié: Arménie, Arménien** (1922-1987).- Paris: Laffont, 1992.- 476 p.; ill.

1782. DESCHANEL P. Discours de Paul Deschanel. //Hommage à l'Arménie. Paris: Leroux. 1919.- pp. 6-10

1783. DESTHEUX J. La guerre continue par les armes et par les tracts.//Réponses à Pierre Loti, ami des massacreurs.- Paris: Turabian, 1919.- pp 60-62

1784. LES DEUX dernières lettres d'Arménie. à M. Le Consul de France. //L'Orient et la Croisade du XXme siècle.- Bruxelles-Liege, Piette-Francois, /s.a/. pp. 63-66

1785. DOCUMENTS diplomatiques. Affaires arméniennes. Projets de réformes dans L'Empire Ottoman. T. 1-2.- Paris: 1897.

T. 1. 370 p.

T. 2. Supplement. 124 p.

1786. DOCUMENTS sur les Atrocités Arméno=Russes.- /S.L., s.a./.- 74 p.

1787. DONABEDIAN P. La politique de discrimination à l'encontre des Arméniens en Azerbaidjian.- Genève: Solidarité Franco-Arménienne, 1990.- 42 p.

1788. DONABEDIAN P. Les proces des tueurs de Soumgait.- Genève: Solidarite Franco-Arménienne, 1990.- 42 p.

1789. DONABEDIAN P., MUTAFIAN C. Le Karabagh: Une terre arménienne en Azerbaidjan.- Paris: G.M., 1989.- 96 p., ill.

1790. DONIKIAN R. a. o. Le deuil national Arménien /S. L. Publ. par le Centre d'Etudes Arméniennes, 1964.- 131p., ill.

1791. DOUMERGUE E. L'Arménie: Les massaeres et la question d'Orient; Conférence, études et documents. Paris: Foi et vie (1916).- 209 p.

- 1792. DRIAULT E.** La Question d'Orient. Depuis ses origines jusqu' à la grande guerre., Pref. Monod. 7me ed. Paris: Alcan, 1917.- XV, 432 p.
- 1793. DRIAULT E.** La question d'Orient depuis ses origines jusqu'à nos jours. Préface de G. Monod. 2éd. Paris: Alcan, 1900.- XV, 407p.
Le massacres d'Arménie (1894-1896)
- 1794. DRIAULT E.** La question d'Orient depuis ses origines jusqu'à nos jours.- Paris: Alcan, 1898.- XV.- 408 p.- Le massacres d'Arménie (1894-1896)
- 1795. DRIAULT E.** La question d'Orient, depuis ses origines jusqu'à la Grande guerre.- Pref. G.Monod.- Paris: Alcan, 1917.- XV, 432 p.
Le massacres d'Arménie (1894-1896)
- 1796. EPISODES** des massacres arméniens de Diarbekir; Faits et documents. /N.A./.- Constantinople: Kechichian frères, 1920.- 59 p.- (Faits et documents)
- 1797. EREMIAN P. S.** Tableaux: Poèmes en prose.- Venise: St Lazane, 1914.- 126 p.
- 1798. EREMIAN P. S.** Vêpres Arméniennes.- Venise.- St. Lazare /S.a./ 8 p.
Բանաստեղծություններ նվիրված եղեռնի զոհերին:
- 1799. L'ESPERANCE RETROUVEE:** Le génocide arménien et le Parlement Européen.- Paris: Solidarité Franco-Arménienne, 1988.- 189 p.; ill.
- 1800. FAIES EL-GHOCEIN.** Les massacres en Arménie.- Turquie. Trad. de l'arabe par A. EL-G.-Beyrouth: 1917.- 60 p.
- 1801. FAIZ EL-GHOCEIN.** Témoignage d'un Arabe Musulman sur l'innocence et le massacre des arméniens. Trad. de L'Arabe par A. EL-G.- Bombay: 1917.- 44 p.
- 1802. FAITS et DOCUMENTS:** Episodes des massacres arméniens de Diarbekir.- Constantinople: Imp G. Kechichian File, 1920.- 59 p.
- 1803. FRANCE A.** Discours de M. Anatole France. //Hommage à l'Arménie.- Paris: Leroux, 1919.- pp. 44-47
- 1804. FRANCE A.** Pour les orphelins d'Arménie. //L'Orient et la croisade du XXe S. - Bruxelles-Liege, Piette-Francois, /s.a/ pp. 57-60
- 1805. FRANCE** et Arménie. Discours de M. Paul Painleve, depute. Allocution de S. Exc. Boghos Nubar...- Paris: Impr. H. Turabian, 1919.- 22 p.
- 1806. FRANCOIS P.** Allocution du Francois, P. aux zéloteurs et zélatrices de Belgique et de Hollande. L'Orient et la croissade du XXme s. Bruxelles-Liege, Piette-Francois, /s.a./ pp. 39-54.; ill.

1807. FRANCOIS P. Congrès international de la paix. //L'Orient et la croisade du XXme siecle.- Bruxelles-Liege, Piette-Francois, /s.a./ pp. 35-37; ill.

1808. LA FRATERNITE ARMENO-GRECQUE. Discours de M. Archag Tchobanian, M. Boghos Nubar et de M. Vénizélos, prononcés au banquet donné par les Arméniens de Paris le 16 janvier 1919 en l'honneur de M. Vénizélos. Paris: Leroux, 1919.- 37 p.- (Publications de l'Union intellectuelle Arménienne de Paris. IV)

1809. GABRASCH M., SAPRITSCH F. Le desastre arménien. N. 1. Les Facteurs.- Con/ple, Péra, Djarian, 1918.- 15 p.

1810. GAULIS G. La ruine d'un empire: Abdul Hamid, ses amis et ses peuples /Pref. de Victor Berard.- Paris: Colin, 1913.- XI.- 356 p.

Հայերի մասին 1-ին գլուխներում

1811. GAUVAIN A. Les alliés devant Constantinople. //Réponses à Pierre Loti, ami des massacreurs.- Paris: Extraif Turabian, 1919. - pp. 13-15.

1812. LE GENOCIDE //Les Arméniens /Réalisation: René Berthier. Textes: Serge Saint Michel... Paris: Ed. Medialogue, 1989.- pp. 29-33; ill.

1813. LE GENOCIDE de Turquie et la guerre (1914-1923) //Histoire des Arméniens=հայոց պատմություն/ Sous la dir. Gerard Dedeyan.- Toulouse: Privat, 1986.- pp. 483-493

1814. UN GENOCIDE IMPUNI: Armenocide: Dans le cadre des crimes contre l'humanité: Introduction.- Moussa Prince avec la collab. de Marie-Ange M. Prince, Lebanon: Heidelberg, 1967.- 103 p.

1815. GIBBONS H. D. Les Turcs ont passé par là. Journal d'une Américaine pendant les massacres d'Arménie. Preface by Fr. Thiébault-Sisson.- Paris: Berger-Levrault, 1918.- XVIII.- 167 p.; portr.

1816. GIBBONS H. A. Les derniers Massacres d'Arménie: Les responsabilités /Trad. de l'Angl.- Paris; H. Durville, 1915.- 47 p.

1817. GIBBONS H. A. Lettre à la rédaction de la "Voix de l'Arménie". //Réponses à Pierre Loti, ami des massacreurs.- Paris: Turabian, 1919.- pp. 8-12

1818. GODET G. Les souffrances de l'Arménie. 3éd. Neuchâtel, 1896.- 68 p.

1819. GOHIER U. Les massacres d'Arménie, réponse du Sultan à M.G. Clemenceau.- Paris: Channell, 1896.- pp. 8; 41

1820. GOVCIYAN A. 24 Avril témoignage sur la reconnaissance par la France du génocide arménien de 1915.- Paris: Le cherche midi, 2003.- 225 p.

- 1821. GRISELLE E.** L'Arménie martyre; Une victime du pangermanisme.- Paris: Bloud et Gay., 1916.- 127 p.
- 1822. GUREGHIAN J. V.** Le Golgotha de l'Arménie mineure: Le destin de mon père: Témoignage sur le premier génocide du XXe siècle /Pref.: Y.Ternon.- Paris: Montréal: L Harmattan, 2000.- 206 p.; ill. (Coll. mémoires du XXe sièclee)
- 1823. HACOBIAN A. P.** L'Arménie et la guerre. Le point de vue d'un Arménien avec un Appel à la Grande-Bretagne et à la Prochaine Conférence de Paix. Préface de Bryce. Paris: Turabian, 1918.- XVI.- 132 p. illus.
- 1824. HEPESS P.** Le dernier bal du "Grand Soir"... ou La "République Universelle". Etude sociologique, politique et historique.- Beyrouth: 1955.- 600 p.; ill.
- 1825. HEPESS P.** D'ou vient le mal...?.- Liban: 1956.- 23 p. (/Rivarol /numero special, Beyrouth, Nov. 1955-jan. 1956)
- 1826. HISTOIRE des Arméniens=Հայոց պատմություն** /Sous la dir. de Gerard Dedeyan.- Toulouse; Privat, 1986.- 701 p.; ill.
Անդրանիկի մասին էջ 471; 488; 500
- 1827. HOMMAGE à L'ARMENIE.** Compte-rendu de la Manifestation qui eut lieu le 9 avril 1919... Discours de Paul Deschanel, Paul Painlevé, l'abbé Wetterlé, Anatole France.- Paris: Leroux, 1919.- VII.- 48 p.
- 1828. HOVANESSIAN M.** Le Lien communautaire: Trois générations d'Armeniens.- Paris: Armand Colin, 1992.- 318 p.
Վիճակագրական տվյալներ հայերի միգրացիայի և ՀՀ-ի վերաբերյալ:
- 1829. HUDRY-MENOS** Les massacres en Arménie.- Paris: Société nouvelle, 1896.- 16 p.
- 1830. IMAGES de notre siècle: Le génocide Arméniens, 1915-1916: Exposition photographique, 1915-1916: Catalogue.- Paris; Conseil Regional, 1995.- 23 p.**
- 1831. L'INENARRABLE TURC.** //Réponses à Pierre Loti.- Paris: 1919.- pp. 63-64
- 1832. INJARABIAN P.** La solitude des massacres.- Paris: Editions Garnier frères, 1980.- 271 p.
- 1833. KAMURAN G.** Le dossier arménien.- Paris: Triangle, 1984.- 360 p.
- 1834. KARA SCHEMSI** Turcs et Arméniens devant l'histoire: Nouveaux témoignages russes et turcs sur les atrocités arméniennes de 1914 à 1918.- Genève: Impr. Nationale, 1919.- 125 p.
- 1835. KARH TH.** Le Tzarisme et les Arméniens.- Paris: G. H. Nercress, 1918.- 14 p.

- 1836. KASBARIAN B. B.** Les Arméniens au XXe siècle.- Paris: Ed. L'Harmattan, 1984.- 254 p.
- 1837. KASBARIAN B. B.** Coutumes et traditions arméniennes.- Paris: Editions L'Harmattan, 1990.- 192 p.
- 1838. KATCHA V.** Un poignard dans ce jardin. La Saga des Arméniens.- Paris; France Loisirs, 1981.- 469 p.
- 1839. KEHAYAN J.** Mes papiers d'Arménie.- Marseille: Ed. de l'Aube, 1990.- 118 p.
- 1840. KEVORKIAN R. H. et PABOUDJIAN P.** Les arméniens dans l'Empire Ottoman à la veille du génocide.- Paris: Les éditions d'Art et d'Histoire ARHIS, 1992.- 608 p.; maps.
- 1841. KHERDIAN D.** Loin de chez moi: Histoire d'une jeune arménienne /Trad. de l'américain par Lenglet.- Paris: Medium poche, 1990.- 349 p.; ill.
- 1842. KHLEBOF T.** Notes d'un officier supérieur russe sur les atrocités d'Erzeroum. Trad. du manuscrit original russe. (S.L.), 1919.- 12 p.
- 1843. KORGANOFF G.** La participation des arméniens à la guerre mondiale sur le front du Caucase, 1914-1918.- Paris: Imprimerie Massas, 1927.- 209 p.
- 1844. KRAFFT-BONNARD A.** Arménie, justice et réparation.- Genève: Société générale d'imprimerie, 1930.- 36 p.
- 1845. KRAFFT-BONNARD A.** L'exil arménien. Introd. by Macler.- Genève: Soc. générale d'impr., 1926.- VIII, 81 p.
- 1846. KRAFFT-BONNARD A.** L'Heure de l'Arménie /Préf. de H. la Fontaine.- Genève: Mars, 1922.- 56 p.
- 1847. KRAFFT-BONNARD A.** Le problème arménien.- Genève: soc. générale d'impr., 1924.- 71 p.
- 1848. KRAFFT-BONNARD A.** Sans Foyers! - Le cri de détresse de l'Arménie.- Genève: Soc. général d'impr., 1921.- pp. 8; 26.
- 1849. LANGLOIS V.** Les Arméniens de la Turquie et les massacres du Taurus.- Paris: 1863.- 32 p.
- 1850. LEART MARCEL (KRIKOR ZOHRAB).** La question arménienne à la lumière des documents.- Paris: Challamel, 1913.- 76 p. 1 carte.
- 1851. LECLERCQ J.** Question arménienne. Bruxellès: Soc. Belge de Libr. 1892.- 25 p. Extrait de la "Revue Générale". Mars, 1892

- 1852. LECLERCQ J.** Voyage au mont Ararat.- Paris: Libr. Plon, 1892.- 328 p.
- 1853. LEOPOLD F.** 1846-1922. Hommages rendus à sa mémoire ses lettres écrites du Proche-Orient. La Bulle Pontificale.- Genève, 1923.- 244 p.
- 1854. LEPSIUS J.** L'Arménie et l'Europe. Un acte d'accusation contre les grandes puissances chrétiennes.- Lausanne, Paris: 1896.- 246 p.
- 1855. LEPSIUS J.** Le Rapport secret sur les massacres d'Arménie. Préface par René Pinon. Paris: Payot, 1918.- XX.- 332 p.
- 1856. LEROY-BEAULIEU A.** Les Arméniens et la Question Arménienne: Paris: Impr. Clamaron-Graff, 1896.- 40 p.
- 1857. LISTE** des responsables et déportations des Arméniens.- /S. L. a./
Տեքստը մեքենագրված է:
- 1858. LOTI P.** Les massacres d'Armenie.- Paris: Lévy, 1918.- 40 p.
- 1859. LOTI P.** Massacres de Macedoine et massacres d'Arménie.- //Loti.- Turquie agonisante.- Paris: Calmann-Lévy, 1914.- pp. 161-186
- 1860. MAKAROFF N.** Le déporté de Deir-Ez-Zor: La déportation des Armeniens ottomans en 1915.- Paris: La Pensée Universelle, 1998.- 204 p.; ill.
- 1861. MACCOLL M.** L'Arménie devant l'Europe. Le Gouvernement Turc est une théocratie.- Paris: A. Davy, 1879.- X.- 120 p.
- 1862. MACCOLL M.** Le Sultan et les Grandes Puissances. Trad. de l'Anglais par Jean Longuest. Préface d'Urbain Gohier.- Paris: Alen, 1899.- XVI.- 247 p.
- 1863. MACLER F.** Autour de l'Armenie...; Les Jeunes-Turcs et l'Arménie.- Paris: Librairie E. Nourry, 1917.- XVI, 326 p.
- 1864. MACLER F.** La nation arménienne; Son passé, ses malheurs.- Paris: Imprimerie Fischbacher, 1924, -110 p.; 1 carte
- 1865. MALEVILLE G.** La tragédie Arménienne de 1915.- Paris: Lanore, 1988.- 147 p.
- 1866. MANDELSTAM A.** La politique russe en Arménie turque à la veille de la Grande Guerre. /Extra, /S.L./, 1935.- 46 p.
- 1867. MANDELSTAM A.** La société des Nations et les puissances devant le problème Arménien/ Pref. de E. W. Naim.- Liban: Hamaskaine, 1970.- XV, 514 p.
- 1868. MANDELSTAM A.** La Société des Nations et les Puissances devant le Problème Arménien.- Paris: A. Pedone, 1926.- VIII, 355 p.

1869. MANDELSTAM A. Le sort de l'Empire ottoman Lausanne et Paris: Librairie Payot et C., 1917.- 631p.

1870. MARILLIER L. La question arménienne.- Paris: 1897.- 20 p.

1871. MARQUART J. L'Origine et la reconstitution de la nation arménienne /Trad. de M. K. J. Basmadjian, Paris: 1919.- 26 p.

1872. MARZBED. Quelques épisodes des événements de Césarée: Faits et documents.- Constantinople: American Printing house, 1919.- 24 p.

1873. LES MASSACRES d'Adana et nos missionnaires: Récit de témoins.- Lyon, Imp. Paquet, 1909.- 60 p.; ill.

1874. LES MASSACRES d'Alep: Rapport d'un témoin oculaire.- Paris: Artzakank Parisi, 1919.- 38 p.

1875. LES MASSACRES d'Arménie. Témoignages des victimes. Préf. de G. Clamenceau 3 éd.- Paris: Ed. du mercure de France, 1896.- 264 p.

1876. LES MASSACRES d'Arménie des 1915-1917.

Լրագրերի հոդվածների հավաքածու:

1877. LES MASSACRES d'Arménie des 1915-1917.

Հայերի և հայկական կոտորածների մասին: Ֆրանսիական մամուլից կտրուած հավաքածու:

1878. LES MASSACRES d'Arménie. Témoignages des victimes. Préf. de G. Clemenceau. 30 éd.- Paris: Ed. du mercure de France, 1896.- 258 p.

1879. LES MASSACRES d'Arménie: Appel en faveur des victimes.

Extr.: Oeuvre des écoles d'Orient, Jan. 18, n. 24, pp. 193-156.

1880. LES MASSACRES en Arménie. Aperçu général sur la question arménienne.- Paris: 1896.- 38 p. (p. 31-38 Tableau statistique du Dr. Lepsius).

1881. MAUCLAIR C. Les Alliés et l'Armenie.- Paris: Leroux, 1918.- 62 p.

1882. MAUCLAIR C. Pour l'Arménie libre. Pages écrites au cours de la grande guerre.- Paris: Impr. M. Flinikowski, 1919.- 56 p.

1883. MAUCLAIR C. Reponse à M. Pierre Loti. Lettre au directeur de la "Voix de l'Arménie" //Reponses à Pierre Loti, ami des massacreurs//.- Paris: Turabian, 1919.- pp. 7-8.

1884. MAYEWSKI (Gen.) Les massacres d'Arménie, soigneusement transcrit de son rapport portant le titre de "Statistique des provinces de Van et de Bitlis". (S.L.), 1916. n-8, 96 p.

1885. MECERIAN J. Le Genocide du peuple arménien. Le sort de la population arménienne de l'Empire Ottoman. De la Constitution Ottomane au Traité de Lausanne 1908-1923.- Beyrouth: Impr. Catholique, 1965.- 125 p.

1886. MEMOIRE sur la question arménienne présenté aux grandes puissances à l'occasion du Congrès de Berlin.- Constantinople: Typ. Armenian, 1880.- 14 p.

1887. MEMORANDUM: Le Problème arménien Necessité d'un reglement, 1965.- Liban: 1965.- 26 p.

1888. MEMORANDUM sur la question arménienne /Pres. par la Délégation nat. Arménienne.- Paris: Flinkowski, /s.a./.- 14 p.

1889. MERCIER P. R. Aspects des luttes sociales en U.R.S.S. Le mouvement démocratique des Arméniens. Les baltes et la question de l'état de droit.- Paris: 1989.- 141 p.

1890. MERGERY L. & QUILLARD P. La question d'Orient et la politique personnelle de M. Honotaux. Ses résultats en dix-huit mois.- Les atrocités arméniennes... Paris: Stock, 1897.- 60 p.

1891. MESSERLIAN Z. Le Genocide des Arméniens par les Turcs.- Liban: 14 p. (Commemoration du 60re du Genocide Arménien).
Ibid: In Engl. 1975.- 12 p.

1892. MKERTCHIAN L. La region d'Artsakh ou Garabagh passé et present.- Athenes: Publ. du Bureau de la F.R.A., 1988.- 82 p.; ill.

1893. MIKAELIAN M. Haigaz appelait Mikael...Mikael. Armenie 1915.- Paris: La pensee universelle, 1981.-253 /4/ p.

1894. MORGAN J. Histoire du peuple arménien /Préf. et prés. de Constant Vautravers et Edmond Khayadjian.- Marseille: Publ. de l'Académie de Marseille, 1981.- SIV, 410 p.; ill.
Անդրանիկի մասին էջ` 325

1895. MORGAN J. Histoire du peuple arménien depuis les temps les plus reculés de ses annales jusqu'à nos jours. /Préf. par G. Schlumberger.- Paris; Nancy: Berger-Levrault, 1919.- XVIII, 410 p.; ill.

1896. MORGAN J. Contre les barbares de l'Orient.- Paris: Berger-Levrault; Nancy: Libr.-Ed. 1918.- IX, 263 p.

1897. MORGENTHAU H. Les faits les plus horribles de l'histoire.- Paris: Imprimerie M. Flinkowski, 1918.- in 8, 16 p portr.

1898. MORGENTHAU H. Mémoires de l'ambassadeur Morgenthau. Paris: Payot & Cie, 1919.- 348 p.

1899. MOSER P. Les Arméniens où est la réalité? Genève-Paris: Ed. Mallier, 1980.- 141 p.; ill.

1900. MOUCHEGH M. Les vêpres Ciliciennes. Les responsabilités: Faits et documents.- Alexandrie: Pyp. rocca, 1909.- VIII.- 94 p.

1901. MOURAD-BEY. Le palais de Yildiz et la Sublime Porte, Le véritable mal d'Orient par Mourad-Bey. Paris: Chaix, 1895.
Հայերի մասին էջ 15-21

1902. MUMTAZ S. Lettre ouverte aux arméniens.- Genève: Imp. H. Koch, 1919.- 6 p.

1903. MURE M. Le massacre de Marache (février, 1920 un épisode de la tragédie arménienne.- Brussels: Comité Belge Philarménien, 1921.- 24 p.

1904. MUTAPHIAN C. Un aperçu sur le génocide des arméniens.- Erévan: Nahapet, 2003.- 32 p.

1905. MUTAPHIAN C. Un aperçu sur le génocide des Arméniens.- Paris: Sevig Press, 1995.- 31p.; ill.

1906. NALBANDIAN I. Dans la nuit. Scènes de l'Arménie malheureuse. Trad. du danois par M. Hollatz-Bretagne.- Paris: Flinikowski, 1918.- in-8, 158 p., portr.

1907. NALBANDIAN I. Le sang de ton frère crie. Scènes de la tragédie arménienne. Trad. du danois par M. Hollatz-Bretagne.- Genève: A tar, 1915.- 256 p.

1908. NALBANDIAN J. Physionomie tragique d'une vieille nation. Livre 1-2.- Bruxelles 1875-1959.- /Alep, 1919/.

1909. NANSEN F. L'Arménie et le Proche Orient.- Paris: Massis, 1928.- 364 p., /13/1.; ill. /3/ 1. carte.

1910. NASLIAN J. Les mémoires de Mgr. Jean Naslian évêque de Trébizonde, sur les événements politico-religieux en Proche-Orient de 1914 à 1928.- Beirut-Vienna: Imprimerie Mechitaristes (1955). 2 vols.

1911. NOGUERES E. Arménie. Géographie-Histoire-Religion-Moeurs-Littérature-Situation actuelle. Préface de M. E. Barde.- Genève-Paris: Durr-Fischbacher, 1897.- 270 p. Avec 1 carte et 16 gr.

1912. NOTE présentée au parlement et au gouvernement français par Société Franco-Arménienne touchant la sécurité des personnes et des Biens dans l'Empire Ottoman.- Paris: Mercure de France, 1896.- 8 p.

1913. NUBAR B. Population de la Cilicie: avant la guerre.- Paris: Turabian, /S.a./- 8 p.

- 1914. L'OEUVRE** Américaine en Arménie /Conference par M. Archag Tchobanian.- Paris: Leroux, 1919.- 43 p.
- 1915. L'ORIENT** et la croisade du XXme siècle.- Bruxelles: Piette, /S.a./- 88 p.; ill. Les massacres d'Arménie.- pp. 13-17; ill.
- 1916. OZKAYA I NAYETULLAH C.** Le peuple Arménien et les tentatives de reduire le peuple Turc en servitude.- Istanbul: Begelerie Turk tarihi Dergisi, 1971.- 336 p.
- 1917. PAILLARES M.** Le Kémalisme devant les Alliés.- Constantinople-Paris: "Bosphore", 1922.- XI, 494 p.
- 1918. PAINLEVE P.** Discours de Paul Painlevé. //Hommage à l'Arménie.- Paris: Leroux, 1919.- pp. 22-31.
- 1919. PASDERMADJIAN H.** Histoire de l'Arménie: Depuis les origines jusqu'au. Traité de Lausanne, 4e.- éd. Paris: Libr. H. Samuelian, 1986.- 437 p.
- 1920. PASDERMADJIAN H.** Histoire de l'Arménie: Depuis les origines jusqu'au. Traité de Lausanne, 2-me.- ed.rev.- Paris: Libr. Orient H. Samuelian, 1964.- 437 p.
- 1921. PASDERMADJIAN H.** Histoire de l'Arménie: Depuis les origines jusqu'au. Traité de Lausanne.- Paris: 1949.- 477 p.; 1 map.
- 1922. PASSY P.** La vérité sur l'Arménie.- Paris: 1896.- 7 p.
- 1923. PINON R.** La suppression des arméniens: méthode allemande.- Travail Turc.- Paris: Perrin et cie.- 1916.- 76 p.
- 1924. PIRALIAN H.** Génocide et transmission: Sauver la mort sortir du meurtre.- Paris: L'Harmattan, 1994.- 119 p.
- 1925. PISANI P.** Les affaires d'Arménie.- Paris: Be Soye et fils, 1895.- 31p.
- 1926. PLAN** d'Etablissement des réfugiés arméniens.
Exposé général et documents principaux.- Genève: Publications de la Soc. des Nations IV Questions Sociales.- 1927.- IV.- 256 p.
- 1927. POIDEBARD A.** Carnet de route d'un aumônier de cavalerie. D'Arménie au front francais, Mai 1914-décembre 1917. /Dédicace à la mémoire des arméniens massacres.../. Paris: Payot, 1919.- 67 p.; ill.
- 1928. POIDEBARD A.** Le transcaucase et la republique d'Arménie dans les textes diplomatiques du tra ité de Brest-Litovsk au traité de Kars. 1918-1921.- Paris; Imprimerie National, 1924.- 85 p.

1929. POUR l'Arménie Indépendante /Par F. Buisson; Victor Berard; Paul Painlevé; Severine.- Paris: Ligue des Droits de l'Homme et du Citoyen. 1920.- 69 p.

1930. POUR l'Arménie et la Macédoine... Préface de Bérard. Introd. de Quillerd.- Paris: soc. Nouv. de Libr & d'Ed., 1904.- XXX, 319 p.

1931. POUR la libération de l'Arménie: Discours /A. Meillet A. et al.- Paris: Leroux, 1920.- 56 p.

1932. PRINCE M. Un genocide impuni: l'Arménocide: Dans le cadre des crimes contre l'humanité. Lebanon: Heidelberg Press, 1967.- 103 p.

1933. PUAUX R. La question d'Orient devant le parlement.- Paris: Revue des Balkans, 1922.- 61 p.

1934. QUELQUES documents sur le sort des Arméniens en 1915; Fasc.1-3.- Genève: Publ. par le Comité de l'Oeuvre de Secours 1915 aux Arméniens.- Genève: Générale impr., 1916

1935. LA QUESTION arménienne: Devant la conférence de la paix.- Paris: 1919.- 25 p.; 2 maps.

1936. LA QUESTION arménienne à la Chambre des communes, séance du 8 Mai 1913.- Paris: Impr. denis, /S. a./.- 8 p.

1937. LA QUESTION arménienne. Note collective adressée à la sublime porte. Cons /ple. Impr. Orientale, 1880.- 18 p.

1938. LA QUESTION arménienne: appel aux gouvernements d'Europe.- Paris: Chamerot, 1872.- 86 p.

1939. LA QUESTION arménienne. Solution des difficultés soulevées contre la bulle "Reversurus".- Paris: Chamerot, 1872.- 46 p.

1940. LA QUESTION arménienne devant la Conférence de la Paix.- Paris: Dupont, /s.a./ 25p.; 2 plan; 3 carte.

1941. LA QUESTION arménienne et les solutions qu'elle comporte: Un projet d'autonomie arménienne de la Cilicie.- Paris: 1913.- 25 p.

1942. LA QUESTION arménienne et l'Europe.- Paris: Impr. du Mercure de France, 1896.- 16 p.

1943. LA QUESTION des responsabilités: Mémoire du Comité Directeur du Parti Socialiste Allemand présente au Congrès Socialiste Internationale de Genève.- /S.L., s.a./- 16 p.

- 1944. LA QUESTION** d'orient et les arméniens.- Londres: 1878.- 16 p.
- 1945. QUILLARD P.** Pour l'Arménie. Mémoire et dossier.- Paris: Ed. des Cahiers, /s.d./- 167 p.
- 1946. QUILLARD P. et MARGERY L.** La question d'Orient et la politique personnelle de M. Hanotaux.- Paris: Stock, 1897.- 60 p.
Les massacres arméniennes pp. 9-24
- 1947. RAPORT** du Comité Américain de New York sur les Atrocités commises en Arménie. Trad. de l'Anglais.- Paris: Durville, 1916.- 63 p.
- 1948. RAPORT** sur l'Oeuvres des Comités Suisses de Secours en faveur des Arméniens 1896-1897.- Neuchatel, 1897.- 56 p.; ill.
- 1949. REDAN P.** La Cilicie et le problème Ottoman. Préface by René Pinon.- Paris: Gauthier.- Villars et cie., 1921.- X.- 144 p., ill.; 1 carte
- 1950. RENAISSANCE** de l'Arménie: Conference donnée par M. Charles-Brun le 8 Février 1920 et al.- Paris; Leroux, 1920.- 43 p.
- 1951. REPONSES** à Pierre Loti, ami des massacreurs. - Paris: Turabian, 1919.- VIII.- 63 p.
- 1952. REPONSE** au mémoire de la sublime porte. En date du 12 Février 1919. Cons /ple, Américan Printing House Pera, 1919.- 46 p.
- 1953. REY A.** La résurrection de l'Arménie: Sa grandeur passée, son avenir.- 3me ed.- Paris: J. Meynial, 1919.- 33 p; 20 cm.
- 1954. REVAL G.** L'Arménie: Conférence faite par Mme Gabreille Reval le 9 Mai 1919 au Theatre Edouard VII.-Paris: Impr. Dubreuil, Frerebeau et cie, 1919.- 53 p.
- 1955. REVUE** d'histoire Arménienne contemporaine /Dir. Raymond H. Kévorkian.- T. 1-4.- Paris: Bibl. Nubar de I UGAB, 1995.
- 1956. ROUBEN** Mémoires d'un partisan Arménien-Fragments /Trad. de l'arm. par Waik Ter-Minassian.- Marseille: l'aube, 1990.- 312 p.; ill.
- 1957. SAINT-MICHEL S.** Les arméniens /Réalisation: René Berthier; Photos: Préf.: R. Léonian.- Paris: éd. Medialogue, 1989.- ill.
- 1958. SASSOUN** et les atrocités hamidiennes: Interpellation: Les atrocités Rapport officiel...- Genève: Publ. par L'Union des Etudiants Arm. de l'Europe, 1904.- 64 p., 1 carte.
- 1959. SCHOPOFF A.** Les réformés et la protection des chrétiens en Turquie 1673-1904.- Paris: Plon-Nourrit et Cie, 1904.- 645 p.
ՀՀ-ՏԵՄ ԷԶ 472-526

1960. SEMERJIAN M., SORBIER A. Manoug, "Arménien le sans souci": Compagnon charpentier du tour de France.- Paris: F.N.C.M.B., 1990.- 21 p.

1961. SINASI O., SUREYYA Y. Affaires arméniennes: Les "telegrammes" de Talat Pacha: Fait historique ou fiction?- Paris: Triangle, 1986.- 270 p.
Անդրանիկի մասին էջ 39; 40; 133; 134.

1962. LA SITUATION des arméniens en Turquie: Exposée par des documents, 1908-1912: Rapport en date du 7 juin 1909, de feu Badiguian, sur les massacres arméniens d'Adana.- /S.d./, 1912.- T. 3.- 61 p.

1963. STUERMER H. Deux ans de guerre à Constantinople. Etudes de morale et politique allemandes et Jeunes-Turques.- Paris: Payot, 1917.- 265 p.

1964. SUISSE et ARMENIE: Le passé et l'avenir de l'oeuvre Suisse en Arménie.- Genève: Mars, 1919.- 8 p.

1965. SVAZLIAN V. Le génocide arménien et la mémoire historique du peuple /Trad. de l'arm. par A.Tcharkhchian.- Erévan: Ed. "Guitoutiun".- 2005.- 140 p., ill. map.

1966. SVORONOS J. Grèce et Arménie.- //La renaissance de l'Orient.- Paris: Leroux, 1919 pp. 43-56

1967. TAHMAZIAN K. Turcs et Arméniens; Plaidoyer et réquisitoire.- Paris: Imprimerie H. Turabian, 1919.- 143 p.; 1 table.

1968. TAKVORIAN T. Arménouch ou pèlerinage d'amour.- Paris: Ophrys, 1981.- 337 p.
Roman

1969. TAKVORIAN T. Histoire d'Arménie: Des origines jusqu'à la perte de L'indépendance, XIVes.: Le conflit armeno-azeri.- Paris: Ophrys, 1995.- 193 p.; ill.

1970. TAKVORIAN T. Krikor: A la poursuite du passé.- Marseille: récit-Témoignage, 1986.- 240 p.

1971. TCHAKMAKIAN P. Le crépuscule des anges: Arménie, 1915-1921, Paris: Fous du désert, 2000.- 413 p. Bibliogr.

1972. TCHERAZ M. Conférence Arménienne à Amsterdam.- Amsterdam-Pretoria, Huveker et Wormser. /s.a./-32 p.

1973. TCHEREP-SPIRIDOVICH. Arméniens, Que faire? //Tchérep Spiridovich A. "L'Europe sans Turquie".- Paris: 1913.- pp. 104-112.

1974. TCHOBANIAN A. Arménie //La protestation des peuples martyrs.- Paris: Bloud et Gay, 1918.- pp. 5-9

1975. TCHOBANIAN A. L'Arménie. Son histoire, sa littérature, son rôle en Orient...Paris: soe. du Mercure de France, 1907.- 90 p.

1976. TCHOBANIAN A. L'Arménie son histoire, sa littérature, son rôle en Orient...- Paris: Soc. du Mercure de France, 1897.- 90 p.

1977. TCHOBANIAN A. L'Arménie, avant garde de la civilisation greco-latine en Orient par Archag Tchobanian. //La renaissance de l'Orient.- Paris: Leroux, 1919.- pp. 9-25

1978. TCHOBANIAN A. L'Arménie, sous le joug turc/ Allocution de M. Paul Doumer. 2me ed. Paris: Plon-Nourrit, 1916.- 39 p.
Անդրանիկի մասին տես էջ 8.

1979. TEKEIAN CH. D. L'Action Franco-Arménienne pendant la guerre...-Paris: E. leroux, 1919.- 46 p.

1980. TMOIGNAGES INEDITES SUR LES atrocités Turques commises en Arménie suivis d'un récit de l'épopée arménienne de Chabin-Karahissar. Recueillis par la Soc. des Dames Arméniennes.- Paris: Dubreuil, 1920.- 75 p.

1981. TER MINASSIAN A. La question arménienne.- Marseill: Parentheses, 1983.- 239 p.

1982. TER MINASSIAN A. La Republique d'Arménie.- Bruxelles: Ed. Complexe, 1989.- 315 p. (1918-1920 la memoire du siecle, 54).
Անդրանիկի մասին էջ 23; 31; 50; 61; 62; 82-86; 127; 133; 154.

1983. TER MINASSIAN A. La république d'Arménie, 1918-1920.- Paris: Complex.- 1988.- 317 p.
Անդրանիկի մասին էջ 23; 31; 50; 61-62; 82-86; 127; 133; 154.

1984. TERNON Y. Les arméniens: Histoire d'un Génocide.- Paris: éd. du Seuil, 1977.- 318 p.

1985. TERNON Y. La cause arménienne.- Paris: Seuil, 1983.- 311 p.

1986. TERNON Y. Enquête sur la négation d'un génocide.- Marseille: Parenthèses, 1989.- 230 p.

1987. TERNON Y. Le génocide de Turquie et la guerre (1914-1923) //Histoire des arméniens.- Toulouse: Privat, 1986.- Pp. 483-523; bibliogr. pp. 523-524.

1988. TERNON Y. L'innocence des victimes: Au siècle des génocides.- Paris: Desclée de Brouwer, 2001.- 158 p.- (Histoire).

1989. THOROSSIAN H. Histoire de l'Arménie et du peuple arménien /Préf. de Marin.- Paris: 1957.- 240 p.; 6 pl. 3 carte.

1990. TOYNBEE A. J. Les Massacres arméniens. Préf. par Lord Bryce.- Pausann, Paris: Payot, 1916.- 158 p.

1991. TRAITE DE PAIX. Entre les Puissances Alliées et Associées et la Turquie du 10 Août 1920 (Sèvres).- Nov. 22, 1920.- 162 p.

1992. TRAITE entre les principales Puissances alliées et l'Arménie signé le 10 août, 1920 à Sèvres.- /S.d./, 1920.- 20 p.

1993. "LE TRAITEMENT des arméniens dans l'Empire Ottoman: 1915-1916 "Doc. presentes au Vicomte Grey of Fallodon.- Laval: Imp. Moderne, g. Kavanagh & Cie, /1916/- 553 p.

1994. TURABIAN A. L'éternelle victime de la diplomatie Européenne.- Marseilles: Impr. nouvelle, 1929.- 283 p.; ill.

Անդրանիկի մասին էջ 164-170.

1995. TURABIAN H. L'Arménie et le peuple arménien. Paris: Katcherian, 1962.- 319 p.; ill.

Անդրանիկի մասին էջ 45; 183-186;

1996. TURABIAN A. Les Volontaires Arméniens sous les drapeaux Français.- Marseille: Imp. Nouvelle, Assoc. Ouvrière, 1917.- 66 p.; ill.

1997. LES TURCS et les revendications arméniennes.- Paris: L'Hoir, 1919.- 29 p.

1998. VANDAL A. Les arméniens et la réforme de la Turquie, Conf. faite à Paris, Genève: 1903.- 40 p.

1999. VANDAL A. Les arméniens et la réforme de la Turquie. Conf. faite à Paris.- Paris: Plon, 1897.- 53 p.

2000. VARANDIAN M. L'Arménie et la Question arménienne, Avec une préf. de Berard.- Laval: Imp. moderne, 1917.- 115 p.

2001. VASKEN I (BALDJIAN GARABED). Les arméniens du Moussa-Ler: Dans le roman de Franz Werfel /Ed. par Sarkis Bedoian.- Paris: Aleksandrie /S.a./.- 43 p.

2002. VEOU P. Chrétiens en péril au Moussadagh.- Paris: Baudinière, 1939.- 200 p.

2003. VEOU P. La Passion de la Cilicie: 1919-1922. /Préf du Brémond - Paris: Geuthner.- 1954.- 448 p.; ill.

2004. VEOU P. La passion de la Cilicie, 1919-1922/ Préf. du Brémond.- Paris: Geuthner, 1937.- IV.- 393 p.

2005. LA VERITE sur l'Arménie.- Paris: 1896.- 7p.

2006. LA VERITE sur les massacres d'Arménie. Documents nouveaux ou peu connus... Paris: Stock, 1896.- 128 p.

2007. VERNEUIL H. Mayrig: Récit.- Paris: Robert Laffont, 1985.- 279 p.

2008. VIERBUCHER H. Arménie 1915: Un peuple civilisé massacré par les turcs: Témoignage d'un Allemand /Trad. de l'allemand par Gessarentz.- Paris: IMEAF, 1987.- 124 p.; ill.

2009. VOGEL CH., COUMRYANTZ A. Le peuple qui souffre; l'Arménie. Préface by J. Julien.- Paris: Dorbon aîné (1917).- 110 p.

2010. WERFEL F. Les 40 jours du Musa Dagh= Die 40 Tage des Musa Dagh: /Trad. de l'allemand par P. Hofer-Bury Pref. de P. Benoit.- Paris: Michel, 1949.- 700 p.

2011. WOODS CHARLES H. La Turquie et ses voisins. Trad. de l'anglais par J. Duroy. Paris: Guilmoto, 1911. XXIV.- 355 p.
pp. 126-214 Les Arméniens.- Massacres d'Adana en 1909.

2012. ZAROUKIAN A. Des hommes sans enfance /Trad. de l'arménien par S. Boghossian.- Paris: Français réunis, 1977.- 222 p.

2013. ZERKAOUY La frontière Syro-Arménienne: Observations sur le memorandum Arménien: Présenté à la conférence de la paix.- Paris: Graphique, 1919.- 22 p.; 1 carte.

ԳՐԹԵՐ ԱՅԼ ԼԵՋՈՒՆԵՐՈՎ

2014. РЕЗНЯ армян.- Ливан: 1975г.-14 с.
/արաբերեն/

2015. ARSLANIAN A. Comment la Justice a été condamnée à Adana.- Le Caire, 1909.- 26 p.
/արաբերեն/

2016. АРМЕНИЯ и арменският въпросъ /Съ предговоръ отъ Гаврилъ и Кацаровъ.-София: на Българо-Арменското дружество, 1927.- 47 с.: 1 карт.
/թուրքարեն/

2017. ГЕНОЦИДЪТ над армеците в Турция в светлината на българските дипломатически документи; Сборник от архивни материали / Съст. Агоп Гилигян.- София: 1995.- 23 с.
/թուրքարեն /

2018. КИРАКОСЯН Д. Младотурците пред съда на историтеа /книгата е

посветена на геноцида над арменците в Турция.- София: Партиздат, 1989.- 495 ст.

/ընկալներն/

2019. МЪКЪРТЧЯН Ш. Нагорни Карабах: Агонията на един народ. /Перевод Ж. Лчева.- Враца: Аиттера, 1994.- 84 с. ил.

/ընկալներն/

2020. САМАРДЖИЕВ Б. Арменкият Въпрос и Англия /1894-1897/.- Сщфия: Св. Климент Охридски, 1994.- 216 с.

/ընկալներն/

2021. СПИРОВ А. Как живее Цариградский сатрап Султан Абдул Хамид. Часть 1-2.- София: Печатница "Напреджк", 1897.

Армения и Султанъ Абдул Хамид ч. 1- 1897.- 63 с.

Арменцитъ и Султан Абдул Хамид ч. 2- 1898.- 40с.

/ընկալներն/

2022. СТАМАТОВ В. С лодка до Арарат.- София: Профиздат, 1985.- 160с.

/ընկալներն/

2023. DADRIAN V. Ulusal ve uluslararası hukuk sorunu olarak: Jenosid: 1915 Ermeni olayi ve ve hukuki sonuclari /Turkcesi Yavuz Alogan.- Istanbul: Belge yayinlari, 1995.- 221 p.

/ընկալներն/

2024. ERMENI Komitelerin imal ve hareket ikhtil alese ilani ve meshrudilden evel ve sonra.- Constantinople: 1917.- 300 p.; ill.

/ընկալներն/

2025. ESAT URAS. Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi. Yazan Esat Uras. Ankara: Türkiye Mathbaacilik ve Gazetecilik A. O. 1950.- V.- 785 p.

/ընկալներն/

2026. HOCAOGLU M. Arşiv vesikalariyla tarihte Ermeni mezalimi ve Ermeniler.- Ankara; Istanbul: ANDA, 1976.- XXX.- 866 p.

/ընկալներն/

2027. HOCAOGLU M. Tarihte ermeni mezalimi ve Ermeniler.- Istanbul: ANDA Dagitim, 1976.- 900 p.

/ընկալներն/

2028. OSMANLI Belgelerinde Ermeniler, (1915-1920).- Ankara: Basbakanlik Basimevi, 1994.- XXXIX.- 627 p.

/ընկալներն/

2029. SALIH SAN M. Dogu Anadolu ve Mus'un İzahli Kronolojik Taribi.- Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1982.- 212 p.

/ընկալներն/

- 2030. TERNON Y.** Ermeni tabusu: Türçesi; Emirhan Oguz.- Istanbul: Cagaloglu, 1993.- 318 p.
/թուրքերեն/
- 2031. ANGLADA M.A.** Quadern d'Aram.- Barcelona: Vegar, 1997.- 128 p.: 1 map (Columna).
Ցեղասպանությանը վերաբերող պատմավեպ է:
/իսպաներեն/
- 2032. ARTZRUNI A.** Historia del pueblo Armenio.- Buenos Aires: Ed. Fundacion Ararat, 1965.- 437 p. 1 map.
/իսպաներեն/
- 2033. LA CAUSA Armenia:** Sintesis historica.- Buenos Aires: Publ. del Consejo Central pro causa Armenia para la America Latina, 1964.- 46 p.; 1 map.
/իսպաներեն/
- 2034. GATES H. L.** Armenia arrasada "Subasta de Almas" El relato de Aurora Mardiganian.- Nueva Yorj, Int'l Copyright Bureau, 1919.- 254p.; 16 plates.
/իսպաներեն/
- 2035. EL GENOCIDO** en la prensa Argentina /N. E. Bourgourdjian, Letica Otero, Pedro Gitz et al.- Buenos Aires: Plus Ultra, 1988.
T. I. 1890-1900.- 541p.
/իսպաներեն/
- 2036. HARTUNIAN A. H.** Ni Reir ni Llorar: Memorias del Genocidio Armenio. Trad. del Ingle's por Jose Mousayan y Adam F. Sosa.- Buenos Aires: 1971.- 238 p.; ill.
/իսպաներեն/
- 2037. KARAMANOUKIAN D.** El genocidio Armenio en la prensa del Uruguay: Ano 1915.- Montevideo: Ed. Ani, 1985.- 177 p.; ill.
/իսպաներեն/
- 2038. KARSACLIAN E., KNIASIAN S.** Karabagh /Artsaj: Apuntes Para un estudio etnehistorico.- Buenos Aires: Inst. invest. Armenologica, 1988.- 21p; maps; bibliogr.
/իսպաներեն/
- 2039. MATAGUNI** Porque cayeron las Armenios en la Orbita Sovietica.- Cordoba (Rep. Arg.) 1960.- 71 p.
/իսպաներեն/
- 2040. NAIM BEY Y ANDONIAN A.** Documentos oficiales Turcos sobre las matanzas de Armenios de 1915.- Trad. de Eric C. Keil, y Ana Y. de Arslanian.- Buenos Aires: Consejo Central po causa Armenia para La America Latina, 1965.- 111p.; ill.
/իսպաներեն/

2041. OHANIAN P. C. La cuestion Armenia y las relaciones internacionales.- Buenos Aires: Akian.

T. 1-4

/իսպաներեն/

2042. OHANIAN P. Turquía, estado genocida (1915-1923).- Buenos Aires: Akian, 1986.

T. L. Documentos.- 599 p.; ill.

/իսպաներեն/

2043. UN PROCESO historico/ Trad. al esp. del Sr. B. Agopian.- Buenos Aires: 1973.- 189 p.; portr.

/իսպաներեն/

2044. LAS REIVINDICACIONES. Territoriales Armenias.- Buenos Aires: 1946.- 8 p.- (Los Armenios de America: Reclaman.

/իսպաներեն/

2045. SHERAM Antranig //Armenia a traves des sus poesias:- Buenos Aires, 1983.- 95 p.; ill.

/իսպաներեն/

2046. TAVITIAN A. La palabra invicta.- Buenos Aires: Akian, 1988.- 217 p.

Պոեմ է ցեղասպանության մասին:

/իսպաներեն/

2047. TEMIRIAN H. 1915: Se apago la estrella que ilumino el destino: 1915.- /S.L., s. a./.- 73 p.

/իսպաներեն/

2048. THOROSSIAN H. Armenia y la Causa Armenia /Pref. de Luis Marin; Recop. y trad. por Jorge Sarafian.- Buenos Aires, 1995.- 214 p.; ill

/իսպաներեն/

2049. EL TRATATO de Sevre y la cuestion Armenia.- Buenos Aires, 1970.- 79 p.; ill.

/իսպաներեն/

2050. UN PROCESO historico /Trad. al esp. del B. Agopian.- Buenos Aires: 1973.- 189 p.; Portr.

/իսպաներեն/

2051. WERFEL F. E. Los cuarenta dias del Musa Dagh: Novela /Trad. del alemana de G. H. de Bernardi.- Buenos Aires: Inter-American, 1945.- 645 p.

/իսպաներեն/

2052. ZARIAN N. Lengua Armenia.- Al General Antranik //Armenia a traves de sus poetas:- Buenos Aires, 1983.- pp. 183-187.

/իսպաներեն/

- 2053. ARMENIA** (Art. 88) H. //Condizioni de pace con la Turchia.- S. L., 1920. pp. 42-43.
/իտալերեն/
- 2054. BABIGHIAN B.** L'Armenia e la politica delle grandi potenze. Padova: Tipografia del Seminario, 1921.- 11 p.; fotogr.
/իտալերեն/
- 2055. BAZARDJIAN R.** L'Armenia: Conferenza.- Milano. Via Boccaccio, 1917.- 30 p.
/իտալերեն/
- 2056. EREMIAN P. S.** Armenia: Requiem.- Venezia: Impr. Armenienne, 1919.- 12 p.
/իտալերեն/
Բանաստեղծությունն նվիրված եղեռնի զոհերի հիշատակին:
- 2057. GIMORRI A.** Per la Nazione Armena. Conferenza detta all'Universita Popolare di Milano, il 2 maggio 1916. Torino: Ed. dell "Armenia" , 1916.- 31 p.
/իտալերեն/
- 2058. GUREKIAN L.** L'Armenia nell'anima italiana. Roma, Colombo, 1919.- 41 p.; 1port.
/իտալերեն/
- 2059. LATINO A.** Gli Armeni e Zeitun. Vol. 1-2. Firenze: Bemporad & Figlio, 1897.
/իտալերեն/
- 2060. NAZARIANTZ H.** L'Armenia, il suo martirio e le sue rivendicazioni. Introduc. by G. d'Acandia.- Catania: F. Battiato, 1916.- 79 p.; bibliog.
/իտալերեն/
- 2061. OLIVIERI V. R.** La questione Armena e il dovere dell' Italia.- Ginevra: Publ. par L'Union des etudiants Armeniens de l'Europe, 1906.- 88 p.
/իտալերեն/
- 2062. LA QUESTIONE** Armena. Appello ai governi d'Europa. Versione del francese.- Roma: Bartoli.- 1873.- 94 p.
/իտալերեն/
- 2063. ROMANELLI P.** Armenia: Conferenza illustrata con una lettera di adesione del Viconte Lord Bryce.- Roma: Tipografia Cippitelli, 1918.- 32p.
/իտալերեն/
- 2064. SARIAN A.** Italia e Armenia. Torino: Ed. dell' "Armenia", 1918.- 63 p.; 1 cart.
/իտալերեն/
- 2065. SIDARI F.** La questione Armena nella politica delle grandi potenze dalla chiusura del Congresso di Berlino del 1878 al tratto di Losanna del 1923.- Padova: Cedam, 1962.- X.- 322 p.
/իտալերեն/

2066. TCHOBANIAN A. L'Armenia sotto il giogo turco. Conferenza detta al "Foyer" di Partigi il 25 Maggio 1915. Pref. di Alfredo Galletti. Allocuzione di Paul Doumer.- Torino: E. Edoardo, 1917.- XVI, 39 p., 81 pl.

/իտալերեն/

2067. TERLIZZI S. /Il primo é un libro/.- Firenze, Seeber, 1899.- 10 p.- (Estrato dall'Archivio storico Italiano. Ser. V. T. XXIV).

/իտալերեն/

2068. TEZA E. Cose Armene.- Venezia: Antonelli, 1890.- 25 p.

/իտալերեն/

2069. URFA é l'eroismo Armeno.- Roma: Ed. "HIM", 1940.- XVIII, 31 p.

/իտալերեն/

2070. KRAFFT-BONNARD A. Armeniens time en rede go relse og et opræb.- Kjøbenhavn: H. Aschehoug & Co. 1922.- 48 s.

/լեհերեն/

2071. KUCHARZYK, GRZEGORZ. Pierwszy holocaust XX wieku.- Warszawa: Bibl. Flóndy, 2004.- 221 p. il.

/լեհերեն/

2072. WERFEL F. Czterdziest dni Musa Dah/ Tlum. J. Frühling.- Warszawa: Czytelnik, 1959.- 881 c.

/լեհերեն/

2073. ZAKRZEWSKA-DUBASOW MIROSLAWA. Historia Armenii.- Wroslaw etc; Zaklad narod. im. Ossolinskich wydawnictwo, 1977.- 322 s.; ill

/լեհերեն/

2074. MARTELING. Der Armeniers in Turkije. Naar berichten van ooggetuigen. ...Haarlem, Gedrukt bij de Erven Loosjes. 1918.- 250 p.

/հոլանդերեն/

2075. WERFEL F. A Musza Dag. Negyven narja. Ford. Hógdos Gyorgy. A verset ford. U. Eszter, /S. L./ Forum konyvkiado, 1965.- 757 ol.

/հունգարերեն/

2076. WERFEL F. A Musza Dag. Negyven narja. Ford: Hódos György, U. Eszter, Budapest: Europa Konyvkiado, 1957.- 757 ol.

/հունգարերեն/

2077. WERFEL F. Die vierzig Tage des Musa Dag/ Übers. von Yukio Fukuda.- Tokio: 1993.- 396 S.

/ճապոներեն/

2078. ՂԱՐԻԲՋԱՆՅԱՆ Գ. 1915թ. Օսմանյան Թուրքիայի կողմից իրականացված ցե-

ղասպանության ակտի լուսաբանումը: Փաստագրական ժողովածու: Թեհրան: 2001թ.- էջ 328:

/պարսկերեն/

2079. ՌԱԻՆ ԷՍՍԱԻԼ. Հայերի կոտորածը Օսմանյան Կարմիր սուլթանի ժամանակաշրջանում.- Թեհրան: 1971.- 374 էջ

/պարսկերեն/

2080. ДИНОВ А. Америка в среднем Востоке и Армянский Вопрос.- Тегеран.- 1946.- 25 с.

/պարսկերեն/

2081. BRASIL E. O Povo Armenio.- Rio de Janeiro, 1917.- 22 p. portr.

/պորտուգալերեն/

2082. CHURCHIL W. Os reulatosos dos massacres //Armenia, Sao Paulo, Maio-Junho de 1969, Ano III, N 16.- pp. 11-12

/պորտուգալերեն/

2083. CONDIGNAMENTE remomerados os Martires de 1915 //Armenia.- Sao-Paulo: Abril de 1968.- Ano I.- N 6.- p. 13.; ill.

/պորտուգալերեն/

2084. KERIMIAN N. Massacres de Armenios e Memorias de Naim Bey para Aram Andonian: Documentos oficialis Turcos sobre as matancas de Armenios em 1915.- Sao Paulo Brasil, Igreja Central Evangelica Armenia de Sao Paulo, 1982.- 281 p.; ill.

/պորտուգալերեն/

2085. KERIMIAN N. Massacres de Armenios: Acompanha memorias de Naim Bey para Aram Andonian: Documentos oficiais turcos sobre as matancas de Armenios em 1915.- Sao Paulo: Parma, 1998.- 393 p.; ill.

/պորտուգալերեն/

2086. SAPEZIAN A. Historia da Armenia: Drama e Esperanca de uma nacao.- Sao Paulo, Paz e terra, 1988.- 201 p.

/պորտուգալերեն/

2087. CAUS BOGDAN (A. Bogossian). Primavara in vieta: Poeme...- Bucuresti: "Raffi", /S. a./.- 32 p.

/ռումիներեն/

2088. CHESTIUNEA Armeana: Inaintea conferintei pazei: Memoriul...- Bucuresti: Typ. "Cultura". Delegatia Nationala Armeana, 1919.- 44 p.

/ռումիներեն/

2089. O COMEMORARE poporul Armean: Trecutul, durerile si drepturile sale la existenta: Rorul Armenilor in Razboiulcel mare, 1914-1918 /A. Aznavourian col-Bucuresti: Lonescu, 1928.- 109 p.

/ռումիներեն/

2090. GAZDOVITS N. Istoria Armenilor din Transilvania: De la inceputuri, pana la 1990.- Bucuresti: Ararat, 1996.- 448 p.
/ռումիներեն/

2091. MARTURII: Genocidul armenilor /Volum realizat de M. S. Cazazian, E. Antonian.- Bucuresti: Ararat, 1998.- 202 p.
/ռումիներեն/

2092. NURHAN J. K. 24 aprile 1915: Anul martirajului natiunii Armene /Cu un cuvânt de Gr. Trancu-Iasi.- Bucuresti: Astoria, 1935.- 23 p.
/ռումիներեն/

2093. SELIAN S. Istoria unui genocid ignorat.- Bucuresti: Silex, 1994.- 128 p.; ill.
/ռումիներեն/

2094. WERFWL F. Cele patruzeci de zile de pe Musa Dagh /In rom. de H. Matei. T. 1-3.- Bucuresti: Univers, 1970.
/ռումիներեն/

2095. ГЕНОЦИД над Јерменима... 1915...- Београд: Нови Сад, 1991.- 40 с.
и л.
/սերբերեն/

2096. ГЕНОЦИД над Јерменима: документи, сведочена ёИзбор, предговор и белешке Б. Симонъай.- Београд: Орфелин, 1995.- 78с.
/սերբերեն/

ՀՈՂԱՅՆԵՐ ՕՏԱՐԱԼԵԶՈՒ ԱՄՍԱԳՐԵՐԻՑ

նա արդեն իր հողարժեքների մեծ մասը հետևում է մի
որոշմանը, որ հողերն ծնունդ առնող հողերի 51
ազրույթները հայոց ցեղասպանության մասին որակապես

մաքրի է
թող կցան
մալ լի
րություն
համադար
Աստուծո
հատկապ
հերթական
կորսի է
Լշենք. որ
րող, բաց
րող է այն
մեծա:

51 դաս
տարարույթ
է. չէր կար
թուրքիայի
ների. եվ
տող դաս
բաղկացաւ
տկանշու

որ
նցո
մաի
արդալ
ակալա
ի հոն

Արյունը զգային

ցեղասպանության
բերգու-
ալի հե-
նայ ժո-
սն ուե-
սագրե-
երի ցե-
խաժա-
սրդկու-
է ու ող-
ի ցե-

դանություն վկայակոչում-
ները կրկին սեղ զսան Հանձ-
նաժողովի հերթական գե-
կույցում, ինչք նույնպես
եա՛ս Բաղամական գործիչնե-
րի, նաև որոշ երկրների խոր-
հրդարանների կողմից 1915
թ. հայերի ցեղասպանու-
թյան ճանաչմանը:

Անկախ Հայաստանի Հան-
րապետության ստեղծումը
նոր հեռանկարներ բացեց
1915 թ. հայերի ցեղասպա-
նության համալսարհային
ճանաչման համար:

ներ-
կան
րող
թյա
դեմ
հաջ
դաս
րը, ք
դով
դրա
հիմ
դով
բու
սով
րամ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ

2097. AHARONIAN A. G. In Memoriam 1915-1965. //The Armenian Guardian.- New York, 1965.- Vol. XIX.- N. 4.- pp. 23-27; ill.

2098. AKNOUNI E. Political Persecution: Armenian prisoners of the Caucasus //Arm. rev.- Boston, 1979.- vol. 32.- N. 4- 128.- pp. 345-385.

2099. THE ANGORA PRISONERS /and other Armenian questions in Turkey/.- //”The Anglo-Armenian Gazette Lnd., 1893. vol. I, N.I, pp. 4-6.

2100. ANTRANIK OF ARMENIA //Ararat.- New York, 1971.- vol. XII.- N. 3.- pp. 3-16.

2101. ANTRANIK, GENERAL. We are desperate! //Ararat.- New York.- 1971.- vol. XII.- N. 3.- pp. 15-16.

2102. APPEAL to president Roosevelt. “Armenia”, Boston, 1906.- vol. II.- N 6, pp. 8-10.

2103. ARMENIA`S hero, General Antranik //Ararat.- New York, 1971.- vol. XII.- N 3.- pp. 17-19

2104. THE ARMENIAN Deportation and Massacres //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N 5.-pp. 75-79, N. 7.- pp. 109-101; N 9.- pp. 142-143; N 10.- pp. 158-159.

2105. THE ARMENIAN GENOCIDE: Memory, Politics and Future.- //Armenian voice.- England, 1999.- N 37.-pp. 6-7.

2106. THE ARMENIAN GENOCIDE in official Turkish records /Collected essays by Vahakn Dadrian.- //Journal of Political and Military Sociology.- USA, 1994.- Vol. 22.- N. I Summer

2107. THE ARMENIAN QUESTION //Ararat.- London,1915.- Vol. I.- N 3- pp. 86-89.

2108. THE ARMENIAN QUESTION //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol.VIII.- N 19.- pp. 295-298.

2109. THE ARMENIAN QUESTION and the West up to World War I. //Armenian affairs.- New York, 1950.- vol. I.- N 2.- pp. 225-226.

2110. THE ARMENIAN QUESTION at the peace conference. //Armenia.- Boston, 1905.- vol. 11.- N. I.- pp. 24-26.

2111. THE ARMENIAN QUESTION in Egypt. //Ararat.- London,1913.- vol. I.- N I.- p. 12.

2112. THE ARMENIAN QUESTION in the House of Commons //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N 6.- pp. 91-95.- N 7.- pp. 108-109.

2113. THE ARMENIAN QUESTION in house of commons. //Ararat, London, 1913.- vol. I.- N I.- pp. 12-14

- 2114. THE ARMENIAN QUESTION** in Russia. //Ararat.- London, 1913.- vol. I.- N I.- pp.10-11
- 2115. THE ARMENIANS** and the young turks.- //Armenia.- Boston, 1907.- vol. III.- N 7.- pp. 24-28.
- 2116. ARMENIAN`S** true interests and sympathies in the great war. //The friend of Armenia.- New York, 1915.-N 61.- pp. 10-11.
- 2117. ARMIN WEGNER** in Armenia.- //Armenian Digest.- New York, 1970.- vol. I.- N I.- p. 8.
- 2118. AS IT HAS BEEN** so it will be again. /Prisoners: Prof. Thoumanian and Kayayan/.- //Ara.- Calcutta, 1893.- vol.II.- N 10/11.- p. 406.
- 2119. AVAKIAN FLORENCE.** "Mirrors": A new perspective on the Genocide //Ararat.- New York, 1996.- vol. XXXVII.- N 145.- pp. 61-62.
- 2120. BARBER NOEL.** Prelude to Genocide //Ararat.- New York, 1990.- Vol. XXXI.- N 2.- pp. 2-5.
- 2121. BARBI HENRY.** The road to crucifixion //Reborn Armenia.- 1989.- N 4.- pp. 16-19.; ill.
- 2122. BARTON CLARA.** Հատված "Armenia" պոեմից: 1895-96թթ. կոտորածների մասին. //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N 7.- pp. 100-101
- 2123. BOYAJIAN Z.** From the point of view of another Turkish Armenian //Ararat.- London, 1914.- vol. II.- N 17.- pp. 176-179.
- 2124. BRANDES GEORGE.** Europe and Armenia //Armenia.- Boston, 1906.- vol. II.- N 9.- pp. 5-11.
- 2125. BRENOM M.** The Tragedy of Aved Anderian //AGBU Newsletter.- New York, 1947.- Vol. I.- N I.- pp. 2, 4.
- 2126. BRYCE J.** The Armenian Massacres //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N 4.- pp. 51-53.- Portr.
- 2127. BRYCE V.** The future of Asiatic Turkey.- //Armenia.- Boston, 1907.- vol. III.- N 3.- pp. 3-20.
- 2128. BRYCE V.** He saw ravines full of skeletons of the slain /Extr. from "The Settlement of the Near East" //Aregak. Spectal issue.- London, April 1965.- pp. 25-27.
- 2129. BUXTON H.** A Brief Survey of the Armenian Question from 1915 to 1927 //Aregak.- Lnd.- 1965.- N 21.- December.- pp. 5-6.
- 2130. CERRELL J. R.** Remembering the Genocide: its Lessons and importance in today`s changing world. //Armenian observer, Hollywood, 1990.- N 21, pp. 8-9.

- 2131. CHAHEN.** Hamid and Hamidiés //Armenia, Boston, 1906.- vol. II.- N 7.- pp. 33-38.
- 2132. CHALK, JOHANSSOHN.** The History and Sociology of Genocide /Analyses and Case Studies //The Armenian Cause.- Montreal (Canada).- 1990.- vol. 7.- N 4.- pp. 4E-6E.
- 2133. CHARNY, ISRAEL W.** Denial Genocide //Armenian Assembly of America Journal.- Washington, 1985.- Vol. 12.- N 2.- pp. 1-3.
- 2134. CHATTERJI S. K.** Genocide of the Armenians //Aregak.- special Issue.- Lnd.- 1965.- April.- pp. 71-74.
- 2135. CHERKAZIAN P.** Chomaklou: A Memoir of the 1915 Massacres //Ararat.- New York, 1976.- Vol. XVII.- N I, pp. 12-21.
- 2136. CLEMENT E.** A renaissance of small nations. //Armenia.- Boston, 1905.- Vol. I.- pp. 3-7.
- 2137. CLEMENT E.** Why not? //Armenia.- Boston, 1905.- Vol II.- N 2.- pp. 3-6.
- 2138. COCHIN D.** Armenia //Ararat.- London.- 1914.- Vol. II.- N 18.- pp. 192-194.
- 2139. CONCERNING GENOCIDE.** //Armenian affairs.- New York, 1950.- Vol. I, N 2.- pp. 215-222.
- 2140. THE** Congressional record on the Armenian Massacres of 1915: Martyrs day Commemoration 1978. //The Armenian Church.- New York, 1978.- Vol. XXI.- N 2.- pp. 2-6; ill.
- 2141. CONTENSON L.** The movement for Armenian emancipation. //Ararat.- Boston, 1905.- Vol. I.- N 8.- pp. 6-15.
- 2142. DADRIAN V.** Germany and Armenian Genocide, Part II: Reply to Hilmar Kaiser.- //Journal of the Society for Armenian Studies.- USA, 1996, 1997, 1999.- Vol. 9.- pp. 141-148
- 2143. DADRIAN V. I.** A Review of the Main Feature of the Genocide. (Adapted from Yale Journal of International Law).- //Journal of Political and Military Sociology.- USA, 1994.- Vol. 22.- N I.- pp. 1-24.
- 2144. DADRIAN V.** A Theoretical Model of Genocide, particular Reference to the Armenian Case. //Arm. rev.- Boston, 1979.- Vol. 31.- N 2-122.- pp. 115-136.
- 2145. DJANIKIAN G.** The stories we tell //Ararat.- New York, 1995.- Vol. XXXVI.- N 144.- pp. 26-27.
- 2146. DYKE H. V.** Armenia Calls Thee (Written during the Armenian massacres of 1895-96. //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N 5.- p. 69.

2147. ECHOES from the Parliament and the Press. //The Anglo-Armenian Gazzette.- London, 1893.- Oct.- Vol. I.- N I.- pp. 1-2.

2148. 85 YEARS of remembering: April 24 marked around the World //AIM.- USA, 2000.- May.- pp. 20-22; ill.

2149. ENSTEIN L. The Armenian Massacres //The New Armenian.- New York, 1917.- Vol. IX.- N 10.- pp. 152-153.

2150. EINSTEIN L. The armenian massacres //The New Armenia.- New York, 1917.- Vol. IX. N II.- pp. 169-171.

2151. ENGLAND AND THE ARMENIANS. /Armenian Question/. //The Anglo-Armenian Gazette.- Lnd., 1893.- Oct., Vol. I.- N I.- pp. 1-3.

2152. ETIAN H. O. Antranig Chalabian's "General Andranik and the Armenian revolutionary Movement" //Armenian Observer, Hollywood, 1990, N 8.- p. 4.; ill.

2153. ETMEKJIAN L. The Armenian question in the 19th century. A study in historical distortion. //Ararat.- New York, 1967.- Vol. VIII, N 3.- pp. 14-19.

2154. FRESH Eastern massacres. //Armenia.- Boston, 1904.- Vol. I.- NI.- pp. 45-48.

2155. FUNDUKLIAN V. Antranig remembered //Ararat.- New York, 1981.- Vol. XXII.- N 2.- pp. 61-63.

2156. GENERAL ANTRANIK OZANIAN. //The New Armenia.- New York, 1927.- Vol. XIX.- N 4.- pp. 52-56.; ill.

2157. GHARIBJANIAN G. The popular hero //Kroonk.- Yerevan.- 1987.- N19.- pp. 16-19.

2158. GOLDKORN I. The slaughter of the Armenians. /Transl. from Yiddish by Robert A. Fowkes).- Armenian Digest. New York, 1970.- vol I. N 3 & 4, pp. 3-4.

2159. GOLTZ H. Stoop the Second Armenian Genocide of the 20th century //Armenian observer, Hollywood, 1990.- N 18.- p. 2.

2160. GRUENBAUM J. Jews, Armenians and Genocide //The Armenian observer.- Hollywood, 1990.- N 26.- pp. 6-7.

2161. GULBEKIAN Y. Turco-Armenian relations. //Ararat.- New York, 1968.- vol. IIX.- N I.- pp. 58-59.

2162. GUROIAN V. The Armenocide: where form Here? //Armenian Assembly of America Journal.- Washington, 1985.- Vol. 12.- N 2.- pp. I, 7-8.

2163. HAROLD. The armenian question in its present phase. //Armenia.- Boston, 1906.- vol. II.- N 5.- pp. 3-7.

2164. HARUTUNIAN J. Armenian Assembly Urges Senate Approval of Genocide Convention. //Armenian Assembly of America Journal.- Washington, 1985.- Vol. 12.- N 2.- pp. 4-6.

2165. HOROWITZ I. L. Genocide and the Reconstruction of Social Theory: Observations on the Exclusivity of Collective Death //Armenian Review.- Boston.- A special issue, 1984.- vol. 37.- N 1-145.- pp. 1-21.

2166. THE HORRORS of the Armenian Deportation /By an Eye-Witness //The New Armenia.- New York, 1916.- Vol. VIII.- N II.- pp. 165-169.

2167. HOVANNESIAN R. G. Reflections on the status of Modern Armenian History //Ararat.- New York, 1970.- Vol. XI.- N 2.- pp. 28-30.

2168. HOVANNESIAN R. G. Rewriting History: Revisionism and Beyond in the Study of Armenian-Turkish Relations //Ararat.- New York, 1985.- Vol. XXVI.- N I.- pp. 113-121.

2169. THE IMPRISONED Armenians of Kaghisman held at Kars/. //Ara.- Calcutta, 1892, Aug. Vol. I.- N I.- pp.15-16 (continue). (Transl. from the "Armenia" of Marseilles ed. by M. Portoukalian).

Continued: 1892, sept. Vol. I.- N 2.- pp. 32-34. Transl. by the Editor. 1893, April, p. 183.

2170. JANIYAN G. Bulgaria remembers Andranik //Kroonk.- Yerevan.- 1988.- N 3.- pp. 22-23; ill.

2171. KAISER H. Denying the Armenian Genocide: The German Connection //Journal of the Society for Armenian Studies.- USA, (1996; 1997; /1999/.- Vol. 9.- pp. 37-53.

2172. KAISER H. Germany and the Armenian Genocide, Part II: Reply to Vahakn N. Dadrian's response //Journal of the Society for Armenian Studies.- USA, 1996; 1997 /1999/.- Vol. 9.- pp. 135-140.

2173. KARANIAN M. Century of Genocide //AIM.- USA, 2001.- January/ February.- pp. 26-33; ill.

2174. KARANIAN M. Israel enters the Dialogue. //AIM.- USA, 2000.- May.- pp. 37-39.

2175. KHRLOPIAN G. "The armenian genocide in the 1915 Uruguayan press //Kroonk.- 1988.- N 8.- pp. 18-19.

2176. KHUNGIAN B. D. Massacres in Turkey. //Armenia.- Boston, 1906, vol. II.- N 4.- pp. 48-54.

2177. KIRAKOSSIAN A. "Britain and the Armenian question" //Kroonk.- Yerevan, 1987.- N 5.- pp. 15-17; 22.

2178. KIRAKOSSIAN J. Nikoghayos Adoniz on the armenian question //Kroonk.- Yerevan.- 1985.- N 3.- pp. 14-15, 18-19.

- 2179. KNIGHT P.** James Bryce and Turkey.- //Armenia.- Boston, 1907.- vol. III.- N 7.- pp. 8-11.
- 2180. LANG D. M.** Religion and nationalism a case study: The Caucasus //Ararat.- New York, 1969.- Vol. X.- N I.- pp. 14-21.
- 2181. MACARIUS CATHOLICOS.** The Minister of the Interior //Ara.- Calcutta, 1892.- Aug.- Vol. I.- N I.- pp.11-14.
- 2182. MACK J.** Lawrence and the Armenians. //Ararat.- New York, 1980.- Vol. XXI.- N 3.- pp. 3-6.
- 2183. THE MADNESS OF TURKEY** //Ararat.- London.- 1914.- Vol. I.- N II.- pp. 350-354.
- 2184. MAHDESIAN A.** Theodors Roosevelt and Armenia. //Armenian affairs.- New York, 1950.- Vol. I.- N 2.- pp. 190-192.
- 2185. MALCOLM J. A.** A cry for Armenia.- //Armenia.- Boston, 1907.- Vol. III.- N 8.- pp. 5-14
- 2186. MEAD A. L.** Armenias` hope, the next Hague Conference.- //Armenia.- Boston, 1906.- vol. III.- N 2.- pp. 3-6.
- 2187. MEAD E.** Public opinion and the Armenian cause //Armenia, Boston, 1906.- Vol. II.- N 6.- pp. 3-7.
- 2188. MELIK BEGLAR J. D.** /Editor "Ara" The Armenian problem.- //Ara.- Calcutta, 1892.- sept. Vol. I.- N 2.-pp. 26-29; 1892.- oct.- Vol. I.- N 3.- pp. 51-57; N 4.- pp. 77-81; N 5.- pp. 107-112.
- 2189. MELIK BEGLAR J. D.** /Editor "Ara" The Armenian problem. //Ara.- Calcutta, 1893.- jan.- Vol. II.- N I.- pp. 13-22; N 2.- pp. 49-55; N 3.- pp. 91-95; N 4.- pp. 145-152; N 5.- pp. 185-191; N 6.- pp. 223-230; N 7-8.- Aug.- pp. 293-300; N 9.- Sept.- pp. 329-337; N 10-11.- Oct.-Nov.- pp. 369-377; N 10-11.- Oct.-Nov.- pp. 369-377; N 12.- Dec.- pp. 457-465.
- 2190. MELIK BEGLAR J. D.** /Editor "Ara" The Armenian problem. //Ara.- Calcutta, 1894.- Jan.- Vol. III.- N I.- pp. 3-12; N 2.- pp. 41-47; N 3.- pp. 81-90; N 4.- pp. 121-130; N 5.- pp. 161-170; N 6-7.- pp. 205-216.
- 2191. MELIK BEGLAR J. D.** /Editor //Ara.- The Armenian Question and the armenian Association of Calcutta. "Ara", Calcutta, 1895.- Feb.- vol. IV.- N 2.- pp. 41-56.
- 2192. MELIK BEGLAR J. D.** /Editor "Ara" Parliament Intelligence regarding Matters in Armenia. //Ara.- Calcutta, 1893.- May.- Vol. II.- N 5.- p. 205.
- 2193. THE MIGHTY ANTRANIK:** Armenia`s beloved hero. //Hoosharar.- New York, 1964.- Sept.- p. 18; ill.

2194. MIRZABEKIAN G. VARDANIAN V. A persian historian on the genocide of the Armenians //Kroonk.- Yerevan, 1987.- N 7.- pp. 25-27.

2195. MOURADIAN C. Vanished //Ararat.- New York, 2002.- Vol. XLIII.- N 4.- pp. 22-26.

2196. NAHABEDIAN H. Easter and Armenian Martyrs day //The Armenian Church.- New York, 1974.- Vol. XVII.- N 5.- p. 13.

2197. NATIONAL HOLOCAUST DAY //Armenian voice.- London, 2002.- N 45.- pp. 10-11.

2198. NERSESSIAN V. A persecuted people-the Armenian nation struggles to survive. //World magazine.- London.- 1990.- N 35.- march.- pp. 68-76.

2199. NIGOSIAN S. Armenian memorial Day-April 24. //The Armenian Church, New York, 1978.- Vol. XXI.- N I.- pp. 7-11; ill.

2200. NOREHAD B. The year of shame //Ararat.- New York, 1966.- Vol. VII.- N 4.- p. 2-5.

2201. NOTES from our Contemporaries. [Extracts from Anglo-Armenian journals/. //Ara.- Calcutta, 1894.- June & July.- Vol. III.- N 6, 7; pp. 217-223.

2202. PARSEGHIAN V. The 60th Anniversary and world issues //The Armenian Church.- New York, 1975.- Vol. XVIII.- N 5.- p. 2.

2203. PEROOMIAN R. Literary Manifestations of Resistance to the Armenian Genocide: //Journal of the society. for Armenian studies.- USA, 1998; 1999; /2000/.- Vol. 10.- pp. 99-110.

2204. POGHOSSIAN S. German sources testify //Kroonk.- Yerevan, 1988.- N 5.- pp. 16-19.

2205. PRESIDENT ROOSEVELT on international relations. (Extracts from his message to Congress). //Armenia.- Boston, 1904.- vol. I.- N 3.- pp. 32-37.

2206. REID J. The Armenian Massacres in Ottoman and Turkish Historiography //Armenian Review.- A special issue.- Boston, 1984.- Vol. 37.- N I-145.- pp. 22-40.

2207. REYNOLDS J. Appeal to President Roosevelt. //Armenia.- Boston, 1906.- vol. II.- N 5.- pp. 37-38.

2208. ROBICHAUD C. Forbidden Territory //AIM.- USA, 2000.- May.- pp. 30-33.

2209. ROBINSON E. The Truth about Armenia //The New Armenia.- New York, 1917.- Vol. VIII.- N I.- pp. 215-220; ill.

2210. SAFRASTIAN A. S. Dashnaksuthiun-Its Past and Present //Ararat.- London, 1914.- Vol. I.- N 18.- pp. 196-205.

- 2211. SAFRASTIAN A. S.** The Situation in Armenia; Massacres and a war of Self-Preservation //Ararat.- London, 1915.- Vol. II.- N 24.- pp. 469-475.- Vol. III.- N 25.- pp. 10-15.- N 26.- pp. 51-56.- N 27.- pp. 100-105.
- 2212. SANJIAN A. K.** Armenia: The Bitter Memories of Genocide //The Armenian Church.- New York, 1975.- Vol. XVIII.- N 6.- pp. 10-11.
- 2213. SARKISSIAN A. O.** Genocide in Turkey. //”History of the First World War”, London, 1970.- Vol. 3.- N 16.-pp. 1321-1327; ill.
- 2214. SAROYAN W.** Antranik and the spirit of Armenia //Ararat.- New York, 1984.- Vol. XXV.- N 2.- pp. 5*
- 2215. SARYAN L. A.** A note on Lawrence of Arabia and the Armenians //Arm. rev.- Boston, 1980.- Vol. 33.- N 4-129.- pp. 65-74.- portr.
- 2216. SCATCHERD F. R.** The Armenian Question //Ararat.- London.- 1914.- Vol. I.- N 10.- pp. 316-320.
- 2217. S. H. S.** The Story of Moorad //The New Armenia.- New York.- 1916.- Vol. VIII.- N 7.- pp. 103-104.- Portr.
- 2218. SMIRNOV F.** The gallant knight (abridged) //Kroonk.- Yerevan, 1987.- N 10.- pp. 26-27.- 1photo.
- 2219. SOME THOUGHTS ON LAST YEAR.** I /by/ An Armenian. //The anglo-Armenian Gazette.- London, 1893.- Feb.- Vol. I.- N 5.- pp. 40-42.
- 2220. THE** story of the refugees at port Said.- “The Friend of Armenia” New York, 1915, N 62.- pp. 11-16.
- 2221. SVAJIAN S. G.** The young Turks and the Armenian massacre of 1915 //The Armenian Guardian.- New York, 1965.- Vol. XIX.- N 4.- pp. 5-11; ill.
- 2222. TALAAT`S ORDER** //Aregak. Armenian Monthly. - London, 1965.- April.- pp. 64-65.
- 2223. PROFESSOR TCHERAZ** has arrived in Chicago. //The Anglo-Armenian Gazette.- London, 1893.- Oct.- Vol. I.- N I.- p. 1.
- 2224. TCHOBANIAN A.** Armenia and the war of liberation; To Monsieur Denys Cochin of the French Academy //Ararat.- London, 1914.- Vol. II.- N 18.- pp. 194-196.
- 2225. TCHOBANIAN A.** The Armenian question and Europe //Armenia.- Boston, 1904.- Vol. I.- N I.- pp. 19-35.
- 2226. THOMPSON W.** Remarks for Armenian Church of America Martyrs` day, 1976 61st Anniversary: A Commemorative speech //The Armenian Church.- New York, 1976.- vol. XIX.- N 3.- pp. 5-6

- 2227. TOTOVENTS V.** General Andranik and his Battles /Exc. from Memoirs //Reborn Armenia.- Yerevan, 1989.- N 6.- pp. 23-25; 28-29; ill.; N. 8-12.- pp. 30-39; 56-64; ill.
- 2228. TOUMAYAN BESSAK ARCHBISHOP.** Commemoration of the fiftieth Anniversary of Armenian Massacres //Aregak.- London, 1965.- N 14.- pp. 10-11.
- 2229. TWO HEROIC WOMEN OF MOOSH** //The Armenian Church.- New York, 1972.- Feb.- Vol. XIV.- N 9.- pp. 8-9; ill.
- 2230. UPTON W. E.** Can Armenia be kept alive as a Nation?.- //Armenia.- Boston, 1907.- Vol. III.- N 5.- pp. 12-17.
- 2231. USSHER C. D.** The Armenian Atrocities and the Jihad //The New Armenia.- New York, 1917.- Vol. IX.- N 3.- pp. 40-41.
- 2232. WALKER CH. J.** The Armenian holocaust in its modern historical context //Ararat.- New York, 1983.- Vol. XXIV.- N 2.- pp. 43-45.
- 2233. WARD A. J.** World War I and the Tragedy of Armenian Self-Determination. //Arm. rev.- Boston, 1979.- Vol. 31.- N 4-124.- pp. 339-361.
- 2234. WATSON W.** How Long? //Aregak.- London, Special issues, 1965.- April.- p. 75.
- 2235. WEGNER A.** Eyewitness to genocide: //Introd.and transl. by D. Cassidy //Ararat.- New York, 1996.- Vol. XXXVII.- N 1.- pp. 28-30.; 1 photogr.
- 2236. ARMIN WEGNER** in Armenia. Armenian Digest.- New York, 1970.- Vol. I.- N I.- p. 8.
- 2237. WHO ARE THE TRATORS?** //Ara.- Calcutta, 1893.- March.- Vol. II.- N 3.- pp. 115-117.
- 2238. WILLIAMS O. M.** Between massacres in Van. //The National Geographic Magazine.- USA, 1919.- Vol. XXXVI.- N 2.- pp. 181-184.; ill.
- 2239. SOLUTION** of the Armenian Question and Problems in Asia Minor //Ararat.- London, 1914.- Vol .I.- N 8.- pp. 242-246.
- 2240. YEGEN VALI-UD-DIN.** Our Armenian brethren, martyrs to liberty.- //Armenia.- New York, 1910.- Vol. IV.- N 3.- pp. 5-6.
- 2241. YEGHISSIAN S.** What April 24 Means to me //The Armenian Guardran.- New York, 1965.- Vol. XIX.- N 4.- pp. 12-13; ill.
- 2242. ZEYTOONIAN M.** A Life-Long March for an Eternal Flame //The Armenian Church.- New York, 1975.- Vol. XVIII.- N 6.- pp. 11-12.

ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ

- 2243. ARMENISCHE** Korrespondenz. //”Pogrom” Zeitschrift, für bedrohte Völker, Gottingen, 1980.- Nr. 72/73, S.- 49-51; ill.
- 2244. ASPEKTE** des Genezids //Armenisch- Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 1999.- Neft 3, N 105.- S. 28.
- 2245. BENZ W. von.** Der Völkermord an den Armeniern.- //ADK.- Armenisch-Deutsche Korrespondenz, Zurich, 2004.- Heft I & 2, N 123/124.- S. 11-14.
- 2246. DEUTSCHLAND UND ARMENIEN.** //Pogrom, Zeitschrift für bedrohte Völker Gottingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 48.
- 2247. DULFFER JOST.** Deutschland und der Genozid an den Armeniern im Ersten Weltkrieg //Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich.- 2002.- Heft 2.- N 116.- S. 11-12.
- 2248. ESSAYAN A. M.** “Zusammen werden wir es schaffen” //Armenisch-deutsche korrespondenz.- Zürich, 2002.- Heft I.- N 115.- S. 42.
- 2249. DIE GRÜNEN ZUM GENOZID** //Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2002.- Heft I.- N 115.- S. 15.
- 2250. GUST WOLFGANG.** Unter Mühen höflich geschwiegen über die Kopenhagener Genozid-Konferenz.- //Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2002.- Heft 2.- N 116.- S. 50-51.
- 2251. HARTUNIAN H.** Vom Lausanner Friedensvertrag bis heute. //”Pogrom”, Zeitschrift für bedrohte Völker.- Gottingen, 1980.- Nr. 72/73, S. 33-38; ill.
- 2252. HOFMAN T.** Armenier geraten zwischen die Fronten.- Die Schwierigkeiten, einen Völkermord zu beklagen. //”Pogrom”. Zeitschrift für bedrohte Völker.- Gottingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 21-22.
- 2253. HOFMANN T., KOUTCHARIAN G.** Das deutsche Armenienbild an zwei Beispielen. //”Pogrom”, Zeitschrift für bedrohte Völker.- Gottingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 52-53.
- 2254. HOFMANN T.** Ist die armenische Rechearmee eine türkische? //”Pogrom”, Zeitschrift für bedrohte Völker, Gottingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 41.
- 2255. HOFMANN T.** Was von einer Kulturation zurückblieb. //”Pogrom” Zeitschrift für bedrohte Völker, Gottingen, 1980.- Nr. 72/73, S. 42-47, ill.
- 2256. KANTIAN R.** Die Bundestagsparteien zum Genozid //ADK- Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2001.- Heft 4.- S. 18-19.
- 2257. KANTIAN R.** Noch einmal: 1915 war ein Genozid. //ADK-Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zurich, 2002.- Heft 4.- N 118.- S. 22.

- 2258. KOUTCHARIAN G.** Der Völkermord an den Armeniern und seine Auswirkungen. //„Pogrom“, Zeitschrift für bedrohte Völker.- Göttingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 9-20; ill.
- 2259. LEPSIUS J.** Die armenischen Reformen //Mesrop.- Berlin, 1914, I. Jahrgang, Juli-August.- SS. 12-26.
- 2260. LIEBKNECHT K.** Der Anfragenfeldzug. Kleine Anfrage im Deutschen Reichstag. //„Pogrom“, Zeitschrift für bedrohte Völker, Göttingen, 1980.- Nr. 72/73, S.- 48.
- 2261. LUCHTERHANDT O.** Was geht der türkisch-armenische Konflikt die Deutschen an? //ADK-Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2001.- Heft 4.- S. 13-17.
- 2262. MEYER K.** Vor 75 Jahren. „Mitteilungen über Armenien“, Basel, 1971.- N 212.- S. 7-8, Fortsetzung in 1971.- N 213.- S. 2-3.
- 2263. NOLY J.** Mutige Stellungnahme von Charles Aznavour.- Die Türken bringen Charles Aznavour um, wenn... //„Pogrom“, Zeitschrift für bedrohte Völker, Göttingen, 1980.- Nr. 72/73.- S. 39.
- 2264. PALAKJAN G.** Das armenische Golgatha. //„Pogrom“, Zeitschrift für bedrohte Völker Göttingen, 1980.- Nr. 72/73, S. 23-32.
- 2265. PIRADOVA D.** Die armenische Tragödie von 1915 in deutschen Romanen //Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 1999.- Heft 3.- N 105.- S. 36-37.
- 2266. TOTOWENZ W.** Der Feldherr Andranik und seine Schlachten //Wiedergeborenes Armenien.- 1989.- N 6.- SS. 23-25; 28-29; ill.; N 7.- SS. 24-29; N 8-12.- pp. 30-39; 56-65; ill.
- 2267. ULUBABJAN B.** Armenische Frage //Wiedergeborenes Armenien.- Jerewan.- 1989.- N. 8-12.- pp. 48-53.
- 2268. WEGNER A.** Offener Brief an den Präsidenten der Vereinigten Staaten von Amerika, Herrn Woodrow Wilson. //„Pogrom“, Zeitschrift für bedrohte Völker, Göttingen, 1980, Nr. 72/73, SS. 58-61, ill.
- 2269. WENN** Schüler den Genozid leugnen sollen //ADK- Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2002.- Heft 4.- N 118.- S. 23.
- 2270. ZENTRALE** Gedenkfeier für die Opfer des Genozids an den Armeniern.- Paulskirche zu Frankfurt am Main, am 24.- //ADK.- Armenisch-Deutsche Korrespondenz.- Zürich, 2004.- Heft I & 2, N 123/124.- S. 7-8.

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

- 2271. ADJAMIAN P.** Les victimes donnent de la voix //France Arménie.- Lyon, 2004.- N 248.- p. 12-13.
2004թ.-ի հոկտեմբերի 23-ին Լիոնում տեղի ունեցած միջազգային ֆորումի մասին:
- 2272. AMTABLIAN M.** Cause Arménienne: 24 avril en France.- //France arménie.- Lyon, 2002.- N 222.- p. 18-23, ill.
- 2273. AMTABLIAN M.** La vérité sur 1915, un combat universel //France arménie.- Lyon, 2002.- N 221.- p. 8.
- 2274. ARMENIE:** La tragédie sans fin. //CEAI documents.- Suisse.- 1984.- N 1.
- 2275. ATAMIAN G.** Deir Ez Zor, L'ultime marche //Azad magazine.- Grenoble, 2001.- N 94.- pp. 10-11., carte.
- 2276. AUBOZIAN Z.** Faut-il comparer les génocides? //France Arménie.- Lyon, 2003.- N.228.- p.47.
- 2277. AUBOZIAN Z.** Le silence en débat //France Arménie.- Lyon, 2002.- N 227.- p. 23, portr.
- 2278. AURON YAIR.** “Les Juifs ont le devoir d’aider les victimes des autres génocides”.- /Interview par V. Ter Minassian.- //France Arménie.- Lyon, 2004.- N 241.- p. 22-24
Photo de Yair Auron
- 2279. AVRIL 1915...** Avril 1979.- Genocide: paragraphe 30 //Notre voix.- Paris, 1979.- N. 201.- pp.3-6.
- 2280. BABADJIAN M. H.** 1894-1896. La question arménienne, Les massacres. La conspiration du silence //Armenia.- Marseille.- 1984.- N 86.- pp. 22-25.
- 2281. BALIAN S.** Les définitions du génocide. //Յառաջ-Փարիզ, 1993.- հ. 18.047.- 24-25 ապր. էջ 2-3
- 2282. BALIAN S.** Le génocide et ses traductions. //Յառաջ-Փարիզ, 1995.- N 18.578.- ապր. 25.- էջ 3
- 2283. BARBY H.** Le calvaire. /Temoignage d'un etranger.- //L'Arménie ressuscitée.- Erévan, 1989.- N 4.- pp. 16-19.; ill.
- 2284. BLOY LEON.** Trente ans d'assassinats.- //Ani-Paris, 1986.- N 1.- p. 22-25
- 2285. BRICOUT J.** Les retations Germano-Turques et leur incidence sur le Genocide de 1915 //Notre Voix.- Paris, 1984.- N 230.- pp. 25-27, 1984.- N 231.- pp. 17-19, 1984.- N 232.- pp. 17-19, 1984.- N 233.- p. 21.

2286. BRUNETEAU B. Entretien avec B. Bruneteau: “Le siècle des génocides” /Propos recueillis par A.J. Hadjian //Azad magazine.- Grenoble, 2004.- N 108.- pp. 18-20, portr.

2287. La CAUSE ARMENIENNE. Bulletin d’information.- Montreal, 1990.- Vol. 7.- N 3(20); ill.

Համարը ամբողջությամբ հայերի կոտորածների մասին է:

2288. CAUSE ARMENIENNE: 24 avril 2004: 20000 Arméniens battent le pavé //France-Arménie.- Lyon, 2004.-N 243.- pp. 24-25, ill.

2289. La CAUSE ARMENIENNE à l’assemblée Nationale. //Haïastan.- Paris, 1987.- N 481.- pp. 4-5.; ill.

2290. CELAL T. Arméniens et Turcs: un point de vue d’un communiste turc //Armenia.- Marseille, 1981.- N 58.- p. 17.

2291. COMITE du 24 avril: Regroupement des organisations arméniennes de France. //Յառաջ.-Փարիզ, 1998.- N 19.507.- 11 նոյեմբ.- էջ 4.

2292. COULON H. Ceux qu’il ne faut pas oublier. //La voix de L’Armenie.- Paris, 1918.- N 7.- pp. 209-214.

2293. COULON H. L’héroïsme des arméniens. //La voix de l’Arménie.- Paris, 1918.- N 9.- pp. 290-295.

2294. DJERGAÏAN CH. L’organisation des massacres. //Haïastan.- Paris, 1970.- N 304 (numéro spécial).- p. 9-11; ill.

2295. DOCUMENTS retrospectifs sur les massacres d’Arménie: Le martyr des Chaldeens et des Nestoriens //La Voix de l’Arménie.- p. 1918, N 6.- pp. 215-221.

2296. Le DRAME du génocide à travers un procès. //Armenia.- Marseille.- 1981.- N 57.- pp. 1-9; ill.

2297. “La FRANCE reconnaît publiquement le génocide arménien de 1915”. //Աշխարհ.- Փարիզ, 2001.- 27 հուլիս.- թ. 1932.- էջ 1, 6-7:

2298. GAIDZ Les massacres de 1905. //Ha’iastan, Paris, 1988.- N 498.- p. 19.

2299. GAIDZ. “Opération Némésis” //Haïastan.- Paris, 1988.- N 489.- pp. 14; portr.

2300. GASPARD A. Le Parlement helvète reconnaît le génocide de 1915 //France Arménie.- Lyon, 2004.- N 239.- p. 35; ill.

2301. GASPARD A. Reconnaissance du génocide dans le canton de Genève, le génocide entre au Lycée //France-Arménie.- Lyon, 2001.- N 217.- p. 13.

- 2302. GASPARD A.** Traité de Lausanne du 24 juillet 1923 //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 234.- p. 23.
- 2303. Le GENOCIDE DE 1915.** // “Vivant univers”, Belgique, 1986.- N 362, p. 8-10.
- 2304. GHARIBDJANIAN G.** Le héros du peuple. //Krounk.- Erévan, 1987.- N 10.- pp.16-19; portr. (Antranik)
- 2305. “L’HUMANITE”** écrivait en 1915... //Haïastan.- 1987.- Paris.- N 472.- pp. 8-9.; ill.
- 2306. II Y A SOIXANTE** ans les obsèques d’Andranik à Paris. //Ani-cahiers arméniens.- France, 1988.- N 4.- pp. 68-74.; portr.
- 2307. KESHISHIAN V.** Antranik //Azad Magazine.- Crenoble, 1987.- N 38.- p. 4.; ill.
- 2308. KHERLOPIAN G.** “Le genocide armenien de 1915 dans la presse Uruguayenne” //Krounk.- Erevan, 1988.- N 8.- pp. 19-20.
- 2309. LEYLEKIAN L.** Un dictionnaire pour la bonne cause //France-Armenie.- Lyon, 2002.- p. 16.
- 2310. LEYLEKIAN L.** La reconnaissance du génocide des arméniens avance au Pays de Galles //France-Arménie.- Lyon, 2002.- N 227.- p. 25.
- 2311. MAILIAN LIDA.** 1885: Van, Le mouvement Arménakan //Ani.- Paris, 1986.- N I.- p. 75-77.
- 2312. MARDIROSSIAN E.** Le cinquantenaire du général Antranik. Un être d’exception. //Haïastan.- Paris, 1977.- N 384.- pp. 27-28; portr.
- 2313. MELKONIAN F., KIRAKOSSIAN J.** Les Temoignages éloquents de la presse Américaine //Arménia.- Marseille.- 1983, N 72.- pp. 6-7; ill.
- 2314. UN MONUMENT DE FOI** //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 232.- p. 7.
- 2315. MOURADIAN A. M.** Le génocide arménien à nouveau //France- Arménie.- Paris, 2002.- N 220.- p. 7.
- 2316. NIEPAGE M.** Quelques mots aux représentants officiels du peuple allemand. Impressions d’un Allemand, maître d’école en Turquie.- //La Revue France-Etrangère.- Paris, 1917.- N 12.- pp. 1-11.
- 2317. ORON Y.** Citoyenneté d’honneur à un négateur de l’holocauste arménien? /Trad. de l’hébreu par P. Fenoux. //Յանաք.- Փարիզ, 1998.- Հ. 19.293.- Հոկտ. 20.- էջ 1-4.
- 2318. OULUBABIAN B.** La Question arménienne //L’Arménie ressuscitée.- Erévan, 1989.- N 12.- pp. 48-53

2319. PARIS-24 AVRIL 2003 KOMITAS: Le monument symbole du génocide des arméniens.- //Azad magazine.- Grenoble, 2003.- N 102.- p. 14; ill.

2320. POLYEUTE L'évolution de la question arménienne. //La voix de l'Arménie.- Paris, 1918.- N 3.- pp. 79-83, et N 4.- pp. 115-119.

2321. POURQUOI nous serons à Bruxelles. /Propos recueillis par L. Lastricati et V. Mardikian //France Arménie.- Lyon, 2004.- N 249.- pp. 8-9, ill.

2322. PROPOSITION de loi adoptée par l'Assemblée Nationale en première lecture relative à la Reconnaissance du génocide arménien de 1915. //Յանաջ.- Փարիզ, 1998.- Յ. 19.413.- հուլիս 5.- էջ 1-6.

2323. RECONNAISSANCE du génocide arménien en 1915. //Յանաջ.- Փարիզ, 1998.- հուլիս 5.- ք.19.413.- էջ 1-4.

2324. RECONNAISSANCE du Genocide au parlement Europeen //Notre Voix.- Paris, 1985.- Nov-Dec.- N 238.- pp. 4-5.

2325. ROCHEBLOINE F. Un ami distingué, François Rochebloine sacré officiellement champion de la cause arménienne /Propos recueillis par Varoujan Sarkissian //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 228.- p. 18-19, portr.

2326. SARIAN G. Grandiose et palpitant debat au sénat qui reconnaît à son tour le génocide arménien.- //Աշխարհ.- Փարիզ, 2000.- 18 նոյեմբ.- ք.1927.- էջ 6-7:

2327. SARKISIAN V. “Nous, Turks desirant une réelle reconciliation” /Trad. Markar Barkian.- //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 233.- p. 12-13.

2328. SAVAYAN A. Le génocide et le Mal ou l'identité à l'épreuve du Reel. //Յանաջ.- Փարիզ, 2005.- 3 ասր.- ք.21.171.- էջ 1, 3:

2329. SMIRNOV F. Le digne descendant des peux arméniens. /Texte abrégé/. //Krounk.- Erévan, 1987.- N 10.- p. 26-27.

2330. STEPHANESEE G. Le massacre des arméniens. //La Nouvelle Revue des Deux Mondes.- Paris, 1975, juin, pp. 576-582.

2331. TER-MINASSIAN A. Unicité de la Shoan et concurrence des victimes. //Յանաջ.- Փարիզ, 1998.- Յ. ք. 19.369.- մայիս 3.- էջ 3-4.

2332. TERNON Y. Lettre ouverte à la rédaction de courrière international //Յանաջ.- Փարիզ, 1998.- Յ. ք. 19.288.- 13 հուլիս.- էջ 1 [թերթ]

2333. TERNON Y. Pas une ride. //Յանաջ.- Փարիզ, 2005.- ասր. 23-24.- ք.21.186.- էջ 1:

2334. TERNON Y. Si la Turquie reconnaissait le génocide arménien //Յանաջ.- Փարիզ, 1998.- 17 հունիս.- ք. 19.399.- էջ 1 [թերթ].

2335. TOTOVENTZ V. Le général Andranik et ses Batailles /Extr. des “Memoires” //L’Arménie ressuscitée.- Erévan, 1989.- N 6.- pp. 23-25; 28-29; ill.; N 7.- pp. 24-29; N 8-12.- pp. 30-39; 56-65.

Նույնը իսպաներեն //Armenia Renacida, 1989.- N 6.- pp. 23-25; 28-29; N 7.- pp. 24-29; N 8-12.- pp. 30-39; 56-65.

2336. NIGOL TOUMAN: Grand Stratège Nigol Touman a été à l’origine de la campagne de Khanassor //Hajastan.- Paris.- 1990.- N 533.- pp. 46-47; ill.

2337. VAROUJAN J. J. La passion de Komitas //France Arménie.- Paris, 2003.- N 232.- p. II; ill.

2338. VERNEUIL H. “Ce film, je le dois à notre peuple.” /Propos recueillis par Philippe Mesropian. //Ha’iastan.- Paris, 1988.- N 497.- p. 26. portr.

2339. VERNEUIL H. Pour la cause arménienne //Ha’iastan.- Paris, 1987.- N 478.- p. 5.

2340. 24 AVRIL 1915: Premier Génocide du XXeme Siècle //Arménie.- Marseille, 1979.- Avril.- N 44.- pp. 2-9; 23-25.

2341. V. S. KOMITAS en capitale //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 232.- pp. 8-9; ill.

2342. YERAMIAN A. Fièvre électorale autour du khatchkar de Bruxelles. //France Arménie.- Lyon, 2003.- N 233.- p. 10.; ill.

2343. ZORTIAN N. La mémoire sélective d’Israël //France Arménie.- Paris, 2002.- N 220.- p. 5.

ԱՅԼ ԼԵՁՈՒՆԵՐ

2344. PETROVSKI Y. Advertencia que el mundo no atendio //Krunck.- Erevan, 1984.- N 4.- pp. 3-7
/իսպաներեն/

2345. POZIAN V. C. Genocidio Armenio. //Generacion 3.- Buenos Aires, ano 4.- N 9.- p. 16-19
/իսպաներեն/

2346. SMIRNOV F. El hidalgo. //Krunck.- Erevan, 1987.- N 10.- pp. 26-27; portr.
/իսպաներեն/

2347. FAERMAN M. A historia de un genocidio //Shalom.- Sao Paulo, 1979.- N 167.- pp. 12-16; ill. Անդրանիկի մասին:
/պորտուգալերեն/

2348. DESVELIREA bustului generalului Andranic //Ararat.- Bucaresti, 1936.- N 133.- p. 4
/ռումիներեն/

Ա

- Ա.Ա. - 792, 880
 Ա-Դժ - 55, 174, 566
 Ա.Ե. - 840
 Ա.Թ. - 465
 Ա.Յ. - 283
 Ա.Ս.Թ. - 784
 Աբա-Մելիք - 416
 Աբացիել - (1132)
 Աբելեան Է. - 1032
 Աբելեան Հրաչ - 950
 Աբելեան Ա. - 457, 560
 Աբրահամ հայր - 551
 Աբրահամեան Ա. - 381, 541, 1095
 Աբրո - (45, 552)
 Ագչելեան Սողոմոն Պատ - (226)
 Ադալյան Ն. - 999, 1062
 Ադամեան Վարս. - 559
 Ադամյան Գ. - 1090
 Ադամյան Գեորգ տես՝ Գեորգ Չախուշ
 Ադդարեան Գառնիկ - 743, 842
 Ադոնց Ն. - 1046
 Ազապարեան Արմ. - (509)
 Ազախ - 105
 Ազատեան Դարեհ - 910
 Ազատեան Թորոս - 835
 Ազատեան Հ.Ա. - 229
 Ազատեան Ռուբեն խան - 459
 Ազատ խան տես՝ խան-Ազատ
 Ազարեան Կ. տղթ. - (621), 1068
 Ազգալոյան Լ. - (1143)
 Ազգունի Ն. - 161
 Ազիզբեկյան Ռ. - 1124
 Ազիզ փաշա - 136
 Ազիզ-Մելիքյան Մ. տես՝ Միքո
 Ազիզեան Մ. - 878, 963
 Ազիրեան Գր. - 992
 Ազիրեան Մ. - (992)
 Ազվիվ - 1099
 Աթաբեկեան Լ. - 53
 Աթաբեկեան Ն. - 1063
 Աթաուլ Թիւրքքայս - 1166
 Աթայան Սարգիս տես՝ Թափառական Ա.
 Աթանասեան Ա. - 441, 459
 Աթանասեան Վարդերես - (226)
 Աթաջանյան Վ. - 1107
 Աթարբեգեան - (771)
 Աթարբեկեան - (420)
 Աթարբեկեան Վ. - 1063
 Աթարբեկով Գեորգ - 548, 1548
 Աթեշեան Հ. - 951
 Աթմաճեան Մառի - 743
 Աթորս - (279)
 Ալազան Վ. - 1064
 Ալայ Բեյ - Աթարբեկեան - (552)
 Ալաջաջյան Ստեփան - 754, 775, 838, 1047, 1065
 Ալեմյան Ս. - 1157
 Ալեքսան Կեմիկցի - (552)
 Ալեքսանդր Բ. - 124
 Ալեքսանդրյան Ա. - 1015
 Ալեքսանյան Ար. - (1143)
 Ալեքսանյան Հր. - 1063
 Ալէ (մատնիչ) - 761
 Ալեմպի - 236
 Ալես - (567)
 Ալթունեան Վահրամ - (226)
 Ալթունյան Շ. - 1101
 Ալի Ամիրպետ - 1176
 Ալի Հախվերտի - (578)
 Ալի փաշա - (123)
 Ալիխանեան Ա. - 634, 755
 Ալիս - (1149)
 Ալլես-Արմենակ - (762)
 Ալլըգեան Եագուպ - (630)
 Ալոյեան Գ. - (398)
 Ալպաշեան Սողոմոն - (630)
 Ալպոյաճեան Արշակ Ա. - 201, 333, 344, 442, 554, 677
 Ականատես տես Ռոստոմ
 Ակինեան Հ. - (524), 984
 Ակնեանց - 459
 Ակունի Է. - 20, 28, 107, 133, 226, 485, 524, 531, 543, 551, 708, 1071, 1173
 Ակունի Ս. - 235
 Ահարոնեան Ավ. - 133, 273, 328, 331, 350, (376), 388, 418, 477, 482, 485, 511, 512, 524, 529, 531, (541), 543, 584, 569, 619, 643, 771, 797, 860, 1008, 1100, 1142, 1173
 Ահարոնեան Գ. - 706, 743, 756, (806)
 Ահարոնեան Կ.Յ. - 734
 Ահարոնեան Հովհ. - 799
 Ահարոնեան Վ. - 614, 700
 Աղա տես՝ Կայծակ Առաքել
 Աղաբաբյան Ս. - 988
 Աղաբեկ - (705)
 Աղաբեկեան Մ. - 124, 721
 Աղաճանեան Հրանտ - (226), (1071)
 Աղամեան Է. - 973
 Աղամիրզեանց Ս. - (1056)
 Աղայան Ծ. - 785, 900, 959, 964
 Աղանեանց Գ. - 151
 Աղապապեան Լեւոն - (226)
 Աղասարեան Բ. - 72
 Աղասր - 992
 Աղասր Յակոբ - (226)
 Աղասի - 617, 799
 Աղբալեան Ն. - (524), 541, 543, 590, 797, 1125
 Աղբերկայ Ս. - (1127)
 Աղբիւր-Սերոբ - (69, 88), 183, 250, (317, 400), 485, 541, 581, 610, 694, 761, 766), 1088, 1090, 1135
 Աղճեան տիկին - (534)
 Աղպաշեան Յովհ. - 493
 Աճառեան Հ. - 147, 162
 Աճեմեան Լ. - 308, 501
 Աճեմեան Խ.Ա. քին. - 777
 Աճեմեան Հ. - 167, 173, 359, (619), 653, 757, 776
 Աճեմեան Վ. - (959)
 Աճեմեան Գ. - (122, 501), 1037
 Աճեմեան Սկրտիչ - (687)
 Ամատեան Սարգիս - 663
 Ամատունի Կարապետ եպիսկ. - 682
 Ամատունի Յովհ. - (524)
 Ամատունի Վ. - (379)
 Ամիլախլարի իշխան - (401)
 Ամիրեան Գր. - 541
 Ամիրեան Մարգար տես՝ Մարգար վարժապետ
 Ամիրխանեան Ա. - 258
 Ամիրխանեանց Ա. - 131
 Ամիրյան Թ. - 1053
 Ամիրյան Ս. - 1028

Ամո - (550)
 Ամուրեան Ա. - 533, 792, 807, 810, 856, 887, 896, 907, 916, 927
 Ամֆիտատրով Ա. - 44
 Այնաճեան Մասիս - 622
 Այնթապեան Արմեն - 888
 Այվազեան Ա. - 1103
 Այվազեան Խորեն - 743
 Այվազեան Յար. տես՝ Տուրքախ
 Այվազյան Բարունակ - (459)
 Այվազյան Ս. - 992
 Անանուն Դ. - 271, (619)
 Անանուն Ե. - 919
 Անդրանիկ - 45, 211, (216, 229), 236, 243, 253, 259, (262, 264), 292, 296, 318, (352, 357, 361, 363, 369, 388), 422, (474, 484, 501, 511, 541), 543, 552, (569, 580, 581, 610, 614, 629, 643, 694), 700, (757, 761, 766), 848, (880, 892, 906, 934, 951, 971, 990), 1008, (1035, 1052, 1083, 1084), 1090, (1100, 1113, 1114), 1126, 1132, 1135, 1162, 1172
 Անդրանիկյան Ա. - 1102, 1124
 Անդրեասեան Ա. - 183, 743, 778, 800, 901, 938, 952, 1000, 1049, 1149
 Անդրեասեան Արտ. - (541)
 Անդրեասեան Վ. - 499
 Անդրեասեան Տիգ. - 233, 423, 433, 842, 1167
 Անդրեասեան Գ. - (128), 459, 589
 Անդրյուխին Մ. - 1091
 Անկուտի Պետրոս - (626)
 Անոյշ Արմեն - 512, (524), 644
 Անջերեան Միսաք վեր. - (226)
 Անսուրեան Գաբ. տղթթ. - (621)
 Անտա տես՝ Ջավարյան Ս.
 Անտոն տես՝ Ջավարեան Ս.
 Անտոնեան Ա. - 202, 524, 743, 1066, 1087, 1091
 Անտոնեան Մ. - 332, 347
 Անտոնյան Ս. - (1143)
 Անտրեւ Լեոնիդ - (847)
 Անցորդ - 459
 Աշղ Իսահան տես՝ Էպեան Լեւոն
 Աշղեան Խորեն արքեպիսկ. - (529, 992)
 Աշխատունի Ալ. - 1104
 Աշխարունի Տիգրան - (226)
 Աշեան Համբ. Ս. - 534
 Աշեան Ս. - 934
 Աշոտ - 700
 Աշոտ-Երկաթ - 992
 Աշոտ Թաթուլ տես՝ Արամեան Արամ
 Աշուղ տես՝ Պոյաճեան
 Աշուղ Շահնազար - (226)
 Աչղապաշեան Ա. - (77), 167, 173, (226, 459, 626, 632, 695)
 Ապահ - 192, (951)
 Ապաղանաց Մակար - (581)
 Ապտին փաշա - 474
 Ապտիլ Պէյ - 857
 Ապտիւհալիք Մուսթաֆա - 665
 Ապտիւրահման արքայազն. - (534)
 Ապտուլլահ բեկ - (405)
 Ապրոսեան Առաքել Ա. - (226)
 Առանձար տես՝ Միսաք
 Առուստամյան Եգոր տես՝ Մենակ
 Առաքել վրդ. - (104), 151
 Առաքելեան Արմենակ - (226)
 Առաքելյան Իսաքան - (566)
 Առաքելյան Լ.Հ. - 922
 Առաքելյան Խ. - 1029
 Առաքելյան Հ. - (501)
 Առնջու Աւագ - (762)
 Առիւծ Աւագ - (552)
 Առիւծ Գեւ. - (419, 429)
 Առնակ - 435
 Առվանիկեան Արամ-Թորոս - (807)
 Ասատուր - 485
 Ասատուր Հր. - (524)
 Ասատուրյան Հ. - 879
 Ասատուրեան Մարգարիտ քոյր - (872)
 Ասատուրեան Յակոբ - 743, 879
 Ասլանեան Գ. վրդ. - 109
 Ասլանեան Գալուստ - (774)
 Ասլանեան Գեորգ արքեպիսկ. - (472)
 Ասլանեան Մ. - 485
 Ասլանով Ս. - (405)
 (Ասո) տես՝ Աբրո Բրուտեան
 Ասլանեան Վ. քհ. - (226, 1071)
 Ասողիկ տես՝ Տէր-Կարապետեան Գեղամ
 Ասորի Ջենոր - 6
 Աստղունի Վ. - 1039
 Աստուածատրեան Ա. - 758, 816
 Աստուածատուրեան Արշլ. - 485, 797
 Աստուածատուրեան Հրանտ - (226)
 Աստուրեան Սկր. - (226)
 Ասրյան Ա. - 1098
 Ասուպ - (194)
 Ասուպ տես՝ Նաև՝ Պետրոսեան Մինաս
 Ասօ - 56, (167, 459)
 Ասօ - տես՝ Նաև՝ Օսյան Տիգրան
 Աւագ քին. - 842
 Աւագեան Լ. - (986)
 Աւագեան Յովհ. - 372, 910, 1143
 Աւագեան Ս. - 148, 157
 Ավազյան Վ. - 616
 Աւագ - (459)
 Աւալով - (477)
 Ավանեսյան Ջ. - (1143)
 Ավանեսեան Վ. - 203
 Ավդալբեգյան Թ. - 321
 Աւարայրցի - 837
 Աւետեան Մ. - 581
 Ավետիսեան - (501)
 Ավետիսեան Գ. - (567)
 Ավետիսյան Ժ. - 1070
 Ավետիսեան Խ. - 383
 Աւետիսեան Սկրտիչ. - (774, 934, 1090), 1005
 Ավետիսեան Մուշեղ - (501, 568), 816
 Ավետիսեան Յակոբ տես՝ Նաև՝ Արծրունի - (226), 1056
 Աւետիսեան Շ. - (872)
 Աւետիսեան Պետր - (566)
 Ավետիսեան Սարգիս տես՝ Կուկունեան Ս.
 Աւիս - (771)
 Ավիկիւլին Մ. - 233, (459)
 Աւարեան Գր. - (459, 581, 701, 842)
 Աւօ - (552), 762, 857
 Աւօն և Քեօն թագավոր - (501)
 Ատաճեան Սառա - (872)
 Ատիշեան Մ. - 734
 Ատոմ - տես Նաև՝ Շահրիկեան Յ.
 Ատրպետ - 108
 Ատրուշան - 133, 708
 Ատրունի Արամ - (226, 1071)
 Արա Հուսիկ - 1063
 Արաթ - (398), 552, 581, 610, 694, 857, 1090
 Արագ - 1173

Արադա Պետո - (762)
 Արամ - 175, 331, 377, 457, 485, 501, 519, (521), 541, 545, 550, 551, 567, (816), 971, 967, 992
 Արամ Աշոտ - 543
 Արամ Ասպետ - 678
 Արամ Դաւօ - (376)
 Արամ Կայծակ - (572)
 Արամայիս - 57, 163, տես նաև՝ Սիսակ Տեր Դանիելյան
 Արամեան Ա. - 183, 398, 416, 524, 543, 629, 934
 Արամեան Պաղտ. - 535
 Արամեան Ս. - 457
 Արամեան Վահ. - 626
 Արամեանց - 78,75
 Արամյան Յ. - 193, 194, 743, 839
 Արապեան Վոսմշապուհ - (226)
 Արապեան Օննիկ - (226)
 Արարատեան Յովհ. - 577, 630
 Արզուման - (629)
 Արզումանեան Պարոյր - (226)
 Արզումանյան Մ. - 837, 867, 909, 1050
 Արթին - (550), տես՝ նաև՝ Լաճկանցի
 Արթինեան Հայկ - 444
 Արթինեան Միրիճան - (226)
 Արթինյան Վրեժ-Արմեն - 1135
 Արիս հայր Պօղոս - 444
 Արիվանեան Գ. - 1056
 Արիրանեան Գալ. - (695)
 Արխանեան Գ. - (89), 459, 524, 543, (650), (934), 978
 Արծիւեան Ա. - 133, տես՝ նաև՝ Խաժակ Գ.
 Արծրունեան Սիրանուշ - 559
 Արծրունի - (123), 124, 226, (459, 1071)
 Արծրունի Ա. - 382, 810
 Արծրունի Գ. - (398)
 Արծրունի Նուարդ - 722
 Արդուքեան Յ. - (331, 385, 398), 416, 485, 541, 581, (934), 1029
 Արմաղանեան Ս. - 267, (581)
 Արմեն Անոյշ տես՝ Անոյշ Արմեն
 Արմեն - Գասպար - 29
 Արմեն Գարօ - 416 տես նաև՝ Գարօ Արմեն
 Արմեն - Ենոկվք - 196, 1080
 Արմեն Մկրտիչ - 351, 707
 Արմենակ - (552), 559, (567)
 Արմենեան Մուրատ - 1013
 Արմունի Գրիգոր - (226)
 Արնուլտ Ժ. Թոյնպի - (903)
 Արշակ - 206, 992
 Արշակյան Ա. - 1150
 Արշակունի Յ. տես՝ Յովակիմեան Յ.
 Արոգեան Յովհ. քրօֆ. - (226, 1071)
 Արսէն վրդ. - 567, 757
 Արսէն-երկաթ - 233, 485, 524
 Արսէն Կիտուր - (290)
 Արսէն Հ. - 226
 Արսէնեան Վ. - 334
 Արսլանեան Գեորգ Ժ. վրդ. - 237, 446
 Արսլանեան Լ. տոքթ. - (621)
 Արսլանեան Հր. - (621)
 Արսլանեան Մ. - 807
 Արտաշես - (992)
 Արտավազդ - 992
 Արուճեան Գր. - 770
 Արփիարեան Ա. - (376), 485, (1012)
 Ափրիկեան Առ. - (501, 599)
 Աքլին Սաիտ - (926)

Բ

Բաբայեան Ա. քժ. - 645, (671)
 Բաբախանյան Առաքել տես՝ Լեօ
 Բաբախանեան Սուրեն քին. - 568
 Բաբգէն վրդ. - 144
 Բաբկեն - 398, (459)
 Բաբկէն Սիւնի - (541), տես նաև՝ Սյունի Բաբկեն
 Բագրատունի զենեքալ - (211)
 Բագրատունի Պետրոս վրդ. - 835
 Բադալյան Խ. - 546, 591, 646, 689
 Բաթաբանեան Հ. - 992
 Բալաբէխ Կարապետ - (552), տես նաև՝ Կարապետ Բալաբէխ
 Բալայան Վլ. - (1143)
 Բալա-ջան - 934, տես նաև Սեփանեան Ստ.
 Բալդոշ - (551)
 Բալտայ - (477)
 Բախմէդիւ - (477)
 Բախտիկեան Ներսէս վրդ. - 656, 660, 662, 664, 668, 670, 674, 676, 780, 824, 930
 Բաղդասարեան Վաղ. - 541, (934), տես նաև՝ Կայծակ
 Բաղեշցեան Համլ. - (567)
 Բաղտասարեան Տ. - 445, 462
 Բաղդյան Ն. - (1143)
 Բաղունց Ի. - (1143)
 Բայբուդյան Վ. - 989, 1051, 1119
 Բայրամյան Լ.Ա. - 965
 Բայրոն - 497
 Բանեան Գ. - 524, 1125
 Բանճարճեան Մանուկ - 577
 Բանուոր տես Թովուզեան Եր.
 Բաշալեան Լ. - 978
 Բապունեան Մ. - 992
 Բաստունեան - (104)
 Բարդակշյան Գ. - 1101
 Բարեջանեան Յ. քին. - 164, 173, 383
 Բարթողիմէոսեան Ներսէս Ժ.Վ. - (226)
 Բարթողիմէոս Ա. - (501)
 Բարոյեան Սմբատ տես՝ զօր. Սմբատ
 Բարսեղեան Գեղ. - 133, 708
 Բարսեղեան Դան. վրդ. - (442)
 Բարսեղեան Պերճուհի - 485
 Բարսեղյան Բ. - 128
 Բարսեղյան Խ. Հ. - 922, 923
 Բարսեղյան Սարգ. - (226, 524), 537, 1071
 Բարսեղով Յու. - 1067
 Բարունակ պէյ - 213
 Բդէան Սարգիս - 689, 690
 Բեզգաղեան Ա. - 797
 Բելյան Ա. - 1082
 Բեկզաղյան - 327
 Բեկզաղեան Տիգրան - 597, 628
 Բեկյան Չ. - 1063
 Բելլերյան Հ. - 1063
 Բենոն - (550, 551)
 Բերբերեան Ռ. - 1024, 1039
 Բերթլի - (477)
 Բերիա - (847)
 Բեքիր Սամի - 327
 Բէքմէզեան Ա. - 1164
 Բժիշկ տես՝ Փափազյան Վ.
 Բժկեան Հայկ - (701), 1056 տես նաև՝ Գայ
 Բիկով - (566)
 Բինօն Ռընէ - 207, 724
 Բիչերախով զնդ. - (990)
 Բիւզանդացի Ն. - 626

Բիւրատ Ա. - 79, 92, 93, 110, 111, 112, 122, 128, 165, 208, 209, 226, 360, 411, 412, 413, 424, 425, 459, (701), 831, (1071) տես՝ նաև Տեր-Ղազարենց
 Բիւզանդ Վ. - 973, 1054 տես նաև՝ Տեր-Բարսեղեան Զր.
 Բղարտ Խալիլ - (552)
 Բյուզանդացի տես՝ Բիւզանդացի
 Բոլայեան Մկր. - (226) տես նաև՝ ՄԾՕ
 Բոջիկեան Պաղտ. - 603
 Բռունցքեան - 53
 Բրայս Զ. - 124
 Բրանդէս Գ. - 21
 Բրեժնև - (919)
 Բրենշտայն Էտ. - 46
 Բրէնս Իպրահիմ - (508)
 Բրէսանսէ Ֆ. - 73
 Բրիան Ա. - (477)
 Բրուկեր - (477)
 Բրուտեան Աբրահամ - (167, 226, 459, 1071)
 Բույոն ֆր. - (477)
 Բուրժուայ - (477)
 Բուրսալյան Ա. - 1131
 Բօլէտ Ա. Լ. - 59
 Բօթրուքալեան Վահան - 229, տես նաև Փորթուգալեան Վահան, Պորտուգալեան Վահան

Գ

Գ.եան- (15)
 Գ.Ա. - 743
 Գ.Թ. - 831
 Գ.Մ. - 244, 831
 Գ.Յ.Պ. - 630
 Գաբիկեան Խ. - 380, 454, 691
 Գաբիկեան Կ. - 293, 743
 Գաբիկեան Ն. - 390
 Գաբտանեան Փ. - 272
 Գաբրիէլեան Թ. - 824
 Գաբրիէլեան Գաբ. Մ. - 637
 Գաբրիէլեան Մ.Ա. - 11, 35
 Գաբրիէլեան Մ. - 444
 Գաբրիէլեան Միհրան - 872
 Գաբրիէլեան Սմբատ Մ. - 35
 Գաբրիէլեան Վարդուհի - 723, 872
 Գաբուճեան Ա. - 195
 Գազանճեան Աւետիս - (603)
 Գազանճեան Կ. - 751
 Գազանճեան Միհրան - (226)
 Գազանճեան Յովհ. - (226)
 Գազանճեան Ներսէս - (842)
 Գազանճեան Տրդատ տես՝ Էջմիածնացի
 Գաթրոճեան Միհր. - 630
 Գալաճեան Միհ. - (650)
 Գալայճեան Ա. - 1001
 Գալայճեան Գր. - 167, 173
 Գալայճեան Մկր. - 622
 Գալափաքճեան Մ. - 15
 Գալբաքճեան Եզնիկ եպսկ. - (226)
 Գալենքեարեան Աւ. - 630, (731)
 Գալենքեարեան Գնել եպիսկ. - (213)
 Գալենքեարեան Զ.Գր.Վ. - 12
 Գալենտերեան Արտաւազդ Ժ. վրդ. - (226)
 Գալենտերեան Բաշեղ վրդ. - (213)
 Գալեսոնճեան Սեննքերիմ Զ. - (226, 1071)
 Գալէ - (581)
 Գալընեան Զրաչ - 725
 Գալլի - (477)
 Գալիկեան Սարգիս - (226)

Գալշոյան Սուշեղ - 953, 974, 988, 1067
 Գալոյան Գ. - 1067
 Գալոյան Գ. Ա. - 788, 966
 Գալոյան Գալուստ - 1071
 Գալստյան Յ. - (1143)
 Գալուստեան Կ. - 390
 Գալուստեան Զ. - 414
 Գալուստեան Ն. - (376)
 Գալուստեան Պողոս - 637
 Գալֆաեան Արսէն - (226)
 Գալֆաեան Ավետիս-Արսէն - (1054)
 Գալֆաեան Կ. աւ. քին. - 592
 Գալֆայեան-Կիւլպենկեան Միսաք - 1054
 Գալֆաեան Մամբրե արքեպիսկ. - 663
 Գալֆայեան Յ. - (226), 992
 Գալֆաեան Պետրոս - (226, 701)
 Գալֆայեան Ռ. - (233)
 Գահրիմանեան Զ. - 494
 Գամագեան Կարապետ - (822)
 Գամագեան Սանամ - 822
 Գայ տես՝ Բժշկեան Զայկ
 Գայաեան Յ.Թ. - 229, 233, 283, 485
 Գայթակյան տես՝ Ջեյթունց Ղանիել
 Գայեան Գրիգոր Ամասիայի - (226)
 Գայլ Վահան - (541, 566), տես նաև՝ Տոլպաշեան Մինաս, Դրախտ
 Գանգրունի Զր. - 626, 842, 868, 975, 987, 1016
 Գանթարեան Լեւոն - (226)
 Գանոնեան Աղաւնի - (233)
 Գանպոն - (619)
 Գապայեան վրդ. - (213)
 Գապանճեան Ա. - 743
 Գապաքեան Յովհաննէս - 759
 Գապալենճեան Գ. - 80
 Գապալենճեան Յակոբ - 577
 Գառնիկ Թ. - 547
 Գառնուզեան Վեր. Գ. - 902
 Գասապեան Ս. - 283
 Գասապեան Տիգ. տղք. - (621)
 Գասեան Պետրոս քինյ. - (226)
 Գասըմ պեյ - (390)
 Գասպար Մենակ - 842, տես նաև՝ Մենակ Գասպար
 Գասպարեան Ա. - 603
 Գասպարեան Աւետիս - 1056, 1070, տես նաև՝ Խմբապետ Ավօ
 Գասպարեան Արիստակէս - (226)
 Գասպարեան Զ. - 819
 Գասպարեան Մ.Մ. - 596
 Գասպարեան Միք. - (1008)
 Գասպարեան Պօղոս Զ. վրդ. - (226)
 Գասպարյան Սասուն - (1143)
 Գասպարեան Վահան - (226, 1071)
 Գասպարեան Օ. - (383)
 Գավաճեան Լուսնթազ - (592)
 Գավաֆեան Յար. տղք. - (621)
 Գատրի պեյ - (535)
 Գարազաչ Յ. - (383)
 Գարախան - (619)
 Գարակէօզեան Լեւոն - (226, 1071)
 Գարակէօզեան Զամայակ - (226)
 Գարակէօզեան Մկ. տղք. - (621)
 Գարակէօզեան Յակոբ - 183, տես նաև՝ Զաւեն
 Գարակէօզեան Սեդրակ - 831
 Գարահիսարցի Ը. - 459
 Գարամանուկեան Յակոբ - 630
 Գարայեան Զ. - 783
 Գարեգին - (537), տես նաև՝ Սուշի Գարեգին

Գարեգին - 992
 Գարեգին կաթողիկոս Տանն Կիլիկիո - 524, 584, 619
 Գարեգին Բ կաթողիկոս - 996, 1002
 Գարեգին Նժդեհ տես՝ Նժդեհ Գարեգին
 Գարիբալդի Ռիշչիօթի - 59, 73
 Գարմեն - (550)
 Գարո Արմեն - (485), 513, (629), 992
 Գալիամաճեան Պետրոս - (376, 501)
 Գեալշո - (550)
 Գելոֆեանց Սուկրատ խան - 113, 149
 Գելցեր Դ. պրոֆ. - 12
 Գենդակ. - 778
 Գեղամ Յ. աղա տես՝ Անդրեասեան Գալուստ
 Գեղամյան Գ. Մ. - 1028, 1124
 Գեղամյան Եղիշե աւ. քին. - 150, 175, 211
 Գեմարկի Բ. - 1068
 Գեմպըլ Բժ. - (501)
 Գեորգ - (551, 552, 1149)
 Գեորգ Ե. Կաթողիկոս - (140, 148, 216)
 Գեորգ Զ. Կաթողիկոս - 497, 504, (619)
 Գեորգ հաճի - (581)
 Գեորգ վրդ. - 147
 Գեորգ XII - (182)
 Գեորգեան Ա. պատր. - (226)
 Գեորգեան Կարո - 568, 828 տես՝ Արզուման
 Գեորգեան Ներսես Տ. - (226)
 Գեորգեան Ս. - 1177
 Գեորգեան Վարդան - 789, (810), 1102
 Գեորգեան Տեովլետ տես՝ Տեովլեթ Ա
 Գեորգեան Տիգրան - 483, 1081
 Գելոմեան Ա. - 1127
 Գեորգյան Գ. - 1067
 Գևորգյան Գարեգին - 1063
 Գևորգյան Համլետ - 1104
 Գերդան - (521)
 Գերերո - (477)
 Գըլմեան Ս. - (167), 173
 Գըրշլա Շար - 226 տես՝ Շար Գըրշլա
 Գըվըրեան Կ. - 444
 Գըրգեան Յովսեփ - 842
 Գիգիրեան Մեսրոպ քին. - 750
 Գինոսեան Ա. - 283
 Գիւզալեան Գառնիկ - 335, 524, 541, 582
 Գիւլխանդանեան Աբր. - 401, 457, 464, 541, 1019 տես՝
 նաև՝ Աբրո, Սեւեան
 Գիւլեան-Սապահ տես՝ Սապահ Գիւլեան
 Գիւտ եպիսկ. - 233
 Գիրս - (477, 497)
 Գլադստոն Վ. - (16, 67) 577
 Գլենմանո ժ. - (694)
 Գնաճեան Մ. - 426
 Գնթունի - 58
 Գնունի Խաչիկ - 68, 183, (376, 541), 951, 1008
 Գլուխեան Կարապետ - (951)
 Գոլիցին իշխան - (459, 588, 619)
 Գոհիկ Իւ. - 59
 Գոմերցի Բենո - 225 տես՝ նաև՝ Բենո Գոմեր
 Գոյումճեան տես՝ Միսաք
 Գոշ Անտոն - (629)
 Գոտովեան - 444
 Գորդի - 497
 Գրագետ Մալխաս - 910
 Գրաճեան Հմ. - 630
 Գրանեան Հմայակ - 743
 Գրաշար Մկո տես՝ Ավետիսյան Մկրտիչ
 Գրգեաշարեան տես՝ Զարծայր Պ.
 Գրիբըն - (477)

Գրիգոր - (383), 459, 972
 Գրիգորեան Ա. տես՝ Համր.
 Գրիգորեան Գ. - 705
 Գրիգորեան Հ. - 459, 1063
 Գրիգորեան-Աւագեան Պ. տես՝ Բաբկեն
 Գրիգորյան Վ. - 1014, 1053, 1063
 Գրիկեր - 938
 Գրինֆիլդ Ջեյմս - (521)
 Գրոխովսկա Մ. - 1068
 Գրչենց Յ. - 383
 Գուլօղլուեան Յովհ. - (501), 1005
 Գույումճեան - (290)
 Գույումճեան Ասանեթ - 770
 Գույումճեան Հ. - (501), 522
 Գույումճեան Հռիփսիմե - (872)
 Գույումճեան Յ. - 576
 Գույումճեան Յակոբ - 973
 Գույումճեան Յարութիւն - 998
 Գունարիս - (477)
 Գունտազճեան Մարտիրոս Հ. - (226)
 Գուշագեան Մարտ. - 842, 1023
 Գուշակեան Թ. - 233, 1069
 Գուշմէն Է. Տ. - (534)
 Գուտովեան Գրիգոր - 121, 210, 229, 352, 415, 444
 Գուրգեն - (45), 183, (551, 552, 857, 934, 1125)
 Գօթուշեան Գ. - (1071)
 Գօլանճեան Էդ. - 122
 Գօլոյան Ս. - 151
 Գօճեան Զարեհ - (226)
 Գօճեան Կարապետ - (226, 1071)
 Գօճեան Կարապետ - (1071)
 Գօնիալեան Յարութիւն - (226)
 Գօչունեան Մ. - 94

Դ

Դանիելյան Է. Գ. - 1028
 Դանիելեան Մանուկ - (226)
 Դանիելեան Ներսես եպիսկ. - (213, 226, 1071)
 Դանիէլ վրդ. - (695)
 Դանիէլ. - (525)
 Դանիէլեան Մկր. - 780
 Դանիելեան Պարզև ժ. վրդ. - (226, 107)
 Դանիէլեան Պօղոս - (226)
 Դաշկեպիչ Յարոսլավ - 1053
 Դաւիթ - 992
 Դավիթ Անանուն տես՝ նաև՝ Անանուն Դավիթ
 Դաւիթ Բեկ - (36)
 Դաւիթ Բէկ Մ. Ա. - 441
 Դաշտենց Խ. - 655, 968
 Դավթեան Խ. - 779
 Դավթեան Կարապետ տես՝ Խան
 Դավթեան Հորտանս (541, 1039)
 Դավթեան Յոնան - (1039)
 Դավթեան Յովհան - 416, 485
 Դավթյան Վ. - 977
 Դավոյան Ռազմիկ - 1063
 Դաւօ - (361, 476)
 Դարբինյան Ա. Գ. - 1028
 Դարբինեան Արտակ - 500, 1005
 Դարբինեան Էդուարդ քին. - 559
 Դարբինեան Ռուբեն - 274, 284, 810, 1103, 1173
 Դարբինեան Ռ. (Թրքամոլ) - 593
 Դեմիրճյան Դերենիկ - 977
 Դենիկին - (568)
 Դեւեան Արտաշես տես՝ Եգիպտացի
 Դերիկյան Գ. - 1097

Դերգևանքի Մխո տես՝ Մխո Դերգևանքի
 Դերենիկ - (550)
 Դերենիկ եպիսկ. - 619
 Դերծակեան-Վռամեան Օճնիկ - 225, (226)
 Դերսիմ քեռի տես՝ Շիշմանյան Ռուբեն
 Դըլընեան Սմբատ (226)
 Դըրվինզով մայոր - 347
 Դժոխք տես՝ Զրայր, Արմենակ
 Դիլոյան Վ. Ա. - 1046
 Դիմաքսեան Խորեն եպիսկ. - (226, 1071)
 Դոլուխանեան - 211
 Դոններ Գաբրիել - 1053
 Դովլաթեան - 771
 Դրախտ տես՝ Գայլ Վահան
 Դրօ - (236), 327, 524, (581, 597), 619, 628, (749, 771, 810, 1104), 1108, (1171)
 Դուդին Մ. - 1031, 1096
 Դուման Նիկոլ տես՝ Նիկոլ Դուման
 Դուռնեան Մուշեղ - 690
 Դուրեան - (430)
 Դուրեան վրդ. - (213)
 Դուրեան եղիշե պատրիարք - 391, 534

Ե

Ե.Պ.Ա. - 459
 Ե.Ս. - 455
 Եագուպ Ապու - 1013
 Եագուպսըն Մարիա - (444), 930
 Եազընեան Ա.Գ. - 167, 173
 Եազընեան Գուրգեն - 940
 Եաղուպեան Եսայի - (875)
 Եաղուպեան Տիգրան - 992, 1182
 Եանիկեան Գուրգեն - (986, 1085, 1147)
 Եասին - (459)
 Եարճանեան Ա. տես՝ Սիմանթր
 Եարմաեան Մինաս տոքթ. - (621)
 Եափուռեան Աւետիս - 801, 820, 840, 858, 869, 911, 912, 939, 954, 976
 Եափուռեան Դայկազուն - 780
 Եգիպտացի - 183, 541
 Եգորով Վ. - 924
 Եէկեն Վէլիտտին - 534
 Եէմենիճեան Արսեն - 534
 Ելանճեան Գ.Կ. - 992
 Եկատերինա Վելիկայա տես՝ Կատրինե Բ. Մեծ
 Եկարեան Արմենակ - (308), 501, (774), 1005
 Եկարեան Զրանտ - (226)
 Եղիա - (520)
 Եղիաեան Բ. - 444
 Եղիազարյան Եղիա - 1105
 Եղիազարեան Յովհ. - (459)
 Եղիազարեան Ս. - 459
 Եղիազարեան Օճիկ - (194)
 Եղիկեան Աշոտ - 114
 Եղիկեան Առաքել - 829, 1191
 Եղիկեան Ե. - 383
 Եղիկեան Կարապետ - 700
 Եղիշե (քանդակագործ) - (237)
 Եղիսեան Դամազասպ վրդ. - (226)
 Եղօ - (226)
 Ենովք Արմեն - 743
 Եպիսկոպոսով Գ.Բ. - 977
 Եսալեմ - 31
 Եսաճանեան Լեւոն - 122
 Եսայեան Արթուր [դավաճան] - (588)
 Եսայան Ա. - 781

Եսայան Ա.Ա. - 726
 Եսայան Ահարոն - 383
 Եսայան Ռոբերտ - 1063
 Եսայեան Գրիգոր - (226)
 Եսայեան Զապել - 133, 238, 485, 524, (551), 559, 915
 Եսայեան Կորիւն վրդ. - 1190
 Եսայեան Ստեփան - (524), 992, 1182
 Եսթեր - 559
 Ե.տան տես՝ Անդրեասեան Տիգրան
 Երամեան Դ. - 233
 Երամեան Դամբարձում - 361
 Երեմյան Մարգարիտ - 872
 Երեմիա [մարգարե] - (534)
 Երամեան [տրապիզոնցի] - (369)
 Երեմեան-Ատրուշան Սիմոն - 359
 Երեմեան Արամ - 743
 Երեմեան Գրիգոր - (383)
 Երեմիշեան Դայկակ տես՝ Էրեմիշյան Դայկակ
 Երեւանեան Գ.Ա. - 603
 Երեւանեան Խոսրով - 603
 Երեցեան Ա. [սասունցի] - 555
 Երեցեան Երեմիա - (626)
 Երեցեան Մկրտիչ - (167), 173, (226)
 Երեցեան Յովհ. - 540, 574
 Երեցեան Ռաֆ. - 541
 Երեցեան Տիգրան - 502
 Երիցանց տես՝ Շահեն Ատոմ
 Երիցեանց Մկրտիչ - 570, 643, 1172
 Երկաթ - (551, 552), 553, (566, 694)
 Երկաթ պատրիարք - 581
 Երկաթ Արսեն տես՝ Արսեն Երկաթ
 Երկաթ Տիգրան տես՝ Տիգրան Երկաթ
 «Երջանիկ» Արամ - (226)
 Երուանդ Սաֆո տես՝ Մուրադեան Ե.
 Երուանդ Զրաչ - 336, 481
 Երուխան - (226, 735)
 Եռուանսոն Ալմա - 941
 Եռուռֆ [ոստիկանապետ] - (835)
 Եռուռֆեան Յովսէփ - 723, 872, 992
 Եռուռֆեան Մարիամ - 723, 872
 Եփրեմ (Թաղիազարե) - 708
 Եփրեմ Խան - (934)
 Եփրեմ Խան Գանձակեցի - 1090
 Եփրեմյան Ավագ - 1063
 Եփրեմ Թափառական - (485)
 Եօթնեղբարեան Աբգար վրդ. - (226)
 Եօթնեղբարեան Մկրտիչ - (403, 448)

Զ

Զալեան Մ. - 60
 Զալեան Միք. քժ. - 543
 Զամոյսկի [կոմս] - (477)
 Զանգեզուրցի տես՝ Խանգատեան Արտեմ
 Զաւարեան Յակոբ տես՝ Զաւրիել
 Զաւարեան Սիմոն - 133, (169, 348, 398), 416, 485, 541, 543, (560, 566, 580, 581, 630), 697, 708, 934, 985, 1106, 1115, 1173
 Զաւեն (550, 934)
 Զաւեն արքեպիսկ. - (293, 503, 651, 743)
 Զավեն (Գարակեղեան Յակոբ) - 183, (992)
 Զավեն Տ. - 74, 1071
 Զաւրիել - (485, 552)
 Զատիկեան Յակոբ - 770
 Զատիկեան Դ. - 810
 Զատիկեան Դովհ. - 1128
 Զարացեան Մ. - 395

Զարդարյան Հրաչ - 681, 743, 935
 Զարդարյան Պետրոս - 941
 Զարդարյան Ռուբեն - 133, (226, 485), 524, (541, 559), 708, (735), 782, (992, 1071), 1173
 Զարդարեան Վ. - 559
 Զարեան Կոստան - 478, (568, 901), 967
 Զարեհ Եպիսկ. - 593
 Զարեհեան Կ. - (501)
 Զարեանդ - 322, 323, (1142), 1152
 Զարեանդ Ս. բժ. - 294
 Զարգանդ - (459, 581)
 Զարմունի Օ. - 531
 Զարոյան Պետրոս - 727, 743
 Զաքարեան - (102)
 Զաքարեան Բարսեղ - (318), 395, (405, 429, 459, 695, 1056)
 Զաքարեան Մուրատ - 167, 173, (226), 626, 1071
 Զաքարեան Ներսես - (226)
 Զեյթունց (Գաբրիել) - 1129
 Զեյթունցի տես՝ Տոպլեթ Գ.
 Զեյթունցեան - 496
 Զեյթունցեան Ն. - 275
 Զեյթունցեան Պ. - 977
 Զեյթունցեան Վարդավառ - 783
 Զէյթեան Սոնա - 802
 Զէյնալ - (550, 551)
 Զէյպեկեան Զուարթ - 835
 Զէյվեր - (877)
 Զեքի - (822)
 Զիկրիտ Բուրք - 941
 Զլդատեան Մկրտիչ վրդ. - (226)
 Զնճիլ - (459)
 Զոհրաբյան Սաղաթէլ [խան] - 183
 Զոհրաբյան Է. Ա. - 928, 1028
 Զոհրաբյան Նիկողայ - 1143
 Զոհրապ Գրիգոր - (201, 226, 472), 485, (524, 559, 623), 708, (735), 831, 870, (884, 977, 1002, 1025, 1071, 1118), 1173
 Զոհրապ Արիս տես՝ Կարո
 Զովեան Ա. - 679
 Զորեան Բարթող տես՝ Ժիրայր
 Զորեան Սամուէլ Յ. - 574
 Զորեան [Ստեփան] Ռոստոմ տես՝ Ռոստոմ
 Զուլդազարով Ալլահեար բեկ - (104)
 Զուլումաթ - (552)
 Զուլումեան Գեորգ - (226, 1071)
 Զօրեան Կարօ - (102)

Է

Էդուարդ - 992
 Էջիմսըն տօքթ. - (452)
 Էժտահար տես՝ Զարդարյան Ռուբեն
 Էլզեյի Է. - 324
 Էլիո Մէյճըր Ուլթըր - (477)
 Էլլեն տես՝ Միքայելյան Զ.
 Էլմայեան Վահան Ա. - 1054
 Էլճանեան Ա. - 1174
 Էլմար Յ. - 708
 Էլչիբեկյան Հ. Մ. - 788
 Էլո - (552)
 Էիման (Էյման) Եօհաննես Փաստոռ - (595, 872)
 Էմին Գևորգ - 743, 977, 1063
 Էմմանուելեան Պողոս Եպիսկ. - (442)
 Էմմաուս - (872)
 Էնվեր փաշա - (230, 235), 357, (452), 463, (497, 509, 551), 592, (595, 609), 612, (649), 1080

Էնքիաճեան Ա. - (331)
 Էպեան Լևոն Ատանալը (Աշըգ-Իհսանի) - 122
 Էպլիդաթեան Մաթեոս - 1025
 Էջմիածնեցի - 568
 Էսադ Ուրաս - (702), 743
 Էսմէրեան Մ. - 556
 Էվելեան Գեորգ - (877)
 Էվրանեան Նշան - (226)
 Էտվարդ - 972
 Էտկար - 972
 Էրեմիշեան Հայկակ Հ. Ա. - (167), 173, 226
 Էրերա Պօլ - 59
 Էքարտ Բրունո - 1070
 Էֆեան Յ. - 459

Ը

«Ըռփո-Տայօ» - (537)

Թ

Թագաճեան Բարդուղիմէոս Ժ. վրդ. - 275
 Թագնոսեան Գ. - 934
 Թագըմճեան Գեղունի տես՝ Տոնեան
 Թագուշեան Սիմոն - (650)
 Թագուրեան Ատոմ - 233
 Թագուրեան Գաբրիէլ - 571, 680
 Թագուրեան Ռ. տօքթ. - 337
 Թագօ - (550)
 Թադէ - 615
 Թադէոսեան Դավիթ - 559
 Թադէոսեան Լ. - (524, 541)
 Թադէոսեան Յ. - 1008
 Թադէոսեան Յովս. - 531
 Թադէոսեան Սամսոն [խան] - (524)
 Թադոսեան Վ. - 992
 Թադէոսեան Օննիկ - 523
 Թաթառ - 92
 Թաթարեան Մինաս - 656
 Թաթո - (953)
 Թաթուլ - (45), 416, 543, (552)
 Թաթուլ-Աշոտ տես՝ Արամեան Արամ
 Թաթուլ Ս. - 524, 541, տես՝ Տէր-Թովմասյան Սահակ
 Թաթուլեան Ակիլիկ - 572
 Թալեաթ պեյ - 193, 261, 463, (497, 513, 519, 521, 592), 596, (604, 609), 612, 665, (855), 903, (1066), 1080, 1165, 1166
 Թահմազեան Գուրգեն - 459
 Թահսիմ պեյ - 275
 Թամանեան Ալ. (ակադէմիկոս) - 771
 Թամրազեան Հր. - 821
 Թամրազեան Մնացական - 152
 Թամրազյան Հրաչյա - 1063
 Թամուզեան Եղիա - 822
 Թանչուտեան Յարութիւն - 871
 Թանչուտեան Յովակիմ (Վահագն Ամատունի) - 1056
 Թաշեան Բ. - 485, 524
 Թաշճեան Արտաշես - 938
 Թաշճեան Մարտիրոս - 557
 Թաշճեան Վահե - 1161
 Թապազեան Յովհ. - 968
 Թապաղեան Միհրան - (226)
 Թապալայեան Գեորգ - 630
 Թառոյան Կ.Զ. - 760, 942
 Թառոզի Ֆիլիպ [կոմս] - 972
 Թալուզճեան Ներսես - 630
 Թարլէն Վ. Եւկենի - (743)

Թափառական - 392
 Թափառական Ս. - 283
 Թափառիկ - 126, 992
 Թեհլիրեան Սողոմոն - (261, 369, 585), 604, (700, 743, 751, 943), 994, (1093, 1963)
 Թեմիւրեան Բարսեղ - 822
 Թեմիրեան Ալպեռ - 605, 784
 Թեմիրեան Տիգր - (226)
 Թերզենզի Մայքըլ - 916
 Թեվերելեան Գեղամ վրդ. - (226)
 Թերզեան - (488)
 Թերզյան Մ. - 995, 1059
 Թերզեան Յակոբ - 122, (226), 446, 475
 Թերզեան Յովհ. տոքթ. - (621)
 Թերզեան Պետրոս Կ. (Տնօրէն) - 504
 Թերզեան Պողոս - 534
 Թերզեան Սոկրատ - 446, 606
 Թերզիպաշեան Ավետիս - 465, 473, (501, 696, 774)
 Թերլենզեան - (398)
 Թերլենզեան Եղիշէ - 361
 Թերլենզեան Միհրան - 541
 Թերլենզեան Մկրտիչ տես՝ Ավետիսյան Մկրտիչ
 Թերլենզեան Ռուբիկ - (947)
 Թերլենզեան Փանոս - (501, 943)
 Թենթեճյան Լիկոլոս Բրոֆ. - (226, 1071)
 Թեոդիա - 1071
 Թեոդիկ - 472, 1001, 1002, 1071
 Թեոդիկ Արշակունիի - 95
 Թեոդորիկ - (743)
 Թես - (567)
 Թեվերելեան Յաքոբ (Յովսէփ, ճան-Պօլատ) - (459, 589)
 Թեվֆիզ պեյ - 938
 Թերլենզեան Տաճատ - 854
 Թերլենզեան Օհանես - 559
 Թերթիմանեան Գեորգ - 226
 Թքեան Աւետիս Դ. - 618
 Թքեան Վահան - 256, 584, (786), 842, 877, 901, 934, 1054
 Թքեան Տիրան - 229, 842
 Թեօլլեան Մինաս - 524, 692, 787
 Թընթընեան Սեդրաք - (383)
 Թիթիզեան Փանոս - 968
 Թիլքեան Յ. - 444
 «Թիմարս Դաճի» սուրհանդակ - (537)
 Թիւթելեան Ս. - 283
 Թիւթիւնեան Արշակ Կ. պատր. - (226)
 Թիւթիւնեան Ժիրայր - 626
 Թիւթիւնեան Լեւոն - 262, 743, 892
 Թիւթիւնեան Խոսրով - 647
 Թիւթիւնեան Մարիամ - (630)
 Թիւթիւնճիեվ - 972
 Թիւրապեան Արամ - 309
 Թիւրապեան Յ. - 496
 Թիւֆենճեան Գեորգ - 978
 Թիրաքեան Բարսեղ (խան) - 524, (541, 581), 934
 Թիրեաքեան Դայկ տես՝ Սեպուի
 Թիրեաքեան Միհրդատ - 745
 Թիրաքեան Յ. - 166
 Թլկատինցի - 226, (735)
 Թիիօտօր Այօն - 481
 Թղթակից տես՝ Թերզեան Յակոբ
 Թնթուխեան Նազարեթ - (501)
 Թոթովնց Վահան - 872
 Թոխմախ - (566)
 Թոխմախյան Արսէն - (321, 774)
 Թոմա Ալբեր - (477, 488)
 Թոյնիպէն Արմուտ ճ. - (743)

Թովմաս Առաքել տես Թովմաս Ս.
 Թովմաս Ս. - 842
 Թովմասեան Աննիկ - 1194
 Թովմասեան Բարունակ - 968
 Թովմասեան Թովմաս - (167), 173, (226, 626)
 Թովմասյան Վ.Դ. - 1107
 Թորանեան Թորոս բժ. - 917, 968, 983, 998, 1072
 Թորգոմ արքեպիս. տես՝ Դուրեան Եղիշէ պատրիարք
 Թորգոմ եպիսկ. տես՝ Գուշակեան Թորգոմ
 Թորգոմ - (45, 552, 581, 643)
 Թորգոմ-Թուման - (566)
 Թորգոմյան Ծերուն - 955
 Թորեան Ալիս - 891
 Թորիկեան Խորեն - 807
 Թորիկեան Շաւարշ - 903
 Թորիկեան Վաղինակ ծ. վրդ. - (213, 226)
 Թորլաքեան Մ. - 573
 Թորլաքեան Միսաք - (585), 743, (751)
 Թորոյեան Թ. - (338)
 Թորոյեան Դայկ - 559
 Թորոս - (650, 807)
 Թորոսեան Անժ. - 822
 Թորոսեան Գրիգոր - (226)
 Թորոսեան Յակոբ - 841, 842
 Թորոսեան Յովհ. աւ. սարկ. (Տոմարժացի) - 648, 822
 Թորոսյան Շ. - 1006
 Թորոսեան Պետրոս (Պեննէ) տոքթ. - (226), 621, (872)
 Թորոսեան Պողոս - (774)
 Թորոսեան Ս. - 325
 Թովալ տես՝ Միքայելյան Փ.
 Թովալ վարժապետ (Գեորգ Պողոտոյան) - (762)
 Թովալ-տերտեր - 183
 Թովալեան Բարունակ - 479
 Թովալեան Նազարեթ - 968
 Թովալեան Շ. - 173
 Թովալեան Ոսկան տոքթ. - (621)
 Թովալեան Պողոս քին. - (479)
 Թովալեան Սոկրատ - 592
 Թովալեան Վ.Գ. բժ. - 743
 Թովալեան Ստեփան - 953
 Թովալեան Յակոբ եպիսկ. - (226)
 Թուլլաճեան Գառնիկ - (226)
 Թումաճան Ս. - 393
 Թումանեան - (935)
 Թումանեան Կ. - 36
 Թումանեան Յարութիւն - (379)
 Թումանյան Դովհ. - 497, (797), 940, (1131)
 Թումանց Թուման տես՝ Թորգոմ-Թուման
 Թունթուխեան Նազարեթ - (376)
 Թուր-Սարգիսեան Պօղոս պէյ - (475)
 Թուրեան Գեորգ ծ. վրդ. - (226, 1071)
 Թուրիկեան Միհրան - 326
 Թուրշյան Դ.Գ. - 823
 Թօպճեան Յ. տոքթ. - 584
 Թօփալեան Կիլպերթ - 676
 Թօփալեան Շահեն - 167
 Թօփուզեան Երվանդ (Բանվոր) - 167, 173, (226, 626)
 Թօփուզեան Խաչատուր պատ. - (226)

Ժ

Ժ-Վ-Ժ - 167

ժամկոչեան - 972
 ժամկոչեան Արսեն - 484
 ժամկոչեան Բ.Կ. - 723, 843, 872
 ժամհարեան - (102)
 ժենիա տես՝ Տերոյեան Զարուհի
 ժեննէ - 173
 ժիվուսկա Քրիստինա - 842
 ժիրայր տես՝ Զորեան Բարթող - (226)
 ժիրայր - (226), (395), 446, 459, (475), 525, 630, (695, 822)
 ժիրայր (ենիճեցի) - (578)
 ժիրայր (յոզդատցի) - (596)
 ժիրայր (Պոյաճեան Սարտիրոս) - 524
 ժիրայր Ռ.Խ. - 459
 ժիրայր (տիվրիկցի) - (578)
 ժիրայր (ուսուցիչ) - (459)
 ժոռես ժան - 59, 742
 ժոզեֆ (ժոսքս) Մաթէյ - 842
 ժօզե Լ.Ր. - 239
 ժօռես ժան - (23)
 ժօրիս - 402

Ի

Իբրդուլահ շէյխ - 834
 Իբէքճեան Սինաս - (226)
 Իբրահիմ փաշա - (550)
 Իզմիրեան Տ. տես՝ Որսորդ
 Իզմիրեան Կարապետ - 709
 Իզմիրեան [Մատնոս] պատրիարք - 10008
 Իզմիրեան Ա. - (581), 693
 Իհսան Վահէ - 1117
 Ինճեարապեան Բաբկէն - 547, 770
 Ինճիկեան Արամ - 935
 Ինճիկյան Գ. - 1031
 Ինճիկյան Դ.Գ. - 989, 1074
 Իշխան - 162
 Իշխան - (235)
 Իշխան - (236)
 Իշխան - (545)
 Իշխան - (551)
 Իշխան - (567)
 Իշխան (Սիբայեյան Նիկոլ) - (485)
 Իշխան (Պողոսյան Նիկողայոս) - (226, 541, 1071)
 Իշխան Մուշեղ - 524, 722, 910, 1115
 Իշխանեան - 420
 Իշխանեան Բախշի - 61, 154, 240, 297
 Իշխանյան Մովսես - (398)
 Իշխանյան Ռ. - 1082
 Իշխանյան Վ. - 457
 Իպրահիմ պեյ - (743)
 Իպրանոսեան Գար. տոքթ. - (621)
 Իսահակեան Ա. - 331, 708
 Իսահակեան Ավետիք - 88, 543, 901, 959
 Իսահակեան Արշակ տես՝ Զամալեան Արշակ
 Իսկենտերեան-Սարգիլեան Կարապետ - 780
 Իսկենտերեան Զօրա - 842, 881
 Իսկենտերեան Յաքեթ - 155, 233, (617)
 Իսմայիլ Պէյ տօքթ. - (223), 789
 Իսպիրեան Սիիրան - (226), 1071
 Իսրայելեան Արիս - (226)
 Իսրայելեան Ստեփան եպսկ. - (226)
 Իրազեկ - 420, 628, 770
 Իրազեկ Յ. - 541, 607
 Իրվիբէ Լուի Դորովեցի - (913)
 Իփէկեան Գասպար - 485, 524
 Իփճեան Գ.Յ. - 1017

Լ

Լազեան Գար. - 474, 485, 497, 524, 619, 1039, 1108
 Լազօ - 32
 Լալէկին - (473)
 Լայարդ Դենր. - 529
 Լանիս Լ. - 455, 558
 Լավրով Պետր - 459
 Լարենց Լեիոն - (226)
 Լաուֆեր Մաքս - 1053
 Լաքոուա զոր. - 488
 Լեգրան - (420, 597, 616)
 Լենին Վ.Լ. - 459, 497, 579, 619, (913, 923, 981)
 Լենկ Մարշալ Տէյվիս - 917
 Լեո - 16, 156, 214, 310, 417, 427, (428), 459, 970, 1073
 Լեռնց - 459
 Լեռնեան Ռ. տես՝ Նազարեանց Լիպ.
 Լեվզու Գ. - (477)
 Լեւոն տես՝ Զաքարեան Բարսեղ
 Լեւոն Ե. - 1165
 Լեւոն (Խաճի) - (566)
 Լեւոն (Մուշի) - (537)
 Լեւոնեան Ա.Ա. տես՝ Աշոտ-Երկաթ
 Լեւոնեան Արմենակ տես՝ Ճարտար
 Լեւոնեան Բ.Ա. - 534
 Լեւոնեան Մարտիկ տես՝ Սարուխանեանց Մ.
 Լեվոնեան Ա. - 992
 Լեփսիուս Եօհաննէս - 213, 232, (604, 609), 743, 981, 1091
 Լէյլանի Ա. տես՝ Տէր-Գալստեան Մ. - 233
 Լըռուա-Բուլիտ - (23)
 Լըքօնք ժ. - 488
 Լիբկնէխտ Կարլ - (742), 851
 Լիւլճեան Լեւոն - 569, 761, 1126
 Լիւլճեան Տօնապետ Կ. քրօֆ. - (226)
 Լիֆորեան Երեմիա վրդ. - (226)
 Լյուքսեմբուրգ Ռոզա - 851
 Լորեա Ա. - 59
 Լորթօ (Խայդուկ) - (537)
 Լրաբեր տես՝ Թերզիպաշեան Ավետիս
 Լութեր - 403
 Լութֆի Գամեր - (392)
 Լուի Օիեռ - (649)
 Լուկաշին - (703)
 Լուսիկեան Նազ. - (459)
 Լուսիկեան Թորոս - 229
 Լուսիկեան Նուրիան - 3836, 395, (459), 1056
 Լուսպարոնեան Դրաշ - 226, (1071)
 Լօմբրօզօ Չ. - 59
 Լօրելի Ա. - 576

Խ

Խ.Ա. - 910
 Խ.Տ.Գ. տես՝ Տէր-Գրիգորյան Խաժակ
 Խազիխազեան Արշակ - (226, 1071)
 Խաթանասեան Երուանդ քժ. - 485, 524, 635, 728
 Խաժակ - 22, 485
 Խաժակ Գ. (Չազալյան Գարեգին) - 1071
 Խաժակ Գարեգին - 226, 416, (485), 524, 543, 992, 1173
 Խալիլ փաշա - (243, 559, 761, 816, 857)
 Խամաս - (537)
 Խայիկեան Գ.-Գ. - (872)
 Խան - 183
 Խան-Ազատ Լ. - 564
 Խան-Ազատ Ռ. - 62, 63, 76, 459, (529, 695), 705
 Խանասորի Վարդան - 524, 934, 1139

Խանենց Գ. - 957
 Խանզադյան Ա. - 1133
 Խանզադյան Ա. - 1032
 Խանզադյան Սերո - 899
 Խանզատեան Արտեմ - 810
 Խանճեան Արտիս - 630
 Խանոյան Ա. - 291
 Խանջեան Աղ. - (619, 686)
 Խանտիկեան Ա. - 524
 Խաչատրեան Ա. պրոֆ. - 233, 541
 Խաչատրյան Ռաֆայել - (1143)
 Խաչատուր Ներսո տես Խաչատրեան Ներսես
 Խաչատուրեան Գարեգին - 534
 Խաչատուրեան Խ. - 810
 Խաչատուրեան Միքայել եպիսկ. - (226, 738)
 Խաչատուրեան Ներսես - 541, 630
 Խաչերեան Յ. - 173
 Խաչիկ (պարտիզական) - 1127
 Խաչիկ Գնունի Շաին - (934)
 Խաչիկեան Վ. - 459
 Խաչիկեան Տիգ. - (629)
 Խաչիկյան Յա. Ի. - 924
 Խաչո [Որիզան] - (567)
 Խաչոյեան Սելիք - 559
 Խաչումեան Յ. - (376)
 Խապայեան Սահակ կաթողիկ. - (380), 534
 Խատիսյան Ալեքս. - 327, 331, (361), 374, 420, 457, (477, 524, 568), 597, (628), 1109
 Խատիսեան Գեորգ - 541
 Խատիսեան Պողոս - 222, (484)
 Խարախանեան Ներսես եպիսկ. - 934, 1008
 Խենթ Սեթո - (459)
 Խեչո - (501)
 Խերպեկեան Խ. - 283
 Խըմխըմ - (551)
 Խըտրեան Անտ - (226)
 Խիսկեան Ա. - 626
 Խլեանիկով - (369)
 Խոնդկարեան Ա. - 524, 910
 Խոջասարեան Օ. - (123)
 Խորեն եպիսկ. - (105, 213, 226, 593, 1071)
 Խորեն Նազարյան - 705
 Խորոզեան Գր. - 167, 173
 Խորտիկեան Գալուստ - 559
 Խոցանյան Մ.Տ. - 1067
 Խրալեան Ա. - 456
 Խրայեան Կ. - 338, 436
 Խրիմեան Հայրիկ - (7, 8), 105, (123, 124, 305, 320), 361, 378, (398, 459, 497, 500, 501, 529, 552, 581, 582, 610, 615, 620, 622, 694, 695, 700, 703, 774), 790, (798, 934), (1005), 1069, 1090
 Խրիմեան Մկրտիչ տես Խրիմեան Հայրիկ
 Խրուշչով Ն. - (700)
 Խուդավերդյան Կ. - 788
 Խուդինեան Գ. - 1130
 Խութեցի Ափրեն - (953)
 Խուշո - (552)
 Խուշպալեան Յովակիմ - 810
 Խուպետեան Վ. - 353
 Խուրշուդյան Լ.Ա. - 710, 913, 1026, 1028, 1067
 Խոճասարեան Հ. - 404
 Խոջիկեան Ռ. - (128)

Ծ

Ծաղիկեան Ստ. - 541, (751)
 Ծառուկյան Անդ. - 1098
 Ծառուկյան Թորոս - (459, 669), 1056

Ծատուրեան Ալ. - (510)
 Ծատուրեան Պ. - 824
 Ծերենց - (123)
 Ծերուկ - 485
 Ծերունեան Վահ. - 444
 Ծիծանից Գուլամիր - (537)
 Ծովասարի Օհանը - (933)
 Ծոցիկեան Ա. - 276
 Ծովեցի Օհան - 541

Կ

Կ.Կ. - 992, 1008
 Կադմոս - 96
 Կազմարարեան Մ. - 105
 Կամբո Պոլ - (477)
 Կամսարական Տիգրան - 473, 626
 Կայծակ - (45, 566, 934)
 Կայծակ Առաքել - 485
 Կայծակ-Վաղարշակ - (694)
 Կայծունի տես Բրուտեան Արթ.
 Կանայան Դրաստամատ տես Դրո
 Կապենց Ա. տես Քետքեան Ավետիս
 Կապուտիկեան Սիլվա - 743, 711, 756, 901, 1032, 1063
 Կասյան Ա. - (771), 785
 Կատարիկեան Պ. - 536
 Կատարին Բ. Մեծ (Եկատերինա Վելիկայա) - 182, 916
 Կարա-Բեքիր Քեազիմ - 597
 Կարաբեկով Բերուզ աղա - (104)
 Կարակեօզեան (Գարակեօզեան) տես Զաւեն
 Կարայան Ռոբերտ - 979
 Կարապետեան Ա. - 283
 Կարապետեան Գալուստ - (226), 1071
 Կարապետեան Եփ. - 459
 Կարապետեան Մանուկ - 459
 Կարապետեան Մինաս տոքթ. - 621
 Կարապետեան Մկրտիչ - (226)
 Կարապետեան Յակոբ - 1071
 Կարապետեան Նշան - 376, 1177
 Կարապետեան Պողոս - (395)
 Կարապետեան Ռուբեն տոքթ. - 167, 173, (226), 626, 1056
 Կարապետեան Տիրուհի - (857)
 Կարապետեան Ք. - 694
 Կարապետյան Լուսիկ - 1131
 Կարապետյան Համբարձում - 1132, 1162
 Կարապետյան Շ. - 785
 Կարապետյան Ս.Խ. - 729
 Կարեն - (226), 1008
 Կարիկեան Ե. - 263
 Կարիկեան Եսայի - 842
 Կարիկեան Հ. - 459
 Կարիճ (Առանձար) տես Միսաք
 Կարինյան Արտ. - 298, 310, 327, 328, 339, 394, 418, 628
 Կարինեան Գ. - 569
 Կարինեան Սովոնիա Տ. քահ. - (226)
 Կարիպալդի տես Գարիբալդի
 Կարճիկեան Խաչ. - (541)
 Կարճիկյան Համլետ - 1063, 1068
 Կարճկանցի Մանուկ - (501)
 Կարո - 183, (541)
 Կարոյեան Գ.Մ. տոքթ. - 621, 1649
 Կարախեան Գեորգ վրդ. - 743
 Կարսեան Եղիշե արքեպիսկ. - 444
 Կացին - 459
 Կաֆեան Շմ. - (459, 695)
 Կելենյան Համբարձում տես Համաստեղ
 Կելթսի Հ.Լ. - 736

Կեսար Ա. - 485, 572
 Կեսարացի Վ. - 743
 Կերեկցեան Խաչատուր - (629)
 Կերի Ֆիլիպ - (477)
 Կէկէկորի - (292, 296)
 Կէնճեան Անդրանիկ - (395), 428, 437, 459, 636, 712, 1813
 Կէնճեցեան - (369)
 Կէպնլեան - 308
 Կէտիկեան Բ. - 681
 Կէօնճեան Սուրեն - 485, 524
 Կէօրկիզեան Արսէն Ա. - 730, 743, 786
 Կէօքճեան Վահրամ - 743
 Կէօքտէրլեան Կարապետ - (459)
 Կըրզըն - (477)
 Կիլիկիեան - 1008
 Կիճեցի Ատոմ տես՝ Հասան Չաուշ
 Կիպինչ Դերբըի - 160, 166, (619), 743
 Կիւզելեան Մ. - 283
 Կիւլեան Ատոմ - 167, 173
 Կիւլեսերեան Բաբգեն եպիսկ. - 524
 Կիւլէտերեան Վահե Ն. - 577, 731
 Կիւլպենկեան Բարսեղ Գ. - (1054)
 Կիւլպենկեան Գալուստ - (434)
 Կիւլպենկեան Գեղօն Գալուստ - (926)
 Կիւլպենկեան Միսաք - 1054
 Կիւլպենկեան Քերովքէ - (1071)
 Կիւրիւնլեան Սարգիս - 559
 Կիւմիւշկերտեան Լ. - 524
 Կիւտրիք Չելօ տես՝ Փերդազարեան Յ.
 Կիւրլէրեան Յ. - 826
 Կիւրճեան Մելքոն տես՝ Դրանդ
 Կիտուր Արտ. - 525, 583, 626, (643), 695, 701
 Կիրակոսեան Կարապետ - 244
 Կիրակոսեան Պողոս - 584
 Կիրակոսյան Ա. - 1053
 Կիրակոսյան Զոն - 732, 860, 918, 969, 977, 980, 982, 1027
 Կլատսթոն Ճ. - 497
 Կլէմանսօ Ժ. - 59, (477, 488)
 Կճիկեան Լ. - 825
 Կնօ-Գնունի - 1008
 Կոբա տես՝ Ստալին
 Կոզեան Սահակ - 893
 Կոզիկեան Գար. - (226)
 Կոթիրո Կիւսթավ - (605)
 Կոլչակ - (568)
 Կոկնանյան Կ. - 1025
 Կոճոյզեան-Յովհաննէսեան Վարդիթեր - 859
 Կոմիտաս վրդ. - (524), 977
 «Կոմիտա Մարտ» - (537)
 Կոմս - 537, 545, 762, 1194
 Կոմսեցի Իսօ տես՝ Կորիւն
 Կոնդակչյան Ռ.Պ. - 1048, 1122
 Կոննօր - (477)
 Կոչիկեան Թորոս - (244)
 Կոռին Մ. - 789
 Կոստյեան Հայկ - 381, 548, 704, 763, 1095, 1104, 1133
 Կոտիկեան Եսթ. - 608
 Կոտոյան Հակոբ - 982
 Կոտօի Հաճի - (537)
 Կորզանով - 923
 Կորիւն - (226, 552, 762, 1071)
 Կորկոտեան Արամ - (226)
 Կորկոտեան Յովհ. - (10, 934)
 Կոփոյեան - 603
 Կռանեան Բիւզանդ - 568, 957

Կոփոյեան Գ. - 807
 Կրասսին - (441, 477)
 Կրեյս - (501)
 Կրեյ Ավ Ֆալստօն - 251
 Կրետացի - 183
 Կրտոտեան Խաչ - (226)
 Կուզմինսկի - (401)
 Կուզնեցով - 923
 Կուլօղլեան Յովհ. - 381, 1095
 Կուկունեան Սարգիս - 485, 510, 708, 837, 934
 Կուսէնպաուեր - (824)
 Կուրոյեան Հակոբ Հաճի - (694)
 Կուռօ - 524
 Կուրտիկյան Ստեփան - 743, 977
 Կօնստան Դէտուրնէլ - 59

Հ

Հ.Ա. - 167
 Հ.Գ. - 233
 Հ.Ե.Ը. - (926)
 Հ.Մ. - 167
 Հ.Տ. - 935
 Հագգը փաշա - (855)
 Հագարապետեան վրդ. - (213)
 Հագարապետեան Եղիշէ - 803
 Հագարշեան Նազլու Ճէճե - 822
 Հալաճեան ճշ. տորթ. - (621)
 Հալաճեան Պ. - 133
 Հալէպեան Լուիս Լեւոն տորթ. - (621)
 Հալիմ Սայիտ փաշա - (743)
 Հալլաճեան - 992
 Հալվաճեան Արթին պէյ տորթ. - (621)
 Հակթեր տես՝ Թերզեան Յակոբ
 Հակոբյան Ա.Մ. - 514, 788
 Հակոբյան Արարատ - 1134
 Հակոբյան Հ.Ղ. - 1114
 Հակոբյան Վ. - 1107
 Հակոբյան Վարդան - 1063
 Հաճեան Մաթէոս Հ. վրդ. - (226), 713
 Հաճեան Յովհ. աւ. քին. - 1104, 1176
 Հաճի բեկ տես՝ Արիւմանեան Գ.
 Հաճի պեկ տես՝ Արիւմանեան Գալուստ
 Հաճի պէկ - (395)
 Հաճի Կարապետ - (630)
 Հաճի Հակոբ - (694)
 Հաճի Տիգրան - (992)
 Հաճիճանեան Մ. - 770
 Համազասպ - (318, 369, 653, 934, 968)
 Համազասպ վրդ. - (213)
 Համաստեղ - (568), 810
 Համբար Աղբօր - (272)
 Համբարձում - (552, 877)
 Համբարձումեան Արմենակ - (167), 173, (226, 626), 1056
 Համբարձումեան Արտ. - (649)
 Համբարձումեան Համբ. - (226)
 Համբարձումեան Մ. - 910
 Համբարձումեան Վահ. - 457, 485, 560, 910
 Համբարձումյան Ա.Մ. - 929
 Համբարձումյան Վիկտոր - (756, 828)
 Համբարեան Արամ - (501)
 Համբարյան Ա. - 1010
 Համբարյան Ա.Մ. - 733, 929, 1040, 1074, 1075
 Համզաթով Ռ. - 1123
 Համիդ Աբդուլ - 59, (123), 130, 139, (169), 218, 220, 257, (314), 361, 529, 535, (603, 619, 633), 659, (751, 798, 799, 804, 837, 940), 959, (1108, 1110, 1135), 1150

Զամո - 524, (551, 566)
 Զամր - (459)
 Զայ Գուսան տես Իսահակեան Ավ.
 Զայկ - 992
 Զայկ Վահե - 596, 649
 Զայկազ - 559, (884)
 Զայկազ Արամ - 622
 Զայկազեան Արմ. տոքթ. - (534)
 Զայկազունի Արամ - (901)
 Զայկանոյշ Լոհման - (872)
 Զայկո - 820
 Զայկունի Գուրգեն - (369)
 Զայկունի Կ. - 299
 Զայսար - 1178
 Զայր Աբրահամ - (485)
 Զայրանեան Արմ. տոքթ. - (621)
 Զայրապետյան Եր. - 1104
 Զայրապետեան Յակոբ - (226)
 Զայրապետեան Վահան - 807
 Զայրապետյան Վ.Լ. - 1099
 Զայրիկ տես Շէխիկեան Մխիթար
 Զայրիկեան Աբրահամ - (226)
 Զայրիկեան Պարոյր Թ. - 919
 Զանգոյց Ն. տես Աղբալեան Ն.
 Զանրմեան Արտ. - 485, 992
 Զապէշեան Բ. - 1054
 Զապէշեան Թ. - 1018
 Զաքի - (567)
 Զաքի Բեկ տես Արիսանեան Գ.
 Զասան Չաուշ - (762)
 Զասան պեյ - 122, (361)
 Զասըրճեան Յովհ. - (226)
 Զասրաթեան Իգոր - (1143)
 Զատիտեան Ա. - 861
 Զարեմց տես Զարությունյան Ա.Բ.
 Զարադրոտ զոր. - (474)
 Զարտինկ - (265)
 Զարրիկին - (477)
 Զարություն աղա տես Յունոն
 Զարութիւն - (551, 567)
 Զարությունյան Արամայիս Բ. (Զարեմց) - 657, 806
 Զարությունյան Ա. - 990, 991, 1148
 Զարությունյան Արտ. - (735), 1063
 Զարությունյան Զովհաննես Զարությունի տես Թւկատին-
 ցի
 Զարությունյան Վ. - 1100
 Զարությունով Գ.Ա. - 977
 Զացագործյան Արսեն - 920
 Զացեան Արտ. - 810
 Զացունի Մ. - 167, 173
 Զերեան Ռ. - (376)
 Զերբետ - (477)
 Զէր Զօր - 497
 Զերոյեան Պետ. - 699
 Զերոս - 678
 Զերոսուհի Շաքե - (934)
 Զեքիմեան - (104)
 Զեքիմեան Օթօն - 682
 Զէմո - (1004)
 Զէպոյեան Պետրոս - 637
 Զէվրիիլի Կարօ - 167, 173, 395
 Զէրակլէս - 182
 Զի-Թո տես Թերզեան Յակոբ
 Զիլզենրաթ Է. - 1154
 Զիլմի Զիւսէյն փաշա - 534
 Զիկման Զեռ Սփօզի - 228
 Զիսայեան Յակոբ - 448, 489
 Զիսարլեան Պ. տոքթ. - (621)
 Զիւ-Վալլաս - (477)
 Զիւսեան Գարեգին - (226)
 Զիւսեան Մինաս - 524, 623, 735, 977
 Զիւսէին [խան] - (361, 490)
 Զիւսիսեան Վահան Ն. - (226)
 Զիւսէյնիկ - 734
 Զիւրմիւշ Գեորգ - (226)
 Զիտլեր - (1101)
 Զմայակ տես Թերզեան Յակոբ
 Զմայեակ - 992
 Զմայեակ վրդ. - (213)
 Զնչակ տես Զիրգինեան Բարսեղ
 Զովվարտ - (501)
 Զոճեան Պողոս Ուլու տես Քեռի
 Զոռմիկ - (319)
 Զովակիմյան Վ. - 1035
 Զովիւեան Մատթ. վեր. - (226)
 Զովիւեան Մելքիսեդէկ վրդ. - (226)
 Զովիւեան Շաւարշ - 376, (501)
 Զովիւեան Սիմոն - 584, 956
 Զովհաննես Դավիթ - 1063
 Զովհաննիսյան Ղ.Շ. - 1029
 Զովհաննիսյան Ռ.Փ. - 737, 859
 Զովհաննիսյան Սևակ - 1063
 Զովնանյան Ա. - 1141
 Զովսեփյան Յու. Լ. - 1028
 Զովսեփյանց - (1132)
 Զոֆ գնդ. - (1025)
 Զրահատ Կամսար տես Վարդանեան Գ.
 Զր-Ատուր - 459
 Զրայր - 857
 Զրայր-Դժոխք - (45), 398, 416, 485, 541, (551, 566, 581,
 610, 694, 701, 943, 1088), 1090
 Զրանտ - (226), 705, 735
 Զրանտ Զ. - 977
 Զրանտ-Սամուել - 457, 524, 560, 981
 Զրաչ - (485)
 Զրաչեայ տես Զարդարեան Զրաչ
 Զրատ - 283
 Զրէշ - (459)
 Զուլունեան Յար. - 713
 Զունան տես Յոնան
 Զունո - (501, 566)

Զ

Զախաուրեան Վահ. - 535
 Զեռնքաշ Զերոն - (933)
 Զիթողցի Սեդրակ վարժապետ - (226)

Դ

Դազախեցյան Վ. - 1160
 Դազար խմբապետ - (848)
 Դազարեան - 228
 Դազարեան Ա. բժ. - 301, 355
 Դազարեան Արմենակ տես Զրայր-Դժոխք
 Դազարեան Զ.Յ. պատրիարք - 44
 Դազարեան Զայկազ Գ. - 804
 Դազարեան Դազար - (226), 524, (650)
 Դազարեան Մուրատ տես Սամսոն
 Դազարեան Յակ. տես Զաքարեան Մուրատ
 Դազարեան Սարգիս - 738
 Դազարեան Վահ. տոքթ. - (621)
 Դազարեան Վաչե - 968, 992, 1006, 1012, 1044, 1111
 Դազարեան Վրթ. - 560, 1039

Ղազարեան Տօնօ - (459), 1056
 Ղազարյան (Ղաշնակց. նախարար) - 327
 Ղազարյան Ղ. - 1137
 Ղազարյան Սառա - (872)
 Ղազարյան Սուրեն - 1036, 1136
 Ղարյան Ա. Ս. - 311
 Ղազարոսեան Կ. - 531
 Ղազիկեան Դ. - 1071
 Ղազիկեան Լեւոն - (744)
 Ղազիկեան Ղ. - 226
 Ղահրամանյան Կիմ - 1155, 1156
 Ղանալանյան Դ.Տ. - 1120
 Ղասըմ բեկ - (550)
 Ղարաքեան Գէորգ - 219
 Ղարիբ տես՝ Ահարոնեան Ավ.
 Ղարիբեան Յ. - 481
 Ղարիբջանյան Գեորգ Բ. - 851, 1019, 1053, 1055, 1078, 1087
 Ղափանցեան [Գր.] - (619)
 Ղափլանյան Ա.Ա. - 974
 Ղուսէյն էլ Ֆայէզ - 659
 Ղուկաս աղբար - (589)
 Ղուկաս վարժապետ - 643, 694
 Ղուկասեան Ղ. - (581)

Ճ

Ճ.Գ. - 902
 Ճամճեան Վահան - (226)
 Ճամպազեան Բ. - 660
 Ճան-Պօլաթ տես՝ Թէվէթլեան Յ.
 Ճանիկեան Մեսրոպ - (774)
 Ճանկիւլեանի - 988
 Ճանկիւլեան Յարութիւն Կ. - 131, (226), 395
 Ճանճիկեան Սեդրակ - 835
 Ճապրի Նազեմ - 842
 Ճարտար - (552), (694), (541)
 Ճէլալեան Թովմ. - (226), 541
 Ճեմալ Ազմի փաշա - (519, 521), 1117
 Ճեմալ Ահմետ - 530, 534, 938
 Ճէյքըպսըն Մարիա տես՝ Եագուպսըն Մարիա
 Ճէպէճի Սարգիս - (369)
 Ճէպէճեան Ավ. - 1020
 Ճէպէճեան Սարգիս - (581, 822)
 Ճեվատ - 122
 Ճէվիզ Արամ - 167, 173
 Ճէրահեան Լ. - 561
 Ճեվտեթ պեյ - (213, 501, 730)
 Ճէրարտ Ճեյմս - 474, 497
 Ճերճեան Գնել Եպս. - (743)
 Ճէրճեան Ե. տղթ. - 1056
 Ճիզմէճեան Ս. - 376, 599
 Ճիհանեան Միմաս - 743
 Ճիհանկիւլեան Յար. - 459, (774)
 Ճոլլան Դ. - 1112
 Ճորճ (լոյդ) - 196, 488, 497, (694)

Մ

Մ.Ի. - 842
 Մ.Կ. - 130
 Մ-ո տես՝ Ավետիսյան Մկրտիչ
 Մագսուտեան Արմ. - 630
 Մագրութ Մէրթիօ - 959
 Մազլումեան Օննիկ տես՝ Մեծ պարոն
 Մաթնոսեան Ասատուր Տ. - (226)
 Մաթոսեան Ճէսի քրօֆ. - (226, 1071)

Մաթոսեան Նշան - 601
 Մալաքեան քժ. - (551)
 Մալեան Բաղդ. տես Գուրգէն
 Մալլետի Լուի - (497)
 Մալէզեան Վարդ. - 538, 585
 Մալլո - (477)
 Մալխաս - 37, 385, 405, 419, 429, 485, 568, 816, 910, 1008
 Մալխասեան Ս. - (501)
 Մալխասեան Վարդան - 848
 Մալոյեան Աւետիս - 183
 Մալոյեան Բաղդասար տես Գուրգէն
 Մալոյան Իզնատ արքեպիսկ. - (226)
 Մալումեան Խաչատուր - 7
 Մակար - (550, 552, 1088)
 Մակարեան Մարիամ տես Մարօ
 Մակարեան Յովհ. - (566)
 Մակարյան Ա. - 363
 Մակինցեան - (568)
 Մակլակով - (477)
 Մակունց Ղազ. - 704
 Մահարի Գուրգէն - 764, (828, 901, 1037)
 Մահմուտ Բեյ - (705)
 Մահմուտ Զէյն պեյ - (601)
 Մահտեսեան տես Յակոբեան Ներսէն
 Մահտեսեան Արմենակ - 115
 Մահտեսեան Յով. - 630
 Մաղազաճեան Օննիկ - (226)
 Մամբրէ - 992
 Մամիկոնեան - (473)
 Մամյան Ի. - 1163
 Մամյան Ն. - 986
 Մամփրե արքան - (953)
 Մայէվսքի Վլատիմիր - (361)
 Մանանդյան Դ. - 341
 Մանասեան Սարգ. - (524)
 Մանդելշտամ Անդր. - 169, 212, 220, (743), 806
 Մանկարեան Բարսեղ Ժ. վրդ. - (226)
 Մանճիկյան Դ. - 1135
 Մանսուրեան Ս. - (325)
 Մանտալեան Ճեյմս - 810
 Մանուէլեան տես Մանուկեան Արամ
 Մանուկ - (550, 551, 581)
 Մանուկեան Աբրահամ - (383)
 Մանուկեան Արամ տես Նաև Արամ
 Մանուկեան Արամ - 485, 541, (566, 700, 758), 1008, 1025
 Մանուկեան Գար. - 361
 Մանուկեան Երեմիա - 167, 173, (226)
 Մանուկեան Թորգոմ Արք. - 861
 Մանուկեան Դ.Ս. - 485, 816, (872)
 Մանուկեան Միք. - (378)
 Մանուկեան Միք. - (379), 459, 1056
 Մանուկեան Ս. - 624
 Մանուկյան Գ.Դ. - 922
 Մանուկյան Մ.Ն. - 964
 Մանուկյան Վարդգես - 1082
 Մանուշյան - 973
 Մասիկեան Զաքար - 229, 233
 Մասոն Ֆրետերիկ - (122)
 Մասսա Մանուկ տես՝ Աղբյուր Սերոբ
 Մասրաֆ Մարի - (233)
 Մասուրեան Ս. - 331
 Մաւեան Յովհ. վրդ. - (226)
 Մավեան Վահրամ - 743
 Մատաղճեան Թ. - 650
 Մատեյի Յուսուֆ - (842)
 Մատեան Յարութիւն - 882

Մատթեոս - (537)
 Մատթեոսեան Ասատուր - (226)
 Մատթեոսեան Մատթեոս - (872)
 Մատինեան Ն. - 416
 Մատուռեան Խաչեր - 842
 Մատուռեան Պողոս - 842
 Մար - 47, 708, 959
 Մարաշյան Արմեն տես՝ Անոյշ Արմեն
 Մարգար վարժապետ - (541, 552, 934)
 Մարգարեան Գ. - 459, 992
 Մարգարեան Կ. - 992
 Մարգարեան Զրանդ - 943
 Մարգարեն տես՝ Սարաճեան սրբազան
 Մարեան Ա. - 576
 Մարգպետ տես՝ Ղազարեան Ղազար
 Մարթեն Լ. - (488)
 Մարթին - (992)
 Մարինա խաթուն - (762)
 Մարկոսյան Ա. - 805
 Մարկվարտ Յոզեֆ - 1091
 Մարմարեան Արսեն - 243
 Մար-Շիմոն - 992
 Մարսեան Վ. - 383, 459
 Մարտիկ - (102, 566, 567)
 Մարտիկեան Եղուարդ - 951
 Մարտիկեան Օրորա - 736
 Մարտին - (630)
 Մարտինո Դի - (477)
 Մարտիրեան Խաչեր - (842)
 Մարտիրոս - (102, 681)
 Մարտիրոս վարժապետ - (501)
 Մարտիրոսեան Աբրո Կարապետ - 1056
 Մարտիրոսեան Լեւ - 170, 174, 714, 827, 872, 1048
 Մարտիրոսեան-Կարապետեան Աբրո տես՝ Քեռի
 Մարտիրոսյան Ա. - 1139
 Մարտիրոսյան Զակոր - 1143
 Մարտիրոսյան Սերգեյ - 1143
 Մարտիրոսյան Վահան - 1063
 Մարտունի Ալ. տես՝ Սյանհիկեան Ալ.
 Մարութեան Ա. - 524, (959)
 Մարության Ա. - 227
 Մարության Զ. - 1138
 Մարո - 183, (541)
 Մաքսապետյան Ա. - 1095
 Մեթերնելի - (592)
 Մե'լաս Լևոն - (477)
 Մելիտինեցի Գ. - 364, 700, 810, 828
 Մելիք-Թանգեան Նիկ. տես՝ Ներսես արքեպիսկ.
 Մելիք-Կարազեօղեան Գ. - 17
 Մելիք Մարկոս - (501)
 Մելիք-Յակօբեանց Յ. - 485, 531
 Մելիք-Շահ - 914
 Մելիքեան - (568)
 Մելիքեան Արմենակ տես Մելիք Շահ
 Մելիքեան Ե. - 610, 629
 Մելիքեան Ա. - տես՝ Միքո
 Մելիքեան Սպ. - 524
 Մելիքեան Ստեփան - 361
 Մելիքեան Սուրեն - 177
 Մելիքով Լորիս - (124, 136)
 Մելիքսեդեկեան Ստ. տղթթ. - (621)
 Մելիքսեթյան Զ.Ու. - 894, 1007, 1028
 Մելիքսեթյան Վ. - 661
 Մելո - (551, 953)
 Մելոյան Ղևոնդ - (567), 1179
 Մելիքոնյան Զարեհ - 743
 Մելքոնյան Զ. - 662

Մելքոնյան Ա. - 1079
 Մեծ «Չէլլօ» տես՝ Ծառուկեան Թորոս
 Մեծ պարոն - (762)
 Մեհեան Կարո - 1180
 Մեհրապյան Ա. - 1139
 Մեհրապեան Սարգիս տես՝ Խանասորի Վարդան
 Մենակ - (566)
 Մենծիկյան Թեոդոր - 226
 Մենծոյեան Աս. - 637
 Մեսիաեան Ե. - 452, 481
 Մեստճեան Թորոս - 559
 Մեսրոպ Լեւոն - 559, 601
 Մեսրոպ Մաշտոց - 881
 Մեսրոպ Տ. - (226)
 Մեսրոպեան Յար. քին. - 526
 Մեսրոպեան Սամ. - 381, 500, 1095
 Մեսրոպեան Վարդուհի քոյր - (872)
 Մերճանօֆ Գրիգոր - 862
 Մերլամ - (50)
 Մեհմետ Ալի պեյ - (521, 550, 551)
 Մեհմետ Չաուշ - (884)
 Մեմուր զօմիսար - (223)
 Մեյալը Էլիզբ - 414
 Մէջի - (475)
 Մըխիկ - (552)
 Մըխսեան Գր. - 630
 Մըսրեան Յովհ. վրդ. - 842
 Միլիս - (501)
 Միլիտոնյան Էդ. - 1063
 Միլիօ Էդ. - 59
 Միլրան Ա. - 488
 Միկոյան Անաստաս - (951)
 Միհրան - (566), 617
 Միհրանեան Միհրան - 1013
 Միհրդատ Զայկազ - (226)
 Միհրադատեան Արշ. - 83
 Մինախորեան Վ. - 527, 604
 Մինաս Զ. - 67
 Մինաս Չերազ տես՝ Չերազ Մինաս
 Մինաս Սեդրակ տղթթ. - (787)
 Մինաս Օղլու - (379, 695)
 Մինասեան Արտեմ - 1143
 Մինասեան Դ. - 625
 Մինասեան Թագուհի Օվ. - 559
 Մինասեան Լ.Գ. - 944
 Մինասեան Մինաս - (167), 173, 197, (226, 501)
 Մինասեան Յ.Ա. - 956
 Մինասեան Նարդուհի Դ. - (872)
 Մինասեան Պ. տղթթ. - (621)
 Մինասեան Ա. - 1173
 Մինասեան Սահակ - 877
 Մինասեան Սարգիս տղթթ. - (226), 968
 Մինասեան Սրմա քոյր - 872
 Մինասյան Էդվարդ - 1053
 Մինասյան Զովհ. տես՝ Մինաս Օղլու
 Միսաք - 992, 1008
 Միսաքեան Արտ. - 183, (541, 934)
 Միսաքեան Ա. - 992
 Միսաքեան Շաւարշ - 133, 256, 560, (862, 959), 1104, 1171
 Միսիրեան Վարդան - (226), 740
 Միսքճեան Ստեփան տղթթ. - (226, 621), 741, 756
 Միւթսարըֆ Լեւոն Էֆենտի - 938
 Միւթսարըֆ Պետրոստին - (223)
 Միւնիր Սալեհ փաշա - (581)
 Միւնիֆ Ալի պեյ - 534
 Միւրե-Մաթեր - 414

Միրազենց Վահան - 251
 Միրաքեան Աննա - 664
 Միրաքեան Նշան - 379, (383, 701)
 Միրզաբեկեան Վազգեն - (810)
 Միրզայեան Ա. տես՝ Կրետացի
 Միրզոյեանց Յովս. - 416
 Միրզոյեան Համասփյուռ տես՝ Խամաս
 Միրիճեան Ժ. - 981
 Միքայել - (884)
 Միքայելյան Առաքել - 1029
 Միքայելյան Պ. - 719, 1096
 Միքայելեան Արս. - 524
 Միքայելեան Նիկոլ տես՝ Իշխան
 Միքայելեան Քրիստափոր - 18, 48, 85, (191), 386, (482, 485, 501, 511, 531), 543, (560, 581, 934), 1135
 Միքայելեան Մ. - 884
 Մխալեան Գր. - 458
 Մխալեան Յ. - 458
 Մխալեան Սուրեն - 835
 Մխիթար արքեպիսկ. - (510)
 Մխիթար սպարապետ - 36
 Մխիթարեան Գ. - 447, 485, 524, 622, 637
 Մխիթարեան Գիւտ եպիսկ. - (649)
 Մխիթարեան Յովհ. - 162
 Մխիթարեան Ս. - 806
 Մխիթարեան Սերովժ - 945
 Մխիթարեան Օն. - 377, 485, 531, 816, 1095
 Մխո - (376, 552)
 Մխո-Շահին - (192)
 Մկրտիչ Անդրանիկ - (1127)
 Մկրտիչեան Եսթեր - 198
 Մկրտիչեան Թովմաս Գ. - 223
 Մկրտիչեան Ներսէս վրդ. - (226)
 Մկրտչեան Ա. - 1140
 Մկրտչեան Ջենոր - 181
 Մկրտչեան Լեւոն - 919, 1038, 1177, (1191)
 Մկրտչյան Հարություն - 946
 Մկրտչյան Ս. - 1113
 Մկրտումյան Արարատ - 1063
 Մկունդ Տիգ. - 540, 574
 Միեք տես՝ Օհանջանեան Համո
 Մճո տես՝ Բոլայեան Սկր.
 Մյասնիկյան Ալ. - 273, 312, (500), 991
 Մնացականյան Ա. Ն. - 515, 475, 658, 742, 743, 904, 991, 1114
 Մնացականյան Ծ. - 1153
 Մնջիկ - (537)
 Մշոյ Տատրակ տես՝ Տեր Կարապետյան Գեղամ
 Մոզ - 459
 Մուրթով - (497)
 Մոկացի Գր. - (537)
 Մոկունքի Իսրո - (762)
 Մոմնիկ - (537)
 Մոսեան Ղազար - 92
 Մոսեսովա Ի. - 1221
 Մոտալովա Լյուդմիլա - 842
 Մորջան Ժազ Դ. - 179, 506
 Մորզենտաու Հենրի - 477, (497, 743, 903), 1080
 Մորել գնդապետ - (369)
 Մորիս Զ. զոր - (477)
 Մռաւեան Ա. - 64, 497
 Մռավյան տես՝ Մռաւեան Ա.
 Մսըրլեան Արթին - (226)
 Մսըրլեան Զաւէն - 852, 863, 873, 883, 921, 931, 932, 960, 961
 Մսըրլեան Մկրտիչ - 960
 Մտրակ - 459

Մուճեան Ս. տոքթ. - (621)
 Մուշեղ եպիսկ. - 97, (122), 171, (290), 397, 451, 480, 517
 Մուշեղ [պիթիսցի] - (551, 552, 581)
 Մուշեան Յարութիւն Ժ. վրդ. - (951)
 Մուսա - 459
 Մուսայելեան - (581)
 Մուսաֆա Պապան Զատէ - (534)
 Մուսապեյ - (1025)
 Մուտոեան Յակ. - 381, 1095
 Մուրադբեգեան Խորեն Ա. կաթողիկոս - 361, (619)
 Մուրադխանեան Աշոտ - 915
 Մուրադյան Դ. - 1075
 Մուրադյան Հ. - 982
 Մուրաչեան Յ. - 383
 Մուրատ - 122, (236, 238, 243, 369, 376, 388, 459, 475, 552, 581, 599, 694, 695, 829, 831, 837)
 Մուրատ Գ. - (604)
 Մուրատ Դ. - 125, (604)
 Մուրատ Ե. - (139)
 Մուրատ Ն. - 829
 Մուրատբեկեան Խ. արքեպ. - (361)
 Մուրատեան Աբր. - (226, 626), 1056, 1071
 Մուրատեան Ալֆրետ - 770
 Մուրատեան Գրիգոր - 244
 Մուրատեան Երվանդ - 1056
 Մուրատեան Մ. - 1008
 Մուրատեան Սաթենիկ - (872)
 Մուրատեան Ս. Սուքիաս - (379)
 Մօզեան Լ. - 638, 992
 Մօլթթէ Զօն - 130
 Մօսէան Ղազար - 92
 Մօրլեան Վ. - 167
 Մօրուք Ժիրայր - (846)
 Մօրուքեան Բերկրուհի - 933

Յ

3.3.Թ. տես՝ Թերզեան Յակոբ
 3.Պ. - 508
 3.Ս. - 204, 445
 Յաբէթ - (595, 617)
 Յաբուլայան Լ. - 1135
 Յազվեց Վ. - (742)
 Յակօր տես՝ Թերզեան Յակոբ
 Յակոբ - (550, 595)
 Յակոբեան Աշոտ եպիսկ. տես՝ Փափազեան Յակոբ Աշոտ
 Յակոբեան Արամ տես՝ Կարեն
 Յակոբեան Ժազ - 842, (1071)
 Յակոբեան Ժիրայր - (226), 1071
 Յակոբեան Կ.Տ. - 125
 Յակոբեան Կարապետ վրդ. - (226)
 Յակոբեան Կեօկերեան Աղաինի - 872
 Յակոբեան Յովհ. - 182, (226, 774), 1013, (1071)
 Յակոբեան Ն. - 630
 Յակոբեան Ներսէս - 577
 Յակոբեան Նշան - (774)
 Յակոբեան Պ. - 784
 Յակոբեան Վարդան Ժ. վրդ. - (226)
 Յակօ - (552)
 Յանիկյան Գուրգեն տես՝ Եանիկեան Գուրգեն
 Յապոն - (581)
 Յասմիկ - (1149)
 Յարութիւն տես՝ Հարութիւն
 Յարութիւնեան Ա.Յ. - 915
 Յարութիւնեան Առ. - 224
 Յարութիւնեան Արտաշէս - 133, (226)
 Յարութիւնեան Գր. - 505

Յարութիւնեան Մարտ. - 256
 Յարութիւնեան Նազուշ - 756
 Յարութիւնեան Ա. - 256
 Յարութիւնեանց Ա. - 175
 Յափուծյան Ավետիս տես՝ Եափուծեան Ավ.
 Յերզնկյան Ա. - 342
 Յղութեան Անարատ միաբ. կուսանք. - (226)
 Յոխիկեան Արամ - (226)
 Յոխիկեան Արմ. տես՝ Ալաք
 Յոնան (541) տես՝ Մալքյան Յոնան, Հոնան, Հունո
 Յովակիմեան Աբրահամ խան Բախտիար - (721)
 Յովակիմեան Ա. - 563
 Յովակիմեան Յ. - 789, 810
 Յովակիմեան Ստեփանոս արք. - (213)
 Յովհաննէս - 992
 Յովհաննիսյան Ե.Հ. - 919
 Յովհաննիսեան Միք. - 49, 65, 66
 Յովհաննիսեան Ոսկան - (603)
 Յովհաննէսեան Յակոբ Ա. տոքթ. - (226), 524, 1621
 Յովհաննէսեան Սարգիս տես՝ Մանուկեան Արամ
 Յովհաննէսեան Սուրեն - 905
 Յովհաննէսեան Րիչըրտ - (951)
 Յովնանեան Սահականուշ - 854
 Յովսէփ տես՝ Թվէլէլան Յ.
 Յովսէփեան Արամ - 283
 Յովսէփեան Արտաշէս տես՝ Միլիաս
 Յովսէփեան Սեդրակ - 835
 Յովսէփեանց Գարեգին - (901)
 Յովսէփով Մելիք - 369
 Յրեսանտ Ֆրանսիս Դ. - (59)
 Յուսիկ Տ. - (226)
 Յուսուֆ շէյխ - (552)
 Յուսուֆեան Յովհ. - 416
 Յուսուֆյան Հովսէփ տես՝ Եուսուֆեան Հովսէփ
 Յուսուֆյան Մելիք - 1008
 Յօլան - 992

Ն

Նազգաշեան Ա. տոքթ. - 831
 Նազգաշեան Հայկ - 743, 968
 Նադօ - (552)
 Նազար Ա. - 481, 880
 Նազար Բեկ - (701)
 Նազարեկեան Մարօ - (529)
 Նազարեղեան զօրավար - 222, 318, 497, (501), 524
 Նազարեան Գ. տոքթ. - (621)
 Նազարեան Լիպ. - 485, 524, (959)
 Նազարեան Յովհ. - (871)
 Նազարեթ - (650)
 Նազարենց Հրանտ - 133
 Նազարեթեան Արմենակ - (376)
 Նազարեթեան Մայք տես՝ Բիւրատ Սմբատ
 Նազարյան Ստ. - 51, (443)
 Նազըմ փաշա - (501), 612
 Նազիկ հաճի - (551)
 Նազլեան Թ. տոքթ. - (621)
 Նազլեան Յովհ. - 199, 460, 665
 Նաթալի Շահան - 356, 420, 470, 519, 521, 597, 627, 628, 629, 1013
 Նաթանեան Միքայել - (774), 968, 1005, 1081
 Նաիրյան Գ. - 1158
 Նալբանդեան - (398)
 Նալբանդեան Յ. - 406
 Նալբանդյան Զ. տես՝ Զարեվանդ
 Նալպանտեան Գեորգ վրդ. - (213, 226), 1008
 Նալպանտեան Համբարձում - 872

Նալբանտեան Սիսակ - 245
 Նալպանտեան Սարգիս - 383
 Նալպանտեան Ստեփան - (226, 1071)
 Նալպանտեան Վահ. - (581)
 Նակաշիժէ - (401, 619)
 Նահապետեան Նշան - (226)
 Նահիկեան Խաչատուր քոօֆ. - (226)
 Նահիկեան Նշան տոքթ. - 621
 Նադաշ քին. - (835)
 Նաճարեան Ե. - 1057
 Նաճարեան Միիր. - 459
 Նաճարեան Յակոբ պատր. - (226)
 Նայիմ պէյ - 1066
 Նայիրի ժ. - 808
 Նանագուլյան Սեդրակ - (1143)
 Նանէլեան Յար. - (630)
 Նանսեն Ֆրիտյոֆ - (477), 609, (742), 743, 842, 909, 976, (981), 1157
 Նաւասարդեան Բեգլար - (784)
 Նաւասարդեան Վահան - 169, 286, (297), 302, 303, 306, 313, 399, 461, 485, 507, 524, 541, 549, 771, 816, 959, 992, 1039
 Նարդունի Շ. - 457, 560, 741, 790, 1127
 Նարիմանով - 923
 Նարինեան Ն. - 1181
 Նարոյեան Մեսրոպ եպիսկ. - (128), 226, 1071
 Նարպէյ Խորեն եպիսկ. - (497, 705), 934
 Նաումեն - 534
 Նեմեսիս - 356
 Ներոզ-Օննիկ - (566, 934)
 Նետիմ Մուսթաֆա - 314, 438
 Ներկարարյան Հ. - 785
 Ներսեն - (953)
 Ներսէսեան Արշակ տես՝ Սեպուհ
 Ներսէսեան Լեւոն - 750
 Ներսէսեան Միիրան - 750
 Ներսիսյան Աշոտ - 1144
 Ներսիսյան Մ.Գ. - 396, 970, 1110
 Ներսիսյան Յու. - 1107
 Ներսիսյան Սլավա - (1143)
 Ներսո-Խաչատուր տես՝ Խաչատուրեան Ներսէս
 Ներուս - 586
 Նեփի Հիկլի - 225, 228
 Նժդէհ Գարեգին - 226, 304, 343, (363), 365, 377, 430, 449, (797, 810, 847, 934, 959, 1153), 1158
 Նիազի բէյ - (551)
 Նիկղլսըն - (474)
 Նիկոլ-Դուման - (398, 407, 416, 485, 541, 543, 566, 708, 1039)
 Նիկոլ Ա. - 1183
 Նիկոլ խմբապետ - (501)
 Նիկոլայ - (20)
 Նիկոլայ թագավոր - 418, 619
 Նիկոլայ Նիկոլաւիչ - (292), 296, 347
 Նիկողոսեան Մ. - 809
 Նիկօլ-Օհան - 246
 Նիրվանեան Ա. - 39
 Նշանեան Սուրեն տոքթ. - (621), 992
 Նշկեան Միսաք Ա. - 247
 Նշկեան Յ.Ա. - 378
 Նորաշխարհյան Լ. - 993
 Նորատունկեան Գաբրիէլ - (376), 978
 Նորատունկեան Պ.Գ. - 151, (465, 477)
 Նորատունկեան Սեբովբէ - (226)
 Նորեան Ա. - 183, 859
 Նորեան Մեսրոպ եպիս. - (213)
 Նորոյեան Տիգ. - (694)

Լորուհի Յակոբ - 626
 Լուսար Պողոս փաշա - 124, 130, (140), 175, 235, (194, 236, 249, 434, 459, 465, 477, 481, 488), 497, (500, 516), 604, 743, (798, 837, 880, 992)
 Լուսարեան Մ. - 357, 439, 466
 Լուրի փաշա - (127), 236, (903)
 Լուրիխան Վ. - 67
 Լուրիկեան Բենիամին - 743
 Լուրիկեան Թագուհի - 734
 Լուրիճանեան Լուր. - (266)

Շ

Շ. - 524
 Շաթիրեան Մ. - 485
 Շաթրեան Լևոն - 1184
 Շալճեան Արշակ - 438
 Շալչեան Ալլես տես՝ Ալլես-Արմենակ
 Շալո - (459)
 Շալվարեան Խաչատուր - (237)
 Շալվարեան Մարտիրոս - (237)
 Շահ - (708)
 Շահան տես՝ Նաթալի Շահան
 Շահբազ Վարդան - (551)
 Շահեն տես՝ Գնունի Խաչիկ
 Շահեն Ա. - 173, 184, 248, 267, 599
 Շահեն Ասող - (226, 1071)
 Շահեն Ենոք - (226)
 Շահեն Ս. - 167
 Շահեն Սեդրակ - 844, (1191)
 Շահինեան Գ. - 222
 Շահխաթունեան Ավետիք - 541
 Շահխաթունի Արշալիր-Աջո - 485, 816, (959)
 Շահնուրատեան Արմենակ - (128)
 Շահնազարյան Ա.Ի. - 1015
 Շահնուր Ներսես - (226)
 Շահնուր Շահան - (901)
 Շահպազ Ա. - 505
 Շահպազ Բարսեղ - (226, 524), 630, 992
 Շահպազ Յակոբ - (226, 1071)
 Շահպազ Ստեփան - 743
 Շահպազ Վարդան - (581)
 Շահպազեան Գեղանուշ - 559
 Շահպազեան Յ. - 117, 524, 791
 Շահպազլեան Ն. տոթթ. - (621)
 Շահբազյան Տիգրան - 766
 Շահրիկեան Յ. տես նաև՝ Ասող
 Շահրիկեան Յ. - (226), 524, (541), 543, 950, 1071, 1173, 1185
 Շահրիկեան Յ. - 90, 91, 127, 142, 143, (226), 485
 Շահրիման Վ. - 123
 Շահրկեան Յարութիին տես՝ Ասող
 Շահումեան Ստ. - 224, 369, (568, 581), 922, (923), 924
 Շաղոյեան Յակ. - 476
 Շաղոյեան Լեւոն - 476
 Շամիլ - 537
 Շամիլ տես՝ Բարսեղյան Սարգիս
 Շամիրեան Ս. - (383)
 Շամլեան Արշալիր - 167, 173
 Շամիուր Տիգրան - (630)
 Շամտանճեան Միքայել - 172, 220, (226), 227, 1071
 Շայսլա - (477)
 Շանթ Լ. - 315, (619, 633), 771, (959), 1095
 Շաշեան Լեւոն - (1071)
 Շաշկով Վ. - 953
 Շապանեան Վահան - (247)
 Շապուհեան Յար. - 639

Շառո - (501)
 Շաստոն - 283
 Շատախցեան Կ. - (501)
 Շատիկեան Պ. - 988
 Շատոյեան Պ. - (395)
 Շարաֆեան Երուանդ - 744
 Շարոն - (566)
 Շաքարեան Գեորգ քին. - (501)
 Շաք Փոլ - 842
 Շաքիր - (501)
 Շաքիր պեյ - 938
 Շաքիր Բեհաետտի բեյ - (519), (521)
 Շաքիր փաշա - (361)
 Շեկոյան Ա. - 1043
 Շերենց Գ. - 98
 Շերիվ փաշա - (123)
 Շերիֆ աղա - (552)
 Շերաֆեան Փառանձեմ - 559
 Շէխիկեան Մխիթար - (694)
 Շէխիկեան Մկր. - 499
 Շէվքեթ Մահմատ - (551)
 Շերենց Գեորգ - (774)
 Շէրո - (501), (541)
 Շէուր Ալ. - 792
 Շէքրճեան Յար. - (459)
 Շիկահեր - 985
 Շիղայ Տ. - (226)
 Շիմոն Մ. - 416
 Շիշեան Արամ - (226), (1071)
 Շիշմանեան Ղ. եպիս. - 19
 Շիշմանեան Շավ. - 617
 Շիշմանեան Ռուբ. - 107, 524, (914), տես նաև՝ Ռեդի
 Շիտանեան Ա. - 118, 316
 Շիրազ Դովհ. - 743, 842, 1068, 1116
 Շիրազ Ս. - 1063
 Շիրակեան Ա. - 1117
 Շիրակեան Արշալիր - 751, 743
 Շիրին - (537)
 Շիրինեան Արտեմիս - (933)
 Շիրինեան Ներսես - 885
 Շիրինեան Նուարդ - 559
 Շիրվանզադե Ալ. - 543
 Շիւմբերժե Գիւստավ - 506
 Շխեան Սիմոն - (541)
 Շմակոն տես՝ Կաֆեան Գաբրիել
 Շնորիք Պատրիարք Ս.Յ. - 956
 Շնորհունի - 938
 Շուշան - (552)
 Շուշանեան Վազգեն - (959)
 Շուշանեան Վազ. - (703)
 Շուշեան Լեւոն - (226)
 Շուվալով - (124)
 Շորվոլեան Արամ Ս. - 743
 Շորվոլեան Արամ - 844

Ռ

Ռդիկեան Առաքել - 829
 Ռսկեան Մ. - 132
 Ռրթոտունի տես՝ Գալֆայեան Պետրոս
 Ռսկերիչեան Գ. - (226, 1071)
 Ռսկերիչեան Ե. - 287
 Ռսկերիչեան Էդ. - 192
 Ռսկերիչեան Եդ. - 380
 Ռսկերիչեան Տ. - 973
 Ռստանիկ Ազատ տես՝ Սագոեան Մ.Ս.
 Ռրբերեան Զ. - 683

Որբերեան Սկրտիչ բրօք. - (226)

Որբունի Ա. - 249

Որսորդ - (459)

Չ

Չագալեան Գ. տես՝ Խաժակ Գ.

Չագմաքճեան Յ. - 485

Չաթցի Ա. - 395

Չաթօ - (501, 541)

Չախուշեան Գր. - 51, 286, 288

Չախուշեան Պ. - 286

Չալկատարեան Ա. - 183

Չամչեան Բ. եպիս. - (361)

Չայկովսկի - (477)

Չանգալյան ճիմ (Պետրոս) - 842

Չանկըրի - (1098)

Չավուշ Ադամ - (390, 701)

Չավուշ Գեորգ - (100, 243, 400, 402, 467, 485, 550, 552, 569, 581, 630, 643, 694, 769, 782), 837, 971, (1088, 1144, 1172)

Չավուշ Դանիել - (459, 589, 622), 1036

Չավուշ էշիկեցի - (390)

Չաուշ Կ. - (972)

Չավուշ Մ. - (581)

Չավուշ Նազարեթ - 630

Չավուշ Պետիւքեան Օհան - (101, 618)

Չավուշ օսմ. - (275, 1034)

Չավուշեան Ե. - (1051)

Չարենց Եղիշե - 584

Չարըզ Արամ տես՝ Վտարանդի Արամ

Չարըզ Ղազար - 444, 490, 690

Չարըզ Ս. Վրթանես - 1033

Չարխուտեան Նուպար - 913, 993

Չաուշ Ահմեդ - 674

Չաքմաքճեան Յ. - 485

Չաքուշեան Երուանդ - (226)

Չելեայան Ա. - 1063

Չելեայեան Անդրեաս եպիսկ. - (226)

Չելլօ - (581)

Չերազ Սինաս - 2, 3, 186, (333), 344, (418), 481, (529)

Չերազ Վահ. - (581)

Չերքեզյան Կ. - 1001

Չերքեզ Էմին - (361)

Չեօկիրեան Յովի. - (226)

Չեօկիրեան Տիգրան - (226, 687)

Չըմըշկաճագցի տես՝ Պոյաճեան Վահ.

Չըրչիլ Ու. - (477, 497, 743)

Չթչեան Ա. - 524, 615

Չթչեան Սահ. - 476

Չիթճեան Գ. - (376)

Չիթունի - 615

Չիլեճեան Բարոնակ - 789

Չիլինգարեան Ա. - 1083

Չիլինգարյան Արտաշես տես՝ Ղարբինեան Ռուբեն

Չիլինկիրեան Ե. - 279, 317

Չիլինկիրեան Եղիշե - 250

Չիլինկիրեան Յ. - 989

Չիլինկիրեան Ռ. տոքթ. տես՝ Սեւակ Ռուբեն

Չիլինկիրեան Փիլիպպոս - (226)

Չիչերին - (241), 327, (328, 418, 477, 497), 597, (619), 628, (797, 958)

Չիչերին Գեորգի - 931

Չիպրիանի Ա. - 59, 73

Չիպուքքեարեան տես՝ Դանիել Վարուժան

Չիրգինեան Բարսեղ - (650)

Չիրգինեան Հաճի-Էմին - (650)

Չիֆթ Սարաֆ - 86

Չլպատեան վրդ. - (213)

Չխիծե - (477)

Չոկյուրյան Տ. - (735)

Չնդօ - (550)

Չորուրեան Եղարդ - 207, 236

Չոլոյան Արշավիր - (767)

Չոպանեան Արշակ - 200, 305, 436, 481, 524, 619, 1086

Չորմիսեան Լեւոն - 743, 875, 865, 886, 895, 896

Չորպաճեան Ա. - (650, 701)

Չոփուռեան տես՝ Թադեոսեան Լ.

Չոփուրեան Եղարդ - 724

Չպուքըցի Միքայել - (369)

Չպուքճեան Տաճատ - (226, 1051)

Չուբարյան Գր. - 368

Չուգասըսեան Մ. - (603)

Չուգասըսեան Վահ. - 459

Չուխատարեան Աս. - (459)

Չութպարմազեան Տ. - 395

Չօլաքեան - (275)

Չօլաքեան Սահակ վրդ. - (226)

Չօփուռեան տես՝ Տեփոյեան Մարիցա

Պ

Պ.Պ. - 383

Պ.Պ.Ձ. - 167

Պազգալեան Բ. Ա - (872)

Պազգալեան Յ. - 630

Պալայեան Սարգիս տես՝ Քեռի

Պալաքեան Գրիգորիս եպիսկ. - 446, 584, 651, 831

Պալաքեան Գ. - 278

Պալաքյան Գ. - 1118

Պալաթոն Ա. - 743

Պալապաեյան Ա. - 983

Պալասան Համբ. - (226)

Պալեան Ա. - 1054

Պալեան Ներսէս - 743

Պալեան Նիկ. - 124

Պալեան սրբազան - (822)

Պալեան Սարգիս տես՝ Քեռի

Պալեան Տ. եպիսկ. - (442, 516, 1034)

Պալեյան Հ. - 366

Պալեուզ - (477)

Պալըզճեան Բ. - 1054

Պալճեան Լեւոն Կարապետ - 842

Պալճեան Կ. տես՝ Վազգեն Առաքին

Պալֆուրի - 488

Պահլաւ տես՝ Կարիկեան Եսայի

Պահլաւունի Եղիշե - (959)

Պահրի փաշա - (501)

Պաղտասարեան Գր. - 630

Պաղտասարեան Մ. - 283

Պաղտասարեան Մ. տոքթ. - (621)

Պաղտիկեան Գ. - 994

Պաղտիկեան Տիգրան - (226)

Պաղտիկյան Յակոբցի Մ. - (244)

Պաղտոյեան Ա. - 1058

Պաղտոյեան Սարգիս - (630)

Պաղտոյեան Սեդրաք տես՝ Չովյան Արա

Պաղտոյեան Տիգ. - 807

Պայրըն տես՝ Բայրոն

Պանդուխտ տես՝ Սերեան Մ.

Պանիրեան Գայանե - 559

Պապայեան Երուանդ - 963

Պապաշա տես՝ Թադևոսյան Լեւոն

Պապիկեան - 376

Պապիկեան Ա. - 167, 173

Պապիկեան Թ. տոքթ. - (621)
 Պապիկեան Լ. - (1071)
 Պապիկեան Լուսինի բրոք. - (226)
 Պապիկեան Յ. - 122
 Պապիկեան Յակոբ - (204, 534)
 Պապիկեան Վարդան - (774)
 Պապինյան Կ. - 1068
 Պառնի Հանոյի - 227
 Պասթաճեան Սողոմոն - 577
 Պասկեպյան Տ. - 1063
 Պասմաճեան տես՝ Նազարեան Յովհ.
 Պասմաճեան Յակոբ - (167)
 Պատրիկ Ա. - 984
 Պատրիկ Առաքել Ն. - 887
 Պատրիկ Առաքել - 387
 Պատրիկ Հասան - (293)
 Պատուելի Գրիգոր - (537)
 Պարակունի Հովհ. տես՝ Պարակունի Յ.
 Պարակունի Յ. - 1085, 1188
 Պարզեանց Սուքիաս - (501)
 Պարթեւեան Ս. - 1187
 Պարթեւեան Սուրեն - 158, 187, 229, 283, 367, 476, 485, 569, 643, 860, 842, 985, 1187
 Պարթեւեան Ս. - 87, 158, 187, 283, 367
 Պարթըն ճեյմս Լ. - 497
 Պարոյր - 527
 «Պարոն Պետրոս» - (537)
 Պարոնեան Լ. - 807
 Պարոն-Վարդեան Վահ. տոքթ. - (621)
 Պարսամեան Ալէս տես՝ Ալլէս-Արմենակ
 Պարսամեան - (1071)
 Պարսումեան Գ. - 630
 Պարսամեան Կարապետ - (226, 1071)
 Պարսամեան Ս. - 598
 Պարսամեան Սկր. - 560, 615
 Պարսամեան Յովհ. - 825
 Պարսամեան Պ. - (383)
 Պարսամյան Վ. - 498, 1041
 Պարսամյան Վարդ - 640
 Պարսկունի Հովհ. տես՝ Պարսկունի Յովհ.
 Պարսկունի Յովհ. - 905, 925, 1084, 1085, 1145, 1188
 Պարսումեան Գեորգ - 630
 Պարսումեան Սամուել - 577
 Պարտաճճեան Վ. - 44
 Պարտիզակցի - 167
 Պարտիզականեան Լ. տոքթ. - (226, 621)
 Պարտիզականեան Խ. - 105
 Պարութեան Յար. - (650)
 Պե-Պօ - 459
 Պեյլերյան Ավո - 934
 Պեշիկթաշ Խորեն Նար-Պեյ արքեպիսկ տես՝ Նար-Պեյ արքեպիսկ
 Պեշիկթաշլեան Նշ. - 615, 694
 Պետիկ տես՝ Քյուրտեան Պետրոս
 Պետիկ - (226, 550)
 Պետիկեան Ա. - 615, 842
 Պետո - (45)
 Պետո - (398)
 Պետո - 416
 Պետո - (501, 567)
 Պետո (Պետրոսյան Աղեքսանդր) - (934)
 Պետրէ տես՝ Վարժապետեան Պ.
 Պետրոս - (550)
 Պետրոս Աւետիս կաթողիկոս - (472)
 Պետրոս եպիսկ. - (552)
 Պետրոս Մեծ - (916)
 Պետրոս Մկրտիչ - (496)
 Պետրոս Փարեան-Բաբկեն-Սիւնի - (934)
 Պետրոսեան Ապահ տես՝ Ապահ
 Պետրոսեան Աղեքսանդր տես՝ Պետո
 Պետրոսեան Արամ - 496
 Պետրոսեան Բենիամին - 228
 Պետրոսեան Ս. - 173, (379, 1071)
 Պետրոսեան Մինաս - (167, 226)
 Պետրոսեան Պողոս - 167, 173
 Պետրոսյան Ա. - (1143)
 Պետրոսյան Դ. - 1063, 1106
 Պետրոսյան Ե. - 1063
 Պետրոսյան Ի. - 1063
 Պետրոսյան Շ. - 684
 Պետրոսյան Ս. - 992, (1143)
 Պետրոսյան Վ. - 957
 Պերետո - (477)
 Պերիտոի տես՝ Պերետո
 Պեքարեան Յակոբ - (630)
 Պեքմեզեան Յար. - 649
 Պզտիկեան Ե. - 992
 Պզտիկեան Զ. - 354
 Պէիրիկեան Խոսրով եպիսկ. - (213, 226)
 Պէյազեան Էտուռ - (226)
 Պէյլերեան Ա. - 810, 934, 941
 Պէյիլվաճեան Արթ. տոքթ. - (452)
 Պէյու Կրաչլով Եաւորով - (925)
 Պէնկեան Քերովբէ - (226)
 Պէննէ տոքթ. - 167, (459, 626)
 Պէպիրեան Մին. - 835
 Պէվին Է. - 497
 Պէրպերեան Խաչիկ - 596
 Պէրպերեան Ծ. - 598
 Պէրպերեան Ն. - 1004
 Պէքարեան Յակոբ - 577
 Պէքիր Սամի փաշա - (361, 517, 770)
 Պէօզիկեան Գրիգոր տես՝ Շիկահեր
 Պէօճէկեան Նիկողոս - (617)
 Պիզոն Ա. - (477)
 Պիթլիսեցի Մուշեղ - (934)
 Պիլի Հիքմետ - 787
 Պիլէզիքճի Կարապետ տես՝ Տիգրան երկաթ
 Պիշոն Ա. - (477)
 Պիոնեան Կ. - 1008
 Պիչաքճեան Մարիամ Մանուկ - (872)
 Պիւրատ Ս. տես Բիւրատ Ս.
 Պլեճեան Համբ. - (226)
 Պլիս Էտուին - 497
 Պոլիտիս Նիկ. - (477)
 Պոլոյեան Լ. - 810
 Պոլտուին Օ. - 408, 497
 Պոլտուքեան Եր. - 972
 Պողարեան Գրիգոր - 874
 Պողիկեան Ա. - 1032
 Պոզաճեան Անդրանիկ - (226)
 Պողոս - (552)
 Պողոս Ա կայսեր - 182
 Պողոս քի. - (338)
 Պողոս փաշա - (249)
 Պողոսեան Գարեգին - (167), 173, (226, 626, 1071)
 Պողոսեան Զոհրապ - (694)
 Պողոսեան Հ. - 832
 Պողոսեան Ս. - 508
 Պողոսեան Սարգիս - 822
 Պողոսեան Տէր Գալուստ - 831
 Պողոսեան Պողոս - (226, 626)
 Պողոսյան Ա. - 685
 Պողոսյան Կ. - 1068

Պողոսյան Յ. - 832, 1010, 1019, 1029, 1035, 1041, 1095
 Պողոսյան Ս. - 1089
 Պողոսյան Ս. - 1040
 Պողոսյան Ստ. - 1087, 1088, 1119
 Պոյաճեան Թովմաս - 835
 Պոյաճեան Յ. - 1056
 Պոյաճեան Յաճի - 822
 Պոյաճեան Մարտիրոս տես՝ Ժիրայր
 Պոյաճեան Ստ. տես՝ Մուրատ
 Պոյաճեան Վահան տես՝ Կարապետեան Ռուբեն տոքթ.
 Պոնաբարդ - (551, 581)
 Պոնափարթ տոքթ. տես՝ Պոնաբարթ
 Պոնափարթեան Խոսրով - 677
 Պոնտացի Պ. - 459, 588
 Պորթուգալեան Ս. տես՝ Փորթուգալեան
 Պոտրումեան Օհան - 968
 Պչնենց Սաթենիկ - (537)
 Պտղտոյեան Գեորգ տես՝ Թովալ վարժապետ
 Պրայս ճէյմս - (225), 228, 251, 488, 497, (609, 743), 746, (899, 903)
 Պրեմօն - (267), 268, (441)
 Պրեմոն տես՝ Պրեմօն
 Պրեսունտ Ֆ. - 59
 Պրիան - (441, 694)
 Պուան - 488
 Պուանքարտ Է. - (477)
 Պուլուտեան Պ. - 283
 Պուլտուքեան Եր. - 992
 Պուճիգանեան Աստղիկ - 746
 Պուճիգանեան Յովի. բրօժ. - (226)
 Պուլենոն Ֆր. - (441, 474, 983)
 Պուրսալեան Յար. - 587, 701
 Պօզաճեան Բ. - 139, 1071
 Պօղոսեան տոքթ. - 871
 Պօղոսեան Գ. - 173, (1071)
 Պօղոսեան Գարեգին տես՝ Պողոսեան Գարեգին
 Պօղոսեան Յ. - (1071)
 Պօղոսեան Յ. - 475
 Պօղոսեան Յ.Պ. - 231
 Պօղոսեան Յակոբ - 968
 Պօղոսեան Յարութիին - (226), 1071
 Պօղոսեան Յովի. - 431, 743
 Պօղոսեան Նիկ. տես՝ Իշխան
 Պօղոսեան Պ. - (1071)
 Պօղոսեան Պօղոս տես՝ Պողոսեան Պողոս
 Պօղոսեան Ս. - 471
 Պօլեան Սկր. - (694)
 Պօլիկեան Պ. - (395)
 Պօլիկեան Սուրեն - 734
 Պոյաճեան Գ. - 173
 Պոյաճեան Գառ. - (167, 226, 626)
 Պոյաճեան Գինոս - 734
 Պոյաճեան Ե. - 1164
 Պոյաճեան Եզնիկ - 875
 Պոյաճեան Ժիրայր - (951)
 Պոյաճեան Յ. - 395
 Պոյաճեան Յ. - (1071)
 Պոյաճեան Յամբարձում տես՝ Մուրատ
 Պոյաճեան Ղ. - 167, 173
 Պոյաճեան Մարատ - (934)
 Պոյաճեան Մարի - 167, 173
 Պոյաճեան Մուրատ - (398)
 Պոյաճեան Յ. - 268
 Պոյաճեան Տ. - 283
 Պոյաճեան Տիգրան Յ. - 745, (901)
 Պոյանեան Եղս. - 444
 Պօնճուքեան Սենեքերիմ - (226)

Պօրլեան Վ. - 173

Ջ

Ջալլաթ - (552)
 Ջալլաթեան Վահան - (566)
 Ջամալեան Արշ. - 457, (524, 541), 771
 Ջահվար (քուրդ ցեղապետ) - (774)
 Ջադեթյան Գ. - 833
 Ջանփուլատեան - (566)
 Ջելլաթ - (617)
 Ջեմալ փաշա - 345, (1099)
 Ջեմալ Քուրա - (702)
 Ջիւանշիրեան Ա. - 459
 Ջիւանշիրի Բեբուտ խան - (573)
 Ջիվելեզով Ա. - 1120
 Ջլղաթեան Բեն - (226)
 Ջնտոյեան Յար. - (694)
 Ջոն Տիլլի - (477)
 Ջրբաշյան Է. - 1131
 Ջրվեժ - 289
 Ջուղաշելի Ստալին տես՝ Ստալին

Թ

Թահվետ - 992
 Թաշօի Միհրան տես՝ Ռզմըցի Լաթօ
 Թըլիֆ Նիյր Ի. - (609)
 Թըշտունի Ա. - 694
 Թըքլի Է. - 59, 73
 Թէյնօլստ - (361)
 Թիգա Նուր Ալի Ֆուատ - 931
 Թզմըցի Լաթօ - (537)
 Թիլիֆ Իսթ. - (786)
 Թինտի (Մեյճըր) - (290)
 Թնէ Փ. - 743
 Թշտունի - 225
 Թշտունի Պ.Է.Ք. - 228
 Թոհրապախ Պաուլ - 232
 Թոսսի Ա. - (477)
 Թոստոմ - (318, 369, 398), 416, (485, 529, 541), 543, (552, 560, 581, 934, 935, 977), 1008, (1071), 1135
 Թուբեն - 399
 Թուբեն - 228
 Թուբեն - 432
 Թուբեն - 440
 Թուբեն - 518
 Թուբեն - 524
 Թուբեն - 551
 Թուբեն - 550
 Թուբեն - 552
 Թուբեն - 553
 Թուբեն - 566
 Թուբեն - 306
 Թուբեն - (318)
 Թուբեն - 331
 Թուբեն - 485
 Թուբեն - 567
 Թուբեն - (568)
 Թուբեն - 700
 Թուբեն (Տէր-Մինասյան Ռ.) - 786
 Թուբեն - 816
 Թուբեն - (837)
 Թուբեն - 910
 Թուբեն - (957)
 Թուբեն - (959)

Ռուբեն - (1088)
 Ռուբեն փաշա - (418, 420)
 Ռուզվելթ - (504)
 Ռուսինենա Ն. տոթթ. - 124, (442)
 Ռուստամ բեյ - (702)
 Ռոբերթի է. - 59

Ս

Ս.Կ. - 283
 Ս.Ս. - 46
 Ս.Պ. - 992
 Ս.Պ.Ա. - 508
 Ս.Վ. - 506, 906
 Ս.Վ.Դ. - 459
 Ս.Տ. - 903
 Սաատթեան Դ. - 1054
 Սաաթեան Նշան Պ. - 743
 Սաատետտին - (501)
 Սագոեան Ս.Ս. - (459)
 Սազոնով - 507
 Սաթենիկ - 485, 551
 Սալ - 92
 Սալբի Ս. տոթթ. - 233, 842
 Սալըզարի Յ. - (124, 497, 619)
 Սալիմ պեյ - 938
 Սալման - 971
 Սահակ - (501)
 Սահակ Արամ - 485
 Սահակ Բ. կաթողիկոս - 233, (353, 606)
 Սահակ Մեսրոպ - 229
 Սահակ Պեյենց - (501)
 Սահակեան Ա. - (331)
 Սահակեան Ավետիք տես՝ Հայր Աբրահամ
 Սահակեան Արամ - 568, 594
 Սահակեան Հովհ. (445)
 Սահակեան Շաւարշ ծ. վրդ. - (226)
 Սահակեան Ս. - 409
 Սահակյան - 1090
 Սահակյան Ազնիվ - 1063
 Սահակյան Ռ. - 702, 715, 845, 1034, 1091, 1110
 Սահյան Յ. - 1063
 Սահրադեան Ա. - 686
 Սահրադեան Սիր. - 696
 Սաղաթեան Ա. տես՝ Սաղաթեան
 Սաղաթեան Յ. - 485
 Սաղաթեան Ա. - 166, 459
 Սաղըրեան Ս. - 516, 1054
 Սամադ խան - (477)
 Սամի Բեքիր - (477), 597, 628
 Սամի Բեքիր տես՝ Սամի Բեքիր
 Սամսոն - 485
 Սամսոն - (459)
 Սամսոն - (566)
 Սամսոն խան տես՝ Թադնոսեան Սամս
 Սամսոն - 381
 Սամուէլ - (390)
 Սամուէլ - 381
 Սամուէլօֆ Վոսմշապուհ - (226)
 Սայաթ-Նովա - (901)
 Սայապալեան ժագ - (226)
 Սայիտ - 1013
 Սայիտ Հայիմ փաշա - (497), 1117
 Սայիտ շեյխ - (834)
 Սայրըս Համլին - 376
 Սայքս Մարկ - 497
 Սանդուրեան Ս. - 383

Սանոսյան Ա. - 1126
 Սաչեան Ասատուր տես՝ Հերոս
 Սաչեան Աս. - (446)
 Սապահ - (459)
 Սապահ-Գիլեան Ա. - 14, 77, 159, 189, 234, 650, (701), 743, 813, 837, 842, 890
 Սասունի Կ. - 222, 346, 467, 524, 597, 610, 628, 716, 747, 768, 769, 777, 782, 810, 811, 910, 1004, 1117
 Սասունցի տես՝ Ավետիսեան Մուշեղ
 Սասունցի տես՝ Երեցեան Ա.
 Սասունցի Դավիթ - 849
 Սասունցի Մարտ. - 631
 Սասունցի Մուշեղ տես՝ Ավետիսեան Մուշեղ
 Սավֆեթ Ս. Հ. Լէյրդ - 474
 Սարաճեան Յ. վրդ. - 376
 Սարաճեան Պետրոս եպիսկ. - 446
 Սարաճեան սրբազան - (465)
 Սարաֆեան Գ. - 577, 743
 Սարաֆեան Գեորգ - 577, 743
 Սարաֆեան Եր. տոթթ. - (621)
 Սարաֆօֆ Պօրիս - (243)
 Սարգիս - (550, 551, 566)
 Սարգիս Խ. - 846
 Սարգիս [ոնս] - (501)
 Սարգիս Սաուին - (226)
 Սարգիսեան Հր. - 524
 Սարգիսեան Մատթեոս տես՝ Փարամազ
 Սարգիսեան Յակոբ - 204
 Սարգիսեան Սահակ վրդ. - (226)
 Սարգիսեան Տիգրան - (226)
 Սարգիսեան Օ. - 743, 791
 Սարգսեան Ե. Դ. - 748
 Սարգսեան Եփրեմ - 816
 Սարգսեան Սարգիս - (701)
 Սարգսեան Լեւոն - 947
 Սարգսյան Ե. - 702, 717
 Սարգսյան Ս. - 1056
 Սարգսյան Ս. - 1048
 Սարգսյան Ս. Հ. - 923, 924
 Սարդարյան Կ. - 1028, 1082
 Սարեան Անդրանիկ - 948
 Սարեան Ստեփան վրդ. - (226)
 Սարերոս Ասլան տես՝ Չաւուշ Գեորգ
 Սարի Խաչիկ - (626)
 Սարիատ տես՝ Չավուշ Գեորգ
 Սարյան Գ. - 977
 Սարյան Ս. - 1068
 Սարոյան Ա. - 1127
 Սարոյան Վիլյամ - 936
 Սարվապալի Ռադիակրիշնանի - 1068
 Սարրաֆեան Կարո - 666
 Սարուխան - 124
 Սարուխան Ալ. - 505
 Սարուխան Հ. - 1643
 Սարուխանեան Մարո - (459)
 Սարուխանեան Ս. - 56
 Սաքո - 1008
 Սաքո - (1071)
 Սաքո - (383)
 Սաքո - (459)
 Սաքո - (226)
 Սաքո տես՝ Աղամիրզեանց Սարգիս
 Սաքո - (398)
 Սաֆրատեան Արշակ - 643, 1172
 Սաֆրաստեան Պ.Կ.Ս. - (228)
 Սաֆրաստեան Ս. - 497
 Սեբաստացի Հովնան - 994

Սեբաստացի Մուրատ - (184, 485, 581, 934)
 Սեդա - 459
 Սեդրակ - (1149)
 Սեդրակ Էֆենտի - (551)
 Սեթեան Յ. - 229
 Սեթեան Յովհ. եպիսկ. - 105
 Սեմա Ա. - 439
 Սեմիրջեան Մ. տես՝ Սեմերճեան Մ.
 Սենո - (1024)
 Սեպուհ - 100, (226), 318, 369, (485, 500, 501, 509, 552, 774), 992, 1005
 Սեպուհ Մ. - 667
 Սեպուհ տես՝ Թիրեաքեան Հայկ
 Սեպուհեան Ա. - 496
 Սեսիլ Ռ. - 488
 Սեսիլ Րոբերտ - (477)
 Սեւակ Մանասէ - 718, 743
 Սևակ - 530, 977
 Սևակ Պ. - 1004, 1036, 1068, 1092
 Սևակ Ռուբեն - (226, 294), 530, (566, 621, 687, 735, 1009), 122, (1071)
 Սևան Ա. - 1039
 Սևան Արմեն - 687, 847, 1039
 Սևան Ս. - 995, 1059
 Սելտիկնայ Բազիկ - (537)
 Սելքարեցի Սաքո - (934)
 Սերգեյ - (566), 1008
 Սերգէյ տես՝ Մանուկեան Արամ
 Սերեան Մ. - 1056
 Սերեմճեան Պետո - 485
 Սերենկիւեան Յովհ. տես՝ Վարդգես
 Սերոբ - 398
 Սերոբ - (552)
 Սերոբ - (45)
 Սերոբեան Մուշեղ տես՝ Մուշեղ եպիսկ.
 Սեփեթճեան Արամ - 968
 Սեքուլեան Օգոստինոս - 842
 Սեֆերեան Միիր. - 576
 Սէլեան Ա. - 167, 173
 Սէիսեան Խաչիկ - (630)
 Սէկնեան Տ. - 446
 Սեմերճեան Արտաշէ - (226), տես՝ Թորգոմ
 Սեմերճեան Մ. - 24, 101
 Սեմպօն - (477)
 Սէյտո Պողոս տես՝ Սէյտո Պողոս
 Սէյտո Պողոս - (550, 552, 762)
 Սէրայտարեան Արմ. տոքթ. - (621)
 Սէրայտարեան Ջ. - 998
 Սէրայտարեան Թագուհի - 559
 Սէրենկիւեան Յովհ. տես՝ Վարդգես
 Սէրենկիւեան Վարդ. - 540, (951)
 Սերթեան Ս. տոքթ. - (621)
 Սերժան Գուրգեն Զիլճեան - (229)
 Սէֆերեան Մ. - 564, 612, 617, 643, 842, 891
 Սէֆերեան Նազարեթ - 843
 Սըռեան Յով. - 810
 Սիամանթո - 40, 122, 133, (226, 243), 531, (541), 543, 569, 643, 708, (735, 821), 860, 977, (1071)
 Սիլիկեան զօրավար - 222, (823)
 Սիլիկով զենեքալ տես՝ Սիլիկեան զօրավար
 Սիմոնեան Սարկիս - 701
 Սիմոն - (552)
 Սիմոն Մաքսուտ պէյ - 992
 Սիմոնեան Երան - 668
 Սիմոնեան Միիրան - 930
 Սիմոնեան Յակոբ - 559
 Սիմոնեան Պ. - 813
 Սիմոնեան Ս. - 383
 Սիմոնեան Ս. - 793
 Սիմոնեան Ս. - 794
 Սիմոնեան Ս. - 812
 Սիմոնեան Ս. - 848
 Սիմոնեան Սիմոն - 848, 866
 Սիմոնեան Հ. - 1035
 Սիմոնեան Հ. - 986
 Սիմոնյան Հ. - 1082
 Սիմոնյան Հ. - 1122
 Սիմոնյան Հր. - 1042
 Սիմոնյան Հ. Ռ. - 991
 Սիմոնեանց Արսէն աւ. քին. - 615
 Սինանեան Կ. Վեր. - (226)
 Սինկիրեան Կղմես - (618)
 Սիոն արքեպիսկ. - 624
 Սիպիլ - 524
 Սիսակ - 4
 Սիսաք - (1149)
 Սիսլեան Գարեգին վեր. - 547
 Սիւլէյման պէյ (Սիւտիւր) - (275)
 Սիւնի - 167
 Սիւնի Ա. - 146, 332, 347
 Սիւնի Բ. - 183, 416, 485
 Սիւնի Ն. - 283
 Սիւնի Վ. - 1030
 Սիւնի Գևորգեան տես՝ Սիւնի Վաղարշակ
 Սիւնիք Բ. - (395)
 Սիվասլեան Ա. - (1071)
 Սիվասլեան Առաքել Յ. բոսֆ. - (226)
 Սիւրմեան Արտավազդ արքեպիսկ. - (472)
 Սիւրմենեան Գ. - 509, 795
 Սիտալ Կ. - 565
 Սիրադեղյան Վ. - 1082
 Սիրանա Արամ - (537)
 Սիրանոյշ - (959)
 Սիրվարդ - 252, 459, 576, 578, 599, 632, 650, 669
 Սիրունի Յ. ճ. - 485, 973
 Սիրունեան Մամբրէ վրդ. - 233
 Սիրունյան - 1063
 Սլաք - (537), 541
 Սկանդարի Գ. - 160
 Սկաչկօ Ա. - 1177
 Սմբատ - (484)
 Սմբատ - (569)
 Սմբատ - 500
 Սմբատ - (292)
 Սմբատ - 296
 Սմբատ - (369)
 Սմբատ - (318)
 Սմբատ - 992
 Սմբատ - 694
 Սմբատ - (643)
 Սմբատ - (581)
 Սմբատ եպիս. - (213)
 Սմբատ զօր. - (694, 934), 1172
 Սմիթ - 643
 ՍՄԿՕ ավազակապետ - (501)
 Սյուրմեյան Լ. Ջ. - 936
 Սողկան Կարապետ բոսֆ. - (226, 1071)
 Սողոմոնեան Միքայէլ - (919)
 Սողոմոն Յովսէփ վրդ. - (226)
 Սոնա - (405, 429)
 Սոս-Վան - 615
 Սոսե - (694)
 Սոսո տես՝ Ստալին
 Սպարապետ Վարդան տես՝ Խանասորի Վարդան

Սպորտոն ժ. - 225
 Սվազ - (1071)
 Սվազլեան Մառի - 481
 Սվազլեան Միհրան - 481
 Սվաճեան Գեորգ - 630
 Սվաճեան Յովսեփ - 698
 Ստալին - 474, 497, 619
 Ստեփան - (369)
 Ստեփան Դ. - (369)
 Ստեփանեան Գրիգոր պատ. - (226)
 Ստեփանեան Յմ. - 665
 Ստեփանեան Յովակ - 485
 Ստեփանեան Շ. - 283
 Ստեփանեան Ստեփան տես՝ Բալա-Ջան
 Ստեփանյան Ա. - 757, 1104
 Ստեփանյան Գ. - 977, 1094
 Ստեփանոս արք. - (235)
 Սրապեան Լ. - 670
 Սրապեան Կորիւն վրդ. - (226)
 Սրապեան Յ. տոքթ. - 444
 Սրապեան Օ. - (1071)
 Սրսպիոն - (501)
 Սրապիոնեան Սարգիս տես՝ Լուկաշին
 Արմաքեշխանյան Եր. տես՝ Երուխան
 Սրվանձտյան Յ. - 1070
 Սրուանձտեան - 541
 Սրուանձտեան Գ. - (603)
 Սրուանձտեան Գ. - 524
 Սուատթեան Սմբատ եպիսկ. - (226)
 Սու-Լիեթթեան Ժօզեֆ Արտիթի - (229, 292)
 Սուզիկեան Ե. - (1071)
 Սուզիկեան Եղիա - (226)
 Սուլթան Յամիտ - տես՝ Յամիդ Աբդուլ
 Սուլուխցի - (934)
 Սուվարյան Յու. - 1079
 Սուրեն տես՝ Անդրեասեան Արտ.
 Սուրենեան - 835
 Սուրենեան Գառնիկ - 253
 Սուրենեան Խաչատուր - (774)
 Սուրենեան Յրաչեայ տես՝ Տորեան Արմեն
 Սուքիասենց Մարգարիտ - (738)
 Ափիրզի Շահեկան զօր. - 960
 Սօլաքեան Արտաշես - 167, 173, (226)
 Սօսի - (524)
 Սօքո - 128
 Սֆօրցա կոմս - (477)

Վ

Վ.Մ. - 604
 Վ.Մ. եան - 167
 Վ. Ն. - 604
 Վ.Տ. - 92
 Վազգեն - (45), 183
 Վազգեն - 416
 Վազգեն - 934, տես՝ Տերոյեան Տիգ., Տերոյեան Վազգեն-Տիգրան - 934
 Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգեն Ա. Վեհափառ կաթողիկոս Ամենայն Յայոց - 468, (756, 855), 1048, 1189
 Վալլաս Գամփել - (477)
 Վալիսովսկի - 1008
 Վալի պեյ - 267
 Վակենհայմ - (609)
 Վահագ - (369)
 Վահագն Ամատունի տես՝ Թանչուտեան
 Վահագն - (226)
 Վահագն - 934, 45, տես՝ Տողրամատեան Վահան Կարապետ

Վահան - (45, 459, 552)
 Վահան Խորենի - (331), 541
 Վահե - 419
 Վահե - 1008
 Վահե - 70
 Վահե - 524
 Վահե Յայկ - 723, 743, (852)
 Վահեան Վահե - 842, 988
 Վահե-Վահան տես՝ Վահեան Վահե
 Վահրամ - 992
 Վահրամեան Վահրամ - 993
 Վաղարշակ տես՝ Կայծակ
 Վաղինակ տես՝ Տօնապետեան Պ.
 Վաղօ - (566)
 Վամպերի - (481)
 Վայզ Սթիֆլը Ա. - 481
 Վան - 959
 Վան Միր - 230
 Վանաց Իշխան - 1161
 Վանատուր Ա. կոքթ. - 813
 Վանքէկ տես՝ Միրզաբեկեան Զավեն
 Վանդեան - 34
 Վանդէրվէլդ Եմիր - 59
 Վանեան Ա. - 66
 Վանգիտար - (477)
 Վանիկ - 167, 173, (626, 1071)
 Վանիկ Յ. - 813
 Վանիկեան Գեղամ տես՝ Վանիկ
 Վանկենհայմ - (497)
 Վանյան Յ. - 1107
 Վանտրվէտ Է. - 59, 73
 Վառվառեան Էօթենի - 938
 Վասակ - 901
 Վասակունի - (578)
 Վասիլյա Յ. - 1123
 Վարազդատ Բ. - 484
 Վարանդեան Մ. - 102, 136, 331, 348, 388, 398, 402, 485, 524, 531; (541), 543, 544, 708, (798), 1008, 1106, 1171, 1173
 Վարանով զոր. - (501)
 Վարդ-Պատրիկ - (1008)
 Վարդան - (58, 226, 398, 552, 566, 567, 630, 901 1008, 1071)
 Վարդան Լ. - 849, 897, 898, 949
 Վարդան լրտես - (550)
 Վարդան Շահպազ - (369, 567)
 Վարդան Վարդ - 1050
 Վարդան տոքթ. - 485
 Վարդան վրդ. - (552, 837)
 Վարդանեան Ա. - 1063
 Վարդանեան Արամ - 630
 Վարդանեան Գ. - 1056
 Վարդանեան Ե. - 290
 Վարդանեան Եզնիկ - (774)
 Վարդանեան Եղիշէ - 254
 Վարդանեան Ռեն-Ռուբեն - (967)
 Վարդանյան Կ. - 1022, 1050
 Վարդանյան Յ. - 796
 Վարդանյան Յամազասպ վրդ. - (226)
 Վարդանեան Մ. - 133
 Վարդանեան Պաղտ. տոքթ. - (621)
 Վարդանեան Սերոբ տես՝ Աղբիր Սերոբ
 Վարդանեան Վարդ փոքրիկ - 444
 Վարդանյան Մ. - 1104
 Վարդանյան Մ. - 1039
 Վարդապետյան Ա. - 119, 652
 Վարդապետյան Աշոտ - 167

Վարդապետան Գ. տոքթ. – 444
 Վարդգես - (226, 485, 541, 559, 567, 629, 659, 884, 1071, 1118)
 Վարդեան Գեղամ – 459
 Վարդո – 53, 992
 Վարդումյան Դ. – 1021
 Վարդո տես՝ Վարդո
 Վարժապետան Անդր. - (787)
 Վարժապետան Արտ. – 637
 Վարժապետան Խ. – 630
 Վարժապետան Կոստան – 803
 Վարժապետան Մ. – 125, 459
 Վարժապետան Յ. – 1190
 Վարժապետան Ն. Եպիսկ. Ներսես – 124, 361, (581)
 Վարժապետան Պ. - (701)
 Վարժապետան Սիսակ Յակոբ - 926, (972)
 Վարժապետան Վ. – 444
 Վարուժան Դ. - 122, 133, (226, 294), 485, (541), 708, (735), 743, 934, 977, 1106, 1173
 Վեկներ Արմին - (839)
 Վեհապ-Ապտուլ փաշա - (799)
 Վեհապետան Թ. – 688
 Վեհիբ փաշա - (551, 569, 643)
 Վեհիպ փաշա տես՝ Վեհիբ փաշա
 Վեմյան Ա. – 1090
 Վենիզելոս - (477)
 Վենիս – 173
 Վերածին Մ. – 485, 524, (992)
 Վերդյան Աղ. – 653
 Վերթ Քարլ - (592)
 Վերժել Ֆրանց. – 433, (468), 719, (742, 842), 996, 997, 1011, 1031, 1096
 Վեզիրեան Յակոբ Ա. – 973
 Վեզնեան Յար. տոքթ. - (621)
 Վելտեան Ջեփ. – 559
 Վելկեր Ռ. - 743
 Վենիս - 167
 Վեու Փ. Տը - (605)
 Վիլիելմ Ա. կայսր - (124)
 Վիլսոն – 497
 Վինաւեր - (477)
 Վիշապեան Գ. - (226, 1071)
 Վիշապեան Ե. – 1054
 Վիրապեան Գեորգ - (680)
 Վիրաւոր Աշուղ – 283
 Վորոշիլով - (847)
 Վորոնցով-Ղաշկով - (619), 837, (1108)
 Վռամեան - (376), 398, 992, (1071)
 Վռամեան Ա. - (485), 524, 543, 697, 708, 908, 934, 1008, 1173
 Վռամեան Գ. – 377
 Վռըշիկ Գալուստ - (537)
 Վտարանդի – 54, 531
 Վտարանդի Արամ – 1186
 Վրացեան Սիմ. – 255, 256, 307, (311), 327, 331, (420), 457, 485, 513, 524, 527, 531, 541, 560, (565), 579, (597), 600, 607, 611, 615, 628, 671, 697, 703, 749, 758, 771, 797, 798, 804, 807, 810, 935, 959, 962, 1008, 1029, 1104, 1115, 1139, 1159, 1171, 1173
 Վրեժ – 972
 Վելիտտի Եէկեն տես՝ Եէկեն Վելիտտի

S

Տ.Ա. – 383
 Տ.Թ.Դ. – 770
 Տաթևեան տես՝ Վահագն

Տաթևեան Վահ – 541
 Տակո-Իօնեսկու - (477)
 Տաղաւարեան Նազ. տոքթ. - (621)
 Տաղաւարեան Նազարէթ տոքթ. - (226)
 Տաղեան Յ. – 269
 Տաղեան Արշակ Ռ. բրոֆ. - (226)
 Տաճատ – 476
 Տամատեան - (243, 398, 459, 552, 837)
 Տամատեան Մ. – 444, 992
 Տամատեան Միհր. – 446, 496, (581, 720, 842, 881)
 Տամրունի Վ. – 277
 Տանապետեան Դ. – 1008
 Տանթեան Կ. – (167), 173, (226)
 Տասնապետեան Է. – 1060
 Տասնապետեան Դ. - 971, 985, 992, 1008, 1043, 1182,
 Տատեան Արթին փաշա - (543)
 Տատրակ տես՝ Տէր-Կարապետեան Գեղամ - 550
 Տատրեան Կ. Մ. – 395
 Տատրեան Վ. – 491, 492, 1053
 Տատրյան Վ. տես՝ Տատրեան Վ.
 Տատուրյան Շահե - 879
 Տարագիր մը – 637
 Տարանտուլ – 967
 Տարոնեցի Աղ. տես՝ Տարօնեցի Աղ.
 Տարոնի Գ. – 813
 Տարոնցի Սողոմոն - (559)
 Տարտաղանեան Ե. – 379
 Տարտունի Ստ. – 830
 Տարօնացի Գլ. – 28, 92
 Տարօնեան Է. - 421
 Տարօնեցի Աղ. – 690, 744, 772
 Տարօնցի – 617
 Տաքսեան Անդրանիկ – 968
 Տերմեն զնդ. - (501)
 Տերոյեան Զարուհի – 543
 Տերոյեան Տիգ. - (501, 541, 567, 934), 1090
 Տերոյեան Վազգեն - (567)
 Տերտերեան Իս. – 1192
 Տերտերեան Դամբ. - 226, (597), 797, (6191, 628, 1071)
 Տերտերեան Ի. բժ. – 633
 Տեր Դազարապետեան Անանիա ծ. վրդ. - (226)
 Տեր-Դակոբյան տես՝ Նաթալի Շահան
 Տեր-Ղազարեան Յովհ. - (226, 626)
 Տեր Ղազարեանց տես՝ Բիւրատ Ս.
 Տեր Ղուկասեան Փ. - 1191
 Տեր Մելքոնեան Յարութիին քինյ. - (226)
 Տեր-Մինասեան Լ. – 1154
 Տեր-Պետրոսեան Յովհ. – 899
 Տեփոյեան Մարիցա (Զօփուտեան) – 736
 Տեփոյեան Պ. – 72, 1044
 Տէլանէլ Բօլ – 227
 Տէլանէլ Փ. - (488)
 Տէլդա-Տորրիտա Մարկիչ - (477)
 Տէլ-Կասիօ Սապաթինօ հայր – 605
 Տէլի Քէշիշ - (125)
 Տեմիրեան Դ. – 167, 173
 Տեմիրեան Արտ. – 1193
 Տեմիրեան Եսթեր - (872)
 Տեմիրեան Յ. – 395
 Տեմիրեան Ս. - (630)
 Տեմիրեան Ս. տես՝ Փեղիվան
 Տեմիրեան Վ. եպիս. – 1030
 Տէյվիտ Լեսլի - (595)
 Տէյվիտ Մարշլլ փրօֆ – 917
 Տեովլէթեան Խ. տոքթ. - (621), 992
 Տէպաղեան Ա. – 395, 574
 Տէվլեմեան Յովհ. – 847

Տտտեան Մանուէլ - (226)
 Տէյրմնճեան Գեորգ պատ. - (226)
 Տէրոյեան Վազգեն-Տիգրան - 934
 Տէրտերեան Մուրատ տես՝ Մուրատ Ա.
 Տէր-Այվազեան Ստեփան փորձ. - 876
 Տէր-Ավետիքյան Ե. - 1104
 Տէր-Ավետիսեան Տիգ. - 810
 Տէր-Բարսեղեան Բ. - 1054
 Տէր-Բարսեղեան Զր. - 499
 Տէր Բարսեղեան Զրաշեայ տես՝ Բիւզանդ Վաղինակ - 973
 Տէր-Գաբրիելյան Ա. - (92)
 Տէր-Գաբրիելեան Սահ. - (696)
 Տէր-Գալստեան Ա. - 233
 Տէր-Գալուստեան Ա. - 383
 Տէր-Գրիգորեան Խաժակ - 1039, 1130, 1140
 Տէր-Գուրգենեան Ազ. - 672
 Տէր-Դավթեան Յ. - 485
 Տէր-Դավթեան Յովս. - 524
 Տէր-Եղիայեան Զաւեն արքեպիսկոպոս - (497)
 Տէր Եղիշէ - (245)
 Տէր-Զաքարեան Յ. - (694)
 Տէր-Թովմասեան Սահակ տես՝ Թաթուլ Ա.
 Տէր-Թովմասեան Ա. - 457, 560
 Տէր Խորենեան Ժ. վրդ. - (226)
 Տէր Կարապետեան Ա. տես՝ Գեւորգեան Ա.
 Տէր-Կարապետեան Գեղամ - (395, 694), 541, 550
 Տէր-Կարապետեան Ն. - 280
 Տէր-Կարապետեան Սարգիս տես՝ Զեօտ Սարգիս
 Տէր-Մանուէլեան Խ. տղք - (621)
 Տէր-Մարգարեան Յովսէփ Զ. - 239
 Տէր-Մարկոսեան - (338)
 Տէր-Մարկոսեան Մարկ. - 641
 Տէր Մելքոնեան Մելքոն - 888
 Տէր-Մեսրոպեան Եր. - 630
 Տէր-Մինասեան Գեղէոն - 449
 Տէր-Մինասեան Պողոս - 637
 Տէր-Մինասեան Ռ. տես՝ Ռուբէն
 Տէր-Սկրտչյան Յար. տես՝ Մխիթար արքեպիսկոպոս
 Տէր-Սկրտչյան Ե. - 774
 Տէր-Սկրտիչեան Զայկ - (774)
 Տէր-Սովստեան Դ. - 434
 Տէր-Սուշեղ - (551)
 Տէր-Յակոբ Զուպեան Ոսկի - 559
 Տէր-Յակոբեան Ա. - 798
 Տէր-Յակոբեան Յ. - 270
 Տէր-Յակովբեան Յակոբ տես՝ Իրազել Յ.
 Տէր-Յարութիւնեան Գ. - 383
 Տէր-Յարութիւնեան Յ. - 190
 Տէր-Յովհաննէս Գրիգոր - 750
 Տէր Յովհաննէս քնյ. տես՝ Գիգերեան-Խաչիկեան
 Տէր-Յովհաննէսեան Ա. - (383)
 Տէր-Յովհաննիսեան Նիկողայոս տես՝ Նիկոլ Դուման
 Տէր Յովհաննէսեան Յովհաննէս - 837, 889
 Տէր Ներսէսեան Զ. - 978
 Տէր-Պարսամեան Եղիշէ քնյ. - 245
 Տէր-Պետրոսյան Լ. - 1119
 Տէր-Պողոսեան Զոփսիմէ - 559
 Տէր Պողոսեան Գրիգոր - (226)
 Տէր-Սահակեան Կարապետ վրդ. - (226)
 Տէր Ստեփանեան Արտաշէս - (226)
 Տէր-Ստեփանեան Ըն. տղք. - (621)
 Տէր-Ստեփանեան Ն. - 256
 Տէր-Ստեփանեան Ռուբէն տղք. - (581)
 Տէր Վահրամ Նախիկեան Նշան տղք. - (621)
 Տէր Վարդան - (537)
 Տէր-Վարդանեան Արս. - 807
 Տէր-Վարդանեան Յ. - 349, 358, 1190
 Տէր-Վարդանեան Վահր. - 650
 Տէր-Տրեան Ա. - 383
 Տէր-Օհանեան Անդր. - 673
 Տէր-Օհանեան Արղուս - (694)
 Տէրտերեան Ա. - 1056 (1071)
 Տրենց Ե. - 773
 Տրթլեան Ա. - (383)
 Տրտերեան Իսահակ - 1192
 Տրտերեան Մուրատ Ա. - (226), 1071
 Տրտերեան Յակոբ - (459)
 Տտեան Գալ. տես՝ Արիանեան Գալ.
 Տտեան Գեղուհի - (835)
 Տտեան (Թազմճեան) Գեղուհի - (855)
 Տտեան Զայկազուն - (777)
 Տտեան Յար - (650)
 Տրեպեան Սոմա - 877
 Տր-Ղազարենց տես՝ Բիւրատ Ա.
 Տրդազարենց տես՝ Բիւրատ Սմբատ
 Տրսիմի քեռի տես՝ Շիշմանեան Ռուբ.
 Տրվիշեան Օվս. - (630)
 Տտուրնէլ տղ Կոնստան
 Տրոյեան Վազգեն-Տիգրան - (914)
 Տրոեան Տ. տես՝ Վազգեն
 Տովլէթ Գ. տես՝ Գեւորգեան Տ.
 Տոքմէճեան Մեսրոպ - 874
 Տովլէթ Տ. - 495, 496, 520
 Տովլէթեան Ա. - 589
 Տոթթեան Ա. - (390)
 Տիգրան տես՝ Վարդան
 Տիգրան - (226, 567, 992), տես նաև Վարդան
 Տիգրան երկաթ - 425, (472, 524)
 Տիգրան Ծամիւր - (630)
 Տիգրանեան Ա. - 71
 Տիգրանեան Տ. - 1165
 Տիւզեան Զ. - 626
 Տիւլըն Ե. - 497
 Տիւլերեան Տիգրան - (534)
 Տիւլերեան Սուքիաս - (226)
 Տիրայր արքեպիսկ. - 485
 Տիվիկցի տես՝ Շահապազ Վարդան
 Տիւրկերեան Գ. - 992
 Տիրազան Արեգ - 936
 Տիրան - 541
 Տիրան Ա. - 26, 376
 Տիրացուեան Գեորգ - (226)
 Տիւրունի Ա. - (366, 409, 459)
 Տիւրունի Իսրայէլ - (687)
 Տիւրնցի Դավի - (501)
 Տուպաշեան Մինաս տես՝ Գայլ Վահան
 Տոմունի Ե. - 283
 Տողրամաճեան Վահան-Կարապետ - 45, (226, 934, 1172)
 Տոմարժացի Յովհ. աւ. սարկ. տես՝ Թորոսեան Յով. աւ.
 սարկ.
 Տոնոյան Խ. տես՝ Դաշտենց Խ.
 Տոնոյան Ա. - 751
 Տոսպեան Ա. - 957
 Տորեան Արմեն - (226, 687)
 Տոփո էտուառ - 137
 Տվարդովսկի Ա. - 1016
 Տրապիզոնցի Երամեան տես՝ Երամեան
 Տրդատ վրդ. - (525)
 Տուայթ Զ.Օ. - 497
 Տուրբայի - (552, 629, 934)
 Տուօ էտուատո - 137
 Տոնոյեան Արմեն - 751
 Տողան պէյ - (446)
 Տողրամաճեան Վ. - (1173)

Տօմապետեան Պ. – 281, 510, 529
 Տօմապետեան Ռ. – 399
 Տօնիկ - (379)
 Տօնիկեան Լ. – 410
 Տօնիկեան Կիրակոս – 831
 Տօնիկեան Տ. – 370
 Տօրոսացի – 617

Ր

Րազուպետան Ռուբեն - (226)
 Րատի պեյ – 918
 Րաֆֆի - 8, (123, 398), 137, 138, 485, 959
 Րաֆֆի – 531
 Րես Օհան – 1172
 Րէկլա Բօլ տը – 139
 Րէմզի փաշա - (483)
 Րէյիսեան Կարապետ - (226)
 Րէշատ մահմետ – 819
 Րէֆաթ փաշա - (534)
 Րիկզ Դենր. – 444
 Րոստոմեանց Րոստոմ - (226)
 Րոստոմ տես նաև Ռոստոմեանց Րոստոմ
 Րումեան Արշակ քոֆ. - (226)
 Րօկկա Պերետտ - (477)

Ց

Ցոլակ – 167, 173

Ու

Ուայթ Անտրուի – 497
 Ուայլի Մէյքըր Տ. - (534)
 Ուայտ - (477)
 Ուզունեան Դ. – 1003
 Ուիլեմս - (361)
 Ուիլսոն Մ. - (516)
 Ուիլսոն Ու. - (474, 488, 497, 504, 819)
 Ուլեանով Լենին տես՝ Լենին
 Ուլնիածովք տես՝ Արամեան Դ. պրոֆ
 Ուլուբաբյան Բ. – 1061
 Ուոթսոն Խ. – 27
 Ուոքըր Քրիսթոֆըր Ժ. – 917
 Ուտանին - 1068
 Ուրասի Էսադ տես՝ Էսադ Ուրասի
 Ուտի Դենրի – 228

Փ

Փաթրօղլեան Տիգ. – 559
 Փալանճեան Եր. – 1193
 Փալապոլզեան Պ. տոքթ. - (621)
 Փամպուքեան Ե. – 1117
 Փայլակ տես՝ Մամուկեան Միքր
 Փայլակ տես՝ Սայապալեան Ժագ
 Փայլածու տես՝ Արտաշէս Միսաքեան - (934)
 Փանջունի - (593)
 Փանոսեան Ա. – 185
 Փանոսեան Մ. տոքթ. - (621)
 Փանոսյան Ա. – 1115
 Փաշայեան Ալ. – 842
 Փաշայեան Կ. - (1071)
 Փաշայեան Կարապետ տոքթ. - 41, 120, 126, (226, 621)
 Փաշկեան Սամուէլ – 723, 872
 Փաշուճեան Սարգիս – 855, 872
 Փաստրմաճեան Գարեգին տես՝ նաև Գարօ Արմեն

Փաստրմաճեան Գարօ - (331, 629, 569, 643, 880)
 Փաստրմաճեան Դր. – 462, (629)
 Փաստրմաճեան Միհրան - (226)
 Փարամազ տես՝ նաև Սարգիսեան Մաթևոս
 Փարամազ - 167, 173, (226), 234, 459, (510), 574, 584, 588, (626, 695), 813, (1071)
 Փարեան Պետրոս տես՝ Սիւնի Բաբգեն
 Փարթոյեան Կ. – 734
 Փարիանեան - (510)
 Փարիզեան Դր. - (694)
 Փարսանտ Ա. – 103
 Փարսատանեան Մ. - (318)
 Փափազեան Արտաշ. քհ - (226)
 Փափազեան տես՝ Յակոբ Աշոտ եպսկ. - (226)
 Փափազեան Բ. – 991, 996, 997, 1011, 1097
 Փափազեան Գուրգեն - (363), 622
 Փափազեան տես՝ Յակոբ Աշոտ
 Փափազեան Դ. – 615
 Փափազեան Կարապետ Ն. – 943
 Փափազեան Դ. – 1095
 Փափազեան Յակոբ Աշոտ եպսկ. - (226)
 Փափազեան Մ. Կ. – 534
 Փափազեան Նշան քհն. – 497
 Փափազեան Յակոբ Աշոտ եպիսկ. - (226, 1071)
 Փափազեան Ներսէս - (226)
 Փափազեան Պ. - (383)
 Փափազեան Վ. – 88, 580, 762, 816, 1147, 1194
 Փափազեան Վահան տես՝ Կոմս
 Փափազեան Վ. – 545
 Փափազեան Վ. – 485
 Փափազեան Վահր. - (772)
 Փափազեան Կոմս – Վահան - (947)
 Փափազեան Վրթ. – 89
 Փափազյան Ա. – 1010
 Փեթար աղա - (552)
 Փէթ Օքլէյ – 917
 Փեթրօ Ժ. – 167, 173
 Փերդազառեան Յ. – 167, 173
 Փերիխանյան Գ. – 850
 Փէիլիվան - (459)
 Փէնլըվէ Պ. – 488
 Փիթըսըն Քարեն - (444)
 Փիլոս - (226)
 Փիլիպոս Ալէք – 568
 Փիլիպոսեան Նուրիցա - 596
 Փիլիպպոսեան Կ. – 173
 Փիլիպպոսեան Կամելլա քոյր - (226)
 Փիլիպպոսեան Պ. - 167
 Փիլոս - (550)
 Փիշոն Ա. – 488
 Փիրալեան Յ. – 771
 Փիրանեան Ն. – 452
 Փիրանեան Ն. – 319
 Փիրումեան Մ. – 1031
 Փիրումեան Մեջի – 842
 Փիրումովա Մ. – 1096
 Փիոսեան Մելքոն - (226)
 Փիքո Ժորժ - (441)
 Փոլատեան Ա. – 835
 Փոլատեան Անդր. Լ. – 620
 Փոլատեան Ատուր. – 630
 Փոխարեան Ա. – 381, 615, 1095
 Փոխարեան Արմ. – 615
 Փոխարյան Ա. – 1075
 Փոխիկ - (566)
 Փողասեան Արտ – 1195
 Փողիարեան Սարգիս – 560

Փողփուլ Սելոն - (933)
 Փունարձեան Կարապետ – 750
 Փուսուլեան Մանուկ – 371, 559
 Փորթուգալեան Մ. - 123, (443, 501, 529, 554, 666), 771, 842, (1025)
 Փորթուգալեան Վ. – 842
 Փրաճեան կրպ. – (226)
 Փուանքառէ Ռ. – 488
 Փութուկեան Կարապետ – (226)

Ք

Քալանթար Ա. - (361)
 Քալիմանոս տօքթ. – 481
 Քահարեան Գրիգոր - (734)
 Քաչա Վ. - 977
 Քաջազն Թովմաս Դ. - 842
 Քաջազնունի – (284, 296, 302, 307, 374, 566)
 Քաջազնունի Դովհ. - 255, 284, 291, 296, 302, 307, 331, 374, 484, 566, 771, 860, 937, 1098, 1140
 Քաջարենց Դր. - 609
 Քաջընրունի – 104
 Քաջընրունի Պ. - 977
 Քաջունի Ե. - 886
 Քաջունի Եղիշէ - (581), 906
 Քաջունի Յուսիկ քին. - (226, 1071)
 Քասունի Եղիա - 852
 Քասունի Երուանդ Դ. – 743, 842, 853, 949
 Քարամանեան Կ. – 836
 Քարաքէշիշով Գ. – (369)
 Քարենց Ա. - 810
 Քարլօ Եովաննովիչ Ա. – (700)
 Քարծայր Պետրոս – 676
 Քեազիմ – 628
 Քեմալ Եուսուֆ – (122, 534), 931
 Քեյֆսիզեան Կաթ. - (617)
 Քեռի – (236, 459, 485, 581, 629, 637, 708, 914, 1030)
 Քեռի Թորոս – (953)
 Քեռի Յովն – (694)
 Քերրի Ֆ. – (477)
 Քէրթըն Նարդ Զօրտ - (290)
 Քէլեկեան Տ. Գ. - 5
 Քէլեկեան Տիրան – (226)
 Քէլէշեան Միսաք – 530
 Քէհեանեան Վահան - (226)
 Քէմալ Սուքաֆա փաշա - 327, (299, 441, 508, 597, 628, 649, 822), 940, 1091
 Քէմալ պեյ - (918)
 Քէնտիկեան Սամուէլ Յ. – (226)
 Քէտրեան Յ. – (366)
 Քէտրեան Սարգիս տես՝ Տիրունի
 Քէշիշեան Միհր քժ. – 524
 Քէշիշեան Մ. – 167, 116, 173, (1071)
 Քէշիշեան-Վարդերեսեան Միհրան - 116
 Քէշիշեան Լ. – 986
 Քէշիշեան Դմ. տօքթ. – (621)
 Քէշիշեան Մինաս – (226)
 Քէշիշեան Միր. – 540
 Քէչեան Ա. – 459, 463, 469, 472, 612, 705
 Քէչեան Սարգիս տես՝ Վիշապեան Գեորգ
 Քէչեան Փ. – (379)
 Քէչեան Սարիյա - 213
 Քէստրեան Ավետիս – 596
 Քէրեսթեան Ագրիկ – (226)
 Քեօլեան Յովն. – (226)
 Քէօտ Պինքաշի – (550)
 Քէօտ Սարգիս – (379), 934

Քեօտեան Երվ. տես՝ Սեպուհ
 Քէօթօղլեան Յովն. – 559
 Քէֆլեան Յար. – 453, 622
 Քիյեար Փ. – 48, 73, (133), 386, 485, 531
 Քիլեճեան Սովսես - (630)
 Քիւփեյեան Թաթուլ – 630
 Քիւփեյեան Սիմ. տօքթ. - (621), 626
 Քիւֆեճեան Յ. տես՝ Օշական Յ.
 Քիրիճեան Լևոն - 1071
 Քլարկ մեյճըր - (290)
 Քղեցի Ծաղիկ - (452)
 Քյազիմ Կարա Բեքիր – 327
 Քյուքնէրյան Զարմայր - 642
 Քյուրտ Ղաչո - 643
 Քյուրտ Շառո - (501)
 Քյուրտեան Յ. – 615, 621
 Քյուրտեան Պետրոս - (226)
 Քյուրքեան ճ. – 986
 Քյուրքեան Յ. – 1045
 Քյուրքեան Ստեփան - (226)
 Քյուրքեան Վահան - (226, 680)
 Քոթանեան Գ. – 1029
 Քուարզ Ուալդըր – 602
 Քոչար Դր. - 742, 752
 Քոչարեան Ա. - 1063
 Քոչարեան Մելիք - 753
 Քոչեան Ե. - 1024
 Քրաֆթ-Պօնառ Անթոնի – 350
 Քրիսթֆըր ժ. - 917
 Քրմոնեան Արս. - 743
 Քրիսեան Շափարշ - (226)
 Քրիստափոր - 416, (541), 992
 Քօսեան Յ. - 282
 Քօնսկան Է. - 73

Օ

Օգանեզով Գ. – 613
 Օգանեան Գազիկ – (226, 459), 837, (1056, 1071)
 Օգանեան Իսրայէլ – (226)
 Օգանեան Մ. – 485, 524, 622
 Օխիկեան Արմ. - (541)
 Օհան Կարօ – 485
 Օհան վրդ. քին. – (226, 501)
 Օհան ըես - (643)
 Օհանեան Այկիլ - (872)
 Օհանեան Ատ. - 494
 Օհանյան Դ.Վ. - 991
 Օհաննեսեան Արամ - 992
 Օհաննեսեան Փ. - 992
 Օհանջանեան Ա. - 484
 Օհանջանեան Դամ. – 241, (331), 485, 497, 524, 541, (957), 959
 Օհանջանյան Շ. Բ. – 923, 924
 Օհանջանեան Ռուբինա - 959
 Օհանջանեան Սաթ. - 541
 Օհանջանեան Սարգիս (Ֆարիատ) - (566), 1039
 Օճախեան Էլ. - 622
 Օմար Դաշի - (551)
 Օնիկի - 42
 Օշական Յ. - 524
 Օշական Յ. - 485
 Օշական Վահե - (828)
 Օննիկեան Գրիգոր - (226)
 Օպուանօ ժ. - 698
 Օսբորն - (477)
 Օսիպով Ա. - 43

Օտապաշենան Բարթոլ - (226)
 Օտապաշենան Թովմաս վրդ. - (226)
 Օտապաշենան Նիկոլ տես՝ Նիկոլ
 Օտապաշենան Սահակ է. Վրդ. - (226), 293
 Օտենան Գասբարեան Ա. - 814
 Օտենան Գեորգ - (501)
 Օտենան Գր. - 105
 Օտենան Երվանդ - 140, 257, 485, 1071, 1173
 Օտենան Տիգրան տես՝ Ասո
 Օտիշիլիձե - 369
 Օրմանեան Մաղաքիա - 106, (378, 581, 846)
 Օրջանեան Արամ - 950
 Օրջոնիկիձե Ա. - 241, (497, 619)

Ֆ

Ֆազլ Իսմայիլ Փաշա - 534
 Ֆայիմ Հաճի - (552)
 Ֆապրիքաճեան Լ. - 1014
 Ֆավոն Ժ. - 73

Ֆար-Հատ տես՝ Օհանջանես Սարգիս
 Ֆարեատ Հահեն - 992
 Ֆելեզ պեյ - 938
 Ֆերահեան Արտաշես - (226)
 Ֆերճիլեան Ա. - 167, 173
 Ֆերուխան Բարունակ - (226, 1071)
 Ֆիերբյուխեր Հայնրիխ - 1053
 Ֆնտքեան Եր. - 810
 Ֆնտքեան Ներսէս - (789)
 Ֆոն Մուլթը - (940)
 Ֆրանգեան Ե. - 191, 320, 531
 Ֆրանս Անաթոլ - 59, 73, 488, (694, 742)
 Ֆրանսիս դը Պրեսանտ - 59, 73
 Ֆրանց Վերֆել - 753
 Ֆրանց Եսենֆ կայսր - (235)
 Ֆրապան Իլզէ - 59, 73, 543
 Ֆրէնկիլեան Միք. - (226)
 Ֆուատ Ալի - 619
 Ֆուրնիէ Տարթիժ - 842
 Ֆօրսթեր - 361

A

Abadie M. - 1679
 Adalian R.P. - 1196
 Adjarian P. - 2271
 Adossidès A. - 1680
 Afanasyan S. - 1681
 Aghassi - 1682
 Agopian B. - 2050
 Aharonian A.G. - 2097
 Ahmed Rustem B. - 1683
 Aicard J. - 1684, 1685
 Aknouni E. - 2098
 Alem Jean-P. - 1686, 1687
 Alen H.M. - 1199
 Allen E. - 1550
 Altar El. - 1688
 Altounian J. - 1689
 Altunian Sh. - 1436
 Amtablian M. - 2272, 2273
 Anassian H.S. - 1201
 Andonian A. - 1202, 1203, 1690, 2040
 Andranik (Ozarian) - (1204, 1205, 1261, 1293, 1305, 1414, 1428, 1430, 1445, 1553, 1585, 1591, 1656, 1658, 1681, 1757, 1826, 1894, 1961, 1978, 1982, 1983, 1994, 1995, 2045, 2052, 2100, 2101, 2103, 2152, 2155, 2156, 2157, 2170, 2193, 2218, 2227, 2266, 2304, 2306, 2307, 2312, 2335, 2346, 2347, 2348)
 Andrea - 1691
 Andreasian D. - 1692
 Anglada M.A. - 2031
 Antoine E. - 1693
 Antreassian A. - 1206
 Antreassian J. - 1206
 Apcar D.A. - 1207
 Apcar S.A. - 1695
 Apcarian H.S. - 1208, 1209
 Appia G. - 1697
 Aprahamian S. - 1211
 Arabyan I. - 1213
 Arakélian H. - 1698
 Aram H. - 1214
 Aramais - 1699
 Araratian A. - 1215
 Archarouni O. - 1700
 Argyll duke of - 1216
 Arlen M.J. - 1217
 Armiss - 1257
 Arslan Emir Schekib - 1617
 Arslanian A. - 2015
 Artzruni A. - 2032
 Artzruni G. - 1618
 Artzruni K. - 1619
 Asadourian K. - 1424
 Asenbauer H.E. - 1258
 Ashjian L.A. - 1259
 Astourian S.H. - 1260
 Atamian G. - 2275
 Atamian S. - 1261, 1262, 1263
 Attarian V. - 1714
 Aubozian Z. - 2276, 2277
 Austin M.B. - 1266
 Auron Y. - 1265, 2278
 Avagian G. - 1267
 Avakian F. - 2119

Avakian V. - 1268
 Ayvazian A.A. - 1269
 Azadian L. - 1229
 Azarian A.Y. - 1715

B

Babadjian M.H. - 2280
 Babighian B. - 2054
 Bagdasarian M. - 1270
 Bagdikian A.T. - 1271
 Baghdjian K. - 1716, 1717, 1718, 1719
 Baghdoian H. - 1214
 Bagratuni, Major-General - 1272
 Balakian P. - 1273
 Balian S. - 2281, 2282
 Banker M. - 1274
 Banse E. - 1620
 Bar-Tura M. - 1265
 Barber N. - 1275, 2120
 Barby H. - 1720, 2121, 2283
 Bardakjian K.B. - 1276
 Barde M.E. - 1911
 Baridon R. - 1721
 Barnwell G.R. - 1277
 Baronian H. - 1278
 Baronian Z. - 1722
 Barre A. - 1723
 Barrows J.O. - 1279
 Barton C. - 1281, 2122
 Barton J.L. - 1280
 Basmadjan K.J. - 1724, 1725
 Batanian I. - 1726
 Bauer E. - 1282
 Bazardjian R. - 2055
 Becher C.H. - 1621
 Bedrossian G. - 1727
 Behesnilian K. - 1283
 Belck W. - 1622
 Bellet M.Ch. - 1728
 Benoît P. - 2010
 Benson E.F. - 1284
 Benz W. - 2245
 Berard V. - 1682, 1729, 1810, 2000
 Bernardi G.H. - 2051
 Bernstein E. - 1623, 1730
 Berrett - 1306
 Berron P. - 1731, 1732
 Beshgetour H.G. - 1259
 Beylerian A. - 1733, 1734
 Bierstadt E.H. - 1286
 Black A.D. - 1287
 Blair S.K. - 1338
 Bliss E.M. - 1288
 Bliss W.D. - 1289
 Bloy L. - 2284
 Bock U. - 1624
 Boghos N. - 1290, 1291, 1735, 1736
 Boghossian R. - 1292, 1737
 Boghossian S. - 2012
 Boyadjian R. - 1676
 Boyajian D.H. - 1293
 Boyajian Z. - 2123
 Brandes G. - 1625, 1738, 2124
 Brasil E. - 2081

Bratter G.A. - 1626
 Bremond E. - 1739
 Brenom M. - 2125
 Bretagne H. - 1906, 1907
 Brézol G. (Bedros Aznavour) - 1740
 Bricaud J. - 1741
 Bricout J. - 2285
 Bruneteau B. - 2286
 Bryce J. - 1295, 1296, 1451, 1577, 1990, 2126, 2127, 2128
 Buxton H. - 2129
 Buxton N. - 1297

C

Callender A.M. - 1364
 Camsaracan C. - 1742
 Capps E. - 1286
 Captanian P. - 1627, 1743
 Cardashian V. - 1299, 1300, 1301
 Carlier E. - 1744
 Carra de Vaux - 1746
 Carzou J.-M. - 1747
 Castelar E. - 1748
 Caus Bogdan - 2087
 Celal T. - 2290
 Cerrell J.R. - 2130
 Chahen - 2131
 Chahmouradian S. - 1750
 Chalabian A. - 1305
 Chaliand G. - 1222, 1306, 1346, 1751, 1758, 1777
 Chalk J. - 2132
 Chambers L.P. - 1307
 Charmetant P. Fx. - 1752, 1753, 1754, 1755
 Chamy I.W. - 1233, 2133
 Chatterji S.K. - 2134
 Cheridjian Z. - 1756
 Cherkazian P. - 2135
 Chesnais P.G. - 1757
 Chiragian A. - 1758
 Chorbajian L. - 1549
 Chrakian E.B. - 1537
 Churchil W. - 2082
 Clark E.L. - 1308
 Clemanceau G. - 1759
 Clement C.E. - 1311
 Clement E. - 2136, 2137
 Cochin D. - 1760, 1761, 2138
 Contenson L. - 1767, 2141
 Coulbault P. - 1768
 Coulon H. - 2292, 2293
 Coumryantz A. - 2009
 Curtis W.E. - 1317
 Curzon R. - 1318

D

Dadrian V.N. - 1319-1335, 1505, 1506, 1770, 2023, 2106, 2142, 2143, 2144
 D'Any K. - 1694, 1771, 1772
 Dasnabedian H. - 1773
 Davidson K.K. - 1337
 Davis L.A. - 1338
 Davis W.S. - 1339, 1392
 Davison R.H. - 1340
 Decazis A.C. - 1774
 Dedeyan G. - 1826

Der-Aivazyan St. J. A. - 1342
 Der Alexanian J. - 1780, 1781
 Der Bedrossyan M. - 1343
 Der Sarkis K. - 1345
 Derogy J. - 1346
 Deschanel P. - 1782
 Des Coursons R. - 1779
 D'Esta le Baron - 1778
 Deschanel P. - 1720
 Desthieux J. - 1783
 Deukmejian R.C. - 1230
 Djanikian G. - 2145
 Djergaian Ch. - 2294
 Dolabjian V.S. - 1349
 Dole B. - 1239
 Donabedian P. - 1787, 1788, 1789
 Donikian R. - 1790
 Doumergue E. - 1791
 Driault E. - 1792, 1793, 1794, 1795
 Duiffier J. - 2247
 Dunlop G. - 1596, 1597
 Duroy J. - 2011
 Dyke H.V. - 2146

E

Eckart B. - 1629
 Einstein L. - 2149, 2150
 Elliott M.E. - 1350
 Eremian P.S. - 1797, 1798, 2056
 Esat U. - 1351, 2025
 Essad B. - 1352
 Essayan A.M. - 2248
 Etian H.O. - 2152
 Etmekjian L. - 2153
 Eversley L. - 1353
 Ezekiel - 1354

F

Faerman M. - 2347
 Fa IZ El-Ghusein - 1356, 1357, 1630, 1631, 1800, 1801
 Filian G.H. - 1359
 Floyd D. - 1542
 France A. - 1803, 1804
 François P. - 1806, 1807
 Frapan I. (Akunian) - 1632
 Funduklian V. - 2155

G

Gabrasch M. - 1809
 Gabriel M.S. - 1362
 Gaidz - 2298, 2299
 Galletti A. - 2066
 Gaspard A. - 2300, 2301, 2302
 Gates H.L. - 1264, 1363, 2034
 Gaulis G. - 1810
 Gauvain A. - 1811
 Gebarski B. - 1364
 Gerard J.W. - 1366, 1403
 Gessarentz A. - 1637
 Gessarentz L. - 2008
 Gharibjanian G. - 2078, 2157, 2304
 Ghazarian V. - 1290
 Gibbons Helen D. - 1368, 1815
 Gibbons Herbert A. - 1369, 1816, 1817

Gidney L.B. - 1370
 Gimorri A. - 2057
 Gladston V. - 1223
 Glockler H.W. - 1371
 Godet G. - 1818
 Gohier U. - 1819
 Goldkorn I. - 2158
 Goltz H. - 2159
 Gooch G.P. - 1461, 1539
 Gordon L.J. - 1372
 Gosden W.E. - 1536
 Gossoian H. - 1341
 Govciyan A. - 1820
 Graber G.S. - 1373
 Graves R. - 1374
 Gregory D. - 1380
 Greene F.D. - 1376, 1377, 1378, 1379
 Griselle E. - 1821
 Groseclose E. - 1381
 Gruenbaum J. - 2160
 Guinness W.E. - 1382
 Gulbekian E.V. - 1383
 Gulbekian Y. - 2161
 Gureghian Jean-V. - 1822
 Gurekian L. - 2058
 Gurlekian H. - 1384
 Guroian V. - 2162
 Gust W. - 2250
 Guttmann J. - 1385, 1386, 1387

H

Hacobian A.P. - 1388, 1823
 Haig A. - 1422
 Haig H.H. - 1389
 Halide E. - 1390
 Halideh S. - 1391
 Hall W.P. - 1392
 Hamilton A. - 1393
 Harold - 2163
 Harris H.B. - 1394
 Harris R.J. - 1394
 Harris R. - 1449
 Hartunian A.H. - 1396, 2036
 Hartunian H. - 2251
 Hartunian V. - 1395, 1396
 Harutunian J. - 2164
 Hashian J. - 1397
 Henry J.D. - 1398
 Hepess P. - 1824, 1825
 Hepworth G.H. - 1399
 Hocaoglu M. - 2026, 2027
 Hodgetts B. - 1401
 Hofer-Bury P. - 2010
 Hofmann T. - 1402, 1614, 1616, 1633, 1634, 1635, 1675, 2252, 2253, 2254, 2255
 Horowitz I.Z. - 2165
 Horton G. - 1403
 Housepian M. - 1404, 1405
 Hovanessian M. - 1828
 Hovanian M. - 1406
 Hovhannisyan N. - 1407
 Hovhannisyan R.G. - 1233, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 2167, 2168
 Howard W.W. - 1415
 Hundry-Menos - 1829
 Hyland F.P. - 1417

I

Ignatius Peter XVI - 1418
 Injarabian R. - 1832

J

Jamgotchian H. - 1421
 Janikian G. - 2170
 Jemazian E.K. - 1422
 Jessup H.W. - 1423
 Johannissjan A. - 1638
 Johnston H.H. - 1310
 Julien J. - 2009

K

Kaës R. - 1689
 Kaiser H. - 2171, 2172
 Kalfaian A. - 1424
 Kaloian S. - 1425
 Kamuran G. - 1833
 Kantian R. - 2256, 2257
 Kapikian G. - 1426
 Kara Sc. - 1834
 Karamanoukian D. - 2037
 Karanian M. - 2173, 2174
 Karh Th. - 1835
 Karsacian E. - 2038
 Kasbarian B.B. - 1836, 1837
 Kash S.H. - 1428, 1429
 Katcha V. - 1838
 Kayaloff J. - 1430
 Kazarian H. - 1431
 Kehayan J. - 1839
 Kerimian N. - 2084, 2085
 Kerr S.F. - 1432
 Keshishian V. - 2307
 Kevorkian R.H. - 1840
 King W.H. - 1433, 1434
 Kirakossian A.J. - 1239, 1435, 2177
 Kirakossian J. - 1436, 2018, 2178, 2313
 Khayadjian E. - 1894
 Kherdian D. - 1841
 Khlebof T. - 1842
 Khrlopian G. - 2175, 2308
 Khungian B.D. - 2176
 Knapp G. - 1437
 Kniasian S. - 2038
 Knight E.F. - 1438
 Knight P. - 2179
 Korganoff G. - 1843
 Koutcharian G. - 1614, 2253, 2258
 Kowalewski E. - 1439
 Krafft-Bonnard A. - 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 2070
 Krikorian H.K. - 1440
 Krikorian M.K. - 1441, 1639
 Kucharezyk G. - 2071
 Künzler J. - 1640, 1641
 Kuper L. - 1442, 1466

L

Lambert R. - 1443
 Lang D. - 1444, 1445, 1446, 2180
 Langlois V. - 1849
 Latino A. - 2059

Lawrence Ch. - 1520
 Leart M. - 1850
 Leclercq J. - 1851, 1852
 Lehmann C.P. - 1622
 Lehmann-Haupt C. - 1642
 Leist F.A. - 1282
 Lenezowski G. - 1448
 Léonian R. - 1957
 Leopold F. - 1853
 Lepsius J. - 1449, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1854, 1855, 2259
 Leroy-Beaulieu A. - 1856
 Leylekian L. - 2309, 2310
 Liebknecht K. - 2260
 Lindy V. - 1268
 Little E.C. - 1450
 Loti P. - 1858, 1859
 Luchterhandt O. - 2261
 Lynch H.F.B. - 1452, 1453

M

Macarius Catholicos - 2181
 Macartney C.A. - 1456
 Maccoll M. - 1454, 1455, 1861, 1862
 Mack J. - 2182
 Macier F. - 1863, 1864
 Mahdesian A. - 2184
 Mailian L. - 2311
 Makaroff N. - 1860
 Malcolm J. - 2185
 Maleville G. de - 1865
 Mandalian J.G. - 1457
 Mandelstam A.N. - 1650, 1866, 1867, 1868, 1869
 Mardiganian A. - 1458
 Mardirossian E. - 2312
 Margosian B. - 1459
 Marillier L. - 1870
 Marin L. - 1989, 2048
 Marquart J. - 1651, 1652, 1871
 Marx H. - 1718
 Marzbed - 1872
 Masis A. - 1460
 Mataguni - 2039
 Maclair C. - 1881, 1882, 1883
 Mayewski (Gen.) - 1884
 Mead Ames L. - 2186
 Mead E. - 2187
 Mecorian J. - 1885
 Meillet A. - 1931
 Meiselas S. - 1462
 Melikian L. - 1463
 Melikian R.G. - 1464
 Melik-Beglar J.D. - 2188, 2189, 2190, 2191, 2192
 Melkonian F. - 2313
 Melson R. - 1465, 1466
 Mercier P.R. - 1889
 Mergery L. - 1890
 Mesropian Ph. - 2338
 Messerian Z. - 1473, 1474, 1475, 1476, 1891
 Meyer Enno - 1654, 1655, 1656
 Meyer K. - 1657, 2262
 Mikaelian M. - 1893
 Miller W. - 1477
 Minas S.B. - 1478, 1479
 Mirzabekian G. - 2194
 Missakian J. - 1480

Mkertchian L. - 1481, 1892
 Moorehead A. - 1482
 Moranian S.E. - 1483
 Morgan J. - 1484, 1724, 1725, 1894, 1895, 1896
 Morgenthau H. - 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1897, 1898
 Moser P. - 1899
 Moubarak J.D. - 1492
 Mouchegh M. - 1900
 Mouradian A.-M. - 2315
 Mouradian C. - 2195
 Mourad-Bey - 1901
 Mugerditchian E. - 1493
 Mukhitarian O. - 1341
 Mumtaz S. - 1902
 Muré M. - 1903
 Mutaphian C. - 1904, 1905

N

Nahabedian H. - 2196
 Naim Bey - 2040
 Nakashian A. - 1494
 Nalbandian I. - 1906, 1907
 Nalbandian J. - 1908
 Nansen Fr. - 1495, 1658, 1909
 Naslian J. - 1910
 Nassibian A. - 1496
 Nazarbek A. - 1497
 Nazariantz H. - 2060
 Nazer J. - 1240, 1498
 Nersessian V. - 2198
 Nichanian M. - 1770
 Niepage M. - 1659, 2316
 Nigosian S. - 2199
 Nogueres E. - 1911
 Noly J. - 2263
 Norehad B. - 2200
 Norman C.B. - 1500
 Northrop D.H. - 1378
 Nubar B. - 1913
 Nurhan J.K. - 2092

O

O'Connor T.P. - 1607
 Oeconomos L. - 1501
 Ohandjanian A. - 1502, 1660, 1661, 1662, 1663
 Ohanian P.C. - 1503, 2041, 2042
 Olivieri V. - 2061
 Oron Y. - 2317
 Oscanyan C. - 1504
 Oulubabian B. - 2318
 Ozkaya I Nayetullah C. - 1916

P

Paboudjian P. - 1840
 Paillares M. - 1917
 Painleve P. - 1918
 Palakjan G. - 2264
 Papazian B.M. - 1258
 Papazian B.S. - 1507
 Parseghian V.I. - 2202
 Parsons W.S. - 1509
 Pasdermadjian H. - 1919, 1920, 1921
 Passy P. - 1922

Pasternadjan G. (Armen Garo) - 1510
 Pears E. - 1511, 1512, 1513, 1514
 Pederian G. - 1515
 Pelissier A. - 1758
 Percy E. - 1516
 Perroomian R. - 1518, 1519, 2203
 Petrovski Y. - 2344
 Pierce W.J. - 1281, 1548
 Pilikian H.I. - 1520
 Pilikian Kh. - 1521
 Pinon R. - 1923, 1949
 Piradova D. - 2265
 Piralian H. - 1924
 Piranian M. - 1664.- 1665, 1666
 Pisani P. - 1925
 Poghossian S. - 2204
 Poidebard A. - 1927, 1928
 Polyeute - 2320
 Power S. - 1524
 Pozian V.C. - 2345
 Prince M. - 1932
 Priollaud N. - 1727
 Puaux R. - 1933

Q

Quillard P. - 1711, 1945, 1946

R

Redan P. - 1949
 Reid J. - 2206
 Renjilian Y. - 1526
 Reval G. - 1954
 Rey A. - 1953
 Reynolds J. - 2207
 Roberts M.E. - 1527
 Robichaud C. - 2208
 Robinson E. - 1528, 1529, 2209
 Rochebloine F. - 2325
 Rohrbach P. - 1613
 Romanelli P. - 2063
 Ross F. - 1530
 Rost Y. - 1531
 Roth K. - 1668
 Rouben M. - 1956

S

Sachar H.M. - 1532
 Sadik S.B. - 1533
 Safrastian A.S. - 2210, 2211
 Sahakian R.K. - 1537
 Saint-Michel S. - 1957
 Salih S. - 2029
 Samuelian H. - 1534
 Sanjian A.K. - 1535, 2212
 Sapezian A. - 2086
 Sapritsch F. - 1809
 Sarafian J. - 2048
 Sarian A. - 2064
 Sarian G. - 2326
 Sarian N.S. - 1536
 Sarkissian V. - 2325, 2327
 Sarkisian E. - 1537
 Sarkissian A.O. - 1538, 1539, 2213
 Sarkisyan S. - 1540

Saroyan A. - 1337, 1541, 1600
 Saroyan W. - 1551, 2214
 Saryan L.A. - 2215
 Savayan A. - 2328
 Sax C.R. - 1669
 Scatterd F.R. - 2216
 Schlumberger G. - 1895
 Schmidt-Häuer C. - 1670
 Schopoff A. - 1959
 Selian S. - 2093
 Semerjian M. - 1960
 Sevag M. - 1556
 Shaginyan A.I. - 1542
 Sheram A. - 2045
 Shirinian G. - 1549
 Shirinian L. - 1543
 Shwarzhaupt P. - 1671
 Sidari F. - 2065
 Simsir Bilal N. - 1294, 1545
 Sinasi O. - 1961
 Smimov F. - 2218, 2329, 2346
 Smith W.R. - 1329, 1373
 Soghoian F. - 1546
 Sommer E. - 1672, 1673
 Sorbier A. - 1960
 Stephanesee G. - 2330
 Stevens M. - 1547
 Stuermer H. - 1550, 1963
 Süreyya Y. - 1961
 Surmelian L.Z. - 1551
 Svajian S.G. - 1552, 1553, 1554, 2221
 Svazlian V. - 1555, 1965
 Svoronos J. - 1966

T

Taft E.H. - 1557
 Tahmazian K. - 1967
 Takvorian T. - 1968, 1969, 1970
 Tarbassian H.A. - 1558
 Tarkmanian H.A. - 1579
 Tarpinian S.S. - 1341
 Tarzian M.M. - 1559
 Tashjian J.H. - 1560
 Tavitian A. - 2046
 Tavoukdjian S. - 1561
 Tchakmakian P. - 1971
 Tcharkhchian A. - 1965
 Teheraz M. - 1562, 1972
 Teherep-Spiridovich - 1973
 Tchobanian A. - 1682, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 2066, 2224, 2225
 Tehlerian S. - (1303, 1524)
 Tékéian Ch. - 1979
 Temirian H. - 2047
 Ter Hagopian N. - 1563
 Ter Minassian A. - 1981, 1982, 1983, 2331
 Ter-Minassian W. - 1956
 Terjimanian H. - 1205, 1361
 Terlemezian D. - 1564
 Terlizzi S. - 2067
 Temon Y. - 1306, 1565, 1566, 1717, 1751, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 2030, 2332, 2333, 2334
 Teza E. - 2068
 Terzian A. - 1567
 Terzian D. - 1568
 Terzian L. - 1569

Thompson W. - 2226
 Thorossian H. - 1989, 2048
 Tonapetian P. - 1571, 1572
 Toriguian Sh. - 1573
 Torossian S.C. - 1574
 Touman N. - (2336)
 Totowenz W. - 2227, 2266, 2335
 Toumayan B.A. - 2228
 Toynbee A.J. - 1575, 1576, 1577, 1990
 Tsulikian T. - 1555
 Tupper A. - 1580
 Turabian A. - 1994
 Turabian H. - 1995, 1996

U

Ulubabjan B. - 2267
 Upton W.E. - 2230
 Ussher C.D. - 1583, 2231

V

Vallotton B. - 1771
 Vandal A. - 1998, 1999
 Varandian M. - 2000
 Vardanian V. - 2194
 Varjabedian H.D. - 1584
 Varoujan J.-J. - 2337
 Varterian S. - 1585
 Vasken I. - 2001
 Vassilian H.B. - 1586
 Vautravers C. - 1894
 Vemeuil H. - 2007, (2338, 2339)
 Véou P. - 2002, 2003, 2004
 Vertanes Ch. (Aznakian Y.) - 1587, 1588
 Vidal-Naquet P. - 1314
 Vierbucher H. - 2008
 Vogel Ch. - 2009
 Vratzian S. - 1589

W

Waldo F.L. - 1590
 Walker Ch. - 1222, 1591, 1592, 2232

Ward A.J. - 2233
 Watson W. - 1593, 2234
 Waugh T. - 1594
 Weber F.G. - 1595
 Wegner A.T. - 1599, 1600, 1667, 2235, (2236), 2268
 Werfel Fr. - 1596, 1597, 1598, 1678, 2010, 2051, 2072, 2075, 2076, 2077, 2094
 Whitmann S. - 1602
 Williams A.W. - 1604, 1605
 Williams Ch. - 1606
 Williams O.M. - 2238
 Williams W.L. - 1607
 Wintle W.J. - 1608
 Woods Ch. - 2011

Y

Yegen Vali-Ud-Din - 2240
 Yeghiayan V. - 1303, 1609
 Yeghissian S. - 2241
 Yeramian A. - 2342
 Yervant J. (Kauyoumjian Yervant) - 1610

Z

Zakrzewska-Dubasow M. - 2073
 Zarian N. - 2052
 Zaroukian A. - 2012
 Zartarian A.S. - 1611
 Zerkaouy - 2013
 Zeytoonian M. - 2242
 Zortian N. - 2343
 Ռաշիմ Յ. /պարսկերեն/ - 2079
 Динов А. /պարսկերեն/ - 2080
 Мъкъртчян Ш. /բուլղարերեն/ - 2019
 Самарджиев Б. /բուլղարերեն/ - 2020
 Спиров А. /բուլղարերեն/ - 2021
 Стаматов В. /բուլղարերեն/ - 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պատմական ճշմարտության բանալին	3
Գրքեր	5
Գրքերի օտար լեզուներով	232
<i>Անգլերեն</i>	233
<i>Գերմաներեն</i>	261
<i>Ֆրանսերեն</i>	266
<i>Գրքեր այլ լեզուներով</i>	288
Հոդվածներ օտարալեզու ամսագրերից	296
<i>Անգլերեն</i>	297
<i>Գերմաներեն</i>	306
<i>Ֆրանսերեն</i>	308
<i>Այլ լեզուներով</i>	312
Անվանացանկ	313

Կազմողներ՝ Ե.Չեքելեզյան
Լ.Խաչատրյան
Ա.Դավթյան
Ա.Բարլեզիզյան

Խմբագիր՝ Դ.Սարգսյան
Սրբագրիչ՝ Դ.Ղազարյան
Համակարգչային շարվածքը՝ Լ.Ահարոնյան
Համակարգչային ձևավորումը՝ Ն.Սամվելյան

